Ghid de lucrări ale cadrelor didactice „Demersuri inovative privind integrarea elevilor cu CES – abordare interdisciplinară”

Ediția 1, 2023

Coordonatori

Prof. Alexandra Andreea Stoica

Prof. Rodica Tătar

Prof. Anca Lazaric

Prof. Florina Liliana Codorean

Inf. Simona Oana Marusac

Conf.univ.dr. Sebastian Chirimbu

Prof. Cristina Maria Hangea

Editura Nova Didactica, Bistrița, 2023

ISBN 978-606-8317-89-2

Ghid de lucrări ale cadrelor didactice

„Demersuri inovative privind integrarea elevilor cu CES - abordare interdisciplinară”

Activitate în cadrul simpozionului naţional Teach-Art-CES

REFERENŢI DE SPECIALITATE

Prof.univ.dr. Laura GORAN, Facultatea de Psihologie și Ştiințele Educației USH (România)
Conf.univ.dr. Larisa SADOVEI, Director, Şcoala Doctorală a Universităţii Pedagogice de Stat ION CREANGĂ din Chișinău (R. Moldova)
Conf.univ.dr. Sebastian CHIRIMBU, Facultatea de Psihologie și Ştiințele Educației USH /director, Institutul de Cercetări Politici și Evaluare în Educație APDP (România)
Conf.univ.dr. Vesela BELCHEVA, Universitatea ST CYRIL şi ST METHODIUS din Veliko Turnovo (Bulgaria)/ coordonator Asociația Profesorilor și Dascălilor de Pretutindeni, filiala Bulgaria (Veliko Turnovo)
Conf.univ.dr. Bogdan DANCIU, Institutul de Filosofie și Psihologie C. RĂDULESCU-MOTRU, Academia Română/ Facultatea de Psihologie și Ştiințele Educației USH (România)

Responsabilitatea pentru conţinutul materialelor publicate revine în exclusivitate autorilor. Toate drepturile sunt rezervate autorilor. Nicio lucrare nu poate fi reprodusă, stocată sau transmisă, indiferent prin ce formă, fără acordul prealabil scris al autorilor.

Ghid de lucrări ale cadrelor didactice

„Demersuri inovative privind integrarea elevilor cu CES - abordare interdisciplinară”

Activitate în cadrul simpozionului naţional Teach-Art-CES

PREFAŢĂ

Publicaţia de faţă cuprinde materialele prezentate de participanţii la Simpozionul Naţional „TEACH-ART-CES”, desfăşurat online în 6 iunie 2023, organizat de Şcoala Gimnazială Ştefan cel Mare, Bistriţa, în parteneriat cu Centrul Judeţean de Resurse și Asistenţă Educaţională, Bistrița, Casa Corpului Didactic a Judeţului Bistrița-Năsăud, Inspectoratul Şcolar Judeţean Bistriţa-Năsăud, Centrul Școlar de Educație Incluziva „Lacrima”, Bistriţa, Institutul de Cercetări, Politici şi Evaluare în Educaţie și Asociaţia Profesorilor şi Dascălilor de Pretutindeni. Ghidul oferă cadrelor didactice o multitudine de strategii, metode, tehnici, dar și proiecte educaţionale specifice integrării copiilor cu CES.

Programele de intervenţie personalizate, precum și resursele educaţionale vor reprezenta un suport pentru dascăli, ajutându-i să depășească dificultățile întâmpinate la clasele în care se află integrați elevi cu cerințe educative speciale.

Articolele de specialitate prezintă căi de acţiune privind adaptarea procesului instructiv-educativ la particularităţile copiilor cu cerinţe educative speciale, în vederea sprijinirii și dezvoltării acestora.

Editura Nova Didactica, Bistrița, 2023
ISBN 978-606-8317-89-2

CUPRINS

CAP. I LUCRĂRI ŞTIINŢIFICE ŞI ARTICOLE DE SPECIALITATE

CAP. II ACTIVITĂŢI REMEDIALE, PLANURI DE INTERVENŢIE PERSONALIZATE ŞI STUDII DE CAZ

CAP. III RESURSE EDUCAŢIONALE

CAP. I LUCRĂRI ŞTIINŢIFICE ŞI ARTICOLE DE SPECIALITATE

MEDIUL INCLUSIV CA PROVOCARE PENTRU SISTEMELE MODERNE DE EDUCAŢIE

Conf.univ.dr. **SEBASTIAN CHIRIMBU**
Facultatea de Psihologie şi Ştiinţele Educaţiei USH/ Institutul de Cercetări, Politici şi Evaluare în Educaţie APDP

La începutul secolului XXI, cele mai dezvoltate țări ale lumii au numit conceptul de *educație incluzivă* drept unul dintre domeniile prioritare pentru îmbunătățirea sistemului educațional global și politicile menite să contribuie în mod eficient la promovarea măsurilor anti-discriminare, la îmbunătățirea calității educației pentru toți copiii în conformitate cu o gamă largă de nevoi educaționale în școlile de educație generală, inclusiv migranți, copii cu statut social diferit, copii supradotați și copii cu dizabilități.

Timp de multe decenii, numeroase discuții științifice și pedagogice străine au cercetat strategiile eficiente pentru implementarea practică a fundamentelor teoretice ale incluziunii, contribuind la realizarea obiectivului global al educației incluzive - crearea unei societăți incluzive ca o societate cu adevărat umanistă, a cărei bază fundamentală este cultura incluzivă. Și până în prezent, ca rezultat al cooperării internaționale productive și al activităților științifice și practice ale cadrelor didactice, au fost dezvoltate direcții eficiente comune în implementarea educației incluzive ca etapă importantă în dezvoltarea globală a omenirii [Ast, 2018: 12].

Educația incluzivă este educația care oferă tuturor, în ciuda caracteristicilor fizice, intelectuale, sociale, emoționale, lingvistice sau de altă natură, posibilitatea de a fi implicat în procesul general de educație și creștere (dezvoltare și socializare), care apoi permite creșterea persoana să devină un membru egal al societății, reduce riscurile de segregare și izolare.

Crescând împreună, copiii învață să-și accepte propriile caracteristici și să ia în considerare caracteristicile altora. Experiența internațională arată că dezvoltarea unui sistem educațional incluziv ca formă de integrare a copiilor cu nevoi educaționale speciale este o strategie pe termen lung care necesită răbdare și toleranță, consecvență, continuitate, etapizare și o abordare integrată pentru implementarea acestuia.

Integrarea copiilor cu ADHD în mediul educațional este o provocare importantă pentru cadrele didactice, având în vedere particularitățile și nevoile specifice ale acestora. În acest context, tema „Implicațiile psihopedagogice ale cadrelor didactice în elaborarea strategiilor de lucru diferențiat privind integrarea copiilor cu ADHD” este o temă actuală și relevantă pentru dezvoltarea

abilităților și a competențelor cadrelor didactice în integrarea copiilor cu ADHD în mediul educațional general.

Cu un număr din ce în ce mai mare de copii cu ADHD în școli, cadrele didactice trebuie să fie pregătite pentru a oferi un mediu educațional adaptabil și răspunzător la nevoile specifice ale acestor copii. Prin urmare, este important ca cadrele didactice să dezvolte competențe și strategii adecvate pentru a sprijini integrarea copiilor cu ADHD în mediul educațional.

În plus, în contextul actual al educației incluzive, este important să se identifice și să se abordeze nevoile specifice ale fiecărui copil, astfel încât aceștia să beneficieze de o educație personalizată și adaptabilă. Prin urmare, această temă poate oferi informații valoroase despre implicarea cadrelor didactice în dezvoltarea de strategii de lucru diferențiat pentru integrarea copiilor cu ADHD în mediul educațional general [Bălan, Bortă, Botnari, 2017 : 55].

Într-un context educațional în care diversitatea este o realitate, integrarea copiilor cu ADHD este esențială pentru dezvoltarea lor educațională și socială. Prin urmare, această temă are ca obiectiv să ofere informații valoroase despre implicarea cadrelor didactice în procesul de integrare a copiilor cu ADHD în mediul educațional general.

În acest context, managementul educației incluzive este un proces care implică organizarea și implementarea unui mediu educațional care să încurajeze și să sprijine participarea și succesul tuturor elevilor, indiferent de abilitățile lor. În cadrul educației incluzive, toți elevii, inclusiv cei cu nevoi educaționale speciale, sunt incluși în mediul educațional general și sunt oferite resursele și sprijinul necesare pentru a-și îndeplini obiectivele educaționale.

Pentru a gestiona cu succes educația incluzivă, este necesară o abordare colaborativă, care să implice toți actorii implicați în procesul educațional: elevii, părinții, profesorii, specialiștii în sănătate mintală și administratorii școlari. În plus, trebuie să se asigure un mediu educațional adaptabil, care să fie capabil să răspundă nevoilor individuale ale fiecărui elev.

Managementul educației incluzive presupune adaptarea principiilor și metodologiilor proprii managementului general și subordonarea acestora principiilor și obiectivelor educației incluzive, realizate la diferite niveluri [Bălan, Bortă, Botnari, 2017:51].

Incluziunea în educație este strâns legată de procesele similare de incluziune din societate. După cum observă Ivanov E.: „În prezent, abordarea incluzivă nu este altceva decât o ordine socială care a atins un anumit nivel de dezvoltare economică, culturală, juridică a societății și a statului, unde, pe baza principiilor umanismului și toleranței, există este o regândire a atitudinii față de grupurile eterogene ale populației, recunoscând nu numai egalitatea drepturilor lor, ci și conștientizarea obligației de a le oferi șanse egale cu toți ceilalți oameni, inclusiv în obținerea unei educații ”[Ivanov, 2015.44].

Convingerea că educația este unul dintre cele mai importante drepturi ale omului și că ajută la formarea unei societăți drepte, a stat la baza formării conceptului de „educație incluzivă”. Prin urmare, toți copiii au drepturi egale la educație și acest lucru nu poate depinde de problemele sau calitățile lor personale.

Educația incluzivă (fr. Inclusif - inclusiv, lat. Include - include) este un termen care descrie procesul de predare a copiilor cu dizabilități în organizațiile educaționale generale. Educația incluzivă se bazează pe o ideologie care exclude orice discriminare împotriva copiilor, asigură un tratament egal tuturor oamenilor și creează condiții speciale pentru copiii cu nevoi educaționale speciale [58, p.34].

Educația incluzivă este extrem de importantă în educația modernă, deoarece asigură accesul la educație pentru toți elevii, indiferent de abilitățile lor. În cadrul educației incluzive, toți elevii sunt incluși în mediul educațional general și li se oferă sprijinul necesar pentru a-și îndeplini

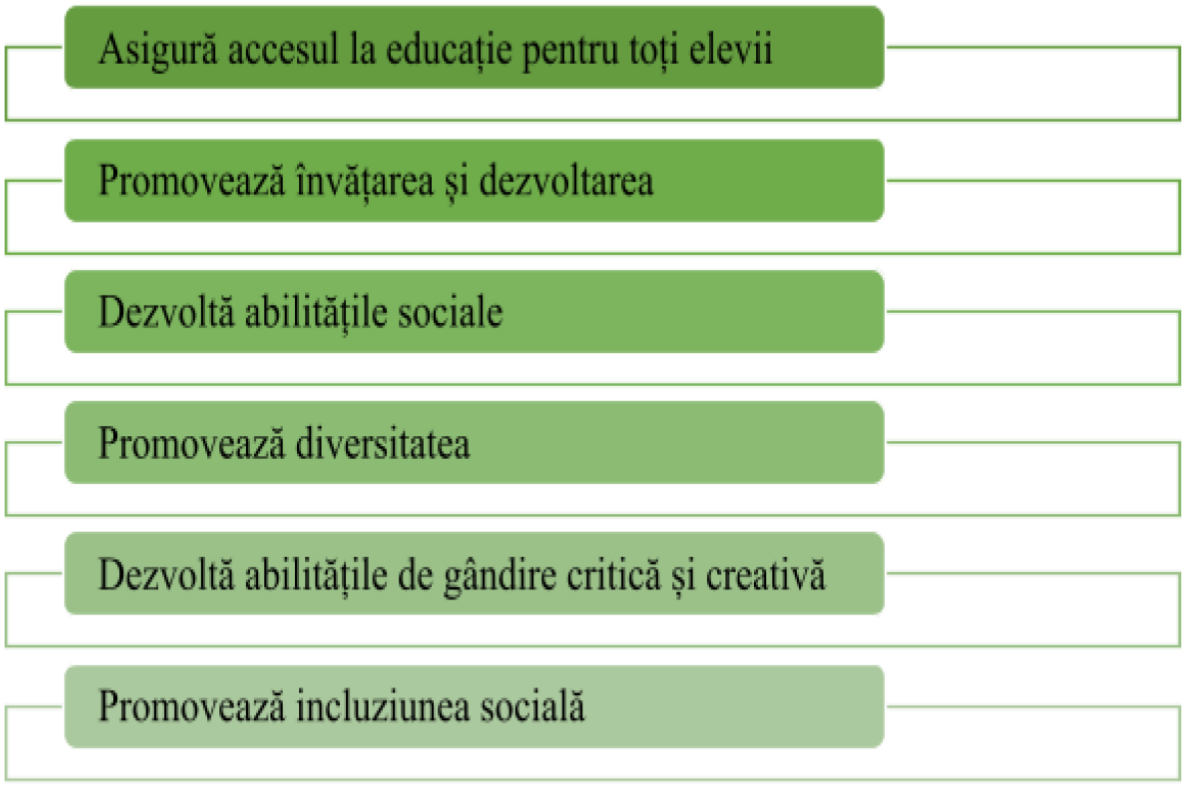

Beneficiile educației incluzive

Printre motivele pentru care educația incluzivă este importantă în educația modernă putem enumera:

a) *Asigură accesul la educație pentru toți elevii*: Educația incluzivă asigură că toți elevii, indiferent de abilitățile lor, au acces la educație. Acest lucru este important pentru a asigura că toți elevii au șanse egale de a se dezvolta și de a-și realiza potențialul.
b) *Promovează învățarea și dezvoltarea:* Educația incluzivă promovează învățarea și dezvoltarea prin oferirea unui mediu educațional care să răspundă nevoilor individuale ale fiecărui elev. Acest lucru ajută la creșterea motivației și a angajamentului elevilor față de procesul educațional.
c) *Dezvoltă abilitățile sociale:* Educația incluzivă oferă oportunități pentru dezvoltarea abilităților sociale și pentru integrarea în grupuri diverse de elevi. Acest lucru ajută la dezvoltarea încrederii în sine și a abilităților de comunicare și colaborare.
d) *Promovează diversitatea:* Educația incluzivă promovează diversitatea și respectul pentru diferențele culturale și individuale. Acest lucru ajută la creșterea toleranței și la dezvoltarea unei înțelegeri mai profunde și mai complexe a lumii.
e) *Dezvoltă abilitățile de gândire critică și creativă*: Educația incluzivă încurajează dezvoltarea abilităților de gândire critică și creativă prin oferirea unui mediu educațional adaptabil, care să încurajeze participarea tuturor elevilor.
f) *Promovează incluziunea socială:* Educația incluzivă promovează incluziunea socială prin integrarea tuturor elevilor în mediul educațional general. Acest lucru ajută la dezvoltarea abilităților sociale și la promovarea unui mediu social mai sănătos și mai echitabil [Vrăşmaş, Vrăşmaş, Stanciu, 2010 : 53].

Managementul școlii incluzive reprezintă valorile, practicile, principiile, sistemul de lucru adoptat într-o şcoală, prin intermediul căruia cadrele didactice, elevii, cadrele didactice de sprijin, personalul administrativ, părinţii, comunitatea, resursele de toate tipurile, curriculumul, provocările şi succesele sunt gestionate astfel încât şcoala, prin tot ceea ce face, va reuşi să răspundă necesităților şi aşteptărilor tuturor copiilor. Măsura, gradul în care o entitate educațională reuşeşte să răspundă principiilor incluziunii şi să asigure/confirme statutul de şcoală incluzivă poate fi constatat în baza diferitor instrumente de evaluare, precum Indexul incluziunii școlare şi alte instrumente operaționale.

Într-un mediu educațional incluziv, toți elevii sunt incluși și li se oferă sprijinul necesar pentru a-și îndeplini obiectivele educaționale.

Caracteristicile unui mediu educațional incluziv includ [Cara, 2015:58]:

a) *Accesibilitatea mediului educațional:* Un mediu educațional incluziv trebuie să fie accesibil pentru toți elevii, indiferent de abilitățile lor. Acest lucru include accesibilitatea fizică și tehnologică.
b) *Resurse adaptate nevoilor elevilor*: Un mediu educațional incluziv trebuie să ofere resurse adaptate nevoilor individuale ale fiecărui elev. Acestea pot include planuri de învățare individualizate, ajustări ale mediului educațional și sprijin suplimentar pentru elevii cu nevoi educaționale speciale.
c) *Înțelegerea și respectarea diversității*: Un mediu educațional incluziv trebuie să încurajeze înțelegerea și respectarea diversității culturale și individuale. Acest lucru ajută la creșterea toleranței și la dezvoltarea unei înțelegeri mai profunde și mai complexe a lumii.
d) *Promovarea colaborării și a comunicării:* Un mediu educațional incluziv trebuie să promoveze colaborarea și comunicarea între toți elevii, inclusiv cei cu nevoi educaționale speciale. Acest lucru ajută la dezvoltarea abilităților sociale și la integrarea socială a tuturor elevilor.
e) *Oferirea unui feedback constructiv:* Într-un mediu educațional incluziv, elevii primesc un feedback constructiv și personalizat, care să îi ajute să își îndeplinească obiectivele educaționale și să se dezvolte ca indivizi.
f) *Utilizarea tehnologiei și a resurselor educaționale:* Tehnologia și resursele educaționale pot fi utilizate într-un mediu educațional incluziv pentru a oferi sprijin suplimentar elevilor cu nevoi educaționale speciale și pentru a îmbunătăți accesibilitatea mediului educațional.

Un mediu educațional incluziv este un mediu care este adaptabil și răspunde nevoilor individuale ale tuturor elevilor, inclusiv celor cu nevoi educaționale speciale.

Un mediu educațional incluziv este important pentru a asigura accesul la educație pentru toți elevii și pentru a oferi un mediu educațional adaptabil care să încurajeze participarea și succesul tuturor elevilor.

Un mediu inclusiv cu caracteristicile menţionate anterior.. rămâne o provocare pentru orice sistem de învăţământ care se doreşte modern !

Bibliografie :

ARMSTRONG, F., *Spaced Out: Policy, Difference and the Challenge of Inclusive Education.* New York: Boston & London, 2003

AST, F. *Studiu privind educația incluzivă în Europa și în Republica Moldova: acomodarea rezonabilă, accesul la educație și nediscriminarea*. Chișinău, 2018

BALAN, V., BORTĂ, L., BOTNARI, V. *Educaţie incluzivă*. Chişinău : Bons Offices, 2017

BROPHY, J. *History of Research on Classroom Management. Handbook of classroom management.* MALWAH, NJ: Lawrence Erlbaum Associates, 2006. 380 p.

BULAT, G., SOLOVEI, R., BALAN, V. *Educaţie incluzivă. Suport de curs pentru formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul educaţiei incluzive centrate pe copil,* vol.I. Modulul II: Managementul educaţiei incluzive şi dezvoltarea şcolii incluzive. Chişinău: Lyceum, 2016

CARA, A. *Implementarea educaţiei incluzive în Republica Moldova : Studiu de politici publice,* Chişinău : Lexon-Prim, 2015

GOLU, M., VERZA, E., ZLATE M. *Psihologia copilului.* Bucureşti: Didactică şi Pedagogică, 1995. 224 p.

IVANOV E.B. *О стратегическом планировании развити инклюзивного образования (на примере Великого Новгорода)* // Вестник Новгородского государственного университета. 2015. № 5 (88). С. 44-49

LEWIS, R. „Teachers support for inclusive forms of classroom management" In: *International Journal of Inclusive Education*, 1999, no.3(3), p.269-285.

ASPECTE ALE DEZVOLTĂRII COPILULUI CU SINDROM DOWN INCLUS ÎN ŞCOALA DE MASĂ

PROF. ÎNV. PRIMAR ANDREEA MONICA ABRUDAN,
LIC. TEORETIC „NICOLAE BĂLCESCU", CLUJ-NAPOCA

Abordarea diferenţiată aduce în discuţie adaptarea învăţământului la particularităţile copilului cu sindrom Down, ceea ce presupune o foarte bună cunoaştere a copilului privitor la temperamentul, priceperile şi deprinderile, interesele, potenţialul intelectual, trăsăturile de personalitate, a profilului său de învăţare.

Diferenţierea învăţării înseamnă adaptarea activităţii de învăţare (sub raportul conţinutului, al formelor de organizare şi al metodologiei didactice) la particularităţile copilului cu sindrom Down. Nu trebuie să i se predea copilului altceva decît ceea ce este potrivit cu capacităţile sale şi cu cunoştinţele pe care deja le posedă. Pornind de la respectarea particularităţilor de vârstă şi individuale, activitatea diferenţiată asigură stimularea dezvoltării lui până la nivelul maxim al disponibilităţilor de care dispune, ţinând seama de interese şi aptitudini.

În activitatea diferenţiată cu copilul cu sindrom Down se va evita suprasolicitarea faţă de potenţialul psihic real. Conţinutul învăţământului este comun - diferenţiate sunt doar modalităţile şi formele de predare-învăţare. În timpul activităţii diferenţiate se vor folosi în permanenţă metode şi procedee care antrenează în cel mai înalt grad capacităţile intelectuale ale copilului, trezesc şi menţin interesul faţă de obiectele şi fenomenele studiate, asigura o învăţare activă şi formativă. Diferenţierea activităţii cu copilul cu sindrom Down presupune îmbinarea şi alternarea echilibrată a activităţii frontale cu activitatea individuală şi pe grupe mici de copii.

Pentru alegerea celor mai eficiente strategii de diferenţiere şi individualizare a activităţii cu copilul cu sindrom Down integrat în şcoala de masă, cadrul didactic de la clasă şi profesorul de sprijin trebuie să cunoască foarte bine profilul de învăţare al copilului, în special factorii care facilitează / îngreunează procesul de învăţare. (Kumin Libby, 2008)

Copiii cu sindrom Down, în general, receptează mesajul mai bine pe cale vizuală, datorită memoriei vizuale bune. Totuşi, unii prezintă **deficienţe de vedere**, necesitând purtarea ochelarilor. Deoarece ei nu observă cu uşurinţă detaliile, contrastul şi culoarea joacă un rol important în prezentarea materialului de învăţare.

Strategii utilizate pentru compensarea deficienţelor de vedere:

- plasarea copilului cu sindrom Down în prima bancă;

- oferirea de materiale cu caractere mărite;
- materialele să fie clare, concise, cu puţine detalii;
- marcarea cu culoare a spaţiului destinat scrisului.

Mulţi copii cu sindrom Down se confruntă cu **deficienţe auditive**, ceea ce le afectează dezvoltarea vorbirii şi a limbajului. Unii dintre ei au o capacitate slabă de discriminare auditivă, de unde rezultă dificultăţi în recunoaşterea şi diferenţierea sunetelor.

Strategii utilizate pentru compensarea deficienţelor auditive:

- contactul vizual în timpul dialogului;
- vorbirea să fie însoţită de gesturi, expresii faciale;
- expunerea să fie însoţită de imagini, materiale concrete;
- cuvintele de vocabular să fie notate în caiet.

Majoritatea copiilor cu sindrom Down se confruntă cu o **hipotonie musculară**, care se datorează capacităţii slabe de coordonare oculo-motorie şi de orientare spaţială, precum şi întârzierilor în sfera neuro-motorie.

Strategii utilizate pentru dezvoltarea motricităţii fine:

- realizarea de exerciţii de motricitate fină (trasare, desenare, sortare, rupere, decupare);
- realizarea de exerciţii de coordonare oculo-motorie (unire de puncte, labirint, construcţii);
- evidenţierea spaţiului pentru scris cu culori contrastante;

Întârzierea în dezvoltarea vorbirii şi a limbajului se datorează combinării mai multor factori fiziologici şi cognitivi. Limbajul receptiv este mai bine dezvoltat decât cel expresiv, de aceea capacităţile cognitive ale copilului cu sindrom Down sunt, uneori, subestimate. În vorbire, dificultăţile se datorează cavităţii bucale mai mici şi hipotoniei limbii. Vocabularul este sărac, regulile gramaticale sunt învăţate cu mare dificultate, vorbirea este telegrafică.

Strategii utilizate pentru facilitarea comunicării:

- acordarea de timp suplimentar pentru procesarea întrebărilor;
- folosirea de cuvinte familiare, în propoziţii scurte;
- repetarea sarcinii de către copil;
- folosirea de semne, imagini, simboluri;
- învăţarea gramaticii prin intermediul jocurilor.

Mulţi copii cu sindrom Down au o **memorie de lucru slab dezvoltată**, afectând astfel capacitatea lor de a stoca şi prelucra cuvintele auzite. Astfel, urmarea instrucţiunilor şi învăţarea pe cale auditivă sunt îngreunate. Aceste situaţii apar la orele de comunicare, atunci când se dau instrucţiuni verbale sau la orele de matematică, în efectuarea calculelor mintale.

Strategii utilizate pentru îmbunătăţirea memorării:

- jocuri de memorie;
- scrierea unor cuvinte-cheie în timpul expunerii;
- asocierea cuvintelor cu imagini;

Rezistenţa la efort susţinut a copilului cu sindrom Down este slabă, datorită unei **slabe capacităţi de concentrare a atenţiei**. Ei sunt uşor distraşi de stimuli şi, de aceea, sunt mai eficiente activităţile individuale sau în grup mic.

Strategii utilizate pentru stimularea atenţiei:

- oferirea de pauze scurte în timpul activităţii;
- oferirea de suport suplimentar în timpul rezolvării cerinţelor;
- existenţa unei cutii cu cărţi / jocuri preferate de copil, pe care sxă le utilizeze atunci când ceilalţi încă lucrează, sau în pauzele mici pe parcursul activităţii.

Întârzierile în dezvoltarea limbajului, determină **dificultăţi în sfera gândirii** şi a rezolvării de probleme.

Strategii utilizate pentru facilitarea învăţării conceptelor / rezolvării de probleme:

- oferirea cât mai multor situaţii de învăţare concretă;
- folosirea unor metode variate în învăţarea noilor concepte;
- reactualizarea permanentă a celor deja însuşite;

Unul din principalele obiective ale procesului de incluziune şcolară a copilului cu sindrom Down îl constituie **incluziunea socială**. Copilul cu sindrom Down este dornic să urmeze modelul colegilor, iar şcoala de masă este benefică în acest sens, deoarece el se confruntă cu o întârziere în dezvoltarea emoţională şi socială, iar interacţiunea permanentă cu copiii de aceeaşi vârstă cronologică îi ajută să-şi însuşească mai uşor regulile şi normele de comportament adecvate vârstei. Totuşi, învăţarea nu se va produce de la sine, în mod automat, accidental. Regulile trebuie învăţate, repetate, exersate, până se automatizează.

La intrarea în şcoala de masă, copilul cu sindrom Down trebuie să înveţe rutine, să răspundă la instrucţiuni verbale, să-şi aştepte rândul, să stea în bancă în timpul activităţii, să cunoască regulile clasei, să-şi însuşească deprinderi de muncă independentă şi autonomie personală, să lege prietenii, să coopereze, să înţeleagă emoţiile celorlalţi.

Strategii utilizate pentru facilitarea incluziunii sociale:

- încurajarea muncii în echipă / în pereche cu un coleg;
- grupele să fie mixte şi să varieze, pentru a avea modele diferite de comportament;
- încurajarea participării la jocuri de echipă;
- încurajarea copilului cu sindrom Down să devină independent şi responsabil;
- dezvoltarea stimei de sine şi a încrederii în forţele proprii.

Nu există probleme de comportament caracteristice copilului cu sindrom Down. Faptul că ei se confruntă cu întârzieri în sfera limbajului şi a proceselor cognitive îi face să fie mai vulnerabili şi să aibă dificultăţi în înţelegerea regulilor ce trebuie respectate, precum şi a consecinţelor pozitive / negative aferente acestora. Este foarte importantă realizarea unei diferenţe între comportamentul imatur, copilăros şi comportamentul negativ, intenţionat. Problemele de comportament pot apărea ca urmare a creşterii dificultăţii cerinţelor, de aceea este importantă adaptarea curriculum-ului la nivelul de înţelegere şi asimilare al copilului.

Aprecierea şi recompensarea imediată a comportamentului pozitiv şi a îndeplinirii sarcinilor, printr-un sistem de recompense stabilit şi respectat, atât la şcoală, cât şi acasă, este o strategie foarte eficientă în managementul comportamentului copilului cu sindrom Down integrat în şcoala de masă.

Bibliografie:

Bird G., Alton S., Mackinnon C., „Accessing the curriculum - Strategies for differentiation for pupils with Down syndrome", 2000

Buckley SJ., „Speech, language and communication for individuals with Down syndrome — An overview. Down Syndrome Issues and Information", 2000

Kumin Libby, "**Helping Children with Down Syndrome Communicate Better: Speech and Language Skills for Ages 6-14 (Topics in Down Syndrome)", 2008**

ACTIVITĂȚILE SPORTIVE NE UNESC

Profesor Lăzărescu Ilie

Liceul Tehnologic Special Gheorghe Atanasiu, Timișoara

O societate sănătoasă nu se poate construe fără a întelege rolul sportului în evoluția copiilor de orice vârstă, atât din învățământul incluziv cât și cel de masă. Corespondența între practicarea educațieif izice și sportului, în diversele ei forme și efectul, impactul acestora, se răsfrânge în ansamblul vieții sociale, aducând continuitatea structurală a întregului sistem formativ și educational românesc.

Activitatea sportivă dezvoltă spiritul de sociabilitate, dezvoltă relatiile interumane și contactul fizic dintre combatanți se dispută în condiții regulamentare de fair-play. Eficiența sportului nu se poate obține fără eficiență economică, completând, a educației sportivilor, a dezvoltării fizice și

psihice multilaterale, ce vizează planul psiho- social, cultural. *Mens sana in corpore sano*, spune un dicton latin care reprezintă și azi motto-ul după care ar trebui să ne ghidăm cu toții.

Din aceste considerente, rolul şcoliişi al cadrului didactic (în colaborare cu alţi factori educaţionali, precum familia, anumite grupuri la care aderă elevii) estea cela de a furniza cele mai valoroase activităţi extracurriculare pentru dezvoltarea elevului şi a-l îndruma spre acestea. Ca orice demers orientat către o finalitate, activitatea extracurriculară presupune o anume structurare şi organizare, asigurate de corelarea activităţilor de proiectare, implementare şi evaluare. Reuşita activităţilor extracurriculare rezidă deci în gestionarea celor trei procese şi în asigurarea relaţiei ce se stabileşte între acestea.

Scopul activităţilor extraşcolare în general și a sportului în special este dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea elevilor în activităţi cât mai variate şi bogate în conţinut, cultivarea interesului pentru activităţile sportive, socio-culturale, facilitarea integrării în mediul şcolar, oferirea de suport pentru reuşita şcolară în ansamblul ei, fructificarea talentelor personale şi corelarea aptitudinilor cu atitudinile caracteriale. Activităţile extraşcolare se desfăşoară într-un cadru informal, ce permite elevilor cu dificultăţi de afirmare în mediul şcolar să reducă nivelul anxietăţii şi să-şi maximizeze potenţialul intelectual.

Activitatea educativă școlară și extrașcolară dezvoltă gândirea critică și stimulează implicarea tinerei generaţii în actul decizional în contextul respectării drepturilor omului și al asumării responsabilităților sociale, realizându-se, astfel, o simbioză între componenţa cognitivă și cea comportamentală.

Activităţile extraşcolare, bine pregătite, sunt atractive la orice vârstă. Ele stârnesc interes, produc bucurie, facilitează acumularea de cunoştinţe, leagă noi prietenii chiar dacă necesită un efort suplimentar. Copiilor li se dezvoltă spiritul practic, operaţional, manualitatea, dând posibilitatea fiecăruia să se afirme conform naturii sale. Copiii se autodisciplinează, prin faptul că în asemenea activităţi se supun de bună voie regulilor, asumându-şi responsabilităţi.

Unul dintre elementele de bază ale competenței fizice este mișcarea. A învăța să te miști este la fel de important ca a ști alfabetul sau a ști să numeri. Mișcările fundamentale ale competenței fizice sunt abilitățile motrice de bază, efectuate în medii fizice și sociale diferite (Gallahue, 1982).

Lecţia de educație fizică și activitatea sportivă au misiunea de a forma tânara generație, iar prin scopurile nobile pe care le promovează urmărește:

- Pregatirea tinerilor pentru o societate bazată pe competitivitate
- Deturnarea atenţiei de la fumat, alcool și droguri către o formă organizată de practicare a sportului
- Acceptarea multiculturalității ca diversitate generatoare de progres

- Creșterea încrederii în sine a tinerilor și redescoperirea valorilor morale
- Promovarea unui sistem alternativ de educaţie, într-un climat plăcut pentru ei, acceptat și susţinut atât de școală cât și de părinți
- Formarea și educarea tinerilor pentru societate prin cooperare și răspundere
- Eliminarea violentei fizice din preocupările lor
- Selecționarea acestora pentru sportul de performanță

Programarea activităţilor de ed.fizică se realizează diferit pentru tipurile de învatamant în acord cu programa școlara și tinând cont și de optiunea elevilor. În functie de modul de reprezentare la nivel curricular se cunosc două tipuri de lecții :

- a) lectii prevăzute în Planul- cadru (lecții din trunchiul comun și lectii la decizia școlii sau CDS - ul)
- b) lectii extracurriculare (dupa clasificarea facută de prof. Adrian Dragnea -ANEFS -2006 , pag. 170)

În cadrul sistemului educational activitatile extracurriculare sunt forme de activitate sportiv - recreative , realizate în școli atât în programul de școală al elevilor, cât și în afara lui, prin activitati competitionale dar si necompetitionale.

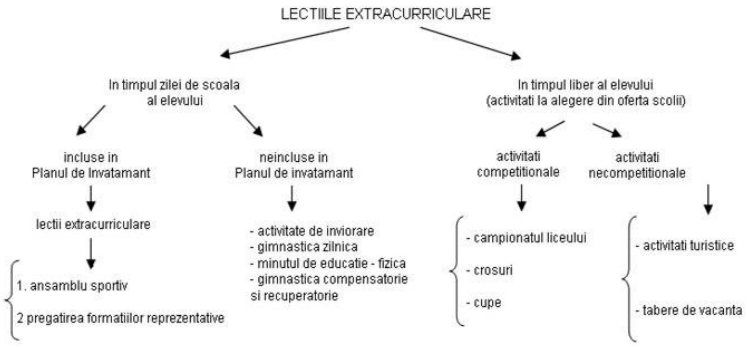

Din păcate, în literatura de specialitate aceasta problemă a activităților extracurriculare nu este suficient abordată. La ora actuala există slabe preocupări privind educația pentru timpul liber prin activități extracurriculare cu specific sportiv cu valoare euristica și ludică care să contribuie la formarea personalității elevilor.

BIBLIOGRAFIE:

1. Arsene I.A., Danail S.N. Adaptarea psihosocială a elevilor cu reţinere în dezvoltarea psihică în cadrul lecţiilor de educaţie fizică cu conţinut adecvat// Ministerul educaţiei al Republicii Moldova –Chişinău: ”Valinex”SRL. 2010.-192p.
2. Badiu, T. - Teoria și metodica educației fizice și sportului (culegere de texte), Ed. Evrika, Galați,1998.
3. Carstea, G. - Teoria și metodica educației fizice și sportului, Ed. Universal, București, 1993.

4. Dragnea, A. - Antrenamentul sportiv, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1996.
5. Dragnea, A. - Bota, A. - Teoria activităților motrice, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1999.
6. Dragan, I. - Selecția și orientarea medico-sportiva, Ed. Sport-Turism, Bucuresti, 1989.
7. Adrian Dragnea - Lecția de educație fizică și activitățile sportive , ANEFS ,2006
8. Ministerul Educației Naționale, Consiliul național pentru curriculum - Curriculum national - Programe școlare pentru clasele a V-a - a VIII-a, volumul 9, Bucuresti, 1999.
9. Protocol privind asigurarea cadrului de colaborare în vederea dezvoltării continue si funcționării performante a sistemului național de educație fizică și sport între MedCT - ANS si COSR- iulie 2008

ADAPTARE CURRICULARĂ PENTRU ELEVII CU CES LA ORA DE ISTORIE

Prof. Hrițcu Cristina
Colegiul Tehnic ”Emanuil Ungureanu”, Timișoara

În ultimii ani, există o tendință tot mai mare de a promova un mediu școlar incluziv, care să ofere suport adecvat și să răspundă nevoilor educaționale speciale ale elevilor. Această abordare este valabilă și în cadrul orelor de istorie la nivel liceal, unde se poate pune accent pe includerea tuturor elevilor. Profesorul de istorie trebuie să fie flexibil și să țină cont de nevoile individuale ale elevilor atunci când evaluează cunoștințele și performanțele lor în cadrul orelor de istorie.

Scopul evaluării trebuie să fie de a măsura înțelegerea și progresul fiecărui elev, în loc de a aplica aceleași standarde pentru toți elevii în mod rigid.

Pe lângă aceasta, pentru a asigura un mediu școlar incluziv și pentru a răspunde în mod eficient nevoilor educaționale speciale ale elevilor este necesară comunicarea deschisă și colaborarea permanent cu părinții elevilor.

Cel mai important document care trebuie eleborat de orice cadru didactic, indiferent de material predată este: Planul individualizat de învățare. El trebui să fie personalizat în funcție de nevoile și capacitățile specifice ale fiecărui elev și poate include obiective și strategii specifice, resurse și suport suplimentar adaptat pentru a îndeplini nevoile individuale ale elevilor, pentru a asigura succesul lor în învățare.

Câteva din metodele folosite la ora de istorie, pentru elevii cu CES sunt:

A. Diversificarea metodelor de predare: acestea pot include explicații orale, activități practice, utilizarea tehnologiei și materiale didactice adaptate.

Conceptele istorice trebuie prezentate într-un mod clar și accesibil, folosind exemple și analogii pentru a facilita înțelegerea. Profesorii pot organiza activități practice care să permită elevilor să experimenteze istoria într-un mod concret: reprezentarea scenelor istorice prin intermediul dramatizărilor sau crearea de expoziții istorice, simulări sau jocuri de rol pentru a-și dezvolta înțelegerea evenimentelor istorice.

B. Adaptarea materialelor didactice: utilizarea de imagini, grafice, videoclipuri și text cu fonturi și dimensiuni adecvate.

Profesorii pot include imagini și grafice relevante pentru a ilustra evenimentele istorice sau conceptele discutate în clasă, astfel elevii își dezvoltă înțelegerea și fac legături între diferite informații. Pentru a facilita înțelegerea conținutului și pentru a aduce istoria la viață se pot utiliza videoclipuri și materiale multimedia (documentare, animații sau reprezentări vizuale) care să ofere exemple concrete și să capteze atenția elevilor.

C. Suport individualizat: asistență suplimentară în timpul orelor de istorie sau resurse speciale pentru a-i ajuta să înțeleagă și să asimileze conținutul.

Profesorii pot simplifica limbajul utilizat în materialele didactice, eliminând termenii tehnici sau folosind exemple și analogii pentru a explica conceptele istorice într-un mod mai accesibil. Acest lucru poate ajuta elevii cu dificultăți de înțelegere a limbajului sau cu tulburări de limbaj să asimileze informațiile mai ușor. Se pot oferi explicații suplimentare, îndrumare individuală, clarificări ale conținutului.

Pentru elevii cu cerințe educaționale speciale trebuie create: materiale didactice adaptate, fișe de lucru specifice, sinteze sau rezumate ale informațiilor cheie și exemple suplimentare pentru a sprijini învățarea.

D. Colaborare între profesori sau cu specialiști pentru a dezvolta strategii eficiente de predare și evaluare și a dezvolta planuri de învățare personalizate.

Profesorii pot colabora cu specialiști în nevoi educaționale speciale, cum ar fi consilierii școlari, terapeuții ocupaționali sau logopezii, pentru a dezvolta strategii eficiente și pentru a beneficia de expertiza lor în a oferi suport individualizat în timpul orelor de istorie. Această colaborare poate ajuta la identificarea strategiilor și resurselor specifice pentru a satisface aceste nevoi și a asigura un mediu de învățare inclusiv.

E. Utilizarea tehnologiei:există o varietate de instrumente și programe software care pot fi utilizate pentru a adapta materialele și a oferi suport suplimentar.

Utilizarea platformelor de învățare online poate oferi flexibilitate și accesibilitate suplimentară pentru elevii cu nevoi educaționale speciale. Aceste platforme pot include resurse adaptate, lecții interactive, jocuri educative și instrumente de colaborare, care pot îmbunătăți experiența de învățare și pot susține diferite stiluri și ritmuri de învățare.

Există o gamă largă de aplicații și jocuri educaționale care pot fi utilizate la ora de istorie. Acestea pot oferi experiențe interactive și captivante, ajutând elevii să își consolideze cunoștințele și să facă conexiuni între evenimentele istorice.

Kahoot - o platformă populară de jocuri educaționale care permite profesorilor să creeze jocuri de tip quiz interactiv pentru elevi.(Pot fi create întrebări despre evenimente, persoane importante sau concepte din istorie. Elevii pot răspunde la întrebări utilizând dispozitivele lor mobile sau computerele și pot fi implicați într-o competiție distractivă).

Wordwall este o platformă online care oferă o varietate de activități și jocuri educaționale, inclusiv pentru ora de istorie. Această platformă permite profesorilor să creeze și să personalizeze activități interactivă pentru elevi, utilizând diferite tipuri de jocuri, cum ar fi: căutări de cuvinte, potrivirea termenilor sau evenimentelor, carduri cu informații, jocul spînzurătoarea, etc

Quizlet este o platformă online populară pentru învățare și memorare interactivă, care poate fi utilizată și la ora de istorie. Conține: seturi de notițe și definiții, teste și întrebări cu alegere multiplă, jocuri interactive, partajare și colaborare, etc

Utilizarea tehnologiei în cadrul orelor de istorie poate spori implicarea și participarea activă a elevilor cu nevoi educaționale speciale, facilitând accesul la conținut și creând oportunități de învățare personalizate

F. Lucrul în grupuri mixte: activitățile de grup în cadrul orelor de istorie pot fi organizate astfel încât să implice toți elevii, permițându-le să lucreze împreună, să își împărtășească cunoștințele și să se ajute reciproc. Această abordare poate promova colaborarea, comunicarea și înțelegerea între elevi cu și fără nevoi educaționale speciale. Elevii pot învăța să lucreze într-o echipă, să își împărtășească ideile și să se sprijine reciproc în procesul de învățare.

G. Evaluarea adecvată.

Profesorul de istorie trebuie să ofere evaluarea continuă și feedback-ul frecvent. Astfel se poate ajusta instruirea și se asigură că elevii primesc suportul adecvat pe parcursul procesului de învățare.

Evaluarea adecvată poate include evaluarea bazată pe proiecte, evaluarea orală sau evaluarea prin intermediul tehnologiei prin care , elevii cu nevoi speciale care să demonstreze înțelegerea subiectului. Timpul acordat pentru evaluare poate fi ajustat în funcție de nevoile individuale ale elevilor. Unii elevi pot avea nevoie de mai mult timp pentru a finaliza o sarcină sau pot beneficia

de pauze regulate în timpul evaluării. Profesorii pot adapta formatul de evaluare pentru a se potrivi nevoilor individuale ale elevilor. Aceasta poate include utilizarea întrebărilor cu alegere multiplă, a întrebărilor cu spații goale, a testelor orale sau a proiectelor alternative. Adaptarea formatului de evaluare permite elevilor să își demonstreze cunoștințele și competențele într-un mod care le este accesibil și înțelegător. Evaluarea adecvată implică ajustarea nivelului de dificultate a sarcinilor și întrebărilor pentru a se potrivi abilităților și nevoilor elevilor cu nevoi speciale. Astfel, se asigură că evaluarea este într-adevăr relevantă și că elevii au oportunitatea de a-și demonstra înțelegerea conținutului istoric.

Integrarea elevilor cu CES în cadrul orelor de istorie are o importanță semnificativă pentru crearea unui mediu școlar incluziv și pentru asigurarea unei educații echitabile pentru toți elevii.

MÉTHODES D'ENSEIGNEMENT INCLUSIVES

PROFESOR LIMBA FRANCEZĂ VUC ADELA-LAVINIA
LICEUL TEHNOLOGIC BÂLTENI, GORJ

Identifier les élèves ayant des besoins éducatifs spéciaux (SEN) dans la classe et les inclure dans le processus d'évaluation est un processus très difficile. Deux aspects majeurs se distinguent dans l'évaluation des élèves à BEP. La capacité de diagnostiquer les besoins spéciaux et d'attribuer des étiquettes aux apprenants n'est pas incluse dans notre expertise en tant qu'enseignants. Il est de notre devoir de les connaître et de prêter attention aux facteurs qui favorisent ou entravent leur apprentissage. En tant qu'enseignant, nous pouvons être les premiers à remarquer si un élève a du mal à apprendre en groupe. Une définition courante d'un cas de BEP est que l'élève éprouve des difficultés d'apprentissage nettement plus importantes que la plupart des enfants du même âge ou qui l'empêchent d'utiliser les installations d'enseignement général. Le plus simple est de prêter attention à l'élève et à son apprentissage. En particulier, nous devons regarder au-delà de tout comportement inapproprié pour reconnaître les signes potentiels de difficultés d'apprentissage. Les signes qui peuvent suggérer qu'un élève peut avoir des difficultés d'apprentissage sont variés. L'enfant ne suit pas ou ne comprend pas les instructions même si les autres savent quoi faire, a du mal à se concentrer sur son travail pendant de longues périodes, a du mal à se tenir debout et à attendre son tour, un écart se produit entre les compétences verbales et écrites de l'élève , l'élève a du mal à

démarrer les tâches ou semble ne jamais finir, évite de faire la tâche, souvent par des comportements inappropriés comme se disputer avec l'enseignant, ou ne parle pas en groupe.

En règle générale, l'élève semble être distrait ou rêveur, montrant des problèmes de socialisation avec ses pairs. Il est naturel que tous les élèves présentent parfois de tels comportements, il est donc important de noter tout schéma de récidive chez les enfants du même âge, puis de procéder à une enquête plus approfondie. Lorsque suffisamment d'informations ont été recueillies, il est utile de se référer à un psychologue scolaire pour un soutien et une évaluation plus poussés. Il est important que cela se fasse en partenariat avec le parent ou le tuteur. Discuter de cette question délicate avec le parent ou le tuteur peut créer une relation conflictuelle entre la famille et l'école, mais l'utilisation d'un langage descriptif plutôt que de jugement peut apaiser l'anxiété parentale et souligner les qualités positives de l'enfant. Un autre défi pour les enseignants est d'évaluer et d'évaluer les progrès des élèves avec des BEP, qui peuvent trouver les méthodes de test normales difficiles et démotivantes. Ils peuvent avoir du mal à écrire leurs réponses dans le temps requis lorsqu'ils sont assis pendant une longue période à un examen, et certains peuvent ne pas être en mesure de comprendre les exigences du test. Ils sont également susceptibles de perdre confiance s'ils continuent à sous-performer les autres dans les simulations et les évaluations.

Différentes législations permettent une aide supplémentaire pour les étudiants ayant des BEP lors des examens officiels, comme obtenir plus de temps ou permettre à une autre personne d'écrire pour l'étudiant, il peut être possible de faire l'examen sur un ordinateur portable ou dans une salle plus petite. Même si les tests de fin d'année sont difficiles, il est possible de travailler avec l'élève tout au long de l'année en fonction de l'évaluation de ses propres progrès. L'évaluation au service de l'apprentissage est une approche qui implique les élèves dans leurs propres évaluations et leur permet de fixer leurs propres objectifs. Il peut être très utile pour les élèves ayant des BEP de mesurer leurs progrès par rapport à leurs propres objectifs plutôt que par rapport aux autres. L'objectif est avant tout de renforcer la confiance des enfants en dehors de l'examen lui-même.

On pense souvent que l'apprentissage d'une langue pour un enfant ayant des besoins éducatifs spéciaux peut faire perdre un temps précieux qui pourrait être utilisé de manière plus rentable dans l'enseignement de compétences "plus pertinentes" et qu'il peut être confondu avec des enfants qui ont déjà des problèmes et maîtrisent la langue maternelle. Cependant, il est essentiel que nous fournissions toutes les occasions d'élargir et d'améliorer la gamme d'expériences d'apprentissage disponibles pour ces enfants en les engageant dans un large éventail d'activités tout au long de la vie, dont l'apprentissage des langues.

Les enfants ayant des besoins éducatifs spéciaux peuvent avoir des difficultés physiques et conceptuelles, des difficultés d'apprentissage légères et modérées, des difficultés d'apprentissage graves et des difficultés émotionnelles et comportementales et auront généralement besoin d'une forme de soutien supplémentaire pour y remédier, comme une période d'attention courte et un manque de concentration, problèmes de mémoire, à court et à long terme, faibles capacités de généralisation, problèmes de discrimination auditive, problèmes de discrimination visuelle, pensée imaginative et coordination œil-main réduite. Leurs besoins sont divers, et lorsqu'ils décident quoi enseigner et comment enseigner, les programmes de langue doivent viser à commencer par les besoins de chaque enfant afin de capitaliser sur ses points forts. Afin de répondre le plus efficacement possible aux différents besoins d'apprentissage de ces élèves, une école devrait leur dédier son plan de gestion et l'appliquer en équipe, y compris en prenant des décisions sur les approches méthodologiques, les procédures d'évaluation, les moyens de soutenir l'élève et les manières optimales d'organiser les cours en fonction du contexte dans lequel nous travaillons. Certaines des exigences particulières décrites ne sont pas si différentes de celles de nos élèves ordinaires et bon nombre des principes familiers qui sous-tendent les bonnes pratiques pédagogiques telles qu'elles sont utilisées par les professeurs de langue des élèves du primaire sont appropriés . Celles-ci comprennent des stratégies et des techniques d'enseignement efficaces, la sélection du matériel, la conception des tâches, y compris la différenciation et les compétences en gestion de classe.

Bibliographie :

1. British Council. *Créer une expérience d'apprentissage inclusive pour les apprenants d'anglais ayant des besoins particuliers : études de cas du réseau mondial du British Council.* 2012 .www.teachingenglish.org.uk .

2. Delaney, Marie. *Enseigner l'anglais aux apprenants ayant des besoins éducatifs spéciaux (SEN) - Mythes et réalités.* Conseil britannique. 2017 .

3. Dexter, Phil. Conseiller en développement des enseignants du British Council. *Neurodiversité : Ce n'est pas ce qu'on pense mais comment on pense !* Conseil britannique. 2012

4. Vygotsky, L. *L'esprit dans la société.* Cambridge. Presse de l'Université de Harvard. 1978 ..

TRASEUL BIROCRATIC AL CERTIFICATULUI CES EXPLICAT PE ÎNŢELESUL TUTUROR

- SCURT GHID PENTRU PĂRINŢII DE COPII SPECIALI –

SECRETAR SÂNGEORZAN ADINA DORINA,

ŞCOALA GIMNAZIALĂ ŞTEFAN CEL MARE, BISTRIŢA

Pentru majoritatea părinților traiectoria educațională a copilului urmează un parcurs firesc, cu o adaptare corespunzătoare la sistemul de învățământ de masă, cu un progres vizibil și cu rezultate care se pliază pe cerințele programei școlare.

În schimb, în unele familii lucrurile sunt puțin mai complicate. În unele cazuri părintele este cel care observă unele dificultăți cu care se confruntă copilul, alteori medicul este cel care pune un diagnostic, iar de cele mai multe ori problemele sunt semnalate de către profesorul pentru învățământul preșcolar sau primar. Astfel apare suspiciunea că copilul ar putea avea cerințe educaționale speciale.

La început sentimentele părinților vizavi de această posibilitate pot fi diverse, de la teama de necunoscut, la tristețe sau chiar rușine. Chiar dacă situația poate fi greu de acceptat, nu este momentul pentru panică sau pentru negare, ci pentru a cauta soluții. Căci astazi, mai mult ca oricând, există soluții pentru ca copiii cu CES să aibă parte de un traseu educațional cât mai aproape de normal sau, de ce nu, chiar excepțional.

În primul rând suspiciunea existenței unor cerințe educaționale speciale trebuie confirmată, iar acest lucru se poate realiza doar prin evaluarea copilului de către Serviciul de Evaluare, Orientare Școlară și Profesională (SEOSP) din cadrul Centrului Județean de Resurse și Asistență Educațională (CJRAE).

Pentru obţinerea certificatului de orientare şcolară şi profesională, părintele depune la CJRAE un set de documente în vederea întocmirii dosarului. Pe lânga copii ale actelor personale, este nevoie să se obțină și umătoarele documente:

- ancheta socială – se realizează de către Direcția de Asistență Socială din cadru primăriei
- fișa medicală sintetică – se eliberează de către medicul de familie
- fișa de evaluare psihologică – se obține în urma consultului efectuat în Ambulatoriul Integrat al Spitalului Județean de Urgență (policlinică)
- fișa psihopedagogică – se eliberează de către profesorul pentru învățământ primar/diriginte/consilier școlar/profesor itinerant
- adeverinţă care atestă înscrierea copilului în unitatea de învăţământ – se eliberează de către secretariatul unității de învățământ
- alte documente precum certificat medical eliberat de medicul specialist sau certificat de încadrare în grad de handicap.

Dacă în urma evaluării se constată că copilul are cerințe educaționale speciale, se va elibera certificatului de orientare şcolară şi profesională, însoțit de un set de recomandări adresate cadrelor didactice în vederea întocmirii planului de servicii personalizat.

Este important de știut că în România copiii cu cerințe educaționale speciale beneficiază atât de servicii psihoeducaţionale adaptate, cât și de drepturi bănești stabilite prin lege.Eliberarea certificatului nu trebuie să constituie un factor de stres pentru părinte, ci un punct de pornire în sprijinul acordat propriului copil și al demarării unor proceduri care au menirea de a integra copilul în sistemul de învățământ.

În primul rând, părintele trebuie să prezinte la secretariatul școliicertificatul de orientare şcolară şi profesională, astfel încât elevul să poată fi luat în evidență ca având cerințe educaționale speciale. La unitatea de învățământ se va întocmi contractul cu familia, în vederea furnizării de servicii educaționale specifice. De asemenea, părintele va depune o cerere prin care solicită acordarea drepturilor băneșticuvenite pentru anul școlar în curs. Trebuie reținut că sumele acordate în baza depunerii dosarului de CES la școală pot fi utilizate doar în folosul copilului și în scopurile asumate prin declarație pe proprie răspundere și anume: hrană, rechizite şcolare, cazarmament, îmbrăcăminte şi încălţăminte. Documentația pentru obținerea drepturilor legale se reface la începutul fiecărui an școlar, pe toată durata de valabilitate a certificatului.

În urma întocmirii dosarului care atestă că elevul are cerințe educaționale speciale, cadrele didactice implicate vor realiza planuri de intervenție personalizate și programe adaptate. Din acest moment, elevul va beneficia de servicii educaționale care se pliază pe specificul tulburărilor de care suferă.

Certificatul de orientare şcolară şi profesională are un anumit termen de valabilitate, acesta fiind stabilit de către comisia care evaluează cazul, de cele mai multe ori fiind vorba de sfârșitul ciclului de școlarizare. La expirarea acestui termen, părinții pot solicita reevaluarea copilului în vederea obținerii unui nou certificat.

Elevii care la sfarșitul clasei a VIII-a dețin un certificatul de orientare şcolară şi profesională în valabilitate, pot solicita admiterea în învățământul liceal sau profesional pe locurile distinct alocate candidaților cu CES, într-o sesiune de repartizare dedicată doar lor. La momentul actualinspectoratele școlare județene rezervă câte un astfel de loc în aproape fiecare clasă din învățământul liceal și profesional de stat. Dacă acești elevi nu sunt mulțumiți de locul ocupat, pot participa și la repartizarea computerizată generală. În acest mod se oferă fiecărui elev cu CES ocazia de a alege specializarea care se pliază cel mai bine pe dorințele și înclinațiile sale.

Luând în considerare cele afirmate mai sus, este evident că elevii cu CES au toate șansele de a se integra în sistemul de învățământul de masă, precum și de a deveni membri de bază ai societățiide mâine. Câtă vreme între familie și școală există un raport de colaborare, incluziunea, valorificarea aptitudinilor și progresul școlar al elevilor cu CES sunt nu doar posibile, ci chiar foarte probabile.

REMEDIEREA ACTIVITĂȚILOR ȘCOLARE ÎN CAZUL ELEVILOR CU CES

Prof. ANTON ADRIANA

COLEGIUL ECONOMIC BUZĂU

Integrarea școlară este un proces de adaptare a copilului la cerințele școlii pe care o urmează, de stabilire a unor raporturi afective pozitive cu membrii grupului școlar, de desfășurare cu succes a activităţilor școlare. Conceptul de CES presupune o abordare care consideră că fiecare copil este unic, poate învăţa dacă este identificat tipul de învățare specific particularităţilor individuale ale sale. Curriculum-ul școlar devine astfel un instrument necesar care trebuie să fie flexibil, adaptabil la cerințele elevilor.

Am eleborat un program de remediere a activității școlare a elevilor cu CES, prin care am urmărit:

1. **OBIECTIVELE PROIECTULUI** :

- Să creeze elevilor un cadru optim de invățare;
- Să sprijine elevii prin activități de învățare suplimentară;
- Să sprijine elevii în învățarea și înțelegerea noțiunilor prin utilizarea tablei Smart
- Să integreze elevii în colectivul clasei;
- Să diminueze deficienţele de comunicare și socializare;
- Să sprijine elevii în dezvoltarea abilităţilor de citire a informaţiilor;
- Să le dezvolte autonomia personală şi socială;
- Să le dezvolte capacităţii de orientare şi adaptare la mediu;
- Să antreneze elevii în activităţi extracurriculare;
- Să dezvolte atitudinile pozitive de relaţionare în grup;

2. **OBIECTIVE PENTRU ELEVUL CU CES**:
   - Să interacţioneze cu adulţii şi cu colegii;
   - Să minimizeze impactul problemelor de sănătate;
   - Să comunice cu cei din jur in diferite moduri;
   - Să parcurgă materia corespunzătoare nivelului de dezvoltare, în ritm propriu;
   - Să contribuie la realizarea portofoliului personal;
   - Să realizeze comunicarea prin diverse joculeţe, inclusiv prin nonverbal;
   - Să folosească citit-scrisul în activitatea de comunicare;
   - Să utilizeze fișe de lucru individuale, pentru a rezolva anumite teme.
3. **ACTIVITĂŢILE PROIECTULUI:**

1. **Activități de învățare suplimentară și includerea elevului în colectiv** (încurajarea colegilor în manifestarea unei atitudini pozitive, prietenoase şi de întrajutorare faţă de elevul cu CES)
2. **Comunicarea:**
   - Profesor-elev (prin activitatea de predare-învăţare-evaluare-ameliorare);
   - Elev-elev: prin jocuri de rol, ajutor şi sprijin în echipă, discuţii în timpul liber;
   - Elev-familie: prin informarea familiei, referitor la activităţile educative desfăşurate, prin discuţii libere despre comportamentul la școală;
   - Profesor--familie: prin şedinţe cu părinţii, ore de consiliere parentală, informare asupra dificultăţilor întâmpinate de elev la şcoală;
   - Familie-şcoală-comunitate: prin colaborarea cu medicul de familie, cu părinți din clasă, dispuși să coopereze cu mama elevului.

3. Organizarea clasei:

-Aşezarea elevului cât mai aproape de profesor şi de tablă;

-Amplasarea lângă elevi care au rezultate foarte bune la învăţătură și comportament;

-Organizarea activităţilor pe echipe.

4. Activități educative:

- Activizarea la lecții a elevilor cu dificultăți de înțelegere;

-Aplicarea unor teste mai simple, cu o durată de rezolvare mai mare;

-Fişe de lucru diferenţiate;

-Activităţi de recuperare şi dezvoltare a cunoştinţelor după program:

-Activităţi extracurriculare, implicarea în proiecte și activități preferate.

5. Competențe individuale:

-Abilităţi în aria curriculară *Tehnologii* prin încurajarea exprimării cu ajutorul activităţilor aplicative;

-Realizarea unor lucrări practice în care să dovedească pricepere şi îndemânare;

-Dezvoltarea capacităţilor motrice.

6. Sprijin individual:

-Învăţarea elev-elev stimulează elevul să se concentreze prin ajutorul acordat de colegul de bancă în rezolvarea unor sarcini de lucru

-Organizarea muncii printr-un program atractiv, pentru acasă;

-Activitate sportivă organizată.

7. Mijloace de sprijin:

-Material didactic adecvat, Prezentari PPT**;**

-Fişe de lucru diferenţiate;

-Caiete de muncă diferențiată;

-Teste personalizate.

8. Managementul comportamentului:

- Recompensarea comportamentului pozitiv;

- Lauda, evidenţierea, premierea.

9. Munca în echipă:

-Parteneriat şi consultanţă cu persoanele implicate (familie, medic, alte cadre didactice care predau la clasă);

-Atitudine pozitivă a tuturor persoanelor faţă de elevi.

10. Evaluare:

- Fişe de lucru, evaluare curentă;

-Implicarea în activităţile şcolare şi extraşcolare;

-Promovarea rezultatelor pozitive prin popularizarea în colectivul clasei;

-Monitorizarea progresului elevului.

Toate cadrele didactice, care au în colectivitate copii cu CES, vor avea în vedere acţiuni ce presupun colaborarea cu părinții și consilierea acestora, implicarea directă în lucrul efectiv cu copiii. Se va promova o abordare pozitivă a educării şi disciplinării copiilor, iar elevii vor fi implicaţi, atât cât se poate, în luarea deciziilor, în alegerea activităţilor la care vor participa. Este de dorit ca părinţii, cadrele didactice şi şcoala să facă un front comun pentru a ajuta la integrarea copiilor cu CES.

BIBLIOGRAFIE

Gherguţ, Alois, Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale, Editura Polirom, Iaşi, 2006,
https://edict.ro/integrarea-copiilor-cu-cerinte-educationale-speciale-ces-in-scolile-de-masa/

PEER-LEARNING PENTRU ELEVII DE GIMNAZIU CU TULBURĂRI DE SPECTRU AUTIST

PROF. APOSTOLIE ANA MARIA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ GĂGEȘTI

Mediile incluzive din clasele de gimnaziu pot oferi multe beneficii pentru elevii cu tulburare de spectru autist (TSA). Cu toate acestea, elevii de gimnaziu se confruntă adesea cu numeroase provocări. Clasele de dimensiuni mari și numărulsemnificativ mai mare de elevi față de trecut al acestora fac sprijinul suplimentar necesar pentru reușită în învățământ greu de atins, iar profesorii din învățământul secundar inferior nu transmit întotdeauna instrucțiuni verbale care pot fi necesare. În plus, cursurile în clasele gimnaziale necesită ca elevii să se adapteze la diferitele rutine și așteptări ale profesorilor pe parcursul zilei. Având în vedere provocările și nevoile academice ale elevilor cu TSA în mediile formale de învățare, împreună cu dificultățile profesorilor de a oferi sprijin individualizat, monitorizând în același timp progresul elevilor pe fondul creșterii numărului de elevi în clasă, o abordare structurală pentru sprijinirea elevilor cu

TSA în clasele incluzive este mediată de colegi și intervențiile prin intermediul colegilor, peer-learning (CMI). Instruirea și intervențiile mediate de colegi (CMI) este o practică bazată pe dovezi care utilizează informațiile colegilor cu dezvoltare normală, care sunt instruiți pentru a direcționa sau iniția comportamente de abordare socială pentru anumiți elevi țintă.

Instrucția și intervențiile mediate de colegi sporesc oportunitățile pentru ca elevii să practice și să răspundă la proiecte sociale și academice prin oferirea unui format în care colegii susțin materialul de instruire în cadrul clasei. Pentru elevii cu dizabilități, inclusiv elevii cu TSA, CMI-urile pot fi utilizate pentru a încorpora sprijin individualizat prin cooptarea colegilor în cadrul unor săli de clasă mari și incluzive, cu un raport elev-profesor adesea în favoarea primei categorii.

CMI-urile nu sunt limitate în ceea ce privește domeniul de aplicare și au fost folosite pentru a sprijini elevii în domeniile de dezvoltare a abilităților atât academice, cât și sociale. În domeniul academic, CMI-urile promovează învățarea oferind elevilor o creștere a oportunităților de a răspunde și de a învăța prin intermediul colegilor prin observare și modelare. În mediile de clasă incluzive, CMI-urile au fost utilizate pentru a sprijini elevii din clasele primare în dezvoltarea cititului, ajută la dezvoltarea conceptelor matematice atât la elevii din învățământul primar, cât și la cei din învățământul secundar inferior identificați cu probleme specifice de nevoi academice și pentru a promova accesul la cunoștințe generale atât pentru elevii din învățământul primar, cât și pentru cei din învățământul secundar inferior. Cu toate acestea, până în prezent, există cercetări limitate cu privire la efectele CMI-urilor în susținerea reușitei școlare a elevilor de gimnaziu cu TSA în clasele de învățământ general.

Modele CMI în sprijinul realizării academice sunt tutoratul între colegi și învățarea prin cooperare, modelul de strategii de învățare asistată de colegi, modelul de tutorat între colegi de aceeași vârstă și de vârste diferite.

Tutoratul între colegi și învățarea prin cooperare.Efectele modelelor CMI asupra rezultatelor academice au fost studiate de peste 30 de ani. Pe baza cadrelor teoretice ale învățării sociale și al învățării prin cooperare, CMI-urile utilizate pentru a sprijini performanța academică pot fi clasificate în unul dintre cele două modele structurale: (a) modele de tutorat între colegi sau (b) modele de învățare prin cooperare. Structura unui model PMI de tutorat între colegi implică faptul că tutorele oferă instruire directă tutoratului. În cadrul modelelor de învățare prin cooperare, mai mulți studenți lucrează împreună pentru a finaliza o temă. Aceste modele au fost utilizate pentru a încuraja performanța academică a elevilor din cadrul claselor de învățământ general,

inclusiv, dar nu numai, a elevilor cu o serie de dizabilități academice specifice, precum și a elevilor cu TSA.

Modele de tutorat între colegi. Un format de tutorat între colegi utilizează o abordare reciprocă directă (adică, unul la unul) a instruirii pentru a crește oportunitățile ca elevii să răspundă și să primească feedback. În sala de clasă, modelele de tutorat între colegi sunt de obicei structurate astfel încât elevii sunt împerecheați împreună, ambii elevi interacționând pe rând cu materialul prezentat anterior. Ambii participanți exersează conținutul academic și învață unul de la celălalt prin observarea și modelarea elevului identificat ca tutore. Variațiile în modelele de tutorat între colegi includ: (a) Tutoratul la nivelul întregii clase și învățarea asistată de colegi, (b) Tutoratul între colegi de aceeași vârstă și de vârste diferite și (c) Sprijin între colegi și aranjamente de sprijin între colegi.

Tutoratul între colegi la nivelul întregii clase este cel mai vechi și cel mai larg cercetat model de tutorat la nivelul clasei. Acesta a fost dezvoltat de Delquadri și colegii săi (1983) pentru includerea de elevilor cu dificultăți de învățare și nevoi academice specifice în clasele de învățământ general. Tutoratul între colegi la nivelul clasei utilizează o structură de tutorat reciproc pentru a crește oportunitățile elevilor de a răspunde, de a primi îndrumare și de a oferi feedback. Tutoratul între colegi la nivelul clasei începe cu profesorul care împerechează în mod intenționat toți elevii din clasă și atribuie fiecare pereche de elevi uneia dintre cele două echipe din clasă. Profesorii selectează colegii pe baza puterii academice a fiecărui elev în parte (de exemplu, performanțe academice mai mari și mai mici) sau a aptitudinii de potrivire (de exemplu, colegi care lucrează bine împreună). Profesorii oferă fiecărei perechi de elevi un set de întrebări create din materialul predat anterior (de exemplu, ecuații matematice, ortografie etc.). Fiecare pereche de elevi face cu rândul, pe rând, atât în calitate de tutore, cât și de tutelat (de exemplu, 10 minute în fiecare rol). Tutoratul între colegi la nivelul clasei utilizează un format de jocuri la nivelul clasei care încorporează consolidarea în care grupurile de colegi lucrează împreună pentru a câștiga puncte. În acest format, tutelații câștigă puncte pentru răspunsurile corecte, iar tutorii oferă corecții pentru răspunsurile incorecte. După ce fiecare pereche de elevi a servit atât ca tutore, cât și ca tutelat, ambele seturi de puncte câștigate de colegi sunt adunate. Echipele la nivelul clasei combină toate punctele câștigate de fiecare diadă de colegi, iar echipa cu cele mai multe puncte câștigă (de exemplu, o activitate de timp liber în clasă).

Modelul de strategii de învățare asistată de colegi (PALS) al CMI a fost dezvoltat inițial ca o intervenție de lectură pentru elevii din clasele a doua până la a șasea. Modelul PALS se bazează pe modelul de instruire prin meditații între colegi la nivelul întregii clase. Profesorii încep prin a

clasifica elevii pe baza performanțelor la lectură și prin a asocia sistematic elevii cu performanțe mai bune cu cei cu performanțe mai slabe. Profesorii antrenează apoi perechile de elevi pentru a se angaja într-un set de activități structurate (de exemplu, recitire, rezumare, predicție etc.). Similar cu Tutoratul între colegi la nivelul întregii clase, PALS utilizează o metodă reciprocă de tutorat în care colegii acționează pe rând atât în calitate de tutore, cât și de tutelat. PALS include, de asemenea, consolidarea și utilizarea unei metode de predare bazate pe jocuri, în care colegii completează activități împreună și perechile de elevi lucrează împreună pentru a câștiga puncte pentru răspunsuri corecte. Modelul a fost aplicat în mod specific pentru a sprijini elevii identificați cu dizabilități de învățare și elevii identificați ca fiind cursanți de limbă engleză în cadrul învățământului gimnazial.

Modele de tutorat între colegi de aceeași vârstă și de vârste diferite. Spre deosebire de modelele de tutorat între colegi la nivelul întregii clase, modelele de tutorat între colegi de aceeași vârstă și de tutorat între vârste diferite sunt structurate individual și nu includ implicarea la nivelul întregii clase. În cazul meditațiilor între colegi de aceeași vârstă și de vârste diferite, tutorele (de obicei mai mult bine informat într-un anumit domeniu de conținut) oferă instruire academică directă unui coleg (tutelat). Îndrumarea de la egal la egal poate avea loc în sala de clasă sau într-un cadru exterior, cum ar fi o școală. Tutoratul de vârste diferite utilizează același format de instruire ca și tutoratul între colegi de aceeași vârstă, dar elevii mai mari oferă instruire elevilor mai tineri. Utilizarea tutoratului încrucișat tutorat între colegi de aceeași vârstă a fost utilizată pentru a sprijini câștigurile cognitive în înțelegerea conceptelor științifice la elevii din clasele mai mari.

Implicații pentru mediile de învățământ secundar. Această trecere în revistă a literaturii de specialitate sugerează că elevii din învățământul secundar, inclusiv elevii cu TSA, vor beneficia din punct de vedere academic de încorporarea CMI în mediile de clasă mare și sprijină atât implicarea academică a elevilor, cât și răspunsurile academice în diverse contexte.

Având în vedere prevalența elevilor cu TSA, este foarte probabil ca profesorii din învățământul secundar să aibă elevi cu TSA înscriși în clasele lor în fiecare zi. Peer-learningul continuă să fie o strategie promițătoare pentru incluziunea tuturor elevilor, inclusiv a elevilor cu TSA în clasele din învățământul de masă. În plus, CMI este promițătoare pentru a înlocui utilizarea mai tradițională a adulților ca suport sau necesitatea unor modificări extinse din partea profesorului.

Combinarea unor strategii de instruire suplimentar eficiente în susținerea rezultatelor academice nu au fost puse în aplicare prin intermediul sprijinului de la egal la egal pentru a

promova performanța academică a elevilor cu TSA în clasele mari. Ca urmare, sunt necesare cercetări viitoare în ceea ce privește combinarea practicilor suplimentare bazate pe dovezi în sprijinul elevilor cu TSA, având în vedere numărul mare de elevi în clasele din învățământul de masă, din ciclul secundar inferior.

Bibliografie:

1. Calhoon, M. B., Fuchs, L. S. „The effects of peer-assisted learning strategies and curriculum-based measurement on the mathematics performance of secondary students with disabilities". *Remedial and Special Education*, vol. 24, nr. 4, pp. 235-245, 2003. https://doi.org/10.1177/07419325030240040601.
2. Delquadri, J. C., Greenwood, C. R., Stretton, K., Hall, R. V. „The peer tutoring spelling game: A classroom procedure for increasing opportunity to respond and spelling performance". *Education and Treatment of Children*, vol. 6, nr. 3, pp. 225-239, 1983.
3. Fuchs, D., Fuchs, L. S., Mathes, P. G., Simmons, D. C. „Peer-assisted learning strategies: Making classrooms more responsive to diversity". *American Educational Research Journal*, vol. 34, nr. 1, pp. 174-206, 1997. https://doi.org/10.3102/00028312034001174.
4. Hume, K., Sreckovic, M., Snyder, K., Carnahan, C. R. „Smooth transitions: Helping students with autism spectrum disorder navigate the school day". *TEACHING Exceptional Children*, vol. 47, nr. 1, pp. 35-45, 2014. https://doi.org/10.1177/0040059914542794.
5. Odom, S. L., Strain, P. S. „Classroom-based social skills instruction for severely handicapped preschool children". *Topics in Early Childhood Special Education*, vol. 4, nr. 3, pp. 97-116, 1984. https://doi.org/10.1177/027112148400400307.
6. Osborne, L. Reed, P. „School factors associated with mainstream progress in secondary education for included pupils with Autism Spectrum Disorders". *Research in Autism Spectrum Disorders*, vol. 5, nr. 3, pp. 1253-1263, 2011. https://doi.org/10.1016/j.rasd.2011.01.016.

ȘCOALA MEA – ȘCOALĂ INCLUZIVĂ

PROF. ARCHIP ADA-IRINA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 10 BOTOȘANI

Școala incluzivă este școala în care se asigură o educație de calitate și șanse egale pentru toți copiii, o școală anti-discriminatorie în care sunt combătute atitudinile discriminatorii. Este o școală deschisă, democratică, tolerantă și prietenoasă care își valorizează elevii, oferă drepturi egale la educație, se adaptează la diversitatea nevoilor educaționale si la particularitățile de învățare si dezvoltare ale elevilor. Ea creează condiții pentru adaptarea tuturor copiilor, indiferent de condițiile lor fizice, sociale, emoționale, intelectuale, lingvistice, etc.

Cadrele didactice dintr-o școală incluzivă trebuiesă înțeleagă cerințele educaționale speciale ale copiilor pornind de la cunoașterea particularităților lor de dezvoltare și să realizeze un proces educațional de calitate, incluziv și centrat pe potențialul elevilor, ținând cont de particularitățile și stilurile de învățare ale copiilor cu cerințe speciale;să adapteze/să individualizeze conținuturile de învățare, precum și predarea/evaluarea la potențialul și necesitățile copiilor; să cunoască metodologia de lucru cu acești copii, să știe cum să-i aprecieze și să-i noteze, ce fel de teste să le aplice la sfârșit de capitol/unitate/modul/an școlar, cum să utilizeze curriculumul adaptat, cum să organizeze foarte bine lecțiile, cum să folosească unele tehnici de predare și resurse necesare creării unui învățământ incluziv de calitate și să ofere în același timp șanse egale tuturor elevilor.

Principiile care stau la baza educației incluzive sunt: principiul drepturilor egale la educație; principiul intervenției timpurii; principiul cooperării și al parteneriatului; principiul asigurării serviciilor de sprijin; principiul valorizării la maxim a potențialului fiecărui copil; principiul individualizării procesului de educație.

Pentru crearea unui mediu educațional incluziv într-o școală trebuie să se țină cont de următoarele principii și fundamente, conform normelor și principiilor educației incluzive:

- acceptarea și respectarea diferențelor; dezvoltarea respectului de sine, a spiritului de toleranță;
- utilizarea unui curriculum individualizat;
- crearea unui mediu centrat pe copil, un mediu sigur și plăcut care să-l stimuleze să învețe;

- promovarea interacțiunilor sociale, a comunicării, cooperării, toleranței, înțelegerii și respectului reciproc;
- crearea contextele ce valorifică elevul cu nevoi speciale dar și valorizarea egală a tuturor elevilor;
- valorificarea experiențelor zilnice ale elevilor; colaborarea cu familia;
- aplicarea metodologiilor de predare/învățare/evaluare active și interactive, centrate pe elev;
- recapitularea periodică; adaptarea materialului, a metodelor și mijloacelor de lucru la nivelul elevilor cu nevoi speciale; utilizarea tehnicilor de memorare vizuală; simplificarea sarcinilor și oferirea unui timp suficient pentru realizarea activităților;
- includerea tuturor copiilor în activități diverse, motivante, active și interactive;
- dezvoltarea abilităților copiilor prin activități creative/cultural-artistice/practice;
- utilizarea jocului în învățare; etc.

În perioada 2 iulie – 22 august 2022 am participat la Programul transfrontalier de instruire "INTEGRAREA ELEVILOR CU CES: PROVOCĂRI ȘI SOLUȚII" organizat de Direcția Generală Educație, Tineret și Sport a Municipiului Chișinău și de Primăria Municipiului Chișinău în cadrul Proiectului „Educație online”. Acest program s-a desfășurat on-line pe parcursul mai multor zile și a vizat teme precum: „Particularitățile copiilor cu cerințe educativespeciale. Strategii didactice de individualizare a procesului educațional pentru copiii cu cerințe educaționale speciale”; „Crearea mediului educațional incluziv”;„Adaptări și metode de lucru cu copiii cu ADHD”;„Față în față cu autismul”; „Practici pozitive în adaptarea școlară a copiilor cu TSA”; „Softuri educaționale pentru copiii cu dificultăți de comunicare și interacțiune socială”; „Recuperarea copilului cu implant Cohlear”; „Comunicarea prin desen”; ”Managementul clasei de elevi”; „Cum pot sprijini un copil cu nevoi speciale? ”; „Planurile de servicii educaționale și de intervenție personalizată pentru elevii cu CES”; „Facilitarea adaptării în instituțiile de învățământ a copiilor cu vederea slabă, deficiență de auz și deficiențe locomotorii”; „Schimb de bune practici prin intermediul proiectelor educaționale STEAM desfășurate cu mijloace online la elevii cu CES pentru a stimula comunicarea și integrarea lor în societate”; „Tehnici de lucru privind eficientizarea procesului de integrare a copiilor cu CES”; „ Adaptarea strategiei didactice la nevoile elevului cu TSA”; „Influența voluntarilor în progresul copiilor cu CES”; „Caracteristicile copilului cu autism și sisteme alternative de comunicare”; „Planul de intervenție personalizat”; „Elevii cu CES, dificultăți de învățare”; „Cum poți sprijini un copil cu nevoi speciale” (Programul transfrontalier de instruire "INTEGRAREA ELEVILOR CU CES: PROVOCĂRI ȘI SOLUȚII" organizat de Direcția Generală Educație, Tineret și Sport a Municipiului Chișinău și de Primăria Municipiului Chișinău în cadrul Proiectului „Educație online”, 2 iulie – 22 august 2022.).

Programul a fost interesant, cu multe exemple concrete și experiențe personale ale formatorilor. Acesta a avut ca obiectiv împărtășirea unor bune practici referitoare la realizarea unor activități care vizează dimensiunea incluziunii școlare și îmbogățirea metodelor didactice. Principiile care au stat la baza programului de formare au fost:dreptul la educație al tuturor elevilor;recunoaștereaunicitățiișisi a individualității fiecărui elev; recunoașterea dreptului elevilor la educație în propria lor comunitate;respectarea fiecărui elev; valorizarea egală a tuturor elevilor și a personalului; creșterea participării tuturor elevilor la educație; încurajarea comportamentului pozitiv al elevului; încurajarea diversității și cooperării, etc.

În cadrul acestui program transfrontalier s-au prezentat foarte multe tehnici de predare-învățare-evaluare specifice copiilor cu nevoi speciale. Dintre acestea amintim: tehnica EASY READ; tehnici de memorare vizuală; tehnica simbolurilor, a imaginilor și a obiectelor; tehnica dramatizării; diverse exerciții/tehnici de lucru pentru elevii cu nevoi speciale: Salut și adio; Mașinuțe, Culorile, Bețișoarele, Acceptarea greșelii, Degețelele, Subliniază litera/cuvântul/propoziția; Nu vreau, etc. De asemeni, s-au prezentat și câteva softuri educaționale pentru copiii cu dificultăți: LOGOPEDIX, EVALOGOS, SEBRAN'SABC și aplicații de comunicare–FACILITOFFICE, SENSWITCHER, PLICKERS, ANSWERGARDEN, etc. Multe din aceste metode și tehnici de predare-învățare-evaluare le-am utilizat deja la clasele unde există copii cu nevoi speciale și au fost apreciate de elevi. Ca strategii didactice active și interactive, centrate pe elev, am utilizat:

- strategia prin arte vizuale;

- strategia prin activități ludice;

- strategia prin teatru;

- strategia prin activități extrașcolare;

- strategii de cooperare ce facilitează învățarea, comunicarea, socializarea, integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale în colectivul clasei;

- lucrul în perechi, lucrul individual, sarcini individuale, jocul de rol, problematizarea, utilizarea TIC în predare și evaluare, studiul de caz, dramatizarea, învățarea reflexivă, etc.

În cadrul programuluine-am familiarizat cu principiile educației incluzive, am învățat cum să organizăm un mediu de învățare adaptat necesităților elevului - un mediu securizat, confortabil, tolerant, deschis, favorabil, liniștit, stabil care să permită şi să încurajeze autocontrolul,

autodisciplina, interactivitatea, colaborarea; am învățat, de asemenea, cum să utilizăm strategii potrivite și tehnici de lucru ce se pot adapta la copiii cu nevoi speciale; cum să utilizăm tehnici de memorare vizuală; să folosim materiale vizuale într-o varietate grafică; să ascultăm activ și să înțelegem ce simt acești copii cu nevoi speciale pentru a-i putea ajuta să se integreze în colectiv; să punem accent pe punctele forte ale copilului; să îi implicăm activ în activități; să simplificăm sarcinile și să oferim timp suficient pentru realizarea activităților; să creăm contextele ce valorifică elevul cu nevoi speciale; să implicăm părinții; să planificăm sarcini diverse: subliniere, evidențiere, încercuire cu culori diferite; să utilizăm o abordare comună cu cadrele didactice care predau la clasă; să utilizăm planșe, afișe, liste, scheme, desene, postere; reprezentări grafice ale lecțiilor, fișe individualizate cu îndrumări utile, clare, bine structurate, concrete; să oferim feedback constructiv, recompensând şi evidențiind succesulelevului cu nevoi speciale, etc.; să dezvoltăm încrederea în sine, empatia și cooperarea elevilor în colectivitate.

În concluzie, putem afirma că școala incluzivă acordă șanse tuturor copiilor de a-și valorifica potențialul, de a progresa și de a-și deprinde abilități esențiale pentru viață. Ea previne abandonul școlar, îmbunătățește performanța școlară a elevilor, acordă sprijin familiilor și îi ajută pe părinți să susțină educația și aspirațiile copiilor lor, iar pe copii să depășească decalajele de învățare.

Bibliografie:

1. Programul de Dezvoltare a Educației Incluzive în Republica Moldova pentru anii 2011 – 2020.
2. **Solovei, Rodica,** Chișinău, 2013, EDUCAŢIE INCLUZIVĂ**.** Ghid metodologic pentru instituţiile de învăţământ primar şi secundar general.

Sitografie:

1. https://www.unicef.org/romania/ro/pachetul-educa%C8%9Bie-incluziv%C4%83-de-calitate
2. https://mecc.gov.md/sites/default/files/educatie_incluziva_final.pdf

INTEGRAREA COPIILOR CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE ÎN COLECTIVELE DE COPII NORMALI; EDUCAȚIA INCLUZIVĂ

COLEGIUL NAȚIONAL - ȘCOALA CENTRALĂ
Profesor învățământ primar: RAMONA CONSUELA NECHITA

Educația este un drept fundamental al fiecărui copil, indiferent de abilitățile și nevoile sale speciale. Copiii cu Cerințe Educaționale Speciale (CES) reprezintă o categorie de elevi care necesită sprijin și îngrijire specială pentru a beneficia de o educație de calitate. Integrarea acestor elevi în învățământul de masă este esențială pentru a promova incluziunea și pentru a le oferi șanse egale de dezvoltare. În acest articol, vom explora metode și tehnici eficiente de integrare a elevilor cu CES în învățământul de masă.

Primul pas în integrarea elevilor cu CES în învățământul de masă este evaluarea individuală a nevoilor și abilităților acestora. Fiecare elev cu CES este unic, iar planificarea adecvată a sprijinului și resurselor necesare este crucială. Evaluările profesionale și consultarea cu specialiști în domeniu pot oferi informații valoroase despre abilitățile, provocările și strategiile optime pentru fiecare elev în parte.

Profesorii sunt cheia succesului integrării elevilor cu CES în învățământul de masă. Comunicarea și colaborarea între profesori sunt esențiale pentru a dezvolta strategii eficiente de învățare și pentru a adapta curriculumul la nevoile individuale ale elevilor. Împărtășirea cunoștințelor și experiențelor între cadrele didactice specializate și cele din învățământul de masă poate contribui la creșterea competențelor și înțelegerii reciproce.

Metodele de predare flexibile și adaptabile sunt esențiale în integrarea elevilor cu CES. Profesorii ar trebui să utilizeze o varietate de metode și tehnici, cum ar fi instruirea diferențiată, utilizarea materialelor vizuale și auditive, tehnologia asistivă și metodele interactive. Prin adaptarea strategiilor de predare la stilurile de învățare și nevoile individuale ale elevilor, se poate crea un mediu de învățare inclusiv și stimulant.

Elevii cu CES pot beneficia de suport individualizat și intervenții timpurii pentru a le facilita integrarea în învățământul de masă. Acestea pot include servicii de consiliere, terapie ocupațională, terapie fizică, terapie logopedică și alte intervenții specializate. Prin oferirea acestor servicii încă de la vârste fragede și prin implicarea timpurie a specialiștilor în educație, se poate maximiza potențialul de dezvoltare al elevilor cu CES.

Pentru a crea un mediu inclusiv și prietenos pentru elevii cu CES, este important să sensibilizăm și să educăm comunitatea. Activități de informare și formare adresate părinților, elevilor și cadrelor didactice pot contribui la diminuarea stereotipurilor și prejudecăților și la promovarea înțelegerii și acceptării diversității.

Integrarea elevilor cu CES în învățământul de masă este un proces complex, care necesită eforturi și implicare din partea tuturor actorilor implicați: profesori, specialiști în educație, părinți și comunitate. Prin implementarea metodelor și tehnicilor menționate în acest articol, putem crea un mediu educațional incluziv, care să ofere tuturor copiilor șanse egale de dezvoltare și succes în învățare.

Educația incluzivă reprezintă un principiu fundamental al sistemului de învățământ, care își propune să ofere oportunități egale de învățare și dezvoltare pentru toți copiii, indiferent de diferențele lor individuale. Un aspect important al educației incluzive este integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale în colectivele de copii normali. Acest proces de integrare aduce beneficii atât copiilor cu nevoi speciale, cât și celorlalți copii din grup.

În trecut, copiii cu cerințe educaționale speciale erau adesea excluși și marginalizați în sistemul de învățământ. Aceasta ducea la izolarea lor socială și la un acces limitat la educație. Cu toate acestea, educația incluzivă a schimbat paradigma, promovând ideea că fiecare copil are dreptul la o educație de calitate și la o integrare armonioasă în comunitate.

Principiul de bază al educației incluzive este acela de a adapta mediul educațional pentru a răspunde nevoilor diverse ale tuturor copiilor. În acest sens, integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale în colectivele de copii normali are multiple avantaje. În primul rând, copiii cu nevoi speciale beneficiază de oportunitatea de a învăța alături de colegii lor, fiind expuși la modele de comportament adecvate și având oportunitatea de a-și dezvolta abilitățile sociale și de comunicare.

În același timp, copiii normali beneficiază și ei de această integrare. Ei învață să valorizeze și să respecte diversitatea umană, să dezvolte empatia și să fie mai deschiși față de diferențele individuale. Prin interacțiunea cu copiii cu cerințe speciale, copiii normali își îmbogățesc perspectiva asupra lumii și învață să colaboreze cu persoane care au abilități diferite. Astfel, integrarea contribuie la dezvoltarea unei societăți mai incluzive și mai echitabile.

Pentru a realiza o integrare eficientă, este necesară o abordare multidisciplinară și colaborarea strânsă între profesori, părinți, specialiști în educație și servicii de suport. Este important ca fiecare copil să primească sprijinul necesar în funcție de nevoile sale individuale. Adaptarea programului de învățământ, oferirea de suport suplimentar și implicarea specialiștilor pot facilita procesul de integrare și pot asigura succesul învă

țării pentru toți copiii.

De asemenea, este necesară crearea unui mediu incluziv, care să ofere suport emoțional și social pentru toți copiii. Respectarea diversității, promovarea toleranței și încurajarea interacțiunii și colaborării între copii sunt elemente cheie în asigurarea succesului educației incluzive.

Educația incluzivă reprezintă un proces continuu și complex, care necesită eforturi și implicare din partea întregii comunități. Este important să recunoaștem și să valorizăm potențialul fiecărui copil și să construim un mediu educațional în care toți copiii să se simtă acceptați, respectați și încurajați să-și dezvolte abilitățile și talentele.

În concluzie, integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale în colectivele de copii normali reprezintă un aspect esențial al educației incluzive. Prin promovarea valorilor de diversitate și egalitate, această abordare educativă oferă oportunități egale pentru toți copiii și contribuie la construirea unei societăți mai incluzive și mai respectuoase. Educația incluzivă nu numai că aduce beneficii individuale pentru copiii cu cerințe speciale, ci are și un impact pozitiv asupra întregii comunități, prin încurajarea diversității, colaborării și toleranței.

BIBLIOGRAFIE:

1. Cosmovici, A.; Iacob L. – Psihologiaşcolară, Iași, Editura Polirom, 1993
2. Gherguț, Alois – Sinteze de psihologie specială, Iași, Editura Polirom, 2005

AUTISMUL-MODALITĂȚI DE ABORDARE A COPILULUI AUTIST

PROFESOR ÎNV. PRIMAR: ȘOMOTECAN MARIA
ȘC. GIM. *ȘTEFAN CEL MARE* - BISTRIȚA

Autism…un cuvânt care ne dă adesea fiori, ţinând cont că evocă o tulburare gravă şi incurabilă. Autismul – una dintre „enigmele” care de ceva timp au devenit fie marea provocare, fie marea necunoscută, dar în acelaşi timp şi o mare problemă a numeroşi părinţi, educatori sau chiar a unor specialişti în domeniul serviciilor psihopedagogice. Potrivit estimărilor internaţionale, incidenţa tulburărilor din spectrul autismului este ridicată, în lume existând aproximativ 67 de milioane de oameni cu autism, 4 din 5 copii cu autism fiind băieţi. Autismul poate apărea în orice familie, indiferent de rasă, etnie sau mediu social.

Până în prezent nu s-a descoperit o cauză specifică a autismului. Există însă suficiente dovezi ştiinţifice care atestă faptul că simptomele autismului au multiple cauze de natură neurobiologică.

Autismul este o boală caracterizată de scăderea capacităţii de a interacţiona pe plan social şi de a comunica, de comportament stereotip si repetitiv cu simptome ce se manifesta de obicei înaintea vârstei de 3 ani. Tabloul clinic se caracterizează prin trei simptome principale:

1. În primul rând se semnalează perturbarea comunicării interumane (singurătatea autistă). Aceasta se manifestă printr-o totală indiferenţă faţă de persoanele din jur. Copilul priveşte în depărtare, parcă dincolo de oameni, aruncându-şi doar fugitiv privirea asupra examinatorului, fără a avea acea privire sclipitoare, fără a avea contactul din privire (ochi in ochi). Faţă de persoane, copilul autist manifestă dezinteres cvasitotal, nereacţionând la prezenţa sau absenţa părinţilor, ca şi când el ar fi singur.. Deşi, în general, autistul nu comunica verbal cu persoanele din jur, el îşi exprimă câte o dorinţă şi nevoile, prin gesturi, dând dovadă în acest sens de o deosebită abilitate. În contrast cu incapacitatea de a stabili relaţii sociale, copilul este mai îndemânatic în manipularea mediului neînsufleţit. Poate manifesta un interes deosebit pentru anumite obiecte, fără însă a le utiliza în sensul lor simbolic ci numai pentru a le agita, învârti, etc. Are o memorie bună pentru diferite aranjamente spaţiale şi preferinţă pentru ordonarea unor obiecte, deoarece el manifestă o "nevoie obsedantă" pentru identic.

2. Altă trăsătură importantă şi constantă a autismului infantil este tulburarea limbajului vorbit. Acesta poate lipsi uneori, copilul emiţând sunete ciudate, fără semnificaţie. Dacă limbajul este dezvoltat, se observă o discrepanţă între posedarea vocabularului şi abilitatea de a-l folosi ca mijloc de comunicare socială.

3. Stereotipiile sunt alte elemente des întâlnite la copiii cu autism. Ele pot fi gestuale ca: repetiţii ale mişcării mâinilor, degetelor, braţelor, rotirea corpului în jurul axei proprii, mersul pe vârful picioarelor. Uneori copilul cu autism preferă activităţi repetitive ca: deschiderea şi închiderea uşilor, stingerea sau aprinderea becului, lovirea sau zgârierea unei jucării, ritualizarea activităţilor alimentare, activităţi de îmbrăcat sau de joc. Jocul colectiv este evitat şi lipsit de caracterul său creativ şi imaginativ.

Simptomele autismului sunt, de obicei, observate mai întâi de către părinţi sau de alte persoane în primii 3 ani de viaţă ai copilului. Deşi autismul este prezent de la naştere, semnele acestei tulburări pot fi dificil de identificat sau de diagnosticat în timpul copilăriei timpurii. Adesea părinţii devin îngrijoraţi atunci când copilul lor nu vrea să fie ţinut în braţe, când nu pare să fie interesat de anumite jocuri şi când nu începe să vorbească. De asemenea, părinţii sunt nedumeriţi în legătură cu capacitatea copilului de a auzi. Adeseori, pare că un copil cu autism nu aude; totuşi

în alte momente el sau ea pare că aude zgomote de fond aflate la distanţă, cum ar fi şuierul unui tren. Cu ajutorul unui tratament administrat precoce şi intensiv, majoritatea copiilor îşi îmbunătăţesc capacitatea de a relaţiona cu alţii, de a comunica şi de a se autoîngriji pe măsură ce cresc. In contrast cu credinţele populare legate de copiii cu autism, foarte puţini sunt complet izolaţi din punct de vedere social sau "trăiesc într-o lume a lor, proprie.

In perioada adolescenţei, comportamentul se modifică. Mulţi adolescenţi câştigă abilităţi, dar rămân totuşi cu un deficit în capacitatea de a relaţiona şi de a-i înţelege pe ceilalţi. Pubertatea şi sexualizarea se pot face cu mai multă dificultate la adolescenţii cu autism decât la copiii de aceeaşi vârstă. Adolescenţii au un risc uşor crescut de a dezvolta tulburări depresive, anxietate sau epilepsie.

Unii adulţi cu autism pot fi capabili să aibă o profesie şi o viaţă independentă. Gradul în care un adult cu autism poate duce o viaţă autonomă depinde de inteligenţa şi de abilitatea de a comunica. Aproximativ 33% sunt capabili să aibă cel puţin o independenţă parţială. Unii adulţi cu autism au o mare nevoie de a fi ajutaţi, în special cei cu inteligenţa scăzută care nu pot vorbi. Supervizarea parţială (part-time) sau totală (full-time) poate fi asigurată prin programe terapeutice la domiciliu. La celălalt capăt al spectrului tulburării autiste, adulţii cu autism înalt funcţional au adeseori succes în profesia lor şi pot trăi independent, deşi în mod tipic ei continuă să aibă unele dificultăţi în relaţionarea cu ceilalţi oameni. Aceste persoane au, de obicei, o inteligenţă medie sau peste medie. Aproximativ 10% din persoanele cu autism au anumite forme de abilităţi savante, talente deosebite, speciale, dar limitate, cum ar fi memorizarea unor liste, calcularea datelor calendaristice, desenul sau talent muzical.

Multe persoane cu autism au percepţii senzoriale neobişnuite. De exemplu, ei pot descrie o atingere uşoară ca fiind dureroasă sau apăsarea profundă o pot percepe ca fiind o senzaţie liniştitoare. Alţii pot să nu simtă deloc durerea. Unii pot avea preferinţe sau din contra repulsii puternice faţă de unele alimente şi preocupări nefireşti.

Autismul este unul din cele câteva tipuri de tulburări pervazive de dezvoltare , denumite şi tulburări de spectru autist. Nu este un fapt neobişnuit ca autismul să fie confundat cu alte tulburări pervazive de dezvoltare, cum ar fi tulburarea sau sindromul Asperger sau să aibă simptome din celelalte tulburări. Aceasta se diagnostichează în cazul în care copiii au comportamente asemănătoare, dar nu îndeplinesc criteriile pentru autism. In plus, alte afecţiuni cu simptome similare pot să se asocieze cu autismul.

Copiii cu autism trăiesc în lumea noastră, o lume pe care nu o înţeleg în totalitate, sunt diferiţi şi de aceea trebuie să-i abordăm diferit. Pentru a-i ajuta trebuie să facem din punctele lor slabe punctele lor forte şi să încercăm să adaptăm mediul pentru ei în loc să aşteptăm să se

adapteze ei la mediul nostru. Este esenţial să-i ajutăm să comunice, chiar dacă nu vorbesc, fiindcă ei îşi doresc nespus să o facă, dar nu ştiu cum.

A educa copii suferinzi de autism e diferit de a lucra cu copii ce nu suferă de acest simptom. Iată zece recomandări, pentru a educa, a exersa şi a convieţui cu copii ce suferă de autism.

1. **Nu încetaţi să speraţi**. Nu porniţi de la premiza că persoana nu poate întreprinde un lucru doar pentru că este suferindă de autism. Nu vă lasaţi influenţaţi de indicele de performanţă a inteligenţei persoanei respective. Este dificil de măsurat obiectiv IQ-ul unui copil cu autism.

2. **Încercaţi să vă apropiaţi de el în mod benefic lui**. Trebuie să aveţi o atitudine pozitivă tot timpul. Acordaţi multă atenţie, comentaţi asupra lor şi încurajaţi-i verbal.

3. **Solicitaţi o reacţie**. Nu cereţi niciodată unui autist să facă ceva! Întotdeauna spuneţi-i ce să facă, daţi-i un timp să reacţioneze (10 sec.), apoi dacă nu răspunde îi sugeraţi răspunsul.

4. **Ignoraţi vorbirea nerelevantă, vocalizele, chicotitul, râsul şi acţiunile**. Asiguraţi-vă că încurajaţi şi diferenţiaţi comunicarea relevantă de cea irelevantă.

5. **Vorbiţi rar, clar şi răspicat**. Amintiţi-vă că persoanele autiste pot avea dificultăţi în procesarea mesajului.

6. **Folosiţi un program şi alte metode de anticipare a incidentelor şi schimbărilor survenite în comportamentul unui copil autist**. Majoritatea copiilor autişti nu reacţionează la schimbare şi preferă rutina.

7. **Nu ridicaţi vocea, bruscaţi sau ameninţaţi copilul cu probleme de comportament.**

8. **Nu permiteţi problemelor de comportament să-şi găsească refugiul în dorinţa de a "dezerta"**. Dacă adresaţi o instrucţiune şi copilul devine isteric, vă ignoră, se închide într-un comportament auto-stimulativ, pleacă sau refuză să se supună instrucţiunii, trebuie să insistaţi ca instrucţiunea să fie dusă la îndeplinire.

9. **Nu cedaţi rutinei sau fixaţiilor**. Copiii autişti au adesea ritualuri sau rutine pe care se simt atraşi să le execute. Atenţei însă, a-l opri pe copil de la executarea rutinei poate rezulta într-o criză de isterie foarte dură, a ceda rutinei după aceasta, încurajează rutina şi automat crizele.

10. **Stabileşte, încurajează.** Persoanele autiste au dificultăţi în a participa la ceea ce este important, ei acordând în mod frecvent atenţie lucrurilor lipsite de importanţă. Pentru a-i educa pe autişti trebuie mai întâi să le captăm atenţia.

Să nu uităm că mari personalităţi au suferit de sindromul autist: Isaac Newton, Albert Einstein, George Orwel(scriitor, autorul celebrului roman – Ferma Animalelor), Bethoven, Mozart, H. C. Andersen.

Este foarte important să-i lăsăm copilului autist șansa de a-și explora posibilitățile de autocunoaștere și autoexprimare atunci când manifestă talent într-un anumit domeniu . Copilul trebuie sprijinit pentru a obține o eficiență maximă în domeniul în care dorește , ajutându-l să își folosească tot potențialul, fără a-l forța însă. Semnificația unui zâmbet, a unei lacrimi, a unui țipăt înseamnă la acești copii mult mai mult decât pentru noi ceilalți.

BIBLIOGRAFIE

1. Ghidul copilului autist – Timisoara, 2003.
2.Manual de Diagnostic si Statistica a Tulburarilor Mentale – DSM IV. Asociatia Psihiatrilor Liberi din Romania, Bucuresti 2000.
3. Predescu V. – Psihiatrie Vol I, Ed. Medicala, Bucuresti, 1989
4. Mircea Tiberiu (1999), Psihologia și Psihopatologia dezvoltării copilului mic, Timișoara, Ed. Augusto

CARAVANA POVEȘTILOR – O POVESTE DE SUCCES

Avram Emanuela-Ioana, Centrul Școlar de Educație Incluzivă ”Lacrima”, Bistriţa
Vălean Aurelia Maria, Centrul Școlar de Educație Incluzivă ”Lacrima” , Bistriţa

În ultimii ani, activitățile bazate pe teatru și dramaterapie, de la Centrul Școlar de Educație Incluzivă ”Lacrima”, s-au dezvoltat atingând nivele de performanță ce-n luna mai 2023 au fost răsplătite cu premiul I la concursul național Made for Europe. În cadrul școlii a luat naștere o echipă formată din cadre didactice și elevi care au pus la un loc vise și creativitate, muncă și implicare. Astfel, trăgând linie și contorizând activitatea ultimilor ani, ne bucurăm de rezultatele trupei noastre de teatru, denumită CARAVANA POVEȘTILOR, o trupă ce abordează, ca tehnică, atât teatrul de umbre, cât și teatrul de marioneta, și care are în repertoriu mai bine de 10 piese pregătite și jucate la diferite evenimente, întâlniri, precum:

1.SĂPTĂMÂNA NAȚIONALĂ A VOLUNTARIATULUI, o săptămână în care trupa de teatru a școlii a colindat prin școli și grădinițe din mediul rural, unde copiii și părinții acestora au beneficiat de vizionarea unor piese de teatru de marionete și de umbre, pentru prima dată în viața lor. Acțiunea de voluntariat a avut ca slogan ÎMPREUNĂ PÂNĂ SUS LA LUNĂ, acest lucru

însemnând faptul că împreună putem face lucruri minunate posibile. Spectatorii noștri au fost foarte entuziasmați și s-au bucurat să poată urmări spectacolul nostru.

2.NOAPTEA MUZEELOR – a fost un eveniment al Muzeului județean la care trupa noastră de teatru a participat în luna mai și la care vom participa și în acest an. Astfel, copiii însoțiți de părinții și bunicii lor au ocazia să vizioneze piesele noastre de teatru în săli găzduite de Muzeul județean.

3. 1 IUNIE LA MUZEU – s-a derulat de ziua copiilor, când am urcat pe scena activităților ce s-au derulat în curtea Muzeului județean. O mulțime de copii din orașul Bistrița și din împrejurimi ne-au urmărit și ne-au aplaudat piesele de teatru de marionete pe care le-am interpretat.

4. CONFERINȚA POCU – a fost evenimentul final al proiectui POCU, un eveniment organizat de Inspectoratul Școlar Județean Bistrița-Năsăud, la care au participat profesori, inspectori și autorități locale. Cu această ocazie ne-am făcut cunoscută trupa de teatru și munca acesteia, fiind aplaudați și încurajați să continuăm să ne facem cunoscuți, iar piesele noastre de teatru să ajungă la cât mai mulți copii.

5. CERCURILE PEDAGOGICE dedicate directorilor de școli mici, dar și cele dedicate profesorilor din școlile speciale, au beneficiat de vizionarea unor piese de teatru de umbre, care au avut ca tematică povestiri și pilde specifice activității acestora, dar și prezentarea de alternative în dezvoltarea comunicării.

6. CONCURSURILE DE TEATRU – ne-au oferit ocazia să ne facem cunoscuți și în alte părți ale țării, unde am putut viziona și munca colegilor noștri din țară.

7.SERBĂRILE ȘCOLARE – au fost un alt prilej de prezentare a muncii noastre în fața colegilor, profesorilor, prietenilor, părinților și bunicilor.

8. SCHIMBURILE DE EXPERIENȚĂ ne-au ajutat să ne prezentăm munca în alte școli de profil din țară, iar aplauzele ne-au demonstrat că piesele noastre de teatru i-au impresionat pe cei prezenți.

9. Cu diverse ocazii la EVENIMENTE și MANIFESTAȚII organizate de BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ ”George Coșbuc” sau de CENTRUL ȘCOLAR LACRIMA – în sala mare sau în sala George Coșbuc, am prezentat diverse piese de teatru de marionete sau de umbre, în tematica evenimentului.

10. Cu siguranță suntem un MODEL DE BUNE PRACTICI dacă elevii și studenții unor școli internaționale ne-au felicitat și au învățat alături de noi să creeze și să pună în scenă teatru de umbre, cu ocazia vizitării școlii timp de o săptămână, urmând ca alți colegi de-ai lor să ne treacă pragul curând.

V-am prezentat 10 exemple de activități în care trupa noastră de teatru s-a implicat, pentru că noi suntem o trupă de 10. Suntem serioși, depunem efort și creativitate, pentru ca rezultatele noastre să impresioneze și să fie exemple de bună practică educațională.

Copiii școlii noastre au fost implicați în activități de teatru de peste 20 de ani, fiindcă teatrul este o formă de terapie, însă de-a lungul timpului lucrurile au evoluat, iar în acest moment există o trupa de teatru în care activează 16 elevi și 4 absolvenți, iar la nivelul școlii a fost creat un opțional dedicat activităților de teatru.

Ceea ce facem nu este ușor, presupune multă muncă, atenție și concentrare, presupune crearea de siluete, adaptarea poveștilor, crearea scenariului, a recuzitei și binențeles ore de repetiții, însă nouă ne place și ne dorim să participăm la cât mai multe sectacole și prezentări.

PARALELĂ - NESUPUNERE SOCIALĂ - NESUPUNERE ȘCOLARĂ LA ELEVII CU CES

BANU HARICLEEA - COMIȘEL ION, CENTRUL ȘCOLAR DE EDUCAȚIE INCLUZIVĂ COMUNA FILIPEȘTII DE TÂRG, PRAHOVA

Nesupunerea civilă se opune activ și nonviolent dictaturilor impuse de guverne. Îi face să știe că ne opunem acestor nedreptăți și că cetățenii vor încălca legea dacă sunt împinși să facă acest lucru. Nesupunerea la elevii cu CES generează perturbări și atrage atenția.

Acțiunile de nesupunere civilă nu trebuie să fie extreme. Dar nici acțiunile noastre ca profesori ai acestor elevi nu trebuie să fie extreme. Cu toții ne putem angaja în activism. Acțiunile mici pot fi urmate de acțiuni mari și pot fi o sursă de inspirație pentru oamenii care nu știu unde să își concentreze angajamentul, precum și să ajute la deschiderea minții și la generarea de schimbări gobale.

Nesupunerea civilă a fost teoretizată de americanul Henry David Thoreau (1817-1862). În eseul său „Civil Disobedence”, explică de ce, din împotrivirea față de războiul cu Mexicul și față de sclavagism, refuza să plătească statului impozitele.

Dintre exemplele celebre de aplicare a acestei politici putem aminti pe Mahatma Gandhi și Martin Luther King.

Mahatma Gandhi (1869 - 1948) a fost liderul indian al opozanților față de conducerea britanică, a cărui campanie de nesupunere civilă din 1930 a încurcat și deranjat puternic puterea colonială. Începând din anul 1906, lansează la nivel de masă metoda de revoltă bazată pe rezistența pașnică, denumita Satyagraha, o formă de refuz radical al oricărei colaborări cu autoritățile britanice. Aprobarea independentei Indiei în 1947 a fost considerată un triumf al lui Gandhi, a cărui reputație de om evlavios a dat o autoritate morală deosebită ideii de rezistență neviolentă.

Martin Luther King (1929-1968). Lupta sa non-violenta, încununată de succes, împotriva discriminării persoanelor de culoare din Statele Unite a fost condusă de acesta sub semnul ideilor și metodelor lui Gandhi. În 1963 King a contribuit la organizarea marșului spre Washington, care a adunat mai mult de 200.000 oameni. În cadrul acestui marș a ținut renumitul discurs « Am un vis ». În el a fost descrisă o lume în care toți puteau deveni liberi pe cale pașnică. Acest marș a făcut să apară fragmentul Actului Drepturilor Civile din 1964.

Un alt exemplu al aplicării politicii de nesupunere civilă este cel al sufragetelor britanice care folosiseră tactici similare încă din anii 1900. Hotărâte sa asigure drept de vot femeilor, acestea tulburau întâlnirile politice, legându-se cu lanțuri de zăbrele și, dacă erau arestate, își asumau riscul de a muri datorită prelungitelor greve ale foamei. Sufragetele s-au bucurat de un succes considerabil, punând statul în defensivă, iar controversele stânjenitoare care au rezultat au oferit un model multor viitori protestatari.

Oficial, femeile britanice au primit drept de vot ca recunoștință pentru munca depusă în timpul primului război mondial. Dar pare puțin probabil ca acest pas major s-ar fi realizat dacă sufragetele nu ar fi făcut din dreptul de vot pentru femei o cauză de luptă.

O prima observație care se impune este ca exemplele de mai sus au fost încununate de succes datorita unor condiții speciale. Gandhi, Luther, sufragetele, au obținut rezultate deoarece conducătorii acelor tari au ținut cont de coduri morale si legale, fapt ce a limitat cruzimea reacțiilor acestora. Elevii cu CES devin nesupuși datorită multiplilor factori care guvernează existența acestora. Noi ca și modelatori ai acestor elevi avem datoria de a ne continua educația și de a ne transpune în locul lor pentru o mai bună înțelegere a situației. Precum un sculptor modelează bucata de piatră așa și noi trebuie să modelăm mintea, atitudinea, și personalitatea elevului cu CES.

Nesupunerea civila înseamnă refuzul de a te supune legilor sau decretelor civile. Nesupunerea școlară presupune încălcarea tuturor regulamentelor care funcționează a nivelul unei școli. Împotrivirea conștientă față de o lege, o sarcină, îndatorire școlară.

La polul opus și lipsa răspunsului, a violenței este o componentă importantă a nesupunerii școlare, această formă de protest asumându-și voit toate consecințele care decurg din aceasta.

Nesupunerea civilă se bazează așadar pe o decizie rațională și este de cele mai multe ori aleasă intenționat. Prin atenție publică se vrea informarea asupra propriei poziții. Avem nevoie de devieri de la regula ca să putem verifica funcționalitatea regulii și pentru a o îmbunătății. Aceasta ar trebui să fie calitatea fiecărei democrații, perfectibilitatea sistemului prin a ține cont de nesupunerea civilă/ școlară și de cauzele acesteia. Ca urmare la clasă atunci când dorim ca un regulament să fie respectat, regulamentul va fi realizat cu acordul elevior, ghidându-i de așa manieră încât regulile să pară ca și când au venit de la ei. Alegerea reprezentanțiilor lor să se realizeze prin vot colectiv. Alegererile să fie justificate. Dacă legile și deciziile elaborate în mod democratic lasă loc la nesupunere școlară, asta înseamnă că democrația respectivă nu este funcțională, pentru că nu reușește să cuprindă voința clasei, democrația clasei de elevi trebuie să le pună și să permită căi de discutare și de rezolvare.

O alta obiecție este că nu ar trebui să existe motiv pentru nesupunere școlară. Dacă democrația este sistemul care reprezintă voința elevilor, nesupunerea ar înseamna întoarcerea împotriva propriilor decizii, contestarea voinței colectivului din care elevul face parte.

Nesupunerea socială la elevii cu CES derivă din faptul că aceștia provin din familii dezorganizate, familii monoparentale, familii cu situație atipică, familii cu condiții socio-economie precare, sunt copii cu diferite tulburări și afecțiuni precum: tulburare mixtă a abilităților școlare; dizabilitate intelectuală ușoară (QI=63), tulburare de reactivitate emoțională, întârziere mentală moderată (IQ= 45) etc.

Acești elevi prin natura împrejurărilor sunt instabili emoțional, uneori intră în altercații cu colegii apelând la expresii neacademice, reacții hiperkinetice, reacții de nervozitate, impulsive. Nu se adaptează la cerințele programei școlare, rezolvă sarcinile primite cu multe insistențe și doresc să fie recompensați pentru aceast lucru.

Nu respectă totdeauna indicațiile profesorilor, deranjează ora, vorbesc fără a fi întrebați, au un stil de muncă dezorganizat, imprudenti, nu au capacitate de autocontrol, memoria este predominant mecanică, autonomia personală și socială sunt în curs de formare.

Importantă este evaluarea nevoilor personale şi a punctelor tari ale copilului. Pentru îndeplinirea acestui obiectiv, se poate lucra cu o echipă multidisciplinară, şi cu părinții. Astfel se pot lua în considerare atât nevoile școlare cât şi cele comportamentale, folosind atât diagnosticul formal şi informal cât şi observațiile de la clasă. Observațiile, cum ar fi stilul de învățare poate fi folosit pentru a-l mobiliza pe copil să-şi folosească abilitățile de care dispune. Contextul în care apar disfuncțiile comportamentale trebuie luate de asemenea în considerare.Selectarea metodelor potrivite pentru instruirea școlară. Determinarea căror metode vor veni în întâmpinarea nevoilor școlare şi comportamentale ale copilului. Selectarea metodelor care sunt în acord cu vârsta sa, care

să se potrivească cu nevoile sale şi care să îi câștige atenția.Combinarea metodelor de instruire școlară cu programul educațional personalizat al copilului. Împreună cu psihologul școlar şi cu părintele, poate fi creat un program educațional personalizat care să evidențieze obiectivele viitoare împreună cu ajutorul de care copilul are nevoie pentru a atinge aceste obiective. Trebuie luat în calcul modul în care profesorul poate combina şi integra acest program cu activitățile școlare ale celorlalți elevi din clasă.Succesul unui program de intervenție psihopedagogică pentru acești depinde de următoarele componente: instruirea școlară, intervențiile comportamentale și acomodarea școlară care ulterior va fi baza integrării sociale.

Bibliografie:

1. Golu, M., (2004) – Principiul feedback – feedbefore şi organizarea comportamentului, în Revista de psihopedagogie, nr. 2, Ed. Fundaţiei Humanitas, Bucureşti;
2. Neamţu, C., Gherguţ, A., (2000) – Psihopedagogie specială, Ed. Polirom, Iaşi;
3. Rawls, John: „A theorie of justice" (cap.v: „aAtheorie of Civil Disobedience")
4. Thoreau, Henry David : „Civil Disobedience"

INTEGRAREA COPIILOR CU AUTISM IN ȘCOALA DE MASĂ

Prof.înv. primar – BARTEȘ BOMBONICA-GETA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.4, BISTRIȚA

Integrarea copiilor care prezintă tulburări din spectrul autist în școlile de masă a început odată cu cererea părinților care au asemenea copii, dar și cu schimbarea mentalității unora dintre școli și cadre didactice către această problematică. Acest proces este destul de greu, nu imposibil, dar poate avea rezultate uimitoare în evoluția copiilor integrați dar și în cea a colectivele de elevi din care vor face parte. Noi, cadrele didactice, suntem de părere că integrarea copiilor cu autism este o problemă foarte sensibilă, din mai multe puncte de vedere, care este determinată esențial de familia copilului dar și de instituția de învățământ unde urmează să fie integrat.

Studiu de caz

Elev în clasa I B

Vârsta: 10 ani

Tipul de deficiență:

- tulburare din spectrul autist, deficit atențional, vocabular sărac, dislalie

Gradul /nivelul de deficiență: IQ =60, deficiență mintală ușoară

<u>Caracteristicile acestei tulburări în diferite domenii:</u>

Interacțiune socială:

- lipsa jocului variat și spontan
- lipsa contactului vizual
- lipsa manifestării emoțiilor

Comunicare:

- dificultatea de a inția sau susține o conversație
- întârzierea limbajului
- ecolalia
- limbajul repetitiv , stereotip

Explorarea mediului:

- comportamente, interese și activități reduse, repetitive stereotipe
- maniere stereotipe- fluturatul mâinilor sau a unor obiecte
- privirea furișată, clipirea repetată
-lovirea sacadată a obiectelor
-pipăirea părului

Integrarea senzorială:

- nu suferă atunci când se lovește
- nu arată locul lovit
- se sperie de anumite sunete
- nu-i place lumina puternică
- își acoperă urechile cu mâinile la sunete puternice

Prezența unui copil cu autism în sala de clasă:

- are nevoie de mai multă atenție, grijă, sprijin în rezolvarea sarcinilor
- are dificultăți în a-și concentra atenția și de a se menține în sarcină
-este greu de înțeles de ceilați din cauza dificultăților de limbaj și comunicare
- manifestă brusc comportamente repetitive, verbale și motorii
-are nevoie de un loc special amenajat pentru a desfășura unele activități, de a nu fi distras de ceilalți.

Cum ajutăm la integrarea și incluziunea copilului:

Dificultăți:	**Cum putem ajuta:**
1. Lipsa contactului vizual----------	Atenționare : Ochii la mine ! Uită-te la mine !
2. Nu înțelege regulile sociale----------	Observămcomportamentele celorlalți copii.

Îl învățăm reguli nescrise (în mod repetat și
insistent) , iar mai apoi scrise sau desenate.

3. Copilul este izolat ---------- Încurajăm joaca cu ceilalți. Creăm oportunități distractive pentru grup. Alegem copii cu care
să se joace și să învețe de la ei.
4. Lipsa jocului social----------Învățare treptată, mecanică a componentelor jocului.
5. Dificultăți de înțelegere a ceea ce i se spune----------Evitarea supraîncărcării verbale. Explicare scurtă și clară, epetată în mod regulat a sarcinilor de lucru.
6. Îi ia mult timp să răspundă la întrebări----------Îi oferim timp în plus față de ceilalți.
7. Motivație scăzută în sarcinile de învățare---------Așteptări clare.

Pași mici în predare.
Simplificarea cerințelor.
Oferirea de recompense.
Oportunități de învățare.
Învățarea prin imagini.

8. Dificultăți în organizare----------Orar vizual.
9. Deranjează activitatea----------Îl așezăm lângă noi.
Folosim un semn prin care să-i reamintim să facă liniște.
10. Ecolalie----------Ignorare.
11. Preferința pentru rutină----------Îi oferim rutina zilnică.
Afișăm orarul cu pictograme.
12. Schimbările de mediu----------Îl pregătim din timp pentru schimbări.

Evităm surprizele.
Trecerea treptată la alte activități.

13. Stereotipii- mișcările repetitive---------Folosirea lor pentru a învăța noi deprinderi.

Oferirea unor alternative asemănătoare ca efect
și funcție.

14. Crize de furie sau râs----------Oferirea unui loc de liniștire, calmare.
15. Coordonare slabă----------Facem cât mai multă gimnastică, mișcare.

Timp pentru joc.

16. E copleșit----------Oferim un program bine stabilit.

Insistăm pe punctele tari.

Eliminăm factorii de stres.

Cum se manifestă copilul care abandonează școala și ce poate face profesorul?

- îi lipsește motivația școlară >>> să evite supraîncarcarea școlară;
- are dificultăți de învățare >>> să diversifice și să facă mai atractive activitățile școlare;
- are o rată a absenteismului mare >>> să organizeze activități extrașcolare menite să atragă elevii;
- are rezultate școlare slabe >>> să stabilească și aplice un program de recuperare a materiei școlare pentru elevii cu astfel de probleme;
- are imagine de sine scăzută >>> să existe comunicare asertivă și eficientă cadru didactic-elev;
- este izolat față de colegi >>> să evite constituirea unei elite, ceilalți fiind marginalizați;
- îi lipsesc achizițiile în zona autocunoașterii >>> oferta școlară să fie compatibilă cu trebuințele, interesele și aspirațiile elevilor;
- este incapabil să se adapteze la mediul școlar >>> exigențele școlare să fie rezonabile;
- are o lipsă reală a unui suport școlar >>> sistemul de evaluare să nu fie unul subiectiv, ci unul individualizat, adaptat nivelului real al copilului, să nu devalorizeze imaginea copilului;
- manifestă dezechilibru emoțional survenit în urma absenței părinților de acasă sau a lipsei unui control parental >>> programe de consiliere pentru părinți;
- cerințe educaționale speciale >>> disciplina școlară să nu fie nici excesiv de permisivă, nici excesiv de rigidă;
- manifestă comportamente deviante (agresivitate fizică și verbală, tendința de vagabondaj, vandalism, consum de tutun, alcool sau alte substanțe interzise) >>> să evite practicile educative percepute de elevi ca fiind nedrepte, frustrante;
- provine din medii sociale sărace >>> colaborarea cu toate autoritățile comunității locale, inclusiv cu ONG-uri.

BIBLIOGRAFIE :

https://psychologies.ro/anchete-si-dosar/familie-copii-anchete-si-dosar/recomandari-pentru-parintii-care-vor-sa-si-integreze-copilul-cu-autism-in-scoala-de-masa-2116619

http://integrare-scolara-autism.ro/PDF/Ghidul+comunitatii+scolare+Autism+Integrare+scolara+autism.pdf

DIFERIȚI DAR EGALI

Profesor pentru învățământul primar- BĂDĂLUȚĂ ANIȘOARA IULIANA

Școala Gimnazială „Elena Doamna”, Loc. Tecuci, jud. Galați

A nu fi cum sunt ceilalţi nu înseamnă nepărat a fi mai puţin bun decât ceilalţi. Nu înseamnă decât a fi altfel în raport cu alţii. Există în acest moment o serie de termeni prin care descriem, desemnăm şi explicăm abaterile în dezvoltarea individuală. Unii dintre aceşti termeni pot avea un impact traumatizant asupra copilului sau/şi familiei. În încercarea de a identifica termeni mai puţin peiorativi, care să nu aducă atingere demnităţii individuale sau de grup, a apărut şi sintagma „cerinţe educative speciale”, subliniindu-se ideea că un copil sau altul poate avea nevoie de o atenţie specială, de un parcurs educaţional adaptat, individualizat, de un program de stimulare şi dezvoltare pe termen lung.

Domeniul tulburărilor de învăţare constituie o componentă importantă, complexă şi integrantă atât a mediului şcolar, cât şi a celui familial. Numeroasele lucrări ştiinţifice, de analiză teoretică şi a practicilor educaţionale recunosc existenţa unui tablou divers prin care se manifestă dificultăţile în învăţarea diferitelor conţinuturi şcolare, a unui fenomen care ia amploare şi care are un impact din ce în ce mai mare asupra adaptării la cerinţele de tip şcolar.

Dificultăţile de învăţare se pot manifesta prin: dificultăţi de concentrare a atenţiei; dificultăţi de scris-citit; probleme de comportament (agresivitate, tristeţe, reverie etc.).

În ceea ce priveşte tulburările de învăţare, ele sunt persistente, permanente şi intrinseci personalităţii copilului, fără a fi neapărat legate de inteligenţă, au un efect marcant asupra performanţelor şcolare ale copilului şi generează eşecuri repetate. Tulburările de învăţare pot afecta:

– atenţia, memoria şi raţionamentul;

– comunicarea, deprinderile de scris-citit, deprinderile aritmetice;

– conceptualizarea, sociabilitatea, maturitatea afectivă

Atunci când ne referim la elevii cu tulburări de învăţare trebuie să avem în vedere că orice includere a unui copil într-o categorie sau alta poate genera efecte neaşteptate, uneori cu semnificaţie negativă. În sine, categorizarea nu descrie punctele „tari” ale elevului, interesele acestuia, aspiraţiile sale şi, mai ales, nu ne ajută în stabilirea unui program de intervenţie.

Delimitarea unor categorii de elevi în funcţie de capacitatea lor de învăţare trebuie să servească la descrierea grupurilor, şi nu a indivizilor, astfel încât metodele de predare-învăţare-evaluare să

poată fi adaptate fiecărui caz în parte. Profesorul trebuie să cunoască personalitatea elevilor, interesele, deprinderile şi atitudinile acestora, dificultăţile şi nevoile specifice. El trebuie să înţeleagă şi să accepte că elevii cu tulburări de învăţare nu au aceeaşi vârstă cronologică, acelaşi potenţial, acelaşi interes de cunoaştere, atracţie pentru o anumită disciplină de învăţământ, stil de învăţare, tip al inteligenţei, grad de manifestare a dificultăţii de învăţare etc. În acelaşi timp, elevii cu tulburări de învăţare pot da dovadă de anumite aptitudini şi talente – puncte tari ce trebuie identificate şi valorificate.

Şcoala incluzivă se referă în sens restrâns la integrarea tuturor copiilor, indiferent de capacităţile şi competenţele de adaptare şi deci de învăţare, într-o formă de şcoală. Fiecare copil este înţeles ca un participant activ la învăţare şi predare şi pentru că fiecare aduce cu sine în procesul complex al învăţării şi dezvoltării o experienţă, un stil de învăţare, un model social, o interacţiune specifică, un ritm personal, un mod de abordare, căruia îi aparține.

Şcoala incluzivă ridică învăţarea la rang de principiu general şi presupune înainte de orice acceptarea faptului ca orice copil poate invata. Fiecare participant învaţă şi se dezvoltă pri faptul că interacţionează cu ceilalţi. Sursele învăţării, pentru fiecare, vin din relaţiile interumane şi din experienţa permanentă cu obiectele, cu semenii şi cu sine. Şcoala nu este un teritoriu al cunoştinţelor academice, ci şi unul al experienţelor practice si al relaţiilor interumane.

Predarea este un act de cooperare, reflectie şi descoperire, la care participă atât profesorul (care poate coopera cu colegii săi) cât şi elevii unei clase. O resursă importantă pentru profesor în predare este cooperarea elevilor. Pregătirea predării şi de multe ori realizarea ei se completează cu cooperarea între profesori şi chiar cooperarea cu unii părinţi, dar și cu un curriculum diferențiat sau adaptat.

Acest curriculum trebuie să fie flexibil astfel încât fiecare elev să avanseze într-un ritm propriu în funcție de capacitățile sale de învățare.

Un curriculum integrat trebuie să pună accent pe următoarele domenii:

1) Dezvoltarea trăsăturilor de personalitate din domeniul afectiv, motivațional, caracterial și al socializării;

- imaginea de sine;
- motivația internă și externă;
- scopurile, interesele, pasiunile;
- activitățile individuale și în grup;
- gradul de toleranță și înțelegere față de cei din jur și față de valorile acestora;

- echilibrul afectiv;
- jocul, activitățile de timp liber;
- responsabilități individuale, școlare, sociale;
- atitudine față de muncă etc.

2) Dezvoltarea deprinderilor de muncă individuală;

- deprinderile de studiu și stilul personal de învățare;
- învățare socială;
- activitățile extrașcolare de învățare;
- comunicarea verbală și non verbală, orală și scrisă, cititul;
- operațiile aritmetice de bază;

3) Dezvoltarea conduitei morale, religioase și a simțului estetic

- sistemul de valori morale;
- atitudinea față de valorile religioase;
- atitudine față de diferite evenimente și fenomene sociale;
- gradul de implicare în diferite activități cu conotație etică sau estetică etc.

4) Dezvoltarea armonioasă a conduitelor psihomotrice

- deprinderi psihomotrice de bază(locomoția, gesturile, mimica);
- jocurile dinamice și exercițiile fizice;
- rezistența la efort fizic etc.

În proiectarea curriculumului trebuie să se țină seama de tipul și gradul deficienței elevului.

În practica instructiv-educativă am întâlnit numeroase cazuri de elevi deficienți care au fost integrați în clase de elevi fără deficiențe și au avut evoluții spectaculoase la unele discipline. În cadrul activităților, au fost aplicate cu precădere metodele activ-participative care stimulează interesul pentru cunoaștere, facilitează interacțiunea cu realitatea înconjurătoare. Lucrul în perechi sau în grupe mici de elevi au facilitat comunicarea între ei, colaborarea sau sprijinul reciproc în realizarea sarcinilor sau temelor avute. Au fost toleranți unii cu alții, au luat decizii prin consultarea între ei, și-au exprimat opinii realizând o participare activă și înțelegere a realității înconjurătoare.

În cadrul lecțiilor se pot utiliza o serie de metode sau tehnici de lucru adaptate vârstei elevilor și nivelului lor de performanță. Prezint câteva metode aplicate în cadrul lecțiilor, care au dus la obținerea unui progres școlar al copiilor cu deficiențe.

1) **Predicțiile în perechi** au fost folosite în cadrul orelor de Limba și literatura română, Educație Civică sau Consiliere. Această activitate presupune o listă de cuvinte dintr-o povestire sau un text. Fiecare pereche trebuie să alcătuiască o scurtă compunere pe baza unei predicții în jurul listei de cuvinte. Elevii sunt încurajați să emită idei și să-și valorifice experiența personală pe care o au.

2) **Știu -Vreau să știu- Am învățat** este o metodă des întâlnită mai ales în cadrul orelor de Limba română. Se alege o temă/ un subiect, se spune ce știu deja elevii despre tema respectivă, apoi se formulează întrebări la care se așteaptă găsirea răspunsului în timpul lecției, iar la sfârșit se verifică ce au aflat nou după desfășurarea lecției.

3) **Brainstormingul** este o metodă aplicată individual sau în perechi în care elevii scriu pe hârtie toate lucrurile despre un subiect dat. De exemplu am cerut elevilor să scrie ce le vine în minte la auzul cuvântului copilărie în cadrul lecției de Limba și literatura română „La scăldat” după Ion Creangă. Inclusiv elevii cu CES au reușit să scrie numeroase cuvinte.

4) **Ciorchinele** este o metodă grafică de organizare şi integrare a informaţiei în cursul învăţării. Poate fi folosit la începutul lecţiei numindu-se ,,ciorchinele iniţial” sau după lectura textului, numindu-se ,,ciorchine revăzut”. Este o metodă de brainstorming neliniară care stimulează găsirea conexiunilor dintre idei.

Copilului trebuie să i se acorde atenţie, ascultându-l ce are de spus. Şi el vrea să fie auzit, tratat cu respect. Învăţătorul trebuie să creeze un mediu securizant pentru copil, să înţeleagă că acesta este lângă el ca să-l ajute. Nu trebuie certat în faţa colegilor, iar ceilalţi copii vor înţelege că nici ei nu au permisiunea să-l certe. În loc să fie confruntat direct, atunci când activităţile sau comportamentele lui sunt inadecvate, învăţătorul poate prezenta alternativa, care rămâne valabilă. Acest lucru face ca aşteptările să devină clare pentru elev şi astfel să evite interpretarea negativă sau criticismul.

Bibliografie

1. Alois, Gherguț, 2016, Educția incluzivă și pedagogia diversității, Editura Polirom.
2. Alios, Gherguț, 2001, Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale, Editura Polirom.

3. Oprea Crenguta, 2006, Strategii didactice interactive – repere teoretice și practice, Editura Didactică și Pedagogică.

METODE PARTICIPATIVE DE PREDARE, CENTRATE PE COPIL ȘI UTILIZAREA TEHNOLOGIEI INFORMAȚIEI ȘI A COMUNICAȚIILOR (TIC)

BÂRSAN MARIA-LENUȚA

LICEUL TEHNOLOGIC TELCIU

„Fiecare copil pe care îl instruim este un OM dăruit societății" (N. Iorga)

Educația integrată se referă la integrarea elevilor cu C.E.S. în învățământul de masă pentru a le oferi acestora un climat favorabil unei dezvoltari echilibrate și armonioase. Totodată, educația integrată a elevilor cu C.E.S., urmărește o cât mai mare apropiere a acestor copii de cei normali prin dezvoltarea capacităților fizice și psihice, prin integrarea unor programe cu caracter recuperator, dar și stimularea potențialului restant care să permită dezvoltarea compensatorie a unor funcții care să le suplinească pe cele absente sau insuficient dezvoltate.

Incluziunea digitala

Dintre toate tehnologiile care ajută la pregătirea elevilor pentru viitor, accesul la internet este probabil cel mai important. Acest instrument a devenit vital pentru modul în care oamenii, companiile, comunitățile și chiar economia funcționează optim în fiecare zi. Elevii trebuie, folosind puterea internetului, să-și dezvolte abilități de maximizare a eficienței. De asemenea, trebuie să li se asigure accesul la acest instrument, care nu este întotdeauna un dat. Eforturile în direcția îmbunătățirii incluziunii digitale s-au intensificat în contextul epidemiologic actual, atât prin abordarea problemelor de alfabetizare digitală, cât și a lipsei accesului la instrumentele TIC.

În ceea ce privește în mod specific incluziunea digitală a copiilor cu CES, acest lucru înseamnă, pe de o parte, a sprijini facilitarea comunicării prin intermediul unor aplicații digitale, iar pe de altă parte, a sprijini includerea acestora în societatea digitală utilizând funcții de

accesibilizare a unor dispozitive deja existente sau a unor tehnologii asistive noi (de exemplu, funcția de transcriere vocală a textelor permite persoanelor cu deficiențe de vedere și persoanelor cu dificultăți de citire să acceseze informaţii şi texte). Astfel, participarea tuturor copiilor în procesul de educație devine posibilă, creând în același timp noi oportunități de incluziune.

Funcții de accesibilizare a dispozitivelor electronice și alte tehnologii asistive

Aplicațiile de comunicare, cunoscute și sub numele de aplicații de Comunicare Augmentativă și Alternativă pot fi instrumente incredibil de puternice care vin în sprijinul unui copil care nu poate vorbi, ajutându-l să învețe să comunice cu cei din jur. Aceste aplicații sunt utilizate pentru copiii care au dificultăți în utilizarea vorbirii pentru a-și transmite gândurile și ideile. Pentru acești copii, un mijloc alternativ de comunicare ar putea fi benefic.

Următoarele aplicații pot fi utilizate în orice grup educaţional care are acces la internet, utilizând laptopuri, smartphone-uri sau tablete.

LetMeTalk este o aplicație gratuită destinată persoanelor cu o gamă largă de deficiențe de vorbire și limbaj ca o consecința a diferitelor tulburări și stări de sănătate, cum ar fi cele din spectrul autist (ASD), afazia, apraxia vorbirii, paralizia cerebrală și alte boli neuro-motorii. LetMeTalk îi permite utilizatorului să construiască propoziții simple prin legarea pictogramelor între ele. Aplicația conține peste 9.000 de imagini ușor de înțeles. Odată construită o propoziție, utilizatorul poate să o redea prin intermediul dispozitivului, la un volum ridicat, folosind funcția text-vorbire. Prin urmare, această aplicație este destinată în principal comunicării față în față.

Book Creator este un instrument de creare a cărților digitale uimitor de ușor de utilizat, cu opțiuni nelimitate. Este disponibil atât pentru iPad, cât și pentru web (inclusiv Chrome). Cu îndrumare, chiar și elevii din clasele primare ale școlii gimnaziale pot folosi această aplicație pentru a produce și publica propriile cărți simple sau benzi desenate cu imagini, videoclipuri și elemente audio. Elevii se alătură bibliotecii clasei folosind un cod, iar apoi, orice carte pe care o creează poate fi accesată de către profesor și adăugată la biblioteca clasei pentru a o partaja cu colegii de clasă. Înainte ca elevii să creeze prima carte, le este de ajutor să citească/ să li se explice tutorialul de bază. Cărțile pot fi partajate în numeroase moduri: prin e-mail, AirDrop în cazul dispozitivelor Apple, Google Drive, Dropbox, imprimare, publicare pe iBooks și multe altele. Pentru a explora acest instrument, accesați: https://bookcreator.com.

AnswerGarden este un instrument simplu și rapid de obținere a feedback-ului prin nori de cuvinte. Deoarece răspunsurile sunt primite în timp real, fonturile mai mari indică cele mai

frecvente răspunsuri. Profesorii încep prin introducerea unei întrebări pe site și apoi aleg din câteva opțiuni (valorile implicite sunt deja selectate, astfel încât personalizarea suplimentară este opțională). Modul "Brainstorming" le permite respondenților să introducă mai multe răspunsuri, inclusiv duplicate ale aceluiași răspuns, iar modul "Classroom" permite mai multe răspunsuri per utilizator, dar fără duplicare. În final, opțiunea "Moderare" le permite profesorilor să revizuiască comentariile înainte de a fi publicate. Elevii vor gândi critic înainte de a-și împărtăși răspunsurile și vor învăța, de asemenea, citind ideile altora, iar designul distractiv și interactiv va atrage implicarea elevilor.

Tehnologia nu va înlocui rolul profesorilor. La fel cum școala va fi întotdeauna mediul formal al procesului de învățare, profesorii vor juca întotdeauna un rol central în procesul de învățare. În educație va fi întotdeauna nevoie de profesori, însă ceea ce se va schimba este rolul lor.

Pentru a folosi eficient TIC în clasă, profesorii trebui să joace un rol diferit. Profesorii nu mai sunt singura sursă a tuturor cunoștințelor. Elevii pot găsi informații pe diferite platforme. Există practic un volum de informații infinit disponibil oricând, oriunde.

În acest context profesorii vor fi consilieri, supraveghetori și furnizori de instruire pentru elevi, vor avea întotdeauna autoritatea de a direcționa ceea ce ar trebui să învețe elevii lor folosind instrucțiuni, precum și de a crea un mediu de învățare adaptat nevoilor și abilităților fiecărui elev.

Bibliografie

1. Senge, P. (2016). Școli care învață. A cincea disciplină aplicată în educație. București: Editura Trei

2. Shalberg P. (2018). Leadership educațional. Modelul finlandez: patru idei însemnate și necostisitoare pentru îmbunătățirea învățământului. București: Ed. Trei

3. Westwood, P. (2018). Inclusive and adaptive teaching: Meeting the challenge of diversity in the classroom. New York: Routledge.

ART-TERAPIA, MODALITATE DERECUPERAREA COPIILOR CU CES

Prof. înv. preşcolar Bîrsan Mariana,
Grădiniţa cu PP „Pinocchio" Craiova

În preșcolaritate cadrele didactice sunt puse întotdeauna în situația de a găsi soluții pentru copiii care trec pragul grădiniței deoarece fiecare copil este diferit şi special şi are propriile nevoi. De multe ori găsim soluţiile cele mai bune pentru copii, însă uneori suntem puşi în dificultate de complexitatea problemelor. Una dintre aceste probleme o reprezintă copiii cu cerinţe educative speciale.

Copilul este un diamant în stare pură, care așteaptă să fie șlefuit. Felul în care se realizează acest lucru, pe langă familie și mediul de viață, depinde de noi dascălii. Prin natura meseriei noastre, ceea ce facem trebuie sa vină din suflet. Dacă avem mintea și sufletul deschise, atunci toate provocările vor avea rezultatul dorit, cel puțin pe jumătate, dacă nu în întregime.

Integrarea şcolară a copiilor cu cerinţe speciale în învatamântul de masă presupune a educa copiii cu cerinţe speciale în şcoli obişnuite, alături de copiii normali, a asigura servicii de specialitate (recuperare, terapie educaţională, consiliere şcolară, asistenţă medicală şi socială etc.) în şcoala respectivă, a acorda sprijinul necesar personalului didactic şi managerilor şcolii în procesul de proiectare şi aplicare a programelor de integrarea, a permite accesul efectiv al copiilor cu cerinţe speciale la programul şi resursele şcolii obişnuite (biblioteca, terenuri de sport etc), a încuraja relaţiile de prietenie şi comunicarea între toţi copiii din clasă/grădiniță, a educa şi ajuta toţi copiii pentru înţelegerea şi acceptarea diferenţelor dintre ei, a asigura programe de sprijin individualizate pentru copiii cu cerinţe speciale. Mijloace expressive în recuperarea copiilor cu CES pot fi regăsite în terapia prin artă.

Diferența între artă și terapie creativă prin artă constă în faptul că: în artă beneficiarul este opera de artă, iar în terapia creativă beneficiarul este copilul, arta fiind un mijloc de dezvoltare pus la dispoziția acestuia, un mijloc de comunicare și de evoluție.

Formele de terapie creative constituie una din căile principale de interacțiune cu copilul. Arta, ca și vorbirea este un mijloc/modalitate de cunoaștere a celuilalt, un alt mod de comunicare.Desenul, pictura, modelajul, colajul, teatrul, basmele și povestirile terapeutice, jocul, marionetele, dansul și mișcarea creativă, muzica sunt câteva din metodele care dezvoltă creativitatea și implicit personalitatea copilului. Acestea oferă copilului acea siguranță de care are atâta nevoie, și acea libertate de exprimare și manifestare a dorințelor, trebuințelor, nevoilor, opiniilor, atitudinilor sale.

Desenul sau...povestește-mi cu ajutorul creionului! "… de fapt copilul în desenul său "povestește" grafic, fără ca aceasta să includă în mod necesar și cuvinte. Desenul copilului este un veritabil limbaj" (Roseline Davido).Persoanele cu întârzieri de dezvoltare psihică sau cu dizabilități de învățare (cum sunt cele care suferă de sindromul Down, spre exemplu) răspund foarte bine la o astfel de terapie. Răspunsurile pot varia de la o simplă clipire, la un zâmbet sau la vocalizare, la cântat sau dans.

Modelajul în lut, plastilină, cocă de făină și apă este o modalitate prin care copilul își spune povestea atât prin figurinele modelate cât și prin cuvintele, expresiile verbale care acompaniază activitatea de modelaj. Exercițiul cu lut oferă copilului atât o experiență tactilă, cât și una kinestezică.Adesea, copiii care nu-și cunosc sentimentele nu-și exersează nici simțurile.Lutul le oferă astfel o punte între simțuri și sentimente. Figurinele tridimensionale create pot debloca și facilita comunicarea verbală a copilului despre cele petrecute și despre trăirile lui. Astfel, lutul, plastelina pot deveni un pretext și un suport al comunicării. La început, copilul ar putea refuza să pună mâna pe materiale, deoarece se murdăreste, sau nu îi place sa atingă o substanță nouă.

Psihologii consideră că în aceste situații există o legătură între compulsia copilului de a se murdări și problemele lui emoționale. Este bine să nu-i obligăm și să utilizăm alte materiale apoi, treptat în joacă, câstigându-le încrederea ,în timp, vor ajunge să încerce și ei senzațiile date de atingerea materialului maleabil. Abia atunci, vom putea începe să lucrăm împreună la transformarea materialului și implicit la schimbarea dorită în personalitatea lor.

Această tehnică este recomandată în principal nevăzătorilor dar şi hiperkineticilor ori copiilor care au fost victime ale unor diverse abuzuri (accidente, viol, agresiuni fizice sau psihice din partea membrilor familiei sau a unor necunoscuţi). Potrivit art terapeuţilor, simpla modelare a lutului ajută la diagnoza pacientului, dar şi la intervenţia asupra problemei acestuia.Contactul cu lutul, modelarea lui, duce la dezvoltarea capacităţii motorii a copilului. Faptul că loveşte bucata de lut de masă sau o taie ori o înţeapă cu un instrument e mijlocul lui de comunicare a stării emoţionale prin care trece, şi, mai mult decât atât, reprezintă deblocarea căilor lui de comunicare. Modelarea lutului ajută la descărcarea emoţională a micuţului şi devine un simbol în diagnoză, agresarea materialului fiind clar un semn că are o problemă.

Colajul se realizează prin atașarea mai multor materiale: hârtie, materiale textile, piele, plastic, imagini din reviste, orice material ușor și cu o suprafață cât de cât plată. Aceste îmbinări se realizează cu un anumit scop, crearea unei imagini, a unui tablou etc. Este o metodă prin care se stimulează creativitatea copilului, dexteritatea manuală, orientarea spațială, atenția și, nu în ultimul rând, comunicarea.

Basmele și povestirile terapeutice; povestea, nu face decât să transmită o poveste de viață, o situație problemă, o stare de fapt, toate concurând la găsirea unei soluții, implicând de cele mai

multe ori, ascultătorul cu întreaga sa personalitate. În această situație între povestitor și ascultător ,relația ce se stabilește este cea de feed-back, făcând ca verbul ,,a implica", ca și ,,a povesti"să se conjuge...altfel.Basmele ating emoții universale de bază: dragoste, ură, teamă, furie, singurătate, izolare, lipsă de valoare și de privare. Mesajele pozitive prezentate în basm sunt utile tuturor celor care-l ascultă, mai ales, mesajele de deschidere, de încurajare, de iubire, de dreptate.

Rolul poveștilor este unul ce greu poate fi măsurat și explicat în câteva cuvinte - ele ajută comunicarea, relaționarea copil-adult, sprijină exprimarea emoțiilor, oferă posibile soluții problemelor, prezintă modele de comportament și multe alte beneficii.

Marionetele - ,,sunt prea multe suflete de lemn în jurul nostru, ca să nu iubim bucățile de lemn cu suflet" (Cocteau)." Păpușa sau marioneta ia ființă datorită vieții celui care o animă. Obiect de identificare proiectivă la origine, păpua sau marioneta poate asimila valoarea de obiect tranzițional cu scopul de a crea o relație cu celălalt" (C.Duflot). Orice obiect pe care îl investim cu viață poate deveni o marionetă sau o păpușă. O bucată de cârpă,propria noastră mână sau o bucată de plastelină: iată un personaj care poate vorbi, reacționa, poate trăi.

Rolul pe care îl ocupă marioneta în raport cu copilul poate fi examinat din două unghiuri:

• copilul este un spectator care percepe senzații, care, la rândul lor, vor implica emoții și reflecții;

• copilul este un creator și un animator care se exprimă prin intermediul teatrului de animație.

Terapia prin muzică- muzica și bătăile ritmice sunt forme vechi de comunicare și exprimare. Wagner afirmă că "acolo unde sfârșește puterea cuvântului, începe muzica".Muzica stimulează memoria și poate avea un efect anti-durere. Principala valoare terapeutică a muzicoterapiei rezultă din influența sa asupra diferitelor emoții. Piesele clasice sunt foarte indicate pentru conștientizarea sentimentelor.

Efectele artterapiei asupra copiilor sunt:

- îmbunătățirea stării emoționale prin formarea imaginii si încrederii în sine;
- dezvoltarea intercomunicarii (cu colegii și cu semenii, in general);
- depășirea anxietății;
- asigurarea unui sentiment de confort și siguranță;
- formarea capacității de a reacționa adecvat in diversele situații din viața cotidiană;
- educarea și dezvoltarea capacităţilor cognitive;
- dezvoltarea și antrenarea motricității generale ;
- prevenirea / ameliorarea tulburărilor de vorbire si de exprimare;
- dezvoltarea si antrenarea simțului formelor, culorilor, expresivității artistice.

Art terapia s-a dovedit a avea, valențe benefice asupra copiilor cu deficiență mintală, nu numai pe planul echilibrării emoționale, ci și pe planul compensării personalității lor, marcate de deficiență, fiind un mijloc agreabil și util pentru integrarea lor psihosocială.

Bibliografie:

Alain de Botton, Arta ca terapie, Ed. Velland, 2014

Vrăjmaș, E, Educația copilului preșcolar, București, Ed. ProHumanitas, 1999

Antonovici, Copiii cu cerințe educative speciale, în Revista Didactica, nr.10, Ed. Pro TIP, 2009

Ghiță, R, Cerințele educative speciale, în Revista Didactica, Ed. Pro Tip, 2010

ȘCOALA INCLUZIVĂ, O ȘCOALĂ PENTRU TOȚI !

PROF.ÎNV.PREȘC.BOGDAN MIHAELA ILEANA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ DENTA-GRĂDINIȚA P.N.DENTA

Şcoala are datoria de a asigura şanse egale tuturor elevilor. A asigura şanse egale elevilor înseamnă a asigura posibilităţi maxime de dezvoltare fiecăruia, în funcţie de aptitudinile şi interesele sale.

Educaţia incluzivă a devenit parte integrantă a educaţiei pentru toţi şi constituie răspunsul şcolii la nevoile ce decurg din diversitatea copiilor. Sunt aduşi elevii împreună într-o sală de clasă şi într-o comunitate, indiferent de punctele lor forte sau punctele slabe în orice domeniu, căutându-se maximizarea potenţialului tuturor.Educaţia incluzivă promovează egalitatea şanselor, oferind sprijin pentru învăţare şi acestor copii, care nu reuşesc să se adapteze la exigenţele şcolii, care întâmpină dificultăţi în învăţare, care uneori vor, dar…nu pot. Incluziunea presupune nu doar acceptarea, tolerarea copiilor cu nevoi speciale într-o clasă din învățământul de masă ci şi adaptare la cerinţele acestor copii, cuprinderea acestora în programele educaţionale alături de copii normali, dar şi responsabilitatea de a le asigura în acelaşi timp servicii de specialitate, programe de sprijin individualizate, înseamnă asumarea unor schimbări în organizarea şi dezvoltarea activităţilor instructiv – educative derulate în şcoală.

Printre avantajele şcolii incluzive se numără faptul că elevii cu CES sunt trataţi ca parte integrantă a societăţii, au ca model restul colegilor care nu au probleme, atât copiii cu CES cât şi colegii lor îşi dezvoltă abilităţile comunicative, devin mai creativi, acceptă diversitatea,etc. Profesorii adoptă metode diverse de predare-învăţare, de care beneficiază toţi elevii, nu numai cei cu CES. Socializarea între elevii şi dezvoltarea prieteniilor între colegi este destul de importantă în dezvoltarea procesului de învăţare, datorită schimbului de informaţii permanent.

Educaţia incluzivă porneşte de la convingerea că dreptul la educaţie este unul din drepturile fundamentale ale omului şi temelia unei societăţi drepte. Educaţia incluzivă are în vedere pe toţi cei care învaţă, cu accent asupra celor care,înmod tradiţional, au fost excluşi de laoportunităţile de

educaţie, respectiv, cei cu cerinţe speciale şidizabilităţi, copiii aparţinînd minorităţilor etnice şi lingvistice şi alţii. Incluziunea presupune ca toţi copiii să participe la viaţa şi activităţile grădiniţei/şcolii, indiferent de nevoile pe care le au.

Fiecare copil merită să învețe într-un mediu sigur, productiv și confortabil Cu fiecare cuvânt, profesorul ar trebui să probeze un nivel ridicat de autoconștientizare, de autocontrol, de sensibilitate socială, certe abilități de comunicare și relaționare, maturitate în luarea deciziilor. Limbajul profesorului este foarte important. Cuvintele profesorului îi determină pe toți să se simtă văzuți, auziți, incluși, valorizați. De aceea, trebuie să fie amabil, stimulativ, relațional, angajat.Fiecare cuvânt și acțiune amprentează comportamentele celor din jur, de aceea trebuie să demontreze permanent un nivel ridicat de auto-conștientizare, autocontrol, sensibilitate socială, abilități relaționale și de luare a deciziilor.

Dezvoltarea incluzivă se produce atunci cînd adulţii şi copiii îşi corelează acţiunile cu valorile incluziunii. Corelarea propriilor acţiuni cu propriile valori este lucrul cel mai important pentru a asigura dezvoltarea unei şcoli incluzive. Dezvoltarea unor culturi incluzive, determină o şcoală primitoare pentru toată lumea, o şcoală care caută în mod activ să-şi dezvolte relaţiile cu comunitatea locală. Diversitatea elevilor este privită ca o resursă de valoare. Profesorul îşi cunoaşte şi îşi valorizează toţi elevii în mod egal. Părinţii şi cadrele didactice sînt valorizaţi în mod egal. Elevii ştiu ce să facă atunci cînd au o problemă şi se ajută reciproc. Cadrele didactice se sprijină reciproc în rezolvarea problemelor şi se implică în luarea deciziilor.Politicile incluzive în şcoală ar conduce la o şcoală care încearcă să includă toţi elevii din comunitate şi în care există un program eficient de incluziune pentru toţi. Şcoala dispune de o politică eficientă de reducere a absenteismului elevilor şi de reducere a exmatriculărilor din motive disciplinare, a încercărilor de intimidare şi de abuz asupra elevilor şi între elevi. Şcoala realizează adaptări ale clădirii, care să o facă accesibilă tuturor. Sistemul de evaluare implementat în şcoală apreciază adecvat rezultatele tuturor elevilor. Formarea continuă a cadrelor didactice are în vedere diversitatea elevilor. Distribuirea resurselor şcolii se face în mod echitabil şi şcoala dispune de o strategie prin care părinţii sînt încurajaţi să devină parteneri în procesul de învăţare a copiilor lor. Serviciile de sprijin de la nivelul şcolii (cum ar fi cele asigurate de psihologi, logopezi, profesori de sprijin etc.) asigură creşterea gradului de participare a elevilor. De asemenea, este încurajată implicarea şi participarea la managementul şcolii a tuturor cadrelor didactice.

Educația incluzivă timpurie pornește de la ideea că orice copil merită și are dreptul la un start bun pentru viața sa. Dezvoltarea la vârstele mici are o semnificație decisivă pentru viitorul adult. Dezvoltarea este susținută prin învățare, realizată prin trăirea experienței proprii, experimentare, reflecție, studiu etc. Copilul mic are nevoie să fie sprijinit în dezvoltarea abilităților sale fizice, sociale, emoționale, cognitive. Sprijinul respectiv trebuie asigurat în contextul respectării

drepturilor copilului și cunoașterii nevoilor sale de dezvoltare. În acest sens, educația incluzivă timpurie este conceptul și procesul educațional care ia în considerație particularitățile și necesitățile copiilor; participarea lor la învățare, la construire de relații . De asemenea, calitatea incluziunii poate fi asigurată prin promovarea unor demersuri educaționale, realizate prin abordări diferențiate ale învățării, precum flexibilizarea timpului alocat, implicarea copiilor ca și parteneri ai învățării, modelarea mediului de învățare conform necesităților celui care învață etc. Individualizarea rezultă din însăși filozofia incluziunii și este diferită de abordările tradiționale de intervenție timpurie, bazate pe modelul medical de diagnostic, reabilitare și tratament.

Principiul incluziunii și echității vizează dreptul tuturor copiilor la îngrijire și educație timpurie de calitate. Pentru a asigura acest drept, este necesar ca programele de intervenție timpurie să fie incluzive și echitabile, adică să asigure accesul fiecărui copil la un astfel de program, care să răspundă particularităților de dezvoltare și cerințelor speciale ale acestuia. Preceptele respective se aplică, în special, grupurilor celor mai dezavantajate de copii mici, expuși riscului de discriminare, marginalizare și excludere, pentru care autoritățile cu responsabilități în asigurarea bunăstării copiilor garantează accesul la servicii adecvate, eficiente și de calitate, inclusiv programe de sănătate, îngrijire și educație, concepute pentru a asigura dezvoltarea copiilor.

Concluzionând, putem spune că incluziunea nu-i implică numai pe copiii cu CES; ea este de fapt o realitate şi recunoaşterea faptului că fiecare copil este unic. Şcoala incluzivă ne demonstrează, aşadar, că suntem unul, dar nu unul şi acelaşi.

BIBLIOGRAFIE:

Ministerul Educației Naționale, „ Curriculum pentru educația timpurie ”, București ,2019,

Gherguţ, Alois, Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale-strategii diferenţiate şi incluzive în educaţie, editura Polirom , Bucureşti,2006

Vrăsmaș, T. „ Incluziunea scolară a copiilor cu cerințe educaționale speciale. Aspirații si realități. Ed. Vanemonde, București , 2005

UNICEF – Educaţia inclusivă în grădiniţă: dimensiuni,provocari şi soluţii, Bucureşti 2012

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ ÎN CONTEXTUL ȘCOLII ROMÂNEȘTI

PROF.: LUNGU ADELINA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „D.D.PĂTRĂȘCANU" TOMEȘTI

Educația incluzivă este o orientare care presupune o schimbare a modalităților de tratare a problemelor educaționale, bazată pe considerentul că modificările în metodologie și organizare, aduse pentru a răspunde elevilor cu dificultăți de învățare, sunt benefice pentru toți copiii. Într-adevăr, persoanele cu nevoi speciale devin factorul stimulator care încurajează dezvoltarea, pentru crearea unui mediu de învățământ mai cuprinzător.

Educatia incluzivăîncearcă să se adreseze nevoilor de învățare ale tuturor copiilor, tinerilor și adulților, concentrându-se în special asupra nevoilor celor vulnerabili la marginalizare și excludere.

În contextul educației incluzive,școlile trebuie să primească toți copiii, fără nici o deosebire privind condițiile lor fizice, intelectuale, sociale, emoționale, lingvistice sau de altă natură. Acestea se referăși la copiii cu dizabilități sau talentați, copiii străzii și copiii care muncesc, copii din populatii indepartate sau nomade, copiii apartinand minoritatilor lingvistice, etnice sau culturale si copiilor din alte zone sau grupuri dezavantajate sau marginalizate. (Declaratia de la Salamanca și Cadrul General de Actiune al Nevoilor Speciale în Educatie, paragraful 3).

Educația interculturală se poate articula pe toate disciplinele de învățământ pentru ca toate pot să invite la toleranța, la respectarea drepturilor omului, la dezvoltare.

Cadrele didactice trebuie să identifice acele obiective și continuturi care pot promova interculturalitatea și să identifice posibilitatile de valorificare a diversitatii culturale din clasa de elevi ca resursăîn procesul didactic.

Educația interculturală la nivelul activităților extracurriculare presupune organizarea unei activități care să implice comunitatea, activități în cadrul caruia participantii sa se cunoasca mai bine, sa coopereze si sa traiasca impreuna diferite evenimente.

Exemple:

- Activități sportive
- Invitarea în școală sau în mediul educativ a unor persoane avizate din exterior;

- Utilizarea bibliotecilor, a centrelor de documentare audio-vizuale prezente în școală. Aceste vor trebui să dispună lucrări prezentând drepturile omului și libertăți fundamentale accesibile diferitelor grupe de vârstă, expuneri ale unor evenimente istorice sau contemporane, invitând la reflecție asupra problemelor suprainarmarii, rasismul și excluderii minorităților etnice, naționale sau religioase, documente capabile, de a combate teoriile care vin să se opună înțelegerii internaționale și interculturale, documente în diferite limbi, documente și jocuri cu referiri la diferite culturi.
- Participarea la evenimentele culturale și sărbătorile locale.
- Antrenarea în activitățile muzicale și corale.
- Studiul aportului reciproc al culturilor, care se pot realiza în cadrul unor evenimente culturale specifice.
- Organizarea de întâlniri între persoane de culturi diferite, ca ocazii de stabilirea a unor noi relații de prietenie.
- Infratirile, care ofera o ocazie concreta a schimbului și solidarității între clase ale aceleiași școli, ca și între clase din alte regiuni lingvistice sau chiar din alte țări.
- Colaborarea cu asociatiile locale sau internationale ale caror obiective sunt în relație cu educația interculturală.
- Vizitele, cursurile, zilele și săptămânile de studiu centrate pe un aspect anume (mediu înconjurator, arhitectura, artizanat, limbi).

Educația interculturală prezintă două dimensiuni, care se articulează indisolubil una cu cealalta: dimensiunea "cunoștintelor"; are drept obiectiv să furnizeze copiilor, tinerilor sau adulților, după capacitatea lor de întelegere, mijloace conceptuale pentru a percepe realitatea și a interpreta informațiile pe care le primesc de a le asigura o informare vastăși obiectivă.
dimensiunea "experientei"; este un spatiu al interacțiunilor, al contactelor și experientelor comune de viața, al solidarității și acceptării reciproce; mobilizează ansamblul personalității individului și potentialul sau de învățare care să-i permită să fie deschis semenului său.
Educația incluzivă (integrată) a aparut și s-a extins în ultimele decenii ca un principiu funcțional existent atât la nivelul politicilor școlare, cât și al practicilor educaționale desfășurate la nivel școlar, familial, societal. Integrarea educativa, ca principiu este sugerată de mult timp în pedagogie și s-a dezvoltat în contrast cu ideea segregarii în educatie, purtată explicit sau implicit de mai multe platforme educative.

Acest concept dobândește o nouă semnificație în raport cu realitatea educației speciale.

Educația incluzivă vizează reabilitarea și formarea persoanelor cu nevoi speciale, aflate în dificultate psihomotorie, de intelect, de limbaj, psihocomportamentală etc. printr-o serie de măsuri conjugate de ordin juridic, politic, social, pedagogic. Ca strategie, principiul educației integrate atrage incluziunea persoanelor cu handicap în medii de formare normale, generale, dar cu dispozitive de instrucție și educație diferențiate, circumstantiate la diversitatea situațiilor de handicap.

Scopul acestei educații îl constituie maximizarea abilitatilor și performantelor pornind de la registrele și nivelurile deja existente, normalizarea existentei acestor persoane, dobandirea unor competente sociale optime, care să le asigure o inserție benefica și persoanelor aflate în dificultate, și celorlalte categorii: „Educatia incluzivă presupune un proces permanent de îmbunătățire a instituției școlare, avand drept scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susține participarea la procesul de învățământ a tuturor elevilor din cadrul unei comunități.”

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ ÎN SALA DE CLASĂ

MIHALCEA MAGDALENA,
ȘCOALA GIMNAZIALĂ GRIGORE MOISIL, PLOIEȘTI

Educația incluzivă este cea mai eficientă modalitate de a oferi tuturor copiilor o șansă echitabilă de a merge la școală, de a învăța și de a-și dezvolta competențele de care au nevoie pentru a se dezvolta. Se estimează că în întreaga lume există 240 de milioane de copii cu nevoi speciale. La fel ca toți copiii, au ambiții și visuri pentru viitorul lor. Au nevoie de o educație de calitate pentru a-și dezvolta abilitățile și a-și atinge potențialul.De cele mai multe ori, se confruntă cu bariere persistente în calea educației, care provin din discriminare, stigmatizare și eșecul obișnuit al factorilor de decizie de a accepta dizabilitatea în serviciile școlare.Educația incluzivă înseamnă oportunități reale de învățare pentru grupurile care au fost excluse în mod tradițional - nu numai pentru copiii cu dizabilități, ci și pentru vorbitorii de limbi minoritare.Sistemele incluzive apreciază contribuțiile unice pe care elevii din toate mediile le aduc în clasă și permit grupurilor diverse să se dezvolte unul lângă altul, în beneficiul tuturor.Practica incluzivă poate fi definită drept atitudinile și metodele care asigură accesul tuturor elevilor la învățământul general. Toată lumea se străduiește să se asigure că toți elevii se simt bineveniți și apreciați și că primesc sprijinul potrivit pentru a-și dezvolta competențele și a-și atinge obiectivele. Atunci când educația este cu adevărat incluzivă, aceasta poate fi benefică pentru toți elevii, nu doar pentru elevii cu dizabilități.Filozofia educației incluzive trebuie să se răsfrângă asupra tuturor dimensiunilor din cadrul vieții școlare.

Dimensiunea culturală - Toți membrii din cadrul instituțiilor școlare trebuie să se ghideze după dezideratul comun al școlii incluzive, iar acest lucru poate fi văzut foarte ușor în modul de abordare la nivel de instituție școlară.

Dimensiunea strategică – Epicentrul culturii școlare și dezvoltării strategiilor viitoare ale școlii trebuie să aibă la bază filosofia educației incluzive. Acest lucru poate lua naștere prin adoptarea unor strategii care să vizeze implicarea tuturor elevilor în activități comune, ce au ca scop consolidarea relațiilor dintre aceștia.

Strategiile vizează capacitatea de rezolvare a problemelor din viața cotidiană a copiilor, având la bază un spirit cooperant și solidar.

Dimensiunea practică are în vedere aplicarea la nivelul clasei de elevi și la nivelul școlii per ansamblu a tuturor strategiilor ce vizează incluziunea copiilor indiferent de apartenență etnică sau socială, religie, naționalitate sau deficiență.

5 metode-cheie în construirea unui climat incluziv în sala de clasă

1. Cunoaște elevii și lasă-i și pe ei să te cunoască pe tine

Stabilirea unei legături cu elevii necesită timp, dar putem începe chiar cu primele zile de școală. Creând oportunități pentru ca elevii să vă împărtășească interesele, provocările și aspirațiile lor, dar și invers, se creează o legătură care poate continua să crească. Gândiți-vă la ceea ce a funcționat pentru tine în trecut și la ceea ce nu a funcționat; ce puteți face în mod constant pentru a vă conecta cu fiecare elev?

2. Creează un spațiu sigur pentru ca elevii să împărtășească valori cheie în procesul de incluziune

Elevii au nevoie, de asemenea, de timp explicit pentru a stabili conexiuni cu colegii lor. Împărțiți în mod regulat elevii în noi grupuri mici și folosiți strategia "Văd, gândesc, mă întreb" pentru a digera ceva despre care au învățat sau un eveniment de actualitate care ar putea fi în mintea lor. Prin modelarea modului în care ar trebui să funcționeze acest lucru și prin crearea unor norme de grup, elevii pot avea conversații fructuoase care să dezvolte empatia și să împărtășească opinii diferite într-un mod respectuos. Consolidarea abilităților socio-emoționale, cum ar fi empatia, recunoștința și compasiunea, în sala de clasă încurajează interacțiunile pozitive între elevi.

Există tot mai multe dovezi că educația bazată pe joc are un impact pozitiv asupra angajării elevilor. Pentru a adapta diferite stiluri de învățare, reproiectează lecțiile existente, în special lecțiile axate pe prelegeri, cu videoclipuri noi, cărți și activități digitale care încurajează învățarea activă. Un studiu realizat de Canadian Journal of Action Research a comparat implicarea studenților cu instruirea bazată pe joc cu instruirea alternativă tradițională și a constatat că elevii care s-au implicat în învățarea bazată pe joc au obținut performanțe medii mai mari atât în ceea ce privește concentrarea, cât și atenția.Un conținut de învățare variat, care face apel la diferite interese ale elevilor, la diferite metode și strategii este la fel de esențial ca și stilul de instruire. Oferiți elevilor șansa de a învăța despre provocările societății, istorie, echitate și egalitate, dar și despre evenimente actuale prin diferite mijloace și faceți ca unitatea să culmineze cu un proiect bazat pe echipă.

4. Alegeți texte literare care să sublinieze importanța incluziunii

O parte a predării sensibile la cultură include oferirea elevilor de povești și opere literare care evidențiază experiența umană. Includeți povești despre diferite culturi, etnii, refugiați, precum și povești care includ explicații despre diferitele deficiențe.

Cărți care îndeamnă la incluziune

Iată o listă de cărți care promovează incluziunea, utilă pentru biblioteca clasei:

Cărțile prezentate fac parte din seria „Vreau să înțeleg”.

1. **Sunt nou în cartier -** prezintă povestea unui copil și a familiei lui care trec prin experienţa emoţionantă a mutării. Această carte se adresează copiilor cu vârsta peste 4 ani și este un instrument bun pentru a iniţia comunicarea dintre părinți şi copil. Oferă copilului posibilitatea să vorbească despre sentimentele lui referitoare la mutare, fie că sunt bune sau rele. Nu în ultimul rând, îl ajută pe copil să privească cu alți ochi noul copil mutat în cartier sau colegul proaspăt mutat în sala de clasă.

2. **Am hipoacuzie, dar nu este un obstacol -** scopul acestei cărți este acela de a recunoaşte existenţa hipoacuziei şi a deficienţei de auz în rândul copiilor, în timp ce explorează câteva adevăruri, precum şi resurse disponibile pentru persoanele cu deficienţă de auz. Promovează înţelegerea şi acceptarea copiilor care au diverse probleme de auz, prin eliminarea oricărei discriminări.
3. **Am dislexie, dar învăț cu entuziasm -** cartea prezintă povestea unei fetițe care avea dificultăți de scriere și citire. Se adresează copiilor cu vârsta peste 5 ani, pentru care va fi mai ușor să empatizeze și să vină în ajutorul unei persoane care întâmpină astfel de provocări.
4. **Și eu pot! La fel ca tine, pot face aproape orice! -** copilul din această poveste trebuie să stea într-un scaun cu rotile. Uneori, se simte rău pentru că colegii săi de clasă nu-l implică în activități. Într-o zi, urmărindu-și prietenii jucând baschet, are o idee. El decide că, chiar dacă e într-un scaun cu rotile, și el poate învăța să joace.
5. **Am ADHD, dar învăț să-l controlez! -** Cartea prezintă povestea unui copil care are ADHD - tulburare de deficit de atenție. Copilul este perceput ca fiind indisciplinat și incapabil de a urma instrucțiuni. Copiilor le va fi mai ușor să identifice această tulburare și să fie poate, un pic mai atenți și înțelegători cu colegii lor.

Elaborarea strategiilor incluzive:

- Oferiți mai multe oportunități pentru ca elevii să demonstreze ceea ce știu și pot face.
- Planificați din timp orice schimbare și vorbiți cu elevii despre asta.
- Selectați anumite schimbări care sunt adecvate pentru fiecare elev în parte.
- Implicați elevul în alegerea strategiei.

- Asigurați-vă că elevul este familiarizat cu strategia care urmează să fie utilizată.
- Țineți cont de punctele forte ale elevului în materie de învățare atunci când planificați activitățile.
- Revizuiți și perfecționați în mod regulat strategiile și metodele folosite.

BIBLIOGRAFIE

Pachetul educație incluzivă de calitate :
https://www.unicef.org/romania/ro/pachetul-educa%C8%9Bie-incluziv%C4%83-de-calitate
Educația incluzivă – o necesitate și o provocare
https://iteach.ro/experientedidactice/educatia-incluziva-o-necesitate-si-o-provocare
Bune practici în educația incluzivă: colaborarea copil-profesor-școală
https://www.creatorideeducatie.ro/concurs/bune-practici-in-educatia-incluziva-colaborarea-copil-profesor-scoala/

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ, EDUCAȚIA PENTRU TOȚI

MATEȘ RODICA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „HOREA” HOREA

Școala incluzivă presupune, în primul rând, recunoașterea dreptului fiecărui copil la educație și apoi înțelegerea diferențelor de adaptare și învățare, specifice fiecărui copil în parte, ca fiind naturale. Obiectivele educației incluzive vizează combaterea neparticipării școlare, ca și a abandonului și eșecului școlar, prin demersuri care depășsesc barierele impuse de dificultățile de ordin material, personal, familial sau social cu care se confruntă copiii. În același timp, educația incluzivă vizează asigurarea unor condiții optime de învățare care să ofere tuturor șansa unui start egal în viață din punct de vedere educațional.

Principiul egalității de șanse reprezintă conceptul de bază al școlii incluzive, care prin aplicare, contribuie la anularea diferențelor de valorizare bazate pe criterii subiective, de ordin etnic sau social. Incluziunea la nivel școlar se realizează prin respectarea și valorizarea diferențelor socio-culturale existente în rândul elevilor și prin promovarea bogăției si a diversității experienței educative care rezultă din aceste diferențe, școala incluzivă devine astfel o școală deschisă tuturor, o școală prietenoasă flexibilă, o școală care abordează procesul de predare - învățare - evaluare într-un mod dinamic și atractiv, o școală care prin sprijinul pe care îl oferă tuturor copiilor, se constituie un factor de bază al incluziunii sociale, contribuind la eliminarea prejudecăților legate de apartenența la un anumit mediu și la spargerea barierelor existente între diferitele grupuri din interiorul unei comunități.

O școală incluzivă este o școală deschisă către orice elev, o școală care primește orice elev, îl valorizează și îl face să se simtă acasă. Este o școala ideală, aceea unde toată lumea se duce cu plăcere și toți copiii sunt ajutați să-și atingă maximul potențialului nativ. Este școala care oferă sprijin accentuat pentru acei copii care au nevoie în mod deosebit de el.

Copiii care provin din învățământul special și au fost integrați în școlile de masă trebuie să facă față acelorași standarde ca și ceilalți copii și astfel se confruntă cu fenomene de excludere. Cu cât școala este mai aproape de idealul școlii incluzive, cu atât mai mică este nevoia de intervenție. Este vorba despre comunități în care apar probleme lingvistice, în sensul în care elevii vorbesc acasă altă limbă decât româna. Însă cei care au nevoie urgent de sprijin sunt membrii minorității rrome, pentru că, dacă celelalte minorități au învățământ în

limba maternă, rromii au puține școli în care se face predare în limba rromani. Ei se adaptează învățământului în limba română, și trebuie să spun că sunt foarte doritori să facă acest lucru, însă un copil care nu înțelege limba în care i se predă nu poate performa la școală. Acest tip de comunitate trebuie sprijinită.

Participarea la învățământul preșcolar reprezintă o precondiție a succesului școlar, iar copiii care nu participă nici măcar la clasa pregătitoare încep școala cu un handicap evident, cu atât mai mult cu cât acești copii nu pot beneficia acasă de sprijinul părinților - este cazul comunităților sărace, unde părinții au un grad de educație foarte scăzut. Din această cauză decalajul existent la început se accentuează pe parcurs, iar trecerea în clasa a cincea devine un moment foarte dificil, în care începe să se manifeste abandonul școlar.

O școală incluzivă este utilă tuturor. Însă ideea de incluzivitate ar trebui să se manifeste în toate școlile, peste tot există copii care nu reușesc să performeze. Părinții trebuie consultați și priviți ca parteneri ai școlii. În comunitățile sărace beneficiile școlii incluzive sunt evidente, deoarece se încearcă să se identifice și să se rezolve câteva din problemele acestor comunități. O importanță mare o are formarea cadrelor didactice pentru ca nivelul de profesionalism al acestora să crească și ele să poată rezolva problemele cu care se confruntă la clasă și în școală, apoi trebuie să se ofere o minimă dotare materială pentru ca învățarea să se desfășoare într-un mediu agreabil, primitor, și nu unul închis și opresiv.

Oferta școlii de a sprijini copilul prin programe-suport, prin ore suplimentare și prin activități extracurriculare, dar și prin programe de tip *a doua șansă*, care nu se adresează doar copiilor, ci și tinerilor și adulților, toate acestea reprezintă pasul decisiv către eradicarea abandonului școlar și oferirea unei educații de calitate pentru toți copiii .

Școala incluzivă facilitează accesul tuturor la o educație de calitate prin:

- Ameliorarea și flexibilizarea curriculum-ului;
- utilizarea unor metodologii de predare - învățare - evaluare centrate pe elev;
- implicarea comunității în viața școlară;
- formarea cadrelor didactice din perspectiva valorilor educației incluzive;
- oferirea de servicii educaționale conform principiului ,,resursa urmează copilul";
- programe de tip "A doua șansă" dedicate persoanelor care au abandonat școala sau nu au frecventat niciodată învățământul obligatoriu;
- îmbunătățirea atitudinilor adulților și copiilor față de diversitatea umană, culturală, și etnică dintr-o comunitate.

Copiii sunt o categorie socială care în ciuda aparenţelor nu au timp să aştepte: dacă sunt lăsaţi să crească fără ajutorul de care au nevoie, personalitatea viitorului adult are cu siguranţă de suferit.

Bibliografie:

1. Gherguţ, Alois, „*Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale-strategii diferenţiate şi incluzive în educaţie”,* editura Polirom, Iași, 2006;
2. Vrăjmaş, Ecaterina, „*Introducerea în educaţia cerinţelor speciale*”, Editura Cedis, Bucureşti, 2004;
3. Vrăjmaş, Traian, *„Învăţământul integrat şi/sau incluziv”*, Editura Aramis, Bucureşti, 2001.

INTEGRAREA ELEVILOR CU CES LA CLASA PREGĂTITOARE

PROFESOR ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR MIHALACHE ANA-MARIA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ANTON PANN”, RÂMNICU VÂLCEA, VÂLCEA

Clasa pregătitoare a fost mereu pentru învățământ o etapă grea atât pentru cadrele didactice, cât și pentru elevi și părinți. Niciun început nu poate fi ușor maiales pentru elevii de doar șase ani. De la un an la celălalt, de la o generație la cealaltă se observă tot mai multe schimbări la elevi, cel puțin din punctul meu de vedere. Elevii sunt mai sensiblili, mai emotivi, mai nerăbdători, clasele au mai mulți elevi cu CES prezenți.

La început de ciclu școlar este important ca elevii să înțeleagă, la nivelul vârstei lor, că ei au un rol important în clasa din care fac parte, în școala lor, în comunitatea lor, în țara lor, indiferent de naționalitate, religie, intelect, etc. Valori precum respectul, libertatea, dreptatea, egalitatea sunt valori care trebuie însușite încă de la vârsta de șase ani.

Această etapă devine și mai emoționantă atunci când la clasă sunt elevi cu CES. Provocarea devine mai grea dacă ținem cont de toate aspectele care lipsesc în școlile din țara noastră și care ar facilita integrarea elevilor cu cerințe speciale. Într-un mediu școlar cu o mare diversitate de elevi așa cum este clasa noastră (elevi de diferite origini: franceză, spaniolă, copii cu CES) au fost necesare o serie de activități atât la clasă, cât și în afara ei pentru a consolida grupul și a ne obișnui unii cu ceilalți.

Integrarea elevilor cu CES devine vitală ținând cont de cele patru niveluri de normalizare funcționale (fizică, socială, funcțională și cea societală). La nivelul clasei noastre, pentru a integra elevul cu CES am organizat diferite activități care au vizat atât învățarea prin tehnologie, prin muzică, dramatizare, cât și prin diferite stategii terapeutice eficiente.

Inimă pentru mama

B. D. – elev cu CES

De Ziua Internațională a Inimii, am realizat la clasă o activitate în care elevii au recitat o scurtă strofă dintr-o poezie și am făcut poze când aceștia trimiteau inimioare mămicilor. La activitate au participat toți elevii clasei. S-a realizat astfel o concsiune între elevi, au aflat unii despre alții cât sunt de apreciați, ce le place colegilor la ei, etc. După aceasta activitate, în pauză și în zilele următoare s-a observat o schimbare pozitivă în comportamentul elevilor.

Am susținut, de asemenea, discuții despre diversitate culturală, vizite la biblioteca școlii, lectura unor povestiri pe această temă („Viața ca un joc", „Povestea ursului cafeniu" – atunci când am făcut litera U), implicarea celorlați profesori de la clasă (doamna de religie și doamna de engleză - care le-au vorbit despre diversitate culturală și religioasă), activități în colaborare cu doamna consilier, vizionare unui film la cinematograf, vizionarea unei piese de teatru, toate au contribuit la formarea atitudinii de respect pentru diversitate și de formarea acelor abilități de comunicare interculturală în clasa noastră.

La ora de comunicare la litera și sunetul U, u de tipar a ales să citim împreună la bibliotecă „Povestea ursului cafeniu".

Activitate la bibliotecă *Povestea ursului cafeniu*

După această lectură am încercat în clasă să realizăm o scurtă punere în scenă a diferitelor momente esențiale din povestire. Am observat că elevul cu CES a fost foarte receptiv, chiar s-a bucurat de această activitate și a fost foarte frumos integrat de către colegii săi în jocul dramatic.

Într-o altă zi am decis să mergem la teatru unde a vizionat piesa „Muzicanții din Bremen". Am observat că elevii au fost încântați, chiar și B. D., chiar dacă spre finalul piesei a început să își piardă răbdarea.

La acestea putem adăuga activitățile de recitare realizate cu diferite ocazii, de 1 Decembrie, de serbarea de Crăciun. O altă activitate importantă am realizat-o cu ajutorul doamnei de religie. Spre finalul săptămânii, înaintea sărbătorii de Crăciun, am mers și la biserică ca să vorbim cu preotul, să ne prezinte Nașterea Domnului din perspectiva bisericii. Cei care au dorit s-au împărtășit. Apoi am mers și la un cămin din localitate pentru a dona câteva produse proaspete pentru masa de Crăciun.

Astfel, elevii au învățat prin diferite activități practice, de dramatizare, cu ajutorul mijloacelor tehnologice, că este necesară o educație globală, că lumea noastră are nevoie de mai multă promovare a acestor valori și de respectarea lor. Ceea ce am putut observa după această perioadă este că elevii sunt mai uniți acum, mai înțelegători la nevoile celorlalți, mai dornici de a afla despre alte culturi, se respectă și se ajută mai mult și se protejează atunci când simt că ceilalți au nevoie.

Toate acestea activități sunt necesare în școlile din România pentru că pot preveni cu ușurință diferite forme ale bullyng-ului, pot consolida grupul de elevi și pot forma un viitor cetățean responsabil care să înțeleagă rolul său și problemele fundamentale la nivel global.

Toate aceste activități au avut un efect pozitiv în integrarea elevului nostru cu CES de la clasă, în plus, au format mai repede prietenii și au ajutat la unitatea, închegarea întregului colectiv.

Siteologie:

http://www.povesticutalc.ro/povesti-Viata-ca-un-joc.html

https://www.youtube.com/watch?v=SAOYvftSIYQ

https://www.eduform.snsh.ro/campanie-online/educatia-elevilor-cu-nevoi-speciale

https://iteach.ro/anunturi/100205/platforma-cu-materiale-educationale-pentru-elevi-cu-ces

INTEGRAREA ELEVILOR CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE

PROF. MIHĂESCU ANCA
CENTRUL ȘCOLAR DE EDUCAȚIE INCLUZIVĂ NR. 1 BACĂU

Integrarea elevilor cu CES este un proces complex și necesită o abordare personalizată, care să țină cont de nevoile și capacitățile individuale ale fiecărui copil. Acest proces implică asigurarea accesului la educație și participarea activă a tuturor elevilor, inclusiv a celor cu nevoi speciale sau cu cerințe educaționale speciale.

Pentru a promova integrarea elevilor cu CES în școli, este important să se ia în considerare următoarele aspecte:

1. Adaptarea curriculum-ului - Curriculum-ul trebuie să fie adaptat la nevoile individuale ale elevilor cu CES. Aceasta poate include utilizarea unor strategii diferite de predare, utilizarea de resurse educaționale adaptate sau personalizarea planului de învățare.

2. Utilizarea tehnologiei - Tehnologia poate fi o unealtă importantă pentru a sprijini procesul de învățare a elevilor cu CES. Aceasta poate include utilizarea de aplicații și software-uri speciale, tablete sau dispozitive de asistență, cum ar fi cititoarele de ecran sau aparatele auditive.

3. Crearea unui mediu de învățare adaptat - Mediu școlar trebuie să fie adaptat și accesibil pentru elevii cu CES. Aceasta poate include adaptarea sălilor de clasă și a facilităților, cum ar fi rampe de acces, toalete adaptate, lifturi și alte facilități pentru a permite elevilor cu dizabilități să participe în mod egal la activitățile școlare.

4. Colaborarea între cadrele didactice, părinți și autorități - Colaborarea între toți cei implicați este importantă pentru a crea un mediu educațional care să fie adaptat și accesibil pentru toți elevii. Aceasta poate include discuții cu părinții despre nevoile și capacitățile elevilor și colaborarea cu autoritățile pentru a asigura sprijinul necesar pentru integrarea elevilor cu CES.

5. Dezvoltarea de programe de sprijin pentru elevii cu CES - Programele de sprijin pot ajuta elevii cu CES să se integreze în comunitatea școlară și să-și dezvolte abilitățile sociale. Acestea pot include programe de mentorat, servicii de consiliere și sprijin pentru dezvoltarea abilităților sociale.

Integrarea elevilor cu CES în școli este un proces important și necesită o abordare personalizată și colaborare între toți cei implicați. Prin asigurarea unui mediu educațional adaptat și accesibil și prin dezvoltarea unor programe de sprijin adecvate, se poate ajuta elevii cu CES să-și dezvolte abilitățile și să se integreze în comunitatea școlară.

Adaptarea curriculară pentru elevii cu cerințe educaționale speciale (CES) este o modalitate importantă de a le oferi oportunități egale de învățare și dezvoltare. Acest proces poate implica ajustarea conținutului, a metodelor de predare, a evaluării și a altor aspecte ale curriculumului pentru a se potrivi nevoilor individuale ale elevilor cu CES.

Iată câteva detalii despre adaptarea curriculară pentru elevii cu CES:

1. Individualizare - Adaptarea curriculară trebuie să fie individualizată și să țină cont de nevoile și abilitățile specifice ale fiecărui elev cu CES. De exemplu, un elev cu autism poate avea nevoie de instrucțiuni clare și precise pentru a înțelege conținutul, în timp ce un elev cu tulburare de atenție poate avea nevoie de o strategie de organizare a informațiilor pentru a-și menține atenția.

2. Evaluarea nevoilor - Pentru a adapta curriculumul, este important să se evalueze nevoile elevilor cu CES și să se identifice zonele în care aceștia au nevoie de sprijin. Acest lucru poate fi realizat prin intermediul evaluărilor psihologice, evaluărilor de dezvoltare sau prin observarea comportamentului și performanței elevilor.

3. Adaptarea conținutului - Adaptarea conținutului poate implica simplificarea sau extinderea materiei, schimbarea tipului de limbaj folosit pentru a explica conținutul sau oferirea de ilustrații și imagini pentru a ajuta la înțelegerea materialului.

4. Adaptarea metodelor de predare - Adaptarea metodelor de predare poate implica utilizarea de metode vizuale, auditive sau tactile pentru a ajuta la înțelegerea conținutului. De asemenea, poate fi necesar să se utilizeze tehnologie asistivă sau să se ofere sprijin prin intermediul unui asistent de educație specială.

5. Adaptarea evaluării - Adaptarea evaluării poate implica utilizarea de teste alternative, cum ar fi teste orale sau scrise, sau ajustarea nivelului de dificultate a testelor pentru a se potrivi abilităților elevilor cu CES. De asemenea, poate fi necesar să se ofere timp suplimentar sau să se permită utilizarea de materiale de referință în timpul testelor.

În general, adaptarea curriculară trebuie să fie un proces continuu și flexibil, care să țină cont de schimbările în nevoile și abilitățile elevilor cu CES pe parcursul anului școlar. Aceasta poate fi realizată în colaborare cu părinții, asistenții de educație specială și alți specialiști în domeniul educației speciale.

Bibliografie:

1. "Educația incluzivă a copiilor cu cerințe educaționale speciale" de Valentin Ionuț Frunză (Editura Polirom, 2015)

2. "Educația incluzivă - Ghid practic pentru părinți și educatori" de Oana Bodea și Ioana Săsărman (Editura Humanitas Educațional, 2018)

3. "Integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul de masă" de Liliana Mariana Bălaș (Editura Universității din București, 2014)

INTEGRAREA COPIILOR CU CES ÎN GRĂDINIȚĂ

AUTOR: MIHĂESE ANDRA IULIA

INSTITUȚIA: G.P.P. NR. 3, BISTRIȚA

Cerințele educative speciale (CES) desemnează necesități educaționale suplimentare, complementare obiectivelor generale ale educației, adaptate particularităților individuale și celor caracteristice unei anumite deficiențe sau tulburări/dificultăți de învățare, precum și o asistență complexă (medicală, educațională etc.).

Integrarea copiilor cu CES este o problemă stringentă care în ultimii ani a început să-și găsească rezolvarea și în țara noastră. O școală obișnuită cu o orientare incluzivă reprezintă mijlocul cel mai eficient de combatere a atitudinilor de discriminare, un mijloc care creează comunități primitoare și construiesc o societate incluzivă care oferă educație pentru toți copiii. Mai mult, asigură o educație eficientă pentru majoritatea copiilor și îmbunătățesc eficiența, chiar și rentabilitatea sistemului de învățământ. Să nu uităm că și confortul psihologic oferit de mediu este determinant într-o evoluție a formării și dezvoltării personalității umane. Uităm adesea că ne naștem cu drepturi egale și că doar șansele nu sunt egale? Nu putem face abstracție de faptul că în țara noastră avem și copii instituționalizați. Important este să dorim să ne schimbăm atitudinea vis-à-vis de aceștia. Rolul nostru al tuturor este de a participa efectiv la schimbarea mentalității societății, oferind informații și practici ancorate în realitate. Trebuie să găsim diverse modalități de integrare socială a copiilor cu CES, pentru a diminua factorii care duc la o instabilitate emoțională, la un limbaj insuficient dezvoltat, la un comportament dificil.

Integrarea este procesul complex și de durată ce presupune asigurarea participării copiilor cu CES la viața profesională și socială, împreuna cu ceilalți copii, favorizându-se autocunoașterea, intercunoașterea și familiarizarea reciprocă Din categoria copiilor cu C.E.S (cerinţe educative speciale) fac parte atât copiii cu deficienţe propriu zise, cât şi copiii fără deficienţe, dar care prezintă manifestări stabile de inadaptare la exigenţele şcolii.

Din această categorie fac parte:- copiii cu deficienţe senzoriale şi fizice (tulburări vizuale, tulburări de auz, dizabilităţimintale, paralizia cerebrală);- copiii cu deficienţe mintale, comportamentale (tulburări de conduită, hiperactivitate cudeficit de atenţie-ADHD, tulburări de opoziţie şi rezistenţă);- copiii cu tulburări afective, emoţionale (anxietatea, depresia, mutism

selectiv, atacul de panică, tulburări de stres posttraumatic, tulburări de alimentaţie: anorexia nervoasă, bulimia nervoasă, supra-alimentarea);- copiii cu handicap asociat;- copiii cu dificultăţi de cunoaştere şi învăţare (dificultăţi de învăţare, sindromul Down,dislexia, discalculia, dispraxia);- copiii cu deficienţe de comunicare şi interacţiune (tulburări din spectrul autistic,sindromul Asperger, întârzieri în dezvoltarea limbajului).

Există cinci niveluri de integrare care sunt interdependente între ele, asigurând reușita procesului de integrare a copiilor cu CES: integrarea fizică ce se referă la posibilitatea copiilor cu CES de a avea acces la mijloacele fizice necesare satisfacerii propriilor nevoi fundamentale, integrarea funcțională ce constă în asigurarea accesului la servicii publice ale societății și stăpânirea cunoștințelor și deprinderilor necesare pentru a putea beneficia de aceste servicii, integrarea personală este legată de dezvoltarea relațiilor interumane cât mai apropiate cu persoanele semnificative, în diferite perioade ale vieții, integrarea socială se realizează dacă copiii cu CES au posibilitatea inițierii și menținerii unor contacte sociale, dacă se poate integra, pe această bază, în diverse grupuri și integrarea societală ce se referă la participarea copiilor, adolescenților, adulților cu CES la procesul productiv al comunității de care aparține, asumându-și responsabilități precise și bucurându-se de încrederea oamenilor.

Prezența în colectivul grupei a unor astfel de copii, solicită efort crescut din partea dascălului sub toate aspectele: pregătirea pentru lecții, pentru activități extrașcolare; atitudinea față de toți copiii grupei. Educatoarea trebuie să ofere copilului cu CES tratarea individuală de care are nevoie în toate etapele unei activități, pentru ca acesta să recupereze neajunsurile, să valorifice în mod compensatoriu potențialul sănătos, dar să nu neglijeze pe ceilalți copii din grupă. Intervenția educațională trebuie însoțită de atitudinea pozitivă a cadrelor didactice și a familiei față de copiii cu cerințe educative speciale.

Ca și concluzie, pentru a putea crea o lume mai bună, în care toți oamenii să fie și să se simtă egali, este necesar ca fiecare să fie dornic de a primi cu brațele deschise orice persoană, indiferent de cât de diferită este, iar pentru ca acest lucru să fie posibil este necesar să existe comunicare și o dorință de a acumula cât mai multe metode pentru a integra persoanele cu CES.

Bibliografie:

Cocorada E., Năstasă L., “Fundamentele psihopedagogiei speciale. Introducere în logopedie”, Editura Psihomedia, Sibiu, 2007

Purcia S., “Ocrotirea și integrarea copiilor handicapați”, Editura Psihomedia, Sibiu, 2003

MODALITĂȚI DE DEZVOLTARE A CREATIVITĂȚII LA COPIII CU CES

PROFESOR CONSILIER PSIHOLOG MISICI DUBRAVCA
UNITATEA DE ÎNVĂȚĂMÂNT: ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.6 TIMIȘOARA, TIMIȘ

SIMPTOMELE DIN TIMPUL COPILĂRIEI

Simptomele autismului sunt, de obicei, observate mai întâi de părinții și persoanele care ajută la creșterea copilului înainte de primii 3 ani. Deși autismul este prezent de la naștere (congenital), semnele de tulburare pot fi dificil să fie identificate sau diagnosticate în timpul copilăriei mici. Din punct de vedere al semnelor, ele apar după primele 3 luni de viață. De exemplu, un copil autist nu va întoarce capul în direcția din care se aude glasul mamei așa cum se întâmplă în mod normal. Nu agață degetul părintelui, nu gângurește etc. Părintele este în poziția de cel mai bun observator ale celor mai timpurii semne de avertizare de autism. Își cunoaște copilul mai bine decât oricine și poate observa comportamentele și lipsa de veselie pe care un medic pediatru, într-o vizită de cincisprezece minute, s-ar putea să nu aibă șansa de a le vedea și cu asta poate îndepărta ceva timp din recuperarea copilului. Pediatrul copilului poate fi un partener valoros, dar nu trebuie neglijată importanța observatiilor proprii.

Părinții devin conștienți când copilul lor pare să se distanțeze de evoluția copiilor din mediul imediat: nu-i place să fie ținut pe loc; nu pare interesat de jocuri, cum ar fi cucu bau, nu pare inetresat de copiii de vârsta lui și nu începe să vorbească. Uneori, un copil va începe să vorbească sau să aibă achiziții comportamentale în același timp cu alți copii de aceeași vârstă dar la un moment dat începe să-și piardă, rând pe rând limbajul și comportamentele. Pur și simplu uită să vorbească, să se joace etc. Acestea, de asemenea, pot fi confundate cu privire la abilitățile auditive ele copilului. Se pare că, de multe ori, un copil cu autism nu aude, dar în alte momente, el sau ea poate să pară a auzi un zgomot de fond la distanță, cum ar fi fluierul de la un tren sau un obiect trântit de cineva. Cu tratament precoce și intensiv, majoritatea copiilor își îmbunătățesc capacitatea lor de a se raporta la ceilalti, de a comunica, și de a ajuta ei însiși când cresc mai în vârstă pe alții. Spre deosebire de mituri populare legate de copiii cu autism, foarte puțini sunt complet izolați social sau "trăiesc într-o lume a lor."

SIMPTOME LA ADOLESENȚĂ

În anii adolescenței, modelele de comportament se schimbă des. Mulți adolescenți castigă abilități, dar încă rămase în urmă, în capacitatea lor de a se raporta la ceilalți și de a înțelege. Pubertatea și sexualitatea în curs de dezvoltare ar putea fi mult mai dificile pentru adolescenții care suferă de autism decât pentru alții de la această vârstă. Adolescenții autiști au un risc crescut de a dezvolta probleme legate de depresie, anxietate, și epilepsie.

Efectele miraculoase ale art-terapiei.

Ce este Art-Terapia? Potrivit American Art Therapy Association, Art-terapia este o îmbinare armonioasă între artă și terapie, care îmbunătățește starea de spirit, mentalul și emoționalul, bazându-se pe credința că procesul creativ, lăsat liber, ajută la eliberarea conflictelor interioare, la dezvoltarea abilităților de intra și interrelaționare, reduce stress-ul și crește încrederea în sine. Și toate acestea, printr-un proces inconștient, care ajută mentalul și emoționalul să-și regleze singur deficientele. În practică, terapia prin artă poate arăta foarte diferit când este practicată de și cu persoane fizice diferite. Acestea pot fi liber-curgătoare sau structurate, interactive sau individuale. Pentru copiii cu autism poate fi un mod minunat de a le deschide ușile spre exprimare.

Cum ajuta Art-Terapia în tratamentul AUTISMULUI?

Unul dintre semnele distinctive ale tulburării din spectrul autismului este dificultatea de comunicare verbală și socială. În unele cazuri, copiii cu autism sunt practic non-verbali: imposibilitatea de a folosi vorbirea pentru a comunica la toate nivelele. În alte cazuri, copiii cu autism au un limbaj greu de prelucrat în timp și transformarea lui în conversație lină și usoară este dificilă. Copiii cu autism pot avea, de asemenea, probleme de citire a limbajului nonverbal (slabă expresivitate în exprimare și înțelegere; mimica, gestica, limbajul corpului).

Prin urmare, ei pot avea probleme cu a spune sau înțelege o glumă dintr-o conversație spre exemplu, sau sarcasmul din sinceritate. Nu pot distinge nuanțele din exprimare, noțiunile abstacte ale acesteia. S-a constatat însă că multi copiii cu autism au o capacitate extraordinară de a gândi vizual - "in imagini". Mulți își pot folosi abilitatea în prelucrarea amintirilor în imagini, înregistrarea imaginilor și informațiilor, ideilor, exprimarea lor prin desen sau alte forme artistice. Arta este o formă de

exprimare, care necesită o interacțiune puțin verbală sau non verbală, care poate deschide uși de comunicare care altfel rămân definitiv închise.

De foarte multe ori, se presupune că o persoană non-verbală sau o persoană cu capacități limitate verbal este incompetentă și în alte domenii, ceea ce este complet neadevărat. Exemplu sunt oamenii cu Tulburari din Spectrul Autismului care nu pot fi expuși la oportunitățile de a folosi mass-media artistică - sau oportunitățile ar putea fi prea dificile și adesea au nevoie de modificări speciale (în setările de clasă mari, de exemplu). Art terapia oferă o oportunitate pentru profesori de a lucra unu-la-unu cu copii din spectrul autist, de a construi o gamă largă de abilități într-un mod care ar putea fi mult mai confortabil (și, astfel, mai eficient) decât limba vorbită.

Cum ajuta Art-Terapia în autism?

Cercetarea practică este oarecum vagă în ceea ce privește impactul prin Art-terapie pe copiii cu autism. Literatura de specialitate abundă în principal din studii de caz și lucrări care descriu impactul observat după implementarea unor programe de terapie prin artă. Unele dintre lucrări scrise și prezentate pe această temă, cu toate acestea, sugerează că prin terapia prin arta se poate ajunge la rezultate mari, chiar și în cazul unui copil autist, lucrările din timpul și în afara terapiei putând fi transformate cu ajutorul unei expoziții, de pildă. În unele cazuri Art-terapia a deschis o lume întreagă, dând posibilitatea unui copil cu autism, care are talent artistic semnificativ, să-și poată exprima stările, să poată comunica și socializa. Cum mai ajuta Art-terapia?

Art-Terapia este forma de terapie care folosită de cadrele didactice la clasă, ajută la a:

- Îmbunătăți capacitatea imaginativă și simbolică
- Îmbunătăți capacitatea de a recunoaște și de a răspunde la expresiile faciale
- Îmbunătăți capacitatea de a gestiona probleme senzoriale (probleme cu aderența, etc)
- Îmbunătățirea abilităților motorii fine
- Exprima sentimentele de neliniște, frică, furie, într-un mediu care oferă siguranță
- Reduce starea de anxietate

- Ajuta să se treacă peste momente dificile: începerea școlii, schimbarea mediului, despărțire, deces, traumă
- Crește capacitatea de concentrare
- Crește capacitatea și calitatea atenției
- Crește capacitatea organizatoriă la nivel mental
- Ajută la exprimarea emoțiilor, trăirilor interioare

Incurajați copilul să se exprime prin artă, este una din puținele lui căi de a comunica, socializa, de a se face înțeles, de a se elibera de stările, trăirile nespuse!

BIBLIOGRAFIE

1. Oana Muraru, 2005, Aspecte generale ale patologiei autiste, Editura Universității Suceava
2. Otilia Secara, 2007, Creierul social. Autism, neuroștiințe, terapie, Editura I Artpress

ACCEPTAREA ELEVULUI CU CES , EXEMPLE DE BUNE PRACTICI

PROF .ÎNV. PREȘCOLAR: MIHĂILĂ ANCA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ ȘIEU MĂGHERUȘ, STRUCTURA ARCALIA

„Eu sunt copilul! Tu ţii în mâinile tale destinul meu. Tu determini în cea mai mare măsură, dacă voi reuşi sau voi eşua în viaţă! Dă-mi, te rog, acele lucruri care să mă îndrepte spre fericire. Educă-mă, te rog, ca să pot fi o binecuvântare pentru lume.”

(Din „Child’s Appeal”, Mamie Gene Cole)

Fiecare copil este înţeles ca un participant activ la învăţare şi predare şi pentru că fiecare aduce cu sine în procesul complex al învăţării şi dezvoltării o experienţă, un stil de învăţare, un model social, o

interacţiune specifică, un ritm personal, un mod de abordare, un context cultural căruia îi aparţine. Fiecare participant învaţă şi se dezvoltă prin faptul că interacţionează cu ceilalţi. Sursele învăţării pentru fiecare, vin din relaţiile interumane şi din experienţa permanentă cu obiectele, cu semenii şi cu sine. Şcoala nu este doar un teritoriu al cunoştinţelor academice, ci şi unul al experienţelor practice si al relaţiilor interumane.

Predarea este un act de cooperare, reflectie şi descoperire, la care participă atât profesorul (care poate coopera cu colegii săi) cât şi elevii unei clase.

O resursă importantă pentru profesor în predare este cooperarea elevilor. Pregătirea predării şi de multe ori realizarea ei se completează cu cooperarea între profesori şi chiar cooperarea cu uniipărinţi.

Fiecare şcoală care doreşte să fie deschisă şi flexibilă, abordând maniera incluzivităţii, trebuie să asigure, prin managementul pe care îl propune o înţelegere reală a ceea ce este incluziunea, definirea procesului ca atare, nu numai o simplă plasare a copiilor împreună .

Această manieră asigură promovarea ethosului şcolar care valorizează toţi copiii şi familiile lor.

Școala trebuie să favorizeze un climat de sprijin flexibil și răspunsuri creative la nevoile/cerințele individuale. De asemenea,toate dezvoltările şcolilor si politicilor şcolare să ţină cont de principiile incluzivităţii.

Școala trebuie să asigure că admiterea copiilor cu cerinţe educative speciale în structuri educative este orientată pozitiv şi cu sensibilitate. În unele cazuri trebuie să se ia în calcul prezenţa unui sprijin adecvat, a unui sfat potrivit si a unei orientări cât mai eficiente pentru a se asigura că toate nevoile ca să asigure ca admiterea copiilor cu cerinţe educateive speciale în structuri educative este orientată pozitiv şi cu sensibilitate.

Școala să lucreze în colaborare cu autorităţile locale si agenţiile pentru a identifica barierele posibile şi să ia în considerare cum pot fi mai bine depăşite și să recunoască că schimbările în practicile educative vor necesita sprijinul întregului personal al scolii şi al comunităţii locale. Toţi trebuie implicaţi şi consultaţi în dezvoltarea incluzivă a şcolii;

Trebuie să susţină accesul personalului la ocazii de dezvoltare profesională care să susţină / sprijine dezvoltarea unor practici incluzive.

Politicile educaționale sunt bazate pe valorificarea principiilor educației pentru toți, indiferent de cerințele speciale cu care se confruntă, pentru a deveni utili în familiile lor, dar și utili societății în care reușesc să se integreze. Integrarea pune accentul pe cerințele copiilor, expertiză specializată, intervenție specializată până la recuperarea copiilor. Procesul de integrare trebuie să fie un proces de normalizare a

vieții persoanelor aflate în dificultate. Școala trebuie să ofere o paletă cât mai largă de servicii educaționale care să atragă copii și să le satisfacă cerințele. În această școală trebuie să existe în primul rând comunicare, înțelegere, într-un cuvânt un spațiu dominat de acceptare, toleranță și diversitate.
Este știut faptul că din categoria copiilor cu cerințe speciale fac parte nu numai copii cu deficiențe, dar și copii care, chiar dacă nu au dizabilități organice sau fiziologice, prezintă manifestări repetate de inadaptare la cerințele programei școlare.
Școala pentru diversitate pune în centrul atenției sale persoana umană ca ființă originală, unică și irepetabilă, accentuând ideea că în fiecare societate există persoane diferite, grupuri diferite, motivații, rațiuni și puncte de vedere diferite. (M.L. Melero,1998) Pregătirea corespunzătoare a profesorilor și a altor categorii de specialiști este o condiție fundamentală pentru valorificarea diversității culturale în câmpul relațiilor sociale și comunitare. Abordarea problematicii conținuturilor educației în condițiile integrării copiilor cu CES în învățământul de masă trebuie să se finalizeze cu realizarea unui curriculum diferențiat sau adaptat. Acest curriculum trebuie să fie flexibil astfel încât fiecare elev să avanseze într-un ritm propriu în funcție de capacitățile sale de învățare.
Progresul școlar se obține treptat prin muncă și efort uriaș depus atât de cadrul didactic cât și de elev. Capacitatea de învățare a elevilor cu CES, ambianța și sprijinul familiei și a societății în general, influențeză foarte mult obținerea unui progres școlar real.
Este important să învăţăm să lucrăm cu aceşti copii, deoarece au multe talente ascunse, mult potenţial şi multe de oferit.

Bibliografie

1. Alois, Gherguț, 2016, Educția incluzivă și pedagogia diversității, Editura Polirom.
2. Alios, Gherguț, 2001, Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale, Editura Polirom.
3. Oprea Crenguta, 2006, Strategii didactice interactive – repere teoretice și practice, Editura Didactică și Pedagogică.

ECHIPĂ PENTRU COPII

PROF. MITROI T. MARIA MANUELA

CJRAE DOLJ

Şcoala incluzivă este deschisă tuturor elevilor şi le furnizează elementele esenţiale unei integrări sociale reuşite. Şcolile incluzive sunt acele şcoli deschise şi prietenoase, care au o curriculă flexibilă şi practici de predare de calitate care promovează evaluarea continuă şi parteneriatele din educaţie. Şcoala incluzivă dezvoltă toate elementele necesare unei integrări sociale reuşite.

Consilierul şcolar este un specialist în educaţie care planifică şi desfăşoară activităţi de consiliere educaţională individuală sau de grup care au drept obiectiv adaptarea elevului la probleme specifice mediului şcolar.

Consilierul şcolar îşi desfăşoară activitatea în cabinetul şcolar, cabinetul de orientare în carieră sau în sala de clasă, într-un mediu sigur şi controlat.

În conformitate cu cerinţele specifice ocupaţiei, consilierul şcolar realizează următoarele sarcini:

- analizează problemele specifice mediului şcolar: adaptare şcolară, motivaţie şcolară, deprinderi de studiu, absenteism, eşec şi abandon şcolar etc
- observă şi evaluează performanţa şcolară, comportamentul şi dezvoltarea elevului
- identifică problemele de natură familială (abuz, neglijenţă, hărţuire) care pot afecta dezvoltarea şi performanţa şcolară a elevului;
- oferă intervenţii cu caracter suportiv în situaţii de criză elevilor care se confruntă cu dificultăţi specifice mediului şcolar: dificultăţi de învăţare, dificultăţi de adaptare şcolară, absenteism etc.;
- implică elevii în activităţi de autocunoaştere şi dezvoltare personală şi asistă elevii în formarea şi dezvoltarea deprinderilor şi atitudinilor utile în luarea deciziilor legate de carieră;
- întocmeşte profilul vocaţional şi recomandă elevilor programe de studiu adecvate aptitudinilor, intereselor şi scopurilor educaţionale;
- dezvoltă şi implementează programe de prevenţie şi intervenţie privind violenţa în şcoală, consumul de droguri şi alcool şi alte comportamente de risc;
- recomandă şi încurajează elevii şi părinţii acestora să solicite şi să accepte asistenţă specializată în cazul în care se confruntă cu probleme de sănătate fizică şi/sau psihică;

Consilierul şcolar colaborează cu părinţii, tutorii legali şi cadrele didactice în scopul adaptării programei la nevoile elevului, precum şi a soluţionării problemelor şcolare, comportamentale sau de altă natură ale elevului.

În procesul de însuşire a limbajului oral, aproape toţi copiii prezintă mici probleme, de tip dislalic. Unele trec neobservate, dar altele, netratate la timp, pot crea complexe, pot împiedica învăţarea şcolară şi pot constitui o piedică în procesul dezvoltării personale. Prin intervenţia logopedică se dezvoltă abilităţi de comunicare eficientă la nivelul limbajului rostit şi scris şi deprinderi de folosire –funcţionare corectă a acestuia.

Într-un asemenea demers, părintele trebuie să lucreze în corelare cu logopedul. Acasă, el trebuie să repete împreună cu copilul cele învăţate de acesta, reluând rostirea corectă şi consolidând această deprindere prin exerciţiile indicate. De felul cum respiră, articulează şi analizează sunetele depinde cum va învăţa să scrie şi să citească.

În mod similar, învăţătorii şi profesorii, cei care sprijină acest demers, trebuie să realizeze exerciţii clare, concrete, repetitive într-un mod plăcut şi antrenant, în aşa fel încât copilul să se apropie tot mai mult de modelul de comunicare prin limbajul inteligibil şi corect pe care îl dorim.

Numai astfel copilul îşi va putea construi o imagine de sine pozitivă, va avea autocontrolul şi curajul de a face faţă situaţiilor în care este implicată comunicarea verbală.

Logopedul este specialistul care se ocupă de terapia tulburărilor de vorbire şi limbaj. Aceasta identifică problema, elaborează metodele de recuperare şi supervizează activităţile de recuperare care se impun în funcţie de diagnostic.

In conditiile scolii pentru diversitate, **cadrul didactic itinerant sau cadrul didactic de sprijin** are un rol major in optimizarea procesului educational din clasele unde se deruleaza invatamantul integrat. Cadrul didactic itinerant sau cadrul didactic de sprijin este o persoana pregatita in domeniul educatiei speciale si care, impreuna cu educatorul/profesorul din scoala de masa, formeaza o echipa omogena, raspunzatoare de procesul invatarii elevilor din scoala pentru diversitate.

Un cadru didactic itinerant/de sprijin are urmatoarele sarcini de baza:

- Colaboreaza cu intreg corpul profesoral al unitatii de invatamant in care este inscris copilul in vederea realizarii unei integrari eficiente in intregul colectiv al scolii.
- Elaboreaza si realizeaza planul de interventie personalizat, precum si adaptarea curriculară
- Evalueaza, in parteneriat cu echipa, rezultatele aplicarii programelor curricular adoptate.
- Colaboreaza cu cadrele didactice de la grupa/clasa in care sunt elevi cu cerinte educationale speciale in vederea stabilirii modalitatilor de lucru pentru fiecare unitate de invatare;
- Participa, in timpul orelor de predare, la activitatile desfasurate in clasa de catre

- profesor sau invatator;
- Participa la activitatile educative din grupa/clasa in calitate de observator, consultant,
- coparticipant;
- Organizeaza activitati de interventie personalizata in grupe/clase sau in afara acestora;
- Desfasoara activitati de tip therapeutic-cognitiv-ocupational, individuale sau in grup;
- Propune si realizeaza materiale didactice indidualizate in functie de dificultatile de
- invatare ale copiilor;
- Realizeaza activitatea de evaluare periodica vizand dezvoltarea elevilor si reproiecteaza programul de interventie personalizat;
- Consiliaza familiile copiilor cu cerinte educative speciale integrati in scoala integratoare si serviciile de la nivelul comunitatii care pot ajuta copilul in procesul de integrare scolara.

BIBLIOGRAFIE

*1.**BABAN ADRIANA**, CONSILIERE EDUCAȚIONALĂ, ED. ASOCIAȚIA DE ȘTIINȚE COGNITIVE DIN ROMANIA ASCR,2009*

*2.**CAROLINA BODEA HAȚEGAN**, LOGOPEDIA, ED. TREI, 2016*

*3.**VIOLETA ENEA**, INTERVENȚII PSIHOLOGICE ÎN ȘCOALĂ, ED. POLIROM, 2019*

COPILUL CU TULBURARE DE DEFICIT DE ATENȚIE ȘI HIPERACTIVITATE (ADHD) – STRATEGII DE INTERVENȚIE

MOȘNOI DIANA
CMBRAE/ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 135

Conceptul de cerințe educaționale speciale „a fost introdus în terminologia UNESCO în anul 1990 și desemnează acele necesități educaționale complementare obiectivelor generale ale educației și învățământului, care solicită o educație adaptată particularităților individuale și/sau caracteristicilor unei anumite deficiențe de învățare, precum și o intervenție specifică” (H.G. nr.1215 din data de 31/10/2002 publicată în M.O. nr. 853 din data de 26/11/2002).

ADHD este o tulburare neurobiologică care se caracterizează printr-un nivel necorespunzător vârstei de dezvoltare de neatenție (concentrare, distractibilitate), hiperactivitate și impulsivitate; simptome care pot să apară în orice combinație la grădiniță/școală, acasă și în alte situații sociale. (American Psychiatric Association, 2003)

Simptomele centrale ale ADHD sunt deficitul de atenție cu/fără hiperactivitate - impulsivitate. Hiperactivitatea și impulsivitatea sunt mai des întâlnite la băieți, în timp ce la fete se descrie mai frecvent deficitul de atenție. În practica curentă sunt identificați de 3-4 ori mai mulți băieți cu ADHD, explicația fiind că aceștia prezintă de obicei toate cele trei simptome centrale, în timp ce fetele nu prezintă întotdeauna factorul hiperactivitate și pot rămâne nediagnosticate.

Studiile de psihiatrie și psihologie clinică a copilului și adolescentului arată că cea mai eficace modalitate de intervenție în ADHD este abordarea multidisciplinară:medicală, psihologicășiși educațională.

Reguli pentru echipa de intervenție (educatoare/învățătoare, consilier școlar, logoped,profesor itinerant și de sprijin, familie):

În disciplinarea copilului, regula de aur este consecvența!Atitudinea factorilor implicați trebuie să fie constantă: de câte ori repetă un comportament greșit trebuie să i se atragă atenția și să i se arate comportamentul corect. Altfel, va profita de inconsecvență și va încerca manipularea părintelui sau a educatorilor implicați.

Trebuie ajutat să se concentreze - Atenția acestor copii este distrasă foarte ușor de sunete, zgomote, alte obiecte din jur. Copilul trebuie așezat în sală astfel încât în jurul lui să fie cât mai puține lucruri care pot să-i distragă atenția (în prima bancă, dar nu lângă geam). Pe masa de lucru să aibă doar

materialele de care are nevoie pentru o singură activitate. El nu se va putea concentra la rezolvarea unor exerciții de matematică, dacă pe bancă vor fi acuarele, cărți cu poze etc.

Folosirea recompensei - Acestor copii le este foarte greu să-și inhibe tipurile de comportamente care atrag după ele efecte negative. Ei nu pot să își regleze ușor nici dispoziția, nici acțiunile din cauza faptului că nu sunt conștienți de ele. Atunci cândrealizează o sarcină pe care le-am solicitat-o,vor primi recompense de tipul: să fie primii la rând, să ducă mesaje altor cadre didactice din grădiniță/ școală, să cheme copiii în sală, să poată șterge tabla atunci când este scrisă etc.

În aceeași măsură, satisfacția resimțită de copii la ***aprecierile laudative*** ale educatorilor/părinților devine o motivație pentru repetarea acelui comportament. Trebuie respectate câteva reguli:

Lauda să nu fie generală, ci specifică: Exemplu: „Ai răspuns corect la 3 întrebări din 5! Foarte bine! Felul în care ți-ai așteptat rândul a fost formidabil!"

Prin laudă să se evidențieze efortul, nu rezultatul: Exemplu: „Sunt convinsă că ai lucrat din greu pentru tema aceasta!"

Lauda să sublinieze sentimentele copilului și nu pe cele ale adultului: Exemplu: „Ai lucrat foarte bine. Cred că te simți minunat!"

Ignorarea și redirecționarea - De câte ori este posibil, este bine să se ignore mișcarea permanentă a copilului. În aceste momente este indicat să i se dea posibilitatea să se miște cu sens. Dacă, de exemplu, lovește în permanență cu creionul în masă, un fel de răspuns poate fi: „Vrei să-mi aduci, te rog, cartea de povești de pe raft?" Este indicat să i se permită să țină ceva în mână. S-a observat că acești copii se pot concentra mai bine dacă au ceva în mână pe care pot să-l manipuleze.

Implicarea în alte activități - Anumite sporturi ar trebui practicate constant de către copilul hiperactiv cu deficit de atenție (înotul, artele marțiale), deoarece au ca rezultat creșterea capacității de concentrare a atenției, determină un mai bun control al mișcărilor, au un efect relaxant, ridică nivelul respectului de sine, atât de fragil la acești copii.

Strategii de intervenție la grupă/clasă:

Adaptarea mediului clasei

În cadrul acestui tip de intervenție, cadrul didactic trebuie să aibă în vedere crearea și menținerea unui mediu școlar stabil, predictibil, structurat; comunicarea eficientă a așteptărilor legate de cerințele școlare și comunicarea eficientă a instrucțiunilor.

Crearea și menținerea unui mediu școlar stabil, predictibil, structurat poate fi realizată prin alcătuirea unui orar (desfășurător de activități) zilnic care să fie afișat la vedere. În cazul în care intervenția vizează doar un copil cu ADHD este util săi se ofere acestuia o planșă pe care să o poată

consulta. Planșa va conține toate activitățile și sarcinile pe care le are copilul de îndeplinit în acea zi, oferind și indicii legate de instrumentele necesare realizării acestora.

Eficiența comunicării așteptărilor ține de formularea precisă a unor reguli, care vor fi formulate într-o manieră simplă, clară, concretă, ușor de înțeles și pozitivă (adică să prescrie ce are de făcut copilul și nu ce nu trebuie sau nu are voie să facă). Pentru a avea impactul dorit copilul trebuie să primească feedback imediat și de fiecare dată după ce a respectat sau nu o anumită regulă.

Respectarea unei reguli trebuie să fie o oportunitate de a câștiga câteva puncte care la sfârșitul unei zile se însumează și se pot transforma în recompense materiale (de exemplu: activități preferate).

Și *comunicarea eficientăa instrucțiunilor* este foarte importantă atunci când este vorba de un copil cu ADHD. Înainte de formularea instrucțiunii, cadrul didactic se va asigura că obține atenția copilului fie prin asigurarea unei proximități spațiale (se va apropia de copil, îl va atinge cu o mână pe umăr) sau prin stabilirea contactului vizual.

Instrucțiunile vor fi formulate într-o manieră simplă, la obiect. Acestea trebuie să indice concret comportamentul dorit și să nu fie vagi. De exemplu, o instrucțiune concretă de tipul „Pune creioanele în suport/penar!" este mai eficientă decât instrucțiunea „Fă-ți curat pe bancă!", deoarece prima specifică exact comportamentul. De asemenea, nui se vor da mai multe instrucțiuni în același timp, deoarece îi va fi greu să fie atent și apoi să le execute în ordinea dorită. Acestea trebuie segmentate în unități cât mai mici pentru a putea fi executate corect.

Adaptarea instrumentelor și a sarcinilor de lucru

Sarciniledate copiilor cu ADHD trebuie să fie scurte, să combine activităţi alternative şi să conţină pauze. În timpul realizării cerințelor/activităților, cât și imediat după ce a fost realizat comportamentul solicitat, vor primi feedback din partea cadrului didactic sau aunui coleg.

Copiii cu ADHD trebuie să fie învățați să ceară ajutorul cadrului didactic atunci când au nevoie și fără a-i deranja pe ceilalți colegi. Acest lucru se poate realiza prin utilizarea unui cartonaș cu inscripția „Am nevoie de ajutor" pe care copilul poate să-l ridice ori de câte ori se blochează. Cadrul didactic poate răspunde imediat la solicitare sau, în cazul în care este implicat în alte activități, să utilizeze la rândul său un cartonaș cu instrucțiunea „Așteaptă/Continuă cu exercițiul următor" (feedback amânat). În acest mod cadrul didactic amână răspunsul la solicitarea copilului, însă nu o ignoră și nu o lasă să treacă neobservată.

Adaptarea programei școlare și a modalității de predare

Adaptarea programei școlare este un factor important în creșterea performanțelor copiilor cu ADHD. Trebuie să aibă în vedere două obiective importante: stimularea copiilor şi menţinerea laturiiaplicative a cunoştinţelor, care stimulează atenţia şi creşte implicarea copiilor în activităţi.

Pornind de la ideea că orice profesor trebuie să își îndeplinească rolul de dascăl fără a se lăsa influențat de etichetele pe care le pot da alți profesioniști și fiecare profesor să vadă în fiecare copil un POTENȚIAL, autoarea Susan Winerbrenner (1996) oferă mai multe sugestii cadrelor didactice:

- există tratamente medicale de care acești copii beneficiază, însă este necesar ca în timpintervenția medicală să se reducă tot mai mult în favoarea educației; pe măsura automatizăriicomportamentelor dezirabile;
- tratați copilul mereu ca pe un individ și asigurați-vă că în primul rând este pentru voi uncopil și abia apoi, o persoană cu dizabilitate;
- asigurați-vă că este împreună cu ceilalți copii și nu stă deloc izolat;
- asigurați-vă că ceilalți copii nu sunt ironici și îl tratează pe colegul lor cu respect;
- prețuiți, încurajați și valorizați mereu copilul, chiar dacă sunt rezultate foarte mici;
- prezentați progresele copilului către părinți, alți adulți și persoane care vin în contact cuacesta și asigurați-vă că aceștia prețuiesc fiecare succes, chiar dacă pare mic;
- aveți așteptări realiste cu privire la copil și abilitățile lui, dezvoltați activități adecvate pentruabilitățile lui pentru a-i oferi șansa să obțină rezultate pozitive și progrese cât de mici;
- dați ocazia ca fiecare copil să poată decide și încurajați luarea deciziilor și alegerea soluțiilor;
- implicați copilul în toate activitățile care au loc și încurajați-l să exploreze împrejurimile;
- identificați care sunt punctele forte și talentele copilului și încurajați-l să le dezvolte;
- antrenați copilul în strategii care să ofere succesul unor activități la care ați sesizat că areprobleme; sprijiniți tot timpul efortul copilului către realizare;
- lucrați în colaborare (profesorii cu părinții);
- ascultați copilul când vrea să vorbească;
- sprijiniți copilul să-și identifice propriile nevoi și să argumenteze rezolvarea lor;
- apreciați copilul pentru unicitatea sa, calitățile sale speciale și contribuțiile sale.

Bibliografie:

- Dobrescu I., Copilul neascultător, agitat și neatent, Editura Medica, București, 2005;
- Dobrescu I. și colab., ADHD - Ghid pentru părinți, Editura Total Publishing, București, 2007;
- Döpfner M., Schürmann S., Lehmkuhl G., Copilul hiperactiv și încăpățânat, Editura ASCR, Cluj-Napoca, 2004;
- ADHD-informații practice. Broșură pentru cadre didactice și consilieri școlari, Centrul Național de Sănătate Mintală și Lupta Antidrog.

INTEGRAREA COPIILOR CU CES

MOȚA DANIELA,ȘC. GIMN.„ECATERINA TEODOROIU",TG.JIU

Cerințele educaționale speciale sunt acele cerințe care derivă din nevoile speciale ale unor persoane, generate de existența unor disfuncții la nivel intelectual, senzorial, fizic, psiho-afectiv, socio-economic, cultural.

Existența copiilor cu CES a pus în fața învățământului probleme dintre cele mai diverse, de la forme de organizare a activității, metodologia didactică, strategiile de evaluare, strategiile de predare/învățare, modalități de diferențiere a activitățiișisau a conținuturilorînvățării, etc pana la complexa problema a segregării sau/și integrării acestor copii în învățământul de masă.

Se încadrează în categoria CES: copiii cu dificultăți motorii, sindrom Down, dificultăți de vorbire, tulburări de comportament, autism, deficit de atenție şi hiperactivitate (ADHD), dar şi cei care trec, pur şi simplu, printr-o perioadă mai grea (abandon familial, abuzuri, tulburări psiho-emoționale care dizabilitează formarea normală a personalității copilului).

Pentru integrarea eficientă a persoanelor cu CES este necesară crearea unor servicii de sprijin specializate în asistență psihopedagogică de care să beneficieze copiii/elevii/tinerii integrați, precum şi a unor servicii de consultanță pentru cadrele didactice din şcoala incluzivă, ceilalţi elevi, familia.

Integrarea școlară este proces de adaptare a copilului la cerințele școlii pe care o urmează, de stabilire a unor raporturi afective pozitive cu membrii grupului școlar, de desfășurare cu succes a activităților școlare şi comunitate.

Integrarea lor implică schimbări de sistem și de mentalitate la nivelul cadrelor didactice, fiind nevoie în egală măsură de resurse materiale și umane. Multe dintre resursele materiale de primă necesitate sunt asigurate de cadrele didactice și familii: materiale educaționale și săli de clasă adaptate nevoilor copiilor cu dificultăți/ deficiențe de învățare.

CES presupune o abordare care consideră că fiecare copil este unic, poate învăța dacă este identificat tipul de învățare specific particularităților individuale ale sale.

Copilul cu CES are nevoie de condiții de învățare care să stimuleze şi să sprijine dezvoltarea sa, un curriculum adaptat şi individualizat. Adaptarea curriculumului la clasă pentru predarea, învățarea, evaluarea diferențiată se poate realiza prin:

- adaptarea conținuturilor cantitativ şi calitativ, la potențialul de învățare al elevului;

- adaptarea proceselor didactice (metode utilizate, material didactic, timp de lucru alocat) nivelul de sprijin acordat elevului;
- adaptarea mediului de învățare fizic, psihologic şi social;
- adaptarea procesului de evaluare (diverse proiecte şi produse scrise, orale, vizuale ale muncii elevilor).

Cadrele didactice care au în colectivitatea elevilor copii cu CES, vor avea în vedere acțiuni ce presupun colaborarea cu părinții și consilierea acestora, implicarea directă în lucrul efectiv cu copiii.

Fiecare copil cu CES trebuie să beneficieze de un program adecvat și adaptat de recuperare, care să dezvolte maximal potențialul fizic și psihic pe care îl are. Integrarea urmărește valorificarea la maximum a disponibilităților subiectului deficient și antrenarea în mod compensatoriu a palierelor psiho-fizice care nu sunt afectate înașa fel încât să preia activitatea funcțiilor deficitare și săpermitășinsușirea de abilitați care săînlesnească integrarea eficientăîn comunitatea normală. Prin integrare, se realizează și o pregătire psihologică a copilului, care să contribuie la crearea unor stări efectiv emoționalecorespunzătoare, în care confortul psihic este menținut de satisfacțiileîn raport cu activitățiledesfășurate.

Există diferite forme de integrare a copiilor cu CES și anume:

Forme de integrare totala parțială-elevii cu CES petrec doar o parte din timpul sau în școalaobișnuită sau la anumite discipline, școlare unde pot face față;

Forme de integrare totala- elevii cu CES petrec tot timpul în școalaobișnuită cu excepția programelor terapeutice care se pot desfășuraîn spații speciale, destinate acestui scop;

Și forme de integrare ocazională - participare în comun la diferite excursii, serbări, întreceri sportive, spectacole, etc.

Bibliografie:

1.Gherguţ, Alois, 2006, Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale, Editura Polirom, Iași.
2.Verza, E., & Paun, E. (1998). Educația integrată a copiilor cu handicap. Unicef.
3.Stanică, I., Popa, M., Psihopedagogie specială, Editura Pro Humanitas - București, 2001

COLABORAREA ŞCOALĂ – FAMILIE, FACTOR AL EFICIENTIZĂRII DEMERSULUI EDUCATIV

NECHITA LUCIA – CENTRUL ŞCOLAR DE EDUCAȚIE INCLUZIVĂ LACRIMA UNIREA

Lumea contemporană, nu numai prin ritmul rapid impus schimbării, ci şi prin complexitatea ei, prin noutăţile pe care le realizează şi le prognozează, pune în faţa oamenilor de toate vârstele noi şi noi probleme de ordin economic, cultural, ştiinţific etc. Acestei societăţi trebuie să-i faă faţă copilul de astăzi şi familia sa. Educaţia, sub toate formele ei, este chemată să găsească soluţii prin care omul să se adapteze rapid şi eficient la societatea viitorului. Cunoaşterea particularităţilor dezvoltării personalităţii, a factorilor care contribuie la desăvârşirea acesteia, a problemelor pe care le ridică ea, contribuie în mare măsură la găsirea unor soluţii adecvate.

Practica instructiv-educativă dovedeşte că potenţialul educativ al familiei poate întări acţiunile şcolii, sporindu-le eficienţa, că numai conjugate influenţele acestor doi factori duc la o deplină reuşită în educaţie. Cu toate acestea, pedagogia s-a ocupat prea puţin de factorul familie, atenţia ei concentrându-se îndeosebi asupra şcolii.

Familia a fost considerată, până nu de mult, un domeniu intim al existenţei omului; pătrunderea în intimitatea acestei lumi, încercarea de a impune norme de conduită ei a fost, dacă nu imposibilă, de cele mai multe ori ineficientă. Având altă structură şi alte condiţii de viaţă, familia de azi este larg deschisă către societate şi încearcă o permanentă adaptare la cerinţele ei. Dar în domeniul educaţiei posibilităţile îi sunt – se pare – depăşite de ritmul şi complexitatea vieţii; societate are însă datoria să-i indice căile şi mijloacele prin care să-şi păstreze prestigiul într-o mare răspundere socială – aceea de integrare a noilor generaţii.

Vârsta şcolară este perioada în care copilul are cea mai mare receptivitate şi suferă cea mai mare influenţă a adultului. De calitatea acestei influenţe va depinde întreaga lui existenţă. Şcoala pentru copii, înseamnă constrângeri şi griji; pentru părinţi înseamnă însă absolvirea de răspunderile educative, pe care le trec în seama şcolii. Este greşită această atitudine, deoarece şcoala eliberează familia de prezenţa copiilor câteva ore, dar nu şi de răspunderile noi pe care le are în legătură cu această nouă etapă din viaţa copilului.

Interdicţiilor disciplinare impuse de activitatea şcolară familia trebuie să le opună o atmosferă de destindere, de relaxare. Mulţi părinţi nu-şi dau seama că jocul şi munca trebuie să se îmbine încă mult timp în viaţa copilului. Este foarte important ca în această perioadă părinţii să vegheze cu grijă asupra igienei mintale a copilului.

În activitatea lor educativă, şcoala şi familia formează copilul şi pe plan intelectual şi pe plan caracterial. De aceea colaborarea lor trebuie să fie perfectă. Faptul este imposibil atunci când părinţii văd în profesori nişte rivali pe planul dragostei şi autorităţii sau când profesorii văd în părinţi nişte inspectori atunci când aceştia se interesează de activitatea şcolară a copilului. Şcoala trebuie să fie deschisă familiei şi familia receptivă influenţelor şcolii, mai ales că aceasta este nevoită uneori să facă şi educaţia părinţilor.

Strădania profesorilor nu este eficientă decât atunci când cuvintele lor au ecou şi în inima părinţilor, şi când aceştia le întăresc prin atitudinea lor. Respectul copilului pentru profesor şi părinte se menţine numai dacă aceştia îşi respectă deciziile, respectându-se reciproc. Când părinţii discută în faţa şcolarilor calitatea temelor, corectitudinea notării, manifestând dispreţ faţă de munca profesorului, ei subminează nu numai autoritatea acestuia, ci şi propria lor autoritate. Dacă profesorul pedepseşte sau dă o notă proastă o face în interesul copilului; i-ar fi destul de uşor să nu procedeze astfel dacă nu l-ar interesa progresul şcolarului. Şcoala şi familia îţi datorează sprijin şi sunt obligate să prezinte copilului fermitate şi bunăvoinţă egale. Numai astfel copilul îşi va da seama de importanţa pe care familia o acordă activităţii sale şcolare.

Controlul activităţii şcolarului se face printr-o permanentă legătură a familiei cu şcoala. Aceste două instituţii sociale nu au voie să se ignore dacă doresc să obţină aceleaşi rezultate, nici să se încurce reciproc amestecându-se permanent una în atribuţiile celeilalte. Un lucru nu trebuie uitat: că în aceste două medii atât de diferite copilul rămâne unul şi acelaşi personaj; că dacă are probleme în familie le duce cu sine la şcoală şi, din această cauză, nu va mai putea să înveţe, şi invers: dacă va fi mereu certat în clasă va fi nervos şi preocupat şi acasă. Iată de ce părinţii nu-şi vor putea cunoaşte cu adevărat copilul dacă nu ştiu cum reacţionează la cerinţele şcolii, iar profesorii nu vor putea înţelege comportamentul copilului dacă nu vor cunoaşte, în linii mari, care este viaţa lui în familie, care este atmosfera afectivă şi intelectuală, care sunt exemplele ce i se oferă acolo. Din aceste cauze este absolut necesar ca părinţii şi profesorii să se cunoască.

Câţi părinţi consideră însă că este de datoria lor să se ducă la şcoală şi să se intereseze de copil? Prea puţini!!! Restul nu socotesc că-i decât necesităţile materiale ale şcolii. Mulţi nu se ostenesc nici cel puţin să semneze cu regularitate carnetele de note.

Ce trebuie să facă un părinte atunci când vizitează şcoala? Să se intereseze nu numai de notele obţinute, ci şi de comportarea copilului şi, mai ales, cu ce colegi s-a împrietenit mai mult. Să nu uite că vizita lui nu este un control al activităţii profesorilor şi să adopte tonul potrivit. Dacă nu este de acord cu unele procedee ale profesorilor, părintele să nu-şi permită

să-i critice în faţa copilului. Altfel s-ar putea să aibă surpriza ca, într-o zi, la constatările sale că ceea ce ştie copilul său este departe de ceea ce ar trebui să ştie, acesta să-i răspundă: „Înţelegi, tată, cu astfel de profesori…"

Când şcoala cheamă părintele la reuniunile sale, acesta trebuie să se prezinte. Dacă profesorul rămâne după orele de curs pentru a-i vorbi despre copilul său, el este dator să-l asculte. Se va achita, de asemenea, cu regularitate şi de sarcina de a fi la curent cu activitatea şcolarului semnând carnetul de note , precum şi evaluările scrise.

Implicarea şcolii în educaţia părinţilor

Complexitatea vieţii moderne a făcut să crească din ce în ce mai mult exigenţele societăţii faţă de om. Creatorul şi consumatorul tuturor valorilor sociale este omul; de aceea de pregătirea lui depinde progresul societăţii. Dar şcoala, calea folosită până acum, a devenit insuficientă pentru formarea omului modern. Societatea noastră foloseşte un întreg sistem de influenţe în vederea aceluiaşi scop: formarea omului necesar timpului. Familia, şcoala, mass-media, diferitele instituţii cultural – educative, au acelaşi op: pregătirea omului pentru integrarea optimă în colectivitate, formarea lui cât mai adecvată necesităţilor actuale ale societăţii.

Eficienţa factorului familie depinde însă de cât de conştientă este aceasta că educaţia copilului nu sfârşeşte cu ea, că ceea ce face ea este numai o parte dintr-o operă ce o depăşeşte. Familia trebuie să-şi cunoască răspunderile, dar şi limitele şi, mai ales, să le accepte pe acestea din urmă, colaborând cu toţi ceilalţi factori educativi. Eficienţa factorului familie este condiţionată de nivelul de conştiinţă al membrilor ei, de interesul ei pentru problematica socială, de cunoştinţele pedagogice ale componenţilor ei. Pentru ca ea să-şi poată îndeplini eficient funcţia de mare răspundere socială, funcţia educativă, este necesară o susţinută muncă de îndrumare şi orientare pedagogică a membrilor săi. Metodele empirice bazate pe intuiţie şi bun simţ nu mai sunt suficiente. Familia trebuie să primească noţiuni ştiinţifice a problemelor pe care le ridică educaţia copiilor. De aceea se impune cu necesitate colaborarea strânsă a familiei cu şcoala, dar şi implicarea şcolii în „educaţia" părinţilor.

Necesitatea pregătirii familiei pentru funcţia educativă s-a impus atenţiei publice din întreaga lume în urma creşterii numărului copiilor inadaptaţi social şi a constatării că la originea acestei inadaptări stau carenţele educative ale familiei.

Psihologii şi pedagogii au ajuns la concluzia că majoritatea părinţilor ignoră etapele de dezvoltare fizică şi psihică a copilului şi căile educaţiei la nivelul familiei, că această ignoranţă este principala cauză a rebuturilor pe plan educativ. Trebuie, deci, să se asigure

părinţilor minimum de cunoştinţe pedagogice şi psihologice care să-i împiedice să săvârşească greşeli ale căror victime sunt copiii.

Educaţia părinţilor este un fenomen social necesar. Adevărata pregătire pentru rolul de părinţi se obţine, ca şi cea profesional, treptat, pe măsură ce se exercită, pe măsură ce anumite aspecte ale vieţii sunt trăite direct.

De multă vreme familia solicită şi primeşte sprijinul şcolii îndeplinirea rolului său educativ. Toate contactele dintre şcoală şi familie trebuie să fie educative; dacă este sau nu aşa, aceasta depinde nu numai de şcoală, ci şi de familie. Familia trebuie să fie conştientă că acţiunile întreprinse de şcoală sunt în interesul său şi să nu le ocolească. Astfel şcoala poate organiza diferite acţiuni care să vizeze pregătirea pentru „profesia" de părinte: şedinţele cu părinţii, proiecte ce urmăresc implicarea părinţilor în activitatea şcolii (şcoala părinţilor), întâlniri periodice a părinţilor cu cadrele didactice în vederea dezbaterii unor probleme de educaţie (conferinţe). Tematica acestor întâlniri poate fi fixată în funcţie de cazurile concrete ce se ivesc în fiecare clasă, cazuri care au la bază carenţe grave ale educaţiei în familie. Tematica poate fi, de asemenea, fixată pe baza unor sondaje efectuate în rândul părinţilor. Acestea vor scoate la iveală ce probleme de educaţie sunt neclare părinţilor, în ce domenii întâmpină greutăţi şi au nevoie de îndrumări pedagogice.

Vizitele la domiciliul şcolarilor sunt, de asemenea, de multă vreme folosite în activitatea şcolii cu familia. Vizitele folosesc, în primul rând, cadrelor didactice, care în felul acesta îşi pot da seama de condiţiile de viaţă ale elevilor, îşi pot elucida cauzele anumitor deficienţe în comportarea lor. Efectuate la intervale mari de timp din diverse motive, vizitele la domiciliu nu pot fi considerate o formă de bază a educaţiei pedagogice a părinţilor, la fel ca şi celelalte forme practicate sporadic în şcoală, ca discuţiile în cadrul adunărilor cu părinţii pe clase şi şcoală, convorbirile personale etc.

În rândul cadrelor didactice este unanimă părerea că legătura şcolii cu familia este obligatorie pentru reuşita educaţiei. Este o sarcină a şcolii, a personalului didactic, să identifice situaţiile problematice din familiile copiilor, să dirijeze pe cât posibil strategiile educative ale acestora în favoarea elevului şi mai ales să conştientizeze faptul că relaţia de colaborare şcoală-familie este determinantă în obţinerea performanţelor şcolare.

Bibliografie

M. Gilly, *Elev bun-elev slab,* E.D.P. , Bucureşti, 1973

M. Golu, Dinamica personalităţii, Ed. Geneza, Bucureşti, 1993

G. Berger, *Omul modern şi educaţia sa,* E.D.P., Bucureşti, 1973

R. Vincent, *Cunoaşterea copilului,* E.D.P., Bucureşti, 1972

PERSPECTIVE ÎN RECUPERAREA ELEVILOR CU DEFICIENȚĂ MINTALĂ

PROF. NEGRU NICOLETA, PROF. NEGRU LUCIAN-RADU
C.S.E.I. MIHĂLCENI, VRANCEA

În general, prin **deficiență mintală** se înțelege reducerea semnificativă a capacităților psihice care determină o serie de dereglări ale reacțiilor și mecanismelor de adaptare ale individului la condițiile în permanentă schimbare ale mediului înconjurător și la standardele de conviețuire socială dintr-un anumit areal cultural, ceea ce plasează individul într-o situație de incapacitate și inferioritate, exprimată printr-o stare de handicap în raport cu ceilalți membri ai comunității din care face parte.

Deficiența mintală se referă la fenomenul lezării organice și afectării funcționale a sistemului nervos central cu efecte negative asupra procesului maturizării, în timp ce handicapul mintal reprezintă dezavantajul, în plan social al deficienței mintale.

Învățământul special din România are drept obiective valorificarea potenţialelor biologice şi psihice, remedierea dificultăţilor pe care copii cu deficienţe le întâmpină şi asigurarea integrării lor socioprofesională.

Scopul recuperării constă, pe de o parte, în valorificarea la maximum a posibilităților individului cu deficiență mintală. Pe de altă parte, funcțiile psihico-fizice nealterate trebuie astfel antrenate încât să poată prelua activitatea funcțiilor afectate în vederea formării unor abilități și comportamente care să-i permită persoanei o integrare optimă în viața profesională și socială. În același timp, prin recuperare se realizează pregătirea psihologică a individului pentru a-și crea o stare afectiv-motivațională corespunzătoare, prin trăirea satisfacției în raport cu activitatea depusă.

Principalele forme ale recuperării sunt realizate prin: învățare (afectivă, motivațională, morală motrică, socială), psihoterapie și terapie ocupațională.

Recuperarea prin psihoterapie acționează pozitiv asupra spiritului și personalității, înlătură anxietatea și negativismul, activează motivația și pulsiunile, devenind un factor energizator al implicării subiectului în procesul recuperativ.

Recuperarea prin terapie ocupațională poate fi aplicată cu succes în toate formele de deficiență mintală. Printre terapiile ocupaționale semnificative enumerăm: ludoterapia, arteterapia, meloterapia, terpaia prin dans și ergoterapia. Mulți elevi cu deficiență manifestă un

interes viu pentru muzică, dans, joc, pictură, confecționarea unor obiecte, ceea ce poate constitui nu numai momente de consumare a energiei, dar și de formare a unor abilități motrice, practice. Foarte important este să-i formăm buna dispoziție și să perceapă că activitatea desfășurată prezintă importanță nu numai pentru el, dar și pentru societate.

Terapia prin joc (ludoterapia)

În ultimii ani au fost efectuate mai multe cercetări în ceea ce priveşte terapia prin joc la copiii cu deficienţă mintală. Jocul terapeutic este un mijloc foarte atractiv pentru aceşti copii, pentru că celor mai mulţi dintre ei le place să se joace până la vârste mai înaintate decât subiecţii normali.

Există totuşi unele particularităţi caracteristice copiilor deficienţi mintal în ceea ce priveşte jocul:

- copiii sunt foarte dornici să se joace şi nu au niciun fel de probleme în a trece repede la un joc profund personal. Prezintă, în acest sens, mult mai puţină rezistenţă decât unii copii normali;

- deoarece au probleme cu organizarea lumii lor, specialistul poate fi mai directiv, sugerând materiale şi teme potrivite pentru joc;

- nu este uşor de lucrat în ceea ce priveşte viitorul, perspectiva, deoarece acest viitor este complicat datorită faptului că aceşti copii vor fi permanent dependenţi (sau cel puţin parţial) de alţii.

De aceea, jocul continuă să fie unul dintre principalele mijloace de lucru şi terapie a copiilor cu deficienţă mintală. Se pot observa la copil atunci când se joacă multe lucruri despre personalitatea, comportamentul şi sentimentele lui. Waelder declară că jocul aduce copilului oportunitatea de a asimila treptat ceea ce în viaţa reală ar putea fi dificil să integreze. Copilul deficient mintal învaţă prin intermediul jocului noţiunile de culoare, formă, mărime, noţiuni spaţio-temporale etc. Tot prin joc el învaţă anumite comportamente.

Jocul este folosit în permanenţă în procesul recuperării copilului deficient mintal atât în terapia comportamentală, psihomotrică, cognitivă, cât şi în socializare şi relaţionare.

Jocurile de rol permit exersarea comportamentală, fără de care elevul deficient nu îşi poate însuşi un comportament dorit. Prin jocul de rol, copilul exersează o nouă abilitate, reflectă asupra propriului comportament şi a experienţelor pe care le-a avut, învaţă să-şi manifeste nevoile în mod adecvat, exersează regulile pe care trebuie să le respecte.

Jocurile de rol permit exersarea comportamentelor de cooperare şi de ajutorare, achiziţionarea de experienţe şi reguli sociale, permitand copiilor să aplice ceea ce au învăţat la situaţii reale de viaţă.

Efectele optime ale recuperării se apreciază în condițiile formării unor calități fizice și psihice, care permit elevilor să ajungă la: un anumit nivel de autonomie personală, exercitarea unei ocupații sau profesii, formarea unor comportamente adecvate la situație, capacitatea de a comunica prin limbaj oral și scris, formarea simțului de responsabilitate și autocontrol, însușirea de abilități motorii și a dexterităților manuale.

Aptitudinile/abilităţile/competenţele reprezintă cheia obţinerii unei munci decente pentru orice persoană indiferent de gradul de funcţionalitate. Persoanele cu deficiențe au abilităţi. Sarcina instituţiilor de sprijin este aceea de a le descoperi şi a le pune în valoare.

R. Zazzo afirmă că „civilizaţia unei societăţi poate fi apreciată şi după atitudinea ce o manifestă faţă de o asemenea categorie de oameni. Mai mult, integrarea socioprofesională a persoanelor cu deficiențe este dependentă şi de condiţiile atitudinale şi materiale ce sunt create acestora de către societate."

În şcoală, educaţia terapeutică îi ajută pe copiii cu dizabilităţi în vederea dezvoltării compensatorii a unor însuşiri pozitive care să faciliteze o integrare deplină în societate ce le oferă posibilitatea de a se bucura de toate privilegiile accesibile celorlalţi cetăţeni.

Copiii cu dizabilităţi întâmpină dificultăţi în formarea deprinderilor de muncă atât în perioada şcolarizării, cât şi în procesul muncii după integrarea în producţie. Aici intervine profesorul (profesorul psihopedagog, profesorul-diriginte) care va aprecia fiecare activitate a copilului cu dizabilităţi, îl va încuraja, îl va stimula, îl va face să realizeze că prin muncă pot fi ajutaţi semenii lui. Se poate considera un succes al activităţilor de consiliere şi orientare profesională (şi nu numai) dacă acest copil/tânăr realizează că orice societate implică exercitarea de servicii şi profesii, că pentru a exercita o meserie sunt necesare cunoştinţe şi deprinderi de muncă, că în exercitarea unei meserii se depun eforturi, iar rezultatele obţinute depind de nivelul de pregătire şi de comunicarea şi relaţionarea cu cei din jur.

Copiii instituţionalizaţi probează aceste deprinderi de muncă în cadrul instituţiei în care învaţă şi convieţuiesc (ajută la diverse activităţi în bucătărie, în dormitor, la sala de clasă, învaţă primele taine ale unei meserii). Acest lucru nu conduce la o integrare socială deplină. Tinerii postinstituţionalizaţi întâmpină dificultăţi de integrare deoarece nu sunt pregătiţi pentru a face acest pas către independenţă. Totuşi, societatea trebuie să creeze posibilităţi optimale şi să le dea şansa de reintegrare.

Anumite discipline (educaţia tehnologică, cultura de specialitate, pregătirea practică, consiliere şi orientare) ocupă un loc important în realizarea obiectivelor învăţământului special. Instruirea prin muncă conţine o gamă largă de posibilităţi în procesul de reabilitare, de dezvoltare multilaterală a persoanelor cu dizabilităţi. În această activitate trebuie să se ţină seama de

potenţialul psiho-fizic şi de posibilităţile intelectuale ale copiilor cu dizabilităţi. Formele de organizare a acestor activităţi trebuie să respecte principii şi strategii integrative.

La unitatea şcolară unde profesez, elevii îşi însuşesc cunoştinţe în domeniul industriei textile. La sfârşitul studiilor, unii elevi reuşesc să-şi găsească un loc de muncă în domeniu, datorită programelor de mediatizare şi informare din partea agenţilor economici (ai unor instituţii private în domeniu) şi prin intervenţia şcolii, a bisericii, autorităţilor locale, diverselor organizaţii. Alţi elevi pleacă în familie unde integrarea profesională le poate fi facilitată de către familie (unde există posibilităţi), iar elevii fără familie care părăsesc şcoala reuşesc să presteze alte servicii (diverse activităţi gospodăreşti în familii adoptive) sau intră sub jurisdicţia serviciului social.

Activitatea cu acești copii este dificilă, dar emoționantă, având în vedere că fiecare copil este *unic* și noi, profesorii, încercăm să-i facem pe copii să se simtă bine, să fie activi, să se bucure de viață, de fiecare reușită, să fie iubiți, să le redăm încrederea că ceea ce fac e bine. Dacă toate acestea vor fi realizate, copiii nu se vor mai simți marginalizați, iar școala va fi, într-adevăr, pentru ei o adevărată familie.

Bibliografie:

1. Gherguț, Alois, (2007), *Sinteze de psihopedagogie specială,* (ghid pentru concursuri și examene de obținere a gradelor didactice), ediția a II-a, Editura Polirom, Iași

2. Jugureanu, Radu (coord.), *Concept metodologic pentru dezvoltarea software-ului educațional pentru elevi cu cerințe educative speciale*, SIVECO România SA

3. Mitrofan, I. (coord.). (2003). *Cursa cu obstacole a dezvoltării umane*. Iași. Editura Polirom

4. Verza, Emil, (1999), *Psihopedagogie specială*, manual pentru clasa a XIII-a, şcoli normale, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică

INTEGRAREA ELEVILOR CU NEVOI SPECIALE

PROF. NICOLICIOIU MIHAELA
LICEUL TEHNOLOGIC HALÎNGA, JUD. MEHEDINȚI

Educația integrată are drept obiective, următoarele:

• a educa acei copii cu cerințe speciale în școli obișnuite alături de ceilalți copii normali;

• a asigura servicii de specialitate (recuperare, terapie educațională, consiliere școlară, asistență medicală și socială) în școala respectivă;

• a acorda sprijin personalului didactic, al managerilor școlii în procesul de proiectare și aplicare a programelor de integrare;

• a permite accesul efectiv al copiilor cu cerințe speciale la programul și resursele școlii obișnuite (săli de clasă, cabinete, laboratoare, bibliotecă, terenuri de sport etc.);

• a încuraja relațiile de prietenie și comunicarea între toți copiii din clasă/școală;

• a educa și ajuta toți copiii pentru înțelegerea și acceptarea diferențelor dintre ei;

• a ține cont de problemele și opiniile părinților, încurajându-i să se implice în viața școlii;

• a asigura programe de sprijin individalizate pentru copiii cu cerințe speciale;

• a accepta schimbări radicale în organizarea și dezvoltarea activităților instructiv-educative din școală.

Dizabilitatea face parte din experiența umană, fiind o dimensiune a umanității; ea este una dintre cele mai puternice provocări în ceea ce privește acceptarea diversității, deoarece limitele sale sunt foarte fluide, în categoria persoanelor cu dizabilități putând intra oricine, în orice moment, ca urmare a unor împrejurări nefericite, boli sau accidente.

Ideea integrării copiilor cu dizabilități în școala publică a apărut ca o reacție necesară și firească a societății la obligația acesteia de a asigura normalizarea și reformarea condițiilor de educație pentru persoanele cu cerințe educative speciale. Integrarea înseamnă că relațiile dintre indivizi sunt bazate pe o recunoaștere a integrității lor, a valorilor și drepturilor comune pe care le posedă. Când lipsește recunoașterea acestor valori, se instaurează alienarea și segregarea între grupurile sociale. Altfel spus, integrarea se referă la relația stabilită între individ și societate și se poate analiza având în vedere mai multe niveluri, de la simplu la complex. Integrarea presupune egalitatea de participare socială și egalitatea de șanse în realizarea accesului la educație.

Printre valorile actuale și de perspectivă ale integrării societății democratice din lume le consideră dominante pe următoarele:

• acceptarea tuturor diferențelor;

• respectul diversității;

• solidaritatea umană și mai ales cu persoane diferite;

• lupta împotriva excluderii și marginalizării;

• lupta împotriva inegalității sociale.

Nivelurile integrării se află în relație de interacțiune, se influențează și se îmbogățesc reciproc creând astfel ansamblul de condiții necesar pentru schimbarea societății și transformarea într-o societate capabilă să asigure integrarea persoanelor cu handicap mintal în interiorul ei. Accesul la integrare este valabil pentru toate persoanele, inclusiv pentru cele cu un handicap, indiferent de handicapul și gravitatea acestuia. În acest sens nu ar trebui să existe nici o restricție. Persoanele cu un anumit handicap și mai ales cu un handicap mintal sunt oameni cât se poate de obisnuiți, oameni cu vise, speranțe, aspirații, dar cu mai multe dureri și mai multe obstacole cu care se confruntă.

Conform principiilor promovate în materie de educație de către organismele Internaționale, se menționează că persoanele/elevii cu diferite tipuri de deficiențe au aceleași drepturi fundamentale ca și ceilalți cetățeni de aceeași vârstă, fără discriminare pe motive de sex, limba vorbită, religie, stare financiară sau orice altă caracteristică a persoanei în cauză sau a familiei sale. Dacă acceptam ideea că, după absolvirea școlii, toți copiii trebuie să beneficieze de șansa de a participa activ la viața socială, atunci trebuie sa le acordăm necondiționat această șansă încă din școală; deci integrarea socială este pregatită și condiționată de integrarea școlară. În ceea ce privește forme ale integrarii copiilor cu CES, existente în școala românească, acestea se bazează pe modele.

Bibliografie:

1. Horga, I., Jigău, M. (coord.), „Situaţia copiilor cu cerinţe educative speciale incluşi în învăţământul de masă“, Bucureşti, Editura Vanemonde, 2009.

2. Vrăsmaş, T. (coord.), „Incluziunea şcolară a copiilor cu cerinţe educaţionale speciale. Aspiraţii şi realităţi“, Bucureşti, Editura Vanemonde, 2010.

3. Preda, M. (coord.), „Riscuri şi inechităţi sociale în România“, Iaşi, Editura Polirom, 2009.

VALENȚE FORMATIVE ALE TERAPIEI OCUPAȚIONALE ÎN RECUPERAREA ELEVILOR CU CES

PROFESOR OLTIANU LUCIA
CENTRUL ȘCOLAR PENTRU EDUCAȚIE INCLUZIVĂ TÂRGU NEAMȚ

Activitățile de Terapie ocupațională ce se desfășoară în școlile speciale se adresează unor grupe de elevi, încadrați în clase școlare, pe criteriul vârstei cronologice și al nivelului achizițiilor cognitive, psihomotrice și comportamentale. Activitățile se desfășoară frontal, cu toți elevii clasei, indiferent de nivelul fiecăruia, după un orar stabilit la nivelul școlii.

Terapia ocupațională oferă căi eficiente de dezvoltare a elevului cu dizabilități intelectuale, în baza unor strategii, ce se bazează pe conceptul de „activitate" sau „ocupație", și, totodată, impune organizarea activității de formare continuă în contextul asigurării calității educației. Desfășurarea procesului de terapie ocupațională dispune de un specific aparte. Profesorul educator împreună cu ceilalți specialiști din școală, stabilește o relație permanentă pentru realizarea unor obiective de recuperare comune: dezvoltarea motricității, stimularea comunicării, dezvoltarea personalității elevului.

Recuperarea prin terapie ocupațională poate fi aplicată la toate categoriile de handicap, activitatea practică având un efect terapeutic atât în plan psihic, cât și în cel al adaptării la mediu. Pentru aceasta profesorul educator trebuie să cunoască problemele specifice ale fiecărui elev, legate de profilul său de personalitate, în scopul rezolvării problemelor sale de viață. Acțiunea de recuperare vizează refacerea deprinderilor și capacităților elevilor cu dizabilități intelectuale, în vederea adaptării optime la mediul în care trăiește.

O persoană este o sumă de subsisteme caracteristice, de deprinderi, capacități și aptitudini senzoriale, motrice, cognitive, afective, sociale și culturale.În cadrul activităților de Terapie ocupațională intervin și alte elemente care influențează reacțiile elevului, modificând caracteristicile performanțelor sale cum ar fi: stresul, plictiseala și motivația pentru activitate. Pentru a evita descurajarea și scăderea interesului în raport cu activitatea este important ca alegerea tehnicilor de lucru să fie adaptate la tipul și gradul deficienței, vârsta și sexul subiecților implicați în activitate.La elevii cu dizabilități intelectuale, în funcție de nivelul de severitate, stresul poate atinge niveluri scăzute, deoarece aceștia nu conștientizează în suficientă măsură, dificultățile de integrare socială pe care le întâmpină. Profesorul trebuie să-

și orienteze acțiunile pentru a obține efecte benefice asupra recuperării unor deprinderi și capacități cât și asupra personalității prin restabilirea unui echilibru interior optim. Stresul din punct de vedere al domeniului terapiei ocupaționale, a fost definit de Coleman, ca fiind generat de „cererea de adaptare îndreptată către individ" (Mușu, Taflan, op.cit.,1997,p.119) Efectele stresului pot duce la apariția unor emoții puternice, care se pot transforma în comportamente dezorganizate și dezadaptate. Orice schimbare apărută în existența unui individ reprezintă un factor stresant. Pentru înlăturarea stresului, în procesul de recuperare, se va face o introducere treptată, graduală a activităților, precum și lărgirea ariei intervenției pe diverse planuri educaționale, familiare, și recreaționale. Cadrele restrictive duc la plictiseală.

Un alt element care influențează performanțele elevului în procesul terapiei ocupaționale este plictiseala.În studiul *„Făcând, fiind și plictiseala" („Doing, being, and boredom")*, Louise Farnworth, citând studii anterioare, identifică mai multe cauze ale plictiselii. Prima dintre acestea este lipsa unei provocări reale. Aceasta arată că percepția asupra timpului, în cazul persoanelor care sunt nevoite să facă acțiuni sau să desfășoare activități care nu-i solicită, este a unei dilatări temporale, intervenind rutina sau desensibilizarea la stimulii de mediu. Plictiseala poate să apară și ca volum prea mare de informații sau de informații repetitive. Aceasta este percepută ca zgomot, dificultate în decodificare, incoerență, lipsa unui feed-back, pseudoinformații (o percepție greșită) și pură solicitare.

Stimularea motivației pentru activitate reprezintă un element important în obținerea unor rezultate mulțumitoare în procesul de Terapie ocupațională. Comportamentul elevului cu dizabilități intelectuale este stimulat prin satisfacerea trebuințelor imediate, de trezire a curiozității și de caracteristicile factorilor de mediu. Factorii de mediu se pot divide la rândul lor în factori fizici și sociali. Din rândul factorilor fizici care au o influență asupra motivației elevilor, se pot aminti noutatea materialelor oferite, aspectul încăperilor, respectiv al sălilor de clasă, aranjarea mobilierului, caracteristicile aparaturii din dotare.

Factorii sociali se referă la relațiile interpersonale create în cadrul grupurilor, care pot fi de cooperarare sau de competiție.În urma cercetărilor efectuate Mc. Clelland, care a studiat limita până la care un individ poate accepta competiția de un anumit nivel, numită de el „nevoie de autorealizare", a ajuns la concluzia că există două categorii de persoane: unele care caută situații de minimă competiție, care preferă să nu se implice în situații de risc și altele care acceptă riscul și competiția la nivel maxim. În viziunea acestei clasificări se consideră că persoanele cu dizabilități pot fi clasificate mai mult în prima categorie și mai rar în cea de-a doua. (Mușu, Taflan, op.cit.,p120)

Diminuarea efectelor negative ale factorilor enumerați se pot realiza prin angajarea elevilor în activități în care să obțină succese și redarea încrederii în forțele proprii.

Activitățile propuse trebuie să aibă un anumit grad de dificultate, pentru a evita plictiseala și a maximiza propria orientare în luarea deciziilor elevilor. Toate acestea implică asumarea unor riscuri de către terapeut prin încercarea unor lucruri noi:alegerea unor obiective în funcție de capacitățile și deprinderile elevului; oferirea unor opțiuni sau alegeri care reprezintă întotdeauna o cale eficientă de angajare continuă și implicare în activitate.

„Haotic este mai bine decât plictisitor" este o idee generală de lucru .
Din practică s-a putut observa că un mediu prea rigid de lucru îi influențează negativ pe elevii cu dizabilități. (*** , 1998,pp.140-146)

Scopul Terapiei ocupaționale urmărește formarea deprinderilor de autoîngrijire și igienă personală, cultivarea autocontrolului și expresivității personale, educarea capacității de reacție și acțiune, stimularea încrederii în propria persoană, cultivarea deprinderilor de muncă. Cele mai eficiente forme de Terapie ocupațională sunt: ergoterapia, ludoterapia, meloterapia și artterapia.

Elevii cu dizabilități intelectuale au aceleași trebuințe de bază în creștere și dezvoltare ca și elevii normali: nevoia de afectivitate și securitate, de apreciere și întărire pozitivă, de încredere în sine, de responsabilitate și independență. În același timp au și anumite necesități particulare, specifice și individualizate. Ei sunt la rândul lor diferiți din punct de vedere al temperamentului, capacităților, motivației, chiar dacă prezintă același tip de handicap.Plasticitatea sistemului nervos conferă elevului cu dizabilități intelectuale posibilități suficiente de evoluție, dar într-un ritm mai lent, desigur. S-a dovedit ca deficitul funcțional al unor zone lezate ale creierului poate fi compensat prin preluarea funcțiilor respective de către alți centri nervoși. Chiar dacă sunt atinse funcțile psihice superioare: gândirea, memoria, atenția, imaginatia, elevul poate totuși să învețe unele activități practice mai simple. El învață în primul rând prin imitare. Prin imitație își însușește multe deprinderi legate de autonomia lui personală și de comportare civilizată în mediul social, învață, de asemenea, unele abilități manuale care îi vor da posibilitatea încadrării în producție, după terminarea școlii.

Din experienţa personală pot afirma că profesorul poate folosi în procesul de predare-învăţare-evaluare, precum și terapeutic-recuperator, diverse strategii şi intervenţii utile: crearea în cadrul lecțiilor a unui climat afectiv-pozitiv, stimularea încrederii în sine şi a motivaţiei pentru învăţare a elevului, încurajarea sprijinului, cooperării și formarea unei atitudini pozitive din partea colegilor, încurajarea independenţei, creşterea autonomiei personale, sprijin, încurajare şi apreciere pozitivă în realizarea sarcinilor propuse, fără a crea

dependenţă. Folosirea frecventă a sistemului de recompense, laude, întărirea pozitivă, astfel încât elevul să fie încurajat şi evidenţiat, chiar și la cel mai mic progres, centrarea învăţarii pe activitatea practică, sarcini împărţite în etape mai mici, realizabile, reprezintă căi prin care se obțin rezultate în educarea elevului cu ces.

Organizarea unor activităţi de grup care să stimuleze comunicarea şi relaţionarea interpersonală (jocuri, excursii, activităţi extraşcolare, jocuri sportive, de echipă), oferirea unui sprijin emoţional, folosirea unui limbaj simplu, accesibil elevului şi nivelului lui de înţelegere, instrucţiuni clare privind sarcinile şi elaborarea unor programe individuale de lucru, adecvarea materialelor didactice, stabilirea foarte clară a regulilor şi consecinţelor nerespectării lor în clasă şi aplicarea lor constantă, planificarea, organizarea şi structurarea activităților sunt mijloace care se dovedesc a fi eficiente în practică.

Activitățile de Terapie ocupațională se desfășoară ținând cont de specificul și particularitățile de dezvoltare ale elevilor cu dizabilități intelectuale incluși în procesul educațional și beneficiază de o integrare firească a activităților teoretico-metodice cu cele practice. Activitățile practice au o importanță majoră în abilitarea, dezvoltarea, orientarea acestor elevilor. În fiecare etapă a vieţii, în viaţa fiecărui individ, există activităţi (ocupaţii) optime pentru menţinerea stării de sănătate şi pentru societate.

Rolul Terapiei ocupaţionale constă în următoarele: evaluează tipurile de activităţi ocupaţionale trecute şi prezente pe care le poate executa individul, identifică disfuncţiile privind activităţile ocupaţionale, identifică, remediază sau compensează comportamentele disfuncţionale din gestică şi impactul lor asupra activităţilor ocupaţionale, facilitează sau structurează schemele de mişcare din activităţile ocupaţionale, în funcţie de vârstă şi de rolul pe care îl are de îndeplinit elevul/tânărul în viaţa zilnică.

Bibliografie

1. Mușu, Ionel; Taflan, Aurel, *Terapie educațională integrată*, Editura Pro Humanitate, 1997.
2. Zăvăleanu, Mihaela, *Terapie ocupațională,* Editura Universitaria, 2016.
3. Gherguţ, Alois, *Psihologia persoanelor cu cerinţe speciale*, Polirom, Iaşi 2006
4. Cosmovici, Andrei şi Iacob, Luminiţa*, Psihologie şcolară*, Polirom, Iaşi 200

INTEGRAREA ȘCOLARĂ A COPIILOR CU CES,ȘCOALA INCLUZIVĂ - O NECESITATE ÎN EDUCAȚIA ACTUALĂ

PROF. OȘAN GENINA-SILVIA,

PROF BEREKMERICAMELIA-VELIA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ IOAN OPRIȘ TURDA

Poate fiecare profesor a încercat să răspundă la un moment dat la întrebări de genul: Dece nu toți elevii mei progresează în același fel? Cum pot să-i ajut pe toți să înțeleagă? Cum pot să-i ajutpe cei care învață mai greu?Un prim pas în oferirea răspunsurilor la aceste întrebări stă în faptul că profesorul artrebui să accepte, în primul rând, diversitatea dintr-o clasă; faptul că fiecare elev are propriile salecapacități intelectuale, diferite de cele ale altor colegi, ca fiecare are stilul său propriu de a învăța șifiecare are nevoile sale în privința asimilării de informații.

Așadar, unul dintre cele mai importanteaspecte ale învățământului actual este nevoia sa de adaptare la necesitățile copiilor, oricare ar fi acelenecesități și oricare ar fi copiii – fie că sunt copiii cu CES, fie că pur și simplu sunt copii cu un ritm multmai încet de învățare.O astfel de metodă de adaptare o constituie școala incluzivă, o școală ce se axează peincluderea acelor copiii sau chiar grupuri ce au fost anterior marginalizate și care implică în procesul de învățare și de luare a deciziilor părinții, îngrijitorii și consilierii specializați.

S-a dovedit că metodele utilizate în cadrul claselor incluzive pot imbunătăți semnificativperformanța tuturor elevilor. În comparație cu educația în centre sau școli speciale, care are riscul de a-imenține pe copii și adolescenți în afara societății, școala incluzivă constituie un teren de pregătire idealpentru viitoarea lor integrare în societate. În loc să-i izolăm și să spunem că sunt „dificili", „turbulenți"sau chiar „handicapați", am putea să admitem faptul că acești copii ar putea progresa mai mult într-oclasă obișnuită, dacă noi, profesorii, am accepta că educația este pentru toți.Cel mai important lucru de luat în considerare este că predarea în cadrul diversității implică predarea pentru fiecare individ în parte.

Ţinând cont de interesele fiecărui elev, de experiențele și țelurile sale facem, de fapt, un pas important în educația elevilor și integrarea lor în societate, după terminarea studiilor. Mai mult, putem spune că diferențele dintre indivizi sunt mult mai pregnante decâ cele dintre grupuri. Din acest punct de vedere, poate una dintre cele mai mari provocări căreia trebuiesă-i facă față un profesor este adaptarea stilului de predare astfel încât să corespundă necesităților fiecărui elev

în parte.O nouă dimensiune care începe să se contureze în peisajul învățământului românesc esteaceea de democratizare și egalizare a șanselor fiecărui copil în parte. În acest scop a fost înființatășiș coala incluzivă- un răspuns la redimensionarea educației. Scopul acestei școli este de a crea pentru toțicopiii un cadru prielnic învățării, pornind de la premiza că diferențele dintre oameni sunt normale și ele trebuie acceptate.

Un rol important în cadrul școlii incluzive îl are pedagogia și învățarea centrată peelev. Acest lucru implică automat adaptarea curriculumului și metodelor de predare la capacitatea șinevoia fiecărui elev în parte.Predarea la elevii cu nevoi speciale solicită aceleași strategii și practici ca și predarea laorice alt tip de clasă. Cu alte cuvinte, o bună metodă de predare în general va fi o bună metodă depredare și pentru elevii cu nevoi speciale. Toți elevii au dreptul să aștepte de la învățământ cele maibune și eficiente metode, iar elevii cu CES nu fac diferența.

Școala incluzivă reprezintă o provocare pentru școlile obișnuite, însă ea nu trebuie privită cao amenințare pentru performanța acestor școli. Multe dintre aceste instituții găsesc ca fiind dificil să integreze elevii cu nevoi speciale în cadrul claselor obișnuite. Însă această teama poate fi depășită prineducație, resurse didactice adecvate, sprijin și nu în ultimul rând credința că incluziunea este un dreptmoral și social ce nu poate fi negat nimănui.Există anumite etape ce trebuie urmate în cadrul școlarizării copiilor cu CES, printre care, înprima fază, este acceptarea ideii că există astfel de copii, recunoașterea dreptului lor la educație,integrarea lor treptatăîn cadrul școlilor obișnuite. Astfel ,pe măsură ce acești copii vor crește, vor deveniadulți și vor avea probabil proprii copii, incluziunea va fi deja un fapt acceptat și o măsură firească încadrul educației. Copiii educați în cadrul școlii incluzive vor fi mai bine pregătiți să interacționeze cudiverși indivizi precum și cu diverse situații din lumea reală.În cadrul școlii incluzive profesorii trebuie să colaboreze cu diferiți specialiști în domeniuleducației, cum ar fi psihologi, consilieri, terapeuți și alți specialiști pentru că doar împreună vor reuși să obțină cele mai bune rezultate. Profesorul consultant pentru CES este probabil cel care va lucra cel maimult cu fiecare profesor în parte, el fiind și cel care va participa în cea mai mare măsură la orele de curs.

Școala incluzivă presupune îmbunătățirea sistemului educațional pentru toți elevii. Implică schimbări în curriculum, în modul de predare al profesorilor, în modul de învățare al elevilor, precum șischimbări în modul cum interactionează copiii cu CES cu colegii lor și viceversa.Ideea este căș colile, centre de învățare și educație, să se schimbe astfel încât să devină

comunități educaționale în care nevoile tuturor elevilor și profesorilor să fie îndeplinite. Şcolile incluzive nu mai asigură o educație obișnuită sau o educație specială, ci asigură o educație incluzivă, iar ca rezultatelevii vor putea învăța împreună.

Cu alte cuvinte, acest tip de școală este deschisă tuturor elevilor, astfel încât toți elevii să participe și săînvețe. Pentru ca acest lucru să se întâmple, profesorii și școlile, îngeneral, au nevoie de o schimbare, pentru a întâmpina cu mai mult succes diversitatea nevoilor elevilor.Educația incluzivă este un proces de facilitare a procesului de învățare pentru toți elevii, chiar și pentrucei ce au fost anterior excluși.Printre avantajele școlii incluzive se numără faptul că elevii cu CES sunt tratați ca parteintegrantă a societății, au ca model restul colegilor care nu au probleme, atât copiii cu CES cât și colegii lor își dezvoltă abilitățile comunicative, devin mai creativi, acceptă diversitateaetc. Profesorii adoptă metode diverse de predare-învățare, de care beneficiază toți elevii, nu numai cei cu CES.

Socializarea între elevi și dezvoltarea prieteniilor între colegi este destul de importantăîn dezvoltarea procesului de învățare, datorită schimbului de informații permanent. În ceea ce privesc cadrele didactice din cadrul școlii incluzive, ele trebuie încurajate să adopte practici moderne în cadrul orelor de curs, să se autoperfecționeze în permanențăîn ceea ceprivesc copiii cu CES. Un alt rol important pe care cadrele didactice îl au este acela de a-i face pe copiiifără probleme să-și accepte și să-și ajute colegii cu CES, fără a-i ridiculiza, sau exclude.

Trebuie precizat, de asemenea, că alături de cadrele didactice , colegii de clasă, au un rolimportant în asigurarea succesului copiilor cu CES este atribuit familiei și părinților acestor copiii. A fost demonstrat, de altfel, ca în acele cazuri în care părinții și familia, în general s-au implicat activ în procesulde învățare, copiii cu CES au avut rezultate mult mai eficiente. Prin această implicare activă a familiei secreează, de fapt, o comunitate incluzivă ce-i va ajuta pe copiii cu CES să se integreze mai repede și cu maimult succes în societate, după terminarea studiilor.

Așadar, necesitatea de redimensionare a învățământului pentru a stabili standarde educaționale și pentru a determina școlile să devină responsabile de rezultatele elevilor, necesită unmare efort și dedicație, atât colectiv cât și individual. Pentru aceasta trebuie să credem că fiecare copil în parte poate învăța și reuși, că diversitatea ne este utilă tuturor și că elevii expuși diferitelor riscuri le potdepăși printr-o atenție și implicare din partea cadrelor didactice și a comunității, în general.

Dezideratul actual al societății în care trăim este acela de a oferi posibilitatea fiecărui individ dea-și găsi locul în care să simtă util din punct de vedere personal dar și social. Acest lucru nu este posibilfără o schimbare de mentalitate a oamenilor vis-a-vis de persoanele cu diverse deficiențe sau care au unanumit handicap. În acest sens au fost efectuate o serie de reglementări la toate nivelele, mai ales în celal protecției și asistenței sociale.

Cu toate acestea, pentru un real ajutor, este nevoie de a se începe de labaza problemei, deci de la școlarizarea și educarea acestor persoane.În anul 1988, UNESCO a elaborat și lansat o nouă teză care ulterior a stat la baza directivelor deacțiune ale Conferinței de la Salamanca: "Educația integratăși reabilitarea pe baza resurselorcomunitare reprezintă abordări complementare care se sprijină reciproc în favoarea acordării de serviciipentru persoanele cu cerințe speciale".Ideea educației integrate a apărut ca o reacție firească a societății la obligația de a asigura cadrulnecesar și condițiile impuse de specificul educației persoanelor cu cerințe educative speciale. Conformprincipiilor promovate în materie de educație de către organismele internaționale, precum și aprevederilor incluse în Declarația drepturilor persoanelor cu diferite tipuri de handicap, se menționează că acestea au aceleași drepturi fundamentale ca și ceilalți cetățeni de aceeași vârstă, fără discriminarepe motive de sex, religie, limbă, opinii politice, origine națională sau socială, sau oricare altă caracteristică a persoanei în cauză sau a familiei sale.

Bibliografie:

1. Boboc I. , Managementul educațional , EDP, Bucuresti, 2002
2. Gheruț A. , Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale,Polirom, Iasi, 2001
3. Morand de Jouffrey - Psihologia copilului, Teora, 1999
4. Neamțu C. , Gheruț A. - Psihopedagogie specială, Polirom, Iasi, 2000T.
5. Birsabu - Psihopatologie infantilășI juvenilă, Semne, 2003
6. Verza E. -Psihopedagogie specială, EDP, Bucureşti, 1995

MODALITĂȚI AMENAJARE A SPAȚIULUI EDUCAȚIONAL PENTRU INCLUZIUNEA COPIILOR CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE

PROF. PANĂ GERMAINE, COLEGIUL NAȚIONAL „ALEXANDRU ODOBESCU”, PITEȘTI

PROF. ȘUȚAN NARCISA, COLEGIUL NAȚIONAL „ZINCA GOLESCU”, PITEȘTI

Crearea unui mediu școlar sigur și prietenos este esențială pentru asigurarea succesului incluziunii educaționale a copiilor cu cerințe speciale, inclusiv a celor cu dizabilități. Adaptarea mediului școlar poate fi un pas important în direcția aceasta. Există câteva considerații privind adaptarea mediului pentru a fi mai inclusiv și accesibil: eliminarea barierelor arhitecturale - este important să se facă modificări în clădirea școlii pentru a elimina orice obstacole fizice care pot împiedica accesul copiilor cu dizabilități. Aceasta poate include eliminarea pragurilor, crearea pantelor de acces pentru scaune cu rotile și instalarea barelor de sprijin pentru a oferi sprijin suplimentar. Asigurarea unei iluminări și niveluri de zgomot adecvate este o altă măsură utilă; este esențial să se ofere un mediu de învățare care să fie adaptat nevoilor copiilor cu dizabilități. Acest lucru poate include reglarea nivelului de lumină și a nivelului de zgomot în funcție de necesitățile individuale ale copiilor. Adaptarea mobilierului: mobilierul ar trebui să fie adaptat pentru a se potrivi nevoilor copiilor cu dizabilități. Aceasta poate însemna furnizarea de scaune și mese reglabile în înălțime sau cu alte caracteristici speciale pentru a permite copiilor să se simtă confortabil și să poată participa activ la activitățile școlare. O altă transformare foarte importantă este accesibilizarea dotărilor și resurselor educaționale: este important ca echipamentele, materialele și alte resurse educaționale să fie accesibile copiilor cu dizabilități. Acest lucru poate include adaptarea tehnologiei, utilizarea materialelor didactice adaptate și asigurarea unui acces echitabil la toate resursele educaționale necesare.

Principiile de bază ale adaptării mediului școlar la nevoile copiilor cu dizabilități sunt derivate din modelul social al abordării dizabilității. Acest model se concentrează pe crearea unui mediu care să permită participarea și activitatea copiilor, eliminând barierele și promovând incluziunea. Adaptarea mediului este unul dintre aspectele cheie ale acestei abordări, contribuind

la crearea unui mediu sigur, prietenos și propice în care toți copiii se pot dezvolta la potențialul lor maxim.

Principalele caracteristici ale unui mediu educațional inclusiv sunt:

1. Siguranța: Un mediu educațional inclusiv trebuie să ofere un sentiment de siguranță și protecție pentru toți copiii. Acest lucru poate însemna oferirea unor structuri fizice sigure, precum și crearea unui climat emoțional pozitiv și non-violent în care toți copiii să aibă încredere.
2. Accesibilitatea: Mediul educațional trebuie să fie accesibil pentru toți copiii, indiferent de nevoile lor. Acest lucru poate include facilități și echipamente adaptate pentru copiii cu dizabilități fizice, senzoriale sau intelectuale. De exemplu, ar putea fi necesare rampe pentru accesul în clădiri, tehnologie asistivă pentru copiii cu dizabilități vizuale sau auditive, sau adaptări ale materialelor de învățare pentru copiii cu nevoi speciale.
3. Convenienta: Un mediu educațional inclusiv ar trebui să fie convenabil și ușor de utilizat pentru toți copiii. Acest lucru poate însemna organizarea spațiilor de învățare într-un mod intuitiv, astfel încât copiii să poată găsi resursele și echipamentele necesare fără dificultate.
4. Flexibilitatea: Un mediu educațional inclusiv trebuie să fie flexibil și să se adapteze nevoilor individuale ale copiilor. Aceasta poate implica oferirea unor opțiuni alternative de învățare, diverse metode și strategii de predare și evaluare, pentru a permite fiecărui copil să-și dezvolte potențialul în mod unic.
5. Adaptabilitatea: Un mediu educațional inclusiv trebuie să fie capabil să se adapteze schimbărilor și să răspundă nevoilor în evoluție ale copiilor. Acest lucru poate implica actualizarea și ajustarea constantă a resurselor, programelor și metodelor de predare pentru a se potrivi cu noile descoperiri și cerințe.
6. Durabilitatea: Un mediu educațional inclusiv trebuie să fie durabil din punct de vedere social, economic și ecologic. Aceasta înseamnă să promovăm practici și resurse sustenabile, să cultivăm respectul față de mediul înconjurător și să promovăm egalitatea și drepturile umane.

7. Lejeritatea în utilizare: Mediul educațional inclusiv trebuie să fie ușor de utilizat și să ofere suport adecvat pentru toți copiii. Acest lucru poate însemna furnizarea de instrucțiuni clare și resurse relevante, precum și furnizarea de asistență și sprijin atunci când este nevoie.

În plus, un mediu educațional inclusiv ar trebui să promoveze stimularea intelectuală prin crearea unor spații de învățare inspiraționale.

În conformitate cu *Ghidul UNESCO Îmbrățișând diversitatea. Set de instrumente pentru crearea mediilor incluzive, prietenoase învățării (Embracing Diversity: Toolkit for Creating Inclusive, LearningFreiendly Environments)[i]*[1], mediul educațional - formal și non-formal – trebuie să fie prietenos învățării, ceea ce înseamnă că este prietenos copiilor, dar și învățătorilor, pentru că aceștia alcătuiesc o comunitate educațională integral.

Deficiența de vedere este inclusă, cum este și firesc, în cadrul deficiențelor senzoriale datorate afectării organelor de simţ. Persoanele cu deficienţe de vedere se caracterizează prin vedere slabă sau vedere parțială, iar în unele cazuri chiar orbire totală. Acestea produc un dezechilibru la nivel comportamental, ceea ce infuențează negativ relațiile subiectului cu mediul înconjurător. Deseori, copiii cu deficiențe de vedere manifestă interes senzorial sporit, fiind tentați, în special, de atingerea materialelor cu structură diferită. Iată un șir de strategii de suport pentru incluziunea copiilor cu dizabilități de vedere în mediul fizic: marcarea scărilor și traseelor în interiorul școlii; folosirea culorii galben pentru marcarea punctelor de reper (scări, prag, regiunea mânerului ușii etc.), pot fi utilizate inscripții perforate în sistemul Braille. Copilul cu vedere slabă să fie asigurat cu mijloace de iluminare artificială, lampă de masă, lupă, monitor. Aceşti copii întâmpină dificultăți în cunoașterea realității și a spațiului ambiant, de aceea se recomandă adaptări și în sala de grupă/clasă, care stimulează percepția vizuală și ajută copilul să se integreze și să participe la activitățile desfășurate.

Școala trebuie să identifice locul și să instaleze copilul acolo de unde acesta vede cel mai bine. S-ar putea să existe un loc optim pentru copil în grupă/clasă, de exemplu într-un loc cu lumină bună, nu prea strălucitoare, la o distanță și într-un anumit unghi dispus față de tablă. Lumina nu trebuie să se reflecte pe tablă, iar ceea ce se scrie cu cretă trebuie să fie foarte vizibil. Este necesar să fie reduse reflexele de lumină: să se folosească draperiile, dar să se asigure iluminarea artificială uniformă; să se folosească material cu suprafață mată pentru a acoperi

mesele și vopsea mată unicoloră pentru pereți. Trebuie delimitate diferite porțiuni ale încăperii prin obiecte care pot fi identificate ușor la atingere.

În plus, trebuie marcate ariile de activitate ale copiilor cu etichete scrise sau imagini în relief în loc de imagini sau scris obișnuit. Acestea pot fi confecționate, decupând figuri/litere din hârtie abrazivă sau carton și lipindu-le cu bandă abrazivă de rafturi. Pe tablă se vor scrie litere și cifre cât mai mari posibil și vizibil sau se vor utiliza alte dispozitive și materiale suplimentare. Se recomandă folosirea cretei colorate. Trebuie să i se permită copilului să vină foarte aproape de tablă sau de alte materiale vizuale pentru a vedea mai bine. Este util să fie elaborate materiale didactice care pot fi citite cu ușurință sau se pot mări pentru o percepere eficientă; materialele didactice trebuie să fie cu suprafață mată. Să se folosească culori aprinse/stridente fluorescente, pentru atragerea atenției, cum ar fi roșul, galbenul, rozul, portocaliul în timpul activităților sau pentru a modifica jucăriile ce vor solicita văzul. Fișele de lucru trebuie să aibă linii clare pe care va scrie copilul. De asemenea, trebuie încurajat copilul să folosească orice auxiliar necesar, cum ar fi lupa sau reportofonul.

O problemă cu care se confruntă școlile românești o reprezintă incapacitatea de a se adapta cerințelor educației incluzive, începând cu mentalitatea conducătorilor instituției, a unor cadre didactice, a unor părinți și elevi și terminând cu infrastructura rigidă, învechită în care nu s-a mai investit pentru o schimbare esențială.

Bibliografie:

1. Coord. L. Șoitu, *Cerințe educaționale speciale pentru toți: Ghid de bune practici.* Iași, Institutul European, 2013;
2. Gherguț, A., *Educația incluzivă și pedagogia diversității,* Iași, Polirom, 2016;
3. *Educație incluzivă,* Unitate de curs, Ediţie revăzută şi completată, Chișinău, 2017.

INTEGRAREA COPIILOR CU CES ÎN ÎNVĂŢĂMÂNTUL DE MASĂ

Prof. PETRE VALICA

Prof. DUMITRESCU CLAUDIA

CENTRUL ŞCOLAR PENTRU EDUCAŢIE INCLUZIVĂ MIHĂLCENI

MOTTO:

„... în livadă ne place să avem copaci care rodesc mai devreme sau mai târziu [...] toate aceste roade sunt bune, niciunul nu este de aruncat. De ce să nu acceptăm în şcoli, minţi mai agere sau mai încete? De ce nu i-am ajuta? Pierdem timp dar câştigăm satisfacţie şi respect... ” (Comenius)

Fiecare copil este unic și își are propria sa valoare, indiferent de problemele pe care le prezintă în procesul de învățare școlară. Recunoașterea drepturilor egale pentru toți oamenii, în general și pentru toți copiii, în special, fără discriminare, subliniază faptul că nevoile fiecăruia sunt la fel de importante.

Educația specială este o formă adaptată de pregătire școlară și asistență complexă (medicală, educațională, socială, culturală) destinată persoanelor care nu reușesc să atingă temporar sau pe toată durata școlarizării nivelurile instructive-educative corespunzătoare vârstei, cerute de învățământul obișnuit.

În România sunt utilizate multe concepte referitoare la persoanele care fac obiectul educației speciale: deficiență, incapacitate, handicap, dizabilitate, cerințe educative speciale.

Cerințele educative speciale (CES) desemnează necesități educaționale suplimentare, complementare obiectivelor generale ale educației, adaptate particularităților individuale și celor caracteristice unei anumite deficiențe sau tulburări/dificultăți de învățare, precum și o asistență complexă (medicală, educațională etc.).

Integrarea școlară desemnează un proces de adaptare a copilului la cerințele școlii pe care o urmează, de stabilire a unor raporturi afective pozitive cu membrii grupului școlar (clasă) și de desfășurare cu succes a prestațiilor școlare. Asimilarea de către copil a statutului de elev este rezultatul unor modificări interne în echilibrul dintre anumite dominante de personalitate cu consecințe în planul acțiunii sale.

Integrarea școlară a copiilor cu CES este o problemă stringentă care în ultimii ani a început să-și găsească rezolvarea și în țara noastră. O școală obișnuită cu o orientare incluzivă reprezintă mijlocul cel mai eficient de combatere a atitudinilor de discriminare, un mijloc care creează comunități primitoare și construiesc o societate incluzivă care oferă educație pentru toți copiii. Mai mult, asigură o educație eficientă pentru majoritatea copiilor și îmbunătățesc eficiența, chiar și rentabilitatea sistemului de învățământ. Rolul nostru, al tuturor, este de a participa efectiv la schimbarea mentalității societății, oferind informații și practici ancorate în realitate. Trebuie să găsim diverse modalități de integrare socială a copiilor cu CES, pentru a diminua factorii care duc la o instabilitate emoțională, la un limbaj insuficient dezvoltat, la un comportament dificil.

Progresele înregistrate de psihologia şi pedagogia diferenţiată, perfecţionarea tehnicilor de cunoaştere a dezvoltării psihice a copiilor au permis să se distingă categorii mai nuanţate de copii în raport cu capacitatea lor de răspundere la exigenţele şcolare. În rândul acestora, alături de elevii cu CES integraţi individual, există şi elevi cu dificultăţi de învăţare, cu ritm lent de acumulare de achiziţii dar cu intelect normal. Confundaţi adesea cu elevii din prima categorie sunt nestimulaţi sau categorizaţi ca atare. Alternativă a învăţământului special, educaţia integrată permite acordarea serviciilor de sprijin pentru copiii cu posibilităţi reale de recuperare şi reintegrare, care altădată ar fi fost orientaţi către şcoala specială. Pentru a realiza integrarea copiilor cu CES, trebuie să acţionăm asupra diferitelor nivele de dezvoltare a personalităţii lor, şi anume: la nivel biologic, la nivel psihic, la nivel social.

Scopurile principale ale relaţiei dintre şcoală, familie şi comunitate, în vederea integrării copiilor cu nevoi speciale sunt:

- informarea şi sensibilizarea comunităţii locale cu privire la posibilitatea recuperării educaţiei chiar şi pentru copiii ce au abandonat şcoala;
- sporirea conştientizării din partea comunităţii şcolare a necesităţii implicării în transformarea şcolii într-o şcoală integrativă;
- schimbarea mentalităţii şi atitudinii opiniei publice faţă de copiii cu nevoi speciale;
- dezvoltarea unei reţele de cooperare în domeniul educaţiei, implicată în procesul de integrare (ex.: poliţia, serviciile sociale, spitale, etc.);
- implicarea părinţilor copiilor din clasă în vederea reacţionării mai rapide la probleme şi acordarea sprijinului suplimentar copiilor cu nevoi speciale;

- implicarea comunităţii în sprijinul acordat copiilor cu nevoi speciale;
- elaborarea programelor şcolare de informare şi pregătire a comunităţii locale pentru educaţia incluzivă, prin aceasta înţelegând adaptarea şcolii la cerinţele speciale ale fiecărui copil, indiferent de problemele acestuia, şi nu a copilului la cerinţele şcolii, găsirea unor strategii didactice adecvate, a unor metode şi tehnici de lucru specifice: planificare, instruire, evaluare.

Integrarea şcolară a copiilor cu cerinţe speciale în învatamântul de masă presupune:

- ✓ a educa copiii cu cerinţe speciale în şcoli obişnuite, alături de copiii normali;
- ✓ a asigura servicii de specialitate (recuperare, terapie educaţională, consiliere şcolară, asistenţă medicală şi socială etc.) în şcoala respectivă;
- ✓ a acorda sprijinul necesar personalului didactic şi managerilor şcolii în procesul de proiectare şi aplicare a programelor de integrare;
- ✓ a permite accesul efectiv al copiilor cu cerinţe speciale la programul şi resursele şcolii obişnuite (biblioteca, terenuri de sport etc);
- ✓ a încuraja relaţiile de prietenie şi comunicarea între toţi copiii din clasă/şcoală;
- ✓ a educa şi ajuta toţi copiii pentru înţelegerea şi acceptarea diferenţelor dintre ei;
- ✓ a ţine cont de problemele şi opiniile părinţilor, încurajându-i să se implice în viaţa şcolii;
- ✓ a asigura programe de sprijin individualizate pentru copiii cu cerinţe speciale;
- ✓ a accepta schimbări în organizarea şi dezvoltarea activităţilor instructiv-educative din şcoală.

Toți copiii sunt educabili și au dreptul la o formă de educație pe măsură. Guvernul și autoritățile locale sunt obligate să asigure condițiile necesare pentru educația tuturor copiilor. Reformele în educație iau în considerare și copiii cu dizabilități și/sau aflați în situații de risc.

Școlile obișnuite dezvoltă o serie de servicii de sprijin pentru copiii cu diferite cerințe educative speciale:

- Pentru copiii cu tulburări de limbaj și cu dificultăți de învățare există ,,centre logopedice interșcolare" care au specialist care desfășoară terapii specifice pentru corectarea tulburărilor de limbaj și pentru depășirea dificultăților de învățare. În aceste cabinete au acces toți copiii care frecventează învățământul obișnuit și care au fost depistați de către profesorii logopezi care funcționează aici ca având o tulburare de limbaj.

- Pentru copiii cu tulburări de comportament și dificultăți de adaptare există ,,centrele de asistență psihopedagogică" care dispun de consilieri psihopedagogi care oferă servicii atât copiilor aflați în situație de risc și criză cât și familiilor acestora. Pentru copiii cu deficiențe diagnosticați în comisiile pentru protecția copilului există serviciile profesorului de sprijin/intinerant.

Copiii cu deficiențe integrați în învățământul de masă au dreptul la terapii specifice de recuperare realizate de specialiști în domeniu, în funcție de dizabilitatea lor și, în plus, profesorul de sprijin realizează un plan de intervenție personalizat și adaptarea curriculară necesară, în urma consultării cu cadrul didactic de la clasă.

Pentru integrarea cu succes a copiilor cu CES în învățământul de masă, în clasele obișnuite de copii sunt necesare:

- ✓ Existența unor centre de resurse, informare și comunicare;
- ✓ Formarea inițială și continuă a cadrelor didactice în problematica CES;
- ✓ Adaptarea și flexibilitatea curriculum-lui școlar;
- ✓ Evaluarea progresului școlar al copiilor cu CES integrați în școlile obișnuite;
- ✓ Implicarea, încurajarea participării părinților, schimbul de informații, consilierea părinților în măsura solicitărilor și a necesităților, mobilizarea resurselor umane disponibile și competente.

Prezența în colectivul clasei a unor astfel de copii, solicită efort crescut din partea dascălului sub toate aspectele: pregătirea pentru lecții, pentru activități extrașcolare; atitudinea față de toți copiii. Intervenția educațională trebuie însoțită de atitudinea pozitivă a cadrelor didactice și a familiei față de copiii cu cerințe educative speciale.

Bibliografie:

- Alois, Gherguț, *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale – strategii diferențiate și inclusive în educație,* Editura Polirom, București, 2006;
- ***_Dezvoltarea practicilor inclusive în școli_, Ghid managerial, UNICEF, 1999;
- ***_Integrarea școlară a copilului cu dificultate/cu nevoi speciale_ – Ghid pentru directorul de școală, Colecția CRIPS – Resurse pentru formare, 2002.

INCLUZIUNE, INTEGRARE, DIVERSITATE

PROF. PETRI ALINA MARIA
PROF. BORȘ ELENA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.1 BISTRIȚA

Cu siguranță fiecare profesor și-a pus aceste întrebări la un moment dat: *De ce nu toţi elevii mei progresează în acelaşi fel? Cum pot să-i ajut pe toţi să înţeleagă? Cum pot să-i ajut pe cei care învaţă mai greu?*

Un prim pas în oferirea răspunsurilor la aceste întrebări stă în faptul că profesorul ar trebui să accepte, în primul rând, diversitatea dintr-o clasă; faptul că fiecare elev are propriile sale capacităţi intelectuale, diferite de cele ale altor colegi, că fiecare are stilul său propriu de a învăţa şi fiecare are nevoile sale în privinţa asimilării de informaţii. Aşadar, unul dintre cele mai importante aspecte ale învăţământului actual este nevoia sa de adaptare la necesităţile copiilor, oricare ar fi acele necesităţi şi oricare ar fi copiii – fie că sunt copiii cu CES, fie că pur şi simplu sunt copii cu un ritm mult mai încet de învăţare.

Cel mai important lucru de luat în considerare este că predarea în cadrul diversităţii implică predarea pentru fiecare individ în parte. Ţinând cont de interesele fiecărui elev, de experienţele şi ţelurile sale facem, de fapt, un pas important în educaţia elevilor şi integrarea lor în societate, după terminarea studiilor. Mai mult, putem spune că diferenţele dintre indivizi sunt mult mai pregnante decât cele dintre grupuri. Din acest punct de vedere, poate una dintre cele mai mari provocări căreia trebuie să-i facă faţă un profesor este adaptarea stilului de predare astfel încât să corespundă necesităţilor fiecărui elev în parte.

O nouă dimensiune care începe să se contureze în peisajul învăţământului românesc este aceea de democratizare şi egalizare a şanselor fiecărui copil în parte. În acest scop a fost înfiinţată şi şcoala incluzivă – un răspuns la redimensionarea educaţiei. Scopul acestei şcoli este de a crea pentru toţi copiii un cadru prielnic învăţării, pornind de la premiza că diferenţele dintre oameni sunt normale şi ele trebuie acceptate. Un rol important în cadrul şcolii incluzive îl are pedagogia şi învăţarea centrată pe elev. Acest lucru implică automat adaptarea curriculumului şi metodelor de predare la capacitatea şi nevoia fiecărui elev în parte.

Predarea la elevii cu nevoi speciale solicită aceleaşi strategii şi practici ca şi predarea la orice alt tip de clasă. Cu alte cuvinte, o bună metodă de predare în general va fi o bună metodă de

predare şi pentru elevii cu nevoi speciale. Toţi elevii au dreptul să aştepte de la învăţământ cele mai bune şi eficiente metode, iar elevii cu CES nu fac diferenţă.

Şcoala incluzivă reprezintă o provocare pentru şcolile obişnuite, însă ea nu trebuie privită ca o ameninţare pentru performanţa acestor şcoli. Multe dintre aceste instituţii găsesc ca fiind dificil să integreze elevii cu nevoi speciale în cadrul claselor obişnuite. Însă această teamă poate fi depăşită prin educaţie, resurse didactice adecvate, sprijin şi nu în ultimul rând credinţa că incluziunea este un drept moral şi social ce nu poate fi negat nimănui.

Există anumite etape ce trebuie urmate în cadrul şcolarizării copiilor cu CES, printre care, în primă fază, este acceptarea ideii că există astfel de copii, recunoaşterea dreptului lor la educaţie, integrarea lor treptată în cadrul şcolilor obişnuite. Astfel pe măsură ce aceşti copii vor creşte, vor deveni adulţi şi vor avea probabil proprii copii, incluziunea va fi deja un fapt acceptat şi o măsură firească în cadrul educaţiei. Copiii educaţi în cadrul şcolii incluzive vor fi mai bine pregătiţi să interacţioneze cu diverşi indivizi precum şi cu diverse situaţii din lumea reală.

În cadrul şcolii incluzive profesorii trebuie să colaboreze cu diferiţi specialişti în domeniul educaţiei, cum ar fi psihologi, consilieri, terapeuţi şi alţi specialişti pentru că doar împreună vor reuşi să obţină cele mai bune rezultate. Profesorul consultant pentru CES este probabil cel care va lucra cel mai mult cu fiecare profesor în parte, el fiind şi cel care va participa în cea mai mare măsură la orele de curs. Şcoala incluzivă presupune îmbunătăţirea sistemului educaţional pentru toţi elevii. Implică schimbări în curriculum, în modul de predare al profesorilor, în modul de învăţare al elevilor, precum şi schimbări în modul cum interacţionează copiii cu CES cu colegii lor şi viceversa.

Printre avantajele şcolii incluzive se numără faptul că elevii cu CES sunt trataţi ca parte integrantă a societăţii, au ca model restul colegilor care nu au probleme, atât copiii cu CES cât şi colegii lor îşi dezvoltă abilităţile comunicative, devin mai creativi, acceptă diversitatea,etc. Profesorii adoptă metode diverse de predare-învăţare, de care beneficiază toţi elevii, nu numai cei cu CES. Socializarea între elevii şi dezvoltarea prieteniilor între colegi este destul de importantă în dezvoltarea procesului de învăţare, datorită schimbului de informaţii permanent.

În ceea ce priveşte cadrele didactice din cadrul şcolii incluzive, ele trebuie încurajate să adopte practici moderne în cadrul orelor de curs, să se autoperfecţioneze în permanenţă în ceea ce priveşte copiii cu CES. Un alt rol important pe care cadrele didactice îl au este acela de a-i face pe copiii fără probleme să-şi accepte şi să-şi ajute colegii cu CES, fără a-i ridiculiza, sau exclude.

Lecţiile bazate pe învăţarea prin cooperare influenţează în mod pozitiv formarea răspunderii individuale (elevii trebuie să comunice rezultate în nume personal sau în numele grupului), interacţiunea directă şi formarea deprinderilor interpersonale şi de grup mic. De

asemenea, ele creează între elevi o interdependenţă pozitivă, aceştia realizează că au nevoie unii de alţii pentru a realiza obiectivele şi sarcinile grupului, că au resurse pe care trebuie să le administreze în comun. Educaţia incluzivă promovează egalitatea şanselor, oferind sprijin pentru învăţare şi acestor copii, care nu reuşesc să se adapteze la exigenţele şcolii, care întâmpină dificultăţi în învăţare, care uneori vor, dar…nu pot. Incluziunea presupune nu doar acceptarea, tolerarea copiilor cu nevoi speciale într-o clasă din învățământul de masă ci şi adaptare la cerinţele acestor copii, cuprinderea acestora în programele educaţionale alături de copii normali, dar şi responsabilitatea de a le asigura în acelaşi timp servicii de specialitate, programe de sprijin individualizate. Înseamnă asumarea unor schimbări în organizarea şi dezvoltarea activităţilor instructiv – educative derulate în şcoală. Dar în condiţiile actuale, într-o perioadă de transformări continue, patronate de lipsuri materiale, când numărul de copiii la clasă este încă destul de mare, când prezenţa unui profesor de sprijin care să fie alături de copilul cu ADHD reprezintă doar o dorinţă a învăţătorului/ profesorului, responsabilitatea pentru educarea unui astfel de copil pentru sprijinirea familiei lui cade pe umerii profesorilor şi a psihologului din şcoală (acolo unde acesta există).

Concluzionând, putem spune că incluziunea nu-i implică numai pe copiii cu CES; ea este de fapt o realitate şi recunoaşterea faptului că fiecare copil este unic. Şcoala incluzivă ne demonstrează, aşadar, că suntem unul, dar nu unul şi acelaşi.

Bibliografie:

1. Gherguţ, Alois, *Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale-strategii diferenţiate şi incluzive în educaţie, editura Polirom , Bucureşti,2006*

2. A. Gherguţ, *Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale. Strategii de educaţie integrată*, Ed. Polirom, Iaşi, 2001.

3. Hall si Tinklin, *Elevii cu deficienţe din învăţământul superio*r, Consiliul Scoţian de Cercetare a Educaţiei, 1998

4. Ungureanu, D., Educaţia integrată şi şcoala incluzivă, Editura de Vest, Timişoara, 2000.

5. Vrăşmaş, T., Învăţământul integrat şi/sau inclusiv, Ed. Aramis, Bucureşti, 2001.

6. Vrăşmaş, T., Şcoala şi educaţia pentru toţi, Ed. Miniped, Bucureşti, 2004.

7. Vrăjmaş, Traian, *Învăţământul integrat şi/sau incluziv, Editura Aramis, Bucureşti, 2001*

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ, O NECESITATE

PROF. ÎNVĂȚ. PREȘCOLAR: PINTICAN EMANUELA
UNITATEA ȘCOLARĂ: GPP NR 3 BISTRIȚA, JUD. BN

„Dacă un copil nu poate învăţa în felul în care îi predăm, atunci trebuie să îi predăm în felul în care el poate învăţa.” (Ivan Lovaas)

Sistemele educaţionale anterioare au plasat copiii care sunt diferiţi şi au dificultăţi de învăţare într-o secţiune separată „specială”. Înainte, cadrele didactice care nu erau implicate în mod specific şi concret în educaţia specială au fost formate plecând de la premisa că elevii cu nevoie speciale nu reprezintă preocuparea lor. Pentru ei există şcoli speciale cu profesori formaţi special. Abordarea educaţiei incluzive susţine că elevii cu nevoi speciale trebuie educaţi împreună cu cei de vârsta lor în şcolile de masă.

Astfel, educaţia incluzivă reprezintă un sistem educaţional în care toate şcolile năzuiesc să ofere „educaţie pentru toţi”. Este un sistem care recunoaşte dreptul tuturor copiilor de a fi educaţi împreună şi consideră că educaţia tuturor copiilor este la fel de importantă.

Principiile pe care se axează educaţia incluzivă sunt următoarele:

- Principiul dreptului egal la educaţie;
- Principiul egalizării şanselor;
- Principiul interesului superior al copilului;
- Principiul nondiscriminării, toleranţei şi al valorificării tuturor diferenţelor;
- Principiul individualizării procesului educativ şi al dezvoltării maximale a potenţialului fiecărui copil;
- Principiul flexibilităţii în activitatea didactică;
- Principiul dreptului părintelui de a alege;
- Principiul cooperării şi al parteneriatului.

Funcţiile educaţiei incluzive sunt:

- Satisfacerea necesităţilor educaţionale ale tuturor memebrilor comunităţii;

- Adaptarea personalităţii la condiţiile vieţii cotidiene şi integrarea acesteia în societate;

- Schimbarea de atitudini, comportamente, conţinuturi educaţionale acceptând diversitatea copiilor, tinerilor, adulţilor;

- Aplicarea practicilor nondiscriminatorii în procesul de educaţie;

- Centrarea procesului educaţional pe copil, abordarea fundamentală a intereselor copilului, dezvoltarea respectului de sine,spiritului de toleranţă şi acceptarea diferenţelor;

- Ameliorarea continuă a calităţii educaţiei.

Mediul incluziv, înseamnă acel mediu în care sunt bineveniţi, protejaţi şi educaţi toţi copiii, indiferent de gen, caracteristici fizice, intelectuale, economice, lingvistice sau alte caracteristici (UNESCO). Prin mediu educaţional incluziv se înţelege atât mediul fizic şcolar – amenajarea spaţiilor, facilităţi etc, cât şi atmosfera generală existentă în şcoală, bazată pe o anumită conduită şi anumite valori promovate. Un mediu educaţional incluziv ar trebui să fie în felul următor: plasarea elevilor în săli de clasă segregate pe baza nevoilor lor de învăţare; ameliorarea şi flexibilizarea curriculum-ului; utilizarea unor metodologii de predare – învăţare – evaluare centrate pe elev; implicarea comunităţii în viaţa şcolară; săli pentru centrul de resurse; cabinete pentru terapii specifice şi consiliere; bloc sanitar adaptat necesităţilor copiilor cu dizabilităţi; spaţii de joacă special amenajate pentru copii; toate sălile de clasă sunt încălzite şi bine luminate; băncile şi scaunele elevilor au mărimea adecvată şi sunt potrivite pentru activităţi individuale şi de grup; spaţiile de depozitare şi rafturile sunt accesibile elevilor etc.

Valorile incluziunii, sunt clasificate în trei dimensiuni valorice: prima dimensiune evidențiază importanța respectării valorilor fundamentale privind drepturile omului (egalitate, participare, drepturi etc) de către diferite structuri/ instituții; a doua dimensiune vizează valori determinate de relațiile umane (respect pentru diversitate, nonviolență, încredere, sinceritate, curaj etc); în timp ce al treilea grup este dedicat alimentării spiritului uman (bucurie, dragoste, speranță, frumusețe). Principiile incluziunii se subsumează ideii de Eucație pentru Toți, care presupune o nouă orientare sau schimbare de optică, ce pune accentul pe cooperare, parteneriat, învățare socială și valorizare a relațiilor pozitive în educație. Incluziunea socială își propune să garanteze faptul că toți copiii au acces echitabil și egal la resurse, servicii și facilități care sunt favorabile pentru dezvoltarea și bunăstarea lor.

Dizabilitatea, în cazul societăţii noastre, poate fi factorul de decizie în soarta de mai departe a unui copil. Este adevărat, societatea noastră nu a depăşit stereotipul sovietic faţă de

copilul cu dizabilităţi. În acea perioadă, apariţia unui copil cu deficienţe lăsa o amprentă negativă asupra părinţilor şi îi putea marca pentru tot restul vieţii. Pentru că atunci, din lipsa de şanse de a se integra în scoietate, acesta devenea o povară pentru familie. Oriunde persoanele cu dizabilități necesită o atenție specială, care se manifestă fie prin politici și strategii guvernamentale adecvate (oportunități, instituții speciale), fie prin atitudinea cetățenilor de rând sau implicarea activă a societății civile în soluționarea problemelor cu care se confruntă acestea. Copiii cu CES pot întâmpina următoarele bariere în instituțiile generale cum ar fi; creșterea încrederii în forțele proprii; stimularea motivației pentru învățare; dezvoltarea capacității de exprimare scrisă/ orală; dezvoltarea capacității de receptare a mesajului scris/ oral etc.

Fiecare copil este unic, cu necesităţi diferite. Noi, adulţii, părinţi şi dascăli deopotrivă, încercăm să-i educăm, astfel încâ să devină, la rândul lor, adulţi fericiţi, iubitori şi eficienţi. Însă există copii marginalizaţi, defavorizaţi sau excluşi de la educaţie. Aceştia sunt cei pentru care educaţia incluzivă a devenit o şansă pentru o dezvoltare armonioasă.

În concluzie, educația incluzivă fiind un fenomen complex, constituie o provocare pentru instituțiile implicate și pentru societatea în ansamblu și are drept consecință nevoia de schimbare atât a mentalităților cât și a politicilor educaționale. Este recunoscut faptul că, în ultimii ani, s-au făcut progrese simțitoare în ceea ce privește incluziunea elevilor cu dizabilități în școlile de masă însă aceste realizări/ încercări rămân a fi insuficiente pentru asigurarea șanselor egale la educație și instruire copiilor cu CES. Principalele provocări pe care le ridică incluziunea educațională a copiilor cu dizabilități sunt generate și de următoarele situații: caracterul interinstituțional al evaluării, lucrul în echipă, colaborarea cu părinții, eterogenitatea colectivelor de elevi din școlile inclusive.

Bibliografie:

1. Vrăjmaș Ecaterina, „Introducerea în educația cerințelor speciale”, Editura Cedis, București, 2004

2. Vrăjmaș Traian, „Învățământul integrat și/sau incluziv”, Editura Aramis, București, 2001.

MODALITĂȚI DE REALIZARE A EDUCAȚIEI INCLUZIVE LA PREȘCOLARI

Prof.înv. preșcolar PINTICAN GABRIELA
GRĂDINIȚA CU PROGRAM NORMAL NR.2 BISTRIȚA

Educaţia pentru toţi la nivelul grădiniţelor înseamnă nu numai integrarea copiilor cu CES în grădiniţă, ci presupune o altă abordare a pedagogiei preşcolare, abordarea incluzivă sau curriculară, care surprinde şi valorizează în esenţa ei două concepte de bază: unicitatea şi diversitatea. Astfel, se porneşte de la faptul că fiecare copil are valoare şi este unic şi că fiecare copil poate învăţa.

Educaţia incluzivă se referă la a identifica şi a da un răspuns adecvat la cerinţele educative speciale ale copiilor, la fel ca şi la situaţiile de risc pentru dezvoltarea lor.

În grădiniţă, educaţia incluzivă înseamnă, în esenţă, accesul tuturor copiilor, participarea lor la toate programele educative, dar şi pregătirea educatorilor pentru realizarea acestor sarcini. Scopul unei astfel de pregatiri este insușirea de către pedagogi din școli și grădinițea strategiilor de instruire și educație a copiilor cu dezabilități fizice siintelectuale, oferindu-le posibilitatea de a obține educație de calitate. Pentru copiii cu cerințe speciale cărora le este "indicată" integrarea în școlile sau grădinițele de masă acesta poate fi primul pas spre a deveni "ca toți ceilalți". Deoarece, socializarea timpurie se răsfringe pozitiv asupra formării personalității și a adaptării la viață. Majoritatea cercetărilor științifice din domeniul educației incluzive, indică la importanța depistării timpurii a abaterilor în dezvoltarea copilului și calitatea procesului de intervenție.

Evaluarea sau selecția copiilor cărora li se propune instruirea integrată trebuie să fie obiectivă și întemeiată. Este necesar să se țină cont de vîrsta copilului, de caracterul tulburării primare și de particularitățile manifestărilor secundare, de nivelul de dezvoltare intelectuală și de posibilitățile sale potențiale.

Educaţia incluzivă se poate sintetiza în următoarele cuvinte de sinteză:

Toţi Împreună, Acceptându-ne şi Sprijinindu-ne reciproc

„Educaţia incluzivă nu se preocupă numai de copiii cu dizabilităţi sau de găsirea alternativelor la un sistem de învățământ segregat şi special. Ea încearcă soluţii şi recomandări şi pentru alte grupuri de copii: copii săraci, copii din zone izolate geografic, din grupuri etnice şi

lingvistice minoritare, discriminaţi prin sex (fetele în anumite zone culturale) etc. Şi aceştia pot găsi un curriculum inadecvat sau predarea demotivantă, pot să se simtă străini faţă de cultura şcolii respective, sau nu pot înţelege indicaţiile şi materiile de predare din şcoală, sau pot întâmpina multe alte bariere.

Altă dimensiune a educaţiei incluzive se leagă de modelul comprehensiv al acesteia.Nu putem vorbi de o grupă sau clasă incluzivă sau de un singur educator/profesor care este incluziv. Educaţia incluzivă este o educaţie a valorilor globale, a practicilor comune de dezvoltare, a cooperării şi a colaborării. Putem specifica că incluziunea valorizează diversitatea şi diferenţele cu respect şi gratitudine căci, cu cât este mai mare diversitatea, cu atât ni se îmbogăţeşte capacitatea de a crea noi viziuni asupra vieţii. Această manieră de a înţelege rolul educaţiei devine un adevărat antidot pentru profesori, cu privire la rasism, sexism şi cultul abilităţilor (EI identifică diferenţele şi le valorizează ca şi capacităţi, nu ca şi deficienţe sau lipsuri).

Forme de incluziune

Adaptarea copilului cu CES la condiţiile instituției, la exigențele și rolurile noi, estesusținută de un șir de strategii coerente și adecvate particularităților de vârstă și individuale dedezvoltare a copilului.

1. Interacţiunea pozitivă a copilului cu persoana cheie (la sosire copilul să fie salutat, primit,însoţit pe parcursul activităţilor de una și aceeași persoană – educatorul, învățătorul, altăpersoană);
2. Asigurarea stării emoționale echilibrate (aprecieri pozitive, stimulare și sprijin în procesulde educație, oferirea de ‖bonusuri‖, etc.);
3. Respectarea consecutivităţii, ritmului activităţilor zilnice de rutină, regimul individual alcopilului etc.;
4. Acceptarea comportamentelor specifice ale copilului (permiteţi-i copilului, la etapainițială de școlarizare, reintegrare, să facă ceea ce îi place foarte mult, oferiți-i sarcini carele poate realiza, încurajați independenţa copilului etc.);
5. Amenajarea spațiului de activitate – stimulativ, sigur, protector, prietenos, adecvatnecesităților copilului;
6. Utilizarea materialelor didactice care ar facilita/ușura activitatea de cunoaștere/învățare/evaluare a copilului;
7. Evitarea evaluărilor cunoștințelor, investigaţiilor, etc., în perioada de adaptare;
8. Planificarea individuală pentru fiecare copil sau pentru grupuri mici (2-3 copii) atransferului de la o activitate la alta;

9. Amintirea repetată a regulilor de activitate copiilor, înainte de activitate, pe parcursulactivității și la sfârșitul acesteia;

10. Oferirea posibilităţii de aşi schimba locul în grupă/clasă, de a alege cu cine să stea înbancă, să treacă de la o activitate la alta etc.;

11. Ghidarea copilului în procesul de învățare, pregătire a sarcinilor/temelor, oferirea derecompense morale și materiale (bonusuri, fișe, dulciuri etc.);

12. Îndeplinirea unei fișe de adaptare a copilului la grădiniță/școală (evidenţa sfereiemoţionale, vorbirii, activităţii de învățare/ joc, motricii, relaţiilor cu copii și adulţii, stării de sănătate a copilului etc.);

13. Oferirea șanselor de învățare – ajutaţi copilul să se cunoască pe sine însuși, sprijiniți-l în valorificarea la maximum a potenţialului său de dezvoltare.

14. Colaborarea pedagogului cu părinţii copilului, cu alți pedagogi/specialiști care asistăcopilul.

BIBLIOGRAFIE:

* UNICEF, ,,Dezvoltarea practicilor incluzive în şcoli”, Ghid managerial, MEC, 2000

* MEN, ,,Suport de curs Program educațional de promovare a educației pentru schimbare în învățământul preșcolar Curcubeul schimbării", 2013-2015

*Vrăsmaş, E., Vrăsmaş, T. ,,Educaţia incluzivă în grădiniţă: dimensiuni, provocări şi soluţii,, Editura Aramis, București, 2012;

* Zamfir, E., Zamfir, C. (coord), ,,Politici sociale: România în context european,, Editura Alternative, Bucureşti, 1995.

* Gherguț A., Frumos L. ,,Educatia incluzivă,, Ghid methodologic, Ed. Polirom, Iași, 2019.

A FI SAU A NU FI ELEV CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE?

MORAR HORAŢIU TRAIAN
ŞCOALA GIMNAZIALĂ ŞTEFAN CEL MARE, BISTRIŢA

De multe ori oamenii se întreabă ce înseamnă CES-cerinţe educative speciale. Cerinţele educaţionale speciale sunt acele cerinţe care deriva din nevoile speciale ale unor persoane, generate de existenţa unor disfuncţii la nivel intelectual, senzorial, fizic, psiho-afectiv, socio-economic, cultural.

Copiii cu cerinţe educative speciael sunt copii care au nevoi educaţionale diferite faţă de ceilalţi copii de vârsta lor, din cauza anumitor tulburări sau dizabilităti. Aceşti copii necesită un program de învăţare personalizat, adaptat nevoilor lor individuale, pentru a putea învăţa şi a se dezvolta la fel ca ceilalţi copii.

Există o varietate de tulburări şi dizabilităţi care pot duce la cerinţe educaţionale speciale. Printre cele mai comune se numără tulburările de învăţare, hiperactivitate (ADHD), autismul, retardul mintal şi dizabilităţile fizice, dificultăţi de vorbire, deficit de atenţie,dar şi cei care trec, pur şi simplu , printr-o perioada mai grea (abandon familial, abuzuri, tulburări psiho-emoţionale care afectează formarea normală a personalităţii copilului).

Copiii cu asemenea tulburări pot avea dificultăţi în a înţelege anumite concepte, în a se concentra, în a se integra social.

Pentru a ajuta copiii cu cerinţe educative speciale să îşi atingă potenţialul dorit, este important ca sistemul educațional să ofere programe personalizate, adaptate nevoilor lor individuale şi programe de intervenţie personalizată (PIP-uri).

Dar la fel de important considerăm ca este necesară existenţa, la nivelul fiecărei unităţi de învăţământ, a profesorilor de sprijin specializati pentru copiii cu CES, atât pentru învăţământul primar cât şi pentru învăţământul gimnazial şi/sau liceal. Ori prezenţa acestor profesori în şcoli este nesemnificativă. Dorinţa guvernanţilor de a creea aceste posturi a rămas doar la nivel declarativ. Atunci cand ca, unitate școlară, se cere crearea unui astfel de post toata lumea se face că nu aude. Motivul principal invocat: lipsa fondurilor bănești. În şcoala la care predau au existat într-o vreme două posturi de asemenea factură: unul pentru limba şi literatura română si unul pentru matematică. Era foarte util cel de matematică. Copiii participau, chiar şi în orele alocate din trunchiul comun, la orele susţinute de profesorul de sprijin cu mare plăcere. Erau doar ei, mai puţini ca număr, se lucra la nivelul lor de înţelegere a noţiunilor matematice. Ori atunci când într-o clasa sunt 32 sau 33 de elevi, şansele de a lucra

eficient si cu un elev cu CES sunt minimale. Din nefericire acest post, pentru profesorul de sprijin axat pe matematici, a fost desfiinţat, tot din motive financiare.

Remarcăm, în ultima vreme, accentul tot mai mare pus pe elevii cu Cerinţe Educative Speciale. Recompensaţi financiar pentru prezenţa la cursuri, locuri speciale la admiterea în clasa aIXa de liceu, şi mai nou, pentru egalizarea şanselor, li se acordă condiţii speciale atât pentru susţinerea Simulării examenelor de Evaluare Națională sau a Bacalaureatului cât şi la susţinerea în sine a acestor examene. O iniţiativă lăudabilă a ministerului pentru elevii cu CES care au într-adevăr nevoie de condiţii speciale: scris mai mare, dictarea lucrării de către o altă persoană, materiale auxiliare, însoţitori în sala de examen, unde, la cerere pot fi singurii candidaţi, şi alte condiţii stabilite prin ordin de ministru. Marea majoritate a acestor copii au într-adevăr nevoie de aceste condiţii speciale.

Există însă o categorie de elevi care, deşi diagnosticaţi cu CES, consider că nu ar avea nevoie nici pe departe de aceste facilităţi. În continuare o să în încerc să argumentez această idee. Am avut, în decursul carierei didactice, elevi cu CES care aveau diferite deficienţe argumentate prin diagnosticele date de medicul specialist şi certificatul de încadrare în grad de handicap.

În unul din anii şcolari anteriori, au venit în clasa a VI-a, doi fraţi gemeni, N.G.şi N.P., născuţi şi crescuţi în Spania. Era primul an în care elevii cu CES primeau bani în funcţie de prezenţa la cursuri. Au fost diagnosticați cu CES ,diagnosticul fiind: retard curricular, şi până în clasa a VIII-a, inclusiv, cei doi elevi au avut CES cu acelaşi diagnostic. Am remarcat, încă din primele ore că cei doi nu aveau nicidecum, la matematică, nevoie de certificate de elev cu CES. Erau printre cei mai buni din clasa la raţionament matematic, şi în general la tot cee ce tinea de predarea sau învăţarea matematicii. Desigur ca exprimarea în limba română a fost la început mai greoaie, dar a fost corectată pe parcurs. Dovada supremă a fost că la Evaluarea Naţională din acel an unul a obţinut la matematică nota 9,20 iar celalalt 7,60.

Anul trecut elevul M.S., diagnosticat cu CES, având diagnosticul tulburare kinetica şi de conduită, tulburări instrumentale mixte, dificultăţi emoţionale, a susţinut examenul de Evaluare Naţională obținând, la matematică nota 5,60, fără a aplica nici o procedură pentru egalitatea de şanse de tipul celei care este acum în vigoare. În schimb doi colegi de ai lui au obţinut note sub 5. Adevărată egalitate de şanse, nu?

În clasa a VIIa, la care predau, este elevul M.H. este diagnosticat încă din clasele primare cu tulburări de învăţare, disgrafie, dislexie, retard curricular. Obţine la teste, mereu note peste 7, şi chiar mai mari. Munceşte, rezolvă, este atent ,îndeplineşte sarcinile,

colaborează, răspunde. Diagnosticul ataşat, nu corespunde pentru cerinţele pe care le avem în asimilarea competenţelor de matematică.

Am sesizat, verbal desigur, faptul ca aceşti elevi CES nu se încadrează în diagnosticele pe care le au, relativ la însuşirea cunoştinţelor de matematică.

Iar dacă acestor elevi li s ar mai fi si facilitat şi accesul la prevederile din noua procedura privind egalitatea de şanse atunci consider că această egalitate este de fapt…inegalitate. Suntem foarte mândri de elevii olimpici, dar calitatea unui sistem de învăţământ nu este data nici de aceştia şi nici de cei cu CES. Calitatea învăţământului este data de ceilalţi 99% de elevi, cei care adauga valoarea actului educational. Iar daca vom acorda facilităţi unor categorii de elevi cu CES, ca şi în exemplele de mai sus, atunci o mare parte din cei 99% vor fi discriminaţi.

Una din soluţiile cel mai uşor de aplicat şi la îndemână, ar fi ca după emiterea certificatului CES, unele arii curriculare să fie incluse iar altele excluse din încadrarea cu CES, a elevului respective şi atunci egalitatea de şanse ar fi cu adevărat respectată.

Ca şi concluzie, copiii cu CES au nevoie de un program educaţional personalizat,oferirea unui mediu de învăţare sau evaluare adaptat, dar nu în detrimentul altor categorii de elevi.

Bibliografie:

1. Alois Gherguţ, 2016, Educaţia incluzivă şi pedagogia diversificată, Editura Polirom
2. Oprea Crenguţa, 2006, Strategii didactice interactive, Editura Didactică şi Pedagogică
3. Anca Tîrcă, 24.04.2013, interviu, România Liberă.
4. Procedura MECTS, 33. 576/31.10.2022

STRATEGII DE INTEGRARE A COPIILOR CU C.E.S.

PROF. NEMETI MARIA-MARILENA,
COLEGIUL EMIL NEGRUȚIU TURDA

Cerinţele educative speciale desemnează acele cerinţe ori nevoi speciale faţă de educaţie care sunt suplimentare dar şi complementare obiectivelor generale ale educaţiei pentru copil. Fiecare copil prezintă particularităţi individuale şi de relaţie cu mediul, trăsături care necesită o evaluare şi o abordare personalizată. Educaţia necesită o schimbare pentru a răspunde dezideratului „o societate pentru toţi". Perceperea socială a acestor copii nu este mereu constantă, variind de la societate la societate, furnizând semnificaţii diferite, în funcţie de cultura și valorile promovate.

„Şcolile trebuie să primească toţi copii, fără nici o deosebire privind condiţiile lor fizice, sociale, emoţionale, lingvistice sau de altă natură. Acestea se referă şi la copiii cu dizabilităţi sau talentaţi, copiii străzii şi copiii care muncesc, copii din populaţii îndepărtate sau nomade, copii aparţinând minorităţilor lingvistice şi etnice…" – Declaraţia de la Salamanca, 1994

Din categoria copiilor cu C.E.S fac parte atât copiii cu deficienţe propriu zise, cât şi copiii fără deficienţe, dar care prezintă manifestări stabile de inadaptare la exigenţele şcolii. Din această categorie fac parte: copii cu deficienţe senzoriale şi fizice; copii cu deficienţe mintale, comportamentale; copii cu tulburări afective, emoţionale; copii cu handicap asociat; copii cu dificultăţi de cunoaştere şi învăţare; copii cu deficienţe de comunicare şi interacţiune. Indiferent de vârsta pe care o au, copiii au sentimentul demnităţii personale; copiii cu CES sunt interiorizaţi, refuzând comunicarea cu oricine; uneori reacţionând violent la frustrare. În timp, personalitatea copilului se dezorganizează şi apar stări psihice negative: nesiguranţa, ezitarea, pierderea respectului şi încrederii.

Cum putem ajuta elevul cu dificultăţi de învăţare ?

În primul rând, învăţătorul trebuie să posede cunoştinţe care îl fac capabil să recunoască tulburarea de învăţare a copilului . Care sunt acele simptome, modele de comportament, care sugerează prezenţa tulburării de învăţare ?

În fazele ameliorate şi acute ale tulburărilor de învăţare apare o divergenţă între performanţele şcolare şi nivelul intelectual al copilului.

Performanţă scăzută, care apare în clasele primare, iar în cazul afecţiunilor mai puţin grave apare mai târziu. Astfel de disfuncţii sunt: dislexia, disgrafia, discalculia.

Un model comportamental tipic îl reprezintă tulburări ale atenţiei, hiperactivitate şi neurotizare secundară. În contextul colectivului., copilul nu acordă atenţie nici profesorului, nici colegilor, dispune de o necesitate motrică crescută, nu poate sta locului, eşecul sistematic datorat deficienţei intelectuale, respectiv faptului că elevul nu este capabil de performanţele colectivului, implică dezvoltarea unor simptome comportamentale neurotice secundare: ticuri, comportament inhibat, sau chiar opusul acestuia, comportament extravagant menit să compenseze deficienţele intelectuale.

Sindromul cognitiv specific, care poate afecta una sau mai multe aptitudini. Studiind cu atenție semnele prezentate ale tulburărilor de învățare, învățătorul va fi treptat în stare să recunoască aceste deficienţe, conform criteriilor enumerate. Prin recunoaşterea tulburării de învăţare la elevi, învăţătorul a făcut primul pas în remedierea elevului. Din moment ce învăţătorul devine competent în stabilirea cauzelor dificultăţilor de învăţare, el va fi capabil să abordeze în mod diferenţiat învăţarea/ educarea acestui elev. Aceasta necesită eforturi şi energii suplimentare din partea învăţătorului, deoarece elevii cu dificultăţi de învăţare au nevoie de activităţi recuperatoare şi de o atitudine specifică, conform nevoilor individuale. Abordarea diferenţiată necesită o colaborare strânsă între pedagog şi psihologul şcolar. Pe de o parte, învăţătorului îi revin responsabilităţile abordării diferenţiate, pe de altă parte colaborarea lui cu psihologul şcolar măreşte eficacitatea intervenţiei educaţionale.

Activitatea psihopedagogică cu copiii cu dificultăţi de învăţare trebuie să prezinte un efect dublu:

– având un caracter corectiv-formativ, ea are ca scop central reducerea şi corecţia deficienţelor intervenite în dezvoltare;

– prin întreţinerea şi stimularea factorilor non-cognitiviai personalităţiicum ar fi: motivaţia de învăţare, interes, senzaţia competenţei, aptitudini de comunicare verbală, etc .

Strategii pedagogice privind recuperarea, corecţia şi dezvoltarea funcţiilor cognitive şi ale aptitudinilor parţiale deficitare

Intervenţia recuperatorie trebuie întotdeauna să respecte personalitatea şi nivelul de deficienţă al copilului. Criteriul de alegere a programului de dezvoltare, a etapelor programului intră în resortul unei persoane competente: psiholog, psihopedagog, profesor consilier. Ceea ce revine învăţătorului va fi aplicarea programului stabilit împreună cu psihologul, sub forma unor activităţi suplimentare (aditive la programa şcolară) în sălile de clasă.

Considerăm că nu există „reţete” pentru integrarea copiilor cu CES în învăţământul de masă. Cei care manifestă deschidere pentru integrarea acestora vor găsi şi strategiile potrivite.

Fiecare copil are dreptul la educaţie şi merită să i se acorde o şansă. Învăţând împreună, copiii învaţă să trăiască împreună, să se accepte şi să se ajute la nevoie.

Integrarea copiilor cu CES conferă instituţiei şcolare rolul de componentă fundamentală a sistemului social, aptă să răspundă concret imperativelor de moment ale evoluţiei din societatea contemporană şi să rezolve o serie de probleme referitoare la nevoile de acceptare/ valorizare socială a fiecărui individ şi la capacitatea acestuia de a se adapta şi integra într-o societate aflată în continuă transformare.

Pornind de la principiul dreptului egal la educație pentru toți copiii, metodele activ-participative permit elevului satisfacerea interesului pentru cunoaștere, facilitează contactul cu realitatea înconjurătoare, sporind gradul de socializare a elevilor ,stimulează si dezvolta învățarea prin cooperare. Metodele care favorizează înțelegerea conceptelor si ideilor, valorifica experiența proprie a elevilor sunt: discuția, dezbaterea, jocul de rol. Metodele care stimulează gândirea si creativitatea îi determină pe elevi să caute și să dezvolte soluții pentru diferite probleme, sa compare si sa analizeze situații date sunt: studiul de caz, rezolvarea de probleme, exercițiul. Metodele prin care elevii sunt învățați sa lucreze productiv unii cu alții si sa-si dezvolte abilități de colaborare sunt: mozaicul, proiectul in grupuri mici.

În condițiile unei educații incluzive, metodele active de învățare prin cooperare au o mare eficienta si de aceea sugeram recurgerea la câteva posibile strategii de învățare care pot fi aplicate cu succes.

1. Predicțiile în perechi. Elevii vor fi grupați în perechi, având fiecare o foaie de hârtie și un creion. Profesorul le oferă o listă cu câteva cuvinte dintr-o povestire. În urma discuțiilor elevii vor trebui să alcătuiască o compunere sau un scenariu pe baza unor predicții în jurul unei liste oferite.

2. Știu/ vreau să știu/ am învățat. Elevii scriu pe o coloana ceea ce știu despre o temă, pe altă coloană ceea ce vor să știe și pe alta ce au învățat. La sfârșitul lecției se verifică ce cunoștințe noi au dobândit elevii.

3. Brainstormingul. Individual sau in perechi, elevii prezintă sau scriu pe hârtie toate lucrurile pe care le știu despre un anumit subiect.

4. Interviul În etape. Profesorul adresează o întrebare elevilor grupați câte trei-patru. Fiecare elev găsește o soluție și o formulează în scris. Apoi elevii se confruntă reciproc în legătură cu răspunsul, după care perechile se alătură altor perechi formând grupuri în care fiecare elev prezintă soluția partenerului.

5. Turul galeriei. Grupuri de 3-4 elevi lucrează la o problema care are drept rezultat un produs (schema, desen, compunere). După expunerea produselor, fiecare grup examinează produsele celorlalte grupe, discută, apoi fac recomandări.

Învățarea prin cooperare, ascultarea și acceptarea opiniilor, luarea împreună a deciziilor constituie momente active ale predării și învățării. Dacă strategiile tradiționale își propun cultivarea relațiilor de prietenie si înțelegere între copii, strategiile incluzive au un impact mai profund. Ele îi învață pe copii sa se accepte așa cum sunt, indiferent de etichetele pe care societatea le pune și să colaboreze în vederea realizării obiectivelor de interes comun.

Bibliografie

1. Vrasmaș Ecaterina Adina, Introducere în Educația cerințelor speciale, Universitatea din București, Editura Credis, 2004 ;

2. Emil Verza, Florin Emil Verza (coordonatori), Tratat de psihopedagogie specială, Editura Universității din București, 2011.

ANALIZA FUNCŢIONALĂ A COMPORTAMENTULUI UNUI COPIL CU CERINŢE EDUCATIVE SPECIALE

Prof.înv.primar: BORZEI DANIELA MIRELA

ŞCOALA GIMNAZIALĂ *STEFAN CEL MARE*, BISTRIŢA

Voi descrie comportamentul unui copil cu hiperactivitate cu deficit de atenţie (ADHD) evidenţiind caracteristicile principale,strategii şi intervenţii utile în predare,cât şi strategii de evaluare.Un astfel de copil este într-o permanentă mişcare, are tendinţa de a întrerupe vorbirea cuiva şi de a vorbi fără a fi întrebat.Trăsăturile principale ale ADHD sunt:1) lipsa atenţiei; 2) hiperactivitate; 3) impulsivitatea.ADHD este un diagnostic medical.Dificultăţile de acest tip trebuie să fie evidente timp de peste 6 luni şi să apară înainte de împlinirea vârstei de 7 ani.Unii elevi nu prezintă simptome de hiperactivitate,însă răspund descrierilor neatenţiei şi impulsivităţii.Ei suferă doar de tulburare de deficit de atenţie.

CARACTERISTICI PRINCIPALE

#**Are dificultăţi de concentrare a atenţiei**:

Reguli/ instrucţiuni: se abate de la reguli şi instrucţiuni când nu e supravegheat; nu poate urmări până la capăt instrucţiunile (pare că nu ascultă,nu aude ce i se spune în mod direct);

Sarcini/activităţi şcolare: face greşeli (din neatenţie)în desfăşurarea unei activităţi şcolare şi nu le poate duce până la capăt deloc ,în timp util; face salturi de la o activitate la alta,fiind uşor distras de stimuli externi nesemnificativi pentru sarcina dată;

Organizare/autoorganizare: se plictiseşte rapid la sarcinile rutiniere ale lecţiei; are dificultăţi în organizarea activităţilor şcolare (nu are pregătite lucrurile pentru activităţile şcolare planificate); pierde cu uşurinţă diversele instrumente şi obiecte şcolare; uită de efectuarea temelor pentru acasă;

#**Prezintă hiperactivitate dezadaptativă**:

Agitaţie corporală: prezintă neastâmpăr al mâinilor şi picioarelor,al corpului,(se ridică din bancă în mod repetat,se răsuceşte în bancă,se foieşte pe scaun); manipulează obiecte fără un scop precis.

Activităţi agitate (sare,ţopăie,aleargă prin clasă,face multe mişcări suplimentare,inutile executării sarcinilor); vorbeşte neîntrebat şi zgomotos;

Sunete agitate (vorbeşte excesiv şi zgomotos în timpul orelor,scoate sunete nepotrivite,doar pentru a întrerupe liniştea clasei care-l deranjează).

#**Prezintă impulsivitate dezadaptativă**: oferă răspunsuri precipitate înainte ca întrebările să fie complet formulate,face comentarii şi întrerupe profesorul în timpul lecţiei; nu-şi aşteaptă rândul la sarcinile de grup,la discuţii; se angajează în activităţi periculoase,fără a analiza consecinţele; are greutăţi în a-şi amâna o satisfacţie,o acţiune;

BARIERE ÎN CALEA ÎNVĂŢĂRII

Comunicare (citire,scriere,vorbire) -are mari dificultăţi în:

-a respecta regulile unei conversaţii,întrerupe discuţia fiind atras de alţi stimuli,nu aşteaptă rândul interlocutorului,nu-l poate asculta pe celălalt până la capăt;

-a vorbi la subiect şi pe un ton potrivit(vorbeşte repede,agitat.zgomotos,deseori trecând de la un subiect la altul;

Înţelegere şi învăţare cognitivă -are mari dificultăţi în:

-a înţelelege conţinutul cognitive (pentru că nu are răbdare să-l asculte până la capăt),cunoştinţe disparate,fără o legătură logică clară;

-a recepţiona corect cerinţele,a urmări instrucţiunile,a efectua corect sarcinile şcolare,temele(pentru că nu acordă atenţia necesară detaliilor);

-evită sarcinile care necesită efort mintal susţinut;

-a finaliza o sarcină şcolară, fiind distras de stimuli externi nesemnificativi pentru sarcina dată;

Memorie -are mari dificultăţi în:

-a recepta, păstra şi reactualiza informaţiile care-i solicită un efort voluntar(memorie voluntară şi de lungă durată deficitară;

-a reactualiza multe cunoştinţe şcolare(pentru că ele s-au întipărit şi păstrat deficitar,din cauza neatenţiei sale frecvente);

Atenţie -are mari dificultăţi în:

-a se concentra sau a-şi păstra atenţia într-o activitate,asupra unui obiect,persoană,conversaţie-îi afectează întreaga activitate psihică;

Orientare spaţială şi coordonare motrică -are mari dificultăţi în:

-a estima distanţele dintre obiecte(împiedicându-se frecvent de ele);

-a desfăşura activităţi ce solicită o coordonare motorie mai precisă şi mai lentă);

Organizarea şi autoorganizarea activităţii -are mari dificultăţi în:

-a păstra ordinea în lucrurile personale,necesare activităţilor şcolare;

-a nu pierde obiecte necesare efectuării sarcinilor;

-a respecta sarcinile rutiniere ale lecţiei;

Aspecte psiho-sociale -are mari dificultăţi în:

-a avea încredere în forţele proprii,a relaţiona cu ceilalţi(fiind respins de cei din jur datorită comportamentului său asocial.

STRATEGII ŞI INTERVENŢII UTILE ÎN PREDARE-EVALUARE

Adaptări ale clasei/ crearea unui mediu de învăţare adaptat disfuncţiilor fizice ale elevului

Eliminarea distragerilor vizuale: vopsirea pereţior,tavanului într-o culoare neutră-alb; eliminarea decorurilor colorate din clasă în afara ariei vizuale a elevului; iluminarea clasei cât mai aproape de lumina naturală; aşezarea elevului cu ADHD în primele bănci,astfel încât ceilalţi să nu îi distragă atenţia.

Eliminarea distragerilor auditive: reducerea zgomotului fonic; închiderea geamurilor în timpul orelor(pentru a elimina zgomotele de fond de afară); evitarea aşezării elevului cu ADHD în apropiere de uşi,ferestre).

Eliminarea distragerilor temporale(respectarea pauzelor ,a timpului orelor de curs,a orarului şcolar)

Strategii bazate pe rutină: păstrarea aceluiaşi loc în clasă(eventual aşezarea elevului cu ADHD în apropierea elevilor ce sunt acceptaţi de colectiv ca modele pozitive; afişarea pe perete a unui regulament clar.

Adaptarea mobilierului pentru reducerea hiperactivităţii: dispunerea corectă a scaunelor;

scaunul trebuie să fie stabil,picioarele pe podea,să-şi poată sprijini spatele de scaun etc;elevii cu ADHD pot progresa bine,dar pot întâmpina noi probleme în momentul în care trec printr-o perioadă de creştere rapidă;chiar şi în cazul unei dezvoltări normale,dispunerea scaunelor şi a măsuţelor ar trebui să fie verificată în fiecare semestru,pentru eventuale readaptări.

Comunicare/îmbunătăţirea comunicării în toate formele sale: principiul clarităţii(adresarea cu propoziţii clare,scurte şi consecvente); principiul feed-back-ului imediat(explicarea în termeni pozitivi şi corectarea imediată a acelui comportament al elevului ce încalcă una din regulile dialogului,ale citirii,scrierii); recompensarea imediată a acelui comportament care arată dorinţa de a respecta, chiar respectă regulile; principiul consecvenţei(în aplicarea de recompense şi pedepse cu regularitate,chiar dacă pentru o vreme pare ineficient.

Înţelegere şi învăţare cognitivă/ îmbunătăţirea abilităţilor de înţelegere şi procesare cognitivă: principiul clarităţii(asigurarea unei structuri a demersului didactic folosind liste,orare,termene limită,note care să-i reamintească ce are de făcut); oferirea de instrucţiuni clare şi simple; obţinerea de către profesor a asigurării că elevul a înţeles sarcina şi rolul ei); principiul repetării,al paşilor mărunţi în împărţirea sarcinilor complexe în secvenţe mici şi efectuarea pe rând a lor; trecerea treptată de la o activitate la alta(oferind mici perioade de relaxare,de joc)**;** însoţirea explicaţiilor verbale cu demonstraţii practice; principiul feed-back-ului imediat(explicarea în termeni pozitivi şi corectarea imediată a acelui comportament al elevului ce se abate de la sarcină şi recompensarea imediată a acelui comportament ce duce-a dus la îndeplinirea sarcinii);principiul repetării,al paşilor mărunţi(derularea de activităţi sub supraveghere permanentă şi apoi,reducerea treptată a asistenţei şi ajutorului acordat acestuia la perioade din ce în ce mai scurte de timp); principiul consecvenţei(monitorizarea cu consecvenţă şi calm a efectuării sarcinilor date elevului);

Aspecte psiho-sociale/ îmbunătăţirea abilităţilor de relaţionare socială: acordarea de feed-back pozitiv şi de recompense simbolice permanente; derularea de activităţi de grup în care să fie inclus

ca membru cu drepturi egale,cu menţiunea de a nu fi pus în situaţie de competiţie,pentru că l-ar pune în postura de respins,putând a fi suspectat(perceput) ca fiind cel care boicotează echipa.

STRATEGII DE EVALUARE

-acordarea de timp suplimentar realizării sarcinilor evaluării;

-evaluări orale,scrise, practice făcute din secvenţe scurte,cu pauze de relaxare între ele.

Bibliografie:

Green Christopher, CheeKit, Să înţelegem ADHD. Editura Aramis , 2017

Mate Gabor, Minţi împrăştiate. Originile şi vindecarea tulburării de deficit de atenţie. ADHD , Editura Herald, 2019

Wolff Christian - Ce ştim despre ADHD?, Editura Total Publishing, 2012

CU ȘI PENTRU ELEVII CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL GENERAL

Prof. MONICA BUBOLY,

COLEGIUL NAȚIONAL „ANDREI MUREȘANU” BISTRIȚA

Elevii cu dificultăți de învățare, cu sau fără certificat CES, sunt o realitate a sistemului actual de învățământ. Părerile vizavi de aceștia sunt controversate. Există voci care afirmă că locul elevilor atipici nu este în învățământul general, ci în centrele de educație școlară incluzivă. Altele consideră - pe bună dreptate - că integrarea în școlile generale reprezintă miza unei educații incluzive, bazată pe egalitatea de șanse. Pe termen lung, beneficiul este pregătirea viitorului adult pentru ca actor social autonom, cu dependență redusă de familie și de stat. Din păcate, de cele mai multe ori, încercările de a integra acești elevi se lovesc de bariere cum ar fi etichetarea, refuzul de a accepta diferențele ca parte a „normalității”, lipsa de educație a unor părinți, resurse umane și financiare insuficiente pentru a acoperi costurile necesare unei terapii de lungă durată.

Însăși noțiunea de „dificultăți de învățare” este greu de încadrat de tipare și definește o gamă largă de tulburări care persistă în unul sau mai multe domenii generale – vorbit, scris, citit, cogniție sau memorie. Datorită complexității acestora și a multitudinilor de factori care pot afecta și interfera în fiecare situație, stabilirea unui diagnostic și a unui set de măsuri presupune, de cele mai multe ori, intervenția unui specialist. Cadrele didactice sau părinții pot recomanda întâlnirea cu un consilier sau psiholog școlar în cazul în care observă un comportament atipic sau dificultăți de învățare, adaptare la mediul școlar deficitară sau interacțiune defectuoasă cu cei din jur.O relație corectă, echilibrată și principială la nivelul unităților de învățământ, dar și între cadrele didactice și părinți, va conduce la creșterea șanselor de îmbunătățire și remediere a acestor dificultăți. Odată cu stabilirea unui diagnostic, în calitate de dascăl, dar și ca părinte a unui astfel de copil trebuie să acceptăm că, rezultatele care se pot obține în urmaintervențiilorvariază în funcție de fiecare caz, pot figreu vizibile sau chiar inexistente,necesitândconsecvență, răbdare și, mai ales, aplicare pe termen lung.

Dificultățile de învățare se pot manifesta sub forme foarte diferite, de la dislexie, disgrafie, întârzieri de limbaj, abilitatea lacunară de a efectua calcule matematice etc. și adesea sunt asociate cu eșecul școlar, văzut ca o acumulare de goluri la nivelul cunoștințelor. Cu cât depistarea copiilor în situație de risc se realizează mai repede, cu atât cresc șansele de remediere. De asemenea, este important ca fiecare individ să fie analizat ca o personalitate aparte, și nu prin comparație cu ceilalți copii de vârsta lui.

Specialiștii nu au identificat până în prezent cu certitudine cauzele care determină apariția dificultăților de învățare și, implicit, a eșecului școlar. Prin acestea se numărăfactori fizici, cum ar fi boli cronice sau boli repetate, dificultăți intelectuale care pot avea la bază moștenirea genetică, întârzierea în dezvoltare, probleme medicale, naștere prematură, tulburări psihomotrice, factori de mediu, ca nivelulsocio-cultural al familiei de proveniență, caracteristicile de personalitate ale fiecărui copil. Ca recomandare generală, asociată cu tipul de dificultate, este recomand ca acești elevi să fie integrați în învățământul general. Contactul cu ceilalți, socializarea, însoțite de adaptarea curriculară și de planurile individualizate de dezvoltare vor conduce la consolidarea abilităților de bază și vor determina asimilarea elevului cu cerințe educaționale speciale în colectivul unei clase tipice de elevi.

La nivel instituțional există o legislație care susține drepturile elevilor elevilor cu dificultăți de învățare. Printre documentele cele mai importante, se numără ordinul 3124/2017 asigură cadrul conceptual și operațional pentru evaluarea copiilor cu dizabilităţişi/sau cu cerinţeeducaţionale specialeşiintervenţia integrată în vederea asigurării dreptului la educaţie, a egalizării şanselor pentru aceşti copii, în vederea abilitării şi reabilitării lor, incluzând colaborarea interinstituţionalăşi

managementul de caz.Totodată, în același document, sunt decrișii pașii pe care trebuie să-i parcurgă un părinte pentru a beneficia de sprijin de specialitate, tipurile de terapii disponibile și modul în care se realizează colaborarea dintre instituțiile abilitate să intervină. Pentru buna funcționare la nivelul școlilor, este necesar ca acest document, alături de celelalte elemente care prezintă cadrul legal de susținere a cerințelor educaționale speciale, să fie cunoscute de toate cadrele didactice și părinți.

În concluzie, putem afirma că fiecare copil care pe parcursul școlarității se confruntă cu dificultăți de învățare, cu debușeu în rezultate școlare slabe sau mediocre, uneori dublate de o integrare anevoioasă în colectivul de elevi, are nevoie de modalități diferite de abordare, astfel încât parcursul lui educațional să fie unul de succes și să-i asigure o viață funcțională ca viitor adult. Rezultatele sunt optime în cazul în care intervenția este timpurie,la nivelul școlii și al comunității există resurse umane și financiare bine pregătite, iar relația dintre cadrele didactice și familie este pozitivă și are ca obiectiv principal starea de bine a copilului.

Bibliografie

Legislație

Hotărârea nr. 564/2017 privind modalitatea de acordare a drepturilor copiilor cu cerințe educative speciale școlarizați în sistemul de învățământ preuniversitar

Legea nr. 1/2011, actualizată

Legea nr. 272/2004 republicată privind protecția și promovarea drepturilor copilului

Ordinul 3124/2017 privind aprobarea Metodologiei pentru asigurarea suportului necesar elevilor cu tulburări de învățare

Ordonanța Nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare

Lucrări de specialitate

Gherguţ Alois – Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale. Strategii diferenţiateşi incluzive în educaţie, Editura Polirom, Iaşi, 2006

Păunescu Constantin, MuşuIonel – Psihopedagogiaspecialăintegrată. Handicapulmintal. Handicapulintelectual, Pro Humanitate, Bucureşti, 1997

Peeters Theo – Autismul. Teorieşiintervenţieeducaţională, EdituraŞtiinţeleEducaţiei, 2009

Stoica Adrian – Evaluareaprogresuluişcolar. De la teorie la practică, EdituraHumanitasEducational, Bucureşti, 2003

Verza Emil, Verza Emil Florin – Psihologiavârstelor, EdituraProhumanitate, Bucureşti, 2000

GESTIONAREA EMOȚIILOR ÎN PERIOADA EXAMENELOR

PROF. ÎNV. PRIMAR BUCUROAIA MARIANA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 20, BUCUREȘTI, SECTOR 3

Nodul în gât sau în stomac, palmele transpirate, respirația îngreunată, tremurul mâinilor sunt „simptome” ce trădează o mare încărcătură emoțională pe care copiii trebuie să o gestioneze tocmai atunci când ar fi indicat să se concentreze la altceva. Potrivit de mare, încărcătura îi poate stimula. Prea mare, ea le poate sabota performanța, afectându-le puterea de concentrare, capacitatea de a-și aminti ce au învățat, etc.

Elevii “să se bucure dacă au emoții înainte de examen pentru că acestea, inclusiv cele negative cum e anxietatea, reflectă faptul că creierul și corpul lor sunt pregătite pentru acțiune”. Sfatul vine de la Andrei Miu, profesor de neuroștiințe cognitive și genetică comportamentală la Universitatea Babeș-Bolyai, care le transmite copiilor să schimbe optica, astfel încât să perceapă examenul ca pe o oportunitate. Cercetător principal în Laboratorul de Psihologia Dezvoltării, Laura Visu-Petra le spune elevilor că există strategii prin care își pot maximiza performanța, trecând peste fricile intense din această perioadă.

Emoţiile sunt modul nostru de a reacţiona la diverşi stimuli, reali sau închipuiți. Pentru unii, competiţia este stimulatoare, un examen este o şansă de a arăta cine sunt şi ce pot şi reprezintă un moment de stimulare intelectuală şi de entuziasm. Pentru cei mai mulți însă, cele mai frecvente emoţii la un examen sunt cele de teamă şi anxietate şi asta pentru că acel “context” mental de care vorbeam este saturat de consecinţele reale sau imaginare ale eşecului. Depinde desigur şi de miza examenului, un examen important precum Bacalaureatul sau Capacitatea au o mare miză, așa încât emoţiile generate sunt mai puternice, fiind direct proporţionale cu miza.

Există o categorie de copii care deşi bine pregătiţi, datorită felului lor de a fi, mai emotivi, mai responsabili ori mai timizi, riscă să piardă puncte importante la examen nu pentru că nu ştiu ori nu s- au pregătit ci pentru că au emoţii, pentru că nu se pot concentra, pentru că se panichează sau pentru că nu reuşesc să îşi organizeze bine timpul de examen.

Perioada de dinaintea examenelor este oricum o perioadă încărcată, mulţi copii

dintre cei de clasa a 8-a, respectiv a 12-a, sunt supra-aglomerați cu pregătirea pentru examen, încercând să acopere ce mai trebuie acoperit, să repete ce mai trebuie repetat, etc. Asta înseamnă mai multă disciplină în această perioadă .

Asemenea unor sportivi de elită, după luni de antrenament vine şi ziua cea mare a meciului când totul poate fi câştigat sau pierdut exclusiv pe linie emoţională. În aceste momente, între doi copii la fel de bine pregătiţi, cel care va avea psihicul cel mai puternic şi va reuşi să îşi mobilizeze cel mai bine capacităţile, respectiv va avea capacitatea de a-şi controla cel mai bine emoţiile, va fi acela care va lua note mai bune şi se va descurca mai uşor. Diferența o face aici pregătirea psihologică pentru examen.

Pregătirea psihologică pentru examen este la fel de importantă ca pregătirea de specialitate Subliniem deci importanța pregătirii psihologice a examenului în egală măsură cu pregătirea specifică: toţi marii sportivi de performanţă au în echipa lor un psiholog care îi consiliază şi îi ajută să depăşească cu bine momentele de stres generate de tensiunea competiţiei. Similar, copiii, mai ales cei care se ştiu emotivi sau că au probleme de concentrare în situaţii de examen, ar trebui să îşi stabilească

un mic program de antrenament contra emoţiilor. Pregătirea psihologică pentru examen este o necesitate pentru cei care își doresc să obțină performanțe de top!

Pentru a face față bine unui examen, tânărul are nevoie de cunoștințe teoretice acumulate, experiență, dar și de intuiție și imaginație. Nu în ultimul rând, ar trebui să fie odihnit în ziua examenului, cu mintea limpede, lăsând deoparte fricile inutile și temerile care pot sa-l blocheze.

În cabinetele de psihoterapie, unul dintre sfaturile cele mai utile pe care le dăm elevilor sau studenților aflați în fața examenelor, este de a le considera niște situații în care se confruntă mai degrabă cu ei înșiși decât cu ceilalți. Este vorba despre o competiție care se duce pe plan personal. În cele din urmă, acest sfat elimină ideea de competiție acerbă cu ceilalți și îi scot din starea de anxietate pe cei care se confruntă cu situația de examen.

Câteva motive pentru care tânărul se pregătește insuficient pentru un examen:

- este pur și simplu leneș;
- părinții îl țin acasă să îngrijească de un frate mai mic;
- existenta unor tulburări emoționale;
- dorește în acest mod sa atragă atenția asupra lui;
- manifestă o insuficientă încredere în forțele proprii;
- manifestă o stare puternică de anxietate;

- are o teamă față de o anumită materie;
- retragere socială;
- fobie socială;
- existența unor dificultăți în cadrul cuplului (tânărul atrage în acest mod atenția părinților asupra lui)
- teama de separare de familie (pentru examenul de capacitate și în special la copiii dependenți sau cu părinți excesiv de grijulii);
- beneficiile secundare aduse de frica de examen (părinții se poartă într-un anumit mod, mai protectiv, cu tânărul respectiv, pentru a nu-l stresa și mai mult);
- părinții au așteptări prea înalte de la copiii lor și tânărul se teme sa nu-i dezamăgească (de pilda, părinții au așteptări mari din cauza existenței unui alt copil pe care îl au și care prezintă deficiențe intelectuale);
- teama de a fi dezaprobat de ceilalți, de a nu se face de râs;
- familii perfecționiste (modele de educație excesiv de rigidă, iar interacțiunile din interiorul familiei sunt practic inexistente) – pot apare tulburările obsesivo – compulsive;
- tulburări ale comportamentului alimentar (anorexie nervoasă, bulimie nervoasă).

Crizele de furie pot fi expresia unei anxietăți foarte ridicate a tânărului, dar și a unei stări de nemulțumire profundă față de sine, fata de școală sau față de familia sa de origine.

Frica se referă la o situație precis delimitată sau poate avea un caracter generalizat. În general, fricile sau fobiile sunt preluate prin învățare de la adulții cu care vin în contact (modelul preluării fricii prin contagiune). Dacă părinții se tem de examen, copiii au toate șansele să preia aceste frici. Există și cazuri când fricile apar în urma unor experiențe personale (de exemplu, teama de examenul de bacalaureat apare după ce tânărul a avut un insucces la examenul de capacitate).

Câteva modalități de a obține succesul la examene:

- eliminarea factorilor perturbatori care afectează învățarea școlară, factori care țin de
- familie și de școală;
- să se încurajeze succesele tânărului prin întăriri pozitive (laude, premii) pentru ca acesta să-și câștige încrederea în sine);
- tânărul să aibă încredere că este capabil să reușească;

- o apreciere foarte exactă a ceea ce știe și a ceea ce nu știe tânărul;
- învățarea în pași mici (pentru a facilita învățarea și pentru ca elevul să observe mai ușor progresele);
- programul de învățare să fie astfel conceput încât să obțină ușor succese;
- să existe feedback-uri adecvate care să ateste succesul (intre profesor si elev);
- un sistem constant de recompense pentru fiecare mic progres;

Foarte importante sunt si sugestiile pozitive pe care părinții le administrează copiilor.

În concluzie, cheia succesului la examene îl constituie restabilirea încrederii în sine și creșterea autostimei!

BIBLIOGRAFIE

1. https://mentalio.ro/gestionarea-emotiilor-inainte-de-examen/;
2. https://www.ueb.ro/dfp/Psihologia_Educatiei.pdf;
3. http://www.psihologie-psihoterapie.ro/_articole/psihologia-elevului-frica-de-examen

MODELE DE BUNE PRACTICI PENTRU INTEGRAREA COPIILOR CU CES ÎN GRĂDINIȚĂ

EDUCATOARE: BUDA FELICIA ADRIANA
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR.30 BAIA MARE

A. Experimentul **"Curcubeul dulce"** este o activitate practică potrivită pentru copiii cu cerințe educaționale speciale (CES) în educația incluzivă.

Această activitate poate fi adaptată pentru a se potrivi cu nivelul de dezvoltare și abilitățile fiecărui copil și poate fi folosită pentru a învăța despre culori, amestecuri și reacții chimice simple.

Materiale necesare: Bomboane Skittles, farfurii albe întinse, pahare cu apă caldă .

Activitate: Provocarea pornește: copiii sunt serviți cu o bomboană Skittles. După ce o mănâncă sunt rugați să scoată limba în oglindă sau în fața colegului (colegei) cu precizarea că de data aceasta nu este un gest nepoliticos ci un gest de constatare.

Copiii sunt încântați când își văd limba colorată. Îi întreb cum s-a întâmplat asta? Fiecare copil își spune părerea pe care o notez în caietul grupei.

La fel cum s-a colorat limba cu bomboana colorată putem colora și un curcubeu.

Din bomboane dulci și colorate putem crea un **"CURCUBEU DULCE"** printr-un experiment.

Începem astfel: - Alegem culorile curcubeului: **R-roșu**

O-orange

G-galben

V-verde

A-albastru

I-indigo

V-violet

- Bomboanele alese se aranjează în ordinea corectă, într-un cerc, în farfurie.
- Se toarnă apă caldă în farfurie cât să cuprindă toate bomboanele. Copiii observă că încet, încet culoarea din fiecare bomboană se amestecă cu apă sub forma unor raze și formează un curcubeu.
- Sucul acestui **"CURCUBEU DULCE"** se toarnă într-un pahar și se poate consuma. Este colorat și dulce.

Adaptări pentru copiii cu CES:

1. Dacă un copil are o deficiență de vedere, se poate folosi o descriere verbală a ceea ce se întâmplă în timpul experimentului și se pot face demonstrații tactile ale bomboanelor și apei.

2. Dacă un copil are o deficiență auditivă , se poate folosi o descriere prin imagini ale experimentului și se pot face demonstrații vizuale clare ale fiecărui pas.

3. Dacă un copil are o dizabilitate fizică, se poate oferi ajutor în plasarea bomboanelor și a paharului în poziția corectă pentru experiment.

4. Dacă un copil are o tulburare de învățare, se pot oferi instrucțiuni simple și pas cu pas pentru a realiza experimentul.

B. O altă activitate creativă care poate fi adaptată pentru copiii cu CES în educația incluzivă este **"Portretul transparent"-** desen pe capacul de plastic.

Pentru această activitate veți avea nevoie de **următoarele materiale**: capace transparente de la cutii alimentare sau depozitare, markere colorate.

Activitate: Activitatea se desfășoară în perechi (copiii participanți își aleg colegul/colega) din grupă.

Unul dintre copii ține capacul transparent în zona capului, a feței. Celălalt coleg din perechea formată îi desenează chipul "PORTRETUL" cu markere colorate preferate. Apoi rolurile se inversează, un copil este portretistul (se explică cuvântul) iar celălalt copil este modelul (se explică sensul cuvântului în acest context).

La final lucrările realizate vor fi expuse pe un panou în holul grădiniței pentru a fi admirate de celelalte grupe.

Exemple de idei pentru a adapta această activitate în educația incluzivă:

1. "Desen pe imagini". Dacă copiii cu CES se confruntă cu dificultăți în a urmări conturul unei imagini complexe sau conturul feței, puteți utiliza imagini simple, cum ar fi un simplu contur de inimă sau floare, pot fi mai ușor de urmărit și de colorat.

2. Folosiți markere speciale. Pentru a-i ajuta pe copiii cu CES care au probleme cu coordonarea mâinilor sau cu mișcările fine ale degetelor, markere cu capete mai mari sau cu mânerul mai mare pot fi ușor de ținut și de manevrat pentru acești copii.

3. Adăugați texturi. Pentru a oferi o experiență tactilă interesantă, puteți adăuga texturi la portretul transparent. Puteți folosi pietre mici, mărgele, panglici sau alte materiale cu textură pentru a decora portretul. În plus puteți utiliza culori și modele diferite pentru a crea un efect de relief.

4. Folosiți imagini ale copiilor. În loc de a utiliza fața copilului pentru a crea portretul transparent, puteți utiliza o fotografie a copilului. Acest lucru poate ajuta copilul să se simtă mai implicat și conectat la activitate, iar portretul transparent poate devein o amintire valoroasă pentru copil.

5. Colaborați cu copiii din alte grupe. Într-un mediu incluziv, activitățile care implică colaborarea între copii cu și fără CES pot fi extrem de benefice. Puteți împărți copiii în echipe de

două sau trei și să le oferiți sarcina de a crea împreună un portret transparent. Acest lucru poate încuraja comunicarea, colaborarea și lucrul în echipă.

Acestea sunt doar câteva idei pentru a adapta și dezvolta **"Portretul transparent "** pentru copiii cu CES în educația incluzivă. Prin personalizarea activității pentru a se adapta la nevoile individuale ale copiilor, puteți crea o experiență educativă și creativă valoroasă pentru toți copiii implicați.

C. O altă activitate care are ca scop să încurajeze copiii cu CES să își dezvolte abilitățile sociale și de comunicare, precum și să exploreze ideea de oraș și de comunitate este construirea din lego Duplo **"Poduri către orașele copiilor fericiți".** Activitatea poate fi adaptată pentru a se potrivi nivelului de abilități și nevoilor fiecărui copil.

Materiale necesare: Suport pentru machete este împărțit în două spații de construcție. Marcajul între cele două spații este un râu (realizat din hârtie creponată), piese lego.

Activitate: Copiii participanți sunt împărțiți în două echipe. Fiecare echipă asamblează piese lego care alcătuiesc elementele orașului copiilor fericiți.

Construcțiile care formează orașul fiecărui echipe sunt imaginate și create în grup închis. După finalizarea fiecărui oraș, echipele transferă aceste construcții pe spațiul care este destinat de o parte și de alta a râului. Dar locuitorii celor două orașe ar trebui să se poată vizita. Pentru a rezolva această problemă, cele două echipe se unesc și împreună construiesc poduri peste râu, către **"orașele copiilor fericiți ".**

Pentru a asigura accesibilitatea acestei activități pentru copiii cu CES, puteți face următoarele adaptări:

1. Folosiți culori contrastante și texturi diferite pentru a face podurile mai vizibile și mai ușor de manipulat pentru copiii cu deficiențe de vedere sau cu probleme de coordonare.

2. Pentru copiii cu deficiențe auditive, puteți oferi descrieri verbale detaliate ale activității și puteți folosi semne de mână sau imagini vizuale pentru a comunica instrucțiunile.

3. Pentru copiii cu deficiențe de înțelegere sau de limbaj, puteți reduce complexitatea instrucțiunilor și puteți folosi imagini sau modele pentru a clarifica ideile.

4. Pentru copiii cu deficiențe de atenție sau de comportament, puteți folosi tehnicile de gestionare a comportamentului, cum ar fi feedback-ul pozitiv și încurajarea pentru a menține implicarea și atenția.

5. Pentru copiii cu deficiențe fizice puteți adapta activitatea pentru a se potrivi nevoilor lor individuale, cum ar fi oferirea unor instrumente de desen și tăiere adaptate sau piese lego Duplo cu dimensiuni mai mari pentru a permite o manipulare mai ușoară.

În general, este important să va adaptați activitatea în funcție de nevoile individuale ale fiecărui copil cu CES și să oferiți suport suplimentar pentru a asigura o experiență de succes și plăcută pentru toți copiii implicați.

BIBLIOGRAFIE:

https://ro.pinterest.com/pin/16888567379013802/

https://ro.pinterest.com/pin/13792342601464726/

BENEFICIILE APLICĂRII FORMATULUI BLENDED-LEARNING ÎN REALIZAREA UNUI ÎNVĂȚĂMÂNT INCLUZIV

PROF. ÎNV. PRIMAR BUF MONICA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ *ȘTEFAN CEL MARE*, BISTRIȚA

Educația este un domeniu greu încercat în ultimii ani. Pe de o parte, într-o societate aflată în permanentă schimbare, educația este provocată constant să se adapteze noilor cerințe și nu doar să livreze conținuturi noi sau actualizate, ci și să găsească noi canale, atractive, de a le transmite. Pe de altă parte, situația pandemică a adus în prim plan învățarea online și a impus o adaptare rapidă și eficientă la această modalitate de desfășurare a activității didactice.

Numărul copiilor cu dizabilități, cu precădere intelectuale, cognitive sau fizice, a ajuns pe plan mondial la cote ridicate. Cu acest lucru se confruntă și societatea românească. Legislația în sprijinul acestor copii este precară încă. Pentru integrarea lor reală în societate sunt necesare ore de terapie pe termen lung, este nevoie de instituții cu personal calificat, care să ofere toate serviciile necesare.

Școala incluzivă este ”oglinda” societății deschise, democratice, tolerantă la diferențele interindividuale și non-discriminatorie, care promovează egalitatea în drepturi. Școala incluzivă este unitatea de învățământ public de masă în care „au acces toți copiii unei comunități, indiferent de mediul de proveniență, în care sunt integrați într-o formă sau alta și copiii cu cerințe speciale în educație, unde programul activităților didactice are la bază un curriculum specific (individualizat și adaptat) și unde participarea personalului didactic la activitățile educative din clasă se bazează pe un parteneriat activ între profesori, profesorii de sprijin/suport, specialiști în educație specială și părinți.” (Gherguț, 2016, p.30)

În același timp, școala incluzivă este o școală care asigură condițiile pentru ca toți copiii să-și poată atinge potențialul, bazându-se pe corectitudine. Echitatea înseamnă că diferența de performanță între elevi nu ține de mediul din care provin, ci din efortul pe care îl depun.

Utilizarea tehnologiei informației și cea asistivă în predare permite realizarea unui învățământ incluziv, fără costuri financiare exorbitante. Acestea sunt croite specific pentru anumite nevoi, prezintă posibilități de îmbunătățire constantă și accesibilizează mediul educațional. (King, & Allen, 2018).

Utilizarea computerelor, telefoanelor mobile, a tabletelor în timpul activităților educative nu mai este o necesitate doar pentru elevii cu CES, ci pentru toți elevii. Deși unele dintre aplicații nu sunt destinate special elevilor cu CES, unii profesori creativi au descoperit modalități de a le integra în context educaționale. Un studiu recent care revizuiește literatura științifică privind tehnologia utilizată în educația specială evidențiază popularitatea crescândă a acestor device-uri în context educaționale, fiind frecvent utilizate de profesori, elevi, părinți și aparținători (Qahmash, 2018). Studiul arată că unul dintre avantajele utilizării tehnologiei în câmpul școlar este oferta abundentă de aplicații care au aplicabilitate în facilitarea învățării. De asemenea, unele aplicații pot fi un sprijin real în personalizarea învățării.

În învățarea de tip mixt, hibridă sau blended learning, care este o combinație de predare-învățare față în față cu cea online, elevii cu CES au suportul fizic dat de însăși prezența profesorului. Acesta îi ghidează spre accesarea tehnologiei, spre descoperirea unor conținuturi de învățare, reducând din barierele cognitive, fizice și emoționale pe care elevul le întâlnește în demersul de a accesa tehnologia singur.

Învațarea bazata pe metode tradiționale rămâne una dintre cele mai apreciate căi de învațare a noțiunilor teoretice. Dar interactiunea dintre profesor si educabil s-a dovedit a fi cea mai eficientă și consolidarea conținuturilor învațarii mai buna, prin învățarea asociată. Învățarea asociată este un program educațional formal sau non formal, care combină mediile digitale cu metodele tradiționale folosite la clasă. Uneori termenul de învățare asociată este înlocuit cu cel de ,,învățare personalizată,, sau cel de ,,instruire personalizată,,astfel învățarea mixtă este și o revenire la învățarea centrată pe profesori,singurii responsabili pentru conceperea scenariului didactic,pentru structurarea și prezentarea conținutului învățării.”

Acest tip de învățare permite elevilor cu CES să își personalizeze experiențele de învățare utilizând instrumente suplimentare,moderne și dincolode sala de clasă, pregătește elevii să lucreze în locuri de muncă bazate pe tehnologie, iar profesorii își pot îmbunătății lecțiile.Acest mod de predare are un impact pozitiv asupra experienței de formare a unui elev,prin această învățare mixtă se creează un echilibru între educația online și educația față în față,fapt care încurajează elevii să urmeze cursuri online de formare profesională.

Această metodă nu este monotonă și îmbunătățește întotdeuna formarea, permite elevilor să se concentreze perioade mai lungi de timp ceea ce duce la obținerea de progrese. Metodele de formare combinate includ instrumente de predare care permit creativitatea în lecții și în subiectele propuse.

Un alt avantaj al învățării mixte este acela că elevii pot lucra individual, iar profesorul îi identifică mai ușor pe aceia care au nevoie de ajutor individualizat, ceea ce îmbunătățește atitudinea elevilor fața de învățare. Fiecare elev are posibilitatea de a lucra intr-un ritm propriu. Învățarea mixtă include și softwer-ul care înregistrează automat datele elevilor și le măsoară progresul, oferind cadrelor didactice, elevilor, părinților informații detaliate despre elevi. Testele sunt marcate automat, iar feedbackul se realizează instantaneu.

Un sprijin real în proiectarea și realizarea activităților online, dar și mixte/blended learning, reprezintă aplicațiile de creare a conținuturilor educaționale și resursele digitale accesibile/deschise. Resursele Educaționale Deschise sau OER (Open Educational Resources) sunt materiale pentru învățare, predare, cercetare sau alte scopuri educaționale pe care le poți folosi, adapta și redistribui liber, fără constrângeri sau cu foarte puține restricții legate de drepturile de autor. Platforma educațională cu acces liber la ‖resurse digitale‖ pune la dispoziție materiale pentru predare-învățare-evaluare, în format digital sau pe un suport fizic.

Utilizarea tehnologiei în activitățile didactice presupune alegerea resurselor digitale, transformarea lor și crearea resurselor proprii prin care se poate aborda un conținut de învățare astfel încât să faciliteze învățarea și să formeze competențe. Modalitățile de utilizare a resurselor digitale la clasă sunt diverse: Explorarea naturii Platforma Explore.org, reprezentări reale asupra lumii, imagini 3D ale globului pământesc Google earth, orientare în spațiu/hărți Google maps, muzee virtuale 256 Google Arts &Culture, explorarea cerului Stellarium-web.org, explorarea adâncurilor apelor neal.fun etc.; Activități creative ce implică contexte audio, video, grafice: crearea de forme grafice/diplome, felicitări wordart.com, canva.com, aplicații interactive de colaborare/notițe pe un perete virtual Padlet, discuții înregistrate Flipgrid, aplicații de creare a clipurilor video educaționale Nearpod, ed.puzzle.com etc.; Activități de evaluare: instrumente de elaborare a testelor de evaluare online Google Forms, Kahoot.com, Quizizz.com etc.

Blended Learning are efecte benefice asupra activității elevilor cu CES, atât în ceea ce privește progresul școlar, cât și în privința diversității oportunităților de învățare .Instituțiile de învățământ ar trebui încurajate să faciliteze dezvoltarea unei game mai largi de resurse de învățare combinată pentru a sprijini învățarea, în special odată cu apariția accesului sporit, rapid și fiabil la internet. În plus, educatorii ar trebui să continue să dezvolte modalități inovatoare și utile pentru elevi de a accesa oportunități folosind dispozitive mobile.

BIBLIOGRAFIE

1. BAWDEN, D. Origins and Concepts of Digital Literacy. In: KNOBEL, M. Digital Literacies: Concepts, Policies and Practices. New York: Peter Lang Publishing, Inc., 2008. pp. 17-32. ISBN: 978-1-4331-0168-7.

2. BOTNARIUC, P.; CUCOȘ, C.; ISTRATE, O.; PÂNIȘOARĂ, O. Școala Online. Raport de cercetare evaluativă. București: Editura Universității din București, 2020. 77 p. ISBN: 978-606-16-1164-5.

3. CEOBANU, C.; CUCOȘ, C.; ISTRATE, O.; PÂNIȘOARĂ, I. O. Educația digitală. Iași: Collegium Polirom, 2020. 374 p. ISBN: 978-973-46-8200-3.

4. COMISIA EUROPEANĂ/EACEA/Eurydice. Educația digitală în școlile din Europa. Raport Eurydice. Luxemburg: Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2019, 156 p. PDF EC-01-19-528-RO-N ISBN 978-92-9484-235-0 doi:10.2797/671072. 5. EUROPEAN COMMISSION. Blended learning in school education – guidelines for the start of the academic year 2020/21. Education and Training. CC-BY 4.0 European Union, 2020. 34 p.

TERAPIA PRIN ARTĂ-EDUCAȚIE MUZICALĂ

ED.BUHAI SIMONA, CSEI Nr.1 BACĂU

Cercetările privind influența muzicii asupra organismelor în general și al organismului uman în mod special au relevat o serie de beneficii de care acesta se poate bucura. Acestea oferă suportul științific al aplicării terapiei prin muzică, precum și încurajarea practicării acestei metode datorită rezultatelor pozitive. Medicina și științele interesate de acest domeniu au constatat că muzica poate avea efecte terapeutice asupra unor niveluri diferite:

a. Efecte biologice – care se produc în funcție de tipul de efect al muzicii asupra biochimiei corpurilor noastre, putând avea efecte pozitive și efecte negative.

b. Efecte fiziologice – organismul uman reacționează în mod diferit la muzică, iar efectele generale la nivel fiziologic pot duce modificări ale tensiunii arteriale, frecvenței cardiace și pulsului,

respirației, răspunsul galvanic al pielii, creșterea nivelului activității musculare și nivelul pragului de rezistență la durere, activare neuronală, răspunsul creierului, efecte relaxante etc.

c. Efecte psihologice – prin acțiunea muzicii asupra sistemului nervos central se produc efecte sedative (cântecul de leagăn), stimulente (marșurile, muzica de dans), poate stârni emoții sau sentimente umane (frica, anxietatea, iubirea, ura, bucuria, disperarea, teroarea, speranța etc.)

d. Efecte intelectuale – stimulează imaginația și creativitatea, contribuie la dezvoltarea memoriei și celorlalte judecăți, sursă de plăcere similară jocurilor de noroc. Impactul social – cauzează și stimulează auto-exprimarea, pot fi sugerate idei și sentimente fără cuvinte (limbaj analogic), interpretarea, cântecul și dansul pot fi agent de socializare.

Școala: CSEI NR.1BACĂU

Terapeuți: muzician, psiholog, logoped, , educator învățământ special, pedagog însoțitor și/sau părinte. Subiecți: copiii cu dizabilități incluși în „clasa specială" supranumită și „clasa dragostei". Tipuri de deficiențe: • întârzieri de dezvoltare; diferite forme de autism; • deficiențe de atenție și învățare; • deficiențe și tulburări de vorbire; • hiperactivitate – manifestată prin agresivitate verbală și fizică; • tulburări de comportament și infirmități fizice Metode folosite: active, receptive, mixte. Durata terapiei: de la 1 la 3 ani.

Obiective urmărite: obiectivele muzicoterapiei pe termen lung și obiective specifice.

Criterii de evaluare: psiho-pedagogice generale și specifice, cu caracter periodic (săptămânal, lunar, trimestrial și la sfârșit de an). Rezultate parțiale: realizarea unei stări de relaxare și calm prin audiții muzicale; stimularea și îmbunătățirea atenției și memoriei prin cântece, jocuri muzicale; dezvoltarea gândirii prin utilizarea unor procese de gândire creative și critice mediate de activitățile de creare și confecționare a unor pseudoinstrumente (din deșeuri și materiale refolosibile) și de improvizație; îmbunătățirea vorbirii și dezvoltarea limbajului prin pronunția corectă a textului, respirație corectă, învățarea de cântece noi cu tematici variate; gestionarea corespunzătoare încrederii de sine prin creșterea motivației și abilității de a gândi pozitiv despre sine și capacitățile lor, acesta realizându-se prin participarea la jocurile muzicale cu rolul de lider, sau în activitățile muzicale asociate cu drama prin jocul de rol; participarea efectivă și contribuția personală la activitățile comune, stimulate de jocurile instrumentale, regulile celorlalte jocuri muzicale; prin mijlocirea directă a activităților muzicale bazate pe ascultare. Rezultate finale: Cel puțin un număr de 4-5 copii au fost reintegrați în învățământul normal, fără a fi nevoiți să se întoarcă la clasa specială. Rezultatele la învățătură obținute sunt satisfăcătoare și bune.

Concluzii Includerea terapiei prin muzică în procesul instructiv-educativ aduce beneficii multiple. Adoptarea unor planuri de intervenție bazate pe obiectivele muzicoterapiei, permite recuperarea copiilor cu dizabilități și includerea lor în clasele cu copii normali. Astfel, au fost obținut rezultate notabile pe plan psihologic și pedagogic, copiii beneficiind de un tratament diferențiat, au fost ajutați să-și formeze anumite deprinderi și capacități, menite să le ușureze viața. Această abordare terapeutică a orei de educație muzicală s-a concretizat prin următoarele realizări:

1. Dezvoltarea capacităților perceptiv-motrice au permis copiilor cunoașterea organizării spațiale, temporale și corporale. Prin exercițiile melodic-ritmice, ritmice, jocurile muzicale, jocurile instrumentale s-au înregistrat progrese privind: coordonarea motrică și ocularmotrică, dezvoltarea mișcărilor de asociere și disociere, reglarea motrică, echilibru în mișcare (lateralitate, tonicitate orientare în spațiu) prin intermediul exercițiilor instrumentale; integrarea și dezvoltarea schemei corporale; crearea și dezvoltarea unor reflexe; dobândirea mijloacelor de expresie corporală, instrumentală, melodică; dezvoltarea mijloacelor de expresie orală, prin vocalize, accente, controlul vocii, a expresiei; trăirea fenomenului muzical în manifestări ritmice, melodice, dramatice.

2. Sensibilizarea afectivă și emoțională prin apropierea de lumea sunetelor prin mijlocirea cântecului propriu-zis și prin descifrarea mesajului transmis de lucrările muzicale audiate. Activitățile practice, alături de piesele muzicale audiate, au dus la cultivarea frumosului muzical și a deprinderilor de evaluare a muzicii prin exprimarea preferințelor pentru o anumită piesă sau gen.

3. Adaptarea copilului din punct de vedere social, prin activitățile muzicale colective, care au dus la: stabilirea sau restabilirea relațiilor personale prin deschiderea către făgașul comunicării prin cântec; integrarea socială și de grup, prin stabilirea unor relații adecvate cu cei din jur, ascultând și, făcându-se la rândul său ascultat; reabilitarea, socializarea și reeducarea prin participarea activă la activitățile muzicale; integrarea școlară și socială, adecvată la noile cerințe de comunicare, precum și la întreținerea și sprijinirea relațiilor. Aceste rezultate implică existența unui echilibru între cei trei factori implicați în terapie – copil cu dizabilități, activitățile muzicale, profesor-terapeut – astfel încât să fie asigurată constanța progresului. Ideea de educație muzicală terapeutică poate deveni o certitudine, dacă se dorește o nouă orientare a învățământului muzical.

Referințe bibliografice:

1. Buluș, Liviu. Terapia prin muzică, Sieben Publishing, București, 2006.

2. Cioran și muzica. Editura Humanitas, București, 1997.

3. Delacroix, Henri. Psihologia artei, Editura Meridiane, București, 1983

IMPORTANȚA KINETOTERAPIEI ÎN ÎNVATAMANTUL SPECIAL

BUJOR MIHAELA, PROF. KINETOTERAPIE
C.S.E.I. PAUL POPESCU NEVEANU TIMIȘOARA

Din punct de vedere ştiinţific kinetoterapia este ştiinţa care se ocupă cu studiul mişcării organismelor vii şi al structurilor care participă la aceste mişcări.

Kinetoterapia se defineşte ca fiind terapia prin mişcare.

Efectuată prin programe de recuperare medicală ea urmăreşte refacerea unor funcţii diminuate sau creşterea nivelului funcţional în diverse suferinţe.

Este o formă terapeutică individualizată ce constă din exerciţii statice şi dinamice care sunt adaptate fiecărui pacient în parte ţinându-se cont de constituţia lui, vârstă, sex, afecţiunea, existenţa şi stadiul evoluţiei, tipul de activitate pe care îl desfăşoară, existenţa altor afecţiuni, în urma diagnosticului stabilit.

Utilizarea kinetoterapiei se regăseşte în trei secţiuni: în programe profilactice, curative sau de recuperare. Kinetoterapia de prevenire sau profilactică este cea mai naturală şi eficientă formă de menţinere a sanătăţii deoarece are la bază exerciţiul fizic.

Prevenirea afecţiunilor este cu mult mai uşor de realizat decât tratarea acestora. Doua sau chiar şi trei şedinţe de kinetoterapie profilactică pe săptămână vă oferă o bună dispoziţie şi o formă fizică de invidiat.

Kinetoterapia de prevenire sau profilactică - cuprinde totalitatea metodelor şi mijloacelor de realizare a tratamentului prin care se urmăreşte menţinerea unui nivel funcţional satisfăcător, creşterea nivelului funcţional (profilaxia primară sau gimnastica de întreţinere, plimbări, jogging, gimnastica aerobică), aplicarea unor programe de prevenire sau de apariţie a complicaţiilor în anumite boli cronice (profilaxia secundară);

Kinetoterapia de tip curativ - se asociază cu sectorul de tip profilactic şi de recuperare;

Kinetoterapia de recuperare - cea mai importantă în programul de recuperare medicală, urmărind prin intermediul unor programe de exerciţii fizice refacerea funcţiilor diminuate, creşterea nivelului funcţional, realizarea unor mecanisme compensatorii în situaţii de readaptare funcţională (tonifierea muşchiilor adiacenţi, unuia care este artofiat, pentru a ajuta la efectuarea mişcării executată în mod normal de acel muşchi).

Beneficiile kinetoterapiei profilactice:

- Îmbunătăţeşte considerabil sănătatea fizică şi psihică
- Creşte capacitatea de efort fizic şi intelectual
- Este o procedură absolut naturală şi fără efecte secundare
- Dobândirea şi păstrarea unui tonus muscular optim
- Scăderea în greutate şi menţinerea greutăţii ideale
- Prevenirea afecţiunilor respiratorii
- Îmbunătăţirea reflexelor posturale
- Îmbunătăţirea atitudinii corporale
- Menţinerea unei bune coordonări şi abilităţi a mişcărilor
- Menţinerea unei posturi şi alinieri corecte

Kinetoterapia în invatamantul special destinată elevilor cu CES urmărește depistarea, diagnosticarea, recuperarea, adaptarea și integrarea socială a celor cu deficiențe de natură intelectuală, senzorială, fizică, neuromotorie, psihomotorie, comportamentală sau multiple.

Bibliografie

Oraviţan M. – “ Ghid de anatomie – Aparatul locomotor”Editura Mirton (2003)

Oraviţan M. –„ Noţiuni de kinetoprofilaxie” Editura Eurobit, Timişoara(2007)

Pantea C. – “ Gimnastică medicală - curs” Timişoara(2005)

Pantea C. – „ Elemente de biomecanică cu aplicaţii în sport şi kinetoterapie”Timişoara (2005)

Papilian V. - ,,Anatomia omului,, Editura All Bucureşti (2005)

Sbenghe T. - ,,Kinesiologie , ştiinţa miscării,, Editura Medicală Bucuresti (2005)

Marcu V.-„Bazele teoretice şi practice ale exerciţiilor fizice în kinetoterapie” Ed. Univ.din Oradea 1997;

C-tin Albu, Adriana Albu, Tiberiu Leonard Vlad, Ioan Iacob – „ Psihomotricitatea” – Institutul European.

Blandine Calais-Germain, Andreee Lamotte – „ Anatomie pentru mişcare - exerciţii de bază”- Editura Polirom.
https://ro.scribd.com/document/409998260/Terapia-Kineto-in-Invatamantul-Special

EDUCAȚIA PENTRU TOȚI COPIII-

EDUCAȚIA PENTRU FIECARE

AUTOR: BUMBU MARINELA-OLGA

INSTITUȚIA: CENTRUL ȘCOLAR DE EDUCAȚIE INCLUZIVĂ-BECLEAN

Fiecare copil are caracteristici, interese, abilități și cerințe de învățare unice și de aceea, pentru ca dreptul la educație să aibă finalitate, trebuie concepute sisteme educaționale și implementate programe educaționale care să țină seama de această diversitate de caracteristici și cerințe, fiind convinși că împreună putem construi o școală deschisă, prietenoasă, tolerantă și democratică fără discriminări și excluderi, o școală unde copiii sunt valorizați și intregrați. Educația trebuie văzutănu ca pe un privilegiu pentru cîtiva, ci ca un drept al tuturor, educația nu este un simplu mecanism prin care indivizii acumulează o gamă limitată de cunoștiințe și deprinderi de bază, ci un factor crucial al dezvoltării personale și sociale. Fiecare copil pe care îl educăm este un om pe care îl câstigăm. Fiecare copil are dreptul la educație. Persoanele cu dezabilități trebuie să aibă acces la educație în școlile de masă, care, la rîndul lor, trebuie să se adapteze unei pedagogii centrate asupra copilului, capabilă de a ieși în întimpinarea oricărei necesități. Elevii cu dezabilități integrați în școala de masă au nevoie de asistență psihodagogică și de specialitate acordată de profesorul itinerant și de sprijin pentru că șiei sunt ai noștri,să-i prim așadar.

Este cunoscut faptul că atitudinile, motivația și nivelul de instruire a cadrelor didactice din invățământul de masă constituie elemente importante în realizarea includerii tuturor copiilor.

Atitudinile cadrelor didactice sunt influențate de percepția rolurilor, dar și de gradul de asumare a responsabilităților și experiența personală.

Iată câteva opinii ale profesorilor din învățământul de masă:

- Integrarea școlară a copiilor cu CES nu este problema lor, ci o problemă politică și administrativă.
- Educația copiilor cu CES nu intră în sarcina lor, ci a cadrelor didactice din învățământul special.
- Este mai eficientă integrarea lor în clase speciale.

- Afirmă că sarcinile pe care le au de realizat sunt suficiente, nu mai au nevoie de altele suplimentare.

Multe dintre atitudinile acestor cadre didactice sunt dovada temerilor umane în fața unor situații care necesită mai multe abilități, asumarea responsabilităților, alocarea unui timp suplimentar pentru a se instrui, schimbarea practicii și munca în echipă.

Un rol important îl are natura populației clasei, teama că prezența elevilor cu CES (sau rromi) va avea efecte negative asupra celorlalți copii. În general, de îndată ce un copil a fost etichetat ca fiind cu CES sau rrom...se pare că punctul de vedere al cadrului didactic asupra copilului a fost influențat.

În scopul realizării includerii școlare s-au elaborat o serie de strategii de sprijinire a profesorilor din învățământul de masă ca de exemplu:

- Formarea inițială și continuă a cadrelor didactice prin dobândirea de cunoștiințe despre includerea și stăpânirea unor strategii de instruire pentru a veni în întâmpinarea nevoilor diferite ale copiilor.
- Echipe de specialiști în educația specială care să ofere cadrelor didactice din școala de masă suport în timpul serviciului.
- Crearea unui centru de resurse în școală pentru a sprijini cadrele didactice (materiale informative, didactice).
- Crearea unor clase cu un număr mic de elevi.

Conceptul de includere este perceput de majoritatea oamenilor ca ceva care are de-a face doar cu școala, de aceea el trebuie cpmpletat cu noțiuni de participare, cooperare, egalitate și valorizarea rolurilor.

În școala obișnuită copilul deficient trebuie să primească întregul sprijin suplimentar de care are nevoie pentru o performanță după posibilitățile lui.

Nevoile de a asigura o pedagogie care să-i permită copilului cu CES să beneficieze de întregul potențial educațional avut la dispoziție în scopul propriei dezvoltări rămâne o problemă de fond a educației. Educația integrată propune o pedagogie de tip suportiv pentru elevi.

Aceasta presupune tratarea copilului ca ansamblu de resurse specifice ce trebuie dezvoltate, considerarea mediului ca ansamblu de resurse specifice ce trebuie valorificate nediscriminativ, dar diferențiat, dezvoltarea unui climat educațional suportiv bazat pe motivare, susținere și încredere, punerea în acțiuna a unor modalități pedagogice moderne de lucru cu elevii, inițierea unor parteneriate cu părinții elevilor, cu autoritățile locale. Încercarea de a răspunde la întrebările prezente și adaptarea unor metode dezirabile de înlăturare a aspectelor negative ale acestui proces pot deveni un sprijin real în integrarea copiilor cu dizabilități.

Plecând de la aceste aspecte ca strategii ce sprijină integrarea școlară a copiilor cu dizabilități, școala este chemată să asigure:

- Analiza situației copilului în funcție de domiciliu;
- Evaluarea globală a capacității reale ale copilului cu CES, a forțelor sale psihice, a coeficientului de educabilitate;
- Elaborarea unui proiect de integrare- pe baza unui psihodiagnostic formativ, dinamic și a formulării unui prognostic în raport cu natura, gradul și complexitatea dizabilității- prin coolaborarea cu părinții și alte persoane din anturajul copilului;
- Planificarea și coordonarea acțiunilor celor implicați în proiectul ecologic din educația integrată a copiilor cu CES;
- Evaluarea periodică, regulată, a demersurilor angajate și acțiunilor realizate în cadrul strategiilor proactive și reactive;
- Integrarea fizică are se referă la posibilitatea de a avea acces la mijloacele fizice (obiectuale), pentru satisfacerea nevoilor fundamentale (primare), de exemplu: a avea o locuință proprie, haine bunuri personale, de a beneficia de adaptare, de a avea contacte sociale, de a se asocia cu alte persoane;
- Integrarea socială se referă la posibilitatea de a avea contacte sociale spontane și regulate, la dreptul de a se simți și de a fi perceput ca făcând parte dintr-un context social, de exemplu: în relațiile familiale, cu vecinii, cu prietenii, în cadrul echipei d emuncă cu un membru al personalului;
- Integrarea socială s ereferă la nivelul participării persoanelor cu CES la un proces util, productiv, din cadrul societății, în cadrul diferitelor organizații și asociații, având responsabilități și beneficiind de încrederea valizilor.

Integrarea copiilor cu CES vizează:

- Domeniul instituțional care presupune școli pentru toți copiii; clase speciale pentru copii cu CES în cadrul școlilor de masă; integrarea individuală a acestora.
- Domeniul curriculum-ului care presupune restructurări de tipul:

-curriculum comun de bază, curriculi diferențiat, curriculum adaptat și, de ce nu...transformarea curriculum-ului nucleu în curriculum individual;

- sistemul unitar de formare a personalului didactic.

Principiul fundamental al școlii este acela că toți copiii trebuie să învețe împreună, oricând acest lucru este posibil, indiferent de dificultățile pe care le întâmpină aceștia.

Școala trebuie să recunoască și să reacționeze la diverse cerințe ale elevilor lor, armonizând atât diferitele stiluri de a învăța, cât și diferitele grade de reușită școlară și să asigure o educație de calitate

pentru toți, prin programe de învățământ adecvate, o bună organizare, strategii didactice corecte, folosirea optimă a resurselor și a parteneriatului cu ceilalți membrii ai comunității în care funcționează.

Școlile obișnuite cu orientare incluzivă sunt cele mai eficiente mijloace de combatere a discriminării și creează comunități primitoare dezvoltând o societate incluzivă și oferind tuturor accesul la educație. Se va putea astfel îndeplini generosul ideal al ,, educației pentru toți - educația pentru fiecare,,.

BIBLIOGRAFIE:

1). Burns, R., *Self Concept Development and Educație,* Holt Rinehart and Winston, London, 1991;

2). Hart, S., *Differentație,* London, Routledge, 1996;

3). Luton, K., *Policy Development for Special Educațional Needs.* A primary school Approach, NASEN, 1995;

4). McNamara, S., Moreton, G., *Understanding Differenntiație. A teacher guide,* David Fulton, London, 1997

VALORIFICAREA PRACTICILOR INCLUZIVE ÎN VEDEREA OPTIMIZĂRII INCLUZIUNII SOCIALE A COPIILOR CU CES

CAZAN BIANCA SIMONA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ȘTEFAN CEL MARE" BISTRIȚA

Incluziunea presupune un proces permanent de îmbunătățire a instituţiei de învățământ, având ca scop valorificarea optimă a resurselor existente, în special a resurselor umane, pentru a susţine participarea la procesul de învăţământ a tuturor copiilor din cadrul unei comunităţii. Incluziunea se bazează pe un sistem educaţional comprehensiv real, care susţine școala ca instituţie deschisă pentru toţi copiii, accentul fiind pus pe drepturile tuturor copiilor, pe schimbarea mediului educațional şi al clasei unde fiecare elev să se simtă acceptat şi valorizat, parteneriat între cadrele didactice şi specialiștii care oferă suport şi intervenţie de specialitate tuturor copiilor.

Argumentele care evidențiază necesitatea asigurării educaţiei incluzive sunt multiple. Din perspectivă conceptuală, educaţia incluzivă este fundamentată pe argumente sociale, pedagogice şi psihologice: fundamentele sociale vizează implicarea socială a persoanei, adaptarea şi integrarea individului în societate, echilibrul dinamic dintre personalitate şi societate. Fundamentele

pedagogice fac trimitere la conceptul de educabilitate, la finalitățile şi legitățile generale ale educaţiei, la teoriile curriculumului şi teoriile învăţării. Fundamentele psihologice se raportează la teoriile dezvoltării ontogenetice şi a personalităţii, la teoria intervenţiei timpurii în dezvoltarea copilului, la teoriile evaluării structurilor psihice ale personalităţii. Politicile şi strategiile naţionale și internaționale pentru elevii cu nevoi speciale au la bază ideea educaţiei pentru toţi corelată cu imperativul educaţiei pentru fiecare.

Din această perspectivă au fost stabilite următoarele priorităţi pentru practicile incluzive: instituţiile trebuie să includă în procesul de învăţământ toate categoriile de elevi, inclusiv pe cei cu deficienţe, prin promovarea educaţiei incluzive; intervenţia timpurie este o prioritate a educaţiei speciale și incluzive; eliminarea etichetărilor şi stigmatizărilor pentru diferite tipuri de deficienţe ca fiind „noneducabile”.

Pentru desfăşurarea practicii incluzive, politicile asupra educaţiei incluzive urmăresc: crearea bazei de date la nivel local şi naţional privind situaţia copiilor, inclusiv a celor aflaţi în situaţii deosebit de dificile, pentru dezvoltarea serviciilor de asistenţă de calitate; adaptarea infrastructurii instituţiilor de educaţie, a condiţiilor fizice ale clădirilor la necesităţile copilului în dificultate; elaborarea programelor sociale complexe de asistenţă cu orientare multidimensională pentru copiii aflaţi în dificultate: asistenţă medicală, pedagogică, psihologică, socială; implicarea ONG-urilor în finanţarea şi dezvoltarea serviciilor de asistenţă pentru copiii aflaţi în dificultate.

Principiile de bază ale adaptării mediului la necesitățile elevilor cu CES derivă din modelul social al abordării dizabilității și se focusează pe proiectarea mediului în felul în care acesta să nu creeze bariere pentru participarea și activitatea copiilor. Principalele caracteristici ale unui astfel de mediu sunt: siguranța, accesibilitatea, convenienţa, flexibilitatea, adaptabilitatea, lejeritatea în utilizare, durabilitatea. Pentru incluziunea copiilor cu CES este necesar ca toată unitatea educaţională să fie implicată. Acest lucru determină măsuri necesare în managementul instituţional, în managementul fiecărei clase de elevi, precum şi în practicile directe ale specialiştilor din instituție. În acest context, managementul instituției are nevoie de o strategie clară, care să urmărească paşi concreți ce vizează:

- elaborarea unui plan de dezvoltare a instituției, în care să se precizeze concret măsurile educaţionale necesare, precum şi parteneriatul cu familia, profesioniștii implicaţi şi comunitatea;
- pregătirea elevilor pentru a se accepta unii pe alții, pentru a colabora şi a lucra împreună;
- asigurarea unui climat primitor şi deschis în instituția de învățământ, prin organizarea mediului educaţional cât mai eficient şi stimulator;
- asigurarea unui curriculum flexibil şi deschis, la care să aibă acces şi părinţii;

- evaluarea fiecărui elev prin observaţie directă şi indirectă, pentru a asigura participarea lui adecvată la activităţile curriculare;
- asigurarea accesului tuturor copiilor în programul instituției, dar şi la modificările şi adaptările acestuia;
- asigurarea unei evaluări permanente şi periodice a progreselor pe care le fac toţi elevii nu numai din punctul de vedere al achiziţiilor intelectuale, ci şi al relaţiilor sociale, al cooperării şi colaborării, al dezvoltării imaginii de sine şi încrederii în forţele proprii;
- ajustări permanente ale curriculumului, pentru a se adapta la nevoile educative ale copiilor;
- schimb permanent de idei, experienţe şi soluţii între specialiștii din instituție, între aceștia şi manager, precum şi cu familiile eleviilor.

Se consideră că în vederea asigurării incluziunii sociale de success a elevilor cu cerințe educaționale speciale este necesar a se coopta potențialul tuturor agenților educaționali, sociali, valorificat în cadrul parteneriatului familie-instituție incluzivă-comunitate.

Parteneriatul în favoarea elevului cu CES scoate în evidență un proces complex, încadrat în actul educațional adresat tuturor copiilor. El prinde contur în perioada preșcolarității, dând tonul activităților parteneriale ulterioare. Parteneriatele se constituie prin efortul fiecărui agent educaţional/social - familie restrânsă şi extinsă, instituție preșcolară, instituție școlară, centre comunitare de socializare, culturale, sportive, autorități de diferite niveluri, componente ale sectorului asociativ. De comun acord, agenții educaționali elaborează tactici, strategii, tehnici, metode, procedee de asistare a elevilor în efortul lor de incluziune în instituția de învățământ şi în societate, creându-le condiții favorizante de valorificare şi valorizare a potențialului fizic, intelectual, spiritual.

Bibliografie:

1. Coord. L. Șoitu Cerințe educaționale speciale pentru toți: Ghid de bune practici. Iași: Institutul European, 2013.

2. Gherguț Alois, Educația incluzivă și pedagogia diversității. Iași: Polirom, 2016.

3. Solovei R., Eftodi A., Bulat G., Curilov S., Bucun N. Educaţia incluzivă: Suport de curs pentru formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul educaţiei incluzive centrate pe copil. Vol. 2. Chişinău: Lyceum, 2016.

5. Vrăsmaș Ecaterina Copiii cu cerințe educative speciale (CES) în grădiniță. În: Sinteze de pedagogia învățământului preșcolar. București: Didactica Publishing House, 2019.

6. Verza Emil Tratat de psihopedagogie specială. București: Editura Universității din București, 2011.

COPIL CA TINE SUNT ȘI EU!

PROF.ÎNV.PREȘCOLAR CICIOAN IONELA
PROF.ÎNV.PREȘCOLAR MOLNAR FLORINA
GRĂDINIȚA CU P.P. JUNIOR – DEJ

,,Învățăm să vorbim – vorbind, învățăm să citim – citind,
învățăm să scriem – scriind, învățăm să includem – incluzând"
(Gary Bunch, Marsha Forest, Jack Pearpoint)

Educația incluzivă este un sistem educaţional în care toate şcolile năzuiesc să ofere "educaţie pentru toţi". Un sistem care recunoaşte dreptul tuturor copiilor de a fi educaţi împreună şiconsideră că educaţia tuturor copiilor este la fel de importantă.

Integrarea din punct de vedere educațional vizează reabilitarea și formarea persoanelor cu nevoi speciale, aflate în dificultate psihomotorie, de intelect, de limbaj, psihocomportamentală, senzorială, printr-o serie de măsuri de natură juridică, politică, socială, pedagogică. Conștiința copiilor, de la cea mai fragedă vârstă, trebuie formată și dezvoltată, învățându-i pe aceștia că primirea copiilor ,,diferiți", alături de toți ceilalți, trebuie făcută nu de dragul lor, ci pentru dreptul fiecărui individ de a participa la acțiuni comune pentru dezvoltarea lui ulterioară, pentru a contribui și el la dezvoltarea comunității în care trăiește.

În condiţiile învăţământului modern incluziunea devine o filosofieeducaţională şi un mod de viaţă democrat, ce promovează egalizarea şanselorpentru fiecare. Recunoaşterea drepturilor egale pentru toţi oamenii, inclusivcopii, fără nici o discriminare, presupune că nevoile fiecărui individ auimportanţă egală. Fiecare copil este diferit, special şi are propriile nevoi, fie că este sau nu un copil cu dizabilităţi. Toţi copiii au dreptul la educaţie în funcţie de nevoile lor. Educaţia incluzivă are ca principiu fundamental un învăţământ pentru toţi, împreună cu toţi, care constituie un deziderat şi o realitate ce câștigă adepți și se concretizează în experiențe și bune practici de integrare/ incluziune. Aceste nevoi trebuie să stea la baza politicilor elaborate lanivel de stat, astfel încât diversele lui sisteme să fie puse la dispoziţia tuturor.Deşi puţine cadre didactice cred că educaţia timpurie este un terenpropice pentru realizarea educaţiei incluzive, fiind susţinuţi de şi mai puţinipărinţi, subliniem că locul copilului cu CES este în grădiniţă, alături de copiiide vârsta lui. Iată şi câteva argumente în favoarea acestei idei, desprinse dincercetările psihopedagogiei copilului de vârstă mică:

− Dezvoltarea copilului este determinată încă de la vârste mici.Multe studii, pornind de la cele clasice, evidenţiază importanţaprimului an de viaţă şi a primilor trei, care fundamenteazăformarea capacităţilor generale şi specifice de adaptare psiho-individuală şi socială.

− Educaţia primilor ani de viaţă nu se poate realiza fără o relaţiedurabilă dintre familie şi factorii educaţionali, dintre care mai întâide toate se evidenţiază grădiniţa.

− Educaţia timpurie presupune neapărat socializarea primară acopilului ca bază pentru dezvoltarea socială a copilului, careconstituie şi scopul primordial al politicilor de incluziune.

− Recunoaşterea importanţei diferenţelor individuale şi planificarea procesului educaţional pornind de la nevoile individuale alecopilului constituie primul pas în educaţia timpurie, precum şi temelia în incluziune.

− Dezvoltarea copilului este un parcurs individual, care presupune o cunoaştere bună de către adult atât a modului, ritmului în care sedezvoltă copilul mic, cât şi a predispoziţiilor, nevoilor, intereselor individuale ale copilului

Cadrele didactice au datoria de a încuraja relațiile de colaborare dintre elevi, pentru că experiența arată faptul că unii elevi pot fi izolați, indiferent de modul în care sunt școlarizați.

Politicile educaționale, activitatea organizațiilor neguvernamentale, formarea cadrelor didactice pot fi considerate factori facilitatori ai incluziunii. Există o tendință de a evidenția și dezvolta acești factori pentru a putea exista o incluziune cât mai eficientă a copiilor cu CES în școala obișnuită și în comunitate. Factorii care împiedică educația incluzivă sunt legate mai ales de mentalități, de atitudini ale unor cadre didactice; ale părinții copiilor fără CES; posibilitățile financiare împiedică unele școli să dezvolte serviciul de sprijin educațional, sau organizarea decursuride formare; curriculum și sistemul de evaluare folosit în sistemul nostru educațional.

Grădiniţa este incluzivă printr-un curriculum flexibil şi deschis ce permite adaptări succesive. Nu copilul urmează curriculumul, ci acesta este un instrument menit să sprijine dezvoltarea lui, se adaptează nevoilor şi particularităţilor acestuia. Când spunem ,,grădiniţă incluzivă", nu trebuie să ne ducem cu gândul la copiii cu CES, ci la fiecare copil în parte, pentru că fiecare are un ritm propriu de dezvoltare şi la un moment dat poate avea nevoie de anumite cerinţe speciale în ceea ce priveşte educaţia. Există, de asemenea, şi anumite situaţii de risc, în care educatoarea trebuie să cunoască trăirile şi comportamentele copilului, pentru a-l sprijini. Riscurile pot apărea din mediul socio-cultural din care acesta face parte, din relaţiile de familie care îi determină existenţa zilnică, precum şi modul de dezvoltare, din modelele formale educaţionale ce pot exercita un stres deosebit asupra copilului care nu corespunde ,,normalităţii" cu care ne-am obişnuit.

Grădiniţa are rolul de a sprijini familiile să aibă încredere în resursele proprii, să facă faţă greutăţilor cu care acestea se confruntă. Educaţia părinţilor şi consilierea acestora au un rol

important în integrarea copiilor cu afecţiuni de natură psihică, emoţională ori de altă natură în grădiniţă. Rezultatele muncii pentru promovarea incluziunii, atât directe cât şi indirecte, faţă de partenerii educaţionali, părinţi, apar după intervale mari de timp şi sunt efectul unui exerciţiu asiduu, susţinut. Centrarea atenţiei educaţionale pe grupurile vulnerabile este un indiciu al nivelului de civilizaţie atins de o anumită societate şi aceasta impune căutarea unei noi formule de solidaritate umană, fapt ce are o semnificaţie aparte în societatea noastră.

Pentru abordarea unei educaţii incluzive în grădiniţă, educatoarea trebuie să respecte următorii paşi:

-să elaboreze un plan de dezvoltare a grădiniţei în care să se precizeze concret parteneriatul cu familia şi comunitatea;

-să fie pregătit întregul personal al grădiniţei pentru a primi toţi copiii, fără discriminări;

-să asigure un climat primitor şi deschis prin organizarea mediului educaţional cât mai eficient şi stimulator;

-să aibă discuţii, în prealabil, cu copiii pentru a se accepta unii pe alţii, pentru a negocia, a colabora şi a lucra împreună;

-să asigure un curriculum flexibil şi deschis la care să aibă acces şi părinţii;

-să evalueze fiecare copil prin observaţie directă şi indirectă pentru a asigura participarea lui adecvată la activităţile curriculare;

-să asigure accesul tuturor copiilor la programul grădiniţei, dar şi la modificările şi adaptările acestuia;

-să asigure participarea tuturor familiilor la decizii şi acţiuni în favoarea tuturor copiilor;

-să evalueze permanent şi periodic progresele pe care le fac toţi copiii, nu numai di punctul de vedere al achiziţiilor intelectuale, dar şi al relaţiilor sociale, al cooperării şi colaborării, al dezvoltării imaginii de sine şi încrederii în forţele proprii;

-să elaboreze planuri individualizate, personalizate pentru copiii care au nevoie de sprijin în anumite componente ale dezvoltării şi la anumite momente;

-să ajusteze permanent curriculumul pentru a-l adapta la nevoile educative ale copiilor;

-să realizeze un permanent schimb de idei, experienţe şi soluţii cu celelalte colege, din grădiniţă sau din alte instituţii, precum şi cu familiile copiilor.

„Eu sunt copilul! Tu ţii în mâinile tale destinul meu.
Tu determini în cea mai mare măsură, dacă voi reuşi sau voi eşua în viaţă!
Dă-mi, te rog, acele lucruri care să mă îndrepte spre fericire.
Educă-mă , te rog, ca să pot fi o binecuvântare pentru lume".
(Din „Child's Appeal”, Mamie Gene Cole)

Bibliografie:

- Adler,A(1995).*Psihologia şcolaruluigreueducabil*.Bucureşti:EdituraIRI;
- Ainscow,M(coord.)(1999).*Dezvoltareapracticilorincluziveînşcoli*.Bucureşti:EditatădeUNICEF;
- Albulescu,I(2004).*Pragmaticapredării.Activitateaprofesoruluiîntrerutinăşicreativitate.*
- Cluj-Napoca:PresaUniversitarăClujeană;
- Băran-PescaruA(2004). *Parteneriatîneducaţie*.Bucureşti:AramisPrint;

ABORDĂRI PRIVIND RELAȚIA DINTRE CADRELE DIDACTICE ȘI COPIII CU CES

CIOBANU DIANA MIHAELA, CMBRAE-ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.20, GRĂDINIȚA NR.160, SECTOR 3, BUCUREȘTI

PREDOI CĂTĂLINA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ ELENA VĂCĂRESCU, SECTOR 1, BUCUREȘTI

Educarea copiilor și adolescenților cu cerințe educaționale speciale (CES) înscriși în ciclurile preșcolar (ECE), primar, gimnazial și liceal este reglementată în România prin articolul 58 din Constituția României. Politica educațională a României privind incluziunea elevilor cu CES în școlile normale a fost demarată în anii 90, simultan cu îmbunătățirea vieții copiilor din școlile speciale. Legea Educației din 1995 (prima după 1989) a dedicat un întreg capitol educației speciale, introducând conceptele cerințelor educaționale speciale – CES și educație integrată, pe baza cerințelor educaționale ale copiilor cu dizabilități din școli speciale, clase speciale introduse în școli normale și integrare individuală în clase regulate.

În 1997, în Legea privind statutul cadrelor didactice a fost introdus conceptul cadrului didactic itinerant, cu scopul de a sprijini copiii cerințe educaționale speciale incluși în școlile normale. Mai târziu, Hotărârea de Guvern nr. 1251 din 2005 privind măsuri educaționale speciale a prevăzut condițiile și măsurile de organizare a unui Sistem de învățământ incluziv, pe baza conceptelor de educație specială integrată. Conceptul se bazează pe experiența din școlile speciale, încercând să transfere această experiență în școlile normale, pornind de la conceptul "servicii adaptate elevului".

Legea Educației nr. 1/2011 (in vigoare, republicată cu modificări ulterioare), a extins structurile pentru a sprijini acest sistem educațional incluziv, creând centre de resurse naționale

pentru sprijin didactic (câte un centru CJRAE în fiecare județ și un centru CMBRAE pentru București).

Includerea elevilor cu CES în clase și școli normale a continuat. CJRAE și CMBRAE au oferit terapie a vorbirii și consiliere școlară pentru elevii cu CES din școli de stat (școlile private sunt excluse) în zone urbane (zonele rurale sunt excluse).

Alte servicii au fost păstrate mai ales în școlile speciale (cadrul didactic itinerant), sau în fostele școli speciale transformate în așa numitele 'centre școlare pentru educație incluzivă'. Amestecul dintre sistemul școlilor speciale și educația specială integrată a creat mari confuzii între tipurile de CES (de ex. dislexie) și dizabilități generale (handicapuri) care erau abordate în școlile speciale înainte de 1989.

Integrarea copiilor cu CES poate fi considerată mai degrabă fizică decât una reală, deoarece serviciile de sprijin sunt insuficiente sau inadecvate și ineficiente pentru toate categoriile de actori din sistemul de învățământ: copiii cu CES și familiile acestora; cadre didactice; managementul școlilor și administrația școlilor (autorități locale); copiii din școlile normale și familiile acestora.Totuși, sistemul devine din ce în ce mai deschis și noi reglementări au fost adoptate pentru a completa prevederile lipsă pentru fiecare tip de cerință educațională.

În învățământul public, acest sistem privind școlile speciale pentru diferitele tipuri de dizabilități este implementat și în paralel se încearcă integrarea individuală a elevilor cu dizabilități/CES în școlile normale. Integrarea claselor de educație specială în școlile normale nu a avut succes cu câteva mici excepții.Cadrele didactice sunt conștiente de politica de învățământ din România privind incluziunea elevilor cu CES în școlile normale și cu toatele au experimentat această incluziune în activitatea lor profesională.

Totuși, există înțelegeri și percepții diferite asupra conceptului, iar principala observație este că situația de fapt este foarte diferită față de politica națională de învățământ stabilită prin lege. Realitatea este că România nu are o strategie structurată, pentru a face legătura între valorile promovate de Legea Educației Naționale (și alte texte legislative privind CES) și practicile curente. Acesta este motivul pentru care școala se confruntă cu obligația de a aplica măsuri privind incluziunea stabilite prin politica educațională națională, fără a deține mijloacele de satisfacere a acestor cereri.

Cadrele didactice din școlile normale (inclusiv managerii) simt presiuni din diferite direcții: Presiunea părinților copiilor cu CES, deoarece aceștia consideră integrarea în școala normală ca o șansă pentru o mai bună incluziune socială a copiilor lor. Legea insistă pe asigurarea de drepturi egale la educație, toți copiii, indiferente de dificultăți sau situații speciale, putând fi integrați în școli normale. Profesorii percep această integrare ca pe o presiune deoarece se confruntă fără sprijin cu un număr în creștere de cazuri de copii cu CES pe care nu sunt pregătiți a-i primi în clase cu o

abordare educațională adecvată. Presiunea autorităților/ministerului, care insistă pe creșterea calității educației pentru toți elevii, dar evaluarea performanței profesionale a cadrelor didactice se bazează exclusiv pe rezultatele la examenele naționale, concursuri școlare, olimpiade, implicarea în proiecte sau alte activități etc. Nu există nici o adaptare pe baza aspectelor specifice privind CES, cu excepția noii reglementări numite "Procedura" pentru examenele naționale (2019), prea recentă pentru a fi considerată referință. Presiunea celorlalți părinți,părinții elevilor 'normali', care critică profesoriișisi managementulșcolilor pentru prezența anumitor elevi cu CES care, în opinia lor, 'deranjează' activitatea la clasă și răpesc din timpul dedicat de profesor copiilor, pentru a-i integra pe cei cu CES.

Presiunea există și asupra managerilor deoarece aceștia au dificultăți în a identifica soluții astfel încât școlile lor să fie considerate incluzive de către întreaga comunitate, precum și a performa ca 'școli de elită'. Trebuie menționat faptul că percepția actual asupra calității actului de învățământ oferită de școală se bazează pe rezultatele bune obținute de elevi la diferite concursuri și la examenele naționale. Un alt aspect menționat de către cadrele didactice se referă la copiii care nu au dificultăți de învățare dovedite și nu sunt identificați ca având CES, din cauza părinților care refuză să accepte situația și nu permit evaluarea copiilor pentru a avea mai multe informații detaliate cu privire la dificultățile acestora și eventuale cerințe educaționale speciale.

Pe de altă parte, părinții nu se simt în siguranță să certifice eventualele nevoispeciale ale copiilor, deoarece resimt și presiunea tratamentului neadecvat al adevăratei probleme, fără sprijin profesionist la clasă (profesorul itinerant care poate oferi sprijin la nu este suficient din cauza lipsei de personal; în general, doar orașele mari beneficiază de acest tip de profesori, iar timpul alocat pentru fiecare caz nu depășește 2 ore pe săptămână).

Părinții resimt, ca și profesorii, o presiune provenind de la părinții elevilor 'normali'. În România sunt înregistrate exemple de bune practici, deoarece cazurile elevilor cu TSI sunt certificate cu diagnostice corecte, cu sprijin din partea familiei.

În funcție de abordarea personală, unele cadre didactice utilizează metode diferite în cadrul procedurii didactice cum ar fi: reducerea sarcinilor, examinări orale în locul celor scrise, sprijin personal pentru sarcinile la clasă, coleg de clasă de sprijin pentru elevul cu CES, metode alternative de deprindere a citirii în ciclul primar, metode inovatoare (joc și învățare)și o abordare prietenoasă pentru toți elevii, foarte eficace pentru elevii cu SLD, hărți conceptuale (interes în creștere pentru maparea minții ca și metodă didactică pentru toți elevii și foarte eficace ca metodă de evaluare pentru elevii cu SLD), instrumente digitale (învățare vizuală cu prezentări video, manuale digitale, software de corecție – versiunea românească a OneNote, software pentru citire - engleză,).

Există abordări foarte diferite privind relația dintre cadrele didactice și elevi (și familia acestora). Am făcut observație la fața locului în clasele selecționate unde cadrele didacticeau un

grad de pregătire și sunt conștiente de nevoile speciale ca și TSI și de modurile diferite de abordare a acestor cerințe. Totuși, semnale foarte diferite vin din ambele părți, cadrele didactice și elevii (familia), fiecare susține că sunt multe lucruri de realizat pentru a avea o școală cu adevărat incluzivă. Chiar și în aceeași școală, același elev poate avea parte de experiențe diferite în funcție de abilitățile sale mai elevate în anumite domenii sau pe baza capacității individuale a profesorilor de a-și adapta procedura didactică la cerințele acestuia.

Bibilografie:

Ces ghid pentru profesori Magic Sens "Managing Graduated approache and including balanced curriculum for special Educhational Needs students", București, 2019, Editura Traved Advisor

Asociația Română pentru copiii dislexici, Material compensator TSI pentru clasele a 5-8, "Prietenul dislexicului la limba română", București, 2019

DEZVOLTAREA ȘI INTEGRAREA COPIILOR CU CES

PROF. ALINA CIOCOIU,
ȘC.GIMN. „ION SIMIONESCU" , IAȘI

În majoritatea țărilor occidentale problematica integrării sociale a persoanelor cu diferite tipuri de deficiență a fost abordată din cel puțin șase perspective (Meijer, J.P. Cor, Sip Jan Fiji, Seamus Hegarty, 1994):

- integrarea fizică - se referă la posibilitățile de acces în spaţii publice a persoanelor cu deficienţe la fel ca şi celelalte persoane din comunitate
- integrarea la nivelul terminolagiei- renunțarea la expresiile şi etichetele discriminatorii față de persoanele cu deficiențe
- integrarea la nivel administrativ - adoptarea unor norme sau reglemenări prin care să se acorde o serie de facilități persoanelor aflate în diferite situații de handicap în raport cu celelalte persoane din comunitate
- integrarea socială - favorizarea contactelor sociale între persoanele cu deficiențe şi celelalte persoane din comunitate în cadrul unor activități comunitare, inclusiv cele desfăşurate în şcoală
- integrare la nivel de curriculum - se referă la crearea condițiilor de acces în mod egal la educaţie şi instruire a copiilor, fără discriminare pe motive de handicap, pornind de la aceleaşi finalități şi

aceleaşi conţinuturi educaționale

- integrarea psihologică - se referă la educația copiilor în aceleaşi spaţii, în acelaşi timp şi folosind aceleaşi programe, fără constrângeri şi fără discriminări privind performanța şcolară a elevilor.

O sistematizare a unorargumentereferitoare la integrareacopiilor cu deficiențeînșcolile de masătrebuiesăaibăînvederediscutarealor din trei perspective: perspectivaeducațională, socialășieconomică.

Din perspectivăeducațională, este bine ca acești copiicu cerințe speciale să fie integrați în școlile de masă deoarece pot avea de câștigat toți elevii, chiar și cei fără probleme. În momentul în care sunt integrați elevi cu anumite deficiențe, se pune accent tot mai mult pe lucrul diferențiat, în funcție de nevoile fiecărui elev în parte. Atunci când elevii sunt relativ de același nivel, când nu comportă probleme deosebite, se observă că profesorii de cele mai multe ori lucrează la fel cu toată clasa. Prezența în clasă a unor elevi cu cerințe speciale face ca profesorul să conștientizeze că și elevii obișnuiți au nevoie uneori să fie priviți în mod diferit, având cerințe individuale.

Din perspectivă socială, școlile incluzive au meritul de a deschide drumul către o societate mai atentă la cei din jur, care alungă termenul de discriminare. Nu se poate considera că discriminarea nu funcționează dacă încă există reticențe la nivelul comunității pentru deschiderea cât mai multor școli incluzive. Este cunoscut faptul că, din păcate, această discriminare persistă în continuare pe scară largă, motiv pentru care copiii care învață în școli speciale sunt etichetați de multe ori prin termenul de „handicapați". Tocmai de aceea, tot maimulțidintrepărinții cu copii cu dizabilitățivor să-i înscrie pe aceștia în școlile de masă, în ciuda faptului că multe dintre instituțiile respective nu sunt pregătite să primească astfel de copii, deoarece fie personalul didactic nu este perfecționat pe măsură, fie nu există dotările materiale necesare, fie în școala respectivă nu s-a trecut peste unele prejudecăți. De multe ori, acești copii ajung să fie integrați doar fizic în școlile obișnuite, deoarece nu li se răspunde în funcție de nevoile fiecăruia. Cu cât se deschid mai multe școli incluzive care să-și propună adaptarea tuturor resurselor pentru binele comun al elevilor de orice natură, cu atât se pun bazele unei societăți construite pe spiritul democratic – o societate deschisă, în care funcționează respectul reciproc.

Din perspectivăeconomică se conturează un argument la fel de solid, însprijinulintegrării copiilor cu cerințe speciale în programul școlilor de masă. Costămultmaimultsăexistediferitetipuri de școli, specializateîneducareaunorgrupurispecifice de elevi. Școalaincluzivăartrebuisă fie gândită ca o școalăpentrutoți, undecopiii pot săînvețeîmpreunăfolosindu-se uneori de aceleașiechipamente. De multeori, școlilespecialeconținuneledotări care arputeaamelioraşidemersuleducativ al elevilorobișnuiți.

Așadar, școalatrebuiesă fie un model al nondiscriminării. Copiii de astăzivor fi adulții de mâine.Învățând de micisărespecteşisăoferesprijincelorlalți, le va fi maiușor ca

aceastăpracticăsădevinăpeviitorunaobișnuită, învățându-i, poate, șipealții, la rândullor, săfacăacestlucru.

Bibliografie:

Gherguț, A. (2006), *Psihopedagogiapersoanelor cu cerințespeciale. Strategiidiferențiateșiincluziveîneducație, ediția a II-a, revăzutășiadăugită*, Iași, EdituraPolirom

Gherguț, A. (2013), *Sinteze de psihopedagogie specială: ghid pentru concursuri și examene de obținere a gradelor didactice, ed. a III-a, revăzută și adăugită*, Iași, Editura Polirom

Educația favorabilă incluziunii

Prof. înv. preșc. Ciotmonda Cecilia-Carmen,

Grădinița cu Program Prelungit nr. 3 Bistrița

Poate fiecare profesor a încercat să răspundă la un moment dat la întrebări de genul: De ce nu toţi elevii mei progresează în acelaşi fel? Cum pot să-i ajut pe toţi să înţeleagă? Cum pot să-i ajut pe cei care învaţă mai greu?

Un prim pas în oferirea răspunsurilor la aceste întrebări stă în faptul că profesorul ar trebui să accepte, în primul rând, diversitatea dintr-o clasă; faptul că fiecare elev are propriile sale capacităţi intelectuale, diferite de cele ale altor colegi, că fiecare are stilul său propriu de a învăţa şi fiecare are nevoile sale în privinţa asimilării de informaţii. Aşadar, unul dintre cele mai importante aspecte a le învăţământului actual este nevoia sa de adaptare la necesităţile copiilor, oricare ar fi acele necesităţi şi oricare ar fi copiii – fie că sunt copiii cu CES, fie că pur şi simplu sunt copii cu un ritm mult mai încet de învăţare.

Şcoala incluzivă devine astfel o şcoală deschisă tuturor, o şcoală prietenoasă, flexibilă, o şcoală care abordează procesul de predare – învăţare – evaluare într-un mod dinamic şi atractiv, o şcoală care, prin sprijinul pe care îl oferă tuturor copiilor, se constituie într-un factor de bază al incluziunii sociale, contribuind la eliminarea prejudecăţilor legate de apartenenţa la un anumit mediu şi la spargerea barierelor existente între diferitele grupuri din interiorul unei comunităţi

Impunându-se ca un nou tip de educaţie , flexibilă , adaptabilă la nevoile speciale şi c.e.s. ale tuturor educabililor în general şi la cele ale celor disabili în special , educaţia integrată se detaşează de normativitatea educaţiei tradiţionale . Acest aspect se reflectă în maniera de abordare metodologico-procedurală a educabililor . Strategiile specifice integrării educative sunt la rândul lor

flexibile , caracterizate prin diversitate Conceptul de strategie în educaţia integrată se distanţează de accepţia din pedagogia europeană-continentală , apropiindu-se de cea anglo-saxonă . Aceasta nu pune accent pe combinarea inspirată a metodelor şi mijloacelor clasice , ci pe „ aplicarea inspirată , originală , creativă , în orice caz , într-o nouă manieră , a unor metode şi mijloace vechi , preexistente , acceptându-se chiar modificarea acestora “ (Ungureanu Dorel , 2000) . Multi dintre noi au o viziune proprie asupra ideii complexe precum este incluziunea. Diversitatea din sanul grupului poate cauza probleme care prezinta riscul de a conduce la neglijare, excludere sau segregare. Provocarile pentru grup si pentru cei responsabili de grup sunt de a mentine grupul impreuna si de a lupta impotriva nevoii de excludere sau segregare care ar putea sa apara. Acest lucru trebuie facut de la cea mai frageda varsta, in prima forma ,,de grup" la care participa copiii, prin modificarea modalitatilor de lucru si prin schimbarea normelor, regulilor, valorilor curriculare, strategice, de prejudecata sau stereotipice, pentru a facilita participarea deplina in activitati a tuturor copiilor.O gradinita poate fi incluziva si poate dezvolta practici incluzive in abordarea copiilor, daca se doreste cu adevarat acest lucru. In acest sens, munca cu copiii continua pana cand nu se vor mai face diferentieri si segregari in cadrul grupului, iar parintii vor accepta toti ,,colegii" copilului lor.Copiii care ne trec pragul gradinitei ne pun in situatia de a cauta mereu noi solutii la problemele ridicate. De cele mai multe ori gasim solutiile cele mai bune pentru copii. Uneori suntem pusi insa in dificultate de complexitatea problemelor. Ce este mai bine pentru copilul in cauza? Ce este bine pentru ceilalti copii din grupa? Avem disponibilitate si resurse suficiente pentru a depasi problemele aparute? Acestea sunt unele intrebari pe care ar trebui sa ni le punem, noi cadrele didactice.De asemenea, pentru o educatie incluziva, comunitatea si multiplele modalitati de interventie, au un rol hotarator in depasirea barierelor de comunicare, a dificultatilor de ordin social si economic care ar putea sa duca la marginalizare si segregare.In acest sens, munca cu prescolarii trebuie sa continue pana cand nu se vor mai face diferentieri si segregari in cadrul grupului, iar parintii vor accepta toti "colegii" copilului lor. Conceptul de educatie incluziva se poate defini prin acceptarea de catre institutiile de invatamant a tuturor copiilor, indiferent de sex, apartenenta etnica si sociala, religie, nationalitate, rasa, limba, infirmitate, situatia materiala a copilului, a parintilor sau tutorilor sai. Educatia este strans legata de recunoasterea si acceptarea diversitatii; caracteristicile individuale difera, dar aceasta este conditia normala a convietuirii umane. De aici se poate ajunge usor la intrebarea "Cum putem trai diferiti in acelasi grup?"Este nevoie de educatie incluziva deoarece copiii, indiferent de disabilitatea sau dificultatea de invatare, au un rol de jucat in societate dupa terminarea scolii. Un inceput timpuriu in grupuri de joaca, urmat de educatia in scoli si colegii normale este cea mai buna pregatire pentru o viata integrata. Educatia este o parte integranta si nu separata de restul vietilor copiilor. Copiii cu dizabilitati pot si sunt educati in scoli obisnuite cu un sprijin adecvat. In conditiile actuale se amplifica importanta educatiei prescolare, determinata pe de

o parte de parintii suprasolicitati profesional, o parte din ei plecati peste hotare, sau situatia celor din familii vulnerabile (alcoolici, familii cu multi copii), iar pe de alta parte, cerintele gradinitei presupun deja anumite cunostinte si abilitati pe care copii trebuie sa le aibe. Pentru consolidarea unui set de valori stabil si coerent care sprijina gradinita in formarea la copii a unei conduite favorabile, a unui stil de viata sanatos, este necesara eficientizarea relatiei scoala-familie. Familia reprezinta elementul cheie in socializarea copilului cu colectivul grupei fiind consultata cu privire la activitatile educative din gradinita si cu privire la activitatile optionale pe care doresc sa le desfasoare copiii.

Gradinita este o parte minora ca dimensiune a comunitatii, dar devine foarte importanta prin structura ei calitativa de a determina, prin functionarea ei, viitorul celorlalte elemente ale parteneriatului familia este prima influentata de calitatea activitatii gradinitei, apoi scoala este la fel de interesata de educatia prescolara, iar comunitatea locala este cea care cumuleaza toate influentele viitorului prin educatia prescolara. Predispozitia biologica nu este o sentinta, iar mediul social este o sansa. Sentinta produsa de societate este mai periculoasa pentru un copil in dezvoltare decat predispozitia biologica. Pornind de aici, trebuie sa intelegem faptul ca traim intr-o lume a diversitatii umane, ca scoala nu se poate eschiva de la rolul de promotor al progresului uman si ca doar ea poate facilita schimbarea, intrevazuta ca posibila, a mentalitatii si atitudinii fata de cerintele educative ale tuturor copiilor. Scoala va reusi sa raspunda cerintelor speciale de educatie ale copiilor aflati in dificultate si nevoilor de educatie ale familiilor acestora doar prin eforturile ei interne si cu sprijinul tuturor.

FACTORI FAVORIZANŢI ŞI FACTORI BLOCANŢI PENTRU APLICAREA”TEORIEI INTELIGENȚELOR MULTIPLE”ÎN CADRUL ACTIVITĂŢILOR DIN GRĂDINIŢĂ

Profesor pentru învățământul preșcolar Cîrciu Marta-Diana

Școala Gimnazială ”Dimitrie Onciul” Straja, Grădinița cu Program Normal nr. 2 Straja

Fiecare copil este diferit şi nu poate fi comparat „decât cu sine însuşi”. Şi totuşi, câteva lucruri esenţiale îi fac să fie asemenea: toţi au nevoie de dragoste, de securitate, de îngrijireşi de exerciţiu. Toţi simt nevoia de recunoaştere şi acceptare. Toţi caută un sprijin în adult şi chiar au nevoie de un anumit control din partea acestuia pe măsură ce îşi dezvoltă încrederea în sine şi dobândesc propria experienţă. Copiii îş idezvoltă treptat „capacităţile de informare- procesare-

numite inteligenţe”(*H. Gardner, Tratat de răzgândire, Editura ALLFA,2006*) care să le permită să soluţioneze sau să creeze produse.

Teoria inteligenţelor multiple se încadrează în educaţia centrată pe copil. Diversitatea activităţilor, a contextelor, a materialelor propuse prin TIM permite o diferenţiere a copiilor, a capacităţilor lor de învăţare şi a tendinţelor lor.

Se poate modela educaţia optimă pentru fiecare copil- cel puţin se poate încerca acest lucru – în cadrul activităţilor alese din programul zilnic din grădiniţă.

Educatoarea poate obţine cât mai multe informaţii posibile despre fiecare copil prin metoda observaţiei. Aceste informaţii sunt utile îndeosebi în cazul în care un copil întâmpină o dificultate în a învăţa.

Programul flexibil şi alegerea temelor oferă posibilitatea introducerii mai multor forme de prezentare a unui subiect. Introducerea opţionalului (unul pentru nivel de grupă mică-mijlocie şi 1-2 pentru grupa mare- pregătitoare) poate ajuta educaţia individualizată.

Învăţământul preşcolar permite stabilirea unor obiective educaţionale concrete, cum ar fi: gândire interdisciplinară, găsirea de calităţi ale fiecărui individ.

În grădiniţe se poate aplica metoda proiectelor, care permite copiilor să întâlnească materialul ce trebuie stăpânit într-o varietate de forme şi contexte, facilitând astfel înţelegerea. „Şi cel mai bun mod e a realiza acestea este să se recurgă la toate inteligenţele care sunt relevante pentru acest subiect, în cât de multe moduri legitime posibile.” ”(*H. Gardner, Tratat de răzgândire, Editura ALLFA,2006*)

Proiectul oferă contexte în care copiii pot aplica o foarte mare varietate de cunoştinţe şi deprinderi sociale şi intelectuale, pe lângă cele de bază furnizate de curriculum. Un proiect are o structură temporală care o ajută pe educatoare să-şi organizeze progresiv activitatea cu copiii, în funcţie de dezvoltarea lor, de interesul acestora şi de gradul de cunoaştere a subiectului luat în discuţie. Proiectul poate fi încorporat în curriculum-ul pentru vârste timpurii de la noi.

Sunt de părere că o evaluare doar a capacităţilor lingvistice şi logico-matematice poate stigmatiza elevii care dovedesc cunoştinţe insuficiente, iar această etichetare îi va însoţi pe parcursul şcolar şi poate fi generatoare, pe lângă insuccesul şcolar şi de eşec social.

„În numeroase moduri, inteligenţele multiple par a fi un dar special al copilăriei. Când observăm copiii, îi vedem cu uşurinţă cum îşi utilizează diferitele inteligenţe.”(Howard Gardner, *Inteligenţe multiple. Noi orizonturi,* Editura Sigma, 2006)

Orice individ îşi poate dezvolta o inteligenţă dacă este bine motivat, dacă trăieşte într-o cultură care preţuieşte acea inteligenţă şi dacă există resurse umane şi artefacte (de exemplu texte, programe pe calculator, grupuri de studiu) pe care le poate folosi. Prin metoda proiectelor se poate oferi fiecărui copil posibilitatea de a trăi succesul şi de a fi motivat.

Printre factorii favorizanţi poate fi menţionat şi acela că grădiniţa poate respecta interesele spontane ale copilului şi modurile sale fireşti de învăţare. Poate respecta entuziasmul pentru activităţile fizice, pentru proiecte creative, pentru arte şi joc şi ar trebui să-i dea ocazia copilului de a învăţa prin aceste activităţi.

Sarcina noastră este de a ajuta copilul să-şi dezvolte propriile capacităţi, indiferent dacă ele se potrivesc sau nu cu obiectivele noastre (politica educaţională).Dar *aşteptările academice sunt tot mai ridicate faţă de copiii mici*, chiar înainte de intrarea lor în şcoala primară. Însă copiii mici par să aibă o nevoie mai puternică de a-şi dezvolta laturile „neacademice" ale personalităţii, cum ar fi: capacităţile artistice, legăturile cu natura şi fantezia. Presiunile educaţionale premature îi pot lipsi de şansa de a-şi dezvolta aceste trăsături.

Stilul *„fabrică"* al şcolilor noastre tradiţionale (şi implicit al grădiniţelor tradiţionale): se aşteaptă de la copii ca ei să atingă în fiecare an acelaşi standard, de parcă s-ar afla pe bandă rulantă.

Expectanţele nerealiste ale părinţilor. Din experienţa personală ştiu că pentru mulţi părinţi a avea un copil (preşcolar) inteligent înseamnă că acesta ştie să scrie, să citească, să calculeze (operaţii simple în concentrul 0-10); celelalte aspecte ale exprimării sale, ale dezvoltării sale nu prezintă interes. „Îngrijorarea exagerată a adulţilor cu privire la viitorul copiilor afectează bunăstarea emoţională a acestora din urmă."(W. Crain – *Dreptul la copilărie*). Presiunea părinţilor îi privează pe copii de experienţele de care au nevoie. Concentrându-se prea puternic asupra a ceea ce vor avea ei nevoie în viitor, le răpesc copiilor şansa de a-şi dezvolta capacităţile în stadiul actual. La vârsta preşcolară copiii sunt mânaţi de o motivaţie firească să-şi dezvolte corpul, simţurile şi, după cum subliniază H. Gardner „latura artistică a personalităţii". Copiilor mici le place foarte mult să cânte, să deseneze, să compună poezii şi să interpreteze roluri.

Un alt factor blocant poate fi reprezentat de *factorii de decizie* din şcoli. Şcolile din prezent, de multe ori, nu acordă nicio importanţă succesiunii etapelor de dezvoltare, „transformării din perioada cinci-şapte ani". Stăpânite de obsesia de a-i pregăti pe copii pentru un loc de muncă înalt tehnologizat şi competitiv, şcolile pun accent pe instruirea academică şi pe abilităţile de rezolvare raţională a problemelor (educaţie trudnică, dominată de teste), încă din grupa pregătitoare de la grădiniţă şi chiar mai devreme.

Un factor blocant poate fi reprezentat de *efectivele mari de copii dintr-o grupă,* care nu facilitează lucrul diferenţiat, dezvoltarea liberă a fiecăruia, observarea îndeaproape a fiecărui copil, stabilirea (măsurarea) profilului inteligenţelor şi stilurile de lucru ale copiilor.

Unii copii vor să înveţe în compania semenilor lor, unora le place să coloreze, iar altora le place să dezbată, să argumenteze, să prezinte interese contradictorii şi să ocupe diferite roluri. Proiectele sunt vehicule ideale pentru astfel de abordări interpersonale. Prin participarea la proiecte atractive şi care durează zile sau săptămâni, preşcolarii pot interacţiona între ei, pot învăţa din cuvintele şi acţiunile altora, pot surprinde propriile reacţii faţă de un subiect şi îşi pot aduce propriile contribuţii la efortul de grup. Când proiectele conţin o dramă, copiii îşi pot asuma diferite roluri şi pot învăţa cum li se pare o anumită situaţie altor participanţi şi ce anume simt aceştia în legătură cu ea.

O abordare variată duce la creşterea şanselor de a implica o serie de copii, de a-i face să se angajeze într-o cursă pe termen lung şi să se îndrepte spre performanţe de înţelegere. Dar, aşa cum menţionează H. Gardner: „Nu există o formulă pentru a genera puncte de acces tentante şi trebuie să fie folosit un amestec judicios de analiză şi imaginaţie, urmat de o experimentare bine chibzuită."

În concluzie, beneficiul preşcolarilorar fi foarte mare dacă în grădiniţă s-ar ţine cont de faptul că oricare copil poate să aibă calităţi în diverse domenii. „Indiferent de formele şi incidenţa evaluărilor oficiale, învăţarea efectivă cotidiană în şcoală, precum şi învăţarea stimulată la mult timp după ce şcolarizarea s-a încheiat, ar trebui să constituie o răsplată în sine." . (H. Gardner)

Scopul lui Howard Gardner este nobil. Scopul Teoriei inteligenţelor multiple este de a evidenţia faptul că suntem toţi atât de diferiţi deoarece toţi avem diferite combinaţii de inteligenţe şi, dacă vom recunoaşte aceasta „cred că vom avea cel puţin o şansă mai bună de a face faţă mai bine numeroaselor probleme cu care ne confruntăm în lume. (...) Poate că, dacă reuşim să mobilizăm întreaga gamă de inteligenţe umane şi să le aliem cu un sens etic, vom putea să contribuim la mărirea probabilităţii de supravieţuire pe această planetă şi poate chiar să contribuim la progresul nostru ca specie umană."

Material bibliografic:

1. Howard Gardner, *Mintea disciplinată*, Editura Sigma, 2005
2. Howard Gardner, *Inteligenţe multiple. Noi orizonturi,* Editura Sigma, 2006
3. Howard Gardner, *Tratat de răzgândire,* Editura ALLFA, 2006
4. Ghid metodologic de aplicare a programelor şcolare, Editura Aramis, Bucureşti, 2002

INSTRUIREA DIFERENȚIATĂ ȘI INDIVIDUALIZAREA ÎNVĂȚĂRII LA ISTORIE

PROFESOR, CIUREA VIORICA,

ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ANTON PANN", CRAIOVA, JUDEȚUL DOLJ

Adaptarea particularităților psiho-fizice de vârstă și individuale ale elevilor în vederea dezvoltării depline a personalității acestora reprezintă una dintre tendințele care privește structura și conținutul învățământului, În acest sens, organizarea diferenţiată sau personalizată (individualizată) a conţinuturilor vizează adaptarea procesului instructiv-educativ la posibilităţile aptitudinale, la nivelul intereselor cognitive, la ritmul şi stilul de învăţare al elevului. *Instruirea diferențiată* presupune stabilirea unor sarcini obligatorii, grupări flexibile și evaluare cu rol formativ și de reglare iar în cadrul instruirii diferențiate profesorii pot diferenția atât *conținutul,* cât și *procesul de învățare* și *produsul de învățare*. De aceea, procesul de diferențiere a instruirii este pus în acord cu disponibilitățile elevilor, cu interesele elevilor și cu stilul de învățare al elevilor: vizual, auditiv și tactil/ kinestezic sau cu tipul de inteligență predominant: logico-matematică, verbal-lingvistică, muzical-ritmică, interpersonală, intrapersonală, vizual –spațială, naturalistă și corporal-kinestezică.). *Individualizarea instruirii* vizează o calitate fundamentală a procesului de învățământ determinată printr-o strategie pedagogică orientată special în direcția cunoașterii și a valorificării depline a potențialului psihopedagogic și social al elevului. Individualizarea instruirii presupune adaptarea continuă a practicii de predare-învățare-evaluare la trăsăturile individuale ale personalității elevului.

Un exemplu de instruire diferențiată cu ajutorul Teoriei Inteligențelor Multiple dar și de individualizare a învățării la clasa a VI-a poate fi realizat în cadrul unității de învățare/ domeniul de conținut *„Spre o nouă societate"* în cadrul unei lecții de istorie cu tema *„**Revoluția industrială. Impactul în viața oamenilor**"***.*** În acest sens, în proiectarea activităţii profesorul poate urma mai multe modele de lucru, fie grupează elevii după tipul de inteligenţă predominant şi dă fiecărui grup să rezolve o sarcină de lucru în funcţie de acest tip de inteligenţă, fie grupează aleator elevii şi dă tuturor grupurilor aceeaşi sarcină de lucru, care permite implicarea elevilor în rezolvare în funcţie de inteligenţele pe care le posedă. Individualizarea învățării se poate realiza implicarea fiecărui elev în activitățile didactice din perspectiva valorificării la maximum a potențialului acestuia.

În cazul elevilor înzestrați cu tipul de ***inteligență verbal / lingvistică*** sau ***inteligenţă a cuvintelor (tip A),*** adică cei care se caracterizează prin ușurința cititului, a povestitului, a

memorării evenimentelor istorice și a rezolvării de cuvinte încrucișate, aceștia pot fi îndrumați să cerceteze crestomaţiile /antologiile de texte privitoare la revoluția industrială, pornind de la definirea termenului de „ *revoluție industrială*”, cu sensul de „*schimbare*” până la „*noutate*” folosind metoda Brainstorming-ului și realizarea unui glosar cu noțiuni istorice sau de completarea unui rebus istoric.

Individualizarea învățării se poate realiza prin atribuirea de sarcini către elevii cu potențial deosebit de tipul conceperii unui proiect pe baza a 3-4 tipuri de surse date sau identificate sau a unui eseu, în timp ce elevii cu dificultăți de învățare sau cei încadraâi În diverse tiplogii de tipul elevi cu CES pot completa o fișă de lucru cu un text lacunar cu o listă de termeni.

Elevii înzestrați cu ***inteligenţă logico-matematică*** sau *inteligenţă a numerelor şi a raţiunii (tip B***)** au drept trăsături principale usurinţa de a rezolva probleme și calcule, de a învăţa cu modele, de a identifica şi descoperi raţionamente de a formula întrebări la care să descopere răspunsul şi modalitatea aflării, de a experimenta și a lucra cu numere, folosind problematizarea, abstractizarea, clasificarea și relațiile existente. În acest caz poate fi folosită metoda problematizării pornind de la analiza cauzelor apariției primei revoluții industriale pentru evoluția omenirii, stabilirea urmărilor sau consecințelor acesteia și realizarea unei ordonări cronologice a evenimentelor. În vederea consolidării și verificării cunoștințelor este utilă folosirea metodei Hărții conceptuale de tip liniar pentru înțelegerea cauzelor, precizarea celor mai importante invenții din timpul primei revoluții industriale și a consecințelor acestui eveniment istoric pentru istoria omenirii. Realizarea unei frize/ axe cronologice de către elevii cu potențial crescut în colaborare cu cei cu dificultăți de învățare întregește scenariul didactic bazat pe instruirea diferenâaită și individualizarea învățării.

Principalele invenții din prima revoluție industriale din istoria omenirii au contribuit la dezvoltarea transporturilor, a comerțului, au îmbunătățit viața oamenilor și au dus la apariția de noi categorii sociale și la scăderea rolului și importanței altora. Inventarea ***motorului cu aburi* de către** James Watt folosit la locomotive și vapoare a dus la dezvoltarea transporturilor și a comerțului pe uscat și pe apă. Inventarea *morilor de făină* și *mașinii de recoltat mecanice* au favorizat dezvoltarea alimentației și a agriculturii. Inventarea ***mașinii de scris*** a contribuit la dezvoltarea scrisului, a *cimentului* a favorizat dezvoltarea construcțiilor, iar a *mașinii de cusut* care a dus la dezvoltarea vestimentației și a industriei textile. Inventarea *telegrafului* și *a telefonului* a permis dezvoltarea comunicațiilor, în timp ce inventarea *anesteziei* a favorizat dezvoltarea medicine. Inventarea a *dinamitei* a complicat războiul dar a ușurat și extracția minieră, iar

inventarea ***îngrășămintelor chimice*** au dus la dezvoltarea agriculturii. Inventarea *kinetoscopului* a revoluționat cinematografia, în timp ce inventarea *fotografiei* a favorizat relațiile sociale și viața cotidiană. Inventarea *becului* de către Edison a permis îmbunătățirea condițiilor de viață ale oamenilor din epoca modernă, etc.

Elevii înzestrați cu tipul de *inteligență vizuală/ spațială* sau *inteligență a imaginilor, desenului și a picturii (tip C***)** se orientează ușor în spațiu, se exprimă ușor prin pictură sau desen, își formează imagini mentale (vizualizează), au imaginație activă, au capacitatea de a forma un model mental spaţial, de a rezolva probleme prin intermediul reprezentărilor spaţiale şi ale imaginii, simţul orientării în spaţiu, capacitatea de a citi hărţi, diagrame, grafice. Elevii cu inteligență vizuală se orientează ușor pe hartă, realizează desene și diagrame privind revoluția industrială, fiind încântați de imaginile, fotografiile sau videoclipurile de pe Youtube și în acest sens este utilă vizionarea unui videoclip folosind metoda demonstrației (https://www. youtube. com/watch?v=wIco Wtv00z8, *Revoluția industrială- invenții*) sau prin proiectarea unei hărți cu țările în care au avut loc principalele invenții și inventatorii acestora în funcție de locul de origine folosind o prezentare Prezi (https://prezi.com/c0b8lhkn9ks2/revolutia-industriala) Elevii cu CES pot fi implicați în activitate folosind metoda modelării prin colorarea unor imagini ce reprezintă diverse invenâii iar cei supradotați pot realiza diagrame sau hărți mentale cu ajutorul unor aplicații de tipul (coogle.it).

Elevii înzestrați cu *inteligenţa muzical- ritmică* sau *inteligenţa tonului, ritmului şi a timbrului (tip D)* sunt sensibili la sunete, pot recunoaște și reproduce sunete sau tonuri și vibrații, le place să cânte sau să fredoneze, le place să bată ritmul sau să cânte la un instrument și au capacitatea de a rezolva probleme şi de a genera produse prin ritm şi melodie, sensibilitate la ritm, capacitatea de a recunoşte diverse forme de expresie muzicală. Elevii înzestrați cu inteligența muzical-ritmică pot reține noțiuni istorice legate de prima revoluție industrială folosind metoda jocului de rol despre codul lui Samuel Morse învățând alfabetul specific pentru comunicații (https://www.youtube.com/watch?v=D8tPkb98Fkk) iniâiind trimiterea unui mesaj SOS.. În cazul existenței unui elev cu ADHD în clasă acesta poate fredona pe sunetele alfabetului Morse.

Elevii înzestrați cu *inteligenţa* ***corporală-kinestezică*** sau ***inteligenţa întregului corp (tip E)*** sunt cei cărora le place să se miște sau să gesticuleze, le place să învețe prin mișcare, își pot programa mișcări ale corpului și au abilități mimetice. Aceşti elevi pot fi încurajaţi să proceseze cunoştiinţele prin intermediul experimentelor, excursiilor și vizitelor și să participe la diverse întreceri sportive sau ritmice. Elevii cu inteligență corporal-kinestezică pot fi scoși la hartă să indice

evoluția invențiilor și a descoperirilor științifice apoi pot realiza un colaj cu acestea sau folosind metoda modelării pot realiza tranșee de apărare în cazul declanșării unui război având în vedere că revoluția industrială a dus și la inventarea și perfecționarea armelor de luptă: mitraliera și tunurile Krupp, etc. Elevul cu ADHD poate indica pe hartă țările în care s-a manifestat prima mare revoluție industrială din epoca modernă.

Elevii înzestrați cu inteligența ***naturalistă*** sau ***inteligența tiparelor regularităților și a comportamentelor (tip F*****)** învață ușor cunoștințe despre natură, plante și animale, iubesc natura, sunt interesați de identificarea unor elemente naturale, descoperirea și cunoaşterea deosebirilor lor, preferă să exploreze lumea plantelor şi animalelor. Folosind metoda comparației și metoda studiului de caz elevii pot analiza consecințele inventării dinamitei de către Alfred Nobel asupra mediului înconjurător și a vieții oamenilor și animalelor fiind folosită atât în industria extracâiei de cărbune, cât și în război. Îndividualizarea învățării în cazul elevilor cu dificultăți de învățare se poate realiza prin implicarea lor în realizarea unui colaj despre dinamită.

Elevii înzestrați cu ***inteligență interpersonală*** sau ***inteligență a interacțiunilor sociale (tip G)*** sunt aceia care au drept trăsături principale ușurința de a înțelege oamenii, de a citi caractere, de a organiza, de a comunica verbal și nonverbal, de a media și rezolva conflicte, în cadrul grupurilor , sunt lideri dar şi jucători de echipă. Aceștia pot să își imagineze realizarea unor interviuri imaginare, folosind metoda jocului de rol, cu mari inventatori din timpul primei revoluțiii industriale. În cazul existenței unor elevi cu CES aceștia pot fi implicați în realizarea sarcinilor didactice.

Elevii înzestrați cu tipul de *inteligență intrapersonală* sau *a autocunoaşterii (tip H)* sunt aceia care manifestă înțelegerea de sine, analiza critică a calităților şi defectelor, cunoaşterea interesului personal şi fixarea obiectivelor, preferă să lucreze independent și individual, îşi ating obiectivele. Acești elevi pot fi îndrumaâi de către profesor în luarea unei decizii cu privire la adoptarea unei atitudini în fața unei situații-problemă și ghidați în scrierea unui eseu introspectiv, individual folosind metoda investigației istorice și metoda problematizării, alegându-și un inventator apelând la surse istorice diverse (documente, cărți, site-uri, informații de pe Wikipedia, etc.) de tipul „Amintiri despre…” .

Bibliografie:

1. Vîrtop, Sorin-Avram, *Teorii contemporane despre inteligență și relevanța educațională a acestora* în Valentin Dogaru-Ulieru, Valentin, Drăghicescu, Luminița, *Educaţie si dezvoltare profesională,* Editura Fundația Scrisul Românesc, Craiova, 2011, p. 319-324.
2. Gardner, Howard *Inteligențele multiple. Noi orizonturi pentru teorie și practică*, Editura Sigma, București, 2007
3.

ABORDĂRI ALE TEXTULUI NARATIV LA ELEVII CU CES. APLICAȚII PRACTICE

-CLASA A V-A

Prof.CLAUDIA FELDRIHAN

ȘCOALA GIMNAZIALĂ *ȘTEFAN CEL MARE* BISTRIȚA

Învățământul contemporan acordă mai mult ca oricând o atenție deosebită individualizării învățării, raportând-o la conceptul de integrare. După Declarația de la Salamanca din 1994 și sistemul de învățământ românesc s-a raliat la această politică educațională, astfel încât, în prezent, valorizează integrarea elevilor cu CES în învățământul de masă.

Valențele pozitive ale acestei noi orientări educaționale sunt susținute și de noile programe pentru gimnaziu, subordonate formării profilului absolventului, programe ce aduc în centrul demersurilor didactice competența ca element central.

În acest context, disciplina Limba și literatura română trebuie să formeze în afara competențelor generale și specifice (la fel ca alte discipline) și alte competențe precum cele care vizează comunicarea în limbi străine, competențele matematice şi competențe de bază în ştiinţeşi tehnologii, competențele digitale, a învăța să înveți, competențele sociale şi civice, spiritul de inițiativă şiantreprenoriat, sensibilizarea şi exprimarea culturală.

Susținând contextualizarea învățării și implicit individualizarea, facilitând participarea fiecărui elev la un demers didactic care să îi valorifice maximal potențialul individual, programa menționată oferă cadrului didactic noi deschideri, inclusiv pentru elevii cu CES.

Pentru clasa a V-a, programa disciplinei propune drept competență specifică Redactarea, individual şi/sau în echipă, a unui text simplu, pe o temă familiară, cu integrarea unor imagini, desene, scheme(3.2) aceasta fiind corelată la nivelul conținutului cu Tiparele textuale de structurare a ideilor(narativ, descriptiv, explicativ).

Dintre activitățile de învățare oferite de programă în acest sens, se pot menționa exercițiile de asociere corespunzătoare text-imagine/ desen, scheme; de repartizare a rolurilor în echipă (editor text, editor imagine, coordonator etc.); de elaborare, în echipă /individual, a unei prezentări cu ajutorul noilor tehnologii; de ilustrare a atitudinii/emoţiei prin folosirea de emoticoane etc.

Pentru elevii cu CES, cele mai utile pentru formarea competenței specifice sunt acelea care presupun asocierea corespunzătoare text-imagine/desen, scheme, deoarece se pliază pe profilul lor cognitiv, indiferent de tipul de deficiență.

Utile și pentru elevii fără CES, aceste exerciții dezvoltă operațiile gândirii și oferă elevilor posibilitatea de a face numeroase conexiuni. Pentru elevii cu CES, din experiența practică, putem menționa Jurnalul dublu, respectiv jocul didactic Cutia cu idei.

Prin intermediul Jurnalului dublu (inclus din punct de vedere didactic în categoria Metodelor pentru dezvoltarea gândirii critice), acești elevi, pot să-și ordoneze momentele acțiunii dintr-un fragment/text narativ și să le înțeleagă, reușind să asocieze o imagine reprezentativă cu o secvență textuală. După completarea jurnalului, care presupune în prima coloană un desen sugestiv, iar în cea de-a doua o secvență de text asociată acestuia, elevii cu CES pot reuși să redacteze un text narativ simplu, de regulă cuprins între 7 -10 rânduri.

Astfel, metoda gândirii critice, devine un instrument util folosit la elevii cu CES, fie pentru a-i determina ulterior să formuleze idei principale, fie să redacteze un rezumat, sau chiar un text narativ după anumite repere.

Șablonismul gândirii acestora va impune în cazul textelor narative imaginative anumite limite, de aceea, pentru competența de redactare se valorifică în cazul elevilor cu CES, materiale/elemente concrete. Jurnalul se poate combina cu jocul didactic Cutia cu idei ce presupune ca fiecare elev să extragă dintr-o cutie ,,idei" adică imagini de tip șablon, un fel de fragmente de benzi desenate, care să poată fi combinate astfel încât grafic, să poată reda un fir narativ. În funcție de tipul deficienței, ,,ideile" din cutie pot fi simple (de la imagine cu un personaj care execută o activitate simplă, cunoscută elevilor), la imagini complexe (personaje numeroase care sugerează realizarea mai multor activități). După ce elevii ordonează imaginile, pe baza lor, vor începe să redacteze textul narativ.

În cazul existenței într-o clasă din învățământul de masă a mai multor elevi cu CES este recomandat ca fiecare să aibă Cutia lui cu idei, iar cutiile să fie aproape identice ca aspect, chiar dacă ,,ideile-imagini" diferă din punctul de vedere al complexității.

Pentru ceilalți elevi, se pot adăuga în cutie imagini diverse cu obiecte/ființe/elemente între care aparent nu există nicio legătură, aceștia realizând pe baza lor texte narative creative.

Jocul și jurnalul dublu pot fi utilizate și pentru formarea competențelor de comunicare orală, elevii reușind cu sprijinul cadrului didactic să prezinte oral un scurt text narativ pe care ulterior pot să-l redacteze.

Simple ca utilizare, dar eficiente și interactive dacă sunt folosite corespunzător, jurnalul dublu și jocul didactic propus sunt două instrumente care se pot integra ușor în strategiile didactice, fiind la îndemâna oricărui cadru didactic.

BIBLIOGRAFIE:

Ionescu, Miron, Bocoș , Mușata, 2009, Tratat de didactică modernă,, Pitești, Editura Paralela 45.

Pamfil, Alina, 2016, Didactica literaturii.Reorientări, București, Grup Editorial Art.

Petean, Ana și Mircea,2010, Ocolul lumii în 50 de jocuri creative, Cluj-Napoca, Editura Limes.

-https://programe.ise.ro/Portals/1/Curriculum/2017-progr/01-Llimba%20si%20literatura%20%20romana%20materna.pdf

FACTORII IMPLICAȚI ÎN DIFICULTĂȚILE DE ÎNVĂȚARE IDENTIFICATE LA ELEVI

PROF. CODOREAN FLORINA LILIANA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ *ȘTEFAN CEL MARE*, BISTRIȚA, JUD. BISTRIȚA-NĂSĂUD

Cerinţe educaţionale speciale (CES) sunt necesităţile educaţionale suplimentare, complementare obiectivelor generale ale educaţiei, adaptate particularităţilor individuale şi celor caracteristice unei anumite deficienţe/dizabilităţi sau tulburări/dificultăţi de învăţare ori de altă natură, precum şi o asistenţă complexă.

O dificultate de învăţare se referă la o întârziere, o tulburare, o dezvoltare încetinită în plan emoţional sau comportamental. Se manifestă prin dificultăţi semnificative în achiziţionarea şi utilizarea receptării şi înţelegerii limbajului, a vorbirii, scrierii, citirii, a raţionamentului şi abilităţilor matematice, ca şi a unor abilităţi sociale.

O parte dintre copiii cu dificultăți de învățare sunt certificați ca fiind elevi cu cerințe educaționale speciale (CES) însă din păcate sunt mulți care nu sunt certificațiiar acest lucru se întâmplă din mai multe motive. CES exprimă nevoia de a se acodra unor copii o asistență educațională suplimentară fără de care nu se poate vorbi de egalizarea șanselor, de acces și participare, de integrare școlară și socială.

Dificultăţile în învăţarea şcolară sunt cauzate de mai mulţi factori:

1. Factorii primari - sunt factorii personali ce ţin de rata dezvoltării individuale (înălţime, greutate, vârstă mentală, vârsta lecturii, vârsta educaţională, vârsta pentru matematică, nivelul maturităţii sociale, nivelul maturităţii emoţionale) și pot fi:

a) determinări anatomo-fiziologice, malformaţii corporale sau deficienţe senzoriale – sunt susceptibile de a da naştere unor complexe de inferioritate sau inhibiţii accentuate;

b) factori psihologici individuali de origine endogenă cum ar fi: nivelul redus al inteligenţei individuale, autismul infantil, hiperexcitabilitatea, făcându-i pe elevi să acorde situaţiilor şievenimentelor şcolare curente valenţe afective exagerate, punându-se frecvent în situaţii de conflict cu profesorii şi colegii;

c) factorii psihologici individuali de origine exogenă pun elevul în situaţii severe de conflict şi frustrare, elevul fiind astfel expus realizării unor stări depresive şi de insecuritate (anxietate).

2. Factorii şcolari:

- volumul sarcinilor şcolare;
- lipsa de obiectivitate în apreciere;
- timpul afectat altor preocupări obligatorii;
- sprijinul insuficient acordat pentru îmbunătăţirea studiului individual;
- obiectivitatea calificativelor;
- mărimea clasei de elevi: numărul mare de elevi frânează participarea elevilor la procesul predării;
- rigiditatea ritmurilor de învăţare, copiii cu ritmuri lente întâmpinând dificultăţi în învăţare; ș.a.

3. Factorii familiali favorizează sau defavorizează copilul prin climatul din familie, relaţiile dintre părinţi, relaţiile copilului care învaţă cu ceilalţi membrii ai familiei, atitudinea acestora faţă de activitatea lui, dar şi faţă de problemele lui personale, stilul de educaţie, de viață, situaţiile şi evenimentele ce se ivesc în familie. Am observat că în unele cazuri,familiile care acceptă și solicită identificarea dificultăților de învățare ale copilului devreme, la o vârstă mică, și urmează recomandările specialiștilor sprijinind copilul în procesul de învățare, obțin progrese și o oarecare recuperare a unor întârzieri.

La aceştia se adaugă starea de alertă şi hiperprotecţie din partea unuia sau altuia dintre părinţi, precum şi situaţii neprevăzute care apar de genul divorțului, îmbolnăviri sau decese care produc frământări de durată în familia copilului și care îl afectează și pe el.

4. Factorii sociali atrag atenţia asupra rolului contextului social în care se face educaţia, respectiv asupra valorii şi importanţei pe care statul şi diferite alte instituţii o acordă învăţământului în ceea ce priveşte integrarea, succesul profesional şi social al elevilor. Accesul la serviciile de sprijin oferite de stat, chiar dacă insufuciente, nu este accesibil tuturor copiilor care au nevoie.

Bibliografie:

1. **Ordinul nr. 1985/1305/5805/2016***privind aprobarea metodologiei pentru evaluarea şi intervenţia integrată în vederea încadrării copiilor cu dizabilităţi în grad de handicap, a orientării*

şcolare şi profesionale a copiilor cu cerinţe educaţionale speciale, precum şi în vederea abilitării şi reabilitării copiilor cu dizabilităţi şi/sau cerinţe educaţionale speciale

2. **HOTĂRÂRE nr. 1.251 din 13 octombrie 2005**privind unele măsuri de îmbunătăţire a activităţii de învăţare, instruire, compensare, recuperare şi protecţie specială a copiilor/elevilor/tinerilor cu cerinţe educative speciale din cadrul sistemului de învăţământ special şi special integrat

3. https://copii.gov.ro/1/copii-cu-cerinte-educationale-speciale/

4. Horga, I., Jigău, M. (coord.), „Situaţia copiilor cu cerinţe educative speciale incluşi în învăţământul de masă“, Bucureşti, Editura Vanemonde, 2009.

ŞCOALA ESTE EGALĂ PENTRU TOŢI ELEVII?

COLŢEA ANGELA

COLEGIUL NAŢIONAL”ANDREI MUREŞANU”, BISTRIŢA

Această întrebare stă pe buzele tuturor părinţilor încă din prima zi când îşi încredinţează copilulîn mâinileînvăţătoarelor. Ştim că fiecare copil este diferit şi special în acelaşi timp, fie că este un copil tipic sau atipic. Toți au dreptul la educație într-o societate democrată, chiar dacă suferă de o deficiență, iar o separare a acestora ar duce la discriminare și marginalizare.

In ultima perioadă se vorbeşte foarte mult de educaţia incluzivă. Aceasta pune accentulpe valorile de echitate şi justiţie socială, dar oare la final îşi atinge obiectivul? In alţi termini,permite acest tip de educaţie elevilor cu CES să înveţe ca şi ceilalţi elevi? Sau le permite celorlalţi elevisă înveţe în cele mai bune condiţii? Acestea sunt doar câteva din întrebările cu care ne confruntăm zi de zi.

In plin secol al vitezei, noi, profesorii suntem supuşi continuu schimbărilor,datori să ne adaptăm la orice şisă devenim “open mind”. Şcoala, la rândul ei, işi doreşte formarea şi deschiderea oamenilor către nou,către adaptarea şi integrarea copiilor cu CES spre a le oferi acestora şanse egale şi posibilităţi maxime de dezvoltare.Incluziunea poate avea efecte pozitive dar şi neutre asupra dezvoltării cognitive şi socio-afective a elevilor cu CES odată incluşi într-o clasă normală. In sprijinul acestei afirmaţii aduc unstudiupe care l-am realizat la clasa mea asupra unui astfel de elev. Timp de doi ani am evaluat performanţa lui şcolară în trei momente diferite şi am observat un progres în ceea ce priveşte lectura, exprimarea scrisă şi un vocabularmult mai

bogat. Nu acelaşi lucru se poate spune despre evoluţia lui la materiile reale.O simplă concluzie pe care am tras-o este accea că acest copil s-a integrat perfect şi alături de colegi a făcut un salt important în dezvoltarea lui socio-afectivă.

În contextul reformei privind sistemul rezidenţial de îngrijire al copiilor, tot mai mulţi copii cu cerinţe educaţionale speciale vor fi încadraţi în şcoala comunitară în anii următori. Este oare şcoala noastră pregătită pentru acceptarea acestora? Deşi în ultimii doi ani s-au făcut paşi considerabili în acest sens, totuşi încă mai este mult de făcut. La nivel de intenţie Guvernul a demonstrat că este gata să accepte copiii cu cerinţe educaţionale speciale în şcolile din comunitate, dar la nivel de reglementare legislativă încă mai rămâne mult de făcut. Cadrele didactice nu cunosc metodologia de lucru cu acești copii, nu ştiu cum să-i noteze, ce fel de teste să le aplice la sfârșit de an şcolar şi dacă o fac-este oare corect? Foarte multe întrebări la care nu avem nici un raspuns deocamdată.

Cred că pentru fiecare copil ar trebui să se facă un plan de intervenţie personalizat, întocmit pe baza unei evaluări iniţiale făcute elevului de către profesor şi consilierul şcolar. Pentru a valoriza cât mai bine adevăratul potențial al fiecărui elev în realizarea PIP-ului este necesar să reformulăm componentele educaționale plecând de la obiective, scopuri, curriculum, resurse procedurale și ajungând până la relațiile dintre partenerii de lucru, mai precis în triada cadru didactic-elev-părinte.Astfel putem oferi un veritabil serviciu public tuturor elevilor.

Bibliografie/sitografie:

Saint-Laurent, L. (2008). *Enseigner aux élèves à risque et en difficultés au primaire.* Montréal : Gaëtan Morin Éditeur.

https://theconversation.com/lecole-inclusive-peut-elle-profiter-a-tous-les-eleves-129830

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ ÎN ORA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ: ABORDĂRI ȘI PRACTICI EFICIENTE

COMAN LOREDANA,
COLEGIUL TEHNIC ”EMANUIL UNGUREANU”

Abandonul școlar este o problemă majoră în multe țări din întreaga lume și România nu face excepție. În special la nivelul liceului, când elevii se confruntă cu presiuni academice și sociale tot mai mari, abandonul școlar devine o problemă critică. Pentru a preveni abandonul școlar la elevii de liceu, este necesar să se implementeze unele strategii eficiente.

O direcție de urmat este crearea unei atmosfere pozitivă în clasă prin încurajarea elevilor să participe activ la lecții, prin punerea la dispoziție a resurselor necesare și prin oferirea de feedback constructiv. Elevii care simt că sunt valorizați și au un rol important în clasă sunt mai motivați să învețe și să rămână la școală.Profesorii reprezintă un factor decisiv în reducerea abandonului școlar, deoarece aceștia sunt cei care trebuie să asigure o educație relevantă, interesantă și motivantă pentru elevi. Atunci când elevii sunt conectați la subiectul predat, își îmbunătățesc performanțele școlare și le crește interesul față de subiect. Prin urmare, profesorii trebuie sa fie în măsură să creeze o atmosferă armonioasă în sala de clasă, să implice elevii în activități interactive și să le ofere experiențe de învățare care să îi stimuleze să se implice voluntar în procesul de educație. Acestea sunt cele mai importante aspecte atunci când vine vorba de angajarea elevilor în procesul de învățare.

Totodată, dascălii trebuie să identifice problemele elevilor cât mai devreme posibil și să ofere sprijinul necesar. Acest aspect poate fi realizat prin intermediul unui sistem eficient de monitorizare a progreselor elevilor, prin evaluarea regulată a performanțelor lor, prin întâlniri individuale și prin colaborarea cu părinții.

Metodele interactive de predare, cum ar fi jocurile, activitățile de grup și proiectele, pot fi de asemenea utilizate pentru a îmbunătăți învățarea și participareaactive a elevilor. Acestea pot ajuta la consolidarea înțelegerii subiectului, precum și la îmbunătățirea aptitudinilor și abilităților de comunicare și colaborare.O a treia metodă de reducere a abandonului școlar este utilizarea unui limbaj accesibil și comprensibil elevilor. Atunci când predau materii complexe, profesorii trebuie să se asigure că limbajul folosit este adecvat nivelului de inteligență al elevilor și să evite utilizarea unui limbaj academic. Este important să le permită elevilor să ia parte activ la procesul de învățare și să nu simtă că sunt neînțeleși sau că sunt sub presiune.

Programele de mentoring și de orientare în carieră sunt o modalitate prin care putem ajuta elevii să-și găsească direcția în viață și să le fie de folos în procesul de decizie cu privire la alegerile

pentru viitor. Acestea pot îmbunătăți încrederea și motivația elevilor față de învățare, dar in același timp facilitează accesul lor la informații pertinente.

Cu toate acestea, pentru a reduce abandonul școlar, este important să existe o mai bună colaborare dintre profesori, părinți și autorități. Profesorii trebuie să nu fie doar persoane de referință pentru elevi, ci și pentru părinți. Ei trebuie să le ofere părinților informații precise și pe care aceștia să le poată utiliza pentru a sprijini activitatea școlară a copiilor lor. În acest fel, părinții pot fi implicați în procesul de învățare și pot contribui la reducerea abandonului școlar.Pe scurt, profesorii și metodele didactice sunt un factor crucial în reducerea abandonului școlar în România. Prin intermediul unor abordări inovatoare de predare, profesorii pot să-și ajute elevii să-și îmbunătățească performanțele și să rămână motivați să continue procesul de învățare. Atunci când sunt căutați și susținuți de părinți, aceștia reprezintă o forță puternică împotriva abandonului școlar și pot fi esențiali în succesul educației fără abandon.Colaborarea cu autoritățile ajută la implementarea unor politici școlare mai eficiente și la identificarea nevoilor specifice ale elevilor.

Educația incluzivă este esențială pentru a asigura succesul elevilor cu CES în orele de literatură română din liceu. Acești elevi, care pot avea o varietate de dizabilități sau nevoi speciale de învățare, trebuie să aibă acces la aceleași oportunități de învățare și de a beneficia de pe urma aceleiași experiențe educaționale ca și ceilalți elevi.

Un prim aspect important al educației incluzive este acela de a recunoaște faptul că fiecare elev este diferit și învață în moduri diferite. Elevii cu CES pot avea stiluri unice de învățare și trebuie să li se ofere mai mult timp, diferite modalități de prezentare a materialelor, precum și o varietate de instrumente și resurse pentru a putea înțelege materialul studiat în cadrul orei de literatură română. Ca atare, rolul profesorului e dea adapta materialul de studiu la nevoile specifice ale elevilor cu CES. Aceștia pot avea dificultăți în înțelegerea și interpretarea textelor literare, din cauza unui vocabular mai puțin dezvoltat sau a unei capacități scăzute de a citi cu acuratețe și de a-și aminti informațiile. De aceea trebuie să fim creativi în abordarea acestor probleme, adaptând textele literare pentru a le face mai accesibile pentru elevii cu dizabilități de învățare și folosindu-le în diferite modalități, cum ar fi prin lectură orală sau prin utilizarea de cărți audio.

Un alt aspect important este crearea unei atmosfere sigure în timpul orei de literatură română. Elevii cu CES trebuie să se simtă în siguranță și confortabil în a-și pune întrebări și a-și exprima opinia. Profesorii trebuie să fie conștienți de nevoile și preocupările elevilor și să răspundă la acestea cu înțelegere, empatie și susținere.Colaborarea între profesori, părinți și serviciile sociale poate fi, de asemenea, foarte utilă în asigurarea succesului elevilor cu CES în orele de literatură română. Comunicarea deschisă între aceste părți poate ajuta la identificarea nevoilor specifice ale elevilor și la dezvoltarea unui plan de învățare individualizat pentru a le oferi suportul de care au nevoie. De asemenea, colaborarea cu serviciile sociale externe și cu terapeuții ajută la dezvoltarea

abilităților de învățare ale elevilor cu CES și la îmbunătățirea capacității lor de a înțelege și de a aplica concepte literare mai complexe.

Astfel, educația incluzivă este esențială în orele de literatură română din liceu, deoarece oferă un cadru sigur și adaptat pentru elevi cu diverse nevoi de învățare. Abordările și practicile eficiente, cum ar fi adaptarea materialului de studiu, crearea unei atmosfere sigure și colaborarea între profesori, părinți și serviciile sociale pot ajuta la asigurarea succesului elevilor cu CES și la dezvoltarea abilităților lor literare și de învățare pe termen lung.

În concluzie, prevenirea abandonului școlar la elevii de liceu necesită eforturi coordonate și implicare activă din partea profesorilor, părinților și autorităților. Implementarea unor strategii eficiente poate ajuta la îmbunătățirea performanțelor academice ale elevilor și la creșterea motivației lor față de învățare și astfel, la diminuarea fenomenului de abandon școlar.

IMPLICAREA FAMILIEI ÎN VIAŢA ŞCOLARULUI

prof.înv.primar CORNEA MARIA-LUCREȚIA

LICEUL CU PROGRAM SPORTIV BISTRIȚA

Adolescenţa ocupă un loc important în etapele vieţii fiecărei persoane deoarece este vârsta marilor prefaceri, a marilor efervescenţe, vârsta la care se plămădeşte omul de mâine. Socotită metaforic, când „vârsta ingrată”, când „vârsta de aur”, adolescenţa rămâne, ceea ce J. J. Rousseau numea „a doua naştere”, aceasta şi pentru că „tineretul este, prin definiţie, subiect de controversă... El nu este unul şi comportamentul său variază în funcţie de diversitatea situaţiilor în care se găseşte” (apud Ion Dumitrescu, *Adolescenţii - lumea lor spirituală şi activitatea educativă*, Scrisul românesc, Craiova, 1980, p. 15). Deci, evoluţia adolescentului este legată de cea a societăţii în care el trăieşte, iar, din pricina factorilor sociali dominanţi mereu în schimbare, studiile despre adolescenţă sunt mereu depăşite.

Configuraţia ierarhică a *factorilor* sub influenţa cărora se formează modelul de viaţă al adolescenţilor este: *1. familia şi rudele apropiate; 2. şcoala (ca instituţie socială, inclusiv profesorii prin personalitatea lor); 3. „experienţa de viaţă”; 4. literatura; 5. cinematograful; 6. prietenii; 7. organizaţie de tineret; 8. emisiunile radio-TV (care proiectează modele uşor receptabile de tineri şi pentru motivul că oferă o mare impresie).*

În adolescenţă rolul *afectivităţii* în procesul general al dezvoltării personalităţii creşte, afectivitatea fiind considerată una din cele „şase mari forţe” care determină cursul dezvoltării şi reglează comportamentul, celelalte cinci fiind: *factori fizici, familia, şcoala, condiţia socială şi inteligenţa*.

Lipsa de afecţiune părintească dă naştere sentimentului de nesiguranţă, în timp ce atmosfera încărcată afectiv îl linişteşte, îi formează atitudinea de receptivitate faţă de viaţă şi îi dă siguranţă în comportament. Climatul afectiv de familie „pune ordine" în concepţii, atitudini, conduită, ferindu-l de inhibare prin „*metoda participării*". Această dimensiune a mediului familial este foarte importantă deoarece adolescenţa este o perioadă dominată de o permanentă tensiune emoţională care lucrează în toate substructurile motivaţionale.

Este cunoscut faptul că lipsa de afectivitate din partea lumii adulte, lipsa dialogului, atitudinea dură, pot genera, la adolescenţi, retragerea în sine, stări anxioase, apariţia complexului de inferioritate şi a sentimentului de frustrare, toate consecinţele negative asupra conduitei: instabilitate, nonconformism, etc. Pentru a se evita asemenea comportamente este nevoie a se găsi un echilibru între autoritatea părinţilor şi dorinţa de libertate a adolescenţilor; este necesar ca părinţii sa nu uite de *tratarea individuală*, cât mai diferenţiat posibil a adolescenţilor, ştiut fiind faptul ca fiecare adolescent îşi are personalitatea sa; şi, nu în ultimul rând, părinţii să nu uite că "a educa înseamnă a ajuta". Adolescenţii vor fi mai apropiaţi de părintele la care găsesc mai multă afectivitate, fiindcă aceasta le conferă apărare şi siguranţă în viaţă.

Aşadar "adolescentul este un individ care, ieşind din pubertate, este – fiziologic - un adult, dar pe care societatea îl constrânge la un rol şi un statut de copil, fixat de către părinţii de care depinde. După cum adultul se simte frustrat când este constrâns să ia statutul de bătrân, adolescentul simte ca penibilă menţinerea într-un statut inferior aceluia la care aspiră" (după Ion Dumitrescu, *Adolescenţii…, p. 161*).

Prin îndepărtarea de vechea identitate şi căutarea unor noi identităţi, concretizate în *modele şi idealuri de viaţă*, adolescentul necesită o asistare mărită din partea educatorilor, care este important să orienteze căutările tinerilor către modele autentice, a le îmbogăţi cunoaşterea şi experienţa socială, de a-i face să cunoască idealuri cu un conţinut bogat şi elevat, încărcate cu valori spirituale (morale, social-politice, estetice) dominante pentru societate.

După cei 7, mai nou 6 ani de-acasă, şcoala are un rol primordial în asigurarea educaţiei copiilor. Educaţia este o acţiune la care îşi dau concursul şcoala, familia, întreaga societate. Colaborarea între toţi factorii educaţionali, în primul rând între şcoală şi familie, este stringentă.

Şcoala nu-şi poate realiza pe deplin sarcinile, mai ales cu elevii care rămân în urmă la învăţătură, dar nu cunoaşte condiţiile familiale de muncă şi viaţă ale copiilor. Apoi, o serie de aspecte ale comportamentului elevilor, absenţe, disciplină, mod de reuşită la învăţătură etc., nu se pot cunoaşte şi rezolva în modul cel mai eficient fără contactul cu familia. Părinţii nu pot cunoaşte pe deplin psihologia copilului lor dacă nu află şi modul lui de comportare în condiţiile şcolare. Activitatea de acasă este o continuare a activităţii pedagogice de la şcoală şi invers – activitatea de la şcoală este o continuare a activităţii de acasă. Întregul proces de educaţie şi mai ales de instrucţie se realizează atât la şcoală, cât şi acasă.

Şcoala colaborează cu familia în domeniul învăţării elevului, în domeniul comportamentului , în domeniul dezvoltării lui fizice, intelectuale, morale şi estetice, în domeniul deprinderilor şi priceperilor de muncă, igienico-sanitare, în domeniul activităţilor libere, angajării copilului în diferite domenii de activitate în afară de clasă şi şcoală.

Rolul familiei în educaţia copilului nu încetează la vârsta şcolarităţii. Este greşită concepţia unor pătinţi, de felul "l-am dat la şcoală, înveţe-l dascălul". Şcoala şi dascălul nu pot suplini cu totul lipsa de preocupare a unui părinte. Efortul educativ îşi găseşte eficienţa dorită atunci când între cei doi factori, şcoală şi familie, există o conlucrare în interesul comun al educării copilului.

Fiecare copil este unic în felul lui, este o minune irepetabilă şi ar fi păcat ca prin acţiunea noastră să uniformizăm aceste individualităţi. Personalitatea micului şcolar este în formare, deoarece este rezultatul unei evoluţii lungi, care are loc, în primul rând, în condiţiile interacţiunii cu mediul social.

Edificarea unei societăţi democrate cere formarea unui om cu calităţi deosebite de voinţă şi caracter, om care să ducă la îndeplinire multitudinea de sarcini ce i se impun. Aceste trăsături de caracter se formează în familie şi în şcoală.

Pentru început trebuie subliniat rolul familiei, al cărui rol nu încetează practic nici la vârsta maturităţii, deci familia este o şcoală fără vacanţă.

"Şcoala însă nu poate nici să ofere totul, nici să ceară totul de elevi. Şcoala, ca loc ideal, ar trebui să fie în zilele noastre acel spaţiu în care copiii se socializează în acord cu standardele de convieţuire într-o societate democratică, învăţând în mod plăcut lucrurile serioase şi profunde, care îi ajută să se cunoască mai bine, să înţeleagă lumea în care trăiesc." (Dakmara Georgescu)

Misiunea de educator este să crească tinerele generaţii, să le crească nu numai învîţându-le carte ci şi educându-le, formându-le de la cea mai fragedă vârstă. Omenia nu se poate învăţa numai la şcoală. Ea se învaţă acolo la începuturile copilăriei, în atmosfera caldă, plină de afeţiunea familiei.

Omul nu poate fi rupt de mediu, de familie, prima şi cea mai naturală dintre comunităţi, dar fiecare copil are anumite trăsături temperamentale, înclinaţii, capacităţi, interese, adică o anumită personalitate care se exprimă în manifestările individuale. "lucrul cel mai important este să vă cunoaşte-ţi copilul", spunea marele pedagog J.J Rousseau.

Familia asigură copiilor sentimentul siguranţei şi îl ajută să depăşească obstacolele inerente vieţii, educându-i să devină persoane responsabile, adaptate timpului în care trăiesc.

Educaţia în familie, primi ani de-acasă, influenţează puternic întreaga existenţă a individului indiferent dacă el recunoaşte acest lucru sau nu. Părinţii sunt modele pe care copiii, conştient sau

inconştient le „văd” cu ochii minţii şi le urmează. Sentimentul mândriei de a aparţine unei anumite familii s-a păstrat peste timp.

Abordarea personalităţii adolescentine este atât de complexă şi mereu în extensie încât nu întâmplător există ştiinţa despre adolescenţă numită *habeologie*.

Bibliografie

1.Dumitrescu Ion, **Adolescenţii-lumea lor spirituală şi activitatea educativă,**Ed.Scrisul românesc,Craiova,1980;

2.Marinescu Silvia,Dinescu Rodica,**Invitaţie la educaţie,**Ed.Carminis,Piteşti,2003;

3.Şchiopu Ursula,Verza Emil,**Adolescenţă-personalitateşi limbaj,**Ed.Albatros,Bucureşti 1989

ROLUL AUTOCUNOAŞTERII ÎN DEZVOLTAREA PERSONALĂ ŞI PROFESIONALĂ

CUCOȘ MARIA
C.Ș.E.I. TÂRGU NEAMȚ

Autocunoaşterea te ajută să îţi dezvolţi propriul potenţial, să identifici piedicile, dar şi resursele şi posibilităţile de realizare; să poţi obţine starea de congruenţă cu tine însuţi şi cu ceilalţi; să identifici ce este cu adevărat important pentru tine şi pentru ceilalţi; cum să fii în acord cu tine şi cu ceilalţi; să poţi găsi soluţii inovatoare chiar şi în cele mai dificile momente din viaţa personală şi profesională; te învaţă cum să-ţi dezvolţi creativitatea şi spontaneitatea.

Există situaţii în care nu ai o problemă deosebită, însă ai dori să „creşti”, să „evoluezi” ca persoană, să te cunoşti mai bine, să te dezvolţi din punct de vedere psihologic. Dezvoltarea personală te ajută să îţi recunoşti unicitatea ca individ, să identifici mijloace de a face faţă cu succes situaţiilor zilnice cu care te confrunţi, să afli mai multe despre tine însuţi. Îţi poţi clarifica valorile, comportamentele, reacţiile în anumite situaţii şi poţi învăţa cum să îţi foloseşti eficient resursele de care dispui, astfel încât să utilizezi mai bine timpul, să comunici eficient, să faci faţă conflictelor.

Cel mai important aspect este dezvoltarea personală, benefică şi necesară pentru a activa potenţialul interior, astfel încât să atingi succesul pe care îl doreşti. Reprezintă primul pas pentru profesioniştii care au în vedere specializarea ca şi consilieri psihologici sau psihoterapeuţi. Metodele psihodramatice au o largă aplicabilitate în cadrul lucrului cu grupuri de copii, adolescenţi sau adulţi; în cadrul firmelor, instituţiilor, şcolilor; cu obiective diverse ale activităţilor: consiliere, terapie, educaţie, formare/training.

Fiecare tânăr îşi pune uneori întrebări de felul: Cine sunt eu? Prin ce mă deosebesc de cei din jur? Care sunt punctele mele tari şi slabe? Care sunt posibilităţile mele? Cum aş putea să îmi dezvolt calităţile şi să îmi depăşesc slăbiciunile? Răspunsurile la întrebările de acest fel se referă la cunoaşterea însuşirilor de personalitate definitorii, a aptitudinilor, a sistemului motivaţional şi de valori, la creşterea stimei de sine, a încrederii în sine, dezvoltarea creativităţii, a capacităţii de autocontrol, a abilităţilor de comunicare şi relaţionare interpersonală, a posibilităţilor de gestionare a emoţiilor, etc. Formarea conceptului de sine (imagine de sine + stimă de sine)

Autocunoaştere:

- Conştientizarea aptitudinilor;
- Conştientizarea intereselor şi a sistemului de valori;
- Conceptul de sine (imagine de sine, stimă de sine).

Autocunoaşterea presupune formarea **conceptului de sine** *(Self-concept)* care cuprinde totalitatea ideilor şi sentimentelor pe care o persoană le are despre ea însăşi.

Conceptul de sine are două aspecte: imaginea de sine şi stima de sine.

Imaginea de sine *(Self-image)* reprezintă părerile despre calităţile şi defectele pe care le avem - sau credem că le avem (de ex. o adolescentă se poate considera fiică ascultătoare, studentă bună, prietenă fidelă, talentată la desen etc.).

Stima de sine *(Self-esteem)* reprezintă modul în care ne autoapreciem, cum ne evalăm în raport cu propriile noastre aşteptări şi aşteptările celorlalţi.

Imaginea de sine şi stima de sine se formează începând cu primii ani de viaţă.

Formarea unei imagini de sine realiste şi a unei stime de sine ridicate depinde în primul rând de atitudinea celor din jur, în special a părinţilor, fraţilor, prietenilor, cadrelor didactice. Ei sunt cei care prin cuvintele, comportamentele, reacţiile lor ne oferă o "oglindă", în care se reflectă comportamentele noastre şi prin intermediul căreia începem să ne construim propria imagine. Mulţi părinţi greşesc prin faptul că, dorind să îşi motiveze copiii, le impun cerinţe exagerate în raport cu posibilităţile lor. În acest fel copilul va suferi numeroase eşecuri şi va avea sentimente de vinovăţie pentru că nu se poate ridica la nivelul aşteptărilor părinţilor. O altă greşeală frecventă este etichetarea copilului ca fiind rău, prost, incapabil etc., pentru nişte comportamente greşite. În aceste cazuri părinţii fac o confuzie între comportament şi personalitate, ei devalorizează întreaga

personalitate a copilului pentru un singur eşec. Aceste greşeli de natură educaţională duc la conturarea unei imagini negative de sine, la scăderea stimei de sine, cu numeroase consecinţe negative pentru viitorul copilului.

Creşterea stimei de sine are o mare importanţă şi se poate realiza prin diferite metode.

Dacă stima de sine scăzută se datorează unor competenţe deficitare, este necesară îmbunătăţirea acestor competenţe (de exemplu, dacă un student are o stimă de sine scăzută din cauza unor eşecuri la examene, este importantă îmbunătăţirea tehnicilor de învăţare). Dacă cineva îşi impune nişte standarde exagerate în raport cu posibilităţile sale şi are eşecuri din acest motiv, va fi necesară adoptarea unor standarde mai realiste. Pentru creşterea stimei de sine este esenţial ca individul să îşi conştientizeze calităţile, competenţele, să acorde atenţie succeselor sale, să înveţe să se autovalorizeze.

Începând cu perioada pubertăţii copilul depune în mod conştient eforturi pentru a se autocunoaşte. Dorinţa de autocunoaştere devine şi mai accentuată în adolescenţă şi tinereţe.

Autocunoaşterea se poate îmbunătăţi prin formarea obişnuinţei de a ne observa comportamentele, modalitatea de a interacţiona cu cei din jur, de a acţiona şi de a reacţiona în diferite situaţii. De asemenea este important să ne dezvoltăm capacitatea de a ne conştientiza propriile gânduri, emoţii, sentimente, motivaţii. Nu trebuie să neglijăm importanţa informaţiilor verbale şi nonverbale primite de la cei din jur, şi mai ales importanţa opiniilor persoanelor semnificative pentru noi (prieteni, membrii familiei etc.).

Aptitudinile

Autocunoaşterea presupune şi conştientizarea **aptitudinilor**. Spunem că o persoană are aptitudini într-un domeniu dacă are *posibilitatea* de a obţine performanţe superioare în acel domeniu. Obţinerea *reală* a acelor performanţe depinde de mulţi alţi factori: motivaţie, învăţare, exersare, atitudinea părinţilor şi a cadrelor didactice, condiţii materiale, sănătate etc.

Interesele şi sistemul de valori

Conştientizarea **intereselor şi a sistemului de valori** reprezintă un alt aspect al autocunoaşterii.

Interesele reprezintă preferinţele cristalizate ale unei persoane pentru anumite domenii de cunoştinţe sau de activitate. Interesele au un rol esenţial în luarea deciziilor privind cariera. Formarea intereselor depinde de factori genetici (potenţialul aptitudinal) şi de experienţele de viaţă pe baza cărora individul învaţă să prefere unele activităţi şi să evite altele.

BIBLIOGRAFIE:

1.MEC, ***„Curriculum clasele I-XII , Consiliere şi orientare,"*** - Bucureşti, 2006

2.MEC, ***„Programe şcolare -clasele I-XII , Consiliere şi orientare"*** - Bucureşti, 2006

3.***„Consiliere şi orientare" clasele I-IV , Ghidul învăţătorului ,*** - Bucureşti, 2006

IMPLICAREA ELEVILOR CU CES - EXEMPLE DE BUNE PRACTICI

Prof. înv. primar Cusen Maria Alexandra
Școala Gimnazială Nr. 1 Dobroești

Potrivit studiilor de specialitate, în ultimele decenii s-au înregistrat progrese semnificative referitoare la protejarea și respectarea drepturilor copiilor, cu precădere a dreptului la educație. Există o abordare generală în ceea ce privește importanța asigurării accesului la o educație de calitate în mod egal pentru toți copiii, mai ales ca mijloc de modelare a dezvoltării viitoare a speciei umane. Pentru ca acest lucru să se întâmple fără impedimente au fost generate acțiuni concrete prin intermediul cărora s-a contribuit la asigurarea unui mediu educațional pentru copiii care în alte condiții ar fi fost respinși sau chiar excluși.

Conform literaturii de specialitate, „cerințele educaționale speciale" includ toate dificultățile de învățare care pot fi întâlnite în rândul elevilor. Dintre aceste dificultăți fac parte și cele din categoria tradițională „handicap" (handicap mental, handicap fizic, hadicap senzorial), dar și cele specifice (dislexia, discalculia, deficitul de atenție etc.).

Este evident faptul că mulți dintre elevii cu cerințe educative speciale au eșec școlar din cauza limitelor pe care le întâmpină în momentul în care se văd nevoiți să prelucreze anumite informații sau să controleze anumite comportamente. Deși au aptitudini pentru multe domenii, nevoia de adaptare la schimbări face ca randamentul acestor elevi să nu fie unul pozitiv. Mai ales din acest motiv, unul dintre cele mai importante aspecte de care trebuie ținut cont în cazul educației incluzive vizează formarea profesională a cadrelor didactice în acel sens în care să căpătăm acele atitudini, valori și competențe care ne sunt necesare pentru a presta activitate eficientă în mediul educațional incluziv.

Modalitățile de integrare a elevilor cu CES sunt multiple: organizarea clasei pe centre de interes, promovarea unor interacțiuni sociale, utilizarea unor strategii de grupare diferită, facilitarea dezvoltării sociale și emoționale. Toate acester modalități presupun punerea la dispoziția elevilor a unui material didactic bogat și variat, planificarea minuțioasă a activităților de către cadrul didactic astfel încât acestea să nu fie repetitive și să nu îl plaseze pe elev în rutină.

În ultimii ani, numărul elevilor care necesită activități adaptate nevoilor acestora a crescut semnificativ, în această categorie fiind încadrați și elevii cu CES. Pentru mine, integrarea acestora în activitățile didactice desfășurate de către colegii lor a reprezentat în permanență o provocare. În urma cercetării platformelor educaționale și a cărților de specialitate am identificat metoda „Lapbooking". Aceasta reprezintă o metodă educațională interactivă, inovativă și, aș îndrăzni să adaug, chiar revoluționară. Produsul finit poartă numele de lapbook ceea ce ar putea fi tradus ca fiind „carte de ținut în poală".

Modalitățile de realizare sunt diverse, însă, în calitate de cadru didactic, am avut ca obiectiv principal implicarea tuturor elevilor participanți la realizarea produsului final, precum și însușirea de noi cunoștințe, atitudini și abilități.

Am ales să împart aleatoriu efectivul de elevi în trei echipe pentru a putea obține un număr egal de participanți, însă numărul echipelor nu este unul standard, rămânând la decizia fiecărui cadru didactic. Fiecare echipă a avut puse la dispoziție toate materialele necesare realizării unui produs care să îndeplinească cerințele minimale: o coală de carton A2, carioci, lipici, poze și articole preluate și printate de pe Wikipedia. Am decis ca cele trei echipe să aibă teme diferite pentru ca, în urma prezentării de final, elevii să își însușească diverse noi cunoștințe. Activitatea a durat patru ore pe care le-am distribuit pe parcursul a două zile de curs pentru a menține treaz interesul elevilor și pentru a nu-i obosi pe parcursul unei singure zile. De asemenea, deoarece condițiile meteo au fost favorabile, în cea de-a doua zi am desfășurat activitățile în curtea interioară a școlii.

Din punctul meu de vedere, această practică nu are dezavantaje, astfel încât puținele aspecte mai puțin comode le voi denumi, în continuare, „limite". Cea mai importantă dintre acestea este reprezentată de faptul că pregătirea materialelor este costisitoare atât din punctul de vedere al timpului, cât și din punctul de vedere al aspectului financiar, costul acestora fiind ridicat. Avantajele, însă, sunt multiple și eclipsează orice posibil aspect negativ. Cel mai important dintre acestea este reprezentat de faptul că toți copiii pot primi o sarcină în cadrul echipei, mai ales elevii cu CES și, astfel, se evită marginalizarea acestora. Un alt aspect deosebit de important este reprezentat de faptul că poate fi abordată orice temă din cadrul oricărei discipline sau arii curriculare, atâta vreme cât sunt pregătite materiale suficiente. La finalul activității, putem avea certitudinea că fiecare dintre copiii participanți și-au însușit informații și au participat activ la realizarea proiectului.

Educația incluzivă presupune că rolul profesorului nu mai este cel tradițional și unanim acceptat de a furniza informații, ci capătă noi valențe și dimensiuni. Prin organizarea unor astfel de activități, profesorul devine el însuși co-participant, fără a pierde rolul de

îndrumător. Procesul educațional de predare-învățare-evaluare capătă valențe formative, dar și formatoare, iar progresul este încurajat, indiferent că acesta este individual, colectiv, personal sau social.

DESPRE EDUCAŢIA INCLUZIVĂ

PROF. COTUȚIU MARIANA TEODORA

COLEGIUL TEHNIC „TRAIAN VUIA" ORADEA

Acest articol pune în discuţieimportanţa pe care o are integrarea copiilor cu cerinţe speciale, în învăţământul de masă. Incluziunea şcolară se referă la acceptarea de către instituţiile de învăţământ a tuturor copiilor, indiferent de apartenenţa lor, iar învăţământul incluziv presupune ca tinerii şi copiii cu dizabilităţişiceilalţi fără probleme să înveţe împreună. Educaţia pentru toţi poate sa fie un mijloc de îmbunătăţire a educaţiei în general prin reconsiderarea sprijinului care se acordă anumitor copii.

„Incluziunea" se referă la faptul că oricine, trebuie tratat ca un membru al societăţii. Astfel, incluziunea si educaţia incluzivă pun accentul pe necesitatea ca sistemul educaţional să răspundă diversităţii copiilor si nevoilor ce decurg din acestea.

Cuvinte cheie: incluziune, deficienţă, nevoi speciale.

„Incluziunea" se referă la faptul că oricine, indiferent de deficienţa sa sau de dificultăţile pe care le întâmpină în învăţare, trebuie tratat ca un membru normal al societăţii, iar diversele servicii speciale de care are nevoie, trebuie furnizate în cadrul serviciilor sociale, educaţionale, medicale si celelalte servicii puse la dispoziţia tuturor membrilor societăţii.

Incluziunea şcolară se defineşte prin acceptarea de către instituţiile de învăţământ a tuturor copiilor, indiferent de apartenenţa lor etnică, socială, religie, naţionalitate sau handicap şi este strâns legată de recunoaştereaşi acceptarea diversităţii – condiţie normală a convieţuirii umane. Învăţământul incluziv presupune ca tinerii şi copiii cu dizabilităţişiceilalţi fără probleme să înveţe împreună în instituţiile de învăţământ având sprijinul corespunzător, mai ales din partea cadrelor didactice implicate în acest proces. Un început timpuriu în

mediile şcolareobişnuite este cea mai bună pregătire pentru o viaţă integrată. Copiii diferiţi au drepturi egale cu ceilalţi, iar o educaţie separată ar duce la marginalizare şi discriminare, împiedicând formarea, împlinirea de sine şi afirmarea personalităţii. Ideea de incluziune pleaca de la principiul ca orice individ , oricât ar fi de diferit, aparţine de fapt şi de drept grupului social.Educaţia incluzivă are rolul de a sprijini acest aspect deoarece ea se centrează mai ales pe învăţarea strategiilor necesare rezolvării problemelor din viaţa cotidiană, într-o manieră cooperantă şi solidară, unde procesul de învăţare este realizat în spiritul respectului şi acceptării celor din jur. Trebuie eliminat principiul de discriminare si izolare a copiilor cu nevoi speciale.

În România începutul învatamântului incluziv este timid, dar experienţaţărilor europene demonstrează cu rezultate concrete că o implicare activă şi o preocupare deosebită de a integra aceşti elevi, este o chestiune realizabilă care poate duce la un real progres. Educaţia pentru toţi poate sa fie un mijloc de îmbunătăţire a educaţiei în general prin reconsiderarea sprijinului care se acordă anumitor copii. Societatea şişcoala manifestă, faţă de această categorie de elevi, o gamă variată de atitudini precum acceptarea şi includerea lor în medii şcolareobişnuite. Pornim de la constatarea că părinţii sunt cei mai importanţi factori de sprijin în viaţa copilului cu deficienţe sau a copilului sănătos, insistăm asupra ideii că părinţii trebuie să participe la diverse acţiuni, asigurate de echipa de intervenţie din cadrul şcolii.

Un alt aspect important este ca în activitatea didactică să utilizăm fişe de muncă independentă cât mai atractive. Orice cadru didactic care îşi centrează activitatea pe copil trebuie să ia în considerare că fiecare copil este important pentru societate, are nevoi sociale, dar în acelaşi timp fiecare copil are tendinţe si particularităţi speciale, întrucât fiecare copil este unic şi are drepturi egale.

„Incluziunea” se referă la faptul cã oricine, indiferent de deficienţa sa sau de dificultăţile pe care le întâmpină în învăţare, trebuie tratat ca un membru al societăţii, iar diversele servicii speciale de care are nevoie, trebuie furnizate în cadrul serviciilor sociale, educaţionale, medicale si celelalte servicii puse la dispoziţia tuturor membrilor societăţii. Astfel, incluziunea si educaţia incluzivă pun accentul pe necesitatea ca sistemul educaţional si şcolile/grădiniţele să se schimbe si să se adapteze continuu pentru a răspunde diversităţii copiilor si nevoilor ce decurg din acestea.

Bibliografie:

Mara, D., *Strategii didactice în educatia incluzivă*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2004

Ungureanu, D*., Educaţia integrativă şişcoala incluzivă*, Editura de Vest, Timişoara, 2000

Vrăşmaş, E., *Introducere în educaţiacerinţelor speciale*, Editura Credits, Bucureşti, 2004.

INTEGRAREA ELEVILOR CU CES LA ORELE DE LIMBA ENGLEZĂ

Prof. Adela Diaconu

Şcoala Gimnazială „Anton Pann" Craiova, jud. Dolj

Educarea elevilor cu deficiențe intelectuale întâmpină frecvent probleme precum neglijența, lipsa de răbdare sau atenție suficientă, o abordare educațională incorectă sau chiar incompatibilă cu necesitățile sale educaționale. Deficiențele intelectuale reprezintă, în mod particular, obstacolul substanțial pentru ca elevii cu CES să însușească conținuturile disciplinei și mai ales să se exprime într-o limbă străină. La baza progresului acestora se află anumite premise strict necesare – adaptările de ordin psihopedagogic, evaluator, ambiental și posedarea unui inventar specializat auxiliar - aparataj funcţional specializat, echipament adaptat și tehnologii auxiliare.

Copiii cu C.E.S. pot prin joc să-şi exprime propriile capacităţi. Astfel, copilul capătă prin joc informaţii despre lumea în care trăieşte, intră în contact cu oamenii şi cu obiectele din mediul înconjurator şi învaţă să se orienteze în spaţiu şi timp. Cunoașterea unei limbi străine, și mai ales comunicarea mai mult sau mai puțin fluentă în această limbă – creează o serie de oportunități reale și concrete pentru fiecare persoană, iar pentru un elev cu CES, prioritatea posedării unui nivel cât de puțin acceptabil în limba engleză, constituie o șansă reală la un viitor profesional sigur și stabil.

Integrarea şcolară exprimă atitudinea favorabilă a elevului faţă de şcoala pe care o urmează; condiţia psihică în care acţiunile instructiv-educative devin accesibile copilului; consolidarea unei motivaţii puternice care susţine efortul copilului în munca de învăţare;

situaţie în care copilul sau tânarul poate fi considerat un colaborator la acţiunile desfăşurate pentru educaţia sa; corespondenţa totală între solicitările formulate de şcoală şi posibilităţile copilului de a le rezolva; existenţa unor randamente la învăţatură şi în plan comportamental considerate normale prin raportarea la posibilităţile copilului sau la cerinţele şcolare.

În şcoală, copilul cu tulburări de comportament aparţine de obicei grupului de elevi slabi sau indisciplinaţi, el încălcând deseori regulamentul şcolar. Din asemenea motive, copilul cu tulburări de comportament se simte respins de către mediul şcolar (educatori, colegi). Ca urmare, acest tip de şcolar intră în relaţii cu alte persoane marginalizate, intră în grupuri subculturale şi trăieşte în cadrul acestora tot ceea ce nu-i oferă societatea. În astfel de cazuri, cadrul didactic trebuie să se apropie mai mult de sufletul copilului pentru ca acesta să nu se mai simtă respins.

Unii elevi au nevoie de o terapie a tulburărilor de vorbire şi de limbaj şi de psihoterapie individuală şi de grup pentru sprijinirea integrării pe plan social. De asemenea, copiii au nevoie de ajutor suplimentar din partea profesorilor şi colegilor, fiind nevoie să primească în activitatea şcolară conţinuturi şi sarcini simplificate.

Elevii cu tulburări vizuale, tulburări de auz, cu dizabilităţi fizice, necesită programe şi modalităţi de predare adaptate cerinţelor lor educative, programe de terapie, rampe de acces pentru deplasare, asistenţă medicală specializată, asistenţă psihoterapeutică.

Elevii ce prezintă tulburări emoţionale trebuie să fie din timp identificaţi astfel încât consultarea psihologului, a medicului neuropsihiatru şi terapia să fie făcute cât mai precoce, cu implicarea tuturor factorilor educaţionali (familie, cadre didactice).

Astfel, m-am gandit la o serie de activități care pe langă scopul lor principal de a dezvolta dorința elevilor de a citi și de a descoperi lucruri noi, să îi ajute să își îmbunătățească abilitatea de înțelege un text scris, abordabil, potrivit pentru nivelul lor. În cele ce urmează o să prezint cateva idei de activități care pot fi aplicate la clasă și care s-au bucurat de un real succes, copiii citind fără să mai fie obligați de către mine, ci din pură plăcere și curiozitate de a vedea ce se întamplă mai apoi cu personajele lor favorite.

La fel de importantă este şi oferirea oportunităţilor de a prezenta şi practica limba străină în moduri şi direcţii diferite. Aici intervine dezvoltarea unui sistem de mentorat echitabil, unde elevii se ajută şi îşi împărtăşesc competenţele. Instrucţiunile trebuie să fie clare, concise, treptate, oferite în ordinea în care se cer a fi realizate. Secvenţierile trebuie

evitate. De exemplu, „priviţi la tablă”, „deschideţi manualele”, dar nu: „înainte să deschideţi cărţile, uitaţi-vă la tablă”. Limbajul către clasă trebuie să fie comun şi în direcţie pozitivă.

Profesorul ar trebui să le spună elevilor ce aşteaptă de la ei să facă, nu ce nu ar trebui să facă. De exemplu: „Priviţi la tablă!”, în loc de „Nu vă mai întoarceţi.” Utilizarea elementelor vizuale este binevenită pentru a consolida regulile şi rutina. De exemplu, un şir de imagini ce reprezintă etape diferite ale lecţei – ascultarea (ureche), vorbirea (gură), scrierea (pix), citirea (carte).Acestea pot fi plasate pe tablă la începutul lecţiei pentru a reprezenta ordinea zilei.Plasarea flashcardurilor cu imagini şi cuvinte din vocabularul nou în jurul clasei, sunt o idee nu mai puţin bună, mai ales pentru elevii cu deficienţe de auz. Jocurile cu acestea în grup sau echipe vor furniza cunoştinţe într-un mod distractiv. Crearea unei atmosfere şi experienţe de învăţare colaborative este cheia, şi nicidecum una care ar inspira nesiguranţă şi emoţii negative.

Din experienţa personală putem afirma că profesorul poate folosi în procesul de predare-învăţare- evaluare diverse strategii şi intervenţii utile: în primul rând trebuie să ţină cont de crearea unui climat afectiv-pozitiv. Stimularea încrederii în sine şi a motivaţiei pentru învăţare,

încurajarea sprijinului şi cooperării din partea colegilor, formarea unei atitudini pozitive a colegilor, încurajarea independenţei şi creşterea autonomiei personale sunt aspecte semnificative de care cadrul didactic trebuie să ţină cont în vederea facilitării integrării şcolare a acestor copii. Este foarte important ca noi, cadrele didactice, să le încurajăm eforturile, să îi sprijinim, să îi apreciem pozitiv în realizarea sarcinilor şcolare, fără a crea dependenţă. De asemenea folosirea frecventă a sistemului de recompense, laude, încurajări, întărirea pozitivă, astfel încât să fie încurajat şi evidenţiat cel mai mic progres, centrarea învăţarii pe activitatea practică nu sunt de neglijat când vorbim despre copii cu CES.

Practicarea limbii engleze prin abordare multi-senzorială este o altă idee la acest capitol. Toţi elevii au nevoie de supliment audio-vizual şi kinestetic în cazul învăţării unei limbi străine. Abordarea multi-modală ajută elevii să practice şi să asimileze informaţia prin variate căi. Dialogurile şi cântecele, subtitrate în original, care se focusează pe ritmul limbii, sunt la fel de efective. Elevii cu dificultăţi de vorbire tind să întâmpine mai puţine probleme când cântă sau rostesc ceva ritmic. Elevii mult mai uşor învaţă să spună cuvinte noi prin cântece, deoarece majoritatea din ei adoră muzica şi se concentrează pe învăţarea cântecului. Baterea din palme în ritm, de asemenea, ajută atât pe cei cu dificultăţi de auz, cât şi pe cei cu dificultăţi în vorbire.

O altă idee utilă în practicarea limbii engleze ar fi ca doar jumătate de clasă să pronunţe întrebarea, iar cealaltă – răspunsul. Astfel de practici nu marginalizează nici un elev şi reduce stresul, oferind timp elevilor să îşi dezvolte memoria şi confidenţa, înainte de a vorbi ceva individual.

De cele mai multe ori, când lucrăm cu elevi cu cerinţe educative speciale, ne gândim la sarcini împărţite în etape mai mici, realizabile, la folosirea învăţării afective, la adaptarea metodelor şi mijloacelor de învăţare, evaluare, dar si la sprijinirea elevului să devină membru al unui grup. Este bine să organizăm activităţi de grup care să stimuleze comunicarea şi relaţionarea interpersonală (jocuri, excursii, activităţi extraşcolare, activităţi sportive, de echipă), să îi sprijinim emoţional, să folosim un limbaj simplu, accesibil elevului şi nivelului lui de înţelegere.

Într-o abordare incluzivă, toţi elevii trebuie consideraţi la fel de importanţi, fiecăruia să îi fie valorificate calităţile, pornind de la premisa că fiecare elev este capabil să realizeze ceva bun. Un rol semnificativ l-ar avea şi utilizarea tehnologiilor suplimentare pentru a asigura elevilor oportunităţi diferenţiate de învăţare. Resursele digitale pentru elevi conţin poveşti, care pot fi citite de elev şi ascultate în mod repetat, în ritmul său propriu. Acestea oferă elevilor şansa să practice vocabularul pe care nu au fost capabili să îl asimileze complet în timpul activităţilor de clasă. Practica online asigură la fel de efectiv elevii cu un mod de a practica ascultarea şi cuvintele noi în mod individual, acasă.

Consider că nu există "reţete" pentru integrarea copiilor cu CES în învăţământul de masă. Cei care manifestă deschidere pentru integrarea acestora vor găsi şi strategiile potrivite. Fiecare copil are dreptul la educaţie şi merită să i se acorde o şansă. Învăţând împreună, copiii învaţă să trăiască împreună, să se accepte şi să se ajute la nevoie.

Bibliografie:

1. Albu, A., Albu, C., „Asistenţa psihopedagogica şi medicală a copilului deficient fizic”, Iaşi, Polirom, 2000;
2. Ionescu, S., „Adaptarea socioprofesională a deficienţilor mintali”, Bucureşti, Editura Academiei P.S.R., 1975;
3. Miftode, V. (coord.), „Dimensiuni ale asistenţei sociale: forme şi strategii de protecţie a grupurilor defavorizate”, Botoşani, Eidos, 1995;

INCLUZIUNEA ȘCOLARĂ A ELEVILOR CU CES

PROF. PSIHOPEDAGOG, DIOȘTEANU MARIANA

CENTRUL ȘCOLAR DE EDUCAȚIE INCLUZIVĂ NR. 1 BACĂU

Incluziunea școlară a elevilor cu CES (Condiții Educaționale Speciale) este un proces prin care se asigură accesul și participarea elevilor cu nevoi educaționale speciale la învățământul de masă. Acești elevi sunt de obicei incluși în clasă cu ceilalți elevi și li se oferă sprijinul și resursele necesare pentru a-i ajuta să își atingă obiectivele educaționale.

Incluziunea școlară a elevilor cu CES este importantă din mai multe motive. În primul rând, aceasta promovează egalitatea de șanse și acces la educație, în timp ce reduce stigmatizarea și izolarea socială a elevilor cu nevoi speciale. De asemenea, îi ajută pe acești elevi să dobândească competențe sociale și de comunicare, să își dezvolte autonomia și încrederea în sine, precum și să se integreze cu succes în societate.

Pentru a asigura o incluziune eficientă a elevilor cu CES, este important să se ofere sprijin adecvat și individualizat, cum ar fi evaluarea periodică a nevoilor acestor elevi, pregătirea profesorilor și resursele tehnologice necesare. Este important să se ia în considerare nevoile speciale ale fiecărui elev și să se dezvolte strategii de învățare personalizate, astfel încât aceștia să poată învăța și să progreseze într-un mediu sigur și adecvat.

Incluziunea școlară a elevilor cu CES este importantă pentru a asigura egalitatea de șanse și acces la educație pentru toți elevii. Prin oferirea unui mediu de învățare adecvat și eficient, elevii cu CES pot dezvolta competențe esențiale pentru succesul lor personal și integrarea cu succes în societate.

Un profesor de sprijin este un cadru didactic specializat în a ajuta elevii cu nevoi educaționale speciale să își atingă obiectivele educaționale. Acești profesori lucrează în mod obișnuit cu elevii care au diverse dizabilități, deficiențe sau dificultăți în învățare și își asumă responsabilitatea de a dezvolta și de a implementa planuri de învățare personalizate pentru fiecare elev în parte.

Rolul unui profesor de sprijin este de a identifica și de a evalua nevoile educaționale speciale ale fiecărui elev, de a crea planuri de învățare personalizate și de a oferi sprijin și asistență individualizată, cum ar fi consilierea, intervenția comportamentală și instruirea tehnică. De asemenea, aceștia pot colabora cu colegii de clasă și cu părinții elevilor pentru a asigura o educație incluzivă și eficientă pentru toți elevii.

Profesorii de sprijin joacă un rol crucial în integrarea elevilor cu nevoi educaționale speciale în sistemul de învățământ. Aceștia sunt esențiali pentru a asigura accesul și participarea acestor elevi la învățământul de masă și pentru a le oferi sprijinul și resursele necesare pentru a-și atinge obiectivele educaționale.

Există mai multe motive pentru care profesorii de sprijin sunt necesari în integrarea elevilor cu nevoi educaționale speciale. În primul rând, aceștia ajută la crearea unui mediu de învățare incluziv și pozitiv pentru toți elevii. Profesorii de sprijin colaborează cu colegii de clasă pentru a dezvolta strategii de învățare personalizate și pentru a asigura că elevii cu nevoi speciale primesc sprijinul adecvat în timpul cursurilor și activităților extracurriculare.

În al doilea rând, profesorii de sprijin sunt esențiali pentru a identifica și evalua nevoile educaționale speciale ale fiecărui elev și pentru a dezvolta planuri de învățare individualizate. Aceștia lucrează îndeaproape cu elevii și cu părinții lor pentru a identifica strategiile și resursele necesare pentru ca aceștia să-și atingă obiectivele educaționale.

În plus, profesorii de sprijin pot oferi sprijin emoțional și comportamental elevilor cu nevoi educaționale speciale. Aceștia pot oferi consiliere și asistență individualizată pentru a ajuta elevii să-și dezvolte încrederea în sine, abilitățile sociale și comportamentale și să depășească orice obstacole în calea succesului lor educațional.

Profesorii de sprijin sunt esențiali în integrarea elevilor cu nevoi educaționale speciale în sistemul de învățământ. Aceștia ajută la crearea unui mediu de învățare incluziv și pozitiv pentru toți elevii, identifică și evaluează nevoile educaționale speciale ale fiecărui elev și oferă sprijin emoțional și comportamental individualizat.

Un profesor de sprijin trebuie să aibă o înțelegere profundă a diferitelor tipuri de nevoi educaționale speciale, a strategiilor de învățare personalizate și a tehnicilor de intervenție

comportamentală. Aceștia trebuie, de asemenea, să fie empatici și să aibă abilități de comunicare eficiente pentru a putea colabora cu elevii, colegii de clasă și părinții elevilor.

Adaptarea curriculară este cea mai importantă acțiune în procesul învățării și trebuie să se bazeze pe o bună cunoaștere a profilului psihopedagogic al copilului pentru a putea proiecta, implementa și evalua activitățile didactice cu impact asupra elevului. Procesul de adaptare curriculară este mult mai complex decât pare la o primă vedere și presupune acțiuni sincronizate pe multiple planuri: didactic, social, psihologic.

Este important de subliniat faptul că, în cazul elevilor cu CES, accentul trebuie pus nu atât pe dezvoltarea cognitivă, cât mai ales pe dimensiunea socio-relațională, care poate deveni bază pentru dezvoltarea globală a elevului și îi poate asigura acea stare de bine necesară menținerii echilibrului psihic. Unii profesori par să întâmpine mai puține dificultăți decât alții în crearea unei ambianțe eficace de învățare pentru elevii lor. O clasă bine condusă, cu un potențial redus de comportament necorespunzător poate prin ea însăși avea efecte benefice atât asupra procesului de învățare, cât și asupra performanței.

Curriculum diferențiat evidențiază măsurile de design curricular de a diversifica și individualiza experiențele de învățare astfel încât elevii să primească sarcini în funcție de particularitățile proprii de dezvoltare.

Planul individualizat de învățare pentru elevul cu CES, ca parte a planului de servicii individualizat, reprezintă intervenția pedagogică asupra elevului care alături de celelalte intervenții sociale, medicale sau psihoterapeutice contribuie la atingerea obiectivului de integrare: de a facilita integrarea școlară și profesională și de a valorifica potențialul intelectual, emoțional și aptitudinal al copilului, contribuind astfel la incluziunea socială. Concret, planul individualizat de învățare al elevului cu CES este un instrument conceput de către cadrul didactic pentru un anume elev, cu dificultăți de învățare, cu scopul a-l ajuta să atingă nivelul performanței de care este capabil, prin strategii de învățare adecvate acestuia și nivelului său de dezvoltare.

În concluzie, profesorii de sprijin joacă un rol crucial în asigurarea unei educații incluzive și de calitate pentru toți elevii, inclusiv pentru cei cu nevoi educaționale speciale. Prin identificarea nevoilor educaționale speciale ale fiecărui elev și prin oferirea unui sprijin individualizat, acești profesori contribuie la dezvoltarea abilităților și competențelor esențiale pentru succesul personal și profesional al elevilor lor.

Bibliografie:

1. Buzoianu, C. (coord.) (2018). Incluziunea școlară a elevilor cu nevoi educaționale speciale. Abordări teoretice și practice. Iași: Polirom.

2. Marin, M., & Fătu, V. (2018). Pedagogie specială și incluziune școlară. București: Editura Didactică și Pedagogică.

3. Fătu, V., & Dinu, L. (coord.) (2019). Pedagogie și psihopedagogie specială. București: Editura Didactică și Pedagogică.

4. Olaru, N. (2018). Pedagogia integrării și incluziunii școlare. Iași: Polirom.

ROLUL FORMATIV AL EDUCAȚIEI INCLUZIVE

PROF. DONEA LENUȚA RAMONA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ „DIMITRIE A. STURDZA”

Incluziunea presupune efortul de a asigura tuturor elevilor o educație, indiferent de limbă și cultură, de statutul familiei, de problemele medicale, fără a stigmatiza sau a separa copiii.Includerea îmbunătățește procesul de învățare pentru toți elevii, cu și fără nevoi special, dar care prezintă manifestări stabile de inadaptare la exigențele școlii.

Educția incluzivă necesită:

-atingerea unui nivel ridicat de dezvoltare personală;

-extinderea participării tuturor elevilor la educație, dar și reducerea numărului celor excluși din valorile și cultura comunității promovate prin școala de masă;

-consolidarea dreptului elevilor la educație;

-creșterea performanțelor, dar și creșterea importanței școlilor în constituirea comunităților și valorilor acestora;

- crearea unor relații de susținere reciprocă între școli și comunități.

Includerea școlară reprezintă învățarea alături de ceilalți copii și colaborarea cu aceștia, prin schimbarea unor experiențe de învățare. Ea presupune implicarea activă la învățare și dreptul la opinie în ceea ce privește modul în care educația este trăită de către fiecare copil.

Din categoria copiilor cu C.E.S.(cerințe educative speciale) fac parte: copiii cu deficiențe senzoriale și fizice, copiii cu deficiențe mintale, comportamentale, copiii cu tulburări afective, emoționale, copiii cu handicap acociat, copiii cu dificultăți de cunoaștere și învățare și copiii cu deficient de comunicare și interacțiune.

Copiii din aceast[categorie. pot prin joc să și exprime propriile capacități.Prin joc ei obțin informații din lumea în care trăiesc, intră în contact cu obiectele din mediul înconjurător și oamenii, apoi învață să se orienteze în spațiu și timp.Jocul asigură socializarea prin faptul că acesta se desfășoară în grup. Acele jocuri sociale sunt importante pentru persoanele cu handicap, deoarece le oferă șansa de a se juca cu alți copii. Acestea trebuie adaptate în funcție de deficiența copilului.

Școala este un mediu eficient de socializare.Procesul instructive- educative este flexibil și adaptabil particularităților individuale și de vărstă a acestora.

Numeroase studii, făcute în domeniu, au subliniat influența pozitivă asupra calității actului educative,prin implicarea numeroaselor metodelor și procedeelor didactice interactive. Acestea au avut ca rezultat creșterea motivației pentru învățare, formarea anumitor deprinderi, dezvoltarea autonomiei personale, încurajarea cooperării între elevi și altele.

Voi exemplifica câteva metode de învățare prin cooperare, identificate de Alois Gherguț, ca:

-*Brainstormingul*- unde elevii scriu sau prezintă tot ce știu despre un anumit subiect.

-*Știu/Vreau să stiu/Am învățat* unde se vorbește despre ceea ce elevii știu deja despre o anumită temă, dar formulează întrebări la care așteaptă răspunsuri, iar la final se verifică răspunsurile.

TurulGaleriei unde elevii, în grupuri de trei sau patru lucrează la o sarcină ce are ca rezultat un produs, care poate fi expus în clasă. Fiecare grup va examina atent lucrările celorlalte grupe, rotindu-se de la un produs la altul și se poate discuta pe margine acestora.

- *Activitatea dirijată de citire-gândire ce* presupune fragmentarea unui text astfel încât elevii pot face predicţii despre ce se va întâmpla în fragmentul următor. Alte metode activ-participative mai sunt : *interviul în trei etape, predicțiile în perechi, unul stă și trei circulă, masa rotundă ș*i altele.

Copiii cu cerinţe educative speciale pot fi integraţi în mediul şcolar/preşcolar în mai multe feluri: prin integrarea individuală a acestora în clasele obişnuite, grupuri de doi-trei copii cu deficienţe incluşi în clasele obişnuite, clase diferenţiate, incluse în structura şcolii/grădiniţei obişnuite. Integrarea acestor copii în colectivul unei clase obişnuite exprimă atitudinea favorabilă a acestora faţă de unitatea de învăţământ şi faţă de cadrul didactic, ajută la consolidarea unei motivaţii puternice, care susţine efortul copilului în activitatea de învăţare, duce la realizarea unor progrese la învăţătură şi în plan comportamental.

Şcoala va reuşi să răspundă cerinţelor speciale de educaţie ale copiilor aflaţi în dificultate şi nevoilor de educaţie ale familiilor acestora doar prin eforturile ei interne şi cu sprijinul familiei, dar si al comunității.

În concluzie, educatia incluziva:

- Este parte a unei strategii mai largi de promovare a unei societati incluzive:
- confirma ca toti copiii pot invata si ca toti au nevoie de o forma de sprijin pentru învatare;
- înseamna schimbare de comportamente, atitudini, metode de predare-invatare, curriculum adaptat care să indeplineasca cerintele special ale tuturor copiilor.
- este un proces dinamic, care se dezvolta constant in functie de cultura și context.

Bibliografie:

- ✓ Cucoş, Constantin, *Pedagogie*, Editura Polirom ,Iasi, 2001;
- ✓ Radu, Gheorghe, *Psihopedagogia şcolarilor cu handicap mintal,* Editura Pro Humanitas, București,2000
- ✓ Gherguţ, Alois, *Sinteze de psihopedagogie special-Ghidpentruconcursurișiexamene de obţinere a gradelordidactice,* Editura Polirom, Iaşi,2013;
- ✓ Weihs T J *Copilul cu nevoi speciale*, Ed Triade, Cluj Napoca, 1998

,,ÎN LUMEA POVEŞTILOR,,- PROIECT DE EDUCATIE EXTRASCOLARĂ

Autor: DUMITRIU MELANIA,

ŞCOALA GIMNAZIALĂ MORAVIŢA, TIMIŞ

TEMA ACTIVITĂŢII: „În lumea poveştilor”

MIJLOC DE REALIZARE: - vizionarea unor poveşti

TIPUL ACTIVITĂŢII: Activitate extraşcolară

LUNA:mai

LOCUL DESFĂŞURĂRII: Grădiniţă

PARTICIPANŢI: Preşcolarii grupei , educatoare, părinţi, bunici.

ARGUMENT

Copilaria tuturor timpurilor nu poate fi concepută fără lumea fabulosului oferit de basme , poveşti şi povestiri.

Povestile şi basmele rămân de-a lungul timpurilor operele cele mai îndragite de copii, de la cea mai fragedă vârstă şi până aproape de adolescenă.

Cartea este produsul cultural cel mai simplu , cel mai puternic şi mai evocator , în masura în care visul unui creator se combina cu propriile noastre vederi şi cu fantasmele noastre .

Literatura pentru copii sporeste într-un mod profund suprafaţa de contact a copilului cu viaţa , cu mediul înconjurător .Cunoaşterea prin intermediul imaginilor artistice a lumii înconjurătoare , în majoritatea operelor din spectrul literaturii pentru copii şi formarea unei atitudini corespunzatoare faţă de cunoastere reprezintă o latură semnificativă a litaraturii pentru copii

Contributia literaturii pentru copii la educaţia intelectuală ,morală şi estetică prin largirea orizontului de cunoaştere prin îmbogăţirea şi activizarea vocabularulu,,însuşirea şi îndrăgirea graiului romanesc, prin înţelegerea valorilor morale ce-şi aduc contribuţia la formarea conştiinţei şi conduitei morale, ca şi la dezvoltarea proceselor psihice ; gândirea ,

SCOPUL

- implicarea copiilor în diferite activităţi ce le pot trezi şi amplifica receptivitatea faţă de valorile culturale de a le oferi şanse egale de afirmare precum şi de a determina implicarea activă a şcolii în viaţa culturală a comunităţii
- cultivarea unei relaţii deschise dialogului şi colaborării între cei implicaţi în proiect.

OBIECTIVE

- dezvoltarea exprimării orale,înţelegerea şi utilizarea corectă a semnificaţiilor verbale orale;
- educrea abilităţilor de a intra ăn corealţie cu copiii şi adulţii implicaţi în derularea proiectului;
- cultivarea dragostei şi interesului pentru literatura, pentru carte;
- familirizarea copiilor cu fenomenul cultural-artistuc manifestat pe plan local.

RESURSE MATERIALE;

- Laptop, videoproiector, cărţi, planşe.

SCENARIUL ACTIVITĂŢII

Captarea atentiei se face sub formă de surpriză a materialului pe baza căruia se va desfăşura activitatea.

Dirijarea învăţării .Vom purta o discuţie axată pe semnificaţia poveştilor în viaţa copiilor preşcolari, se audiază fragmente din poveşi cunoscute.

Activitatea continuă cu vizionarea poveştii ,,Punguţa cu doi bani,, de Ion Creangă şi ,,Iedul cu trei capre,, de Octav Pancu Iaşi

În încheiere copii vor primi recompense şi aprecieri generale şi individuale.

FINALIZAREA PROIECTULUI:

- Album cu fotografii;
- Expoziţie de lucrări.

BIBLIOGRAFIE:

- Curriculum pentru educaţie timpurie, 2019
- Revista ,,Învăţământul preşcolar”-nr.1-2/2005; nr. 4/ 2007;
- Ghid orientativ ,,Planificarea activităţilor extrascolare din grădiniţă”-ed. Diana, 2010;

INTEGRAREA SOCIALĂ A ELEVILOR CU CES

DUMITRU ȘTEFANIA,

ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 1 LIMANU

· *Cerinţele educative speciale (CES)* desemnează „necesităţile educaţionale suplimentare, complementare obiectivelor generale ale educaţiei, adaptate particularităţilor individuale şi celor caracteristice unei anumite deficienţe/dizabilităţi sau tulburări/dificultăţi de învăţare ori de altă natură, precum şi o asistenţă complexă (medicală, socială, educaţională etc.).”

· *Deficiență* – absența, pierderea sau alterarea unei structuri ori a unei funcții (anatomice, fizice sau psihice) a individului rezultând în urma unei maladii, accident sau perturbare, care îi impiedică participarea normală la activitate în societate;

· *Dizabilitate* – rezultatul sau efectul unor relații complexe existente / stabilite între starea de sănătate a individului, factorii personali și factorii externi care reprezintă circumstanțele de viață ale acestui individ. Ca urmare a acestei relații, impactul diverselor medii asupra aceluiași individ, având o anumită stare de sănătate, poate fi extrem de diferit. „Dizabilitatea” este termenul generic ce desemnează afectări, limitări ale activității și restricții de participare.

· *Educatie incluzivă* – proces permanent de îmbunătățire a instituției școlare, având ca scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susține participarea în procesul de învățământ a tuturor persoanelor din cadrul unei comunități.

· *Școala incluzivă* – unitate de învățământ în care se asigură o educație pentru toți copiii si reprezintă mijlocul cel mai eficient de combatere a atitudinilor de discriminare. Copiii din aceste unități de învățământ beneficiază de toate drepturile si serviciile sociale și educaționale conform principiului „resursa urmează copilul”.

· *Integrarea școlară* - proces de adaptare a copilului la cerințele școlii pe care o urmează, de stabilire a unor raporturi afective pozitive cu membrii grupului școlar (clasă), de desfășurare cu succes a prestațiilor școlare. Asimilarea de către copil a statusului de elev este rezultatul unor modificări interne în echilibrul dintre anumite dominante de personalitate cu consecințe în planul acțiunii sale.

· *Educația școlară a copiilor cu CES* – trebuie sa corespundă nevoilor de dezvoltare a copiilor, presupune evaluarea adecvată a potențialului lor de învatare/ dezvoltare și implică

asigurarea reabilitării – recuperării – compensării deficiențelor / tulburărilor, dificultăților de învățare.

· *Integrarea şcolară* este un proces de includere în școlile de masă/clase obișnuite la activitățile educative formale și nonformale, a copiilor considerați ca având cerințe educative speciale. *Educatia integrată* are rolul de a oferi un climat favorabil dezvoltării armonioase și cât mai echilibrate a copiilor cu CES.

· *Educația specială* este o forma de educație adoptată și destinată copiilor cu CES care nu reușesc singuri să atingă, în cadrul învățământului obișnuit, în mod temporar sau pe toată durata școlarității, un nivel de educație corespunzător vârstei și cerințelor societății pentru un om activ, autonom și independent.

Conceptul de CES corespunde unei abordări care:

§ postulează ideea că *fiecare copil este unic;*

§ admite / demonstrează faptul că *orice copil poate învăța;*

§ valorizează *unicitatea tipului de învățare determinată de particularitățile individuale;*

§ cultivă *diversitatea copiilor ca un mijloc de învățare* care sprijină și întărește învățarea dacă este folosită adecvat;

§ consideră *curriculum-ul școlar ca un instrument necesar de a fi flexibil, adaptabil* la nevoile / cerințele elevilor;

Numai plecând de la acest tip de abordare putem vorbi despre egalitatea de șanse/ de acces; participarea și integrarea școlară și socială.

Forme de integrare a copiilor cu CES:

a. integrare totală - elevii cu CES petrec tot timpul în școala obișnuită, cu exceptia programelor terapeutice care se pot desfășura în spații speciale, destinate acestui scop;

b. integrare parțială - elevii cu CES petrec doar o parte din timp în școala obișnuită, sau la anumite discipline școlare unde pot face față;

c. integrare ocazională – participare ocazională în comun la diferite excursii, serbări, întreceri sportive, spectacole etc.

Fiecare cadru didactic pus în ipostaza de a avea în colectivitatea sa un copil cu CES, va iniția acțiuni care presupun: colaborarea cu părinții și consilierea acestora; implicarea directă (participant activ) în lucrul efectiv cu copiii, și nu în calitate de observator.

Relația dintre părinți, cadre didactice și copiii cu CES trebuie privită pozitiv, iar pentru acest lucru este nevoie de respectarea următorelor reguli:

- părinții și copiii să fie realiști în așteptări; copilul trebuie implicat în luarea deciziilor și trebuie alese situațiile la care poate să participe; trebuie oferită copilului o alegere de două opțiuni, pe care cei mai mari le acceptă; problemele trebuie discutate până cand se ajunge la o concluzie acceptabilă, chiar dacă nu se ia o decizie;

- să existe un parteneriat cât mai strâns între părinții copiilor cu CES și cadrele didactice bine pregătite și informate în legătură cu modul în care pot interveni pentru consilierea acestora; trebuie redusă izolarea părinților, punându-i în legatură cu alți părinți aflați în situații similare, promovând o abordare pozitivă a creșterii și disciplinării copiilor;

- trebuie susținut faptul că nu există un model unic de părinte, și numai prin unirea forțelor părinților, a cadrelor didactice și a școlii se poate ajunge la o mai bună integrare a copiilor cu CES.

Cum se realizează educația incluzivă?

- Existenţa şi aplicarea principiilor incluziunii: principiul drepturilor egale, principiul nondiscriminării, principiul egalizării şanselor în educaţie, principiul centrării pe copil, principiul intervenţiei timpurii, principiul educaţiei de bază pentru toţi copiii, principiul asigurării serviciilor de sprijin, principiul cooperării şi parteneriatului.
- Punerea în aplicare a unei pedagogii incluzive, o pedagogie a diversităţii, care conţine în esenţa ei atributele de a fi: pedocentristă, progresistă, personalizată, optimistă, socială, o pedagogie a iubirii.
- Elaborarea unui curriculum „incluziv“, care să se definească prin flexibilitate şi diversitate: curriculum-ul adaptat la nevoile copilului; diversitatea situaţiilor de învăţare şi a materialelor suportive; metodologie didactică diversificată, interactivă, adecvată stilurilor şi tipurilor de învăţare diferite ale elevilor; diversitate în evaluare: forme, metode, instrumente.
- Crearea şi funcţionarea unui sistem de servicii de sprijin la toate nivelurile învăţământului: asistenţă psiho-pedagogică (psiholog, logoped), asistenţă socială, medicală, sprijin în învăţare (învăţător/profesor de sprijin).

Bibliografie:

Verza, E., & Paun, E. (1998). *Educatia integrată a copiilor cu handicap.* Unicef.

Popescu, G., & Pleșa, O. (coord). (1998). *Handicap, readaptare, integrare.* București: Pro Humanitate.

Vrăjmaș, T. (2001). *Învăţământul integrat şi/sau incluziv pentru copiii cu cerinţe educative speciale.* București: Aramis.

EDUCAŢIA INCLUZIVĂ, DE LA CUNOAŞTEREA CONCEPTULUI, LA ÎMPĂRTĂŞIREA BUNELOR PRACTICI

PROF. COTCA ALINA

COLEGIUL TEHNIC „TRAIAN VUIA", ORADEA

Educaţia incluzivă a apărut ca răspuns la neajunsurile educaţiei integrate, care nu a reuşit să împiedice marginalizarea copiilor care prezentau diferenţe faţă de "norma" generală a populaţiei şcolare.

La Conferinţa Mondială "Educaţia pentru toţi; satisfacerea nevoilor de bază ale învăţării", de la Jomtiem - Thailanda, 1990, s-a elaborat o nouă strategie a educaţiei, fundamentată pe paradigma "educaţia pentru toţi", iar „educaţia incluzivă" a devenit parte integrantă a educaţiei pentru toţi. „Educaţia incluzivă", ca sintagmă, apare prin 1990, bazându-se pe principiul incluziunii care este mai cuprinzător decât cel al integrării. „Incluziunea" se referă la faptul că oricine, indiferent de deficienţa sa sau de dificultăţile pe care le întâmpină în învăţare, trebuie tratat ca un membru al societăţii, iar diversele servicii speciale de care are nevoie, trebuie furnizate în cadrul serviciilor sociale, educaţionale, medicale şi celelalte servicii puse la dispoziţia tuturor membrilor societăţii".
Astfel, incluziunea şi "educaţia incluzivă" pun accentul pe necesitatea ca sistemul educaţional şi şcolile/grădiniţele să se schimbe şi să se adapteze continuu pentru a răspunde diversităţii copiilor şi nevoilor ce decurg din acestea.

Educaţia incluzivă se defineşte prin următoarele particularităţi:

susţine şi confirmă că toţi copiii pot învăţa şi au nevoie de o formă de sprijin pentru

învăţare;
urmăreşte să identifice şi să minimizeze barierele învăţării;
este mai cuprinzătoare decât educaţia formală obişnuită cuprinzând: educaţia pentru familie, pentru comunitate, alte oportunităţi de educaţie în afara şcolii
presupune schimbare de atitudini, comportamente, curriculum, care să satisfacă diversitatea copiilor, inclusiv a celor cu C.E.S;
este un proces dinamic, care se dezvoltă continuu în funcţie de cultură şi context
este parte a strategiei de dezvoltare a unei societăţi incluzive

Deci, în contextul actual naţional, educaţia incluzivă devine tipul de educaţie responsabil de asigurarea dreptului la educaţie al tuturor copiilor, fără nici o discriminare şi, mai ales, de asigurarea unei educaţii de calitate.

Realizarea educaţiei incluzive presupune:

- existenţa şi aplicarea principiilor incluziunii: principiul drepturilor egale, principiul nondiscriminării, principiul egalizării şanselor în educaţie, principiul centrării pe copil, principiul intervenţiei timpurii, principiul educaţiei de bază pentru toţi copiii, principiul asigurării serviciilor de sprijin, principiul cooperării şi parteneriatului.
- punerea în aplicare a unei pedagogii incluzive, o pedagogie a diversităţii, care conţine în esenţa ei atributele de a fi: pedocentristă, progresistă, personalizată, optimistă, socială, o pedagogie a iubirii.
- elaborarea unui curriculum "incluziv ", care să se definească prin flexibilitate şi diversitate: curriculum-ul adaptat la nevoile copilului; diversitatea situaţiilor de învăţare şi a materialelor suportive; metodologie didactică diversificată, interactivă, adecvată stilurilor şi tipurilor de învăţare diferite ale elevilor; diversitate în evaluare: forme, metode, instrumente.
- crearea şi funcţionarea unui sistem de servicii de sprijin la toate nivelurile învăţământului: asistenţă psiho-pedagogică (psiholog, logoped), asistenţă socială, medicală, sprijin în învăţare (învăţător/profesor de sprijin).

Grădinița care îi receptează în colectivitatea sa pe copiii defavorizați și își determină intern„direct și indirect", atitudinea față de aceștia este alcătuită din: educatoare, părinți, copii, iar la nivel extern, societatea cu numeroase instituții și diverși factori media. O condiție esențială pentru reușita acestor acțiuni comune ale celor trei factori activi din grădiniță este existența unor relații de înțelegere, constructive care se realizează prin atitudini deschise, prin disponibilitate, printr-un „pozitivism" specific ce se cimentează cu voință și convingere.

Educatoarea trebuie să cunoască deficiențele copiilor pe care îi va primi în grupă în scopul înțelegerii acestora și pentru a-și putea modela activitățile, în funcție de necesitățile copiilor.

Grupa în care va fi integrat copilul cu cerințe speciale va trebui să primească informații într-o manieră corectă și pozitivă despre acesta. Este foarte importantă sensibilizarea copiilor și pregătirea lor pentru a primi în rândurile lor un coleg cu dizabilități. Sensibilizarea se face prin stimulări: crearea și aplicarea unor jocuri care permit stimularea unor deficienţe (motorie, vizuală, auditivă), ceea ce determină copiii să înţeleagă mai bine situaţia celor ce au dizabilităţi: prin povestiri, texte literare, prin discuţii, vizitarea/ vizita unor persoane cu deficienţe.

Primirea în grupă a copilului cu cerinţe educative speciale, atitudinea faţă de el trebuie să păstreze o aparenţă de normalitate, copilul trebuind să fie tratat la fel cu ceilalţi copii din grupă. De aceea trebuie să exprime aceleaşi aşteptări şi să stabilească limite similare în învăţare ca şi pentru ceilalţi copii din grupă. Ea trebuie să îşi asume rolul de moderator, să promoveze contactul direct între copiii din grupă şi să direcţioneze întrebările şi comentariile acestora către copilul cu cerinţe educative speciale.

De asemenea, trebuie să-i încurajeze şi să-i stimuleze ori de câte ori este nevoie pe aceştia, dându-le încrederea în forţele proprii, în propria reuşită în acţiunile întreprinse, evidenţiind unele abilităţi sau interese speciale lor în dezvoltarea şi sprijinirea cărora trebuie implicate şi familiile copiilor. Copiii cu cerinţe educative speciale integraţi în programul grădiniţei trebuie să dispună de o bună colaborare între educatoare, părinţi, psihologi şi profesorul logoped. Părinţii sunt parteneri la educaţie pentru că deţin cele mai multe informaţii despre copiii lor. Relaţia de parteneriat între părinţi şi grădiniţă presupune informarea părinţilor cu privire la programul grupelor, la conţinuturile şi metodele didactice, dar presupune şi întâlniri cu aceştia, participări la expoziţii, excursii, serbări, vizite, etc., în care sunt implicaţi proprii lor copii.

Această relaţie a grădiniţei cu părinţii copiilor cu cerinţe educative speciale este necesară şi benefică, ea furnizând, informaţional, specificul dizabilităţii preşcolarului, precum şi date despre contextul de dezvoltare a acestuia. Părinţii informează grădiniţa şi despre factorii de influenţă negativă care ar trebui evitaţi (fobii, neplăceri, stimuli negativi, atitudini care determină inhibarea / izolarea copiilor). Angajarea şi responsabilizarea familiei în educaţia copiilor este fundamentală pentru reuşita participării la programul instructiv - educativ al grădiniţei. La orice copil, în mod particular la copiii cu dizabilităţi, gradul de interes şi de colaborare a părinţilor cu grădiniţa este, cel mai adesea, proporţional cu rezultatele obţinute de aceştia. De aceea, putem afirma că familia este primul educator şi are cel mai mare potenţial de modelare.

Cum ar trebui să arate grădiniţa incluzivă către care dorim să ne îndreptăm? Simplu: ca o grădiniţă. Ingredientele de bază, însă, ar trebui să o facă să arate că este:

o grădiniţă în care copiii zâmbesc, cântă şi se mişcă;

o grădiniţă despre care atât personalul, cât şi părinţii şi copiii ştiu că le aparţine şi arată acest lucru (panouri, anunţuri, iniţiative...);

o grădiniţă în care fiecare clasă arată că este o comunitate în miniatură şi fiecare copil ştie că aparţine unei astfel de comunităţi;

o grădiniţă cu reguli emanate, agreate, asumate, afişate şi respectate de cei care o populează (personal, părinţi, copii);

o grădiniţă în care părinţii sunt bineveniţi oricând alături de educatoare şi copii;

o grădiniţă în care părinţii sunt învăţaţi să se joace cu propriii copii, să spună/să citească poveşti copiilor, să-i aprecieze, să-i iubească;

o grădiniţă în care toţi sunt importanţi (adulţi şi copii) şi fiecare are propria valoare;

o grădiniţă în care problemele fiecăruia rămân la poartă şi unde fiecare păşeşte ca egal al celuilalt;

o grădiniţă în care jucăriile şi materialele de lucru sunt la îndemâna copiilor;

o grădiniţă în care culorile, sunetele şi mobilierul emană echilibru, respect, armonie;

o grădiniţă în care copiii ştiu şi sunt încurajaţi să facă alegeri;

o grădiniţă în care educatoarea ştie să le vorbească celor mici despre o piatră, chiar şi atunci când nu are o piatră la îndemână;

Grădiniţa este incluzivă printr-un curriculum flexibil şi deschis ce permite adaptări succesive. Pentru a evalua copilul, educatoarea trebuie să aibă în vedere competenţele şi capacităţile educaţionale ale fiecărui copil şi să identifice:

cum este fiecare;

ce ştie fiecare;

ce face fiecare;

cum cooperează cu ceilalţi.

Profesioniştii joacă un rol esenţial în progresarea către educaţia incluzivă. Şi asta, pentru că, de cele mai multe ori, ei sunt puntea de legătură dintre cel care învaţă (cu dizabilităţi), familie şi şcoală. Având abilităţi şi experienţe adecvate, profesioniştii pot să ajute atât familia, cât şi pe furnizorii de educaţie să capete încredere din ce în ce mai mare în posibilităţile pe care le poate avea o persoană cu dizabilităţi care învaţă.

Bibliografie:

UNICEF – Educaţia inclusivă în grădiniţă: dimensiuni,provocari şi soluţii, Bucureşti 2012

A. Gherguț - Sinteze de psihopedagogie speciala, Editura Polirom, 2005
E. Vrăşmaş -,, Educaţia copilului preşcolar", Editura ProHumanitas, Bucureşti, 1999;
E. Vrăşmaş -,,Introducere în educaţia cerinţelor speciale", Editura Credis, Bucureşti, 2004

GRĂDINIŢA ŞI EDUCAŢIA INCLUZIVĂ

Prof. înv. Preşcolar: RUS MARINELA
GPP NR.3 BISTRIŢA

Educația incluzivă reprezintă un concept și o abordare a sistemului educațional care promovează accesul, participarea și reușita tuturor copiilor, indiferent de diferențele lor individuale. Aceasta se bazează pe principiul că fiecare persoană are dreptul la educație de calitate într-un mediu care să respecte diversitatea și să ofere suport adecvat pentru toți copiii, inclusiv pentru cei cu nevoi speciale.

Într-un sistem educațional incluziv, se pune accent pe diversitatea și individualitatea fiecărui copil, iar curriculumul și metodele de predare sunt adaptate pentru a satisface nevoile diferite ale copiilor. Acest lucru poate însemna utilizarea tehnologiilor asistive, ajustarea materialelor didactice, suport individualizat sau intervenții suplimentare pentru a permite fiecărui copil să participe și să învețe în mod eficient.

Beneficiile educației incluzive sunt multiple. Ea promovează egalitatea de șanse și drepturile fundamentale ale fiecărui individ. Copiii cu nevoi speciale pot beneficia de o mai mare integrare socială și dezvoltare personală, în timp ce ceilalți copii pot învăța despre diversitate, toleranță și respect reciproc.

Educația incluzivă contribuie, de asemenea, la crearea unei societăți mai echitabile și mai incluzive în ansamblu. Implementarea unei educații incluzive poate fi o provocare. Necesită resurse adecvate, formare profesională pentru cadrele didactice și personal de suport, adaptarea infrastructurii școlare și schimbări culturale în sistemul educațional. Cu toate acestea, este un obiectiv demn de urmărit, deoarece promovează drepturile și bunăstarea tuturor preşcolarilor și contribuie la construirea unei societăți mai deschise și mai incluzive.

Dezvoltarea copilului în perioada preşcolară constituie o preocupare nu numai a familiei, ci şi a sistemului general de învăţământ, prin programele elaborate şi derulate de grădiniţe. Când analizăm coordonatele politicilor educaţionale moderne din învăţământul preşcolar putem identifica câteva argumente de bază care ne îndreptăţesc să considerăm că

educaţia pentru toţi trebuie să înceapă de la grădiniţă. Pentru a înţelege şi explica mai concret cum se realizează educaţia pentru toţi în învăţământul preşcolar putem porni de la o serie de premise de lucru pe care le vom concretiza în câteva întrebări retorice, ca puncte de reflecţie.

Primul argument se referă la faptul că orice grădiniţă este terenul unei învăţări timpurii a regulilor sociale şi punctul de demarare a programelor proiectate şi planificate la nivel general pentru integrarea educaţională şi socială a tuturor copiilor. Să ne punem o întrebare: încadrează grădiniţele toţi copiii de vârstă preşcolară? Dacă nu, cum ne asigurăm că toţi copiii au şanse egale la participarea în programe dedicate sprijinirii şi dezvoltării lor individuale? Desigur, familia are rolul ei bine definit în formarea copilului şi în socializarea primară. Dar aici vorbim de politicile educaţionale, de grija pentru o societate întreagă, nu numai pentru anumite segmente ale ei. Pentru a creşte generaţii educate trebuie să ai grijă de fiecare individ. Să nu lăsăm nici unul în afara efortului de proiectare şi de acţiune. Aceasta este cerinţa educaţiei pentru toţi. Pe de altă parte, pedagogia familiei recunoaşte că şi la nivelul acestei instituţii sociale trebuie realizate programe de sprijin educaţional, căci nu este suficient să îţi iubeşti copilul, ca părinte, trebuie să înveţi cum să îl sprijini adecvat. Educaţia părinţilor implică şi ea experienţe, principii, norme, practici eficiente. Câţi părinţi le consideră importante şi apelează la ele? Se simte nevoia unor politici generale care să implice familia în parteneriatul educaţional. Educaţia pentru toţi presupune această dimensiune de lucru şi proiectează acţiunea şi decizia comună a grădiniţei, familiei şi comunităţii (prin politici coerente) în favoarea fiecărui copil.

Al doilea argument se referă la faptul că programul educativ al grădiniţei trebuie să fie flexibil şi deschis către răspunsuri adecvate individualizate şi personalizate. Curriculum-ul preşcolar trebuie să răspundă nevoilor de educaţie şi formare a tuturor copiilor. Apare o întrebare firească: este acesta suficient de flexibil pentru a fi adaptat real la cerinţele educative ale fiecărui copil sau este construit pe modelul „normalităţii“, adică al acelui standard care apreciază anumite caracteristici şi devalorizează altele? Cu alte cuvinte, curriculum-ul se adresează numai celor care oricum ar face progrese ori şi celor care au nevoie de sprijin adecvat educativ? Educaţia pentru toţi se sprijină pe un curriculum flexibil şi deschis, care porneşte de la cerinţe educative ale copiilor reali, nu imaginari, de la particularităţile şi caracteristicile personale ale copiilor pentru a sprijini dezvoltarea adecvată. Altfel spus, cerinţele educative ale fiecărui copil, mai mult sau mai puţin speciale sunt la baza deciziilor educative şi a proiectelor individualizate în grădiniţă.

Al treilea argument pe care trebuie să îl subliniem se referă la recunoaşterea faptului că instituţia de educaţie preşcolară nu poate face faţă singură cerinţelor multiple ale unui

program eficient de educaţie. Grădiniţa îşi poate îndeplini sarcinile de lucru numai în parteneriat cu familia şi cu comunitatea. Întrebarea la care trebuie să răspundem la acest nivel este: cât de activ, adevărat şi eficient este parteneriatul în practicile educative ale grădiniţei? Parteneriatul presupune respect reciproc, acceptare, toleranţă şi lipsa judecăţilor de valoare, a prejudecăţilor cu privire la situaţia economică, socială sau educaţională a părinţilor. Dacă se realizează cu adevărat un parteneriat, se poate vorbi de o construcţie comună de relaţii din care educatoarele primesc informaţii, părinţii câştigă experienţă, iar copiii cresc mai bine şi mai siguri pe ei.

Al patrulea argument se referă la practicile educative directe ale educatoarei. Pentru a putea răspunde diversităţii şi unicităţii copiilor şi a asigura educaţia tuturor, este nevoie să se orienteze pozitiv atitudinea, limbajul şi metoda pedagogică. Reprezentările, imaginile şi percepţiile educatoarei despre copii şi valoarea pe care o acordă modelelor lor diferite de personalitate sunt de natură a garanta sprijinul adecvat fiecărui copil, necesar ca el să aibă şanse egale de a se dezvolta plenar? Un adevăr fundamental la acest nivel este acordarea şansei la stimulare şi formare a fiecăruia. Copilul preşcolar este actorul unui proces de formare în care fiecare gest, privire, cuvânt din partea adulţilor cu care vine în contact poate să îi influenţeze imaginea de sine. Este firesc ca programul din grădiniţă să îi ofere şansa de a se forma într-un sens pozitiv, cu încredere în forţele sale. Insistăm însă cu întrebarea: cum vorbeşte şi cum se comportă educatoarea cu fiecare dintre copii, cu precădere în momentele dificile şi în cazul în care planurile ei nu corespund cu comportamentele şi cu posibilităţile acestora? Căror copii le acordă importanţă şi care copii rămân în afara programului? Studii numeroase au demonstrat că mediul de viaţă din copilărie influenţează puternic şi de durată componentele personalităţii individului.

În cadrul mediului, comunicarea copilului cu educatoarea este extrem de importantă; comunicarea verbală şi cea nonverbală. Contează foarte mult aprecierile educatoarei, apelativele, modul pozitiv sau negativ în care ea reacţionează la acţiunile copilului.

Un alt element important este participarea tuturor copiilor la programul educativ. Fiecare după forţele şi posibilităţile sale. Copiii sunt diferiţi, capacităţile lor sunt diferite, dar în grupul de la grădiniţă fiecare poate avea un loc, un rol şi o valoare. Ne punem întrebarea: participă fiecare copil la activităţile din grădiniţă? Chiar şi cei cu CES? La acest moment al dezbaterii, gândurile noastre se pot îndrepta în mod special la copiii cu cerinţe educative speciale (CES).

Definirea acestora cuprinde în sine o altă abordare a problemelor de dezvoltare ale copiilor. Cerinţe Educative Speciale pot însemna şi momente dificile, probleme legate de

anumite situaţii sau caracteristici personale ale copiilor cu care aceştia se confruntă şi care pot fi depăşite prin programul educativ. CES este un concept care abordează educaţia pornind de la ceea ce poate copilul, şi nu de la ceea ce nu poate. Orice copil poate avea la un moment dat al existenţei sale CES. Pentru educatori/educatoare, CES sunt provocări la găsirea unor soluţii, nu piedici în realizarea curriculumului general. Dacă educatoarea realizează faptul că fiecare copil poate învăţa – în ritmul, stilul şi cu caracteristicile sale – îi va fi uşor să sprijine copiii cu CES. Gama de CES este foarte variată şi de fiecare dată ne punem problema: cum recunoaştem şi cum evaluăm copilul cu CES? Pentru educatoare însă, în grădiniţă, se pune problema să găsească locul şi rolul adecvat prin care fiecare copil poate participa, şi nu să găsească eticheta potrivită. Diagnosticul sau evaluarea complexă este grija şi responsabilitatea specialistului (psiholog, psihopedagog, logoped, kinetoterapeut etc.), dacă este nevoie de acesta. Evaluarea pe care o face educatoarea se referă la competenţele şi capacităţile educaţionale ale fiecărui copil. Aceasta trebuie să identifice: • cum este fiecare; • ce ştie fiecare; • ce face fiecare; • cum cooperează cu ceilalţi

Educaţia preşcolară este parte a educaţiei timpurii, adică a acelor programe care desăvârşesc o abordare complexă cu privire la valoarea influenţelor educaţionale la vârstele mici. Educaţia timpurie nu înseamnă numai educaţie în grădiniţă, ci se adresează copiilor, părinţilor şi membrilor comunităţii pentru a construi împreună proiecte şi programe care să stimuleze dezvoltarea adecvată din primele momente ale vieţii. Este vorba de a valoriza adecvat un timp crucial pentru toţi copiii, inclusiv pentru cei cu nevoi speciale de educaţie.

Bibliografie:

-*Ecaterina Vrăşmaş-,, Educaţia copilului preşcolar",* Editura ProHumanitas, Bucureşti, 1999.

-*Ecaterina Vrăşmaş-,,Introducere în educaţia cerinţelor speciale",* Editura Credis, Bucureşti, 2004.

-*Ecaterina Vrăşmaş-,,Premisele educaţiei incluzive în grădiniţă"*, Editura Vanemonde, Bucureşti, 2010.

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ ÎN ȘCOALA ROMÂNEASCĂ

MĂRICUȚ MĂRIOARA,
LICEUL TEHNOLOGIC „FLORIAN PORCIUS” RODNA

Incluziunea se poate defini prin acceptarea de către instituțiile de învățământ a tuturor copiilor, indiferent de sex, apartenență etnică și socială, religie, naționalitate, rasă, limbă, infirmitate, naștere sau situația copilului ori a părinților sau tutorilor săi.

Incluziunea este strâns legată de recunoașterea și acceptarea diversității, care, la rândul ei, este bazată pe ideologia democrației.

Caracteristicile individuale diferă, dar aceasta este condiția normală a conviețuirii umane, deci semnificația adevărată a conceptelor se poate afla din răspunsul la întrebarea : “Cum putem trăi diferiți în același grup?”

Educația este recunoscută ca fiind unul din drepturile fundamentale ale omului și a fost inclusă în Convenția Națiunilor Unite asupra Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități. Mișcările organizațiilor și persoanelor cu dizabilități de la sfârșitul anilor `60 au declanșat modificarea atitudinii societății (inclusiv la nivel legislativ) față de persoanele cu nevoi educative speciale (C.E.S.) în direcția depășirii statutului de „Celălalt” inferior și încadrarea acestora într-o categorie a diversității umane.

Rolul educației incluzive este de a dezvolta conștiința copilului, pentru ca de mic, să fie pregătit să accepte drepturile și valoarea individului cu diferite nevoi, indiferent de natura lor.

Educația ajută la eliminarea prejudecăților la adresa unor grupuri, deoarece învățăm să trăim împreună întâlnindu-ne unii cu alții, vorbind, mâncând, jucându-ne împreună, promovând astfel înțelegerea, toleranța și respectul reciproc.

Educația înseamnă mai mult decât cunoștințe acumulate, înseamnă să învățăm pentru viață, să acceptăm situațiile întâlnite, să căutăm cele mai potrivite măsuri de rezolvare a acestora.

Educația incluzivă implică:

a) activități de învățare individualizată, desfășurată sub îndrumarea unui cadru didactic specializat (profesorul de sprijin sau profesorul itinerant) care îl completează pe cadrul didactic de specialitate;

b) adaptarea curriculumului, realizată de către cadrul didactic specializat (profesorul de sprijin sau profesorul itinerant), împreună cu cadrul didactic de specialitate;
c) alegerea unor conținuturi ale învățării care să respecte atât cerințele curriculumului școlii de masă, cât și posibilitățile reale de comprehensiune și operare cu aceste conținuturi ale copilului cu C.E.S., toate acestea în așa fel încât să nu fie deteriorată calitatea învățării pentru ceilalți copii;
d) aplicarea unor strategii de predare-învățare care să faciliteze operarea cu conținuturile învățării, atât pentru elevul cu C.E.S. cât și pentru ceilalți elevi;
e) gestionarea diferențiată a timpului – se știe că fiecare individ are nevoie de timp pentru procesarea noilor informații; această perioadă de timp diferă de la copil la copil; una dintre caracteristicile de dezvoltare psihică a copilului cu C.E.S. (mai ales acolo unde există deficiență mintală) constă în nevoia unei perioade de timp mai îndelungate pentru procesarea informației noi;
f) organizarea spațiului clasei – trebuie să țină cont de copilul cu C.E.S. și de tipul deficienței acestuia;
g) utilizarea resurselor (atât a celor materiale, cât mai ales a celor umane) – facilitează integrarea copilului cu C.E.S. prin „ajutorul" pe care îl acordă în procesul instructiv educativ.
h) managementul clasei – trebuie să aibă în vedere organizarea activităților instructiv educative în forme flexibile de instruire; munca în echipe permite adaptări mai obiective ale procesului instructiv-educativ la particularitățile psiho-fizice ale copilului cu C.E.S., prin fixarea unor obiective operaționale diferențiate, alegerea unor conținuturi accesibile copilului cu C.E.S., aplicarea de strategii diferențiate de predare, etc.
i) adaptări ale instrumentelor de evaluare, cu accent pe formele de evaluare continuă care monitorizează progresul individual și facilitează planificarea activităților instructiv-educative pentru toți elevii.

Educația incluzivă este un act responsabil, asumat de personalul unității de învățământ, de comunitate, de familie și trebuie perceput ca un proces în asigurarea calității vieții persoanelor aflate în dificultate și ca o măsură de conștientizare a rolului de instituție publică al școlii, în care toți au dreptul să aibă acces, ca și cetățeni cu drepturi egale ai comunității.O societate bună este o societate în care fiecare membru se simte inclus, valorizat și în care fiecare participă.

Educația incluzivă se bazează pe modificări, transformări ale școlii (din punctul de vedere al organizării, al scopurilor trasate, al îmbunătățirii instrucției școlare, etc.) pentru a putea susține participarea la procesul de învățământ al tuturor elevilor din cadrul unei

comunități. Ea presupune un proces de adaptare continuă a instituției de învățământ, astfel încât să se asigure permanent valorificarea resurselor materiale și umane existente, în vederea susținerii și asigurării suportului necesar tuturor participanților la educație. Reabilitarea funcțională și inserția socio-profesională reprezintă un sistem de acțiuni complexe care vizează înlăturarea barierelor de natură fizică, medicală, psihopedagogică, psihologică și socială care pot să apară în calea inserției socio-profesionale a persoanelor cu dizabilități.

Bibliografie:

1. Alexandru, C. (2008). Copiii cu dizabilități multiple. Educația incluzivă – deziderat al societății contemporane , mai 2008, Timișoara: Editura MacPixel.
2. Roșan, A. (2015). Psihopedagogie specială. Iași: Editura Polirom.

EGALITATEA DE ȘANSE

P.I.P., BOB IOANA MARIA,
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „IUSTIN ILIEȘIU" – ANIEȘ

"Marea artă a unui educator constă în cizelarea manierelor şi formarea minţii; el trebuie să sădească în elevul său bunele obiceiuri şi principiile virtuţii şi înţelepciunii, să-i dea treptat o viziune asupra omenirii şi să-i dezvolte în el tendinţa de a iubi şi imita tot ceea ce este excelent şi demn de laudă." - John Lock

Cercetările psihopedagogice contemporane evidenţiază faptul că învăţarea începe încă de la naştere, iar în timpul copilăriei mici se pun bazele dezvoltării fizice şi psihice ulterioare. Vârstele mici sunt considerate ca temelie a dezvoltării structurilor sale de adaptare creativă la existenţa socio-individuală. Fiecare individ, devine un izvor de experienţe în învăţare, atât pentru propria sa formare, cât şi pentru ceilalţi, ceea ce subliniază ideea că învăţarea este un proces complex ce implică interrelaţii şi experienţe comune ale educatului şi educatorului. Noi, cei chemaţi să slujim învăţământul românesc, avem datoria să asigurăm acele condiţii ca toţi copiii să se integreze şi să beneficieze de

şanse egale de instruire şi educare. Fiecare copil are dreptul de a beneficia de sprijin pentru formarea şi integrarea lui socială şi individuală.

În conceptul „Copiii cu cerinţe educaţionale speciale" pot fi incluşi toţi copiii care întâmpină dificultăţi de dezvoltare cuprinşi în sistemul de învăţământ. Educaţia sau şcoala incluzivă implică ideea de reformă a şcolii, cu scopul de a răspunde dezideratului „Educaţia pentru toţi" care să răspundă mai bine nevoilor, potenţialului şi aspiraţiilor tuturor copiilor, inclusiv ale celor cu nevoi speciale. Conform acestei noi concepţii nu este suficient doar să sprijinim copilul cu cerinţe educative speciale pentru a putea răspunde cerinţelor şcolii, ci este necesar să introducem schimbări în şcoală, în sistemul de predare-învăţare, în relaţiile dintre elevi şi cadrele didactice, pentru ca în final şcoala să ofere educaţie tuturor copiilor.

Educaţia pentru toţi are în vedere nevoia de a deschide structurile educaţiei pentru a primi şi sprijini pe toţi copiii, iar şcoala în care se aplică acest sistem de educaţie aduce învăţătura la rang de principiu general şi presupune înainte de orice acceptarea faptului că orice copil poate învăţa. Fiecare participant la procesul de învăţare, învaţă şi se dezvoltă prin faptul că interacţionează cu ceilalţi. Sursele învăţării pentru fiecare vin din relaţiile interumane şi din experienţa cu obiecte, cu semenii.

Şcoala nu trebuie privită ca fiind numai un teritoriu al cunoaşterii academice, ci şi unul al experienţelor practice şi al relaţiilor interumane. Un deziderat esenţial al şcolii contemporane îl constituie realizarea participării active, creatoare a elevilor la procesul învăţării, al asimilării şi aplicării inteligente în practica vieţii, a cunoştinţelor, priceperilor şi deprinderilor însuşite.

Fiecare individ, fiecare copil prezintă particularităţi specifice în funcţie de individualitatea sa şi de relaţiile cu mediul, trăsături care necesită o evaluare şi o abordare personalizată. Orice copil are o serie de particularităţi, caracteristici care se referă la modul, stilul, ritmul şi specificul învăţării sale.

Copiii cu cerinţe educative speciale se confruntă cu diverse probleme: greutăţi în folosirea simţurilor de distanţă, incapacitatea de a susţine şi concentra atenţia, probleme de învăţare, dezvoltare inadecvată şi inegală a diverselor nivele de activitate, tulburări de limbaj, tulburări de comunicare şirelaţionare, tulburări neuromotorii, etc. Aceşti copii necesită un sprijin suplimentar, activităţi specifice pentru realizarea sarcinilor învăţării, care diferă de activităţile şi modul de abordare al majorităţii copiilor. Trebuinţele copilului cu cerinţe educative speciale sunt aceleaşi cu ale oricărui copil: nevoia de afecţiune, de securitate, de apreciere şi independenţă, de alimentaţie corectă, îngrijire corespunzătoare.

Chiar şi atunci când copiii prezintă acelaşi tip de deficienţă se confruntă cu probleme diferite. Fiecare copil este o individualitate. Orice copil cu probleme are şi capacităţi. Toate acestea trebuie stimulate şi dezvoltate, deoarece formează şi dezvoltă personalitatea copilului, imaginea pozitivă de sine şi creşte calitatea vieţii acestuia. Din acest punct de vedere trebuie să i se acorde acestuia atenţie individuală, un ajutor individualizat: unu la unu (om la om), astfel copilul face progrese rapide.

Pentru un proces de integrare eficient, structura unităţii de învăţământ trebuie să respecte cerinţele învăţământului integrat. În România, deşi legislaţia în vigoare promovează integrarea copiilor cu C. E. S. în învăţământul de masă, majoritatea şcolilor prezintă multiple carenţe la nivelul culturii, al politicii şi practicii incluzive.

În domeniul învăţământului, egalitatea şanselor este o condiţie necesară, definitorie dar nu suficientă a realizării egalităţii şi dreptului la educaţie. Prin egalizarea şanselor, educaţia pentru toţi trebuie înţeleasă şi ca educaţie pentru fiecare ca o abordare diferenţiată şi personalizată a proiectului şcolar şi sprijinului necesar fiecărui individ uman.

Egalizarea şanselor, ca principiu a politicilor educaţionale, trebuie susţinută prin măsuri, acţiuni efective, pozitive şi active de transpunere în practica şcolară. Dezvoltarea principiului normalizării a stimulat preocupările pentru integrarea în comunitate a persoanelor cu dizabilităţi, fapt care a adus în centrul atenţiei problema educaţiei speciale.

Diferenţele între copii trebuie considerate fireşti, iar şcoala trebuie să dispună de servicii adecvate care să acţioneze continuu pentru a întâmpina cerinţele educaţionale speciale.

În vederea promovării integrării şi incluziunii copiilor cu dizabilităţi în învăţământulobişnuit este necesară luarea în consideraţie a mai multor aspecte:

- informarea publicului cu privire la avantajele educaţiei integrate;
- adoptarea unor programe de orientare şi crearea unei reţele favorabile integrării şi incluziunii;
- asigurarea unui caracter flexibil al programei şcolare;
- dezvoltarea unor servicii de specialitate.

Fără asigurarea unor condiţii minimale, opţiunea integrării copiilor cu deficienţe în învăţământul obişnuit poate căpăta un caracter de campanie, mai ales că se manifestă încă obstacole faţă de această opţiune – copiii, părinţii şi uneori cadrele didactice din învăţământul obişnuit manifestă o atitudine ostilă faţă de integrarea acestora în clasele obişnuite.

În concluzie, “Educaţia specială” este o mişcare naţională largă, o promovare a dezvoltării sistemelor democratice de învăţământ, fundamentată pe drepturile omului şi ale copilului, în principiul democratic al egalităţii şanselor.

BIBLIOGRAFIE:

1. Verza Emil, Psihopedagogie specială - Manual pentru şcoli normale - clasa a XII-a, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1994.

2. Vrăşmaş Ecaterina, Introducere în educaţia cerinţelor speciale, Editura Credis, Bucureşti, 2004.

3. Vrăşmaş Traian, Şcoala şi educaţia pentru toţi, Editura Miniped, Bucureşti, 2001

Importanța activităților outdoor în incluziune (exemple de bună practică)

Prof. **DULGHERU ALINA- SIMONA**

Prof. **NECHITA ANDREEA GEORGIANA**

GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT SMILE, BISTRIȚA, BN

Activitățile outdoor sunt activitățile care se desfășoară in aer liber, activități de învățare care se desfășoară intr-un cadru natural cu scopul de a forma deprinderi, priceperi dar și totodată asimilarea unor cunoștințeintr-un mod facil și plăcut.

Activitățile outdoor care se pot desfășura cu preșcolarii pot fi organizate sub forma: ateliere de creații, jocuri de diverite tipuri, excursii, vizite, activități practic-gospodărești. Stim cu precădere că preșcolarii adoră joaca în natură, acest mijloc poate fi fructificat pentru asimilarea de cunoștinte, de implementarea sentimentului civic pentru natură, de protejare a acesteia și de libertatea de a alege modul de lucru fără a fi îngrădit de spațiu închis.

Educaţia incluzivă este o abordare şi un proces continuu de dezvoltare a politicilor şi practicilor educaţionale, orientate spre asigurarea oportunităţilorşişanselor egale pentru persoanele excluse/marginalizate de a beneficia de drepturile fundamentale ale omului la dezvoltare şieducaţie în condiţiilediversităţii umane.

Fiecare copil este diferit şi special, având propriile nevoi,fie că este sau nu un copil cu C.E.S. În procesul instructiv-educativ trebuie să ținem cont de fiecare copil în parte, de

integrarea fiecăruia în actul educational și emoțional astfel că activiățile de tipul celor de creație oferă șansa fiecărui copil să creeze, să conceapă și să alegă ceva ce îi face plăcere și totodată să-l ademenească , să-l capteze.

Activitățile outdoor sunt extrem de benefice pentru copii cu CES, ei pot alege tipul de atelier unde vor lucra, pot tranzita mai multe centre, încercând materialele puse la dispoziție si totodată au posibilitatea de a coopera, de a face parte integrată dintr-o echipă.

Preșcolarii pot lua mai ușor contact cu natura și de a o explora prin aceste activități de tip outdoor, de asimilare a informațiilor transmise.

Așa cum s-a dovedit atelierele de creație sunt căile cele mai reușite de a captiva fiecare copil prin punerea la dispozitie a mai multor tipuri de materiale didactice senzoriale(plastilină, nisip kinetic, lut) facilizând procesul instructiv-educativ. Preșcolarii adoră activitățile în natură, contactul cu aceasta dar și modul în care cooperează pentru finalizarea activităților.

Cadrul didactic trebuie să asigure integrarea fiecărui copil, cooperarea acestora și de asemenea întreg proces educativ să fie propice pentru particularitățile de vârstă cât și pentru copii cu CES.

STRATEGII DIDACTICE PENTRU DEZVOLTAREA UNUI MEDIU EDUCAȚIONAL INCLUZIV

HUMĂ ELENA, HUMĂ IOAN
LICEUL ECONOMIC ”ALEXANDRU IOAN CUZA” PIATRA NEAMȚ

În cadrul procesului de învățare, unul dintre obiectivele esențiale ale sistemului educațional este acela de a asigura accesul egal la educație pentru toți elevii, indiferent de diferențele lor individuale. Această abordare presupune dezvoltarea de strategii didactice care să permită integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale în cadrul clasei.

Pentru a putea fi integrați cu succes, acești elevi au nevoie de o abordare specială în ceea ce privește învățarea și de o atenție sporită din partea cadrelor didactice.Există o serie de strategii didactice care pot fi utilizate pentru a asigura o educație de calitate pentru elevii cu CES în cadrul unei abordări de învățare incluzivă.

Învățarea prin cooperare presupune organizarea elevilor în grupuri de lucru, în care aceștia își pot împărtăși cunoștințele și experiențele. Această metodă poate fi foarte benefică pentru elevii cu cerințe educaționale speciale, deoarece le permite să beneficieze de ajutorul colegilor lor într-un mod mai direct.În plus, oferă oportunități pentru socializare și îmbunătățirea abilităților de comunicare, ceea ce poate fi un avantaj important pentru elevii cu dificultăți de interacțiune socială.

Adaptarea materialului didactic reprezintă un alt mod prin care se poate asigura integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale. Acest lucru poate fi realizat prin ajustarea nivelului de dificultate al materialului, prin adăugarea de explicații suplimentare sau prin utilizarea de metode alternative de prezentare a informațiilor, cum ar fi ilustrațiile sau filmele.De exemplu, elevilor cu probleme de înțelegere a textelor scrise li se pot oferi texte simplificate sau imagini care să-i ajute să înțeleagă mai bine subiectul.

Colaborarea între profesori și părinți este esențială pentru integrarea elevilor cu CES în școală. Profesorii trebuie să comunice deschis cu părinții, pentru a înțelege nevoile elevilor și pentru a le oferi sprijinul necesar. De asemenea, profesorii și părinții trebuie să lucreze împreună pentru a crea un plan de învățare individualizat pentru fiecare elev cu CES.

Adaptarea curriculumului presupune modificarea programelor de studiu pentru a corespunde nevoilor și potențialului elevilor cu CES. Aceste modificări pot include simplificarea sau complexificarea materiei, alocarea de timp suplimentar pentru studiu sau

utilizarea unor strategii alternative de învățare, cum ar fi tehnologia asistivă sau jocurile educative.

Fizica este o disciplină complexă, care poate fi dificilă pentru elevii cu cerințe educaționale speciale. Pentru a ajuta acești elevi să înțeleagă mai bine conceptele fizicii și să se dezvolte în această disciplină, sunt necesare strategii didactice adaptate nevoilor lor individuale. Iată o posibilă fișă de lucru pentru elevii cu CES care studiază fizica:

Titlul: Circuitul electric simplu

Obiectivele:

- Înțelegerea conceptului de circuit electric simplu
- Identificarea componentelor unui circuit electric
- Experimentarea cu circuitul electric simplu și înțelegerea modului în care circulă curentul electric

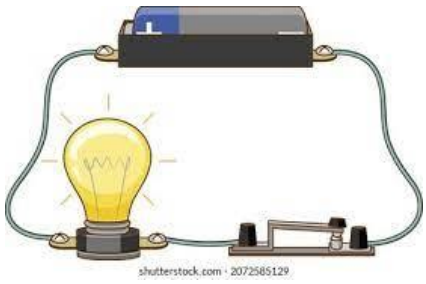

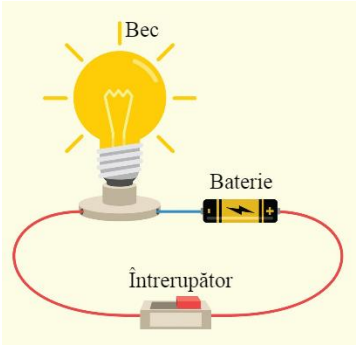

Materiale necesare:

- Baterie
- Fire electrice
- Bec
- Întrerupător

Instrucțiuni:

- Identificarea componentelor circuitului electric: Arătăm elevilor o imagine a unui circuit electric simplu și explicăm componentele acestuia: bateria, firele conductoare, becul și întrerupătorul.
- Punem la dispoziția elevilor componentele de mai sus și le permitem să le examineze și să le atingă. Îi ajutăm să identifice fiecare componentă și să înțeleagă cum funcționează într-un circuit electric.

Construirea unui circuit electric simplu

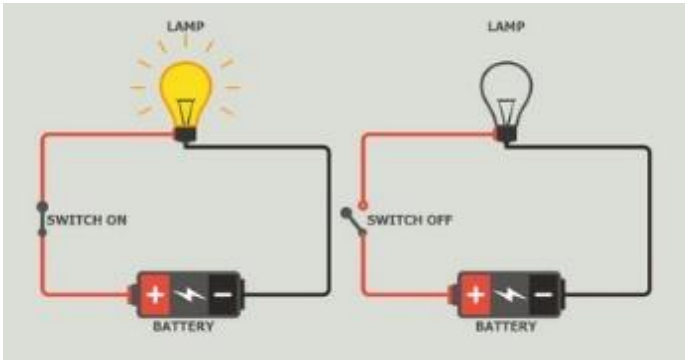

- Ajutăm elevii să conecteze componentele într-un circuit electric simplu, conectând bateria, becul și întrerupătorul cu ajutorul firelor conductoare.
- Ne asigurăm că elevii înțeleg că becul va fi aprins atunci când circuitul este închis prin apăsarea întrerupătorului.

Experimentarea cu circuitul electric simplu

- Încurajăm elevii să experimenteze cu circuitul electric simplu, de exemplu, prin deschiderea și închiderea întrerupătorului sau prin îndepărtarea și reconectarea firelor conductoare.
- Încurajăm elevii să se gândească la modul în care circulă curentul electric prin circuit și să înțeleagă că întrerupătorul închide și deschide circuitul.

Concluzie:

Această fisa de lucru este concepută pentru a ajuta elevii cu CES să înțeleagă conceptele de bază ale unui circuit electric simplu. Prin utilizarea componentelor reale și prin experimentarea cu circuitul electric, elevii vor avea o înțelegere mai bună a modului în care circulă curentul electric și a componentelor unui circuit electric simplu. Aceasta poate fi o activitate utilă pentru a ajuta elevii să-și dezvolte abilitățile de învățare și să înțeleagă anumite concepte ale fizicii.

Bibliografie:

1. Bădulescu, L., &Miron, C., *Învățarea prin cooperare în activitățile de matematică și fizică*, Revista de Științe ale Educației, 2014
2. Păunescu, M., *Adaptarea materialului didactic pentru elevii cu cerințe educaționale speciale*, Educația Plus, 2013
3. https://view.livresq.com/view/5f5a1f74582a6877621c7703/
4. https://www.shutterstock.com/ro/search/circuit-electric

ROLUL EDUCATOAREI ÎN INTEGRAREA COPIILOR CU CES ÎN GRĂDINIŢĂ

Prof. FLOREA VALENTINA
GRĂDINIŢA CU P.P.NR.3, BISTRIŢA

De-a lungul istoriei, copiii cu cerințe speciale au fost fie excluși, ignorați, neglijați, abandonați, pentru același motiv fie suprimați. Sunt diferiți de ceilalți. În această problematică există un complex de date, de practici, concepții și perspective psihologice. Familiile acestor copii au trăit mereu la fel ca și copiii, în jenă, rușine, teamă, nevalorizare și nesiguranță, determinate de diferențele lor de dezvoltare și de comportament.

Societatea și-a manifestat adesea mila, înțelegerea, dar și disprețul, teama, ridiculizarea. Cele mai multe reacții se datorează percepțiilor sociale asupra a ceea ce înseamnă diferențele dintre copii și oameni în general. În aceeași măsură este vorba și de necunoaștere și de neînțelegere a cauzelor care determină aceste diferențe.

Programul de educație timpurie individualizată necesită o abordare cât mai deschisă și mai incluzivă a copiilor. Aceasta înseamnă că în grupa de copii pot exista copii cu CES. Pentru educatoare poate însemna acest lucru, nu neapărat sarcini în plus, ci strategii de educație care să fie cât mai flexibile.

Decizia asupra integrării unui copil cu cerinţe educative speciale în învăţământul de masă se ia, pentru fiecare caz în parte, în urma unei expertize complexe asupra copilului, a consultării factorilor direct implicaţi în acest proces şi a evaluării situaţiilor de risc.

În calitate de educator, am fost pusă în situatia de a avea la grupă preşcolari cu cerinte educative speciale şi, iî astfel de situaţii, am încercat să ăasesc cele mai bune metode de predare-învăţare pentru a descoperi abilitățile fiecărui elev.

Am ţinut cont de faptul că prescolarii integrati au nevoie de sprijinul nostru, al cadrelor didactice şi de sprijinul colegilor de clasa. Ei nu trebuie exclusi în niciun fel, nu trebuie "uitaţi" în grupă, pornind de la ideea că nu sunt la nivelul celorlați copii pe anumite arii curriculare.

Educatoarea trebuie să cunoască toți copiii cu care lucrează în grupă. Ea face permanent observații referitoare la progresele programului educativ. Copiii cu CES sunt parte a grupului de copii. Ei participă, după posibilitățile lor la activități și program.

Educatoarea observă și identifică problemele de dezvoltare sau riscurile de dezvoltare care apar atât din modul particular de răspuns la diferite activități cât și din informațiile primite de la medic sau de la familie. Dacă pe o perioadă anume educatoarea observă că problemele sunt frecvente, au intensitate și se manifestă acut, trebuie să ceară sprijin la un profesionist (psiholog, logoped, consilier psihologic). Chiar dacă copilul va urma un program de intervenție personalizată pentru remedierea problemelor sale, rolul educatoarei va fi mereu important, căci ea urmărește permanent în cadrul grădiniței și în activitățile zilnice și poate consolida progresele programului. Același lucru se petrece și cu rolul părinților: ei trebuie antrenați în orice activitate de sprijinire sau remediere a problemelor copilului, să continue acasă programul, pe măsura posibilităților lor, dar cu toată încărcătura afectiv-emoțională pe care o aduce mediul familial.

Lecţiile bazate pe învăţarea prin cooperare permit evaluarea frecventa a performantei fiecarui copil care trebuie să ofere răspuns in nume personal.

Integrarea copiilor cu CES se poate realiza atât prin activitati educaționale cât ci şi prin activitati extracurriculare. Activitati extracurriculare de tipul vizitelor la muzee, excursiilor şi a drumeţiilor, evenimente culturale și sportive permit dezvoltarea relatiilor interpesonale şi o mai bună relaţionare a copiilor cu societatea.

De unde poate ea ,educatoarea să ia acest sprijin?

Sursa principală de sprijin este schimbul de experiență, schimbul de idei de acțiune, de modele, participarea în echipă la anumite activități, discuțiile metodice, sunt tot atâtea forme de a folosi experiența și practica colegelor în rezolvarea în rezolvarea unor probleme.

Activitatea sprijinită de voluntari, părinți, bunici, membrii unor asociații neguvernamentale care au în obiectiv integrarea și/sau incluziunea copiilor cu CES, sau studenți practicanți care sunt parte activă în organizarea și desfășurarea activităților. Parteneriatul cu familia este o altă sursă de sprijin în activitatea cu copiii cu CES.

În condiţiile educatiei incluzive, părinţii trebuie sa participe direct la viaţa gradinitei şi pot influenţa anumite decizii care privesc procesul educaţional.

Absenţa sau indiferenţa părinţilor în ceea ce priveşte problemele educaţionale ale copilului vine în opoziţie cu ideea de integrare sau incluziune.

Parintii trebuie să fie modele de acţiune şi comportament în acceptarea şi susţinerea integrării persoanelor cu cerinţe speciale din comunităţiile lor. Prin comunicarea bilaterală, părinţii creează un parteneriat strâns în sprijinul copiilor, se formează comunitatea şi cultura şcolii, cadru în care aceştia se simt ca și “membri ai unei familii”.

Centrele de resurse profesionale și Centrele de resurse pentru părinți constituie structuri metodologice care se pot înființa la nivelul unor instituții, pentru a sprijini rezolvarea diferitelor probleme cu care educatoarea vine în contact în tratarea CES.

Educatia integrata va permite copiilor cu CES să trăiască alaturi de celalti copii, să desfasoare activitati comune, dobândind abilitati în vederea adaptării, integrarii şi devenirii lor ca şi ceilalţi.

Aceste activităţi sporesc interesul copiilor de cunoastere a frumusetilor naturale si de patrimoniu, formarea si dezvoltarea unor sentimente de pretuire a mediului natural in vederea adoptarii unui comportament adecvat.

Copiii cu CES au nevoie de sprijinul nostru al tuturor pentru a avea acces la educație.

Bibliografie

„Educația copilului preșcolar. Elemente de pedagogie la vârsta timpurie” – Ecaterina Vrășmas – Editura PROHUMANITATE, 1999.

EDUCAŢIA INCLUZIVĂ IN GRĂDINIŢĂ

Prof.înv.preșc.**FUNDUIANU MIHAELA**

LICEUL„ȘTEFAN D. LUCHIAN’’ ȘTEFĂNEȘTI, JUD. BOTOȘANI

Educaţia incluzivă în grădiniţă presupune integrarea şi includerea tuturor copiilor indiferent de capacităţile şi competenţele de adaptare şi de învăţare, în mediul educaţional. În acest sens, fiecare copil trebuie să fie sprijinit şi să se lucreze în beneficiul tuturor. Oricare copil este înţeles ca un participant activ la învăţare şi predare pentru că aduce cu sine: o experienţă, un stil de învăţare, un model social, o interacţiune specifică, un ritm personal, un mod de abordare, un context cultural căruia îi aparţine. Fiecare copil este diferit şi special şi are propriile nevoi, fie că este sau nu un copil cu dizabilităţi.Toţi copiii au dreptul la educaţie în funcţie de nevoile lor. Educaţia incluzivă are ca principiu fundamental un învăţământ pentru toţi,împreună cu toţi, care constituie un deziderat şi o realitate ce câștigă adepți și se concretizează în experiențe și bune practici de integrare/ incluziune. Prin incluziune se înţelege:a educa copiii cu cerinţe speciale în grădiniţe obişnuite, alături de copii normali; a permite accesul efectiv al copiilor cu cerinţe speciale la programul şi resursele grădiniţei (bibliotecă,terenuri de sport,spaţii de joacă etc.); a încuraja relaţiile de prietenie şi comunicarea între toţi copiii din grupă; a educa şi ajuta toţi copiii pentru înţelegerea şi acceptarea diferenţelor dintre ei; a ţine cont de problemele şi opiniile părinţilor, încurajându-i

să se implice în viaţa grădiniţei; a asigura programe de sprijin individualizate pentru copiii cu cerinţe speciale; a accepta schimbări în organizarea activităţilor instructiv-educative.

De la cea mai fragedă vârstă conştiinţa copiilor trebuie formată şi dezvoltată, învăţându -i că primirea celor „diferiţi" alături de ei înşişi trebuie făcută nu doar din obligaţie sau milă, ci pentru că fiecare individ are dreptul de a participa la acţiuni comune care să conducă la dezvoltarea lui ulterioară şi la dezvoltarea comunităţii în care trăieşte. Toţi copiii trebuie să înţeleagă că o persoană instruită are o şansă în plus pentru o viaţă mai bună, mai sănătoasă, când se va afla în situaţia de a lua propriile decizii şi a-şi decide singură drumul în viaţă. Acceptarea necondiţionată a diversităţii într-un grup şi stimularea toleranţei este o adevărată provocare pentru educatori.

Incluziunea preşcolară vizează implementarea unor strategii coerente de dezvoltare a conştiinţei şi formare a comportamentelor copiilor în sprijinul toleranţei şi nediscriminării, al acceptării şi oferirii de şanse egale pentru toţi. Aceasta presupune pregătirea celorlalţi copii în vederea acceptării copiilor cu cerinţe speciale şi de alte etnii în mod firesc, pentru a nu face diferenţe în manifestarea comportamentală sau verbală; în acest sens am organizat multe jocuri de rol , jocuri de socializare, jocuri care permit stimularea unor deficienţe (motorie, vizuală, auditivă), ceea ce i-a determinat pe copiii să înţeleagă mai bine situaţia celor ce au dizabilităţi.

Grădinița are ca scop crearea unui program coerent și coordonat de incluziune a copiilor preșcolari cu diferite dizabilități, de alte etnii, proveniență socială etc. și pregătirea celorlalți copii în vederea acceptării acestora alături de ei, fără diferențe de manifestare comportamentală sau verbală. De asemenea, se impune și implementarea unor strategii coerente de dezvoltare a conștiinței și a comportamentelor copiilor în spiritul toleranței și nediscriminării, a acceptării de șanse egale pentru toți copiii.

Integrarea/ incluziunea poate fi susținută de existența unui cadru legislativ flexibil și realist, de interesul și disponibilitatea cadrelor didactice din școala de masă și din școala specială, de acceptul și susținerea părinților copiilor integrați, de implicarea întregii societăți civile, dar și de nivelul de relații ce se formează și se dezvoltă la nivelul clasei integratoare care se bazează pe toleranță și respect față de copilul cu probleme. Grădinița care îi receptează în colectivitatea sa pe copiii defavorizați și își determină intern „direct și indirect", atitudinea față de aceștia este alcătuită din: educatoare, părinți, copii, iar la nivel extern, societatea cu numeroase instituții și diverși factori media. O condiție esențială pentru reușita acestor acțiuni comune ale celor trei factori activi din grădiniță este existența unor relații de înțelegere, constructive care se realizează prin atitudini deschise, prin disponibilitate, printr-un „pozitivism" specific ce se cimentează cu voință și convingere.

Educatoarea trebuie să cunoască deficiențele copiilor pe care îi va primi în grupă în scopul înțelegerii acestora și pentru a-și putea modela activitățile, în funcție de necesitățile copiilor. Grupa în care va fi integrat copilul cu cerințe speciale va trebui să primească informații într-o manieră corectă și pozitivă despre acesta. Este foarte importantă sensibilizarea copiilor și pregătirea lor pentru a primi în rândurile lor un coleg cu dizabilități. Sensibilizarea se face prin stimulări: crearea și aplicarea unor jocuri care permit stimularea unor deficienţe (motorie, vizuală, auditivă), ceea ce determină copiii să înţeleagă mai bine

situaţia celor ce au dizabilităţi: prin povestiri, texte literare, prin discuţii, vizitarea/ vizita unor persoane cu deficienţe.

Primirea în grupă a copilului cu cerinţe educative speciale, atitudinea faţă de el trebuie să păstreze o aparenţă de normalitate, copilul trebuind să fie tratat la fel cu ceilalţi copii din grupă. Conduita şi atitudinea educatoarei trebuie să demonstreze celorlalţi copii că i se acordă preşcolarului cu dizabilităţi. De aceea trebuie să exprime aceleaşi aşteptări şi să stabilească limite similare în învăţare ca şi pentru ceilalţi copii din grupă. Ea trebuie să îşi asume rolul de moderator , să promoveze contactul direct între copiii din grupă şi să direcţioneze întrebările şi comentariile acestora către copilul cu cerinţe educative speciale.

De asemenea, trebuie să-i încurajeze şi să-i stimuleze ori de câte ori este nevoie pe aceştia, dându-le încrederea în forţelele proprii, în propria reuşită în acţiunile întreprinse, evidenţiind unele abilităţi sau interese speciale lor în dezvoltarea şi sprijinirea cărora trebuie implicate şi familiile copiilor. Copiii cu cerinţe educative speciale integraţi în programul grădiniţei trebuie să dispună de o bună colaborare între educatoare, părinţi, psihologi şi profesorul logoped. Părinţii sunt parteneri la educaţie pentru că deţin cele mai multe informaţii despre copiii lor. Relaţia de parteneriat între părinţi şi grădiniţă presupune informarea părinţilor cu privire la programul grupelor, la conţinuturile şi metodele didactice, dar presupune şi întâlniri cu aceştia, participări la expoziţii, excursii, serbări, vizite, etc., în care sunt implicaţi proprii lor copii.

Această relaţie a grădiniţei cu părinţii copiilor cu cerinţe educative speciale este necesară şi benefică, ea furnizând, informaţional, specificul dizabilităţii preşcolarului, precum şi date despre contextul de dezvoltare a acestuia. Părinţii informează grădiniţa şi despre factorii de influenţă negativă care ar trebui evitaţi (fobii, neplăceri, stimuli negativi, atitudini care determină inhibarea / izolarea copiilor). Angajarea şi responsabilizarea familiei în educaţia copiilor este fundamentală pentru reuşita participării la programul instructiv-educativ al grădiniţei. La orice copil, în mod particular la copiii cu dizabilităţi, gradul de interes şi de colaborare a părinţilor cu grădiniţa este, cel mai adesea, proporţional cu rezultatele obţinute de aceştia. De aceea, putem afirma că familia este primul educator şi are cel mai mare potenţial de modelare.In cei trei ani de grădiniţă, părinţii copilului autist mi-au fost cei mai buni ,,profesori itineranţi’’; ei îmi povesteau ce și cum lucrau la CENTRU cu fiul lor, îmi povesteau ce făcea și cum se comporta acasă în diferite situaţii, m-au sprijinit în toate activităţile desfășurate , mi-au dat sfaturi,idei, m-au împrumutat cu diferite /multe materiale didactice, au venit cu diferite propuneri pentru o mai bună organizare a spaţiului din sala de grupă si pentru activităţi inedite la care să poată lua parte în condiţii prielnice și preșcolarul în cauză.

Grădiniţa are rolul de a sprijini familiile să aibă încredere în resursele proprii, să facă faţă greutăţilor cu care acestea se confruntă. Educaţia părinţilor şi consilierea acestora au un rol important în integrarea copiilor cu afecţiuni de natură psihică, emoţională ori de altă natură în grădiniţă. Rezultatele muncii pentru promovarea incluziunii, atât directe cât şi indirecte, faţă de partenerii educaţionali, părinţi, apar după intervale mari de timp şi sunt efectul unui exerciţiu asiduu, susţinut. Centrarea atenţiei educaţionale pe grupurile vulnerabile este un indiciu al nivelului de civilizaţie atins de o anumită societate şi aceasta impune căutarea unei noi formule de solidaritate umană, fapt ce are o semnificaţie aparte în societatea noastră.

Grădiniţa este incluzivă printr-un curriculum flexibil şi deschis ce permite adaptări succesive. Nu copilul urmează curriculumul, ci acesta este un instrument menit să sprijine dezvoltarea lui, se adaptează nevoilor şi particularităţilor acestuia. Când spunem „grădiniţă incluzivă", nu trebuie să ne ducem cu gândul la copiii cu CES, ci la fiecare copil în parte, pentru că fiecare are un ritm propriu de dezvoltare şi la un moment dat poate avea nevoie de anumite cerinţe speciale în ceea ce priveşte educaţia. Există, de asemenea, şi anumite situaţii de risc, în care educatoarea trebuie să cunoască trăirile şi comportamentele copilului, pentru a-l sprijini. Riscurile pot apărea din mediul socio-cultural din care acesta face parte, din relaţiile de familie care îi determină existenţa zilnică, precum şi modul de dezvoltare, din modelele formale educaţionale ce pot exercita un stres deosebit asupra copilului care nu corespunde „normalităţii" cu care ne-am obişnuit.

O planificare nu poate porni aşa, tradiţional, ca altă dată, de la conţinuturi, ci de la personalităţile copiilor, de la caracteristicile şi particularităţile individuale. Pe de altă parte, grădiniţa, ca instituţie, nu poate face faţă singură cerinţelor multiple ale unui program eficient de educaţie. Este nevoie de un parteneriat între grădiniţă- familie- comunitate, de o construcţie comună în folosul copilului, fără prejudecăţi, bazată pe respect reciproc, acceptare, toleranţă, indiferent de situaţia economică, socială sau educaţională a părinţilor. Educatoarea, la rândul ei, trebuie să răspundă diversităţii şi unicităţii fiecărui copil, să-şi orienteze pozitiv atitudinea, limbajul şi metodele pedagogice. Copilul preşcolar se află într-un proces de formare în care fiecare gest, fiecare cuvânt, fiecare privire din partea adulţilor care îl înconjoară poate să îi influienţeze imaginea de sine. Este foarte importantă atitudinea educatoarei la acţiunile copilului, apelativele, aprecierea pozitivă sau negativă, pentru a-i da copilului încredere în forţele proprii.

Pentru a evalua copilul, educatoarea trebuie să aibă în vedere competenţele şi capacităţile educaţionale ale fiecărui copil şi să identifice: cum este fiecare; ce ştie fiecare; ce face fiecare; cum cooperează cu ceilalţi.

În concluzie, pentru abordarea unei educaţii incluzive în grădiniţă, educatoarea trebuie să respecte următorii paşi: să elaboreze un plan de dezvoltare a grădiniţei în care să se precizeze concret parteneriatul cu familia şi comunitatea; să fie pregătit întregul personal al grădiniţei pentru a primi toţi copiii, fără discriminări; să asigure un climat primitor şi deschis prin organizarea mediului educaţional cât mai eficient şi stimulator; să aibă discuţii, în prealabil, cu copiii pentru a se accepta unii pe alţii, pentru a negocia, a colabora şi a lucra împreună; să asigure un curriculum flexibil şi deschis la care să aibă acces şi părinţii; să evalueze fiecare copil prin observaţie directă şi indirectă pentru a asigura participarea lui adecvată la activităţile curriculare; să asigure accesul tuturor copiilor la programul grădiniţei, dar şi la modificările şi adaptările acestuia; să asigure participarea tuturor familiilor la decizii şi acţiuni în favoarea tuturor copiilor; să evalueze permanent şi periodic progresele pe care le fac toţi copiii, nu numai di punctul de vedere al achiziţiilor intelectuale, dar şi al relaţiilor sociale, al cooperării şi colaborării, al dezvoltării imaginii de sine şi încrederii în forţele proprii; să elaboreze planuri individualizate, personalizate pentru copiii care au nevoie de sprijin în anumite componente ale dezvoltării şi la anumite momente; să ajusteze permanent curriculumul pentru a-l adapta la nevoile educative ale copiilor; să realizeze un permanent schimb de idei, experienţe şi soluţii cu celelalte colege, din grădiniţă sau din alte instituţii, precum şi cu familiile copiilor. Modelând copiii de la cea mai fragedă vârstă avem avantajul

că anumite prejudecăţi învăţate în familie pot fi diminuate, iar ideea de apartenenţa etnică nu este încă formată. Dar, putem spune că munca noastră a avut succes, dacă se implică şi familia în propria formare a copiilor. La orice copil, în mod particular la copiii cu cerinţe speciale, gradul de interes şi de colaborare al părinţilor este direct proporţional cu rezultatele şi evoluţia copiilor. Psihopedagogia modernă, centrată pe copil, se bazează pe convingerea că familia este primul educator şi are cel mai mare potenţial de modelare. Rolul nostru foarte important este acela de a sprijini familiile să aibă încredere în resursele proprii, să facă faţă greutăţilor cu care ele se confruntă.

Bibliografie:

CUCOŞ, C, Pedagogie, Iaşi, Editura Polirom, 2002, p.125.

Ecaterina Vrăjmaş, „ Educaţia copilului preşcolar", Editura ProHumanitas, Bucureşti, 1999;

Ecaterina Vrăşmaş-„Introducere în educaţia cerinţelor speciale", Editura Credis, Bucureşti, 2004.

GHERGUŞ, A; Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale. Strategii de educaţie integrată, Iaşi, Editura Polirom, 2001;

M.E.C., UNICEF „Ghid managerial – dezvoltarea practicilor incluzive în şcoli'', Bucureşti, 1999;

„Să înţelegem şi să răspundem la cerinţele elevilor din clasele incluzive'' ,UNESCO, 2001, publicat în limba română cu sprijinul Reprezentanţei UNICEF în România, RO MEDIA, 2002;

UNGUREANU,D; Educaţia integrată şi şcoala incluzivă, Timişoara, Editura de Vest, 2000.

INTEGRAREA COPIILOR CU ADHD ÎN MEDIUL ȘCOLAR

PROF. ÎNV. PRIMAR GALBEN ILEANA,

LICEUL TEORETIC „RADU PETRESCU”

Integrarea copiilor cu cerinţe educaţionale speciale în învăţământul de masă a apărut ca o reacţie necesară şi firească a societăţii la obligaţia de a asigura normalizarea şi reformarea condiţiilor de educaţie. În ceea ce priveşte obiectivul integrării se urmăreşte realizarea unei concordanţe între cerinţe şi manifestări iar elementele concrete ale personalităţii (aptitudini, abilităţi, însuşiri) trebuie formate, stimulate, urmărite pentru a uşura adaptarea şi integrarea.

Aşadar, astăzi, educaţia este înţeleasă ca o funcţie vitală a societăţii, iar şcoala drept principala instituţie prin care societatea îşi formează noile generaţii ţinând pasul cu ritmul alert în care se dezvoltă şi evoluează omenirea. Însă şcoala, ca oricare altă instituţie, se conduce după principii şi metode ştiinţifice în formarea şi dezvoltarea copilului. Investit cu nobila sarcină de educare, învăţătorul trebuie să cunoască particularităţile de vârstă, disponibilităţile intelectuale precum şi însuşirile temperamentale şi caracteriale ale fiecărui elev. O clasă poate fi formată din elevi capabili de performanţă, elevi care întâmpină dificultăţi de învăţare, elevi cu probleme de sănătate fizică sau psihică, însă cunoscând aceste particularităţi şi îmbinând armonios teoriile, principiile şi tactul pedagogic, dascălul trebuie să integreze fiecare elev în câmpul educaţional, asigurând egalitatea şanselor la educaţie, dezvoltare şi cultură.

În numeroase ţări din toată lumea, se pune stringent problema integrării copiilor cu cerinţe educaţionale speciale în cadrul unităţilor şcolare obişnuite, alături de ceilalţi copii. Pentru a realiza integrarea copiilor cu CES, trebuie să acţionăm asupra diferitelor nivele de dezvoltare a personalităţii lor şi anume:

1. la nivel biologic - un copil trebuie să crească, să se maturizeze fizic, morfologic şi biochimic. Un copil dezvoltat insuficient se va încadra mult mai greu într-o clasă de elevi dezvoltaţi datorită faptului că activităţile educative îşi vor pune amprenta asupra stării generale de oboseală a copilului. În afară de copiii dezvoltaţi insuficient pentru vârsta lor, la acest nivel se încadrează şi copiii cu deficienţe de natură biologică. Printre deficienţele de natură biologică putem enumera: deficienţe ale dezvoltării creierului datorate unor lezări ale materialului genetic în special în perioada intrauterină, deficienţe de auz, văz, paralizii, lezări

locale. Deseori se întâmplă să întâlnim cazuri de copii cu deficienţe la nivel biologic combinate, care cuprind atât elemente de nedezvoltare cât şi de lezare. În sprijinul integrării copiilor cu deficienţe biologice trebuie să existe un efort de adaptare atât a copiilor în cauză cât şi a comunităţii în cadrul căreia va trebui să se integreze copilul respectiv.

2. la nivel psihic – un copil trebuie să fie dezvoltat şi să fie capabil să desfăşoare diferite funcţii psihice în mod continuu, ascendent, progresiv, dinamic, la diferite niveluri de complexitate. Cei trei factori ce influenţează dinamica dezvoltării psihice sunt: ereditatea, mediul şi educaţia. Ereditatea este dată de ansamblul de gene ce conţin informaţii transmise prin mecanisme genetice, fiziologice, anatomice. Mediul reprezintă ansamblul factorilor naturali şi sociali ce determină dezvoltarea psihologică a personalităţii copilului. Factorii naturali sunt daţi de mediul geografic în care trăieşte copilul, mediu ce intervine în evoluţia pozitivă sau negativă a personalităţii copilului. Mediul social este dat de familie, şcoală, prieteni, colegi, ce acţionează diferit în funcţie de vârstă şi de cerinţele educaţionale ale copilului implicat.

3. la nivel social – un copil trebuie să se poată comporta conform standardelor profesionale, pedagogice, civice ale comunităţii în care se află. Evoluţia personalităţii copilului este ghidată de mediul natural şi social cu care interacţionează. Pregătirea insuficientă a personalului didactic din învăţământ ce interacţionează cu copiii cu deficienţe la nivel social, poate duce la o neadaptare urmată de nedezvoltarea deprinderilor de învăţare corectă şi asimilare a noilor cunoştinţe. În funcţie de particularităţile specifice existente ale cazurilor de copii cu deficienţe, trebuie determinată o strategie de dezvoltare socială şi de integrare a lor.

Elevii cu ADHD sunt tot mai des întâlniţi în şcolile de astăzi, însă consilierea şi educarea lor timpurie îi poate integra garantat în societate, vindecând abaterile comportamentale şi alte simptome nedorite. ADHD reprezintă abrevierea în limba engleză a „Attention Deficit Hyperactivity Disorder”, o tulburare de tip comportamental. Aceşti copii stunt hiperactivi, fiind într-o permanentă mişcare, au tendinţa de a întrerupe vorbirea cuiva şi de a vorbi fără a fi întrebaţi din dorinţa de a fi în centrul atenţiei, adesea provin din categoria copiilor abuzaţi, traumatizaţi în copilărie. ADHD-ul este o tulburare de comportament, o afecţiune de tip neurobiologic, care se manifestă prin deficit de atenţie şi dificultăţi în desfăşurarea unei sarcini, fiind afectată capacitatea individului de a se controla. Cred că întrebările cele mai frecvente ale profesorului de la clasă care întâlneşte astfel de manifestări sunt: Cum să fac ca acest elev să fie acceptat în grup aşa cum este el? Cum să îl determin să respecte regulile stabilite în cadrul grupului? Cum să îl stimulez să rezolve sarcinile de

învăţare propuse? De ce se manifestă aşa? Pot să evit comportamentul agresiv şi violenţa venite din partea acestui elev? Iată câţiva paşi care ar trebui urmaţi pentru a ne putea răspunde acestor întrebări:

Stabilirea simptomelor specifice ADHD şi a factorilor de risc. Simptomele de bază ale ADHD sunt hiperactivitatea, impulsivitatea si deficitul de atenţie, cu menţiunea că acestea diferă în perioada adolescenţei, când cei care suferă de acest sindrom sunt mai degrabă repeziţi, impulsivi şi nu au răbdare.

Însă, toţi copiii se comportă în moduri care ar putea fi interpretate ca inatenţie, hiperactivitate sau impulsivitate, simptome centrale ale ADHD. De fapt , toţi visăm cu ochii deschişi, îi întrerupem pe alţii, răspundem neîntrebat, ne pierdem răbdarea sau suntem agitaţi, dar nu toţi suferim de ADHD. Diagnosticul trebuie stabilit de specialişti.

Istoricul evoluţiei problemei – factori de apariţie (ereditari, sociali, familiali). Trebuie identificată cauza şi înlăturaţi, pe cât posibil, factorii care provoacă acest comportament. Tratamentul şi consilierea. Pentru ADHD tratamentul este complex, urmărind trei coordonate: cea educaţională, psihoterapeutică şi psihofarmacologică - fiecare cu metodele sale specifice. Tratamentul educaţional se axează pe manifestarea prin artă, prin producţii grafice, pe descrieri, povestioare individuale ale copiilor care ajută la înţelegerea comportamentului lor. Tratamentul psihoterapeutic presupune consilierea psihologică efectuată de specialişti. Evaluarea copilului se realizează prin chestionare cu întrebări despre capacităţi şi dificultăţi, prin scale comportamentale specifice pentru ADHD, prin întrebări pentru profesori si prin evaluări pentru potenţiale afecţiuni coexistente. Tratamentul psihofarmacologic includea până acum trei ani antidepresive si antipsihotice (abia de curând au intrat pe piaţă medicamente speciale pentru tratarea ADHD). În România, tratamentul medicamentos pentru ADHD este gratuit.

Sindromul ADHD impune informarea şi formarea părinţilor şi a cadrelor didactice pentru a le oferi soluţiile la problemele specifice ridicate de simptomele ADHD, fiind vizate în special metodele didactice, managementul comportamentului şi strategiile specifice de educaţie, precum şi elemente care pot duce la dezvoltarea necesarei colaborări între şcoală, familie şi persoanele specializate în consilierea acestor copii. Trebuie precizat că acest sindrom nu reprezintă o boală incurabilă, ci din contră, o problemă de ordin psihologic care se poate rezolva treptat prin şedinţe de consiliere şi abordarea acestor copii care vin în mediul şcolar, având la bază planuri de intervenţie personalizate. Aşadar alături de strategiile de intervenţie în plan comportamental se impune adoptarea unei serii coerente de metode educaţionale adaptate ADHD şi care să fie dublate de consilierea familială şi individuală.

Concret, pentru a preveni manifestarea simptomelor specifice ADHD, la clasă putem interveni prin individualizarea sarcinilor, trasarea clară a unor sarcini şi acordarea recompensei dacă acestea au fost îndeplinite, acordarea unei atenţii deosebite, dar nu dusă la extremă, valorificarea trăsăturilor pozitive manifestate în diversele activităţi (încredere, respect, toleranţă, admitere, sinceritate etc.), apropierea afectivă şi emoţională a dascălului de la clasă faţă de acest copil, în special, faţă de toţi elevii, în general.

Concluzionez că eforturile învăţământului românesc de angajare într-un proces de restructurări profunde, menit să schimbe grila de valori a educaţiei în acord cu procesul de democratizare a întregii societăţi româneşti, precum şi studiul particularităţilor de dezvoltare a persoanelor cu dizabilităţi, în special a copiilor cu cerinţe educative speciale, în scopul identificării de noi strategii educaţionale - mai bine adaptate trebuinţelor lor, şi deci mai eficiente - au devenit una dintre dominantele şi provocările investigaţiei şi cercetărilor psihopedagogiei speciale din ţara noastră. O provocare este şi necesitatea schimbării mentalităţilor şi atitudinilor referitoare la persoanele cu dizabilităţi şi încercarea de a le oferi o viaţă normală prin schimbarea reprezentărilor sociale asupra acestui segment de populaţie şi prin renunţarea la etichetări şi stigmatizare, prin oferirea de şanse egale în vederea integrării lor socioprofesionale. În acest sens s-au consemnat în ultimii ani o serie de iniţiative merituoase vizând satisfacerea nevoii de informare referitoare la psihopedagogia specială, un domeniu foarte dinamic al sistemului de educaţie şi servicii pentru persoanele cu nevoi speciale.

Bibliografie:

Alois, Gherghuţ, *Sinteze de psihopedagogie specială*, Ghid pentru concursuri şi examene de obţinere a gradelor didactice, Polirom, 2005

Popenici,Ştefan, *Managementul clasei pentru elevii cu ADHD,* Ghid pentru dadrele didactice din învâţământul preuniversitar, Didactica Publishing House, 2008.

http://orizontdidactic.wordpress.com

http://bogeanu.files.wordpress.com/2008/01/integrarea-copiilor-cu-cerinte-educative-speciale.pdf

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ – ROLUL FACTORILOR EDUCATIVI

PROFESOR LIMBA ROMÂNĂ, GAVRILĂ GEORGIANA

LICEUL TEHNOLOGIC BÂLTENI
BÂLTENI, GORJ

Educația incluzivă are ca principiu fundamental – un învățământ pentru toți, împreună cu toți – care constituie un deziderat și o realitate ce câștigă adepți și se concretizează în experiențe și bune practici de integrare / incluziune. Programele de stimulare timpurie a dezvoltării reprezintă o etapă decisivă în realizarea obiectivelor educației penrtu toți. Acestea au o influență determinantă asupra formării inteligenței, a personalității și a comportamentelor sociale.

În pedagogia contemporană există o preocupare intensă pentru găsirea căilor și mijloacelor optime de intervenție educativă încă de la vârstele mici asupra unei categorii cât mai largi de populație infantilă. Integrarea / incluziunea poate fi susținută de existența unui cadru legislativ flexibil și realist, de interesul și disponibilitatea cadrelor didactice din școala de masă și din școala specială, de acceptul și susținerea părinților copiilor integrați, de implicarea întregii societăți civile, dar și de nivelul de relații ce se formează și se dezvoltă la nivelul clasei integratoare, care se bazzează pe toleranță și respect față de copilul cu probleme.

Primirea în școală a copilului cu cerințe educative speciale, atitudinea față de el trebuie să păstreze o aparență de normalitate, copilul trebuind să fie tratat la fel cu ceilalți copii din clasă. Conduita și atitudinea învățătoarei trebuie să demonstreze celorlalți copii că i se acordă școlarului cu dizabilități aceeași valoare ca și celorlalți, respectându-se principiul democratic al valorii egale.

În sistemul de educație românesc au apărut acum 10 ani în mod explicit primele măsuri de integrare a copiilor cu cerințe educaționale speciale (CES) în învățământul de masă. O nouă înțelegere a serviciului educațional, cât și a naturii diferenței între copilul „obișnuit” și cel „special” a condus la finalul anilor 90 la o serie de dezbateri cu privire la școlarizarea copiilor cu CES în învățământul de masă și la reconsiderarea abordărilor pedagogice prin care copilul este plasat în centrul activității de învățare. Astfel, toți copiii diagnosticați cu o deficiență, dizabilitate sau tulburare de dezvoltare ușoară sau medie chiar au sprijinit transferul unor copii din învățământul special la cel de masă.

În anul 2005, aceste măsuri au cunoscut o nouă dezvoltare odată cu promovarea ideii de școală incluzivă și cu înțelegerea mai largă a conceptului de cerințe educative speciale (CES) din perspectiva dificultăților cu care se confruntă care solicită eforturi suplimentare și complementare obiectivelor generale ale educației.

În practica școlară am regăsit destul de rar o componență esențială a personalizării învățării, ce presupune utilizarea unor strategii variate de predare și învățare, care să valorizeze la maxim potențialul fiecărui copil.

Cadrele didactice apreciază pozitiv posibilitatea flexibizării și selecției la nivelul curriculumului în funcție de capacitățile de învățare ale copiilor cu CES, iar părinții sunt mulțumiți de faptul că propriii lor copii nu sunt puși din start în situația de a se confrunta cu solicitări care le depășesc posibilitățile. De aceea este nevoie și de valorizarea progresului individual al elevului prin evaluare – element de bază în adaptarea curriculară pentru această categorie de copii care reclamă abordări educative speciale (AES).

Caracteristicile copiilor cu dificultăți de învățare

- Lipsa maturității și un comportament de tip narcisist și egocentric, ceea ce îi determină pe adulți să îi trateze ca pe copiii mici;
- Nevoia de sprijin: speriați de școală, ei nu pot depăși aceste probleme decât cu ajutorul colegilor;
- Exprimare dificilă: pot înțelege informațiile, dar sunt incapabili să răspundă la întrebări, ceea ce denotă o încapacitate de redare a celor știute;
- Lipsa aplicației spre practică și exemplificare: pot fi copleșiți de sarcinile de rezolvat, pot ști să rezolve o problemă, dar nu realizează practic demersul respectiv
-

KIRK și CHALFANT (1984, p.14) sugerează două tipuri mari de dificultăți specifice de învățare:

- Dificultăți de învățare și dezvoltare (pre-achiziții ale învățării).
- Dificultăți de învățare academice / teoretice (achiziții ale învățarii).

Dificultăți de învățare și dezvoltare:

- memorie,
- atenție,
- deprinderi perceptuale,
- deprinderi de gândire,
- deprinderi de limbaj oral și scris.

Dificultăți de învățare academice / teoretice.

Se referă la învățarea școlară ca achiziție, adică:

- citire,
- aritmetică,
- scris de mână,

- rostire,
- exprimare în scris.

Semne la școlarul mic:

- Are tulburări în învățarea alfabetului, a zilelor săptămânii, culorilor, formelor și numerelor, în identificarea schemei corporale și a formelor geometrice,
- Este neliniștit, agitat, uneori agresiv și ușor distractibil,
- Nu poate urmări directive și reguli,
- Învață greu legătura între litere și sunete (citește pe litere și nu face sinteza silabei), nu poate forma cuvinte din sunete diferite,
- Nu poate citi sau face greșeli serioase de citire sau pronunție,
- Are probleme în a reține propoziții și a înțelege timpul,
- Nu scrie după dictare și nu face legătura între cuvinte și imaginea lor scrisă,
- Are de multe ori probleme și în copierea de litere, cuvinte și propoziții,
- Este încet în învățarea noilor deprinderi,
- Are dificultăți în planificare și organizarea timpului.

Politicile și strategiile naționale pentru copii și tineri cu nevoi speciale au la bază ideea de „educație pentru toți" și în același timp, „educația pentru fiecare".

Curriculum școlar trebuie să fie controlat de nevoile elevilor. Să îl gândim accesibil, centrat pe nevoile și punctele forte ale elevilor, să valorifice colaborarea, experiența personală și ocaziile sociale, fiind mereu focalizat pe esențial. Etapele prin care profesorul adaptează curriculum sunt: identificarea punctelor slabe și ale celor forte ale fiecăruia, stabilirea priorităților de învățare, instruirea prin metodele și strategiile cele mai adecvate, înregistrarea progreselor elevului și evaluarea intervenției.

Fiecare copil cu dificultăți de învățare are dreptul de a fi considerat un copil cu șansă la dezvoltare și felul cum îl apelăm este important pentru imaginea lui. Munca didactică trebuie să pună în centru copilul, nu problema acestuia.

BIBLIOGRAFIE

A. Gherguț, „Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale.Strategii de educație integrată", Ed. Polirom, Iași, 2001.

Hall și Tinklin 1998 „Elevii cu deficiențe din învățământul superior", Consiliul Scoțian de Cercetare a Educației.

T. Vrăjmaș, „Învățământul integrat și / sau incluziv pentru copiii cu cerințe educative speciale", Ed. Aramis, București, 2001.

ŞCOALA INCLUZIVĂ- O NECESITATE ÎN EDUCAŢIA ACTUALĂ

HILIUŢĂ CORINA,

GRĂDINIŢA CU P.P. „CROITORAŞUL CEL VITEAZ”

Motto: "Toţi trăim sub acelaşi cer, dar nu toţi avem acelaşi orizont."
- Konrad Adenauer

Poate fiecare profesor a încercat să răspundă, la un moment dat, la întrebări de genul: De ce nu toţi copiii mei progresează în acelaşi fel? Cum pot să-i ajut pe toţi să înţeleagă? Cum pot să-i ajut pe cei care învaţă mai greu?

Un prim pas în oferirea răspunsurilor la aceste întrebări constă în faptul că profesorul ar trebui să accepte, în primul rând, diversitatea dintr-o clasă; faptul că fiecare copil are propriile sale capacităţi intelectuale, diferite de cele ale altor colegi, că fiecare are stilul său propriu de a învăţa şi fiecare are nevoile sale în privinţa asimilării de informaţii. Aşadar, unul dintre cele mai importante aspecte ale învăţământului actual este nevoia sa de adaptare la necesităţile copiilor, oricare ar fi acele necesităţi oricare ar fi copiii şi fie că sunt copiii cu CES, fie că pur şi simplu sunt copii cu un ritm mult mai încet de învăţare.

O astfel de metodă de adaptare o constituie şcoala incluzivă, o şcoală ce se axează pe includerea acelor copii şi care implică în procesul de învăţare şi de luare a deciziilor părinţii, educatorii şi consilierii specializaţi.

Educația de tip incluziv este o educaţie de calitate, accesibilă şi care îşi îndeplineşte menirea de a se adresa tuturor copiilor, fără discriminare. În întreaga lume, din ce în ce mai mulți copii care provin din medii defavorizate urmează grădinițele, școlile primare sau gimnaziale.În cele mai multe țări se stipulează prin lege că toți copiii trebuie să beneficieze de educație.

Grupul Român pentru Educație Incluzivă (GREI) are ca obiectiv general conectarea României la eforturile internaționale în realizarea educației incluzive, susținerea și dezvoltarea modelului românesc și promovarea acestuia la nivel național și european. Principiile pe care GREI le promovează sunt simple, clare și de maximă generalitate:

- fiecare copil este unic și valoros în cadrul sistemului de educație;

-fiecare copil poate învăța;
-politicile școlare sunt cele care trebuie să încurajeze mai curând ideea de școală pentru copil, decât cea de copil pentru școală;
-încurajează dezvoltarea și susținerea serviciilor de sprijin în școală , pentru a oferi oportunități de dezvoltare tuturor elevilor, dar și pentru a forma și sprijini profesorii;
- susțin parteneriatul educațional dintre profesori, părinți, elevi, alături de toți profesioniștii care dau valoare adăugată actului educațional; educație incluzivă înseamnă sprijin și educație pentru toți, grijă și atenție pentru fiecare.

Integrarea/ incluziunea poate fi susținută de existența unui cadru legislativ flexibil și realist, de interesul și disponibilitatea cadrelor didactice din școala de masă și din școala specială, de acceptul și susținerea părinților copiilor integrați, de implicarea întregii societăți civile, dar și de nivelul de relații ce se formează și se dezvoltă la nivelul clasei integratoare care se bazează pe toleranță și respect față de copilul cu probleme. Grădinița care îi receptează în colectivitatea sa pe
copiii defavorizați și își determină intern ,,direct și indirect", atitudinea față de aceștia este alcătuită din: educatoare, părinți, copii, iar la nivel extern, societatea cu numeroase instituții și diverși factori media. O condiție esențială pentru reușita acestor acțiuni comune ale celor trei factori activi din grădiniță este existența unor relații de înțelegere, constructive care se realizează prin atitudini deschise, prin disponibilitate, printr-un ,,pozitivism" specific ce se cimentează cu voință și convingere.

Educatoarea trebuie să cunoască deficiențele copiilor pe care îi va primi în grupă în scopul înțelegerii acestora și pentru a-și putea modela activitățile, în funcție de necesitățile copiilor. Grupa în care va fi integrat copilul cu cerințe speciale va trebui să primească informații într-o manieră corectă și pozitivă despre acesta. Este foarte importantă sensibilizarea copiilor și pregătirea lor pentru a primi în rândurile lor un coleg cu dizabilități. Sensibilizarea se face prin stimulări: crearea și aplicarea unor jocuri care permit stimularea unor deficienţe (motorie, vizuală, auditivă), ceea ce determină copiii să înţeleagă mai bine situaţia celor ce au dizabilităţi: prin povestiri, texte literare, prin discuţii, vizitarea/ vizita unor persoane cu deficienţe.

. Copiii cu cerinţe educative speciale integraţi în programul grădiniţei trebuie să dispună de o bună colaborare între educatoare, părinţi, psihologi şi profesorul logoped. Părinţii sunt parteneri la educaţie pentru că deţin cele mai multe informaţii despre copiii lor. Relaţia de parteneriat între părinţi şi grădiniţă presupune informarea părinţilor cu privire la programul grupelor, la conţinuturile şi metodele didactice, dar presupune şi întâlniri cu

aceştia, participări la expoziţii, excursii, serbări, vizite, etc., în care sunt implicaţi proprii lor copii.

Această relaţie a grădiniţei cu părinţii copiilor cu cerinţe educative speciale este necesară şi benefică, ea furnizând, informaţional, specificul dizabilităţii preşcolarului, precum şi date despre contextul de dezvoltare a acestuia. Părinţii informează grădiniţa şi despre factorii de influenţă negativă care ar trebui evitaţi (fobii, neplăceri, stimuli negativi, atitudini care determină inhibarea / izolarea copiilor). Angajarea şi responsabilizarea familiei în educaţia copiilor este fundamentală pentru reuşita participării la programul instructiv-educativ al grădiniţei. La orice copil, în mod particular la copiii cu dizabilităţi, gradul de interes şi de colaborare a părinţilor cu grădiniţa este, cel mai adesea, proporţional cu rezultatele obţinute de aceştia. De aceea, putem afirma că familia este primul educator şi are cel mai mare potenţial de modelare.

Grădiniţa este incluzivă printr-un curriculum flexibil şi deschis ce permite adaptări succesive. Nu copilul urmează curriculumul, ci acesta este un instrument menit să sprijine dezvoltarea lui, se adaptează nevoilor şi particularităţilor acestuia. Când spunem „grădiniţă incluzivă", nu trebuie să ne ducem cu gândul la copiii cu CES, ci la fiecare copil în parte, pentru că fiecare are un ritm propriu de dezvoltare şi la un moment dat poate avea nevoie de anumite cerinţe speciale în ceea ce priveşte educaţia. Există, de asemenea, şi anumite situaţii de risc, în care educatoarea trebuie să cunoască trăirile şi comportamentele copilului, pentru a-l sprijini. Riscurile pot apărea din mediul socio-cultural din care acesta face parte, din relaţiile de familie care îi determină existenţa zilnică, precum şi modul de dezvoltare, din modelele formale educaţionale ce pot exercita un stres deosebit asupra copilului care nu corespunde „normalităţii" cu care ne-am obişnuit.

O planificare nu poate porni aşa, tradiţional, ca altă dată, de la conţinuturi, ci de la personalităţile copiilor, de la caracteristicile şi particularităţile individuale. Pe de altă parte, grădiniţa, ca instituţie, nu poate face faţă singură cerinţelor multiple ale unui program eficient de educaţie. Este nevoie de un parteneriat între grădiniţă- familie- comunitate, de o construcţie comună în folosul copilului, fără prejudecăţi, bazată pe respect reciproc, acceptare, toleranţă, indiferent de situaţia economică, socială sau educaţională a părinţilor. Educatoarea, la rândul ei, trebuie să răspundă diversităţii şi unicităţii fiecărui copil, să-şi orienteze pozitiv atitudinea, limbajul şi metodele pedagogice. Copilul preşcolar se află într-un proces de formare în care fiecare gest, fiecare cuvânt, fiecare privire din partea adulţilor care îl înconjoară poate să îi influienţeze imaginea de sine. Este foarte importantă atitudinea educatoarei la acţiunile

copilului, apelativele, aprecierea pozitivă sau negativă, pentru a-i da copilului încredere în forţele proprii.

În concluzie, pentru abordarea unei educaţii incluzive în grădiniţă, educatoarea trebuie să respecte următorii paşi:

-să elaboreze un plan de dezvoltare a grădiniţei în care să se precizeze concret parteneriatul cu familia şi comunitatea;

-să fie pregătit întregul personal al grădiniţei pentru a primi toţi copiii, fără discriminări;

-să asigure un climat primitor şi deschis prin organizarea mediului educaţional cât mai eficient şi stimulator;

-să aibă discuţii, în prealabil, cu copiii pentru a se accepta unii pe alţii, pentru a negocia, a colabora şi a lucra împreună;

-să asigure un curriculum flexibil şi deschis la care să aibă acces şi părinţii;

-să evalueze fiecare copil prin observaţie directă şi indirectă pentru a asigura participarea lui adecvată la activităţile curriculare;

-să asigure accesul tuturor copiilor la programul grădiniţei, dar şi la modificările şi adaptările acestuia;

-să asigure participarea tuturor familiilor la decizii şi acţiuni în favoarea tuturor copiilor;

-să evalueze permanent şi periodic progresele pe care le fac toţi copiii, nu numai di punctul de vedere al achiziţiilor intelectuale, dar şi al relaţiilor sociale, al cooperării şi colaborării, al dezvoltării imaginii de sine şi încrederii în forţele proprii;

-să elaboreze planuri individualizate, personalizate pentru copiii care au nevoie de sprijin în anumite componente ale dezvoltării şi la anumite momente;

-să ajusteze permanent curriculumul pentru a-l adapta la nevoile educative ale copiilor;

-să realizeze un permanent schimb de idei, experienţe şi soluţii cu celelalte colege, din grădiniţă sau din alte instituţii, precum şi cu familiile copiilor.

Bibliografie:

Ungureanu, D., „Educaţia integrată şi şcoala incluzivă”, Editura de Vest, Timişoara, 2000

Vrăjmaş E. -„ Educaţia copilului preşcolar”, Editura ProHumanitas, Bucureşti, 1999;

Vrăşmaş, T., „Învăţământul integrat şi/sau inclusiv”, Ed. Aramis, Bucureşti, 2001

Vrăjmaş E. -„Introducere în educaţia cerinţelor speciale”, Editura Credis, Bucureşti, 2004.

COPILUL CU CES, O PROVOCARE

PROF. GIRIGANLUMINIȚA-MARIA

PROF. SIMIONESE ANA-FLOAREA

ȘCOALA PROFESIONALĂ „TIBERIUMORARIU”

SALVA/BISTRIȚA-NĂSĂUD

„Nu există niciun alt efort mai radical și cu potențial mai mare de a salva lumea decât transformarea modului în care ne educăm copiii.” (Marianne Williamson)

Copiii care ne trec pragul clasei aduc cu ei o istorie personală, amprenta mediului familial, aptitudini, un oarecare bagaj de cunoştinţe, dar, uneori şi probleme personale (deficiențe), solicitând dreptul de a fi integraţi cu toții în învățământul de masă. Din experienţa la clasă, am înțeles că acești copii nu trebuie izolați, ci socializati, trebuie integrați în toate activitățile desfășurate la nivelul clasei, școlare și extrașcolare, transformând instituțiile de învățământ în școli inclusive.

Incluziunea Presupune că fiecare individ contează și cu toții, dascăli și elevi, avem nevoie de mai multă răbdare și toleranță față de cei care sunt diferiți. Într-o astfel de unitate de învățământ, se asigură educație pentru toți copiii și se caută mijlocul cel mai eficient de a combate discriminarea. Conform principiului „*resursa urmează copilul”*, copiii din aceste unități de învățământ, atât cei cu cerințe educaționale speciale, cât și ceilalți, trebuie să beneficieze de toate drepturile și serviciile sociale și educaționale.

Integrarea școlară este proces de adaptare a copilului la cerințele școlii pe care o urmează, de stabilire a unor raporturi afective pozitive cu membrii grupului școlar, de desfășurare cu succes a activităţilor școlare. Acestui proces de adaptare însă, trebuie să i se plieze un curriculum școlar flexibil, un instrument potrivit nevoilor/cerințelor acestora, un spațiu și un mediu școlar atractiv, materiale diverse și diferențiate. Integrarea copilului cu CES are nevoie de

un curriculum adaptat și individualizat, transpus în Programe adaptate, Planuri de servicii individualizate, Planuri de intervenție personalizat.

Pe lângă aceste instrumente de lucru, necesare în desfășurarea procesului instructiv-educativ, cele mai importante intervenții trebuie să le avem însă, asupra copilului fără nevoi speciale, ale ,,copilului sănătos" (fizic, mental, comportamental), pentru a-i sădi în înțelegere și comportament, valori precum acceptarea, colaborarea, implicarea, respectul, aprecierea, empatia, altruismul, îngăduința, amabilitatea, bunătatea, compasiunea, iertarea, iubirea, asumarea și altele asemenea lor, potrivit principiului că ceea ce este diferit, nu trebuie să fie neapărat, rău. Iar pentru ca acest proces să fie unul de succes, este nevoie de mult tact din partea dascălului, de multă răbdare, creativitate, spontaneitate și încredere că provocările fiecărei zile pot fi pași mici, dar siguri, înainte. Apoi, intervențiile trebuie să se extindă la părinți. Aceștia trebuie informați, consiliați și pregătiți pentru a accepta deficiența propriului copil (pentru părintele copilului cu CES) sau integrarea unui astfel de copil alături de ceilalți, fără nevoi speciale (pentru părintele celorlalți copii), apelând la valori morale (empatie, înțelegere, calm, acceptare etc.) menite să-i ajute să înțeleagă, să accepte și să continue să facă parte din acest tip de colectiv al unei clase/școli incluzive.

În sprijinul copiilor cu cerințe educaționale speciale încadrați în învățământul de masă vin numeroase măsuri pe care dascălul de la clasă trebuie să și le asume și să le pună în aplicare. În primul rând, trebuie să-i înțeleagă, să-i asculte cu răbdare, deoarece acestor copii le lipsește, de cele mai multe ori, maturitatea vârstei, capacitatea de înțelegere și de redare a conținuturilor, fiind copleșiți de sarcinile școlare, manifestă teamă, izolare, respingere, anxietate, neîncredere, iar uneori pot avea un comportament narcisist sau egocentric, chiar agresiv. În al doilea rând, trebuie să adapteze Programa școlară în funcție de nevoile educaționale ale acestor copii, iar proiectarea muncii la clasă să fie diferențiată, să pregătească materiale pentru fiecare categorii de copii în parte, să aleagă metode diverse de predare-evaluare, potrivit capacităților fizice și mentale ale fiecărui copil.

Avantajele pentru copilul cu CES, integrat în învățământul de masă, sunt multiple. Primește șanse egale la învățare, se bucură de un climat favorabil dezvoltării armonioase și cât mai echilibrate a personalității, devine parte a unui întreg (clasa de elevi), fiindu-i valorificat potențialul, poate stabili relații de cooperare, colaborare, de prietenie cu ceilalți elevi, fără să fie stigmatizat. Totuși, cu tot efortul pe care dascălul de la clasă îl depune, există și numeroase

dezavantaje: existența unui cadru specializat în educația specială, marginalizare, scădereastimei de sine (văzând că nu se poate ridica la nivelul intelectual al celorlalți copii), anxietatea, frustrarea.

A lucra cu elevi cu CES în învățământul de masă este o adevărată provocare zi de zi. Simți, de multe ori, că nu ești înțeles ca dascăl, în intenția ta de a lucra diferențiat, că ceilalți copii sunt dezavantajați, deoarece lor nu li se alocă timp suficient, atenție suficientă, că timpul alocat lecțiilor este insuficient pentru a transmite întreg conținutul informațional, pentrufixaresauevaluare. Permanent trebuie să fii și mediator, șiconsilier, șipsiholog, și manager, și părinte, iar ca dascăl, trebuie să deții o mare diplomație în relație cu toți elevii și părinții acestora. Însă, pentru un dascăl dedicat școlii, dedicate meseriei, care iubește copiii, oricât de diferiți ar fi, nicio provocare nu este un lucru imposibil.

Copilul Este Asemeni Unei Flori. Trebuie Să o îngrijești, pentru ca ea să crească frumos. Dacă este lăsat să crească fără ajutorul de care are nevoie fiecare în parte, personalitatea viitorului adult va avea de suferit toate acestea se vor răsfrânge negativ asupra unei generații întregi.

Bibliografie:

1. NeamțuCristina, *Devianța Școlară. Ghid de intervenție în cazul problemelor de comportament ale elevilor*, Editura Polirom, 2005;
2. Preda Vasile,*Orientări Teoretico-praxiologice În Educația Specială*, Cluj-Napoca, Editura Presa Universitară Clujeană, 2000;
3. VrasmaşTraian,*Învățământul Integrat Şi/sau incluziv*, București, Editura Aramis, 2001;
4. www.google.ro

BUNE PRACTICI PRIVIND INTEGRAREA COPIILOR CU CES

Prof. IFTODI MARIAN LIVIU
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „MIHAIL SADOVEANU" DUMBRĂVIȚA, JUDEȚUL BOTOȘANI

Pentru a se asigura egalizarea şanselor educaţionale ale copiilor cu CES integraţi, aceştia trebuie sprijiniţi atât la nivelul şcolii cât şi al comunităţii. Măsurile de suport pot fi foarte variate, de la schimbarea orarului, clasei, conţinuturilor curriculare, asigurarea accesibilităţii fizice sau de comunicare alternativă, cadre didactice specializate, profesori de sprijin la clasă sau în afara ei, forme de sprijin în afara timpului de lecţii, inclusiv în colaborare cu familia şi alţi factori implicaţi în recuperarea lui pe toate planurile.

O abordare fundamentală pentru succesul şcolar şi recuperarea deficienţelor de învăţare ale copiilor cu CES este accentul mare pus pe solidaritate şi activitate în echipă (atât în clasă şi în şcoală, cât şi în afara ei, atât din partea celorlalţi beneficiari ai educaţiei cât şi a cadrelor didactice) şi mai puţin pe competiţie.

Factorul determinant al succesului integrării şi adaptării şcolare este educatorul/învăţătorul/profesorul clasei şi în mod deosebit aşteptările acestuia faţă de copilul cu deficienţe. Dacă acesta consideră că un anumit copil este incapabil să înveţe sau este aşezat rigid într-un "pat procusian" – "acest copil doar atât poate"/ "acest copil nu poate executa această sarcină precum ceilalţi copii" – şansele de succes ale acestuia sunt minimalizate de la început. Dacă, dimpotrivă acesta are încredere în posibilităţile tuturor copiilor, chiar şi cei mai lenţi decât aceştia pot obţine rezultate mai bune.

Pentru copiii cu CES acest "efect Pygmalion" are o importanţă covârşitoare. Profesorul nu trebuie să accentueze dificultăţile copilului sau să creeze altele noi. Întreg sistemul de strategii şi metode utilizate de acesta la clasă precum şi colaborarea dintre cadrele didactice implicate în educarea instruirea adaptarea recuperarea copilului cu CES din şcoală/grădiniţă, dintre acestea şi alte persoane din afara ei, pot pot contribui semnificativ la reuşita şcolară a copilului cu diverse deficienţe.

Există copii cu deficienţe intelectuale, psihice, de dezvoltare, senzoriale, locomotorii, cu dificultăţi specifice de învăţare, cu tulburări de comportament sau de conduită socioafectivă, cu boli cronice sau genetice, copii la care tulburarea de limbaj este o consecinţă a uneia dintre aceste deficienţe.

Tipuri de deficienţe:

•Deficienţe intelectuale uşoare sau moderate, intelect liminar

•Retard general de dezvoltare

•Boli şi sindroame genetice (Down, Bardet_Biedl, sindrom Turner etc)

•Malformaţii congenitale

•Autism

•ADD, ADHD

•Deficienţe senzoriale (hipoacuzii, tulburări de vedere)

•Boli neurologice, disfuncţii de sistem nervos central, infecţii severe care duc la deficienţe locomotorii

•Tulburări de învăţare

•Tulburări de comportament sau ale conduitei socioafective

•Tulburări metabolice şi boli autoimune

Aria tulburărilor de limbaj la copii cu CES este vastă ca şi la copilul normal doar ca depinde in mare măsură de specificul deficienţei acestora:

-Tulburări de dezvoltare generală limbajului: nedezvoltare / întârziere a vorbirii, mutism psihogen

-Tulburări de pronunţie/articulare: dislalii simple sau polimorfe, centrale sau periferice, uşoare sau severe, obişnuite sau audiogene

-Tulburări de ritm şi fluenţă a vorbirii: bâlbâiala, logonevroza etc

-Tulburări ale vocii: afonie, disfonie, fonastenie, mutaţia fiziologică sau patologică a vocii etc.

-Tulburări ale limbajului scris-citit:dislexie, disgrafie sau sindrom dislexico-disgrafic

Copiii cu CES integraţi necesită:

- un efort mai mare din partea factorilor implicaţi în recuperarea lui pluridisciplinară
- asigurarea unui suport, sprijin în învăţare-recuperare prin convergenţa eforturilor factorilor implicaţi intr-o echipă interdisciplinară
- programe terapeutice adaptate particularităţilor lor de dezvoltare şi diagnostic

 instrumente de lucru şi materiale specifice

 uneori şi ambianţa de lucru diferită, adaptată posibilităţilor lor de acces şi învăţare-recuperare.

În cazul acestor copii cu CES, terapia logopedică este esenţială. Ea presupune, indiferent de tipul tulburării de limbaj următoarele etape:

- depistarea copilului cu CES şi tulburări de limbaj
- evaluarea complexă: studierea cazului (istoricul medical, studiul documentelor medicale relevante pentru logoped, certificate de încadrare într-o categorie de persoană cu deficienţe, anamneza cu specific logopedic, convorbiri cu membrii familiei, însoţitorul, aparţinătorul legal, asistent maternal, etc), examinare psihlogică, examinare logopedică
- studiul teoretic al cazului, deficienţei, documentarea
- identificarea persoanelor care se ocupă cu îngrijirea, educarea, instruirea şi recuperarea copilului
- alcătuirea unei echipe de colaboratori în vederea recuperării limbajului copilului cu CES
- proiectarea unui plan de intervenţie logopedică în funcţie de diagnostic
- intervenţia propriu-zisă - alegerea în parteneriat a unor modele de colaborare în vederea recuperării limbajului dincolo de cabinetul logopedic
- evaluări periodice şi evaluarea finală - feedback-ul

Metodele şi tehnicile genererale în terapia tulburărilor de vorbire la copiii cu CES sunt, în mare, aceleaşi ca şi pentru copilul normal, diferă doar accentul pus pe una sau alta dintre ele precum şi durata, ponderea ei ca timp într-o şedinţă sau pe parcursul terapiei; de ex.:

-la un copil cu tetrapareză spastică sau alte tulburări neuromotorii o pondere mare va avea educarea mişcărilor articulatorii, exerciţiile pentru mobilizarea aparatului fonoarticulator necesitând mai multe şedinţe

-la copilul cu bâlbâială, creşte ponderea exerciţiilor pentru educarea respiraţiei

-la copilul cu tulburări auditive, exerciţiile pentru dezvoltarea auzului

O abordare fundamentală pentru succesul activităţii terapeutice şi recuperarea deficienţelor de limbaj şi de învăţare ale copiilor cu CES este accentul mare pus pe solidaritate şi activitate în echipă, atât în cabinetul logopedic, cât şi în afara lui, atât din partea celorlalţi factori implicaţi în creşterea, îngrijirea şi educarea copiilor cât şi a cadrelor didactice cu care aceştia intră în contact.

Cooperarea şi parteneriatul în asigurarea sprijinului la clasa pentru copiii cu CES integraţi au în vedere modalităţi de intervenţie şi sprijin în echipă pentru facilitarea instruirii acestor copii şi pentru recuperarea lor, atât în ceea ce priveşte deficienţa lor psihofizică în general cât şi a limbajului în special. Profesorul logoped are o pondere însemnată în această reuşită prin activitatea sa de recuperare, corectare a limbajului sub toate aspectele, ajutându-l pe copil atât să se facă mai uşor înţeles de ceilalţi, să comunice cu mai multă uşurinţă şi interes, precum şi să-şi însuşească mai bine actul lexico-grafic. Cadrele didactice implicate în această echipă sunt profesorul de clasă şi celelalte persoane cu statut de cadru didactic implicate în instruirea-recuperarea copilului: profesor de sprijin, logoped, kinetoterapeut, etc

Cadrul didactic de la clasă poate oferi informaţii logopedului cu privire la comportamentul verbal al copilului şi poate semnala tulburările de scris-citit survenite pe parcurs, după examinarea logopedului; el poate sprijini la rândul lui logopedul în demersul terapeutic prin însuşirea unor tehnici specifice de corectare. Constituirea unui parteneriat între cadrul didactic de la clasa obişnuită şi cel specializat se poate realiza în forme variate, în funcţie de circumstanţe şi de preferinţele consensuale. Indiferent de maniera adoptată fiecare are o experienţă şi o importanţă crucială pentru succesul şcolar al copilului cu CES integrat.

Angajarea şi responsabilizarea familiei în demersul terapeutic este fundamentală pentru reuşita recuperării. La orice copil, în mod particular la cel cu CES, gradul de interes şi de colaborarea a părinţilor cu grădiniţa sau şcoala şi în cazul nostru cu cabinetul logopedic este cel mai adesea direct proporţional cu rezultatele obţinute de copii. Formele de colaborare şi sprijin reciproc sunt diverse, deoarece, ca şi în cazul copiilor, familiile sunt diferite, necesităţile lor de a fi sprijinite sau posibilităţile e a oferi sprijin pot fi extreme de diverse.

O colaborare eficientă trebuie să se bazeze pe respect reciproc, atitudine imparţială, empatie faţă de părintele copilului cu CES.

Forme de colaborare cu familia:

activităţi de oferire de informaţii: familiile primesc informaţii despre deficienţa copilului

•activităţi de împărtăşire de informaţii: şedinţe pentru planificarea programelor de intervenţie, a activităţilor de colaborare; informaţiile vin din partea ambelor părţi.

 sprijin colaborativ pentru recuperare (intervenţii comune, membrii familiei lucrează împreună cu logopedul pentru fixarea obiectivelor planului de recuperare)

 pregătirea părinţilor: învăţarea şi acumularea cunoştinţelor şi tehnicilor folositoare părinţilor în vederea recuperării deficienţei copiilor.

Referințe bibliografice

1. Stancu L., *Colaborare şi parteneriat pentru recuperarea copiilor cu cerinţe educaţionale speciale integraţi*, Revista Logopedia nr.4, București, 2011
2. Zlate, M., *Fundamentele psihologiei,* Editura Universitarã, Bucureşti. 2006

DESPRE EDUCAȚIA INCLUZIVĂ LA TIMPUL PREZENT

IFRIM ANCA-ELENA, ANDREI CRISTINA-MARIANA – COLEGIUL ECONOMIC „OCTAV ONICESCU'', BOTOȘANI

Educația incluzivă se referă la faptul că oricine, indiferent de deficiența sa sau de dificultățile de învățare prin care trece, are dreptul la educație. Acest concept a apărut ca o completare la carențele educației integrate, care nu a reușit să împiedice izolarea elevilor ce prezentau diferențe față de cei majoritari.

Astfel, sintagma ,,educație incluzivă''apare în anul 1990, când, la Conferința Mondială ,,Educația pentru toți; satisfacerea nevoilor de bază ale învățării'', care s-a ținut în Thailanda, la Jomtien, s-a elaborat o nouă strategie a educației, bazată pe paradigma ,,educația pentru toți'', iar ,,educația incluzivă''a devenit parte integrantă a ei.Așadar, educația incluzivă pune accentul pe asigurarea dreptului la educație de calitate a tuturor copiilor, fără nicio discriminare. Nu e un proces simplu și de scurtă durată, pentru că presupune permanent îmbunătățirea instituției

școlare, având drept scop exploatarea tuturor resurselor existente, mai ales, a resurselor umane, pentru a asigura participarea tuturor elevilor din cadrul unei comunități, la procesul de învățare.

Pentru a avea, în mod real, o școală incluzivă, care să și funcționeze, este imperios necesar o pregătire serioasă a acesteia, la toate nivelurile: condiții materiale, care să faciliteze un învățământ cât mai diversificat și adaptat diverselor cerințe speciale, profesori instruiți, posibilități de flexibilizare a programului zilnic, metode de predare adaptate unui curriculum individualizat. În viziunea UNESCO, la școala incluzivă, fiecare copil trebuie să se simtă binevenit, deoarece este egal cu ceilalți, personalul unității de învățământ se respectă reciproc cu elevii, există un parteneriat viu între școală și familia elevilor, directorii școlilor sprijină profesorii, pentru a se asigura că fiecare elev participă la activitățile de învățare.

O problemă importantă a acestui tip de educație, care ne preocupă permanent pe noi, profesorii, este cum îi integrăm pe copiii cu dizabilități intelectuale, cu tulburări specifice de învățare, în învățământul de masă. Acești elevi observă că între performanțele lor și ale celorlalți copii există diferențe majore, iar percepția care o au despre ei și stima de sine pot scădea. Persoana importantă pentru ei, care să le asigure echilibrul și încrederea este profesorul, care îi poate ajuta să își atingă potențialul maxim. De aceea atitudinea profesorului este unul din factorii care contribuie la reușita sau la eșecul său. Strategiile didactice diferă în funcție de particularitățile identificate prin diagnosticul specializat, ceea ce obligă actul didactic la adaptare individualizată și la alegerea resurselor didactice de suport, care se mulează pe nevoile copilului. Totuși, putem folosi un set de metode universal-valabile pentru copiii cu dificultăți de învățare, pentru ca aceștia să se adapteze mai bine:

- verificarea periodică a elevului pentru a se asigura că a înțeles lecția;

- încurajarea participării la ore a elevului, prin acordarea unui timp mai mare de a răspunde;

- utilizarea unui semnal, pentru a-l determina pe elev să redevină atent atunci când nu se mai poate concentra;

- încurajarea elevului să ceară clarificări în mod privat, dacă îi este jenă să adreseze întrebări în timpul orelor;

- conceperea unor subiecte într-un limbaj accesibil;

- folosirea unor materiale vizuale, însoțite de explicații cu voce tare;

- defalcarea cerințelor mari de lucru, în cerințe mai mici;

- diversificarea modalităților de evaluare, în afară de aceea scrisă, prin rezolvarea temelor;

- adaptarea la stilul de învățare al elevului;

- folosirea învățării colaborative, în grupuri mai mici, pentru dezvoltarea abilităților de comunicare și a celor sociale;

- acordarea unui timp mai mare pentru a răspunde la întrebări.

Metodele și procedeele de predare-învățare trebuie să fie selectate în raport cu scopul și obiectivele activității didactice, conținutul lecției și particularitățile elevilor, stilul de lucru al profesorului. În activitățile didactice destinate elevilor cu CES, spre exemplu, la ora de limba și literatura română, se pot utiliza atât metodele expozitive: povestirea, expunerea, explicația, descrierea (cu respectarea anumitor cerințe: să se folosească un limbaj adecvat nivelului elevului, prezentările să fie clare și concise, ideile să fie sistematizate, să se recurgă la materiale intuitive etc.), cât și cele activ-participative: brainstormingul, masa rotundă, Știu/ Vreau să știu/ Am învățat, Turul Galeriei.

Un rol important îl are educația nonformală, catalogată ca una dintre cele mai eficiente metode de comunicare la elevii cu CES. Acest tip de educație îi ajută pe copii să-și planifice timpul liber într-un mod agreabil și eficient, fiind benefic și pentru refacerea echilibrului psiho-fizic. Evaluările sunt mai permisive, folosindu-se metode de apreciere formativă, stimulativă. Astfel,elevii deprind competențe și atitudini, precum: abilitatea de a lucra în echipă, o mai mare încredere de sine, responsabilitatea, disciplina, capacitatea de a rezolva probleme practice. Un exemplu grăitor în acest caz este terapia prin teatru. Dramaterapia se referă la utilizarea teatrului, a improvizației, a mișcării, a muzicii, a măștilor, a poveștilor, a ritualurilor, a marionetelor, ca factor terapeutic. Avantajele acestei metode sunt remarcabile, ajutându-i pe elevi să obțină catharsisul, să-și exteriorizeze gândurile,trăirile, emoțiile,să interacționeze social, să-și dezvolte spontaneitatea, să se concentreze mai bine, să-și

îmbunătățească stima de sine, să înțeleagă sensul unor simboluri, să comunice eficient etc. Terapia prin teatru se poate adresa oricui, nu există limită de vârstă. Practic, oricine poate experimenta să joace teatru. Astfel, teatrul este considerat o artă complementară medicinei.

Participantul la dramaterapie este învățat să-și pună cu sinceritate oglinda în față ca să-și vadă calitățile, defectele, frumosul, urâtul. În momentul când acesta lucrează un rol, parcurge un drum spre sine însuși („Nosce te ipsum!''). Căutarea eului prin intermediul unui personaj îi ajută să știe cine sunt și ce vor.

Meloterapia este folosită ca modalitate de modelare a personalității și de normalizare a stărilor psihice, atât pentru copiii care prezintă afecțiuni, cât și pentru cei fără probleme medicale. Prin meloterapie se educă în principal vocea, dar și sociabilitatea, comunicarea nonverbală, expresivitatea mimico-gesticulară, se nuanțează exprimarea verbală.

Prin terapia de expresie grafică și plastică, elevul reușește să asimileze elemente de limbaj plastic, care-l ajută să se exprime uneori mai ușor și mai repede decât prin comunicarea verbală.

Așadar, noul tip de școală, cea incluzivă, trebuie să recunoască diferite cerințe educaționale ale copiilor, să reacționeze adecvat la acestea, să asigure o educație de calitate pentru toți. Terapiile enumțate, implicarea elevilor în activitățile socio-culturale, de tipul excursiilor, vizitelor, drumețiilor permit elevilor cu cerințe educaționale speciale să-și maximizeze potențialul intelectual.

Bibliografie:

- Aurel Cărășel, Viorel Lazăr, *Psihopedagogia activităților extracurriculare*, Craiova, Editura Arves, 2007;
- Alois Gherguț, *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale-strategii diferențiate șiincluzive în educație*, Iași, Editura Polirom, 2006;
- Daniel Mara, *Strategii didactice în educație*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 2004;
- Coord. Ionel Mușu, *Ghid de predare-învățare pentru copiii cu cerințe educative speciale*, București, Editura Marlink, 2000

INTEGRAREA COPIILOR CU CES ÎN ÎNVĂŢĂMÂNTUL DE MASĂ

ILIEŞ SIMONA-ANAMARIA

ŞCOALA GIMNAZIALĂ NR.1 LETCA

Frumusețea omenirii constă în diversitatea etniilor de pe pământ, fiecare dintre acestea contribuind la patrimonial cultural mondial, cu specificul ei.

Fiecare copil este unic și își are propria sa valoare, indiferent de problemele pe care le prezintă în procesul de învățare școlară. Recunoașterea drepturilor egale pentru toți oamenii, în general și pentru toți copiii, în special, fără discriminare, subliniază faptul că nevoile fiecăruia sunt la fel de importante.

În Declarația Mondială asupra „Educației pentru toți", la articolul 3, se afirmă: „Nevoile școlare ale persoanelor deficiente/ cu handicap cer o atenție specială. Trebuie întreprinse măsuri pentru asigurarea accesului la educație fiecărei categorii de personae deficiente, ca parte integrantă a sistemului de învățământ".

Educația specială este o formă adaptată de pregătire școlară și asistență complexă (medicală, educațională, socială, culturală) destinată persoanelor care nu reușesc să atingă temporar sau pe toată durata școlarizării nivelurile instructive-educative corespunzătoare vârstei, cerute de învățământul obișnuit.

În România sunt utilizate multe concepte referitoare la persoanele care fac obiectul educației speciale: deficiență, incapacitate, handicap, dizabilitate, cerințe educative speciale.

Cerințele educative speciale (CES) desemnează necesități educaționale suplimentare, complementare obiectivelor generale ale educației, adaptate particularităților individuale și celor caracteristice unei anumite deficiențe sau tulburări/dificultăți de învățare, precum și o asistență complexă (medicală, educațională etc.).

Integrarea școlară desemnează un proces de adaptare a copilului la cerințele școlii pe care o urmează, de stabilire a unor raporturi afective positive cu membrii grupului școlar (clasă) și de desfășurare cu succes a prestațiilor școlare. Asimilarea de către copil a statutului de elev este rezultatul unor modificări interne în echilibrul dintre anumite dominante de personalitate cu consecințe în planul acțiunii sale.

Integrarea școlară a copiilor cu CES este o problemă stringentă care în ultimii ani a început să-și găsească rezolvarea și în țara noastră. O școală obișnuită cu o orientare incluzivă reprezintă mijlocul cel mai eficient de combatere a atitudinilor de discriminare, un mijloc care creează comunități primitoare și construiesc o societate incluzivă care oferă educație pentru toți copiii. Mai mult, asigură o educație eficientă pentru majoritatea copiilor și îmbunătățesc eficiența, chiar și rentabilitatea sistemului de învățământ. Să nu uităm că și confortul psihologic oferit de mediu este determinant într-o evoluție a formării și dezvoltării personalității umane. Uităm adesea că ne naștem cu drepturi egale și că doar șansele nu sunt egale? Nu putem face abstracție de faptul că în țara noastră avem și copii instituționalizați. Important este să dorim să ne schimbăm atitudinea vis-à-vis de aceștia. Rolul nostru al tuturor este de a participa efectiv la schimbarea mentalității societății, oferind informații și practici ancorate în realitate. Trebuie să găsim diverse modalități de integrare socială a copiilor cu CES, pentru a diminua factorii care duc la o instabilitate emoțională, la un limbaj insuficient dezvoltat, la un comportament dificil.

Progresele înregistrate de psihologia şi pedagogia diferenţiată, perfecţionarea tehnicilor de cunoaştere a dezvoltării psihice a copiilor au permis să se distingă categorii mai nuanţate de copii în raport cu capacitatea lor de răspundere la exigenţele şcolare. În rândul acestora, alături de elevii cu CES integraţi individual, există şi elevi cu dificultăţi de învăţare, cu ritm lent de acumulare de achiziţii dar cu intelect normal. Confundaţi adesea cu elevii din prima categorie sunt nestimulaţi sau categorizaţi ca atare. Alternativă a învăţământului special, educaţia integrată permite acordarea serviciilor de sprijin pentru copiii cu posibilităţi reale de recuperare şi reintegrare, care altădată ar fi fost orientaţi către şcoala specială. Pentru a realiza integrarea copiilor cu CES, trebuie să acţionăm asupra diferitelor nivele de dezvoltare a personalităţii lor, şi anume: la nivel biologic, la nivel psihic, la nivel social.

Scopurile principale ale relaţiei dintre şcoală, familie şi comunitate, în vederea integrării copiilor cu nevoi speciale sunt:

- informarea şi sensibilizarea comunităţii locale cu privire la posibilitatea recuperării educaţiei chiar şi pentru copiii ce au abandonat şcoala;
- sporirea conştientizării din partea comunităţii şcolare a necesităţii implicării în transformarea şcolii într-o şcoală integrativă;
- schimbarea mentalităţii şi atitudinii opiniei publice faţă de copiii cu nevoi speciale;

- dezvoltarea unei reţele de cooperare în domeniul educaţiei, implicată în procesul de integrare (ex.: poliţia, serviciile sociale, spitale, etc.);
- implicarea părinţilor copiilor din clasă în vederea reacţionării mai rapide la probleme şi acordarea sprijinului suplimentar copiilor cu nevoi speciale;
- implicarea comunităţii în sprijinul acordat copiilor cu nevoi speciale;
- elaborarea programelor şcolare de informare şi pregătire a comunităţii locale pentru educaţia incluzivă, prin aceasta înţelegând adaptarea şcolii la cerinţele speciale ale fiecărui copil, indiferent de problemele acestuia, şi nu a copilului la cerinţele şcolii, găsirea unor strategii didactice adecvate, a unor metode şi tehnici de lucru specifice: planificare, instruire, evaluare.

Integrarea şcolară a copiilor cu cerinţe speciale în învatamântul de masă presupune:

- ✓ a educa copiii cu cerinţe speciale în şcoli obişnuite, alături de copiii normali;
- ✓ a asigura servicii de specialitate (recuperare, terapie educaţională, consiliere şcolară, asistenţă medicală şi socială etc.) în şcoala respectivă;
- ✓ a acorda sprijinul necesar personalului didactic şi managerilor şcolii în procesul de proiectare şi aplicare a programelor de integrare;
- ✓ a permite accesul efectiv al copiilor cu cerinţe speciale la programul şi resursele şcolii obişnuite (biblioteca, terenuri de sport etc);
- ✓ a încuraja relaţiile de prietenie şi comunicarea între toţi copiii din clasă/şcoală;
- ✓ a educa şi ajuta toţi copiii pentru înţelegerea şi acceptarea diferenţelor dintre ei;
- ✓ a ţine cont de problemele şi opiniile părinţilor, încurajându-i să se implice în viaţa şcolii;
- ✓ a asigura programe de sprijin individualizate pentru copiii cu cerinţe speciale;
- ✓ a accepta schimbări în organizarea şi dezvoltarea activităţilor instructiv-educative din şcoală.

Toți copiii sunt educabili și au dreptul la o formă de educație pe măsură. Guvernul și autoritățile locale sunt obligate să asigure condițiile necesare pentru educația tuturor copiilor. Reformele în educație iau în considerare și copiii cu dizabilități și/sau aflați în situații de risc.

Școlile obișnuite dezvoltă o serie de servicii de sprijin pentru copiii cu diferite cerințe educative speciale:

- Pentru copiii cu tulburări de limbaj și cu dificultăți de învățare există ,,centre logopedice interșcolare" care au specialist care desfășoară terapii specifice pentru corectarea tulburărilor de limbaj și pentru depășirea dificultăților de învățare. În aceste cabinete au acces toți copiii care

frecventează învățământul obișnuit și care au fost depistați de către profesorii logopezi care funcționează aici ca având o tulburare de limbaj.

- Pentru copiii cu tulburări de comportament și dificultăți de adaptare există „centrele de asistență psihopedagogică" care dispun de consilieri psihopedagogi care oferă servicii atât copiilor aflați în situație de risc și criză cât și familiilor acestora. Pentru copiii cu deficiențe diagnosticați în comisiile pentru protecția copilului există serviciile profesorului de sprijin/intinerant.

Copiii cu deficiențe integrați în învățământul de masă au dreptul la terapii specifice de recuperare realizate de specialiști în domeniu, în funcție de dizabilitatea lor și, în plus, profesorul de sprijin realizează un plan de intervenție personalizat și adaptarea curriculară necesară, în urma consultării cu cadrul didactic de la clasă.

Pentru integrarea cu succes a copiilor cu CES în învățământul de masă, în grupele obișnuite de copii sunt necesare:

- ✓ Existența unor centre de resurse, informare și comunicare;
- ✓ Formarea inițială și continuă a cadrelor didactice în problematica CES;
- ✓ Adaptarea și flexibilitatea curriculum-lui (pre)școlar;
- ✓ Evaluarea progresului școlar al copiilor cu CES integrați în grădinițele obișnuite;
- ✓ Implicarea, încurajarea participării părinților, schimbul de informații, consilierea părinților în măsura solicitărilor și a necesităților, mobilizarea resurselor umane disponibile și competente.

Prezența în colectivul grupei a unor astfel de copii, solicită efort crescut din partea dascălului sub toate aspectele: pregătirea pentru lecții, pentru activități extrașcolare; atitudinea față de toți copiii grupei. Educatoarea trebuie să ofere copilului cu CES tratarea individuală de care are nevoie în toate etapele unei activități, pentru ca acesta să recupereze neajunsurile, să valorifice în mod compensatoriu potențialul sănătos, dar să nu neglijeze pe ceilalți copii din grupă. Intervenția educațională trebuie însoțită de atitudinea pozitivă a cadrelor didactice și a familiei față de copiii cu cerințe educative speciale.

Bibliografie:

- Alois, Gherguț, *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale – strategii diferențiate și inclusive în educație,* Editura Polirom, București, 2006
- ****Dezvoltarea practicilor inclusive în școli*, Ghid managerial, UNICEF, 1999
- ****Integrarea școlară a copilului cu dificultate/cu nevoi speciale* – Ghid pentru directorul de școală, Colecția CRIPS – Resurse pentru formare, 2002

COPILUL DIN CLASA MEA

AUTOR PROF. MICLEA EUGENIA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ ”ȘTEFAN CEL MARE” – BISTRIȚA

Oare cum trebuie sau cum este bine să privim un copil? Cum trebuie să îl abordăm? Cum adaptăm ce trebuie să îi spunem ca să poată învăța? Eu profesor mă fac înțeles de elevii mei?

Sunt doar câteva întrebări care își fac loc în mintea profesorilor implicați. Oare cum se ajunge la soluționarea lor și a multor altora de felul acesta?

O soluție care să funcționeze precum o rețetă universală nu avem cum să găsim, însă trebuie să fim convinși că este nevoie de foarte multă implicare, devotament, dorință de a fi aproape de copii, umanitate, poate chiar și ceva asemănător dragostei părintești. Profesorul este conștient că nimeni nu se naște învățat, sau după ce parcurge zeci de ore de pregătire, studii de caz, studii scrise de specialiști în domeniu, știe că are foarte multă informație și că poate opera cu ea, că toate cunoștințele acumulate trebuie să îi fie de folos. Însă la fel ca atunci când o mamă se vede cu pruncul nou-născut în brațe vede că are în față o lume cu totul nouă și că întâlnește situații care seamănă cu ce a învățat, dar nu se potrivește nimic cu situația trăită.

Așadar copilul din clasa mea poate să fie cu ochi albaștri, cu părul cârlionțat, singur la părinți sau dintr-o familie cu foarte mulți frați, cu abilități dezvoltate într-un domeniu sau altul, sau cu abilități încă nedescoperite sau formate, cu preocupări diverse, dar știu foarte bine că este UN COPIL. Nu mă interesează nici un fel de etichetă sau dosar, dar existența unui anumit diagnostic special mă face și mai atentă la a urmării progresul pe care copilul îl are față de anul trecut, față de luna trecută sau față de ziua precedentă.

Eu profesorul, de când am ales să am această meserie nobilă am știut că tot ce spun trebuie să fie în așa fel formulat încât să fie adaptat spre înțelegere copilului din fața mea. Înainte de toate copilul are nevoie să mă simtă acolo pentru el, să simtă că sunt acolo să îl ajut să-și parcurgă experiența de învățare așa cum poate să o facă el mai bine. E important să fac acest lucru în modul cel mai serios cu putință sau dacă situația o impune uneori poate să fie și amuzantă apariția mea în fața copilului. Ce însă nu trebuie să uităm este faptul că există situații în care copilul este izolat de mediul în care se află prin diverse neputințe/cerințe educaționale speciale, iar în unele dintre situații profesorul singur nu este suficient pentru o interacțiune și formare de abilități, pentru mici pași spre evoluția copilului. Acel copil unic este în clasa mea la fel ca și toți ceilalți, îl îngrijesc și îi transmit absolut tot ce știu într-un mod în care să mă poată înțelege, dar el copilul unic are nevoie de mai mult sprijin decât ceilalți colegi ai lui, are nevoie de sprijin pe care poate că nici proprii părinți nu au cum să îl ofere, are nevoie de sprijin acolo la școală, în clasă.

De regulă adaptez conținutul și forma de predare, tipul lecției la colectivul clasei, găsind mici portițe, modalități de încurajare care sunt necesare unui copil cu CES. Mă mișc foarte mult în clasă, urmărind notițele din caietele elevilor, corectitudinea rezolvării sarcinilor de lucru, iar această dinamică îmi permite să interacționez individual cu elevii mei, să pot corecta sau încuraja, să sprijin sau să explic suplimentar când e nevoie, să pot suplimenta sarcinile de lucru când rezolvarea lor se finalizează mai rapid. O încurajare, o mică laudă pentru un copil cu CES poate să fie decisivă. În acest mod activitatea didactică devine una dinamică, apar provocări noi atât pentru mine cât și pentru elevi.

Acest mod de abordare de a fi pregătită pentru orice este unul foarte solicitant, necesită o amplă analiză înaintea fiecărei ore, luarea de decizii rapide și potrivite situației chiar dacă nu au putut fi anticipate în timpul pregătirii materialului didactic, folosirea de exemple din imediata proximitate a copiilor.

Pentru a fi aproape de copilul din clasa mea trebuie să îmi las sufletul să îi atingă sufletul, privirea mea și vorbele mele să îi transmită mult mai mult decât cuvinte și cunoștințe, deoarece este copil din clasa mea.

INCLUZIUNEA ȘCOLARĂ-UN DEZIDERAT

PROFESOR LAZARIN ALEXANDRU LUCIAN,
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 24 GALAȚI

Unul dintre principalele sensuri ale educaţiei este acela de educaţie-conţinut, care are în vedere totalitatea cunoştinţelor, deprinderilor, priceperilor, capacităţilor şi atitudinilor transmise prin intermediul procesului educaţiei (Mialaret, 1985, apud Cucoş, 2009). Interdisciplinaritatea este o modalitate de organizare a conţinuturilor şcolare. Ea influenţează strategia de proiectare a curriculumului şi oferă o perspectivă unitară asupra fenomenelor şi proceselor studiate în cadrul disciplinelor de învăţământ. De asemenea, facilitează contextualizarea şi aplicarea cunoştinţelor şcolare în diverse situaţii de viaţă (Cucoş, 2009). Interdisciplinaritatea poate fi asociată cu alte concepte: monodisciplinaritatea, multidisciplinaritatea sau pluridisciplinaritatea, transdisciplinaritatea (Cucoş, 2009). Transdisciplinaritatea reprezintă o formă de întrepătrundere a mai multor discipline, ducând la apariţia unei noi teme de studiu (Cucoş, 2009). Merk şi Beerman (2015) consideră că învăţarea transdisciplinară poate avea o influenţă pozitivă asupra motivaţiei elevilor, mai ales în cadrul programelor de dezvoltare durabilă, deoarece permite o comunicare activă a cunoştinţelor bazate pe practică.

Conceptul transdisciplinaritate este cercetat şi de Chirleşan şi Chirleşan (2013), care susţin că anumite discipline de studiu au particularitatea de a fi aride, neatractive şi dificile în comparaţie cu altele. Aceste discipline pot deveni interesante pentru elevi prin utilizarea unor abordări şi metode moderne de predare. Teoreticienii consideră că transdisciplinaritatea le oferă elevilor oportunităţi de a cerceta şi de a aplica principii generale care leagă diversele domenii pe care le studiază (Winquist, 1982, apud Chirleşan şi Chirleşan, 2013). Din perspectiva transdisciplinarităţii, forma de organizare a conţinuturilor se concentrează asupra demersurilor elevului, demersuri care constau în comunicare, reacţii la mediul înconjurător, adaptare, decizie, alegere, creare, transformare, explicare (Cucoş, 2009). Astfel, atenţia este centrată 150 pe nevoile şi interesele cognitive ale elevilor, disciplinele fiind văzute ca furnizând situaţii şi experienţe de învăţare sau formare (Cucoş, 2009). Transdisciplinaritatea se concentrează asupra învăţării pe realitate, asupra viziunii globale, a transferului cunoştinţelor în contexte diverse (Cucoş, 2009). Această abordare modernă prezintă totuşi limite dacă este utilizată în mod excesiv, deoarece poate exista pericolul acumulării de lacune, al lipsei de rigoare în cunoaştere (Cucoş, 2009). Cucoş (2009) prezintă, în studiul său, o serie de modalităţi concrete de organizare interdisciplinară a conţinuturilor: interdisciplinaritatea unor domenii învecinate (psihologia şi pedagogia), interdisciplinaritatea aspectelor abordate, transferul de metode sau de strategii de cunoaştere ori de investigaţie ştiinţifică (metoda analizei sistemice), transferul de concepte.

Bibliografie:

1.https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S187704281300637X

2. https://www.springer.com/cda/content/document/cda_downloaddocument/9783319106892- c 2.pdf?SGWID=0-0-45-1481820-p176910890

3. Cucoş, Constantin (coordonator), Psihopedagogie pentru examenele de definitivare şi grade didactice, Editura Polirom, Iaşi, 2009

IMPORTANȚA INCLUZIUNII ȘCOLARE

PROF.MANEA MIHAELA,

ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR 24 GALAȚI

Școala incluzivă reprezintă dezideratul instituțiilor de învățământ, este dorința continuă de a da șansă tuturor copiilor la o educație de calitate, având ca scop formarea viitorilor adulți ai societății.

Școala incluzivă are menirea de a le oferi tuturor elevilor șanse egale, oferind posibilități maxime de dezvoltare fiecăruia, ținând cont de aptitudine și interesele acestuia.

Fiecare copil este diferit și special și are propriile nevoi, fie că este un copil tipic sau atipic. Toți copiii au dreptul la educație, chiar dacă suferă de o deficiență, iar o separare a acestora ar duce la discriminare și marginalizare.

Filozofia educației incluzive trebuie să se răsfrângă asupra tuturor dimensiunilor din cadrul vieții școlare.

Dimensiunea- Cultura în care toți membrii din cadrul instituțiilor școlare trebuie să se ghideze după dezideratul comun al școlii incluzive, iar acest lucru poate fi văzut foarte ușor în modul de abordare la nivel de instituție școlară.

Dimensiunea- Strategie – Epicentrul culturii școlare și dezvoltării strategiilor viitoare ale școlii trebuie să aibă la bază filosofia educației incluzive. Acest lucru poate lua naștere prin adoptarea unor strategi care să vizeze implicarea elevilor tipici și atipici în activități comune, ce au ca scop consolidarea relațiilor dintre aceștia.

Strategiile vizează capacitatea de rezolvare a problemelor din viața cotidiană a copiilor, având la bază un spirit cooperant și silodar, plin de respect și solidaritate.

Dimensiunea- Practică– are în vedere aplicarea la nivelul clasei de elevi și al nivelul școlii a tuturor strategiilor ce vizează incluziunea copiilor indiferent de apartenență etnică sau socială, religie, naționalitate sau deficiență.

Personalul didactic din cadrul școlii incluzive trebuie să respecte cultura școlii și să fie un pilon pentru atingerea dezideratelor acesteia.

Acesta trebuie să realizeze pentru fiecare elev, în parte, un plan de intervenție personalizat, acesta fiind întocmit pe baza rezultatelor făcute în urma evaluării inițiale făcute elevului de către cadru didactic și de către psihologul școlii.

Adaptarea programelor și a sarcinilor de lucru trebuie să fie făcută pe baza planului de intervenție personalizat. Pentru a valoriza cât mai bine adevăratul potențial al fiecărui elev în realizarea PIP-ului este necesar să reformulăm componentele educaționale plecând de la obiective, scopuri, curriculum, resurse procedurale și ajungând până la relațiile dintre partenerii de lucru, mai precis în triada cadru didactic-elev-părinte.

Cadrele didactice au obligația de a le transmite părinților periodic situația concretă și veridică a progreselor sau regreselor înregistrate de către elev.

Școala incluzivă reprezintă dezideratul spre care tindem și sperăm să ajungem pentru a le putea oferi celor mici șanse egale și posibilitatea de a experimenta o educație de calitate care să le ofere șansa la o viață decentă și liniștită.

Bibliografie:

1. https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S187704281300637X 2. https://www.springer.com/cda/content/document/cda_downloaddocument/9783319106892- c

2.pdfSGWID=0-0-45-1481820-p176910890

3. Cucoş, Constantin (coordonator), Psihopedagogie pentru examenele de definitivare şi grade didactice, Editura Polirom, Iași, 2009

ȘCOALA INTEGRATIVĂ PENTRU ELEVII CU NEVOI SPECIALE

PROF. MARTALOGU MIHAELA
LICEUL TEHNOLOGIC HALÂNGA, JUD. MEHEDINȚI

O școală integrativă este:

• şcoala în permanentă schimbare şi adaptare la nevoile copiilor

• cel mai eficient mediu de combatere a atitudinilor de discriminare

• comunitate interculturală primitoare şi deschisă

• scoala care-i valorizeazăîn mod egal pe toţi copiii, profesorii şi părinţii. Integrarea se bazează pe convingerea că adulţii lucrează în comunităţi incluzive, alcătuite din persoane de diferite rase, religii, aspiraţii, cu sau fără dizabilităţi. Tot aşa, indiferent de vârstă, copiii au nevoie să crească şi să înveţe în medii asemănătoare celor în care vor lucra ca adulţi, iar scoala este principala instituţie care trebuie să răspundă acestei nevoi.

Profesorul din scoala integrativă va avea o serie de obiective de perfecţionare şi autoperfecţionare profesională, cum ar fi:

• Să fie capabil să remarce punctele forte şi interesele fiecărui copil şi să le utilizeze pentru motivarea interioară în procesul de educaţie.

• Să stie să stabilească obiective ambiţioase, dar diferenţiate, adecvate elevului respectiv, ceea ce impune evaluare diferenţiată.

• Să formuleze aşteptări adecvate pentru FIECARE elev, oricare ar fi capacităţile acestuia. Această abilitate a cadrului didactic permite tuturor elevilor să devină membri ai clasei şi ai şcolii.

• Să ştie să utilizeze un stil de predare bazat mai mult pe activităţi decât pe intervenţia de la catedră.

• Să stie să ofere zilnic condiţii pentru ca fiecare elev să aibă un succes. Competenţele utile profesorului din şcoala integrativă sunt:

• Să realizeze că răspunde de fiecare copil din clasă.

• Să cunoască diferite strategii de instruire şi să ştie să le folosească eficient.

• Să lucreze în echipă cu părinţii şi cu alti profesionişti care se ocupă de copil .

• Să perceapă lucrul cu fiecare membru al clasei ca pe o oportunitate de perfecţionare profesională şi nu ca problemă pe care el sau alţii o au de rezolvat.

• Să fie flexibil şi să demonstreze un grad ridicat de toleranţă.

Procesul de integrare a copiilor în dificultate presupune din partea profesioniştilor antrenaţi nu doar interes, cunoştinţe şi competenţe – ci şi o capacitate reală de a lucra în echipă. O echipa constituită atâat în cadrul şcolii, dar şi o echipă la nivel interinstituţional, care să-i includă pe toţi profesioniştii care răspund de copil: educator sau asistent maternal, asistent social, profesor diriginte, director de şcoalăşi alţii. Pentru fiecare copil aflat în sistemul de protecţie este necesară elaborarea şi aplicarea unui proiect personalizat de îngrijire, educare, recuperare, (re)integrare familialăşi socială.

O parte importantă a proiectului personalizat este cea referitoare la proiectul de integrare în şcoalăşi comunitate. Pentru orice copil în dificultate care urmează o formă de învăţământ preşcolar sau şcolar acest proiect se realizeazăîn parteneriat cu gradiniţa/ şcoala din comunitate. Managerul de caz va antrena în elaborarea şi aplicarea acestui document scris pe directorul şcolii şi pe educatoarea, învăţătorul sau profesorul diriginte care răspunde de educaţia copilului respectiv.

Proiectul personalizat de integrare în şcoalăşi comunitate este un dosar care include date despre copil, evaluarea iniţială a situaţiei acestuia, planul de intervenţie şi rapoarte care reflectă evoluţia situaţiei pe parcursul implementării planului. Acest document facilitează legătura dintre serviciile de protecţie a copilului şi şcoală, munca în echipa interdisciplinarăşi asigură antrenarea responsabilăşi complementară a profesioniştilor din sistem, a directorului de şcoalăşi a cadrelor didactice, a familiei, a copiilor şi adulţilor din comunitate pentru ca fiecare copil aflat în situaţie de risc, cu CES sau cu probleme sociale să fie sprijinit în integrarea sa şcolară, profesionalăşi socială. Integrarea socială nu poate fi separată de integrarea şcolară, ea nu este doar post-şcolară, ci se construieste treptat, pe masura devenirii copilului prin educaţie, ca adult „fiinţă socială" şcoala fiind însăşi o parte a vieţii sociale, ca atare progresul în direcţia dobândirii autonomiei, „competenţe" sociale trebuie să constituie la fel ca şi dezvoltarea intelectuală, o finalitate educaţională.

Principiile educaţiei integrate sunt:

• principiul prevenirii deficienţilor şi handicapului ,

• principiul egalizării şanselor de acces la toate formele şi gradele de învăţământ ,

• principiul adaptării educaţiei speciale la cerinţele individuale ale fiecărui copil cu deficienţă ,

• principiul intervenţiei precoce ,

• principiul participării largi a comunităţii locale la rezolvarea problemelor educaţiei special,

• principiul structurilor alternative.

Integrarea este un proces care se structurează după valorile constiinţei umane.

In cadrul acestui proces nu faptul că un individ poate exercita o îndeletnicire pe baza unei aptitudini devine important, ci din contră, esenţial este faptul structurii axiologice şi al gradului de operaţionalitate axiologică a conştiinţei umane, pentru că realizarea integrării umane pe plan social este o decizie simultană a societăţii şi a personalităţii, deciziile neputând fi luate, decât pe baza unor sisteme ierarhizate de valori. Ca să existe o decizie integratoare, conştiinţa umană trebuie să posede în substanţa sa aceste valori. Mecanismul motivaţional al strategiei integrării la ambii poli se bazează pe existenţa configuraţiei axiologice.

Bibliografie:

1. Horga, I., Jigău, M. (coord.), „Situaţia copiilor cu cerinţe educative speciale incluşi în învăţământul de masă“, Bucureşti, Editura Vanemonde, 2009.

2. Vrăsmaş, T. (coord.), „Incluziunea şcolară a copiilor cu cerinţe educaţionale speciale. Aspiraţii şi realităţi“, Bucureşti, Editura Vanemonde, 2010.

3. Preda, M. (coord.), „Riscuri şi inechităţi sociale în România“, Iaşi, Editura Polirom, 2009.

INTEGRAREA COPIILOR CU CES

Autori: Gheorghe Ileana şi Niţă Elena Cristina

Instituţia: Grădiniţa Nr.2 Bragadiru, Ilfov

Cerinţele speciale în educaţie și **asigurarea de şanse egale la educaţie** şi formare pentru toţi copiii au devenit un domeniu prioritar pentru specialiştii din domeniul educaţiei. În decursul ultimilor ani, au apărut numeroase articole, lucrări, studii şi cercetări bazate pe educația și accesul în școlile de masă ale copiilor cu cerințe educative speciale (CES). Este necesar ca, la nivelul sistemului de învăţământ românesc, să fie adoptate şi aplicate în mod corect acele **intervenţii care să faciliteze integrarea copiilor cu cerinţe educative speciale.**

Acceptarea şi integrarea copilului cu CES în şcoala de masă, alături de copii cu dezvoltare tipică, duce la **eliminarea segregării şi a excluderii sociale.** După spusele lui Alois Gherghut, **copiii cu nevoi educaţionale speciale trebuie să facă parte din comunitate, să fie integraţi si sprijiniţi în adaptarea lor la mediul şcolar.** Aceştia au nevoie să fie valorizaţi, să beneficieze de practici educaţionale deschise şi flexibile astfel încât să le fie recunoscute aptitudinile și capacitățile de învățare și de adaptare.

Cerințe Educaționale speciale (CES) sunt necesități educaționale suplimentare, complementare, care solicită o şcolarizare adaptată particularităţilor individuale şi celor caracteristice unei anumite deficienţe sau tulburări/dificultăţi de învăţare, precum şi o asistenţă complexă, conform Regulamentul de organizare și funcționare a învăţământului special şi special integrat,2011.

Integrarea este procesul prin care se realizează plasarea unei persoane dintr-un mediu mai mult sau mai puţin separat într-unul obișnuit și care urmăreşte înlăturarea segregării sub toate formele ei, ne relatează autorul Alois Gherghut în lucrarea sa, *Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale.*

Integrarea şcolară reprezintă procesul de plasare într-o clasă de elevi a oricărui copil şi într-un cerc restrâns face referire la şcolarizarea unor copii cu cerințe educaționale speciale în unităţile de masă obişnuite.

Scopul principal al educaţiei speciale şi special integrate este învăţarea, educarea, reabilitarea, recuperarea, adaptarea şi integrarea şcolară, profesională şi socială a copiilor cu cerințe educaționale speciale.

Integrarea şcolară presupune ca şcolile să poată răspunde nevoilor tuturor copiiilor lor, să dispună de uneltele necesare procesului de integrare.**Educaţia specială şi special-integrată** este recunoscută ca o **responsabilitate a tuturor persoanelor care lucrează în învăţământ**, a tuturor actorilor din domeniul educaţional, şi este necesar ca aceasta să aibă caracter național și să fie flexibilă, accesibilă şi comprehensivă precum şi să fie practicată de cadre didactice cu o bună pregătire şi devotate activităţii de predare-învăţare. Aceasta trebuie să-i ajute pe copii/elevii cu cerinţeeducaţionale speciale sau alte tipuri de cerințe educaționale să atingă nivelul posibil de dezvoltare individuală cât mai aproape de dezvoltarea normală.

În ultimii ani, conform statisticilor din domeniu, s-a evidenţiat o ***creştere a numărului de copiii cu nevoi speciale în cadrul şcolii de masă****. Astfel, copii care în urmă cu câţiva ani ar fi fost incluşi într-o şcoală specială, astăzi beneficiază de facilitate în cadrul unei şcoli obişnuite, alături de copii cu dezvoltare tipică şi având un curriculum de urmat asemănător cu aceştia, aminteste Alois Gherghut in lucrarea Educaţia incluzivă şi pedagogia diversităţii.*

Pe lângă dorinţa de a pune în practică incluziunea școlară, **şcolile de masă trebuie să aibă la dispoziţieşi noi resurse, atât umane cât şi materiale, pentru a reuşi să aibă pregătirea necesară procesului de incluziune.Studiile recente au scos la iveală că multe şcoli,** pentru a-şi păstra o anumită autonomie ori a anumită imagine, **nu apelează la servicii suplimentare de sprijin** iar acest lucru se dovedeşte, în multe cazuri, a fi în detrimentul copiilor cu CES.

Trebuie luat în calcul şi modul în care este primit copilul în şcoală de către colegi şipărinţiicopiiilor cu dezvoltare tipică. Dacă atitudinea acestora nu este una pozitivă atunci copilul nu se va simţi inclus, va apărea o stimă de sine scăzută şi o neîncredere în abilităţile sale.Această situație va duce la o **sănătate mentală precară a copilului**, la sentimente de inferioritate și la posibile manifestări de anxietate și despresie, acest aspect fiind dezbătut pe larg în lucrarea *Sanatatea mentală a elevului*, autor W. Dikel.

În teorie lucrurile stau bine, copiii cu CES au dreptul la integrare în grădiniță și în şcoală iar statul chiar alocă specialişti pentru a ajuta cadrul didactic în procesul de integrare a copilului.

În realitate, **integrarea unui copil cu CES în grădiniță și mai apoi în școală are loc cu dificultate în multe cazuri**, drumul integrării fiind anevoios şi de lungă durată.

Dificultăţile apar datorită mai multor bariere, fie grădiniţele de stat nu au resursele materiale şi de personal necesare pentru a facilita integrarea, fie atitudinea actorilor din sistemul educaţional este una nonincluzivă. **Educatoarele nu au întotdeauna pregătirea necesară pentru a gestiona optim comportamentul copilului cu autism** ori cu alta tulburare iar uneori nici măcar nu au dorinţa de a se adapta la nevoile fiecărui copil în parte şi de a structura activităţile de învăţare în mod individualizat. Este adevărat că există un număr mare de **cadre didactice dedicate şi implicate**, dovadă stau chiar mărturiile unor părinţi. Din pacate acestea nu sunt suficient susţinute de către sistem şi efortul lor în a integra copilul nu duce mereu la succes. E**ste dificil să se producă integrarea şi educatoarea să ajute copilul când în clasă mai are încă 15-20 de copii şi nu beneficiază de un sprijin suplimentar, aşa cum legea prevede.** De cele mai multe ori acei profesori de sprijin, specializaţi în a ajuta la integrarea copiilor cu nevoi speciale, nu există în cadrul grădiniţelor iar educatoarele sunt puse în situaţia de a se descurca singure cu aceste situaţii.

Pentru a facilita integrarea se recomandă ca la început copilul cu CES să meargă la grădiniță însoțit de un shadow. Sunt importante **prerechizitele cu care vine copilul**, accentul fiind pe partea de autonomie personală şi adaptarea la mediu (sa stea pe scaun, să răspundă la cerinţe simple precum Ridica-te, Stai jos, Vino).**Pentru a se adapta la mediul şcolar, copiii cu CES au nevoie să dobândească abilități de comunicare funcţională** (nonverbală-verbală).
Aceştia sunt învăţaţi să-şi exprime nevoile, să se facă înţeleşiatît de educatoare cât şi de colegii de grupă iar atunci când nu reuşesc să facă acest lucru prezenţa unui shadow va fi de ajutor.**Este important pentru copil să fie familiarizat cu sistemul de tokenişi de recompense, acest sistem fiind la îndemâna cadrelor didactice ca o metoda de motivare a copilului.**

Încurajarea autocunoașterii și dezvoltării personale duce la modificarea modului de structurare a atitudinii copilului cu CES față de sine și la stimularea dreptului lui de a se afirma și a lucra pentru ameliorarea imaginii sale. Consider că o bună cunoaștere a propriilor forțe de către copiii cu CES determină formarea unei imagini de sine obiective și clare, oferă posibilitatea realizării unui echilibru emoțional, facilitează dezvoltarea unor atitudini favorabile despre sine, favorizează exersarea unor abilități de autoprezentare și înlesnește reușita adaptării la mediu.

După cunoașterea propriilor calități, defecte, următorul pas îl văd ca fiind acela în care copiii cu CES își acceptă aceste trăsături, dar nu printr-o acceptare prin indulgență, ci prin integrare. Integrarea constă în considerarea defectelor ca făcând parte din identitatea proprie la fel de mult ca și calitățile, întrucât aceste deficiențe intră în componența emoțiilor, deciziilor, acțiunilor și relațiilor interumane a copilului cu CES. De aceea, părerea mea, ca și cadru didactic, este că anturajul apropiat și cadrele didactice să ajute copilul cu CES să învețe că a se accepta și a se iubi înseamnă a se considera o ființă independentă, egală cu ceilalți, demnă de dragoste, înzestrată cu un anumit număr de calități care îi sunt proprii și dintre care unele constituie un adevărat talent și liberă să-și dezvolte capacitățile și să-și realizeze țelul în viață. De cele mai multe ori, modul în care ceilalți tratează copilul cu CES și imaginea formată despre acesta, îl determină, în timp, pe cel din urmă să se comporte în conformitate cu acea imagine, fie că este reală sau nu. Pentru ca un copil cu CES să-și modifice imaginea de sine defavorabilă are nevoie de oportunități pentru a-și cunoaște potențialul său real și ocazii prin care să încerce să realizeze diferite lucruri. Membrii familiei în care există un copil cu cerințe educative speciale se pot afla într-un mare impas, iar modul în care reacționează este foarte diferit de la o persoană la alta. Aceștia pot trece prin stări precum șocul, neîncrederea în diagnostic, negarea, frica, autoînvinuirea, învinuirea destinului și a celorlalți, depresia, ca într-un final să ajungă la stări precum acceptarea, resemnarea și lupta. Familia care se află în această situație – de a avea un copil cu CES – are nevoie de informare și consiliere pentru a putea depăși aceste momente și pentru a fi de un real suport în procesul de integrare socială și profesională a copilului cu deficiențe. Optimizarea comunicării prin realizarea acesteia într-un mod asertiv prezintă, pe termen lung, următoarele consecințe: dezvoltarea încrederii în sine, îmbunătățirea abilităților de luare a deciziilor personale, îmbunătățirea relațiilor sociale, ce duce la o bună integrare socială.

Ca și concluzie, pentru a putea crea o lume mai bună, în care toți oamenii să fie și să se simtă egali, este necesar ca fiecare să fie dornic de a primi cu brațele deschise orice persoană, indiferent de cât de diferită este, iar pentru ca acest lucru să fie posibil este necesar să existe comunicare și o dorință de a acumula cât mai multe metode pentru a integra persoanele.

Surse bibliografice :
Dikel, W., *Sanătatea mentală a elevului*.
Gherguţ, A., *Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale*.
Gherguţ, A., *Educaţia incluzivă şi pedagogia diversităţii*.
Vrasmas, E., *Educaţia incluzivă în grădiniţă : dimensiuni, provocări şisoluţii*.
Vrasmas, T., *Incluziunea şcolară a copiiilor cu cerinţeeducaţionale speciale. Aspiraţiişirealităţi*.
UNICEF.
Regulamentul de organizare şifuncţionare a învăţământului special şi special integrat (2011)

SPUNE NU VIOLENȚEI ÎN ȘCOLI!

Sînziana Gherban Cuciureanu, CȘEI „Primăvara" Reșița

Ciprian Gherban CuciureanuCȘEI „Primăvara" Reșița

Copiii trăiesc înconjurați de violență, societatea acceptă multe acte violente ca fiind normale, ca atitudini valide pentru coexistență. În fiecare zi, milioane de copii din lume suferă consecințele violenței, maltratării și agresivității, transformându-și astfel viața într-un cerc de ură și suferință, crescând cu violența ca armă defensivă.A lupta contra violențeișcolare înseamnă a ameliora calitatea relațiilorși a comunicării intre toate persoanele angrenate în actul educațional"

Studiile arata faptul ca victimele violentei, deci cei care sunt categorii de risc de victimizare, sunt mai frecvent copiii, femeile, persoanele vârstnice si cele cu diferite dizabilități. Ca atare, modulul de fata va debuta prin furnizarea unor informații privind violenta si victimizarea elevilor ca grup cu riscul cel mai mare de victimizare. Proporțiaunităților de învățământ la nivelul cărora se înregistrează fenomene de violenta depășește 75% (referitor la eșantionul de scoli, considerat reprezentativ la nivel național).

La nivel microsocial, acest procent se diferențiază în funcție de o serie de criterii: tipul de scoală, mediul de rezidenta _ urban sau rural -, zona în care este situata scoală si mărimea scolii (numărul de elevi). Conform declarațiilor directorilor de scoli, ponderea elevilor cu manifestări grave de violenta este estimata la aproximativ 2,5%. Mai mult de o jumătate dintre aceștia comit acte de violenta „efectiva" – droguri, alcool, agresiuni fizice si sexuale grave, vandalism, degradare de bunuri publice -, restul fiind autori ai unor acte de violenta neverbala sau verbala sau „efectiva" (loviri, agresare fizica) asupra cadrelor didactice.

Ponderea elevilor victimizați – victime ale furturilor, agresiunilor, hartuirii, intimidării etc. – este de 3%. Opiniile directorilor de scoli converg cu cele ale profesorilor, părinților, elevilor si consilierilor școlari, ei menționând în mod similar formele cele mai răspândite de violenta – certuri, conflicte, dispute, jigniri, țipete, porecle denigratoare, discriminări exprimate prin injurii -, dar si având percepții similare: violenta verbala este mai puțin grava decât cea neverbala si cea fizica, băieții sunt mai violenți decât fetele. Exista violenta manifestata de părinți în perimetrul scolii – fata de profesori, elevi, propriul copil -, dar si cea a profesorilor fata de elevi (mai ales verbala, exprimata prin formule de adresare si epitete injurioase, ironii, atitudini de dispreț si respingere, comportamente reactive necontrolate etc.). Violenta în spațiul proxim școlii (trotuarul din fata intrării în scoală, spațiul din apropierea gardului scolii, străzile adiacente etc.) au autori atât elevi ai scolii, dar mai ales tineri din cartier, adesea foști elevi ai școlii. Putem, astfel, considera categoria victimelor tot atât de larga ca cea a autorilor de comportamente violente; aceasta categorie se regăsesc, însă, în mod semnificativ mai mult elevii,

unele comportamente violente – furturi, îmbrânciri, hartuiri, loviri etc. – comise în proximitatea scolii având drept victime numai elevi.

Violenta in scoli este, din păcate, un adevăr al societății noastre. Se manifesta in diferite forme iar scoală devine spațiul in care conflictele dintre elevi sau dintre elevi si adulțievoluează. Acest tip de violenta se poate manifesta verbal, psihic sau fizic. In mod „tradițional", ne-am obișnuit sa consideram violenta la scoală - ca si „bătăile" dintre elevi - normale, fiecare generațieavândbătăușii" ei. Exista totușidiferențe semnificative intre trecut si prezent, atât in ceea ce privește frecventa acestor situații cat si percepția asupra acestor manifestări: au devenit obișnuințe, sunt tolerate, sunt motiv de gluma iar cei implicați, autorii, devin „mici eroi" ai claselor sau școlilor respective.

Cele mai multe dintre violentele petrecute in mediul școlar, in București, sunt lovirile; motivele acestora sunt puerile si nu justifica cu nimic violenta. S-au observat scoli in care violenta a devenit un fel de tradiție sau un obicei – poate sa fie vina scolii, sau a managementului/ a sistemului de paza, sau a zonei in care se afla scoală. Ne-am așteptaînsă ca, indiferent de importanta pe care o dau educației, toți sa-si doreascăsiguranța copiilor. Acest tip de violenta produce urmăriatât fizice cat si psihice.

Un alt gen de violenta este bullying-ul – agresiune sau intimidare - acte de-a lungul timpului prin care un copil sau un grup de copii se folosesc de avantajul puterii fizice si a presiunii psihice asupra colegilor lor. Hartuirea poate fi verbala si psihica si deseori agresorii sunt la rândul lor victime, provenind din familii cu probleme. Violenta nu trebuie tolerata pentru ca generează la rândul ei violenta iar schimbarea tine de noi toți.

BIBLIOGRAFIE:

1. Prevenirea și combaterea violenței în școli
2. (3) Stop violentei in scoli | Facebook
3. Spune nu violentei in scoala (slideshare.net)
4. Rolul școlii în combaterea violenței (scoalaargeseana.ro)

EGALITATEA DE ȘANSE

P.I.P., BOB IOANA MARIA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ „IUSTIN ILIEȘIU" – ANIEȘ

"Marea artă a unui educator constă în cizelarea manierelor şi formarea minţii; el trebuie să sădească în elevul său bunele obiceiuri şi principiile virtuţii şi înţelepciunii, să-i dea treptat o viziune asupra omenirii şi să-i dezvolte în el tendinţa de a iubi şi imita tot ceea ce este excelent şi demn de laudă." - John Lock

Cercetările psihopedagogice contemporane evidenţiază faptul că învăţarea începe încă de la naştere, iar în timpul copilăriei mici se pun bazele dezvoltării fizice şi psihice ulterioare. Vârstele mici sunt considerate ca temelie a dezvoltării structurilor sale de adaptare creativă la existenţa socio-individuală. Fiecare individ, devine un izvor de experienţe în învăţare, atât pentru propria sa formare, cât şi pentru ceilalţi, ceea ce subliniază ideea că învăţarea este un proces complex ce implică interrelaţii şi experienţe comune ale educatului şi educatorului. Noi, cei chemaţi să slujim învăţământul românesc, avem datoria să asigurăm acele condiţii ca toţi copiii să se integreze şi să beneficieze de şanse egale de instruire şi educare. Fiecare copil are dreptul de a beneficia de sprijin pentru formarea şi integrarea lui socială şi individuală.

În conceptul „Copiii cu cerinţe educaţionale speciale" pot fi incluşi toţi copiii care întâmpină dificultăţi de dezvoltare cuprinşi în sistemul de învăţământ. Educaţia sau şcoala incluzivă implică ideea de reformă a şcolii, cu scopul de a răspunde dezideratului „Educaţia pentru toţi" care să răspundă mai bine nevoilor, potenţialului şi aspiraţiilor tuturor copiilor, inclusiv ale celor cu nevoi speciale. Conform acestei noi concepţii nu este suficient doar să sprijinim copilul cu cerinţe educative speciale pentru a putea răspunde cerinţelor şcolii, ci este necesar să introducem schimbări în şcoală, în sistemul de predare-învăţare, în relaţiile dintre elevi şi cadrele didactice, pentru ca în final şcoala să ofere educaţie tuturor copiilor.

Educaţia pentru toţi are în vedere nevoia de a deschide structurile educaţiei pentru a primi şi sprijini pe toţi copiii, iar şcoala în care se aplică acest sistem de educaţie aduce învăţătura la rang de principiu general şi presupune înainte de orice acceptarea faptului că orice copil poate învăţa. Fiecare participant la procesul de învăţare, învaţă şi se dezvoltă prin faptul că interacţionează cu ceilalţi. Sursele învăţării pentru fiecare vin din relaţiile interumane şi din experienţa cu obiecte, cu semenii.

Şcoala nu trebuie privită ca fiind numai un teritoriu al cunoaşterii academice, ci şi unul al experienţelor practice şi al relaţiilor interumane. Un deziderat esenţial al şcolii contemporane îl constituie realizarea participării active, creatoare a elevilor la procesul învăţării, al asimilării şi aplicării inteligente în practica vieţii, a cunoştinţelor, priceperilor şi deprinderilor însuşite.

Fiecare individ, fiecare copil prezintă particularităţi specifice în funcţie de individualitatea sa şi de relaţiile cu mediul, trăsături care necesită o evaluare şi o abordare personalizată. Orice copil are o serie de particularităţi, caracteristici care se referă la modul, stilul, ritmul şi specificul învăţării sale.

Copiii cu cerinţe educative speciale se confruntă cu diverse probleme: greutăţi în folosirea simţurilor de distanţă, incapacitatea de a susţine şi concentra atenţia, probleme de învăţare, dezvoltare inadecvată şi inegală a diverselor nivele de activitate, tulburări de limbaj, tulburări de comunicare şirelaţionare, tulburări neuromotorii, etc. Aceşti copii necesită un sprijin suplimentar, activităţi specifice pentru realizarea sarcinilor învăţării, care diferă de activităţile şi modul de abordare al majorităţii copiilor. Trebuinţele copilului cu cerinţe educative speciale sunt aceleaşi cu ale oricărui copil: nevoia de afecţiune, de securitate, de apreciere şi independenţă, de alimentaţie corectă, îngrijire corespunzătoare.

Chiar şi atunci când copiii prezintă acelaşi tip de deficienţă se confruntă cu probleme diferite. Fiecare copil este o individualitate. Orice copil cu probleme are şi capacităţi. Toate acestea trebuie stimulate şi dezvoltate, deoarece formează şi dezvoltă personalitatea copilului, imaginea pozitivă de sine şi creşte calitatea vieţii acestuia. Din acest punct de vedere trebuie să i se acorde acestuia atenţie individuală, un ajutor individualizat: unu la unu (om la om), astfel copilul face progrese rapide.

Pentru un proces de integrare eficient, structura unităţii de învăţământ trebuie să respecte cerinţele învăţământului integrat. În România, deşi legislaţia în vigoare promovează integrarea copiilor cu C. E. S. în învăţământul de masă, majoritatea şcolilor prezintă multiple carenţe la nivelul culturii, al politicii şi practicii incluzive.

În domeniul învăţământului, egalitatea şanselor este o condiţie necesară, definitorie dar nu suficientă a realizării egalităţii şi dreptului la educaţie. Prin egalizarea şanselor, educaţia pentru toţi trebuie înţeleasă şi ca educaţie pentru fiecare ca o abordare

diferenţiată şi personalizată a proiectului şcolar şi sprijinului necesar fiecărui individ uman.

Egalizarea şanselor, ca principiu a politicilor educaţionale, trebuie susţinută prin măsuri, acţiuni efective, pozitive şi active de transpunere în practica şcolară. Dezvoltarea principiului normalizării a stimulat preocupările pentru integrarea în comunitate a persoanelor cu dizabilităţi, fapt care a adus în centrul atenţiei problema educaţiei speciale.

Diferenţele între copii trebuie considerate fireşti, iar şcoala trebuie să dispună de servicii adecvate care să acţioneze continuu pentru a întâmpina cerinţele educaţionale speciale.

În vederea promovării integrării şi incluziunii copiilor cu dizabilităţi în învăţământulobişnuit este necesară luarea în consideraţie a mai multor aspecte:

- informarea publicului cu privire la avantajele educaţiei integrate;
- adoptarea unor programe de orientare şi crearea unei reţele favorabile integrării şi incluziunii;
- asigurarea unui caracter flexibil al programei şcolare;
- dezvoltarea unor servicii de specialitate.

Fără asigurarea unor condiţii minimale, opţiunea integrării copiilor cu deficienţe în învăţământul obişnuit poate căpăta un caracter de campanie, mai ales că se manifestă încă obstacole faţă de această opţiune – copiii, părinţii şi uneori cadrele didactice din învăţământul obişnuit manifestă o atitudine ostilă faţă de integrarea acestora în clasele obişnuite.

În concluzie, "Educaţia specială" este o mişcare naţională largă, o promovare a dezvoltării sistemelor democratice de învăţământ, fundamentată pe drepturile omului şi ale copilului, în principiul democratic al egalităţii şanselor.

BIBLIOGRAFIE:

1. Verza Emil, Psihopedagogie specială - Manual pentru şcoli normale - clasa a XII-a, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1994.

2. Vrăşmaş Ecaterina, Introducere în educaţia cerinţelor speciale, Editura Credis, Bucureşti, 2004.

3. Vrăşmaş Traian, Şcoala şi educaţia pentru toţi, Editura Miniped, Bucureşti, 2001

EVALUAREA DEZVOLTĂRII PSIHOMOTRICITĂȚII LA COPIII CU CES

Rad Florina Giorgiana
Profesor învățământ preșcolar special
C.S.E.I. Nr. 2 Bistrița

O mare parte a copiilor cu deficiențe sau inabilități din domeniul psihomotor se manifestă prin greutatea sau imposibilitatea de a realiza mișcări de coordonare în timpul jocului sau a activităților școlare. Un pas important în soluționarea acestor probleme pe lângă implementarea programelor de intervenție personalizată care oferă posibilitatea de a lucra cu copilul strict pe structura care este nedezvoltată și de a reveni ori de câte ori este nevoie, un rol important îl are de asemenea familia care ar trebui ca fix după naștere să înceapă zilnic stimularea senzorială și motorie a copilului prin activități atractive care îl pot pune în mișcare, în situația de a prinde, a se ridica în picioare, a merge, în organiza propriilor mișcări în acțiuni eficiente.
Sunt necesare instrumente valide de identificare a copiilor cu probleme de psihomotricitate, care prezintă risc la vârste foarte fragede, urmate de o reorientare de pe aceste trasee distructive fără a ignora problema în speranța că se va rezolva de la sine deoarece cu siguranță aceasta nu va dispărea. Incidența va fi și mai mare în absența unor intervenții și a unor suporturi adecvate. Trebuie avut în vedere faptul că, înainte de a dezvolta modele de intervenție, mai accesibile și mai eficiente, trebuie să ne focalizăm asupra prevenției. Cei care abordează în mediul școlar, precum și cei care iau decizii, trebuie să înțeleagă relația indistructibilă între experiențele timpurii de viață și sănătatea fizică, emoțională, socială și cognitivă.
Motricitatea este definită ca denumirea globală a reacțiilor musculare prin care se realizează mișcarea corporală sau reacția musculară prin care se efectuează mișcarea.

Obiectivele evaluării psihomotricității la copiii cu CES ar trebuie să cuprindă:

1. Determinarea nivelului de dezvoltare a psihomotricitatii fiecărui participant la studiu;
2. Identificarea dificultăților întâmpinate de către copiii cu dizabilități în procesul de dezvoltare psihomotrică (lateralitatea, structura perceptiv-motrică de culoare, structura perceptiv-motrică de spațiu, structuraperceptiv-motrică de formă și mărime, schema corporală);

Evaluarea copiilor cu probleme în acest domeniu ar trebui să conțină niște scale și programe de dezvoltare de genul Scalei Bayley, a Ghidului Portage pentru educarea timpurie, dar de asemenea trebuie să țină cont de niște criterii:

- Evaluarea trebuie să fie o experiență de învățare, să fie motivantă, nestresantă, să fie o bucurie și să fie mai mult constructivă decât destructivă;
- Trebuie să fie bazată pe dialog, să se concentreze pe ceea ce s-a învățat și nu pe ceea ce s-a greșit;

- Trebuie să se desfășoare încă de la începutul programului, consiliind și ameliorând pe parcurs și nu doar la sfârșit;
- Trebuie să favorizeze și să permită elevului să învețe să construiască forma sa personală de realizare a învățării;
- Trebuie să ofere oportunități de gândire, reflecție și revizuire;
- Trebuie să fie clară, explicită;
- Să aibă în vedere proporționarea diverșilor tempuși de evaluare în concordanță cu particularitățile educatului, dacă va fi nevoie negociind cu acesta;
- Să stimuleze procesele de coevaluare între profesor-elev, între elev-elev;
- Să promoveze dezvoltarea capacităților de autoevaluare la elevi;
- Să valorizeze eroarea ca un pas necesar pentru evaluare;
- Evaluarea eficientă nu se oprește la sfârşitul procesului ci creează noi alternative, creează impactul și preconizează noi demersuri.

În concluzie,consider că intervenția timpurie și aplicarea unor programe de intervenție personalizate va duce la o mai rapidă soluționare a problemelor de psihomotricitate a copiilor, astfel că depistarea acestora și intervenția precoce va favoriza o mai bună dezvoltare a copilului și a oricăror dificultăți întâmpinate de acesta.

Bibliografie:

Chiș V., Manea, D., Stan C., Molnar P., (2013), *Abordări curriculare. Aplicații în învățământul incluziv,* Cluj-Napoca, Editura Eikon;
Gherguț A.,(2001), *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale,* Iași, Editura Polirom;
Manea D.,(2014), *Educația incluzivă-teorie și aplicații,* Cluj-Napoca, Editura Eikon.

ÎNVĂȚAREA LIMBAJULUI ȘI COMUNICĂRII ÎN CONDIȚIILE DEFICIENȚEI DE AUZ

Cristea Iuliana, profesor psihopedagogie specială,

Liceul Tehnologic Special Nr.3, București

Limbajul este un mod de relație creat prin comunicare pe baza unei organizări superioare cerebrale, care face posibilă existența sa. La naștere funcția limbajului este în devenire și se structurează pornind de la comunicarea pe care copilul o stabilește cu universul înconjurător.

Se pune problema dacă procesul învățării limbii materne începând cu primul an de viață al copilului "mai poate fi lăsat în seama unor practici spontane sau trebuie să se elaboreze modele care să realizeze construcția comunicării verbale." Cu atât mai mult, patologia actului de vorbire trebuie supusă dirijării și corectării cât mai precoce folosind o metodologie adecvată.

În activitatea de formare al limbajului la copil se cunoaște rolul percepției fono-auditive condiționată de facultățile intelectuale ale subiectului, precum și modalitatea de perturbare a circuitului fono-auditiv care intervine în timpii de decodare determinând în etapele successive ale achiziției limbajului, o patologie diversă a dinamici limbajului în dezvoltare. Reacția circulară autonomă reflexă a activității fonatorie întreținută de percepții kinestezice (ceea ce nu există la surzi) face posibilă o auto stimulare prin apariția vocii celuilalt.

În condiții deosebite ca urmare a instalării unor disfuncții, senzoriale sarcinile "canalului" de receptive deficitar sunt preluate pe baza legilor generale și speciale ale compensării, de analizatorii cu posibilități normale de funcționare. La deficiența de auz rolul audiției fiind diminuat sau chiar exclus, văzul devine "canalul" principal de receptive a mesajului prin intermediul labiolecturii, citirii și a celui transmis prin limbajul semnelor.

Modalitățile de achiziție a comunicării de către copiii auzitori și surzi de la cea mai fragedă vârstă, au fost și sunt în atenția cercetătorilor surdologi,psihologi, pedagogi, medici, sociologi etc. Aceștia în lucrările lor constată asemănări și deosebiri în ceea ce privește însușirea limbajului de către copilul auzitor și de cel surd.

Exemple:

I. Copilulauzitornăscutînanturaj normal estesolicitat verbal-oral de la vârstaceamaimică.
   a) I se aratăcopiluluijucăriișiesteîntrebatdacăvreaobiectulrespectiv. Când Copilul Răspunde Cerând Obiectul ,acestuia i se va răspunde punându-se: Poftim!
   b) Copilul va folosi mai târziu singur cuvintele și propozițiile simple auzite. Copilul Folosește În Această Etapă Cuvintele cu rol de propoziții.
   c) La început copilul își va exprima dorințele numai în prezența obiectelor solicitate. Mai târziu copilul va cere obiectele și în absența acestora.

II. În același mod învață să comunice și copilul surd născut în familie de surzi. De această dată comunicarea se face prin utilizarea semnelor.
   a) De exemplu părinții, în momentul în care îi arată copilului mâncarea îi vor face și gestul specific executării acțiunii de a mânca.
   b) Copilul începe să asocieze semnele și să le utilizeze cândva fi foame, sete etc.
   c) Copilul surd învață să comunice închegat prin gesturi. Gesturile utilizate incorect vor fi corectate treptat ca și în cazul corectării exprimării verbale la copiii auzitori.

III. Copilul auzitor născut într-o familie de surzi poate învăța de mic comunicarea prin limbajul gestual cât și prin limbajul verbal-oral în conformitate cu modele cunoscute. În cazul în care în familie există și auzitori, copilul va învăța ambele forme de comunicare încât el poate fi considerat bilingv. În copilărie el va avea o dezvoltare psihică normală și se va încadra cu ușurință atât în societatea auzitorilor cât și în cea a surzilor.

Dacă întâlnirea acestui copil cu auzitorii va fi accidental,comunicarea verbală va fi redusă.În acest caz frecventarea grădiniței obișnuite și sprijinul specializat al logopedului școlar va reduce din handicap și va crea posibilitățile înscrierii copilului la o școală obișnuită.

IV. Este de subliniat faptul că cea mai mare parte a copiilor surzi se nasc și trăiesc în familii de auzitori, în care nici un membru din anturaj nu cunoaște limbajul gestual și nu are experiență în munca cu surzii. Copilul surd într-o familie de auzitori începe prin a arăta cu mâna obiectul dorit. Membrii familiei îi vor da și denumi obiectul pe baza limbajului oral inaccesibil deficientului de auz. Copilul va lua obiectul și va fi mulțumit pe moment dar nu va recepta denumirea obiectului solicitat. În continuare, în achiziția limbajului nu

va depăși stadiul indicării cu mâna a obiectelor care nu se află în spațiul vizual, copilul surd devine deseori nervos, va țipa și va plânge uneori până la epuizare psihică și fizică.

Pentru însușirea limbajului și pentru prevenirea handicapului psihic, încă de la cea mai fragedă vârstă, copilul poate și trebuie să fie familiarizat cu proteze auditive, cu recepția globală a vorbirii și semnificația a mișcării buzelor și feței interlocuitorului și cu orice mijloc posibil de comunicare într-o ambianță plăcută afectivă.

Sistemele de codificare manuală nu pot să asigure un model pe baza căruia copilul surd poate să stăpânească gramatica limbajului gestual sau să construiască o astfel de gramatică. Copiii surzi, ca și toți ceilalți copii, au o înclinație înăscută pentru dezvoltarea unui limbaj. Ei au mecanisme perceptive și cognitive care îi ajută să acționeze în acest sens. Datorită acestor mecanisme ei percep informația lingvistică din mediul înconjurător, cu condiția ca această informație să prezinte regularități de formă și de funcții pentru unul din limbajele naturale, vizuale. Adică, atunci când au ocazia, ei pot să construiască o gramatică a limbajului gestual. Am constatat mai înainte că sistemele de codificare manuală nu folosesc structurile naturale de care depind copiii vizuali pentru a învăța un limbaj. Cu un astfel de sistem codat, copiii surzi nu vor putea să construiască un limbaj gestual complet dezvoltat care să conțină regulile și proprietățile unui limbaj verbal. Ajungem astfel, la ipoteza că structura sistemelor codate și folosirea lor în învățământ poate să frâneze dezvoltarea limbajului la copiii surzi. Mai afectați vor fi copiii surzi din familii de surzi deoarece ei nu vor putea să progreseze sub aspect lingvistic, adică nu vor putea să-și însușească vocabularul, gramatica și stilurile artistice ale vorbirii, deoarece nu vor avea un model real al primului limbaj pe baza căruia să se formeze priceperile mai complicate ale limbajului verbal sau gestual. Copiii surzi din familiile de surzi își formează în familie un model de limbaj gestual care se consolidează și pe baza acestui limbaj se construiește un limbaj gestual bogat.

Când acești copii intră în grădiniță sau în școala primară, sunt dezorientați când se confruntăcu un model de limbaj gestual sărăcit pe care îl folosesc profesorii auzitori în general. Acești copii surzi care sunt fluenți în primul lor limbaj, limbajul gestual, nu vor putea să aibă aceeași fluență în limbajul verbal cu ajutorul sistemelor codate manual deoarece limbajul verbal este a doua lor limbă, o limbă ce trebuie învățată ca pe o limbă străină.

Societatea informatizată de mâine va cere absolvenți tot mai bine pregătiți și mai bine educați, ceea ce impune ca elevii surzi să aibă un nivel educațional echivalent cu al elevilor de școală normală. Pentru a atinge acest obiectiv, au proliferat clasele de liceu de zi și serale în cadrul școlilor generale și profesionale din țara noastră. Deși intenția este bună, calitatea performanțelor școlare ale celor mai mulți absolvenți din aceste clase de liceu lasă mult de dorit, deoarece elevii surzi nu au o bază solidăde cunoștințe de cultură generală pe care să se structureze cunoștințele din celelalte obiecte de studiu din liceu.

Este absurd, după părerea noastră, să se treacă de la programa de școală specială, unde se obțin performanțele școlare menționate mai sus, la programa obișnuită de liceu pentru auzitori. La fel de absurd este că elevii surzi absolvenți ai liceului special să fie supuși la aceleași exigențe la examenul de bacalaureat ca și liceenii auzitori.

Desigur, nu dorim să scadă ștacheta cerințelor la liceele pentru surzi ci să se găsească modalități de accesibilizare a cunoștințelor de liceu pentru elevii surzi, să se folosească metode de transmitere și de asimilare a acestor cunoștințe de către elevii surzi pentru ca ei să se aproprie de nivelul elevilor auzitori. În acest sens, există mai multe modalități care trebuie să se afle în atenția autorităților școlare. De pildă, să se folosească profesori care să fie fluenți în limbajul gestual. Pentru aceasta, profesorii din școlile pentru surzi trebuie să participe la cursuri de limbaj gestual organizate cu sprijinul “ Asociației Naționale a Surzilor “ și să fie promovați în grade didactice abia după ce dovedesc o bună cunoaștere și folosire a limbajului gestual. Să se restructureze, apoi, volumul de cunoștințe din obiectele școlare care să evite supraîncărcarea elevilor, să se elaboreze o programă școlară care să permită umplerea golului dintre cunoștințele dobândite până la absolvirea clasei a VIII a și cele necesare pentru asimilarea conținutului obiectelor din liceu.

Desigur, folosirea limbajului gestual de către profesori în școlile de surzi este obligatorie dar aceasta nu este singura metodă de instruire. Folosirea calculatoarelor pentru a ilustra diversele fenomene la fizică, chimie, a evenimentelor istorice va deveni un lucru cotidian în toate școlile dar în școlile pentru surzi ar trebui introdusă și folosită cu prioritate tehnologia informației.

BIBLIOGRAFIE

Barbu. Fl. - Contribuția limbajului gestual și a sistemelor de codificare manuală a limbajului verbal la creșterea performanțelor școlare ale elevilor surzi. În: Revista de psihopedagogie, vol. II, 2004, București, Editura Fundației Humanitas

Buica. C. B. - Structura limbajului mimico- gestual. În: Bazele defectologiei, București, 2004, Editura " Aramis ".

Dinu Mihai – Comunicarea, București, Editura Științifică, 1997.

Dinu Mihai - Fundamentele comunicării interpersonale. București, 2004.

Drăguțoiu Iulia - Limbajul mimico – gestual. Dicționar bilingv, Sibiu, Arhiepiscopia Ardealului, 1992.

Onu Constantin - Comunicare și slujire prin limbajul mimico-gestual. Pitești, Editura Universității din Pitești, 2003.

Piaget Jean - Nașterea inteligenței la copil. În: Pedagogia secolului XX, București, EDP., 1973.

Popa Mariana - Deficiența de auz. Repere psihologice și metodologice. TârguMureș, EdituraDimitrie Cantemir,2002.

Pufan, Constantin - Probleme de surdopsihologie, vol. I, București, EDP, 1972.

Stănică I. ; Popa M. ; Popovici D. V. - Psihopedagogie specială, vol. IV, Deficiența de auz.

NIVELUL MOTIVAȚIEI ȘCOLARE A COPIILOR CU CES

Prof. Homei Domnica
Prof. Vlaşin MihaelaCorina
LICEUL TEHNOLOGIC TELCIU

„… în livadă ne place să avem copaci care rodesc mai devreme sau mai târziu
[...] toate aceste roade sunt bune, nici unul nu este de aruncat.
De ce să nu acceptăm în şcoli, minţi mai agere sau mai încete?
De ce nu i-am ajuta?
Pierdem timp dar câştigăm satisfacţie şi respect... ” Comenius

Știm cu toții că motivația este importantă în viața noastră, a tuturor. Dacă ar fi să definim motivația, ar trebui să spunem ca ea este esența, determinarea, energia și focul ce arde în interiorul tău și care te face să te îndrepți către un anumit obiectiv.

Rezultatele modeste ale unui elev pot proveni din lipsa motivaţiei pentru ceea ce învaţă. În loc să-l condamnăm trebuie să găsim cauzele comportamentului lui, adică cheia spre a-l motiva. Problema dezvoltării motivaţiei învăţării este una de actualitate pentru societatea contemporană. O persoană motivată învaţă mult mai rapid ceea ce îl interesează, deoarece prin atingerea treptei propuse oboseala întârzie, fapt ce-i permite să desfăşoare o activitate mai de durată şi mai mult ca atât să obţină un randament sporit. De aceea e considerată „motorul” personalităţii.

Educația incluzivă face parte din acest proces complex.Fiecare elev este unic şi are valoarea sa, indiferent de problemele pe care le prezintă în procesul de învăţare şcolară. Fiecare copil prezintă particularităţi individuale şi de relaţie cu mediul, trăsături care necesită o evaluare şi o abordare personalizată. Copiii cu deficienţe au şi ei aceleaşi trebuinţe în creştere şi dezvoltare. Aceşti copii au în acelaşi timp şi anumite necesităţi particulare, individualizate. Ei sunt diferiţi din punct de vedere al temperamentului, motivaţiilor, capacităţii chiar dacă prezintă acelaşi tip de deficienţe.Prin urmare, sarcina școlii este de a forma și de a dezvolta o motivație pozitivă vizavi de acesta.

Motivaţia de învățare este o problemă atât pentru elevul care merge la școală, cât şi pentru profesorul acestuia. Monica Cuciureanu și colaboratorii afirmă că ”atunci când elevul dispune de motivaţie în acest sens, utilizarea expunerii de către profesor este în general mai eficientă, prin prisma însuşirii de cunoştinţe pe unitatea de timp de instruire. Profesorul trebuie să realizeze un echilibru convenabil pentru clasa ca ansamblu, cât şi pentru fiecare elev în parte”. Pentru a găsi cea mai bună abordare individuală în educația motivației elevului, profesorul trebuie să-l studieze în diferite situații.Se diferențiază două grupuri de motive:

1) motive cognitive asociate conținutului activităților didactice și procesului de implementare a acestuia. Nivelurile de motive cognitive pot asigura faptul că elevul are un „motiv de realizare”. Aceste motive asigură depășirea dificultăților elevilor în activitatea didactică și provoacă inițiativă cognitivă.

2) motive sociale asociate cu diverse interacțiuni sociale ale elevului cu alte persoane.

Stimularea motivaţiei elevului este o artă care ţine de măiestria şi harul didactic al educatorilor, al acelora care, după cum spunea J.A Comenius, au „cea mai minunată îndeletnicire din lume”. Stimularea elevilor se realizează de către profesor, acesta trebuie să posede anumite trăsături de personalitate și un stil de lucru.

Pentru a motiva elevii spre învățare, profesorii au la îndemâna câteva strategii:

- Stabilirea regulilor clasei împreună cu elevii. Regulile trebuie comunicate clar, încă de la începutul anului școlar, ceea ce va duce la o responsabilizare a elevilor. Astfel îi putem încuraja să adopte atitudini demne de apreciat și putem preveni comportamentele deviante.
- Personalizarea clasei. Se pot folosi diverse desene sau alte activități prin care se pot remarca elevii clasei. Felul cum arată clasa este o formă de întărire a imaginii de sine.
- Cunoașterea elevilor reprezintă un important element în procesul de motivare a elevului spre învățare. Atenția acordată de profesor elevului demonstrează respectul fată de elev. Simplu fapt că profesorul memorează numele elevului, îi știe preferințele, îi dezvoltă elevului încrederea în sine, îi întăresc sentimentul de siguranță și apreciere personală.
- Implicarea activă a elevilor în activitățile instructiv-educative. Putem atrage atenția elevilor și prin controlul vocii, contactul vizual, organizarea sarcinilor de lucru într-un

mod productiv. Profesorul ar trebui să gândească un proces instructiv – educativ viu care să potenţeze această disponibilitate naturală a elevilor.

- Așteptările profesorului devin un factor de motivație. S-a demonstrat că elevii au tendința de a se ridica la înălțimea așteptărilor profesorilor. Dacă se aşteaptă şi se solicită cât mai mult de la elevi adesea se va şi obţine acest lucru.
- Profesorul poate deveni un exemplu de comportament pentru elevii săi. Urmând exemplul profesorului, elevii își pot modifica propriul comportament.
- Stabilirea unei atmosfere pozitive, de empatie față de fiecare elev în parte.
- Rezolvarea situațiilor-problemă în cel mai scurt timp. Dacă profesorul este apropiat fizic, dar și psihic de elevul ce are un comportament deviant, face posibilă oprirea comportamentului respectiv.
- Recompensarea şi întăririle pozitive faţă de oricare comportament sau activitate demnă de luat în calcul a elevului, măreşte stima de sine a acestuia şi îl motivează să acţioneze la fel şi pe viitor. Nu de puţine ori, comportamentul dezirabil este „uitat”, pentru a acorda o atenţie sporită elevilor care creează probleme. Dar a beneficia de atenţia profesorilor este o întărire pozitivă cu valenţe educative semnificative, de care nu întotdeauna profesorul face uz. Cea mai eficientă metodă de a recompensa elevii este lauda. Totodată aceasta este și cea mai la îndemână.

În orice clasă putem găsi copii cu CES. Integrarea copiilor cu CES permite, sub îndrumarea atentă a cadrelor didactice, perceperea şi înţelegerea corectă de către ceilalţi elevi a problematicii şi potenţialului de relaţionare şi participarea lor la serviciile oferite. Copiii pot întâmpina dificultăţi de învăţare de la cele mai uşoare determinate de oscilaţii în însuşirea şi formarea capacităţilor şi competenţelor în domenii diferite, până la tipuri aparte de învăţare care necesită intervenţii specializate (nu văd ca ceilalţi, nu aud, nu pot scrie, nu gândesc la fel de repede şi/sau profund, etc.). Indiferent de aceste probleme, la şcoală copiii vin să înveţe şi să se dezvolte împreună cu colegii lor. Crearea unui climat favorabil în colectivele de elevi de unde fac ei parte contribuie la dezvoltarea motivaţiei pentru învăţare. Este bine să înveţe cu ceilalţi copii, şi nu separat de ei. Fiecare copil are nevoie de un sprijin, de o îndrumare, un îndemn. Fiecare copil cu CES trebuie să beneficieze de un program adecvat şi adaptat de recuperare care să dezvolte maximal potenţialul fizic şi psihic pe care îl are. Integrarea urmăreşte valorificarea la maximum a disponibilităţilor subiectului deficient şi antrenarea în

mod compensatoriu a palierelor psiho-fizice, care nu sunt afectate în aşa fel încât să preia activitatea funcţiilor deficitare şi să permită însuşirea de abilităţi care să înlesnească integrarea eficientă în comunitatea normală.

Elevii cu CES au nevoie de profesori care înţeleg modul lor de învăţare, se pot adapta ritmului acestora şi îi pot orienta să-şi depăşească dificultăţile fără a-i desconsidera. Dezvoltarea acestor elevi nu poate să aibă loc decât într-un context de resurse ce se impun a fi abordate nediscriminativ, iar climatul în care acești elevi se dezvoltă trebuie să fie dominat de motivare, încredere în sine, cooperare și acceptare. Motivaţia este crucială pentru învăţarea eficientă şi reprezintă o condiţie absolută în permanentizarea învăţării pentru întreaga viaţă, fiind direct corelată cu emoţiile, imaginaţia şi tipul de înţelegere. Ea determină implicarea într-un anumit tip de activitate sau comportament, în funcţie de tipul de asociere care se realizează între acestea: putem spune că, de fapt, sistemul emoţional este la baza mecanismelor motivaţionale, fiind un element indispensabil succesului şcolar şi, implicit, social.

Fiecare copil pe care-l instruim este un Om pe care-l câștigăm! (V. Hugo)

S-a constatat că elevii sunt mai implicați în activitățile de învățarea atunci când le este prezentat scopul învățării, domeniul unde își pot aplica cunoștințele, atunci când se simt apreciați, când le sunt arătate progresele făcute, când sunt curioși. De obicei, orice proces de învăţare este plurimotivat. Eficienţa învăţării scade, dacă exista un nivel minim de motivare sau supramotivare.

Bibliografie:

MUSU, Ionel. Ghid de predare învățare pentru copiiicu cerințe educative speciale. Bucureşti: Editura Marlink, 2000;

POPENICI, Ștefan. “Motivaţia pentru învăţare: de ce ar trebui să le pese copiilor de ea şi ce putem face pentru asta”, Editura Didactica Publishing House, Bucureşti, 2009.

JOCUL – MODALITATE DE INTEGRARE A COPIILOR CU CES

Prof.înv.preşcolar Şoldan Anuţa
Prof. înv.preşcolar Domnar Floarea
G.P.N.„Stejărelul" Cajvana

Fiecare om descoperă încă din copilărie ce înseamnă a de această activitate. Ideea de „joc" ne arată, în sens pozitiv, că trebuie să îndrăznim, că trebuie să luptăm, că trebuie să ne lăsăm ademeniţi de această activitate . „A te juca. Jocul este ocupaţia preferată şi cea mai intensă a copiilor. Adulții Reneagă des şi repede amintirile legate te juca" este o confruntare plăcută cu tine însuţi, cu ceilalţi, cu diferite materiale şi procese şi cu mediul înconjurător. În societatea noastră modernă ideea de joc a decăzut. Limbajul curent preferă acele sensuri ale cuvântului care trimit la o conotaţie negativă: „Este doar un joc!", „Înainte munca, după aceea urmează jocul!", „Te joci cu mine?" ş.a.m.d.

Grădiniţa care îi receptează în colectivitatea sa pe copiii defavorizați și își determină intern, „direct şi indirect" atitudinea faţă de aceştia este alcătuită din: educatoare, părinţi, copii, iar la nivel extern, societatea cu numeroase instituții și diverși factori, media etc.

O condiție esențială pentru reuşita acestor acţiuni comune ale celor trei factori activi din grădiniţă este existenţa unor relaţii de înţelegere, constructive care se realizează prin atitudini deschise, prin disponibilitate, printr-un „pozitivism" specific ce se cimentează cu voinţăşi convingere.

Pentru integrarea cu succes a copiilor cu dizabilităţi în învăţământul de masă, în grupele obişnuite de copii sunt necesare:

- Existenţa unor centre de resurse, informare şi comunicare;
- Formarea inițială și continuă a cadrelor didactice în problematica CES;
- Adaptarea şi flexibilitatea curriculum-ului (pre)şcolar;
- Evaluarea progresului şcolar al copiilor cu CES integraţi în grădinițele obișnuite;
- Implicarea, încurajarea participării părinţilor, schimbul de informaţii, consilierea părinţilor în măsura solicitărilor şi a necesităţilor, mobilizarea resurselor disponibile şi competente.

Din experiența personala pot afirma ca orice cadru didactic poate folosi in procesul instructiv-educativ cat si de integrare in colectivitate, diverse strategii si intervenții utile:

- Crearea unui climat afectiv-pozitiv;
- Stimularea încrederii in sine si a motivației pentru învățare;
- Incurajarea sprijinului si cooperării din partea colegilor, formarea unei atitudini pozitive a colegilor;
- Incurajarea independenței, creșterea autonomiei personale;
- Incurajarea eforturilor;
- Sprijin, încurajare si apreciere pozitiva in realizarea sarcinilor, fără a crea dependenta;

- Folosirea frecventă a sistemului de recompense, laude, încurajări, întărirea pozitiva, astfel încât sa fie încurajat si evidențiat cel mai mic progres;
- Crearea unui climat afectiv, confortabil;
- Centrarea învățării pe activitatea practica;
- Sarcini împărțite in etape mai mici, realizabile;
- Folosirea învățării afective;
- Adaptarea metodelor si mijloacelor de învățare, evaluare, etc.

Educatoarea trebuie să cunoască deficienţele copiilor pe care îi va primi în grupă în scopul înţelegerii acestora şi pentru a-şi putea modela activităţile, în funcţie de necesităţile copiilor.Grupa în care va fi integrat copilul cu cerinţe speciale va trebui să primească informaţii într-o manieră corectă şi pozitivă despre acesta. Este foarte importantă sensibilizarea copiilor şi pregătirea lor pentru a primi în rândurile lor un coleg cu dizabilităţi.

Sensibilizarea se face prin stimulări: crearea şi aplicarea unor jocuri care permit stimularea unor deficienţe (motorie, vizuală, auditivă), ceea ce determină copiii să înţeleagă mai bine situaţia celor care au dizabilităţi; prin povestiri, texte literare, prin discuţii, vizitarea/ vizita unor persoane cu deficienţe şi motivațiile principale pentru joc.

În instituţiile de îngrijire sau în cele de educaţie, programele bazate pe obţinerea de rezultate vizibile, observabile şi măsurabile câștigă tot mai mult teren.În aceste condiţii, considerăm absolut necesar să conştientizăm rolul jocului şi să îl poziţionăm în locul corect, în raport cu restul activităților specifice mediului preșcolar.În literatura pedagogică, jocul este considerat o unealtă a minţii.

Copiii cu C.E.S. pot prin joc să-şi exprime propriile capacităţi. Astfel copilul capătă prin joc informaţii despre lumea în care trăieşte, intră în contact cu oamenii şi cu obiectele din mediul înconjurător și învață să se orienteze în spațiu și timp. Datorită faptului că se desfăşoară mai ales în grup, jocul asigură socializarea. Jocurile sociale sunt necesare pentru persoanele cu handicap, întrucât le oferă şansa de a se juca cu alţi copii, orice joc având nevoie de minim două persoane pentru a se desfăşura.

Jocurile trebuie însă să fie adaptate în funcţie de deficienţa copilului.

În mod obişnuit, o asemenea activitate este izvorâtă din nevoia de acţiune, de mişcare a copilului- o modalitate de a-şi consuma energia- sau de a se distra, un mod plăcut de a utilizat timpul şi nu numai.

Acţiunile se desfăşoară mai ales în grup, asigurându-se astfel socializarea. Din acest motiv, copiii cu handicap trebuie să fie înscrişi alături de copii sănătoşi. Copiii sunt curioşi, dar practici, astfel că ei vor accepta uşor un copil cu deficientă fizică, care se deplasează în fotoliu rulant sau în cârje. Ei sunt suficient de simpli și deschiși pentru a accepta uşor un coleg cu probleme de sănătate. Totuşi, trebuie să fim atenţi la unele probleme deosebite. Unii copii cu deficiente au avut experienţa neplăcută a spitalizării şi a separării de părinţi. De aceea, pot apărea reacţii intense. În alte cazuri, copilul are probleme legate de utilizarea toaletei şi de deplasare. În aceste situaţii, este de preferat să se solicite prezenţa mamei pană la acomodarea copilului în colectivitate şi acomodarea personalului cu problemele copilului.

Psihologia jocului evidenţiază importanta activării acestei metode mai ales în învățământul preșcolar și primar. Analiza sa permite cadrului didactic valorificarea principalelor cinci direcţii de dezvoltare, orientare astfel :

- „de la grupurile mici spre grupurile tot mai numeroase;
- de la grupurile instabile spre grupurile tot mai stabile;
- de la jocurile fără subiect spre cele cu subiect;
- de la şirul de episoade nelegate între ele spre jocul cu subiect şi cu desfăşurare sistematică;
- de la reflectarea vieții personale și a ambianței apropiate, la reflectarea evenimentelor vieții școlare " (Elkonin Această activitate dinamizează acţiunea didactică prin intermediul motivațiilor ludice care sunt subordonate scopului activității de predare- învăţare, darşi de evaluare.

Modalităţile de realizareangajeazăurmătoarelecriteriipedagogice de clasificare a jocurilordidactice :

- după obiective prioritare : jocuri senzoriale(auditive, vizuale, tactile), jocuri de observare, de dezvoltare a limbajului, de stimulare a cunoaşterii interactive ;
- după forma de exprimare : jocuri simbolice, de orientare, de sensibilizare, conceptuale, jocuri ghicitori, jocuri de cuvinte încrucișate
- după conținutul instruirii : jocuri matematice, muzicale, sportive, literare/lingvistice ;
- după resursele folosite : jocuri materiale, orale, pe bază de întrebări, pe bază de fișe individuale, pe calculator ;
- după regulile instituite : jocuri cu reguli transmise prin tradiție, cu reguli inventate, spontane şi protocolare ;
- după competențele psihologice stimulate : jocuri de mişcare, de observaţie, de imaginaţie, de atenţie, de memorie, de gândire, de limbaj și de creaţie.

Elemente de joc :ghicirea, mişcarea, întrecerea, surpriza etc. creează stări emoționale care întreţin interesul id au colorit viu activității.

Prin joc, copiii cu CES pot ajunge la descoperiri de adevăruri, îşi pot antrena capacitatea lor de a acționa creativ, pentru că strategiile jocului sunt în fond strategii euristice, în care se manifestă isteţimea, spontaneitate, inventivitatea, răbdarea, îndrăzneala.

Jocurile Copiilor Devin Metodă de instruire în cazul în care ele capătă o organizare și se succed în ordinea implicată de logica cunoașterii și învățăturii. Înacestcaz, intenția principală a jocului nu este divertismentul, rezultat din încercarea puterilor, ci învăţătura care pregătește copilul pentru muncă și viață. Pentru a atinge aceste scopuri, jocurile trebuie să fie instructive, să le evalueze cunoștințele.

Evaluareaprinjoccondiţionează înaşamanierădinamicagrupei, încât putem spune că nu exista învățare eficientă fără evaluare. Ea nu poate și nu trebuie să fie redusă la simplul act al notării unor rezultate, observații. Principala Funcție A Evaluării Este Aceea de a determina măsura în care diferitele obiective pedagogice au fost atinse. Înacelaşitimpîncearcăsăexplicerandamentulnesatisfăcător.

Datele Furnizate În Urma Evaluării sunt utile pentru luarea unor decizii ameliorative, individualizarea învățării, tratarea diferențiată. Scopul Educației Este Acela de a forma anumite deprinderi, strategii cognitive, atitudinişicomportamente ;acestea se învăța numai dacă îl punem pe elevs acționeze efectiv, atât în plan verbal, cât în plan motric. Înacestsens, Skinner(1971) notează :„ nu întărim pronunția corecta a copilului pedepsindu-l pentru că a greşit, nici mișcările able pedepsindu-l pentru neîndemânare. Nu-l facem pe copil harnic pedepsindu-l pentru lene, curajos pedepsindu-l pentru indiferență. Nu-l învățăm să studieze repede pedepsindu-l pentru încetineală, nici să țină minte pedepsindu-l pentru că uită, nici să judece corect pedepsindu-l pentru lipsa de logică. În aceste condițiii se vaîntâmplapoateuneorisădescoperesingur cum e săfiiatent, muncitor, curajos, cum să țină minte și să judece. Instruirea nu va avea nici o contribuție aici, fiindinexistentă.

Terapia Prin Joc are la bază efectul armonizator. Din această cauză, joculterapeutic a fostnumito ,,pacea încheiată cu sine şi cu ceilalţi''. Armonizarea Realizată cu ajutorul jocului se manifestă sub forma unei concordanțe subiective între dorință și putință. Datoritășacesteia, copilul găsește în joc un răspuns pozitiv la încercările sale mascate de a fi înțeles și o confirmare a sentimentului propriei valori.

Jocul Constituie un sprijin necesar în organizarea evaluării, avândînvederefaptulcă monotonia produsă de formele stereotipe ale exerciţiilor produce rapid plictiseala. Aceasta are ca efect secundar scăderea dorinței de a învăța, a interesului și atenției elevilor.

De-a lungul anilor am lucrat cu preşcolari ce proveneau din diferite medii sociale: copii ce se bucurau de toate condiţiile unei vieţi lipsite de griji, dar şi cu copiii din familii monoparentale, dezorganizate, familii numeroase cu copii mulţi care nu-şi puteau asigura de cele mai multe ori traiul zilnic.

Printre aceştia s-au numărat copii cu tulburări/ deficienţe de limbaj şi comunicare, care au fost îndrumați de la CRED spre activitatea de terapie logopedică desfăşurată de profesorul logoped, educatoarea desfăşurând în paralel o activitate susţinută pentru:

- dezvoltarea/ exersarea auzului fonematic şi a respiraţiei verbale;
- dezvoltarea vocabularului uzual/ funcțional și exersarea comunicării;
- exersarea/ dezvoltarea psiho – motricităţii, motivației și afectivității.

Am organizat și desfășurat jocuri de exersare a pronunţiei corecte: „Spune la fel ca mine", „Să facem ca vântul, ca şarpele, ca albina.....", „Ce se aude?", „Cine vine?"; jocuri de atenție și de organizare spaţială: „Unde am asezat papusa" etc; jocuri de analiză şi sinteză mentală: „Ghici cine lipseşte", contribuind la dezvoltarea auzului fonematic, a aparatului fonator, a deprinderilor de exprimare corectă, coerentă şi expresivă la aceşti copii.

Părinţii sunt parteneri la educaţie pentru că deţin cele mai multe informaţii despre copiii lor. Relația de parteneriat între părinți și grădiniță presupune informarea părinților cu privire la programul grupelor, la conținutul și metodele didactice, dar presupune și ședințe cu aceștia și participarea lor la expoziţii, drumeţii, excursii, serbări, vizite, etc, în care sunt implicaţi proprii lor copii. Această relaţie a grădiniţei cu părinţii copiilor cu cerinţe educative speciale este necesară şi benefică, ea furnizând informaţional specificul dizabilității preșcolarului, precum și

date despre contextul de dezvoltare a acestuia. Părinţii informează şi despre factorii de influenţă negativă care ar trebui evitaţi (fobii, neplăceri, stimuli negativi, atitudini, care determină inhibarea / izolarea copiilor).

Angajarea şi responsabilizarea familiei în educaţia copiilor este fundamentală pentru reuşita participării în grădiniţă. La orice copil, în mod particular la copiii cu dizabilităţi gradul de interes şi de colaborare a părinţilor cu grădiniţa este cel mai adesea direct proporţional cu rezultatele obţinute de copii. De aceea, putem afirma că familia este primul educator şi are cel mai mare potenţial de modelare. Grădiniţa are rolul de a sprijini familiile să aibă încredere în resursele proprii, să facă față greutăților cu care ele se confruntă.

În dezvoltarea fizică şi psihică a copiilor, jocul ocupă un loc de frunte, fiecare formă de joc fiind un act de învăţare. Jocul este o metodă, care are un mare potenţial de formare şi dezvoltare a personalităţii complete (corp – raţiune – suflet).

Bibliografie:

1. CUCOŞ, Constantin,"Pedagogie", *Editura Polirom,*Iaşi, 2000
2. RADU Ion, „*Psihologia Educației Și Dezvoltării*", Editura Academiei, Bucureşti, 1983
3. VRĂŞMAŞ,Ecaterina -„*Introducere În Educația Cerințelor Speciale*", Editura Credits, Bucureşti 2004;
4. VRĂŞMAŞ,Traian - „*Învățământul Integrat Și/sauincluziv*", Editura Aramis, Bucureşti 2001;
5. VRĂŞMAŞ, Traian, „*Școala Și Educația Pentru Toți"* ,EdituraMiniped, Bucureşti, 2004

INTEGRAREA COPIILOR CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE ÎN ȘCOLILE DE MASĂ

PROF, BOLDIȘ MARIA
LICEUL TEHNOLOGIC LIVIU REBREANU, MAIERU, BN

Cerințele educative speciale desemnează acele cerințe ori nevoi speciale fata de educație care sunt suplimentare dar si complementare obiectivelor generale ale educației pentru copil.

Fara abordarea adecvată a acestor cerințe speciale nu se poate vorbi de egalizarea șanselor de acces, participarea si integrarea scolara si sociala.

Fiecare copil prezinta particularitati individuale si de relatie cu mediul, trasaturi care necesita o evaluare si o abordare personalizata. Copii cu deficiente au si ei aceleași trebuinte in crestere si dezvoltare. Acesti copii au in aceleasi timp si anumite necesități, particulare, specifice, individualizate.

Ei sunt diferiti din punct de vedere al temperamentului, motivatiilor, capacitatii chiar daca prezinta acelasi tip de deficienta.

Conceptul de cerințe educative speciale aspiră la depasirea tradițională a separarii copiilor pe diferite categorii de deficiente, printr-o abordare noncategoriala a tuturor copiilor.

Educația sau scoala inclusiva implica cu necesitate pregatirea de ansamblu a scolii si societatii, pentru a primi si satisface participarea persoanelor cu handicap la medii scolare si sociale obisnuite, ca elemente componente naturale ale diversitatii umane, cu diferentele ei specifice.

Educatia sau scoala inclusiva implica ideea de schimbare, a scolii si societatii in ansamblu, cu scopul de a raspunde dezideratului societatii viitorului - "o societetate pentru toti" comprehensiva si integratoare prin insasi natura ei, care sa raspunda mai bine prin co-educatie-nevoilor, potentialului si aspiratiilor tuturor copiilor, inclusiv ale cerordeosebiti de dotati sau talentati, ale celor care nu fac fata in prezent in scoalaobisnuita, ale celor cuprinsi in scolile speciale separate.

Integrarea scolara este un proces de includere in scolile de masa/clase obisnuite la activitatile educative formale si nonformale, a copiilor considerati ca avandcerinte educative speciale.

Integrarea scolarareprezinta o particularizare a procesului de integrare sociala a acestei categorii de copii, proces care are o importanta fundamentala in facilitatea integrarii ulterioare in viata comunitara prin formarea unor conduite si atitudini, a unor aptitudini si capacitati favorabile acestui proces. Integrarea copiilor cu CES permite, sub indrumarea atenta a cadrelor didactice, perceperea si intelegerea corecta de catre elevii normali a problematicii si potentialului de relationare si participarea lor la serviciile oferite in cadrul comunitatii.

Educatia speciala se refera la adoptarea, completarea si flexibilitatea educatiei pentru anumisi copii in vederea egalizariisanselor de participare la educatie in medii de invatareobisnuite.

Conditiile de care are nevoie copilul cu CES sunt:

Conditii de stimulare si sprijin a dezvoltarii din cele mai timpurii perioade;

Flexibilitate didactica;

Adaptarea curriculumului la posibilitatile individuale;

Individualizarea educatiei;

Protectie sociala;

Programe individualizate de interventie;

Integrare scolara si sociala.

Centrele educative speciale se axeaza pe particularitatile individuale de dezvoltare, de invatare, de relatie cu mediul si necesita o evaluare si o abordare personalizata a necesitatilor copilului.

Cerintele educative speciale sunt interpretate ca unitate in dezvoltarea copilului, stilul unic de adoptare, de invatare, de integrare, in nivelul individual de dezvoltare fizica si psihica cu caracteristici biologice, fizice, psihice si sociale.

Educatia integrata se refera la integrarea in structurile invatamantului general cu CES pentru a oferi un climat favorabil dezvoltarii armonioase si cat mai echilibrate acestor categorii de copii.

Educatia integrata a copiilor cu CES urmareste dezvoltarea capacitatilor fizice si psihice a acestora care sa-i apropie cat mai mult de copii normali, a implementarii unor programe cu caracter corectiv-recuperator; stimularea potentialului restant, ce permite dezvoltarea compensatorie a unor functii menite sa le suplineasca pe cele deficitare; crearea climatului afectiv in vederea formarii motivatiei pentru activitate, in general si pentru invatare, in special asigurarea unui progres continuu in achiziția comunicarii; formarea unor abilitati de socializare si relationare cu cei din jur; formarea de deprinderi cu caracter profesional si de exercitare a unor activitati cotidiene; dezvoltarea comportamentelor adaptative si a insusirilor pozitive ale personalitatii, care sa faciliteze normalizarea deplina. Fiecare copil cu CES trebuie sa beneficieze de un program adecvat si adaptat de recuperare, care sa dezvolte maximal potentialul fizic si psihic pe care il are. Integrarea urmareste valorificarea la maximum a disponibilitatilor subiectului deficient si antrenarea in mod compensatoriu a palierelor psiho-fizice care nu sunt afectate in asa fel incat sa preia activitatea functiilor deficitare si sa permita însușirea de abilitati care sa inlesneasca integrarea eficienta in comunitatea normala. Prin integrare, se realizeaza si o pregatire psihologica a copilului, care sa contribuie la crearea unor stari efectiv emoțional corespunzătoare, in care confortul psihic este mentinut de satisfacțiile in raport cu activitatile desfasurate. Raportul relatiei socializare, integrare, incluziune, are in vedere implicatiile practice

si teoretice ce privesc evolutia sistemului de organizare a educatiei speciale si a pregatirii copiilor pentru integrarea si incluziunea in activitatile profesionale si in colectivitatile sociale.

Exista diferite forme de integrare a copiilor cu CES si anume:

Forme de integrare totala partiala-elevii cu CES petrec doar o parte din timpul sau in scoalaobisnuita sau la anumite discipline, scolare unde pot face fata;

Forme de integrare totala- elevii cu CES petrec tot timpul in scoalaobisnuita cu exceptia programelor terapeutice care se pot desfasura in spatii speciale, destinate acestui scop;

Si forme de integrare ocazionala - participare in comun la diferite excursii, serbari, intreceri sportive, spectacole, etc.

Fiecare cadru didactic pus in ipostaza de a avea in colectivitatea sa un copil cu CES actioneaza in urma unei reflecții îndelungate. Un lucru important pentru cadrele care lucreaza cu acesti copii ilreprezinta colaborarea cu parintii si consilierea acestora, implicarea lor directa in lucrul efectiv cu copii, nu in calitate de observator ci si de participanti activi. Parintii copiilor cu CES trebuie sa inteleaga ca au multe idei ru a relationa cu copii lor in mod pozitiv si ca pot sa-i aprecieze mai mult. Ei sunt modele pentru copii lor si prin ei invata sa traiasca in armonie cu lumea. Sarcina parintilor si a cadrelor didactice este sa-i ajute pe copii sa invete despre sentimentele lor si sa le arate relatia dintre sentimentele si comportamentul lor.

Relatia dintre parinti, cadre didactice si copii cu CES trebuie privita pozitiv, iar pentru acest lucru este nevoie de respectarea urmatorelor reguli:

Parintii si copii trebuie sa fie realisti in asteptari. Copilul trebuie implicat in luarea deciziilor si trebuie alese situatiile la care poate sa participe. Trebuie oferite copilului o alegere de 2 optiuni, pe care cei mai mari le accepta. Problemele trebuie discutate pana cand se ajunge la o concluzie acceptabila, chiar daca nu se ia o hotarare;

Trebuie sa existe un parteneriat cat mai strans intre parintii copiilor cu CES si cadrele didactice bine pregatite si informate in legatura cu felul in care pot interbeni pentru consilierea acestora. Trebuie redusa izolarea părinților punandu-i in legatura cu altiparintiaflati in situatii similare, promovand o abordare pozitiva a cresterii si disciplinarii copiilor;

Trebuie sustinut ca nu exista un singur model de parinte si numai prin unirea forțelor parintilor, cadrelor didactice si a scolii se poate face o mai buna integrare a copiilor cu CES.

Copii sunt o categorie sociala care, in ciuda aparentelor nu au timp sa astepte.

Educatia speciala este o forma de educatie adoptata si destinata tuturor copiilor cu CES care nu reusesc singuri sa atinga, in cadrul invatamantului obișnuit temporar sau pe toata durata scolaritatii, un nivel de educație corespunzator varstei si cerințelor societății pentru un om activ, autonom si independent.

Principiile care stau la baza educatiei al oricarui copil:

Garantarea dreptului la educatie al oricarui copil:

Copii au dreptul sa invete impreuna, indiferent de dificultati si de diferente

Fiecare este unic si are un anume potential de invatare si dezvoltare

Scoala si comunitatea asigura sanse egale de acces la educatie pentru toti -copiii.

Asigurarea de servicii specializate centrate pe nevoile copiilor cu CES:

- Corelarea tipurilor de educatie si a formelor de scolarizare in functie de scopul educatiei, obiectivele generale si specifice precum si de finalitatile educatiei

Asigurarea conexiunilor educationaleactivitatii complexe

Finalitatile Educatiei speciale sunt acelea de a crea conditii unei bune integrari sociale si profesionale a persoanei cu nevoi speciale.

Un obiectiv important al scolii inclusive îl reprezintă sprijinul acordat pentru mentinerea in familie a copiilor cu CES. De aceea, se pune problema respectarii principiului normalizarii ce se refera la conditiile de mediu si viata, la eliminarea separarii copiilor cu CES si la acceptarea lor alaturi de ceilalti copii.

Principiul normalizarii presupune luarea in seama nu doar a modului in care persoana cu deficiente se adapteza la cerintelevietii sociale, dar in acelasi timp, la felul in care comunitatea intelege sa se conformeze nevoilor si posibilitatilor persoanei in dificultate. Normalizarea implica includerea intr-un mediu scolar si de viata cotidiană nediscriminatoriu si asigurarea unei multitudini de servicii care sa reduca pe cat posibil starea de handicap, chiar daca deficientele sau afectiunile propriu-zise nu pot fi incadepasite.

Bibliografie

VERZA, E. , PAUN, E. "Educatia integrata a copiilor cu handicap", Unicef, 1998

POPESCU, E. , PLESA, O.(coord) "Handicap, retardare, integrare", Bucuresti, Pro Humanita, 1998

VRASMAS, T. " Invatamant Si/sau inclusiv", Ed. Aramis, 2001

TEHNOLOGIA IN EDUCATIA COPIILOR CU NEVOI EDUCATIONALE SPECIALE

PROF.BURCĂ CAMELIA
LICEUL TEHNOLOGIC MATEI BASARAB, MAXINENI,
PROF.INV.PRIMAR VASILACHI VALY-CATALINA
SCOALA GIMNAZIALA TICHILESTI,BRAILA

Școala incluzivă – este denumirea instituției școlare din învățământul public de masă unde au acces toți copiii unei comunități, indiferent de mediul de proveniență al acestora, școală în care sunt integrați într-o formă sau alta și copii cu cerințe speciale în educație, loc unde programul activităților didactice are la baza un curriculum specific (individualizat și adaptat) și unde participarea personalului didactic la activitățile educative din clasă se bazează pe un parteneriat activ între profesori, profesori de sprijin /suport, alți specialiști în educație specială și părinți.

Educația incluzivă, ca deziderat educativ, promovează o pedagogie centrată pe copil, în condițiile în care învățământul trebuie să se adapteze diferențelor dintre oameni, la cerințele specifice de educație care derivă din acestea. Ea trebuie să fie accesibilă, flexibilă, comprehensivă.Factorii principali ai incluziunii sunt:cadrele didactice, școala,familia.

Învățământul incluziv presupune ca tinerii și copiii cu dizabilități și ceilalți fără probleme să învețe împreună în instituțiile de învățământ având sprijinul corespunzător. Un început timpuriu în grupuri de joacă sau medii școlare obișnuite este cea mai bună pregătire pentru o viață integrată.Fiecare copil este diferit și special și are propriile nevoi, fie că este sau nu un copil cu dizabilități. Și copiii diferiți au drepturi egale cu ceilalți, iar o educație separată ar duce la marginalizare și discriminare, împiedicând formarea, împlinirea de sine și afirmarea personalității. Beneficiile incluziunii sunt reciproce. Separarea ne limitează înțelegerea reciprocă. Familiaritatea și toleranța reduc frica și respingerea, favorizând relații de comunicare și colaborare în beneficiul tuturor.

Educația incluzivă vine să sprijine acest aspect deoarece ea se centrează mai ales pe învățarea strategiilor necesare rezolvării problemelor din viața cotidiană, într-o manieră cooperantă și solidară, unde procesul de învățare este realizat în spiritul respectului și acceptării

celor din jur.

Școala trebuie să aibă contacte cu toate instituțiile sociale interesate de domeniul educației copilului de vârstă școlară și să stabilească relații de cooperare și colaborare. Ea contribuie la transmiterea moștenirii culturale și facilitează învățarea individuală și colectivă . Schimbul de informații favorizează interacțiunea socială și permite unui număr mare de oameni să ia parte activă la soluționarea problemelor care îi privesc. Actul educativ in școala incluzivă are șanse de reușita dacă cei trei factori implicați, adică elevul cu deficiențe, familia,echipa de specialiști, cooperează, sunt parteneri care conlucrează in aceeași direcție: dezvoltarea copilului cu cerințe educative speciale.
Integrarea individuală a copilului cu nevoi speciale în clasa obișnuită presupune următoarele implicații:se oferă sprijin educațional după nevoile copiilor, aceștia nu sunt excluși;se asigură dezvoltarea personală a fiecăruia;adaptarea programelor și a resurselor organizatorice și procedurale la nevoile sale;învață în clase omogene;crește motivația pentru învățare, fiindcă este stimulat de mediul competițional și de performanțele școlare ale colegilor valizi;scade nivelul de izolare al copilului cu deficiență și crește nivelul de contact cu copiii obișnuiți,sporind nivelul de socializare; copiii valizi, ca urmare a contactului cu copiii/elevii cu nevoi speciale, îi vor înțelege, îi vor accepta și își vor forma chiar atitudini de protejare a acestora în grupurile obișnuite.

În activitatea la clasă, cu elevi cu deficiențe, acceptăm diversitatea ca valoare. Pentru a valoriza cu adevărat potențialul fiecărui copil cu cerințe educative speciale., trebuie să reformulăm toate componentele educației: obiective/scopuri; curriculum; resurse procedurale, materiale, organizatorice; evaluare; relațiile între partenerii educației.Cercetările în domeniu evidențiază impactul puternic al dispozitivelor mobile asupra pedagogiei și utilizatorilor mediului digital. Utilizarea mediului digital devine astfel un proces care presupune o mai mare implicare a educabililor în procesul de învățare și un nivel crescut de colaborare. Pentru elevii cu nevoi și cerințe speciale de învățare, tehnologiile mobile permit o individualizare mai largă a materialelor de învățare și adaptarea la stilurile personale de învățare.În ceea ce privește în mod specific incluziunea digitală a copiilor cu CES, acest lucru înseamnă, pe de o parte, a sprijini facilitarea comunicării prin intermediul unor aplicații digitale, iar pe de altă parte, a sprijini includerea acestora în societatea digitală utilizând funcții de accesibilizare a unor dispozitive deja existente sau a unor tehnologii noi.

Pentru **elevii cu deficiențe de vedere**: sunt multe dispozitive și sisteme de operare, cum ar fi Chrome, care vin cu asistență audiovizuală, având un cititor de ecran încorporat numit ChromeVox, care citește conținutul cu voce tare pentru utilizatorii browserului Google Chrome. Dispozitivele cu sisteme de operare Chrome au, de asemenea, funcții care facilitează citirea conținutului de pe ecran, cum ar fi lupele de ecran și modul cu contrast ridicat. Profesorii pot, de asemenea, conecta sau asocia o tastatură Braille cu conexiune bluetooth dacă elevii au nevoie de asistență Braille. Aplicațiile populare bazate pe cloud, cum ar fi Pachetul G Suite for Education și Microsoft Office 365, includ, de asemenea, funcția de dictare, permițând elevilor să scrie cu ajutorul vocii lor.

Pentru **copiii cu deficiențe de auz**: există în prezent dispozitive fără fir care transmit în mod direct sunetele către un aparat auditiv - pentru a comunica clar cu elevii care au hipoacuzie, chiar și într-o sală de clasă zgomotoasă. Pentru profesorii care folosesc tehnologia video în clasă, există aplicații educaționale precum Flipgrid, cu funcții de subtitrare, precum și instrumente de videoconferință de tipul Microsoft Teams, care vin cu subtitrări în timp real.

Pentru **elevii cu deficiențe de vorbire**: software-ul vorbire-text și instrumentele de predicție a cuvintelor pot ajuta elevii cu deficiențe de vorbire să comunice cu profesorii și colegii lor. De exemplu, aplicațiile Office 365 includ funcții de tipul Dictare, cu inteligență artificială încorporată, care le permit elevilor să vorbească într-un microfon și să-și transforme vorbirea în text pe computer.

Pentru **elevii cu deficiențe de învățare, cognitive și de dezvoltare**: pe lângă crearea experiențelor de realitate virtuală (VR) pentru elevii cu autism, instrumente precum ajutoarele de memorie, cărțile audio și sistemele text-vorbire sunt utile în special elevilor care au nevoie de asistență pentru învățare, atenție și organizare. Un instrument special este Microsoft Immersive Reader, care a fost conceput special pentru a sprijini elevii cu dislexie și disgrafie. Cu Microsoft Immersive Reader, elevii pot opta pentru un text citit cu voce tare și împărțit în silabe - chiar și în alte limbi. Funcția Tell me de la Microsoft le permite elevilor să acceseze comenzi în cadrul aplicațiilor Office 365 fără să fie nevoiți să și le amintească. Există, de asemenea, fonturi descărcabile, cum ar fi OpenDyslexic, care pot îmbunătăți lizibilitatea și viteza de citire pentru copiii cu dislexie. În plus, există instrumente inteligente la îndemână, cum ar fi Livescribe Echo Smartpen, care acționează ca un dispozitiv all-in-one, cu microfon, difuzor și dispozitiv de stocare incluse la un loc.

Pentru **copiii care au nevoie de asistență pentru mobilitate**: un mod în care profesorii pot optimiza sălile de clasă pentru toți elevii este adoptarea mobilierului flexibil, o componentă cheie a unui mediu modern de învățare. Birourile în picioare, scaunele ergonomice și chiar mingiile pentru birou le oferă elevilor mai multă libertate și confort pentru a se deplasa în clasă și a face uz de mobilier. Un alt exemplu este ca elevii să utilizeze afișaj interactiv sau monitoare cu ecran tactil dacă nu sunt în măsura fizică să folosească tastatura sau mouse-ul computerului.

Dintre aplicațiile care sprijină procesul de învățare al copiilor atât cu cerințe educaționale speciale, cât și a celor fără dificultăți de învățare, vom lista o serie de aplicații utile care pot fi utilizate de pe orice dispozitiv, sau exclusiv pe dispozitive cu sistemul de operare iOS:

LearningApps.org este un instrument util pentru cursanți, profesori și formatori care doresc să utilizeze sau să creeze o varietate de activități diferite pentru a practica întreaga gamă de sisteme lingvistice (gramatică, vocabular și pronunție) și abilități lingvistice (citire, ascultare, vorbire și scris).LearningApps.org poate fi utilizat pe orice dispozitiv accesând: www.learningapps.org

Bitsboard este o aplicație cu o mulțime de mini-jocuri încorporate. Seturile Flashcard sunt organizate în cataloage de învățare (Boards), care sunt organizate în funcție de subiect. Utilizatorii pot căuta colecții publice și pot folosi cataloage pre-create sau pot utiliza site-ul web al dezvoltatorului pentru a crea și încărca propriul conținut (cartonașele pot conține text, imagini și audio).Mai multe informații pot fi accesate aici: http://bitsboard.com/guides/manage-users

LIFEtool este acela de a dezvolta un sistem flexibil și simplu pentru aplicații de dezvoltare în beneficiul persoanelor cu nevoi speciale. Aplicațiile de la LIFEtool se remarcă datorită adaptabilității, feedback-ului orientat spre utilizator și posibilităților lor extinse de evaluare. Mai multe informații pot fi accesate aici: https://www.lifetool.at/en/home

Osmoreprezinta jocuri practice de învățare în care jucătorii folosesc obiecte din lumea reală pentru a interacționa cu lumea digitală afișată pe tabletele lor iPad sau Kindle Fire. Jocurile Osmo sunt orientate spre învățarea optimală (embodiedlearning), ceea ce înseamnă că jocurile utilizează concepte abstracte conectându-le la obiecte și acțiuni din lumea fizică. Jocurile Osmo promovează învățarea optimală prin interacțiuni fizico-digitale.https://www.playosmo.com

LetMeTalk este o aplicație gratuită destinată persoanelor cu o gamă largă de deficiențe de vorbire și limbaj ca o consecința a diferitelor tulburări și stări de sănătate, cum ar fi cele din spectrul autist (ASD), afazia, apraxia vorbirii, paralizia cerebrală și alte boli neuro-motorii.

LetMeTalk îi permite utilizatorului să construiască propoziții simple prin legarea pictogramelor între ele.

Tehnologia nu va înlocui rolul profesorilor. În educație va fi întotdeauna nevoie de profesori, însă ceea ce se va schimba este rolul lor. Profesorii nu mai sunt singura sursă a tuturor cunoștințelor. Elevii pot găsi informații pe diferite platforme. În acest context profesorii vor fi consilieri, supraveghetori și furnizori de instruire pentru elevi, vor avea întotdeauna autoritatea de a direcționa ceea ce ar trebui să învețe elevii lor folosind instrucțiuni, precum și de a crea un mediu de învățare adaptat nevoilor și abilităților.

Bibliografie:

Vraşmaş,T.,(2004),"Şcoalaşieducaţia pentru toţi", Ed. Miniped, Bucureşti.
Ungureanu,D.,"Educaţia integrată şişcoala incluzivă", Editura de Vest, Timişoara

Belciu, M. et al. (2011) Metode și instrumente pentru dezvoltarea abilităților de viață la clasă, Paralela 45, Pitești https://www.stiri.ong/library/files/metode_si_instrumente_in_dezvoltarea_abilitatilor_de_viata

Lemeni, G. & Miclea, M. (2010). Consiliere și orientare Ghid de educație pentru carieră, Editura ASCR, Cluj-Napoca. anis Ross - https://slideplayer.com/slide/8611144/

Moscovici, S. (1998). Psihosociologia socială a relațiilor cu celălalt, Iași, Editura Polirom. http://www.enciclopedie.info/deprindere/

https://epale.ec.europa.eu/ro/resource-centre/content/compendiucompetente-pentru-viitor, OECD SkillsStrategy 2019 – Competențe pentru un viitor mai bun

INCLUZIUNEA ŞCOLARĂ A COPIILOR CU CERINŢE EDUCAŢIONALE SPECIALE

GHERMAN ADELA-CORINA,

ȘCOALA GIMNAZIALĂ„Ș*TEFAN CEL MARE*” BISTRIȚA

Incluziunea şcolară a copiilor cu Cerinţe Educaţionale Speciale (CES) este un proces complex şi necesar, care le asigură acestor copii dreptul la educaţie şi dezvoltare într-un mediu cât mai apropiat de cel al copiilor fără CES. În cadrul acestui referat vom aborda principalele aspecte ale incluziunii şcolare a copiilor cu CES, cum ar fi definiţia şi tipurile de CES, nevoile şi drepturile acestor copii, precum şi strategiile şi instrumentele utilizate pentru a asigura incluziunea şcolară a copiilor cu CES.Cerinţele Educaţionale Speciale (CES) se referă la orice nevoie specială de educaţie pe care o are un copil, care poate fi cauzată de o varietate de factori, cum ar fi dizabilităţi fizice sau intelectuale, probleme de comportament sau probleme de sănătate mentale. Tipurile de CES pot varia de la probleme de învăţare şi de limbaj, la probleme mai complexe precum autismul sau paralizia cerebrală.

Copiii cu CES au nevoi speciale care trebuie satisfăcute pentru a-şi dezvolta pe deplin potenţialul şi pentru a participa pe deplin la viaţa şcolară. Aceste nevoi includ accesul la o educaţie adecvată, asistenţă medicală şi servicii sociale, precum şi oportunităţi egale de a participa la activităţile şcolare şi la viaţa socială. Drepturile acestor copii sunt protejate de legi precum Legea Educaţiei Naţionale (5/2011) şi Convenţia Naţiunilor Unite privind Drepturile Copilului (1989), care prevede dreptul la educaţie şi la o viaţă independentă şi participativă.

Există o serie de strategii şi instrumente care pot fi utilizate pentru a asigura incluziunea şcolară a copiilor cu CES. Acestea includ:

- Adaptarea curriculumului: Curriculumul trebuie adaptat pentru a răspunde nevoilor şi capacităţilor individuale ale copiilor cu CES. Acest lucru poate implica oferirea de materiale suplimentare, utilizarea de tehnologie şi instrumente speciale de învăţare sau adaptarea sarcinilor şi a metodologiei.

- Integrarea în clasă: Copiii cu CES ar trebui să fie integraţi în clasa de învăţământ normală, atunci când este posibil, pentru a încuraja interacţiunea cu ceilalţi copii şi pentru a promova dezvoltarea socială.
- Suport individualizat: Copiii cu CES au nevoie de suport individualizat pentru a-şi dezvolta abilităţile şi pentru a face faţă cerințelor școlare. Acest suport poate fi oferit de un educator specializat sau de un asistent personal.
- Tehnologie şi instrumente de asistenţă: Tehnologia şi instrumentele de asistenţă pot ajuta copiii cu CES să îşi îndeplinească obiectivele de învăţare şi să se implice mai activ în procesul de învăţare. Acestea pot include dispozitive de comunicaţie asistată, dispozitive de accesibilitate sau software specializat.
- Formare şi dezvoltare profesională: Educatorii şi personalul şcolar trebuie să fie bine pregătiţi pentru a face faţă nevoilor şi cerinţelor speciale ale copiilor cu CES. Aceştia ar trebui să beneficieze de formare şi dezvoltare profesională în domeniul inclusivităţii şi diversităţii.

Provocări ale incluziunii şcolare a copiilor cu CES

Una dintre principalele provocări ale incluziunii şcolare a copiilor cu CES este disponibilitatea şi accesibilitatea resurselor şi serviciilor necesare pentru a susţine nevoile acestora. De asemenea, în multe cazuri, educatorii şi personalul şcolar nu au pregătirea şi cunoştinţele necesare pentru a face faţă cerinţelor speciale ale copiilor cu CES.

Un alt obstacol major în ceea ce priveşte incluziunea şcolară a copiilor cu CES este stigmatul şi discriminarea socială. Copiii cu CES pot fi adesea marginalizaţi şi excluşi din societate şi din şcoli, ceea ce poate duce la o serie de probleme sociale şi emoţionale.

Incluziunea şcolară poate aduce o serie de beneficii atât pentru copiii cu CES, cât şi pentru restul elevilor şi pentru societate în general. Iată câteva dintre acestea:

- Îmbunătăţirea performanţelor academice: Copiii cu CES care au acces la o educaţie inclusivă şi adecvată pot să îşi îmbunătăţească performanţele academice şi să îşi atingă obiectivele de învăţare.
- Dezvoltarea socială şi emoţională: Participarea la activităţi şi interacţiunile sociale din cadrul şcolii poate ajuta copiii cu CES să îşi dezvolte abilităţile sociale şi emoţionale şi să se integreze mai bine în comunitate.

- Promovarea diversităţii şi a toleranţei: Incluziunea şcolară poate contribui la promovarea diversităţii şi a toleranţei în rândul elevilor şi al comunităţii, ceea ce poate duce la o societate mai deschisă şi mai incluzivă.
- Dezvoltarea resurselor şi serviciilor: Incluziunea şcolară poate contribui la dezvoltarea şi îmbunătăţirea resurselor şi serviciilor destinate copiilor cu CES, ceea ce poate duce la o educaţie mai bună şi mai accesibilă pentru toţi copiii.

În concluzie, incluziunea şcolară a copiilor cu CES este o problemă importantă şi complexă care necesită abordări individuale şi adaptate la nevoile fiecărui copil în parte. Este important ca educatorii, părinţii şi comunitatea să lucreze împreună pentru a asigura că aceşti copii au acces la o educaţie adecvată şi oportunităţi egale de dezvoltare şi participare socială.

Bibliografie:

Managementul şcolar şi integrarea copiilor cu CES, autor Mihaela Claudia Cheregi

Edict.ro

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ: O PERSPECTIVĂ DESCHISĂ PENTRU TOȚI

Daniela Incze,

Colegiul Naţional Mihai Viteazul, Turda, jud. Cluj

Educația incluzivă reprezintă un concept care promovează accesul echitabil și participarea activă a tuturor elevilor, indiferent de abilitățile lor, în cadrul sistemului de învățământ. Acest model educațional se opune segregării și discriminării, asigurând că toți copiii, inclusiv cei cu dizabilități sau nevoi speciale, beneficiază de aceleași oportunități de a învăța și a se dezvolta într-un mediu sigur și sprijinitor. Acest lucru necesită o abordare holistică și adaptarea mediului de învățare la nevoile unice ale fiecărui elev. Prin educarea copiilor într-un mediu incluziv, societatea promovează egalitatea de șanse, diversitatea și respectul reciproc.

Educația incluzivă se bazează pe o serie de principii cheie care îi ghidează implementarea și oferă un cadru în care toți copiii pot prospera și se pot dezvolta într-un mediu educativ adecvat. Iată câteva dintre aceste principii:

Accesibilitate și participare: educația incluzivă asigură accesul tuturor copiilor la educație prin înlăturarea barierelor fizice, sociale sau emoționale care îi pot împiedica să participe la procesul educațional. Prin urmare, toți copiii au posibilitatea de a-și dezvolta abilitățile și de a participa la activități și cooperare cu alți colegi.

Respect pentru diversitate: educația incluzivă recunoaște și respectă diversitatea copiilor în ceea ce privește abilitățile, etnia, limba, religia și toate celelalte aspecte care îi deosebesc. Încurajarea acceptării și conștientizării diferențelor creează un mediu de învățare pozitiv în care toți copiii sunt respectați și își pot atinge potențialul.

Învățare personalizată: într-un sistem incluziv, educația este adaptată nevoilor individuale ale fiecărui copil. Metodele și resursele de predare sunt adaptate stilului de învățare și ritmului de dezvoltare al elevului. Cu sprijinul potrivit, fiecare copil are oportunitatea de a reuși la școală și de a participa activ la procesul de învățare.

Educația incluzivă aduce numeroase beneficii atât pentru elevi, cât și pentru societate în ansamblu. Iată câteva dintre acestea:

Dezvoltarea empatiei și a toleranței. Elevii care studiază într-un mediu incluziv au posibilitatea de a interacționa și de a colabora cu o mare varietate de oameni. Această experiență ajută la dezvoltarea empatiei, toleranței și respectului față de ceilalți. Aceste valori sunt esențiale pentru construirea de relații pozitive în societăți și comunități armonioase.

Îmbunătățirea rezultatelor școlare și dezvoltarea abilităților sociale: Educația incluzivă oferă tuturor copiilor posibilitatea de a-și dezvolta abilitățile academice și sociale. Elevii învață să colaboreze, să comunice eficient și să își dezvolte gândirea critică. Aceste abilități sunt de neprețuit în viața de zi cu zi și te pregătesc pentru succesul viitor.

Promovarea incluziunii sociale și a apartenenței:

Educația incluzivă promovează integrarea și participarea activă a copiilor cu nevoi speciale în comunitățile lor. Ele nu sunt separate sau izolate, ci fac parte integrantă din școală și din grupurile de colegi. Această abordare ajută la stimularea sentimentului de apartenență și contribuie la dezvoltarea unei societăți mai incluzive și mai respectuoase.

O abordare eficientă și durabilă: educația incluzivă poate fi o soluție eficientă și durabilă din punct de vedere economic pentru sistemele de învățământ. În loc să aloce resurse semnificative unor facilități separate pentru copiii cu nevoi speciale, aceștia pot beneficia de sprijin și servicii adecvate în cadrul școlilor de masă. Aceasta înseamnă că bugetele educației sunt utilizate mai eficient, creând șanse egale pentru toți copiii.

Construirea unei societăți mai incluzive: Educația incluzivă nu se limitează la școli. Acest lucru are un impact pozitiv asupra societății în ansamblu prin promovarea valorilor egalității, respectului și includerii diversității. Crescând într-un mediu incluziv, elevii învață să prețuiască și să respecte diversitatea la toate nivelurile și să devină cetățeni activi și responsabili ai societății.

Educația incluzivă reprezintă un principiu esențial pentru a asigura dreptul fiecărui copil la o educație de calitate și pentru a construi o societate mai echitabilă și mai incluzivă. Prin eliminarea barierelor și prin oferirea de sprijin individualizat, educația incluzivă le permite tuturor copiilor să-și dezvolte abilitățile și să-și atingă potențialul maxim. În plus, ea contribuie la promovarea diversității, la dezvoltarea abilităților sociale și la construirea unei societăți în care fiecare individ este valorizat și respectat.

Bibliografie:

Hoara, Alina Simona, *Educatia incluziva. Importanta serviciilor suport oferite de CSEI,* Editura Tritonic, 2020.

Manea, Adriana Denisa, *Educatia incluzivă. Teorie si aplicaţii*. Editia a II-a, revazuta si adaugită, Editura Şcoala Ardeleană, 2020.

INTEGRAREA COPIILOR CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE ÎN ȘCOLILE DE MASĂ

prof. Andreea Maria ENACHE

Școala Gimnazială „Basarab I“ Curtea de Argeș

Cerințele educaționale speciale desemnează acele cerințe ori nevoi speciale față de educație care sunt suplimentare dar și complementare obiectivelor generale ale educației pentru copil.Fără abordarea adecvată a acestor cerințe speciale nu se poate vorbi despre egalizarea șanselor, participarea și integrarea școlară și socială.

Educația sau școala incluzivă implică cu necesitate pregătirea de ansamblu a școlii și societății, pentru a primi și satisface participarea persoanelor cu handicap la medii școlare și sociale obișnuite, ca elemente componente naturale ale diversității umane, cu diferențele ei specifice.Educația sau școala incluzivă implică ideea de schimbare, a școlii și societății în ansamblu, cu scopul de a răspunde dezideratului societății viitorului - "o societate pentru toți" comprehensiva și integratoare prin însăși natura ei, care să răspundă mai bine nevoilor, potențialului și aspirațiilor tuturor copiilor, inclusiv ale celor deosebiți de dotați sau talentați, ale celor care nu fac față în prezent în școala obișnuită, ale celor cuprinși în școlile speciale separate.

Fiecare copil prezintă particularități individuale și de relație cu mediul, trăsături care necesită o evaluare și o abordare personalizată. Copiii cu deficiente au și ei aceleași trebuințe în creștere și dezvoltare. Acești copii au în același timp și anumite necesități, particulare, specifice, individualizate.

Există mai multe forme de integrare a copiilor cu CES și anume:

- Forme de integrare parțială -elevii cu CES petrec doar o parte din timp în școala obișnuită sau la anumite discipline, unde pot face față;
- Forme de integrare totală - elevii cu CES petrec tot timpul în școala obișnuită, cu excepția programelor terapeutice care se pot desfășura în spații speciale, destinate acestui scop;

- Forme de integrare ocazională - participare în comun la diferite excursii, serbări, întreceri sportive, spectacole, etc.

Fiecare cadru didactic pus în ipostaza de a avea în colectivitate un copil cu cerințe educaționale speciale acționează cu grijă și se adaptează nevoilor individuale ale fiecăruia. Un lucru important pentru cadrele care lucrează cu acești copii îl reprezintă colaborarea cu părinții și consilierea acestora, implicarea lor directă în lucrul efectiv cu copiii, nu în calitate de observator ci și de participanți activi. Prezența în colectivul clasei a unor astfel de copii, solicită efort crescut din partea dascălului sub toate aspectele: pregătirea pentru lecții, pentru activități extrașcolare; atitudinea față de toți copiii. Cadrul didactic trebuie să ofere copilului cu CES tratarea individuală de care are nevoie în toate etapele unei activități, pentru ca acesta să recupereze neajunsurile, să valorifice în mod compensatoriu potențialul sănătos, dar să nu neglijeze pe ceilalți copii din colectiv. Intervenția educațională trebuie însoțită de atitudinea pozitivă a cadrelor didactice și a familiei față de copiii cu cerințe educative speciale.

Scopurile principale ale relaţiei dintre şcoală, familie şi comunitate, în vederea integrării copiilor cu nevoi speciale sunt:

- sporirea conştientizării din partea comunităţii şcolare a necesităţii implicării în transformarea şcolii într-o şcoală integrativă;
- implicarea comunităţii în sprijinul acordat copiilor cu nevoi speciale;
- schimbarea mentalităţii şi atitudinii opiniei publice faţă de copiii cu nevoi speciale;
- dezvoltarea unei reţele de cooperare în domeniul educaţiei, implicată în procesul de integrare (ex.: poliţia, serviciile sociale, spitale, etc.);
- implicarea părinţilor copiilor din clasă în vederea reacţionării mai rapide la probleme şi acordarea sprijinului suplimentar copiilor cu nevoi speciale;
- elaborarea programelor şcolare de informare şi pregătire a comunităţii locale pentru educaţia incluzivă, prin aceasta înţelegând adaptarea şcolii la cerinţele speciale ale fiecărui copil, indiferent de problemele acestuia, şi nu a copilului la cerinţele şcolii, găsirea unor strategii didactice adecvate, a unor metode şi tehnici de lucru specifice: planificare, instruire, evaluare.

Integrarea şcolară a copiilor cu cerinţe speciale în învățământul de masă presupune:

✓ a educa copiii cu cerinţe speciale în şcoli obişnuite, alături de copiii normali;

- ✓ a educa şi ajuta toţi copiii pentru înţelegerea şi acceptarea diferenţelor dintre ei;
- ✓ a permite accesul efectiv al copiilor cu cerinţe speciale la programul şi resursele şcolii obişnuite (biblioteca, terenuri de sport etc);
- ✓ a acorda sprijinul necesar personalului didactic şi managerilor şcolii în procesul de proiectare şi aplicare a programelor de integrare;
- ✓ a asigura servicii de specialitate (recuperare, terapie educaţională, consiliere şcolară, asistenţă medicală şi socială etc.) în şcoala respectivă;
- ✓ a încuraja relaţiile de prietenie şi comunicarea între toţi copiii din clasă/şcoală;
- ✓ a ţine cont de problemele şi opiniile părinţilor, încurajându-i să se implice în viaţa şcolii;
- ✓ a asigura programe de sprijin individualizate pentru copiii cu cerinţe speciale;

Toți copiii sunt educabili și au dreptul la o formă de educație pe măsură. Guvernul și autoritățile locale sunt obligate să asigure condițiile necesare pentru educația tuturor copiilor. Reformele în educație iau în considerare și copiii cu dizabilități și/sau aflați în situații de risc.

Copiii cu deficiențe integrați în învățământul de masă au dreptul la terapii specifice de recuperare realizate de specialiști în domeniu, în funcție de dizabilitatea lor și, în plus, profesorul de sprijin realizează un plan de intervenție personalizat și adaptarea curriculară necesară, în urma consultării cu cadrul didactic de la clasă.

Bibliografie

- Alois, G., *Psihopedagogia Persoanelor cu cerințe speciale – strategii diferențiate și incluzive în educație,*Editura Polirom, București, 2006
- Verza, E. , Păun E., Educația integrată a copiilor cu handicap, UNICEF, 1998
- *Dezvoltarea Practicilor inclusive în școli*, Ghid managerial, UNICEF, 1999
- *Integrarea Școlară a copilului cu dificultate/cu nevoi speciale* – Ghid Pentru Directorul de școală, Colecția CRIPS – Resurse Pentru Formare, 2002

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ

PROF. ION LENICA
LICEUL "TRAIAN VUIA" CRAIOVA

Educaţia este un drept fundamental al omului (toţi copiii trebuie să aibă dreptul la o educaţie gratuită şi de calitate) ce permite fiecăruia să dobândească cunoştinţele necesare pentru a înţelege lumea de astăzi şi pentru a putea participa în mod activ la aceasta. Ea contribuie la păstrarea valorilor, stă la baza învăţării de-a lungul vieţii, creează încredere, te face mai independent şi totodată conştient de drepturile şi posibilităţile proprii. Ea îl învaţă pe individ cum să se comporte în calitate de cetăţean responsabil şi informat.

Copiii cărora le refuzăm astăzi dreptul la educaţie vor deveni adulţii analfabeţi de mâine. Numeroşi copii sunt excluşi din şcoală deoarece ei aparţin minorităţilor etnice, au culturi diferite sau pentru că provin din familii dezbinate (aici putem vorbi despre tinerele însărcinate, de copiii seropozitivi sau de cei ce suferă de un handicap). Primele victime ale excluderii, copiii străzilor, adesea uitaţi de autorităţile responsabile cu educaţia şi integrarea lor, devin repede obiectul dispreţului întregii societăţi.

Există mai mulţi factori ce contribuie la îndepărtarea copiilor de şcoală: aceste obstacole pot fi economice, sociale, culturale sau politice. In cel mai rău caz, ele se îmbină pentru a forma o barieră de netrecut care nu îl privează doar pe copil de educaţie ci şi întreaga societate de un viitor mai bun. Sistemele educative pot fi un obstacol în calea şcolarizării atunci când ele nu reuşesc să facă din şcoală o experienţă plăcută şi stimulantă pentru toţi elevii. Educaţia incluzivă a apărut ca răspuns la neajunsurile educaţiei integrate, care nu a reuşit să împiedice marginalizarea copiilor care prezentau diferenţe faţă de "norma" generală a populaţiei şcolare.

„Incluziunea" se referă la faptul că oricine, indiferent de deficienţa sa sau de dificultăţile pe care le întâmpină în învăţare, trebuie tratat ca un membru al societăţii, iar diversele servicii speciale de care are nevoie, trebuie furnizate în cadrul serviciilor sociale, educaţionale, medicale şi celelalte servicii puse la dispoziţia tuturor membrilor societăţii.

Astfel, incluziunea şi "educaţia incluzivă" pun accentul pe necesitatea ca sistemul educaţional şi şcolile/grădiniţele să se schimbe şi să se adapteze continuu pentru a răspunde

diversităţii copiilor şi nevoilor ce decurg din acestea.

Educaţia incluzivă se defineşte prin următoarele particularităţi:

- susţine şi confirmă că toţi copiii pot învăţa şi au nevoie de o formă de sprijin pentru învăţare;
- urmăreşte să identifice şi să minimizeze barierele învăţării;
- este mai cuprinzătoare decât educaţia formală obişnuită cuprinzând: educaţia pentru familie, pentru comunitate, alte oportunităţi de educaţie în afara şcolii
- presupune schimbare de atitudini, comportamente, curriculum, care să satisfacă diversitatea copiilor, inclusiv a celor cu c.e.s;
- este un proces dinamic, care se dezvoltă continuu în funcţie de cultură şi context
- este parte a strategiei de dezvoltare a unei societăţi incluzive

Deci, în contextul actual naţional, educaţia incluzivă devine tipul de educaţie responsabil de asigurarea dreptului la educaţie al tuturor copiilor, fără nici o discriminare şi, mai ales, de asigurarea unei educaţii de calitate.

Realizarea educaţiei incluzive presupune:

- existenţa şi aplicarea principiilor incluziunii: principiul drepturilor egale, principiul nondiscriminării, principiul egalizării şanselor în educaţie, principiul centrării pe copil, principiul intervenţiei timpurii, principiul educaţiei de bază pentru toţi copiii, principiul asigurării serviciilor de sprijin, principiul cooperării şi parteneriatului.
- punerea în aplicare a unei pedagogii incluzive, o pedagogie a diversităţii, care conţine în esenţa ei atributele de a fi: pedocentristă, progresistă, personalizată, optimistă, socială, o pedagogie a iubirii.
- elaborarea unui curriculum "incluziv ", care să se definească prin flexibilitate şi diversitate: curriculum-ul adaptat la nevoile copilului; diversitatea situaţiilor de învăţare şi a materialelor suportive; metodologie didactică diversificată, interactivă, adecvată stilurilor şi tipurilor de învăţare diferite ale elevilor; diversitate în evaluare: forme, metode, instrumente.
- crearea şi funcţionarea unui sistem de servicii de sprijin la toate nivelurile învăţământului: asistenţă psiho-pedagogică (psiholog, logoped), asistenţă socială, medicală, sprijin în învăţare (învăţător/profesor de sprijin).

Există însă şi opinii critice: oponenţii şcolii incluzive au convingerea că diferenţele individuale încetinesc progresul elevilor "normali" iar acest aspect va crea probleme profesorilor. Suntem însă de părere că izolarea elevilor cu nevoi speciale îi va determina pe aceştia să se subaprecieze şi le va reduce capacitatea de a interacţiona cu ceilalţi. In schimb, elevii "normali" vor învăţa de la cei cu nevoi speciale despre curaj şi perseverenţă. Unele opinii despre educaţia incluzivă sunt bazate pe informaţii incorecte : oamenii cred că separat e mai bine, că aceşti copii cu probleme trebuie să fie « pregătiţi » să fie incluşi şi că părinţii nu sprijină educaţia incluzivă.

Realitatea este, din fericire, cu totul alta. In primul rând, separarea nu e recomandată. Fie că elevii sunt separaţi pe motive de rasă, abilităţi sau orice alte caracteristici, o educaţie separată nu e o educaţie egală. Studiile au arătat că elevii normali şi cei cu dizabilităţi învăţă la fel de bine în cadrul claselor incluzive. Copiii au dreptul să fie cu ceilalţi de vârsta lor. Un copil cu dizabilități nu trebuie neapărat să se ridice la acelaşi nivel sau să procedeze la fel cu restul colegilor săi pentru a beneficia de educaţie. Pe de altă parte, părinţii au fost mereu şi continuă să fie un sprijin important al acestui tip de educaţie. Atunci când există colaborare, comunicare şi îndeosebi încredere, se nasc parteneriate reale între părinţi şi specialiştii în domeniu.

Dacă e să ne referim la beneficiile acestui tip de educaţie, ele îi vizează atât pe elevi cât şi pe părinţii acestora: toţi părinţii îşi doresc ca fiii lor să fie acceptaţi de ceilalți, să aibă prieteni şi să ducă o viaţă normală. Şcoala incluzivă poate transforma acest vis în realitate pentru mulţi dintre copiii cu dizabilităţi. Copiii dezvoltă o înțelegere pozitivă atât a propriei persoane, cât şi a altora. Atunci când frecventează clase ce reflectă asemănari şi deosebiri între persoane reale, ei învaţă să aprecieze diversitatea.

Profesorii vor adopta noi metode de a preda o lecţie atât pentru cei cu nevoi speciale, cât şi pentru ceilalţi. Toţi elevii clasei vor avea de câştigat ; ei pot acum învăţa din lecţie cum să se ajute între ei. Faptul ca ei socializează în şcoală le permite să deprindă unul de la altul abilităţi de comunicare şi de interacţiune. Şcoala reprezintă spaţiul propice pentru a pune bazele unei prietenii. In clasele incluzive elevii cu sau fără probleme ajung să înveţe împreună dar şi unul de la celălalt. Un climat de prietenie este foarte important în dezvoltarea învăţarii ; fiind capabili să stabilească astfel de relaţii între ei, se creează un mediu optim de învăţare.Toţi membrii clasei beneficiază aşadar de pe urma acestui tip de educaţie. Copiii care învaţă împreună, învaţă să trăiască împreuna.

In general, mai mulţi factori determină succesul claselor incluzive : parteneriate între familie şi şcoală, colaborarea cu cadre de specialitate, formarea continuă a personalului didactic, programe educaţionale individualizate şi nu în ultimul rând comunicare. Profesorii utilizează numeroase tehnici pentru a ajuta la construirea şi consolidarea unităţii clasei : jocuri şi sarcini de natura să construiască un grup, cântece referitoare la comunitate, căutarea de către elevi a noi metode de a-i ajuta pe ceilalţi, precum şi implicarea elevilor în rezolvarea problemelor.

Educaţia incluzivă încercă aşadar să-i determine pe copiii cu dizabilităţi (fie ele uşoare sau grave, ascunse sau evidente) să participe la activităţile şcolare zilnice, alături de ceilalţi elevi. Şcolile incluzive nu mai oferă educaţie normală şi educatie specială, ci o educaţie incluzivă şi ca rezultat, elevii vor fi capabili să înveţe împreună. Acest tip de şcoală e deschisă tuturor copiilor, oferindu-le şansa de a participa activ la procesul de învăţare. Pentru ca acest lucru sa fie posibil, profesorii, şcolile şi sistemele vor trebui să se schimbe pentru a se adecva la diversitatea de nevoi a copiilor.De asemenea trebuie identificate orice bariere apar în interiorul şi în afara şcolii care împiedică procesul de învăţare, iar apoi ele trebuiesc reduse sau îndepărtate.

Bibliografie:

Gherguţ, Al. Educaţia integrată – izvoare. Iaşi, Editura Polirom, 2001;

Mara, D., Strategii didactice în educaţia incluzivă. Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică, 2009;

Preoteasa L, Aldescu, L., Educaţia copilului cu cerinţe speciale - un cadru juridic axat pe integrare, 2002;

Declaraţia de la Salamanca şi direcţiile de acţiune în domeniul educaţiei special, tradusă şi publicată în limba română prin grija Reprezentanţei Speciale UNICEF în România, 1995;

Dezvoltarea practicilor incluzive în şcoli. Ghid managerial, MEN şi UNICEF, Bucureşti, 1999.

POSIBILITĂȚI DE RECUPERARE A ELEVILOR CU DIZABILITĂȚI INTELECTUALE PRIN ACTIVITĂȚI DE TIP OUTDOOR

profesor ISTRATE MARIANA
CENTRUL ȘCOLAR PENTRU EDUCAȚIE INCLUZIVĂ TÂRGU NEAMȚ

Dizabilitatea intelectuală (tulburarea de dezvoltare intelectuală) este caracterizată prin deficite în abilitățile mentale generale cum ar fi: gândirea logică, rezolvarea de probleme, planificarea, gândirea abstractă, judecata, învățarea academică și învățarea din experiență.

Acest deficit dă naștere unor lipsuri în funcțiile adaptative cum sunt cele legate de eșecul individului de a îndeplini standarde de independență personală și responsabilitate socială în una sau mai multe aspecte ale vieții zilnice incluzând comunicarea, participarea socială, funcționalitatea academică sau ocupațională și independența personală acasă sau în comunitate.

Prin recuperare se urmărește, pe de o parte, valorificarea la maximum a posibilităților persoanei cu dizabilități, iar pe de altă parte, antrenarea funcțiilor psihico-fizice neafectate, în vederea formării unor abilități care vor permite o integrare activ-eficientă a persoanei în viața socială. De asemenea recuperarea vizează şi pregătirea psihologică pentru crearea unei stări afectiv-motivaţională corespunzătoare prin trăirea satisfacţiei în raport cu activitatea depusă şi menţinerea unui confort psihologic prelungit prin intermediul acesteia.

În activitatea mea didactică în învățământul special, am observat că elevii cu CES se exprimă și învață mai ușor prin intermediul activităților practice și al jocului.

În încercarea de a integra cât mai bine în societate copilul cu dizabilități intelectuale, în cadrul Cercului Pedagogic organizat la noi în școală, am realizat cu elevii noștri, activitatea de tip out-door ***„În cămara bunicii”***, activitate care s-a desfășurat sub forma unor ateliere de lucru.

Conceptul de „outdoor education” sau ”educație în aer liber” este o noțiune ce vizează o educație bazată pe experiențe și activitate practică desfășurată în afara clasei, în aer liber.
Educația de tip outdoor este o formă organizată de învățământ care îl pregătește pe copil pentru viață și care se desfășoară în aer liber. Aceste Activități outdoor se desfășoară în natură și nu au ca finalitate rezultate palpabile cum ar fi diploma, atestate ci produsevizibile la nivelulcomportamentuluicopiilor.

Mediul Înconjurător Devine Șantier *de aplicare* a cunoștințelor sau arenă *de descoperire* a noi probleme a căror rezolvare se poate face la fața locului prin punerea în situație.

Sala de clasă, oricât de bine ar fi organizată, oricât de bogat ai fi conținutul cunoștințelor pe care le comunică profesorii, nu poate da satisfacție setei de investigare și cutezanță creatoare, trăsături specifice copiilor. Ei au nevoie de acţiuni care să le lărgească lumea lor, să le împlinească setea lor de cunoaştere, să le ofere prilejul de a se emoțional puternic, de a fi în stare să iscodesc singuri pentru a-şi forma convingeri durabile.

Activităţile de tip outdoor nu sunt activităţi de educație formală ce au loc în afara sălii de clasă, ci activităţi de educație nonformală, menite să familiarizez copiii cu natura și să le formeze deprinderi și priceperi de cunoaștere prin experiență, bazându-se desigur pe cunoștințele dobândite în activitățile de educație formală, având un aspect practic, informal, dar si experiențial.

Educația În Aer liber parcurge toate cele trei nivele de învățare: cognitiv, afectiv, motric.

Această Formă de educație are meritul de a fi organizată și structurată încorporând o paletă întreagă de informații și cunoștințe de care are nevoie un elev cu ces pentru recuperarea și integrarea pe plan social.

După părerea mea, activitățile de tip out-door au efecte psiho-comportamentale esenţiale, contribuind la formarea personalităţii, dezvoltarea capacității de lucru în echipă, cultivarea sentimentelor pozitive, contribuind la dezvoltarea atât pe plan personal, cât și într-o potențială încadrare pe piața muncii, oferindu-le copiilor cu dizabilități intelectuale posibilitatea de a căpăta abilități necesare, atât în cadrul procesului educativ cât și în afara acestuia.

Plecând de la ideea că în fiecare copil există un potenţial care, dacă este educat şi exersat, poate fi valorificat, concretizat, obiectivizat prin îmbinarea activităților de tip lucrativ cu noțiunile teoretice, am atins în mare parte obiectivele propuse.

PROIECT DE ACTIVITATE INTERDISCIPLINARĂ OUTDOOR

ARIA CURRICULARĂ: **Terapie educaţională complexă şi integrată**

DISCIPLINE IMPLICATE: **Stimulare cognitivă (Limba română și matematică), Socializare, Terapie ocupațională, Ludoterapie, Formarea autonomiei personale**

FORMA DE ORGANIZARE: frontală, individuală şi pe grupe

DURATA: 45 minute

SCOPUL ACTIVITĂȚII:

Stimularea și dezvoltarea capacităților psiho-individuale, prin folosirea unor tehnici de lucru specifice, într-un cadru de învățare motivant și relaxant, în vederea formării unor comportamente independente.

MIJLOACE DE REALIZARE: Joc didactic cu elemente de interdisciplinaritate, joc de rol social, atelier de pictură, activitate practic-gospodareasca

FORME DE EVALUARE: observarea sistematică a comportamentului, analiza răspunsurilor, aprecierea modului de implicare, evaluareoralăși pe produs.

RESURSE UMANE: elevii claselor 0-X și profesorii coordonatori

LOCUL DE DESFĂȘURARE: curtea școlii

AGENDA PROIECTULUI:

Denumirea Atelierului	**Jocuri Desfășurate**	**Scopul Activității**
ATELIERUL DE PICTURĂ	***Ne jucăm și pictăm!***	Realizarea unor lucrări de pictură pe diferite suprafețe.
MAGAZINUL DE FRUCTE ŞI LEGUME	***Bogățiile toamnei în forme și culori*** ***Joc de rol social:*** ***„Cumpărăm, ne distrăm și de toate aflăm!”***	Consolidarea Deprinderii de a diferenția și sortat fructele și legumele, dezvoltarea capacității de a opera cu diferite unități monetare.
ATELIERUL DE SORTARE	***Ne jucăm și sortăm!*** ***Jocul figurilor geometrice*** ***Șotronul fructelor***	Formarea capacităților de selectare a unor obiecte după criterii date.

ATELIERUL CUNOAȘTERII	***Recompune întregul*** ***Bowling cu fructe și legume*** ***Întrebări răzlețe pentru minți istețe***	Consolidarea Deprinderilor de calcul matematic, colectarea și interpretarea datelor prin intermediul jocurilor didactice.
ATELIERUL BUCĂTARILOR	***Compot de fructe*** ***Ruleta legumelor*** ***Suc de fructe/legume***	Dezvoltarea capacității de identificare și utilizare a legumelor și fructelor în vederea obținerii unui produs finit.
RAFTUL BUNICII	***Caietul bunicii:*** ***„Rețete minunate în timp adunate...”*** ***Scriem, desenăm etichete realizăm!*** ***Așezăm roadele pe raftul bunicii!***	Dezvoltarea capacităţii de a comunica, dezvoltarea gândirii autonome și a capacității de orientare spațială.
JOCURI DE RELAXARE ȘI DIVERTISMENT	***Pe cărările fructelor*** ***Cursa cu fructe și legume*** ***Cercul Toamnei***	Dezvoltarea spiritului de echipă, a atenţiei şi deprinderilor motrice de bază prin implicarea activă în diferite jocuri outdoor, respectând regulile acestora.

Ordonarea Conținuturilor Sugerate au fost stabilite de fiecare profesor în funcție de clasă și particularitățile grupului cu care lucrează.

Putem concluziona că, activităţile care au la bază abordarea de tip outdoor au ca rezultate o învățareeficientă precum și însușirea activă și conștientă a informațiilor,promovează dezvoltarea relațiilor dintre copii, comunicareaşicolaborarea, oferă deschidere atractive pentru elevi, care îi ajută sătreacăpestedificultăţiprinintervenţiirealeșiîideterminăsăîşiexersezecapacitatea de a optaşi de a decide.

RESURSE BIBLIOGRAFICE:

- ***Lifelong Learning Programme 2010-2012, ***Manual de educație outdoor***, versiunea în limba română
- Cucos, Constantin, 2012***, „Este importantă educația de dincolo de ușa clasei?”,***articolapărut pe newsletter-ul doxologia.ro șiînRevistaDoxologia, Editura Doxologia Media Mitropolia Moldovei și Bucovinei, Iași
- Preda, Viorica, Pletea, Mioara, Grama, Filofteia, ***450 de jocuri educaționale, Repere Fundamentale În Învățarea Și Dezvoltarea Timpurie a copilului***, Editura Didactica, București,2011

INTEGRAREA PRIN INCLUZIUNE. ROMÂNIA. 2040.

BUICĂ BELCIU OANA, GRĂDINIȚA SPECIALĂ PENTRU HIPOACUZICI NR. 65

Problema integrării școlare și societale a persoanelor cu dizabilități este una încă intens dezbătută și încă insuficient aplicată în România. Sistemul de învățământ incluziv, în ultimii ani, a girat încercarea de a normaliza viața copiilor cu CES ușoare și moderate, prin aplicarea drepturilor acestora la educație fără discriminări și bariere. Declarațiile pro-incluziune nu au lipsit din majoritatea discursurilor factorilor decizionali și instituțiilor abilitate. Integrarea este o realitate, dar una disfuncțională, din păcate, pentru mulți dintre beneficiari, copii și părinți care se lovesc zilnic de limitările unui sistem educațional "special și integrat" insuficient pregătit să îi servească și de nepăsarea unor comunități insuficient dispuse sau educate să intervină. Uitați în spatele unor sloganuri, cei care ar fi trebuit să fie beneficiari ai unor acțiuni de normalitate societală au devenit victime ale unor încercări, pilotări de sisteme de incluziune școlară și comunitară nefinalizate.

Dimpotrivă, în ce privește incluziunea, acțiunile trebuie să se concentreze asupra comunității, iar efectul să fie unul centripet, de la exterior spre interior, convergând spre unicul și cel mai îndreptățit beneficiar al schimbării - copilul cu CES. El este cel pentru care trebuie să clădim comunități incluzive și medii integratoare, punând politicile în slujba beneficiarului și nu copilul în centrul politicilor, ca pure declarații de intenție. Integrarea trebuie (bine!) gândită și aplicată încă de la nivel de politici publice. Este o realitate. Teoria pașilor mici și a bunelor practici sporadice își atinge limitele când este vorba de copiii cu CES. Ei nu au timp să aștepte. Cresc și se dezvoltă - așa cum au norocul, nu așa cum au dreptul, din păcate. Au nevoie de comunități puternice care să militeze pentru ei, pentru ca drepturile lor să fie corect înțelese și aplicate. Bineînțeles, concomitent cu integrarea la nivel macro, acțiunile noastre trebuie să se concentreze pe o cât mai amplă, precoce și personalizată intervenție educațională și terapeutică, în scopul recuperării și/sau compensării deficiențelor, valorificându-le potențialului individual pentru a le oferi șansa la o viață cât mai normală, cât mai independentă și dreptul la afirmare de sine în viitor, într-o societate care nu doar îi include, ci îi și respectă.

Ce poate școala să facă, acum, acolo unde politicul nu poate?

În combaterea efectelor incluziunii de fațadă sau a discriminărilor pozitive în sistemul de educație românesc actual, ar putea fi considerate drept soluții două direcții.

O primă direcție vizează formarea, de la vârstă mică, la preșcolarii tipici, a unor atitudini pro-incluziune, stimularea la preșcolari a interesului pentru diversitate, pentru interacțiune și cunoaștere, pentru colaborare. Cu alte cuvinte, vorbim despre încurajarea, la vârstă mică, a atitudinii firești de acceptare a diferențelor psihoindividuale și de dezvoltare, de acceptare a dreptului de a fi altfel, nu neapărat bun sau rău, ci doar diferit. Non-acceptarea și indiferența provin din lipsa informației și a ocaziilor de interacțiune. Prin oferirea unor ocazii de joacă împreună, prin programe și proiecte educaționale curriculare și extracurriculare, putem să aducem împreună grupuri de copii cu și fără CES, pentru a le fixa toleranța naturală la diversitate și a le confirma valoarea ei, prin activități moderate de psihopedagogi și educatori care să îi ajute să dezvolte interes reciproc pentru socializare și colaborare.

O a doua direcție se referă la implicarea comunității, în principal a părinților, ca factor consultativ în demersurile de dezvoltare instituțională, dincolo de rolul de reprezentare, dar și ca voluntari în activități. Atât prin activitățile descrise mai sus, cât și printr-o serie de activități de socializare și creație, ce au loc în parteneriat familie-școală, putem să îi informăm, formăm și menținem implicați, motivat și responsabil, în procesul decizional activ al incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități, în și prin comunitate. Ei sunt cei care vor putea genera și amplifica mentalitățile pro-incluziune, atât în familie, cât și în microgrup. Persoanele cu care interacționăm formal, zi de zi, sunt, de departe, cei mai buni susținători ai demersului pentru o schimbare pozitivă și o orientare a comunității spre toleranță, participare și implicare în procesul de incluziune educațională dar și societală a persoanelor cu dizabilități.

Pe aceeași axă vectorială a transformării, alături de părinți, regăsim un alt grup de beneficiari cărora ne adresăm pentru susținere. Sunt partenerii, colaboratorii noștri din instituții și ONG-uri, alături de care am implementat proiecte de voluntariat, sunt studenții de la facultățile de profil, pe care îi îndrumăm prin acțiuni de practică pedagogică, sunt "vecinii noștri" formali din comunitatea locală, „prietenii de alături", angajați ai firmelor și instituțiilor care s-au aliniat politicilor de responsabilitate socială, pe care putem prin proiectele noastre deschise să îi incurajăm mereu să ni se alăture în acțiuni de voluntariat.

În cadrul activităților desfășurate, aceștia vor dobândi abilități de interacțiune prin cooperare în rezolvarea unor sarcini ludice, în parteneriat cu „prietenul de alături". Copiii vor dezvolta atitudini de toleranță față de diversitatea funcțională, prin jocurile de team-play, vor învăța elemente de bază ale interacțiunii prin provocarea unei comunicări diferite. Își vor putea dezvolta reprezentări mai extinse ale comunității și vor putea participa la un proces de învățare simplificat și în viitor, în baza cunoașterii extinse, ei vor putea să pună temelie unor comunități

pregătite să ceară și să ofere echitate, implicare și participare activă la procesul normalizării și incluziunii sociale. Este, pentru ei, o ocazie de dezvoltare personală, moral-valorică, pe care o împărtășesc cu familia, microgrupul și comunitatea lor. Crescând, vor purta cu ei, prin ani, aceste valori pe care - poate, ei - vor avea puterea să le transforme în politici cu impact în redefinirea priorităţilor sistemelor educaționale și sociale din care facem parte.

ART-TERAPIA ÎN GESTIONAREA EMOȚIILOR LA COPII

Prof.consilier școlar CORĂBIAN AURORA
CJRAE/BN-C.N.''PETRU-RAREȘ''BECLEAN/BN

Art Terapia pornește de la ideea că sufletul vorbește prin imagini și că de multe ori ne este mai ușor să exprimam emoțiile prin culori, forme abstracte decât prin cuvinte. De asemenea prin creație găsim alinare emoțională la situațiile conflictuale cu care ne confruntăm.Procesul art terapeutic este un mod de explorare interioară care ne permite să înțelegem de ce reacționăm în anumite moduri și astfel duce la o dezvoltare personală.Terapia prin artă sau **art terapia** reprezintă, conform Asociației Britanice a art-terapeuților, utilizarea materialelor artistice pentru auto-exprimare și reflectare în prezența unui terapeut. Scopul terapeutic este de a produce o schimbare și o dezvoltare personală prin utilizarea acestor materiale, folosite într-un mediu securizant pentru pacient. Art-terapia pentru copilul cu dizabilități (Rubin, 2005) înseamnă mai mult decât umplerea timpului liber; dezvoltarea dexterității manuale sau a învăța să împărtășească, plăcerea, bucuria, eliberarea tensiunii prin desfășurarea de activități senzorial-manipulative și motorii-kinestezice se numără printre beneficiile active. Acești copii au mai multă nevoie de ajutor din partea adultului, însă nu neapărat pentru a li se spune ce să facă sau cum să facă, ci pentru a fi înțeleși și ajutați să-și articuleze eforturile creative unice. Poate necesita mai multă energie pentru a înțelege un copil care este atât de diferit și poate necesita mai multă imaginație pentru a găsi o modalitate prin care acel copil să aibă independență și definiție personală în și prin artă, totodată poate necesita multă răbdare și mult timp pentru ca învățarea să înceapă să se arate. Arta poate oferi copilului o modalitate emoționantă, stimulativă și plăcută de a se bucura și a explora lumea senzorială, îi oferă copilului o modalitate de a fi responsabil, de a stăpâni orice instrumente sau de a savura plăcerea abilităților dobândite prin practică. Arta îi oferă copilului o modalitate de a se elibera de tensiunea corporală sau de a exprima simbolic sau verbal sentimente puternice, oferă o modalitate de a se organiza în activitatea de productivitate, de a se descoperi și a se defini prin alegeri, decizii și creații autentice care sunt în mod unic ale lor. Totodată le oferă copiilor cu dizabilități o modalitate de a crea produse de care pot fi mândri, pe care le pot oferi altora și prin care pot contribui la adevărată frumusețe a lumii.

Constatăm că arta, sub diversele ei forme, ajută la exprimarea facilă, fără rezerve a emoțiilor.Traumele și emoțiile nedigerate au nevoie de o cale de ieșire la suprafață și nu este întotdeauna posibil să pătrunzi în adâncul sufletului tău printr-un simplu proces rațional de conștientizare.Există multe tehnici care ajută, iar art-terapia este una dintre ele. Emoțiile sunt un ingredient foarte important al vieții noastre.Creierul și-a dezvoltat capacitatea de a percepe și genera emoții pentru că acestea sunt, în primul rând, esențiale pentru supraviețuirea individului și a speciei.Încă de mici, învățăm să identificăm emoțiile pe chipul părinților și apoi le exprimăm prin mimetism.Cred că în fiecare dintre noi există o scânteie creativă, indiferent de modul în care o exprimăm.Arta este o metodă blândă de exprimare a emoțiilor, nu trebuie să faci nimic anume, doar să-ți dai voie să fii. Exprimarea prin artă se face într-un spațiu de non-judecată, fără vreun scop sau vreo condiționare estetică.De asemenea, ajută la eliberarea emoțiilor fără să ai o țintă care să suporte consecințele exprimării tale.Adică poți descărca furia generată de cineva drag, fără să-i vorbești direct, fără să ai un impact emoțional asupra acelei persoane. În plus, cei care-și dau voie să se exprime astfel, găsesc satisfacție în obiectul finit, îl pot păstra ca pe un *reminder* al abilităților lor, al faptului că pot, că sunt valoroși. Genurile „majore” ale artelor plastice - pictura, sculptura, grafica - sunt de multă vreme folosite în educaţie/art-terapie creativă şi se bucură de un bogat arsenal de comentarii teoretice, dar sunt foarte puţine scrierile care tratează în mod expres şi aprofundat tema domeniului ceramicii în cu raporturile sale cu educaţia şi cu artterapia.Art-terapia reprezintă o metodă valoroasă în diagnosticul tulburărilor emoţionale ale copilului.Prin gestul grafic copilul comunică o multitudine de aspecte corelate cu trăirile sale, cu căutarea identităţii, cu anxietăţile generate, cu mediul familiar şi profesional cu situaţiile de neglijare şi abuz.Este exprimată agresivitatea, frustrarea, tendinţa de dominare, stima de sine scăzută, rivalitatea în fratrie, absenţa speranţei, tristeţea, mecanismele de compensare şi de apărare a eului, aspecte psihotraumatice semnificative, soluţii de rezolvare a situaţiilor traumatice.Procesul terapeutic din art-terapie se bazează pe creativitatea artistului, care împreună cu cea a beneficiarului se contopesc într-un flux creativ ce este adaptat abilităţilor şi nevoilor beneficiarului. În acest proces, artistul art-terapeut recurge la mijloace preluate din educaţia artistică generală pentru a forma deprinderi psihomotorii, în vederea facilitării expimării nonverbale, astfel meşteşugurile artelor transformându-se în metode terapeutice. Artistul plastic cu abilităţi de comunicare nonverbală, prin înţelegerea orientărilor de expresivitate formală pe care artele le adoptă în dinamica evoluţiei lor, are, în art-terapia clinică, un rol unic şi de o importanţă fundamentală în cea ce priveşte:

amenajarea spaţiului de terapie (individuală şi de grup), asigurarea unui mediu facilitator intervenţiilor terapeutice prin utilizarea volumelor şi a spaţiului exterior în canalizarea tensiunilor psihice în exterior; organizarea unei activităţi psihomotrice mai încordate şi mai susţinute (în cazul nostru olăritul) cu importanţă în decontractarea psihomotorie - fenomen de bază în tehnicile de relaxare; ajustarea unor materiale din mediu şi transformarea lor în obiecte de artă, utilitare şi artizanat, pentru a pune în evidenţă anumite tensiuni interioare şi totodată pentru a asigura descărcarea tensiunilor psihice prin fenomenul de catharsis, ce contribuie la creşterea stimei de sine şi la reabilitarea dimensiunii socio-afective.Subliniez că, prin antrenare psihomotrică, art-terapeutul contribuie la depistarea prin vizualizare a traumelor, abuzurilor şi a cauzelor acestora - în situaţii de criză-, şi la relaxare, dezinhibare- în situaţii de postcriză. Prin folosirea limbajului nonverbal în depistarea aptitudinilor practice,de autocunoaştere, art-terapia contribuie la orientarea şcolară şi profesională,la dezvoltarea abilităţilor manuale, a calităţilor perceptive, a bunei orientări în spaţiu, ca trăsături ale personalităţii.In cazul practicării art-terapiei, artistul şi beneficiarul nu pun problema dacă „sunt suficient de bun”; se elimină judecăţile de valoare, importantă fiind plenitudinea exprimării spontane.Prezentăm spre exemplificare câteva cazuri clinice.Educaţia/art-terapia creativă este eficientă şi dezvoltă abilitaţile de adaptare atunci când participarea beneficiarului este voluntară. Prin abilităţile de adaptare dobândite în cadrul şedinţelor de art-terapie beneficiarul dobândeşte autoritate asupra mediului înconjurator, fapt ce contribuie la setimentul de competenţa .Antrenarea empatiei în relaţiile interpersonale, dezvoltarea unor strategii intrapersonale şi interpersonale de rezolvare a problemelor şi a conflictelor, spargerea blocajelor emoţionale, optimizarea capacităţilor de autocunoştere şi dezvoltarea capacităţilor cognitive (memorie, atenţie, limbaj, gândire), eliberarea de tensiuni, anxietate,înlăturarea frustrărilor acumulate şi a sentimentelor negative, perfecţionarea unor abilităţi deja formate (colaj, pictură, modelaj etc) şi dezvoltarea competenţei sociale, se numără printre beneficiile educaţiei/art-terapiei creative.Educaţia artistică şi art-terapia au în comun faptul că sunt forme de aplicaţii ale artei care integrează teorii şi practici ale pedagogiei artei într-un mediu de sprijin: muzee, galerii de artă, artă ambientală - stradală sau de interior-, natură, săli de clasă, sau studiouri de creaţie, în care artiştii se folosesc de influenţele oferite de mediile specifice practicării artelor, care prin caracterul lor pluri/inter/trandisciplinar, încurajează libertatea de creaţie, de gândire, de exprimare şi imaginaţia.Cred că nu există limitări în utilizarea artei ca metodă de terapie.De la pierderea cuiva drag sau a unei sarcini, până la eliberarea sentimentelor de furie, vină, rușine, neiubire de sine.

Indiferent de domeniul vieții în care ai nevoie de ajutor, există mereu cel puțin un tip de activitate practică, blândă, care te ajută să te eliberezi, să te exprimi sau să găsești răspunsuri în tine.Cercetarea privind efectul art-terapiei este încă la început.Rezultatele obținute până în prezent sunt deocamdată insuficiente pentru a fi trase concluzii generale legate de eficiența acesteia în ceea ce privește vindecarea și posibilele riscuri asociate.Efectul terapiei prin artă asupra copiilor printr-un studiu la care au participat fetițe cu vârsta între 8 și 11 ani, **victime ale unor abuzuri sexuale**, cele care au avut parte de o intervenție terapeutică bazată pe terapia prin artă au prezentat îmbunătățiri semnificative în ceea ce privește depresia și anxietatea.În cazul unor **copii bolnavi de leucemie** care sufereau intervenții medicale durereoase (biopsia măduvei spinării) terapia prin artă s-a dovedit benefică, făcându-i mult mai cooperanți și mai concentrați.Rezultatele unei cercetări la care au participat copii cu **tulburarea de stres post-traumatic** au arătat că simptomele celor care au participat la terapia prin artă nu s-au modificat semnificativ comparativ cu cei care nu au avut intervenții terapeutice, deși cei din prima categorie au prezentat mici semne de îmbunătățire la nivelul stresului acut. De aceea sunt necesare studii suplimentare.Culorile se asociază cu emoții și experiențe din trecut. Această mandală poate repezenta un eveniment sau circumstanțe din trecut. În funcție de felul în care evoluăm, noi spunem diferit aceeași poveste despre trecut.Mandala trecutului ***(**„Mandala este o imagine arhetipală a cărei apariție este atestată de-a lungul epocilor. Ea semnifică plenitudinea sinelui.” -Carl Jung)* reprezintă o poveste referitoare la un eveniment sau poate fi un tablou general al trecutului.Tot ce ai de făcut este să dai frâu liber imaginației și vei avea parte de noi revelații despre trecutul tău.

În concluzie, art-terapia alături de celelalte intervenţii (medicaţie specifică, psihoterapie, asistenţă socială),contribuie la ameliorarea până la dispariţie a simptomatologiei şi are influenţe pozitive asupra imaginii de sine a copiilor şi adolescenţilor.

BIBLIOGRAFIE

1. AMERICAN PSYCHIATRIC ASSOCIASION, Manual de Diagnostic şi Statistică a tulburărilor Mentale DSMIV-TR- 2000- Asociaţia Psihiatrilor Liberi din România 2003, p 39-133.

2. MENTAL HEALTH, PSICHIATRY AND THE ARTS- a teaching hanbook- Reacliffe Publishing, Oxford- New Zork, Victoria Tishler.

UTILIZAREA TEHNOLOGIILOR DIGITALE ÎN EDUCAȚIA INCLUZIVĂ

INFORMATICIAN MARUSAC SIMONA OANA
ŞCOALA GIMNAZIALĂ *ŞTEFAN CEL MARE* BISTRIŢA

Conceptul *educaţie incluzivă* a luat naştere ca răspuns la abordările tradiţionale şi perimate, conform cărora anumite categorii de copii au fost excluşi din şcolile de masă din motivul dizabilităţii, dificultăţilor/problemelor de învăţare, vulnerabiliăţii familiei sau alte motive.

O prezentare foarte ilustrativă a evoluţiei conceptului este dată în imaginile de mai jos:

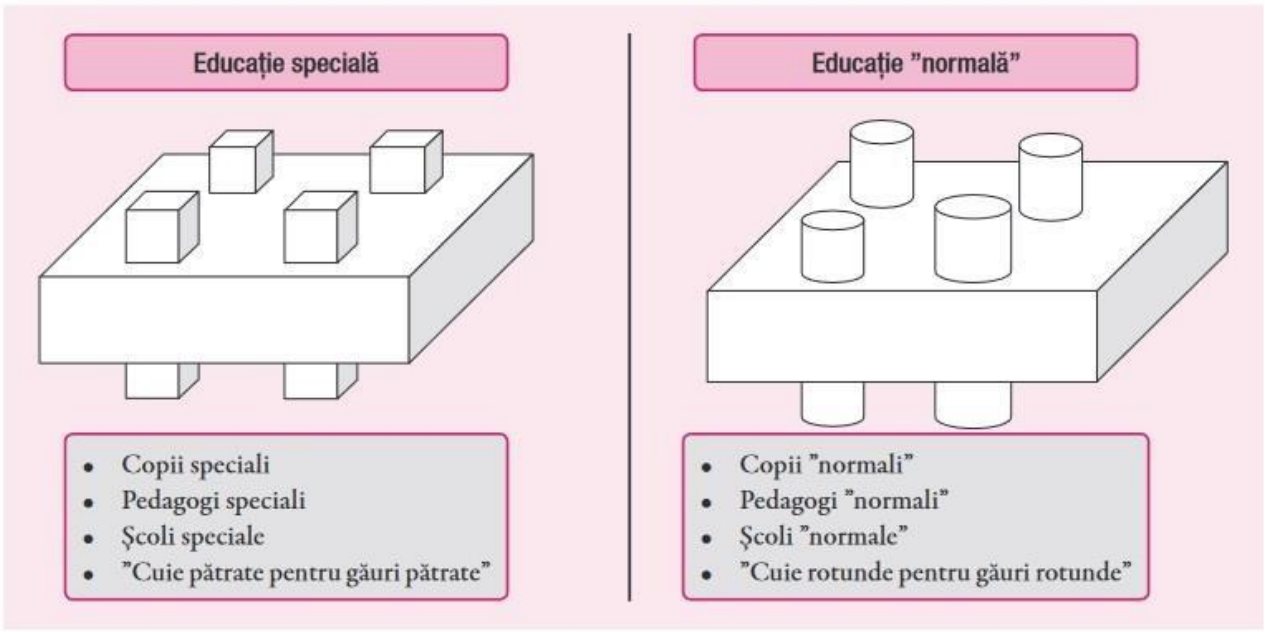

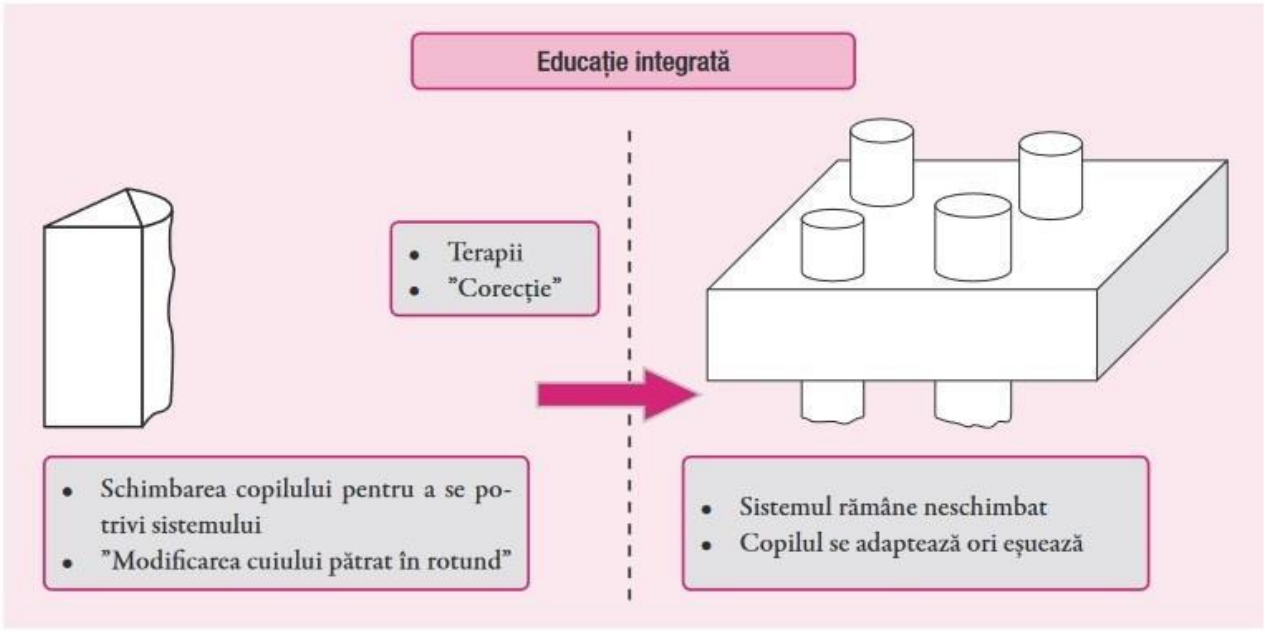

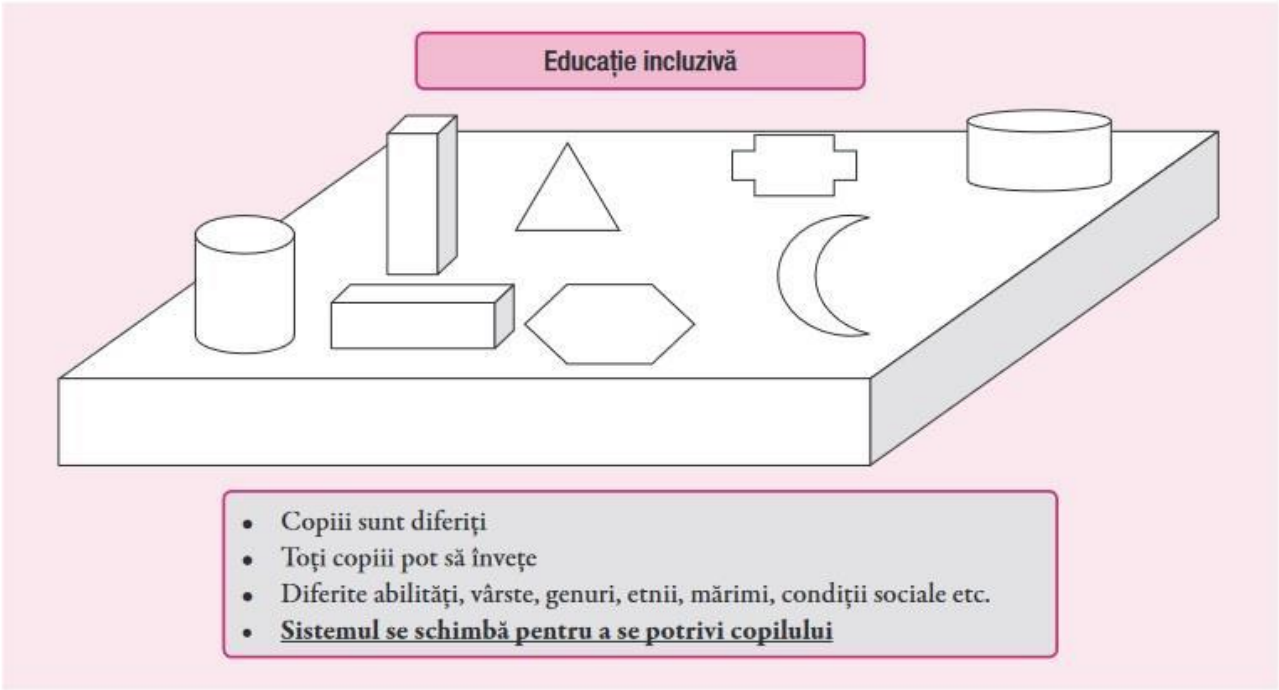

Modul în care este înțeleasă educația incluzivă are un impact semnificativ nu numai asupra modului în care este abordată ea de dascăli, dar și asupra dezvoltării elevilor în a fi capabili să ia cele mai bune decizii pentru cursul vieții lor.

Utilizarea tehnologiilor digitale în educația incluzivă are rol important atât pentru comunicare, colaborare, dezvoltare profesională, cât și pentru a îmbunătăți incluziunea și implicarea activă a elevilor.

Profesorul va stimula cu ajutorul tehnologiei intuiția, entuziasmul și participarea activă a elevilor, ceea ce deseori este un deziderat greu de atins prin predarea tradițională care poate fi uneori plictisitoare, sufocând curiozitatea și implicita participare a elevilor.

Printre platformele și aplicațiile care facilitează interacțiunea și învățarea elevi/profesori, elevi/elevi, mentionez cateva platforme si aplicatii care se pliază usor pe elevii cu CES:

CHATTER PIX KID este o aplicație de editare foto gratuită, care dă voce unor imagini (fotografii / desene etc.), recomandată pentru vârste între 6 și 12 ani care se pliază pe majoritatea conținuturilor din învățământul primar. Avantajul ei este că le creează elevilor contextul pentru a exersa interactiv ceea ce au documentat și au învățat, încurajându-le creativitatea și încrederea în sine. Este o aplicație ușor de folosit. Elevilor le place să se înregistreze cu vocea lor, exersând astfel și abilități de comunicare.

https://www.youtube.com/watch?v=984gbi9Hwug&t=2s

WORDWALL - platformă în care există mii de activități deja create pentru copii cu nevoi speciale. Se poate face cont gratuit si 5 activităţi gratuite. Un avataj al aplicației Wordwall ar fi că aceasta permite profesorilor să transfere același conținut de învățare de la un șablon la altul dacă decid să schimbe formatul de livrare. Opțiunile includ: chestionare cu variante multiple, exerciții de sortare pe grupe, exerciţii de asociere, căutare de cuvinte sau chiar cuvinte încrucișate. Mulți copii care se confruntă cu anumite întârzieri de vorbire sau de învățare pur și simplu nu pot organiza, reține și procesa informațiile în mod eficient. Creierul lor nu funcționează așa, iar acest lucru poate fi paralizant

atât pentru abilitățile academice, cât și pentru viața de viață. Astfel de aplicaţii pot ajuta elevii cu cerinţe educaţionale speciale

https://wordwall.net/en-ro/community/educa%c8%9bie-de-nevoi-speciale

PADLET - un website și o aplicație care le permite elevilor să creeze propriul proiect individual sau de echipă, care poate conține imagini, text, linkuri, fișiere audio și video postate ca niște notițe pe un perete virtual. Toate într-un singur loc, aranjate în formate prestabilite sau ușor de personalizat de la zero, creative și colorate, atractive pentru ei. Padlet, oferă chiar în varianta gratuită numeroase funcționalități. Permite elevilor să co-creeze portofolii, proiecte,materiale, sarcini de lucru.

Intuitivă și atractivă, platforma Padlet are 2 importante avantaje: versatilitatea (se pot încărca documente, linkuri, imagini, fișiere audio și video) și încurajarea colaborării, mai mulți elevi pot contribui la același proiect pe un peretele virtual.

https://www.youtube.com/watch?v=c-wwTR7Rm_U&t=1s

Recomandări pe care materialele digitale destinate elevilor cu CES ar trebui să le conțină:

- materiale video de maximum 5 minute (mai bine separăm conținutul în mai multe videoclipuri, cu obiective clare de învățare, cu perioade de reflecție, decât să includem un discurs mai lung);
- încercăm ca mesajul text/grafic (imagini) de pe ecran să fie complementar mesajului audio;
- evităm prezentarea de slide-uri de pe care să citim textul;
- oferim instrucțiuni clare elevilor înainte și în timpul vizualizării materialelor;
- evităm să încărcăm ecranul cu multe elemente care pot distrage atenția celui care învață;
- putem lăsa spațiu alb/nefolosit, unde ochii se pot odihni;
- oferim contextul în care elevii să poată oferi feedback pentru materialul prezentat;
- încurajăm elevii să creeze materiale digitale/tutoriale, să prezinte și primească/ofere feedback;
- ne folosim pe cât posibil de expresivitatea chipului și de voce pentru a capta atenția elevilor și pentru a-i motiva să participe la învățare;
- marcăm vizual/verbal ideile importante, folosind un ton conversațional, entuziast și autentic.

Bibliografie

1. https://mecc.gov.md/sites/default/files/educatie_incluziva_final.pdf
2. https://indreptardigital.ro/2020/05/07/3-activitati-digitale-de-invatare-de-ziua-europei-tutoriale-video/?fbclid=IwAR3nuSC3ZXEO1bfFBylYZ2c7cHBtIEZXvMvGhDXV3fw8NYgVUyq-E0Prh5k

MANAGEMENTUL CURRICULUMULUI DIFERENȚIAT

GHIURCA SIMONA FLORINA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ ȘTEFAN CEL MARE, BISTRIȚA

În contextul reformei din învățământ, profesorii sunt primii responsabili pentru aplicarea principiului la diversitate, ce face indispensabilă cunoașterea profilului individual și a nevoilor educaționale particulare ale elevilor. Cunoașterea profundă a fiecărei categorii de elevi și chiar a fiecărui elev permite decizii asupra urmării unui anumit traseu cognitiv de învățare.

În activitatea didactică avem mereu de-a face cu alte și alte personalități în formare, dar cunoștințele, priceperile, deprinderile și capacitățile pe care dorim să le formăm sunt aceleași pentru toți elevii. Nu e ușor deloc pentru profesori să țină seama de mai multe aspecte: un anumit specific psihologic, un anumit nivel de dezvoltare intelectuală, volumul de cunoștințe, experiența de viață, stilul de învățare și altele. Prin desfășurarea diferențiată a activității trebuie să urmărim să-i ajutăm pe elevi să se dezvolte la nivelul la care îi permit posibilitățile sale prin eforturi progresive.

Se spune că nu există elevi buni și elevi răi, ci numai elevi care sunt buni la lucruri diferite și că fiecăruia trebuie să-i punem pe umeri atât cât poate duce. Prof.univ.dr.Constantin Cucoș spunea că a vorbi pe treizeci de voci (dacă atâția elevi sunt într-o clasă), simultan, într-o unitate de timp determinată (ora) este imposibil. Dar, sugerează că am putea vorbi pe mai puține voci, spre exemplu trei: una pentru elevii slabi, una pentru elevii mediu dezvoltați și alta pentru cei cu posibilități deosebite. Să împărțim clasa pe grupe de elevi cam de același nivel, iar sarcinile să fie cu grade diferite de dificultate sau prin activitatea frontală, să distribuim sarcini diferențiate.

Pentru a evita etichetarea elevilor prin organizarea grupelor de nivel, trebuie să găsim un echilibru între activitatea frontală, cu activitatea pe grupe sau individuale. Să evităm separarea cu caracter permanent a elevilor capabili de performanță de elevii cu cerințe educaționale speciale. Tratarea diferențiată trebuie să țină cont și de particularitățile psihice ale copiilor, să ne adaptăm stilul de lucru ținând cont și de temperamentele acestora. Mediul curricular al școlii și al clasei,

atmosfera de lucru generală (psihologică, fizică, socială) pot fi modelate în vederea optimizării învățării.

Scopul pedagogilor este acela de a oferi copiilor cu cerințe educative speciale posibilitatea de a comunica și a se manifesta în mod deschis, de a-și dezvolta propriul potențial intelectual, aptitudinal/vocațional, de a le facilita obținerea independenței socio-emoționale și sprijini în a trăi cu demnitate. Unul din factorii implicați puternic în adaptarea socio-profesională a copiilor cu dizabilități, este stabilitatea emoțională, prezența tulburărilor afective reprezentând una din caracteristicile deficienților, dar și datorită faptului că asupra acestora se poate acționa mai eficient decât a nivelului intelectual. Modificarea emoțiilor se poate face și prin schimbarea modului de a interpreta evenimentele, apelând la gândire. Stabilitatea emoțională intervine în determinarea succesului profesional, în adaptarea și integrarea socială a indivizilor. În atitudinea pedagogică față de copil, iubirea este singura terapie adevărată. În acest fel, nu va apărea niciodată frica de educator, frică ce poate genera ulterior în copii minciuna, fățărnicia și pierderea încrederii în educator.

Menținerea echilibrului între activitățile fizice și cele de concentrare, dintre participarea activă și ascultare, sunt câteva dintre provocările cărora educatorul trebuie să le facă față în activitatea copiilor cu dizabilități. Sunt intervale de timp în care un copil are nevoie de o abordare individualizată, în afara grupului, pentru a avea șansa să lucreze și să depășească o dificultate legată de dizabilitatea sa. Tratarea diferențiată se referă și la formarea unor atitudini comportamentale corespunzătoare și uneori e necesară intervenția psihologului și la orele de consiliere făcute după orele de școală.

Copiii prosperă atunci când li se oferă libertatea într-un mediu propice nevoilor lor. Rezultatele la învățătură sunt mai bune dacă elevii se angajează în relații de cooperare decât de competiție. Pentru a răspunde unor nevoi atât de diferite, nu se pot oferi rețete, ci numai orientări generale. Depinde de fiecare situație în parte, de creativitatea și implicarea noastră în activitatea didactică.

Bibliografie

Golu, P., Zlate, M. Verza, E, (1995), *Psihologia copilului*, Editura Didactică și Pedagogică, București

Bocoș, M., Chiș, V.(2013), *Management curricular. Repere teoretice și aplicative*, Editura Paralela 45, Pitești

Weihs, T.J. (1992), *Copilul cu nevoi speciale. Elemente de pedagogie curativă*, Editura Humanitas, București

INCLUZIUNEA SOCIALĂ ȘI ȘCOLARĂ A ELEVULUI CU CES

GABOR BORȘ LUCREȚIA / HOZA SILVIA PAULA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ȘTEFAN CEL MARE” BISTRIȚA

Fiecare copil prezinta particularități individuale și de relație cu mediul, trăsături care necesită o evaluare și o abordare personalizată. Fiecare copil este unic și își are propria să valoare, indiferent de problemele pe care le prezintă în procesul de învățare școlară. Copii cu deficiențe au și ei aceleași trebuințe în creștere și dezvoltare. Acești copii au în același timp și anumite necesitați, particulare, specifice, individualizate. Ei sunt diferiți din punct de vedere al temperamentului, motivațiilor, capacității chiar dacă prezintă același tip de deficientă.

Educația sau școala inclusiva implică cu necesitate pregătirea de ansamblu a școlii și societății, pentru a primi și satisface participarea persoanelor cu handicap la medii școlare și sociale obișnuite, că elemente componente naturale ale diversității umane, cu diferențele ei specifice.

Educația sau școala inclusivă implică ideea de schimbare, a școlii și societății în ansamblu, cu scopul de a raspunde dezideratului societății viitorului - „o societetate pentru toți” comprehensivă și integratoare prin însăși natura ei, care să răspundă potențialului și aspirațiilor tuturor copiilor, inclusiv ale ceror deosebiți de dotați sau talentați, ale celor care nu fac față în prezent în școala obișnuită, ale celor cuprinși în școlile speciale separate.

Integrarea școlară este un proces de includere în școlile de masă/clase obișnuite la activitățile educative formale și nonformale, a copiilor considerați că având cerințe educative speciale.

Integrarea copiilor cu CES permite, sub îndrumarea atentă a cadrelor didactice, perceperea și înțelegerea corectă de către elevii normali a problematicii și potențialului de relaționare și participarea lor la serviciile oferite în cadrul comunității.

Noțiunea de integrare presupune exsitenta unor relații între membrii unui grup, relații bazate pe recunoașterea integrității lor, a valorilor și drepturilor comune pe care le au. Integrarea (relația stabilită între individ și societate) atinge mai multe niveluri, de la simplu la complex, și anume:

- integrarea fizică;
- integrarea funcțională;
- integrarea socială;
- integrarea personală;
- integrarea societală;

Toate aceste niveluri ale integrării sunt într-o relație de interdependență. În școală, integrarea socială presupune includerea copiilor cu CES în toate activitățile din viață școlară, fară discriminare. De asemenea, copii cu CES sunt incluși și în activitățile extrașcolare. Integrarea socială se bazează pe faptul că persoana în dificultate se poate folosi în mod neîngrădit de toate facilitățile create și stipulate oficial, iar fenomenul de incluziune ține deja de cutuma socială, fară a mai fi nevoie de apel la anumite dispoziții din partea unei autorități. Integrarea copiilor cu cerinţe speciale se poate realiza dacă există colaborarea permanentă între: elevi, profesori, părinţi, consilieri, organizaţii nonguvernamentale şi alţi parteneri viabili care se pot implica. În viziunea şcolii/educaţiei incluzive, cooperarea constituie un element fundamental, determinant pentru realizarea succesului, succesul privit ca autonomie şi independenţă necesară inserţiei sociale post-şcolare sau/şi post-instituţionale

Educația specială se referă la adoptarea, completarea și flexibilitatea educației pentru anumiți copii în vederea egalizării șanselor de participare la educație în medii de învățare obișnuite.

Condițiile de care are nevoie copilul cu CES sunt:

- Condiții de stimulare și sprijin a dezvoltării din cele mai timpurii perioade;
- Flexibilitate didactică;
- Adaptarea curriculumului la posibilitățile individuale;
- Individualizarea educației;
- Protecție socială;
- Programe individualizate de intervenție;
- Integrare școlară și socială.

Cerințele educative speciale se axează pe particularitățile individuale de dezvoltare, de învățare, de relație cu mediul și necesită o evaluare și o abordare personalizată a necesitaților copilului.

Cerințele educative speciale sunt interpretate ca unitate în dezvoltarea copilului, stilul unic de adoptare, de învățare, de integrare, în nivelul individual de dezvoltare fizică și psihică cu caracteristici biologice, fizice, psihice și sociale.

Educația integrată se referă la integrarea în structurile învățământului general cu CES pentru a oferi un climat favorabil dezvoltării armonioase și cât mai echilibrate acestor categorii de copii.

Educația integrată a copiilor cu CES urmărește dezvoltarea capacităților fizice și psihice a acestora care să-i apropie cât mai mult de copii normali, a implementării unor programe cu caracter corectiv-recuperator; stimularea potențialului restant, ce permite dezvoltarea compensatorie a unor funcții menite să le suplinească pe cele deficitare; crearea climatului afectiv în vederea formarii motivației pentru activitate, în general și pentru învățare, în special asigurarea unui progres continuu în achiziția comunicării; formarea unor abilitați de socializare și relaționare cu cei din jur; formarea de

deprinderi cu caracter profesional și de exercitare a unor activități cotidiene; dezvoltarea comportamentelor adaptative și a însușirilor pozitive ale personalității, care să faciliteze normalizarea deplină.

Fiecare copil cu CES trebuie să beneficieze de un program adecvat și adaptat de recuperare, care să dezvolte maximal potențialul fizic și psihic pe care îl are. Integrarea urmărește valorificarea la maximum a disponibilităților subiectului deficient și antrenarea în mod compensatoriu a palierelor psiho-fizice care nu sunt afectate în așa fel încât să preia activitatea funcțiilor deficitare și să permită însușirea de abilitați care să înlesnească integrarea eficienta în comunitatea normala. Prin integrare, se realizează și o pregătire psihologică a copilului, care să contribuie la crearea unor stări efectiv emoționale corespunzătoare, în care confortul psihic este menținut de satisfacțiile în raport cu activitățile desfășurate. Raportul relației socializare, integrare, incluziune, are în vedere implicațiile practice și teoretice ce privesc evoluția sistemului de organizare a educației speciale și a pregătirii copiilor pentru integrarea și incluziunea în activitățile profesionale și în colectivitățile sociale.

Exista diferite forme de integrare a copiilor cu CES și anume:

· Forme de integrare totala parțială-elevii cu CES petrec doar o parte din timpul sau în scoală obișnuită sau la anumite discipline, școlare unde pot face față;

· Forme de integrare totală- elevii cu CES petrec tot timpul în scoală obișnuită cu excepția programelor terapeutice care se pot desfășură în spații speciale, destinate acestui scop;

· Și forme de integrare ocazională – participare în comun la diferite excursii, serbări, întreceri sportive, spectacole, etc.

Fiecare cadru didactic pus în ipostaza de a avea în colectivitatea sa un copil cu CES, acționează în urma unei reflecții îndelungate. Trebuie precizat, de asemenea, că alături de cadrele didactice şi colegii de clasă, un rol important în asigurarea succesului copiilor cu CES este atribuit familiei şi părinţilor acestor copiii. A fost demonstrat, de altfel, că în acele cazuri în care părinţii şi familia, în general s-au implicat activ în procesul de învăţare, copiii cu CES au avut rezultate mult mai eficiente. Prin această implicare activă a familiei se crează, de fapt, o comunitate incluzivă ce-i va ajuta pe copiii cu CES să se integreze mai repede şi cu mai mult succes în societate, după terminarea studiilor.

Relația dintre părinți, cadre didactice și copii cu CES trebuie privită într-un mod total pozitiv.

Un obiectiv important al școlii inclusive îl reprezintă sprijinul acordat pentru menținerea în familie a copiilor cu CES. De aceea, se pune problema respectării principiului normalizării ce se refera la condițiile de mediu și viață, la eliminarea separării copiilor cu CES și la acceptarea lor alături de ceilalți copii.

Bibliografie

1. Verza, E. , Păun, E. „Educația integrată a copiilor cu handicap”, Unicef, 1998

2. Popescu, E. , Plesa, O.(coord) „Handicap, retardare, integrare”, București, Pro Humanita, 1998

3. Vramas, T. „ Învățământ și/sau inclusiv”, Ed. Aramis, 2001

4. Ghergut. Alois. (2005). Sinteze de psihopedagogie specială- Ghid pentru concursuri și examene de obținere a gradelor didactice. Editura Polirom. Iași.

5. Ghergut. Alois. (2006). Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale- Strategii diferențiate și incluzive în educație. Editura Polirom. Iași

6. Institutul de Științe Pedagogice (Scrisoare metodica). (1967). Orientarea școlară și profesională. Editura Didactică și Pedagogică, București.

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ- ACTUALITATE ȘI DEZIDERAT

PROF. ÎNV. PRIMAR GANEA SANDA
ȘC. GIMN. „ȘTEFAN CEL MARE” BISTRIȚA

„Să nu-i educăm pe copiii noştri pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari şi nimic nu ne permite să ştim cum va fi lumea lor. Atunci să-i învăţăm să se adapteze.” – Maria Montessori

Conceptul de educaţie incluzivă se bazează pe principiul dreptului egal la educaţie pentru toţi copiii, indiferent de religie, etnie, limbă vorbită, de mediul social sau cultural din care provin sau condiţiile economice în care trăiesc.

Incluziunea şcolară (concept care îl subsumează pe cel de integrare) poate fi definită ca un ansamblu de măsuri luate în vederea extinderii scopului şi a rolului şcolii obişnuite, pentru a putea face faţă unei diversităţi mari de copii. Incluziunea presupune ca învăţământul să se adapteze cerinţelor copiilor pentru ca toţi aceștia să poată învăţa împreună, indiferent de dificultăţile pe care le întâmpină. Învăţământul trebuie să fie orientat spre satisfacerea nevoilor copilului şi nu invers.

Incluziunea implică schimbări profunde. Acestea se bazează pe ideea că adaptările, care se realizează din punct de vedere metodologic şi organizaţional ca răspuns la dificultăţile înregistrate de elevi în învăţare, vor contribui la formarea şi dezvoltarea tuturor copiilor.

Educația incluzivă se bazează pe drepturile umane. Potrivit principiilor drepturilor omului, orice copil are dreptul la o educație bună, de calitate, indiferent de nivelul capacităților de dezvoltare sau de apartenența lui, care să trebuie să conducă la dezvoltarea capacităților cognitive și de integrare socială. Diferențele școlare în funcție de apartenența la o anumită categorie socială sau în funcție de nivelul de dezvoltare intelectuală nu sunt justificate.

Școala de masă este cea care asigură mediul, nivelul de calitate al învățământului și însușirii aptitudinilor cognitive. Copiilor cu dificultăți, pentru a le ușura intrarea în școlile de masă, acestea trebuie să asigure o atmosferă primitoare și de acceptare. Conceptul de incluziune merge dincolo de conceptul de integrare. Când vorbim de integrare se sugerează un individ care este în afara grupului și pentru care se face un efort pentru a-l primi în grup. Totodată, incluziunea pornește și de la principiul că individul, oricât ar fi de diferit, el face parte din grupul social.

Școala incluzivă trebuie să fie deschisă către orice elev, să îl valorizeze. Este „şcoala care recunoaşte dreptul fiecărui elev“, şcoala care-i primeşte pe toţi cu căldură, care oferă sprijin tuturor copiilor, în special celor care au nevoie în mod deosebit. Dascălii trebuie să desfăşoare activităţi bazate pe lucrul în echipă, pe cooperare, pe monitorizarea constantă a eficacității activităților de predare – învățare – evaluare la nivelul fiecărui copil. De asemenea, trebuie respectate programele de sprijin și remediere școlară, utilizarea posibilităților oferite de curriculum-ul la decizia școlii si implicarea părinților în diverse activitati extracurriculare.

Procesul de incluziune a copiilor cu CES depinde de mai mulţi factori: de cadrele didactice, de şcoală, de factori exteriori şcolii.

„Incluziunea” se referă la faptul că oricine, indiferent de deficiența sa sau de dificultățile pe care le întâmpină în învățare, trebuie tratat ca un membru al societății, iar diversele servicii speciale de care are nevoie, trebuie furnizate în cadrul serviciilor sociale, educaționale, medicale şi celelalte servicii puse la dispoziția tuturor membrilor societăți.

Astfel, incluziunea şi „educația incluzivă” pun accentul pe necesitatea ca sistemul educațional şi şcolile/ grădinițele să se schimbe şi să se adapteze continuu pentru a răspunde diversității copiilor şi nevoilor ce decurg din acestea.

Educația incluzivă se defineşte prin următoarele particularități:

• susține şi confirmă că toți copiii pot învăța şi au nevoie de o formă de sprijin pentru învățare;

• urmăreşte să identifice şi să minimizeze barierele învățării;

• este mai cuprinzătoare decât educația formală obişnuită cuprinzând: educația pentru familie, pentru comunitate, alte oportunități de educație în afara şcolii ;

• presupune schimbare de atitudini, comportamente, curriculum, care să satisfacă diversitatea copiilor, inclusiv a celor cu CES;

• este un proces dinamic, care se dezvoltă continuu în funcție de cultură şi context;

• este parte a strategiei de dezvoltare a unei societăți incluzive.

Cadrele didactice trebuie să identifice elevii cu nevoi educaționale speciale (CES), să încerce să-i cunoască, să-i descopere, să le acorde atenție, să descopere factorii care susțin sau împiedică învățarea. Principalul obiectiv însă este de a „construi încrederea copiilor “, de a crea un mediu educaţional stimulativ din punct de vedere intelectual, emoţional, de a găsi strategii prin care să dezvoltăm empatia și înțelegerea.

Metodele activ-participative utilizate trebuie să permită elevilor să-şi satisfacă cerințele educaționale prin efort personal sau în colaborare cu alţii. Utilizarea metodelor de învăţare prin

cooperare, a evidențiat o serie de rezultate, cele mai evidente fiind: creşterea motivației elevilor pentru activitatea de învăţare, încrederea în sine bazată pe acceptarea de sine, atitudine pozitivă, relații mai bune cu colegii.

Educația incluzivă se bazează pe modificări, transformări pentru a putea susține participarea tuturor elevilor la procesul instructiv-educativ. Presupune un proces de adaptare continuă a instituției de învățământ pentru a putea fi valorificate permanent resursele materiale și umane existente și pentru a fi realizat suportul material pentru toți participanții la educație.

Așadar, concluzionând, educația incluzivă presupune sarcina extinderii școlilor obișnuite, adaptarea acestora pentru a găzdui alte categorii de copii, în special pe cei cu nevoi educaționale speciale.

1. Roșan A., 2015, Psihologie specială, Editura Polirom

2. Vrasmas T., 2001, Învățământul integrat și / sau incluziv pentru copiii cu cerințe educative speciale, Ed. Aramis, Bucuresti.

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ-EDUCAȚIA TUTUROR

CRISTUREAN-PAȘCA SINEFTA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ„ȘTEFAN CEL MARE" BISTRIȚA

Educația incluzivă este cea mai eficientă modalitate de a oferi tuturor copiilor o șansă echitabilă de a merge la școală, de a învăța și de a-și dezvolta competențele de care au nevoie pentru a se dezvolta. Indiferent de dizabilitate, aceștia pot participa în procesul educațional, având șanse și oportunități egale.

Educația incluzivă **este un mod de a gândi creativ** pentru a face din școala un loc în care toți copiii sunt egali.Creativitatea poate însemna ca profesorii să învețe să predea în moduri diferite sau să își proiecteze lecțiile astfel încât toți copiii să fie implicați

Educaţia diferenţiată vizează adaptarea activităţii de instruire la posibilităţile diferite ale elevilor, la capacitatea de înţelegere şi ritmul de lucru propriu unor grupuri de elevi sau chiar fiecărui elev în parte.Pentru ca educaţia copiilor cu cerinţe speciale să fie eficientă, pe de o parte trebuie să aibă un caracter integrat, iar pe de altă parte trebuie să aibă un caracter diferenţiat, să fie adaptată particularităţilor elevilor. Caracterul integrat al învăţământului ne pune în faţa problematică a situaţiei în care un copil cu handicap este integrat într-o clasă obişnuită.Pentru copilul cu handicap aceasta înseamnă a fi înţeles şi acceptat, cu tot ce are el pozitiv, cu tot ce poate aduce vieţii de grup. Această normalizare a relaţiilor este benefică şi pentru ceilalţi elevi, care învaţă să respecte dreptul la diferenţă, Conceptul de cerinţe educative speciale (CES) aspiră la depăşirea tradiţională a separării copiilor în diferite categorii printr-o abordare non-categorială a tuturor copiilor.

Copiii cu CES sunt copii ale căror nevoi (cerințe) speciale sunt educaționale şi derivă, în principal, din deficienţe mintale, fizice, senzoriale, de limbaj, socio-afective și de comportament ori asociate, indiferent de severitatea acestora. Lor li se adaugă şi unii copii ocrotiți în instituții rezidențiale, copii/elevi din învățământul obișnuit care prezintă tulburări/dificultăţi de învăţare și/sau adaptare şcolară. Fără abordarea adecvată a acestor cerințe speciale nu se poate vorbi în mod real de egalizarea șanselor/premiselor de acces, participare şi integrare școlară şi socială. Toate aceste categorii de copii au aceleași trebuințe de bază în creștere şi dezvoltare ca şi ceilalți - nevoia de afecțiune şi de securitate, de apreciere şi întărire pozitivă, de încredere în sine, de responsabilitate și independență.

Viața copiilor atipici este încărcată de presiuni sociale, provocări la care fac față zilnic și temeri pentru viitor. Şcolile deschise, prietenoase, în care se urmăreşte flexibilizarea curriculumului, calitatea predării-învăţării, evaluarea permanentă şi parteneriatul educaţional sunt şcoli incluzive.

O școală incluzivă oferă copiilor cu nevoi speciale locul sigur, primitor și liniștit, care să le faciliteze dezvoltarea.Iată câteva dintre beneficiile de care aceștia se pot bucura:

- Au șansa de a învăța observând și interacționând cu alți copii de vârste similare.

Școala incluzivă le oferă timpul și sprijinul de a construi relații cu alți copii. Micuții cu nevoi speciale au oportunitatea de a învăța în propriul ritm, într-un mediu bazat pe suport, fiind mai motivați cu alți școlari în jurul lor.

- Au șansa de a practica abilități sociale în situații din lumea reală.

Expunerea la o varietate mare de activități îi stimulează pe cei mici, aceștia având mai multă încredere în sine și fiind mai autonomi în situațiile de zi cu zi.

- Își pot dezvolta sentimentul de apartenență și devin mai bine pregătiți pentru viața în comunitate.

Petrecerea vârstei fragede de școlar într-un mediu bazat pe incluziune va avea inevitabil efecte pozitive asupra copiilor. Aceștia se vor putea integra mai ușor în grupuri, fiind mai sociabili și mai determinați să-și facă vocea auzită.

Potrivit studiilor, implicarea copiilor cu autism și alte dizabilități în activități alături de alți copii tipici, împreună cu terapiile susținute, cresc gradul de recuperare și funcționare al acestora cu până la 80%.

Şcoala de tip incluziv este şcoala de bază accesibilă, de calitate şi care îşi îndeplineşte menirea de a se adresa tuturor copiilor, a-i transforma în elevi şi a-i deprinde şi abilita cu elementele esenţiale necesare integrării lor sociale.

Principiile cheie ale incluziunii au în vedere următoarele concepte fundamentale:

- valorizarea diversităţii;
- dreptul de a fi respectat;
- demnitatea fiinţei umane;
- nevoile individuale înţelese ca cerinţe individuale;
- planificarea;
- responsabilitatea colectivă;
- dezvoltarea relaţiilor şi culturii profesionale;
- dezvoltarea profesională;
- şanse egale.

Un sistem ideal incluziv ar avea următoarele caracteristici:

- politicile incluzive în şcoală ar conduce la o şcoală care încearcă să includă toţi elevii din comunitate şi în care există un program eficient de integrare pentru toţi elevii noi;

- elevii au dreptul să studieze orice materie şi să participe la toate activităţile;

-şcoala dispune de o politică eficientă de reducere a absenteismului elevilor şi de reducere a exmatriculărilor din motive disciplinare, a încercărilor de intimidare şi de abuz asupra elevilor şi între elevi ;

- strategia de elaborare a curriculumului ţine seama de diversitatea elevilor în ceea ce priveşte diferenţele culturale, lingvistice, de sex, realizările şi deficienţele acestora;

- şcoala realizează adaptări ale clădirii care să o facă accesibilă tuturor;

- sistemul de evaluare practicat de şcoală apreciază adecvat rezultatele tuturor elevilor;

Și școala noastră putem să spunem că este o școală incluzivă, deoarece încearcă să integreze toți copiii cu CES.

Atât în generația trecută, cât și în această generație, în prezent clasa a IV-a, am avut și eu copii cu CES. Am observat că s-au integrat foarte repede în colectivul clasei, chiar dacă întâmpinau dificultăți în învățare. Colegii au înțeles situația lor și chiar i-au ajutat.

În actuala clasă am un elev venit din clasa a II-a, diagnosticat cu. intelect liminar, tulburare hiperkinetică cu deficit atențional, dificultăți de învățare pe fondul liminarității, retard curricular.La început se descurca foarte greu, nu cunoștea literele, nu reușea să facă calcule simple la matematică, dar pe parcurs, cu multă muncă și răbdare(făceam ore online cu el separat) a căpătat încredere în forțele proprii, și a progresat foarte mult. Acum reușește să citească un text în ritm propriu, iar la matematică face adunări și scăderi cu trecere peste ordin cu numere mari. S-a integrat foarte bine în colectivul clasei, este foarte sociabil și prietenos și este apreciat de colegi.

Beneficiile incluziunii sunt numeroase, nu numai pentru copiii atipici și familiile lor, ci pentru toți copiii. Aceștia învată importanța acceptării altor persoane și faptul că deși toți suntem diferiți, fiecare are abilități unice. De asemenea, copiii pot învață unii de la alții, astfel crescând si dezvoltându-se armonios împreună.

Bibliografie

BALAN V., BORTĂ L., BOTNARI V. Educaţie incluzivă: Unitate de curs, Min. Educaţiei, Culturii şi Cercetării al Rep. Moldova

NECULAU A.,BONCU ȘT. Perspective psihosociale în educaţie.

FERREOL G.,NECULAU A. Minoritari, marginali, excluși, Iași: Polirorm

„COMUNICAREA GRĂDINIȚĂ – FAMILIE, CHEIA INTEGRĂRII CU SUCCES A COPIILOR CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE”

Prof.înv. preșcolar Baba Andreea Teofana
Grădinița cu P.P.,Nr.12,Huși, Jud. Vaslui

Frumusețea omenirii constă în diversitatea Etniilor de pe pământ, fiecare dintre acestea contribui and la patrimonial cultural mondial, cu specificulei.

Fiecare copil este unic şi îşi are propria sa valoare, indiferent de problemele pe care le prezintă în procesul de învățare școlară. Recunoașterea Drepturilor Egale Pentru Toți Oamenii, în general și pentru toți copiii, în special, fără discriminare, subliniază faptul că nevoile fiecăruia sunt la fel de importante.

Relația dintre părinți și instituția educațională are o importanță crucială pentru progresul în dezvoltarea copilului și eficiența oricărei instituții implicate în proces. Familia este capul de listă în topul partenerilor unei instituții educaționale. Și cum un parteneriat nu se produce instantaneu, dar presupune o călătorie lungă, el trebuie clădit de la bun început pe principii, menite să asigure angajarea părinților și grădiniței într-o relație autentică și pozitivă. Acestea se referă la promovarea respectului și încrederii, egalizarea șanselor, confidențialitate, informarea și comunicarea eficientă cu părinții, abilitarea și valorizarea lor. În Condițiile Respectării Acestor principii, un părinte se va simți tratat cu respect și responsabilitate, indiferent de statutul, apartenența etnică, credințele sau convingerile sale. O relație cu familia va funcționa doar în cazul în care familia se va simți acceptată și apreciată. Ea nu trebuie sa aibă sentimentul de control social saucritică la adresas. Pentru părinții Copiilor cu CES este necesară selectarea unor strategii, care săi calcul particularitățile individuale de dezvoltare ale familiei, competențele de care dispune, comunitatea din care vine, cultura acesteia.

Pe lângă datele comune pe care încercăm să le culegem, în mod tradițional, atunci când inițiem cunoașterea familiei, odată cu înrolarea copilului în grădiniță, este necesar să ținem cont și de câteva diferențe în evoluția acesteia. În Cazul Familiei Copilului cu dizabilități aceste diferențe vin din experiența trăită, care este una specială, fiind marcată de multiplele dificultăți

cu care se confruntă de la anunțul și până la acceptarea dizabilitatii copilului, de schimbările ce se produc pe parcurs sub influența acestor evenimente. Orice Colaborare se bazează pe respect, iarin cazul familiei copilului cu dizabilități respectul înseamnă abordarea cu tact a experienței trăite. Este evident că aceste familii trec printr-un proces puternic și îndelungat de suferință. De celemaimulteori, până la întâlnirea cu cei din instituția de învățământ ele reușesc să cunoască cel puțin câteva instituții publice, cu care nu neapărat au avut relații plăcute. Iată de ce le este adesea complicat, mai ales la început, să stabilească o relație de încredere cu cei din grădiniță. Rezistența, neîncrederea și scepticismul înregistrează cote destul de înalte la acești părinți, care, de cele mai multe ori, sunt deprinși să își creeze un zid, pentru a se proteja de necunoscut și o nouă suferință. Cea Mai mare provocare este de a construi, în astfel de condiții, o relație pozitivă, viabilă și constantă. Ce este important de reținut este nevoia acestei familii de a fi sprijinită. La orice etapă părinții au nevoie de înțelegere și toleranță în abordare, care să se materializeze: într-o ascultare activă și manifestare de empatie, în loc de consolare sau critică; în acceptarea sentimentelor pe care le trăiesc, în loc de judecare și respingere; în oferirea de informații necesare, în loc de învățare. Acestsprijin, evident, îl poate oferi grădinița, prin atitudinea manifestată și faptele realizate de întreaga echipă de personal.

Există cinci Niveluri de integrare care sunt interdependente între ele, asigurând reușita procesului de integrare a copiilor cu CES: integrarea fizică ce se referă la posibilitatea copiilor cu CES de a avea acces la mijloacele fizice necesare satisfacerii propriilor nevoi fundamentale, integrarea funcțională ce constă în asigurarea accesului la servicii publice ale societății și stăpânirea cunoștințelor și deprinderilor necesare pentru a putea beneficia de aceste servicii, integrarea personală este legată de dezvoltarea relațiilor interumane cât mai apropiate cu persoanele semnificative, în diferite perioade ale vieții, integrarea socială se realizează dacă copiii cu CES au posibilitatea inițierii și menținerii unor contacte sociale, dacă se poate integra, pe această bază, în diverse grupuri și integrarea societală ce se referă la participarea copiilor, adolescenților, adulților cu CES la procesul productiv al comunității de care aparține, asumându-și responsabilități precise și bucurându-se de încrederea oamenilor. La copiii cu CES se întâlnesc frecvent următoarele caracteristici: evaluări negative a schemei corporale și imaginii de sine, sentimente de inferioritate, neîncredere în forțele proprii, atitudini passive, de evitare și izolare, exteriorizarea emoțiilor, nervozitate exagerată, impulsivitate și agresivitate, anxietate și depresie, sentimente negative. Toate acestea afectează procesul de adaptare și integrare în mediul

educațional și în comunitate. Încurajarea Autocunoașterii Și Dezvoltării Personale duce la modificarea modului de structurare atitudinii copilului cu CES față de sine și la stabilirea dreptului de a se afirma și a lucra pentru ameliorarea imaginii sale. Consider că o bună cunoaștere a propriilor forțe de către copiii cu CES determină formarea unei imagini de sine obiective și clare, oferă posibilitatea realizării unui echilibru emoțional, facilitează dezvoltarea unor atitudini favorabile despre sine, favorizează exersarea unor abilități de prezentare și înlesnește reușita adaptării la mediu. După Cunoașterea Propriilor Calități, defecte, următorul pas îl văd ca fiind acela în care copiii cu CES își acceptă aceste trăsături, dar nu printr-o acceptare prin indulgență, ci prin integrare. Integrarea Constă În Considerarea Efectelor ca făcând parte din identitatea proprie la fel de mult ca și calitățile, întrucât aceste deficiențe intră în componența emoțiilor, deciziilor, acțiunilor și relațiilor interumane a copilului cu CES.

De aceea, părerea mea, ca și cadru didactic, estetică anturajul apropiat și cadrele didactice să ajute copilul cu CES să învețe că a se accepta și a se iubi înseamnă a se considera o ființă independentă, egală cu ceilalți, demnă de dragoste, înzestrată cu un anumit număr de calități care îi sunt proprii și dintre care unele constituie un adevărat talent și liberă să-și dezvolte capacitățile și să-și realizeze țelul în viață.

De celemaimulteori, modul în care ceilalți tratează copilul cu CES și imaginea formată despre acesta, îldetermină, întimp, pe cel din urmă să se comporte în conformitate cu acea imagine, fie că este reală sau nu. Pentru ca un copil cu CES să-și modifice imaginea de sine defavorabilă are nevoie de oportunități pentru a-și cunoaște potențialul său real și ocazii prin care să încerce să realizeze diferite lucruri. Membrii Familiei În care există un copil cu cerințe educative speciale se pot afla într-un mare impas, iar modul în care reacționează este foarte diferit de la o persoană la alta.Aceștia pot trece prin stări precum șocul, neîncrederea în diagnostic, negarea, frica, auto invinetirea, învinuirea destinului și a celorlalți, depresia, ca într-un final să ajungă la stări precum acceptarea, resemnarea și lupta. Familia care se află în această situație – de a avea un copil cu CES – are nevoie de informare și consiliere pentru a putea depăși aceste momente și pentru a fi de un real suport în procesul de integrare socială și profesională a copilului cu deficiențe. Optimizareacomunicăriiprinrealizareaacesteiaîntr-un mod asertivprezintă, pe termen lung, următoarele consecințe: dezvoltarea încrederii în sine, îmbunătățirea abilităților de luare a deciziilor personale, îmbunătățirea relațiilor sociale, ce duce la o bună integrare socială.

Toți Copiii sunt educabili și au dreptul la o formă de educație pe măsură. Guvernul și autoritățile locale sunt obligate să asigure condițiile necesare pentru educația tuturor copiilor.

Bibliografie:

1. M.C. Călineci, S.L. Țibu- Părinții În Școala Mea: Ghid de idei practice pentru activitățile cu părinții.. UNICEF, Vanemonde,București, 2013

2. Țibu, S.L., Goia, D. -Parteneriatșcoală-familie-comunitate, Institutul de Științe ale Educației. Editura Universitară, București, 2014.

3. Vasian, T., Bulat, G., Eftodi A.-Educație Incluzivă Timpurie: Ghid Metodologic. Chișinău, 2020

4. Vrăsmaș, E. -Intervenția socio-educațională ca sprijin pentru părinți, Aramis, București, 2008.

ACTIVITĂȚILE SPORTIVE NE UNESC

Profesor Lăzărescu Ilie

Liceul Tehnologic Special Gheorghe Atanasiu, Timișoara

O societate sănătoasă nu se poate construe fără a înțelege rolul sportului în evoluția copiilor de orice vârstă, atât din învățământul incluziv cât și cel de masă. Corespondența între practicarea educațieif izice și sportului, în diversele ei forme și efectul, impactul acestora, se răsfrânge în ansamblul vieții sociale, aducând continuitatea structurală a întregului sistem formativ și educational românesc.

Activitatea sportivă dezvoltă spiritul de sociabilitate, dezvoltă relatiile interumane și contactul fizic dintre combatanți se dispută în condiții regulamentare de fair-play. Eficiența sportului nu se poate obține fără eficiență economică, completând, a educației sportivilor, a dezvoltării fizice și psihice multilaterale, ce vizează planul psiho- social, cultural. *Mens sana in corpore sano*, spune un dicton latin care reprezintă și azi motto-ul după care ar trebui să ne ghidăm cu toții.

Din aceste considerente, rolul şcoliişi al cadrului didactic (în colaborare cu alţi factori educaţionali, precum familia, anumite grupuri la care aderă elevii) estea cela de a furniza cele mai valoroase activităţi extracurriculare pentru dezvoltarea elevului şi a-l îndruma spre acestea. Ca orice demers orientat către o finalitate, activitatea extracurriculară presupune o anume structurare şi organizare, asigurate de corelarea activităţilor de proiectare, implementare şi evaluare. Reuşita activităţilor extracurriculare rezidă deci în gestionarea celor trei procese şi în asigurarea relaţiei ce se stabileşte între acestea.

Scopul activităţilor extraşcolare în general și a sportului în special este dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea elevilor în activităţi cât mai variate şi bogate în conţinut, cultivarea interesului pentru activităţile sportive, socio-culturale, facilitarea integrării în mediul şcolar, oferirea de suport pentru reuşita şcolară în ansamblul ei, fructificarea talentelor personale şi corelarea aptitudinilor cu atitudinile caracteriale. Activităţile extraşcolare se desfăşoară într-un cadru informal, ce permite elevilor cu dificultăţi de afirmare în mediul şcolar să reducă nivelul anxietăţii şi să-şi maximizeze potenţialul intelectual.

Activitatea educativă școlară și extrașcolară dezvoltă gândirea critică și stimulează implicarea tinerei generaţii în actul decizional în contextul respectării drepturilor omului și al

asumării responsabilităților sociale, realizându-se, astfel, o simbioză între componenţa cognitivă și cea comportamentală.

Activităţile extraşcolare, bine pregătite, sunt atractive la orice vârstă. Ele stârnesc interes, produc bucurie, facilitează acumularea de cunoştinţe, leagă noi prietenii chiar dacă necesită un efort suplimentar. Copiilor li se dezvoltă spiritul practic, operaţional, manualitatea, dând posibilitatea fiecăruia să se afirme conform naturii sale. Copiii se autodisciplinează, prin faptul că în asemenea activităţi se supun de bună voie regulilor, asumându-şi responsabilităţi.

Unul dintre elementele de bază ale competenței fizice este mișcarea. A învăța să te miști este la fel de important ca a ști alfabetul sau a ști să numeri. Mișcările fundamentale ale competenței fizice sunt abilitățile motrice de bază, efectuate în medii fizice și sociale diferite (Gallahue, 1982).

Lecţia de educație fizică și activitatea sportivă au misiunea de a forma tânara generație, iar prin scopurile nobile pe care le promovează urmărește:

- Pregatirea tinerilor pentru o societate bazată pe competitivitate
- Deturnarea atenţiei de la fumat, alcool și droguri către o formă organizată de practicare a sportului
- Acceptarea multiculturalității ca diversitate generatoare de progres
- Creșterea încrederii în sine a tinerilor și redescoperirea valorilor morale
- Promovarea unui sistem alternativ de educaţie, într-un climat plăcut pentru ei, acceptat și susţinut atât de școală cât și de părinți
- Formarea și educarea tinerilor pentru societate prin cooperare și răspundere
- Eliminarea violentei fizice din preocupările lor
- Selecționarea acestora pentru sportul de performanță

Programarea activităţilor de ed.fizică se realizează diferit pentru tipurile de învatamant în acord cu programa școlara și tinând cont și de optiunea elevilor. În functie de modul de reprezentare la nivel curricular se cunosc două tipuri de lecții :

- a) lectii prevăzute în Planul- cadru (lecții din trunchiul comun și lectii la decizia școlii sau CDS - ul)
- b) lectii extracurriculare (dupa clasificarea facută de prof. Adrian Dragnea -ANEFS -2006 , pag. 170)

În cadrul sistemului educational activitatile extracurriculare sunt forme de activitate sportiv - recreative , realizate în școli atât în programul de școală al elevilor, cât și în afara lui, prin activitati competitionale dar si necompetitionale.

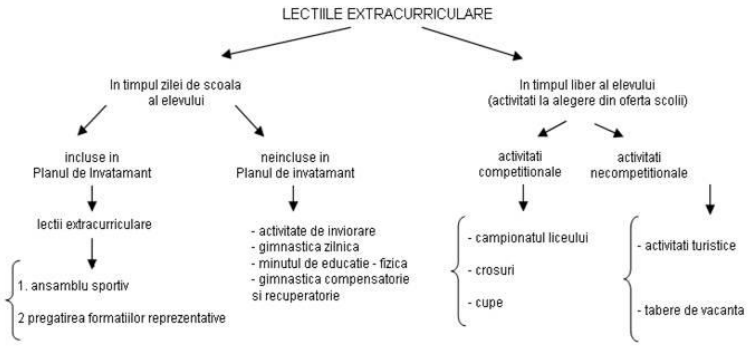

Din păcate, în literatura de specialitate aceasta problemă a activităților extracurriculare nu este suficient abordată. La ora actuala există slabe preocupări privind educația pentru timpul liber prin activități extracurriculare cu specific sportiv cu valoare euristica și ludică care să contribuie la formarea personalității elevilor.

BIBLIOGRAFIE:

1. Arsene I.A., Danail S.N. Adaptarea psihosocială a elevilor cu reţinere în dezvoltarea psihică în cadrul lecţiilor de educaţie fizică cu conţinut adecvat// Ministerul educaţiei al Republicii Moldova –Chişinău: ”Valinex”SRL. 2010.-192p.
2. Badiu, T. - Teoria și metodica educației fizice și sportului (culegere de texte), Ed. Evrika, Galați,1998.
3. Carstea, G. - Teoria și metodica educației fizice și sportului, Ed. Universal, București, 1993.
4. Dragnea, A. - Antrenamentul sportiv, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1996.
5. Dragnea, A. - Bota, A. - Teoria activităților motrice, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1999.
6. Dragan, I. - Selecția și orientarea medico-sportiva, Ed. Sport-Turism, Bucuresti, 1989.
7. Adrian Dragnea - Lecția de educație fizică și activitățile sportive , ANEFS ,2006
8. Ministerul Educației Naționale, Consiliul național pentru curriculum - Curriculum national - Programe școlare pentru clasele a V-a - a VIII-a, volumul 9, Bucuresti, 1999.
9. Protocol privind asigurarea cadrului de colaborare în vederea dezvoltării continue si funcționării performante a sistemului național de educație fizică și sport între MedCT - ANS si COSR- iulie 2008

Plan de acțiune pentru integrarea copiilor cu dizabilități

Tatiana Oprea, Școala Gimnazială *Cănuță Ionescu*, Urlați

Realitatea școlară ne arată că tot mai mulți elevi cu CES trebuie integrați în învățământul de masă. Doar că acești copii, care au și ei drepturi la fel ca ceilalți, au nevoie și de o educație de sprijin. Este foarte important ca elevii cu CES să se simtă apreciați și motivați să participe la activitățile de învățare. În plus, profesorii trebuie să vină în sprijinul acestora cu activitățideosebite, cu programe adaptate nevoilor speciale, cu parteneriate strânse cu părinții. Atât profesorii, cât și părinții trebuie să fie informați pentru a micșora riscul de a-și manifestafrustrările față de acești copii. Este necesar un plan de acțiune pentru crearea unui mediu de învățare incluziv, de fapt, ar trebui să existe o muncă în echipă: profesor specialist, profesor de sprijin, logoped, profesor consilier și părinţi. De asemenea, elevii cu dizabilități trebuie săbeneficieze de consiliere şcolară şi vocaţională personală şi a familiei, colaborarea cu părinții trebuie sa fie foarte strânsă.

Elevi

La clasa a VI-a există un copil cu CES, acesta suferă de tulburări de scriere și citire, deși la răspunsurile orale arată că are o capacitate extraordinară de a răspunde înaintea altor colegi, prelucrând informațiile primite foarte repede. Dislexia, este o tulburare de învățare care are la bază o disfuncție neurologică ce împiedică dezvoltarea capacității de a citi și a scrie. Confundarea literelor, citirea lentă, citirea silabelor în sens invers, dificultățile în înțelegerea textului citit sunt doar câteva dintre manifestări. Copiii dislexici nu pot să-și însușească cititul și scrisul cu metodele de predare obișnuite, având nevoie de metode și de terapii specifice. Netratată, dislexia poate avea urmări grave atât pentru dezvoltarea cognitivă (elevul nu reușește să își dezvolte competențele specifice ale nivelului clasei în care se află riscând să rămână repetent sau să abandoneze școala), cât și pentru dezvoltarea emoțională, conducând la tulburări în dezvoltarea personalității și dificultăți de integrare socială.

Idei de activități:

- o poziționare optimă a copilului în clasă, preferabil în prima bancă alături de un coleg care să îl ajute;
- e indicat să nu fie agitaţie în jurul lui, ca să nu-i distragă atenţia, în jurul lui să fie elevi liniștiți;
- materialele didactice care îl ajută la învăţare (creioane colorate, lipici, coli , planșe) să fie la îndemâna lui;
- abordarea unor jocuri de integrare în colectiv *(Ghici cine e? Eu pot, eu fac!, Supereroul sunt eu! etc.);*
- utilizarea jocului de rol pentru dezvoltarea abilităților sociale și de comunicare;
- vizionarea unor filmulețe educative, a unor povești terapeutice, potrivite varstei și dizabilității ;
- activități de terapie educațională (muzică adecvată, olărit, confecționarea de păpuși, măști, colaje, desene etc);
- activități pe baza soft-urilor destinate elevilor cu dizabilități;

- concursuri pe echipe;
-jocuri de logică și mișcare (puzzle-uri cu diverse informații pe verso/ metoda RAI/ rebusuri/ dă mai departe povestea etc).

Strategii de învățare:
- motivarea elevului prin descoperirea, aprecierea și dezvoltarea activităților lui preferate.
- îi acord timp suplimentar pentru sarcinile de învățare;
- fragmentez sarcinile de învățare în segmente mici;
- folosesc comunicarea activă, repet informația de mai multe ori pentru a fi asimilată;
-planific optim lecția, astfel încât toți elevii să capete experiențe pozitive
- învățarea individualizată sau individualizarea unor secvențe de învățare;
- învățarea prin cooperare: în perechi, în echipă;
- valorizarea activității în fiecare oră;
- implicarea diferențiată în procesul de învățare;
- metode activ-participative şi practice (de exemplu: jocul de rol, *Cubul, Explozia stelară, Turul galeriei, RAI,* etc. - adaptate); Jocul didactic- implică participarea activă a elevilor, constituindşi un mijloc de socializare şi interrelaţionare cu colegii din jur.

Resurse:
- **Procedurale**: explicația, conversația, problematizarea, jocul didactic;
- **Materiale**: mulaje, materiale audio, insectare, ierbare, instrumente de laborator;

Evaluare:
Trebuie să fie un factor de stimulare, de întărire, de motivare, nu de traumatizare. Elevul trebuie să înțeleagă unde a greșit și să reia efortul. Elevii cu CES sunt nesiguri și se tem că ar putea greși. Ei au nevoie, pe parcursul activității, să știe dacă au reușit să facă față cerințelor. Confirmarea reușitei este cea mai bună răsplată.
- Orală (este operativă și permite contactul direct elev-examinator, evită suprasolicitarea);
- Editare în word (scurte lucrări scrise, referate, postere);
- Probe practice (deprinderea de utilizare a unor instrumente folosite în laboratorul de biologie);
- Evaluarea portofoliului.

Părinți

Având în clasa a VI-a un copil cu CES, este foarte important să îi am pe părinții acestuia ca parteneri în procesul de învățare, deoarece competențele copilului nu se dezvoltă doar în clasă, ci și prin munca de acasă. Este într-adevăr foarte greu ca familia să accepte că are un copil cu CES, dar prin colaborare, respect, empatie și încurajare se poate trece peste toate. Le-am recomandat să discute cu alți părinți care trec prin aceleași dificultăți, dar și să ceară sprijinul consilierului școlar.

Din fericire, părinții elevului cu dislexie sunt implicați permanent în activitățile fiului lor. Mama îl însoțește permanent la școală, îl sprijină în luarea notițelor și în integrarea social.

Idei de activități:
- ședințe de terapie specifice, cu participarea unui psiholog de la Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională;
- susținerea psihologică cu ajutorul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului;
- activități comune părinți-elevi- profesor (ateliere de lucru, excursii, vizite, serbări etc.);
- lectorate despre integrarea copiilor cu CES, toleranță, tipuri de temperament (*Suntem diferiți?*);
- implicarea în proiecte care să elimine/diminueze acțiunile de bullying;
- participarea la programe de consiliere.

Strategii de învățare:
- lectorate ;
- workshop-uri;
- mese rotunde;
- dezbateri;
- expoziții.

Resurse:
-ppt-uri tematice;
- pliante/ reviste/ afișe informative;
- tehnologii informatizate;
- umane: medici de specialitate, psihologi, consilieri școlari, profesori de sprijin.

Evaluare:
- observarea sistematică;
- chestionare;
- portofolii cu produsele activităților.

Cadre didactice

Încă din primele zi de școală, am discutat personal cu fiecare profesor de la clasă și i-am explicat situația acestui elev. Noi, ca profesori, trebuie să creăm un climat afectiv-pozitiv, să îi stimulăm încrederea în sine și motivația pentru învățare, să încurajăm cooperarea colegilor și formarea unei atitudini pozitive a colegilor. Trebuie să-i încurajăm independența, creșterea autonomiei personale, să-i încurajăm eforturile. Să dovedim fermitate, consecvență, să fim calmi, să stabilim niște reguli precum și consecința nerespectării lor.

De asemenea, îi implic și pe părinți în acest plan de integrare și realizez un parteneriat activ între școală și familie.

Idei de activități:
- participarea profesorilor la cursul de formare ”Fii PRO(fesor) într-o școală incluzivă”;
- participarea profesorilor la activitățile desfășurate în colaborare cu CJRAE Prahova;
- participarea profesorilor la ședințele cu părinții clasei.

Strategii de învățare (comune cu alți colegi):

- realizarea unor programe individuale de lucru, o gradare a dificultăților activităților, în raport cu ritmul fiecărui elev;
- activitatea de învățare să fie concentrată pe formarea de competențe, profesorul să dirijeze și să creeze situații de învățare;
- sprijinirea și sfătuirea permanentă, toate cadrele didactice să formeze o echipă care să permită obținerea unui rezultat bun al actului didactic;
- adaptarea mijloacelor și metodelor de lucru la clasă;
- oferirea sprijinului emotional;
- folosirea unui limbaj simplu, accesibil elevului;
- sprijinirea elevului, astfel încât acesta să devină membru al unui grup;
- crearea unui climat confortabil;
- centrarea învățării pe activități practice;
- elevii sunt încurajați să formeze echipe eficiente, să se sprijine reciproc.

Resurse:
-cadru normativ (Ordin Nr. 3124/2017 privind aprobarea Metodologiei pentru asigurarea suportului necesar elevilor cu tulburări de învățare. https://edu.ro/ordinul-ministrului-educa%C8%9Biei-na%C8%9Bionale-nr-1342200120 17-privind-aprobarea-metodologiei-pentru integrarea –elevilor- cu tulburări de învățare; Ordin Nr.1985/2016 privind aprobarea metodologiei pentru evaluarea și intervenția integrată în vederea încadrării copiilor cu dizabilități în grad de handicap, a orientării școlare și profesionale acopiilor cu CES, precum și în vederea abilitării și reabilitării copiilor cu dizabilități și/sau CES. https://lege5.ro/Gratuit/geztqmrygqza/ordinul-nr-1985-1305-5805-2016-privind-aprobarea-metodologiei-pentru-evaluarea-si-interventia-integrata-in-vederea-incadrarii-copiilor-cu-dizabilitati-in-grad-de-handicap-a-orientarii-scolare-si-profe/1;
- **Procedurale**: explicația, conversația, problematizarea, jocul didactic, experimentul, dezbaterea, modelarea
- **Materiale**: mulaje, materiale audio, insectare, ierbare, instrumente

Evaluare:

Nu trebuie să urmărească o ierarhizare a elevilor ci progresul școlar, cultivarea intrajutorării. În cazul elevilor nevăzători, trebuie să le urmărim evoluția personală, felul cum se depășesc pe ei înșiși, nu prin comparație cu ceilalți colegi.

-observarea sistematică, orală, autoevaluarea, art-evaluarea.

FACTORII REUȘITEI PEDAGOGICE ÎN PRACTICA EDUCAȚIONALĂ INCLUZIVĂ

PROF.CRISTEA NICOLETA-FLORENTINA
COLEGIUL NAȚIONAL PEDAGOGIC „SPIRU HARET'' BUZĂU

Educația incluzivă reprezintă o viziune a învățământului care se concentrează pe respectarea și încurajarea diversității în cadrul procesului educațional. Aceasta implică furnizarea unei educații de calitate, respectarea drepturilor omului și sprijinirea tuturor elevilor, inclusiv a celor cu nevoi speciale și a celor care provin din medii sociale defavorizate.

În contextul educației incluzive, există o serie de factori care contribuie la succesul pedagogic în cadrul procesului educațional.

Un factor important pentru reușita pedagogică este rolul muncii în echipa de specialiști, care asigură resursele necesare și suportul individualizat pentru fiecare elev. Aceasta poate include consilieri, terapeuți, psihologi, asistenți sociali și alți profesioniști care să colaboreze cu profesorii pentru a asigura o educație de calitate și personalizată pentru fiecare elev.

Un alt factor important este rolul liderului școlii, care are un rol esențial în promovarea unei culturi a diversității și incluziunii în școală. Liderul școlii trebuie să asigure o viziune clară asupra educației incluzive și să încurajeze toți membrii echipei școlii să lucreze împreună pentru a asigura un mediu sigur, plăcut și educativ pentru toți elevii.

Implicarea familiei este, de asemenea, esențială pentru reușita pedagogică în cadrul procesului educațional. Părinții și tutorii pot să ofere sprijinul necesar pentru elevi în afara orelor de școală și pot să colaboreze cu profesorii pentru a asigura un mediu favorabil învățării.

Arhitectura școlii și mediul în care se desfășoară procesul educațional joacă un rol important în succesul pedagogic. Acestea trebuie să fie gândite astfel încât să asigure accesibilitatea și confortul pentru toți elevii.

În ceea ce privește procesul didactic, relațiile pedagogice trebuie să se bazeze pe respect, încredere și deschidere. Utilizarea unor metode și mijloace de învățământ adecvate pentru fiecare elev și strategiile de evaluare care iau în considerare abilitățile și nevoile fiecărui elev sunt cheia succesului pedagogic într-o clasă incluzivă.

Un exemplu de metodă de predare care se poate aplica în contextul educației incluzive este metoda jocului de rol, care îi ajută pe elevi să înțeleagă diferitele perspective și să comunice mai bine între ei. O altă metodă eficientă este învățarea prin cooperare, care încurajează colaborarea între elevi și le permite să-și împărtășească cunoștințele și să învețe unii de la alții.

În ceea ce privește alternativele de organizare a clasei, există mai multe opțiuni pentru a asigura un mediu incluziv și sigur pentru toți elevii. De exemplu, utilizarea grupurilor de lucru, a lucrului în perechi sau a împărțirii clasei în grupuri de nivel poate fi o soluție eficientă pentru a asigura o educație personalizată și adecvată pentru fiecare elev.

În final, educația incluzivă este o abordare care necesită o colaborare puternică între profesori, membrii echipei de specialiști, liderii școlii, părinți și elevi. Prin implicarea tuturor acestor factori și prin furnizarea unui mediu sigur și incluziv pentru toți elevii, putem asigura reușita pedagogică în practica educațională incluzivă.

Din perspectivă incluzivă, se pot formula câteva enunțuri –cheie, cu acronimul LECȚIA:

L - Lecția trebuie să fie adaptată la nevoile și abilitățile fiecărui elev în parte.

E - Elevii trebuie să fie încurajați să își exprime opiniile și să ia parte activă la procesul didactic.

C - Clasa trebuie să fie un mediu sigur și plăcut pentru toți elevii, astfel încât aceștia să poată învăța eficient.

T - Tipurile de lecții trebuie să fie variate și să ia în considerare stilurile de învățare ale elevilor.

I - Interacțiunea și colaborarea între elevi trebuie să fie încurajată și să facă parte din procesul de învățare.

A - Alternativa de organizare a clasei poate fi realizată prin intermediul unor proiecte sau activități care să integreze diferitele discipline și să încurajeze învățarea prin experiență.

Bibliografie:

1. UNESCO. (2017). Ghidul UNESCO pentru politici și practici de educație incluzivă. Accesat la: https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000247443.locale=en
2. Strully, C., & Cook, R. E. (2020). The Role of Leadership in Inclusive Education. In Handbook of Leadership and Administration for Special Education (pp. 383-400). Routledge.
3. Mastropieri, M. A., & Scruggs, T. E. (2020). Teaching inclusively. SAGE Publications.
4. Westwood, P., & Graham, L. J. (Eds.). (2019). Inclusive education: Perspectives, practices and challenges. Routledge.

STRATEGII ANTI-BULLYING FINLANDEZE LA ȘCOALA DIN SALVA

PROF. VASILICA GĂZDAC- ȘCOALA PROFESIONALĂ TIBERIU MORARIU SALVA

PROF. LINUL CRINA- ȘCOALA PROFESIONALĂ TIBERIU MORARIU SALVA

În perioada 27 iunie-1 iulie 2022, Școala Profesională "Tiberiu Morariu" Salva a fost gazda desfășurării unui curs de formare cu experți finlandezi pe tema **„Educației prin acțiune- Educație out-door"** invitați în cadrul Acreditării Erasmus +: "**Digitalizare, STEAM și Anti-bullying**" cu nr: 2021-1-RO01-KA121-SCH-00000034. Instituția parteneră finlandeză **„SEIKKAILUSYKE OYY ADVENTRURE PULSE LTD FINLAND**" a fost reprezentată în școala noastră prin facilitatorii: domnul Seppo Makinen și doamna Taina Pitkanen. Din cadrul instituției noastre au participat 20 de cadre didactice de diferite specialități de la toate nivelurile de învățământ (preșcolar, primar, gimnazial, profesional) sprijinite în demersul lor formativ de conducerea instituției, de doamna director prof. Fetti Romana Iulia.

Acreditarea reprezintă o noutate în cadrul programului Erasmus+ în sectorul de mobilitate care aduce organizațiilor de învățământ, flexibilitate, valoare și vizibilitate europeană. Obiectivele instituției noastre pentru cele 15 luni de proiect se centrează pe creșterea abilităților digitale, abilităților STEAM (Știință, Tehnologie, Inginerie, Arte și Matematică), comportamentelor anti-bullying ale elevilor, îmbunătățirea portofoliului de metode și mijloace didactice inovative, creșterea competențelor lingvistice și culturale, creșterea abilităților de muncă în grup. Acțiunea experți invitați în cadrul acreditării Erasmus+ a venit în sprijinul cadrelor didactice cu abilități lingvistice scăzute, probleme de sănătate dar și celor interesați de specificul sistemului de învățământ finlandez, de noi metode de predare out-door de transferul de bune practici educaționale referitoare la experiența educațională finlandeză.

Finlanda are unul dintre cele mai eficiente modele educaționale din lume. Este țara în care 93% dintre absolvenţii de liceu promovează examenul de bacalaureat, peste 65% dintre liceeni ajung la facultate şi unde doar 10% dintre cei care îşi doresc să devină profesori ajung la catedră.În Finlanda educaţia este adaptată permanent la realităţile lumii în care trăim şi în acest sens, a introdus unul dintre cele mai funcționale mecanisme de școlarizare. Conceptul de egalitate (echitate socială), important de multă vreme în cultura finlandeză, este unul dintre motivele principale pentru care școlile au succes atât de mare. Dar ideea de egalitate în cadrul sistemului școlar finlandez merge cu mult dincolo de faptul că toți copiii au un început bun în viață și lucrează în mod energic pentru a ajuta elevii mai slabi să recupereze. Asta înseamnă nu numai minimizarea diferențelor dintre elevi, ci și minimizarea diferențelor dintre școli, asigurându-se că toate școlile din Finlanda sunt la fel de puternice.

Datorită acestei idei de egalitate, toată lumea este stimulată să promoveze îmbunătățirile generale ale sistemului educațional, mai degrabă decât să vadă îmbunătățirea școlară ca un joc cu miză mică, în care școlile concurează pentru a fi cele mai bune. De asemenea, în zonele dezavantajate din punct de vedere socio-economic, unde școlile din multe alte țări sunt mai slabe, școlile din Finlanda își servesc elevii la fel de bine ca cele din zonele bogate ale țării. Finlanda este recunoscută și pentru calitatea educației out-door și includerea în programul săptămânal a unei zile de învățare în aer liber pentru toți elevii, indiferent de anotimp.

Activitățile derulate în cadrul acțiunii experți invitați au fost planificate pe tot parcursul săptămânii având elemente de formare în sistem de predare clasic, prezentări referitoare la specificul învățământului finlandez, exerciții practice de învățare out-door, elemente de auto-reflecție, exerciții de dezvoltare a coeziunii echipei, integrarea elementelor de educatie out-door în cadrul orelor, planificarea unei excursii lucrând în echipe, realizarea excursiei pe teritoriul localității Salva, evaluarea și feed-back-ul cursului.

Am exersat prin intermediul jocurilor gândirea critică și rezolvarea de probleme (covorul zburător, eșarfele) , am învățat noi jocuri de cunoaștere (jocul evoluției, jocul fețelor, jocul cercului), să rezolvăm operații de matematică utilizând mâinile și picioarele, să interpretăm coveruri muzicale folosind bețe, pietre, frunze, iarbă, să desenăm un șarpe prin îmbinarea muncii a trei echipe care au primit indicații diferite, utilizarea celor trei stări emoționale în comunicare eficientă cu elevii (sunt bine, nu sunt bine, repar), utilizarea aplicației Google Lens pentru identificarea florei și faunei locale.

Profesorii participanți și-au consolidat cunoștințele lingvistice, competențele STEAM, comportamentele out-door, abilitățile de muncă în echipă, formarea unui portofoliu de exerciții și metode didactice validate de echipa finlandeză, ,,învățând" pentru transferul activ de bune practici Erasmus+ începând cu noul an școlar 2022-2023.Un aspect important în buna derulare a evenimentului mixt a fost realizat prin acțiuni de vizibilitate a proiectului, prin intermediul paginii de Twinspace, paginii de Facebook a școlii . Toate produsele proiectului realizate până în acest moment se pot consulta sau descărca ca resurse deschise din pagina de Twinspace pe care îl găsiți aici:

https://twinspace.etwinning.net/244450/home

https://www.instagram.com/digitalizare_steam_antibullyin/

Experiența de învățare europeană a fost consemnată în jurnalul electronic al întâlnirii, un folder Google unde se găsesc toate resursele, notițe, explicațiile jocurilor și alte informații importante, unde vor fi încărcate planuri de lecții ale colegilor în care integrează metodele învățate și vor fi în contact cu facilitatorii finlandezi pentru clarificări și sprijin. Experții finlandezi au explorat împrejurimile localității noastre, punctele turistice ale județului și au mulțumit echipei de profesori români prin creația unui cântec, simbol pentru colaborarea educațională dintre instituțiile noastre.

Proiectul este realizat cu sprijinul financiar al Comisiei Europene în cadrul Programului Erasmus Plus, noul program al Uniunii Europene în domeniul educației, formării profesionale, tineretului și sportului.Toate informaţiile pe care le furnizăm reprezintă responsabilitatea exclusivă a echipei de proiect, iar Agenţia Naţională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educaţiei şi Formării Profesionale şi Comisia Europeană nu sunt responsabile pentru modul în care este folosit conţinutul acestor informaţii.

ELEMENTE CARACTERISTICE ALE DEZVOLTĂRII LIMBAJULUI LA ELEVII CU CES DIN CLASELE PRIMARE

ŢURCA NICOLETA-IULIA, ŞCOALA GIMNAZIALĂ ŞTEFAN CEL MARE

Nevoia de comunicare este o nevoie firească a copiilor, limbajul fiind un instrument de cunoaştere a realităţii. Achiziţia limbajului se face într-o manieră globală, ca un întreg şi presupune integrarea tuturoractelor sale (ascultarea, vorbireaşi citirea).

„Limbajul reprezintă un sistem de semne convențional selectate astfel încât să asigure materializarea funcției de comunicare, de schimb informațional. Între categoria copiilor cu CES se numără și copiii cu dificultăți de învățare și cei cu tulburări de limbaj. Sfera tulburărilor de limbaj și comunicare cuprinde deficite la nivelul foneticii, discursului și comunicării. Limbajul prinde viață prin forma, funcția și utilizarea unui sistem convențional de simboluri (vorbirea directă, limbajul semnelor sau mimicogestual, cuvintele scrise, imaginile și pictogramele) într-o manieră de comunicare bazată pe reguli. Comunicarea cuprinde orice comportament verbal și nonverbal, intenționat sau neintenționat care influențează direct sau indirect comportamentele, ideile și atitudinile unei persoane sau interacțiunile dintre persoane“. (Carolina Bodea Hațegan, 2016)

Limbajul oral reprezintă forma esențială a limbajului. În funcționarea lui, se pot atesta atât cu probleme legate de formă (articulare), cât și probleme legate de fond (dezvoltare). Limbajul, care se învață pe parcursul întregii vieți, dar mai ales la vârsta micii copilării, se confruntă cu o serie de dificultăți de învățare, pe care cercetătorii D. Ungureanu și V. Olărescu (1998, p.115) le-au structurat în funcție de:

„(a) distincția dintre forma și fondul limbajului oral, diferențiind dificultățile de învățare a vorbirii (articulației) și dificultățile de învățare a limbajului receptiv sau expresiv;

(b) abordarea integrativă, structurală și dinamică a limbajului, diferențiind dificultățile de învățare a formei, a conținutului și a utilizării limbajului“.

La vârsta școlară limbajul capătă noi valențe și îi permite copilului să realizeze relații complexe cu adulții și cu ceilalți copii, sa-și organizeze activitatea psihică, să-și exprime stările interioare dar și să înțeleagă și să acumuleze informații. Prin intermediul limbajului copii învață din experiența altora, se formează și se organizează sisteme în care sunt integrate cunoștințele. Copilul școlar mic este impulsiv dar deosebit de sensibil în relațiile lui cu

mediul. Râde și plânge violent, își exprimă gândurile prin vorbire nuanțată datorită emoțiilor vii pe care le trăiește. Unele contradicții interne pot fi generate de mediul familial și de colectivul de copii din care face parte. Fenomenele de negativism care pot apărea se datoresc în primul rând carențelor de educație.

„În intervalul primelor două-trei clase primare (se includ clasa 0 şi primele două clase din ciclul primar, clasa I şi clasa a II-a), procesul educaţional se concentrează asupra achiziţieiscris-cititului şi a calculului matematic. Aspectele definitorii în ceea ce priveşte riscul de a dezvolta o tulburare de comunicare în această perioadă sunt: structurarea deficitară în continuare a preachiziţiilor, tulburări de procesare auditivă, capacitatea limitată de procesare a informaţiei, abilităţile deficitare de focalizare şi concentrare a atenţiei în sarcinile şcolareşiextraşcolare, tulburările comportamentale şiemoţionale.“(Adrian Roșan, 2015, p.232)

„La începutul clasei a III-a, cititul şi scrisul trebuie să se fi automatizat, fluenţaşi acu-rateţea la nivelul celor două procese trebuie să fie elementele definitorii. Copilul ar trebui să poată decodifica structuri verbale complexe fonologic şi morfologic, ar trebui să fie capabil să facă inferenţe, conexiuni, în timpul citirii cu alte aspecte cunoscute legate de câmpul semantic şi ideatic parcurs, să fie capabil să extragă concluzii şi să extindă sfera de abordare a celor citite spre interpretare. Semnele de avertizare în acest interval de vârstă cu privire la posibilitatea de a dezvolta o tulburare de limbaj şi comunicare sunt: tulburările expresive şi impresive, dificultăţile de decodare a structurilor verbale complexe, dificultăţile de comprehensiune a celor lecturate sau scrise după dictare, slaba acurateţe a celor lecturate şi scrise, complexitatea redusă a structurilor lingvistice elaborate din punct de vedere instrumental (fonetic, morfologic, sin- tactic), dar şi din punct de vedere ideatic, semantic şi pragmatic“. (Adrian Roșan, 2015, p.233)

Așadar, limbajul unor copii cu CES, în special a celor cu dificultăți de învățare poate fi caracterizat:

- apariţie întârziată vorbirii, vocabular redus, menţinerea caracterului situativ ;
- utilizare greşită a noţiunilor cu caracter abstract, dacă le utilizeazăîn alt context decât în cel învăţat;
- desprinde cu greutate sensul din context;
- frazele au un număr redus de cuvinte și sunt defectuos construitegramatical;

Majoritatea ajung să își însușească limbajul, vocabularul este restrâns la cuvinte uzuale, însă vorbirea lor este imperfectă, cu numeroase agramatisme, prezintând frecvente tulburări

de articulare, iar inteligibilitatea le este redusă. Nu reușesc să-și însușească scris-cititul, iar când ajung la aceasta performanță deprinderea este mecanică.

O caracteristică comună a elevilor cu tulburări de învăţare este prăpastia ce există între aptitudini şi realizările lor. De exemplu, un elev poate avea aptitudini superioare la nivelul limbajului vorbit, dar să prezinte grave deficienţe în limbajul scris. Această diferenţă este al doilea criteriu tradiţional de depistare al tulburărilor de învăţare. În general, se ia în considerare această abatere pentru stabilirea profilului elevului, cum sunt diferenţele cele mai importante dintre elevii ce prezintă tulburări de învăţareşi cei care au alte probleme. De exemplu, elevii cu deficienţe mintale au în general aptitudini scăzute în aproape toate domeniile; în schimb, cei cu tulburări de învăţare nu au dificultăţi decât în anumite domenii.

Învățarea limbii și dezvoltarea limbajului sunt căile principale de stimulare, restructurare și progres ale activității mintale și ale formării personalității. Învățarea limbii de către elevul cu CES are nevoie de o metodologie specială adaptată și la exigențele dezvoltării. La copilul normal, procesul de dezvoltare a limbajului și de învățare a limbii sunt sincronizate între ele și se derulează pe o coordonată cronologică standard. La copilul cu CES exista o disritmie a acestor procese, fenomen care influențează considerabil capacitatea copilului de învățare spontană a limbii.

În esență comunicarea verbală la elevii cu CES este labila, cu momente de stagnare și cu dezvoltări progresive lente, fapt ce se corelează cu însușirile dominante de personalitate prin exercitarea unor interinfluențe reciproce.

BIBLIOGRAFIE

1. Bodea Hațegan, C.(2016). *Logopedia. Terapia tulburărilor de limbaj. Structuri deschise*, Editura Trei, Cluj-Napoca;

2. Bodea Hațegan, C., Talaș, D. (2016). *Fluența verbală. Direcții teoretice și aplicații psihopedagogice*, Editura Argonaut, Cluj-Napoca;

3. Roșan, A. (2015). *Psihopedagogie specială. Modele de evaluare și intervenție*,Editura Polirom, Iaşi;

Factori de promovare a rezilienței elevilor

Prof. consilier școlar Toader Anca-Gabriela
Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Bistrița-Năsăud

Reziliența este unul dintre constructele psihologice "vedetă" ale ultimilor ani, fiind definit de către Asociaţia Americană de Psihologie ca "procesul de adaptare adecvată la confruntarea cu traume, adversităţi, tragedii, ameninţări sau cu alte surse importante de stres, cum ar fi: probleme familiale sau de relaţionare, probleme serioase de sănătate, factori de stres financiari sau de la locul de muncă".

Au fost identificate trei elemente caracteristice ale rezilienţei: 1) existenţa unui risc, a unei ameninţări semnificative sau a unei adversităţi importante (condiţii de viaţă stresante, inclusiv existența unei deficiențe/ dizabilități, condiţii sociale extrem de solicitante, considerate semnificative) 2) prezenţa unor factori de protecţie, calităţi (însuşiri interne) și resurse externe pentru contracararea factorilor de risc şi adversităţilor, şi 3) procesul de adaptare pozitivă sau de evitare a unui rezultat negativ (Windle, 2011).

Teoria rezilienței, deși este preocupată de expunerea persoanelor la situații de risc, se concentrează mai degrabă pe punctele forte decât pe deficite. Se dorește înțelegerea dezvoltării sănătoase, în ciuda expunerii la adversități. Mulți copii aparținând unor categorii dezavantajate sunt extrem de rezilienți. Acești copii nu suferă consecințele negative așteptate în situația lor, ci se adaptează, iar mulți dintre ei prosperă (Luthar, Cicchetti și Becker, 2000; Masten, 2001).

Studiul fenomenului rezilienței a adus în prim plan capacitatea persoanelor de a se dezvolta și a crește, chiar și în cele mai dificile circumstanțe. Odată ce studiile de specialitate s-au extins de la cercetarea consecințelor negative la cercetarea consecințelor pozitive și a adaptării, au fost descoperiți mulți factori personali, respectiv factori ce țin de familii sau comunități, care pot promova reziliența copiilor și adolescenților (Gillham, Abenavoli, Brunwasser, Linkins, Reivich & Seligman, 2013). Acești factori pot fi interni sau externi persoanei. Factorii interni sunt aceia care țin de individ, precum competența, abilitățile de coping și autoeficacitatea. Factorii externi sunt resurse din mediul persoanei care ajută la depășirea situațiilor de risc (de ex., suportul parental, mentorat din partea unui adult, organizații comunitare care promovează dezvoltarea pozitivă a copiilor/ tinerilor etc.).

Mediile pozitive și factorii interni persoanei se pot consolida reciproc. Mediile favorabile încurajează dezvoltarea punctelor forte ale copiilor. De exemplu, profesorii care transmit așteptări adecvate și care îi ajută pe elevi să-și atingă potențialul promovează optimismul, autoeficacitatea și persistența. Punctele tari ale copiilor modelează, de asemenea, mediul. Elevii care își pot controla impulsurile ajută la crearea unui mediu școlar sigur. Elevii care sunt amabili ajută la crearea unui mediu pozitiv, suportiv. În timp, acești diferiți factori personali și de mediu interacționează și lucrează împreună pentru a promova reziliența (Gillham și colab., 2013).

Deși unii dintre acești factori sunt în special importanți pentru copiii aflați în situații de risc crescut, ei promovează starea de bine emoțională și socială a copiilor în general (Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning - CASEL, 2003; Luthar, 2006; Zins, Bloodworth, Weissberg & Walberg, 2004). Figura de mai jos prezintă o serie de calități/ factori care promovează reziliența (după Gillham și colab., 2013).

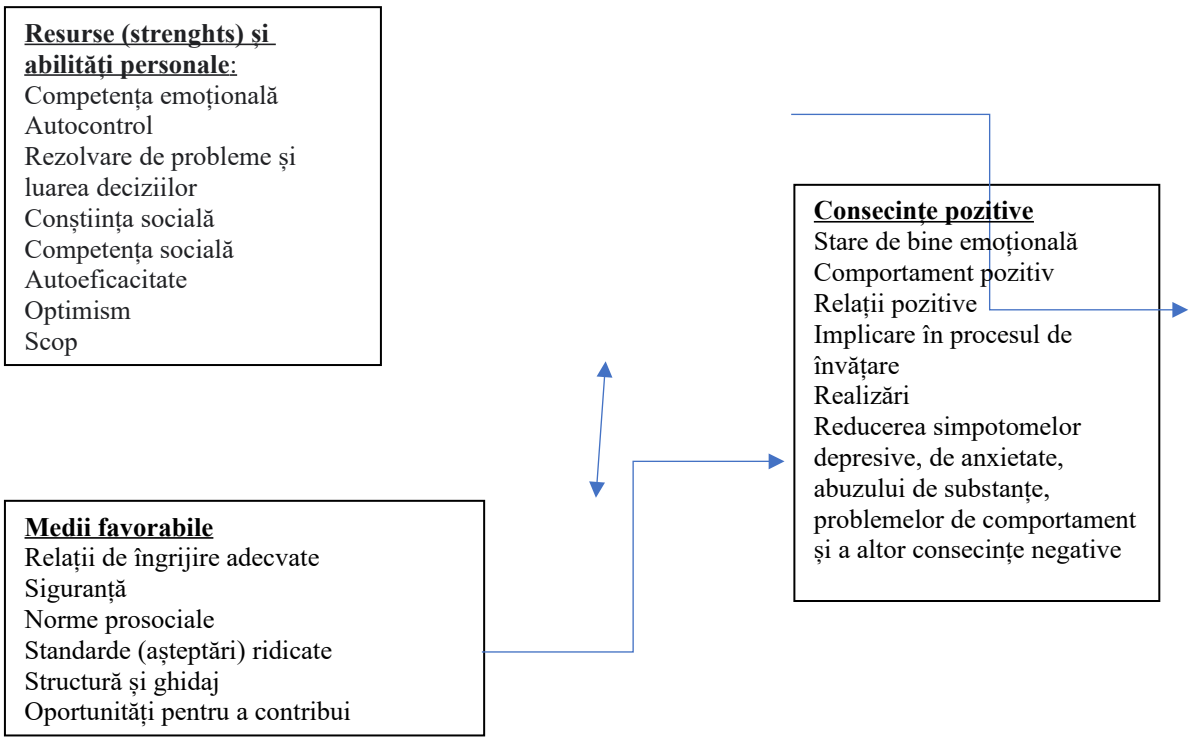

Reivich și Shatte (2002) enumeră 7 factori intrapersonali cheie în promovarea rezilienței, factori pe care îi definesc după cum urmează:

- reglarea emoțiilor - posibilitatea de a identifica, eticheta, exprima emoțiile și de a le controla atunci când este necesar;

- autocontrolul/ controlul impulsurilor - capacitatea de a identifica impulsurile și de a rezista acelora care sunt contraproductive pentru situația în cauză sau pentru atingerea obiectivelor pe termen lung;
- analiza cauzală - posibilitatea de a identifica cauzele multiple și exacte ale problemelor;
- optimism realist – o gândire cât mai optimistă posibil în limitele realității;
- autoeficacitate - a avea încredere în capacitatea cuiva de a identifica și implementa abilități de coping și rezolvare a problemelor care sunt bine adaptate situației;
- empatie - abilitatea de a identifica cu exactitate și de a se conecta cu stările emoționale ale altora;
- abilitatea de a relaționa cu ceilalți - a fi confortabil și dispus să se conecteze cu ceilalți pentru a aprofunda relațiile și pentru a obține sprijin în momente dificile.

Gillham și colaboratorii săi (2013) enumeră factorii interni de promovare a rezilienței cei mai intâlniți în literatura de specialitate: competența emoțională (conștientizarea și reglarea emoțiilor), autoreglarea (controlul impulsurilor, stabilirea obiectivelor, autodisciplina, perseverența), rezolvarea problemelor și luarea deciziilor (capacitatea de a gândi creativ, flexibil și realist despre problemele întâmpinate), conștientizarea socială (luarea perspectivei, empatie, respectul față de ceilalți), competența socială (comunicare, implicare socială, lucru în echipă, gestionarea conflictelor, acordarea și primirea ajutorului), autoeficacitatea, optimismul și un sentiment al scopului sau al sensului (pentru recenzii, a se vedea CASEL, 2003; Luthar, 2006; Reivich și Shatté, 2002; Zins și colab., 2004).

Mediile familiale, școlare și comunitare pot promova reziliența. Printre factorii externi care favorizează reziliența se numără: relațiile adecvate de îngrijire, un mediu caracterizat prin siguranță, normele prosociale, așteptările ridicate, structura și îndrumarea, oportunitățile de a contribui sau de a conta. Elevii care au legături puternice cu școala și cu familia sunt mai puțin predispuși să dezvolte depresie și să se angajeze în consumul de substanțe, violență și alte comportamente riscante (Gillham și colab., 2013).

Fiind unul dintre principalele medii sociale și de învățare pentru copii și adolescenți, mediul școlar are un potențial imens și, totodată, o responsabilitate pentru promovarea rezilienței și bunăstării. Scopul educației transcende dezvoltarea competențelor academice. Școlile au responsabilitatea suplimentară de a pregăti indivizi care funcționează pe deplin și reziliențI, capabili să își îndeplinească speranțele și aspirațiile. Pentru a face acest lucru, trebuie să fie înarmați cu optimism, încredere, respect

de sine și respect pentru ceilalți și trebuie protejați de îndoieli nejustificate cu privire la potențialitățile și capacitatea lor de creștere (Pajares, 2009, după Gillham și colab., 2013).

Școlile pot promova reziliența oferind un mediu pozitiv, adecvat și cultivând abilitățile și punctele forte ale elevilor. Școlile care oferă copiilor medii de învățare sigure, caracterizate prin grija față de elev, fac o diferență profundă în viața copiilor, mai ales atunci când aceste calități lipsesc sau sunt incompatibile în comunitățile sau familiile lor.

Bibliografie

1. Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning (CASEL). (2003). Safe and sound: An educational leader's guide to social and emotional learning programs. Chicago, IL: Author-http://casel.org/publications/safe-and-sound-an-educational-leaders-guide-to-evidence-based-sel-programs/
2. Luthar, S. S. (2006). Resilience in development: A synthesis of research across five decades. In D. Cicchetti & D. J. Cohen (Eds.), Developmental psychopathology: Vol. 3. Risk, disorder, and adaptation (pp. 739–795). Hoboken, NJ: John Wiley & Sons, Inc. (p. 628)
3. Luthar, S. S., Cicchetti, D., & Becker, B. (2000). The construct of resilience: A critical evaluation and guidelines for future work. Child Development, 71, 543–562.
4. Masten, A. S. (2001). Ordinary magic: Resilience processes in development. American Psychologist, 56, 227–238.
5. Reivich, K., Shatté, A. (2002). The resilience factor: 7 essential skills for overcoming life's inevitable obstacles. New York, NY: Broadway Books.
6. J. Gillham, R. M. Abenavoli, S. M. Brunwasser, M. Linkins, K. J. Reivich, and M. E. P. Seligman. (2013). "Resilience Education". Oxford Handbook Of Happiness. DOI: 10.1093/oxfordhb/9780199557257.013.0046-https://works.swarthmore.edu/fac-psychology/ 537
7. Windle G, The Resilience Network: What is resilience? A systematic review and concept analysis. Reviews in Clinical Gerontology 2010, 21: 1–18.
8. Zins, J. E., Bloodworth, M. R., Weissberg, R. P., & Walberg, H. J. (2004). The scientific base linking social and emotional learning to school success. In J. E. Zins, R. P. Weissberg, M. C. Wang, & H. J. Walberg (Eds.), Building academic success on social and emotional learning: What does the research say? (pp. 3–22). New York, NY: Teachers College Press.
9. https://dictionary.apa.org/resilience

TEHNOLOGIA IN EDUCATIA COPIILOR CU NEVOI EDUCATIONALE SPECIALE

PROF. BURCĂ CAMELIA
LICEUL TEHNOLOGIC MATEI BASARAB, MAXINENI,
PROF.INV.PRIMAR VASILACHI VALY-CATALINA
SCOALA GIMNAZIALA TICHILESTI,BRAILA

Școala incluzivă – este denumirea instituției școlare din învățământul public de masă unde au acces toți copiii unei comunități, indiferent de mediul de proveniență al acestora, școală în care sunt integrați într-o formă sau alta și copii cu cerințe speciale în educație, loc unde programul activităților didactice are la baza un curriculum specific (individualizat și adaptat) și unde participarea personalului didactic la activitățile educative din clasă se bazează pe un parteneriat activ între profesori, profesori de sprijin /suport, alți specialiști în educație specială și părinți.

Educația incluzivă, ca deziderat educativ, promovează o pedagogie centrată pe copil, în condițiile în care învățământul trebuie să se adapteze diferențelor dintre oameni, la cerințele specifice de educație care derivă din acestea. Ea trebuie să fie accesibilă, flexibilă, comprehensivă. Factorii principali ai incluziunii sunt: cadrele didactice, școala, familia.

Învățământul incluziv presupune ca tinerii și copiii cu dizabilități și ceilalți fără probleme să învețe împreună în instituțiile de învățământ având sprijinul corespunzător. Un început timpuriu în grupuri de joacă sau medii școlare obișnuite este cea mai bună pregătire pentru o viață integrată. Fiecare copil este diferit și special și are propriile nevoi, fie că este sau nu un copil cu dizabilități. Și copiii diferiți au drepturi egale cu ceilalți, iar o educație separată ar duce la marginalizare și discriminare, împiedicând formarea, împlinirea de sine și afirmarea personalității. Beneficiile incluziunii sunt reciproce. Separarea ne limitează înțelegerea reciprocă. Familiaritatea și toleranța reduc frica și respingerea, favorizând relații de comunicare și colaborare în beneficiul tuturor.

Educația incluzivă vine să sprijine acest aspect deoarece ea se centrează mai ales pe învățarea strategiilor necesare rezolvării problemelor din viața cotidiană, într-o manieră cooperantă și solidară, unde procesul de învățare este realizat în spiritul respectului și acceptării celor din jur. Școala trebuie să aibă contacte cu toate instituțiile sociale interesate de domeniul educației copilului de vârstă școlară și să stabilească relații de cooperare și colaborare. Ea contribuie la transmiterea moștenirii culturale și facilitează învățarea individuală și colectivă .

Schimbul de informații favorizează interacțiunea socială și permite unui număr mare de oameni să ia parte activă la soluționarea problemelor care îi privesc. Actul educativ in școala incluzivă

are șanse de reușita dacă cei trei factori implicați, adică elevul cu deficiențe, familia, echipa de specialiști, cooperează, sunt parteneri care conlucrează in aceeași direcție: dezvoltarea copilului cu cerințe educative speciale.

Integrarea individuală a copilului cu nevoi speciale în clasa obișnuită presupune următoarele implicații: se oferă sprijin educațional după nevoile copiilor, aceștia nu sunt excluși; se asigură dezvoltarea personală a fiecăruia; adaptarea programelor și a resurselor organizatorice și procedurale la nevoile sale; învață în clase omogene; crește motivația pentru învățare, fiindcă este stimulat de mediul competițional și de performanțele școlare ale colegilor valizi; scade nivelul de izolare al copilului cu deficiență și crește nivelul de contact cu copiii obișnuiți, sporind nivelul de socializare; copiii valizi, ca urmare a contactului cu copiii/elevii cu nevoi speciale, îi vor înțelege, îi vor accepta și își vor forma chiar atitudini de protejare a acestora în grupurile obișnuite.

În activitatea la clasă, cu elevi cu deficiențe, acceptăm diversitatea ca valoare. Pentru a valoriza cu adevărat potențialul fiecărui copil cu cerințe educative speciale., trebuie să reformulăm toate componentele educației: obiective/scopuri; curriculum; resurse procedurale, materiale, organizatorice; evaluare; relațiile între partenerii educației. Cercetările în domeniu evidențiază impactul puternic al dispozitivelor mobile asupra pedagogiei și utilizatorilor mediului digital. Utilizarea mediului digital devine astfel un proces care presupune o mai mare implicare a educabililor în procesul de învățare și un nivel crescut de colaborare. Pentru elevii cu nevoi și cerințe speciale de învățare, tehnologiile mobile permit o individualizare mai largă a materialelor de învățare și adaptarea la stilurile personale de învățare. În ceea ce privește în mod specific incluziunea digitală a copiilor cu CES, acest lucru înseamnă, pe de o parte, a sprijini facilitarea comunicării prin intermediul unor aplicații digitale, iar pe de altă parte, a sprijini includerea acestora în societatea digitală utilizând funcții de accesibilizare a unor dispozitive deja existente sau a unor tehnologii noi.

Pentru **elevii cu deficiențe de vedere**: sunt multe dispozitive și sisteme de operare, cum ar fi Chrome, care vin cu asistență audiovizuală, având un cititor de ecran încorporat numit ChromeVox, care citește conținutul cu voce tare pentru utilizatorii browserului Google Chrome. Dispozitivele cu sisteme de operare Chrome au, de asemenea, funcții care facilitează citirea conținutului de pe ecran, cum ar fi lupele de ecran și modul cu contrast ridicat. Profesorii pot, de asemenea, conecta sau asocia o tastatură Braille cu conexiune bluetooth dacă elevii au nevoie de asistență Braille. Aplicațiile populare bazate pe cloud, cum ar fi Pachetul G Suite for Education și Microsoft Office 365, includ, de asemenea, funcția de dictare, permițând elevilor să scrie cu ajutorul vocii lor.

Pentru **copiii cu deficiențe de auz**: există în prezent dispozitive fără fir care transmit în mod direct sunetele către un aparat auditiv - pentru a comunica clar cu elevii care au hipoacuzie, chiar

și într-o sală de clasă zgomotoasă. Pentru profesorii care folosesc tehnologia video în clasă, există aplicații educaționale precum Flipgrid, cu funcții de subtitrare, precum și instrumente de videoconferință de tipul Microsoft Teams, care vin cu subtitrări în timp real.

Pentru **elevii cu deficiențe de vorbire**: software-ul vorbire-text și instrumentele de predicție a cuvintelor pot ajuta elevii cu deficiențe de vorbire să comunice cu profesorii și colegii lor. De exemplu, aplicațiile Office 365 includ funcții de tipul Dictare, cu inteligență artificială încorporată, care le permit elevilor să vorbească într-un microfon și să-și transforme vorbirea în text pe computer.

Pentru **elevii cu deficiențe de învățare, cognitive și de dezvoltare**: pe lângă crearea experiențelor de realitate virtuală (VR) pentru elevii cu autism, instrumente precum ajutoarele de memorie, cărțile audio și sistemele text-vorbire sunt utile în special elevilor care au nevoie de asistență pentru învățare, atenție și organizare. Un instrument special este Microsoft Immersive Reader, care a fost conceput special pentru a sprijini elevii cu dislexie și disgrafie. Cu Microsoft Immersive Reader, elevii pot opta pentru un text citit cu voce tare și împărțit în silabe - chiar și în alte limbi. Funcția Tell me de la Microsoft le permite elevilor să acceseze comenzi în cadrul aplicațiilor Office 365 fără să fie nevoiți să și le amintească. Există, de asemenea, fonturi descărcabile, cum ar fi OpenDyslexic, care pot îmbunătăți lizibilitatea și viteza de citire pentru copiii cu dislexie. În plus, există instrumente inteligente la îndemână, cum ar fi Livescribe Echo Smartpen, care acționează ca un dispozitiv all-in-one, cu microfon, difuzor și dispozitiv de stocare incluse la un loc.

Pentru **copiii care au nevoie de asistență pentru mobilitate**: un mod în care profesorii pot optimiza sălile de clasă pentru toți elevii este adoptarea mobilierului flexibil, o componentă cheie a unui mediu modern de învățare. Birourile în picioare, scaunele ergonomice și chiar mingiile pentru birou le oferă elevilor mai multă libertate și confort pentru a se deplasa în clasă și a face uz de mobilier. Un alt exemplu este ca elevii să utilizeze afișaj interactiv sau monitoare cu ecran tactil dacă nu sunt în măsura fizică să folosească tastatura sau mouse-ul computerului.

Dintre aplicațiile care sprijină procesul de învățare al copiilor atât cu cerințe educaționale speciale, cât și a celor fără dificultăți de învățare, vom lista o serie de aplicații utile care pot fi utilizate de pe orice dispozitiv, sau exclusiv pe dispozitive cu sistemul de operare iOS:

LearningApps.org este un instrument util pentru cursanți, profesori și formatori care doresc să utilizeze sau să creeze o varietate de activități diferite pentru a practica întreaga gamă de sisteme lingvistice (gramatică, vocabular și pronunție) și abilități lingvistice (citire, ascultare, vorbire și scris). LearningApps.org poate fi utilizat pe orice dispozitiv accesând: www.learningapps.org

Bitsboard este o aplicație cu o mulțime de mini-jocuri încorporate. Seturile Flashcard sunt organizate în cataloage de învățare (Boards), care sunt organizate în funcție de subiect.

Utilizatorii pot căuta colecții publice și pot folosi cataloage pre-create sau pot utiliza site-ul web al dezvoltatorului pentru a crea și încărca propriul conținut (cartonașele pot conține text, imagini și audio). Mai multe informații pot fi accesate aici: http://bitsboard.com/guides/manage-users

LIFEtool este acela de a dezvolta un sistem flexibil și simplu pentru aplicații de dezvoltare în beneficiul persoanelor cu nevoi speciale. Aplicațiile de la LIFEtool se remarcă datorită adaptabilității, feedback-ului orientat spre utilizator și posibilităților lor extinse de evaluare. Mai multe informații pot fi accesate aici: https://www.lifetool.at/en/home

Osmo reprezinta jocuri practice de învățare în care jucătorii folosesc obiecte din lumea reală pentru a interacționa cu lumea digitală afișată pe tabletele lor iPad sau Kindle Fire. Jocurile Osmo sunt orientate spre învățarea optimală (embodied learning), ceea ce înseamnă că jocurile utilizează concepte abstracte conectându-le la obiecte și acțiuni din lumea fizică. Jocurile Osmo promovează învățarea optimală prin interacțiuni fizico-digitale. https://www.playosmo.com

LetMeTalk este o aplicație gratuită destinată persoanelor cu o gamă largă de deficiențe de vorbire și limbaj ca o consecința a diferitelor tulburări și stări de sănătate, cum ar fi cele din spectrul autist (ASD), afazia, apraxia vorbirii, paralizia cerebrală și alte boli neuro-motorii. LetMeTalk îi permite utilizatorului să construiască propoziții simple prin legarea pictogramelor între ele.

Tehnologia nu va înlocui rolul profesorilor. În educație va fi întotdeauna nevoie de profesori, însă ceea ce se va schimba este rolul lor. Profesorii nu mai sunt singura sursă a tuturor cunoștințelor. Elevii pot găsi informații pe diferite platforme. În acest context profesorii vor fi consilieri, supraveghetori și furnizori de instruire pentru elevi, vor avea întotdeauna autoritatea de a direcționa ceea ce ar trebui să învețe elevii lor folosind instrucțiuni, precum și de a crea un mediu de învățare adaptat nevoilor și abilităților

Bibliografie:

Vraşmaş,T.,(2004),"Şcoala şi educaţia pentru toţi", Ed. Miniped, Bucureşti.

Ungureanu,D.,"Educaţia integrată şi şcoala incluzivă", Editura de Vest, Timişoara

Belciu, M. et al. (2011) Metode și instrumente pentru dezvoltarea abilităților de viață la clasă, Paralela 45, Pitești https://www.stiri.ong/library/files/metode_si_instrumente_in_dezvol tarea_abilitatilor_de_viata

Lemeni, G. & Miclea, M. (2010). Consiliere și orientare Ghid de educație pentru carieră, Editura ASCR, Cluj-Napoca. anis Ross - https://slideplayer.com/slide/8611144/

Moscovici, S. (1998). Psihosociologia socială a relațiilor cu celălalt, Iași, Editura Polirom.

http://www.enciclopedie.info/deprindere/

https://epale.ec.europa.eu/ro/resource-centre/content/compendiucompetente-pentru-viitor, OECD Skills Strategy 2019 – Competențe pentru un viitor mai bun

O școală pentru toți, o școală incluzivă

Prof.înv.primar, Talianu Elena-Gabriela

Școala Gimnazială „Ecaterina Teodoroiu''Tg-Jiu, Gorj

Școala incluzivă suportă o multitudine de definiții, de caracteristici și, mai ales de percepții. Dincolo de acestea, știm că într-o școală incluzivă există elevi diferiți din punct de vedere intelectual ,al capacităților de învățare.

Însă, cele menționate mai sus, nu trebuie să reprezinte un dezavantaj, ci dimpotrivă, un avantaj.

Astfel, o școală incluzivă are următoarele principii: diferențele dintre oameni sunt normale, acestea conduc la progres, iar aceste diferențe presupun respect, nu toleranță sau milă.

Din acest punct de vedere, putem considera că a fi diferit înseamnă a fi unic ! Este necesar să încercăm, cel puțin, să fim unici, adică diferiți.

De multe ori ne-am gândit, probabil că, dacă suntem diferiți nu putem exista împreună în aceeași clasă, în același timp sau, poate, ne-am gândit că a fi diferit este o condiție a unei bune conviețuiri a elevilor.

Oricare dintre aceste afirmații poate avea argumente pro sau contra. Experiențele pe care elevii le trăiesc la școală sunt mărturii de necontestat !

Însă atât elevii, cât și famiile acestora trebuie să cunoască faptul că principiul fundamental al şcolii incluzive este acela ca toți copiii trebuie să învețe împreună oriunde este posibil acest lucru, iar diferențele ,care pot exista între ei, să nu aibă nicio importanță.

În cadrul şcolii incluzive, variatele necesități ale elevilor trebuie recunoscute şi trebuie căutată o soluție pentru fiecare dintre ele ținând cont de stilurile şi de ritmurile diferite de învățare.

Principiul școlii incluzive, susținut atât în legislația națională, cât și în cea internațională, pornește de la premisa drepturilor tuturor copiilor la învățătura împreună, fără a considera starea lor fizica, intelectuală, emoțională sau de diferențiere la nivel etnic, religios, cultural, încercându-se pe cât posibil eradicarea discriminării și marginalizarea copiilor cu cerințe educative speciale.

Metode-cheie în construirea unui climat incluziv în sala de clasă :

1. Cunoaște elevii și lasă-i și pe ei să te cunoască pe tine !

Stabilirea unei legături cu elevii necesită timp, dar putem începe chiar cu primele zile de școală. Creând oportunități pentru ca elevii să vă împărtășească interesele, provocările și aspirațiile lor, dar și invers, se creează o legătură care poate continua să crească.

2. Creează un spațiu sigur pentru ca elevii să împărtășească valori cheie în procesul de incluziune !

Elevii au nevoie, de asemenea, de timp explicit pentru a stabili conexiuni cu colegii lor. Împărțiți în mod regulat elevii în noi grupuri mici și folosiți strategia "Văd, gândesc, mă întreb" pentru a digera ceva despre care au învățat sau un eveniment de actualitate care ar putea fi în mintea lor.

3. Planifică procesul didactic într-o varietate de moduri !

Există din ce în ce mai multe dovezi care arată că lecțiile planificate influențează în mod pozitiv implicarea elevilor. Pentru a apela la diferite stiluri de învățare, reimaginați lecțiile existente, în special, cele care au senzația că sunt încărcate de prelegeri, cu videoclipuri noi, cărți și activități digitale, care să încurajeze o învățare activă.

4. Alegeți literatură care să sublinieze importanța incluziunii !

O parte a predării sensibile la cultură include oferirea elevilor de povești și opere literare care evidențiază experiența umană. Includeți povești despre diferite culturi, etnii, refugiați, precum și povești care includ explicații despre diferitele deficiențe.

5. Împărtășiți poveștile cu tematică incluzivă sau aduceți un invitat extern care să vorbească despre asta!

Atunci când elevii se pot identifica cu originea rasială sau etnică a unui profesor sau a unui vorbitor invitat, este mai probabil ca aceștia să aibă performanțe mai bune și să fie mai implicați, deoarece văd un potențial model de rol sau mentor în acea persoană. Prin invitarea unui vorbitor, le oferi elevilor acces la o experiență de învățare autentică pe care altfel nu ar putea să o aibă niciodată.

BIBLIOGRAFIE :

1.Ungureanu,Dorel, Educatia integrata si scoala incluziva, Editura de Vest,Timisoara, 2000

2.Vrasmas, Traian, Invatamantul integrat si / sau incluziv pentru copiii cu cerinte educative speciale, Ed. Aramis, Bucuresti, 2001.

EDUCAŢIA INCLUZIVĂ ÎNTRE PROVOCARE ŞI NECESITATE

VÎLCU-PUCHIU CORINA-ANDREEA

LICEUL TEHNOLOGIC ”CONSTANTIN FILIPESCU”, CARACAL,OLT

Despre educație s-a vorbit și se vorbește mult și, totuși, nu este suficient. Dacă dorim să intervenim în favoarea copiilor, trebuie să le oferim tuturor o educație de calitate și, în mod deosebit, celor cu cerințe educative speciale: o educație de calitate pentru toți într-o școală pentru toți.

Educaţia incluzivă este un proces complex, de durată, care necesită analize, schimbări şi construcţii continue pentru a realiza politici şi practici incluzive şi a asigura bazele unei culturi incluzive. Paradigma educaţiei incluzive lansată în anii ’90 ai secolului trecut pentru a depăşi abordarea educaţiei integrate s-a dovedit îngustă şi insuficientă în asigurarea dreptului la educaţie pentru toţi copiii şi oamenii.

Toate persoanele cu dizabilităţi, indiferent de natura şi nivelul de deficienţă au acces egal la educaţie. .Astfel, incluziunea cuprinde principiul ca şcolile să primească toţi copiii, indiferent de condiţia lor fizică, intelectuală, socială, emoţională, lingvistică sau alte condiţii şi, de asemenea, să se adapteze şi să răspundă nevoilor acestora.

Nevoia de incluziune în educaţie a început să devină astfel o parte integrantă a sistemului naţional de planificare a învăţământului; dezvoltare a curriculum-ului; dezvoltare a organizării şcolare.

Copii cu CES au dreptul de a se dezvolta şi forma cât mai adecvat pentru a-şi construi unicitatea şi a participa la identitatea socială şi culturală din care fac parte, societatea trebuie să le ofere sprijin la nivel de familie, grădiniţă şi şcoală. Toţi copiii au dreptul, şi este firesc să fie participanţi, la o educaţie de calitate, eficientă şi permanent.

Atunci când vorbim de educaţie incluzivă ne referim la programe de educaţie care să asigure accesul şi participarea tuturor copiilor, valorizând diversitatea şi acordând importanţă fiecărui copil în parte. Nu este suficientă includerea unui copil într-un grup educativ. Este nevoie ca grupul să se schimbe în aşa fel încât fiecare copil să fie bine primit - un grup cu practici educative incluzive, adică primeşte toţi copiii şi acordă valoare şi atenţie fiecăruia, dar educaţia nu poate fi incluzivă decât dacă cuprinde tot programul, practicile, managementul şi acţiunile permanente cu copiii. Adică toate componentele actului de educaţie în ansamblul lui.

O idee de bază în asigurarea educaţiei incluzive este prevederea conform căreia toţi copiii trebuie să înveţe împreună. De aici, educaţia incluzivă, pentru toţi, de multe ori pare să fie aceeaşi cu integrarea copiilor cu cerinţe educative speciale.

Integrarea educaţională descrie eforturile făcute pentru a introduce copilul într-o grupă sau clasă obişnuită, fără a crea condiții special pentru ca acesta să se adapteze;

Incluziunea este o politică şi un proces care permite tuturor copiilor să participe la programele educaţionale, prin schimbare şi adaptarea curriculară, crearea condițiilor special ca copii cu CES să se adapteze procesului instructive educativ

Incluziunea presupune acţiuni în favoarea eliminării discriminării şi segregării; în cadrul procesului instructiv-educativ este un proces complex, care pune în centru şcoala şi schimbările ei și revendică asigurarea parteneriatului elevi - cadre didactice – manageri -părinți în procesul didactic incluziv.

Pe de altă parte, educația incluzivă a copiilor cu CES reprezintă o nouă provocare pentru cadrele didactice din învăţământul preuniversitar deoarece școala trebuie să fie capabilă să realizeze un învăţământ diferenţiat şi să asigure o educaţie de calitate pentru toţi şi pentru fiecare. Noile tendințe în dezvoltarea și modernizarea educației impun necesitatea: - elaborării materialelor-suport pentru asigurarea metodologică a procesului de incluziune școlară a copiilor CES în învățământul general; - adaptării curriculumului general la potențialul și necesitățile speciale ale copiilor, pentru a evita eşecul şcolar al acestora, a-i sprijini în activitatea lor de învăţare şi a le asigura parcursuri şcolare diferenţiate şi individualizate; - adaptarea ofertei educaționale la posibilităţile de învăţare ale tuturor.

Concluziile unei cercetări, desfăşurate în anul 2001 de către MEC şi UNICEF arată că în rândul cadrelor didactice, se perpetuează atitudinile şi comportamentele stereotipe faţă de această categorie de copii, respectiv, persistă ideile că ei ar trebui educaţi în şcoala specială, că prezenţa lor va afecta performanţele şcolare ale elevilor obişnuiţi şi va altera climatul clasei.

Este dificil de schimbat mentalităţile, având în vedere faptul că a existat obişnuinţa ca elevii cu dizabilităţi sau cei care nu se adaptau în şcolile de masă să fie orientaţi spre reţeau de şcoli speciale, care era destul de bine pusă la punct. Din aceste motive, principiul incluziunii aplicat poate determina situaţii de neadaptare şcolară sau de absolvire a învăţământului obligatoriu, dar fără a li se asigura elevilor o educaţie de bază, care să-i ajute în integrarea lor socială şi profesională. Astfel, şcolarizarea în învăţământul special, pentru anumiţi copii/elevi, este cea mai bună opţiune, barierele din sistemul de masă fiind, deocamdată, extrem de dificil de depăşit.În vederea găsirii celei mai bune forme de educaţie pentru copiii cu dizabilităţi, a programelor care să-i ajute să le fie stimulat

potenţialul şi să le sprijine dezvoltarea, se pune accent pe identificarea şi evaluarea dizabilităţilor, precum şi a cerinţelor speciale de educaţie.

Eforturile pentru incluziunea copiilor cu dizabilități în școlile obișnuite în încercarea de a-i primi pe toți elevii, pune accentul pe schimbarea politicii școlare care presupune eliminarea formelor de discriminare în ceea ce privește școlarizarea copiilor cu dizabilități; dobândirea unor valori ca deschidere în fața diferențelor, a toleranței și respectul fată de celălalt. Pentru adoptarea acestei politici de incluziune în școlile din România este nevoie ca comunitatea să fie pregătită să accepte diversitatea, să existe resurse umane care să lucreze cu copiii cu CES, precum și existența serviciilor adecvate nevoilor lor speciale, cooperarea strânsă cu părinții.

Cadrele didactice care au avut contact cu copii cu CES în cariera lor didactică sau lucrează în prezent cu astfel de copii sunt mai degrabă favorabili educației incluzive; - se pare că gradul de cunoaștere a problematici practice a educației incluzive influențează gradul în care cadrele didactice se relaționează și o percep cum este de așteptat necunoașterea induce frică de necunoscut și sentimente/atitudini de respingere și rezistență. îmbunătăţirea comunicării, asumarea de responsabilităţi, împărţirea sarcinilor între specialişti în educația incluzivă; . dezvoltarea parteneriatelor cu părinţii şi atragerea lor pentru a se implica în viaţa şcolii; sensibilizare părinţilor copiilor obişnuiţi faţă de problemele copiilor cu CES; consilierea părinţilor copiilor cu CES pentru a-i ajuta să adopte o atitudine realistă faţă de copii; .pregătirea personalului didactic astfel încât să dobândească o atitudine adecvată faţă de incluziune, să cunoască particularităţile psihice şi socioculturale ale copiilor cu nevoi speciale, să menţină un climat de învăţare în clasă; existența unui sistem de valorizare a şcolilor care să pună accent pe progresele realizate de copii şi nu doar pe performanţe. Principalele provocări pe care le ridică incluziunea educaţională a copiilor cu dizabilităţi sunt generate și de următoarele situaţii: caracterul interinstituţional al evaluării, lucrul în echipă, colaborarea cu părinţii, eterogenitatea colectivelor de elevi din şcolile incluzive.

În lipsa unor protocoale clare de colaborare între instituţiile implicate în evaluarea copiilor cu dizabilităţi apar o serie de dificultăţi. Specialiştii în educația incluzivă consideră că evaluările pe care le primesc din partea altor instituţii sunt făcute sumar, cu foarte puţine detalii, nu oferă foarte multe informaţii iar din ele nu reiese tabloul copilului.

Cadrele didactice din şcolile incluzive afirmă că întotdeauna au avut elevi cu dificultăţi de adaptare şcolară, care asimilau greu materia, iar părinţii nu acceptau ca ei să frecventeze şcoala specială. Înainte de introducerea profesorilor de sprijin şi a celorlalţi specialişti, cu ei lucrau doar cadrele didactice care predau la clase. Munca în echipă implică un schimb permanent de informaţii,

de încredere şi respect reciproc între specialişti, dar ascunde şi o „muncă de culise”, astfel încât toţi specialiştii să înţeleagă nevoile acestor copii şi să-şi împartă responsabilităţile. Provocări generate de colaborarea cu părinţii. Colaborarea cu părinţii implică provocări pentru toţi profesioniştii care se confruntă cu rezistenţa părinţilor, fie din teama de etichetare, respingere sau orientare a copilului spre şcoala specială, fie datorită comodităţii. Provocări generate de colectivele de elevi. Lucrul cu colectivele de copii cu CES determină cadrele didactice să depună o muncă grea ca volum care presupune consum nervos, îi determină să trăiască sentimentul lipsei de eficienţă, în ceea ce priveşte activitatea lor. În concluzie: educația incluzivă fiind un fenomen complex, constituie o provocare pentru instituţiile implicate şi pentru societatea în ansamblu şi are drept consecinţă nevoia de schimbare atât a mentalităţilor cât şi a politicilor educaţionale.

Este recunoscut faptul că, în ultimii ani, s-au făcut progrese simţitoare în ceea ce priveşte incluziunea elevilor cu dizabilităţi în şcolile de masă însă aceste realizări/încercări rămîn a fi insuficiente pentru asigurarea șanselor egale la educație și instruire copiilor cu CES.

Bibliografie

1 .Vrasmaş Ec., Educaţia copilului preşcolar. Bucureşti, Ed. ProHumanitas, 1999,

2.Vrasmaș Ec.Introducere în educaţia cerinţelor speciale. Bucureşti, Ed. Credis, 2004

3. Hadîrcă M., Cazacu T. Adaptări curriculare și evaluarea progresului școlar în contextul educației incluzive. Ghid metodologic. Lumos Foundation. Chișinău, 2012

4. Moldovan O., Bălaş-Timar D. Psihopedagogia copiilor cu handicap de vedere. Arad: Ed. Universităţii „Aurel Vlaicu”, 2006

5. Goffman E. Viaţa cotidiană ca spectacol. Bucureşti: Ed. Comunicare.ro, 2007

ŞCOALA INCLUZIVĂ – O NECESITATE ÎN EDUCAȚIA ACTUALĂ

EUGENIA VASILOAICA

PETRU DANIELA

LICEUL TEHNOLOGIC "PETRE S. AURELIAN" SLATINA

Unul dintre cele mai importante aspecte ale învăţământului actual este nevoia sa de adaptare la necesităţile copiilor, oricare ar fi acele necesităţi şi oricare ar fi copiii – fie că sunt copii cu CES, fie că pur şi simplu sunt copii cu un ritm mult mai încet de învăţare.

O astfel de metodă de adaptare o constituie şcoala incluzivă, o şcoală ce se axează pe includerea acelor copii sau chiar grupuri ce au fost anterior marginalizate şi care implică în procesul de învăţare şi de luare a deciziilor părinţii, îngrijitorii şi consilierii specializaţi.

S-a dovedit că metodele utilizate în cadrul claselor incluzive pot îmbunătăţi semnificativ performanţa tuturor elevilor. În comparaţie cu educaţia în centre sau şcoli speciale, care are riscul de a-i menţine pe copii şi adolescenţi în afara societăţii, şcoala incluzivă constituie un teren de pregătire ideal pentru viitoarea lor integrare în societate. În loc să-i izolăm şi să spunem că sunt „dificili", „turbulenţi" sau chiar „handicapaţi", am putea să admitem faptul că aceşti copii ar putea progresa mai mult într-o clasă obişnuită, dacă noi, profesorii, am accepta că educaţia este pentru toţi.

Cel mai important lucru de luat în considerare este că predarea în cadrul diversităţii implică predarea pentru fiecare individ în parte. Ţinând cont de interesele fiecărui elev, de experienţele şi ţelurile sale facem, de fapt, un pas important în educaţia elevilor şi integrarea lor în societate, după terminarea studiilor. Mai mult, putem spune că diferenţele dintre indivizi sunt mult mai pregnante decât cele dintre grupuri. Din acest punct de vedere, poate una dintre cele mai mari provocări căreia trebuie să-i facă faţă un profesor este adaptarea stilului de predare astfel încât să corespundă necesităţilor fiecărui elev în parte.

O nouă dimensiune care începe să se contureze în peisajul învăţământului românesc este aceea de democratizare şi egalizare a şanselor fiecărui copil în parte. În acest scop a fost înfiinţată şi şcoala incluzivă – un răspuns la redimensionarea educaţiei. Scopul acestei şcoli este de a crea pentru toţi copiii un cadru prielnic învăţării, pornind de la premiza că diferenţele dintre oameni sunt normale şi ele trebuie acceptate. Un rol important în cadrul şcolii incluzive îl are pedagogia şi învăţarea centrată pe elev. Acest lucru implică automat adaptarea curriculumului şi metodelor de predare la capacitatea şi nevoia fiecărui elev în parte.

Predarea la elevii cu nevoi speciale solicită aceleaşi strategii şi practici ca şi predarea la orice alt tip de clasă. Cu alte cuvinte, o bună metodă de predare în general va fi o bună metodă de

predare şi pentru elevii cu nevoi speciale. Toţi elevii au dreptul să aştepte de la învăţământ cele mai bune şi eficiente metode, iar elevii cu CES nu fac diferenţă.

Şcoala incluzivă reprezintă o provocare pentru şcolile obişnuite, însă ea nu trebuie privită ca o ameninţare pentru performanţa acestor şcoli. Multe dintre aceste instituţii găsesc ca fiind dificil să integreze elevii cu nevoi speciale în cadrul claselor obişnuite. Însă această teamă poate fi depăşită prin educaţie, resurse didactice adecvate, sprijin şi nu în ultimul rând, credinţa că incluziunea este un drept moral şi social ce nu poate fi negat nimănui.

Există anumite etape ce trebuie urmate în cadrul şcolarizării copiilor cu CES, printre care, în primă fază, este acceptarea ideii că există astfel de copii, recunoaşterea dreptului lor la educaţie, integrarea lor treptată în cadrul şcolilor obişnuite. Astfel, pe măsură ce aceşti copii vor creşte, vor deveni adulţi şi vor avea probabil proprii copii, iar incluziunea va fi deja un fapt acceptat şi o măsură firească în cadrul educaţiei. Copiii educaţi în cadrul şcolii incluzive vor fi mai bine pregătiţi să interacţioneze cu diverşi indivizi precum şi cu diverse situaţii din lumea reală.

În cadrul școlii incluzive, profesorii trebuie să colaboreze cu diferiţi specialişti în domeniul educaţiei, cum ar fi psihologi, consilieri, terapeuţi şi alţi specialişti pentru că doar împreună vor reuşi să obţină cele mai bune rezultate. Profesorul consultant pentru CES este probabil cel care va lucra cel mai mult cu fiecare profesor în parte, el fiind şi cel care va participa în cea mai mare măsură la orele de curs. Şcoala incluzivă presupune îmbunătăţirea sistemului educaţional pentru toţi elevii. Implică schimbări în curriculum, în modul de predare al profesorilor, în modul de învăţare al elevilor, precum şi schimbări în modul cum interacţionează copiii cu CES cu colegii lor şi viceversa.

Ideea este ca şcolile, centre de învăţare şi educaţie, să se schimbe astfel încât să devină comunităţi educaţionale în care nevoile tuturor elevilor şi profesorilor să fie îndeplinite. Şcolile incluzive nu mai asigură o educaţie obişnuită sau o educaţie specială, ci asigură o educaţie incluzivă, iar ca rezultat elevii vor putea învăţa împreună. Cu alte cuvinte, acest tip de şcoală este deschisă tuturor elevilor, astfel încât toţi elevii să participe şi să înveţe. Pentru ca acest lucru să se întâmple, profesorii şi şcolile, în general, au nevoie de o schimbare, pentru a întâmpina cu mai mult succes diversitatea nevoilor elevilor. Educaţia incluzivă este un proces de facilitare a procesului de învăţare pentru toţi elevii, chiar şi pentru cei ce au fost anterior excluşi.

Printre avantajele şcolii incluzive se numără faptul că elevii cu CES sunt trataţi ca parte integrantă a societăţii, au ca model restul colegilor care nu au probleme, atât copiii cu CES cât şi colegii lor îşi dezvoltă abilităţile comunicative, devin mai creativi, acceptă diversitatea, etc. Profesorii adoptă metode diverse de predare-învăţare, de care beneficiază toţi elevii, nu numai cei cu CES. Socializarea între elevi şi dezvoltarea prieteniilor între colegi este destul de importantă în dezvoltarea procesului de învăţare, datorită schimbului de informaţii permanent.

În ceea ce priveşte cadrele didactice din cadrul şcolii incluzive, ele trebuie încurajate să adopte practici moderne în cadrul orelor de curs, să se autoperfecţioneze în permanenţă în ceea ce priveşte copiii cu CES. Un alt rol important pe care cadrele didactice îl au este acela de a-i face pe copiii fără probleme să-şi accepte şi să-şi ajute colegii cu CES, fără a-i ridiculiza, sau exclude.

Concluzionând, putem spune că incluziunea nu-i implică numai pe copiii cu CES. Ea este de fapt o realitate şi recunoaşterea faptului că fiecare copil este unic. Şcoala incluzivă ne demonstrează, aşadar, că suntem unul, dar nu unul şi acelaşi.

Bibliografie:

1. Ungureanu, D., Educaţia integrată şi şcoala incluzivă, Editura de Vest, Timişoara, 2000.
2. Vrăşmaş, T., Învăţământul integrat şi/sau inclusiv, Ed. Aramis, Bucureşti, 2001.
3. Vrăşmaş, T., Şcoala şi educaţia pentru toţi, Ed. Miniped, Bucureşti, 2004.
4. Vrăjmaş, Traian, Învăţământul integrat şi/sau incluziv, Editura Aramis, Bucureşti, 2001
5. Gherguţ, Alois, Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale-strategii diferenţiate şi incluzive în educaţie, editura Polirom , Bucureşti,2006
6. A. Gherguţ, Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale. Strategii de educaţie integrată, Ed. Polirom, Iaşi, 2001.
7. Hall si Tinklin, Elevii cu deficienţe din învăţământul superior, Consiliul Scoţian de Cercetare a Educaţiei, 1998.

INTEGRAREA ELEVILOR CU CES - O REALITATE PALPABILĂ SAU UN MIT ÎNVECHIT?

Prof. de sprijin, Rodica Tătar
Școala Gimnazială Ștefan cel Mare/ CSEI nr. 1, Bistrița

Observăm cu ușurință că întâlnim peste tot în jurul nostru oameni diferiți, oameni speciali. Este evident că întalnim și copii diferiți, copii speciali ! Pe aceștia, societatea românească, sistemul educational românesc îi numește elevi cu CES (cerințe educative speciale). Ei sunt percepuți diferit, perceperea lor socială nefiind întotdeauna constantă și nici favorabilă. Ea variază de la societate la societate, furnizând semnificații diferite, în funcție de cultura și de valorile promovate, lucru pe care eu l-am observant cu ocazia participării la o serie de proiecte Erasmus+, derulate de școala noastră în parteneriat cu școli din Italia, Spania, Portugalia, Bulgaria, Turcia,Irlanda, etc.

În țara noastră mulți oameni au reticențe față de persoanele cu deficiențe, deoarece au o concepție greșită despre ele. Trebuie însă să înțelegem că sunt niște oameni/ copii la fel ca ceilalți, fiind produsul unic al eredității lor și al mediului. Ce-I face diferiți? Poate doar forma, nicidecum fondul!

Astfel din categoria copiilor cu C.E.S (cerințe educative speciale) fac parte atât copiii cu deficiențe propriu zise, cât și copiii fără deficiențe, dar care prezintă manifestări stabile de inadaptare la exigențele școlii, care nu-s deloc puține. Din această categorie fac parte:

- *copiii cu deficiențe senzoriale și fizice* (tulburări vizuale, tulburări de auz, dizabilități mintale, paralizia cerebrală);
- *copiii cu deficiențe mintale, comportamentale* (tulburări de conduită, hiperactivitate cu deficit de atenție-ADHD, tulburări de opoziție și rezistență);
- *copiii cu tulburări afective, emoționale* (anxietatea, depresia, mutism selectiv, atacul de panică, tulburări de stres posttraumatic, tulburări de alimentație: anorexia nervoasă, bulimia nervoasă, supra-alimentarea);
- *copiii cu handicap asociat*;
- *copiii cu dificultăți de cunoaștere și învățare* (dificultăți de învățare, sindromul Down, dislexia, discalculia, dispraxia);

- *copiii cu deficienţe de comunicare şi interacţiune* (tulburări din spectrul autistic, sindromul Asperger, întârzieri în dezvoltarea limbajului).

Acești copii nu sunt puțini, doar că societatea noastră nu este încă pregătită să-i recunoască și sa-i accepte pe toți. Integrarea școlară exprimă atitudinea favorabilă a elevului față de școala pe care o urmează; condiția psihică în care acțiunile instructive-educative devin accesibile copilului; consolidarea unei motivații puternice care susține efortul copilului în munca de învățare, situație în care copilul sau tânărul poate fi considerat un colaborator la acțiunile desfășurate pentru educația sa; corespondența totală între solicitările formulate de școală și posibilitățile copilului de a le rezolva; existența unor randamente la învățătură și în plan comportamental considerate normale prin raportarea la posibilitățile copilului sau la cerințele școlare. Elevii cu C.E.S. au nevoie în funcție de deficiența/ dificultatea cu care se confruntă , de un curriculum adaptat, de programe de terapie lingvistică, de tratament logopedic specializat, de programe specifice de predare-învățare și evaluare specializate, adaptate abilităților lor de citire, scriere, calcul, de programe terapeutice pentru tulburări motorii. De asemenea trebuie să beneficieze de consiliere școlară și vocațională personală și a familiei.

Însă eu spun că *niciunul din scopurile propuse nu poate fi realizat atât timp cât nu putem coborâ la sufletul acestor copii și atât timp cât ne raportăm exclusive la mintea copilului, nu și la sufletul lui*.

Putem vorbi de stiluri de predare care trebuie să fie cât mai apropiat de stilul de învățare pentru ca un volum mai mare de informații să fie acumulat în aceeași perioadă de timp. Putem vorbi de metode modern de predare-învățare, dar dacă nu reușim să stabilim o punte de comunicare eficientă cu elevul cu CES, rezultatele sunt infime, insesizabile și integrarea elevului în școala e masa rămâne utopie. Acest lucru este posibil dacă reușim să adaptăm toți factori educaționali la dezideratul nostru , dacă este cunoscut stilul de învățare al copilului, dacă este făcută o evaluare eficientă care ne permite să știm cum învață copilul, dar și ce si cum este necesar să fie învățat.

O abordare incluzivă susține că școlile/grădinițele au responsabilitatea de a-i ajuta pe copii să depășească barierele din calea învățării și că cei mai buni profesori/educatori sunt aceia care au abilitățile necesare pentru a-i ajuta pe elevi să reușească acest lucru. Pentru aceasta școala/grădinița trebuie să dispună de strategii funcționale pentru a aborda măsuri practice care să faciliteze îndepărtarea barierelor cu care se confruntă elevii în calea participării lor la educație.

Se pot stabili de asemenea relații de colaborare cu autoritățile locale, părinții și reprezentanții comunității.

Se observă că sistemul educațional din România, deși evoluează, încă mai prezintă elemente de discriminare, în sensul că nu toți copiii merg la școală, nu toți beneficiază de oportunitățile de exploatare maximă a potențialului lor, mai ales în comunitățile rurale, cele expuse marginalizării și stigmatizării.

Educația incluzivă, o nouă provocare pentru pedagogia modernă, nu poate fi realizată fără schimbarea percepțiilor, imaginilor și ideilor tradiționale despre educație. *Societatea nu este formată doar din unii oameni, ci din toți oamenii.* Toți suntem parte a sistemului și fiecare dintre noi dă identitate și specific comunității în care trăiește, așadar, copiii au dreptul, și este firesc să fie participanți, la o educație de calitate, eficientă și permanentă.

Fiecare copil e unic și valoros, fiecare copil poate învăța, motiv pentru care dascălii susțin și încurajează nevoia de adaptare și flexibilitate a curriculum- ului și a organizării școlare. Este foarte important de subliniat ideea de „școală pentru copil" și nu „copil pentru școală".Acest concept se dezvoltă în ultimii ani, insă mai sunt mulți pași de făcut până la a se ajunge la o școală cu adevărat incluzivă. Dacă ne vom raporta la acest aspect, cu siguranță vom găsi soluții de încurajare și susținere a serviciilor de sprijin în școli și grădinițe, cu scopul de a oferi oportunități de dezvoltare atât elevilor, cât și cadrelor didactice.Fără o adaptare a nevoilor profesorilor de formare și evoluțir acest deziderar rămâne doar deziderat. Este esențial parteneriatul profesori-elevi-părinți- alți profesioniști care dau plus valoare actului educațional. Educația pentru toți copiii este o cerință fermă și clară pentru perioada prezentă a societății noastre și este determinată de nevoile actuale. Educația incluzivă înseamnă sprijin și educație pentru toți, grijă și atenție pentru fiecare.

Ca urmare a celor expuse mai sus, profesorul este agentul schimbării în crearea de medii de învățare incluzivă, deoarece școala este instituția principală prin care se organizează și derulează procesul educative, dar el trebuie sprijinit prin programe de formare și de sprijin în vederea atingerii scopului propus. Principala idee a educației incluzive pleacă de la valorificarea diferențelor dintre copii/dintre oameni. Fiecare poate contribui cu modelul său uman de învățare, participare sau comportare la dezvoltarea lumii.

Pentru dezvoltarea personalității copilului/elevului și construirea competențelor sale psihosociale, este mai important procesul de învățare decât produsul în sine. Elevul nu poate fi

considerat o problemă dacă nu se poate adapta ritmurilor propuse de învățarea școlară, el fiind un model de învățare, expresie și dezvoltare. Este clar că școala de azi nu poate încă atinge idealul educației incluzive, dar e singura care poate începe și determina direcția unei astfel de construcții pedagogice.

Noi, dascălii suntem cei care cu răbdare, dăruire , compasiune putem contribui esential la modificarea acestei paradigme și putem face ca integrarea elevului cu CES în școală, societate să fie o realitate palpabilă și nu un mit de care să ne împiedicăm mereu.

BIBLIOGRAFIE

Dezvoltarea practicilor incluzive în școli, Ghid managerial, București, 1999. UNESCO, Să înțelegem și să răspundem la cerințele, Ghid pentru profesori, 2002.

ȘCOALA INCLUZIVĂ – O COMUNITATE EDUCAȚIONALĂ DE SUCCES

PROF. LOGOPED EMEȘE SZEKELY
PROF. LOGOPED KINGA LĂPUȘAN
CENTRUL ȘCOLAR DE EDUCAȚIE INCLUZIVĂ BECLEAN

Potrivit studiilor internaționale privind evoluțiile la nivel mondial, în ultimele decenii s-au înregistrat progrese notabile în ceea ce privește protecția și asigurarea respectării drepturilor copiilor, în particular, a dreptului la educație. Există o abordare generală privind importanța educației și a asigurării accesului la educație pentru toți copiii, ca mod de realizare a altor drepturi fundamentale ale omului și mijloc de modelare a dezvoltării viitoare a umanității. Acest consens a fost tradus în acțiuni concrete care au propulsat procese ample, ce au contribuit la aducerea în mediile educaționale a milioane de copii, altădată respinși și excluși.

Şcoala incluzivă trebuie să recunoască şi să reacţioneze la diversele cerinţe ale elevului prin: programe de învăţământ adecvate, organizare eficientă, strategii didactice concrete, folosirea optimă a resurselor, parteneriate cu celelalte instituţii ale comunităţii. Copilul cu cerințe educaționale speciale trebuie să primească întregul sprijin suplimentar de care are nevoie pentru obţinerea de performanţe proprii după posibilităţile lui. Succesul integrării poate fi realizat numai prin funcţionarea unor parteneriate autentice la nivelul instituţiilor guvernamentale, al asociaţiilor nonguvernamentale, al elevilor, cadrelor didactice, părinţilor şi al comunităţii locale. Proiectarea şi realizarea unei asemenea strategii, va apropia învăţământul românesc de generosul ideal al ,,educaţiei pentru toţi copiii - educaţie pentru fiecare”.

Politicile incluzive în şcoală ar conduce la o şcoală care încearcă să includă toţi elevii din comunitate şi în care există un program eficient de incluziune pentru toţi. În cadrul unui astfel de program ar fi cuprinse elemente precum:

- ✓ toți elevii, inclusiv elevii cu cerinţe educaţionale speciale sunt susţinuți şi încurajați de profesori ca să-şi dezvăluie personalitatea, să-şi valorifice şi să-şi dezvolte potenţialul;
- ✓ școala dispune de o politică eficientă de reducere a absenteismului elevilor, a încercărilor de intimidare şi de abuz asupra elevilor şi între elevi;
- ✓ școala realizează adaptări ale clădirii, care să o facă accesibilă tuturor;

- ✓ sistemul de evaluare implementat în şcoală apreciază adecvat rezultatele tuturor elevilor;
- ✓ formarea continuă a cadrelor didactice are în vedere diversitatea elevilor și dobândirea unor strategii educaționale pliate pe nevoile elevilor;
- ✓ distribuirea resurselor şcolii se face în mod echitabil şi eficient;
- ✓ şcoala dispune de o strategie prin care părinţii sunt încurajaţi să devină parteneri în procesul de învăţare a copiilor lor;
- ✓ serviciile de sprijin de la nivelul şcolii (cum ar fi cele asigurate de psihologi, logopezi, profesori de sprijin etc.) asigură creşterea gradului de participare a elevilor;
- ✓ este încurajată implicarea şi participarea la managementul şcolii a tuturor cadrelor didactice.

Practica se referă la asigurarea reflectării în activitatea la clasă atât a culturii, cât şi a politicilor incluzive ale şcolii:

- ✓ activităţile de predare-învăţare încurajează participarea tuturor elevilor;
- ✓ lecţiile dezvoltă înţelegerea şi sentimentul de respect pentru diferenţe;
- ✓ elevii sunt încurajaţi să-şi asume răspunderea pentru propria lor învăţare şi explicaţiile profesorilor ajută elevii să înţeleagă şi să înveţe lecţia în clasă;
- ✓ personalul din şcoală reacţionează pozitiv la dificultăţile întâmpinate de elevi;
- ✓ elevii înregistrează succese în procesul de învăţare;
- ✓ dificultăţile în învăţare sunt considerate ca prilejuri de dezvoltare a unor practici mai bune;
- ✓ toţi profesorii din şcoală participă la planificarea activităţilor organizate în cadrul instituţiei şcolare.

Cele mai actuale orientări în domeniul incluziunii statuează importanța câtorva principii-cheie în vederea asigurării educației incluzive efective și de calitate. Unul din acestea vizează formarea cadrelor didactice (educatori, învățători, profesori, psihologi, logopezi etc.), astfel încât acestea să posede atitudinile, valorile și competențele corespunzătoare și necesare pentru activitate eficientă în mediul educațional incluziv. Cadrele didactice profesioniste, bine instruite, sunt esențiale pentru realizarea demersului de incluziune, educație de calitate echitabilă și învățare de-a lungul vieții pentru toți. Este vital ca fiecare cadru didactic, care activează la orice nivel al sistemului de învățământ, să fie pregătit pentru a organiza și realiza un proces educațional cuprinzător, ce creează acces și participare reală și asigură performanțele celor care învață.

Școala în care ne desfășurăm activitatea, centrul școlar de educație incluzivă, prin strategiile educaționale abordate de cadrele didactice facilitează un nivel bun de implicare a elevilor cu cerințe educative speciale în ceea ce reprezintă o contribuție pozitivă la dezvoltarea personală a acestora.

Învăţarea diferenţiată constă în adaptarea procesului instructiv-educativ la potenţialităţile individuale, la ritmul şi stilul de învăţare al elevului, la interesele şi abilităţile fiecăruia. Educaţia diferenţiată a învăţării are la bază un sistem centrat pe elev. Diferenţierea este o practică incluzivă normală pentru că: copiii/ elevii învaţă în ritmuri diferite; copiii/ elevii au stiluri de învăţare diferite; cadrele didactice asigură valorizarea potenţialului fiecărui copil/ elev. Organizarea diferenţiată a predării – învăţării – evaluării la clasă a presupus adaptarea conţinuturilor, adaptarea proceselor didactice, adaptarea mediului de învăţare (fizic, psihologic, social - climatul de la clasă); adaptarea procesului de evaluare: standarde de performanţă şi evaluare (descriptori/criteriile de evaluare).

Activitatea de predare-învăţare-evaluare şi cea terapeutică derulată pe parcursul anilor în instituția noastră școlară poate fi apreciată global ca fiind o activitate orientată către un învăţământ de calitate, performant. La nivelul colectivului de cadre didactice se constată o preocupare constantă pentru buna pregătire a elevilor, vizând dezvoltarea de competențe, alături de transmiterea de cunoştinţe, formarea de deprinderi, dar şi un interes special privind pregătirea elevilor cuprinşi în programe de sprijin individualizate, combaterea manifestărilor violente, formarea unui set de deprinderi şi abilităţi de viață permisive unei bune inserţii sociale a elevilor noştri.

Curriculumul la decizia școlii a fost stabilit prin consultarea elevilor și părinților, disciplinele opționale fiind elaborate în concordanță cu vârsta elevilor, cu domeniile de interes al acestora, cu asigurarea de șanse egale în educație. Disciplinele opționale și-au dovedit eficiența prin caracterul interdisciplinar al activităților, prin stimularea expresivității și creativității copiilor, și au constituit un adevărat procedeu de terapie psihică pentru copii. Oferta de opționale a școlii cuprinde o gamă variată de discipline: Arta comunicării, Eu și mediul înconjurător, Activități pentru exprimare artistică, Matematică distractivă, Cercul gospodarilor.

Activităţile educative şi extracurriculare organizate în unitatea școlară au menirea să completeze educaţia curriculară, urmăresc identificarea şi cultivarea corespondenţei dinte aptitudini, talente, cultivarea unui stil de viaţă civilizat, stimularea comportamentului creativ, îmbogăţirea bagajului informaţional şi aptitudinal, antrenarea elevilor în activităţi cât mai variate şi bogate în conţinut. De asemenea, aceste activităţi contribuie la facilitarea integrării elevilor în mediul şcolar, la cultivarea interesului pentru activităţi socio-culturale, la oferirea de suport pentru reuşita şcolară, la fructificarea talentelor personale şi corelarea aptitudinilor cu atitudinile caracteriale ale elevilor.

Considerentele enunțate mai sus, dovedesc faptul că unitatea noastră școlară se înscrie în cadrul comunităților educaționale de succes, prin practicarea educației incluzive, centrate pe elev, pe

exigențele unei educații de calitate, contribuind la dezvoltarea armonioasă a personalității elevilor cu cerințe educaționale speciale.

Bibliografie:

- ✓ Gherguţ, A. (2006), *Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale. Strategii diferenţiate şi incluzive în educaţie,* Editura Polirom, Iaşi
- ✓ Preda, V. (coord., 2000), *Orientări teoretico-praxiologice în psihopedagogia specială,* Editura PUC, Cluj-Napoca
- ✓ Verza, E.F (2002), *Introducere în psihopedagogia specială și în asistență socială,* Ed. Humanitas, București

Webografie:

- ✓ https://mecc.gov.md/sites/default/files/educatie_incluziva_final.pdf
- ✓ Inclusive Education defined by United Nations http://inclusive-solutions.com/blog/inclusive-education-defined-unitednations

SUNTEM EGALI IN EDUCAȚIE

ZĂNOAGĂ ZOIA-CARMEN
G.P.P.NR.9 PIATRA NEAMȚ

Importanţa educaţiei este deosebită, întregul sistem educaţional trebuind să se bazeze pe premisa că fiecare individ poate fi educat, poate fi ajutat să treacă de la o etapă la alta, atâta timp cât influenţele educative se adresează „zonei proximei dezvoltări” (L.S.Vigotski). Izvorul dezvoltării psihice il constituie , după cum se ştie ,contradicţiile interne care apar ca urmare a solicitărilor externe. Crearea mijloacelor necesare pentru depăşirea şi rezolvarea acestor contradicţii revine, în primul rând , educaţiei. Pe de o parte, educaţia oferă conţinuturile ce urmează să fie asimilate, pe de altă parte ea se preocupă de modul în care să fie asimilate, de formarea capacităţilor omului. Rolul conducător al educaţiei apare în intervenţia acesteia, în crearea unui climat educaţional favorabil, cu valenţe educative puternice asupra formării personalităţii umane. De aceea, nu este deloc greşită afirmaţia că „educaţia este o artă”.

În acest sens, în cadrul procesului instructiv-educativ, misiunea cea mai importantă revine educatorului, care trebuie să realizeze accesibilizarea cunoştinţelor, înainte de a fi transmise subiecţilor educaţiei (copiii).

Întreaga activitate din şcoală este orientată spre formarea personalitaţii elevului în conformitate cu cerinţele sociale ale vremii, scopul principal fiind integrarea socială. Dacă conţinutul şi formele acestei activităţi nu ar lua în considerare realitatea psihologică a copilului, ar pune în primejdie realizarea scopului propus, afirmarea fiecărui copil ca individualitate.

Egalizarea şanselor de reusită în invăţământ devine astfel posibilă prin acţiunea a doi factori pedagogici constanţi (după S. Cristea,1994) : „ cunoaşterea psihologică a copilului şi valorificarea psihodiagnozei şi diagnosticului diferenţial” în direcţia proiectării unui „model al invăţării depline”.

În sistemul de educaţie românesc, integrarea copiilor cu cerinţe educative speciale în şcolile de masă se poate realiza în mai multe forme: clase compacte, grupuri de 3-4 copii cu CES integrate în şcolile de masă. Cea mai uzitată formă de integrare este cea individuală în clase obişnuite în şcolile de masă cele mai apropiate de domiciliul copiilor. De fapt, vorbim mai mult de o integrare fizică decât de una reală. Serviciile de sprijin sunt insuficiente şi ineficiente atât pentru copiii cu CES şi familiile lor, cât şi pentru cadrele didactice, copiii şi familiile copiilor din şcolile de masă.

Este bine ca copilul cu CES să înveţe cu ceilalţi copii, şi nu separat de ei. Educatorul trebuie să stabilească foarte clar cum şi cât timp va antrena copilul cu CES în activitate ,ce sarcini didactice îi va propune pentru ca acesta să participe alături de ceilalţi preşcolari în procesul de învăţare. Copilul cu CES trebuie să fie inclus pe parcursul lecţiei în activităţile frontale, precum şi în activităţile de grup. La anumite etape ale lecţiei poate primi sarcini individualizate, inclusiv de evaluare. În cazul în care preşcolarul cu CES este „supraîncărcat” doar cu sarcini pe care trebuie să le rezolve de sinestătător sau cu susţinerea unui profesor itinerant sau de sprijin şi nu ia parte la activităţile frontale sau de grup, incluziunea educaţională şi socială a copilului nu are loc. Educatorul\ profesorul trebuie să pună în valoare ceea ce realizează copilul cu CES la lecţie, să găsească momentele potrivite în desfaşurarea orei pentru a intercala activitatea copilului cu CES în activitatea colegilor. Se recomandă ca sarcinile individualizate pentru copilul cu CES să nu se

formuleze permanent în voce. Astfel se pune în evidenţă că preşcolarul cu CES realizează altceva decât restul copiilor şi aceasta este în detrimentul incluziunii copilului.

Este important ca profesorul să evalueze produsul activitaţii copilului cu CES nu prin comparare cu rezultatele colegilor, ci prin raportare la efortul depus de acesta. O modalitate apreciabilă de a pune in valoare rezultatele obtinute de acest copil în învăţare este incurajarea acestuia de a participa la diverse concursuri şi activităţi extraşcolare.

Profesorul itinerant sau de sprijin are un rol major în organizarea şi desfaşurarea procesului educaţional în grupa de grădiniţă unde există un copil cu CES. Acesta poate sta, o anumită perioadă de timp, lângă copilul cu CES, acordându-i asistenţa necesară, pentru ca acesta să reusească să participe la activităţile realizate de toţi copiii grupei. În cazul în care se organizează lucrul în cooperare, poate sta în grupul unde este copilul cu CES, acordând asistenţă nu doar acestuia, dar şi celorlalţi copii. În cazul în care copilul cu CES nu are răbdare să stea la lecţia intreagă, poate să plece cu copilul pentru a continua activitatea individuală cu acesta. Este important ca, după incheierea zilei, să aibă loc o discuţie cu profesorul itinerant despre cum s-a implicat copilul cu CES în activităţile desfăşurate, ce a reuşit şi ce a fost mai puţin reuşit, ce soluţii de imbunătăţire a procesului didactic propune. De asemenea, ar fi util ca la sfârşitul zilei profesorul itinerant să completeze jurnalul de reflecţii, specificând anumite aspecte referitoare la activitatea copilului cu CES, iar informaţia din jurnal poate fi utilizată ulterior în cadrul consiliilor profesorale, în lucrul cu familia copilului.

Dat fiind faptul că copiii cu CES pot fi frecvent frustraţi de incapacitatea lor de a se face inţeleşi, aceştia au nevoie de instruire şi practică pentru a face alegeri benefice pentru ei inşişi. Să ţinem cont de faptul că multe aspecte ale vieţii lor pot fi bine structurate şi controlate de adulţi. Trebuie astfel dezvoltate metode individuale de a oferi copiilor posibilitatea de a alege in absenţa unei abilităţi de a comunica. Învăţarea directă de a face alegeri poate fi o metodă utilă. Alegerea ar trebui să se limiteze la una sau la doua activităţi preferate până când preşcolarul inţelege conceptul de alegere. Alegerile de tip deschis nu vor spori abilitatea copilului de a face alegeri.

Dacă copilul este fixat pe un obiect sau pe un subiect, cum ar fi culoare sau formă, o utilizăm pentru a preda un concept. O activitate de învăţare poate fi centrată pe un singur subiect. Trebuie să cunoaştem copilul şi să menţinem o listă de puncte tari şi înţelese. Membrii familiei pot oferi informaţii valoroase pentru profesori legate de abilităţile dezvoltate acasă şi în comunitate. Pe acestea pot fi construite abilitaţi de invăţare şi comportamente dezirabile.

Dreptul fiecărui individ la educaţie trebuie conştientizat de societate , iar dacă sistemul şcolar nu vine în întâmpinarea necesităţilor tuturor persoanelor, trebuie avută în vedere educaţia specială, care se referă la toţi acei copii ale căror cerinţe sunt generate de incapacităţi sau dificultăţi în a se adapta cerinţelor educaţionale şi societale ca şi cei consideraţi„normali” de către societate.Totuşi, trebuie să se tindă la o pregătire a tuturor copiilor în sistemul şcolar obişnuit. Însă dacă acest lucru nu este posibil, calitatea educaţiei speciale trebuie să reflecte aceleaşi standarde şi ambiţii de calitate ca şi educaţia obişnuită şi să fie strâns legată de ea.

Fiecare copil are un potenţial educativ înnăscut care trebuie doar descoperit si activizat. Aceasta este misiunea sfântă a şcolii, a educatorilor ,deoarece, după cum spunea Comenius : „E îndoielnic să existe o oglindă atât de murdărită, încât să nu reflecte totuşi imagini într-un fel oarecare; e îndoielnic să existe o tablă atât de zgrunţuroasă încât să nu putem scrie totuşi ceva pe ea. Dacă se întâmplă însă ca oglinda să fie plină de praf sau pete, înainte de a ne folosi de ea trebuie să o ştergem, iar o tabla prea zgrunţuroasă trebuie s-o dăm la rindea”.

BIBLIOGRAFIE:

Gherguţ, Alois - Sinteze de psihopedagogie specială. Ed. Polirom; Iaşi, 2005;

Gherguţ, Alois - Educaţie incluzivă şi pedagogia diversităţii, Editura Polirom; Iaşi, 2016;

Cristea, S. - Fundamentele pedagogice ale reformei învăţământului, EDP Bucureşti, 1994;

Cucoş, C. - Pedagogie, Ed. Polirom, Iaşi;

TERAPIA PRIN MUZICĂ LA COPIII CES

PROF.VRÂNCEANU LENUȚA

CSEI NR.1 BACĂU

Muzica şi dansul sunt eficiente în relaxarea psihică şi fizică a elevilor cu C.E.S., în plus antrenează organismul, eliberând energia negativă. Natura non-verbală, creativă şi afectivă a muzicii facilitează autocunoaşterea, exprimarea Eu-lui, comunicarea şi dezvoltarea personală a elevilor cu C.E.S.

Terapia prin mişcare şi dans pentru elevii cu C.E.S începe cu dezvoltarea senzorio-motorie şi perceptuală şi integrarea acestor informaţii. Abia apoi se continuă cu formarea schemei corporale şi dezvoltarea conceptului de sine.

La elevii cu C.E.S, terapia prin dans este un mod de exprimare, de exteriorizarea sentimentelor, este un instinct primar pe care toţi elevii îl au şi prin acest instinct se obţine mişcarea corpului ducând la creşterea tonusului muscular, a coordonării şi echilibrului şi a mobilităţii articulare.

Pentru copiii cu CES (*cerințe educaționale speciale*) este, adesea, mult mai plăcut și mai ușor să asculte muzică sau să asocieze noțiuni diverse în prezența muzicii. Un copil cu CES poate învăța mult în context muzical, fie prin audiții ghidate, fie prin activități menite să folosească linii melodice diverse, fie chiar și nestructurat Art-terapia mai este denumită și terapie expresivă, fiind strâns legată de psihologia artei și încurajează autocunoașterea și creșterea emoțională; este un proces constituit din două părți: creație și interpretare.

Terapia prin arte expresive este o terapie multimodală integrativă ce pune accentul pe aspectele de vindecare ale procesului creativ. Mișcarea, desenul, pictura, sculptura, muzica, scrisul, sunetul și improvizarea sunt folosite într-un cadru de susținere, centrat pe copil, în care acesta își poate trăi și exprima sentimentele. Profesorii care folosesc artele expresive sunt conștienți că, implicând mintea, corpul și emoțiile, aduc în prim plan atât capacitățile intuitive, imaginative, cât și pe cele logice.

Din moment ce stările emoționale sunt rareori logice, utilizarea imageriei și a modalităților nonverbale permite participantului o cale alternativă pentru auto-explorare și comunicare. Această abordare se pretează lucrului cu copiii cu cerințe educative speciale. Ei se bazează mai mult pe modurile vizual-spațiale de gândire, decât pe modurile verbal-analitice.

Beneficii

Art-terapia – îl ajută pe copil

- să se înţeleagă pe sine,
- să se elibereze de anxietăţile şi tensiunile acumulate,
- să dezvolte abilităţi de comunicare
- să exerseze şi optimizeze propriile capacităţi de relaţionare cu ceilalţi copii şi cu adulţii.
- dezvoltarea inteligenţei emoţionale,
- dezvoltarea abilităţilor de exprimare, comunicare şi relaţionare,
- creşterea adaptării în societate,
- o dezvoltare armonioasă, echilibrată,
- responsabilizare,
- dezvoltarea iniţiativei,
- dezvoltarea imaginaţiei şi a spiritului creativ,
- reducerea tensiunilor şi a anxietăţii,
- dezvoltarea unor instrumente sănătoase de rezolvare a conflictelor şi dezvoltarea stimei de sine.

Copiii au rareori limbajul şi dezvoltarea cognitivă necesare procesării şi redării experienţelor lor numai prin intermediul cuvintelor, astfel încât ei îşi completează comunicările în mod spontan cu ajutorul formelor simbolice de expresie şi comunicare, cum ar fi joaca, metaforele şi o varietate de imagini vizuale, auditive si kinestezice.

Tehnicile de art-terapie oferă copiilor oportunitatea de a explora şi exprima, prin intermediul materialelor specifice creaţiei artistice, dificultăţile în legătură cu diversele trăiri sau relaţii personale, dificultăţi ce ar putea fi greu de exprimat în cuvinte. Atmosfera relaxată îl îndeamnă pe copil să se exprime liber oferindu-i posibilitatea de a se descărca, de a dezvălui trăiri care, în alte condiţii, par a fi inacceptabile.

Unul din punctele forte ale tehnicilor de art-terapie îl reprezintă faptul că pentru copil, orice exerciţiu devine o joacă. El îl va realiza în mod natural, fără să i se pară că depune vreun efort considerabil. Art-terapia facilitează şi stimularea inteligenţei emoţionale, fundamentală pentru învăţare şi adaptare la mediul social şi profesional şi a inteligenţelor multiple propuse de Howard Gardner. Ele sugerează încorporarea într-o mai mare măsură în curriculum-ul artei, a activităţilor dedicate autocunoaşterii, comunicării şi învăţării prin cooperare (Armstrong, 2003, p.19). Pentru ca metoda să fie eficientă este necesară identificarea şi luarea în considerare a „zonei proximei dezvoltări”.

Concluzii

În concluzie, printre beneficiile art-terapiei se numără

- descoperirea propriilor capacităţi, a potenţialului de schimbare/dezvoltare armonioasă,
- capacitatea de a se exprima liber,
- dezvoltarea creativităţii,
- satisfacţia unui lucru făcut cu propriile forţe,
- încrederea în sine,
- sentimentul împlinirii,
- acceptarea de sine,
- descărcarea tensiunilor,
- cunoașterea şi învăţarea unei game de abilităţi comportamentale necesare integrării în diferite grupuri sociale.

Astfel, atunci când copiii sau chiar adulţii au dificultăţi sau nevoi care le îngreunează accesul la mediul înconjurător şi relaţiile cu acest mediu, este foarte important să li se acorde ajutor de specialitate pentru a obţine deprinderi şi abilităţi în acest sens.

Terapia prin artă este o oportunitate excelentă pentru a crea un mediu stimulativ. Acest mediu poate fi folosit pentru a răspunde nevoilor individuale ale fiecărei persoane în parte. Prin urmare şansa individualizării abordării art-terapeutice asigură progrese semnificative. Un element esenţial, care conferă şi mai multă greutate tehnicii art-terapeutice este acela că aceste procedee terapeutice sunt non-invazive şi ele pot fi folosite la orice categorie de vârstă şi dizabilitate.

Bibliografie

1. Bunt, L. (1994). Music Therapy: An Art Bbeyond Words, Ed. Rutledge, London and New York.
2. Preda, V. (2003). Terapii prin mediere artistică, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.

O ȘCOALA PENTRU TOTI

VIȘOIU LUMINIȚA,

ȘCOALA GIMNAZIALA NR 1 CORBENI, ARGEȘ

Școala incluzivă este unitatea de învățământ în care se asigură o educație pentru toți copiii și reprezintă mijlocul cel mai eficient de combatere a atitudinilor de discriminare. Principiul fundamental al școlii incluzive este acela că toți copiii trebuie să învețe împreună oriunde este posibil acest lucru, iar diferențele care pot exista între ei să nu aibă nicio importanță.

Educația incluzivă este un proces permanent de îmbunătățire a instituției școlare, având ca scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susține participarea la procesul de învățământ a tuturor elevilor din cadrul unei comunități. O școală incluzivă este o școală democratică care încearcă să realizeze respectul reciproc între membrii implicați și modurile lor diferite de experiență și viață. Școala poate să își rezolve multe din problemele cu care se confruntă colaborând, prin intermediul parteneriatelor, cu factori instituționali locali, cu părinții, cu organizațiile guvernamentale sau nonguvernamentale, cu agenții economici, autoritățile locale și centrale, etc.

Un exemplu de bună practică pentru educaţia incluzivă consider că este Parteneriatul „O școală pentru toți”pe care şcoala noastră l-a încheiat cu Asociaţia pentru Consilierea şi Ajutorul Persoanelor în Dificultate (ACAPID). Scopul acestui parteneriat a fost acordarea unor servicii de asistenţă şi suport pentru copiii cu dizabilităţi, pentru copiii proveniţi din familii cu risc social (monoparentale, defavorizate social sau material, părinţi plecaţi în străinătate, familii dezmembrate, etc) prezentând risc de abandon şcolar, eşec şcolar, acordarea de spărijin şi ajutor în activităţi extracurriculare şi participare la evenimente social- culturale.

Prin acest parteneriat s-a dorit :

- Creşterea interesului faţă de şcoală şi faţă de persoanele aflate în dificultate prin derularea de activităţi care să-l facă vizibil în societate.
- Informarea și conștientizarea opiniei publice asupra problematicii și riscurilor abandonului școlar și importanța sprijinirii copilului defavorizat și a copilului cu dizabilități pe parcursul procesului instructiv educativ, în scopul implicării membrilor comunității în soluționarea acestora

- Dezvoltarea abilităților de comunicare, a capacității de a înțelege și transmite intenții, gânduri, sentimente, promovarea de valori cum sunt : toleranța, solidaritatea, nediscriminarea, egalitatea de șanse
- Schimbarea percepției copilului defavorizat social față de instituțiile statului implicate în procesul educativ și creșterea încrederii acestuia în capacitatea sa de dezvoltare și progres, creșterea stimei de sine, în propriul potențial
- Desfășurarea de activități având ca scop principal integrarea școlară/ în comunitate
- Optimizarea stării psihice, autocunoașterea și dezvoltarea personală a elevului
- Dezvoltarea abilităților practice dar și descărcarea emoțională realizată prin intermediul lucrărilor realizate în cadrul unor activități artistice
- Dezvoltarea competențelor cheie care să faciliteze adaptarea la societate, la cerințele acesteia, integrarea armonioasă
- Implicarea elevilor școlii în organizarea de colecte și oferirea de donații copiilor aflați în dificultate(activități desfășurate cu precădere în perioada sărbătorilor)

Modalitățile de colaborare s-au realizat prin desfășurarea de activități de socializare (serbări, acțiuni cu tematică). Una dintre acestea, intitulată ,, Suntem copii- suntem la fel" a avut loc în ziua de 06 decembrie. Mai întâi s-a organizat o masă rotundă având ca temă problematica copiilor aflați în dificultate și în situații de risc, la Centrul de Zi pentru copiii proveniți din familii aflate în dificultate Sf Cristofor. Activitatea a avut ca scop îmbunătățirea relațiilor de comunicare, dezvoltarea unei atitudini pozitive față de persoanele aflate în dificultate și implicarea activă a comunității în sprijinirea copiilor proveniți din familii aflate în situații de risc. La finalul activității, elevilor înscriși în programele centrului li s-au oferit cadouri de Sf Nicolae : obiecte de îmbrăcăminte, jucării, dulciuri, etc

O altă activitate din cadrul proiectului s-a numit Jocul Măștilor. În prima etapă, copiii au primit câte o farfurie de hârtie decupată în dreptul ochilor, s-au plimbat cu ea în cerc fără să vorbească. Apoi au fost încurajați să-și personalizeze masca folosind culori, conform preferințelor. După terminarea jocului a avut loc o discuție privind diferențele dintre cele două situații : cum a fost să arătăm toți la fel? Care situație a fost mai plăcută și de ce? Jocul a fost punctul de plecare pentru o dezbatere despre diferențele dintre oameni și avantajele diversității pentru că jocul reprezintă pentru copii o modalitate de a-și exprima propriile capacități.

Educația incluzivă se desfășoară în cadrul unui proces interdisciplinar zilnic, cuprinzând forme de organizare multiple și toate domeniile de activitate.

BIBLIOGRAFIE

1. Badea Ana, Anghel Maria Magdalena, Postelnicu Corina Georgeta – Educația incluzivă- Dimensiuni, provocări, soluții pentru o școală a diversității- suport curs- Editura Ars Libri, Buzoiești, 2019
2. Crișan A. – Curriculum diferențiat și personalizat, Editura Polirom, Iași, 1998
3. Ungureanu Dan- Educația integrate și școala incluzivă, Editura de Vest, Timișoara, 2000
4. Vrășmaș Traian, Învățământul integrat și/sau incluziv, Editura Aramis, București, 2001

VIOLENŢA ÎN ŞCOALĂ

Prof. Buia Elisabeta
Liceul Tehnologic „Liviu Rebreanu" Maieru

Şcoala nu este un mediu izolat ci din contră o parte integrantă a comunităţii largi, iar problemele cu care se confruntă ca instituţie şi mediu de formare a tinerilor privesc întreaga societate. Deşi în scoală ar trebui să existe un climat pozitiv şi orice formă de violenţă ar trebui ţinută sub control, pot exista forme de violenţă atât între elevi cât şi între profesori sau din nefericire între profesori şi elevi. Violenţa şcolară este doar una dintre manifestările violenţei cotidiene. Mass-media acordă din ce în ce mai multă atenţie violenţei tinerilor, violenţei şcolare, încercând în acest mod să sensibilizeze societatea.

Forme ale violenţei şcolare:

Violenţa între elevi:

· cea mai răspândită formă/conflicte între elevi;

· este un fenomen generalizat în şcoli;

· formele uşoare de violenţă sunt specifice vârstei şcolare;

· elevii sunt violenţi unii faţă de ceilalţi pentru că societatea, în ansamblu, este agresivă; modelele de relaţionare la care sunt expuşi copiii sunt de natură violentă (acasă, pe stradă, la televizor, inclusiv în emisiunile pentru copii);

· violenţa verbală este cea mai raspândită forma: certuri, conflicte, injurii, ameninţări, intimidare, hărţuire, batjocură, jigniri; apare ca o manifestare „obişnuită", dar un comportament tolerat;

· violenţa fizică (bătaia) este declarată mai ales de către părinţi şi mai puţin de către cadrele didactice;

· se manifestă mai frecvent în următoarea ordine: în imediata vecinatate a şcolii, după program, în pauze, în şcoală, în şcoală dupa program, în timpul orelor;

· se manifestă, în ordinea frecvenţei: între elevii din aceeaşi clasă, între elevii din clase diferite şi de acelaşi nivel şcolar (clase paralele), între elevi de diferite niveluri şcolare.

Violenţa elevilor faţă de profesori

. există, dar părerile actorilor sunt divergente;

. consilierii şcolari recunosc existenţa ei într-o proporţie mai mare decât corpul profesoral/conducere (ei fiind cei care consiliază elevi cu asemenea comportamente);

. se manifestă prin comportamente neadecvate în raport cu statutul lor (absenteism şcolar, fuga de la ore, indisciplina, ignorarea mesajelor cadrelor didactice, cel mai frecvent), agresiune verbală şi nonverbală (ofense, refuzuri, atitudini ironice, gesturi inadecvate /obscene) şi violenta gravă (injurii, jigniri, loviri, agresiune fizică).

Violenţa profesorilor faţă de elevi:

. este un fenomen prezent în şcoală, dar dificil de recunoscut de către cadrele didactice;

. se manifestă sub diferite forme, în ordinea frecvenţei, ca: ironie/ sarcasm/ dispreţ explicit; evaluare neobiectivă (nedreptate), agresiuni nonverbale, ignorare/neacordarea atenţiei, excludere de la ore, injurii, jigniri, violenţa fizică (palme, tras de păr, tras de urechi).

Violenţa părinţilor în spaţiul şcolii:

. părinţii au comportamente neadecvate faţă de profesori (ţipete, discuţii aprinse, ironii, ameninţări cu reclamaţii, agresivitate fizică);

. părinţii au comportamente violente faţă de propriul copil/colegi ai propriului copil.

Violenţa în afara spaţiului şcolii:

se manifestă între elevi sau sunt provocate de alte persoane în jurul şcolii (foşti elevi ai şcolii, locuitori din zonă, tineri din găşti de cartier, elevi de la alte şcoli, necunoscuţi);

poate avea manifestări diferite (furt, agresare verbală, nonverbală, tâlhărie, agresare fizică, sexuală).

Cauzele violenţei şcolare

Mediul familial: mediul conflictual, familii dezorganizate sau monoparentale, lipsa de comunicare şi afecţiune, consum de alcool, lipsa unei minime exigenţe parentale;

Mediul social: situaţia economică precară, inegalităţile sociale;

Mediul şcolar: managementul defectuos al clasei de elevi şi al situaţiilor de criză, ignorarea sau tratarea preferenţială a elevilor, abuzul de măsuri disciplinare, programa supraîncărcată;

Mediul contextual: gaşca de prieteni, schimbarea mediului;

Mediul individual: trăsăturile de personalitate, impulsivitate, teribilism, căutarea de senzaţii, imaginea de sine scăzută, opoziţionism, instabilitate emoţională, probleme specifice adolescenţei;

Tipologia conduitelor de violenţă în şcoală:

- agresiuni active fizice directe: lovirea unui coleg;
- agresiuni active fizice indirecte: lovirea unui substituit al victimei;
- agresiuni active verbale directe: înjură, ameninţă;
- active verbale indirecte: calomnia;

- agresiuni pasive fizice directe: împiedicarea producerii unui comportament al victimei;
- agresiuni pasive fizice indirecte: refuzul de a realiza o sarcină, de a da curs unei rugăminţi;
- agresiuni pasive verbale directe: refuzul de a vorbi;
- agresiuni pasive verbale indirecte: negativism.

În studii de specialitate, s-au conturat o serie de factori de risc privind violenta şcolară, ei referindu-se, mai ales, la relaţiile în familie/ climatul familial, sărăcie, instabilitatea mediului în care se dezvoltă copilul, personalitatea copilului, mass media, aspectele legislative, spiritul vremii si valorile promovate/confuzia valorilor, lipsa de toleranţă în diferite aspecte ale vieţii sociale.

Bibliografie:

Neculau Adrian, Gilles Ferreol, „Violenţa. Aspecte psihosociale”, Ed.Polirom, 2008, Iaşi;
Neculau Adrian „Manual de psihologie socială”, Ed. Polirom, 2003, Iaşi;
Neamtu Cristina “Devianţa şcolară”, Ed. Polirom, 2003, Iaşi.

Modele de bune practici în instruirea diferențiată

Prof. înv. primar Unciu Nicoleta

Liceul Teoretic „Radu Petrescu”, Prundu-Bârgăului

CUBUL

Cubul este o tehnica prin care un subiect este studiat şi prezentat din mai multe perspective. Cubul se poate obţine acoperind cu hârtie o cutie cu latura de 15-20 cm. Pe fiecare faţă a cubului sunt scrise diferite instrucţiuni pe care elevii trebuie să le urmeze în activitatea de gândire şi de scriere. Pe fiecare faţă a cubului este scrisă câte una din următoarele instrucţiuni: *Descrie! Compară! Asociază! Analizează! Aplică! Argumentează pro şi contra.* Procesele de gândire implicate sunt asemănătoare cu cele specificate în taxonomia lui B. Bloom.

Aplicarea acestei tehnici în lecţie, în diferite etape ale cadrului de învăţare, necesită prezentarea unui cub real şi a întrebărilor scrise pe feţele acestuia. Se cere apoi elevilor să rezolve sarcinile specificate pe feţele cubului, în ordinea enumerată anterior, dar nu obligatoriu. Este important ca ei să rezolve corect sarcinile şi să înţeleagă sensul acestora pentru activitatea de învăţare. Scrierea se face individual, apoi se lucrează în perechi sau în grupuri şi frontal.

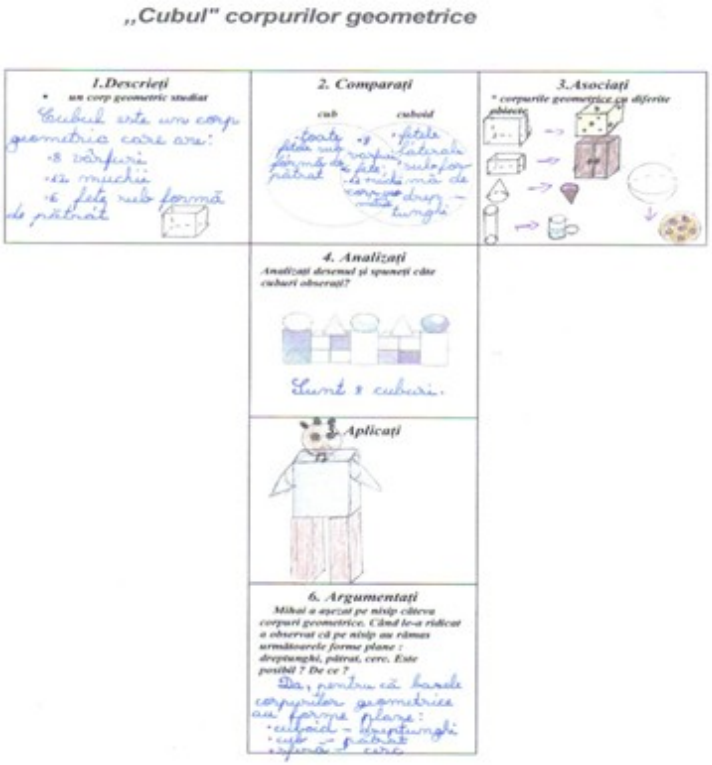

În aplicarea tehnicii cubului se parcurg mai multe *etape:*

COMUNICAREA SARCINII DE LUCRU: Fiecare aveti câte un cub. Completaţi pe fişe ceea ce se cere pe fiecare faţă a cubului. Subiectul este : *„Corpurile geometrice”*

ACTIVITATE INDEPENDENTĂ: Elevii realizează investigaţia pe tema dată. Notează pe fiecare faţă a cubului ideile conform instrucţiunilor.

ACTIVITATE ÎN PERECHI SAU PE GRUPE: Cititi partenerului/lor ce aţi scris pe prima faţă, iar colegul/colegii vostru/voştri va/vor specifica exact ce i-a/le-a plăcut şi de ce anume. Daca ascultatorul/i nu a/au înteles ce anume aţi scris, va/vor formula întrebări: *De ce ai scris aceasta idee? Ce intelegi prin asta?* Timp de cinci minute discutaţi în acest mod ideile scrise pe cele şase feţe ale cubului.

ACTIVITATE FRONTALA. Se împarte tabla în şase coloane, câte una pentru fiecare faţă a cubului. Câte un reprezentant din fiecare pereche/grupă scrie într-una din coloane ceea ce a scris pe una din feţele cubului. Se cer completari din partea celorlalti, pe rând, pentru fiecare faţă a cubului. În descrierea tehnicii nu se insista pe evaluarea cunoştintelor sau informaţiilor scrise de către elevi, dar pentru o învăţare eficientă este necesar feed-back-ul oferit de dascăl sau colegi. În faza de *reflecţie* sau de extindere se poate reveni asupra cubului.

Activitatea se poate organiza şi împărţind clasa în şase grupuri, fiecărui grup revenindu-i spre rezolvare o cerinţă a cubului.

DIAGRAMA VENN

Diagrama Venn este o metodă activă, un organizator grafic, care-i determină pe elevi să se gândească la asemănări şi deosebiri, să reflecteze asupra cunoştinţelor după scheme deja fixate în minte lor.

Este o metodă care se poate folosi cu succes în evaluare, la sfârşitul unei unităţi de învăţare, în reflecţie, în paralela dintre două texte, două personaje. Această metodă cere desenarea a două diagrame care se intersectează. În arealul în care se suprapun cele doua cercuri se grupează asemănările, iar în arealele rămase libere deosebirile dintre două aspecte, idei sau concepte.

COMUNICAREA SARCINII DE LUCRU: Desenaţi fiecare în caiet două cercuri parţial suprapuse. Scrieţi însuşirile pentru cele două forme de relief. Însuşirile comune scrieţi-le în spaţiul în care se suprapun cele două cercuri, iar cele specifice numai unei forme de relief în cercurile aferente fiecăruia..

ACTIVITATE INDIVIDUALĂ:

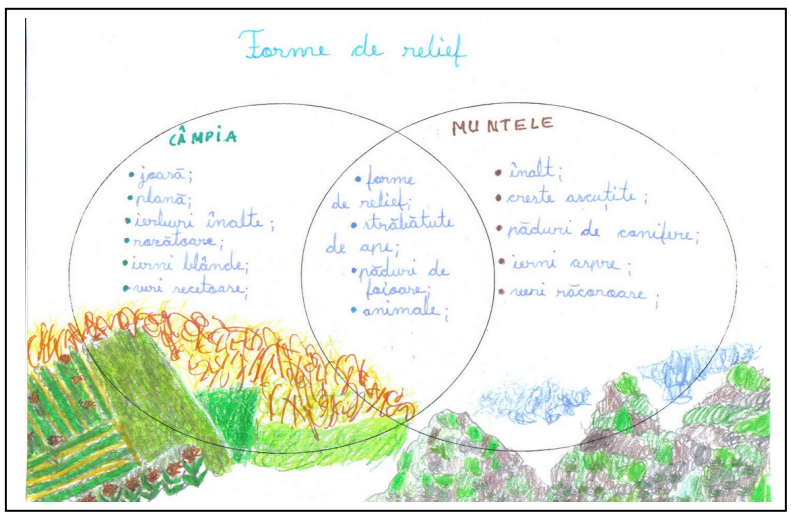

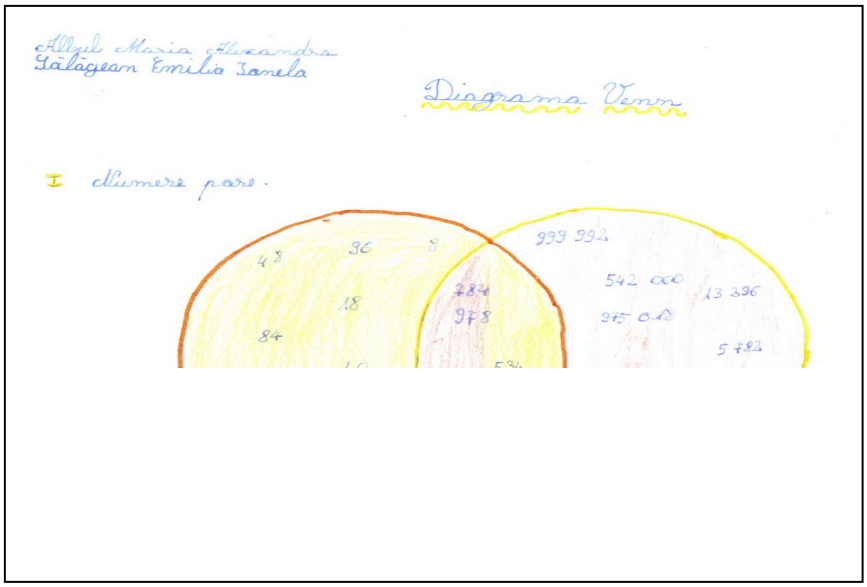

Matematică : ***Numeraţia în concentrul 0- 1 000 000***

ACTIVITATE N PERECHI: Prezentaţi partenerului ce aţi completat. Completaţi Diagrama Venn cu informaţiile obţinute de la colegul vostru. Aveţi la dispoziţie doua minute.

ACTIVITATE FRONTALA: Am luat de la fiecare pereche câte un element scris în diagrama proprie.

ŞTIU / VREAU SĂ ŞTIU / AM ÎNVĂŢAT

Este utilizată în faza de evocare dar şi în cea de realizare a sensului, fiind o modalitate de conştientizare, de către elevi, a ceea ce ştiu sau cred că ştiu referitor la un subiect, o problemă şi, totodată a ceea ce nu ştiu (sau nu sunt siguri că ştiu) şi ar dori să înveţe / să ştie. Această metotă este privită şi ca un model de învăţare explicită, model creat de Dona Ogle .

Procedura este relativ simplă. În faza de evocare este *prima etapă* centrată pe întrebarea „ *Ce ştiu despre subiect?"*

*COMUNICAREA SARCINII DE LUCRU :*Elevilor li se cere să inventarieze – procedând individual, prin discuţii în perechi sau în grup – ideile pe care le consideră că le deţin cu privire la subiectul / tema investigaţiei ce va urma. Exemplu : Scrieţi ce ştiţi despre „ Substanţe"/ „ Frunză" (Ştiinţe).

ACTIVITATE INDIVIDUALĂ/ IN PERECHI.

ACTIVITATEA FRONTALĂ PENTRU COMPLETAREA RUBRUCII „ ŞTIU"- Se va lua de la fiecare câte o idee scrisă în caiete. Este important ca întreg grupul să fie de acord cu ideile scrise.

A doua etapă , centrată pe întrebarea „ *Ce vreau să ştiu?" ,* presupune realizarea unei liste de întrebări prin care subiectul este înscris în sfera de interes a elevilor.

A treia etapă – începutul învăţării – cuprinde confruntarea elevilor cu noile cunoştinţe în diferite forme (studierea unui text, realizarea unei investigaţii sau dobândirea unor cunoştinţe referitoare la acel subiect, cunoştinţe selectate de dascăl., materiale diverse, experimente etc.),

căutarea răspunsurilor la întrebările listate, înţelegerea noilor informaţii prin prisma cunoştintelor anterioare şi construirea unor noi sensuri.

<u>Etapa a patra</u> , centrată pe aserţiunea ,, Am învăţat „ presupune o monitorizare şi o conştientizare a cunoştinţelor noi , o comparare cu vechile cunoştinţe şi cu espectanţele elevilor exprimate în rubrica „ *Vreau să ştiu".* Elevii învăţă noile cunoştinţe iar, în faza de realizare a sensului / înţelegere, ei inventariază noile idei asimilate pe care le notează .

În fiecare rubrică apar notate ideile corespunzătoare, evidenţiidu-se, foarte clar, situaţia de plecare (ceea ce ştiau elevii), aspectele şi întrebările la care au dorit să găsească răspunsuri (consemnate în rubrica "Vreau să ştiu") şi ceea ce au dobândit în urma activităţii (idei consemnate în rubrica "Am învăţat").

Exemplu: **Ştiinţe-*,, Frunza"***

FRUNZA

ŞTIU	VREAU SĂ ŞTIU	AM ÎNVAŢAT
• este lucrătoria plantei; • frunzele sunt simple și compuse. • frunza este o parte componentă a plantei; • frunza se prinde după soare; - ea respiră, își ia oxigenul necesar vieții; • frunza conține și substanță verde numită clorofină; • frunza se formează din mugurii foliați; • din unele frunze se fac medicamente.	Cum se numesc părțile frunzei? Unde se duce rondele din frunză toamna? De câte feluri sunt frunzele? Cum își prepară frunza hrana? Cum se dezvoltă frunza? Când frunza moare și cade, copacul cum se mai numește? De ce frunza bradului rămâne tot timpul verde?	Părțile: - limbă - partea cea mai lată a frunzei străbătută de nervuri. - petiol - codița frunzei. - tăiș - partea tăiată a petiolului cu care frunza se prinde de tulpină. După forma limbului: - frunză orbiculară - bradul, mălinul. - frunză liniară - grâul, porumbul. - ovală - gărul, prunul. - cordată - (inimă) - murcată. - reniformă - după formă de rinichi. După forma crestăturii limbului: - lobată - tăiș crestat și întrerupt Frunze compuse - trifoliată (trifoi) - pimată (sulcăm) - palmată (castan) Rolul frunzelor: prepară hrana prin procesul de fotosinteză Tipo - (apă, substanțe minerale, lumină, clorofilă, substanță clorofiniană) - substanțe transpirate, oxigenul cu ele eliminat - oxigenă respirația; - unele frunze ajută la înmulțire, altele depozitează substanțele de rezervă (ceapa).

Bibliografie:
Cerghit, Ioan, „*Metode de învăţământ*,"Polirom, Iaşi, 2006;
Flueraş, V., „*Paideia şi gândire critică"*, Casa Cărţii de Ştiinţă, Cluj-Napoca, 2003;Pânişoară, Ion Ovidiu şi Dobridor Negreţ Ion, „*Ştiinţa învăţării-de la teorie la practică*", Polirom , Iaşi, 2005

INTEGRAREA ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL DE MASĂ A COPIILOR CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE

PROF. URDEȘ JENICA
LICEUL TEHNOLOGIC „PETRE S. AURELIAN, SLATINA, JUD. OLT

Copiii cu CES fac parte din societatea noastră, aceştia mai mult decât ceilalţi copii au nevoie de o permanentă socializare şi colaborare cu alţi copii pentru asigurarea integrării sociale a lor. Prin contactul direct cu elevii din alte instituţii şcolare şi prin participarea alături de ei la diverse activităţi se realizează diminuarea izolării şi înlăturarea, în mare măsură, a tendinţelor de agresivitate, contribuind la îmbunătăţirea modului lor de viaţă. Tendinţa de a crea şi sprijini cadrul necesar integrării sociale şi societale a copiilor cu dizabilităţi este cu cât mai activă, cu atât mai eficientă, argumentul suprem constituindu-l beneficiile psihosociale ale incluziunii, aceasta facilitând asumarea de roluri sociale proprii în comunitate şi stabilirea de relaţii sociale. Crearea unor parteneriate între şcoală, familie şi comunitate dar şi între diverse instituţii şcolare, presupune succesul elevilor la şcoală şi mai târziu în viaţă. Atunci când părinţii, elevii şi ceilalţi membri ai comunităţii se consideră unii pe alţii parteneri în educaţie, se creează în jurul elevilor o comunitate de suport care începe să funcţioneze.

Școala incluzivă – este denumirea instituţiei şcolare din învăţământul public de masă unde au acces toţi copiii unei comunităţi, indiferent de mediul de proveniență al acestora, școală în care sunt integraţi într-o formă sau alta şi copii cu cerinţe speciale în educaţie, loc unde programul activităţilor didactice are la baza un curriculum specific (individualizat şi adaptat) şi unde participarea personalului didactic la activităţile educative din clasă se bazează pe un parteneriat activ între profesori, profesori de sprijin /suport, alți specialişti în educaţie specială şi părinţi.

Educaţia incluzivă, ca deziderat educativ, promovează o pedagogie centrată pe copil, în condiţiile în care învăţământul trebuie să se adapteze diferenţelor dintre oameni, la cerinţele specifice de educaţie care derivă din acestea. Ea trebuie să fie accesibilă, flexibilă, comprehensivă. Proiectează un nou tip de şcoală: comprehensivă, deschisă, tolerantă.

Factorii principali ai incluziunii sunt:

- cadrele didactice, atitudinea lor faţă de copilul cu nevoi speciale, resursele disponibile (metode de predare,materiale, timp disponibil, competenţe profesionale personale/de grup);
- şcoala, ce asigură copilului cu nevoi speciale un program de lucru într-o clasă obişnuită, cu alţi copii de vârstă apropiată. Aceasta poate şi trebuie să stimuleze prezenţa la şcoală a copiilor,deoarece reprezintă o şansă în plus ca procesul de integrare, ca munca în echipă a factorilor implicaţi să ajungă la rezultatul scontat.
- familia, care asigură (sau ar trebui să asigure) climatul securizant şi cadrul optim necesar dezvoltării unei personalități echilibrate a copilului.

Incluziunea are o rațiune educațională: pentru a putea educa toți copiii împreună, școlile incluzive trebuie să dezvolte metode de predare care să abordeze diferențele individuale și să beneficieze toți copiii.

Există o rațiune socială pentru incluziune: prin educarea tuturor copiilor împreună, școlile incluzive pot schimba atitudinile față de discriminare, punând astfel bazele unei societăți echitabile care încurajează oamenii să trăiască împreună în pace.

Există o rațiune economică pentru incluziune: este mai puțin costisitor să construiești și să întreții școli care să educe toți copiii împreună decât să creăm un sistem complex de diferite tipuri de școli care se specializează în educația anumitor categorii de copii.

Specialiștii din domeniu evidențiază că o incluziune totală este un mit supraevaluat (Kauffman, Schumaker, Badar, & Hallenbeck, 2019). Practicile sociale și educaționale din ultimele trei decenii dovedesc că a forța o persoană pentru a demonstra o idee nu este o decizie înțeleaptă. Sunt elevi cu anumite grade de dizabilitate care nu își găsesc locul în învățământul de masă. Mult mai relevant pentru aceștia este să primească oportunități de învățare adecvate decât locul în care se petrece procesul de învățare

În educația incluzivă, trebuie respectate următoarele principii:

- Toleranța și valorificarea diferențelor tuturor copiilor;
- Parteneriat în potențiale acțiuni de dezvoltare a copiilor, perfecționare instituțională;
- flexibilitate in activitățile didactice;
- Management educațional participativ.

Majoritatea specialiștilor recomandă ca, în abordarea elevilor cu cerințe educaționale speciale, profesorii să respecte anumite condiții generale:

- să identifice (să recunoască și să accepte!) corect problema elevului;

- să evalueze punctele tari și slăbiciunile elevului;
- să elaboreze un plan (plan de învățare individual) cu obiectivele, orarul şi strategiile stabilite pentru acel elev, valorificând punctele tari ale elevului;
- să monitorizeze progresul făcut de elev, iar apoi să plănuiască pasul următor

Adaptarea curriculară trebuie să se bazeze pe o bună cunoaștere a profilului psihopedagogic al copilului pentru a putea proiecta, implementa și evalua activități didactice cu impact asupra elevului. Procesul de adaptare curriculară este mult mai complex decât pare la o primă vedere și presupune acțiuni sincronizate pe multiple planuri: didactic, social, psihologic. Curriculum diferențiat evidențiază măsurile de design curricular de a diversifica și individualiza experiențele de învățare astfel încât elevii să primească sarcini în funcție de particularitățile proprii de dezvoltare.

Literatura de specialitate evidențiază următoarele componente ale procesului didactic care pot deveni obiectul adaptării și personalizării:

- Obiectivele de învățare;
- Timpul didactic;
- Activitățile de învățare (structură, formă);
- Resurse educaționale (metode de predare, forme de organizare și mijloace didactice);
- Activitățile de evaluare.

Diferențierea nu înseamnă pierderea unității predării-învățării, deoarece competențele pe care dorim să le formăm sunt aceleași pentru toți elevii. Strategiile de ajungere la competențe, însă, sunt adaptate pentru elevi (în mod special pentru cei cu nevoi educaționale speciale).

Planul individualizat de învățare al elevului cu CES este un instrument conceput de către cadrul didactic pentru un anume elev, cu dificultăți de învățare, cu scopul a-l ajuta să atingă nivelul performanței de care este capabil, prin strategii de învățare adecvate acestuia și nivelului său de dezvoltare.

Bibliografie :

- Ordin pentru aprobarea Metodologiei privind evaluarea, asistența psihoeducațională, orientarea școlară și orientarea profesională a copiilor, a elevilor și a tinerilor cu cerințe educaționale speciale, 6552/2011, M.Of.Nr.45 din 19 ianuarie 2012,
- VRASMAS, T. „ Învățământ și/sau inclusiv”, Ed. Aramis, 2001

CONȘTIINȚA FONOLOGICĂ ȘI ROLUL EI ÎN ETAPA ÎNVĂȚĂRII CITIRII

PROF.ITINERANT TUHUȚ MARIA-MĂDĂLINA

ȘC. GIMN. „ NICOLAE TITULESCU”

Conștiința fonologică este un tip de cunoaștere metalingvistică, care presupune abilitatea de a identifica și manipula segmentele limbajului oral, de la sunete, silabe, cuvinte, la propoziții, precum și alte aspecte ale limbajului oral (cum ar fi rima), cu impact asupra semnificației cuvintelor. (Burlea, 2007).

Conștiința fonologică înglobează, astfel, noțiunea de ,,auz fonematic” și presupune capacitatea de diferențiere auditivă a sunetelor, care face posibilă discriminarea lor în vorbire, capacitatea de a percepe fonemele în secvențialitatea producerii lor, dar și abilitatea de a înțelege că propozițiile sunt formate din cuvinte, cuvintele se pot despărți în silabe, cuvintele pot rima, pot începe sau se pot termina cu același sunet, cuvintele sunt formate din foneme distincte, fonemele pot fi manipulate după variate reguli, cu scopul obținerii altor cuvinte cu sens, prin eliminarea, adăugarea, inversarea sau substituirea unui fonem în cuvânt.

Conştiinţa fonologică are un rol deosebit de important, mai ales în prima fază a învăţării limbii scrise. Apărută în jurul anilor 1970, expresia a înregistrat ulterior un oarecare succes în cadrul studiilor dedicate primelor faze de învăţare a limbii scrise (Borel-Maisonny,1967, apud Burlea, 2007; Verza, 2003), fiind capabilă să ofere o explicaţie convingătoare asupra operaţiunilor care trebuie aplicate în procesul de alfabetizare. Morais (1987) afirmă faptul că „fonemul este jumătate descoperire şi jumătate invenţie”. Capacitatea copilului de a percepe limbajul ca o structură combinatorie constituită dintr-o serie limitată de sunete (foneme) se poate considera a fi una dintre cele mai mari construcţii conceptuale ale minţii umane (Burlea, 2007).

Conştiinţa fonologică cuprinde *conştiinţa ritmului; conştiinţa enunţului; conştiinţa cuvântului; conştiinţa silabei; conştiinţa fonemului.*

a) *Conştiinţa ritmului* Ritmul este succesiunea regulată a silabelor accentuate şi neaccentuate dintr-un vers. Ritmul este determinat de accente, pauze, intonaţie şi se asociază cu ritmul ideilor şi al sentimentelor sugerate prin conţinutul versurilor. El imprimă o cadenţă, o armonie susţinută prin această succesiune regulată a silabelor accentuate şi neaccentuate.

b) *Conştiinţa enunţului* constă în împărţirea textului în enunţuri, numărarea acestora şi redarea orală a enunţurilor conţinute de text. Enunţul reprezintă o evoluţie de limbă, redat de către o intenţie, care la rândul lui este deja într-un mod evident stabilit şi care influenţează evoluţia.

c) *Conştiinţa cuvântului* se referă la faptul că propoziţia conţine cuvinte, iar cuvintele pot fi identificate şi manipulate. Utilizarea cuvintelor în propoziţii simple poate facilita înţelegerea conceptului de conştiinţă a cuvântului. Un cuvânt este o unitate fundamentală de comunicare a unui înţeles, care reprezintă asocierea unui sens şi a unui complex sonor. În mod obişnuit, un cuvânt se compune dintr-o parte de bază numită „rădăcină", la care se pot ataşa afixe.

d) *Conştiinţa silabei* reprezintă abilitatea de a segmenta cuvintele, un segment din lanţul vorbirii compus din unul sau mai multe foneme pronunţate neîntrerupt într-un singur efort respirator. Orice silabă are ca element principal inevitabil o vocală. Elementul principal poate fi însoţit de consoane, semivocale sau grupuri consonantice şi semivocale dispuse înainte, după sau de ambele părţi ale acestuia. Segmentarea silabică este la fel de uşoară ca şi segmentarea fonemică. Segmentarea cuvintelor în silabe este o sarcină relativ uşoară, reprezentând o oportunitate de divizare a cuvintelor în diferite părţi, devenind astfel un precursor al segmentării fonetice.

e) *Conştiinţa fonemului* se referă la abilitatea de a împărţi fiecare silabă în sunete, la nivel mental; fonemul reprezintă astfel, unitatea de sunet fundamentală dintr-o limbă, care ajută la diferenţierea cuvintelor. Dacă la nivelul unui cuvânt se modifică un fonem, se generează un alt cuvânt perceput diferit de către vorbitorii limbii. Acestea poartă denumire de *pseudocuvinte.*

Castro – Caldas (1998) a subliniat ideea că cel mai bun predictor al nivelului de citire este capacitatea de descifrare a cuvintelor nefamilare şi a pseudocuvintelor şi că elevii cu dificultăţi de scris – citit prezintă următoarele caracteristici: abilităţi de identificare a pseudocuvintelor prezentate auditiv extrem de reduse; nu pot să repete astfel de cuvinte; au performanţe extrem de scăzute la pronunţarea acestor cuvinte.

Deci, abilitatea de a înţelege un cuvânt este dependentă de existenţa citit-scrisului. Învăţarea cu succes a pattern-urilor ortografice abstracte este demonstrată atunci când cititorul este capabil să proceseze mai rapid pseudocuvintele decât şirul de litere dispuse aleator.

Conştiinţa fonologică este esenţială pentru învăţarea citirii oricărui sistem alfabetic de scriere (Ehri, 2004, citat de Moats & Tolman, 2009, Troia, 2004). Există câteva argumente care susţin importanţa abilităţilor fonologice în citire şi redarea cuvintelor literă cu literă:

a) **Conştiinţa fonologică este necesară pentru învăţarea şi utilizarea codului alfabetic.**

Persoanele care pot extrage sunetele din cuvinte, care le recunosc identitatea şi care reuşesc să le reasambleze au baza necesară pentru a utiliza principiul alfabetului (Troia, 2004). Copiii care au o conştiinţă fonemică slab dezvoltată pot să nu înţeleagă noţiunea de sunet. Pot avea o audiţie normală, pot cunoaşte literele alfabetului, dar pot să nu ştie ceea ce reprezintă o literă. Înainte de a înţelege semnificţia unei litere într-un cuvânt, un copil trebuie să fie capabil să o identifice în cuvânt şi să o separe de restul fonemelor (Moats & Tolman, 2009).

b) **Conştiinţa fonologică este un factor predictiv al viitoarelor performanţe la citire şi la redarea cuvintelor pe litere.**

Conştiinţa fonologică faciliteaza recunoaşterea cuvântului în forma sa scrisă. Înainte ca un copil să înveţe să citească, este posibil să se prevadă cu un grad înalt de acurateţe dacă acesta va fi un bun cititor sau un slab cititor (Torgesen & Mathes, 1998, Moats & Tolman, 2009). Predicţia se realizează pe baza rezultatelor care măsoară nivelul conştientizării sunetelor vorbirii dintr-un cuvânt, al cunoştinţelor despre numele literelor, al cunoştinţelor despe corespondenţa sunet – simbol scris, nivelul dezvoltării vocabularului.

c) **Majoritatea cititorilor slabi au anumite probleme la nivelul conştiinţei fonemice şi la nivelul altor abilităţi fonologice.**

Numeroase cercetări au demonstrat în mod repetat că grupul cititorilor slabi au performanţe relativ mai mici la sarcinile care evaluează conştiinţa fonemică, decât în alte sarcini cognitive. Se estimează că cel puţin 80% dintre cititorii slabi prezintă o slabă conştiinţă fonologică sau/şi o slabă memorie fonologică. Cititorii care au un nivel scăzut de conştiinţă fonologică întâmpină deasemenea dificultăţi la redarea cuvintelor pe litere.

d) **Antrenarea conştiinţei fonologice este benefică pentru cititorii începători.**

Antrenamentul conştiinţei fonemice reduce şi ameliorează dificultăţile de citire şi de scriere (Adams et al, 1998, citaţi de Moats & Tolman, 2009, NICHD, 2000). Predarea suentelor vorbirii în mod direct şi explicit accelerează deasemenea învăţarea codului alfabetic. De aceea, lecţiile pentru cititorii novici trebuie să includă activităţi pentru exersarea conştiinţei fonologice.

*Conştiinţa fonologică interacţionează cu dezvoltarea vocabularului şi a conştiinţei cuvântului, pe care le şi stimulează***.** Conştiinţa fonologică şi memoria sunt implicate în mai multe activităţi de învăţare a cuvintelor: accesul la cuvintele nonfamiliare şi compararea lor cu cuvintele cunoscute, repetarea şi pronunţarea corectă a cuvintelor, fixarea în memorie a formei corecte a cuvintelor pentru a putea fi oricând regăsite şi folosite, diferenţierea paronimelor (Moats & Tolman, 2009, Torgesen & Mathes, 1998). Deasemenea, conştiinţa fonologică permite generarea de alternative pentru cuvintele care nu sunt bine percepute auditiv dintr-un enunţ, copilul căutând în fondul său lexical cuvinte ce conţin puţinele foneme identificate, dar care se potrivesc sensului sugerat de context (Torgesen & Mathes, 1998).

Bibliografie

1. Bodea Hațegan, C. (2013). Procesare fonologică – Delimitări teoretice și aspecte practice. *Cartea albă a psihopedagogiei speciale*. Cluj – Napoca: Departamentul de Psihopedagogie Specială. p. 1-11.
2. Bodea Hațegan, C. (2011). Abordări structuralist-integrate în terapia tulburărilor de limbaj și comunicare. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană
3. Burlea, G. (2007). *Tulburările limbajului scris-citit*. Iași: Editura Polirom.
4. Burlea, G., Chiriță, R. & Burlea, A. (2010). Tulburări ale limbajului oral și scris cauzate de deficitul fonologic la copil. În *Revista română de pediatrie*. Vol. LIX. Nr. 4. p. 284-292.
5. Moats, L., Tolman, C. (2009). *The speech sounds of english: Phonetisc, Phonology and Phoneme awareness.* Boston: Sopris West 3.
6. Mousty, P., Leybert, J., Alegria, J., Content, A.,& Morais, J. (1994). *Batterie d'evaluation du langage ecrit et de ses trouble (BELEC)*. In J. Gregorie & B. Pierat, Evaluer les troubles de la lecture. Bruxelles: De Boeck Universite
7. Roșan, A. coordonator. (2015). *Psihopedagogie specială. Modele de evaluare și intervenție*. Iași: Editura Polirom.
8. Torgesen, J.K., Mathes, P.G.,(1990). *The nature of phonological processing and it is causal role in the acquisition of reading skills*. Reading and Writing, 2, 39-59
9. Troia, G.A. (2004). *A focus on phonological acquisition and intervention*. Current Practice Alert 10: 1-4 10.
10. Verza, E. (2003). *Tratat de logopedie*. București: Editura Fundației Humanitas.

INTEGRAREA COPIILOR CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL DE MASĂ

PROF. ÎNV. PREȘCOLAR – TOTH ANA-MARIA
GRĂDINIȚA CU P. P. NR. 3 BISTRIȚA

„Sunt doar unul. Sunt totuși cineva. Nu pot face totul de unul singur, dar pot face ceva. Și chiar dacă nu pot face totul, nu voi refuza să fac ceea ce-mi stă în putință." (E. E. Hale)

Cerințele educative speciale (CES) desemnează necesitățile educaționale complementare obiectivelor generale ale procesului instructiv-educativ, necesități care solicită o educație adaptată particularităților individuale, caracteristice unei deficiențe, tulburări de învățare, precum și o intervenție specifică, recuperare corespunzătoare.

Noțiunea de **CES** desemnează un ,,continuum" al problemelor speciale în educație, de la deficiențele grave și profunde la dificultăți ușoare de învățare. Acestea fac referire la: dificultăți de învățare, întârziere, deficiență mintală, dificultăți severe de învățare, tulburări de limbaj, deficiențe fizice, motorii, deficiențe vizuale, auditive, tulburări emoționale, afective și de comportament.

Copiii cu cerințe educative speciale fac parte din societatea noastră. Aceştia, mai mult decât ceilalţi copii, au nevoie de o permanentă socializare şi colaborare cu alţi copii pentru asigurarea integrării sociale a acestora. Prin contactul direct cu elevii din alte instituţii şcolare şi prin participarea alături de aceştia la diferite activităţi, se realizează diminuarea izolării şi înlăturarea, în mare măsură, a tendinţelor de agresivitate, contribuind la îmbunătăţirea modului lor de viaţă.

Problematica educaţiei copiilor cu cerinţe speciale a devenit în ultimii ani o preocupare aparte în rândul specialiştilor. Apariţia conceptelor de învățământ integrat şi şcoală incluzivă a determinat modificări fundamentale în percepţia actului educative.

Învăţământul integrat reprezintă modalitatea instituţionalizată de educare a copiilorcu cerinţe educative speciale, în structuri cât mai apropiate de cele obişnuite sau chiar în acestea. În cadrul grădiniţei, integrarea se poate realiza la nivel individual, adică integrarea unui copil într-o grupă obişnuită. Educaţia integrată a copiilor cu cerințe educative speciale, cu asigurarea unor resurse şi modalităţi de intervenţie şi de sprijin, constituie o provocare pentru activitatea cadrelor didactice, atât a celor din învăţământul general, cât şi a celor din învăţământul special.

Scopurile principale ale relaţiei dintre şcoală, familie şi comunitate, în vederea **integrării copiilor cu cerințe educative speciale** sunt:

- informarea comunităţii locale cu privire la posibilitatea recuperării educaţiei chiar şi pentru copiii ce au abandonat şcoala;
- sporirea conştientizării din partea comunităţii şcolare a necesităţii implicării în transformarea şcolii într-o şcoală integrativă;
- schimbarea mentalităţii şi atitudinii opiniei publice faţă de copiii cu nevoi speciale;
- dezvoltarea unei reţele de cooperare în domeniul educaţiei, implicată în procesul de integrare (ex.: poliţia, serviciile sociale, spitale, etc.);
- implicarea părinţilor copiilor din clasă în vederea reacţionării mai rapide la probleme şi acordarea sprijinului suplimentar copiilor cu nevoi speciale;
- implicarea comunităţii în sprijinul acordat copiilor cu nevoi speciale;
- elaborarea programelor şcolare de informare şi pregătire a comunităţii locale pentru educaţia incluzivă, găsirea unor strategii didactice adecvate, a unor metode şi tehnici de lucru specifice: planificare, instruire, evaluare.

Integrarea şcolară a copiilor cu cerinţe educative speciale în învatamântul de masă presupune:

- a educa copiii cu cerinţe speciale în şcoli obişnuite, alături de copiii normali;
- a asigura servicii de specialitate (recuperare, terapie educaţională, consiliere şcolară, asistenţă medicală şi socială etc.) în şcoala respectivă;
- a încuraja relaţiile de prietenie şi comunicarea între toţi copiii din clasă/şcoală;
- a educa şi ajuta toţi copiii pentru înţelegerea şi acceptarea diferenţelor dintre ei;
- a ţine cont de problemele şi opiniile părinţilor, încurajându-i să se implice în viaţa şcolii;
- a asigura programe de sprijin individualizate pentru copiii cu cerinţe speciale;
- a acorda sprijinul necesar personalului didactic şi managerilor şcolii în procesul de proiectare şi aplicare a programelor de integrare;
- a permite accesul efectiv al copiilor cu cerinţe speciale la programul şi resursele şcolii obişnuite (biblioteca, terenuri de sport etc);
- a accepta schimbări în organizarea şi dezvoltarea activităţilor instructiv-educative din şcoală.

Principiul normalizării presupune luarea în seamă nu doar a modului în care persoana cu deficiențe se adapteză la cerințele vieții sociale, dar în acelasi timp, la felul în care comunitatea înțelege să se conformeze nevoilor și posibilităților persoanei în dificultate. Normalizarea implică includerea într-un mediu școlar și de viață cotidiană nediscriminatoriu. Prezența în colectivul grupei

a unor astfel de copii, solicită efort crescut din partea cadrului didactic, sub toate aspectele: pregătirea pentru activități, atitudinea față de toți copiii grupei. Educatoarea trebuie să ofere copilului cu cerințe educative speciale tratarea individuală de care are nevoie în toate etapele unei activități, pentru ca acesta să recupereze neajunsurile, să valorifice în mod compensatoriu potențialul sănătos, dar să nu-i neglijeze pe ceilalți copii din grupă. Intervenția educațională trebuie însoțită de atitudinea pozitivă a cadrelor didactice și a familiei față de copiii cu cerințe educative speciale.

BIBLIOGRAFIE:

Preda, V.- Orientări teoretico-praxiologice în educaţia specială, , Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj- Napoca 2000;

Verza, E. , Paun, E. - Educația integrată a copiilor cu handicap, Unicef, 1998

Alois, G.- Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale – strategii diferențiate și inclusive în educație, Editura Polirom, București, 2006

DEZVOLTAREA UNEI COMUNITĂȚI INCLUZIVE ȘCOLARE EDUCAȚIE INCLUZIVĂ

Prof. Stochița Elena

Școala Gimnazială Lunca Priporului

Fiecare școală trebuie să asigure acces, participare și valorizare tuturor copiilor din comunitate. Școala incluzivă reprezintă un proces participativ, care implică diverși actanți (cadre didactice, părinți, membri ai comunității, factori de decizie, lideri locali, reprezentanți ai ONG-urilor ș. a.). Pentru o bună relaționare a firii umane cu sine însuși este nevoie de echilibru la nivelul trăirilor interioare și de acord între nevoile, dorințele și convingerile personale. Inteligența intelectuală, cea care ajută la rezolvarea problemelor și la dobândirea cunoștințelor, este ineficientă dacă nu e completată de cea emoțională, care se ocupă cu conectarea simțurilor și a intuițiilor. Este imperios necesar ca în perioada școlarității să se dezvolte abilități care constau în înțelegerea propriilor emoții, în capacitatea de a comunica cu ceilalți despre trăirile personale și în înțelegerea emoțiilor celorlalți.

Această definiție evidențiază faptul că în educația incluzivă este necesară implicarea tuturor actanților, mai mult decat atât, trebuie să existe o strânsă colaborare între aceștia. De asemenea, cred că este foarte importantă formarea personalului didactic, în contextual educației incluzive. Ideea unei educaţii de calitate, pentru toţi copiii, se poate cel mai bine realiza pornind de la grădiniţă. Fiecare om are dreptul de a beneficia de sprijin pentru formarea şi integrarea lui socială şi individuală. Cu atât mai mult când este vorba de copii, aceştia au dreptul de a se dezvolta şi forma cât mai adecvat pentru a-şi construi unicitatea şi a participa la identitatea socială şi culturală din care fac parte.

Este firesc ca societatea să îi sprijine prin politicile derulate la început la nivelul familiei, apoi prin grădiniţă şi şcoală. Toţi copiii au dreptul, şi este firesc să fie participanţi, la o educaţie de calitate, eficientă şi permanentă. O grădiniţă incluzivă se adaptează nevoilor şi particularităţilor copiilor. Centrul preocupărilor este în a oferi ocazii de învăţare şi dezvoltare fiecăruia în parte, pentru că fiecare este important. Curriculum-ul este flexibil, deschis şi permite adaptări succesive. Nu copilul se conformează curriculumului, ci acesta este un instrument pentru a sprijini dezvoltarea copilului. Devine mai important să stabilim procesul prin care se dezvoltă competenţele, capacităţile, cunoştinţele, comportamentele şi atitudinile, decât conţinutul prin care o facem.

Argumentele educației incluzive ca abordare modernă a educației:

ARGUMENTE PENTRU EDUCAȚIA INCLUZIVĂ	ASPECTE RELEVANTE
EDUCAȚIONALE	Persoanele care se desosebesc unele de altele primesc cunostințe si abilități necesare împreună cu colegii lor care nu au CES;
SOCIALE	Interacțiunea cu o gamă largă de oameni; Integrarea in societate; Participarea la evenimente culturale; Acordarea de sprijin social, psihologic; Dezvoltarea abilităților de socializare și comunicare; Interacțiunea cu societatea se face printr-un intermediar;
ECONOMICE	Obtinerea unei educații de calitate, posibilitatea de a studia, de a fi proactivi, independent financiar, statul nu i-ar mai acorda pensie.

Principiile educației incluzive cel mai greu de transpus în practica școlii românești :

a) principiul drepturilor egale în domeniul educaţiei;

b) principiul egalizării şanselor;

c) principiul interesului superior al copilului;

d) principiul nondiscriminării, toleranţei şi valorificării tuturor diferenţelor;

e) principiul intervenţiei timpurii;

f) principiul individualizării procesului de educaţie;

g) principiul asigurării serviciilor de sprijin;

h) principiul flexibilităţii în activitatea didactică;

i) principiul designului universal care permite crearea unui mediu accesibil tuturor;

j) principiul managementului educaţional participativ;

k) principiul dreptului părintelui de a alege;

Resurse bibliografice:

1. Banciu, D., *Adolescenţii şi familia - Socializare morală şi integrare socială*, S.M.,Voicu,M., Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică Bucureşti, 1987
2. Cosmovici Andrei*, Psihologie școlară,* editura Polirom, Iacob Luminița 2008
3. www.academia.edu

INTEGRAREA PSIHOPEDAGOGICĂ A UNUI PREȘCOLAR CU ADHD
STUDIU DE CAZ

Ștefănescu Simona-Mihaela,
Școala Gimnazială Nr. 308 , București

Sunt cadru didactic în învățământul preșcolar. De-a lungul anilor de experiență directă cu preșcolarii, dar și în cadrul practicii de specialitate, întinsă pe 4 ani, am interacționat cu copilași speciali, atât de vârstă preșcolară, cât și școlară. Am întâlnit copii ce aveau patologii din spectrul autismului, tulburări cu deficit de atenție și comportament disruptiv, hiperactivitate, tulburări de comunicare, anxietatea de separație, depresie precoce, dar cu toții aveau inimi mari, suflete curate și zâmbete sincere. Responsabilă fiind, de integrarea acestor copilași, în învățământul de masă, am avut la rândul meu nevoie de sprijinul celor formaţi pe domenii particularizate: profesor psiholog, logoped, terapeut, alături de care să pot obţine rezultate favorabile în integrarea acestor copii cu nevoi speciale.

Mare mi-a fost surprinderea, când la începutul unui an școlar, în generația pe care am preluat-o spre instruire și formare, a răsărit un copilaș mai aparte, foarte drăgut și vesel, însă singuratic, cu o stimă de sine scăzută, adesea neatent, cu lipsă de concentrare, impulsiv, ușor dezordonat și care părea că nu mă ascultă atunci când vorbesc.

Consider că incluziunea şcolară a copilului cu CES presupune ca sistemul să se adapteze la copil, nu copilul să se adapteze la sistem. Ar fi greşit să ne aşteptăm ca un copil cu CES să fie ca ceilalţi copii, în cadrul unei clase din învăţământul de masă, fie că e vorba de preşcolaritate, fie la nivel gimnazial/liceal. În realitate, fiecare copil, atât cel cu cerinţe speciale cât şi cel cu dezvoltare tipică, are o dezvoltare unică, prezintă anumite particularităţi, are un ritm propriu de învăţare şi adaptare, iar procesul de predare trebuie să fie realizat, ţinând cont de aceste aspecte.

O clasă de elevi este foarte eterogenă ca reprezentare pe sexe, etnii, apartenenţă religioasă, temperamente, abilităţi, competenţe, iar cadrul didactic trebuie să armonizeze totul astfel încât să asigure tuturor succesul şcolar, dezvoltarea personalităţii lor, formarea competenţelor necesare nivelului de şcolarizare în care se află copilul, dar şi a intereselor, preocupărilor şi posibilităţilor personale ale fiecărui copil.

Părintele, de asemenea, este un factor important în acest proces şi este necesar să existe o comunicare eficientă între cadru didactic şi părinte. Această comunicare facilitează realizarea unui parteneriat educaţional între familie- cadre didactice- specialişti şi copil.

II. Prezentarea cazului: diagnostic ADHD

Preșcolarul X este un băiețel în vârstă de 5 ani cu un permanent zâmbet larg și molipsitor pe chip. Încă de la prima întâlnire am simțit că este un copilaș special, foarte iubitor și cu multă imaginație,

însă ceva din interiorul meu ma făceam să cred că acest băiețel ascunde ceva, iar dincolo de zambetul lui se află un mister. Cu înclinații artistice și implicarea în activități bazate pe lucru manual, preșcolarul, purta cu el câteva tulburări ce se observau cu ușurință. Programul lui la grădiniță era unul normal, care nu includea somnul de după amiază, acesta, fiind absent din rutina zilnică a băiețelului. Servirea mesei este scurta, terminând de fiecare dată primul. Băiețelul are o alimentație nu foarte diversificată, din cauza alergiilor pe care le are la anumite alimente. Despărțirea de mamă era dificilă, iar acesta avea deseori pusee de plâns, care se încheiau odată cu intrarea în cadrul grupei. Relația cu ceilalți colegi de grupa era bazată pe interacțiune, dar existau momente în care micuțul le distrugea construcțiile colegilor, manifestând o bucurie și satisfacție când reușea să duc la bun sfârșit acțiunea sa, ce părea lipsită de bunăvoință și care îi mâhnea pe colegi. Limbajul este slab dezvoltat, având un vocabular activ sărac, concret şi cu multe erori în pronunţie.

Băiețelul provine dintr-o familie organizată, cu resurse financiare medii şi cu un grad mediu de culturalizare, a prezentat încă de la debutul în grupa mică (3 ani) tulburări uşoare de comportament, caracterizate printr-o accentuată hiperactivitate şi lipsă de concentrare. Concentrarea în timpul unei activităţi este pe termen scurt şi este condiţionată de interesul copilului pentru tema activităţii, mai ales dacă aceasta se referă la lumea sa concretă sau dacă prezintă o dificultate scăzută.

III. Anamneză

Preșcolarul provine dintr-o familie parentală și nu are frați sau surori, împărțind aceeași locuință doar cu părinții săi. Relația dintre părinți este armonioasă, iar cea dintre părinți și copil este bazată pe asumare, înțelegere, susținere și afecțiune deplină. Atitudinea părinților față de problemele de educație ale copilului a fost încă de la început una de implicare totală, de căutare și soluționare a micilor probleme apărute pe parcurs, susținându-si copilul în toate momentele. Relația dinte părinți și cadrele didactice a fost una deschisă, sudată prin cooperare și sprijin reciproc, astfel încât educatul, preșcolarul, să se poată bucura în fiecare clipă de înțelegere și afecțiune.

De educarea copilului se ocupă, în mare parte, mama care lucrează de acasă, fapt ce o ajută să-i dedice copilului tot timpul și sprijinul de care acesta are nevoie, ea având o atitudine optimistă în raport cu tulburările acestuia.

Dezvoltarea și particularitățile comportamentului predominant motor și ale activității fizice cuprinde mișcări variate, având un tempo și un ritm alert, băiețelul mișcându-și membrele inferioare sau superioare în permanență (scuturatul mânuțelor, agitația picioarelor chiar și când este la măsuța de lucru).

Dezvoltarea comportamentului și activității intelectuale cuprinde identificarea și recunoașterea obiectelor cunoscute, se realizează rapotul dintre imaginea perceptivă și denumirea

ei, coordonatele spațiale, temporale și cantitative sunt bine fixate, iar spiritul de observație este prezent. Se identifică răspuns pozitiv la reprezentările matematice, la fenomenele naturii, dar și la cele cu privire la acțiuni și evenimente.

Limbajul cuprinde o semantică corectă, dar fonația sunetelor prezintă dificultăți, generând o pronunție ușor defectuasă. Volumul vocii este unul ridicat de cele mai multe ori.Sunt prezente formele reproductive și creatoare ale imaginației.

Adesea nu acordă suficientă atenție la detalii sau făce greseli care rezultă din lipsa de atenție la detalii, adesea are dificultăți în a-și mentine atenția la joaca sau în timpul unor activități, pare ca nu ascultă atunci cand i se vorbește, nu urmează indicațiile până la sfârșit și de multe ori nu finalizează temele sau alte sarcini , are dificultăți în organizarea sarcinilor sau activităților, evită sau refuză să se implice în sarcini care necesită efort mental susținut.

IV. Patologie- dezvoltare

ADHD apare atunci când anumite funcții ale unor neurotransmițători (dopamina, serotonina, norandrenalina) sunt afectate și îngreunează transmiterea impulsurilor nervoase. Deseori, sindromul se moștenește și apare independent de influențe externe, însă părinții băiatului nu au prezentat niciodată simptome de ADHD.

Terapia comportamentală, în cazul acestui băiețel, se face de catre terapeu, de către parinți acasă si de către educatoare la grădiniță, existând o colaborare permanentă între cadrele didactice, parinți și terapeut. Se urmărește înlăturarea factorilor din mediu care pot distrage atenția, se vor da instructiuni clare, sarcinile vor fi simple, fracționate în mai mulți pași, iar termenul de execuție va fi precis stabilit. Fiecare reusita se va recompensa pozitiv (metoda jetoanelor).

V. Deficiențe

Tulburari care au fost asociate cu diagnosticul principal-ADHD sunt: tulburările de neurodezvoltare (tulburări de limbaj, tulburările de spectru autist), tulburare de opoziție și tulburare de conduită, tulburări anxioase, tulburări de somn (părinții au raportat dificultăți de adormire încă de la 2 ani, durata somnului fiind scăzută, treziri frecvente nocturne),tulburări de dispoziție.

OBIECTIVE::

* Evaluarea nevoilor personale și a punctelor tari ale copilului. Astfel se pot lua in considerare atât nevoile școlare cât și cele comportamentale, folosind atât diagnosticul formal și informal cât si observațiile de la grupă. Contextul în care apar disfunctiile comportamentale trebuie luate de asemenea în considerare.

* Selectarea metodelor potrivite pentru instruirea scolară. Determinarea metodelor care ar putea veni în întampinarea nevoilor școlare și comportamentale ale copilului.

* Combinarea metodelor de instruire școlara cu programul educational personalizat al copilului. Impreuna cu consilierul școlar și cu parintele, a fost creat un program educational personalizat care

sa evidentieze obiectivele viitoare împreuna cu ajutorul de care copilul are nevoie pentru a atinge aceste obiective.

Acest băiețel are nevoie de o structura si de o rutina bine stabilita. Locul lui în banca trebuie pastrat neschimbat și să fie lăsat, să învete dupa metodele prin care el întelege cel mai bine.

Chiar din prima zi, am încercat să stabilesc clar regulile grupei. Băiețelul a fost asezat în prima bancă, ferit de elemente distractoare, aproape de mine, pentru a fi monitorizat și încurajat, sau lângă un copil, care este atent și concentrat. Copilul răspunde foarte bine la Regula celor trei „R": rutina, regularitate si repetitie.

Acest preșcolar reușește să îndeplinească mai bine sarcinile manuale, decât cele orale. Implicandu-l în sarcini manuale, stima lui de sine crește și permite consolidarea încrederii în sine. El vrea sa fie auzit, tratat cu respect.

Recomandări

Copiii cu ADHD, alături de ceilalţi copii cu cerinţe educative speciale, au nevoie să fie incluşi în şcoala de masă, să facă parte din comunitate, să fie valorizaţi, să beneficieze de o educaţie flexibilă şi deschisă, astfel încât să le fie recunoscute aptitudinile asemenea copiilor cu dezvoltare tipică.

Atent supravegheat atât de mine cât și de un psiholog care recunosc că în mare parte, acesta din urmă m-a învățat ce să fac și cum să reacționez în asemenea situații de intergrare a copiilor cu ADHD, am decis că poate fi integrat cel mai probabil și nu e niciun pericol pentru societate.

Împreună cu psihologul şcolar şi cu părintele, a fost creat un program educaţional personalizat care să evidenţieze obiectivele viitoare și ajutorul de care copilul are nevoie pentru a atinge aceste obiective.

Recompensarea comportamentelor adecvate – este important să fie întărit comportamentul adecvat al copilului cu ADHD, acesta să fie lăudat şi validat. Realizarea unui sistem vizual de recompensare, cum este sistemul de tokeni, este recomandat să fie folosit iar implementarea lui se va face de cadru didactic, la nivel de clasă, fiind incluşi toţi preșcolarii.

Este important sa invatam sa lucram cu acesti copii, deoarece au de oferit multe talente ascunse, mult potential si iubire!

Bibliografie:

Emil Verza, *Psihologia copilului*, Editura Trei, București 2017;

Egan, K. Popenici, *Educația elevilor hiperactivi și cu deficit de atenție*, Editura Didactică Press, București 2007;

Iolanda Mirofan, *Copii și adolescenți- probleme, tulburări și intervenție psihoterapeutic*ă, Editura Sper, București 2013;

Tamara Bîrsanu, *Psihopedagogia copiilor cu cerinte educationale speciale*, București 2017.

Importanta activităților motrice în recuperarea și integrarea elevilor cu dizabilități-Sportul adaptat

Profesor,Dinu Onița
C.SE.I Lacrima

Sportul adaptat este o diviziune a sportului care folosește structuri motrice, reguli adaptate, condiții materiale adecvate, ce se cer pentru diferitele tipuri de deficiențe.

Dezvoltarea instituțională a sportului cunoaște două părți: prima vizează sportul adaptat integrat, iar cea de a doua parte, actuală, este axată pe cunoașterea sportului integrat și pe aducerea mai multor tipuri de subiecți cu dizabilități într-un sistem competițional unic.

Faptul că sportul adaptat are o dimensiune ludică determină promovarea unui sistem complex de oferte îndreptate cu precădere asupra experienței indivizilor cu rol în întărirea și promovarea stării de sănătate. Aceste oferte ar trebui să existe în diferite instituții: spitale, centre de reabilitare, centre de sănătate psihică, centre de plasament , cămine spital, școli, centre de zi, centre de educație incluzivă etc.

Începând cu premiza că subiectul se definește pe sine prin farmecul fizic, nivelul de inteligență, atitudinile motrice, aptitudinile sportive etc., acesta își va crea o atitudine pozitivă sau negativă în funcție de una sau alta dintre aceste dimensiuni, în funcție de acumularea de viață și de cunoștințe în corelație cu ceilalți colegi. În acest context, indivizii vor înlocui deficiențele congenitale sau dobândite, prin acțiuni educaționale, recreative sau sportive.

Foarte des, persoanele cu dizabilități suferă modificări ale personalității deoarece, din diferite motive, sunt respinse de familie, de prietenii cu care intră în contact şi în general de marea majoritate a societății.

Începând cu anul 1920, la nivelul întregului glob, au fost îmbrățișate o serie de legi în favoarea persoanelor cu deficiențe. Au început să aibă dreptul la instruire, putând să coopereze activ la activităţile sociale. Acest fapt i-a ajutat făcându-i să creadă că sunt mai puţin lăsați deoparte, deși, chiar în zilele noastre, suntem puși față în față cu atitudini greşite de ignorare și marginalizare a acestei categorii de indivizi. Predispozițiile lor - aptitudinile motrice şi psihice trebuie să fie descoperite şi folosite la capacitate maximală, astfel încât, indivizii respectivi să fie incluși într-o grupă alături de alţi copii sau adolescenți sau într-o colectivitate de persoane care să-i accepte și să-i încurajeze să muncească potrivit capacităţilor lor.

Fiind convinși că, calea terapiei prin folosirea mişcărilor corporale, ca una foarte bună pentru integrarea subiecților cu dizabilități, acest aparat secundar a devenit un scop în sine şi acum este apreciat de specialiști nu numai ca un fenomen socio-cultural, ci și ca o parte extrem de importantă a vieţii acestora.

Ideea de Educaţie fizică specială, a apărut încă din secolul al XIX-lea, anunțată de Per Henrick Ling în Suedia, concept în care persoanele cu dizabilități realizau anumite mijloace fizice şi erau puși să-și însușească anumite deprinderi relativ uşoare. Exercițiile executate de suedezi au fost foarte rapid însușite şi de profesorii din Statele Unite ale Americii, care au înfiinţat rapid „Catedra de Educaţie Fizică Corectivă ″ la Universitatea Harward.

În literatura de specialitate, educația fizică a persoanelor cu deficiențe a cunoscut, începând cu anii 1950, numeroase schimbări ale denumirii. Inițial, denumirea făcea referire la educația fizică corectivă și se adresa copiilor cu afecțiuni acute sau cronice. Alte denumiri ale programelor de exerciții fizice făceau referire la educația fizică de remediu, adaptată sau adaptativă. Aceste schimbări reflectă o schimbare a atitudinii față de programele de

reabilitare, care urmau, în general, un model medical, spre cele care puneau accentul pe stilul de viață activ și sănătos. Acestea din urmă reflectă modelul educațional. (M.Stănescu, C.Ciolca, R.Stănescu, 2007).

O denumire des întâlnită în literatura de specialitate, folosită mai ales în limba engleză este „Educaţie fizică adaptată" – materie ştiinţifică ce doreşte aflarea şi identificarea dezavantajelor psihomotrice ale omului de-a lungul vieţii sale. Acest lucru duce la favorizarea accesului la un mod de viaţă vioi şi confortabil, instruire în educaţia motrică de o foarte bună calitate şi practicarea zilnică a sportului, dansului și activităţilor acvatice.

Astfel, după cum spune Ioan Drăgan (2002), recuperarea reprezintă, „folosirea dirijată a unui complex de factori naturali sau artificiali, cât mai precoce şi intensiv în scopul restabilirii anatomo-funcţionale a unui organ sau funcţii perturbate în vederea reinserţiei rapide şi eficiente în societate şi obţinerii unei capacităţi optime de efort".

Elevii și adolescenții cu deficiențe introduși în proiectul de reintegrare socială ale cărui scopuri pot fi indeplinite cu ajutorul activităţilor motrice .

„Sportul adaptat constituie o ramură a sportului care utilizează structuri motrice reguli specifice, condiţii materiale şi organizatorice modificate şi adecvate cerinţelor proprii diferitelor tipuri de deficienţe"(Dragnea şi Teodorescu, 2002).

Prin urmare această definiție a sportului adaptat nu este completă decât dacă este asociată cu redefinirea imaginii de sine, socializarea, obținerea plăcerii în urma sportului adaptat și într-un final canalizarea spre practicarea unui segment al sportului de performanță.

În ceea ce privește performanţa sportivă, Jocurile Paralimpice sunt considerate cea mai importantă competiție la care poate ajunge un sportiv ce are deficiențe motorii, iar Special Olympics, competiția de vârf pentru un sportiv cu afecțiuni psihice. Ideea generoasă de la care pleacă gânditorii mișcării paralimpice aste aceea că, practicanții sportului de talie mondială care au probleme motorii sau psihice pot sa aibă aceleași oportunități în competiții ca și sportivii obișnuiți. Pentru a participa la Jocurile Paralimpice sportivii cu dizabilităţi trebuie să obțină bareme de calificare stricte, să le confirme dar în același timp trebuie să fie selecţionaţi în lotul reprezentativ a ţării lor.

Prima competiție a Jocurilor Paralimpice s-a desăşurat în 1960 la Roma (la câteva săptămâni după Jocurile Olimpice obișnuite), fiind prezenți aproximativ 400 sportivi- pe vremea aceea erau primiți doar cei care erau în scaun cu rotile din 23 ţări. Începând cu acea ediție, jocurile au avut loc cu regularitate, de cinci ori gazdă fiindu-le chiar orașele care au ținut Jocurilor Olimpice de vară (Tokyo, Seul, Barcelona, Atlanta, Sydney, Atena, Beijing, Londra).

Folosirea mijloacelor din sportul adaptat de către persoanele cu deficiențe poate avea o valoare terapeutică mare, fiindcă poate reface la nivel global anumite mișcări neuromotorii complexe, complementare mişcărilor deficitare, dând o mare încredere în posibilitatea de control a mișcărilor care în trecut erau greu de dirijat.

Spre deosebire de mijloacele analitice de reeducare din kinetoterapie, practicarea exercițiilor fizice dezvoltă şi îmbunătățește coordonarea şi viteza de reacţie.

Astfel, pentru elevii cu dizabilități neuromotorii de tip paraplegic, practicarea unei discipline sportive impune şi dezvoltarea mânuirii fotoliului rulant, pentru a face din acest mijloc de deplasare, un excelent mod de deplasare şi de câştigare a încrederii că poate fi independent.

Totuși practicarea exercițiilor fizice nu trebuie să ducă la încetarea folosirii celorlalte mijloace folosite pentru îmbunătățirea stării de sănătate, și aici facem referire, în special la kinetoterapie.

Specialistul, după ce vede că unele elemente tehnice din joc sunt familiare, le va introduce treptat în programul recuperator. Aceste elemente tehnice fac parte din jocul sau sportul pe care sportivii cu dizabilitați doresc să-l practice, și pentru care el și familia lui sunt

dispuși să facă toate sacrificiile de care sunt capabili. Elementele tehnice sunt introduse în program atunci cand semnalele din partea elevilor sunt pozitive și când toate celelalte probleme conexe au fost în cea mai mare parte rezolvate.

Urmarea unui program de pregătire de către un elev cu dizabilităţi presupune că el și-a rezolvat anumite probleme de adaptare deosebit de complexe, care ar fi:

- adoptarea unei atitudini de încurajare a familiei faţă de posibilitatea practicării constante de către un membru al său, a exercițiilor fizice într-un cadru organizat, şi mai ales faţă de plăcerea acestuia de a executa o formă de mişcare mult diferită faţă de cea de recuperare;
- stimularea elevilor cu deficiențe să meargă la diferite competiții destinate lor cum ar fi fotbalul, călăria, natația. Se cunoaşte că aceste perioade din viaţa copiilor cu deficiențe trebuie atent urmărite, deoarece, frecvent se pot produce anumite căderi și schimbări a personalității (pasivitate, negativism), care se pot la rândul lor, amplifica, ajungându-se la tulburări de comportament, și fac ca procesul de reintegrare să fie considerabil îngreunat;
- asigurarea unei baze materiale corespunzătoare unde elevii cu dizabilități să poată desfășura în bune condiții toate acțiunile propuse de specialiști. Normal că aceasta nu se poate realiza dacă nu sunt îndeplinite anumite standarde minimale cum ar fi săli de sport, bazine de natație, dar mai ales existența unor persoane specializate care să poată identifica fără probleme elevii cu dizabilități, dar şi disciplinele sportive, pentru a jongla cu regulamentul sportului practicat, indicațiile și contraindicațiile fiziologice ale organismului. Practicarea unei discipline sportive sau chiar a unui joc de atenție este foarte util și interesant pentru copiii instituţionalizaţi în centre de educație incluzivă, fundații umanitare, în cămine școală şi cămine spitale. Interesul pentru organizarea unor activități de mișcare este foarte plăcută în aceste instituții, deoarece, aproape toți elevii au una, două sau mai multe deficiențe, unii dintre ei având dizabilități asociate. Lipsa unor acțiuni motrice organizate şi mai ales a stimulării jocurilor de mișcare sau atenție, duce la apariţia stereotipurilor, a violenţei faţă de propria persoană sau faţă de cei din jur.

Multe cercetari de valoare, confirmate ulterior de specialiștii din domeniu, arată că practicarea activităților de loisir redă persoanelor cu dizabilităţi voinţa de a se depăşi şi îmbunătățindu-le rezistența la efort, dar în același timp ajutându-i să se adapteze mai ușor la cerințele unei societăți din ce în ce mai ermetizate.

Majoritatea persoanelor cu dizabilități psiho-motorii reușesc să-și facă un rost dacă sunt sprijinite de autoritățile locale şi acordă, din ce în ce mai mult o mare importanţă activităţilor benevole. Unii dintre ei beneficiază de o viaţă de familie normală, având un sprijin necondiționat din partea comunității locale unde trăiesc. Un important rol în această integrare se realizează și datorită practicării regulate a exercițiilor fizice adaptate, dar înainte de toate foarte mult se depinde de personalitatea elevilor.

Se consideră că o persoană cu deficiențe care totodată practică regulat o disciplină sportivă are mai multe posibilități de a rezolva diversele probleme care se pun la ieşirea din centrele de reeducare /refacere: întoarcerea în mediul familial, găsirea unui serviciu, lupta constantă în faţa constrângerilor de tot felul. Părerea unanimă este că practicarea sportului aduce calități indispensabile pentru a face faţa greutăților vieţii:

- dezvoltarea îndemânării, în momentul când este nevoit să se deplaseze, oricare ar fi împrejurările;
- creșterea capacității de anduranță la oboseală - mărirea capacităţii de efort;
- îmbunătățirea stării de bine;
- consecvența;

- provocarea.

Acivitatea sportivă practicată cu consecvență este unul dintre cele mai bune lucruri care infuențează în mod pozitiv unele stări ca: anxietatea, pierderea încrederii de sine, sentimentul de inferioritate, care amenință foarte frecvent persoanele cu deficiențe.

Bibliografie

Dragnea A., Antrenamentul sportiv. Ed. Didactica si Pedagogica R.A. Bucuresti, 1996. Nicu, Alexe, Antrenamentul sportiv modern, Editura Editis, Bucuresti, 1993.

Epuran M. Modelarea conduitei sportive, Ed. Sport-Turism, 1990
Nicu, Alexe , Antrenamentul sportiv modern, Ed. Editis, București 1993.

EDUCAŢIA INCLUZIVĂ

Prof. Staier Ioana-Elena
Colegiul Naţional „Mircea Eliade” Sighişoara

Educaţia incluzivă este un drept câştigat de toţi oamenii, este un mod de a face educaţie de calitate, care are sens social. Toţi copii au dreptul să fie înscrişi în învăţământul de masă, nici un copil nu trebuie subestimat sau discriminat prin excluderea dintr-o şcoală pe baza etniei, nevoilor speciale sau a altor aspecte care îl fac diferit de mare majoritate. Persoanele care au fost incluse într-un sistem de educaţie „special”, ajung să fie temătoare şi ignorate, şi de ici este doar un pas până la apariţia unor prejudecăţi. Includerea lor în acest sistem de educaţie nu le dezvoltă acestora calităţi de care aceştia au nevoie pentru a putea funcţiona apoi în societatea obişnuită.

Integrarea copiilor în şcoala de masă are şanse de reuşită dacă toţi factorii responsabili de educaţia lor, familia, profesorii, psihologii şi echipa managerială a şcolii cooperează şi conlucrează pentru dezvoltarea copilului cu CES. Fiecare parte implicată în educaţia copilului cu CES trebuie să îşi cunoască atribuţiile pe care le are şi ar trebui să şi le sincronizeze cu ceilalţi membrii ai echipei.

Un copil cu CES care este integrat într-o clasă obişnuită, rămâne în familie, beneficiind de sprijinul moral-afectiv necondiţionat al acesteia. Profesorii care predau la clasa respectivă trebuie să-şi adapteze programa şi resursele pentru nevoile acestuia. O clasă din învăţământul de masă duce la creşterea motivaţiei elevului pentru învăţare, fiind stimulat de competiţia din clasă şi de rezultatele colegilor, dar în acelaşi timp scade nivelul de izolare al copilului şi creşte contactul cu elevii obişnuiţi.

Elevii unei clase din învăţământul de masă trebuie să-şi trateze semenii aşa cum ar dori ei să fie trataţi de aceştia, trebuie să fie dispuşi să îşi sprijine colegii, trebuie să fie un veritabil partener în realizarea unei educaţii de calitate pentru elevii cu CES.

Elevi reprezintă unul pentru celălalt un prieten, un coleg, o cunoştinţă, un model sau un semen de încredere, de aceea există câte ceva de învăţat unul de la altul. Procesul de socializare dintre elevii unei clase poate înlătura barierele relaţionale determinate de prejudecăţi, stereotipii sociale sau intoleranţa societăţii din care fac parte.

Pentru a realiza o integrare bună a elevilor cu CES o condiţie majoră este implicarea profesorilor, de aceea aceştia trebuie să valorifice sensibilitatea deosebită a acestora şi disponibilitatea de a oferi şi de a primi afecţiunea celor din jur. În primul rând profesorii ar trebui să cunoască principiile educaţiei integrate, să dezvolte un real parteneriat cu părinţii acestor elevi,

să participe la sesiuni de perfecţionare în domeniul educaţiei integrate şi să fie convinşi că orice problemă are o rezolvare.

Părinţii pot participa în mod direct în viaţa şcolii şi pot influenţa anumite decizii care privesc actul educaţional, de aceea părinţii elevilor cu CES ar trebui să participe în echipa de intervenţie, ar trebui consiliaţi privind diagnosticul şi consecinţele acestuia asupra copilului, de mijloacele de compensare care să favorizeze o dezvoltare pozitivă .

Cooperarea familiei cu şcoala poate transforma părintele într-un specialist, care să continue educaţia acasă. În urma unei bune colaborări a familiei cu echipa de specialişti pusă la dispoziţie de şcoală ar trebui înlăturate sentimentele de culpabilitate, injustiţie, furie, anxietate, autocompătimire, depresie, respingerea copilului sau supraprotejarea lui, sentimente care ar putea împiedica progresul copilului. Trebuie învins sentimentul că ei sunt singuri în procesul de educaţie al copilului cu CES, părinţii trebuie învăţaţi cum să trăiască în echilibru cu copilul lor special şi ar trebui să-şi însuşească tehnici speciale pentru educarea corectă a copilului cu CES.

Un rol principal în optimizarea procesului educaţional la clasele unde se derulează învăţământul integrat ăl are profesorul de sprijin, acesta este pregătit în domeniul psihopedagogiei speciale, şi împreună cu profesorii de la clasă ar trebui să formeze o echipă responsabilă şi eficientă.

Profesorul obişnuit predă la o clasă o anumită materie pentru care a fost pregătit în facultate, pentru o clasă normală şi pentru care au fost create anumite standarde, dar în cazul claselor integrate apa situaţii în care elevii cu CES au nevoie de sprijin suplimentar pentru a înţelege, şi aici intervine profesorul de sprijin care oferă un suport suplimentar pentru înţelegere, prin adaptarea programei. Profesorul de sprijin îşi desfăşoară activitatea cu elevii cu CES în afara orelor clasei prin metode de consolidare şi sarcini individuale cerute la clasă. Activitatea extraşcolară a elevilor cu CES ar trebui să se desfăşoare în centre de z sau centre de ocrotire şi asistenţă unde pe lângă activităţile educative, copii dispun de programe de recuperare sau compensare a deficienţei lor.

O şcoală incluzivă este deschisă situaţiilor stimulative, este mai flexibilă şi mai variată din punct de vedere a situaţiilor de învăţare să nu mai fie privită ca ceva impus, ce capătă noi semnificaţii prin adaptarea cerinţelor şi posibilităţilor fiecărui copil în parte.

Conducerea şcolii cu clase cu învăţământ integrat ar trebui să promoveze politici educaţionale transparente şi flexibile, clarificarea rolurilor şi responsabilităţilor pe care părţile implicate în actul educaţional le are, structurarea şi aprobarea unui curriculum accesibil şi suficient cerinţelor educaţionale ale fiecărui elev în parte, astfel încât fiecare elev să-şi atingă potenţialul maxim. Fiecare membru din conducerea şcolii ar trebui să creadă în valoarea

deontologică profesională, să vegheze la calitatea educaţiei şi a condiţiilor în care se desfăşoară procesul educaţional. Să menţină contact permanent cu părinţii/tutorii copiilor şi să fie receptivi la noile schimbări din societate.

Asigurarea învăţării diferenţiate ar trebui să fie un principiu de bază, iar învăţarea să se bazeze pe acest principiu, mai bine spus, ar trebui să dai elevului cam ce vrea el şi să îi dai doar cât poate duce. Acest lucru trebuie făcut la clasa de elevii care conţine în medie 25 de elevi, într-o unitate de timp bine definită, acest lucru însemnând ca profesorul să vorbească pe 25 de „voci", adresându-se fiecărui elev în parte pe înţelesul lui, lucru imposibil de realizat. De aceea îţi axezi învăţarea pe trei nivele, pentru elevii slabi, elevii medii şi elevii buni. O clasă este eterogenă nu numai în modul în care învaţă, ci şi în ceea ce priveşte aptitudinile sau al motivaţiei elevilor, peste toate acestea apare şi integrarea elevilor cu CES. Clasa adună la un loc disonanţe sau contraste care cu greu mai pot fi modelate sau gestionate prin cadrele acţionale sau asumpţiile procedurale de altă dată. Politicile educaţionale s-au schimbat şi ele, acestea trebuind să răspundă unor nevoi sau situaţii particulare care înainte nu erau luate în calcul.

În ceea ce priveşte incluziunea s-au făcut paşi importanţi în găsirea unor strategii, clase speciale echipate, conţinuturi şi mijloace didactice adecvate şi schimbarea mentalităţii. Scopul educaţiei incluzive îl constituie atingerea potenţialului maxim al abilităţilor şi performanţelor celor aflaţi în dificultate, dobândirea de competenţe sociale care să le asigure o inserţie cât mai bună în societate. Pentru a realiza acest lucru şcoala trebuie să se adapteze la cerinţele speciale de învăţare şi adecvare la profilurile psiho-motrice sau intelectuale ale copiilor din comunitate, o regândire a statutului şi a rolului şcolii. Trebuie lucrat şi la educaţia părinţilor şi profesorilor, indiferent ce disciplină predau, configurarea unor strategii de evaluare diferenţiată şi nu în ultimul rând alocarea de resurse financiare suficiente.

Integrarea ar trebui să aibă nişte limite bine stabilite, trebuie prezervate drepturile celorlalţi la o educaţie de calitate, integrarea trebuie să fie atentă la obiectivele şi căile integrării, la cine poate fi integrat, la ce se poate integra şi cu ce preţ!

Bibliografie:

1. Maria Andruszkie, Kieth Prenton, Inclusion Guidebook 1 v0.3_Romanian GHIDUL 1, Introducere la educaţia incluzivă.

2. Gherguţ, Alois, Neamţu, Cristina, Psihopedagogie specială.

3. Gherguţ, Alois, Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale, Ed. Polirom, laşi, 2000.

4. Vrasmas, Traian, Învăţământul integrat şi/sau incluziv pentru copiii cu cerinţe educative speciale, Editura Aramis, 2001.

AFIRMAREA PRIN ARTĂ A COPIILOR CU CES

PROF. SOLOMON OANA- MELINDA
COLEGIUL NAȚIONAL ”MIHAI EMINESCU” PETROȘANI

Copiii cu cerințe educaționale speciale (CES) sunt acei copii care au nevoi speciale în ceea ce privește procesul de învățare și care necesită o atenție și o abordare specială în educație. CES poate fi cauzată de diferite condiții, inclusiv tulburări de dezvoltare, dizabilități fizice sau intelectuale, probleme de sănătate mintală, probleme de învățare sau o combinație a acestora.

Pentru a ajuta copiii cu CES să învețe și să se dezvolte, este important să li se ofere acces la servicii de educație specială. Acestea includ programe și servicii care se concentrează pe abordarea nevoilor individuale ale copiilor cu CES și care îi ajută să-și dezvolte abilitățile într-un mod care le este adecvat.

Educația specială poate include o gamă largă de servicii, inclusiv evaluarea nevoilor educaționale speciale ale copiilor, planificarea și implementarea unui plan individualizat de învățare, consiliere și asistență în tranziția către viața de adult. În plus, copiii cu CES pot beneficia de tehnologii de asistență și dispozitive de ajutor, cum ar fi echipamente de mobilitate, aparate auditive sau programe de software specializate.

În timp ce educația specială este importantă pentru a ajuta copiii cu CES să-și dezvolte abilitățile, este important să nu-i tratăm ca fiind diferiți sau inferioari. Ei sunt la fel de valoroși și au nevoie de o educație care să le permită să-și atingă întregul potențial.

Copiii cu cerințe educaționale speciale (CES) au nevoi unice de învățare și socializare, care pot fi satisfăcute prin intermediul unui mediu inclusiv și prin sprijinul și încurajarea din partea societății. Societatea poate contribui la incluziunea acestor copii prin:

1. Sensibilizarea publicului: Este important să se sensibilizeze publicul cu privire la nevoile copiilor cu CES și la importanța inclusiunii acestora în societate.
2. Educație inclusivă: Școlile și instituțiile de învățământ ar trebui să ofere oportunități de învățare inclusivă pentru toți copiii, inclusiv pentru cei cu CES.
3. Sprijin financiar: Guvernele ar trebui să ofere sprijin financiar și resurse pentru a ajuta familiile și instituțiile care se ocupă de copiii cu CES.
4. Accesibilitate: Ar trebui să se asigure accesibilitatea fizică și tehnologică pentru copiii cu CES, astfel încât aceștia să poată participa la activități sociale și educaționale.
5. Oportunități de muncă: Societatea ar trebui să ofere oportunități de muncă și formare profesională pentru tinerii cu CES, astfel încât aceștia să poată contribui la societate și să aibă un loc de muncă stabil.

Inclusiunea copiilor cu CES în societate poate avea un impact pozitiv asupra lor, oferindu-le oportunități de învățare și socializare, precum și încurajându-i să se dezvolte la potențialul lor maxim.

Arta poate fi benefică pentru copiii cu ces, deoarece poate ajuta la dezvoltarea abilităților cognitive, fizice și sociale. De exemplu, pictura, desenul și modelajul pot ajuta la îmbunătățirea abilităților motorii fine, precum și la dezvoltarea creativității și a imaginației. De asemenea, muzica și dansul pot ajuta la îmbunătățirea coordonării motorii și a abilităților de comunicare.

Este important ca activitățile de artă să fie adaptate nevoilor individuale ale copilului cu ces și să fie supervizate de un adult responsabil. De asemenea, este important să se ia în considerare orice nevoi speciale ale copilului, cum ar fi asistența fizică sau comunicația alternativă.

În general, este important să se ofere copiilor cu ces oportunități de a experimenta și de a se dezvolta într-un mod care să le permită să-și atingă întregul lor potențial. Artă și alte activități creative pot fi parte integrantă a acestui proces.

Există multe aplicații pentru copiii cu cerințe educaționale speciale care îi pot ajuta să-și dezvolte abilitățile artistice și să se distreze în același timp. Unele dintre aceste aplicații includ:

1. Touch and Learn - Shapes and Colors: Această aplicație este potrivită pentru copiii care au nevoie să-și dezvolte recunoașterea formelor și culorilor. Aceasta are o interfață intuitivă și ușor de utilizat, care îi va ajuta pe copii să învețe și să se distreze.
2. Articulation Games: Această aplicație este ideală pentru copiii care au nevoie să-și dezvolte abilitățile de vorbire și pronunție. Aplicația include jocuri interactive care îi vor ajuta pe copii să-și îmbunătățească pronunția sunetelor.
3. Sensory Magma: Această aplicație este concepută pentru copiii cu autism sau alte tulburări de procesare senzorială. Aceasta oferă o experiență vizuală și tactilă plăcută, care îi va ajuta pe copii să se relaxeze și să-și dezvolte simțurile.
4. Drawing Pad: Această aplicație este perfectă pentru copiii care doresc să-și dezvolte abilitățile de desen și să-și exprime creativitatea. Aceasta include o varietate de instrumente de desen, cum ar fi penițe, creioane colorate și culori.
5. My PlayHome: Această aplicație este ideală pentru copiii mici cu tulburări de dezvoltare. Aceasta oferă o casă de jucărie virtuală interactivă, unde copiii pot explora și interacționa cu obiecte și personaje într-un mod distractiv și sigur.

Este important să ținem cont de nevoile individuale ale copiilor cu cerințe educaționale speciale și să alegem aplicațiile potrivite pentru ei. De asemenea, este întotdeauna recomandat să lucrăm cu un terapeut sau un specialist educațional pentru a asigura că copiii beneficiază de ajutorul și sprijinul adecvat.

Arta poate fi o modalitate excelentă pentru copiii cu cerințe educaționale speciale (CES) să își dezvolte abilitățile și să își exprime creativitatea. Arta poate fi adaptată în funcție de nevoile specifice ale fiecărui copil, permițându-le să participe la activități și proiecte artistice într-un mod care să le convină cel mai bine. Mai jos sunt câteva exemple de cum ar putea beneficia copiii cu CES de artă:

1. Dezvoltarea abilităților motorii fine: pentru copiii cu tulburări de dezvoltare, activitățile artistice, precum desenul, pictura sau sculptura, pot ajuta la dezvoltarea abilităților motorii fine. Aceste activități implică utilizarea mâinilor și a degetelor într-un mod precis, ceea ce poate fi benefic pentru copiii cu dificultăți în această zonă.
2. Îmbunătățirea comunicării și exprimării: pentru copiii cu CES care au dificultăți în a se exprima verbal, arta poate fi o modalitate de a-și exprima gândurile și sentimentele. Pictura sau desenul pot fi utilizate ca mijloc de comunicare nonverbală, permițând copiilor să-și exprime ideile și să-și comunice emoțiile.
3. Creșterea încrederii în sine și a încrederii sociale: arta poate fi o modalitate de a crește încrederea în sine a copiilor cu CES. Participarea la activități artistice poate ajuta copiii să-și dezvolte abilitățile și să se simtă mai siguri pe ei înșiși. De asemenea, aceste activități pot fi o modalitate de a-i ajuta pe copii să-și dezvolte relații sociale și de a se conecta cu alți copii cu interese similare.
4. Dezvoltarea abilităților cognitive: activitățile artistice pot ajuta la dezvoltarea abilităților cognitive ale copiilor cu CES. De exemplu, desenul poate ajuta la dezvoltarea abilităților de observație, de rezolvare a problemelor și de raționament. Pictura sau sculptura pot ajuta la dezvoltarea abilităților de coordonare a mâinilor și a ochilor, precum și la îmbunătățirea capacității de a vizualiza și a crea forme și modele.

În concluzie, arta poate fi o modalitate excelentă de a ajuta copiii cu cerințe educaționale speciale să-și dezvolte abilitățile și să-și exprime creativitatea. Prin adaptarea activităților artistice la nevoile specifice ale fiecărui copil, acestea pot deveni o modalitate distractivă și eficientă de a ajuta copiii să-și atingă potențialul maxim.

Bibliografie:

- Alois, Gherguț, *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale – strategii diferențiate și inclusive în educație,* Editura Polirom, București, 2006
- ***_Dezvoltarea practicilor inclusive în școli_, Ghid managerial, UNICEF, 1999
- ***_Integrarea școlară a copilului cu dificultate/cu nevoi speciale_ – Ghid pentru directorul de școală, Colecția CRIPS – Resurse pentru formare, 2002

COMPORTAMENTE DEFICITARE ALE ELEVULUI CU DIFICULTĂȚI DE ÎNVĂȚARE

Profesor Stan Ileana, Școala Gimnazială Nr.20, sector 3, București
Profesor Lazar Mihaela, Școala Gimnazială Nr. 20, sector 3, București

Sintagma „dizabilităţi de învăţare" a fost folosită pentru prima dată în anii 1962-1963 („learning disabilities‖), ulterior ea fiind înlocuită cu „dificultăţi de învăţare" (D.Î), denumire care se utilizează şi în prezent.

O dificultate de învăţare se referă la o întârziere, o tulburare, o dezvoltare încetinită în plan emoţional sau comportamental. Se manifestă prin dificultăţi semnificative în achiziţionarea şi utilizarea receptării şi înţelegerii limbajului, a vorbirii, scrierii, citirii (literizării, silabisirii), a raţionamentului şi abilităţilor matematice, ca şi unor abilităţi sociale.

Se consideră că un copil/elev are dificultăţi de învăţare dacă: există o diferenţă semnificativă între capacităţile sale şi performanţa şcolară atinsă; progresul realizat de el în procesul de învăţare este minim sau zero, pe o perioadă mai mare de timp; are o dizabilitate/incapacitate care-l împiedică să utilizeze facilităţile educaţionale care sunt puse la dispoziţia copiilor de aceeaşi vârstă cu el; lucrează în plan şcolar la un nivel inferior copiilor de aceeaşi vârstă; are dificultăţi persistente în învăţarea citit-scrisului şi a calculului matematic; are dificultăţi emoţionale şi de comportament care împiedică frecvent şi la un nivel considerabil procesul de învăţare a copilului sau chiar a întregii clase; are deficienţe senzoriale şi psihice care necesită un echipament sau servicii specializate suplimentare; are dificultăţi continue de comunicare şi interacţiune care-l împiedică în dezvoltarea unor relaţii sociale echilibrate şi formează obstacole în procesul învăţării.

Din perspectivă etiologică, se identifică două categorii mari de dificultăţi de învăţare:

a. dificultăţi de învăţare propriu- zise: determinate de incapacităţi greu vizibile (ascunse); generate de factori genetici, de boli, traumatisme, accidente etc.

b. dificultăţi de învăţare induse: sunt induse de mediul copilului sau chiar de el însuşi; pot apărea pe parcursul şi în finalul demersului de învăţare; se datorează: timpului insuficient de învăţare, lacunelor anterioare din învăţare, absenţei unor tehnici şi procedee de învăţare eficientă, lipsei

unui regim organizat de muncă, slabei calităţi a predării în clasă, suprasolicitării şcolare, absenteismului, boli, indispoziţii etc.

Dintre caracteristicile specifice copiilor cu dificultăţi de învăţare amintim:

a) caracteristicile generale ce pot indica o dificultate de învăţare: hiperactivitate; slabă capacitate de a fi atent; orientare confuză în spaţiu şi timp; incapacitate de a urmări indicaţiile orale; poftă necontrolată de dulce; hipoglicemie; inversează literele sau cuvintele; face constant greşeli ortografice; prinde greu o minge şi o loveşte greu cu piciorul; nu poate sări coarda; dificultăţi la închiderea nasturilor; dificultăţi la legarea şireturilor; mod defectuos de a ţine creionul în mână; caligrafie mediocră; mers dificil; incapacitate de a sări; stângăcie; eşecuri frecvente; dificultăţi de a sta într-un picior; dificultăţi în a merge cu bicicleta sau de-a lungul unei linii.

b) caracteristici ce pot indica dificultăţi vizuale la elevi: capul foarte aplecat; simptome de tensiune vizuală (de exemplu: strabism, clipeşte des, îşi freacă des ochii, îi fug ochii), sare cuvinte sau rânduri când citeşte, îşi apropie foarte mult capul de pagină când scrie sau citeşte etc.;

c) simptome ce indică tulburări afective sau de comportament: imagine greşită despre sine; accese colerice sau de ostilitate; impulsivitate excesivă; închidere în sine sau dezorientare.

d) dificultăţi ce pot fi asociate cu unele de ordin social: tendinţa de a se juca cu copii mult mai mici decât el; dificultatea de a stabili raporturi cu colegii; evitarea situaţiilor sociale noi.

Dificultăţile în învăţarea şcolară sunt cauzate de mai mulţi factori: factorii primari care influenţează procesul învăţării sunt factorii personali ce ţin de rata dezvoltării individuale (înălţime, greutate, forţă de strângere, vârstă mentală, vârsta lecturii, vârsta educaţională, vârsta pentru matematică, nivelul maturităţii sociale, nivelul maturităţii emoţionale):

a) determinări anatomo-fiziologice, malformaţii corporale sau deficienţe senzoriale – sunt susceptibile de a da naştere unor complexe de inferioritate sau inhibiţii accentuate cu efect de diminuare a energiei psiho-nervoase şi a potenţialului intelectual.

b) factori psihologici individuali de origine endogenă cum ar fi: nivelul redus al inteligenţei individuale, autismul infantil, hiperexcitabilitatea, făcându-i pe elevi să acorde situaţiilor şi evenimentelor şcolare curente valenţe afective exagerate, punându-se frecvent în situaţii de conflict cu profesorii şi colegii.

c) factorii psihologici individuali de origine exogenă pun elevul în situaţii severe de conflict şi frustrare, elevul fiind astfel expus realizării unor stări depresive şi de insecuritate (anxietate).

Dislexia este o deficienţă de învăţare frecventă care împiedică dezvoltarea capacităţii de a citi. Cititul nu este un act primordial la om. El trebuie învăţat. Persoanele cu dislexie nu au un nivel mai scăzut de inteligenţă şi nu învaţă mai greu alte lucruri în afară de citit. Totuşi, incapacitatea de a citi repede sau fluent poate face multe arii de studiu greu de urmat. Cititul este un proces cognitiv complex. Copiii învaţă să citească prin "traducerea" sau decodificarea sunetelor ce formează un cuvânt (foneme). Pe măsură ce copilul începe să recunoască cuvintele, citirea devine un proces automat. Pentru copiii cu dislexie, citirea se face altfel; aceştia au probleme în a decoda fonemele şi au deci probleme în învăţarea cititului şi a scrisului ortografic. Pot avea probleme în reţinerea fonemelor şi a cuvintelor, cititul devenind încetinit si inexact. Copiii cu dislexie mai au probleme cu pronunţarea corectă a cuvintelor, scrierea de mâna, planificarea şi organizarea operaţiile matematice. Tratamentul pentru dislexie constă în folosirea de mijloace educaţionale pentru creşterea capacităţii de a citi. Medicaţia şi consilierea nu sunt folosite în tratamentul pentru dislexie. O parte importantă a tratamentului este autoeducarea. Cu cât dislexia e depistată şi tratată mai devreme, cu atât succesul este mai mare.

În urma unui studiu asupra felului în care copiii învaţă să citească, s-a demonstrat că o combinaţie de metode educaţionale este cea mai eficientă metodă de a învaţa copiii să citească. Aceste metode includ: învaţarea foneticii, asigurarea că cel care învată să citească, înţelege modul în care literele se leagă şi formează sunete (foneme) pentru a alcătui cuvinte. Citirea cu glas tare sub supraveghere, în timpul căreia elevul se află sub îndrumare şi primeşte feedback, este în aceeaşi măsură importantă în dezvoltarea citirii fluente.

Disgrafia, constă în incapacitatea copilului dezvoltat normal din punctul de vedere al limbajului, auzului si intelectului, de a învaţa corect şi de a utiliza scrisul în condiţii normale.

În aceste tulburări de limbaj se manifestă tulburări în lexia (citirea) şi grafia (scrierea) vocalelor şi consoanelor, în despărţirea cuvintelor în silabe, tulburări în lexia si grafia cifrelor şi a numerelor naturale simple şi a celor cu mai multe cifre. Există confuzii între consoanele surde şi cele sonore (p-b, t-d, c-g, f-v), inversiuni la nivelul silabelor, fonemelor şi grafemelor, omisiuni sau salturi de cuvinte/rânduri în lexie şi în grafie, omisiuni de prepoziţii sau conjuncţii, ritm lent al copierii şi parţial al citirii.

Lucrul cu elevii cu cerinţe educaţionale speciale presupune o abordare bine structurată, cu o orientare explicită din partea profesorilor şi a şcolilor. Profesorii trebuie să: identifice problema sau dificultatea; să evalueze punctele tari şi dificultăţile întâmpinate de elev; să

elaboreze un plan (plan educaţional individual) cu obiectivele, orarul şi strategiile stabilite; să examineze progresul făcut de elevi, iar apoi să plănuiască pasul următor. Şcolile trebuie să: se asigure că abordarea utilizată este pozitivă, la fel ca ambianţa şi etosul ce caracterizează lucrul cu elevii cu cerinţe educaţionale speciale, dispună de politici şi strategii care să sprijine atât elevii cât şi profesorii, celebreze reuşita şi progresele înregistrate de elevii cu cerinţe educaţionale speciale.

Bibliografie:

Arcan, P., Ciumăgeanu, D., (1980), Copilul deficient mintal, Editura Facla, Timişoara

Coman, S., (2001), Parteneriat în educaţia integrată a copiilor cu cerinţe educative speciale, Ed. Spiru Haret, Iaşi

Gherguţ, A., (2005), Sinteze de psihopedagogie specială, Ed.Polirom, Bucureşti

EDUCAŢIA INCLUZIVĂ ÎN GRĂDINIŢĂ

PETRESCU ADELINA COSMINA-REFERAT

ȘCOALA GIMN. GEORGE GÂRDA MĂNĂȘTIUR

Educaţia incluzivă are ca principiu fundamental un învăţământ pentru toţi, împreună cu toţi, care constituie un deziderat şi o realitate ce câștigă adepți și se concretizează în experiențe și bune practici de integrare/ incluziune.

Educația de tip incluziv este o educaţie de calitate, accesibilă şi care îşi îndeplineşte menirea de a se adresa tuturor copiilor, fără discriminare. În întreaga lume, din ce în ce mai mulți copii care provin din medii defavorizate urmează grădinițele, școlile primare sau gimnaziale. În cele mai multe țări se stipulează prin lege că toți copiii trebuie să beneficieze de educație.

Educația incluzivă vizează reabilitarea și formarea persoanelor cu nevoi speciale, aflate în dificultate psihomotorie, de intelect, de limbaj, psihocomportamentală, senzorială, printr-o serie de măsuri de natură juridică, politică, socială, pedagogică. În pedagogia contemporană există o preocupare intensă pentru găsirea căilor și mijloacelor optime de intervenție educativă, încă de la vârstele mici, asupra unei categorii cât mai largi de populație infantilă. Astfel, conștiința copiilor, de la cea mai fragedă vârstă, trebuie formată și dezvoltată, învățându-i pe aceștia că primirea copiilor *diferiți*, alături de toți ceilalți, trebuie făcută nu de dragul lor, în primul rând, și nu din milă pentru ei, ci pentru dreptul fiecărui individ de a participa la acțiuni comune pentru dezvoltarea lui ulterioară, pentru a contribui și el la dezvoltarea comunității în care trăiește.

Grădinița are ca scop crearea unui program coerent și coordonat de incluziune a copiilor preșcolari cu diferite dizabilități, de alte etnii, proveniență socială etc. și pregătirea celorlalți copii în vederea acceptării acestora alături de ei, fără diferențe de manifestare comportamentală sau verbală. De asemenea, se impune și implementarea unor strategii coerente de dezvoltare a conștiinței și a comportamentelor copiilor în spiritul toleranței şi nediscriminării, a acceptării de șanse egale pentru toți copiii.

Integrarea/ incluziunea poate fi susținută de existența unui cadru legislativ flexibil și realist, de interesul și disponibilitatea cadrelor didactice din școala de masă și din școala specială, de acceptul și susținerea părinților copiilor integrați, de implicarea întregii societăți civile, dar și de nivelul de relații ce se formează și se dezvoltă la nivelul clasei integratoare care se bazează pe toleranță și respect față de copilul cu probleme. Grădinița care îi receptează în colectivitatea sa pe copiii defavorizați și își determină intern „direct și indirect”, atitudinea față de aceștia este alcătuită din: educatoare, părinți, copii, iar la nivel extern, societatea cu numeroase instituții și diverși factori media. O condiție esențială pentru reușita acestor acțiuni comune ale celor trei factori activi din grădiniță este existența unor relații de înțelegere, constructive care se realizează prin atitudini deschise, prin disponibilitate, printr-un „pozitivism” specific ce se cimentează cu voință și convingere.

Educatoarea trebuie să cunoască deficiențele copiilor pe care îi va primi în grupă în scopul înțelegerii acestora și pentru a-și putea modela activitățile, în funcție de necesitățile copiilor. Grupa în care va fi integrat copilul cu cerințe speciale va trebui să primească informații într-o manieră corectă

şi pozitivă despre acesta. Este foarte importantă sensibilizarea copiilor şi pregătirea lor pentru a primi în rândurile lor un coleg cu dizabilităţi. Sensibilizarea se face prin stimulări: crearea şi aplicarea unor jocuri care permit stimularea unor deficienţe (motorie, vizuală, auditivă), ceea ce determină copiii să înţeleagă mai bine situaţia celor ce au dizabilităţi: prin povestiri, texte literare, prin discuţii, vizitarea/ vizita unor persoane cu deficienţe.

Primirea în grupă a copilului cu cerinţe educative speciale, atitudinea faţă de el trebuie să păstreze o aparenţă de normalitate, copilul trebuind să fie tratat la fel cu ceilalţi copii din grupă. Conduita şi atitudinea educatoarei trebuie să demonstreze celorlalţi copii că i se acordă preşcolarului cu dizabilităţi. De aceea trebuie să exprime aceleaşi aşteptări şi să stabilească limite similare în învăţare ca şi pentru ceilalţi copii din grupă. Ea trebuie să îşi asume rolul de moderator , să promoveze contactul direct între copiii din grupă şi să direcţioneze întrebările şi comentariile acestora către copilul cu cerinţe educative speciale.

De asemenea, trebuie să-i încurajeze şi să-i stimuleze ori de câte ori este nevoie pe aceştia, dându-le încrederea în forţelele proprii, în propria reuşită în acţiunile întreprinse, evidenţiind unele abilităţi sau interese speciale lor în dezvoltarea şi sprijinirea cărora trebuie implicate şi familiile copiilor. Copiii cu cerinţe educative speciale integraţi în programul grădiniţei trebuie să dispună de o bună colaborare între educatoare, părinţi, psihologi şi profesorul logoped. Părinţii sunt parteneri la educaţie pentru că deţin cele mai multe informaţii despre copiii lor. Relaţia de parteneriat între părinţi şi grădiniţă presupune informarea părinţilor cu privire la programul grupelor, la conţinuturile şi metodele didactice, dar presupune şi întâlniri cu aceştia, participări la expoziţii, excursii, serbări, vizite, etc., în care sunt implicaţi proprii lor copii.

Această relaţie a grădiniţei cu părinţii copiilor cu cerinţe educative speciale este necesară şi benefică, ea furnizând, informaţional, specificul dizabilităţii preşcolarului, precum şi date despre contextul de dezvoltare a acestuia. Părinţii informează grădiniţa şi despre factorii de influenţă negativă care ar trebui evitaţi (fobii, neplăceri, stimuli negativi, atitudini care determină inhibarea / izolarea copiilor). Angajarea şi responsabilizarea familiei în educaţia copiilor este fundamentală pentru reuşita participării la programul instructiv- educativ al grădiniţei. La orice copil, în mod particular la copiii cu dizabilităţi, gradul de interes şi de colaborare a părinţilor cu grădiniţa este, cel mai adesea, proporţional cu rezultatele obţinute de aceştia. De aceea, putem afirma că familia este primul educator şi are cel mai mare potenţial de modelare.

Grădiniţa are rolul de a sprijini familiile să aibă încredere în resursele proprii, să facă faţă greutăţilor cu care acestea se confruntă. Educaţia părinţilor şi consilierea acestora au un rol important în integrarea copiilor cu afecţiuni de natură psihică, emoţională ori de altă natură în grădiniţă. Rezultatele muncii pentru promovarea incluziunii, atât directe cât şi indirecte, faţă de partenerii educaţionali, părinţi, apar după intervale mari de timp şi sunt efectul unui exerciţiu asiduu, susţinut. Centrarea atenţiei educaţionale pe grupurile vulnerabile este un indiciu al nivelului de civilizaţie atins de o anumită societate şi aceasta impune căutarea unei noi formule de solidaritate umană, fapt ce are o semnificaţie aparte în societatea noastră.

Grădiniţa este incluzivă printr-un curriculum flexibil şi deschis ce permite adaptări succesive. Nu copilul urmează curriculumul, ci acesta este un instrument menit să sprijine dezvoltarea lui, se adaptează nevoilor şi particularităţilor acestuia. Când spunem ,,grădiniţă incluzivă", nu trebuie să ne ducem cu gândul la copiii cu CES, ci la fiecare copil în parte, pentru că fiecare are un ritm propriu de dezvoltare şi la un moment dat poate avea nevoie de anumite cerinţe speciale în ceea ce priveşte educaţia. Există, de asemenea, şi anumite situaţii de risc, în care educatoarea trebuie să cunoască trăirile şi comportamentele copilului, pentru a-l sprijini. Riscurile pot apărea din mediul socio-cultural

din care acesta face parte, din relaţiile de familie care îi determină existenţa zilnică, precum şi modul de dezvoltare, din modelele formale educaţionale ce pot exercita un stres deosebit asupra copilului care nu corespunde „normalităţii" cu care ne-am obişnuit.

. Este nevoie de un parteneriat între grădiniţă- familie- comunitate, de o construcţie comună în folosul copilului, fără prejudecăţi, bazată pe respect reciproc, acceptare, toleranţă, indiferent de situaţia economică, socială sau educaţională a părinţilor. Educatoarea, la rândul ei, trebuie să răspundă diversităţii şi unicităţii fiecărui copil, să-şi orienteze pozitiv atitudinea, limbajul şi metodele pedagogice. Copilul preşcolar se află într-un proces de formare în care fiecare gest, fiecare cuvânt, fiecare privire din partea adulţilor care îl înconjoară poate să îi influienţeze imaginea de sine. Este foarte importantă atitudinea educatoarei la acţiunile copilului, apelativele, aprecierea pozitivă sau negativă, pentru a-i da copilului încredere în forţele proprii.

Pentru a evalua copilul, educatoarea trebuie să aibă în vedere competenţele şi capacităţile educaţionale ale fiecărui copil şi să identifice:

- cum este fiecare;
- ce ştie fiecare;
- ce face fiecare;
- cum cooperează cu ceilalţi.

În concluzie, pentru abordarea unei educaţii incluzive în grădiniţă, educatoarea trebuie să respecte următorii paşi:

- ✓ să elaboreze un plan de dezvoltare a grădiniţei în care să se precizeze concret parteneriatul cu familia şi comunitatea;
- ✓ să fie pregătit întregul personal al grădiniţei pentru a primi toţi copiii, fără discriminări;
- ✓ să asigure un climat primitor şi deschis prin organizarea mediului educaţional cât mai eficient şi stimulator;
- ✓ să aibă discuţii, în prealabil, cu copiii pentru a se accepta unii pe alţii, pentru a negocia, a colabora şi a lucra împreună;
- ✓ să asigure un curriculum flexibil şi deschis la care să aibă acces şi părinţii;
- ✓ să evalueze fiecare copil prin observaţie directă şi indirectă pentru a asigura participarea lui adecvată la activităţile curriculare;
- ✓ să asigure accesul tuturor copiilor la programul grădiniţei, dar şi la modificările şi adaptările acestuia;
- ✓ să asigure participarea tuturor familiilor la decizii şi acţiuni în favoarea tuturor copiilor;
- ✓ să evalueze permanent şi periodic progresele pe care le fac toţi copiii, nu numai di punctul de vedere al achiziţiilor intelectuale, dar şi al relaţiilor sociale, al cooperării şi colaborării, al dezvoltării imaginii de sine şi încrederii în forţele proprii;
- ✓ să elaboreze planuri individualizate, personalizate pentru copiii care au nevoie de sprijin în anumite componente ale dezvoltării şi la anumite momente;
- ✓ să ajusteze permanent curriculumul pentru a-l adapta la nevoile educative ale copiilor;
- ✓ să realizeze un permanent schimb de idei, experienţe şi soluţii cu celelalte colege, din grădiniţă sau din alte instituţii, precum şi cu familiile copiilor.

Bibliografie:

1. Ecaterina Vrăşmaş, *Educaţia copilului preşcolar*, Editura ProHumanitas, Bucureşti, 1999.
2. Idem, *Introducere în educaţia cerinţelor speciale*, Editura Credis, Bucureşti, 2004.

Rolul ludoterapiei in activitatile elevilor cu CES

Prof. Relea Adina Elena
Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr. 1 Bacău

Ludoterapia reprezintă o formă de terapie care utilizează jocul ca mijloc de comunicare și dezvoltare a abilităților sociale, emoționale și cognitive. Pentru elevii cu CES (cerințe educaționale speciale), această metodă poate fi deosebit de utilă în îmbunătățirea abilităților lor de comunicare și socializare, precum și în gestionarea comportamentelor problematice.

În timpul sesiunilor de ludoterapie, elevii sunt încurajați să exploreze emoțiile și să învețe să-și exprime nevoile și dorințele prin intermediul jocului. Terapeutul poate folosi jocurile de rol, jocurile de construcție, jocurile de masă sau alte activități creative pentru a-i ajuta pe elevi să înțeleagă diferitele perspective și să-și dezvolte abilitățile de rezolvare a problemelor.

Pentru elevii cu CES, aceste activități pot fi adaptate la nevoile lor individuale, iar terapeutul poate lucra îndeaproape cu părinții și profesorii pentru a dezvolta un plan de tratament personalizat. Ludoterapia poate fi deosebit de utilă în tratarea tulburărilor de spectru autist, ADHD, tulburărilor de limbaj și a altor tulburări de dezvoltare.

Pentru a oferi mai multe detalii, iată câteva exemple concrete de moduri în care ludoterapia poate ajuta elevii cu CES:

1. Îmbunătățirea abilităților sociale: Prin intermediul jocului de rol și al altor jocuri interactive, elevii pot învăța să se pună în locul altora și să-și dezvolte empatia. De asemenea, pot învăța cum să comunice și să colaboreze cu alți copii și adulți într-un mediu non-amenințător.

2. Dezvoltarea abilităților cognitive: Activitățile creative și de construcție pot ajuta elevii să-și îmbunătățească gândirea logică și abilitățile de rezolvare a problemelor. Jocurile de masă și jocurile de strategie pot ajuta elevii să-și îmbunătățească abilitățile matematice și de citire.

3. Gestionarea comportamentelor problematice: Prin intermediul jocurilor și activităților creative, elevii pot învăța să-și controleze impulsurile și să-și dezvolte abilitățile de auto-reglementare. Terapeutul poate oferi feedback și ghidare pentru a ajuta elevii să înțeleagă consecințele acțiunilor lor și să găsească modalități mai sănătoase de a face față stresului și anxietății.

4. Dezvoltarea abilităților lingvistice: Prin intermediul jocurilor de cuvinte și a altor activități lingvistice, elevii cu CES pot învăța noi cuvinte și pot îmbunătăți pronunția și înțelegerea limbii. Terapeutul poate adapta activitățile pentru a se potrivi nivelului de dezvoltare lingvistică al fiecărui elev.

În general, ludoterapia poate fi adaptată la nevoile individuale ale fiecărui elev cu CES, astfel încât să îi ajute să-și dezvolte abilitățile și să-și îndeplinească potențialul. Terapeutul poate lucra îndeaproape cu părinții și cu profesorii pentru a monitoriza progresul elevilor și a adapta planul de tratament după nevoie.

Iată câteva exemple concrete de activități de ludoterapie care pot fi utilizate pentru a ajuta elevii cu CES:

1. Jocurile de rol: Acestea implică copiii să-și asume roluri diferite și să interacționeze într-un mediu simulat. Prin intermediul jocurilor de rol, elevii pot învăța să comunice și să colaboreze cu alți copii, să dezvolte empatie și să-și îmbunătățească abilitățile sociale. De exemplu, un joc de rol poate fi să interpretezi o scenă dintr-o carte și să ajuți elevul să-și dezvolte abilitățile de reprezentare și de exprimare.

2. Jocurile de construcție: Acestea implică utilizarea unor jucării pentru a construi structuri și modele. Prin intermediul jocurilor de construcție, elevii pot învăța să-și dezvolte gândirea logică și abilitățile de rezolvare a problemelor. De exemplu, un joc de construcție poate fi să construiești un turn folosind blocuri cu forme diferite.

3. Jocurile de masă: Acestea implică utilizarea unor jocuri de societate pentru a dezvolta abilitățile de strategie și de gândire critică. De exemplu, un joc de șah poate fi utilizat pentru a ajuta elevul să-și îmbunătățească abilitățile de planificare și de anticipare a mișcărilor.

4. Activitățile creative: Acestea implică utilizarea artei și a altor forme de expresie creativă pentru a ajuta elevii să-și dezvolte abilitățile de auto-exprimare și de comunicare. De exemplu, un proiect de artă poate fi utilizat pentru a ajuta elevul să-și exprime emoțiile și gândurile prin intermediul culorilor și a formelor.

5. Activitățile lingvistice: Acestea implică utilizarea jocurilor și a altor activități lingvistice pentru a ajuta elevii să-și îmbunătățească abilitățile de citire, de scriere și de vorbire. De exemplu, un joc de cuvinte poate fi utilizat pentru a ajuta elevul să-și îmbunătățească vocabularul și să-și dezvolte abilitățile de pronunție.

Acestea sunt doar câteva exemple de activități de ludoterapie care pot fi utilizate pentru a ajuta elevii cu CES să-și dezvolte abilitățile și să-și îndeplinească potențialul.

În concluzie, ludoterapia poate fi o metodă eficientă de terapie pentru elevii cu CES, oferindu-le un mediu sigur și suportiv pentru a-și dezvolta abilitățile sociale, emoționale și cognitive, iar terapeutul poate juca un rol important în adaptarea activităților la nevoile individuale ale fiecărui elev.

Bibliografie:

1. "Ludoterapia - Terapie prin joc pentru copii și adulți" de Dorel Visan, Editura ASCR, 2014

2. "Jocul și terapia" de Gail Fidler, Editura Trei, 2014

3. "Jocuri și activități terapeutice pentru copii" de Susan Buchalter, Editura Herald, 2015

4. "Terapia prin joc cu copiii" de Eliana Gil, Editura Trei, 2006

5. "Manual de terapie prin joc pentru copii" de Caroline Case și Lucinda Draper, Editura Polirom, 2012

AVANTAJE ŞI DEZAVANTAJE ALE INTEGRĂRII COPIILOR CU CES ÎN ÎNVĂŢĂMÂNTUL DE MASĂ

PROF: ILIIN IONELA CARMINA
LICEUL CU PROGRAM SPORTIV-BISTRIŢA

„Nevoile şcolare ale persoanelor deficiente cer o atenţie specială. Trebuie întreprinse măsuri pentru asigurarea accesului egal la educaţie fiecărei categorii de persoane deficiente, ca o parte integrantă a sistemului de învăţământ.“(Articolul 3 din „Declaraţia mondială asupra Educaţiei pentru toţi”).

Integrarea educativă vizează reabilitarea şi formarea persoanelor cu nevoi speciale aflate în dificultate psiho-motorie, cu dizabilităţi senzoriale, intelectuale, de limbaj, psiho-comportamentale, printr-o serie de măsuri de natură juridică, politică, socială şi pedagogică. Principiul de bază al acestei tendinţe este acela de a adapta şcoala şi educaţia la diversitatea tipurilor şi a posibilităţilor de învăţare, la interesele şi abilităţile de care aceştia dispun. Această nouă orientare în realitatea educaţională presupune adoptarea unor reforme atât la nivel social cât şi la nivelul sistemului de învăţământ. În sens mai larg, integrarea educativă presupune schimbarea mentalităţilor cu privire la rolul social al şcolii, schimbarea mentalităţilor în plan individual, al cadrelor didactice, al părinţilor, etc.Reformele cele mai accentuate sunt cele la nivelul modului de desfăşurare a activităţii didactice.„Statutul persoanelor cu dificultăţi de învăţare sau al celor cu dizabilităţi decurge din atitudinea societăţii faţă de deficienţă şi deficienţi, deoarece ea este cea care construieşte o anumită imagine socială a omului şi care este investită cu valoare deplină în societate.” (C.Enăchescu, p.188)

Problematica integrării copiilor cu CES în învăţământul de masă aduce în discuţie conceptul de egalitate a şanselor. Prin egalitatea şanselor se înţelege acel proces prin care diversele sisteme ale societăţii şi mediului sunt puse la dispoziţia tuturor, în particular a persoanelor cu handicap.

Existenţa copiilor cu CES a pus în faţa învăţământului probleme dintre cele mai diverse, de la forme de organizare a activităţii, metodologia didactică, strategiile de evaluare, strategiile de predare/învăţare, modalităţi de diferenţiere a activităţii şi/sau a conţinuturilor învăţării, etc până la complexa problemă a segregării sau/şi integrării acestor copii în învăţământul de masă.

Până nu demult, în unele ţări printre care şi România, a separat persoanele care nu se ridicau la nivelul standardelor prestabilite, dificultatea de învăţare fiind considerată consecinţa unei boli care poate fi tratată numai într-un loc specializat. Copiii cu deficienţe uşoare care frecventau şcoli obişnuite nu beneficiau de o asistenţă psihopedagogică adecvată. S-au creat astfel şcoli şi instituţii speciale.Tot mai mult se face azi simţită nevoia ca şcolile obişnuite să se implice prin lărgirea obiectivelor lor, astfel încât să poată cuprinde o mai mare diversitate de elevi şi să permită înglobarea, în sistemul general, a cât mai multor copii cu cerinţe educaţionale specifice.

În această perspectivă, însăşi învăţământul special trebuie să fie:

-recunoscut ca responsabilitate a tuturor celor care activează în învăţământul normal şi la îndemâna tuturor celor care au nevoie de el;

-integrant, permiţând tuturor copiilor cu deficienţe să fie educaţi în mediul cel mai puţin restrictiv;

-flexibil şi centrat pe copil;

-profesional, practicat de profesori specialişti şi devotaţi;

-comprehesiv şi realist, în funcţie de realităţi actuale, aconomice, sociale, culturale şi politice.

Strategia naţională cu privire la egalizarea şanselor pentru copiii şi tinerii cu deficienţe are la bază ideea educaţiei pentru toţi şi pentru fiecare.

- ❖ Şcolile trebuie să includă în procesul de învăţământ toti copiii, indiferent de condiţiile fizice, intelectuale, lingvistice sau de altă natură;
- ❖ Învăţământul trebuie adaptat la cerinţele copilului şi nu copilul să se adaptaze la cerinţele prefabricate;
- ❖ Participarea la procesul de învăţământ în cadrul şcolilor obişnuite, deschise pentru toţi membrii societăţii;
- ❖ Şcoala incluzivă trebuie să recunoască şi să reacţioneze la diversele cerinţe ale elevului prin: programe de învăţământ adecvate, organizare eficientă, strategii didactice concrete, folosirea optimă a resurselor, parteneriate cu celelalte instituţii ale comunităţii;
- ❖ Copilul deficient trebuie să primească întregul sprijin suplimentar de care are nevoie pentru obţinerea de performanţe proprii după posibilităţile lui;

Succesul integrării poate fi realizat numai prin funcţionarea unor parteneriate autentice la nivelul instituţiilor guvernamentale, al asociaţiilor nonguvernamentale al elevilor, cadrelor didactice, părinţilor şi al comunităţii locale.

Proiectarea şi realizarea unei asemene strategii, va apropia învăţământul românesc de generosul ideal al ,,educaţiei pentru toţi copiii- educaţie pentru fiecare".

Dacă F.E.Verza (2002,p.285) defineşte instituţionalizarea ca ,,reprezentând încadrarea unor copii cu diverse tipuri de deficienţe în instituţii specializate unde aceştia beneficiază de hrană, îngrijire, odihnă, educaţie specializată şi chiar locuri de muncă, sub supravegherea unui personal specializat", E.Bonchiş (2000,p.127) consideră că ,,a instituţionaliza un copil înseamnă a-l plasa într-un mediu din care lipsesc lucrurile personale, evenimentele personale, lipsesc activităţile adecvate/individualizate fiecărei persoane, lipseşte contactul cu lumea exterioară şi perspectiva viitorului". Continuă autoarea:,, personalul controlează toate deciziile iar rezidentul îşi pierde autonomia şi încetează a se mai vedea pe sine însuşi ca având alte roluri sau relaţii într-o lume exterioară instituţiei, el devine practic dependent de instituţie şi incapabil de organizare a propriei sale vieţi".

Astfel se poate observa că există argumente pro şi contra în ceea ce priveşte instituţionalizarea copiilor cu CES precum şi rolul societăţii în cadrul acestui proces.

Analizând aceste probleme, David Thomas stabileşte următoarele avantaje şi dezavantaje privind segregarea/instituţionalizarea copiilor cu dizabilităţi/handicapuri:

Avantajele segregării/instituţionalizării separate:

- Un număr mai mare de persoane care se pot ocupa de copilul cu dizabilităţi cu mai multă atenţie;
- Eficienţa metodelor instructiv-educative din învăţământul special;
- Accesul la servicii medicale şi terapeutice;
- Reducerea presiunii psihologice exercitate asupra copilului prin acordarea posibilităţii şi timpului necesar rezolvării problemelor legate de autoîngrijire şi prin oferirea ocaziei de a elabora niveluri pozitive ale imaginii de sine;
- Includerea într-o comunitate avizată, care recunoaşte şi se îngrijeşte de nevoile sale.

Dintre dezavantajele principale se pot enumera:

- Plasamentul copilului într-un sistem social compus în mare măsură din indivizi având acelaşi handicap, ceea ce conduce la considerarea celorlalţi drept grup de referinţă;
- În mod deosebit, atunci când plasamentul este rezidenţial, presupune lipsa contactului cu grupurile de vârstă normale, cu toate consecinţele ce rezultă de aici pentru dezvoltarea psiho-socială;

- Copiii segregaţi din cauza dizabilităţilor lor nu au şansa de a lega prietenii în cartierul în care locuiesc;
- Este intuit stigmatul social;
- Un mediu exagerat de protector devine periculos datorită vulnerabilităţii pe care o produce atunci când tinerii cu handicap sunt nevoiţi să-l părăsească;
- Apar consecinţe negative asupra mediului şcolar generate de conflictele privind asumarea competenţelor din partea serviciilor sociale, a celor medicale sau a instituţiei de învăţământ special.

Şcoala este un mediu important de socializare. Integrarea şcolară exprimă: atitudinea favorabilă a elevului faţă de şcoala pe care o urmează; condiţia psihică în care acţiunile instructiv-educative devin accesibile copilului; consolidarea unei motivaţii puternice care susţine efortul copilului în munca de învăţare; situaţie în care copilul sau tânărul poate fi considerat un colaborator la acţiunile desfăşurate pentru educaţia sa; corespondenţă totală între solicitările formulate de şcoală si posibilităţile copilului de a le rezolva; existenta unor randamente la învăţătură şi în plan comportamental considerate normale prin raportarea la posibilităţile copilului sau la cerinţele şcolare. Asistentul social joacă din nou, un rol important, prin alegerea instituţiei de învăţământ, putând astfel modela evoluţia ulterioara a copilului .

Adepţii învăţământului segregaţionist vehiculează unele argumente :

1. învăţământul special oferă posibilitatea aplicării unor programe specializate în funcţie de categoria deficienţei, de nivelul vârstei cronologice şi mintale, fapt ce deschide o perspectivă mai bună pentru integrarea în mediul socio-profesional ;
2. în învăţământul special omogenizarea grupelor de lucru se poate realiza mai bine decât în învăţământul obişnuit deoarece la diversitatea copiilor du deficienţe se adaugă diversitatea celor normali şi diferenţele majore dintre cele două grupuri ;
3. învăţământul special funcţionează cu un efectiv restrans de elevi, fapt ce permite organizarea activităţilor în funcţie de particularităţile psiho-individuale ale copiilor ;
4. învăţământul special dispune de cadre didactice specializate atât prin profilul pregatirii universitare, cât şi prin dobândirea de experienţă în activitatea practică desfăşurată în timp cu copiii cu CES;
5. în învăţământul obişnuit, izolarea şi autoizolarea copiilor cu CES sporeşte pentru că se menţin atitudini negative din partea colegilor normali sau acceptarea primilor cu rezerve serioase ;
6. în clasele din învăţământul obişnuit, unde sunt prezenti doi- trei copii cu CES, aceştia sunt neglijaţi de către cadrele didactice, întrucât ele nu au la dispoziţie timpul necesar de a se ocupa de ei în mod diferenţiat şi nici nu dispun de pregătirea necesară pentru a putea contribui la recuperarea lor ;
7. în ţările mai dezvoltate copiii cu CES frecventează şcoala de masă şi în completarea unor activităţi suplimentare efectuate de un specialist de sprijin sau unul itinerant, astfel încât un copil cu deficienţe beneficiază de constituţia mai multor specialişti.

Nivelurile la care se realizează integrarea sunt:

1. integrarea fizică-permite satisfacerea trebuinţelor de bază;
2. integrarea funcţională-presupune crearea condiţiilor de utilizare efectivă a tuturor serviciilor şi facilităţilor puse la dispoziţia comunităţii;
3. integrarea socială-vizează stabilirea acelor tipuri de relaţii în comunitate care să nu excludă persoana cu handicap de la viaţa socială obişnuită;
4. integrarea personală-se referă la posibilitatea iniţierii, menţinerii şi dezvoltării unor relaţii cu persoane semnificative;
5. integrare societală- are în vedere asigurarea drepturilor cetăţeneşti normale şi a autonomiei decizionale în ceea ce priveşte propria existenţă;

6. integrarea organizaţională- priveşte participarea deplină la toate nivelurile structurilor organizaţionale în conformitate cu capacităţile şi interesele persoanei cu handicap.

Problemele legate de integrare şcolară sunt orientate în esenţă înspre,,integrarea în structurile învăţământului de masă a copiilor cu cerinţe speciale în educaţie pentru a oferi un climat favorabil dezvoltării armonioase şi cât mai echilibrate a personalităţii acestora."(A.Gherguţ, p.12, 2001)

Şcoala incluzivă reprezintă un pas mai departe în procesul de permeabilizare şi eliminare treptată a barierelor educaţionale dintre copiii obişnuiţi şi cei cu diverse dizabilităţi.

Bibliografie:

Rev. „Învăţământul primar", nr. 1/2000, Ed Discipol, Bucureşti, 2000;
Verza, E., Psihopedagogie specială, manual pentru clasa a XIII-a, şcoli normale, E.D.P., Bucureşti, 1994;
Blândul, V.,Introducere în problematica psihopedagogiei speciale, Ed.Univ. din Oradea, 2005;
Gheruţ,A., Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale.Strategii de educaţie integrată, Ed.Polirom. Iaşi, 2001.

PROCES ȘI PROGRES ÎN EVALUAREA PSIHOLOGICĂ LA ELEVI

Ristea Maria-Adelina,

Profesor, Școala Gimnazială Comuna Malaia, Județ Vâlcea

În orice societate există anumite persoane care, din cauza unor deficienţe sau incapacităţi nu se pot „integra” în comunitate prin propriile lor forţe. Handicapul, problematica persoanelor cu dizabilităţi, înainte de a fi problemă de ordin emoţional, este problemă de ordin social. De aceea, societatea, prin diverse mecanisme şi pârghii, trebuie să urmărească şi satisfacerea nevoilor reale ale persoanelor cu dizabilităţi, să le asigure respectarea deplină a intereselor acestora, a demnităţii şi a drepturilor în orice împrejurare şi în raport cu orice sistem de referinţă în vederea integrării acestora ca membrii deplini ai societăţii.

Dacă la copiii sănătoşi, normali, dezvoltarea psihică, chiar cu unele decalaje, este totuşi armonioasă, la copiii cu handicap decalajul dintre diferitele procese psihice devine evident, iar dezvoltarea unei caracteristici nu determină neapărat progrese la nivelul celorlalte.

În general, dezvoltarea se caracterizează prin sindromul de inerţie mintală, deficit de comunicare, disfuncţie mentală, vâscozitate genetică, rigiditate psihică, rigiditatea conduitei, la care se adaugă o suită de tulburări asociate (somatică, neurologică, tulburari ale activităţii psihice etc.).

În prezentul eseu fac referire în principal la inserţia socială şi profesională a elevului cu deficienţe. În şcoală, integrarea socială presupune includerea copiilor cu CES în toate activităţile din viaţa şcolară, fără discriminare. De asemenea, copii cu CES sunt incluşi şi în activităţile extraşcolare. Integrarea copiilor cu cerinţe speciale se poate realiza dacă există colaborarea permanentă între elevi, profesori, părinţi, consilieri, organizaţii nonguvernamentale şi alţi parteneri viabili care se pot implica. În viziunea şcolii/educaţiei incluzive, cooperarea constituie un element fundamental, determinant pentru realizarea succesului, succesul privit ca autonomie şi independenţă necesară inserţiei sociale post-şcolare sau/şi post-instituţionale.

Societatea noastră deţine o valoare de bază şi anume că toţi cetăţenii trebuie să aibă un loc de muncă productiv şi să primească un salariu decent, ca recompensă pentru activitatea prestată. Pentru persoanele cu deficienţe, cea mai eficientă formă de a-şi dobândi calitatea de cetăţean socialmente util este munca normală sau munca protejată în mai mare sau mai mică măsură, în acord cu posibilitaţile fiecăruia. Conform acestei valori, persoanele cu dizabilităţi care doresc să desfaşoare activităţi

productive trebuie să dispună de şansa de a obţine un loc de muncă, fără ca pentru aceasta să fie nevoite să renunţe la alte drepturi sau beneficii care le asigură un nivel acceptabil de existenţă.

Asumarea acestor valori va conduce la responsabilizare socială, astfel încât să se poată oferi şanse de angajare şi servicii de sprijin într-un mediu cât mai normal sau cât mai puţin restrictiv.

Bibliografie:

Gherguţ, A., *Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale. Stategii diferenţiate şi incluzive în educaţie*, Editura Polirom, Iaşi, 2006.

ROLUL ACTIVITĂȚILOR LUDICE ÎN CONSILIEREA PREȘCOLARILOR CU CES

prof. Gina Nane/prof. Liliana-Lăcrămioara Popa
Grădinița cu P.P. Nr. 17 Vaslui

Activitățile fundamentale pe care se sprijină învățarea și educația în grădiniță sunt activitățile ludice. Jocul și joaca motivează și structurează conduitele de învățare prin operaționalitatea simbolurilor, reprezentărilor, semnelor și imaginilor investite cu valențe afective subiectrive.

Noul Curriculum pentru educație timpurie evidențiază importanța jocului în educația și dezvoltarea copiilor prin următoarele coordonate psihopedagogice; astfel, se arată că jocul:

- angajează plenar conduita și activitățile copiilor prin: comunicare, interacțiune, cooperare;
- mijlocește dezvoltarea reprezentării și a imaginației prin profunde motivații afective;
- stimulează potențialul mental al copilului printr-un simbolism ludic complex;
- afirmă eul social-afectiv în relații și dezvoltă conștiința de sine;
- satisface o gamă largă de trebuințe cognitive și afective: explorare, exprimare, experimentare, interapreciere;
- socializează copiii prin imagini de sine valoroase, în raport cu rolurile și conduitele sociale;
- dezvoltă încrederea în sine și în potențialul de cucerire prin joc a situațiilor, pe baza competențelor exersate în joc: perceptive, motorii, verbale, mental-operatorii, reglatorii și rezolutive.

(După ,,Curriculum pentru educația timpurie, 2019)

În grădiniță se desfășoară în prezent și servicii de consiliere psihopedagogică, având finalități complementare în raportul cu educația, pentru buna adaptare și dezvoltare personală a copiilor.

Scopul consilierii psihopedagogice în grădiniță este intervenția pentru buna funcționare psihosocială a copiilor și se realizează prin obiectivele:

A. Promovarea stării de sănătate și a stării de bine, ca optim funcțional sub aspect somatic, fiziologic, mental, emoțional și spiritual;

B. Dezvoltarea personală a copiilor sub aspect mental, relațional, învățare eficientă, autocontrol, exprimare de sine;

C. Prevenție sub aspectul conduitelor de risc, conflicte, dificultăți de adaptare, disfuncții, situații de criză.

Intervenția consilierii pentru starea de bine vizează următoarele componente:

- autonomia în conduite și în relații;
- controlul și autocontrolul impulsuvității;
- acceptarea de sine cu calități și defecte;
- sensul și bucuria propriei vieți și a propriilor experiențe;
- dezvoltarea și progresul personal sub aspectul: învățării, adaptării, relaționării.

(După ,,Consiliere educațională'', Cluj Napoca, A. Băban, 2001).

Beneficiarii consilierii psihopedagogice în grădiniţă sunt copiii, îndeosebi acei copii cu cerinţe speciale de educaţie, care necesită frecvente şi intense eforturi ale educatorilor, cum ar fi:

- copiii hiperactivi cu impulsivitate şi deficit de atenţie, hiperkinetici şi deficultăţi de control;
- copiii cu manifestări autiste şi dificultăţi de interacţiune –comunicare, puţin prezenţi în relaţia;
- copiii cu tulburări emoţionale, de tipul reacţiei panicate, spaima în relaţia cu străinii şi cu mediile nefamiliare;
- copiii cu întârziere psihomotorie şi de vorbire (ex. Sindrom Down).

Copiilor cu CES le acordăm intervenţii speciale atât în educaţie cât şi în consiliere.

Consilierea se adresează, însă, tuturor copiilor din grădiniţă şi vizează:

- cunoasterea psihopedagocică pentru traseul educaţional;
- dezvoltarea conduitelor de interacţiune, comunicare şi cooperare în grup;
- prevenirea / diminuarea conduitelor violente, de criză, de risc;

- dezvoltarea emoţională în relaţii şi în exprimarea de sine;
- pregătirea pentru şcoală şi pentru viaţa socială.

Intervenţiile de consiliere în grădiniţă se realizează prin modalităţile naturale, fireşti ale activităţii copiilor, accesibile potenţialului de înţelegere şi de exprimare prin: joc, poveşti terapeutice, desen şi expresie plastică, modelaje, simulări de situaţii. Suportul esenţial al intervenţiei îl constituie jocul şi joaca (mai mult sau mai puţin structurată prin reguli şi tematică).

Cele mai frecvente jocuri utilizate în consilierea preşcolarilor sunt jocurile cu roluri, în grupuri mici (3 – 5 copii), în care copiii manevrează jucării (piese lego, machete), figurine şi marionete mici (animale, eroi de poveste). În jocul cu roluri, noi integrăm copiii timizi, copiii marginalizaţi în clasă (pentru că sunt posesivi cu jucăriile sau agresivi).

Jocurile emoţionale îi pun pe copii în situaţia de a se exprima emoţional, a recunoaşte emoţiile celorlalţi şi a motiva emoţiile. Într-un astfel de joc utilizăm „măştile emoţiilor" sau „chipul fiecărei emoţii", pe care copiii le aleg alternativ; ei optează pentru fiecare chip al emoţiei şi motivează („este trist pentru că ....."; „este bucuros pentru că..."). În acelaşi scop utilizăm „tricoul potrivit pentru emoţia ...". Fiecare copil îmbracă tricoul potrivit pentru … (surpriză, bucurie), o emoţie şi va reproduce expresivitatea acelei emoţii; în grup se comentează şi se alternează rolurile active de actor al emoţiei.

Jocurile lego, adecvate vârstei preşcolare solicită conduitele ludice nu doar sub aspectul construcţiei – îmbinării pieselor ci şi sub aspectul lucrului în echipă (construim împreună un garaj, o gară) sau sub aspectul elaborării unei povestiri (aici vin purceluşii, îşi construiesc casa şi nu mai poate intra lupul). Intervenţia profesorului consilier este non-directivă (C. Rogers), interacţiunea copiilor este spontană, motivată de bucuria jocului. Profesorul consemnează conduitele copiilor, replicile, tipul de interacţiune, modul de exprimare, preferinţele tematice ale dialogului de joc. Întrebările profesorului consilier adresate copiilor în joc, se referă la: reguli de reciprocitate şi prietenie, prevenirea atitudinilor egocentrice, limbaj corect şi bună exprimare verbală, susţinere emoţională pozitivă şi stimă de sine pentru fiecare copil.

Cele mai multe jocuri utilizate în consilierea preşcolarilor sunt adaptări după metodologiile educaţiei preşcolare dar structurarea şi finalitatea jocurilor sunt concordante cu scopurile consilierii, cu problemele individuale ale copiilor şi cu problemele de grup. Astfel de finalităţi ale jocurilor de consiliere sunt:

- educaţie incluzivă - participativă;
- autocontrolul impulsivităţii agresive;
- diminuarea negativismului (furiei, revoltei);
- deschiderea socio-emoţională pentru comunicare şi interacţiune.

Pentru că se realizează în mediul educativ al grădiniţei, consilierea preşcolarilor beneficiază de baza didactică a instituţiei, ceea ce asigură copiilor mediul lor de joacă familiar, cu jucăriile şi materialele preferate. Profesorul consilier alege activităţile ludice în consiliere prin consultarea educatoarelor grupelor, prin sugestiile primite de la copii şi de la părinţi. Efectele de cunoaştere psihopedagocică şi de modelare a conduitelor copiilor obţinute prin activităţile ludice, sunt deosebit de inportante pentru că:

- nu sunt induse prin influenţa educatorului;
- sunt global-integrate în structura de personalitate;
- sunt sincere, spontane, situaţionale;
- livrează informaţii de diagnoză ce pot fi verificate prin alte metode: convorbiri, teste proiective.

Joaca şi jocul unesc copiii, îi motivează la exprimare şi participare, ceea ce constituie o cale sigură şi naturală de modelare psihocomportamentală a copiilor.

BIBLIOGRAFIE:

1. Băban, A., Consiliere educaţională, Editura Psinet, Cluj Napoca, 2001;
2. Curriculum pentru Educaţie Timpurie, 2019;
3. Dumitru, I., Consiliere psihopedagogică, Editura Polirom, Iaşi, 2008;
4. Seach, D., Jocul interactiv pentru copiii cu autism, Editura Fides, Iaşi, 2007.

ROLUL CADRULUI DIDACTIC IN VIAŢA ELEVULUI CU C.E.S

Prof.înv. primar MUNTEANU IONELA

ŞCOALA GIMNAZIALA "GEORGE TUTOVEANU",BÂRLAD

JUDETUL VASLUI

„Într-un petec de grădină arunci sămânţa plantei şi te interesezi de florile ce ies. Şi să rămâi rece la înflorirea sufletească a elevilor tăi?" (Titu Maiorescu)

Copilul cu cerinţe educative speciale (C.E.S.) este în centrul atenţiei procesului instructiv-educativ, compensativ – recuperatoriu ce se desfăşoară în unitatea noastră şcolară. Activitatea didactică este întregită şi susţinută de programe educative şi recuperatorii cu accent pe socializarea şi integrarea copiilor, iar aplicarea programelor de servicii personalizate asigură performanţa şi calitatea demersului terapeutic. Adaptarea curriculară este o prioritate determinată de particularităţile de vârstă şi individuale ale copiilor, iar curriculumul la decizia şcolii, prin oferta de opţionale vine să susţină şi să dezvolte aptitudinile şi abilităţile elevilor. Scopul nostru este acela de a oferi cele mai bune servicii educaţional-terapeutice copiilor cu dizabilităţi mentale, sprijinindu-i în efortul de valorificare a potenţialului individual restant şi în asimilarea unor competenţe adaptative care să faciliteze integrarea socio-profesională.

Elevii cu C.E.S. au nevoie de un curriculum planificat diferenţiat, de programe de terapie lingvistică, de tratament logopedic specializat, de programe specifice de predare-învăţare şi evaluare specializate, adaptate abilităţilor lor de citire, scriere, calcul, de programe terapeutice pentru tulburări motorii. De asemenea beneficiază de consiliere şcolară şi vocaţională personală şi a familiei, unde este cazul.

Stilul de predare este cât mai apropiat de stilul de învăţare pentru ca un volum mai mare de informaţii să fie acumulat în aceeaşi perioadă de timp. Acest lucru este posibil printr-o cunoaştere a stilului de învăţare al copilului, printr-o evaluare eficientă care ne permite să ştim cum învaţă copilul, dar şi ce şi cum este necesar să fie învăţat. Astfel încât unii elevi au nevoie de o terapie a tulburărilor de vorbire şi de limbaj şi de psihoterapie individuală şi de grup pentru sprijinirea integrării pe plan social. De asemenea copiii au nevoie de ajutor suplimentar din partea profesorilor şi colegilor, trebuind să primească în activitatea şcolară conţinuturi şi sarcini simplificate.

Elevii cu tulburări vizuale, tulburări de auz, cu dizabilităţi fizice, necesită programe şi modalităţi de predare adaptate cerinţelor lor educative, programe de terapie, rampe de acces pentru deplasare, asistenţă medicală specializată, asistenţă psihoterapeutică.

Elevii ce prezintă tulburări emoţionale trebuie din timp identificaţi astfel încât consultarea psihologului, a medicului neuropsihiatru şi terapia sunt făcute cât mai precoce, cu implicarea tuturor factorilor educaţionali (familie, cadre didactice).

Este foarte important să se lucreze împreună. Copiii aceştia nu sunt imperfecți, ei sunt unici. Când am aflat că o să am un copil cu autism l-am considerat o provocare, o șansă de a mă auto-

depăși. Au fost momente în care am crezut că nu o să-i pot oferi tot ceea ce are nevoie, însă nu a fost așa. Am învățat să nu fac diferențe, m-am documentat mult în domeniu și am avut și sprijinul părinților. Nu-l percepem și nu-l tratăm ca pe un copil cu probleme, iar el se poartă ca atare. De asemenea, am ținut permanent legătura cu psihoterapeutul lui pentru a învăța cât mai multe și a ști cum să mă port cu el. Consilierul şcolar este şi el de un real ajutor, oferind consiliere elevului şi familiei.

Din experienţa personală putem afirma că profesorul poate folosi în procesul de predare-învăţare, evaluare diverse strategii şi intervenţii utile:

- Crearea unui climat afectiv-pozitiv;
- Sprijin emoţional;
- Folosirea unui limbaj simplu, accesibil elevului şi nivelului lui de înţelegere;
- Instrucţiuni clare privind sarcinile şi elaborarea unor programe individuale de lucru;
- Stabilirea foarte clară a regulilor şi consecinţelor nerespectării lor în clasă şi aplicarea lor constantă;
- Aşezarea copiilor cu hiperactivitate şi deficit de atenţie în primele bănci, astfel încât să nu distragă atenţia restului colectivului, situarea lor în apropierea elevilor care sunt acceptaţi de colectiv ca modele pozitive;
- Încurajarea oricărei tentative de comunicare, indiferent de natura ei;
- Profesorul să fie ferm, consecvent, să folosească înţelegerea şi calmul ca modalităţi de stingere a manifestării agresive a elevului;
- Stimularea încrederii în sine şi a motivaţiei pentru învăţare;
- Încurajarea sprijinului şi cooperării din partea colegilor, formarea unei atitudini pozitive a colegilor;
- Încurajarea independenţei, creşterea autonomiei personale;
- Încurajarea eforturilor; sprijin, încurajare şi apreciere pozitivă în realizarea sarcinilor şcolare, fără a crea dependenţă;
- Folosirea frecventă a sistemului de recompense, laude, încurajări, întărirea pozitivă, astfel încât să fie încurajat şi evidenţiat cel mai mic progres;
- Centrarea învăţării pe activitatea practică;
- Sarcini împărţite în etape mai mici, realizabile;

- Folosirea învăţării afective;

- Adaptarea metodelor şi mijloacelor de învăţare, evaluare;

- Sprijinirea elevului să devină membru al unui grup;

- Organizarea unor activităţi de grup care să stimuleze comunicarea şi relaţionarea interpersonală (jocuri, excursii, activităţi extraşcolare, activităţi sportive, de echipă);

Astfel se poate dezvolta un mediu afectiv pozitiv în care elevii să poată discuta cu lejeritate despre dificultăţile pe care le pot întâlni şi să aibă curaj să ceară ajutor. Toţi elevii trebuie consideraţi la fel de importanţi, fiecăruia să îi fie valorificate calităţile, pornind de la premisa că fiecare elev este capabil să realizeze ceva bun.

DEZVOLTAREA MOTIVAŢIEI PENTRU ÎNVĂŢARE ÎN ŞCOALA INCLUZIVĂ

PROF. ITINERANT, RUS ELENA, LICEUL TEORETIC ”RADU PETRESCU”
PROF. ÎNV.PRIMAR, MESAROŞ LILIANA, LICEUL TEORETIC ”RADU PETRESCU”

Educaţia incluzivă semnifică extinderea scopului şi a organizării şcolii generale, pentru a putea să răspundă unei mari diversităţi de copii. Ea presupune un proces permanent de îmbunătăţire a instituţiei şcolare, având ca scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susţine participarea la procesul de învăţământ a tuturor elevilor din cadrul unei comunităţi.

Pornind de le premisa că fiecare copil arev particularităţi, interese, abilităţi şi necesităţi de învăţare unice, toate drepturile sale referitoare la educaţie trebuie realizate într-o manieră care să conducă la „ o integrare socială şi o dezvoltare individuală cât se poate de complete, incluzând dezvoltarea sa culturală şi spirituală”.

Capacitatea învăţătorului de a-i face pe elevi să conştientizeze legătura dintre ceea ce învaţă şi dezvoltarea lor individuală reprezintă un factor extrem de important în motivaţia învăţării şi este dublată de faptul că elementul central în construcţia acesteia este conceptul de trebuinţă. Structura ierarhică a trebuinţelor umane ca surse de motivaţie cuprinde atât **trebuinţe existenţiale**, de supravieţuire şi siguranţă, de apartenenţă la grup, încredere, stimă de sine, cât şi **trebuinţe superioare** (de dezvoltare): realizarea intelectuală, aprecierea morală şi estetică, autoactualizarea, autoîmplinirea.

Şcoala şi familia sunt factorii care, prin conjugarea eforturilor, sunt în măsură să satisfacă trebuinţele copilului şi, implicit, să contribuie la formarea motivaţiei pentru învăţare.

Comunicarea şi colaborarea eficientă dintre învăţători şi părinţi se bazează pe trei elemente definitorii - respectul reciproc, atitudinea imparţială , empatia – şi îmbracă diferite forme constând în oferirea şi împărtăşirea informaţiilor, pregătirea şi sensibilizarea reciprocă în vederea scopului asumat, de educare a copilului.

Stima de sine este unul dintre cei mai importanţi factori ai motivaţiei şi, implicit ai reuşitei şcolare. Felul în care elevii se comportă în clasă este determinat de modul în care se percep pe ei înşişi ca indivizi şi de felul în care percep contribuţia scolii la evoluţia lor.. Stima de sine scăzută este cel mai adesea asociată cu nerealizările şcolare, eşecul sau abandonul şcolar, iar pe de altă parte poate presupune timiditate, tendinţă de introvertire, singurătate, tulburări de învăţare sau de comportament.

Pentru încurajarea stimei de sine în şcoală, conduita învăţătorului , care îşi cunoaşte foarte bine elevii, trebuie să se înscrie pe linia protejării şi dezvoltării imaginii de sine a fiecăruia prin strategii care îi sunt la îndemână:

-organizarea, secvenţierea şi accesibilizarea cât mai riguroasă a instruirii de la simplu la complex, de la uşor la greu, de la cunoscut la necunoscut, de la concret la abstract;

-asigurarea achiziţionării materialului nou prin repetare în moduri cât mai variate;

-alocarea de sarcini personalizate, ce corespund capacităţii fiecăruia;

-oferirea de muncă suplimentară într-un mod încurajator, pentru a stimula progresul;

- atragerea atenţiei mai mult asupra succeselor decât a nereuşitelor;

- sprijinirea în înţelegerea erorilor;

- orientarea criticilor pe sarcina de lucru şi nu pe elev;

- evitarea sau diminuarea neputinţei manifestate prin acordarea unor şanse de succes treptat, în paşi mici cu feed-back, imediat;

- gestionarea unor situaţii de învăţare motivante, care să ridice nivelul general de activizare şi al stării de vigilenţă;

- alternarea adecvată a activităţilor intelectuale cu cele fizice, a celor de învăţare cu cele de exprimare a propriei opinii.

Un alt element important critic pentru edificarea unei motivaţii de succes a învăţării este **climatul clasei**. Acesta trebuie să fie unul de securitate afectivă, în care toţi elevii să fie convinşi că pot să înveţe, standrdele de învățare să fie înalte, dar accesibile. Fiecare elev este considerat capabil de succes, este valorizat ca fiinţă umană unică.

Considerând clasa de elevi ca un grup social caracterizat printr-un sistem complex de relaţii interumane, învăţătorul sporeşte calitatea climatului şi coeziunea grupului prin metode şi tehnici de învăţare menite să promoveze motivaţia de învăţare atat la nivel microsocial, cât şi individual. O astfel de strategiie este **învăţarea prin cooperare**, apărută ca reacţie la învăţarea şi evaluarea de tip competitiv, învăţarea prin cooperare are un rol de seamă în dezvoltarea gândirii critice, precum şi a abilităţilor empatice ale elevilor, în plan cognitiv şi afectiv.

Avantajele acestor strategii sunt numeroase şi mai importante decât dezavantajul , lăsând efortul învăţării în seama grupului.

- Elevii sunt apreciaţi pozitiv şi ajung să aibă rezultate bune în condiţiile în care ceilalţi membrii ai grupului ating performanţele stabilite;
- Se fondează o varietate largă de forme de interacţiune care înlesnesc apariţia fenomenelor de acceptare şi simpatie;

- Instaurează în grup buna înţelegere, armonia şi conduita la facilitare a succesului celorlatţi;
- Determină creşterea stimei de sine, reducerea anxietăţii.

Se are în vedere ca instruirea să asigure creşterea gradului de atenţie şi de implicare în învăţare. Acest lucru se obţine prin relaţionarea directăa conţinutului de predare - învîţare cu elevul (personalizarea) şi întărirea continuă (feed- back). Din perspectiva învăţării depline model cu mare potenţial prin oferirea de timp şi mijloace diferenţiate adptate pentru fiecare elev, variabilele instucţionale vizează:

- Focalizarea introductivă - captarea atenţiei printr-o mare varietate de căi şi mijloace de prezentare, vizual, auditiv-sonor, combinat, exemple de experienţe cât mai directe, diversificate şi ilustrative;
- Personalizarea - face conţinutul lecţiei mai relevant, mai cu sens pentru elevi, prin utilizare unor exemple familiare acestora din punc de vedere afectiv şi intelectual;
- Implicarea şi angajarea- sunt cel mai mult influenţate de tehnica conversaţiei euristice la îndemâna învăţătorului – întrebări deschise, care incită la căutare activă, efort cognitiv - dar şi de diverse metode şi tehnici cum ar fi jocul, predarea - învăţarea reciprocă, învăţarea prin cooperare;
- Întărirea - este eficace atunci când şi celelalte variabile sunt folosite în contextul unui climat educaţional pozitiv; aprecierea pozitivă a elevului în faţa clasei consolidează statutul său în grup şi îl motivează pentru obţinerea ulterioară a succeselor.

Adaptarea instruirii la cerinţele individuale de învăţare poate merge de la adaptarea formatului unei lecţii, până la rescrierea unor conţinuturi în vederea accesibilizării acestora, mărind astfel şansele de motivare a elevilor pentru învăţare.

Planificarea, predarea şi evaluarea curriculum-ului sunt cele mai importante componente ale unei didactici, care îi valorizează pe toţi pentru că „ diversitatea şi unicitatea cerinţelor educaţionale constituie provocări profesionale şi umane în faţa şcolii, a familiei şi chiar a copiilor. Cunoaşterea şi soluţionarea cât mai adecvate a acestora, reprezintă în afara beneficiului direct asupra celor în cauză, căi importante de conservare şi îmbogăţire prin educaţie a spiritului profund al umanităţii, cu notele sale inseparabile: nevoia de schimbare şi adaptarea continuă”.

BIBLIOGRAFIE

1. Ezechil,L.,Educaţia incluzivă - un principiu metodologic în educaţia şcolară, Revista de Pedagogie, nr. 1-6/2001.
2. Jinga,I.,Negreţ, I.,(1999), Învăţarea eficientă", Ed. Aldin, Bucureşti.
3. Radu, T.,Ioan, (1978) "Învăţarea diferenţiată, concepţii şi strategii", E.D.P., Bucureşti.
4. Vrăsmaş, Traian, (2004), "Şcoala şi educaţia pentru toţi", Ed Miniped, Bucureşti.

SĂ-I CUNOAȘTEM MAI BINE PE COPIII CU CES! POT FI COPIII NOȘTRI!

FILIP ALINA VIORELA
GRĂDINIȚA CU PP ȘI PN „CRAI NOU" PLOIEȘTI

Cerințele educative speciale (CES) desemnează acele cerinţe ori nevoi speciale faţă de educaţie, care sunt suplimentare dar şi complementare obiectivelor generale ale educaţiei pentru copil. Fără abordarea adecvată a acestor cerinţe speciale nu se poate vorbi de egalizarea şanselor de acces, participarea şi integrarea şcolară, socială şi profesională. Conceptul a fost lansat în anul 1978 , în Marea Britanie , apoi noţiunea a fost preluată de alte ţări, unele chiar din familia ţărilor cu limba de origine latină (Spania, Portugalia). Sfera lui de cuprindere este mai amplă decât grupul copiilor cu dizabilităţi. Din anul 1995, conceptul de ,,cerinţe educative speciale'' este utilizat şi în România , prin Legea Învăţământului.

CES desemnează un continuum al problemelor speciale în educaţie , de la dizabilităţi grave şi profunde la difcultăţile/ tulburările uşoare de învăţare. Definirea sintagmei CES poate fi analizată și din perspectiva sintagmei "copii cu nevoi speciale" (special needs). În ultima vreme, în Romania s-a vorbit despre persoane *sau* "copii cu nevoi speciale", evitându-se sintagma "persoană sau copii cu handicap". Persona cu nevoi speciale poate să fie o persoană cu anumite dizabilități, mai mult sau mai puțin grave.

Copilul cu CES este:

- cu difcultăţi uşoare de învăţare, cu difcultăţi perceptiv-motrice (orientare în timp şi spaţiu, schemă corporală), cu deficienţe mintale uşoare/asociate / severe (spre exemplu copiii cu sindrom Down)
- cu defcienţe senzoriale (vizuale, auditive)
- cu defcienţe locomotorii
- cu defcienţe de pronunţie, scriere, citire (spre exemplu copiii cu dislexie, disgrafie, discalculie)
- cu tulburări de comportament sau emoţionale (spre exemplu copiii cu ADHD sau cu autism)

Copiii cu C.E.S. pot prin joc să-şi exprime propriile capacităţi. Astfel copilul capătă prin joc informaţii despre lumea în care trăieşte, intră în contact cu

oamenii şi cu obiectele din mediul înconjurător şi învaţă să se orienteze în spaţiu şi timp.

Datorită faptului că se desfăşoară mai ales în grup, jocul asigură socializarea. Jocurile sociale sunt necesare pentru persoanele cu handicap, întrucât le oferă şansa de a juca cu alţi copii, orice joc având nevoie de minim două persoane pentru a se desfăşura.

Jocurile trebuie însă să fie adaptate în funcţie de deficienţa copilului. În activităţile didactice destinate elevilor cu CES, pot fi utilizate şi metode expozitive de tipul povestirii, expunererii sau descrierii dacă sunt respectate anumite cerinţe:

- folosirea unui limbaj adecvat, corespunzător posibilităţilor lor de înţelegere şi verbalizare;
- antrenarea elevilor prin întrebări de control pentru a verifica nivelul înţelegerii conţinuturilor de către aceştia;
- acordarea de explicaţii suplimentare atunci când se impun;
- realizarea unei comunicări orale clare, precise, concise, sistematizate;
- dublarea prezentării orale cu materiale didactice intuitive adecvate;

Integrarea şcolară a copiilor cu cerinţe speciale în învatamântul de masă presupune:
-a educa copiii cu cerinţe speciale în şcoli/gradinite obişnuite, alături de copiii normali;
-a asigura servicii de specialitate (recuperare, terapie educaţională, consiliere şcolară, asistenţă medicală şi socială etc.) în unitatea respectivă;
- a acorda sprijinul necesar personalului didactic şi managerilor unitatii scolare în procesul de proiectare şi aplicare a programelor de integrare;
- a permite accesul efectiv al copiilor cu cerinţe speciale la programul şi resursele obişnuite ale unitatii scolare (sala de gimnastica, biblioteca, terenuri de sport etc);
- a încuraja relaţiile de prietenie şi comunicarea între toţi copiii din clasă/şcoală;
-a educa şi ajuta toţi copiii pentru înţelegerea şi acceptarea diferenţelor dintre ei;
- a ţine cont de problemele şi opiniile părinţilor, încurajându-i să se implice în viaţa şcolii/ gradinitei;
- a asigura programe de sprijin individualizate pentru copiii cu cerinţe speciale;
-a accepta schimbări în organizarea şi dezvoltarea activităţilor instructiv-educative din şcoală/ gradinita.

BIBLIOGRAFIE:

-Suport de curs:”Strategii în abordarea didac că a copiilor cu CES în sistemul de învățământ preuniversitar”,formator Dr.Diana Dana Fericel(modul I si modul II);

-”Educația Incluziva și pedagogia diversității”,Alois Ghergut,Ed.Polirom 2016;

-”Provocări ș dileme în educarea copiilor cu dizabilități”-Mihaela Ciobanu Grasu;

-Ghergu A., Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale. Strategii de educaţie integrată, Editura Polirom Iași, 2001

-Ecaterina Vrăşmaş, “Introducere în educaţia cerinţelor speciale”, Editura Credits, Bucureşti, 2004;

EFICIENȚA METODELOR INTERACTIVE ÎN MOTIVAREA ELEVILOR CES PENTRU ÎNVĂȚARE

PROF. MIHAELA ADINA RUSU
ŞCOALA GIMNAZIALĂ„TUDOR VLADIMIRESCU”

„Capul copilului nu este un vas pe care să-l umpli, ci o făclie pe care să o aprinzi astfel încât, mai târziu, să lumineze cu lumină proprie.”

(Plutarh)

Bunul mers al procesului de învăţământ şi rezultatele obţinute depind de metodele utilizate. Marii pedagogi au evidenţiat faptul că folosindu-se metode diferite se obţin diferenţe esenţiale în pregătirea elevilor, că însuşirea unor noi cunoştinţe sau comportamente se poate realiza mai uşor sau mai greu, în funcţie de metodele utilizate.

Învăţarea activă are la bază implicarea copilului în procesul de învăţământ transformându-l într-un coparticipant la propria instruire şi educare.Prin accentuarea caracterului formativ educativ a tuturor strategiilor se contribuie la dezvoltarea potenţialului individual, a capacităţii de a opera cu informaţiile asimilate, de a le aplica în practică, la dezvoltarea capacităţii de a investiga, de a căuta soluţii situaţiilor problemă.

Metodele noi interactive se bazează pe cooperarea dintre copii în timpul unei lecţii. Ei trebuie să relaţioneze unii cu alţii astfel încât responsabilitatea individuală să devină presupoziţia majoră a succesului.

Antrenarea permanentă a elevilor la un efort intelectual susţinut şi înarmarea acestora cu capacitaţi necesare unei activităţi de învăţare productivă reprezintă modalitatea cea mai eficientă de educare a elevilor în spiritul unei atitudini conştiente şi active. Cerinţa primordială a educaţiei progresiviste, cum spune Jean Piaget, este de a asigura o metodologie diversificată bazată pe îmbinarea activităţilor de învăţare şi de munca independentă, cu activităţile de cooperare, de învăţare în grup şi de munca interdependentă. Deşi învăţarea este eminamente o activitate proprie, ţinând de efortul individual depus în înţelegerea şi conştientizarea semnificaţiilor ştiinţei, nu este mai puţin adevărat că relaţiile interpersonale, de grup sunt un factor indispensabil apariţiei şi construirii învăţării personale şi colective.

Învăţarea în grup exersează capacitatea de decizie şi de iniţiativă, dă o notă mai personală muncii, dar şi o complementaritate mai mare aptitudinilor şi talentelor, ceea ce asigură o participare mai vie, mai activă, susţinută de foarte multe elemente de emulaţie, de stimulare reciprocă,de cooperare fructuoasă.Specific metodelor interactive de grup este faptul

că ele promovează interacţiunea dintre minţile participanţilor, dintre personalităţile lor, ducând la o învăţare mai activă şi cu rezultate evidente.

În acest context, apariţia şi promovarea alternativelor educaţionale devin nu numai o necesitate, dar tind să creeze o stare de normalitate.

Competența digitală este una dintre cele opt competențe cheie care trebuie valorizate și implementate în sistemul educațional al absolventului astfel încât profilul acestui tânăr să devină tot mai competitiv și să poată să satisfacă toate imperativele societății contemporane. Utilizarea tehnologiilor multimedia în cadrul orelor de limba și literatura română poate fi implementată atât prin binecunoscutele metode activ participative cat și prin întocmirea unor instrumente adecvate care să favorizeze îmbunătățirea și restructurarea modului de predare. Față de modalitatea tradițională de predare, digitalizarea impune o competență transversală implicând atât tehnologia cât și comunicarea, favorizând organizarea, managementul eficient al timpului și informației și conștientizând propriile nevoi. Un element de plusvaloare al acestor competențe îl desemnează posibilitatea cadrului didactic de a-și manifesta potențialul creativ în proiectarea tuturor activităților de învățare utilizând softuri care să permită și să favorizeze înțelegere a conceptelor și să stârnească creativitatea și interesul elevilor. Astfel, o posibilă reconfigurare a procesului didactic poate dezvolta relația dintre tehnologiile moderne și performanță în învățare.

Alternativele educaţionale, ca alt mod de a învăţa, ca alt fel de a face şcoală, sunt necesare în condiţiile în care se constată tot mai frecvent nevoia de diversificare şi diferenţiere a obiectivelor ,metodelor, tehnicilor ori instrumentelor proprii procesului de învăţământ. Aceste diferenţieri au atras atenţia asupra existenţei unor moduri diferite în care elevii învaţă şi sunt învăţaţi, a unor moduri diferite în care învăţământul se angajează în transferul cunoştinţelor şi în construirea cunoaşterii individuale şi sociale la elevi. Urmarea firească a acestei accentuări a diferenţierii a fost crearea unei perspective de mai largă deschidere spre noi abordări şi experienţe care au dat naştere la soluţii diferite de acţiune, de natură să contribuie, în mod semnificativ, la lărgirea şi diversificarea ofertei de soluţii procesuale potenţiale de care învăţământul are atât de mare nevoie.

O astfel de alternativă educaţională este Step by Step, care implementează metode de predare centrate pe elev şi încurajează implicarea familiei şi a comunităţii în învăţământul preşcolar şi şcolar. În alternativa Step by Step, copiii sunt încurajaţi să facă alegeri, să îşi asume responsabilitatea pentru deciziile lor, să îşi exprime ideile în mod creativ, să se ajute reciproc, să îşi dezvolte abilităţile de gândire critică şi să gândească liber. Copiii educaţi în

spiritul Step by Step reuşesc să definească şi să rezolve singuri problemele cu care se confruntă, să comunice uşor cu cei din jur, să înţeleagă şi să negocieze.

În alternativa educaţională Step by Step specifică este învăţarea autodirijată (self-directed learning,autoformation), proces prin care elevul are iniţiativa învăţării, stabileşte propriile nevoi de învăţare sub îndrumarea competentă a cadrului didactic, identifică resursele necesare învăţării, alege şi aplică strategii potrivite de învăţare, evaluează propriile rezultate.

Structurarea activităţilor pe centre, care sunt esenţiale şi se află permanent într-o clasă Step by Step (centrul de lectură, de scriere, de matematică, de ştiinţe, de studii sociale, de arte şi de construcţii) are acelaşi rol: de a suda relaţiile dintre elevi prin munca în echipă-una din formele de bază ale desfăşurării activităţilor la Step by Step.

În învăţarea şcolară se includ, ca factori interni subiectivi, toate procesele şi capacităţile psihice, având în vedere manifestările lor generale, comune tuturor oamenilor. De fapt, implicarea lor reală prezintă mari variaţii de la individ la individ, datorită personalităţii fiecăruia. Toate dimensiunile mediului şcolar şi ale învăţării vor stimula şi vor activa în mod variat personalitatea fiecărui elev, contribuind mai departe la dezvoltarea acesteia.

Sintetizând, putem spune că marele avantaj al acestor metode constă în valenţele lor formative şi posibilitatea evaluării continue şi obiective a elevilor. Prin intermediul lor pot fi valorificate şi operaţionalizate în practică ideile de interdisciplinaritate şi transdisciplinaritate frecvent invocate în activitatea didactică, favorizând în acelaşi timp colaborarea între educatori şi desfăşurarea lecţiilor în *team–teaching* (predarea în echipe de educatori/profesori). Dezavantajul, în cazul nostru, contă în dificultatea aplicării lor într-un sistem rigid, cu un program aglomerat pentru elevi şi cu un conţinut, uneori supradimensionat, pentru majoritatea disciplinelor şcolare.

Se pot face multe pentru educarea spiritului creativ în şcoală, dar se vede necesitatea de a modifica destul de mult modul de gândire şi stilul de lucru în clasă, cristalizate în secole de învăţământ tradiţional, prea puţin preocupat de această latură a personalităţii elevului. Aşadar, creativitatea trebuie încurajată şi cultivată prin respectul de sine, ea nu este doar un har dăruit de Dumnezeu unui Eminescu, Enescu, sau Edison, ci este însăşi exprimarea de sine a fiinţei umane, în orice domeniu se manifestă

Bibliografie:

Ioan Cerghit, *Pedagogie.Fundamentări teoretice şi demersuri aplicative*, Editura Polirom, 2002

Horaţiu C. Catalano, *Perspective didactice în alternativa educaţională Step by Step*, Colecţia Ştiinţele Educaţiei, Karuna Bistriţa, 2008

Florica Chereja, *Dezvoltarea gândirii critice în învăţământul primar*, Colecţia Gândire Critică, Editura Educaţia 2000, 2004

CUM VOI FI EU CA PROFESOR DE SPRIJIN ?

PROFESOR ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR ,
SALANȚĂ DANIELA-AURELIA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.1 BISTRIȚA

Numele meu începe cu D :Daniela .Cum voi fi eu ? DEDICATĂ…

Profesorul de sprijin este persoana specializată în activităţile educative şi recuperatorii adresate copiilor cu CES. Printre calităţile unui profesor incluziv, ***Dragostea pentru copii*** este esentială. Tot cu **D** …(de la Daniela…)Un bun profesor are o vocaţie interioară pentru comunicarea adecvată a informaţiei, adaptată şi individualizată, ţinând cont de potenţialul psihoindividual al elevilor săi. ***Atitudinea pozitivă*** a profesorului îşi pune amprenta asupra relaţiilor în clasă, iar dacă acesta le arată elevilor săi ***dragoste, respect şi înţelegere***, procesul didactic va fi mult simplificat.

Empatia este şi ea foarte importantă când se vorbeste despre profesorul incluziv;acesta trebuie să cunoască psihologia copiilor cu CES, să ştie cum funcţionează mintea lor şi să poată să-i înţeleagă pe copii. Empatia înseamnă intuiţie, înţelegere, a putea să pătrunzi în lumea interioară a copilului şi a putea să privesti lucrurile din perspectiva sa. Inseamnă a putea să îţi cunoşti cât se poate de bine fiecare elev şi să preconizezi care dintre ei va manifesta anumite dificultăţi în anumite situaţii.

Printre calităţile unui bun profesor se află şi **competenţele sociale**: un profesor care ştie să comunice cu elevii săi trebuie să fie *sociabil, dezinvolt, deschis*, să aibă *abilităţi de relaţionare dezvoltate.*

Activitatea profesorului de sprijin este strâns legată de activitatea cadrelor didactice , împreună acestea încearcă să alcătuiască un plan de intervenție pentru elevul cu nevoi educaționale speciale.

Rolul principal al profesorului de sprijin este să desfășoare activități de învățare, stimulare, compensare și recuperare pentru elevii cu nevoi educaționale special, integrați în învățământul de masă.Pentru a răspunde nevoilor diferite ale elevilor voi fi:**DEDICATĂ**,permanent la curent cu noutăţile din psihologie şi pedagogie,empatică,pozitivă,constructivă,creativă.

Calmul, echilibrul, flexibilitatea, creativitatea, toleranţa, deschiderea la acceptarea diversităţii, identificarea celor mai bune soluţii în educaţia copilului cu CES completează profilul profesorului incluziv care trebuie să facă faţă provocărilor educaţionale moderne.

" Atunci când puterea dragostei va depăși dragostea de putere, în lume va fi pace" Jimi Henrix

VORBIND DESPRE NOILE EDUCAȚII ÎN MEDIUL DE ÎNVĂȚARE INCLUZIV...

Educatia pentru pace presupune cultivarea unor atitudini de formare a oamenilor pentru evitarea conflictelor ,respect pentru valori , formarea si cultivarea aptitudinilor de abordare a problemelor sociale prin dialog si participarea efectivă la rezolvarea pedagogică a contradicțiilor obiective și subiective.Educația pentru pace presupune absența violenței, dispariția cauzelor conflictelor morale si prezența condițiilor care duc la respectarea drepturilor

omului de diferite etnii.**Educația pentru pace și toleranță** cultivă societatea pentru asigurarea democrației,păcii,respectului,cooperării.Sunt importante datorită influenței pozitive ce o exercită asupra modului de gândire al societății și prin urmare îmbunătățește modul de trai. Sunt extrem de necesare pentru a crea atitudini colaborative care să fie materializate în acțiuni concrete.

Iată cum dorința de a atinge astfel de obiective a condus la crearea oportunităților de învățare pentru toți elevii din clasa mea, ținând cont de cele 5 experiențe de valorizare – accesul, participarea, dezvoltarea relațiilor, respectarea demnității și posibilitatea de a face alegeri:

Săptămâna educației globale, având drept motto „Este lumea noastră, să acționăm împreună”a adus mai aproape parteneriatul învățătoare-mămică-elev-colegi în clasa a II-a E din Școala Gimnazială Nr.1 Bistrița,*Clasa prietenilor excelenți*.

Cu prilejul unei întâlniri speciale am vorbit despre activitățile clasei în cadrul temei generale a Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă. S-a pus un accent special pe domenii precum **Pacea** și **Parteneriatul.** Între altele, am „premiat” simbolic în fața clasei pe Mihaiela Harnagea și fiul ei, **Alexandru**.

„*Când a venit Alexandru la noi era foarte emotiv. Acum e foarte prietenos, chiar și atunci când avem mici conflicte în clasă, le rezolvăm într-un mod cât se poate de amiabil,de frumos! Lucrează enorm acasă, în afara temelor pe care le primesc toți copiii!*”, am explicat în calitate de profesor.

Sunt profesor.Sunt mamă.O admir pe mama băiatului, cu atât mai mult cu cât își împarte timpul și cu ceilalți doi copii ai săi, fetița cea mică are și ea probleme de sănătate . *,, Dacă toți părinții s-ar implica la fel, lucrurile ar sta mult mai bine în România!”*

Mihaiela Harnagea ne-a povestit când au început pentru ei, ca familie, primele îngrijorări care au generat ulterior o adevărată „luptă”.

„*Am observat că pe la doi ani și jumătate, Alexandru nu reacționa ca un copil de vârsta lui. Nu vorbea, nu avea contact vizual. Atunci am început să ne îngrijorăm. L-am dus la terapie, la o doamnă, dar nu a avut efect. Am tot căutat apoi pe cineva care să ne ajute. Așa am ajuns la Centrul de Recuperare Rază de Soare din Bistrița*”, ne-a povestit Mihaiela Harnagea.

Alexandru a ajuns la centrul *Rază de Soare* de pe strada *Dimitrie Cantemir Bistrița* când avea trei ani și jumătate. De atunci, starea sa de sănătate s-a îmbunătățit permanent. Imitându-i treptat pe cei din apropierea sa, Alexandru a început să facă progrese.

Alexandru a fost diagnosticat cu *Tulburare de Spectru Autist,tulburare hiperchinetică cu deficit atențional,retard psihic ușor,retard de limbaj expresiv,dislalie*.

,,În primii doi ani ne-a fost cam greu… Făceam naveta din Bârgău de trei ori pe săptămână, aveam de plătit și terapia… Nu ne era tocmai ușor, dădeam 180 de lei pe săptămână. Dar când am văzut că Alexandru face progrese, ne-am zis că merită să facem orice. Pentru Alexandru ne-am mutat în Bistrița. Ne-am spus că în loc să dăm banii pe benzina de drum, măcar plătim o rată la un apartament. Așa că am accesat programul Prima casă, și așa am ajuns la Bistrița", ne-a povestit mama lui Alexandru.

Profesoara Daniela Salanță, Alexandru și profesoara de sprijin Gabriela Drăguș

Ca să-l ajute și mai mult, Mihaiela Harnagea s-a angajat la Primăria Bistrița, ca asistent personal al lui Alexandru.

Pe la patru ani și jumătate părinții lui s-au gândit că e timpul să-l ducă și la o grădiniță.

„*Cei de la Centrul Rază de Soare ne-au explicat că dacă-l ducem la o grădiniță unde educatoatele îl lasă în treaba lui, într-un colț, să învârtă roți de mașină – tot progresul lui se va pierde. Ne-am gândit și la varianta că ar trebui să-l ducem la o școală specială. Dar și așa, măcar suntem în oraș, mai aproape de el – ne-am spus atunci. Bani nu prea am avut, dar am apelat la Prima Casă și ne-am luat rapid un apartament.*

Psihologul de la Rază de Soare ne-a recomandat să mergem la fosta grădiniță de pe Împăratul Traian. Acolo era educatoare doamna Carmen Sabău, care a mai lucrat cu copii cu cerințe speciale. Un om deosebit, am avut parte acolo de un început foarte bun pentru Alexandru. Îmi spunea că va avea grijă să nu-l lase deoparte. Și s-a ținut de cuvânt…"

La prima serbare, în decembrie, Alexandru încă nu vorbea. Nu a primit o poezie de învățat pe de rost, dar educatoarea Carmen Sabău a găsit varianta perfectă de a-l integra pe copil în eveniment: i-a oferit rolul de ren.

„I-am cusut atunci la mașină o pelerină frumoasă, am cumpărat niște cornițe. A fost tare fericit să alerge în jurul celorlalți copii și să facă pe renul lui Moș Crăciun… Nici la următoarea serbare, de 8 martie, Alexandru nu a primit poezie de învățat. Dar la sfârșitul programului, educatoarea l-a ridicat în picioare în fața tuturor și l-a ajutat să spună ,,Mama, te iubesc"!

A fost cea mai frumoasă poezie pentru mine ! Nici nu aveam nevoie de alta… M-am topit pur și simplu", ne-a mărturisit Mihaiela Harnagea cu lacrimi în ochi.

Când a ajuns la clasa pregătitoare, la Școala Gimnazială Nr.1 Bistrița, Alexandru știa deja să citească și să socotească pe degete calcule cu numere mici.

„*S-a adaptat un pic mai greu. Dar am avut din nou noroc de o învățătoare extraordinară: doamna profesor Daniela Salanță..Am continuat să lucrăm zilnic.Și la școală,,și acasă. Când ajungea acasă stăteam câteva ore bune și faceam teme și activități suplimentare împreună.*

Doamna doctor de la Policlinică mi-a spus odată când am fost la control că Alexandru e un caz fericit. Poate și pentru că am început cu el terapia foarte devreme. Dar și acasă lucrăm mult. Nu mă las. Nu îl las să stea pe tânjeală. Pe niciunul din copii nu-i las… Pentru că îmi pasă de ei și vreau să ajungă cât mai departe.

Nu pot să-i las să facă ce vor când se întorc de la școală. Între două mâncăruri gătite, facem teme pe rând cu toți… Sunt foarte mândră de Alexandru și de rezultatele lui. E un copil tare cuminte. N-am văzut la copilul acesta niciun pic de răutate…", ne-a mai povestit Mihaiela Harnagea.

Povestea mamei m-a impresionat…!Văd lupta ei…Văd speranța….Alexandru este un copil special,un elev deosebit.În clasă îl numesc *Alexandru cel Mare…*Zâmbește.Mă privește în ochi .Îmi spune tot timpul că este un copil cuminte.

Așa și este.Cuminte…Ascultător.Harnic.Optimist.Seamănă cu MAMA.În fiecare zi avem de învățat lecții de viață.Nu doar elevii noștri.Și învățătorii…Lecția BUNĂTĂȚII.Lecția SPERANȚEI.

Să rămânem alături de copiii speciali care ne-au fost încredințați.Să făurim pentru ei o lume bună și frumoasă în care ei să fie în siguranță!

„*Alexandru este un copil minunat și iubește mult școala.Vine cu drag în fiecare zi,îmi zice că ia școala în serios…că vrea să se pregătească pentru viață…*

Sunt mândră de el!

Mă întreabă dacă cred în el…Îi spun că o să cred în el toată viața,că el este COMOARA mea!

Mama,16 noiembrie 2022"

Linkuri utile: https://www.bistriteanul.ro/mihaiela-harnagea-mama-alexandru-tsa/

https://fb.watch/hfkJACUx_6/

Bibliografie:

1. Gherguţ, A. (2006), "Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale". Editura PoliromMaria
3. COSMOVICI, A. (1980). Metode de investigare a personalităţii. Bucureşti: Editura Ademiei;
5. VERZA, E. (1993). Psihologia vârstelor. Bucureşti: Editura Hyperon XXI.

ACTIVITATEA INTEGRATĂ ȘI DIFERENȚIATĂ A ELEVILOR

PROFESOR ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR: SESERMAN SIMONA-ANIȘOARA

LICEUL TEHNOLOGIC FELDRU;

GRĂDINIȚA CU PROGRAM NORMAL ȘI PRELUNGIT

„Pe ţărmurile lumilor fără sfârşit, copiii se joacă”

R. Tagore

Prima vârstă a omului stă sub semnul jocului, care îl fascinează prin libertatea pe care i-o dă, prin lipsa convenţiilor sociale, ale limitelor. Jocul probează imaginaţia şi spiritul creator al omului. Pentru fiecare copil joaca nu este doar un mijloc de distracţie, ci şi o exprimare a personalităţii şi de explorare a lumii. Jocul reprezintă una din activităţile umane fundamentale. Prin joc, omul îşi satisface imediat, după posibilităţi, propriile dorinţe, acţionând conştient şi liber în lumea imaginară.

Jocul este maniera simbolică în care realitatea poate fi un spaţiu care să aparţină copilului, pe care să-l poată explora, prin cuvânt, numind receptivitatea simţurilor.

Jocul didactic este un tip specific de activitate, care dacă este utilizat în procesul de învăţământ, cu dibăcie, dobândeşte funcţii psihopedagogice semnificative, asigurând participarea activă a elevului la lecţie, sporind interesul acestuia pentru studiu.

Jocul didactic a fost una din formele de activitate prin care am rezolvat sarcini didactice din mai multe motive:

- copiii se mobilizează mai uşor când află că se vor juca;
- pe fondul bucuriei provocate de joc, cunoştinţele, priceperile şi deprinderile intelectuale au şanse să se fixeze cu mai multă trăinicie;
- este un factor motivaţional important al învăţării active;
- are rol terapeutic, generator de preocupări şi izvor de satisfacţii, realizează devierea stresului şi încordării prin canalizarea energiei spre activităţi tonice, atractive.

Sunt punctate avantajele de ordin metodologic în situaţia în care activităţile sunt organizate sub forma jocului didactic.

Prezentarea componentelor de bază ale jocului didactic ajută la înţelegerea faptului că orice sarcină poate deveni joc didactic.

Ca mijloc educativ, jocul didactic îşi exercită funcţia formativ-educativă în procesul de cunoaştere şi de aplicare creatoare, de valorificare a cunoştinţelor dobândite de copil.

În lecţii se pot folosi o gamă largă de jocuri didactice pentru dobândirea, consolidarea, verificarea cunoştinţelor, priceperilor şi deprinderilor.

Răspunzător de pregătirea, conducerea şi îndrumarea jocului didactic, se face educatorul, care proiectează acest tip de activitate, cunoscându-şi colectivul de elevi. Ca un expert al actului de predare-învăţare alege sarcinile didactice în concordanţă cu particularităţile de vârstă şi individuale ale elevilor, cu nivelul de pregătire al acestora. Ca agent motivator, învăţătorul declanşează şi întreţine interesul elevilor, curiozitatea şi dorinţa lor de a învăţa.

Rezistenţa scăzută la efort intelectual, lipsa de interes pentru învăţare, insuficienta înţelegere în actul de predare-învăţare a elevilor, m-a determinat ca o parte din sarcinile de învăţare să le fixez prin variate tipuri de joc. Am adaptat şi creat jocuri didactice la care elevii s-au arătat receptivi, menţinându-le atenţia timp mai îndelungat, angajându-i în explorare, investigare, aproximare, comparare, măsurare şi experimentare.

ocializarea copilului preșcolar depinde în foarte mare măsură și de valorificarea eficientă a relației grădiniță-familie.

Preşcolaritatea este perioada formării iniţiale a personalităţii, perioada apariţiei primelor relaţii şi atitudini ce constituie un nivel superior de organizare a vieţii psihice a copilului. În locul dependenţei copilului de impresiile externe, dominării lui de câmpul său perceptiv, în locul instabilităţii şi fluctuaţiei emoţionale, în preşcolaritate vom întâlni detaşarea, desprinderea copilului de câmpul perceptiv, o mai mare organizare şi stabilizare a comportamentelor, fapt posibil datorită modificărilor esenţiale care se produc în structura activităţii psihice. Datorită faptului că la această vârstă activitatea copilului este stimulată nu de motive izolate, care se înlocuiesc unele pe altele sau care se contrazic reciproc, ci de motive corelate, stabile, care se întăresc reciproc se pun bazele formării personalităţii ca structură psihică relativ stabilă, invariabilă. Ierarhizarea şi stabilizarea motivelor constituie condiţia esenţială a formării personalităţii preşcolarului, în lipsa lor, copilul regresând spre comportamentele reactive.

Mediul familial ocupă un loc central în multitudinea factorilor determinanţi ai evoluţiei individului. Copilul nu este un adult în miniatură, ci el este, așa cum spunea Peirot, un ”candidat la maturizare”, deosebit de receptiv la influenţele pozitive sau negative care se exercită asupra lui.

Copilul trebuie socializat şi modelat, iar fundamentarea personalităţii sale, se realizează, în mare măsură, în interiorul familiei acestuia, care concentrează primul său univers afectiv şi social. Trăsăturile şi coordonatele personalităţii se cristalizează în raport cu modelul şi natura situaţională trăită în mod direct, nemijlocit, de copil în mediul său familial, iar atitudinile părinţilor au consecinţe durabile asupra personalităţii, în formare, a copilului. La vârstele mici, adaptarea copilului se realizează prin imitaţie, acesta raportându-se permanent la persoana adulţilor. Primul model oferit copilului este familia sa, iar calitatea şi tipul relaţiilor copil-părinţi vor marca profund evoluţia viitoare a copilului.

Grădiniţa constituie prima experienţă de viaţă a copilului în societate. Această instituţie îl aşază într-un cadru nou prin dimensiunile şi conţinutul său. Aici copilul ia cunoştinţă cu activităţi şi obiecte care-i stimulează gustul pentru investigaţie şi acţiune, îl provoacă să se exprime şi îi propune, incipient, angajarea în relaţiile sociale de grup. Adaptându-şi metodele la formele particulare ale vieţii mentale ale copilului, grădiniţa încearcă să răspundă specificului activităţii fiecărei vârste şi să identifice mijloacele şi activităţile necesare pentru o dezvoltare complexă a forţelor infantile în vederea maturizării lor.

Bibliografie:

Albulescu. I (2009), Pragmatica predării. Activitatea profesorului între rutină şi creativitate,Editura paralela 45,Piteşti.

Bocoş, M. (2002), Instruire interactivă, Editura Dacia, Cluj-Napoca.

Gheorghian, E.; Taiban, M., Metodica jocului şi a altor activităţi cu preşcolarii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti;

ȘCOALA INCLUZIVĂ - O ABORDARE EDUCAȚIONALĂ PENTRU DIVERSITATE

FRENȚI FLOAREA,
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ȘTEFAN CEL MARE” BISTRIȚA

Într-o societate din ce în ce mai diversă, conceptul de școală incluzivă a devenit un subiect important în educație. Școala incluzivă se referă la o abordare educațională care promovează participarea activă și egală a tuturor elevilor, indiferent de diferențele lor individuale, într-un mediu educațional comun. Aceasta se bazează pe principiul respectării și acceptării diversității, și se opune segregării, discriminării și excluziunii în sistemul educațional.

Unul dintre principiile de bază ale școlii incluzive este acceptarea diversității. Elevii cu diverse nevoi și abilități, inclusiv cei cu dizabilități, tulburări de învățare, diferențe culturale sau sociale, sunt considerați parte integrantă a comunității școlare și beneficiază de aceleași oportunități educaționale ca și ceilalți elevi. În școala incluzivă, se pune accent pe adaptarea curriculumului, metodelor de predare și evaluării pentru a răspunde nevoilor diverse ale elevilor.

Un alt aspect important al școlii incluzive este participarea activă a tuturor elevilor în procesul educațional. Elevii sunt încurajați să lucreze împreună, să-și împărtășească experiențele și să-și sprijine colegii în învățare. În acest fel, se promovează colaborarea, solidaritatea și toleranța față de diferențele celorlalți.

Școala incluzivă se bazează pe evaluarea individuală a fiecărui elev și pe planificarea intervențiilor educaționale adecvate. Sunt identificate nevoile specifice ale elevilor și sunt implementate măsuri de sprijin, cum ar fi ajustarea curriculumului, utilizarea tehnologiilor asistive, oferirea de asistență suplimentară și consiliere, pentru a asigura succesul în învățare pentru fiecare elev în parte.

Beneficiile școlii incluzive sunt numeroase. Pentru elevi, aceasta oferă oportunitatea de a se dezvolta într-un mediu stimulant, de a învăța de la colegii lor, de a dezvolta abilități sociale și de a-și construi încrederea în sine. Pentru părinți, școala incluzivă reprezintă o șansă pentru copiii lor de a se integra pe deplin în societate, de a avea relații sociale sănătoase și de a dezvolta abilități de viață independente.

Cu toate acestea, implementarea școlii incluzive poate întâmpina și provocări. Unele dintre acestea includ lipsa scopului în realizarea școlii incluzive, lipsa resurselor adecvate, inclusiv a personalului specializat și a materialelor didactice adaptate, precum și atitudinile și convingerile culturale înrădăcinate care pot fi un obstacol în calea schimbării.

Pentru a promova o școală incluzivă eficientă, este necesară o abordare sistemică și coordonată, care să implice colaborarea între toți actorii implicați, inclusiv elevi, părinți, cadre didactice, personalul de sprijin, conducerea școlii și comunitatea locală. Este important să se ofere formare și

sprijin continuu pentru cadrele didactice în abordări și metode de predare adaptate, să se asigure resurse adecvate, să se promoveze o cultură a acceptării și respectului față de diversitate, să se identifice și să se adreseze potențialele bariere în calea incluziunii și să se monitorizeze progresul în implementarea școlii incluzive.

1. Abordarea centrată pe elev: Într-o școală incluzivă, accentul se pune pe nevoile și potențialul fiecărui elev în parte. Se recunoaște faptul că elevii au stiluri și ritmuri de învățare diferite și că aceștia pot beneficia de strategii și metode de predare adaptate pentru a-și dezvolta abilitățile și talentele.
2. Diversitate și acceptare: Școala incluzivă promovează acceptarea și respectul față de diversitatea în cadrul comunității școlare. Elevii cu diverse abilități, etnii, religii, culturi și medii socio-economice sunt incluși și respectați în mediul educațional, fără discriminare sau excludere.
3. Participare activă și implicare: Într-o școală incluzivă, elevii sunt încurajați să participe activ la procesul de învățare și să își exprime opiniile și ideile. Aceștia au oportunități egale de a se implica în activități școlare, extracurriculare și comunitare, indiferent de abilitățile sau diferențele lor.
4. Personalizarea învățării: Școala incluzivă abordează învățarea ca pe un proces personalizat, care ține cont de nevoile, interesele și ritmurile de învățare ale fiecărui elev. Se folosesc strategii și metode de predare adaptate, materiale didactice adecvate și sprijin individualizat pentru a asigura progresul învățării pentru toți elevii.
5. Colaborare și parteneriat: Într-o școală incluzivă, există o colaborare strânsă între cadrele didactice, personalul de sprijin, elevi, părinți și comunitatea locală. Se promovează parteneriatele și comunicarea deschisă între toți actorii implicați pentru a asigura o abordare coordonată și coerentă în sprijinul incluziunii.
6. Identificarea și abordarea barierelor: Școala incluzivă recunoaște că pot exista diferite tipuri de bariere care pot împiedica incluziunea, cum ar fi barierele fizice, sociale, emoționale sau de comunicare. Prin identificarea și abordarea acestor bariere, se promovează accesul și participarea echitabilă a tuturor elevilor.
7. Monitorizarea și evaluarea progresului: Implementarea școlii incluzive implică monitorizarea și evaluarea continuă a progresului și impactului măsurilor luate. Aceasta permite identificarea punctelor forte și a celor slabe, ajustarea strategiilor și luarea de decizii informate pentru îmbunătățirea continuă a procesului de incluziune în școală.
8. Sprijin și resurse adecvate: Într-o școală incluzivă, se asigură disponibilitatea și accesibilitatea resurselor și sprijinului necesar pentru a satisface nevoile diversificate ale elevilor. Acest lucru poate include resurse materiale, tehnologice, personal de sprijin

specializat, formare profesională pentru cadrele didactice și colaborare cu profesioniști din domeniul sănătății sau al serviciilor sociale.

9. Promovarea autonomiei și autoeficacității: Școala incluzivă încurajează dezvoltarea autonomiei și autoeficacității elevilor. Elevii sunt încurajați să își dezvolte abilitățile de învățare, să își asume responsabilitatea pentru propriul progres și să își construiască încrederea în sine și în propriile abilități.
10. Includerea socială și comunitară: Într-o școală incluzivă, se promovează includerea socială și comunitară a tuturor elevilor. Se încurajează colaborarea, prietenia, respectul și interacțiunea între elevi cu diverse abilități și diferențe, și se promovează implicarea acestora în activități comunitare, culturale și sociale.
11. Abordarea preventivă: În școala incluzivă, se promovează o abordare preventivă, identificând potențialele probleme sau dificultăți și intervenind într-un mod prompt și adecvat pentru a preveni excluderea sau segregarea elevilor. Se promovează abordarea holistică și integrată a nevoilor elevilor, incluzând aspectele emoționale, sociale și academice.
12. Respectarea drepturilor și alegerea informata: Școala incluzivă respectă drepturile elevilor, inclusiv dreptul la educație de calitate, dreptul la participare activă și dreptul la alegere informată în ceea ce privește propria educație. Elevii și familiile lor sunt informați și implicați în procesele decizionale și li se respectă alegerea în privința opțiunilor educaționale disponibile.

În concluzie, școala incluzivă reprezintă o abordare educațională bazată pe respectarea și acceptarea diversității, care promovează participarea activă și egală a tuturor elevilor într-un mediu educațional comun. Cu toate că implementarea școlii incluzive poate fi complexă și să întâmpine provocări, beneficiile sale sunt semnificative, atât pentru elevi, cât și pentru comunitatea școlară. Prin promovarea valorilor incluziunii, respectului și colaborării, putem contribui la construirea unui sistem educațional mai echitabil și mai incluziv, în care toți elevii să aibă oportunități egale de învățare și dezvoltare.

Bibliografie: *Alois Gherguț*, Educația incluzivă și pedagogia diversității

Adriana Denisa Manea, Educația incluzivă. Teorie și aplicații

Incluziunea elevilor cu C.E.S.

Șalapa Claudia -Școala Gimnazială Padeș

Lipsa accesului la educație incluzivă de calitate reduce dramatic șansele copiilor de a-și valorifica potențialul, de a deprinde abilități esențiale pentru viața lor și de a-și câștiga traiul ca adulți.

Deși situația copiilor din România s-a îmbunătățit constant în ultimii 30 de ani, provocările continuă să existe. Pentru prea mulți copii, accesul la educație de calitate este o provocare zilnică, din cauza unor factori ca sărăcia, discriminarea sau lipsa de sprijin din partea părinților și a comunității. Mulți copii cu dizabilități nu merg la școală - șansele lor de a finaliza învățământul obligatoriu sunt mai mici decât ale colegilor lor. Statisticile arată că patru din zece elevi cu vârsta de 15 ani au dificultăți în a înțelege textele pe care le citesc, unul din cinci adolescenți și tineri nu merge la școală, nu urmează o formare profesională sau alte tipuri de formare și, prin urmare, nu își poate găsi un loc de muncă.

Unii copii se simt discriminați sau excluși de către profesori sau colegii de clasă. Mulți părinți au rețineri în interacțiunea cu profesorii și cadrele didactice în general, iar alții consideră că educația nu este importantă, așa ajungându-se la aceste statistici.

Școala la care îmi desfășor activitatea este o școală din mediul rural, cu o bază materială destul de veche și în care numărul elevilor cu c.e.s. crește de la an la an. Acum aproape zece ani, dorința unor cadre didactice de a avea la clasă un învățător itinerant s-a lovit de neîncrederea conducerii școlii. Astfel că totul cade pe umerii învățătorului care are în clasă uneori doi- trei copii cu c.e.s., alții cu posibilități de a face performanță sau alții care au ritm mai lent de învățare. Cum să te împarți? Cum să oferi șanse egale tuturor? Cu mult efort, cu mult consum neuropsihic! În clasa la care îmi desfășor activitatea am douăzeci de elevi din care unul are hipoacuzie bilaterală severă. Sunt o învățătoare norocoasă! Da, elevul meu are nevoie de mai multă atenție, trebuie să urmăresc mereu dacă a înțeles ceea ce am spus, dar e un copil cu o inteligență peste medie, e perfect integrat în colectivul clasei, nu întâmpină probleme de incluziune, părinții îl sprijină neprecupețind niciun efort.

Sunt o învățătoare norocoasă pentru că având în clasă un elev cu c.e.s. am învățat să mă bucur mai mult de fiecare reușită a lui, de orice progress în învățare, de toate succesele lui.

Pentru a avea succes în activitatea cu elevul cu deficiență de auz am conceput încă de la începutul anului școlar un curriculum adaptat și un plan de intervenție personalizat.

Activitățile de învățare urmăresc :

-descoperirea şi folosirea potenţialului psihic de învăţare ale subiectului, a ritmului propriu de achiziţie, prin observarea zilnică şi prin concentrarea tuturor informaţiilor din
cadrul familiei;

-dezvoltarea exprimării orale, înţelegerea şi utilizarea corectă a semnificaţiilor structurilor gramaticale;

-dezvoltarea expresivităţii şi creativităţii;

-formarea abilităţilor de comunicare;

-formarea abilităţilor de participare la lecţii;

-dezvoltarea capacităţilor de scriere;

-partciparea la activităţi de grup;

Din programele de formare la care am participat pentru a putea face acestei provocări am reținut că o școală incluzivă pune accent pe progresul individual și nu pe diferențele dintre elevi; este promovată învățarea prin cooperare în cadrul căreia copiii sunt încurajați să se ajute, învață unii de la alții și fiecare elev este valorificat. O școală și un profesor bun sunt aceia care obțin progres cu toți elevii.

Copiii cu c.e.s nu se pot adapta ritmului și cerințelor școlii, ei pot participa conform abilităților și propriului nivel de dezvoltare. De aceea, școala, în general, a început să se transforme pentru a răspunde nevoilor de învățare și dezvoltare ale copilului. Câți pași a făcut spre incluziune…? Cred că depinde de fiecare școală și nu numai. Incluziunea școlară este o treaptă spre incluziunea la nivelul societății.

Transformarea școlii și a politicilor școlare astfel încât să răspundă nevoilor educative și de dezvoltare ale fiecărui copil duce la incluziune școlară, dar mai ales la incluziune socială, unde oricine, indiferent de deficiență să poată fi tratat ca un membru al comunității din care face parte.

Este deosebit de importantă atitudinea comunității față de copiii cu c.e.s,, a cadrelor didactice, a părinților, a colegilor de clasă, a cadrelor didactice. Dacă învățătorul dovedește înțelegere și o atitudine pozitivă, el poate influența atât atitudinea clasei incluzive, a părinților,

dar și a copilului cu c.e.s. Gradul de acceptare, ajutorarea și relaționarea din partea colegilor sunt și ele premise ale integrării.

Integrarea unui copil cu c.e.s. în învățământul de masă depinde de familia acestuia și de aceea eu mă consider o norocoasă (părinții elevului meu au înțeles). Mulți părinți refuză să accepte că proprii lor copii ar avea probleme. Pentru a-i determina să conștientizeze deficiențele pe care le are copilul, cadrele didactice pot apela la consilierul școlar. Colaborarea familiei cu responsabilii de caz este necesară.

În concluzie: incluziunea elevilor cu c.e.s. este un aspect al muncii învățătorilor care nu au nimic comun cu improvizația, cu amatorismul, cu comoditatea , ci presupune reconsiderarea concepției noastre despre curriculum-ul școlar, cu mutarea accentului de pe „statica" unor programe, pe „viul" din clasă, învățătorul fiind autor de educație.

BIBLIOGRAFIE:

• Gheorghiu, F. (2005), ***Modalități de intervenție personalizată în cadrul învățământului integrat***, Presa Universitară Clujeană.

• Gherguț, A. (2001), ***Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale***, Editura Polirom, Iași.

• Vrăjmaș, E. și alții (2005), ***Ghid pentru cadre didactice de sprijin***, Editura Vanemonde, 2005.

https://www.unicef.org/romania/ro/pachetul-educa%C8%9Bie-incluziv%C4%83-de-calitate

Plan de acțiune pentru integrarea copiilor cu CES

Șerban Iulia- Școala Gimnazială nr. 1 Râmnicu de Jos
Manolea Mirela –Camelia- GPN Fântânele

În vederea elaborării unui plan de acțiune pentru crearea unui mediu de învățare incluziv se respectă următoarele etape:
-evaluarea nevoilor;
-formularea obiectivelor;
-proiectarea propriu-zisă.

Elevi

Idei de activități

- să stea în prima bancă, cu un coleg cooperant și empatic, care îl ajută la nevoie;
- să nu fie agitaţie în jurul lui, ca să nu-i distragă atenţia, în jurul lui să fie elevi liniștiți;
- materialele didactice care îl ajută la învăţare să fie la îndemâna lui;
- tabla este recomandat să fie albă;

- jocuri de integrare în colectiv și de cunoaștere mai bine a acestuia *(Pânza încrederii, Schimbă locul!, Ghici cine e? etc.)*
- vizionarea unor filmulețe educative, a unor povești terapeutice, în funcție de cazul de dizabilitate (*Rățușca cea urâtă, Puiul*, *Frumoasa și Bestia* etc.);
- activități de terapie educațională (*ludoterapia, meloterapia, terapia ocupațională*);
- activități pe baza soft-urilor destinate elevilor cu dizabilități;
- activităţile să fie scurte şi să se pregătească mai multe variante pentru fiecare lecţie;
- formularea instrucţiunilor într-un mod accesibil;
- alocarea de timp suficient pentru sarcinile de învățare;
- organizarea unor momente frecvente de consolidare și exersare;
- formarea de rutine prin activităţi similare.

Strategii de învățare

- învățarea individualizată sau individualizarea unor secvențe de învățare;
- tratarea diferențiată;
- metode activ-participative şi practice (jocul de rol, jocul didactic, *Explozia stelară, Ciorchinele, Cubul, Turul galeriei* etc. - adaptate);
- învățarea prin cooperare: în perechi, în echipă;
- valorizarea activității în fiecare oră;
- ancorarea de interesele copilului, hobbyurile lui, activităţile extraşcolare, pentru motivare.

Resurse

- folosirea de material didactic adecvat și ușor de manipulat (socotitori, alfabetar magnetic, carioci, jetoane etc.);
- mijloace de predare/învățare distractive, cu material concret-intuitiv;
- mijloace IT (calculator, videoproiector, tabletă, CD-uri etc.);
- cărți/reviste cu imagini;
- fișe cu scheme de fixare;
- resurse educaționale deschise;
- planșe tematice afișate permanent în clasă etc.

Evaluare
- observarea sistematică a comportamentului;
- evaluări orale și scrise diferențiate și cu sprijin (indicații);
- autoevaluarea, dacă e cazul;
- aprecieri verbale;
- fișe de observare a comportamentului, a progresului.

Părinți

Idei de activități:
-activități comune părinți-elevi-învățător cu/fără invitați de specialitate
-comunicarea deschisă, sinceră, empatică
- prezentarea și aprecierea celui mai mic progres al elevului
-stabilirea unui plan comun de acțiune cadru didactic(școală) – părinte(acasă);

Părinții copilului , prin discuții, exemplificare și explicații la fiecare întâlnire înțeleg că modul în care gândesc ei înșiși despre împlinirea copilului lor în viață, va determina maniera în care acesta își va forma imaginea de sine.

Strategii de învățare
-lectorate
-dezbateri

Resurse
- PPT-uri tematice
- pliante/reviste
- umane: medici de specialitate, psihologi, consilieri școlari, profesori de sprijin

Evaluare
- observarea sistematică
- chestionare
- portofolii cu produsele activităților

Cadre didactice

Idei de activități
- colaborarea cu psihologul /profesorul de sprijin

- plan de intervenție comun cu profesorii de la clasă;
- cursuri de formare vizând integrarea copiilor cu CES (*Integrarea copiilor cu CES*)/ simpozioane
- ateliere de lucru în cadrul Comisiei metodice
- activități comune părinți-profesori-elevi (*Copilul vostru-elevul nostru*)
- predarea în echipă cu profesorul de sprijin/consilierul școlar etc.

Strategii de învățare

- mese rotunde
- workshop-uri
- dezbateri
- interasistențe
- lucru în echipă

Resurse

- pliante/reviste/afișe informative
- tehnologii informatizate
- listă cu lucrări de specialitate
- cadru normativ (Ordin Nr. 3124/2017 privind aprobarea Metodologiei pentru asigurarea suportului necesar elevilor cu tulburări de învățare. https://edu.ro/ordinul-ministrului-educa%C8%9Biei-na%C8%9Bionale-nr-134220012017-privind-aprobarea-metodologiei-pentru integrarea –elevilor- cu tulburări de învățare; Ordin Nr.1985/2016 privind aprobarea metodologiei pentru evaluarea și intervenția integrată în vederea încadrării copiilor cu dizabilități în grad de handicap, a orientării școlare și profesionale a copiilor cu CES, precum și în vederea abilitării și reabilitării copiilor cu dizabilități și/sau CES. https://lege5.ro/Gratuit/geztqmrygqza/ordinul-nr-1985-1305-5805-2016-privind-aprobarea-metodologiei-pentru-evaluarea-si-interventia-integrata-in-vederea-incadrarii-copiilor-cu-dizabilitati-in-grad-de-handicap-a-orientarii-scolare-si-profe/1
- materiale didactice adecvate

Evaluare

- chestionare
- portofolii cu produsele activităților
- caietul învățătorului

În concluzie, putem spune că tuturor cadrelor didactice le revine sarcina să prevină dizabilităţile de comportament şi de învăţare. Stimularea permanentă, dirijată atât a activităţii intelectuale, cât şi a celei afectiv-motivaţionale, precum şi crearea unui confort psihic în activitatea de zi cu zi contribuie la înlăturarea sau diminuarea diferitelor dizabilităţi şi la dezvoltarea personalităţii armonioase, ceea ce duce spre garanţia integrării eficiente în viaţa şcolară şi socială.

Astfel, acordând o atenție aparte unui copil , împreună cu familia , psihologul , logopedul, ceilalți elevi și părinți se va rezolva o mare parte a problemelor de comportament.

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ

PROF. PLEȘA ELENA
COLEGIUL „AUREL VIJOLI”
LOC. FĂGĂRAȘ, JUD. BRAȘOV

Educația incluzivă este o necesitate și în același timp o provocare. Incluziunea copiilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul de masă este un proces complex. Toți copiii au dreptul la educație și fiecare copil este capabil să învețe în ritm propriu. Școala și politicile școlare trebuie să se schimbe în funcție de nevoile fiecărui copil. Tipul dizabilității, atitudinea cadrelor didactice, a copiilor, implicarea familiei sunt factori care influențează educația incluzivă.

Practica incluzivă poate fi definită drept atitudinile și metodele care asigură accesul tuturor elevilor la învățământul general. Toată lumea se străduiește să se asigure că toți elevii se simt bineveniți și apreciați și că primesc sprijinul potrivit pentru a-și dezvolta competențele și a-și atinge obiectivele. Atunci când educația este cu adevărat incluzivă, aceasta poate fi benefică pentru toți elevii, nu doar pentru elevii cu dizabilități.

Există copii care ar vrea „să zboare”, dar, pur și simplu nu pot, pentru că nu știu cum să o facă, sau știu cum să o facă, dar, pur și simplu nu pot. Aceștia sunt copiii cu cerințe educative speciale, sau copiii cu dificultăți de învățare. Toți copiii au dreptul la educație, iar școala și noi dascălii, în principal, suntem datori să le-o oferim. Fiecare copil are nevoie de școală și chiar și școala are nevoie de fiecare dintre ei. Astăzi, nu ni se mai pare ciudat ca un elev să aibă dificultăți de învățare și pentru că ne pasă, ne punem întrebarea Cum îi putem ajuta? Cel mai greu e să găsim metodele potrivite pentru a-i sprijini pe acești elevi să învețe, să progreseze, să se adapteze, să răspundem nevoilor lor atât de diferite. De ce? Pentru că fiecare este unic și chiar și atunci când crezi că ai descoperit o metodă potrivită, poate deveni imediat mai puțin eficientă.

Copiii cu CES nu se pot adapta ritmului și cerințelor școlii, ei pot participa conform abilităților și propriului nivel de dezvoltare. De aceea, școala, în general, a început să se transforme pentru a răspunde nevoilor de învățare și dezvoltare ale copilului. Câți pași a făcut spre incluziune…? Cred că depinde de fiecare școală și nu numai. Incluziunea școlară este o treaptă spre incluziunea la nivelul societății.

Toți copiii, cu sau fără dizabilități, trebuie să învețe împreună, indiferent de mediul social sau cultural din care provin, de religie, etnie, limbă. Este foarte important să reducem, ba chiar să eliminăm excluziunea și discriminarea, indiferent ce formă ar avea ele, să oferim copiilor cu tipuri și niveluri diferite de handicap șanse egale să participe la educație în cadrul sistemului general de învățământ.

Beneficiind de servicii de sprijin corespunzătoare în cadrul școlii unde sunt integrați, persoanele deficiente au posibilitatea de a ajunge la niveluri funcționale fizice, psihice și sociale care le pot schimba viața, le pot da un mai mare grad de independență. Totodată, copiii tipici vor învăța ce înseamnă toleranța, acceptarea, întrajutorarea, vor deveni mai buni.

Metode-cheie în construirea unui climat incluziv în sala de clasă:

1. Să cunoaștem elevii și să îi lasăm și pe ei să ne cunoască

Stabilirea unei legături cu elevii necesită timp, dar putem începe chiar cu primele zile de școală. Creând oportunități pentru ca elevii să vă împărtășească interesele, provocările și aspirațiile lor, dar și invers, se creează o legătură care poate continua să crească. Gândiți-vă la ceea ce a funcționat pentru tine în trecut și la ceea ce nu a funcționat; ce puteți face în mod constant pentru a vă conecta cu fiecare elev?

2. Crearea un spațiu sigur pentru ca elevii să împărtășească valori cheie în procesul de incluziune

Elevii au nevoie, de asemenea, de timp explicit pentru a stabili conexiuni cu colegii lor. Împărțiți în mod regulat elevii în noi grupuri mici și folosiți strategia "Văd, gândesc, mă întreb" pentru a digera ceva despre care au învățat sau un eveniment de actualitate care ar putea fi în mintea lor. Prin

modelarea modului în care ar trebui să funcționeze acest lucru și prin crearea unor norme de grup, elevii pot avea conversații fructuoase care să dezvolte empatia și să împărtășească opinii diferite într-un mod respectuos. Consolidarea abilităților socio-emoționale, cum ar fi empatia, recunoștința și compasiunea, în sala de clasă încurajează interacțiunile pozitive între elevi.

3. Planificarea procesului didactic într-o varietate de moduri

Există din ce în ce mai multe dovezi care arată că lecțiile gamificate influențează în mod pozitiv implicarea elevilor. Pentru a apela la diferite stiluri de învățare, reimaginați lecțiile existente, în special cele care au senzația că sunt încărcate de prelegeri, cu videoclipuri noi, cărți și activități digitale, care să încurajeze o învățare activă. Un studiu realizat de Canadian Journal of Action Research, care a comparat implicarea elevilor cu lecțiile gamificate față de lecțiile tradiționale alternative, a constatat că elevii au prezentat scoruri medii mai mari în clasă atât pentru concentrare, cât și pentru atenție în timpul învățării bazate pe jocuri digitale.

Un conținut de învățare variat, care face apel la diferite interese ale elevilor, la diferite metode și strategii este la fel de esențial ca și stilul de instruire. Oferiți elevilor șansa de a învăța despre provocările societății, istorie, echitate și egalitate, dar și despre evenimente actuale prin diferite mijloace și faceți ca unitatea să culmineze cu un proiect bazat pe echipă.

4. Alegerea literaturii care să sublinieze importanța incluziunii

O parte a predării sensibile la cultură include oferirea elevilor de povești și opere literare care evidențiază experiența umană. Includeți povești despre diferite culturi, etnii, refugiați, precum și povești care includ explicații despre diferitele deficiențe.

Cărți care îndeamnă la incluziune sunt cărțile prezentate fac parte din seria „Vreau să înțeleg”.

Educația incluzivă este un proces permanent care presupune școlarizarea copiilor cu cerințe educative speciale, adaptarea școlii la nevoile acestora, participarea lor la activități educative formale și nonformale, care să le asigure învățarea și dezvoltarea. Incluziunea presupune identificarea și eliminarea barierelor, bariere care pot avea legătură cu modul de organizare a școlilor, cu modalitățile de predare și evaluare a progresului elevilor.

Este deosebit de importantă atitudinea comunității față de copiii cu CES, a cadrelor didactice, a părinților, a colegilor de clasă, a cadrelor didactice. Dacă învățătorul dovedește înțelegere și o atitudine pozitivă, el poate influența atât atitudinea clasei incluzive, a părinților, dar și a copilului cu CES. Gradul de acceptare, ajutorarea și relaționarea din partea colegilor sunt și ele premise ale integrării.

Integrarea unui copil cu CES în învățământul de masă depinde de familia acestuia. Mulți părinți refuză să accepte că proprii lor copii ar avea probleme. Pentru a-i determina să conștientizeze deficiențele pe care le are copilul, cadrele didactice pot apela la consilierul școlar. Colaborarea familiei cu echipa de caz este necesară.

Un alt factor important este copilul cu CES, nevoile acestuia. De exemplu, un copil cu deficiențe senzoriale, auditive sau vizuale nu va putea fi integrat într-o școală de masă, unde nu există specialiști. De asemenea, atitudinea lui negativă față de acceptarea sprijinului, instabilitatea emoțională, factorii temperamentali pot îngreuna derularea unui program de intervenție.

Educația incluzivă presupune schimbarea atitudinilor, a mentalităților, a politicilor şi practicilor de excludere şi segregare. Aceasta este promovată prin documente naționale de politică educațională care promovează o educație centrată pe elev, o educație de calitate care se poate realiza prin programe de învățământ adecvate, o bună organizare, alegerea unor strategii optime de predare-învățare-evaluare, folosirea unor resurse și tehnologii variate etc..

Bibliografie:

• Gheorghiu, F. (2005), Modalități de intervenție personalizată în cadrul învățământului integrat, Presa Universitară Clujeană.

• Gherguț, A. (2001), Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale, Editura Polirom, Iași.

• Vrăjmaș, E. și alții (2005), ghid pentru cadre didactice de sprijin, Editura Vanemonde, 2005.

PARTENERIATUL FAMILIE-ŞCOALĂ-CONDIŢIE ESENŢIALĂ PENTRU INCLUZIUNEA CU SUCCES A COPIILOR CU CES

POJAR CAMELIA

PROFESOR ÎNVĂŢĂMÂNT PRIMAR

ŞCOALA GIMNAZIALĂ „ŞTEFAN CEL MARE”

BISTRIŢA

„Toată lumea are dreptul la educaţie”.

Art.26 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului, adoptată în 1948

Din 1948, dreptul la educaţie a fost reafirmat în diferite documente internaţionale şi statele au obligaţia de a lua măsuri pentru respectarea lui.

În ciuda luptei pentru respectarea acestui drept, în evoluţia educaţiei, a conceptelor şi principiilor acesteia indentificăm reforme care, pe lângă efectele pozitive, au avut şi repercusiuni cu impact negativ asupra exercitării dreptului la educaţie: marginalizare, izolare, excludere.
Fenomenul excluderii de la educaţie nu înseamnă doar că unii copii nu sunt înscrişi într-o instituţie de învăţământ. Fenomenul este multidimensional și ia diferite forme și expresii:

- Excluderea de la accesul la o instituție/program de educație
- Excluderea de la experiențele de învățare semnificative.
- Excluderea de la recunoașterea rezultatelor învățării.
- Excluderea de la perspectivele de viață necesare pentru învățare.
- Excluderea de la contribuția, prin competențele dobândite în rezultatul învățării, la dezvoltarea comunității și societății

Răspunsul cel mai adecvat pentru fenomenul excluderii de la educație este incluziunea/educația incluzivă, aceasta fiind precondiția de bază pentru eliminarea discrepanțelor și edificarea societăților moderne.

În cadrul Conferinței mondiale ”Acces și calitate”, organizată de UNESCO la Salamanca, Spania (7-10 iunie 1994) au fost adoptate două documente importante: Declarația de la Salamanca și Cadrul de Acțiune care au la bază principiul recunoașterii necesității de a acționa pentru crearea școlilor pentru toți – a instituțiilor care să includă toți copiii, să respecte diferențele

dintre aceștia, să sprijine copiii în activitatea lor de învățare și să răspundă cerințelor individuale.

Conceptul exprimat în educaţia cerinţelor speciale se referă la un învățământ puternic individualizat, bazat pe flexibilizare și adaptare continuă a demersului educațional pentru a răspunde necesităților copiilor. Acest tip de educație presupune:

- educaţie adaptată particularităţilor individuale;
- educaţie adaptată caracteristicilor unei anumite deficienţe/dificultăți/dizabilități;
- educaţie printr-o intervenţie specifică (reabilitare/recuperare) corespunzătoare;
- activităţi educaţionale complementare celor din educația generală.

Elevii cu CES trăiesc o situație particulară, de regulă, nefavorabilă în procesul de învățare și dezvoltare: această situație poate fi manifestată în context organic, biologic sau de familie, social, de mediu, sau combinații ale acestora. Un elev cu CES poate avea o afecțiune gravă a creierului, sau disfuncție cerebrală și perceptiv ușoară, sau conflicte familiale grave, sau situații condiționate de mediul social și cultural diferit sau privat, poate fi marcat de reacții emoționale neadecvate și/sau tulburări de comportament.

Dar şcoala nu este o fabrică, iar elevul nu este produs: educaţia este un serviciu oferit de instituţii specializate. Serviciile nu pot fi separate de persoana care le livrează dar, nu întotdeauna profesorul poate acţiona independent, pe baza cunoştinţelor şi a experienţei profesionale. Parteneriatul şcoală-familie reprezintă cheia găsirii celor mai bune soluţii pentru asigurarea succesului în educaţie. În cazul copiilor cu CES, comunicarea cu familia devine mult mai importantă, iar tipologia beneficiilor unei bune colaborări include:

- pentru copii: performanţă academică, atitudini şi comportament, prezenţă, adaptare şi implicare şcolară, rata promovabilităţii;
- pentru părinţi: atitudini pozitive faţă de şcoală, relaţii mai bune între copii şi părinţi;
- pentru profesori: motivaţie crescută pentru îmbunătăţirea metodelor educative.

Ca profesor, confirm beneficiile unei bune colaborări cu familia.

Cel mai bun exemplu este colaborarea pe care o am în acest an şcolar cu mama elevei cu cerinţe educaţionale speciale pe care o am în clasă. Predau la clasa pregătitoare şi este prima dată când am în clasă un copil cu tulburări din spectrul autist. Aveam cunoştinţele teoretice despre copiii cu autism dobândite în urma unui curs de formare, dar ştiam că fiecare copil este unic şi se manifestă în mod particular, că nu există o reţetă care să fie aplicată cu succes pentru aceşti copii. Comunicarea cu mama fetiţei mi-a fost de un real ajutor. Încă înainte de începerea anului şcolar, mama a venit cu fetiţa la şcoală pentru a ne cunoaşte. Am avut apoi o discuţie în care mi-a prezentat câteva modalităţi de acţiune care au succes în cazul fetiţei. În urma unui alt curs despre copiii cu cerinţe educaţionale speciale, am solicitat mamei alte întrevederi pentru a primi

informaţii şi pentru a-mi confirma efectele metodelor aplicate la clasă. Mama a răspuns întotdeauna pozitiv solicitărilor de colaborare. Pot să spun că am în clasă un elev cu cerinţe educaţionale speciale dar care arată foarte rar acest lucru. Are performanţe şcolare bune, manifestă curiozitate şi implicare în activităţi, s-a adaptat mediului şcolar şi caută să îşi facă prieteni. Chiar şi atunci când îi este greu să accepte anumite lucruri, reuşesc să o aduc la starea de calm şi acceptare a situaţiei. Acest lucru a fost posibil pentru că am folosit aceleaşi metode pe care le folosea mama şi terapeutul, încă de la început. Nu am testat metode şi modalităţi de relaţionare. Am pus în practică ceea ce deja funcţiona în cazul ei pentru că primisem din partea mamei aceste informaţii.

Nu la fel au stat lucrurile în cazul unui elev cu dificultăţi de învăţare dar cu a cărui familie am putut colabora foarte puţin. Deşi avea certificat de încadrare în categoria copiilor cu cerinţe educaţionale speciale, având un intelect liminar, părinţii au acceptat greu această situaţie. Acesta a fost şi motivul pentru care informaţiile primite de la părinţi au fost puţine. Fiind şi un copil anxios, activitatea cu el s-a dovedit dificilă. Cu siguranţă ar fi avut alte rezultate dacă aş fi avut o colaborare mai bună cu părinţii, dacă aceştia ar fi acceptat nivelul copilului. De pregătirea copilului pentru şcoală se ocupa tatăl. Din puţinele informaţii pe care mama mi le-a oferit, am înţeles că aşteptările tatălui erau mult mai mari decât putea copilul şi, de multe ori, tatăl îşi pierdea răbdarea şi se manifesta violent. Comportamentul părintelui s-a răsfrânt şi asupra copilului şi nu puţine au fost situaţiile în care a fost implicat în conflicte cu alţi colegi.

În concluzie, pentru incluziunea cu succes a copiilor cu CES, indiferent de cauzele acestor cerinţe, este important ca familia să fie partener al şcolii în procesul de educaţie.

BIBLIOGRAFIE

CUCER,ANGELA, dr., conf. cerc., Institutul de Ştiinţe ale Educaţiei, PARTENERIATUL ŞCOALĂ–FAMILIE–COMUNITATE ÎN CONTEXTUL ASIGURĂRII INCLUZIUNII ŞI CONSOLIDĂRII COEZIUNII SOCIALE A COPIILOR CU CES disponibil https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/565-572.pdf

EDU4SUCCES suport de curs

NEDELCU, ANCA, Management instituţional şi management de proiect / Anca Nedelcu, Eugen Palade, Constantin Şerban Iosifescu. - Bucureşti: Educaţia 2000+, 2009

Ungureanu, Camelia, Mariana, PARTENERIATUL EDUCAȚIONAL ȘCOALĂ-FAMILIE-COMUNITATE-Suport de curs-Disponibil https://pdfcoffee.com/parteneriat-scoala-familie-comunitate-pdf-free.html

Ţibu, Speranţa, PARTENERIATUL ŞCOALĂ–FAMILIE–COMUNITATE. LABORATORUL CONSILIERE ŞI MANAGEMENT EDUCAŢIONAL, Disponibil: htp://www.ise.ro/wp-content/uploads/2015/03/Parteneriat_scoala-familie_ISE.pdf

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ

PROF.ÎNV.PREȘC. POP MARIA-NICOLETA
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT „ION CREANGĂ” BAIA MARE

Motto: „Şcolile trebuie să primească toţi copiii, fără nici o deosebire privind condiţiile lor fizice, sociale, emoţionale, lingvistice sau de altă natură. Acestea se referă şi la copiii cu dizabilităţi sau talentaţi, copiii străzii şi copiii care muncesc, copiii din populaţii îndepărtate sau nomade, copiii aparţinând minorităţilor lingvistice şi etnice…”
(Forumul Mondial pentru Educație, Dakar, 2000)

Înscrisă în Declarația Universală a Drepturilor Omului (1984), educația este un drept fundamental. Mai multe declarații și convenții au subliniat importanța educației pentru persoanele cu dizabilități: Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități adoptată în 2006, Convenția împotriva discriminării în educație din 1960, Declarația de la Salamanca, Spania, 1994 etc.

Educația incluzivă se traduce prin includerea elevilor cu dizabilități în medii obișnuite. În multe țări, astăzi, copiii cu dizabilități sunt educați în școlile obișnuite, dar urmează un curriculum specific.

UNICEF definește educația incluzivă în conformitate cu definiția propusă de UNESCO. Prin urmare, educația incluzivă este definită ca un proces de luare în considerare a diversității nevoilor tuturor cursanților, printr-o participare crescândă la învățare, reducând excluderea care se manifestă în educație. Ea implică transformarea și modificarea conținuturilor, a abordărilor, a structurilor și a strategiilor cu o viziune comună care inglobează toți copiii din grupa de vârstă relevantă. În practică, educația incluzivă se referă la o gamă largă de startegii, activități, procese care urmăresc respectarea dreptului universal la o educație de calitate, relevantă și adecvată.

Printre principalele caracteristici și principii ale educației incluzive regăsim:

- Educația incluzivă se bazează pe drepturi și urmează modelul social al dizabilităților.
- Este vorba despre schimbarea sistemului, astfel încât acesta să se adapteze elevului, ci nu vorbim despre schimbarea elevului pentru a se adapta sistemului.
- Educația incluzivă este un proces dinamic care evoluează constant în funcție de cultura locală și context.
- Educația incluzivă vizează schimbarea comunităților, a sistemelor și structurilor educaționale care să lupte contra discriminării, promovând participarea și depășirea obstacolelor din calea învățării.

- Toate diferențele legate de vârstă, sex, grup etnic, limbă, stare de sănătate, statut economic, religie, dizabilitate, stil de viață și alte forme de diferență sunt recunoscute și respectate.
- Educația incluzivă face parte dintr-o strategie mai largă de promovare a dezvoltării incluzive, care are ca scop crearea unei lumi în care există pace, toleranță, utilizarea durabilă a resurselor și a justiției sociale, unde drepturile și nevoile de bază ale tuturor sunt respectate.

Educația incluzivă reprezintă un sistem educațional care ia în considerare nevoile speciale în predarea și învățarea tuturor copiilor și tinerilor aflați în situație de marginalizare și vulnerabilitate: copiii străzii, grupuri de copii aparținând minorităților etnice, copii care provin din familii deficitare din punct de vedere financiar, copii cu dizabilități etc.

Educația incluzivă are drept scop asigurarea de drepturi egale și de oportunități educaționale pentru acești copii. Este o abordare educațională bazată pe evaluarea diversității ca element ce îmbogățește procesul de predare-învățare, și, prin urmare, promovând dezvoltarea umană. Educația incluzivă vizează demarginalizarea tuturor, prin valorizarea diferențelor. Educația incluzivă îmbunătățește condițiile educației pentru toți prin dezvoltarea unei pedagogii diferențiate.

Educația incluzivă garantează că toți copiii sunt capabili să trăiască, să învețe și să se joace împreună. Oferă tuturor copiilor posibilitatea de a învăța și accepta reciproc abilitățile, talentele, personalitățile și nevoile copiilor. Când toți copiii învață împreună, există schimbări pozitive de atitudine în școlile și comunitățile din jur, conducând persoanele cu dizabilități să fie mai puțin stigmatizate și mai mult incluse din punct de vedere social. Ceea ce este clar este că elevii vor învăța toleranța, acceptarea diferențelor și respectul față de diversitate.

În concluzie, educația incluzivă fiind un fenomen complex, constituie o provocare pentru instituţiile implicate şi pentru societatea în ansamblu şi are drept consecinţă nevoia de schimbare atât a mentalităţilor, cât şi a politicilor educaţionale. Este recunoscut faptul că, în ultimii ani, s-au făcut progrese simţitoare în ceea ce priveşte incluziunea elevilor cu dizabilităţi în şcolile de masă însă aceste realizări/încercări rămîn a fi insuficiente pentru asigurarea șanselor egale la educație și instruire copiilor cu CES.

Bibliografie:

Gerguţ, A., *Sinteze de psihopedagogie specială*, Editura Polirom, Iași, 2005.

Vrășmăș, T., *Învăţământul integrat și /sau incluziv pentru copiii cu cerinţe speciale*, Editura Aramis, București, 2001.

Webgrafie:

https://edict.ro/scoala-incluziva-o-necesitate-in-educatia-actuala/

https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/70_76_Educatia%20incluziva%20intre%20provocare%20si%20necesitate.pdf

https://www.educatiepentruviata.ro/2017/scoala-incluziva/

https://www.isjsb.ro/d2020/Elemente%20de%20educatie%20incluziva%20pentru%20managerii%20%C8%99colari_Ghid.pdf

ELEVI CU SINDROMUL DOWN

POPA ELENA-RAMONA, LICEUL TEHNOLOGIC "CONSTANTIN BRÂNCUŞI", LOCALITATEA PITEŞTI

Motto: *Ceea ce vom semăna în sufletele copiilor, aceea vom culege la urmă. Caracterul moral este un mărgăritar preţios, care străluceşte ca un diamant,oriunde s-ar afla: într-o căsuţă modestă ori într-un palat, luminează, clădeşte, răspândeşte bunătate în jurul său.* ***Vazghen***

Voi scrie la această temă despre ***copiii cu Sindrom Down***. Îmi este o temă aproape de suflet, m-am documentat și am citit mai mult despre acest subiect decât despre alte tipuri de afecțiuni pentru că, dintr-un motiv neștiut, am întâlnit astfel de copii în foarte multe situații. De multe ori, pe stradă , vin la mine și mă îmbrățisează. Spre deosebire de copiii cu autism, care au perioade de irascibilitate și agitație, acești copii cu Sindrom Down, ajutați de terapii potrivite, cresc frumos, devenind deschiși, veseli și comunicativi. În urmă cu doi ani, am avut însă parte de o experiență unică: la o clasă a V-a la care am predat, am avut două fetițe cu Sindrom Down (Ştefania si Medeea). Una dintre ele era în colectivul acesta de elevi încă de la 3 ani, din primul an de grădiniță. Avea parte de o familie minunată, care o susținea și o ajuta, a beneficiat de numeroase terapii și de un riguros program de sport. Era campioană la înot și învața bine, chiar ținea pasul cu colegii la majoritatea materiilor. Era comunicativă, drăguță și veselă. Ne îmbrățișam și vorbeam la fiecare oră. Cealaltă fetiță a venit în colectivul respectiv în anul în care eu predam la clasă, după ce a frecventat toate celelalte colective de elevi și nu s-a adaptat. Provenea dintr-o familie monoparentală, părinții s-au despărțit din cauza afecțiunii ei. Tatălui i s-a făcut rușine și frică să aibă un așa copil și a dat bir cu fugiții. Mama era crispată și supărată pe el, dar își varsa nervii pe copil. Mai mult, nu accepta că fetița ei ar avea vreo problemă, nu voia „să ne amestecăm în viața lor". Fetița era și ea tristă, plângea des, vorbea greu, rămasese în urmă cu materia. Nu a făcut niciodată niciun fel de terapie. Ne râdea și nu venea să stăm de vorbă în pauze sau să ne îmbrățișăm.

Concluzia mea: cu dragostea și ajutorul celor din jur, și acești copii pot duce o viață normală !

În timpul orelor de franceză şi nu numai am ţinut ca așezarea elevelor mele în clasă să fie una optimă și anume să stea în prima bancă, fiecare cu câte o colegă cooperantă și empatică, care să le ajute la nevoie astfel încât să nu fie agitaţie în jurul lor, ca să nu le distragă atenţia, în preajmă să fie elevi liniștiți. În ora de opţional, ultimele 15 minute le-am consacrat jocurilor de integrare în colectiv și de cunoaștere mai bine a acestuia (**Pânza încrederii, Schimbă locul!, Ghici cine e**?). În studierea lecţiei « La fête des rois», fiecare elevă cu sindromul Down a făcut parte dintr-o echipă având ca

sarcină principală să realizeze decupajele pentru colegii lor care urmau sa realizeze coroanele de regine și regi. O altă activitate a constat în decuparea unor litere colorate pe care fetele trebuiau să le asocieze cu diverse culori. De-a lungul întregului parcurs le-am acordat o atenţie deosebită încurajându-le și susţinându-le: le-am felicitat și aplaudat împreună cu colegii lor pentru fiecare intervenţie. La fiecare oră, am rugat-o pe Medeea să repete după mine câte 3 cuvinte simple în limba franceză. Așa cum am menţionat mai sus, Ştefania, datorită terapiei de care a beneficiat, s-a dovedit a fi o elevă foarte conștincioasă, cu un potential ridicat, care a îndrăgit limba franceză acumulând numeroase competenţe de limba franceză. Frecvent, în primele minute din oră am rugat-o pe Ştefania să ne povestească despre activitatea sa de la înot, lucru care o entuziasma. Pe Medeea, în special, am încurajat-o mereu să comunice, să citească (să recunoască litere) și să aibă o poziţie corporală corectă.

Am continuat lecţiile cu resurse care să poată fi utilizate în relaţie cu nevoi specifice de învăţare: exerciţii de trasare a grafemelor, vizionarea unor filmulete educative, a unor povești terapeutice (*Raţușca cea urâtă, Frumoasa și Bestia*), utilizarea unui alfabetar magnetic și continuarea afișării planșelor tematice în sala de clasă. Am continuat, de asemenea, rutina, prin activităţi similare cu lunile anterioare pentru fixarea cunoștinţelor și familiarizarea cu ambientul din clasă. Ca evaluare am folosit portofoliile elevelor cu fișele din timpul activităţilor (pentru ambele). Ştefania a fost evaluată atât oral cât și scris diferenţiat și cu sprijin (cu indicaţii).

Totodată am colaborat în continuu cu consilierul școlar, cu dirigintele, cu părinţii și am vizat cursurile de integrare a copiilor cu CES pentru a aflarea noilor metode, tipuri de activităţi și strategii care să se plieze în astfel de contexte.

INTEGRAREA COPILULUI CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE PRIN INTERMEDIUL ORELOR DE EDUCAȚIE PLASTICĂ

Popescu Roxana Marcela
Liceul Teoretic „Ioan Petruș" Otopeni, jud. Ilfov

Elevii cu cerințe educaționale speciale se exprimă prin intermediul artei, mai ales al desenului și picturii pentru că aici nu se simt constrânși de reguli și clișee, nu li se interzice nimic, nu sunt corectați și nu se simt altfel decât colegii lor. Desenul îi relaxează, îi ajută să se regăsească. Lucrează cu mare plăcere și ajung la performanțe expresive deosebite. Atunci când lucrările unui astfel de elev sunt valorizate de către profesor în cadrul unor expoziții și concursuri, alături de lucrările celorlalți copii, se produce creșterea stimei de sine a elevului și a încrederii în propriile forțe. Copilul se simte egalul colegilor, iar aceștia nu îl vor mai percepe ca fiind diferit și astfel se realizează integrarea lui în colectivitate. Desenul este un mijloc de comunicare mai important decât limbajul și cu un impact mult mai puternic. Pe de altă parte desenul îi ajută pe copii să perceapă și să înțeleagă lumea din jurul lor și să se adapteze mai ușor. Artele plastice vin în sprijinul atât al copiilor care suferă de diferite tulburări din sfera autistă, deoarece aceștia sunt mai sensibili vizual și au exprimarea verbală mai deficitară, cât și în cazul celor hiperactivi care se vor concentra și își vor elibera energia în desen. Profesorul de educație plastică trebuie să identifice acești copii la fiecare clasă cu care lucrează, să îi stimuleze, să îi încurajeze și să îi valorizeze permanent.

Studiu de caz: M.D. elev în clasa a VIII-a la o școală normală.

Copilul a suferit o operație pe creier la o vârstă fragedă și a rămas cu sechele precum tulburări de concentrare și atenție, greutate în exprimarea verbală, comunicare scăzută cu colegii și dezvoltare fizică deficitară, respunde greu solicitărilor. Stă retras și nu comunică cu colegii. Se simte diferit. Are un prieten, colegul de bancă care îl ajută. Profesorul de educație plastică l-a descoperit în clasa a V-a. Nu îi plăcea să își pregătească materialele de lucru, dar desena cu mare plăcere. În culoare se exprimă și mai bine. Este exuberant și spontan. Lucrează câte două-trei planșe într-o oră. Profesorul îi prezintă planșele în clasă, îi laudă performanța. Copilul începe să fie apreciat de colegi. Profesorul lucrează la clasă teme în echipă și îl integrează într-o grupă. Colegii îl încurajează și îi apreciază modul de lucru. Cu timpul el devine cel care coordonează echipa din care face parte, lucrând cu multă pasiune. Mama a discutat cu profesorul și i-a spus că acasă elevul pictează și desenează în cea mai mare parte a timpului, că pereții camerei lui sunt plini cu picturi, că a început să fie mai comunicativ și mai sigur pe el.

Tehnica de lucru se perfecționează, ajungând chiar la performanța de a obține premii la concursuri artistico-plasctice. La începutul clasei a VIII-a, elevul este integrat în clasă, discută cu colegii, se implică în problemele clasei, iar comportamentul său este apropiat de cel normal. Atitudinea la celelalte ore este îmbunătățită semnificativ. Reacția copilului este pozitivă, atât față de școală, cât și față de colegi și profesori. Si-a manifestat dorința de a susține probele de aptitudini pentru liceul de artă. În urma probelor a fost declarat admis. Acest caz demonstrează că prin artă și cu ajutorul orei de educație plastică, elevii cu cerințe educaționale speciale pot fi integrați și pot avea o evoluție favorabilă, atâta timp cât se pleacă de la premiza egalității de șanse. Fiecare copil este unic, iar cu o îndrumare corespunzătoare, atentă și empatică, el își poate depăși handicapul, găsindu-și drumul și rostul în mijlocul colectivului din care face parte și mai apoi în societate.

Pentru psiholog, dar și pentru profesorul de educație plastică, desenul constituie un mijloc important de a-l întelege pe copil, de a-l cunoaște, de a-l ajuta să depășească anumite blocaje .Cu ajutorul desenului, pot fi obtinute informații care acopera intreaga sfera a personalitatii, de la comportamentul direct observabil pâna la conflictele și traumele infantile, oferind o imagine complexă a dinamicii intregului sistem psihic. Desenul este mijlocul de comunicare preferat de copil. In procesul de crestere si maturizare, multe din problemele celor mici sunt determinate de lipsa de comunicare cu adultii din prejma lor. De aceea, parintii ar trebui, in primul rand, să se întrebe daca, în familia lor, copilul resimte un echilibru afectiv, daca este ceva ce îl nemultumeste si, cel mai important, sa deschidă calea unei mai bune comunicari cu el. Parintii pot afla cateva indicii legate de aceste întrebari privind desenele copiilor lor, pentru că desenul constituie o metodă de depistare a problemelor emoționale la copil.

Studiu de caz: V.I , elev în clasa a V-a

Elevul V.I. este un exemplu reprezentativ pentru copiii cu deficiențe de învățare. Nu are certificat CES, iar familia , deși observă dificultățile de invățare și de adaptare ale copilului, refuză sa mearga la o evaluare psihologică. Este un copil dezvoltat normal din punct de vedere fizic. In timpul orelor, atitudinea sa este diferită. Are momente când este agitat, vorbește mult, cu sau fară legătură cu lecția, provoacă situații hilare, distragând atenția colegilor de la activitate. In alte cazuri, pare total absent, nu comunică, refuză participarea la ora. Stă în bancă si privește în gol sau desenează. Are reacții necontrolate față de colegi: îi împinge, le ia lucrurile de pe bancă, le vorbește urât. Nu își dă seama ca procedează greșit, sau că le poate face rău colegilor. Consideră că se comportă normal. Nu pare afectat atunci când i se atage atrage atenția. Este atras de desen. Nu vine cu materialele necesare orei decât rar, dar deseneaza cu pixul sau cu materialele oferite de colegi pagini întregi de forme, linii, cu sau fară legătură cu forme reconoscibile. Activitatea lui este lăudată și evidențiată de profesor , iar

copilul se simte apeciat. Stima lui de sine crește și constată că poate ieși în evidență și prin lucruri pozitive. Acestea sunt doar două exemple în care se poate observa cum copilul cu nevoi speciale poate fi identificat și ajutat să se exprime prin intermediul artelor. Dar pentru a se realiza acest lucru este important ca profesorul să sesizeze, să identifice și să lucreze diferențiat cu acești copii. Pregătirea psihopedagogică este necesară pentru a cunoaște și înțelege elevul. Astfel, profesorul va fi capabil să se adapteze fiecarei clase și fiecărui elev în parte, să aleagă cele mai bune și indicate metode prin care să predea. El trebuie să manifeste înțelegere empatică față de elevii săi. . În relația cu elevii profesorul dă dovadă de calități precum dăruirea, pasiunea, calm, rabdare, atenție, respect față de elevi, corectitudine și cooperare. El trebuie să fie optimist, să motiveze în permanență elevul, să prezinte și să inspire încredere, să încurajeze spontaneitatea și să stimuleze potențialul creativ al elevilor, să ofere acestora motivație pentru învățare. Ora de educație plastică se caracterizează prin flexibilitate. Se poate desfășura în spații diferite, precum curtea scolii, tribunele terenului de sport, în parc sau la o expoziție ori atelier de lucru. Astfel ea iese din conformismul școlar, încurajând exprimarea spontană, liberă. Fiecare oră de educație plastică constituie pentru elev un semn de întrebare este o surpriză ce trebuie descoperită.

În funcție de particularitățile de vârstă și de cele individuale, profesorul descoperă și aplică strategii, modalități tehnice, mijloace și forme active și atractive în vederea stimulării creativității vizuale a elevilor. Pentru a realiza aceste obiective ora de educație plastică trebuie să iasă din stereotip și conformism atât prin climatul în care se desfăsoară cât și prin subiecte, Educația plastică ajută elevii să cunoască un limbaj cu ajutorul căruia să se exprime liber, să transmită emoții, sentimente, dorințe. Fiecare procedeu plastic, tehnică de lucru, suport sau material utilizat dă posibilități de exprimare diferite, sporind expresivitatea lucrării. De aceea este important să li se prezinte copiilor cât mai multe modalități și tehnici de lucru pentru a determina manifestări creative, ocrotind în același timp spontaneitatea caracteristică. În cadrul orei de educație plastic, copilul cu nevoi speciale devine egalul colegilor, el se manifestă asemeni lor, răspunde sarcinilor de lucru și se integrează în colectivul clasei. Teresa Amabile adresează educatorilor următorul îndemn: „Dați-le copiilor foarte multă libertate, respectați-i ca indivizi, nu exagerați cu aprecierea afectivă și puneți mai *degrabă* accentul pe valorile morale, decât pe regulile specifice. Încercați să creați un mediu în care autoritatea nu absolută, în care activitatea, jocul și fantezia sunt apreciate în mod deosebit, în care dumneavoastră și copiii încercați mereu abordări noi și interesante.”

Bibliografie:

Amabile Teresa, *Creativitatea ca mod de viață.Ghid pentru parinți și profesori*, ,1997București, traducere de Tureanu Anca, Editura Stiințefică și tehnică, pagina 128

Floru, R.,1971 *Impulsul curiozității*, București, Editura Enciclopedică Română, pagina 21

Delacroix Henri, 1983,*Psihologia artei*, București, Editura Meridiane,

Demetrescu, C.1965, *Culoare, suflet, retină*, București, Editura Meridiane,

Duby, G,1985, *Arta şi societatea*, București, Editura Meridiane,

Francastel, P, 1970, *Pictură şi societate*, București, Editura Meridiane,

Golu Pantelimon, Zlate Mielu, Verza Emil, 1995, *Psihologia copilului*, Manual pentru clasa a IX-a, Școli Normale, București, EDP,

Landau Erika, *Psihologia creativității*,1979 , București ,Editura Didactică și Pedagogică,

http://ziarullumina.ro/desenul-ca-forma-de-autocunoastere-78494.html

http://documents.tips/documents/probleme-psihologice-tipice-ale-varstei-preadolescentei-si-adolescentei-55b089152a4e4.html

http://www.romjpsychiat.ro/article/desenul-la-copii-diagnostic-si-tratament

UTILIZAREA INSTRUMENTELOR DIGITALE ÎN CADRUL SECVENȚELOR DE ÎNVĂȚARE PROPUSE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SPECIAL PRIMAR

prof. psihopedagog Simona Prisneac
C.Ș.E.I. „Miron Ionescu", Cluj-Napoca, jud. Cluj

Implementarea instrumentelor digitale (platforme, soft-uri, aplicații educaționale) în cadrul secvențelor de învățare propuse elevilor cu dizabilitate intelectuală din ciclul primar vor putea răspunde diferitelor stiluri de învățare prin furnizarea unui suport concret-intutiv ce poate facilita într-o măsură mult mai mare înțelegerea și achizițiile realizate de către elevi prin sunet și imagine, prin interactivitate, individualizare și atractivitate, în contexte de învățare interactivă, prin colaborare și prin exersare practică (learning by doing).

Beneficiile pentru elevi vor fi multiple: dezvoltarea stimei de sine, reglare și autoreglare prin feedback prompt oferit, dezvoltarea motivației pentru învățare, a creativității, a imaginației, valorizarea (nimeni nu se simte exclus, fiecare contribuie într-un mediu de învățare sigur și prietenos, incluziv) și dobândirea autonomiei în activitate.

În continuare, propun un model de proiect educativ „Albinele, omul și natura", care integrează platformele educaționale Wordwall, Miro, YouTube. Este vorba despre un proiect de activitate didactică care a fost implementat la clasă și ca urmare a resurselor oferite în cadrul Proiectului Național „Albinele sunt prietenii noștri" coordonat de *Ambasada Sloveniei la București* în parteneriat cu Ministerul Educației, Asociația Crescătorilor de Albine din România, Muzeul Național de Istorie Naturală „Grigore Antipa" și Asociația Pentru Protecția Albinelor și Polenizatorilor Sălbatici.

Disciplina: „Științele naturii"

Unitatea de învățare: „Organisme vii și nevii."

Clasa a II-a, elevi cu dizabilitate intelectuală moderată și ușoară

Forma de realizare: activitate integrată, învățământ special primar / Durata: 45 min.

Tipul lecției: lecție de consolidare și sistematizare a cunoștințelor

Discipline integrate: „Abilități de comunicare", „Muzică, ritm și mișcare", „Abilități practice".

Scopul - conştientizarea importanţei albinelor pentru mediu şi pentru viaţa omului prin dezvoltarea unei baze de cunoştinţe (digitale şi materiale) despre importanța albinelor și protejarea acestora.

Competențe generale - Dezvoltarea capacităţilor de observare/ explorare a mediului înconjurător.

Competențe specifice:

1.1. Identificarea unor caracteristici ale corpurilor vii și nevii.

Competențe derivate:

1. intonarea cântecului pentru copii „Albinuța mea”; (domeniul psihomotor)

2. aprecierea activității celorlați colegi; (domeniul afectiv)

Domeniul cognitiv:

1. reproducerea versurilor poeziei „Albinuţe”, de Ana-Maria Grigoraş împreună cu ceilalţi colegi;

2. vizionarea filmului educativ prezentat: „Despre ALBINE - Enciclopedia HiKiddo, Curiozităţi şi informaţii inedite pentru copii”;

3. formularea de răspunsuri la întrebările date pe baza filmelor educative vizionate;

4. denumirea părţilor componente ale unei albine;

5. enumerarea diferitelor caracteristici ale albinelor (tipuri, culoare, formă, mărime etc.);

6. analizarea diferitelor etape ale ciclului de viaţă al unei albine (brainstorming);

7. prezentarea rolului albinelor în ecosistem;

8. identificarea răspunsurilor la ghicitorile prezentate;

9. colaborarea cu colegii în cadrul atelierului de lucru „Polenizarea”.

Strategia didactică:

- **Metode și procedee didactice** - jocul de spargere a gheții, explicația, conversația, exercițiul, brainstorming-ul, jocul didactic.

- **Forme de organizare** – frontală, individuală, pe grupe.

- **Mijloace didactice**:- laptop, tablă magnetică, cartonaşe cu imagini, postere / imagini didactice interactive, cântecel pentru copii şi filme educative de pe plaforma YouTube, platformele educaționale MIRO, Wordwall - jocuri interactive.

- **Modalități de evaluare**: forme de evaluare – evaluarea curentă; metode de evaluare – observarea comportamentului, aprecieri verbale, autoevaluarea, interevaluarea.

Descriere

În cadrul acestei suite de activităţi, elevii au descoperit o serie de caracteristici ale albinelor (componenţa corpului, tipuri, sarcini pe care le execută în cadrul stupului şi în afara lui), caracteristici ale unui stup, ale procedeului ingenios de producere a mierii (inclusiv limbajul de dans sofisticat pe care îl efectuează în stup pentru a transmite informaţii despre locaţia, distanţa,

mărimea şi calitatea unei anumite surse de hrană din zona înconjurătoare), ale fiecărui tip de albină prezentă în cadrul unui stup, ale ciclului de viaţă al unei albine.

De-a lungul filmelor educative vizionate şi a discuţiilor purtate, elevii au aflat despre rolul deosebit de important pe care aceste mici insecte îl au în viaţa noastră a tuturor, despre importanţa polenizării în supravieţuirea multor specii de plante, în producţia de alimente, în păstrarea echilibrului ecologic şi a biodiversităţii, despre impactul polenizării asupra economiei în general (alimente, fibre textile, medicamente, biocombustibili, materiale de construcţii etc.).

De la micii intruşi periculoşi care înţeapă şi produc durere, elevii au ajuns să admire agilitatea, hărnicia şi ingeniozitatea micilor vieţuitoare, modul organizat în care conviețuiesc şi contribuie la bunăstarea întregii familii. Au observat modul în care acestea se hrănesc cu nectarul de la flori (ca sursă de energie) şi cu polen (ca sursă de proteine), realizând în acest fel polenizarea florilor, precum şi modalitatea în care produc mierea şi ceara.

Astfel, elevii au cântat un cântecel, au recitat o poezioară, au răspuns la ghicitori,

au vizionat un filmuleţ educativ („Despre ALBINE 🐝 - Enciclopedia HiKiddo, Curiozităţi şi informaţii inedite pentru copii”):

- au purtat diferite discuţii, au aflat informaţii inedite despre albine,

- au confecţionat o lucrare artistică colectivă – o secţiune a unei căsuţe a albinelor,

- au învăţat prin acţiune practică despre albine (imagini interactive şi quizz-uri realizate în Wordwall), au jucat jocuri în format digital (tot în Wordwall),

- au observat comportamentul albinelor în cadrul unor scurte înregistrări video „ Cum beau albinele apă”, „Albinele în interiorul stupului”, „Albinele care intră în stup”).

Bibliografie:

Cântecel YouTube „Albinuţa mea”, https://www.youtube.com/watch?v=ftYVl4um41w

Video YouTube „Despre ALBINE 🐝 - Enciclopedia HiKiddo (EP.17), Curiozităţi şi informaţii inedite pentru copii”, https://www.youtube.com/watch?v=QUx7YDphsmc

Wordwall, imagine interactivă „Părţile unei albine”, autor prof. Simona Prisneac, https://wordwall.net/resource/30045701/dezvoltare-personala-consiliere/p%c4%83r%c8%9bile-unei-albine

Wordwall, joc „Albinele - găsește imaginea potrivită!”, autor prof. Simona Prisneac, https://wordwall.net/resource/30103835/abilit%c4%83%c8%9bi-de-comunicare/albinele-g%c4%83se%c8%99te-imaginea-potrivit%c4%83

Wordwall, joc „Ghicitori apicole”, autor prof. Simona Prisneac, https://wordwall.net/ro/resource/54266723

Wordwall, joc „Albinele - găsește perechile!”, autor prof. Simona Prisneac, https://wordwall.net/resource/30154711/abilit%c4%83%c8%9bi-de-comunicare/albinele-g%c4%83se%c8%99te-perechile

Albine care intră în stup - https://www.youtube.com/watch?v=iVUQmvZhtjo&t=11s

Albine în interiorul stupului - https://www.youtube.com/watch?v=VTHSJR4wSMc&t=5s

Albine care beau apă - https://www.youtube.com/watch?v=BXwbDQFmdDI&t=9s

INTEGRARE VERSUS INCLUZIUNE

Prof. consilier PROZORIANU NICULINA,

Prof. înv. primar BREȘFELIAN DIANA MARIA,

LICEUL DE MUZICĂ „TUDOR JARDA" BISTRIȚA

În zilele noastre literatura de specialitate scoate la lumină schimbarea de perspectivă privind abordarea teoretică, dar și cea practică, a celor două educații: educația integrată și educația incluzivă. Din nefericire, la nivel desocietate, astăzisunt extrem de dese situațiile în care, semnificațiacelor două concepte, la nivel de esență, se confundă. Distincția clară dintre cele două educații este imperativă pentru a obține o educație de calitate pentru toți copiii.

Primul concept cu impact asupra practicilor educaționale la care facem referire este cel de integrare școlară, care este definit ca „procesul de includere în școlile de masă sau în clasele obișnuite, la activitățile educative formale și nonformale, a copiilor considerați ca având cerințe educative speciale" (Gherguț, 2013). În practica școlară integrarease concentrează pe dezvoltarea abilităților elevului cu cerințe individualizate, elev care trebuie să depună eforturi pentru a se adapta mediului școlar și societății, iar demersurile acestora din urmă de a facilita integrarea sunt plasate într-un plan secund.Educaţia incluzivă înseamnă o educaţie de calitate pentru toţi, o şansă dată tuturor copiilor şi o preocupare ca indiferent de particularităţileşidiferenţele individuale,toţi copiii să se poată bucura de educaţieşi instruire.

Din punct de vedere legislativ, în România, în anul 2005 a fost aprobat un regulament de susțineînființarea de școli incluzive:Regulamentul cadru de înfiinţare, organizare şifuncţionare a centrelor şcolare pentru educaţie incluzivă din 08.11.2005. În teorie stăm bine, regulamentul este foarte bine conturat, însă la nivel de practică, multe școli speciale au fost transformate în centre pentru educație incluzivă – ca denumire, în esență însă, în cadrul acestora se transpune același model de educațiecu celdintr-o școală specială.Pentru a determina direcţiile de acţiune dezirabile, a ceea ce înseamnă o educație incluzivă, este necesar să se producă anumite schimbări care sunt de profunzime. În practică, schimbarea trebuie să pună accentul pe cooperare, parteneriat, învăţare socială şi valorizare a relaţiilor pozitive, umaniste în educaţie.

Școala trebuie să devină un prieten al copilului, deschisă pentru toți membrii comunității. Referitor la acest aspect, psihologul american Jerome Bruner afirma că: „Școala are obligația să creeze condiții adecvate pentru a da posibilitate fiecărui elev să-și realizeze propria lui dezvoltare

optimă".Fiecare elev are puncte forte, personalitate și experiențe individuale. Nevoile/cerințele educaționale nu trebuie să-l definească ca întreg, adresându-i-se o etichetă: copil cu cerinţeeducaţionale speciale.

Pentru aceasta, în primul rând ar trebui să ne schimbăm viziunea referitoare lautilizareaconceptului- cerințe educaționale speciale, așa cum remarcă Conf. Univ. Dr. Adriana Denisa Manea, în lucrarea *Educația incluzivă*: „sintagma CES (cerinţeeducative speciale saucerinţeeducaţionalespecifice) să fie înlocuită cuCI (cerinţe individualizate)cu scopul de a eliminaetichetele injuste cauzatede prejudecăți și de aevidenţia nevoia devalorizare a potențialuluiindividual, a diferenţelor,a respectării unicităţiipersoanei conformprincipiului învățăriicentrate pe elev şi alpedagogiei angajamentului".Pentru a ne transpune viziunea în practică, scopurile educaţiei integrate ar trebui să se plieze pe particularităţilesocio-economice şi culturale ale unei societăţi/comunităţişisă vizeze, cu precădere,dezvoltarea următoarelor aspecte:

- sentimentul de apartenenţă la aceeaşi societate/comunitate;
- comportamente adaptative naturale pentru toţi copiii;
- relaţii de prietenie între toţi copiii;
- conduite dezirabile;
- încrederea în sine a copiilor cu CI, prin interacţiunile cu ceilalţi membri ai comunităţii;
- capacităţile intelectuale şi a abilităţilor pentru toţi elevii.

Prin implementarea unei metodologii de predareînvăţare uniformizată pentru întregcolectivul de elevi, actul educativ ar fi sortit eşecului. Când ne referim la integrare prin actul educativ, nu vorbim nicidecum de o uniformizare, ci de o normalizare prin reducerea diferenţelor, prin maximizarea a tot ce are mai bun fiecare individ, astfel încât acel individ să nu fie discriminat, să nu fie etichetat, ci să aparţină colectivului în mod normal. De asemenea, când ne referim la şcoala incluzivă, ne referim la acea şcoală care are menirea de a valorifica diversitatea, nu de a încerca o uniformizare. Din păcate, în societatea românească nu avem încă astfel de şcoli, integrarea copiilor cu cerințe individualizate în învățământul de masă reprezintă o provocare pentru sistemul de învățământ, dar și o oportunitate de a oferi acestor copii șansa de a-și dezvolta abilitățile și de a-și atinge potențialul maxim. Pentru a putea realiza acest lucru, este necesară o abordare individualizatăși adaptată nevoilor fiecărui copil în parte, care sățină cont de particularitățile sale și să ofere suportul și resursele necesare pentru a putea face față cerințelor școlare.

În acest sens, este important ca sistemul de învățământ să ofere resurse adecvate, inclusiv programe de formare și pregătire pentru profesori, dar și suport pentru copii, cum ar fi servicii de consiliere și terapie. De asemenea, este important ca părinții și familia să fie implicați în procesul de integrare și să primească sprijinul necesar pentru a putea susține copilul în acest proces.

În final, integrarea copiilor cu cerințe individualizate în învățământul de masă poate fi o experiență pozitivăși benefică pentru toți cei implicați, oferind șansa de a dezvolta abilitățile și de a-și atinge potențialul maxim, dar având în vedere că trăim într-o societate a cunoaşterii, care se caracterizează prin multiple transformări în toate domeniile vieţii, putem spera că nu va mai trece aşa de mult timp până când vom avea şi noi şcoli incluzive, în adevăratul sens al conceptului.

Ideea integrării copiilor cu cerinţe individualizate în școala generală a apărut ca o reacție necesară și firească a societății la obligația acesteia de a asigura normalizarea si reformarea condițiilor de educație pentru toţi copiii: o educaţie de calitate pentru toţi. Întâlnim peste tot în jurul nostru persoane cu deficienţe, ei sunt percepuţi diferit, perceperea lor socială nefiind întotdeauna constantă, variind de la societate la societate, furnizând semnificaţii diferite, în funcţie de cultura şi de valorile promovate.

Mulţi oameni au reticienţefaţă de persoanele cu deficienţe, deoarece au o concepţiegreşită despre ele. Trebuie însă să înţelegem că sunt nişte oameni la fel ca ceilalţi, fiind produsul unic al eredităţii lor şi/sau al mediului.

În practică, nu de puţine ori,condiţiile de organizare şcolară,numărul mare de elevi într-o clasă, programa şcolară foarte încărcată, timpul scurt de activităţişiinteracţiuni în clasă cu elevii pe parcursul unei lecţii, dar și insuficienta pregătire psihopedagogică reprezintă obstacole serioase în asigurarea unui învăţământ eficace pentru fiecare elev.

Modalităţile practice prin care obţinem medii inclusive de învăţare presupun:

- transformarea sălii de clasă/grupă într-un mediu confortabil de învăţare, interesant, ergonomic, liber şi plăcut;
- abordarea unei game diversificate de activităţi formale şinonformale pentru realizarea învăţării;
- organizarea flexibilă a predării, învăţăriişi evaluării în funcţie de nevoile educabililor;
- construirea de situaţii de învăţarediferenţiată;
- acordarea sprijinului permanent tuturor elevilor în deprinde acţiunea de învăţare în mod eficient constructiv şi practic-aplicativ;
- încurajarea activităţilor de cooperarea în defavoarea competiţiei;
- utilizarea de resurse pedagogice variate pliate pe nevoile şi interesele elevilor:mijloace de învăţământ, metode şi procedee didactice, forme de organizare a activităţii, tipuri de învăţare, strategii de evaluare (Manea, 2020).

Concluzionând,conceptul de „integrare” subliniază în esenţă responsabilitatea individului sau grupului de a se adapta la societatea mai largă, în timp ce conceptul de „includere” subliniază responsabilitatea societății de a se adapta la nevoile și diferențele indivizilor sau grupurilor. Integrarea poate fi un prim pas important către crearea unui mediu inclusiv, dar trebuie abordată în mod critic și strategic pentru a evita perpetuarea inegalităților și pentru a asigura că toți

oamenii sunt acceptați și valorizați într-un mod autentic.Incluziunea nu-i implică numai pe copiii cu cerințe individualizate, ea este de fapt o realitate şirecunoaşterea faptului că fiecare copil este unic. Şcoala incluzivă ne demonstrează, aşadar, că suntem unul, dar nu unul şiacelaşi.Curriculum-ul trebuie să servească, nu doar dezvoltării aptitudinale și satisfacerii nevoilor de învățare ale elevului mediu, ci și a tuturor celorlalți elevi, fie ei elevi cu cerințe individualizate, fie elevi supramediu dotați.

Numai prin individualizare pot fi respectate nevoile tuturor elevilor.Astfel, vom accede lao societate care să ne valorizeze pe toți, în funcție de particularitățile și nevoile pe care le avem fiecare, societateadezirabilă fiind o societate incluzivă.Educația incluzivă este un mod important de a asigura o educație de calitate pentru toți copiii, indiferent de nevoile și capacitatile lor. Includerea copiilor cu CES în învățământul de masă poate fi un proces dificil și complex, dar poate oferi multe beneficii pentru copii, inclusiv creșterea încrederii în sine și a stimei de sine, îmbunătățirea abilităților sociale și de comunicare, precum și dezvoltarea abilităților academice.

Este important să se ofere resursele și suportul necesar pentru a asigura succesul acestor copii în învățământul de masă, inclusiv echipamente și tehnologii speciale, personal specializat și pregatire adecvată pentru cadrele didactice. În plus, implicarea părintilorși a comunității poate fi un factor-cheie în susținerea acestor copii și a școlilor incluzive.

Prin educația incluzivă, putem crea un mediu educațional mai echitabil și mai incluziv, care să ofere oportunități egale de învățare și dezvoltare pentru toți copiii, indiferent de situația lor.

Surse bibliografice:

Adriana Denisa Manea, 2020*Educaţia incluzivă. Teorie si aplicatii*,Editia a II-a, Editura Școala Ardeleană;

Adriana Denisa Manea, *Educaţia incluzivă -un imperativ al societăţii contemporane*https://www.researchgate.net/publication/311698686_Inclusive_education-an_imperative_of_contemporary_society accesat la data de 14 mai 2023;

Alois Gherguț, 2013, *Sinteze de psihopedagogie specială - Ghid pentru concursuri și examene de obținere a gradelor didactice*, Editura Polirom, Iaşi;

Balan Vera, Bortă Liliana, Botnari Valentina, 2017, *Educaţie incluzivă* Unitate de curs, Min. Educaţiei, Culturii şi Cercetării al Rep. Moldova. – Ed. rev. şicompl. – Chişinăuhttps://mecc.gov.md/sites/default/files/educatie_incluziva_final.pdf accesat la data de 14 mai 2023;

Carmen Creţu, 1997, *Psihopedagogia succesului*, Ed. Polirom, Iaşi.

ARGUMENTE PRO ŞI CONTRA EDUCAŢIEI INCLUZIVE

RAŢIU IOAN VALENTIN,

ŞCOALA GIMNAZIALĂ "ŞTEFAN CEL MARE" BISTRIŢA

Incluziunea educativă vizează reabilitarea şi formarea persoanelor cu nevoi speciale aflate în dificultate psiho-motorie, cu dizabilităţi senzoriale, intelectuale, de limbaj, psiho-comportamentale, printr-o serie de măsuri de natură juridică, politică, socială şi pedagogică. Principiul de bază al acestei tendinţe este acela de a adapta şcoala şi educaţia la diversitatea tipurilor şi a posibilităţilor de învăţare, la interesele şi abilităţile de care aceştia dispun. Această nouă orientare în realitatea educaţională presupune adoptarea unor reforme atât la nivel social cât şi la nivelul sistemului de învăţământ. În sens mai larg, incluziunea educativă presupune schimbarea mentalităţilor cu privire la rolul social al şcolii, schimbarea mentalităţilor în plan individual, al cadrelor didactice, al părinţilor, etc.Reformele cele mai accentuate sunt cele la nivelul modului de desfăşurare a activităţii didactice.

Problematica integrării copiilor cu CES în învăţământul de masă aduce în discuţie conceptul de egalitate a şanselor. Prin egalitatea şanselor se înţelege acel proces prin care diversele sisteme ale societăţii şi mediului sunt puse la dispoziţia tuturor, în particular a persoanelor cu handicap.

Existenţa copiilor cu CES a pus în faţa învăţământului probleme dintre cele mai diverse, de la forme de organizare a activităţii, metodologia didactică, strategiile de evaluare, strategiile de predare/învăţare, modalităţi de diferenţiere a activităţii şi/sau a conţinuturilor învăţării, etc până la complexa problemă a segregării sau/şi integrării acestor copii în învăţământul de masă.

Progresele realizate de învăţământul integrat au generat o serie de controverse cu privire la avanatajele şi dezavantajele acestui tip de învăţământ. Argumentele viziunii moderne de „ educaţie pentru toţi copiii” consideră că numai în acest mod se adaptează şcoala normală la nevoile copilului şi nu e selecţionat un anume copil cu cerinţe speciale pentru un anumit tip de şcoală specializată.

Argumente pro educaţie incluzivă:

- pregătirea şi recuperarea copiilor deficienţi în instituţii speciale permite aplicarea unui program specializat, în funcţie de categoria deficienţei şi de nivelul vârstei cronologice şi mintale, existând astfel posibilitatea integrării ulterioare în mediul socio-profesional;
- doar învăţământul special poate funcţiona cu clase care au un efectiv restrâns de elevi, ceea ce permite organizarea activităţii în funcţie de particularităţile psiho-individuale ale copilului;
- învăţământul special românesc dispune de o serie de cadre didactice specializate, fie pe profilul pregătirii lor universitare, fie prin dobândirea unei experienţe în activitatea efectiv desfăşurată cu copii cu deficienţe;
- integraţi în învăţământul obişnuit, alături de copii normali, fără deficienţe, copiii deficienţi constituie ţinta unor atitudini negative din partea acestora, ceea ce poate duce la o autoizolare a lor, din ce în ce mai accentuată;
- într-o clasă cu 2-3 copii cu deficienţe, aceştia vor fi neglijaţi de către cadrele didactice, deoarece acestea nu au timpul necesar să se ocupe de ei în mod diferenţiat şi nici nu dispun de pregătirea didactică necesară pentru a le stimula activitatea.

Argumente contra educaţiei incluzive:

- plasamentul copilului într-un sistem social compus în mare măsură din indivizi având acelaşi handicap, ceea ce conduce la considerarea celorlalţi drept grup de referinţă;
- in mod deosebit, atunci când plasamentul este rezidenţial, presupune lipsa contactului cu grupurile de vârstă normale, cu toate consecinţele ce rezultă de aici pentru dezvoltarea psiho-socială;
- copiii segregaţi din cauza dizabilităţilor lor nu au şansa de a lega prietenii în cartierul în care locuiesc;
- este intuit stigmatul social;
- un mediu exagerat de protector devine periculos datorită vulnerabilităţii pe care o produce atunci când tinerii cu handicap sunt nevoiţi să-l părăsească;
- apar consecinţe negative asupra mediului şcolar generate de conflictele privind asumarea competenţelor din partea serviciilor sociale, a celor medicale sau a instituţiei de învăţământ special.

Şcoala incluzivă reprezintă un pas mai departe în procesul de permeabilizare şi eliminare treptată a barierelor educaţionale dintre copiii obişnuiţi şi cei cu diverse dizabilităţi.

Dreptul meu la educație

PUȘCAȘ IULIANA SIDONIA
BIBLIOTECAR
COLEGIUL NAȚIONAL „ANDREI MUREȘANU” DEJ

Accesul la educație este un drept al tuturor copiilor din întreaga lume.

Din păcate există multe țări în care accesul la educație este îngrădit, dar în țările în care acesta este asigurat prin constituție, noi, cei care lucrăm cu copiii, ar trebui să facem tot ceea ce ne stă în putință pentru a-l garanta și a-l face accesibil tuturor, fără discriminare. Aici apare sintagma de educația incluzivă, care presupune asigurarea condițiilor de învățare/educare tuturor elevilor unei școli, indiferent de mediul social din care provine, sau de problemele de sănătate pe care le-ar avea.

Educația cuprinde un sistem de valori pe care noi, educatorii, formatorii de caractere, trebuie să-l învățăm, să ni-l însușim și să-l transmitem mai departe. Literatura de specialitate distinge următoarele dimensiuni ale educației: intelectuală, morală, religioasă, tehnologică, estetică, fizică. Aceste dimensiuni sunt accesibile oricărui copil, depinde foarte mult de noi, adulții, să știm să îl îndrumăm și să-l orientăm. Tot mai mulți copii cu cerințe educaționale speciale sunt încadrați în școlile de masă, ceea ce este un lucru benefic pentru toți, deoarece așa ne însușim valorile de bază care ne ajută să trăim în bună comuniune cu societatea: empatia, toleranța, colaborarea, recunoașterea, acceptarea, validarea și valorizarea personalității umane. Acest lucru înseamnă implicare din partea tuturor: a elevilor fără astfel de cerințe pentru a combate marginalizarea, a-i învăța să accepte, coopereze, colaboreze, integreze; a celor cu cerințe speciale pentru a-i ajuta să lucreze cu colegii lor, dar, în primul rând, pentru a-i ajuta să se autoaprecieze, să se respecte pe ei înșiși; a profesorilor și a părinților.

În școală noastră ne place să vorbim despre comunitatea, familia în care sperăm noi, ne-am găsit locul. și dorim să le insuflăm și elevilor noștri acest concept de familie: cu toții –elevi, profesori, părinți – suntem o mare familie. Ca în orice familie apar diferențe de opinii, greutăți, piedici pe care trebuie să le rezolvăm împreună. Iar pentru asta este nevoie de cooperare, colaborare, toleranță, acceptare, ajutare.

Există și în școala noastră elevi cu CES și știu că nu e ușor nici pentru colegii și profesorii lor, dar nici pentru ei sau familiile lor. Cel puțin la început. Pentru a veni în sprijinul lor am conceput, alături de cadrele didactice din școală, câteva activități cu desfășurare periodică, care sper eu că sunt de folos pentru ambele părți. Aceste activități vizează în primul rând, creșterea activități care vizează dezvoltarea abilităților sociale și de relaționare, emoționale și de autocunoaștere, a încrederii în sine, dar și înțelegerea, aprofundarea conceptelor primite la calsă.

Și, bineînțeles, prin natura meseriei, mă ajut foarte mult de cărți.

O astfel de carte este „Minunea” a lui R.J. Palacio, carte pe care o recomand în fiecare an atât celor mici, cât și celor mari, din care putem învăța atât de multe. În această carte este vorba despre un băiat cu diferite afecțiuni, școlit acasă de către mama lui pentru a evita privirile oripilate ale celor din jur. La începutul clasei a 5-a, părinții hotărăsc că este timpul să se integreze în societate și îl înscriu la o școală normală. Bineînțeles că la început este primit cu reticență, ostilitate chiar, dar în decursul anului școlar, situația se schimbă și devine un copil încrezător, vesel, care reușește să se accepte pe el însuși și să se facă acceptat de ceilalți, ba mai mult, respectat, apreciat de elevi și profesori, cu mulți prieteni. Împreună cu doamna profesoară de română, am dezvoltat chiar un proiect pornind de la această carte. În primul rând, după ce o prezentăm succint, îi lăsăm pe copii să o citească, le recomandăm și vizionarea filmului împreună cu părinții, un film realizat foarte bine, iar apoi ne adunăm pentru a discuta subiectul și învățămintele care se pot trage din această carte. Am elaborat și un chestionar care vizează diferite aspecte de interes pentru noi, cum ar fi: boala, izolarea, bullyingul, violența, acceptarea, egalitatea de șanse, empatia, valorizarea, încrederea în sine, teme pe care le atingem pe rând, în diferite ateliere de lucru.

Pentru elevii cu deficiențe de auz, pentru o mai bună înțelegere a lecțiilor, vin în întâmpinare, punându-le la dispoziție albume, enciclopedii care tratează lecțiile predate la clasă (ex. istorie, geografie, biologie), picturi realizate de diferiți artiști pe care să-i poată încadra mai ușor în curente și epoci diferite. Îmbinarea tehnicilor de studiu – în acest caz vizualul cu auditivul – ajută la reținerea și înțelegerea mai ușoară a conceptelor.

Elevii noștri sunt încurajați să participe activ la diferitele activități și cluburi (club de lectură, club de pictură) ce se desfășoară în școală. Fiecare are o pasiune, un talent o înclinație spre un domeniu, trebuie doar încurajat să se autoanalizeze și să se implice. Și pentru că mă ocup de redactarea revistei școlii, i-am invitat să mă ajute la corectarea textelor și aranjarea paginației și chiar să contribuie cu desene proprii.

Așa cum spuneam și la început, fiecare individ al societății are dreptul la educație, iar noi suntem cei care trebuie să ne asigurăm că acest drept este garantat și satisfăcut, astfel încât nimeni să nu se simtă marginalizat, lăsat în afara sistemului.

Bibliografie:

Jurcău, N., Pedagogie școlară, Cluj-Napoca, UTPRESS, 2009

Salade, D., Dimensiuni ale educației, București, EDP, 1998

http://dppd.ulbsibiu.ro/ro/cadre_didactice/adriana_nicu/cursuri/Pedagogie%201_curs_4_Dimensiunile%20educatiei.pdf

https://cjraetl.ro/educatia-incluziva-si-copiii-cu-ces-proiect-105934/

STRATEGII EDUCAȚIONALE PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL INCLUZIV

Prof. RADU IOANA
C.S.E.I. MIHĂLCENI

„Sunt persoane care ne vorbesc şi pe care nici măcar nu le ascultăm; sunt persoane care ne rănesc, dar nu lasă nicio urmă; dar există şi persoane care apar pur şi simplu în viaţa noastră şi ne marchează pentru totdeauna.” Cecilia Meireles

Toti copiii au dreptul de a fi educaţi împreună, oricare ar fi dizabilitatea/ handicapul sau dificultăţile de învăţare. Educaţia integrată este un drept pentru respectarea căruia este nevoie de o educaţie bună şi de bunul simţ social.

Incluziunea este înțeleasă ca o mișcare spre extinderea scopului și rolului școlii obișnuite, de transformare a acesteia, pentru a putea răspunde unei mari diversități de copii.

Educația incluzivă – componentă a paradigmei educație pentru toți – proiectează un nou tip de școală: comprehensivă (cuprinzătoare, care nu selectează și nu exclude), care realizează co-educația, care este deschisă, tolerantă, prietenoasă și democratică, care este mai naturală prin eterogenitatea ei. Școala incluzivă valorizează și include pe toți copiii, adaptându-se ea însăși la diversitatea de cerințe educaționale speciale, la particularitățile de dezvoltare și învățare ale fiecărui copil.

Un factor important în asistența copiilor cu CES îl constituie identificarea celor mai adecvate strategii educaționale. Este necesar ca specialiştii în domeniu să cunoască clasificarea tehnologiilor didactice, modalitățile de adecvare a acestora la necesitățile copiilor, să monitorizeze şi să estimeze impactul utilizării unei anumite metode/procedee în lucrul cu copilul şi, respectiv, să decidă care sunt cele mai relevante, mai eficiente, pentru a le promova în activitățile de incluziune educațională. Metodele utilizate în procesul educational, în general, şi cele selectate pentru asistența individualizată a copiilor cu CES, în particular, trebuie să aibă un caracter funcțional, să se bazeze pe buna cunoaştere a particularităților de dezvoltare a copilului, să fie orientate spre asigurarea progresului în era tehnologiilor informaționale. Tot mai mult se utilizează metodele educaționale moderne, prin accesarea variatelor procedee de utilizare a tehnologiilor informaționale de comunicare (TIC). Softurile educaționale, utilizate cu măiestrie de tot mai multe cadre didactice, devin tot mai atractive în actul învățării şi al evaluării

progresului copiilor. Este important a utiliza tehnologiile educaționale într-o manieră flexibilă, prin adecvarea/adaptarea acestora la necesitățile copilului. Modalitățile de adaptare a tehnologiilor şi materialelor didactice, suplimentate cu bunele practici şi abordare creativă, vor asigura succesul în asistența copiilor cu CES.

Deși, în ansamblu, educația incluzivă se referă la toți copiii, categoria celor cu CES necesită atitudini specifice, individualizate, potrivit cărora tehnologiile aplicate în organizarea și realizarea propriu-zisă a procesului educațional se vor întemeia pe următoarele abordări: învățarea interactivă; negocierea obiectivelor; demonstrația, aplicația și conexiunea inversă; evaluarea continuă ca răspuns al învățării; sprijin pentru elevi și profesori.

Invățarea interactivă se bazează pe strategii care pun accentul pe relațiile dintre copii și pe relația profesorului cu copiii în cadrul procesului de învățare. Elevii învață: să asculte; să negocieze; să coopereze; să se exprime prin modalități variate; să însușească roluri și responsabilități; să se cunoască pe ei înșiși, făcând apel la experiența anterioară pe care o compară cu a altora. Demonstrația, aplicația și conexiunea inversă (feedbackul) țin de metodele clasice de predare-învățare-evaluare și se referă, respectiv, la: facilitarea asimilării materiei de studiu prin demonstrarea celor predate; aplicarea cunoștințelor, exemplificarea cu situații reale din viață, care fac apel la experiența celui ce învață; răspunsul prin conexiune inversă la cele învățate. Procesul de învățare, în general, și în cazul elevilor cu CES, în particular, este mai eficient și mai accesibil, dacă informațiile prezentate sunt demonstrate și aplicate în situații reale din viață, existând și un feedback continuu pe parcurs.

Metoda demonstrației este una care se pretează foarte bine procesului educațional incluziv. În literatura de specialitate se vorbește despre cinci forme, relativ distincte, ale demonstrației, în funcție de mijloacele pe care se bazează fiecare: demonstrația cu obiecte în stare naturală; demonstrația cu acțiuni; demonstrația cu substitutele fenomenelor, acțiunilor; demonstrația de tip combinat; demonstrația cu mijloace tehnice. Demonstrația cu obiecte folosește, pe cât e posibil, drept sursă principală a informării elevilor, obiecte naturale care fac parte din contextul de existență al acestora: obiecte menajere, plante, substanțe chimice, roci, semințe etc. Ca și alternativă acceptabilă, în aceeași categorie se pot înscrie obiectele în forma lor artificială (de ex., la disciplina Științe – ierbare, plante presate, insecte etc.) Demonstrația cu substitute, bazată pe înlocuirea obiectelor naturale cu materiale confecționate sau preparate, este foarte răspândită, deoarece oferă oportunități mai la îndemâna cadrelor didactice. Substitutele

redau fidel sau convențional obiectele sau fenomenele demonstrate în procesul predării. Există o mare varietate de astfel de substitute, cel mai frecvent aplicate fiind modelele, desenele, mulajele, hărțile, fotografiile etc.

Demonstrația combinată, deși este evidențiată în literatura de specialitate drept tip distinct al metodei în cauză, poate înlocui orice fel de demonstrație, deoarece în practica pedagogică niciuna dintre variantele acestei forme nu se întâlnește în formă „pură", ci reunește câte ceva din celelate. Totuși, specialiștii consideră existența anumitor combinații ce apar în forme constante, și anume: demonstrația prin experiențe și demonstrația prin desen didactic. Prima se referă la demonstrația cu obiecte și demonstrația cu acțiuni; cea de-a doua reprezintă efectuarea desenului de către cadrul didactic în fața elevilor, combinații fiind între o acțiune (a desena) și un substitut (desenul care rezultă).

O metodă care se distinge net de cele menționate mai sus este demonstrația cu mijloace tehnice. În timp, mijloacele tehnice au fost grupate în câteva categorii (audio, video, audiovizuale) și au evoluat concomitent cu evoluția tehnicii, în general. Cele mai noi achiziții la acest compartiment sunt softurile educaționale aplicate tot mai frecvent în ultimii ani. În procesul incluziunii școlare a copiilor cu CES este important să se acorde atenție acțiunilor de sprijin. Pot fi delimitate patru arii asupra cărora se vor concentra decidenții educaționali în proiectarea și realizarea acțiunilor de sprijin: instituirea și acordarea suportului educațional elevilor care prezintă dificultăți de învățare; aplicarea strategiilor și materialelor didactice adaptate; asigurarea profesorilor cu resurse necesare suportului educațional; implicarea specialiștilor indicați pentru acordarea sprijinului necesar elevilor și profesorilor.

Modificarea practicii de predare-învățare-evaluare și de management al clasei de elevi în care sunt incluși copii cu CES vizează nu doar o schimbare de strategie didactică și de adaptare a procesului educațional la cerințele educaționale speciale ale copilului, ci și una de comportament didactic. În primul caz, este vorba de proiectarea și realizarea unui proces educațional diferențiat, centrat cu adevărat pe necesitățile și capacitățile de învățare ale fiecărui copil, în care cadrul didactic se angajează să lucreze în cooperare cu alții (cu cadrul didactic de sprijin, cu părinții etc.) și să respecte în cadrul acestui proces principiile educației incluzive: accesul egal la educație, non-discriminare, individualizare, abilitare (reabilitarea, readaptarea) etc. În al doilea rând, schimbarea de comportament în clasă vizează atât cadrul didactic, cât și elevii. Elevii

trebuie ajutați să se acomodeze la cerințele educației incluzive, adică să accepte diversitatea, să colaboreze, să se respecte și să se ajute reciproc, să dea dovadă de toleranță etc.

Educația incluzivă este centrată pe toți elevii și pe fiecare în parte. Misiunea profesorului este de a cunoaște identitatea fiecărui elev și de a o valoriza în cadrul procesului instructiv-educativ. Profesorii din cadrul şcolii incluzive trebuie încurajați să adopte practici moderne în cadrul orelor de curs, să se autoperfecţioneze în permanenţă în ceea ce priveşte lucrul cu copiii cu CES, să-i determine pe copiii fără probleme să-i accepte şi să-i ajute pe aşa colegi, fără a-i ridiculiza sau exclude. Cadrul didactic trebuie să stabilească foarte clar cum și cât timp va antrena copiii cu CES în activitate, ce sarcini didactice le va propune pentru ca aceștia să participe alături de ceilalți în procesul de învățare. Elevul cu CES trebuie să fie inclus pe parcursul orei în activitățile frontale, precum și în activitățile de grup. La anumite etape ale lecției poate primi sarcini individualizate, inclusiv de evaluare. În cazul în care copilul cu nevoi speciale este „supraîncărcat" doar cu sarcini pe care trebuie să le rezolve de sine stătător sau cu susținerea cadrului didactic de sprijin și nu ia parte la activitățile frontale sau de grup desfășurate în clasă, incluziunea educațională și socială a copilului nu are loc.

Pentru organizarea eficientă a instruirii/educației copiilor cu nevoi speciale, cadrele didactice trebuie să posede o pregatire specială, deoarece de ele depinde, în ultimă instanță și în masură decisivă, succesul în acest proces. În plus, nu este suficient ca un cadru didactic antrenat în activitatea instructiv-educativă cu această categorie de copii sa fie un bun profesionist. Mai presus de toate, el trebuie sa fie un om deosebit, înzestrat cu calitați alese, precum generozitatea, spiritul de sacrificiu, rabdarea, iubirea fața de oameni, dorința și aptitudinile de a învața pe parcursul întregii vieți etc.

Cunoaşterea strategiilor educaţiei integrate este indispensabilă oricărui cadru didactic, care vrea să-şi asume responsabilitatea de a răspunde tuturor exigenţelor şi cerinţelor educative ale diverşilor elevi, care le calcă pragul clasei cu speranţa reuşitei.

Bibliografie:

- Gherguţ A., *Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale. Strategii diferenţiate şi incluzive în educaţie*, Editura Polirom, Iaşi, 2006
- Hudițeanu A., *Introducere în psihologia educației*, Editura Psihomedia, Sibiu, 2002
- Ungureanu, Dorel, *Educaţia integrată şi şcoala inclusivă*, Editura de Vest, Timişoara, 2000
- Vrăsmaş T., *Învăţământul integrat şi/sau incluziv pentru copiii cu cerinţe educative speciale*, Editura Aramis, Bucureşti, 2001

Rolul catastrofării în anxietatea faţă de testare la elevii obișnuiți și cei cu CES

Prof. Raluca Mărginean, Liceul de Muzică ”Tudor Jarda”, Bistrița

Delimitări conceptuale

Termenul de „catastrofare” a fost utilizat pentru prima dată de Albert Ellis, în 1962. **Catastrofarea** este un gând iraţional compus din două părţi: 1. Prezicerea unui rezultat negativ plus grijile exagerate aferente (întâmplarea pare mult mai „rea” decât este în realitate) 2. Tragerea unor concluzii că dacă s-ar întâmpla să avem un rezultat negativ, ar fi o catastrofă. Ultimul element are o puternică legătură cu profeţia autoîmplinită: atunci când credem că ceva va merge rău, vom face ca acel lucru să meargă rău. În continuare, atunci când ne simţim ameninţaţi sau în pericol poate apărea **anxietatea** sau o succesiune de modificări cognitive (catastrofare), emoţionale (teamă, nelinişte), fiziologice (modificarea ritmului cardiac, puseuri, gol în stomac), comportamentale (evitare, fugă, procrastinare) menite să ne ajute să facem faţă ameninţărilor. Toate aceste simptome formează anxietatea, acea tulburare mintală în care individul se simte copleşit de evenimentele externe, în care grijile sau frica ies de sub control, în care simte că pierde controlul deoarece simbolurile pe care le folosea pentru a evalua mediul înconjurător nu mai corespund (Goldstein, 1993).

Suntem membrii unei culturi aspiraţionale. Visăm, dorim, sperăm, încercăm. Nu întotdeauna realizăm ceea ce sperăm. Astfel, atunci când apare nesiguranţa cu privire la ce se va întâmpla, dacă şi când se va întâmpla, precum şi ce poate fi făcut , catastrofarea devine singura opţiune. Imaginaţia catastrofică, oribilizarea şi teribilizarea nu au limite: „Şi dacă...?”. Catastrofarea se **clasifică** în:

a). Catastrofare cauzală (se construieşte pe relaţia cauză-efect, „Deoarece superiorii mei cred că sunt incompetent, mă vor concedia.”)

b). Catastrofare asociativă („Voi avea nota 4 la acest examen şi îmi voi dezamăgi profesorii, aşa cum mi-am dezamăgit părinţii când nu am primit bursa şi pe prietena mea când am întârziat la petrecerea de ziua ei.”) (Sweet, 2015)

Cercetători ai căror studii s-au centrat pe durerile cronice, au prezentat cele **trei mecanisme relaţionate cu catastrofarea**, mecanisme care reduc din calitatea vieţii, diminuează oportunităţile şi relaţiile deoarece paralizează persoana într-o stare de predicţii negative:

1. **Ruminarea** (meditarea excesivă la gândul iraţional). Cogniţiile iraţionale sunt rezultatul unui proces adaptativ (David, 2003; Benga şi Rusu, 2007). Mii de ani, specia noastră s-a adaptat la un mediu în care trebuia să găsească rapid hrană şi adăpost şi în care, culmea, stilul iraţional era adaptativ: un stil catastrofic de gândire proteja, creând un individ vigilent, gata să reacţioneze la pericolele iminente, reale sau imaginare. Practic, ne-am format ca indivizi predispuşi la iraţionalitate. Doar de câteva mii de ani, iraţionalitatea pare a nu mai fi o opţiune, deoarece mediul nu mai este unul ameninţător fizic.

2. **Mărirea, amplificarea** efectelor negative prezise. Iraţionalitatea se referă la faptul că oricât de sever ar fi un eveniment negativ, a-l evalua ca fiind cel mai rău lucru care ţi se poate întâmpla este eronat şi nefuncţional (David, 2012).
3. **Neajutorarea** sau comportamentul ca şi cum am fi incapabili să schimbăm gândurile iraţionale catastrofice. Când oamenii simt că nu au control asupra situaţiei, că nu pot contracara gândurile catastrofice, se comportă într-o manieră neajutorată. Neajutorarea învăţată (Seligman& Maier, 1967) duce la sentimentul că simptomele sunt în afara controlului direct al persoanei şi că inacţiunea este singura soluţie.

Într-o cercetare centrată pe psihologia poporului român, Daniel David (2015) arată cum catastrofarea americanilor este mai puternică decât cea a românilor cu referire la realizare, confort şi aprobare. Scorurile românilor referitoare la catastrofare sunt similare cu cele ale indienilor şi ale locuitorilor din Costa Rica.

Cerinţele speciale determină măsuri educative speciale, antrenate şi structurate la nivelul procesului de învăţare şi predare. Cerinţele educative speciale derivă din dizabilităţi, deficienţe, boli sau deprivări de ordin socio-cultural. Conceptul de cerinţe educative speciale (CES) corespunde, deci, unei abordări care postulează ideea că fiecare este unic, identifică faptul că orice copil poate învăţa, valorizează unicitatea tipului de învăţare determinate de particularităţile individuale, cultivă diversitatea copiilor ca un mijloc de învăţare care sprijină şi întăreşte învăţarea dacă este folosită adecvat (prin curriculum).

Rolul catastrofării în anxietatea faţă de testare

Anxietatea faţă de testare (teste, lucrări de control, teze, examene, concursuri şcolare, etc.) este o variabilă specifică mediului academic şi prezentă la mulţi elevi sau dintre studenţi. Astfel, în 2006, aproximativ 30 % dintre toţi elevii şi studenţii americani sufereau de un anumit nivel al anxietăţii faţă de testare (Moore, 2006). Anxietatea de testare este un concept al cărui conţinut se referă la prezenţa la unii dintre elevii sau dintre studenţii aflaţi într-o situaţie de examinare a unui cortegiu de răspunsuri fiziologice, cognitive, emoţionale şi comportamentale disfuncţionale (Hall, 2005). Aceste răspunsuri acompaniază teama cu privire la posibilele consecinţe negative ale eşecului şi deci, catastrofare prin ruminare şi amplificare (“Şi dacă voi cădea acest examen?”).

Aceste interferenţe conduc la obţinerea unei performanţe, care nu reflectă nivelul real al inteligenţei persoanei sau eforturile pe care aceasta le-a făcut în vederea pregătirii pentru test/examen. Se creează, astfel, un **cerc vicios, în care anxietatea faţă de testare conduce la performanţe slabe**, iar acestea, la rândul lor, întăresc anxietatea (Robu, 2009). Primii autori care au vorbit despre componentele anxietăţii faţă de testare au fost Liebert şi Morris (1967), identificând două dimensiuni ale reacţiilor specifice anxietăţii faţă de testare:

- **îngrijorare** (ansamblu de preocupări cognitive legate de consecinţele unui posibil eşec, autoevaluare negativă, în care elementele catastrofării: ruminarea, amplificarea şi neajutorarea se pot manifesta)

- **emotivitate** (ansamblu de reacţii fiziologice, având la bază activarea sistemului nervos autonom în faţa unui stimul stresant: teama de greşeli, arousal automat, teama de evaluare negativă) (apud Spielberger, 1980; Stöber şi Pekrun, 2004).

Cogniţiile negative cu privire la eşec se bazează şi pe performanţele pe care individul le-a obţinut în trecut. Individul anxios nu are încredere în propriile competenţe, se gândeşte că ceilalţi sunt mult mai pregătiţi decât el pentru testare (ruminează şi amplifică) şi se poate percepe ca fiind mai vulnerabil decât alţii în faţa eşecului, deci **frecvent va catastrofiza**. În cazul elevilor cu C.E.S. trebuie insistat mai mult pe „a face" decât pe „a şti", mai ales că de multe ori aceştia imită sau reproduc ceea ce văd şi aud. În anumite ţări (SUA, Marea Britanie, Spania, Estonia, Slovenia, Israel etc) conceptul de CES se referă şi la copiii supradotaţi sau excepţionali. La noi în ţară, Legea Învăţământului (84/1995) şi amendamentele ulterioare utilizează conceptul de CES, alternativ şi/sau echivalent cu cele de deficienţă si handicap. Din punct de vedere statistic, dacă copiii cu dizabilităţi (intelectuale, fizice, vizuale şi auditive) reprezintă între 2-5% dintr-o populaţie şcolară, copiii cu CES, sunt mult mai numeroşi, variind în unele ţări (SUA, Anglia, Danemarca) între 10-20% din populaţia şcolară.

Lyons& Beilock (2012) au prezentat o cercetare care aproape că exonerează de vină pe cei care nu reuşesc să atingă nici măcar un nivel minimal la probele de matematică şi care sunt anxioşi în faţa testelor de matematică. În această cercetare, au demonstrat că **grijile** pe care elevii şi le fac despre performanţele lor matematice înaintea unui test şi anticiparea testului sunt **corelate pozitiv cu cortexurile insulare** (regiuni ale creierului în care se proiectează durerea). Simpla anticipare a testului de matematică induce durere neurală. La prima vedere, spun cercetătorii, am considera că orice durere asociată cu anxietatea faţă de evaluarea matematică s-ar produce în timpul testului de matematică, însă matematica este o invenţie culturală recentă pe scara evolutivă a omului. Ca urmare, pare improbabil ca durerile înregistrate in zona cortexurilor insulare să fi evoluat recent, singura explicaţie ar fi că relaţia durere-matematică ar fi mediată de grijile (interpretările inerente sau anticipările realizate de individ) pe care ni le facem în legătură cu matematica. Deci, catastrofarea (cu latura ei ruminativă) poate induce durere neurală şi ulterior anxietate faţă de performanţă.

Interesant este faptul că cercetările referitoare la performanţele academice la matematică şi anxietate au fost realizate şi la nivel cultural. În 2009, Lee a arătat cum cultura din care provine elevul influenţează percepţia asupra rezultatelor la matematică: în America de Nord şi Europa de Vest, studenţii cu rezultate bune la matematică manifestă niveluri scăzute de anxietate spre deosebire de cei din ţările asiatice unde s-au dat probe PISA şi în care studenţii cu rezultate bune la matematică manifestau niveluri crescute de anxietate faţă de această disciplină. Ca o continuare, Bensoussan a arătat într-un articol din 2012, că profesorii care doresc să comunice cu elevii cu anxietate de performanţă, înspre a-i motiva să îşi îmbunătăţească rezultatele, pot ajuta elevii să-şi reducă nivelurile toxice de anxietate pe care le resimt. S-a descoperit chiar şi faptul că testele cu întrebări aranjate de la uşor la greu sunt cele care avantajează cel mai mult un student anxios (Chen, 2012). Deci, anxietatea poate afecta atât studenţii cu rezultate bune la învăţătură, cât şi pe cei cu rezultate slabe, însă îi afectează cu precădere pe cei cu dificultăţi de învăţare (Bensoussan, 2012).

Cu toate acestea, **anxietatea nu are doar aspecte negative**. Fără anxietatea de performanţă, majorităţii dintre noi i-ar lipsi motivaţia. O cantitate moderată de anxietate ajută la obţinerea unor performanţe academice (Yerkes& Dodson, 1908), aşa cum o cantitate moderată de ruminare, poate proteja individul de anumite pericole. Dar, cu cât performanţele academice ale unui elev sau student se diminuează, cu atât nivelul de anxietate legat de anumite sarcini de

învăţare/ evaluare creşte (Huberty, 2012). Studenţii care se vor simţi în controlul situaţiei, realizând atribuiri interne ale succesului vor obţine mai uşor performanţe decât cei care vor realiza atribuiri externe (Lim, 2007). De asemenea, cei care nu reuşesc să ţină în frâu gândurile iraţionale de catastrofare au şanse mai mare să dezvolte o depresie (Huberty, 2009). Partea cea mai interesantă a cercetării realizate de Huberty este **corelaţia puternică dintre anxietatea de evaluare şi dialogul interior al studentului**, din timpul probei de evaluare. Studenţii care se gândesc la subiecte care nu au legătură cu testul (spre exemplu catastrofează asociativ), au şanse mai mari la performanţe scăzute.

Într-o societate în plină schimbare şi centrare pe competenţe, reducerea anxietăţii faţă de testare presupune creşterea nivelului academic al elevilor şi studenţilor. Mulţi dintre aceştia trăiesc stări de frică în timpul examenelor deoarece nu doresc ca ceilalţi (colegi, părinţi sau profesori) să vadă cât de greu le este. Ajutându-i să înţeleagă procesul de învăţare, să pună stăpânire pe situaţia de evaluare, părinţii şi profesorii îi pot ajuta să-şi reducă nivelul toxnic de anxietate, între anxietatea faţă de testare şi performanţele academice existând o corelaţie negativă- când un factor creşte, celălalt scade).

Bibliografie

Clarke H., (2013) Gabapentin reduces preoperative anxiety and pain catastrophizing in highly anxious patients prior to major surgery: a blinded randomized placebo-controlled trial, Reports of Original Investigations, 60:432–443

David, D., (2015) Psihologia poporului roman, Iaşi: Polirom

Eccleston, C., Fisher, E. A., Vervoort, T. and Crombez, G. (2012) Worry and catastrophizing about pain in youth: a re-appraisal, Pain, 153 (8). pp. 1560-1562.

Moix J., (2011) Catastrophizing, State Anxiety, Anger, and Depressive Symptoms Do Not Correlate with Disability when Variations of Trait Anxiety Are Taken into Account. A Study of Chronic Low

Back Pain Patients Treated in Spanish Pain, *Pain Medicine 12: 1008–1017*

Nadeem, M., (2012) Impact of Anxiety on the Academic Achievement of Students Having Different Mental Abilities, International Online Journal of Educational Sciences, 2012, 4 (3), 519-528

Lyons M. I, Beilock L. S., (2012) When Math Hurts: Math Anxiety Predicts Pain Network Activation in Anticipation of Doing Math, PLOS

Webografie

Verza E., Păun E., coord., Educaţia integrată a copiilor cu handicap,Bucureşti, Asociaţia RENICO, UNICEF, 1998, p.14;

Vrăsmaş E., Educaţia copiilor cu cerinţe educative speciale, Bucureşti, Ed. Credis, 2007, p.38 – 41.

http://www.plosone.org/article/fetchObject.action?uri=info:doi/10.1371/journal.pone.0048076&representation=PDF

https://clinicaalegria.ro/cerinte-educative-educationale-speciale/

http://www.agendainvatatorului.ro/atasamente/Ghid%20de%20Predare%20Invatare%20pentru%20Copiii%20cu%20CES.pdf

INTERDISCIPLINARITATEA, CONCEPT-CHEIE AL ÎNVĂŢĂMÂNTULUI ROMÂNESC

Prof.înv.primar: Stancu Aurelia- Georgeta
Şcoala Gimnazială „Constantin Brâncoveanu" Slatina

Interdisciplinaritatea se referă la transferul metodelor dintr-o disciplină într-alta, transfer cu grade diferite de implicare sau finalizare. Ea apare ca necesitate a depăşirii limitelor creatoare de cunoaştere, care au pus graniţe artificiale între diferite domenii ale ei. Argumentul care pledează pentru interdisciplinaritate constă în aceea că oferă o imagine integrată a lucrurilor care sunt analizate separat. Predarea interdisciplinară pune accent simultan pe aspectele multiple ale dezvoltării copilului: intelectuală, emoţională, socială, fizică şi estetică. Interdisciplinaritatea asigură formarea sistematică şi pogresivă a unei culturi comunicative necesare elevului în învăţare, pentru interrelaţionarea cu semenii, pentru parcurgeea cu succes a treptelor următoare în învăţare, pentru învăţarea permanentă.

În procesul de învăţământ se regăsesc demersuri interdisciplinare la nivelul corelaţiilor minimale obligatorii, sugerate chiar de planul de învăţământ sau de programele disciplinelor sau ariilor curriculare. Legătura dintre discipline se poate realiza la nivelul conţinuturilor, obiectivelor, dar se creează şi un mediu propice pentru ca fiecare elev să se exprime liber, să-şi dea frâu liber sentimentelor, să lucreze în echipă, individual.
Abordarea interdisciplinară porneşte de la ideea că nicio disciplină de învăţământ nu constituie un domeniu închis, ci se pot stabili legături între discipline.

Învăţământul modern îşi pierde treptat caracterul reproductiv, orientat spre însuşirea de cunoştinţe, devenind din ce în ce mai creativ şi activ, centrându-se pe dezvoltarea competenţelor. Teoriile actuale ale personalităţii arată că nu există om fără calităţi.
Pedagogia modernă a demonstrat eficienţa utilizării metodelor interactive la lecţie (conversaţia euristică, problematizarea, demonstraţia, jocul de rol, dezbaterea, metode şi tehnici de lucru individual sau pe echipe). Educatorul trebuie să îşi adapteze conţinuturile la specificul educatului şi să găsească cele mai bune metode de valorificare a acestuia. Este un proces dificil dar merită a fi realizat pentru că cel mai important lucru în procesul instructiv-educativ este să contribui la dezvoltarea educatului şi să obţii tot ce este mai bun la el. (Goodson, 1994)

Societatea în care trăim şi în care vor trăi copiii pe care îi pregătim are nevoie de oameni care să gândească interdisciplinar, care să treacă cu uşurinţă de la un domeniu la altul Un învăţământ interdisciplinar poate să-i ajute pe copii să dobândească o privire de ansamblu asupra vieţii şi universului, să asimileze mai temeinic valorile fundamentale şi să distingă mai uşor scopurile de mijloace.

Corelarea cunoştinţelor de la diferitele obiecte de învăţământ contribuie substanţial la realizarea educaţiei elevilor, la formarea şi dezvoltarea flexibilităţii gândirii, a capacitaţii lor de a aplica cunoştinţele în practică.Ea fixează şi sistematizează mai bine cunoştinţele, o disciplină o ajută pe cealaltă să fie mai bine însuşită.Posibilităţile de corelare a cunoştinţelor dintre diferitele obiecte de învăţământ sunt nelimitate. În înfăptuirea unui învăţământ modern, formativ, predarea – învăţarea interdisciplinară este o condiţie importantă.
În învăţământul preuniversitar, (conform lui Văideanu, 1988) se pot identifica trei direcţii ale interdisciplinarităţii :

1. la nivel de autori de planuri, programe, manuale şcolare, teste sau fişe de evaluare;
2. puncte de intrare accesibile profesorilor în cadrul proceselor de predare – evaluare (în acest caz programele rămân neschimbate);
3. prin intermediul activităţilor nonformale sau extraşcolare

Formarea experienţei şi dezvoltarea competenţelor nu trebuie să fie doar obiective scrise pe

hârtie. Dascălilor le revine misiunea de a forma aceste competențe, de a şti cum să le implementeze în activitatea zilnică de predare, învăţare şi evaluare, de a descoperi valorile ce se ascund în fiecare din elevii noștri. Reușita va depinde mult de calitatea actului didactic și a parteneriatului educator-educat. Un curriculum centrat pe nevoile, posibilităţile, pe ritmul, rolurile şi demersurile celui care învaţă ar putea reprezenta cadrul integrator care va înlocui curriculumul centrat pe disciplinele de învăţământ.

Bibliografie

1. Pălăşan, Toader; Crocnan, Daniel Ovidiu; Huţanu, Elena - Interdisciplinaritatea şi integrare – o nouă abordare a ştiinţelor în învăţământul preuniversitar, în Revista Formarea continuă a C.N.F.P. din învăţământul preuniversitar, Bucureşti, 2003
2. Cucoş, Constantin. (1996). Pedagogie. Iaşi: Editura Polirom, pag.77-79;
3. Ionescu, Miron si Radu, Ioan. (2001).Didactica modernă. Cluj-Napoca: Editura Dacia, pag.113-114, 153-157;
5. Ciolan Lucian. (2008). Invatarea integrata, Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar. Iaşi: Editura Polirom, pag. 125-1

Educaţia pentru nondiscriminarea copiilor cu CES

BÂRDAHAN ALINA ELENA
Școala Gimn. „Ștefan cel Mare„ Mastacăn

“Eu sunt copilul. Tu ţii în mâinile tale destinul meu. Tu determini în cea mai mare măsură dacă voi reuşi sau voi eşua în viaţă”

Sunt cuvinte care ar trebui să ne urmărească toată viaţa. Da, eu cel matur, indiferent ce hram port şi de unde vin, îmi asum o foarte mare responsabilitate faţă de o viaţă de om, în momentul în care am devenit părinte sau educator. Dacă unii sunt mai puţin conştienţi de acest lucru, înseamnă că undeva, în trecutul lor, în copilăria lor au avut parte de aceeaşi inconştienţă din partea adulţilor din jur. Acesta este un lanţ al slăbiciunilor pe care mulţi dintre noi ar putea să-l rupă, doar dacă ar vrea, doar dacă ar fi mai atenţi la cei din jurul lor, la sufletele nevinovate, “condamnate” la un alt mers al dezvoltării personalităţii lor, în toată plenitudinea sa. Da, este vorba de copiii cu cerinţe educative speciale. Oare cu ce au greşit aceşti copii şi în faţa cui, de am ajuns să nici nu-i observăm, noi, cei din “alte sfere” ? Suntem, oare, destul de convinşi sau de în cunoştinţă de cauză că aceste “cerinţe educaţionale speciale” pot reieşi nu numai dintr-o deficienţă biologică ci, mai ales din experienţele neplăcute, anterioare, ale copilului, din problemele sociale ale familiilor acestora? Răspunsul nu poate veni decât din modul de implicare al membrilor societăţii şi comunităţii, pentru integrarea acestor copii în societate. Acesta ar putea fi examenul nostru civic, al faptului că ne pasă de cei cărora le-am dat viaţă şi că nu ajunge atât… pentru a-i da societăţii ca oameni integri.

Uităm adesea că NE NAŞTEM CU DREPTURI EGALE şi că doar ŞANSELE NU SUNT EGALE!

Cu cât mai devreme vom conştientiza acest aspect, adică, cu cât mai de timpuriu, cu atât şansele pentru copiii aflaţi în situaţii de instituţionalizare vor fi mai multe şi mai mari, pentru că, încă, segregarea şi marginalizarea nu sunt atât de prezente şi infiltrate în viaţa lor. Influenţa “izolării” copiilor cu CES asupra dezvoltării personalităţii lor este negativă pentru că, ştim foarte bine că dezvoltarea personalităţii copilului este într-o relaţie strânsă cu mediul, acesta determinând vectorul, direcţia drumului dezvoltării acestuia.

Să nu uităm că şi confortul psihologic oferit de mediu este determinant într-o evoluţie sau alta a formării şi dezvoltării personalităţii umane.

Nu putem face abstracţie de faptul că avem şi copii instituţionalizaţi. Este o realitate. Important este să dorim să ne schimbăm atitudinea vizavi de aceştia, să înţelegem ce rol important avem, noi, cei care suntem privilegiaţi să creştem şi să educăm copii fără asemenea probleme, chiar şi faţă de

aceşti copii. Rolul nostru este de a participa efectiv la schimbarea mentalităţii societăţii, oferind informaţii şi practici ancorate în realitate. Trebuie să găsim diverse modalităţi de integrare socială activă a acestor copii, pentru a diminua factorii care duc la o instabilitate emoţională, la un limbaj dezvoltat insuficient, la un comportament dificil şi să determinăm un echilibru emoţional, încredere în cei apropiaţi pentru a putea relaţiona mai uşor, să participăm la formarea deprinderilor necesare vieţii în colectivitate. Nu numai şcoala are obligaţia şi menirea de a influenţa în bine bunul mers al dezvoltării acestor copii. Câţi dintre noi îşi dau seama că aceşti copii au – pe lânga problemele similare cu ale unui copil obişnuit – şi problemele specifice situaţiei care a determinat instituţionalizarea lor? Rezolvarea acestor probleme necesită o tratare individuală prin activităţi de corecţie şi de recuperare şi prin includerea copilului în sistemul educaţional obişnuit.

Toate acestea nu cer un efort atât de mare din partea noastră, DAR, tratarea lor cu nepăsare sau indiferenţă, sau şi mai rău, excluderea acestei realităţi din sfera preocupărilor noastre, poate duce la nedezvoltarea celorlalte procese psihice şi a personalităţii acestor copii, în definitiv. Copiii cu CES demonstrează un nivel scăzut de adaptare şcolară, lipsa deprinderilor de viaţă, lipsa de iniţiative, instabilitatea atenţiei, autocontrolul nedezvoltat. Dacă nu din alte motive, atunci, măcar din spirit civic ar trebui să le dăm atenţia cuvenită.

Mediul social este o şansă! Instituţionalizarea nu este o sentinţă!

Neimplicarea noastră, a celor din jur este o sentinţă mai periculoasă - şi cu o bataie mai lungă în viitor - decât orice predispoziţie biologică sau socială!

Să ne bucurăm, aşadar, de ceea ce avem, dar să nu uităm de cei mai trişti ca noi!

EDUCAȚIA ȘI ȘCOALA INCLUZIVĂ

DRĂGUȘ IOANA GABRIELA-CENTRUL ȘCOLAR DE ED.INCLUZIVĂ NR.1 BISTRIȚA/ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.1 BISTRIȚA

Lumea contemporană este tot mai dinamică, influenţând politicul, economicul, socialul. Printre primele sectoare sociale afectate de aceste schimbări de durată a fost şi rămâne învăţământul, îndeosebi cel pentru copiii cu cerinţe educaţionale speciale

Educaţia incluzivă este un proces complex, de durată, care necesită analize, schimbări şi construcţii continue pentru a realiza politici şi practici incluzive şi a asigura bazele unei culturi incluzive. Înţelegerea educaţiei incluzive nu poate fi realizată fără o schimbare a percepţiilor, imaginilor şi ideilor tradiţionale despre educaţie. Nu este suficientă includerea unui copil într-un grup educativ. Este nevoie ca grupul să se schimbe în aşa fel încât fiecare copil să fie bine primit - un grup cu practici educative incluzive, adică primeşte toţi copiii şi acordă valoare şi atenţie fiecăruia.

Incluziunea presupune acţiuni în favoarea eliminării discriminării şi segregării şi are ca sens şi obiectiv principal adaptarea şcolii la cerinţele (speciale ori adiţionale) de învăţare ale copiilor și, prin extensie, adaptarea şcolii la diversitatea copiilor dintr-o comunitate.O școală incluzivă promovează un proces educațional care se adresează tuturor şi fiecăruia, se concentrează pe soluţii rapide şi adecvate la adaptarea faţă de diversitatea şi unicitatea umană.

Respingerea incluziunii decurge de cele mai multe ori din lipsa informării și a încrederii în propriile capacități profesionale și umane.Cadrul didactic de la clasa obișnuită se simte uneori nepregătit pentru a lucra cu un copil cu c.e.s.Totuși,acesta dispune de pregătirea profesională necesară pentru a oferi servicii educaționale tuturor copiilor,întrucât fiecare copil este diferit de ceilalți.Cu toate acestea, trebuie să înțeleagă că nu este necesar să își asume toate responsabilitățile legate de educația copilului,ci este important să le împartă cu familia și cu alți specialiști.Pentru a putea răspunde tuturor nevoilor pe care le are un copil cu c.e.s.,cadrul didactic

de la clasă trebuie să colaboreze cu profesioniști care oferă servicii specializate,în vederea elaborării și implementării unui program de educație specială și servicii terapeutice.Se dezvoltă astfel o echipă în care fiecare membru are ceva de oferit,chiar dacă,pentru a se adresa nevoilor copilului cu c.e.s.recurge la abordări și metode diferite.Abordarea sistemică a principiilor educației incluzive,psihopedagogiei speciale și a asistenței complexe,în rezolvarea problemelor individuale sau de microgrup,este eficientă mai ales prin implicarea echipei multidisciplinare.În structura acestei echipe întâlnim medici, psihologi, psihopedagogi, pedagogi, asistenți sociali, învățători, profesori, profesori/învățători de sprijin,instructori de educație, alte persoane de referință în viața de relație a copilului,părintelui sau tutorelui legal.

Profesorul/învățătorul de sprijin este acea persoană specializată în activitățile educative și recuperatorii adresate copiilor cu cerințe speciale în educație.În calitatea sa,profesorul/învățătorul de sprijin,pe lângă activitățile specifice desfășurate în afara orelor din clasă ,participă și la activitățile didactice din clasa,împreună cu învățătorul sau profesorul școlii de masa.În aceste condiții,responsabilitatea sa este dublă,deoarece trebuie să se adapteze atât condițiilor de lucru din clasa obișnuită,cât și condițiilor de lucru în particular cu respectivii copii.

Cadrul didactic de sprijin activează în una sau mai multe școli de masă ori școli speciale unde sunt integrați copii cu deficiențe severe,profunde sau asociate. Utilizează instrumente ca:testele psihologice,testele pedagogice,programe școlare, programe de intervenție personalizate, cărți,reviste, broșuri,materiale didactice și metode didactice adaptate.

Intervențiile suplimentare se constituie într-un suport pentru copilul cu c.e.s. contribuind la normalizarea condițiilor lui de dezvoltare.

Este la fel de importantă reconsiderarea strategiilor didactice și a activităților care oferă situații de învățare diverse.Adaptarea tehnicilor de predare-învățare se poate face prin:

-identificarea unor obiective educaționale alternative

-adaptarea materialelor didactice

-diversificarea materialelor didactice pentru menținerea motivației

-sprijin suplimentar pentru copilul cu c.e.s.din partea unui coleg de clasă sau a unui adult

-modificarea strategiei instructive (de exemplu:lucrul cu grupe mici în loc de activități colective)

-modificarea exigențelor

-modificarea procedurilor de evaluare(de exemplu:teste cu grade de dificultate diferite)

-identificarea activităților alternative programei școlare pentru copiii cu dizabilități severe

O idee de bază în asigurarea educaţiei incluzive este prevederea conform căreia toţi copiii trebuie să înveţe împreună. Incluziunea este o politică şi un proces care permite tuturor copiilor să participe la programele educaţionale, prin schimbare şi adaptarea curriculară, crearea condițiilor speciale care să faciliteze adaptarea copiilor cu CES la procesul instructiv-educativ.

În concluzie, dacă educația incluzivă și școala incluzivă ar putea constitui o soluție solidă la provocările societății actuale, răspunsul este DA, toţi avem nevoie de educaţie, nu numai unii dintre noi, societatea nu este formată numai din unii oameni, ci din toţi. Educaţi sau mai puţin educaţi, suntem parte a întregului şi dăm fiecare identitate şi specific comunităţii din care facem parte. Astfel, fiecare om are dreptul de a beneficia de sprijin pentru formarea şi integrarea lui socială şi individuală. Valoarea unui om este dată de unicitatea sa, de ceea ce reprezintă el prin particularităţile, caracteristicile, capacităţile şi competenţele pe care le are, dar şi de modul în care este integrat social, apreciat de comunitatea şi societatea din care face parte.

B I B L I O G R A F I E

1.Dezvoltarea practicilor incluzive in scoli-MEC,UNICEF,Buc.,1999

2.Sa intelegem si sa raspundem la cerintele elevilor din clasele incluzive-Ed. Ro Media,2002

INTEGRARE ȘI INCLUZIUNE ÎN ȘCOLI

PROFESOR: ERENȚ SILVIA LĂCRĂMIOARA

LICEUL CU PROGRAM SPORTIV, BISTRIȚA

Incluziunea este adeseori asociată cu elevi care au dizabilităţi, sau care au „nevoi educaţionale speciale”. De fapt, incluziunea se referă la educaţia şcolară a tuturor copiilor şi tinerilor, conform conceptului "şcoală pentru toţi".

„Școlile trebuie să primească toți copiii indiferent de starea lor fizică, intelectuală, socială, emoțională, lingvistică sau oricare alta. Aici trebuie cuprinți și copii cu dizabilități, și copiii talentați, și copii din zonele rurale izolate și cei din populațiile nomade, și copiii minorităților lingvistice, etnice sau culturale, precum și copiii din alte grupuri sau zone marginale” (Cadrul de acțiune privind cerințele educative speciale, UNESCO/ Conferința de la Salamanca, 1994,p.6).

Mereu ne intrebam de ce elevii nu progresează toți în același fel și cum aș putea să-i ajut pe cei acre învață mai greu. Un prim pas în oferirea răspunsurilor la aceste întrebări stă în faptul că profesorul ar trebui să accepte, în primul rând, diversitatea dintr-o clasă; faptul că fiecare elev are propriile sale capacităţi intelectuale, diferite de cele ale altor colegi, că fiecare are stilul său propriu de a învăţa şi fiecare are nevoile sale în privinţa asimilării de informaţii.

Din categoria copiilor cu C.E.S fac parte atât copiii cu deficienţe propriu zise, cât şi copiii fără deficienţe, dar care prezintă manifestări stabile de inadaptare la exigenţele şcolii. Din această categorie fac parte: copii cu deficienţe senzoriale şi fizice; copii cu deficienţe mintale, comportamentale; copii cu tulburări afective, emoţionale; copii cu handicap asociat; copii cu dificultăţi de cunoaştere şi învăţare; copii cu deficienţe de comunicare şi interacţiune. Indiferent de vârsta pe care o au, copiii au sentimentul demnităţii personale; copiii cu CES sunt interiorizaţi, refuzând comunicarea cu oricine; uneori reacţionând violent la frustrare. În timp, personalitatea copilului se dezorganizează şi apar stări psihice negative: nesiguranţa, ezitarea, pierderea respectului şi încrederii.

Cel mai important lucru de luat în considerare este că predarea în cadrul diversităţii implică predarea pentru fiecare individ în parte. Ţinând cont de interesele fiecărui elev, de

experienţele şi ţelurile sale facem, de fapt, un pas important în educaţia elevilor şi integrarea lor în societate, după terminarea studiilor.

Predarea la elevii cu nevoi speciale solicită aceleaşi strategii şi practici ca şi predarea la orice alt tip de clasă. Cu alte cuvinte, o bună metodă de predare în general va fi o bună metodă de predare şi pentru elevii cu nevoi speciale. Toţi elevii au dreptul să aştepte de la învăţământ cele mai bune şi eficiente metode, iar elevii cu CES nu fac diferenţă.

Problematica integrării copiilor cu CES în învăţământul de masă aduce în discuţie conceptul de egalitate a şanselor. Prin egalitatea şanselor se înţelege acel proces prin care diversele sisteme ale societăţii şi mediului sunt puse la dispoziţia tuturor, în particular apersoanelor cu handicap. Strategia naţională cu privire la egalizarea şanselor pentru copiii şi tinerii cu deficienţe are la bază ideea educaţiei pentru toţi şi pentru fiecare.

Conceptul de CES corespunde unei abordări care: postulează ideea că fiecare copil este unic; admite / demonstrează faptul că orice copil poate învăța; valorizează unicitatea tipului de învățare determinată de particularitățile individuale; cultivă diversitatea copiilor ca un mijloc de învățare care sprijină și întărește învățarea dacă este folosită adecvat; consideră curriculum-ul școlar ca un instrument necesar de a fi flexibil, adaptabil la nevoile / cerințele elevilor.

Fiecare cadru didactic pus în ipostaza de a avea în colectivitatea sa un copil cu CES, va iniția acțiuni care presupun: colaborarea cu părinții și consilierea acestora; implicarea direct în lucrul efectiv cu copiii, și nu în calitate de observator.

Pornind de la principiul dreptului egal la educație pentru toți copiii, metodele activ-participative permit elevului satisfacerea interesului pentru cunoaștere, facilitează contactul cu realitatea înconjurătoare, sporind gradul de socializare a elevilor ,stimulează si dezvolta învățarea prin cooperare. Metodele care favorizează înțelegerea conceptelor si ideilor, valorifica experiența proprie a elevilor sunt: discuția, dezbaterea, jocul de rol. Metodele care stimulează gândirea si creativitatea îi determină pe elevi să caute și să dezvolte soluții pentru diferite probleme, să compare și să analizeze situații date sunt: studiul de caz, rezolvarea de probleme, exercițiul.

Educaţia incluzivă promovează egalitatea şanselor, oferind sprijin pentru învăţare şi acestor copii, care nu reuşesc să se adapteze la exigenţele şcolii, care întâmpină dificultăţi în învăţare,

care uneori vor, dar...nu pot. Incluziunea presupune nu doar acceptarea, tolerarea copiilor cu nevoi speciale într-o clasă din învățământul de masă ci şi adaptare la cerinţele acestor copii, cuprinderea acestora în programele educaţionale alături de copii normali, dar şi responsabilitatea de a le asigura în acelaşi timp servicii de specialitate, programe de sprijin individualizate.

Educaţia integrată este privită ca un proces cu o evoluţie total diferită de cea tradiţională în care au loc reformulări de concepte şi teorii legate de normalizare ca un proces prin care se asigură accesul la tiparele existenţiale şi la condiţiile de viaţă cotidiană pe cât mai apropiat posibil de caracteristicile de viaţă obişnuite, pentru toate categoriile de persoane, astfel încât să se aibă în vedere nu numai felul în care persoana / copilul cu dizabilităţi se adaptează la mediu ci mai ales la felul în care mediul este pregătit să primească şi să integreze aceste categorii de persoane.

Învățarea prin cooperare, ascultarea și acceptarea opiniilor, luarea împreună a deciziilor constituie momente active ale predării și învățării. Dacă strategiile tradiționale își propun cultivarea relațiilor de prietenie si înțelegere între copii, strategiile incluzive au un impact mai

profund. Ele îi învață pe copii sa se accepte așa cum sunt, indiferent de etichetele pe care societatea le pune și să colaboreze în vederea realizării obiectivelor de interes comun.

Şcoala incluzivă presupune o examinare detaliată a modului în care barierele în calea învăţării şi participării la educaţie pot fi reduse din calea fiecărui elev.

În conluzie putem spune că incluziunea în general nu-i implică doar pe copiii cu CES, ci este în realitate o recunoaștere a faptului că orice elev este unic.

Bibliografie:

CUCOS CONSTANTIN, „Metodogolia Educării şi Reeducării Psihomotrice”, Editura Institutul

European, 2006

POPOVICI DORU, „Elemente de Psihopedagogia Integrării”, Editura PRO HUMANITATE,

2000;

POVESTEA LUI MIHAI – MĂSURI DE INTERVENȚIE PENTRU INTEGRAREA PREȘCOLARULUI CU ADHD ÎN ACTIVITĂȚILE INSTRUCTIV-EDUCATIVE

Prof. înv. preșcolar Sima Andreea-Cornelia
G.P.P *Căsuța cu povești*, Bistrița

Mihai are 5 ani, este un copil înfiat, preşcolar în grupa mare. Părinţii care l-au adoptat îl iubesc enorm, însă sunt speriaţi de comportamentul lui. Întotdeauna a fost un copil foarte vioi, obositor chiar. Mihai solicită atenție exagerată din partea părinților, manifestă o curiozitate exagerată, jocul său este foarte gălăgios, manifestă crize de furie frecvente, cooperarea cu acesta fiind dificilă. Este foarte inteligent, însă colegii din grupa mare nu-l agreează pentru că acesta nu are răbdare şi îşi deranjează colegii la activități, se ridică mereu de pe scăunel, înţelege rapid totul şi nu are nevoie de explicaţiile pe care doamna educatoare le dă celorlalți copii, uneori îi loveşte şi chiar răneşte intenţionat pe ceilalţi, uneori foloseşte cuvinte urâte.

Fiind cadru didactic la grupa lui Mihai am căutat să identifice căi nonviolente şi non-intimidante pentru rezolvarea problemelor specifice cu care acesta se confruntă în învăţare, am selectat unele practici educaționale, exerciții și materiale didactice și strategii de acomodare în grupă care sunt adaptate nevoilor specifice de învățare ale copilului.

1. **Construirea unui mediu de învățare care să cuprindă cât mai puțini distractori fizici.** Deoarece atenția lui Mihai este distrasă foarte ușor de sunete, zgomote și alte obiecte din jur, acesta va fi așezat în prima bancă singur sau pe primul scăunel (din semicerc), aproape de cadrul didactic, ferit de elemente distractoare, pentru a fi monitorizat și încurajat sau lângă un alt copil care este atent și concentrat. Pe masa de lucru va avea doar materialele de care are nevoie pentru activitatea repectivă. De asemenea, voi afișa la vedere, în apropierea lui Mihai, un poster care poate servi ca reminder vizual pentru ca acesta să se comporte într-o manieră adecvată la activități (să ridice mâna, în loc să țipe sau să stea pe locul său, în loc să se plimbe prin grupă).
2. **Stabilirea regulior grupei.** Voi stabili regulile grupei care trebuie respectate de toţi copiii. Regulile grupei vor fi ilustrate și formulate în termeni pozitivi, clar, pe înțelesul copiilor. Acestea vor urmări diminuarea și eliminarea comportamentelor neadecvate întâlnite în rândul preșcolarilor grupei respective (violență, utilizarea cuvintelor vulgare, deranjarea/mișcarea în timpul activității etc.). În formularea regulilor îl voi implica şi pe Mihai. Voi stabili şi consecinţele nerespectării regulilor, precum şi recompensele acordate în cazul respectării lor regulate. Recompensele vor consta în posibilitatea de a alege un joc distractiv pe care să-l desfășoare împreună cu colegii în curtea grădiniței sau în sala de grupă, timp de joacă cu un soft educaţional la calculator, posibilitatea de a mă ajuta la împărţirea materialelor, primirea unei diplome de *Super coleg*, precum și alte activități care îi atrag pe copii și pe Mihai. Consecinţele nerespetării regulilor vor fi: privarea de activităţi pe care copiii le îndrăgesc,

notarea într-un carneţel sau pe o grilă cu comportamente neadecvate, privarea copiilor de timp liber pentru activităţi la alegerea lor.

O structură dreaptă, dar fermă, este esenţială în activităţile de fiecare zi şi rutina trebuie păstrată cu stricteţe. Aceasta ajută copilul să înţeleagă ce se aşteaptă de la el şi să ştie că munca şi comportamentul lui este atent monitorizat. Mihai răspunde foarte bine la *Regula celor trei „R": rutină, regularitate şi repetiţie*.

Activități desfășurate:

- ✔ Prezentare PPT - *De ce avem nevoie de reguli?* (discuții);
- ✔ Poveste terapeutică digitală – *Piticul NU* (copilul prezintă o lipsă mare de implicare în activitate, refuz, negativism; efecte dorite: acceptare, colaborare);
- ✔ Jigsaw Puzzle - *Regulile grupei;*
- ✔ Wordwall - *Așa DA, așa Nu!* – reguli de comportament (sortare în funcție de grup).

3. **Prezentarea unor povești terapeutice.** În scopul eliminării comportamentelor neadecvate ale copilului în cauză, voi selecta o serie de povești terapeutice digitale sau expuse în mod tradițional, care fac referire la situația pe care copilul o întâmpină în viața reală (agresivitatea, deranjarea activității, utilizarea cuvintelor vulgare). Printr-o poveste terapeutică, copilul se identifica cu personajul poveștii și cu problemele pe care acesta le are și este încurajat să ia singur anumite decizii, asemenea personajului din poveste. Tot prin povești terapeutice, copilul reușește să își gestioneze anumite emoții și să își depășească fricile. Scopul folosirii poveștii terapeutice constă, într-o primă etapă, în dezvoltarea unei atitudini noi a subiectului față de conflictele sale, acesta fiind realizabil tocmai prin suportul intuitiv pe care povestea îl oferă în descoperirea de sine, respectiv în restructurarea convingerilor personale.

   Activități desfășurate:

   - ✔ *Coșul cuvintelor urâte* (scrierea *cuvintelor urâte* pe o foaie de hârtie, mototolirea și aruncarea acesteia la coșul de gunoi);
   - ✔ Poveste terapeutică:*Fetița care rănea prin cuvinte* (conștientizarea impactului pe care cuvintele le au asupra celorlalți);
   - ✔ Poveste terapeutică: *Rățușca Lina cea năzdrăvană* (agresivitate);
   - ✔ Poveste terapeutică: *Tobias a învățat să-și controleze furia* (înlăturarea furiei);
   - ✔ Poveste terapeutică: *Povestea jucătorului de fotbal* (dificultăți în respectarea regulilor unui grup);
   - ✔ Poveste terapeutică: *Povestea băieţelului şi a dragonului* (abandon în fața unei greutăți);
   - ✔ Poveste terapeutică: *Clovnul* (deranjarea colegilor în timpul activităților*)*.

4. **Învățarea în grupuri mici.** Acest tip de învățare asigură o reală interacțiune și intercomunicare, o distribuție eficientă a sarcinilor de lucru, un simț al disponibilității și al artei solicitării sau acordării ajutorului mult sporite.

   Implicarea în activităţi bazate pe învăţarea prin cooperare au influenţat în mod pozitiv formarea răspunderii individuale (copiii trebuie să comunice rezultate în nume personal sau în numele grupului), interacţiunea directă şi formarea deprinderilor interpersonale şi de grup mic. De asemenea, aceste activităţi au creat între copii o interdependenţă pozitivă (aceştia realizează că au nevoie unii de alţii pentru a realiza obiectivele şi sarcinile grupului, că au resurse pe care trebuie să le administreze în comun, că recompensele vor fi comune).

Implicându–se în rezolvarea sarcinilor grupului, Mihai a început să coopereze cu colegii, să facă schimb de idei, să își exprime ideile, să își dezvolte încrederea în sine.

Am utilizat diferite modalități de formare a grupurilor de copii (având în vedere că unii nu doreau ca Mihai să facă parte din grupul lor):

- *Wheel of names* – selector aleatoriu de nume;
- *Wordwall: Alege cu cine să joci în echipă;*
- Numărători:
  - ✔ Copiii numără de la 1 la 4 (sau 3), cei cu numărul 1 se aşează la masa pe care se găseşte cifra 1 şi aşa mai departe, fiecare copil se şează la măsuţa cu cifra corespunzătoare;
  - ✔ Pe o măsuţă se amestecă ecusoane cu 3 sau 4 categorii de desene: flori, iepuraşi, ursuleţi, fluturaşi etc. Fiecare copil îşi alege ecusonul preferat şi se aşează la măsuţa la care se găseşte ecusonul pe care l-a ales (se pot aşeza ecusoane pe spatele fiecărui copil şi colegii se dirijează reciproc).

5. **Utilizarea muzicii.** Utilizarea muzicii – Mihai lucrează mai bine dacă are un fond muzical discret, iar pauzele scurte acordate acestuia pentru a asculta o melodie au reprezentat un important instrument de combatere a plictiselii sau suprasolicitării în grupă.

   Youtube: Muzică de relaxare.
6. **Activitățile ce implică mișcarea fizică.** Activitățile de educație fizică și sport, jocurile de mișcare, jocurile cu text și cânt, dansul s-au dovedit extrem de utile, deoarece îl ajută pe copil să se coordoneze și să se sincronizeze, antrenând abilitățile motorii dar și memoria, atenția și capacitatea de concentrare. Spre exemplu, l-am implicat în activități în care trebuia să imite mișcările de dans dintr-un videoclip, încurajându-l să fie atent la mișcări pentru a le putea copia la rândul său. Astfel de activități îi permit să își consume energia, antrenându-și în același timp atenția și distrându-se.
   - ✔ **Jocul *De-a prinselea***

   Copilul aleargă și ceilalți trebuie să îl prindă. Dacă reușesc să îl atingă, el trebuie *să înghețe*, adică să rămână nemișcat timp de 10 secunde. După ce trec cele 10 secunde, are voie să fugă din nou.

   Acest joc antrenează autocontrolul și, în plus, este foarte distractiv.
   - ✔ ***Jocul de identificare a intrusului*** - încurajează atenția și capacitatea de analiză.

   Se bazează pe imagini în care anumite piese sau elemente nu se potrivesc categoriei respective (exemplu o imagine a unei ferme de animale în care apare și un avion).

   Cerem copilului să ne indice intrusul, adică elementul care face notă discordantă.

   Aceste jocuri pot fi prezentate şi pe videoproiector (*Găseşte intrusul – Joc cu sunete şi litere*).
7. **Lauda.** Mihai răspunde bine la laude şi la o atenţie individuală crescută. Laudele adresate au fost dese, pe tot parcursul zilei, nu doar la sfârşitul zilei. Am folosit un sistem de recompensare pentru comportamentele sau acţiunile pozitive ale preşcolarului (steluţe, buline, puncte, care au fost ulterior convertite în privilegii).
8. **Stimulente în sala de grupă.**
   - Jocuri în grupă;
   - Un creion special sau un caiet special;
   - Diplome;
   - Acordarea rolului de lider într-un joc la alegere;

• Excursii (colegii sunt încurajați să ajute copilul cu ADHD să atingă progresele necesare);
• Acces preferențial la unele resurse didactice (computer, cărți, auxiliare etc.);
• O revistă/carte;
• Coordonarea în parteneriat cu cadrul didactic a unei activități;
• Permisiunea de a aduce ceva în grupă (prezintă și povestește);
• Dreptul de a face prezența/a coordona unele activități ale colegilor.

Stabilind ținte realiste în ceea ce priveşte realizările şi progresul preşcolarului Mihai, adaptându-le în funcţie de cerinţele educaţionale şi de performanţa acestuia, având o abordare individualizată (în predare, sarcini de lucru, metode de evaluare etc.) în urmărirea obiectivelor educaţionale şi utilizând metode didactice adecvate, reimaginând activități existente cu videoclipuri noi și activități digitale, urmărind dezvoltarea unor abilităţi şi eliminarea unor comportamente problematice, cultivând plăcerea de a învăţa şi angajarea copilului în interacţiuni sociale pozitive, încurajând fiecare realizare a acestuia și asigurând o evaluare continuă, am reușit să asigur incluziunea copilului în grupă și am observat progrese semnificative referitoare la atitudinea copiilor față de Mihai, copiii învățând să-l accepte, să-l ajute în procesul de învățare, fără a-l ridiculiza.

MINI-PROIECTUL DE PRACTICĂ: „SPRIJIN PENTRU COPILUL MEU″

COORDONATORI: GALACZI ALINA, CSEI „LACRIMA″ UNIREA

MORARI IULIA, CSEI NR.2 BISTRIȚA

Mini-proiectul de practică ,,Sprijin pentru copilul meu″ face parte din Proiectul Educaţional Optimizat prin activităţi de mentorat în şcolile bistriţene, POCU 1406557, care propune derularea programului complex de dezvoltare profesională pentru cresterea capacității profesionale a personalului didactic si de sprijin cuprinzand 2 componente principale ce vizează crearea de competențe didactice și transversale, cu scopul reducerii fenomenului de părăsire timpurie a școlii dar și organizarea competiției de mini-proiecte.

Domenii tematice: - învățarea socio – emoțională;

- incluziunea școlară și socială.

Categoria în care se încadrează: activități care vizează desegregarea școlară, integrarea și incluziunea socială, educație interculturală.

Scopul mini-proiectului: Facilitarea integrării elevilor cu nevoi speciale în școlară și societate.

Obiective specifice:

- O1 Promovarea mini-proiectului, elaborarea materialelor didactice și contactarea grupului țintă.
- O2 Conștientizarea părinților despre integrarea copiilor cu nevoi speciale în școală și societate, elaborând 5 afișe cu mesaje pentru informarea membrilor comunității.
- O3 Dezvoltarea abilităților părinților de gestionare pozitivă / corectă a comportamentelor neadecvate ale copiilor în diferite contexte de viață.
- O4 Îmbunătățirea colaborării familie – școală prin implicarea părinților în activități de lectură și jocuri pentru copii.

Grupul țintă: părinți ai elevilor preșcolari și din ciclu primar beneficiari ai proiectului POCU, școlarizați la CSEI LACRIMA UNIREA.

Activităţile propuse s-au desfăşurat la CSEI Lacrima Unirea, Loc. BISTRIȚA.

A1. Activitatea: „MANAGEMENT PROIECT"

A.1.1. Sub-activitatea: ,,***ORGANIZARE ȘI CONTACTARE GRUP ȚINTĂ"***

Descriere: Membrii echipei au elaborat materialele educaționale necesare activităților miniproiectului și au contactat membrii grupului țintă în vederea informării acestora pentru activitățile mini-proiectului.

A.1.2 S*ub-activitatea*: ***„REALIZARE ACHIZIȚII"***

A.1.3 *Sub-activitatea*: ***„MONITORIZARE ȘI EVALUARE"***

A1.4. Sub-activitatea: ***„RAPORTARE FINALĂ"***

Activitatea A2. *„SPRIJIN PENTRU INTEGRARE"*

Sub-activitatea A2.1. „CAMPANIE DE INFORMARE ȘI CONȘTIENTIZARE PRIVIND INTEGRAREA″

Descriere: Activitatea s-a desfășutar sub forma unei întâlniri cu părinții din grupul țintă, alți părinți, cadre didactice, reprezentanți ai Centrului Județean de Resurse și Asistență Educațională BN și membrii din comunitate. Activitatea a avut ca obiectiv prezentarea scopului mini-proiectului și informarea cu privire la integrare, de eliminarea discriminării, de identificarea nevoilor pentru facilitarea integrării școlare și sociale. Prezentarea miniproiectului a fost realizată PPT, iar desfășurarea activităților s-au realizat prin jocuri de rol, comunicare și relaționare interactivă și de grup. Conștientizarea părinților despre integrare, s-a concretizat în realizarea unor afișe/pliante cu mesaje elaborate de către aceștia, pentru informarea comunității despre integrarea copiilor cu nevoi speciale în școală și societate. Durata: 1 lună.

Sub-activitatea A2.2. „JOCURI ȘI LECTURĂ PĂRINTE – COPIL″

Descriere:

Activitatea „Jocuri și lectură părinte - copil″ s-a realizat sub forma unui atelier de lectură cu membrii echipei, părinți din grupul țintă, cadre didactice și elevi din ciclu preșcolar și primar din CSEI Lacrima Unirea. Activitatea a avut ca obiectiv îmbunătățirea relației familie- școală și facilitarea întelegerii unor povești și conținuturi prin lecturi și jocuri efectuate împreuna cu părinții copiilor. Impactul lecturii asupra copiilor s-a concretizat în desene realizate de aceștia.

Sub-activitatea A2.3. „TEHNICI DE SPRIJIN EMOȚIONAL″

Descriere: Activitatea „Tehnici de sprijin emoțional″ s-a desfășurat cu membrii echipei, părinți din grupul țintă și reprezentanți din Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională BN. Activitatea a avut ca obiectiv dezvoltarea abilităților părinților de gestionare pozitivă și corectă a comportamentelor neadecvate ale copiilor în diferite contexte de viața. Au fost

prezentate diverse tehnici și modalități de bună practică pentru gestionarea emoțiilor în exemple concrete de viață. În srategia didactică a predominat metoda dezbaterii, problematizarea, jocul de rol și metode interactive.

A3. Activitatea: „PROMOVARE"

A.3.1. ***Sub-activitate***: ***„INFORMARE ȘI PROMOVARE"***

Descriere: Membrii echipei au realizat, atât pe parcursul proiectului, cât și la finalizarea acestuia, activități specifice de informare, publicitate și promovare a mini proiectului (articole în mass-media, pe site-ul școlii, afișe).

REZULTATE AȘTEPTATE:

Rezultate Activitatea 1: Planificarea activităților, contactarea membrilor grulupui țintă, achiziții, raport monitorizare, raport final.

Rezultate Activitatea 2: Realizarea a 5 afișe pe tema integrării (elaborate de către părinți, cu mesaje de informare și conștientizare despre integrare), 1 atelier de lectură cu 10 participanți părinți și 10 copii, 1 workshop cu tema ”Tehnici de sprijin emoțional” cu 10 participanți părinți.

Rezultate Activitatea 3: 1 Afiș pentru promovarea miniproiectului, 2 postări pe site-ul școlii, articol în mass-media.

Evaluarea s-a realizat sub formă de observație curentă, monitorizarea prezenței, portofoliu cu produsele activităților (afișe, desene), raport de monitorizare.

În cadrul miniproiectului „Sprijin pentru copilul meu″, Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională BN, a oferit servicii de consilere și sprijin pentru părinți oferind tehnici de gestionarea emoțiilor pentru comportamente neadecvate a copiilor, în situații concrete.

BUGETUL MINI-PROIECTULUI DE PRACTICĂ: 1570 LEI

Materiale consumabile/birotică* pentru activități: *3 stik-uri si 1 hard extern pentru ca fiecare membru al echipei de proiect sa aibă suport electronic pentru documentele și aplicațiile necesare pentru derularea activităților.*

Materiale educaționale pentru activitățile propuse prin mini-proiect: *cărți pentru lectură și jocuri educative necesare pentru atelierul de lectură.*

MULTIPLICAREA REZULTATELOR

Accesând alte proiecte, în mod similar s-ar putea derula activități pentru alte grupuri țintă constituite din alți părinți sau elevi ai școlii sau ai altor școli, în care ar mai putea participa diverși parteneri locali dispuși să ofere servicii și sprijin.

Bibliografie:

METODOLOGIE privind organizarea și desfășurarea competiției de mini-proiecte de practică, în contextul proiectului POCU ”Proces educațional optimizat prin activități de mentorat în școlile bistrițene” cod MY SMIS: POCU 74/6/18/106557, noiembrie 2019, Bistrița:

1. Ghidul Solicitantului Condiții Specifice - Școala pentru toți.
2. Ghidul Solicitantului condiții Specifice - Școala pentru toți - Anexa 7 - Linii directoare metodologie acordare instrumente de sprijin.
3. Contractul de finanțare aferent proiectului cod SMIS 106557.
4. Anexa 2 la Contractul de Finanțare – cererea de finanțare.
5. Regulamentul financiar aplicabil bugetului general al UE, nr.966/2012.

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ – EDUCAȚIA VIITORULUI

PROF. GORESCU CARMEN
PROF. ACIUBOTĂRIȚEI DANIELA
LICEUL TEORETIC „DR.MIHAI CIUCĂ SĂVENI”, JUD. BOTOȘAN

Fiecare copil are un potenţial educativ înnăscut care trebuie doar descoperit şi activizat –aceasta este misiunea sfântă a şcolii, a educatorilor, deoarece după cum spunea Comenius: „E îndoielnic să existe o oglindă atât de murdară, încât să nu reflecte totuşi imagini într-un fel oarecare, e îndoielnic să existe o tablă atât de zgrunţuroasă încât să nu putem scrie totuşi ceva pe ea. Dacă se întâmplă însă, ca oglinda să fie plină de praf sau pete, pentru a ne folosi de ea trebuie să o ştergem, iar o tablă prea zgrunţuroasă trebuie să o dăm la rindea”.

Fiecare dintre noi a încercat să răspundă, la un moment dat la întrebări de genul:
„De ce nu toţi elevii mei progresează în acelaşi fel? Cum pot să-i fac pe toţi să înţeleagă? Cum pot să-i ajut pe cei care învaţă mai greu?” Un prim pas în oferirea răspunsurilor a fost acela că am acceptat, în primul rând, diversitatea dintr-o clasă; faptul că fiecare elev are propriile sale capacităţi intelectuale, diferite de cele ale altor colegi, că fiecare are un anumit stil de a învăţa şi fiecare are nevoile sale în privinţa asimilării de informaţii. Aşadar, unul dintre cele mai importante aspecte ale învăţământului actual este nevoia sa de adaptare la necesităţile copiilor, oricare ar fi acele necesităţi şi oricare ar fi copiii. Una din formele de adaptare a învăţământului la nevoile copilului ar fi şcoala incluzivă, o şcoală ce pune accent pe includerea acelor copii sau chiar grupuri , ce au fost anterior marginalizaţi şi, care implică în procesul de învăţare şi de luare a deciziilor părinţii, îngrijitorii şi consilierii specializaţi Metodele folosite în cadrul claselor incluzive pot îmbunătăţi performanţele tuturor copiilor. Comparativ cu educaţia în centre sau şcoli speciale, care are riscul de a-i menţine pe copii şi adolescenţi în afara societăţii, şcoala incluzivă constituie spaţiul ideal pentru viitoarea lor integrare în societate. În loc să-i izolăm şi să ne plângem că sunt „dificili”, „turbulenţi” sau chiar „handicapaţi”, am putea să admitem faptul că aceşti copii ar putea progresa mai mult într-o clasă obişnuită, dacă noi, cei care lucrăm cu ei, am accepta faptul că educaţia este pentru toţi.

Educaţia incluzivă presupune un proces permanent de îmbunătăţire a instituţiei şcolare, având ca scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susţine participarea la procesul de învăţământ a tuturor elevilor din cadrul unei comunităţi.

Școala incluzivă presupune ca în unitatea de învăţământ să se asigure o educaţie pentru toţi copiii şi reprezintă mijlocul cel mai eficient de combatere a atitudinilor de discriminare şi segregare.

Integrarea şcolară reprezintă procesul de adaptare a persoanei cu CES la normele şi cerinţele şcolii pe care o urmează, de stabilire a unor relaţii afective pozitive cu membrii grupului şcolar (grupă/clasă) şi de desfăşurare cu succes a activităţilor şcolare.

Incluziunea şcolară reprezintă procesul permanent de îmbunătăţire a serviciilor oferite de unităţile de învăţământ pentru a cuprinde în procesul de educaţie toţi membrii comunităţii, indiferent de caracteristicile, dezavantajele sau dificultăţile acestora.

Pentru a promova o educație incluzivă de calitate, este necesară elaborarea în fiecare unitate școlară a unui set de întrebări de bază, cu rol de orientare:

- Ce înțeleg prin elev vulnerabil profesorii, părinții și ceilalți actori ai sistemului educațional din școală?
- Care este situația privind accesul la educație al elevilor considerați vulnerabili, din punct de vedere statistic? (elevi ai altor minorități, elevi cu dizabilități, elevi cu CES, elevi din familii monoparentale etc.)
- Ce tipuri de experiențe semnificative privind educația copiilor vulnerabili au fost înregistrate? (copii, părinți, cadre didactice, manageri)
- Cum sunt identificați și monitorizați copiii considerați vulnerabili la nivelul unității de învățământ?
- Care sunt resursele umane, materiale, financiare, de timp, pe care unitatea școlară le poate asigura acestor elevi?
- Există persoane calificate, cu rol de facilitatori, la nivelul unității școlare care să sprijine accesul acestor elevi la o educație de calitate? (mentori, consilieri școlari, profesori logopezi etc.)
- Care sunt barierele în asigurarea accesului acestor persoane la o educație de calitate? (factori școlari, familiali, individuali etc.)

Pornind de la aceste interogații, se pot formula anumite ipoteze de cercetare, care să stea la baza elaborării unui plan de măsuri pentru integrarea acestor copii:

1. Școlile situate în medii defavorizate socio-economic se confruntă cu bariere specifice în domeniul incluziunii copiilor vulnerabili, bariere legate de condițiile materiale și de calitatea pregătirii resurselor umane.
2. Specificul unității și experiența unității de învățământ determină practici diferite de susținere educațională a acestor copii.
3. Parteneriatul deficitar școală-familie influențează negativ progresul școlar al elevilor vulnerabili.

Codul de valori referitor la promovarea educaţiei incluzive, nondiscriminative cuprinde următoarele aserțiuni, referitoare la elevi şi şcoli în general:

- Asigurarea accesului tuturor oamenilor la forme de educaţie şi instrucţie;
- Crearea condiţiilor necesare pentru participarea plenară şi de calitate a tuturor elevilor la procesul de învăţământ;
- Fiecare elev este unic şi valoros ca potenţial educaţional;
- Fiecare elev poate învăţa şi progresa în şcoală;
- Fiecare copil şi tânăr, indiferent de nevoile sale educaţionale, are dreptul să meargă la şcoala din vecinătate pentru a participa alături de colegii săi de generaţie la procesul de învăţământ oferit de societate;
- Şcoala obişnuită, parte a comunităţii pe care o serveşte, trebuie să ofere copiilor din împrejurimi toate condiţiile pentru a fi şcolarizaţi;
- Curriculum-ul şcolar este un instrument flexibil şi adaptabil care sprijină şcolarizarea tuturor elevilor;
- Curriculum-ul trebuie adaptat rezonabil, în aşa fel încât fiecare elev să poată învăţa, fiind asigurată străbaterea traseului şcolar pentru toţi elevii;
- În centrul activităţilor şcolare este elevul, nu problemele sale şi nici etichetele medicale, psihologice sau pedagogice determinate de insuccesul şcolar;
- Fiecare profesor are nevoie de pregătire iniţială şi continuă psihopedagogică în spiritul şcolii incluzive, al psihopedagogiei pentru a răspunde adecvat nevoilor educaţionale ale elevilor de la clasa lor;
- Şcolile organizează şi derulează acţiuni comune cu familiile şi cu alte instituţii din comunitate pentru a asigura resursele necesare acoperirii nevoilor de educaţie ale tuturor elevilor;
- Identificarea, evaluarea persoanelor cu CES pentru a se interveni cât mai de timpuriu posibil, asupra condiţiilor care determină CES;
- Pentru copiii cu CES, sistemul educaţional promovează o evaluare complexă în cadrul căreia evaluarea didactică, adaptată şi eficientă, încurajează elevul să se dezvolte şi să participe la procesul didactic;
- Evaluarea elevilor cu CES este o componentă importantă a procesului educaţional şi are ca scop dezvoltarea plenară a competenţelor şi capacităţilor fiecărui elev;
- Pentru elevii care au necesităţi speciale determinate de deficite funcţionale care împiedică şcolarizarea în instituţiile şcolare obişnuite se vor organiza şcoli, clase sau alte servicii alternative, echivalente şcolilor generale similare, care să faciliteze procesul de instrucţie şi

educaţie, în aşa fel încât fiecare să aibă acces la acele forme care îi sunt potrivite şi care sunt acceptate de el şi familia lui;

- Asigurarea tuturor alternativelor şi serviciilor de sprijin în sau cât mai aproape de şcoală pentru a cunoaşte, interveni şi evalua eficient dificultăţile de învăţare ale elevilor cu CES;
- Şcolile obişnuite trebuie să caute şi să folosească toate resursele necesare şcolarizării copiilor care aparţin comunităţilor în care îşi derulează activitatea;
- Școlile speciale trebuie să lucreze în cooperare cu școlile obișnuite, în asigurarea unei game cât mai diverse de structuri școlare precum și servicii de sprijin.

Cred, personal, în necesitatea acordării dreptului la educație tuturor copiilor! Pentru ca acest drept să nu fie alterat, în cazul elevilor cu CES este imperios necesar să se implice nu doar profesorii (inclusiv cei de sprijin pentru copii cu dificultăți de învățare), colegii ci și statul (prin dotarea adecvată a școlilor) dar mai ales părinții printr-o muncă susținută.

În multe dintre școlile normale din România, a avea la clasă elevi cu CES, presupune un volum mult mai mare de muncă și atenție din partea profesorilor. Acești copii sunt obligați, să parcurgă aceeași programă, la toate materiile, în același interval de timp - un an școlar. Acest lucru descurajează cadrele didactice care nu sunt sprijinite 100% de părinți, mai ales când performanța mult dorită se lasă așteptată. Poate că atunci când vorbim de copiii cu CES (mai ales la cei cu dificultăți de cunoaștere și învățare care sunt în creștere ca număr în ultimii ani) ar fi nevoie de standarde diferite de performanță deci de programe diferite (nu doar planificări personalizate).

Bibliografie:

- Cerghit, I., Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, strategii și stiluri, Editura Aramis, București, 2002
- Gherguț A., Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii de educație integrată, Editura Polirom, Iași, 2001
- Gherguț A., Sinteze de psihopedagogie specială, Editura Polirom, Iași, 2007
- Unianu, E.A, Educație incluzivă, acpecte teroretice și practice, Editura Universității Transilvania, Brașov, 2014
- Ungureanu D., Educaţia integrată şi şcoala incluzivă, Editura de Vest, Timişoara 2000
- Ecaterina Vrăşmaş, "Introducere în educaţia cerinţelor speciale", Editura Credits, Bucureşti, 2004;
- Traian Vrăşmaş, "Învăţământul integrat şi /sau incluziv", Editura Aramis, Bucureşti, 200

EXERCIŢII FIZICE PENTRU ELEVII CU CES

AUTOR: LAZARIC ŞTEFAN,

ŞCOALA GIMNAZIALĂ "AVRAM IANCU" BISTRIŢA

În activitatea de educație fizică și sport întâlnim adesea copii cu diverse probleme fizice și uneori psihice care de multe ori împiedică participarea lor la activitățile sportive. Deficienţele fizice afectează în special componentele motrice ale persoanei. Ele pot limita capacitatea de mişcare a persoanei şi implicit integrarea socială a acesteia.

Cele mai întâlnite deficiențe pot fi:

1. Boli genetice şi congenitale: sindromul Down, malformaţii ale aparatului locomotor
2. Boli de creştere: rahitismul; piciorul plat; hipotrofia staturală (nanism); inegalitatea membrelor; malformaţii ale coloanei vertebrale;
3. Sechele posttraumatice: paraplegia posttraumatică; paralizia obstetricală; alte pareze
4. Deficienţe osteoarticulare şi musculare: traumatisme musculotendinoase; retracţii musculare (torticolis);
5. Deficienţe preponderent neurologice distrofii musculare. sechele poliomelitice,etc

Din perspectiva psihomotricităţii se pot întâlni următoarele afecțiuni:

- - tulburări de coordonare motrică;
- - tulburări ale conduitelor neuromotorii /structurilor perceptiv – motrice (tulburări de schemă corporală, lateralizare, organizare spaţială, temporală.

De multe ori copii cu nevoi speciale nu sunt doar cei care au deficienţe propriu zise. Aici putem include și copiii fără deficienţe, dar cu probleme de adaptare la cerințele școlii, sau de integrare socială într-un grup. Însă trebuie avut în vedere că fiecare copil este diferit, de aceea este necesară o abrodare și un program conceput special pentru nevoile acestuia.

Copilul cu C.E.S. poate prin joc să-şi exprime sau să-și dezvolte propriile capacităţi.

Astfel ,prin joc, acesta:

- capătă informaţii despre lumea în care trăieşte,
- intră în contact cu oamenii şi cu obiectele din mediul înconjurător şi
- învaţă să se orienteze în spaţiu şi timp.

Voi prezenta mai jos o serie de jocuri/ exerciții ce pot ajuta la dezvoltarea motricității fine și, în același timp,și la stimularea limbajului expresiv. Exercițiile pot fi grupate în mai multe categorii, în funcție de deficiențele copiilor:

- Exerciţii motorii şi senzori-motorii:
- Exerciţii de coordonare, dinamică:
- să execute mişcări simultane (ridică braţele odată cu ridicarea genunchiului drept etc.);
- exerciţii de echilibru (pe banca de gimnastică);
- exerciţii de îndemânare (să arunce mingea într-un coş de baschet etc.);
- exerciţii de coordonare a mişcărilor (să execute noduri, împletituri, să înşire perle, să încheie nasturi, să pună aţa în ac etc.)
- exerciţii de mimică (îmbrăcarea, urcatul scărilor etc)

Jocuri cu mingea

Joc de aruncare – prindere a mingii- Puteți realiza un joc de aruncare – prindere a mingii

Inițial, va fi jucat în doi, de la distanță mică, distanță ce va fi crescută progresiv. Numărul jucătorilor poate crește treptat. Este indicat ca mingea să fie moale și să aibă mărime mare pentru a fi ușor de prins. Pe măsuă ce se constată un progres, poate fi aleasă o minge mai mică

Prin oferirea de indicații verbale : "Aruncă la mine!", "Aruncă la colega!", "Prinde mingea!", "Aruncă la perete!", etc ,acest joc poate stimula orientarea spațială, dar și înțelegerea verbală.

Jocul cu popice- poate fi considerat un alt joc de dezvoltare a motricității fine, dar și de coordonare. Dacă nu aveți popice, puteți folosi sticle goale. Jocul poate fi jucat și pe un plan înclinat. Mingea de asemenea va fi adaptată nevoilor copilului

Jocul „aruncă la coș”- Coșul poate fi realizat dintr-un recipient , cum ar fi: găleată, cutie, bol, castron, lighean, etc**.** La început recipientul poate să aibă un diametru mai mare, apoi

poate fi ales un recipient mai mic.Mingea de asemenea poate fi înlocuită cu un balon, o pereche de șosete, o minge de hârtie, etc.

Alte jocuri sunt necesare pentru

- echilibru,
- orientare în spațiu,
- coordonarea gesturilor sau
- mișcărilor corpului.

Deși pare ceva normal, pentru un copil cu cerințe educaționale speciale (CES) aceste cerințe trebuie învățate și /sau educate.

Vă prezint alte exerciții sau jocuri care pot contribui la dezvoltarea fizică și psihică a acestor copii.

Exerciții de echilibru

- mers pe o linie marcată, sau pe o bandă de burete cu încercarea menținerii echilibrului
- menținerea echilibrului pe o minge de gimnastică din poziția șezând pe minge (se va acorda sprijin prin ținerea mâinilor)
- menținerea echilibrului pe o minge de gimnastică din diverse poziții –pe burtă, pe spate, etc)
- pentru creșterea progresului la exercițiile de echilibru se va ține cont de mai mulți factori, cum ar fi:
- reducerea bazei de susţinere (sprijin), sau mărirea suprafeţei de sprijin
- modificarea poziţiilor de lucru (din picioare, din șezând, pe burtă, pe spate, etc)
- creşterea gradului de complexitate a mişcărilor,
- utilizarea unor obiecte care pot fi menţinute, purtate, manevrate în timpul deplasărilor pe suprafețe de sprijin reduse.

Jocuri pentru membrele inferioare

- Sărituri într-un picior – se desenează un traseu pe care copilul să-l parcurgă sărind pe un picior la alegere. La întoarcere se reia traseul sărind pe celălalt picior).
- Echilibru pe un picior - copilului merge cu un obiect pe un picior, fără ca acesta să cadă, după care se schimbă piciorul
- Jocul Şotron cu diferite variante de sărituri: pe un picior, pe 2 picioare, alternativ cu schimbarea picioarelor, etc

- Cercuri plasate la dreapta şi la stânga unei linii, copilul sare pe piciorul stâng, când cercul este la stânga şi pe piciorul drept, când cercul este la dreapta);

Jocuri pentru membrele superioare

- Joc cântat - copiii bat din palme (odată cu palma-dreaptă de sus şi stânga de jos, apoi se inversează la fiecare bătaie). Ex.: "Dacă vesel se trăieşte, fă aşa!"
- Lasoul cow-boyului - Se foloseşte o panglică. I se cere copilului să facă cercuri sau serpentine cu mâna, la alegere. Apoi, schimbă mâna.

  Jocul se poate modifica: - cercuri pe verticală, apoi pe orizontală.
- Joc de echilibru: - Cu o mână la spate, cealaltă întinsă în faţă, la orizontală ţinând o lingură cu o bilă sau o minge mică. I se cere să parcurgă un traseu, fără să-i cadă bila sau mingea. Se încearcă şi cu mâna cealaltă.
- Șifonatul hârtiei - Având hârtie în fiecare mână, i se cere copilului (lucrând simultan cu ambele mâini) să facă un cocoloş.

Bibliografie

- PLAN DE INTERVENȚIE ÎN CAZUL DEFICIENȚELOR FIZICE- Prof. Ionuț Deli-Iorga Clubul Școlar Sportiv Medgidia - http://www.ccdconstanta.ro/download/DYNAMIS-CJRAE-2017.pdf
- ROLUL KINETOTERAPIEI ÎN RECUPERAREA PSIHOMOTRICĂ A ELEVILOR CU CES DIN ÎNVĂŢĂMÂNTUL INCLUSIV, ORADEA 2008
- https://www.scritub.com/timp-liber/sport/LUCRARE-DE-DIPLOMA-EDUCATIE-FI54137723.php
- DOMENIUL PSIHOMOTRIC IN AREALUL ACTIVITATILOR DIN GRADINITA, Profesor Alexandrescu Violeta, https://www.timtim-timy.ro/sites/all/themes/timtimtimy/pdf/Simpozion_2014-2015/metodica/75.pdf
- Evaluarea și educarea psihomotricității - Florin Voicu file:///C:/Users/user/Downloads/Evaluarea_si_educarea_psihomotricitatii.pdf

PARTICULARITĂŢILE SOCIALIZĂRII ÎN SOCIETATEA ROMÂNEASCĂ

MUSCARI DANIELA SILVIA - C.S.E.I. NR. 1 BISTRIŢA

Fiinţa umană, de la naştere, sesizează şi imită comportamente practicate în jurul său, îşi însuşeşte credinţele, valorile, normele, tradiţiile şi moravurile care o ajută să devină fiinţă socială, deci să se socializeze.

Conform definiţiei date de E. Jalley si M. Richelle socializarea este un "Proces progresiv şi cumulativ în care copilul, în timpul dezvoltării sale, asimilează comportamentele, valorile, normele, codurile, rolurile, riturile, obiceiurile, convenţiile şi modurile de gândire proprii, mediului înconjurator şi socio-cultural".

Omul se naşte şi se formează într-un anumit grup, familia fiind prima care răspunde cerinţelor sale afective, fiind formată din oameni care au ca numitor comun afecţiunea. Acesta se raportează faţă de noua fiinţă umană ca un grup primar. Relaţiile în grupul primar au caracter emoţional, expresiv, oferind membrilor moduri unitare de gândire şi simţire. Aşadar grupurile primare constituie sursa iniţială de formare a personalităţii şi sursa permanentă a sentimentului de unitate socială. Din sinteza celor două surse rezultă MIRACOLUL NATURII UMANE, "pepiniere ale naturii umane" conform spuselor marelui sociolog american Charles Horton Cooley.

În grupurile primare se realizează socializarea iniţiala şi se creează cadrul primelor experienţe sociale ale individului. Ele rămânând unitare pot fi considerate grupuri mici. În societatea românească socializarea primară conţine o serie de erori cu efecte asupra adaptării şcolare. Neglijarea este una din ele. Părinţii nu satisfac trebuinţele fundamentale ale copilului fiind foarte ocupaţi cu unul sau mai multe locuri de muncă pentru satisfacerea nevoilor materiale ale familiei. În ultima perioadă migraţia părinţilor spre alte ţări (Spania, Italia) au accentuat acest aspect de neglijare periclitând socializarea primară a copiilor lor.

Conform formulării lectorului universitar Cristina Neamţu în "Devianţa şcolară" : "Copilul foarte mic, care a fost neglijat sau maltratat fizic, manifestă doar un retard în planul dezvoltării psihomotorii. Odată cu trecerea timpului în cazul maltratării cronice, diferitele consecinţe ale neglijării şi abuzului fizic se vor cumula şi se vor face simţite în mod specific în planul afectiv, cognitiv, comunicaţional – relaţional şi şcolar. Toate acestea vor determina un veritabil handicap social, adolescentul maltratat prezentând o competenţă interpersonală slabă şi perturbări în construirea indentităţii sale sociale".

Cu timpul individul este determinat de interese să intre şi în alte grupuri, mult mai mari (şcoli, locuri de muncă, cluburi) grupuri de alt tip, grupuri secundare. Grupurile secundare

constituie pentru individ sursa iniţială de integrare a societăţii şi sursa de dezvoltare. Din sinteza celor două surse rezultă MIRACOLUL CIVILIZAŢIEI UMANE sau "laboratoare ale civilizaţiei umane" citând acelaşi sociolog american.

Socializarea în grupurile primare constituie socializarea primară. Deşi este un proces spontan asigură continuitatea societăţii prin formarea culturală a generaţiilor. Ea se realizeaza prin:

- expunerea selectivă către copii a comportamentelor pozitive şi ascunderea comportamentelor negative (ex. evitarea certurilor între părinţi);
- implicarea şi responsabilizarea copiilor în activităţi consacrate social;
- recompensa comportamentelor pozitive şi sancţionarea comportamentelor negative.

Din toate acestea rezultă că socializarea vizează sensul valoric al societăţii. Nivelul calitativ al socializării depinde de nivelul cultural al familiei. Cu cât acest nivel cultural este mai înalt cu atât grija părinţilor este mai mare conferind socializării proiecţie de ideal. Copilul înaintând în vârstă se descoperă vulnerabil, dezamăgit de real şi dezamăgit de modul în care a fost socializat. Astfel va fi nevoit ori să simuleze cu viclenie respectarea normelor, deci să cadă în ipocrizie sau să încalce normele deci să cadă în cinism. Aceste aspecte sunt adesea întalnite şi în societatea românească.

Pentru a se asigura integrarea individului în societate necesităţile sale personale se racordează de la sine cu cele sociale; individul este prins de cerinţele societăţii şi nevoit să se lase modelat în conformitate cu acestea.

Primele modele de comportament oferite de grupul primar cât şi primele experienţe de libertate şi egalitate îi oferă copilului conturarea personalităţii, îi oferă statusul şi îi conştientizează valoarea.

Dupa ce individul iese în lume îşi însuşeşte noi roluri sociale (elev, student, membru al unor cluburi, salariat, soţ şi părinte) şi îl determină să îşi adapteze credinţele, valorile, normele, tradiţiile, moravurile şi modelele de comportament, deci să se socializeze în continuare. Această socializare se realizează în grupuri secundare şi poate fi considerată socializare secundară. În instituţiile de învăţământ (gradiniţe, şcoli, licee, colegii, facultăţi, masterate, doctorate) individul se va forma atât prin ceea ce trebuie să înveţe (curriculum) cât şi informal, prin curriculum ascuns să-şi însuşească modele de comportament noi şi să le completeze, corecteze sau abandoneze pe cele vechi. Stadiul următor de socializare se realizează la locurile de muncă.

În societatea modernă, concomitent cu socializarea asigurată de familie, grupurile de vârstă, şcoală şi locurile de muncă se realizează încă o formă de socializare, prin mass – media. În societatea românească această formă de socializare este resimăţită şi în rândul tinerilor dar şi a vârstnicilor. Socializarea a ţinut sub control violenţa şi sexualitatea dar din nevoia de senzaţional tocmai acestea devin subiecte de forţă ale mass – mediei care ameninţă să anuleze realizările umanizante ale celorlalte forme de socializare. În epoca mass – media omul depinde tot mai mult de

informare şi de aparate. Astfel, fiinţa umană se comută relaţional de la oameni la aparate, se însingurează, se înstrăinează, deci se desocializează. Omul desocializat este usor manipulabil pentru că nu mai are reţele de relaţii care să-l atenţioneze, să-l susţină, să-l echilibreze şi să-l direcţioneze. Astfel a fost posibilă manipularea fascistă, nazistă şi comunistă; aspect întâlnit şi în societatea românească.

Socializarea secundară presupune elaborarea personală de modele de comportament. Individul dobândeşte experienţă şi capacitate de a sesiza variaţiile din comportamentul propriu şi din comportamentul altora. Societatea veghează la formarea comportamentelor, iar controlul social se transformă în autocontrol.

În procesul socializării individului prin ce el sesizează ca normal îşi însuşeşte atât de profund credinţele, valorile, normele, tradiţiile, moravurile, modelele de comportament încât acestea se vor interioriza atât de profund în psihicul său ca stereotipuri: (ex. Inhibiţia sexuală faţă de cosanguini). Aşadar socializarea este procesul unic în regnul animal, prin care specia *Homo Sapiens* se umanizează.

În procesul socializării individul contactează o parte a modelelor culturale ale societăţii; diferenţa dintre totalitatea modelelor culturale şi partea contactată de individ reprezintă modelele pe care individul nu le cunoaşte şi prin care el rămâne descoperit si neadaptabil. Astfel este împins spre poziţii sociale inferioare (şomaj, recalificare, pensionare anticipată); fenomene resimţite în societatea românească.

Individul cu cât înaintează în vârstă îşi înrădăcinează modelele şi îşi conferă o stare de siguranţă şi se simte un stâlp al societăţii, simbol al stabilităţii, dar modelele însuşite de individ se rigidizează iar individul devine rigid şi reactiv faţă de nou, deci nu este un simbol al progresului generând neînţelegeri cu tânăra generaţie. Dacă individul nu este socializat acestuia i se impune, în societate, socializarea forţată în instituţii speciale.

Evoluţia individului referitoare la normele sociale parcurge trei stadii (preconvenţional, convenţional şi postconvenţional). Raportul dintre socializarea primară si socializarea secundară este de complementaritate. Socializarea se realizează atât anticipat (socializarea anticipată) cât şi ulterior (resocializare). Deci socializarea se face până la sfârşitul vieţii chiar dacă după o anumită vârstă individul devine din ce în ce mai putin receptiv.

Din cauza contradicţiilor dintre acţiunile agenţilor de socializare primară (familie, grupuri de vârstă) şi acţiunile agenţilor de socializare secundară (clasa şcolară, grupa studenţească, locul de muncă, asociaţiile, cluburile şi mass – media) copilul începe să-şi dea seama că cerinţele specifice socializării primare deşi păreau naturale constituie de fapt ceva artificial; din conştientizarea acestui fenomen rezultând criza existenţială de la vârsta adolescenţei.

Individul este tot mai mult implicat în societate, în forme complexe de socializare secundară iar ponderea socializării primare în structura personalităţii sale este tot mai mică. Astfel scade numitorul comun dintre copii şi părinţi.

Fiecare societate se caracterizează prin anumite dominante valorice punând accent pe unul din tipuri transformându-l în ideal de personalitate. Pentru români acest ideal de personalitate ar fi "descurcăreţul". Cu cât cultura este mai consistentă, forţa idealului fiind mai intensă şi ponderea membrilor societăţii respective care se încadrează în cerinţele idealului de personalitate este mai mare deci în culturile mature personalitatea specifică acestui ideal se constituie într-o personalitate de bază. În societatea românească nu s-a constituit o personalitate de bază deci nu există nici astfel de valori. Rezultă că în societatea românească socializarea nu este direcţionată valoric, ea se desfăşoară întamplător perpetuându-se din generaţie în generaţie inconsistenţa, haosul şi vulgaritatea.

Individul născut şi socializat într-un strat social inferior îşi trădează obârşia prin gafe de exprimare, atitudine şi comportament. Exigenţele sociale le vizează obârşia şi mediul în care s-au socializat.

Printre funcţiile specifice ale religiei este şi aceea de socializare şi formare a personalităţii prin modelare morală şi responsabilizare în unele activităţi comunitare. Dar, după cum conchide Dumitru Drăghicescu "Creştinismul de suprafaţă al românilor ascunde şi maschează un temei de păgânism profund şi adevărat" românii "se creştinară în aparenţă, schimbară numai ceva din formă şi din înfăţişarea vechiului lor păgânism, căruia, neavând nici un nume, i se zise creştinism" (Nicolae Grosu). Trăsăturile negative au devenit "fel de a fi" al românilor.

Societatea de la stadiul preindustrial la cel postindustrial a influenţat modul de socializare. În actualul stadiu copilul suprasaturat riscă să rămână nesocializat şi imatur, transmiţându-i-se comportamente denaturate, fiind astfel inapt să se adapteze social. Şansa unei generaţii de a progresa presupune ruptura de generaţia anterioară.

Socializarea, ca proces de continuitate culturală a vieţii, presupune preţuirea vieţii ca valoare şi constituie procesul fundamental care asigură atât continuitatea şi stabilitatea societăţii, cât şi schimbarea acesteia.

BIBLIOGRAFIE:

Dicţionar de psihologie, Editura Humanitas, Bucureşti
Grosu, Nicolae – Chintesenţa sociologiei, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2006
Neamţu, Cristina – Devianţa şcolară, Editura Polirom, 2003

INTEGRAREA ŞCOLARĂ A ELEVILOR CU CERINŢE EDUCAŢIONALE SPECIALE

PROF. STOICA ALEXANDRA & LAZARIC ANCA

ŞCOALA GIMNAZIALĂ ŞTEFAN CEL MARE, BISTRIŢA

Pablo Picasso spunea: *"Toti copiii sunt artişti"*, astfel depinde de profesori, familie și societate să găsească cele mai bune căi pentru a descoperi, sprijini și îndruma artistul din fiecare copil. Fiecare elev este unic şi are valoarea sa, indiferent de provocările pe care le întâmpină în procesul de învăţare şcolară. Copiii cu deficienţe au şi ei aceleaşi trebuinţe în creştere şi dezvoltare. Aceşti copii au în acelaşi timp şi anumite necesităţi particulare, individualizate. Ei sunt diferiţi din punct de vedere al temperamentului, motivaţiilor, capacităţii chiar dacă prezintă acelaşi tip de deficienţe.

Conceptul de „copii cu cerinţe educative speciale" reprezintă o categorie care include în sine toate dificultățile de învățare posibile ale elevilor, atât situațiile considerate în mod tradițional ca handicap (mental, fizic, senzorial), cât și cele referitoare la învațarea specifică, cum ar fi dislexia, tulburări de deficit de atenție sau alte situații de comportament, probleme psihologice, relaționale, context socio-cultural și dezavantaje lingvistice.

Şcoala va reuşi să răspundă cerinţelor speciale de educaţie ale copiilor aflaţi în dificultate şi nevoilor de educaţie ale familiilor acestora doar prin eforturile ei interne şi cu sprijinul tuturor. Copiii cu cerinţe educative speciale pot fi integraţi în mediul şcolar în mai multe feluri: prin integrarea individuală a acestora în clasele obişnuite, grupuri de doi-trei copii cu deficienţe incluşi în clasele obişnuite, clase diferenţiate, incluse în structura şcolii obişnuite.

Profesorii psihopedagogi din cabinetele de asistenţă psihopedagogică oferă servicii copiilor cu tulburări de comportament şi dificultăţi de adaptare şcolară, aflaţi în situaţie de risc sau criză, dar şi familiilor şi cadrelor didactice. Au rolul de a optimiza relaţiile şcoală–elevi–părinţi, inclusiv pentru copiii cu CES. Profesorii logopezi au atribuţii de a asigura depistarea, evaluarea complexă, identificarea şi corectarea tulburărilor de limbaj şi de comunicare la copiii

preşcolari şi la şcolarii mici, precum şi de a îndruma educatorii, învăţătorii cu privire la activitatea de intervenţie logopedică. Mediatorii şcolari sunt angajaţi în şcolile care au o populaţie şcolară numeroasă de etnie rromă. Rolul acestora este de a sprijini copiii cu risc de abandon şcolar, prin încurajarea implicării părinţilor în educaţia copiilor şi prin facilitarea colaborării dintre familie, şcoală şi comunitate. Profesorii de sprijin sunt angajaţi ai şcolilor speciale, dar funcţionează în şcolile integratoare. Principalele sarcini pe care le îndeplinesc constau în: adaptarea programei şcolare la abilităţile şi nevoile copiilor, în colaborare cu cadrele didactice care predau la clasă; conceperea unor planuri de intervenţie personalizată, care sărăspundă nevoilor copiilor cu CES şi pe care să le implementeze împreună cu logopedul şi profesorul psihopedagog; consilierea părinţilor. Managerul şcolar este un factor decisiv în educaţia incluzivă, care poate implementa schimbarea în şcoală şi practicarea unei culturi incluzive. Principala responsabilitate este menţinerea motivaţiei cadrelor didactice în a lucra cu copii cu CES, organizarea muncii echipei interdisciplinare, acordarea atenţiei grupurilor de copii cu CES din şcoală precum şi a părinţilor.

Prin integrarea elevilor cu CES se realizează şi o pregătire psihologică a copilului, care să contribuie la crearea unor stări efectiv emoţionale corespunzătoare în care confortul psihic este menţinut de satisfacţiile în raport cu activităţile desfăşurate. Raportul relaţiei socializare, integrare, incluziune are în vedere implicaţiile practice, teoretice ce privesc evoluţia sistemului de organizare a educaţiei speciale şi a pregătirii copiilor pentru integrarea şi incluziunile în activităţille profesionale şi în colectivităţile sociale.

Pentru a răspunde adecvat copiilor cu CES profesorul trebuie să acţioneze nu numai la lecţie ci şi asupra grupului, ambientului educaţional şi asupra propriei dezvoltări profesionale. Un climat cald, înţelegător, creat de familie şi şcoală, împreună cu o terapie şi educaţie personalizată, îi creează copilului cu CES o bază solidă de dezvoltare, putându-se preveni, în acest mod, tulburările emoţionale şi de comportament.

Bibliografie

Revista educației, Editura Agata, ISSN: 1582-909X

ASIGURAREA ACCESULUI LA O EDUCAȚIE INCLUZIVĂ DE CALITATE

Stoica, Mihai Cătălin,

Școala Gimnazială Raciu, Dâmbovița, România

Educația este esențială pentru dezvoltarea personală și socială a unei persoane, iar accesul la o educație incluzivă de calitate este fundamental pentru asigurarea unui viitor mai bun pentru toți. Însă, în multe țări din lume, există bariere care împiedică unii elevi să acceseze o educație de calitate, precum discriminarea, sărăcia sau lipsa infrastructurii adecvate.

Valorile fundamentale pe care se bazează sistemul de educație sunt încrederea, echitatea, solidaritatea, eficacitatea și autonomia.

Pentru a asigura accesul la o educație incluzivă și de calitate, este foarte important să se aibă în vedere mai multe aspecte și să se ia măsuri în acest sens.

În primul rând, ar trebui să se investească mai mult în infrastructura educațională, ca de exemplu construirea de școli noi sau modernizarea celor existente, astfel încât să asigure că sunt dotate cu tehnologia necesară, că sunt accesibile și sigure.

Lupta împotriva discriminării de orice gen, fie ea etnică, religioasă sau socio-economică, ar trebuie intensificată prin crearea unor politici și programe care să promoveze incluziunea și egalitatea. Școala este obligată să primească toți copiii, fară a face vreo deosebire în ceea ce privește condiția lor fizică, intelectuală, financiară, emoțională, lingvistică sau de oricare alt gen.

Sprijinul financiar este la fel de important. Guvernele ar trebui să ofere asistență financiară familiilor care nu își pot trimite copiii la școală, prin intermediul burselor, subvențiilor sau altor programe de sprijin. Astfel, elevii care provin din familii cu venituri reduse vor putea să frecventeze școala și să primească o educație de calitate.

Un rol esential în oferirea unei educații de calitate îl au profesorii. Dar, la rândul lor, aceștia trebuie sprijiniți pentru a-și putea îmbunătății abilitățile de predare prin oportunități de dezvoltare profesională și acces la resurse. Deși au fost obținute succese în consolidarea resurselor umane î, domeniul educației inclusive, totuși formarea continua în domeniul educației inclusive nu oferă suficient suport metodologic practic în dezvoltarea competențelor necesare cadrului didactic

pentru lucrul în echipă și pentru a acorda support individualizat fiecărui elev. Cadrele didactice nu sunt sprijinite suficient pentru a lucre cu copiii cu dizabilități severe și cu copiii cu dizabilități senzoriale.

Școlile și instituțiile educaționale trebuie să creeze programe și activități care promovează o cultură de incluziune, egalitate și respect pentru diversitate. Putem include aici programe anti-bullying, activități de conștientizare culturală și instruirea profesorilor în practice de educație incluzivă.

Elevii trebuie să aibă acces la informație și la tehnologie astfel încât toți să beneficieze în mod egal de resursele educaționale. Acest lucru se poate realiza prin existența laboratoarelor informatice, manual digitale, acces la internet, dar și formarea cadrelor didactice cu privire la integrarea mijloacelor de tehnlogie în procesul educativ.

În ceea ce privește integrarea elevilor cu dizabilități (CES), aceștia au dreptul de a fi incluși în învățământul de masă garantat de Conveția drepturilor omului, precum și de Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități. În majoritatea cazurilor, copiii cu dizabilități sunt excluși din procesele de luare a deciziilor care îi afectează, opinia lor fiind neglijată și ignorată de autorități. Obișnuința ca elevii cu cerințe educaționale speciale sau cei care nu se puteau adapta în școlile de masă să fie orientați spre rețeaua de școli speciale, face dificil de schimbat mentalități care consideră că prezența lor va afecta performanțele școlare ale celorlalți elevi. Este necesar să se pună accentul pe schimbarea politicii școlare care presupune eliminarea formelor de discriminare în ceea ce privește școlarizarea copiilor cu dizabilități și dobândirea unor valori precum deschiderea în fața diferențelor, a toleranței și a respectului față de celălalt. Altfel, principiul incluziunii poate determina situații de neadaptare școlară sau de absolvire a învățământului obligatoriu fără o educație care să-i ajute în integrarea socială și profesională.

Familia, un alt actor pe scena educației, este responsabila de școlarizarea elevilor, este implicată în luarea deciziilor privid copilul precum și în programele de abilitare continuă a dezvoltării copilului. Părinții pot participa la luarea decizillor din școală fiind membri în comitetul de părinți al clasei, ai consiliului reprezentativ al părinților și ai asociației de părinți.

În concluzie, asigurarea accesului la o educație incluzivă de calitate implică efort din partea tuturor factorilor implicați în procesul instructiv- educativ, fie ei elevi, părinți, cadre didactice sau diverse instituții ale statului. Cu cât colaborarea dintre acești factori este mai eficientă, cu atât este mai mare va fi calitatea actului educativ.

Bibliografie

1. UNICEF. Analiza situației privind formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul centrării pe copil și educației incluzive, 2016.
2. European Agency for Development in Special Needs Education. Profile of Inclusive Teachers, 2012, www.european-agency.org/sites/default/files/Profile-of-InclusiveTeachers.pdf
3. Tulk, B. „Viziune strategică privind implementarea educaţiei incluzive și dreptul copiilor cu dizabilităţi la educaţie". 12 mai 2017. Conferinţa Naţională „Asigurarea dreptului la educaţie pentru copiii cu dizabilităţi".

INTEGRAREA ELEVILOR CU NEVOI SPECIALE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL DE MASĂ

AUTOR: SUCEAVA DANIELA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ HODAC

Cuvântul i*ntegrare* reprezintă normalizarea vieții persoanelor dezavantajate, cu nevoi speciale, din dorința de a înlătura segregarea categoriilor de populație vulnerabile.

Normalizarea înseamnă oportunitatea de a fi supus la o experiență de dezvoltare normală a ciclului vieții: copilăria și primii pași ai dezvoltării, adolescența, viața adultă.

Atunci când vorbim despre integrarea copiilor cu nevoi speciale, trebuie să avem în vedere mai multe aspecte precum: integrarea fizică, integrarea funcțională, integrarea socială, integrarea personală, integrarea în societate, integrarea școlară.

Integrarea școlară reprezintă procesul de includere în școli, la activitățile formale și nonformale a elevilor cu cerințe educative speciale, din care fac parte și cei cu dificultăți de învățare.

În cadrul educației inclusive, se susține participarea tuturor persoanelor din cadrul unei comunități, la procesul de învățământ, indiferent de caracteristicile socioculturale sau biopsihice ale populației școlare.

Noile deschideri și inovații promovate de educația incluzivă, au condus la formarea de principii, care să vină în susținerea activități educative din școli și alte servicii educative, pentru copiii cu CES. Astfel de principia sunt: principiul drepturilor egale, principiul unicității și individualizării, principiul diversității, principiul accesului și participării.

Principiul drepturilor egale presupune că fiecare ființă umană are dreptul la dezvoltarea personalității din punct de vedere personal, social și intercultural.

Principiul unicității și individualizării presupune că fiecare ființă umană este unică prin raportare la caracterul, abilitățile interesele și nevoile sale.

Principiul diversității costă în faptul că sistemul de învățământ trebuie să își asume dar și să ia în calcul diversitatea categoriilor de beneficiari la care se încadrează.

Principiul accesului și participării se referă la educația de calitate pe care trebuie să o primească persoanele care au cerințe educaționale speciale.

Principiile care condiționează organizarea și desfășurarea activităților școlare, precum și orientarea școlară și profesională a elevilor cu dizabilități sunt:

Principiul drepturilor și sanselor egale presupune satisfacerea nevoilor individuale și eliminarea obstacolelor sociale privind educația;

Principiul dezvoltării arată că toți oamenii care au dizabilități sunt capabili de creștere, învățare și dezvoltare;

Principiul incluziunii este caracterizat de diversitatea formelor de integrare educațională școlară dar și profesională a oamenilor cu deficiențe;

Principiul dezinstituționalizării militează pentru pregătirea copiilor și a adolescenților cu dizabilități, în scopul plasării lor în comunități.

Principiul normalizării arată că sunt necesare eforturi pentru asigurarea unei existențe cât mai normale persoanelor cu dizabilități

Integrarea școlară trebuie să țină cont de nevoile individuale de valorizare și potențare cât și de cele sociale, de participare și de dezvoltare.

În clasele inclusive, numărul de copii cu CES care pot fi integrați, este cuprins între 2 și 4, iar cadrele didactice care îi integrează cu eficiență, beneficiază de punctaj în cadrul fișei de evaluare anuală, în fișa de restrângere a activității sau în fișele pentru gradația de merit.

Managementul unei școli inclusive, trebuie să fie caracterizat printr-o deschidere evidentă, prin procesul de împărtășire al experiențelor între cadrele didactice, specialist, părinți și comunitate.

Integrarea socială școlară a copiilor cu CES, se poate realiza doar prin parteneriatul școală-familie- comunitate și prin desfășurarea unui program coerent din punct de vedere educational.

Bibliografie

Crețu, D., Nicu, A. (2009). Pedagogie. Editura Universității ,, Lucian Blaga,, Sibiu

Hudițean, A. (2001). Metode de cunoaștere psihopedagogică. Editura Alma Mater, Sibiu

Mărdărițoiu, A (2012). Dificultăți de învățare. Analiză și intervenție educațională. Editura Universității Petrol-Gaze, Ploiești

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ ÎN GRĂDINIȚĂ

PROF. ÎNVĂȚ. PREȘCOLAR: TELCEAN ANA - MARIA

UNITATEA ȘCOLARĂ: GPP NR 3 BISTRIȚA, JUD. BN

„Eu sunt copilul! Tu ţii în mâinile tale destinul meu.Tu determini în cea mai mare măsură, dacă voi reuşi sau voi eşua în viaţă! Dă-mi, te rog, acele lucruri care să mă îndrepte spre fericire. Educă-mă , te rog, ca să pot fi o binecuvântare pentru lume". (Mamie Gene Cole)

Grădinița ca mediu incluziv, aderă la principiul centrării pe identitatea unică a fiecărui copil. Toți copiii au dreptul la educație.

O grădiniță incluzivă:

- Răspunde nevoilor, drepturilor și responsabilităților copiilor și angajaților;
- Este prietenoasă, deschisă, adecvat decorată;
- Presupune înțelegerea și acceptarea diferențelor dintre copii;
- Este bazată pe democrație și solidaritate umană, pe lucrul în echipă;
- Oferă răspunsuri adecvate situațiilor educaționale variate;
- Manifestă flexibilitate și adaptare la schimbare;
- Învață acceptarea și integrarea tuturor copiilor;
- Respectă aptitudinile,interesele, abilitățile, dizabilitățile, caracteristicile fiecăruia.

Obiectele incluziunii în educația preșcolară presupun dezvoltarea și aplicarea unor strategii educaționale care să promoveze conștientizarea și formarea la copii a unor comportamente în direcția toleranței și nondiscriminării, acceptării copiilor cu CES: copii cu dizabilități, copii supradotați, copii de diferite etnii, copii cu boli cronice, copii cu situație socio – economică precară etc. Educația incluzivă este corelată cu nevoile speciale ale copiilor cu dizabilități variate sau cerințe educative speciale și obținerea progreselor specifice.

Incluziunea se discută în termeni de poltici educaționale, dar în același timp, este o provocare, pentru dezvoltarea copiilor ca “cetățeni activi”. Dacă nu sunt respectate, exprimate și încurajate să se dezvolte, diferențele dintre copii într-un grup cauzează probleme (de exemplu agresivitate, violență, neglijare etc).

Valorizarea unui mediu incluziv este utilă pentru toți copiii, dacă cadrele didactice îmbunătățesc practicile de organizare a activităților și folosesc diversitatea în clasă ca o resursă și ca o oportunitate echitabilă de învățare. Cadrele didactice pot acționa astfel:

- Folosesc resurse educaționale atractive;
- Pregătesc pachete de învățare adaptate fiecărui copil;

- Respectă stilurile de învățare;
- Deleagă responsabilități;
- Utilizează experiențele copiilor;
- Propun lucrul în echipe;
- Încurajează copiii să-și exprime opiniile, cu argumente, să fie empatici, să aibă flexibilitate.

Grădinița incluzivă este benefică pentru toți actorii responsabili de educație, dar în special pentru copii. De exemplu, copiii învață „socializarea" prin comunicarea și interacțiunea cu ceilalți colegi de grupă. Copiii leagă prietenii prin aceste contacte, află despre interesele și preferințele pentru anumite activități (de exemplu, unii copii desenează, pictează, alții încep să cânte la un instrument, altora le place să creeeze colaje etc), se cunosc, iar starea de bine dintre ei, reprezintă o condiție facilitoare pentru învățare și dezvoltare.

În mediul incluziv, copiii obțin rezultate mai bune la nivel academic; au o stimă de sine crescută; rezolvă mai ușor conflicte; reacționează pozitiv la schimbări; sunt mai inteligenți emoțional; dezvoltă abilități personale și sociale; manifestă interese profesionale variate; au o atitudine pozitivă față de viață.

Când spunem „grădiniţă incluzivă", nu trebuie să ne ducem cu gândul la copiii cu CES, ci la fiecare copil în parte, pentru că fiecare are un ritm propriu de dezvoltare şi la un moment dat poate avea nevoie de anumite cerinţe speciale în ceea ce priveşte educaţia. Există, de asemenea, şi anumite situaţii de risc, în care educatoarea trebuie să cunoască trăirile şi comportamentele copilului, pentru a-l sprijini. Riscurile pot apărea din mediul socio-cultural din care acesta face parte, din relaţiile de familie care îi determină existenţa zilnică, precum şi modul de dezvoltare, din modelele formale educaţionale ce pot exercita un stres deosebit asupra copilului care nu corespunde „normalităţii" cu care ne-am obişnuit.

Pe de altă parte, grădiniţa, ca instituţie, nu poate face faţă singură cerinţelor multiple ale unui program eficient de educaţie. Este nevoie de un parteneriat între grădiniţă-familie-comunitate, de o construcţie comună în folosul copilului, fără prejudecăţi, bazată pe respect reciproc, acceptare, toleranţă, indiferent de situaţia economică, socială sau educaţională a părinţilor. Educatoarea, la rândul ei, trebuie să răspundă diversităţii şi unicităţii fiecărui copil, să-şi orienteze pozitiv atitudinea, limbajul şi metodele pedagogice.

Pentru a evalua copilul, educatoarea trebuie să aibă în vedere competenţele şi capacităţile educaţionale ale fiecărui copil şi să identifice:
- cum este fiecare;
- ce ştie fiecare;
- ce face fiecare;
- cum cooperează cu ceilalţi.

În concluzie, pentru abordarea unei educaţii incluzive în grădiniţă, educatoarea trebuie să respecte următorii paşi:

- să elaboreze un plan de dezvoltare a grădiniţei în care să se precizeze concret parteneriatul cu familia şi comunitatea;

- să fie pregătit întregul personal al grădiniţei pentru a primi toţi copiii, fără discriminări;

- să asigure un climat primitor şi deschis prin organizarea mediului educaţional cât mai eficient şi stimulator;

- să aibă discuţii, în prealabil, cu copiii pentru a se accepta unii pe alţii, pentru a negocia, a colabora şi a lucra împreună;

- să asigure un curriculum flexibil şi deschis la care să aibă acces şi părinţii;

- să evalueze fiecare copil prin observaţie directă şi indirectă pentru a asigura participarea lui adecvată la activităţile curriculare;

- să asigure accesul tuturor copiilor la programul grădiniţei, dar şi la modificările şi adaptările acestuia;

- să asigure participarea tuturor familiilor la decizii şi acţiuni în favoarea tuturor copiilor;

- să evalueze permanent şi periodic progresele pe care le fac toţi copiii, nu numai di punctul de vedere al achiziţiilor intelectuale, dar şi al relaţiilor sociale, al cooperării şi colaborării, al dezvoltării imaginii de sine şi încrederii în forţele proprii;

- să elaboreze planuri individualizate, personalizate pentru copiii care au nevoie de sprijin în anumite componente ale dezvoltării şi la anumite momente;

- să ajusteze permanent curriculumul pentru a-l adapta la nevoile educative ale copiilor;

- să realizeze un permanent schimb de idei, experienţe şi soluţii cu celelalte colege, din grădiniţă sau din alte instituţii, precum şi cu familiile copiilor.

Biliografie:

1. Ecaterina Vrăjmaș, "Introducere în educația cerințelor speciale", Editura Crediș, București, 2004;
2. Traian Vrăjmaș, „Învățământul integrat și/ sau incluziv", Editura Aramis, București, 2001.

EDUCAŢIA INCLUZIVĂ ÎN GRĂDINIŢĂ

PROF. ÎNV. PREŞC. TEMISTOCLE GABRIELA,

GPN ,,LUMINIŢA”

Participarea la procesul de învăţământ a tuturor copiilor din cadrul unei comunităţi , având a scop exploatarea resurselor existente , îndeosebi a resurselor umane şi care presupune un proces permanent de îmbunătăţire a instituţiei şcolare defineşte educaţia incluzivă.

Indiferent dacă este un copil cu dizabilitîţi sau nu fiecare copil are propriile nevoi,este special, diferit.

În acest sens condiţiile pentru ca o grădiniţă să devină incluzivă sunt relative simple dar implică acţiuni de durată şi complexe:

- Să se schimbe toată grădiniţa
- Să fie primiţi toţi copiii
- Profesorii să fie pregătiţi în condiţiile menţionate

Astfel, educaţia incluzivă este o formă pentru înlăturarea barierelor de orice tip şi nu o formă de educaţie pentru anumite grupuri dezavantajate, ea indeplineşte cerinţele educative ale celor care invaţă, le oferă posibilitatea copiilor de a se dezvolta mai departe în funcţie de puterile lor.

Pornind de la premisa că dezvoltarea individuală şi socializarea reprezintă scopul educaţiei, strategiile predării-învăţării trebuie să fie adaptate astfel încât ele să corespundă stilurilor de dezvoltare şi învăţare fireşti ale copiilor. De aceea, educatoarele vor cunoaşte deficieţele copiilor pe care îi vor avea în grupă în scopul modelării activităţilor în funcţie de necesităţile copiilor dar şi pentru o mai bună înţelegere a acestora.În acest sens sensibilizarea preşcolarilor pentru a primi un coleg cu dizabilităţi în grupă este foarte importantă. Se vor crea şi aplica jocuri care permit stimularea unor deficienţe cum ar fi motorize,auditivă,vizuală pentru a determina copiii să înţeleagă mai bine situaţia copilului cu dizabilităţi.

Copilul va fi tratat la fel ca şi ceilalţi copii din grupă, păstrându-se o aparentă normalitate astfel încât toţi copiii să simtă că sunt egali.

În sala de grupă pe lângă mobilierul adecvat preşcolarilor trebuie să se regăsească jocuri adecvate dezvoltării motrice, intelectuale şi estetice.

Lucrul în echipă dar şi conceptul de sprijin sunt elemente esenţiale pentru dezvoltarea unei grădiniţe incluzive, astfel responsabilitatea împărtăşită de întreaga echipă devenind baza construcţiei educaţiei incluzive.

Astfel, în vederea integrării copiilor cu cerinţe educative speciale în grădiniţe trebuie să existe o foarte bună colaborare între educatoare, profesorul logoped, psihologi şi nu în ultimul rând părinţi.

În munca de zi cu zi, la clasă, putem crea pentru fiecare copil condiţii optime de învăţare folosind metode şi procedee de lucru diverse respectând diversitatea copiilor dar şi faptul că fiecare copil este unic , facilitând accesul la oprtunităţi educaţionale egale.

În raport cu obiectivele şi scopul activităţii didactice vom selecta metodele şi procedeele de lucru,particularităţile copiilor şi conţinutul lecţiei dar şi tipul de deficienţă sau tulburare a copilului. Pentru a implementa măsurile recuperatorii în timp real se recomandă tehnici şi instrumente de evaluare diverse.

Importantă este nu doar etapa iniţială de evaluare dar şi etapa finală. În acest sens se poate stabili gradul de atingere a obiectivelor învăţării şi se pot lua măsuri de ameliorare.Nivelul de progres al elevilor poate fi stability în urma procesului de evaluare finală.

Având în vedere că părinţii deţin cele mai multe informaţii despre copiii lor ei devin parteneri în procesul de educaţie. Ei ne pot informa despre activităţile la care copiii participă cu plăcere dar şi despre factorii care ar trebui evitaţi, care determină o influenţă negativă asupra copiilor, gen fobii, atitudini care determină izolarea copiilor sau inhibarea lor, neplăceri. În acest sens ei vor fi informaţi în permanenţă despre programul grupei şi depre metodele şi conţinuturile didactice. Părinţii vor fi implicaţi în activităţile la care participă copiii – ex. excursii, sebări, vizite la muzee, participări la expoziţii. Astfel, pentru reuşita participării la programul instructiv-educativ din grădiniţă, responsabilizarea şi angajarea familiei în educaţia copiilor este esenţială.

Atât părinţii cât şi educatorii nu pot trata problemele copiilor pentru că nu sunt medici şi nu au cunoştinţele necesare dar le pot reduce prin întocmirea unor planuri de intervenţie personalizate în scopul formării şi dezvoltării personalităţii copilului.

Bibliografie:

1. https://isj.sv.edu.ro/images/Docs/Discipline/invatamnat_preprimar/2017/biblioteca/Educatia-incluziva-in-gradinita.pdf

2. https://gradinita-rasarit.ro/educatia-incluziva-in-gradinita/

3. https://revistaprofesorului.ro/integrarea-copiilor-cu-ces-in-gradinita/

4. https://www.raa.ro/wp-content/uploads/2023/01/Brosura-Integrarea-scolara-a-copiilor-cu-cerinte-educationale-speciale_compressed.pdf

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ, EDUCAȚIE DE CALITATE PENTRU TOȚI

TOADER SIDONIA OANA,
GRĂDINIȚA CU PP ȘI PN CRAI NOU PLOIEȘTI

Bogăţia spirituală a lumii constă în respectul şi valorizarea tuturor persoanelor, indiferent de originea lor socială, de capacităţi şi abilităţi. Educaţia este pilonul progresului social şi al calităţii vieţii, domeniu care transformă succesul sau insuccesul unei persoane în succesul/insuccesul întregii societăţi.

Educaţia incluzivă este un domeniu în dezvoltare. În întreaga lume părinţii, profesorii, organizaţiile de resort depun efort pentru dezvoltarea practicilor educaţionale pozitive, astfel încât toţi copiii şi tinerii pot să beneficieze împreună de o educaţie de calitate.

Alternativă a învăţământului special, educaţia integrată permite acordarea serviciilor de sprijin pentru copii cu posibilităţi reale de recuperare şi reintegrare, care altădată ar fi fost orientaţi către şcoala specială. Pentru a realiza integrarea copiilor cu CES, trebuie să acţionăm asupra diferitelor nivele de dezvoltare a personalităţii lor, şi anume: la nivel biologic, la nivel psihic, la nivel social.

Consider că nu există „reţete" pentru integrarea copiilor cu CES în învăţământul de masă. Cei care manifestă deschidere pentru integrarea acestora vor găsi şi strategiile potrivite. Fiecare copil are dreptul la educaţie şi merită să i se acorde o şansă. Învăţând împreună, copiii învaţă să trăiască împreună, să se accepte şi să se ajute la nevoie.

Integrarea copiilor cu CES conferă instituţiei şcolare rolul de componentă fundamentală a sistemului social, aptă să răspundă concret imperativelor de moment ale evoluţiei din societatea contemporană şi să rezolve o serie de probleme referitoare la nevoile de acceptare, valorizare socială a fiecărui individ şi la capacitatea acestuia de a se adapta şi integra într-o societate aflată în continuă transformare. Pornind de la principiul dreptului egal la educație pentru toți copiii, metodele activ-participative permit elevului satisfacerea interesului pentru cunoaștere, facilitează contactul cu realitatea înconjurătoare, sporind gradul de socializare al copiilor ,stimulează și dezvoltă învățarea prin cooperare.

Educaţia incluzivă presupune un proces permanent de îmbunătăţire a instituţiei şcolare, având ca scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susţine participarea la procesul de învăţământ a tuturor elevilor din cadrul unei comunităţi. Acesta înseamnă, că şi o şcoală specială, poate fi incluzivă sau poate dezvolta practici incluzive în abordarea copiilor. Şcolile deschise, prietenoase, în care se urmăreşte flexibilizarea curriculumului, calitatea predării-învăţării, evaluarea permanentă şi parteneriatul educaţional sunt şcoli incluzive.

Principiile cheie ale incluziunii au în vedere următoarele concepte fundamentale:

- ✓ valorizarea diversităţii

- ✓ dreptul de a fi respectat
- ✓ demnitatea fiinţei umane
- ✓ nevoile individuale înţelese ca cerinţe individuale
- ✓ planificarea
- ✓ responsabilitatea colectivă
- ✓ dezvoltarea relaţiilor şi culturii profesionale
- ✓ dezvoltarea profesională
- ✓ şanse egale

Este important de subliniat faptul că, în cazul elevilor cu CES, accentul trebuie pus nu atât pe dezvoltarea cognitivă, cât mai ales pe dimensiunea socio-relațională, care poate deveni bază pentru dezvoltarea globală a copilului/elevului și îi poate asigura acea stare de bine necesară menținerii echilibrului psihic. Unii profesori par să întâmpine mai puține dificultăți decât alții în crearea unei ambianțe eficace de învățare pentru elevii lor. O clasă bine condusă, cu un potențial redus de comportament necorespunzător poate, prin ea însăși, avea efecte benefice atât asupra procesului de învățare, cât și asupra performanței.

Prin adaptare curriculară profesorii trebuie să acorde sprijin și să stabilească așteptări rezonabile, să pună accent pe învățarea activă și pe lucrul în echipă, să aibă un scop precis, să creeze situații de succes în învățare, benefice elevului cu dizabilități și totodată să vină în întâmpinarea acestora. Adaptările trebuie să devină parte obișnuită a activităților de la clasă. În educația incluzivă, profesorii au rolul de a stimula creșterea intelectuală, emoțională, morală. Pentru a fi posibil acest lucru, trebuie să se asigure un mediu propice, unde copilului să nu îi fie frică să vorbească, să fie deschis fără a-i fi frică de pedeapsă. Limbajul folosit în activitatea elevilor cu CES trebuie să fie unul accesibil, simplu. Pentru a învăța eficient, copiii vor fi implicați în procesul de învățare pe toată durata lui. Acest lucru presupune că trebuie în permanență să exerseze, dar motivația este esențială în procesul de învățare. Încurajând elevii că au posibilitatea, forța, capacitatea de a învăța vor finalize sarcina, în ritmul lor, ambiționându-l să continue. Integrarea acestor copiilor speciali în învățamântul de masă nu este o procedură tocmai ușoară. De multe ori ne lovim de tot felul de bariere sociale cum ar fi neglijența, marginalizarea, etichetarea, sau pur si simplu refuzul de a li se acorda dreptul de a învăța alaturi de copii tipici.

Chiar dacă depășim barierele sociale, integrarea acestor copii se face treptat deoarece, până ajung la nivelul de a putea fi integrați într-o scoala de masă, aceștia trec prin ani de terapie și pregătire specifică. Procesul de integrare depinde foarte mult și de diagnostic. Ideal ar fi ca fiecare gradiniță și școală ce au ca specific integrarea copiilor cu nevoi speciale printre copiii tipici, să existe o triadă formată din psihoterapeut, educator/invățător și bineînțeles familie.

Educaţia incluzivă înseamnă sprijin şi educaţie pentru toţi, grijă şi atenţie pentru fiecare. Incluziunea este o politică şi un proces care permite tuturor copiilor să participe la programele educaţionale, prin schimbare şi adaptarea curriculară. În mod firesc, viziunea incluziunii cuprinde o integrare a aspectelor tuturor domeniilor dezvoltării individuale. Ea se referă la unitatea dintre politici, practici şi mod de abordare şi de înţelegere a oricărui copil ca fiinţă unică şi valoroasă, care poate învăţa. Este insuficient ca într-o grupă să fie integrat un copil cu CES pentru a spune că acolo se dezvoltă o educaţie incluzivă. Este nevoie de o proiectare care să implice toate activităţile, de parteneriat educaţional şi de practici educative adecvate care să se adreseze tuturor copiilor. Este necesar ca toată grădiniţa să se schimbe. Nimeni nu trebuie să se teamă de această abordare, pentru că este vorba, în fapt, de educaţie de calitate, care respectă drepturile tuturor copiilor şi demnitatea dezvoltării fiecăruia, fără a neglija implicarea, dezvoltarea profesională şi valorizarea cadrelor didactice.

Bibliografie:

1. Gherguţ Alois , Psihologia persoanelor cu cerinţe speciale. Strategii de educaţie integrată , Polirom , Iaşi , 2001

2. Ungureanu Dorel , Educaţia integrată şi şcoala inclusivă , Editura de Vest , Timişoara , 2000

3. Vrăşmaş Ecaterina, ,,Introducere în educaţia cerinţelor speciale", Editura Credis, Bucureşti, 2004

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ ÎN SALA DE CLASĂ: DEFINIRE, METODE-CHEIE, STRATEGII, PROBLEME, FACTORI ȘI SOLUȚII

TOIA FLORIAN-TEODOR, CIFOR AURICA,
COLEGIUL ECONOMIC "PARTENIE COSMA" ORADEA

Educația incluzivă este cea mai eficientă modalitate de a oferi tuturor copiilor o șansă echitabilă de a merge la școală, de a învăța și de a-și dezvolta competențele de care au nevoie pentru a se dezvolta.

Se estimează că în întreaga lume există 240 de milioane de copii cu nevoi speciale. La fel ca toți copiii, au ambiții și visuri pentru viitorul lor. Au nevoie de o educație de calitate pentru a-și dezvolta abilitățile și a-și atinge potențialul.

De cele mai multe ori, se confruntă cu bariere persistente în calea educației, care provin din discriminare, stigmatizare și eșecul obișnuit al factorilor de decizie de a accepta dizabilitatea în serviciile școlare.

Educația incluzivă înseamnă oportunități reale de învățare pentru grupurile care au fost excluse în mod tradițional - nu numai pentru copiii cu dizabilități, ci și pentru vorbitorii de limbi minoritare.

Sistemele incluzive apreciază contribuțiile unice pe care elevii din toate mediile le aduc în clasă și permit grupurilor diverse să se dezvolte unul lângă altul, în beneficiul tuturor.

Practica incluzivă poate fi definită drept atitudinile și metodele care asigură accesul tuturor elevilor la învățământul general. Toată lumea se străduiește să se asigure că toți elevii se simt bineveniți și apreciați și că primesc sprijinul potrivit pentru a-și dezvolta competențele și a-și atinge obiectivele. Atunci când educația este cu adevărat incluzivă, aceasta poate fi benefică pentru toți elevii, nu doar pentru elevii cu dizabilități.

Metode-cheie în construirea unui climat incluziv în sala de clasă:

1. Cunoaște elevii și lasă-i și pe ei să te cunoască pe tine

Stabilirea unei legături cu elevii necesită timp, dar putem începe chiar cu primele zile de școală. Creând oportunități pentru ca elevii să vă împărtășească interesele, provocările și aspirațiile lor, dar și invers, se creează o legătură care poate continua să crească. Gândiți-vă la ceea ce a funcționat pentru tine în trecut și la ceea ce nu a funcționat; ce puteți face în mod constant pentru a vă conecta cu fiecare elev?

2. Creează un spațiu sigur pentru ca elevii să împărtășească valori cheie în procesul de incluziune

Elevii au nevoie, de asemenea, de timp explicit pentru a stabili conexiuni cu colegii lor. Împărțiți în mod regulat elevii în noi grupuri mici și folosiți strategia "Văd, gândesc, mă întreb" pentru a digera ceva despre care au învățat sau un eveniment de actualitate care ar putea fi în mintea lor. Prin modelarea modului în care ar trebui să funcționeze acest lucru și prin crearea unor norme de grup, elevii pot avea conversații fructuoase care să dezvolte empatia și să împărtășească opinii diferite într-un mod respectuos. Consolidarea abilităților socio-emoționale, cum ar fi empatia, recunoștința și compasiunea, în sala de clasă încurajează interacțiunile pozitive între elevi.

3. Planifică procesul didactic într-o varietate de moduri

Există din ce în ce mai multe dovezi care arată că lecțiile gamificate influențează în mod pozitiv implicarea elevilor. Pentru a apela la diferite stiluri de învățare, reimaginați lecțiile existente, în special cele care au senzația că sunt încărcate de prelegeri, cu videoclipuri noi, cărți și activități digitale, care să încurajeze o învățare activă. Un studiu realizat de Canadian Journal of Action Research, care a comparat implicarea elevilor cu lecțiile gamificate față de lecțiile tradiționale alternative, a constatat că elevii au prezentat scoruri medii mai mari în clasă atât pentru concentrare, cât și pentru atenție în timpul învățării bazate pe jocuri digitale.

Un conținut de învățare variat, care face apel la diferite interese ale elevilor, la diferite metode și strategii este la fel de esențial ca și stilul de instruire. Oferiți elevilor șansa de a învăța despre provocările societății, istorie, echitate și egalitate, dar și despre evenimente actuale prin diferite mijloace și faceți ca unitatea să culmineze cu un proiect bazat pe echipă.

4. Alegeți literatură care să sublinieze importanța incluziunii

O parte a predării sensibile la cultură include oferirea elevilor de povești și opere literare care evidențiază experiența umană. Includeți povești despre diferite culturi, etnii, refugiați, precum și povești care includ explicații despre diferitele deficiențe.

Strategiile incluzive permit elevului cu nevoi speciale să participe la experiențele de învățare echitabile, asemeni celorlalți colegi Acest lucru se realizează prin efectuarea de ajustări în ceea ce privește modul de evaluare sau de învățare.

Ajustările la predare, învățare și evaluare nu ar trebui să aibă impact asupra judecăților făcute cu privire la rezultatele elevilor. Ajustările în materie de predare, învățare și evaluare pot fi grupate în cinci domenii generale:

1. Calendarul - cantitatea de timp alocată;
2. Programarea - momentul în care are loc evaluarea;
3. Cadrul - locul în care se realizează evaluarea;
4. Prezentare - modul în care o evaluare apare sau este comunicată transparent tuturor elevilor;

5. Răspuns - modul în care un elev răspunde la evaluare.

Probleme identificate în educația incluzivă:

- lipsa resurselor financiare și a specialiștilor care să dezvolte inițiativele de educație non-formală;
- comunicare deficitară între actorii relevanți: comunitate, societate civilă, administrație publică și mediul academic;
- infrastructură de învățământ necorespunzătoare;
- vizibilitate redusă a inițiativelor actuale, dar și a obstacolelor cu care se confruntă o parte din societate.

Factorii principali ai incluziunii sunt:

- *cadrele didactice*, atitudinea lor faţă de copilul cu nevoi speciale, resursele disponibile (metode de predare,materiale, timp disponibil, competenţe profesionale personale/de grup);
- *şcoala*, ce asigură copilului cu nevoi speciale un program de lucru într-o clasă obişnuită, cu alţi copii de vârstă apropiată. Aceasta poate şi trebuie să stimuleze prezenţa la şcoală a copiilor,deoarece reprezintă o şansă în plus ca procesul de integrare, ca munca în echipă a factorilor implicaţi să ajungă la rezultatul scontat.
- *familia*, care asigură (sau ar trebui să asigure) climatul securizant şi cadrul optim necesar dezvoltării unei personalităţi echilibrate a copilului.

Soluții propuse de specialiști:

- analizarea contextului actual, printr-o abordare intersecțională, pentru a înțelege nevoile diverse ale comunității, înainte de a dezvolta soluții;
- consultarea specialiștilor din alte țări care au trecut deja prin situații similare și formarea personalului actual;
- echipele care dezvoltă politicile publice și acte legislative despre educație să fie incluzive din punct de vedere social și profesional (o mai bună reprezentare a persoanelor cu dizabilități și din alte grupuri vulnerabile);
- mai multe linii de finanțare pentru ONG-uri care dezvoltă soluții de educație non-formală, deschise și celor care nu au servicii sociale acreditate;
- programe de sprijin și suport pentru aparținători și însoțitori;
- o mai bună promovarea a liniilor de finanțare și a inițiativelor actuale pentru a încuraja parteneriate

Bibliografie:

https://www.kinderpedia.co/ro/educatia-incluziva-in-sala-de-clasa.html?format=html
http://www.romaniapozitiva.ro/bucuresti/dezbatere-publica-despre-educatia-incluziva/
https://iubimbrasovul.tv/incluziunea-copiilor-cu-ces-cerinte-educationale-speciale/

CAP. II ACTIVITĂȚI REMEDIALE, PLANURI DE INTERVENȚIE PERSONALIZATE ȘI STUDII DE CAZ

PROIECT DE ACTIVITATE –„PLOAIA!”

PROF. PSIHOPEDAGOG: POROȘNICU ANCUȚA-CLAUDIA,
CENTRUL ȘCOLAR PENTRU EDUCAȚIE INCLUZIVĂ NR.2. TG. MUREȘ

Clasa: Pregătitoare A – dizabilități intelectuale grave/asociate

Disciplina: Abilități de comunicare și limbaj

Unitatea de învățare: „Toamna se joacă cu noi”

Tema activității: „Ploaia!”

SCOPUL ACTIVITĂŢII: Formarea deprinderii copiilor de a memora, reproduce voluntar şi logic poezia, îmbogăţirea şi activizarea vocabularului cu cuvinte și expresii noi.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

O1: Să memoreze logic şi conştient poezia, pe baza modelului cadrului didactic şi a ilustraţiilor.

O2: Să recite poezia corect, expresiv, respectând intonaţia, ritmul şi pauzele.

O3: Să manifeste interes pentru activitate.

STRATEGII DIDACTICE:

Metode şi procedee*:* Conversația, observația, explicatia.

Forme de organizare: Individual, frontal, pe grupe.

Resurse materiale: Imagini ilustrative cu aspectele vremii toamna, Fișa cu poezia „Ploaia”.

ID, Universitatea Babeş Bolyai din Cluj-Napoca.

SCENARIUL ACTIVITĂȚII

Etapele activităţii	**CONȚINUTUL ȘTIINȚIFIC**	**STRATEGII DIDACTICE**		**EVALUARE**
		Metode şi procedee	**Mijloace de învăţământ**	
Moment organizatoric	Asigurarea condițiilor necesare unei bunei desfășurări a activităţii: -aerisirea sălii de grupă; -pregătirea materialului didactic;	Conversația		Aprecierea comportamentului non-verbal
Captarea atenției	Captarea atenției se face prin citirea unei ghicitori: „Cine vine din văzduh Șistropește pe pământ Grâul ca săcreascămult?”.	Conversația		Orală

	Copiii răspund că este vorba despre ploaie. Se vor purta discuții despre umbreluță: Când folosim umbrelța și de ce?; De ce este folositoare ploaia?; Vă rog să imitați zgomotul produs de picăturile de ploaie; Sunteți fericiți sau triști când plouă?; Florile, cum sunt când plouă?			
Anunțarea temei și a obiectivelor	Pentru că zilele aceastea voi aţi învăţat foarte multe lucruri interesante despre anotimpul toamna, astăzi vom învăţa poezia ,,Ploaia!" (Anexa 1)Voi va trebui să fiţi atenţi, să încercaţi să reţineţi poezia pentru că tuturor copiilor le place toamna, apa și ploaia.	Conversația Explicația	Fișă cu poezia	Orală
Dirijareaînvățării	Se recită model poezia de către cadrul didactic, clar, nuanţat şi cu o mimică adecvată. Apoi cadrul didactic recită model a doua oară, de aprofundarea poeziei este urmată de sublinierea, printr-o scurtă convorbire despre conţinutul principal al poeziei: despre hainele necesare pe timp de ploaie, despre apariția vântului, sunetului ploii. În continuarea cadrul didactic le spune elevilor: să învăţăm acum poezia împreună! Se recită din nou prima strofă de către cadrul didactic, apoi se recită de câteva ori pe fragmente logice. Fragmentele sunt reproduse individual, în grupuri mici şi frontal, antrenându-se toţi copiii clasei. După ce este învăţată prima strofă, se solicită 2-3 copii pentru a recita integral prima strofă. Memorarea strofei a doua se realizează reluându-se cea anterioară. În final, poezia este recitată integral de către 2 -3 copii.	Conversația Explicația Conversația	Fișă cu poezia	Orală
Obținerea performanței	Cadrul didactic propane repetarea poeziei pe fragmente, individual de către fiecare copil, a versurilor,	Conversația	Fișă cu poezia	Observarea comportament

şi asigurarea transferului	la început cu ajutorul profesorului apoi, singur. Ulterior copiii recită în colectiv – în grupuri mici şi cu întreaga clasă poezia	Explicația Exercițiul		ului
Asigurarea conexiunii inverse şi evaluarea	Cadrul didactic face aprecieri individuale şi collective asupra modului cum a fost memorată poezia şi evidenţierea copiilor care au memorat cele mai multe versuri.	Conversația		Aprecieri verbale
Retenţia	Se fixează titlul poeziei şi tema abordată. Astfel copiii spun că au învățat poezia „Ploaia” în care au învățat despre hainele necesare pe timp de ploaie, despre vânt, sunetului ploii și al vântului.	Conversația		Aprecieri verbale
Evaluarea și încheierea activității	Voi face aprecieri individuale și colective asupra întregii activități și a modului de participare la activitate.	Conversația		Aprecieri finale individuale și colective

ANEXA 1 - FIȘA CU POEZIA „PLOAIA”.

BIBLIOGRAFIE:

Glava, A., Pocol, M., Tătaru, L. (2009), Educaţia timpurie, Paralela 45, Piteşti.

Jucan, D., (2020), Practică pedagogică – învățământ preșcolar (toate domeniile de conținut) – Curs elaborate în tehnologie

PROGRAM DE INTERVENTIE PERSONALIZAT (PIP)

PROF. ITINERANT ACHILĂRIȚEI MARIA

ȘCOALA PROFESIONALĂ SPECIALĂ „SFÂNTUL STELIAN”BOTOȘANI

Clasa I

***Echipa de lucru*:**

Profesor de sprijin ,învăţător, consilier psihopedagog, părinte

Probleme cu care se confruntă copilul:

- dificultăți de învățare, deficit atențional**.**

Prioritati pentru anul scolar …….

- Formarea abilităţilor în plan lexico-grafic;
- Cunoaşterea şi utilizarea conceptelor specifice matematicii
- Stimularea şi dezvoltarea capacităţilor psiho-individuale în vederea formării unor comportamente independente
- Formarea si dezvoltarea abilitatilor de comunicare verbala si nonverbal si a unei atitudini civilizate in relatiile cu ceilalti

PROGRAMUL DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

Domeniul/ obiectiv	**Obiective**	**Exemple de activităţi de învăţare**	**Criterii minimale de apreciere a progreselor**	**Metode şi instru-mente de evalua-re**	**Res-pon-sabili**
Cognitiv *Dezvoltarea capacităţii de receptare a mesajului oral* *Dezvoltarea capacităţii de exprimare*	Să integreze cuvintele noi în enunturi Să citească în ritm propriu, corect silabe, cuvinte,	Exercitii de citire a silabelor,cuvintelor,propoziţiilor; Exercitii de citire a unor texte scurte; Exercitii de citire selectiva; Exerciţii de povestire după	Să citească corect cuvinte şi propoziţii scurte Să scrie corect în ritm propriu cuvinte şi	Evaluare orală şi scrisă Evaluări curente formative Observa-	Învăţător Prof.itinerant Părinte

orală *Dezvoltarea capacităţii de receptare a mesajului scris (citirea/lectura)* *Dezvoltarea capacităţii de exprimare scrisă* *Cunoaşterea şi utilizarea conceptelor specifice matematicii* *Stimularea şi dezvoltarea capacităţilor psiho-individuale în vederea formării unor comporta-mente*	propoziţii,texte. Să povestească după imagini Să scrie corect litere, silabe, cuvinte şi propozitii scurte; Să utilizeze convenţii ale limbajului scris (punctul, semnul întrebării, scrierea cu majusculă) Să grupeze obiecte după anumite criterii diferite-mulţime Să recunoască diferite figuri geometrice Să cunoască şi să ordoneze numere naturale de la 0 la 100 Să efectueze operaţiide adunare şi scădere cu numere naturale de la 0 la 30 fără trecere peste ordin Stimularea dezvoltării	imagini; Exercitii de scriere a literelor, silabelor, cuvintelor și propozitiilor; Exercitii de plasare a semnelor de punctuatie într-un text; Exerciţii de grupare a unor obicte după diferite reguli Exerciţii de numire a unor figuri geometrice Exerciţi de scriere şi citire a numerelor de la 0 la 100 Exercitii de adunare și scadere cu numere naturale de la 0 la 30 Exerciţii de stimulare a gândirii, memoriei, imaginaţiei, atenţiei, limbajului, voinţei	propoziţii scurte; Să scrie corect din punct de vedere ortografic. Să compare şi să ordoneze grupuri de obiecte Să scrie corect numerele de la 0 la 30 Să efectueze operaţii de adunare și scădere în concentrul 0-10 Să gasească strategii de memorare	ţia Fişe de lucru Materiale manipula-tive	

independente	intelectuale prin exersarea şi dezvoltarea proceselor psihice		voluntară		
Social-afectiv *Dezvoltarea unor comportamente adaptative în relaţia cu mediul înconjurător (natural şi social)* *Exersarea conduitei independente pentru integrarea socială*	Dezvoltarea comunicării şi a unei atitudini civilizate în relaţia cu ceilaţi Formarea abilităţilor de adaptare la nivel de microgrup/comunitate	Exerciţii practice de comunicare nonverbală (gesturi cu semnificaţie socială) şi verbală în vederea relaţionării pozitive Exerciţii practice de participare la evenimente cotidiene (organizarea timpului, respectarea regimului de viaţă)	Să comunice verbal şi nonverbal în vederea relaţionării pozitive cu ceilalţi	Evaluare orală Observaţia	Prof itinerant Învăţător Psiholog Părinte
Comunicare şi limbaj *Formarea abilităţilor în plan lexico-grafic*	Corectarea dislexo-disgrafiei	Exerciţii de lexie - grafie la nivel propoziţional: Exerciţii de lexie a propoziţiei simple/ dezvoltate; Scrierea corectă din p.d.v.ortografic a propoziţiei; Exerciţii de citire a unui text scurt;	Să scrie propoziţii simple Să scrie ortografic	Evaluare orală şi scrisă Evaluări curente formative Observaţia Fişe de lucru	Logoped Învăţător Prof. Itinerant

		Exerciţii de aşezare corespunzătoare în pagină a unei propozitii;		Materiale manipula-tive	

EVALUAREA PERIODICĂ

• Obiective realizate___

• Dificultăţi întâmpinate_____

• Metode cu impact ridicat:

– pozitiv_____

– negativ_____

- Revizuirea programului de interventie educational-terapeutică_____
- Recomandări particulare_____
- Rolul şi modul de implicare a părinţilor în program_____

PLAN DE INTERVENŢIE EDUCAŢIONALĂ PERSONALIZATĂ

PROF. PSIHOPED. SALAJAN MARIANA
CSEI SATU MARE

Vârsta/clasa: Pregatitoare A
Diagnostic O.S.P.:
Tulburare de spectru autist; retard psihic moderat/sever; tulburare a limbajului expresiv;tulburare hiperkinetica cu deficit atentional
Certificat de încadrare în grad de handicap:GRAV cu asistent personal

I. Rezultatele evaluării complexe iniţiale pe sectoarele de referinţă:
-motor, comunicare şi limbaj, cognitiv, social-afectiv:
1.Prezentare capacităţi, competenţe (ce se ştie):
-stie numele,reactioneaza la auzul numelui
-articuleaza sunete cerute
-recunoaste obiecte din mediul familiar
-comunicare gestuala pentru propriile nevoi
-intelege mesaje foarte simple
-foloseste adecvat toaleta
-se imbraca singur
-participa la jocuri de grup
-isi exprima afectiunea fata de anumite persoane
-agresiv cu colegii
2.Prezentare dificultăţi, lacune (ce nu se ştie):
-schema corporala nestructurata
-structuri perceptiv motrice de:culoare, marime forma neelaborate
-lateralitate nedefinita
-rigiditate,imprecizie in miscarile grosiere si fine
-stadiul preoperational d edezvoltare
-capacitate scazuta de efort de concentrare
II.Priorităţi de intervenţie (acţiune):
1.Domeniul psihomotor/competențe specifice
Identificarea proprietăților obiectelor din mediul familiar, prin antrenarea tuturor analizatorilor
Exersare astructurilor perceptiv-motrice de bază
2.Domeniul comunicare şi limbaj/competențe specifice
- Perceperea, identificarea și discriminarea de sunete cunoscute din mediul înconjurător şi localizarea surselor sonore
-Emiterea de sunete, silabe și pronunțarea de cuvinte uzuale cu rol comunicațional
-Înţelegerea şi transmiterea de mesaje simple prin limbaj expresiv sau corporal în mediul familiar

3.Domeniul cognitiv/competențe specifice

-trasarea elementelor grafice şi a contururilor literelor, folosind resurse variate

-construirea , compararea și corespondența de mulțimi în plan obiectua lsi imagistic

4.Domeniul social-afectiv/competențe specifice

-Identificarea emoțiilor proprii și ale celorlalți în context familiar

Elemente de competențe (obiective pe termen scurt)	Perioada de realizare	Reevaluare obiective pe termen scurt-observații
Domeniul psihomotor **O1 -**identificare a stimulilor vizuali: • identificare obiectuală şi imagistică; • clasificare, seriere, grupare, sortare după un criteriu • (culoare, formă, mărime); -recunoaştere a stimulilor olfactivi şi gustativi • identificare a diferitelor fructe și alimente după miros/ gust; - identificare tactilă • recunoaşterea obiectelor (mulaje fructe, forme geometrice • prin pipăit, în prezența/ absența văzului) - exerciții de identificare, denumire și localizare a unor semnale sonore (zgomote, sunete, onomatopee); - sesizare a unor caracterisitici simple şi de asociere cu obiectele corespunzătoare; - explorare şi descoperire a obiectelor din mediul familiar, prin antrenarea mai multor analizatori. **O2-** formarea noţiunilor de culoare (roşu,alb,negru,galben, albastru,verde); **Domeniul comunicare şi limbaj** **O1**-- exersarea aparatului fono-articulator: • coordonare generală; • exersare a aparatului fono-articulator (gimnastică maxilară, lingual, pentru buze, obraji, văl palatin etc.); • inspir-expirului: • respiraţie nonverbală și verbală; O2- exersarea vocii (întindere, intensitate, rezistenţă); O3-impostare corectă a fonemelor pronunţate deficitar; O4- emitere, fixare şi consolidare a sunetului; O5 introducere a sunetului în silabe O6-automatizare a sunetului în cuvinte. **Domeniul cognitiv** O1**--** orientare corespunzătoare în spațiul grafic al caietului/ al fișei de lucru; O2- progresie stânga-dreapta în trasarea grafemelor; O3- executare de grafeme ce diferă ca orientare și structură; O4- ordonare/ completare a unor grafeme date; O5- construire de mulțimi de obiecte pe categorii;		

O6- selectare/ grupare a obiectelor după un singur criteriu; O7- colorare a unei mulțimi după criterii date O8- identificare a asemănărilor dintre grupuri; O9- exerciții de comparare a grupelor formate, apreciind global unde sunt mai multe sau mai puține elemente. **Domeniul social-afectiv** O1-dialoguri având ca suport imagini care surprind emoţii de bază, cu ajutorul cărora să se analizeze diferite stări emoționale; O2-exprime a diferitelor stări emoţionale prin: desene, cântece, modelajedin lut şi plastilină, roluri în scenete scurte; -O3-exprimarea emoţiilor în situaţii variate (dramatizări); O4-verbalizare a ideilor, gândurilor, emoţiilor faţă de unele situaţii date; O5-vizionare de filme privind raporturile din cadrul grupurilor		

III.Observaţii semnificative.....

LABORATOARELE DE LITERAȚIE

PROF. ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR ALBU MARIOARA

LICEUL TEORETIC „RADU PETRESCU” PRUNDU-BÂRGĂULUI, BN

Laboratorul de literație este parte a strategiei școlii de a îmbunătăți rezultatele elevilor, un context de experimentare unde profesorii testează demersuri inovatoare, personalizate, iar școala implică voluntari și mobilizează resurse din comunitate în sprijinul copiilor pentru care accelerarea dezvoltării competențelor de citit-scris este o urgență.

PLAN PERSONALIZAT DE DEZVOLTARE A LITERAȚIEI

Nume cadru didactic: Albu Marioara

Școala: Liceul Teoretic ,,Radu Petrescu” Prundu-Bârgăului

Inițiale/ pseudonim elev(ă): V.I.(elev cu CES)

Clasa/ an școlar: a II-a/ 2021-2022

Interpretarea rezultatelor evaluării inițiale:

Evaluarea a fost inițiată cu aplicarea Listei de cuvinte- Nivel 1.1. Din cele 20 de cuvinte din listă, elevul V.I a citit rapid, dar corect două cuvinte. Am continuat astfel cu lista de cuvinte nivel 0.1, aici V.I. citind trei cuvinte rapid, restul cuvintelor în timp nelimitat. Am coborât așadar la evaluarea literației emergente.V.I a obținut punctajul maxim la noțiuni despre textul tipărit. La recunoașterea și reproducerea alfabetului a obținut 85 de puncte (nu a identificat literele,,Y, ,Q, a citit greșit i în loc de ,,l,,și ,,q,, în loc de ,,g,,).Cu toate acestea,a scris toate literele după dictare. A indicat toate cuvintele din poezie, obținând la noțiunea de cuvânt scorul maxim.A segmentat greșit 4 cuvinte din cele 12: *corn, rău, brad* și *poți.*Din lista de cuvinte ușor decodabile a citit corect 8 din 10, iar din lista de cuvinte ușor recunoscute tot 9 din 10. Punctajul total este de 129. Am concluzionat că are nevoie de un plan de intervenție personalizat pentru dezvoltarea a trei arii de dezvoltare a literației:conștientizare fonologică și fonemică, decodare și corespondență fonem-grafem și fluență.Am coborât la nivelul Listei de cuvinte -Nivel 0.1, unde elevul a citit corect toate cuvintele, dar 17 rapid,iar 3 în timp nelimitat. Așa am stabilit nivelul de instruire.

Arii de intervenție principale și obiectivele urmărite (corelat cu rezultatele evaluării; a se vedea meniul de strategii și activități recomandate)**:**conștientizare fonologică și fonemică**,** decodare și corespondență fonem-grafem**,** vocabular**,**fluență**,** comprehensiune

Perioada de implementare a planului și durata estimată în ore:2.05.2022- 27.05.2022- 10 ore

Nr	**Activități de învățare**	**Materiale necesare**	**Comentarii/ documentareobservații despre parcursul și evoluția copilului**
1	ACTIVITATE DE LECTURĂ CUTIILE ELKONIN- exerciții de conștientizare fonologică și fonematică	Text suport Nicola Davies, „ÎN ADÂNCURI” – carte cu sclipici Jetoane	Pentru CUTIILE ELKONIN se vor analiza cuvintele: apă, lume, mare, crab, gras
2	BANCA DE CUVINTE	Exerciții de scriere si citire *Lista de cuvinte din poveste*	Pornind de la aceeași poveste, își alege din banca de cuvinte cinci dintre ele cu care vom scrie împreuna propoziții, discutând despre primul cuvânt,al doilea, spațiul dintre ele, cu ce începe fiecare cuvânt.
3	CONSTRUIREA CUVINTELOR	Text suport Nicola Davies, „ÎN ADÂNCURI” – carte cu sclipici Jetoane cu litere	Pentru construirea de cuvinte vom pleca tot de la cuvinte regăsite în textul suport al cărții (mal- cal, val, pal, bal, cină-vină, mină, cană, mare-mire, mere, mure,

	CITIREA ÎN COR- cu voce tare, în șoaptă, pe silabe, cu bătăi din palme	Textul propus conține pasaje cu rime atractive, care fac citirea repetată plăcută și eficientă.	gras- grai, glas, gris, gros). „Apoi sari într-o barcă Și avântă-te pe mare! Te așteaptă o lume Plină de culoare. Delfinii cu bot gros Te însoțesc la plimbare Poate vreun delfin gri Te-nsoțește până-n zare”.
3	ACTIVITATE DE LECTURĂ ÎN PERECHI METODA ALFABETAR	Text suport Adam Bestwick „CÂND CERUL ERA PREA APROAPE”- carte cu sclipici FișaAlfabetar	Se urmărește îmbogățirea vocabularului prin completarea Fișei Alfabetar cu următoarele cuvinte și explicația lor: chibzui= analiză izbucni = începu scânteiază = strălucesc uimitor=minunat
4	ACTIVITATE DIRIJATĂ DE LECTURĂ	Text suport Quentin Greban „ZEFIR’”- carte cu sclipici	Prezentarea inițială a a cărții și a cuvintelor cheie: corabie, pirat, furtună, comoară Segmentarea textutlui în 4 fragmente, Emiterea de provocări: 1.„Citește pentru a afla cine este Zefir!” 2.„Citește pentru a aflace face

			Zefirpentru a găsicomoara!” 3.„Citește pentru a aflaaventura de pe Insula Comorii”. 4.„Citește pentru a descopericomoara!” Urmează citirea textului pe fragmente, explicarea cuvintelor noi; Recitirea pentru comprehensiune, desprinderea elementelor esențiale.
5	Metoda ABEL	1 coală de flipchart; - carioci, marker; Un cufăr în care este o carte	1. Antrenarea copilului în discuțiile premergătoare compunerii textului; 2.Construirea poveștii pornind de la cufăr (în legătură cu ultima activitate- descoperirea comorii)
6	Metoda ABEL Activități de citire selectivă	1 coală de flipchart; - text rescris pe fâșii de hârtie; - cuvinte rescrise; - carioci, marker; - bandă de hârtie de lipit; - foarfecă; Un cufăr în care este o carte	1. Deconstruirea textului creat (în propoziții, cuvinte, litere); 2. Reconstruirea textului.

Bibliografie: https://scolicusclipici.noi-orizonturi.ro/laborator-de-literatie

PLAN DE ACŢIUNE PENTRU INTEGRAREA COPIILOR CU DIFICULTĂŢI DE ÎNVĂŢARE ÎN CLASA OBIŞNUITĂ

PROF. ÎNV. PRIMAR ALINA BRÎNZĂ
ȘCOALA GIMNAZIALĂ FITIONEȘTI, VRANCEA

Dificultăţile de învăţare sunt dificultăţi fireşti, care se pot rezolva în interiorul clasei de elevi, dacă se aderă la o învăţare de tip inclusiv/ comprehensiv. Aceasta presupune valorificarea diferenţelor între membrii unui grup, considerarea problemelor de învăţare ca diferenţe specifice – particularităţile elevului.

Adaptarea curriculară presupune o serie de măsuri de ordin general:

- **identificarea şi măsurarea nevoilor** - sarcini realizate în special în perioada de recapitulare de la începutul anului şcolar şi enunţarea lor, în urma aplicării probelor de evaluare iniţială, a evaluării şi aprecierii rezultatelor elevilor;
- **parcurgerea unui program de intervenţie personalizat**;
- **realizarea unui curriculum adaptat nevoilor elevului**.

Elevul X se confruntă cu următoarele probleme: prezintă auz fonematic slab dezvoltat; pronunţă incorect cuvintele care conţin triftongi, aglomerări de consoane; întâmpină dificultăţi în ceea ce priveşte scrierea cuvintelor pe care le pronunţă greşit; scrie după dictare şi autodictare cu multe greşeli (scrie corect după dictare / autodictare doar dacă se face în prealabil analiza cuvintelor); citeşte cu dificultate cuvintele alcătuite din mai multe silabe sau cele care conţin diftongi, triftongi sau aglomerări de consoane; nu are încredere în forţele proprii. De aceea am considerat că este necesar ca elevul să parcurgă un program de intervenţie personalizat, după un curriculum adaptat nevoilor sale.

Este necesară desfăşurarea unei activităţi corectiv-recuperative pentru a evita transformarea tulburărilor de vorbire în deprinderi negative şi pentru a uşura desfăşurarea procesului instructiv-educativ.

Dintre metodele şi procedeele folosite în activitatea elevilor cu deficienţe de limbaj, am considerat că cele mai potrivite sunt următoarele:

1. Educarea respiraţiei şi a echilibrului dintre inspir şi expir are un rol important în realizarea corectă şi ritmică a vorbirii. În producerea fiecărui sunet este necesar să vibreze coardele vocale. Acestea vibrează în timpul expirului, în proporţii diferite şi îşi modifică presiunea în emisia diferitelor sunete. Musculatura implicată în actul expiraţiei trebuie exersată mai ales la copii deoarece ea nu este suficient de dezvoltată, iar antrenamentul natural desfăşurat în ontogeneză are la

bază o perioadă relativ scurtă. În deficienţele de vorbire disritmurile respiratorii se accentuează, iar în unele situaţii aceste dereglări pot determina tulburări de ritm şi de fluenţă ale vorbirii.

Pentru a preveni şi înlătura asemenea dereglări se pot utiliza o serie de exerciţii menite să contribuie la înlăturarea deficienţelor respiratorii şi care măresc capacitatea şi volumul respirator. Cele mai însemnate sunt:

- *jocurile în aer liber;*
- *gimnastica urmată de expir şi inspir prelungit;*
- *suflarea în spirometru, umflarea balonului;*
- *inspirarea şi expirarea alternativă pe gură şi pe nas;*
- *exerciţii de respiraţie efectuate odată cu pronunţarea sunetelor sau a cuvintelor;*
- *recitarea poeziilor ritmice, citirea pe sintagme* etc.

2. Educarea auzului fonematic se poate realiza prin *jocuri de ghicirea vocii celor care-i strigă, diferenţierea unor sunete de altele, imitarea şi identificarea unor animale*, iar la copiii mai mari, *prin diferenţierea şi identificarea cuvintelor sinonime şi paronime, prin recitarea de poezii ritmice, prin diferenţierea unor grafeme asemănătoare, concomitent cu pronunţia lor (b-p, m-n etc.)*.

Auzul fonematic joacă un rol foarte important în discriminarea sunetelor, a silabelor şi a cuvintelor ca unităţi specifice limbajului. În cazul unei slabe dezvoltări sau a unor tulburări de auz fonematic, recepţia limbajului se face deficitar şi emisia vorbirii nu este normală.

Fiecare subiect trebuie să efectueze o comparaţie între propria-i pronunţie şi cea a persoanelor din jurul său, pe de o parte, iar pe de alta trebuie să realizeze un autocontrol permanent cu ajutorul auzului asupra emisiilor sale verbale.

Învăţarea unei limbi străine evidenţiază dificultăţile auzului fonematic (subiectul realizează cu greu pronunţia corectă) dar, progresele obţinute în discriminarea cuvintelor străine constituie un antrenament pentru dezvoltarea auzului fonematic.

3. Dezvoltarea motricităţii generale şi a mişcărilor fono-articulatorii se poate realiza prin *două tipuri de exerciţii*:

- unele pentru relaxarea organismului şi a musculaturii aparatului de emisie, cu rol în pronunţarea majorităţii sunetelor limbii române;

- altele de încordare, folositoare pentru pronunţarea sunetelor surde şi a cuvintelor mai complicate sau care conţin grupuri consonantice diverse.

Pentru a fi eficiente, exerciţiile fizice generale trebuie să se desfăşoare la copii sub formă de joc, în mod ritmic, pentru a contribui la imprimarea ritmicităţii şi la nivelul vorbirii.

Pentru dezvoltarea organelor fono-articulatorii, se pot folosi *exerciţii care vizează dezvoltarea mişcărilor expresivităţii faciale, linguale, mandibulare, labiale: umflarea alternativă a*

obrajilor, imitarea ritmică a râsului şi a surâsului, coborârea ritmică a sprâncenelor, alternativ cu închiderea ochilor, clipirea ritmică etc.; deschiderea gurii şi scoaterea ritmică a limbii, scoaterea limbii peste buza superioară în direcţia nasului, imitarea tremurului ş.a.

În scopul dezvoltării motricităţii mandibulare (în prognatism şi progenie sau la cei cu despicături maxilo-faciale) se utilizează *exerciţii de mişcare a mandibulei la stânga şi la dreapta, mişcări înainte şi înapoi, imitarea căscatului şi rumegatului animalelor*.

Pentru dezvoltarea motricităţii labiale (necesară în dislalie, în disglosii şi la cei cu anomalii ale buzelor) *se va adopta, cu ajutorul buzelor, forma de pâlnie (ca în pronunţia sunetelor o şi u), strângerea buzelor şi suflarea aerului cu putere, ca în pronunţia sunetelor p şi b, retragerea şi extensia comisurilor laterale* etc.

4. Educarea personalităţii şi facilitarea comportamentelor adaptive este necesară întrucât una din funcţiile esenţiale ale limbajului este cea reglatorie şi autoreglatorie. În deficienţele de limbaj scade funcţionalitatea unei asemenea funcţii şi se produc perturbaţii în organizarea şi sistematizarea activităţii psihice, conducând la scăderea încrederii în forţele proprii, la apariţia unei stări de încordare, de nelinişte şi de teamă faţă de impresia ce o produce asupra celor din jur.

Bibliografie:

- Gherguţ A., 2006, Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale, strategii diferenţiale şi incluzive în educaţie, ediţia a II-a, Editura Polirom, Iaşi;
- Verza, E., 2002, Introducerea în psihopedagogia specială şi în asistenţa socială, Editura Fundaţiei Humanitas, Bucureşti;
- Vrăsmaş Ecaterina, 2007, Dificultăţile de învăţare în şcoală – domeniu nou de studiu şi aplicaţie, Editura V & I Integral, Bucureşti

Anexă la *Programa școlară pentru disciplina Limba modernă 1, clasele a V-a – a VIII-a,* București 2017

Săplăcan Carmen Ramona, Liceul Teoretic „Radu Petrescu”, Prundu Bârgăului

!!! Prezenta anexă conține competențe specifice și exemple de activități de învățare care au fost extrase din programa inițială pentru a o adapta elevului cu CES B.N, din clasa a VI-a A, conform certificatului CES nr. 548 din 18.10.2021 valabil până în data de 31.08.2023.

Competențe specifice și exemple de activități de învățare extrase din programa inițială

1. Receptarea de mesaje orale în situații de comunicare uzuală

1.1. Identificarea informaţiilor esenţiale din fragmente scurte înregistrate, referitoare la aspecte cotidiene previzibile, atunci când se vorbește rar și clar - Bifarea unor informaţii în liste/ tabele, în funcţie de mesajul audiat - Completarea unor texte lacunare pe baza mesajului audiat
1.2. Identificarea semnificaţiei generale a mesajelor orale curente, clar și rar articulate - Completarea de tabele, texte lacunare - Realizarea unui produs (desen, colaj, schemă, pantomimă, joc de rol) pe baza mesajului audiat
1.3. Identificarea unor elemente culturale specifice limbii studiate - Căutarea pe youtube / alte aplicaţii audio-video a unor informaţii referitoare la sportivi, exploratori, artiști etc. - Realizarea unor postere/ albume ale clasei în urma vizionării unor emisiuni TV/ filme: exploratori celebri/ cântăreţii preferaţi / toţi iubim sportul/ actorul favorit etc.

2. Exprimarea orală în situații de comunicare uzuală

2.1. Realizarea unei expuneri scurte, exersate, asupra unui subiect familiar - Relatarea/ raportarea unei activităţi pe baza unui plan / pregătirii prealabile - Prezentarea orală a unei teme realizate individual sau în grup
2.2. Participarea la scurte interacţiuni verbale cu sprijin din partea interlocutorilor

- Jocuri de rol pe teme de interes (de exemplu: muzică, sport, preferinţe de film, jocuri pe calculator etc.)
2.4. Manifestarea interesului pentru participarea la schimbul verbal - Jocuri de rol pe teme propuse în clasă - Solicitarea atenţiei interlocutorului în vederea participării la dialog - Solicitarea repetării / reformulării în cazul neînţelegerii unei / unor replici

3. Receptarea de mesaje scrise în situații de comunicare uzuală

3.2. Extragerea informaţiilor dintr-un text clar structurat (articole de ziar/digitale simple, broșuri), în care numerele și numele joacă un rol important - Proiecte pe teme de interes: O zi din viaţa lui ... Un monument celebru.... Salvarea urșilor polari... - Selectarea informaţiilor relevante pentru diverse teme sugerate de elevi/ profesori/ pentru diverse discipline din orar - Realizarea de liste/ organizatori grafici pentru colectarea datelor

4. Redactarea de mesaje în situații de comunicare uzuală

4.3. Participarea la schimbul de mesaje scrise - Utilizarea diverselor aplicaţii digitale pentru corespondenţă (e-mail, WhatsApp, sms) - Joc de mesaje: scrierea, colectarea și redistribuirea arbitrară de bileţele în clasă - Concurs de afișe pe teme culturale

Conținuturi

Domenii de conținut	**Clasa a VI-a**
1.Suporturi de învățare	- Documente autentice: afișe publicitare, pliante turistice, extrase din reviste pentru copii, benzi desenate - Prospecte, orare, broșuri, formulare, meniuri, reţete culinare, instrucţiuni de securitate, inclusiv în format digital - Pagini de mică publicitate - Invitaţii - Clipuri youtube, clipuri audio-video pe tematici culturale, articole de ziar scurte și simple, inclusiv în format digital

	- Scurte fragmente de literatură pentru copii, adaptate nivelului A1
2. Sugestii de contexte de comunicare / vocabular	- Persoane celebre: sportivi, exploratori, artiști - Activităţi de interes: muzică, sport, sporturi extreme, protecţia animalelor/ protecţia mediului - Tradiţii și obiceiuri specifice - Ţări, mijloace de transport - Numere/ date
3. Gramatică funcţională (acte de vorbire / funcţii ale limbii, inclusiv convenţii socio-culturale)	- A descrie obiceiuri - A descrie activităţi - A exprima acordul/ dezacordul - A relata activităţi simple la timpul trecut - A dialoga pe teme cunoscute - A face invitaţii - A relata activităţi simple la timpul viitor - A compara

!!! Toate conținuturile vor fi abordate dar la un nivel mai simplist, adaptate elevului nominalizat în introducere care are ca deficiențe: tulburări instrumentale mixte, tulburări emoționale și balbism.

PROGRAM DE DEZVOLTAREAABILITĂȚILOR DE COMUNICARE

Profesor psihopedagog Eniko Cupșa,
Centrul Școlar de Educație Incluzivă ”Lacrima” Unirea-Bistrița
Profesor psihopedagog Anamaria Gordon Lazar,
Centrul Școlar de Educație Incluzivă ”Lacrima” Unirea-Bistrița

Argument:

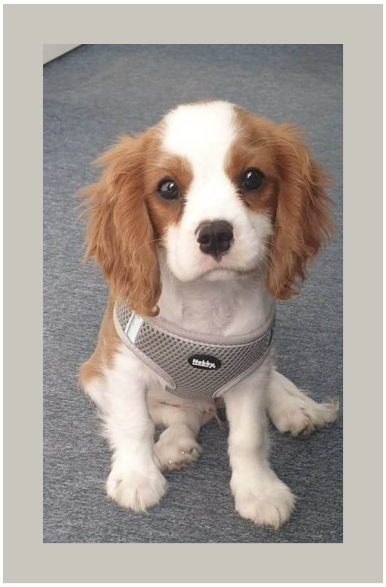

Activităţile asistate de animale oferă oportunităţi motivaţionale, educaţionale şi/sau recreaţionale de îmbogăţire a calităţii vieţii, iar prin intermediul acestora se urmărește dezvoltarea abilităților de comunicare atât verbale, cât și non-verbale. Îmbunătăţirea relaţiilor sociale, creşterea încrederii, creşterea stimei de sine, reducerea nivelului de stes, reducerea nivelului de furie, reducerea agresivităţii, reechilibrarea emoţională, creşterea răbdării, îmbunătăţirea comunicării interpersonale, dezvoltareare sponsabilităţilor sau îmbunătăţirea motricităţii reprezintă doar câteva dintre beneficiile interacţiunii dintre om şi animal.

Scopul proiectului:

Îmbunătăţirea abilităţilor de comunicare şi reducerea comportamentelor dezadaptative la copiii cu dizabilități prin activități asistate de animale.

Obiectivele proiectului:

1. Dezvoltarea și îmbunătățirea abilităţilor de comunicare şi dezvoltare socio-emoţională.
2. Îmbunătăţirea vocabularului.
3. Dezvoltarea legăturii dintre copii și animale.
4. Reducerea comportamentelor dezadaptative.
5. Îmbunătăţire aabilităţilor de socializare.
6. Creşterea nivelului stimei de sine.

Grupul țintă:copii cu cerințe educative speciale.

Relevanța proiectului:

Domeniul fizic- îmbunătăţireaabilităţilormotorii fine şigrosiere;

Domeniul sănătăţii mentale – reducerea nivelului de anxietate;

Domeniul educational- îmbunătăţirea vocabularului;

Domeniul motivational- valorificareadorinţei de a fi implicatîntr-o activitate de grup;

Descrierea activităţilor:

În cadru securizat vor avea loc activități asistate de animale, în prezența specialiștilor. Jocurile asistate vor urmări crearea unei legături între copil și animal. Activitățile presupun număr limitat de copii, 2-3 elevi, timp de 30-45 minute și pause necesare animalului. Durata și frecvența întâlnirilor este planificată dinainte, dar nu în mod individual ci vizând grupul. Pot fi activități destinate grupurilor închise sau unui număr deschis de participanți.

Activităţile propuse urmăresc: dezvoltarea interacțiunii sociale adecvate și pozitive, îmbunătățirea fluenței limbajului, dezvoltare abilități de a asculta interlocutorii, cooperarea, stabilirea contactului vizual, îmbunătățire abilități de a realiza un dialog (punerea de întrebări, așteptarea), exprimarea emoțiilor, respectarea regulilor, asumarea responsabilității precum și structurarea timpului.

Activitatea asistată de animale constă în:

- **Inițierea comunicării prin prezentarea animalului** (vârstă, sex, câteva cuvinte despre talentele lui) și încercarea de a stimuli beneficarii să răspundă în aceleași fel, pe rând. Astfel se dorește atât începerea comunicării, cât și punerea bazei unui ritual (salutul și prezenatarea sinelui)

- **Prezentarea unei zile obișnuite din viața animalului** :dimineața – trezirea, spălatul, mâncatul, plimbare, plecarea la muncă – orele de dresajși de terapie, prânz – pauză, mâncat, seara – joaca, mâncat, spălat, culcat. După fiecarea ctivitate prezentată, fiecare copil povestește activitatea lui din acel interval orar.

- **Căutarea de asemănări și diferențe între activitățile copiilor și cele ale animalului** – această activitate dezvoltă exprimarea și noțiunile legate de structurarea timpului. După acestea ctivități se reiau câteva dintre activitățile menționate pentru exerciții/jocuri practice (hrănirea, dresajul și jocul)

- Utilizarea de **poveşti terapeutice**, poveşt iîn care personajul principal este animalul prezent la activitate. Astfel, copiii vor remarca animalul fiind un prieten de joacă. Animalele pot adduce îmbunătăţiri comportamentului beneficiarilor, in dezvoltarea copiilor şi în special la limbaj. Copiii cu blocaje emoţionale vor începe să comunice, încântați de interacţiunea lor cu animalele de terapie.

<u>Beneficii:</u>

Prezența unui câine de terapie va motiva un copil să se alăture altora și să se angajeze mai mult în activitățile de grup. Câinele de terapie îi va atrage atenția și îl va ajuta prin distragerea atenției de la comportamentele repetitive, defectuoase.

Un câine de terapie necesită îngrijire și iubire și astfel, poate promova sentimente pozitive de dragoste și îngrijire din partea partenerului lui- copilul. Câinele va încuraja copilul să se exprime emoțional și il va ajuta să-și crească abilitățile atenționale ceea ce va duce la creșterea numărului de achiziții cognitive.

Probabil cel mai semnificativ avantaj este impactul pe care un câine de terapie îl poate avea în promovarea limbajului verbal și nonverbal. Copiii nonverbali/parțialverbali, sau cu mutism selectiv, cu ajutorul terapiei canine își vor crește capacitatea de comunicare verbală, la inceput doar în preajma câinelui iar treptat vor generaliza comportamentul și în alte medii sau cu personae diferite.

Bibliografie

MIHALCA D. Andrei ”Managementul riscului zoonotic în interacțiunea om-animal Managementul riscului zoonotic îninteracțiunea om-animal ” Cluj-Napoca ,2014

RUSU, ALINA SIMONA Interacţiunea om-animal: elemente de etologie aplicat şi terapie asistată de animale/ Alina S. Rusu. – Ed. a 2-a, rev. – Cluj-Napoca :Bybliotek, 2012

RUSU, ALINA SIMONA ”Introducere in curs postuniversitar de Terapii asistate de animale -2014” Asociaţia Română de Activităţi şi TerapiiAsistate de Animale .Facultatea de Psihologie şi Ştiinţe ale Educaţiei, UniversitateaBabeş-Bolyai

https://hipoterapie.wordpress.com/2014/11/22/echitatie-blogspot-com/

https://www.facebook.com/permalink.php?
story_fbid=1505414459676992&id=1505170969701341

www.deltasociety.org

DIVERSITATE, COOPERARE, EMPATIE

PROFESOR CĂTĂLINA SUCILEA,
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 4, BISTRIȚA

Obiectivele activității:

1. să identifice nevoile persoanelor cu dizabilităţi
2. să identifice modalități prin care pot ajuta persoanele cu nevoi speciale

TIMP: Aceastăactivitatedurează 60 de minute.

VÂRSTĂ: Activitatea este recomandată elevilor cu vârsta cuprinsă între 6-12 ani

MATERIALE DIDACTICE: puzzle-uri, jocur ilego, carton, lipici, hârtie, creioane colorate

INSTRUCȚIUNI PENTRU DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII: activitatea se desfășoară în 4 etape.

1.Profesorul anunță obiectivele activității și că elevii că vor fi implicați într-un joc în care vor afla despre nevoile unor elevi cu dizabilități.

2.Elevii sunt împărțiți în grupuri de câte patru membri fiecare. În cadrul grupelor, fiecare copil va juca pe rând rolul unei persoane cu dizabilități:

- un copil cu deficiențe de vedere (va fi legat la ochi în timpul activității);
- un copil cu deficiență de vorbire (nu va vorbi în timpul activității);
- un copil cu deficiențe de auz (va purta o pereche de căști în timpul activității),
- un copil cu deficiență motrică (vaavea una sau ambele mâini imobilizate cu o eșarfă în timpul activității). (5 minute)

3. Fiecare grup primește aceea și sarcină de rezolvat: construiește un obiect din piese Lego, realizează un puzzle, construiește o casă de carton, realizează un desen etc. Singura regulă a jocului este ca fiecare grup să își resolve sarcina doar cu resursele pe care le are la dispoziție, fărăsăcearăajutor din exterior. Fiecare copil joacă pe rândrolulpersoanei cu dizabilitățitimp de 5 minute. În fiecare grup se stabilește un handicap diferit. Elevii pot comunica în cadrul grupului în orice mod doresc, atâtcât le permit dizabilitățile pe care le simulează. Toți elevii participă la activitate. Elevii care simulează un handicap/ dizabilitate sunt implicați în activitate, sunt ajutați, sprijiniți de grup. Profesorul urmărește cu atenție eventualele reacții inadecvate a elevilor din grupurile de lucru și îi ajută să se exprimeadecvat. (35 de minute)

4.Dupăcefiecaregrupși-a rezolvatsarcina, elevii își desemnează un reprezentant care prezintă produsul realizat și modalitatea în care s-a făcut acesta, apoi activitatea continua cu o discuție cu clasa. (15 minute)

Întrebări sugerate pentru discuții:

„Cum te-ai simțit știind că ești dependent de alții pentru a îndeplini această sarcină?”

„Care sunt nevoile persoanelor cu dizabilități?”

„Ce putem face pentrua ajuta persoanele cu diferite dizabilități?”

„Descrieți situații din viața de zi cu zi când ați interacționat cu persoane cu nevoi speciale. Cum i-ați ajutat?”

„Cum pot oamenii să dobândească diferite deficiențe?”

„Cum ne putem proteja de accidentele care cauzează diferite dizabilități?”

„De ce oamenii evită uneori să comunice cu persoane cu nevoi speciale?”

„În ce măsură considerați mila și compasiunea ca fiind atitudini utile pentru interacțiunea cu persoanele cu diferite deficient/ dizabilități?”

EVALUARE: Evaluarea activității se face cu ajutorul unui chestionar simplu, alcătuit din următoarele întrebări (5 minute)

1. Cum te-ai simțit în rolul persoanei cu dizabilități?
2. Cum te-ai simțitcând ai ajutat un colegcu dizabilități?
3. Ce ți-a părut cel mai greu în timpul activității?
4. Ce ți s-a părut cel mai ușor de făcut în timpul activității?

FOLLOW-UP: Activitatea se poate continua într-o oră următoare, pornind de la chestionarele de satisfacție aplicate elevilor cu o activitate de dezvoltarea inteligenței emoționale.

Bibliografie:

1. Ann Vernon: The Passport Program. A Journey through Emotional, Social, Cognitive and Self-Development, 2018, Champaign, Illinois, USA

2. Annie Brock, Heather Hundley: The Growth Mindset Coach. A Teacher’s Month-by-Month handbook for Empowering Students to Achieve, 2016, Ulysses Press, USA

STRATEGIA DE EVALUARE A ELEVULUI CU TSA
LA MODULUL CONTABILITATE

PROF. TEODORESCU ANISOARA
COLEGIUL ECONOMIC MANGALIA

I. Date generale despre subiect:
Numele si prenumele: V.A., clasa a X-a

Elevul provine dintr-o familie legal constituită, cu condiţii socio - culturale şi economice bune. Prezența sindromului a fost depistată la varsta de 1 ani.

Vine şi pleacă de la școală însoțit de mama sa, își cunoaște orarul astfel încât la începul orei are pe bancă atât caietul de notițe cât și manualul adecvat, transcrie de pe tablă și își notează temele, uneori vine cu ele realizate, se orientează în spaţiul şcolii, nu suportă schimbarea programului zilnic

În cadrul activitățile didactice este disciplinat, cooperant, dornic să participe, înţelege mesajele transmise, reacţionează adecvat,. nu prezintă interes în a împărtăşi bucuria, preocupările sau realizările cu alte persoane; Are probleme în iniţierea unei conversaţii și foloseste un limbaj stereotip cu repetarea unor cuvinte. Prezintă o incapacitate de a stabili relaţii de prietenie cu colegii lui;

Se concentrează la activitate pe perioade scurte de timp, fără supraveghere din partea adultului , finalizează o activitate fără să i se atragă atenţia mai mult de două ori , realizează acţiunile în ordinea cerută

Identifică elementul lipsă dintr-o imagine , identifică un obiect care nu aparţine unui grup pe baza uneia sau mai multor caracteristici , evaluează obiectele în termeni de mărime, lungime, greutate -,grupează obiectele după 3 criterii (formă + mărime + culoare, utilitate + culoare + mărime, etc.), vocabularul este limitat la cuvintele uzuale.

II. Conținut de evaluat:

Contul – intrument de înregistrare, calcul și control

- Definiție, importanță, structură, forma contului
- Reguli de funcționare a conturilor
- Dubla înregistrare și corespondența conturilor
- Analiza contabilă

- Formula și articolul contabil
- Planul de conturi general

Competențe specifice la nivelul unității de învățare	*Competențe specifice adaptate*
1. Identifică procedeele contabile privind metoda contabilităţii	1. Utilizarea desenelor, formularelor, pentru identificarea procedeelor comune contabilitatii.
2. Identificarea elementelor şi formelor contului	2.1 Recunoasterea elementelor contului prin realizarea asocierii cartonaselor colorate si denumirea elementelor contului 2.2 Identificarea formei grafice a contului cu ajutorul semnelor grafice date
3. Aplicarea regulilor de funcţionare a conturilor	3.1 Explicarea si aplicarea regulului de functionare a conturilor prin completarea unor texte lacunare cu utilizarea termenilor economici adecvati 3.2 Realizeaza munca simpla de documentare , cautind functiunea conturilor din Planul de conturi de pe site-uri indicate de professor
4. Utilizarea planului general de conturi	4.1 Realizarea unui proiect privind functiunea conturilor din Planul de conturi 4.2 Utilizarea corectă a terminologia specifice contabilitatii în diferite situaţii de comunicare 4.3 Rezolvarea itemilor de tip adevarat/fals cu privire la cont și functiunea lui

Evaluarea competențelor adaptate:

Evaluarea se realizează urmărindu-se următoarele aspecte:

- implicarea elevului la ora de contabilitate
- corectitudinea reproducerii conținuturilor adaptate
- utilizarea corecta a termenilor specifici temei
- îndeplinește sarcinile corect

Formele de organizare a evaluării:

- chestionare orale;

- observaţii scrise;
- aplicaţii practice;
- fişe de lucru utilizate la diferite activităţi;
- proba de evaluare;
- observaţia spontană şi dirijată.
- selectarea răspunsului corect
- completarea frazelor lacunare;
- asocierea corectă între noţiuni incluse în coloane diferit
- recunoastere de tip adevarat/fals
- aprecierea cu notă a sarcinilor de documentare

Bibliografie*:*

- Plan de învăţământ aprobat prin O.M.E.N.: 3915 din 18.05.2017, anexa 1
- Programa aprobata prin O. M.E.N.: 3915 din 18.05.2017, anexa 2

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

AUTORUL: RUSU CRINA MARIA
CENTRUL ȘCOLAR DE EDUCAȚIE INCLUZIVĂ NR. 1 BISTRIȚA

PERIOADA: OCTOMBRIE - DECEMBRIE

Clasa : a V-a

Diagnostic:(rezultate ale evaluării complexe):

- Autism infantil
- Retard psihic cu tulburare de conduita
- ADHD
- Retard de limbaj expresiv si receptiv
- Bruxism diurn
- Enurezis mixt
- Tulburare de coordonare motorie

PRIORITATI PENTRU ANUL SCOLAR

DOMENII/ ARII DE INTERVENȚIE

Comunicare si limbaj (Abilități de comunicare)

- Limbajul receptiv, limbajul expresiv, răspunsul la comunicare, capacitatea de a urma instrucţiuni;

Psihomotricitate :

- Creşterea nivelului de dezvoltare şi coordonare psiho- motrică,schema corporala,orientare şi organizare spaţio-temporală;

Cognitiv (Elemente de Matematica) :

-Numerația 0-20:asocierea cantitate – numar, multimi de obiecte, sortare după diferite criterii,algoritmi euristici elementari

Abilități socio – emoționale:

Identificarea emoțiilor de bază și manifestarea comportamentelor adaptative în context familiar.

STRUCTURA PROGRAMULUI DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

COMPETENȚE/ / ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE	**METODE ȘI MIJLOACE DE REALIZARE**	**CRITERII MINIMALE DE APRECIERE A PROGRESELOR**	**METODE ȘI INSTRUMENTE DE EVALUARE**
1.Identificarea șidiscriminareasunetelordintr-un cuvânt -Exerciții de dezvoltare a aparatului fono – articulator -Exerciții- joc de imitare a unor onomatopee - exerciții de pronunțare corectă a sunetelor, silabelor și cuvintelor simple Exercitii –joc de despartire a cuvintelor in silabe **2.**Citirea si scrierealiterelor de tiparși a cuvintelor simple Exercitii de unire a punctelor ce compun o litera Exerciții de scriere a unor cuvinte simple, folosind diverse instrumente de scris Exercitii de modelare din plastilina a contururilor literelor mari de tipar Exercitii de citire a literelor, silabelor si cuvintelor monosilabice	Exerciţiul Explicaţia Conversaţia Demonstrația Analiza fonematică Imitația Jocul Observaţia *Jucării* *Instrumente de scris* *Obiecte recompensă* Exercițiul Demonstrația Observația Conversația Imitația	-Desparte corect in silabe 5 din 7 cuvinte mono/ bisilabice - Imită corect 8 din 10 onomatopee -Pronunță corect 10 din 20 sunete/ silabe/ cuvinte simple -Identifică sunetul inițial la 5 din 8 cuvinte Desparte corect 7 din 10 cuvinte -Uneste corect punctele la 5 din 7 litere -scrie corect 6 din 10 cuvinte simple, cu diferite instrumente de scris Modelează conturul literelor mari de tipar Citeste corect 6 din 10 litere/ silabe -Asociaza corect 5 din8	Observarea sistematică Chestionarea orală Observarea sistematică Chestionarea orală Observarea

Exercitii de asociere cuvant/ imagine		imagine/ cuvant	sistematică
-Exercitii de transcriere si scriere dupa dictare a literelor, silabelor, cuvintelor monosilabice	Exercițiul Explicaţia	-Transcrie sau scrie dupa dictare 4 din 8 cuvinte monosilabice, silabe, litere	Chestionarea orală
3. Participarea la dialoguri scurte, dirijae, în situații de comunicare uzuale: -Exersarea unor formule de salut -Jocuri de rol în context faliliare: La medic/ La magazin	Conversaţia Demonstrația Imitația Jocul Observaţia	-Folosește corect în comunicare 3 din 5 forme de salut Răspunde în propoziții scurte la 2 din 5 întrebări -Întreabă și răspunde corect la 3 din 6 situații	Observarea sistematică Chestionarea orală
4. Numerelenaturaleînconcentrul 0 -20 -Exercitii de identificare si numire a numarului in concentrul 0-20 - Exercitii de completare a siruluinumericcrescator/ descrescator/ lacunar - Exercitii de punere in corespondenta a cifreicucantitatea de obiecte - Exerciții de operareîn concentrul 0-20 :	*Jetoane* *Instrumente de scris* *Obiecte recompensă* *Cifre* Exercițiul	-Identifica corect 15din 20 numere - Completeaza sirurile numerice cu maximum de 3 erori -Realizeaza corect 5 din 7 corespondente -Asociază corect cantitate/ număr,6 din 10 - Scrie corect cifrele în concentrul 0-20 -Ordonează șirul numeric crescător/ descrescător în concentrul 0-20 -Identifică coret 5 din 8 emoții de bază	Observarea sistematică Chestionarea orală Observarea sistematică Chestionarea orală Chestionarea

	Imagini		orală
5. Identificareaemoțiilor de bază(propriișia celorlalți) Exerciții de identificare a stăriloremoționale, pebazaimaginilor. : bucurie/ tristete/ furie -Jocuri de diferentiere a emotiilor : Gasesteintrusul ! Jocuri –mima -Exercitii –joc de exprimare a emotiilorprinculoare	*Poze* *Jucării* *Obiecte* Exerciţiul Explicaţia Conversaţia Demonstrația Imitația *filmulete* Exerciţiul	-Identifică 4 din 6 emoții, de pe pictograme -Gaseste 2 din 5 intrusi -Mimeaza corect 2 din 4 emotii de baza -Ascoiaza emotia corect la 3 din 5 situatii	Observarea sistematică

EVALUAREA PERIODICĂ:

Competențe dobândite, dificultăţi întâmpinate, metode cu impact ridicat: pozitiv și negativ

Revizuirea programului de intervenţie educaţional-terapeutică (în funcţie de rezultatele evaluărilor periodice)

Rolul şi modul de implicare a părinţilor în program:

Mama va ține legătura cu echipa de specialiști care lucrează cu copilul și îi va informa despre schimbările de rutină, dacă acestea apar, pentru armonizarea demersului didactic, în sensul eliminării stresului determinat de aceste schimbări asupra copilului.

Evaluarea continuă a progreselor se realizează prin notarea fiecarui raspuns al copilului si a fiecăreis chimbări de comportament., iar reevaluarea periodică este esentială pentru stabilirea de noi obiective în conformitate cu evoluția copilului si cu nevoile sale de dezvoltare.

RELEVANȚA APLICAȚIILOR PRACTICE ȘI DIGITALE LA TEHNOLOGII ÎN PIP

Prof. BOGDAN DOINA-MARILENA,

LICEU TEHNOLOGIC „GRIGORE MOISIL" BISTRIȚA

„În scoală nu e loc pentru discriminare. Cunoaște-mă înainte să mă judeci."
(https://totilascoala.wordpress.com/)

Rolul educaţiei este acela de a educa şi nu de a diferenţia. În acest caz vor fi repectaţi şi învăţăceii, indiferent de etnie, provenienţă socială sau grad de handicap, vor învăţa să se respecte între ei şi vor deveni oameni de încredere în societate.

Școala incluzivă este școala care nu selectează și nu exclude; este deschisă, tolerantă, prietenoasă și democratică; este naturală prin eterogenitatea ei; valorizează toți elevii; se adaptează la diversitatea nevoilor educaționale și la particularitățile de învățare și dezvoltare. Esenţa educaţiei incluzive este ca atât profesorii, cât şi comunitatea să respecte şcoala şi procesul de învăţare.

Pentru elevul cu CES din clasa a X-a profesională, calificarea profesională Mecanic-auto, am întocmit un programul de intervenţie personalizat, pentru modulul Măsurări tehnice pe care îl predau la clasă, pentru fiecare modul din acest an școlar, din care vă prezint aceste program pentru modulele I și II.

Informații generale:
Problemele cu care se confruntă copilul/elevul/tânărul (rezultatele evaluării complexe): intelect liminar, dificulăți de învățare pe fondul limiratității, tulburări emoționale, situație parentală atipică.
Perioada de valabilitate a pip-ului: Modulul I și Modulul II

Priorităţi pentru perioada Modulul I și Modulul II: dezvoltarea abilităților, atitudinilor 4.2.1, 4.2.2, 4.2.3., din programa adaptată

Modulul: Măsurări tehnice

Echipa de intervenție: Profesor: Bogdan Doina-Marilena

Structura programului de intervenţie personalizat

Rezultate ale invatarii (codificate conform SPP) Cunoștințe/ Abilități/ Atitudini	**Conţinuturi**	**Metode şi mijloace de realizare**	**Perioada de intevenție Modulul I și Modulul II, 2022-2023**	**Criterii minimale de apreciere a progreselor**	**Metode şi instrumente de evaluare**
4.1.1. 1.2. Unitati de masura 1.3. Sistemul 4.2.1 International de Unitati de masura 4.2.2 1.4. Multiplii și submultiplii 4.2.3. 4.3.1. 4.3.2. tipuri, cauze, relatii 4.2.9. matematice de 4.2.10. determinare. 4.2.11. 4.2.12.	Recapitulae. Evaluare initială. 1.1. Marimi fizice Procesul de masurare și componentele sale Erori de masurare - Precizia dimensionala Dimensiuni, abateri, tolerante Asamblarea alezajelor cu arborii. Ajustaje Precizia formei geometrice a suprafetelor	conversaţia exerciţiul Exerciții de învățare dirijate: Istoria metrului online https://classroom.google.com/c/MTY0NTQ2Mjc2MTEw -fişe de lucru; - fișă de documentare_Mărimi fizice_Unități de măsură_SI UM https://docs.google.com/document/d/	M I/ S1 S2 S3 S4 S5 S6 S7	-Formulează opinii cu privire la aplicaţiile practice ale unor unităților de măsură; -identifică pe flascardurile create mărimile fizice și unitățile de măsură: https://www.goconqr.com/flashcard/24491672/m-rimi-fizice-fundamentale-ale-sistemului-interan-ional?locale=en-US -Identifică activităţile umane care pot produce erori de măsurare. https://www.goconqr.com/mindmap/24495406/procesul-de-m-surare-i-componentele-sale -Recunoaşte şi descrie	Evaluarea orală va alternată cu cea scrisă. Evaluare cotinuă Evaluare formativă Aprecieri stimulative Evaluarea orală va alterna cu cea scrisă. Evaluare cotinuă Evaluare formativă

	Precizia pozitiei suprafetelor Rugozitatea suprafetelor 3.1. Măsurarea şi controlul dimensiunilor liniare (definiţie; unităţi de măsură; mijloace de măsurare şi control: măsuri terminale, şublere, micrometre, comparatoare mecanice-comparatoare cu cadran, comparatoare de interior, -Măsurarea şi controlul unghiurilor (noţiunea de unghi, unităţi de măsură, mijloace de măsurare şi control a unghiurilor - clasificare, descriere, principiul de funcţionare, părţi componente; metode de măsurare -Măsurarea şi controlul suprafeţelor (noţiunea de suprafaţă, unităţi de măsură, mijloace de măsurare şi control a suprafeţelor - clasificarepărţi componente; metode de măsurare) 3.4. Măsurarea mărimilor mecanice: 3.4.1. Măsurarea	1jQJ01RasukCFPRB_Zm9amXNyDsVdH1tn5evDuoLk9Kk/edit Exerciţii de învățare prin utilizarea flashcardurilor, a hărții minții, conceptuale create pe platforma GoConqr; conversaţia -exerciţii de măsurare şi controlul unghiurilor joc didactic -exerciţii de măsurarea suprafeţelor fişe de lucru probe de evaluare orală videoclipuri cu metoda de măsurare și control pentru şublere, micrometrec omparatoare fişe de lucru	M II S8 S9 S10 S11 S12	arborii și alezajele -Utilizează corect instrumentele de masură și control - vizionează videolclipul masurarea cu șublerul https://www.youtube.com/watch?v=FgK03w4_Zyk -Formulează opinii/ concluzii cu privire la aplicaţiile practice cu instrumentele de masură și control - vizionează videolclipul masurarea cu micrometrul https://www.youtube.com/watch?v=UgxNUcbjS0A -Completează tabelele de înregistrare a informaţiilor/ datelor rezultate din observaţii directe sau din experimente; -Identifică activităţile umane în care se pot utiliza instrumente de măsură și control -Utilizează corect instrumentele de masură și control -Formulează opinii/concluzii cu privire la aplicaţiile practice cu instrumentele de masură și control	Aprecieri stimulative Portofolii Evaluare sumativa Evaluarea orală va alterna cu cea scrisă. Evaluare cotinuă Evaluare formativă Aprecieri stimulative Portofoliu

	forţelor (noţiunea de forţă, unităţi de măsură, mijloace de măsurare şi control a forţelor- clasificare. 3.4.2. Măsurarea maselor (noţiunea de masă, unităţi de măsură, mijloace de măsurare şi control a maselor - clasificare, descriere, părţi componente).	conversaţia exerciţiul joc didactic fişe de lucru	S13 S14 S15	-Completează tabelele de înregistrare a informaţiilor/ datelor rezultate din observaţii directe sau din experimente; -Identifică activităţile umane în care se pot utiliza instrumente de măsură și control	Evaluare sumativă

Manuale utilizate:

- „Măsurări tehnice” Mariana Tănăsescu, Tatiana Gheorghiu, Camelia Ghețu. Carnelia Cepișcă; manual pt. cls aX-a, ED. Aramis 2005;
- „Măsurări tehnice” Ion Neagu, Mariana Constantin, Aurel Ciocîrlea-Vasilescu, ED. CD PRESS, 2019- manual pt cls Xa, în conformitatea cu programa școlară Anexa 2 la OMENCS nr. 3915/18.05.2017.
- „Tehnici de măsurare în domeniu”, Ion Neagu, Mariana Constantin, Aurel Ciocîrlea-Vasilescu, manual pt. cls XI, ED. CD PRESS, 2007 , în format electronic.

Recomandări /Rolul şi modul de implicare al părinţilor în program:

- Colaborarea cu instituția de învățământ în vederea relizării obiectivelor;
- Asigurarea frecvenței școlare a elevului;
- Menținerea unei legături cu școala pentru a cunoaște evoluția școlară a elevului Morar Cristian;
- În calitate de profesor comunic eficient cu profesorul diriginte al elevului Morar Cristian pentru a ține legătura cu familia elevului prin toate mijloacele posibile.

Aspecte vizibile:

Unele resurse educaționale sunt personale, întocmite de mine.

Find un elev activ, l-am angreent în diferite concursuri școlare la care a răspuns cu toată deschiderea și dorința de a se afirma.

PROGRAMA ŞCOLARĂ ADAPTATĂ PENTRU ELEVII CU CES
ISTORIE, CLASA A V –A

Prof. BATÎŞ MIHAELA

LICEUL TEORETIC „RADU PETRESCU”, PRUNDU-BÂRGĂULUI, BN

Argument

Disciplina *Istorie* face parte din cadrul disciplinelor obligatorii care definesc elementele centrale ale formării elevilor pe parcursul ciclului gimnazial.

În ciclul gimnazial Istoria îşi asumă: dezvoltarea unor elemente legate de gândirea critică; dezvoltarea competenţelor de lucru cu surse istorice şi de informare şi plasarea lor în context; formarea capacităţii de analiză şi evaluare a motivaţiilor acţiunii umane, de decelare a relaţiei dintre acţiunea umană şi valorile unei societăţi democratice; formarea unor mecanisme intelectuale care să prevină apariţia de stereotipii, să combată discriminarea şi xenofobia; să stimuleze asumarea multiculturalităţii şi a perspectivelor multiple; să ofere suport factologic celorlalte discipline din aria curriculară Om şi societate şi să preia elemente legate de analiza instituţiilor, de evoluţia sistemelor politice, de problematica mai largă a cetăţeniei şi valorilor democratice.

Disciplina Istorie este gândită ca o disciplină care asigură un echilibru între aspecte legate de dezvoltarea dimensiunilor cognitive şi atitudinal-valorice ale elevilor de gimnaziu. În zona cognitivă, sunt câteva aspecte care trebuie subliniate: lucrul cu elemente abstracte (faptele istorice nu sunt direct accesibile, ci doar prin intermediul surselor istorice), dezvoltarea de modele interpretative, familiarizarea cu descrierea şi interpretarea faptelor şi proceselor istorice pornind de la sursele istorice, dezvoltarea capacităţilor analitice şi de gândire critică. La nivelul elementelor atitudinal-valorice, accentul este pus pe diversitate (culturală, socială, politică, de gen, etc.) şi pe acceptarea şi valorizarea pozitivă a acesteia. Diversitatea defineşte lumea contemporană, iar înţelegerea, acceptarea şi valorizarea diferenţelor sunt fundamentale pentru dobândirea competenţelor sociale şi de comunicare, cu un rol semnificativ în evoluţia ulterioară a elevilor. O parte din conţinuturile propuse răspund direct acestei zone de interes prin abordarea unor teme controversate şi sensibile, a unor teme legate de diversitatea culturală şi/sau religioasă, de conflictul de idei dintre democraţie şi totalitarism. Acestea sunt elemente menite să stimuleze gândirea critică, să valorifice orizontul de experienţe extra-şcolare ale elevilor, dar şi să dezvolte o abordare pro-activă a unor teme actuale.

Această programă este destinată elevilor cu cerinţe speciale pentru în vederea parcurgerii cât mai uşor a programei şcolare şi pentru încercarea de recuperare a întârzâierilor curriculare cu scopul atingerii unor standarde minime de performanţă necesare promovării anului şcolar.

Curriculumul adaptat îşi propune să aducă în atenţia elevilor cu CES metode tradiţionale, dar şi moderne, activ-participative de predare-învăţare-evaluare, de obţinere a informaţiilor necesare parcurgerii materiei în mod cât mai adecvat, în concordanţă cu nevoile individuale ale fiecărui elev. Această programă adaptată are în vedere Anexa nr. 2 la ordinul ministrului educaţiei naţionale şi cercetării ştiinţifice nr. 3393 / 28.02.2017 prin care a fost aprobată Programa școlară pentru disciplina Istorie, clasel V-VIII.

Competenţe generale

1. Utilizarea în contexte diverse a coordonatelor şi reprezentărilor de timp şi spaţiu
2. Utilizarea critică şi reflexivă a limbajului de specialitate şi a surselor istorice
3. Manifestarea comportamentului civic prin valorificarea experienţei istorice şi a diversităţii socio-culturale
4. Folosirea autonomă şi responsabilă a instrumentelor necesare învăţării permanente

Competenţe specifice şi exemple de activităţi de învăţare

1.Utilizarea în contexte diverse a coordonatelor şi reprezentărilor de timp şi spaţiu

1.1. Ordonarea pe criterii cronologice a faptelor/proceselor istorice

- utilizarea unităţilor folosite în măsurarea timpului plasarea unor evenimente/procese istorice pe axa cronologică
- realizarea unor frize cronologice
- utilizarea unităţilor folosite în măsurarea timpului

1.2. Identificarea diferenţelor temporale dintre evenimente şi procese istorice

- asocierea reperelor cronologice cu evenimente şi procese istorice

1.3. Localizarea în timp şi în spaţiu a faptelor şi/sau a proceselor istorice

- exerciţii de lectură a hărţilor istorice
- completarea pe hartă a unor informaţii

2. Utilizarea critică şi reflexivă a limbajului de specialitate şi a surselor istorice

2.1. Folosirea termenilor de specialitate în descrierea unui eveniment/proces istoric

- elaborarea unor enunţuri simple/ texte utilizând termeni istorici
- completarea unor texte lacunare folosind termenii adecvaţi dintr-o listă dată

2.2. Relatarea unui eveniment/proces istoric, utilizând informaţii din surse istorice

- identificarea informaţiilor oferite de surse cu privire la un fapt istoric

3. Manifestarea comportamentului civic prin valorificarea experienţei istorice şi a diversităţii socio-culturale

3.1. Asumarea de roluri în grupuri de lucru

- utilizarea unor roluri specifice în activitatea de grup

3.2. Descrierea rolului unor personalități în desfășurarea evenimentelor istorice - alcătuirea de biografii ale personalităților istorice studiate

- alcătuirea de biografii ale personalităţilor istorice studiate

4. Folosirea autonomă şi responsabilă a instrumentelor necesare învăţării permanente

4.1. Folosirea unor tehnici de învățare în rezolvarea sarcinilor de lucru

- extragerea mesajelor dintr-o sursă istorică

4.2. Utilizarea resurselor multimedia în scopul învățării

- accesarea informaţiilor oferite de Internet - rezolvarea unor sarcini de lucru utilizând prezentări multimedia

Conţinuturi clasa a V-a, Domenii de conţinut şi studii de caz

1. **Alfabetul istoriei - reconstituirea trecutului**

- Reconstituirea trecutului - Izvoare istorice
- Perceperea timpului şi a spaţiului; cronologia istoriei; periodizare; spaţiul istoric

2. **Preistoria**

- Primii oameni
- Revoluţia neolitică – viaţa oamenilor: sedentarizare, economie
- Inventarea metalurgiei – tehnologie şi consecinţe asupra vieţii oamenilor

3. **Orientul Antic**

- Mediul natural şi viaţa cotidiană: locuinţa, hrana, familia, aşezări (sat şi oraş), economia, practici sociale, credinţa

  Studii de caz: Oraşul-stat Babilon***;*** Temple şi piramide
- Popoare şi civilizaţii pe harta Orientului Antic

  Studii de caz: Chinezii, evreii
- Inventarea scrierii – de la pictograme la alfabet

  Studii de caz: Epopeea lui Ghilgameş, Codul lui Hammurabi

4. **Civilizaţia greacă şi sinteza elenistică**

- Mediul natural şi ocupaţiile grecilor

- Adevăr şi legendă: legendele Olimpului; Războiul Troian
- Polis-ul – organizarea internă: Atena şi Sparta. Procesul de colonizare
- Războaiele grecilor: războaiele medice, războiul peloponeziac
- Alexandru Macedon şi civilizaţia elenistică

  Studii de caz: Acropola ateniană; Moştenirea lumii greceşti (sculptura, teatrul, cunoaşterea ştiinţifică); Jocurile Olimpice in Antichitate

5. Lumea romană

- Fondarea Romei: istorie şi legendă
- Statul roman: războaie şi expansiune teritorială; decăderea
- Viaţa cotidiană în lumea romană: familia şi virtuţile romane; educaţia; jocurile

  Studii de caz: Oraşul şi monumentele publice (forul, apeductele, termele etc.); Colosseum şi gladiatorii; Pompei; Armata romană; Zeii romanilor. Templele; Creştinismul.
- Romanizarea

6. Geto-dacii

- Geţii şi dacii. Rânduieli, obiceiuri, credinţe
- Burebista şi Decebal; războaiele daco-romane

7. Civilizaţia islamică

- Apariţia Islamului; credinţa musulmană; expansiunea militară şi culturală a Islamului

8. Europa medievală

- Formarea popoarelor europene. Etnogeneza românească
- Europa creştină în mileniul I

  Studii de caz: Creştinarea francilor. Carol cel Mare; Imperiul Bizantin.
- Viaţa cotidiană în Evul Mediu: familia, aşezările, alimentaţia, sărbătorile, economia şi tehnologia, credinţa şi biserica, proprietatea, libertatea şi dependenţa

  Studii de caz: Domeniul feudal; Oraşul medieval – spaţiu al libertăţii; oraşele italiene şi oraşele germane; Cavalerism şi onoare; Cruciadele.
- Statele medievale: Franţa, Anglia, Imperiul Romano-German

  Studii de caz: Lumea românească şi statele medievale în secolele XIV-XV; Târgovişte, Suceava

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT (PIP)

BIDIREANU ALINA

COLEGIUL ECONOMIC ION GHICA TÂRGOVIȘTE

- NUMELE ŞI PRENUMELE ELEVULUI (EI): B.M
- DATA NAŞTERII:
- DOMICILIUL:
- CLASA / GRUPA: IX
- ANUL ȘCOLAR: 2022-2023
- Nr. de înregistrare în unitatea școlară a planului de servicii individualizat XXX
- DIAGNOSTICUL/ PROBLEMELE cu care se confruntă copilul (rezultatele evaluării complexe - *deficiențele / afectările din certificatul de orientare școlară și profesională eliberat de CJRAE/CMBRAE, numărul și data eliberării acestui document):* deficiență mentală, discalculie/ Certificatnr 4XX/23.09.2022
- ECHIPA DE INTERVENȚIE(se vor preciza cadrele didactice implicate, alți specialiști, membrii familiei):B.A.
- DISCIPLINA/DOMENIUL /DOMENIILE DE INTERVENŢIE: Calitatea produselor și serviciilor
- SCOPUL (comportamentul țintă/rezultatul așteptat): Acumularea cunoștințelor de specialitate specific disciplinei, manifestarea unei atitudini pozitive
  - OBIECTIVE/ COMPETENȚE SPECIFICE DIN ADAPTAREA CURRICULARĂ : să definească concept referitoare la marfă: proprietăți, caracteristici, indicatori, parametrii, indici, funcții; să analizeze ipostazele calității produselor și serviciilor; să enumere rolul și importanța serviciului
- DURATA planului de intervenţie personalizat (un modul din structura anului școlar): 20.02.2023-06.04.2023
- Data elaborarii PIP: 20.02.2023
- Data revizuirii PIP: 06.04.2023

STRUCTURA PLANULUI DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT:

Nr. crt.	OBIECTIVE OPERAȚIONALE	CONȚINUTUL ACTIVITĂȚILOR	STRATEGII DE TERAPIE ŞI RECUPERARE	PERIOADA DE INTERVENȚIE	EVALUARE ŞI APRECIEREA EVOLUȚIEI	
					INDICATORI	METODE ŞI INSTRUMENTE DE EVALUARE
1	Să clasifice caracteristicile tipurilor de mărci	Clasificarea caracteristicilor tipurilor de mărci	Exercitii de identificare a conceptelor de referitoare la caracteristicile tipurilor de mărci	20.02.2023-06.04.2023	Enumerarea a cel puțin trei clasificări referitoare la caracteristicile tipurilor de mărci	Evaluare orală
2	Să enumere rolul și importanța mărcilor în activitatea economică	Determinare a rolului și importanței mărcilor în activitatea economică	Metoda diagramelor Venn Cubul	20.02.2023-06.04.2023	Enumerarea corectă a importanței și rolului mărcilor în activitatea economică	Evaluare orală
3	Să analizeze funcțiile mărcilor Să caracterizeze codificarea mărfurilor	Caracterizare a codificării mărfurilor Analizarea funcțiilor mărcilor	Discuțiile în grup Lucrul în echipă Învățarea prin descoperire Conversația	20.02.2023-06.04.2023	Analizareacorectă a cel puțin trei funcții ale mărcilor	Evaluare scrisă

*Precizarea STRATEGIILOR DE TERAPIE ŞI RECUPERARE pentru copiii/ elevii din învățământul de masă presupune enumerarea ***metodelor şi mijloacelor utilizate în vederea realizării obiectivelor operaționale***

Precizarea INDICATORILOR presupune identificarea și enumerarea ***criteriilor minimale de apreciere a progreselor* copiilor/ elevilor

- **CONCLUZII PRIVIND PLANUL DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT (se completează la sfârșitulperioadei de implementare)**

a) Obiectivele planului au fost atinse

întotalitate/ ☐ **parţial/** ☐ **nu au fost atinse** în termenul propus. ☐

b) Obiectiveleplanului au fos tatinse

În termenul propus/ ☐ **înainte de termenul propus**. ☐

Volumul vocabularului □ adecvat vârstei ☐ sărac

Exprimare orală □corectă □ fluentă □ greoaie □ incorectă ■dificultăţi în exprimarea clară, corectă a ideilor□ blocaj în exprimare

Deficienţe de limbaj □oral ■citit □scris □ nu e cazul

Conduita de ascultare □foarte bună ■bună □ acceptabilă □ nesatisfăcătoare

Elevul dovedește:	**Dese ori**	**Uneori**	**Nici odată**	**Nu e cazul**	**Puncte forte**
Atitudine pozitivă față de sine		**x**			Comportament adecvat mediului școlar, atitudine pozitivă față de învățare și manifestarea interesului față de cunoștințele economice de specialitate
Atitudine pozitivă față de ceilalți		**x**			
Capacitate de recunoaștere/ înțelegere/reglare a emoțiilor		**x**			
Abilități de comunicareorală	**x**				
Abilități de comunicare scrisă		**x**			
Abilități de calcul matematic		**x**			
Capacitate de lucru în echipă		**x**			
Deprinderi de relaționare interpersonală	**x**				
Valorizarea educației/a dezvoltării personale	**x**				

- **DETALIAȚI ALTE ASPECTE REFERITOARE LA REZULTATELE EVALUĂRII PERIODICE:Rezultatele evaluării periodice demonstrează un progress semnificativ în atingerea obiectivelor propuse**

c) **RECOMANDĂRI PRIVIND PLANUL DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT (PIP)**

a) Menţinerea planului şi reevaluare pentru perioada următorului modul din planul de învăţământ **DA** **NU** ■

b) Propunere/Decizie de revizuire a planului**DA** **NU** □ ■

Director, Prof. Semnătură: _____ Data:_____ _	Întocmit, Numele și prenumele înv./ prof. B.A. Specialitatea:discipline economice Semnătură: _____ _____

PROGRAM DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

BOJOR IOANA-Prof.inv.preşcolar

Grădinița cu Progam Prelungit Nr.12 Bistrița

Problemele cu care se confruntă copilul

Întârziere în dezvoltarea mentală

Priorităţi pentru anul şcolar in curs

- Stimularea dezvoltării intelectuale prin exersarea şi dezvoltarea proceselor psihice
- Formarea şi dezvoltarea abilităţilor de comunicare verbală şi nonverbală şi a unei atitudini civilizate în relaţiile cu ceilalţi
- Organizarea schemei corporale şi formarea imaginii de sine
- Stimularea motricităţii copilului pentru dezvoltarea capacităţilor motrice deficitare
- Formarea şi dezvoltarea unor deprinderi de igienă alimentară, sanitară şi vestimentară
- Formarea şi dezvoltarea deprinderilor de orientare, deplasare şi relaţionare în mediul social
- Receptarea semnalelor/stimulilor din mediul apropiat, cu acordarea de semnificaţii corespunzătoare
- Dezvoltarea abilităţii de imitare a unor activităţi/ modele acţionale oferite de terapeut (alternarea rolului şi imitare)

Domeniul/obiectiv	Obiective	Exemple de activităţi de învăţare	Criterii minimale de apreciere a progreselor	Metode şi instrumente de evaluare
Cognitiv *Stimularea şi dezvoltarea capacităţilor psiho-individuale în vederea formării unor comportamente independente*	Stimularea dezvoltării intelectuale prin exersarea şi dezvoltarea proceselor psihice	Exerciţii de stimulare a gândirii, memoriei, imaginaţiei, atenţiei, limbajului, voinţei	Să alcătuiască obiecte din corpuri mai mici (lego) Să formeze grupuri de obiecte pe planşă magnetică Să reproducă desene, elemente grafice, geometrice Să mimeze acţiuni, comportamente	Aprecieri stimulative Observaţia Materiale manipulative

Social-afectiv *Formarea şi dezvoltarea unor comportamente adaptative în relaţia cu mediul înconjurător (natural şi social)* *Exersarea conduitei independente pentru integrarea socială*	Formarea şi dezvoltarea abilităţilor de comunicare verbală şi nonverbală şi a unei atitudini civilizate în relaţiile cu ceilalţi	Exerciţii practice de comunicare nonverbală (gesturi cu semnificaţie socială) şi verbală în vederea relaţionării pozitive Jocuri de rol cu aplicarea regulilor însuşite	Să recunoască gesturi şi mimică facială	Jocuri de rol Activitate practică Aprecieri stimulative
Psiho-motor *Formarea şi dezvoltarea componentelor psihomotricităţii (schema corporală, lateralitatea) şi a formelor de prehensiune în vederea construirii comportamentelor adaptative* *Dezvoltarea motricităţii generale în context social-integrator*	Organizarea schemei corporale şi formarea imaginii de sine Stimularea motricităţii copilului pentru dezvoltarea capacităţilor motrice deficitare Educarea/ reeducarea prehensiunii în vederea construirii comportamentelor adaptative	Exerciţii de numire şi indicare a părţilor corpului său şi ale unui partener Exerciţii de cunoaştere a schemei corporale proprii /a partenerului Exerciţii-joc de recunoaştere a schemei corporale proprii şi a partenerului: în oglindă / pe un coleg Exerciţii ludice de introducere a cuburilor cu orificiu pe un ax/ a mărgelelor pe sfoară/ a pieselor de şah pe tabla specială etc. Exerciţii de prindere a obiectelor de dimensiuni diferite, cu folosirea tuturor tipurilor de prehensiune (terminală, subterminală, subtermino-laterală, palmară,	Să indice părţile corpului său şi a unui partener Să manipuleze obiecte de dimensiuni diferite	Activitate practică Aprecieri stimultive Materiale manipulative Observaţia

		prin opoziţie digito-palmară, latero-laterală).		
Autonomie personală *Formarea şi educarea unor abilităţi de întreţinere şi igienă personală şi a spaţiului de locuit* *Formarea şi exersarea conduitei independente pentru integrarea în plan social*	Formarea şi dezvoltarea unor deprinderi de igienă alimentară, sanitară şi vestimentară Formarea şi dezvoltarea deprinderilor de orientare, deplasare şi relaţionare în mediul social	Exerciţii practice de învăţare a poziţiei corecte la masă, de folosire corectă a veselei şi tacâmurilor din bucătărie Exerciţii practice de întreţinere a igienei personale (faţă, dinţi, păr, mâini, corp) Exerciţii practice de utilizare corectă a vestimentaţiei şi a încălţămintei Exerciţii practice de recunoaştere a cartierului şi a zonelor învecinate şcolii şi casei	Să aibă o postură corectă în timpul servirii mesei Să identifice şi să utilizeze corect vesela şi tacâmurile din bucătărie Să recunoască zonele de interes din vecinătatea casei şi şcolii.	Activitate practică Aprecieri stimultive Observaţia
Comunicare şi limbaj *Exersarea abilităţii de receptare a mesajului verbal şi nonverbal* *Formarea abilităţilor în plan lexico-grafic*	Receptarea semnalelor/stimulilor din mediul apropiat, cu acordarea de semnificaţii corespunzătoare Dezvoltarea abilităţii de imitare a unor activităţi/ modele acţionale oferite de terapeut (alternarea rolului şi imitare)	Exerciţii de ascultare şi identificare a unor semnale sonore (zgomote, sunete, onomatopee) Exerciţii de imitare a unor sunete, gesturi, expresii mimicofaciale, acţiuni, cuvinte din	Să localizeze şi să denumească zgomotele specifice mediului ambiant sau provocate; Să identifice şi să reproducă sunetelor emise de animale (onomatopee); Să recunoască vociile persoanelor familiare Să imite sunete, gesturi, expresii mimicofaciale, acţiuni ale terapeutului.	Activitate practică Aprecieri stimultive Observaţia Materiale manipulative

		repertoriul terapeutului		

Evaluarea periodică

• Obiective realizate

- alcătuieste obiecte din corpuri mai mici (lego)
- formeaza grupuri de obiecte pe planşă magnetică
- reproduce desene, elemente grafice, geometrice
- indica părţile corpului său şi a unui partener
- identifica şi utilizeaza corect vesela şi tacâmurile din bucătărie
- localizeaza şi denumeaste zgomotele specifice mediului ambiant sau provocate;
- identifica şi reproduce sunetelor emise

de animale (onomatopee)

• Dificultăţi întâmpinate

• Metode cu impact ridicat:

– pozitiv

– negativ

Revizuirea programului de interventie educational-terapeutică

Recomandări particulare

Rolul şi modul de implicare a tutorilor în program

DIFICULTĂȚI DE ÎNVĂȚARE

STUDIU DE CAZ

BOTA IONELA/ BOLOȘ ANAMARIA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ȘTEFAN CEL MARE” BISTRIȚA

DATE PERSONALE:

Nume și prenume: G.S

Vârsta: 8 ani

Nu a frecventat grădinița

Manifestă tulburări de limbaj (dislalie), dificultăți în adaptarea școlară și în învățare.

DATE MEDICALE SEMNIFICATIVE:

- a fost un copil bolnăvicios în primul an de viață;
- la 2 ani pronunță primele cuvinte, iar la 3 ani primele propoziții;
- stare de sănătate actuală- bună.

DATE FAMILIALE:

- familia cuprinde doi membri: tatăl și bunica paternă;
- relațiile intrafamiliale și climatul afectiv- satisfăcător;
- sterea de sănătate a membrilor familiei- bună.

CAUZELE CARE AU DETERMINAT DIFICULTĂȚI ÎN ADAPTAREA ȘCOLARĂ ȘI DE ÎNVĂȚARE:

a) ***Cauze care țin de mediul familial:***

- Nivelul socio -cultural scăzut;
- Absența figurii materne , copilăria și-a petrecut-o cu bunica;
- Dezinteres pentru frecventarea grădiniței.

b) Cauze psihologice:

- Întârziere în dezvoltarea psihică, incapacitate de generalizare, eficiență scăzută a memoriei și atenției;
- Tulburări de comunicare și relaționare ;

- Lipsa identității personale;
- Tulburări de pronunție.

c) ***Cauze care provin din mediul școlar:***

- Supraîncărcarea numărului de elevi la clasă duce la afectarea comunicării optime dintre învățătoare și elevi;
- Programul prelungit la care este supus elevul, program care nu de pliază pe nevoile acestuia (alternativa step by step);
- Lipsa de informare a părinților elevilor, privind noul tip de integrare;
- Atitudinea colegilor, uneori ostilă, duce la insucces școlar;
- Dificultăți de integrare, lipsa motivației și a încrederii în forțele proprii.

Plan de intervenție

1. ***Stabilirea deficiențelor de integrare***

- Deficiențe de învățare;
- Tulburări de limbaj;
- Deficiențe de adaptare școlară.

2. ***Stabilirea timpului de integrare:***

- Integrare parțială (la Comunicare în Limba Română și Matematică și Explorarea Mediului)

3. ***Stabilirea locului elevului în colectivul de elevi:***

- Elev integrat într-o școală de masă.

Cum s-a acționat?

La nivelul elevului:

- Corectarea tulburărilor de limbaj în cadrul cabinetului logopedic existent în școală;
- Cunoașterea particularităților specifice dezvoltării psihice și întocmirea fișei de cunoaștere psihopedagogică;
- Construirea unei imagini de sine pozitivă;
- Discuții cu elevul integrat în afara orelor, în familie, la domiciliu;

La nivelul clasei:

- Antrenarea colectivului în ajutorarea elevului aflat în dificultate:
- Învățarea în perechi sau grupuri mici:

- Antrenare în jocuri și roluri a copilului integrat;
- Crearea unui mediu prielnic învățării.

La nivelul familiei:

- Consilierea tatălui de către învățător și psiholog;
- Promovarea unei concepții pozitive asupra propriului copilși conștientizarea rolului pe care-l au în dezvoltarea sa ulterioară;
- Stabilirea unui climat afectiv între copil și membrii familiei;
- Stabilirea responsabilităților pentru fiecare membru în ceea ce privesc lecțiile.

La nivelul învățătorului:

- Crearea unui climat afectiv între elevii clasei;
- Înțelegerea faptului că fiecare copil are dreptul la educație;
- Stabilirea unor sarcini de învățare pentru ameliorarea, recuperarea și integrarea socială;
- Disponibilitatea de a lucra cu „altfel" de copii;
- Implicarea familiei, în special a tatălui, în cadrul activităților de învățare;
- Participarea tatălui, bunicii la lecții demonstrative;
- Stabilirea descriptorilor de performanță diferențiați pentru elevul cu dificultăți de învățare;
- Organizarea activităților din perspectiva cerințelor copiilor și antrenarea elevului integrat la acestea;
- Tratarea cu demnitate și respect nefăcând diferențe;
- Stimularea elevilor în susținerea reciprocă la activitățile școlare.

Rezultatele obținute:

- La sfârșitul clasei I, eleva G.S. și-a îmbunătățit exprimarea orală datorită participării la ședințele de logopedie;
- Relațiile dintre elev și ceilalți colegi au devenit apropiate
- A fost privit cu înțelegere de către ceilalți părinți;
- Citește texte scurte , iar la dictări are un ritm lent;
- La matematică efectuează greu operațiile de adunare și scădere cu suport vizual;
- Elevul și-a căpătat încrederea în sine;
- Este mult mai echilibrat, mai activ la ore.

PROGRAMA ADAPTATĂ PENTRU ELEVI CU CES
CLASA a VI-a – ISTORIE

PROFESOR, MIHAELA BRĂSLAȘU
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „CONSTANTIN STERE”, COM. BUCOV, JUD. PRAHOVA

COMPETENŢE GENERALE:

1. Utilizarea în contexte diverse a coordonatelor şi reprezentărilor de timp şi spaţiu
2. Utilizarea critică şi reflexivă a limbajului de specialitate şi a surselor istorice
3. Manifestarea comportamentului civic prin valorificarea experienţei istorice şi a diversităţii socio-culturale
4. Folosirea autonomă şi responsabilă a instrumentelor necesare învăţării permanente

COMPETENŢE SPECIFICE ŞI EXEMPLE DE ACTIVITĂŢI DE ÎNVĂŢARE

1. Utilizarea în contexte diverse a coordonatelor şi reprezentărilor de timp şi spaţiu

1.1. Localizarea în spaţiu a *lumii cunoscute* în diferite perioade istorice

- localizarea *spaţiilor istorice pe baza hărţilor*

1.2. Utilizarea coordonatelor temporale referitoare la faptele şi procesele istorice

-exercitii de precizare corecta a timpului și de apreciere a unor intervale de timp

- *alcătuirea unor axe cronologice pe diverse domenii (cultural, politic)*

2. Utilizarea critică şi reflexivă a limbajului de specialitate şi a surselor istorice

2.1. Utilizarea adecvată a termenilor istorici/limbajului de specialitate în prezentarea unui fapt/proces istoric

- *identificarea termenilor istorici în texte diferite*

2.2. Utilizarea gândirii critice în analiza surselor de informare

- *analiza surselor vizuale pe baza unor cerinţe*

3. Manifestarea comportamentului civic prin valorificarea experienţei istorice şi a diversităţii socio-culturale

3.1. Utilizarea dialogului intercultural

- *realizarea unui produs (imagini) care ilustrează contribuţia diferitelor civilizaţii la dezvoltarea patrimoniului cultural comun*

*3.*2. Asumarea cooperării în grupuri de învăţare

- *îndeplinirea unor sarcini/roluri diferite în cadrul grupului de lucru*

4.1. Utilizarea informaţiilor cu ajutorul resurselor multimedia

- *alcătuirea unor postere/afişe cu informaţii selectate din surse Internet*

COMPETENȚE SPECIFICE	CONȚINUTURI
1. Călători şi călătorii Europa şi Lumea Nouă	• *Călătoriile şi percepţia spaţiului în Evul Mediu;* • *Marile descoperiri ale europenilor: drumuri şi teritorii; consecinţe asupra vieţii oamenilor*
2. Geneza spiritului modern	• *Renaşterea: geneza spiritului modern, umanismul* • Studiu de caz: *Leonardo da Vinci* • *Reforma*. *Contrareforma* • Studiu de caz: *Ludovic al XIV-lea. Palatul de la Versailles*
3. Spre o nouă societate	• *Revoluţia Glorioasă* • *Iluminismul – raţiune, Constituirea SUA. Declaraţia de Independenţă*. • *Revoluţia franceză. De la supus la cetăţean* • *Napoleon I şi răspândirea ideilor revoluţiei franceze în Europa* • *Revoluţia industrială. Impactul în viaţa oamenilor*
4. Secolul naţionalităţilor	• *Statele moderne: revoluţie şi emancipare naţională*

PROGRAM DE INSTRUIRE PERSONALIZAT (P.I.P.)

DOMENIUL DE INTERVENŢIE – COMPORTAMENTAL

1. Informaţii de bază

Numele şi prenumele elevului: I.D.

Echipa de intevenţie: profesor itinerant, Denisa Vancea, profesor- diriginte, Mihaela Brăslaşu

Diagnostic: elev cu dificultăți de învățare

Clasa - a VI-a

Aspecte observate: dificultăţi în a-şi menţine atenţia şi concentrarea, nu pare a asculta când i se vorbeşte, i se pare dificil să îşi ducă sarcinile la bun sfârşit, evită efortul mental susţinut, îi

este greu să stea liniştit la locul său, îşi întrerupe frecvent interlocutorul, dând răspunsuri înainte ca întrebarea să fie încheiată, nu respectă instrucţiunile.

2. <u>Loc de desfăşurare: sala de clasă şi/sau SMART-LAB</u>

Obiective operaţionale pe termen mediu şi scurt	Metode şi procedee didactice	Perioada	Criterii de evaluare a progresului înregistrat	Metode şi instrumente de evaluare
să citească propoziţii, texte scurte în ritm propriu	exerciţii variate de citire în cadrul orei de istorie, a orei de dirigenţei şi a orelor de consiliere sub îndrumarea şi sprijinul profesorului	tot anul şcolar	evaluare orală (îmbunătăţirea capacităţii de a se concentra şi de a citi un text dat)	- planşe - texte din manual - reviste istorice
să asculte cu atenţie atunci când i se vorbeşte	exerciţii variate de conversaţie în cadrul orei sub îndrumarea şi sprijinul profesorului-diriginte sau a profesorului itinerant	tot anul şcolar	observaţie sistematică (elevul a reuşit să-şi menţină atenţia pentru o perioadă mai mare de timp)	- participarea în echipe de lucru, la jocuri care implică foarte mult dialogul
să se concentreze asupra sarcinilor	descrierea prin cuvintele proprii (conversaţia euristică, explicaţia), sau prin intermediul desenului ceea ce a citit în cadrul textului dat, sau ce a vizionat, evidenţiind înţelegerea evenimentului istoric	Modul I Modul II Modul III	evaluarea orală va alterna cu evaluarea scrisă sau online.	- fişe de lucru cu texte date, cu cerinţe de a răspunde oral sau în scris (referitor la înţelegerea textului dat sau a filmului vizionat) sau prin desen
să aibă capacitatea de a rămâne aşezat la locul lui	atragerea atenţiei cu diverse materiale didactice şi platforme educaționale (Geniallyr, WordWall, Padlet) și rezolvarea de sarcini simple	Modul I Modul II Modul III	observaţie sistematică- elevul a reuşit să stea la locul său o perioadă mai mare de timp	- rezolvarea sarcinilor simple de lucru
să vorbească	jocuri de rol în care elevul	Modul IV	observaţie	- scenarii din

în mod adecvat	să interpreteze personajele pozitive	Modul V	sistematică- elevul folosește un limbaj adecvat	diverse poveşti sau filme
să interacţioneze cu alte persoane	activităţi în echipă şi pe grupe unde elevul are rol de lider, iar sarcinile de lucru vor fi mai simple.	tot anul şcolar	evaluarea orală va alterna cu evaluarea scrisă sau online	-rezolvarea sarcinilor echipei sau grupei

3. Evaluarea contiună a elevlului s-a realizat prin: utilizarea aprecierilor verbale şi sublinierea progresului realizat/atins în rezolvarea fiecărei sarcini de lucru date/fixate; aprecierea şi încurajarea colaborării cu toţi membrii clasei din care elevul face parte.

Evaluarea finală a elevului se va realizat prin atingerea criteriilor minimale de progres.

Instrumente de evaluare: fişe de lucru individuale, teste criteriale pentru fiecare obiectiv propus.

4. Concluzii: în urma evaluării rezultatelor obţinute după derularea P.I.P, s-a ajuns la concluzia că datorită exerciţiilor, a sarcinilor individuale, a platformelor online, a responsabilizărilor în diferite situaţii şi a activităţilor simple, accesibile, desfăşurate în ritmul propriu al elevului, fără condiţionarea resursei de timp, elevul a depăşit în mare parte dificultăţile sale.

5. Recomandări: se recomandă în continuare o colaborare strânsă între toţi profesorii clasei; s-a constatat că reluarea unor sarcini de învăţare este de un real folos în dezvoltarea deprinderilor de muncă independentă; se recomandă stimularea pozitivă, întărirea motivaţiei şi a încrederii în propriile forţe, precum şi reluarea unor activităţi, folosindu-se metode noi de abordare, platformele educaționale, în vederea consolidării achiziţiilor dobândite.

BIBLIOGRAFIE:

1. Anexa nr. 2 la O.M.E.N.C. nr. 3393/28.02.2017, *Programa şcolară pentru disciplina ISTORIE, Clasele a V-a – a VIII-a*
2. Daniel Mara, *Strategii didactice în educaţia incluzivă*, Editura Didactică şi Pedagogică, București, 2009
3. Dogaru-Ulieru Valentin, Drăghicescu Luminiţa, *Educatie şi dezvoltare profesională,* Ed. Scrisul Românesc, Craiova, 2011
4. Zlate Mielu, *Introducere în psihologie,* Editura Polirom, Iași, 2000

CURRICULUM ADAPTAT PENTRU ELEVII CU CES ADAPTAREA STRATEGIILOR DIDACTICE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE, MATEMATICĂ, CLASA A III-A

Profesor de sprijin Adăscăliței Cristian, Prof. înv. primar Burduja Andreea-Mădălina

Scoala Gimnaziala Nr.1, Dorohoi, Structura: Scoala Gimnaziala „Dimitrie Romanescu", Dorohoi

OBIECTIVE CADRU

1. Cunoasterea si utilizarea conceptelor specifice matematicii
2. Dezvoltarea capacitatii de explorare /investigare matematica
3. Formarea capacitatii de a comunica utilizand limbajul matematic
4. Dezvoltarea interesului si motivatiei pentru studiu

1. **Cunoasterea si utilizarea conceptelor specifice matematicii**

Obiective de referinta	**Exemple de activitati de invatare**
- sa se scrie și să se citeasca numerele naturale in concentrul 0-100	- ex. joc de recunoastere prin obiecte, desene ale numerelor - ex. de numarare din 1 in 1 cu sprijin de obiecte
- sa se efectueze operatii de adunare si scadere in concentrul 0-10 cu obiecte	- ex. de adunare si scadere a numerelor, verificarea cu ajutorul obiectelor

- sa se efectueze operatii de adunare si scadere pana la 100 - sa se recunoasca forme plane si forme spatiale si sa clasifice dupa forma, marime, culoare obiectele date - sa se stabileasca pozitii relative ale obiectelor in spatiu - sa cunoasca orele fixe pe ceas	- ex. pe calculator - soft educational cu adunare si scadere - identificarea formelor geometrice in modele - jocuri pe calculator - ex. joc de pozitionare a obiectelor in spatiu (stanga -dreapta, interior, exterior, sus, jos) - ex. joc de recunoastere a orei exacte pe ceas

2. Dezvoltarea capacitatii de explorare matematica

- sa se sesizeze asocierea dintre elementele a doua categorii de obiecte, desene	-ex.de identificare a elementelor unei multimi

3. Forma si dezvoltarea capacitatii de a comunica utilizand limbajul matematic

- sa verbalizeze, cu ajutor, moda-litatile de calcul folosite	- ex. de exprimare cu voce tare a etapelor de calcul

4. Dezvoltarea interesului si a motivatiei pentru studiu

- sa manifeste disponibilitate si placere in a utiliza numere

- jocuri cu numere

CONTINUTURILE INVATARII

- Numere naturale de la 0-100
- Adunarea si scaderea numerelor naturale in concentrul 0-10
- Figuri geometrice: triunghi, patrat, cerc, dreptunghi
- Unitati de timp: ora, ziua, luna, anul

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

Canea Anamaria, CSEI 2, Bistriţa

Nume și prenume: T. M., Clasa:a VI-a

Diagnostic medical: epilepsie

Diagnostic psihologic: retard psihic moderat, tulburari instrumentale mixte, retard de limbaj expresiv si receptiv, dislalie polimorfa, onicofagie, mediu familial policarentat

INFORMAȚII CURRICULARE

Comportament cognitiv:

Citit-scris:

√recunoaște literele învățate, nu are format câmpul silabic, organizare deficitară în pagină, copiază, transcrie (litere, silabe, cuvinte), dificultăți majore la scrierea după dictare;

Matematică:

√ nu are achiziționată schema mâinii;

√ nu rezolvă calcule elementare 0-10;

Obiective:

√să-şidezvolte vocabularul;

√să-şi dezvolte abilităţile de scris-citit;

√să-şi dezvolte abilităţile de comunicare orală;

√să-şi dezvolte abilităţile de calcul matematic în concentrul 0-10, fără trecere peste ordin;

√să rezolve probleme date de expresii matematice;

Strategia de intervenție				
Domeniul de intervenție	**Obiective**	**Activități de învățare**	**Metode şi mijloace didactice**	**Metode şi instrumente de evaluare**
Limbă și comunicare	-să formuleze propozitii simple (pe baza de imagini); -să pronunțe prin imitație, cuvinte simple, familiare, cu suport concret -să pronunțe prin imitatie silabe directe (consoana+vocala); -să identifice sunetele studiate în poziție inițială; -să recunoască literele studiate; -să reprezinte grafic literele studiate; -să scrie cuvinte, propoziții cu literele studiate;	-exerciţii de identificare-diferenţiere şi fixare mnezică a literelor: l,ă, n, ș, b, v, z, î, d, r -texte suport pentru formarea câmpului silabic -exercitii de dezvoltare a auzului fonematic; -exercitii de verbalizare, dupa model; -exercitii de tipul “intrebare – răspuns” -exercitii de identificare si denumire a unor obiecte, acțiuni cunoscute**;** -exercitii de alcătuire de propozitii simple cu cuvinte date; -exerciții de analiză fonematică; -exerciții de scriere a	-conversatia; -exercitiul; -conversatia; -demonstratia -planse; -jetoane; -jucarii; -manual; -alfabetar casetofon; casete audio; -tabla magnetica -litere magnetice, -alfabetar; -fișe de lucru;	-observația sistematică -chestionare orală -probe scrise -portofoliul

		unor cuvinte monosilabice cu literele studiate pe tabla magnetică, caiet; -exerciții de scriere după dictare a literelor studiate; -exerciții de scriere a cuvintelor; -exerciții de scriere după dictare a cuvintelor; -exerciții de asociere a cuvintelor scrise cu imagini ale lucrurilor denumite de aceste cuvinte; -exerciții de scriere a denumirii obiectelor din imagini;	-creioane colorate -coli de scris; -markere -caiete -instrumente de scris	

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

Prof.Cioacă Elena Daniela

Grădinița cu P.P. nr.33 Brașov

1. INFORMAŢII GENERALE

Numele: B.A.

Data naşterii: 04.11.2017 - 6 ani

Domiciliul: Brasov, strada.....,nr.....ap.....et.....

Grădinița cu P.P. NR.... Brașov

Grupa mare A

Echipa de lucru: Consilier școlar: .....

Director: .....

Educatoare: .....

Educatoare: …….

Persoana de sprijin/mama: .....

Data de elaborare a programului: Septembrie

Durata de desfăşurarea a programului: octombrie 2022 – iunie 2023

Diagnostic medical:

Sindrom DOWN

Grad de handicap GRAV

Tulburări/dificultăți de învățare

2. EVALUARE INIŢIALĂ

Instrumente folosite în evaluare: fişa psihopedagogică, observaţia spontană şi dirijată, convorbirea

Motricitate generală: mediu dezvoltată

Psihomotricitate: dificultăți de coordonare

Dezvoltare intelectuală:

- memoria – capacitate comprehensivă de nivel minim
- gândirea- operațiile gândirii sunt sever afectate
- atenția – fluctuantă

Diagnostic logopedic:

- prezintă tulburări ale ritmului vorbirii
- întârziere în dezvoltarea limbajului, vocabular sărac, exprimare greoaie

Limbaj şi comunicare

- motricitatea aparatului fonoarticulator: parametru normali
- auz fonematic: bun

Autonomie personală şi socială:

- posedă deprinderi de autonomie personală
- se deplasează singur (mai greu) într-un spaţiu cunoscut
- posedă deprinderi minimale de igienă personală și autoservire
- necesită suport din partea adultului
- în relație cu colegii manifestă o atitudine bazată pe înțelegere, reacții specifice copilului care doreste să aibă relații de prietenie
- nu este violentă

Istoric familial:

- face parte dintr-o familie normal constituită, fiind al doilea copil
- are o sora mai mare care nu prezintă niciun sindrom sau deficiență
- condiţiile de locuit sunt bune
- părinţii sunt responsabili și atenţi la creşterea şi educarea copilului
- relaţia dintre părinţi este una armonioasă
- diferenţa de vârstă dintre cei doi copii este de 6 ani
- sora se implică în educarea și ajutorarea sa

3.OBIECTIVELE PROGRAMULUI:

Pe termen lung:

- Descoperirea şi folosirea potenţialului psihic de învăţare al subiectului, a ritmului propriu de achiziţie, prin observarea zilnică şi prin concentrarea tuturor informaţiilor din cadrul familiei;
- Dezvoltarea exprimării orale, înţelegerea şi utilizarea corectă a semnificaţiilor
- Dezvoltarea creativităţii;
- Dezvoltarea motricităţii mâinilor, dar şi a altor părţi ale corpului;

Pe termen scurt:

- Formarea abilităţilor de comunicare;
- Formarea abilităţilor de participare la lecţii;
- Partciparea la activităţi de grup;

2. DERULAREA PROGRAMULUI DE INTERVENŢIE:

Consilier şcolar:

- Stimulează elevul în vederea reducerii dificultăților de învățare prin exersarea și dezvotarea proceselor psihice (memorie, atenție, motivație), a unor trăsături pozitive de personalitate din domeniul afectiv și motivațional, a deprinderilor de muncă individuală;

- Implică mama pentru a o ajuta să lucreze cu copilul în asimilarea unor cunostințe esențiale: cunoașterea mediului, coordonare spațio-temporală, dezvoltarea limbajului și a vocabularului, abilități de relationare sociala;
- Implică educatoarea pentru a o ajuta să lucreze cu copilul în asimilarea unor cunoștințe esențiale: dezvoltarea limbajului și a vocabularului, abilități de relaționare socială;

OBIECTIVE	METODE SI TEHNICI	MATERIALE UTILIZATE
- efectuarea unor exercitii de relaxare, pentru concentrarea atenției și dezvoltarea memoriei;	- convorbirea - povestirea - problematizarea - exercițiul de relaxare	- planșe - fișe de lucru - jocuri de construcție - plastelină - carți - puzzle
- educarea auzului fonematic, a atenției vizuale, a analizei auditive și îmbogațirea vocabularului;	- exerciții de gimnastică respiratorie, lingual; - exerciții pentru formarea priceperilor și deprinderilor de pronunție corectă a silabelor și cuvintelor; - exerciții de formulare a unor propoziții simple cu sunetul corectat în diferite poziții; - povestiri dupa imagini, planșe; - demonstrația;	- planșe - fișe de lucru - jocuri - cărți
-stăpânirea și motivarea personală prin gestionarea adecvată a trăirilor afective negative;	- exerciții de autocunoaștere; - exercitii pentru cresterea stimei de sine și a încrederii in fortele proprii; - exerciții pentru managementul emoțiilor negative; - convorbirea; - problematizarea; - lauda, încurajarea;	-fișe de lucru -desene -minge antistres -joc de rol
- organizarea locului de învățare cu eliminarea elementelor disturbatoare	- convorbirea; - exercițiul; - încurajarea	
- sprijinirea copilului în parcurgerea materiei în ritm propriu și ajutor la cererea doamnei învățătoare;	- tratarea diferentiată; - relație empatică educator-elev, consilier-elev; - activități ajutatoare	-planșe -jocuri -casete -cărți
- măsuri unitare de susținere a copilului de către familie;	- consultarea; - informarea - empatia	-monitorizarea succesului prin acordarea de fețe vesele

Educatoare:

- Antrenează elevul în activităţile specifice pe arii de stimulare sau recuperatorii şi recreative, cu respectarea particularităţilor de vârstă şi individuale;
- În cadrul lecţiilor lucrează diferenţiat, cu respectarea planificării materiei (cu revizuiri şi adaptări);

MIJLOACE: probe de evaluare, fişe de lucru, planşe, jetoane, jocuri didactice, obiecte de uz general;

Copilul pronunţă putine cuvinte, greoi și uneori de neînțeles.

Răspunsurile sale sunt monosilabice.

Nu reuşeşte să povestească texte auzite în clasă ori întâmplări din viaţa personală.

Capacitate medie de organizare şi coordonare a acţiunilor în conformitate cu comanda verbală.

Educatorele se vor ocupa de:

- ✓ integrarea copilului în cadrul grupei de elevi
- ✓ a face cunoscută situația celorlalți părinți pentru a evita discuții ulterioare
- ✓ focusarea pe capacitățile, competențele și nevoile elevului
- ✓ tratarea diferentiată a subiectului în funcție de nevoile impuse
- ✓ colaborarea dintre părinte și grădinită
- ✓ oferirea permanenta a unor modele de urmat
- ✓ stabilirea unor sarcini de grup, astfel incât să poată sensibiliza elevii
- ✓ dezvoltarea laturii sociale
- ✓ oferirea feedback-ului
- ✓ oferirea recompenselor

Persoana de sprijin/ mama

- Insoțeste copilul la gradinită și pe toata durata desfașurării activităților
- Comunica periodic cu cadrele didactice
- Se implica în activități
- Oferă suport moral și afectiv
- Comunica grădinitei/educatoarei/consilierului școlar aspecte relevante în ceea ce priveste apariția unor anumite reacții în comportamentul copilului

Prin acest program s-a urmărit:

- recuperarea laturilor disfuncţionale;
- structurarea unor comportamente dezirabile (elaborarea unor modele de comportament cu un grad mare de adaptare şcolară şi socială);
- consilierea comportamentală;
- antrenarea elevului în activităţi plăcute pentru a-l stimula;
- dezvoltarea motricităţii generale şi a finei motricităţi;
- îmbogăţirea, precizarea şi activizarea vocabularului;
- dezvoltarea autonomiei personale şi sociale;
- dezvoltarea capacităţii de orientare şi adaptare la mediu;
- dezvoltarea atitudinilor pozitive de relaţionare în grup;

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT (PIP)

P.I.P. CIULE IULIA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 1 LETCA

I. INFORMAŢII DE BAZĂ

GRUPA/ CLASA: a III-a

II. STAREA ACTUALĂ A COPILULUI

Starea actuală de sănătate: clinic sănătos

Evaluare inițială. Prezentare sintetică: deprinderile de citit total absente, scrie litere doar după model, nu recunoaște decât patru-cinci litere, desparte cuvintele în silabe, povestește un text scurt după ce îi este citit, dar exprimarea este puțin greoaie, relizează sarcini practice, realizează operații de adunare și scădere fără trecere peste ordin în concentrul 0-30, este cooperant, participă la toate activitățile de grup, atitudinea față de sine este pozitivă.

Disciplina/ Aria curriculară vizată de program: Limba și literatura română

Intervenții anterioare: nu a beneficiat de sprijin educațional prin programul cadrului didactic de sprijin.

III. PLANIFICAREA INTERVENŢIEI

OBIECTIVE GENERALE ALE PROGRAMULUI DE INTERVENŢIE:

- Dezvoltarea limbajului
- Dezvoltarea citit scrisului
- Dezvoltarea comunicării

DATA ÎNCEPERII ADMINISTRĂRII PROGRAMULUI: 05.09.2022

INTERVAL DE TIMP: 1 an școlar

ECHIPA DE INTERVENŢIE: învățător, logoped

IV. PUNEREA ÎN PRACTICĂ PROGRAMUL DE INTERVENŢIE: 5.09.2022

Competențe generale:

- să identifice literele mari de tipar
- să asocieze sunetul cu litera
- să scrie literele mari de tipar
- să scrie silabe și cuvinte formate din două/ silabe silabe
- să citească silabe și cuvinte formate din două/trei silabe

Nr. crt.	Competențe specifice	Metode și mijloace de realizare	Perioada de	Criterii minimale de apreciere a	Metode și instrumente	Rezultate obţinute

			intervenț ie	progreselor	de evaluare	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Identificarea și unor sunete , silabe, cuvinte în enunțuri rostite cu claritate	Jocuri ,numărători melodice însoțite de mișcare Despărțirea cuvintelor în silabe Rostirea cuvintelor pe silabe Stabilirea poziției unui sunet în silabă/cuvânt Schimbarea sensului unui cuvânt după criterii date	Septem brie octom brie	-identifică sunete, silabe, cuvinte în enunțuri rostite cu claritate -rostește cuvinte pe silabe -desparte cuvintele în silabe	Orală Practică	Identifică sunetele Identifică silabe și sunetele din care acestea sunt alcătuite Desparte cuvintele date în silabe
2.	Citirea unor cuvinte și propoziții scurte, scrise cu litere de tipar	Intuirea unor cuvinte însoțite de imagini corespunzătoare Recunoșterea literelor mari de tipar Realizarea literelor mari de tipar din figuri tangram Compunerea la alfabetarul mobil, a unor silabe, cuvinte marcarea prin colorare, Subliniere, decupare, încercuire a unor litere Ordonarea unor silabe pentru a obține cuvinte Citirea în ritm propriu a unor litere/ silabe	Lunar	-citește litere, cuvinte și propoziții scurte scrise cu litere de tipar	Orală Practică	Recunoaște parțial literele mari de tipar Compune silabe și cuvinte scurte uzuale utilizând literele cunoscute din alfabetar Citește literele învățate, aproximativ 60 %

		Jocuri cu imagini, cuvinte sau simboluri				
3.	Scrierea literelor de tipar	Exerciții de dezvoltare a musculaturii fine a mâinii Modelarea din plastilină a contururilor unor litere Executarea contururilor unor litere, silabe , cuvinte cu degetul pe blatul mesei, în aer, pe spatele colegului Scrierea literelor mari de tipar folosind diverse instrumente de scris Transcrierea literelor, silabelor, cuvintelor, menținând distanța dintre elementele grafice Exerciții de așezare în pagină a datei, titlului, alineatelor Scrierea după dictare a literelor, silabelor, cuvintelor Selectarea unor silabe dintr-o serie de silabe date scrise cu litere de tipar, pentru a obține cuvinte Realizarea unor afișe,	Lunar	-scrie literele de tipar	Scrisă Orală Practică Portofoliu	Transcrie toate literele de tipar Scrie după dictare parțial literele învățate (60%), iar pentru restul literelor are nevoie de indicii, ajutor

		etichete, îndemnuri, etc. Realiazarea unor postere, în cadrul unor proiecte, utilizand imagini, cuvinte scrise cu litere de tipar				
3.	Identificarea semnificației unor simboluri din universul familiar, care transmit mesaje simple	Recunoașterea unor simboluri întâlnite în situații cotidiene M- metrou, P- parcare, I- informații, intrare, ieșire, farmacie,trecere de pietoni Plasarea în spațiul clasei a unor jetoane sau afișe care transmit mesaje (reguli de conduită, aniversări ale copiilor, mesaje ale copiilor sau ale profesorului, etc.)	Mai Iunie	-recunoască simboluri utilizate în mediul cotidian	Orală Proiect	Recunoaște simboluri

Data evaluării sumative: iunie

Rezultatele obţinute în urma aplicării programului:

Elevul a evoluat, realizeaza mai multe sarcini, și-a însușit în acest an școlar aproximativ 60% din literele alfabetului. Utilizează în scriere doar literele mari de tipar.

ADAPTARE CURRICULARĂ – MATEMATICĂ

PROF. CODREANU ADRIANA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ PRINCIESA ELENA BIBESCU BÂRLAD
PROF. CODREANU LIVIU VALENTIN
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 1 SAT IVEȘTI

Numele și prenumele elevului …….
Certificat de orientare școlară și profesională nr. ……din 10.11.2022
Diagnostic- enurezis, intelect liminar QI 62, dificultăți școlare
Clasa a V-a
Perioada de implementare; septembrie 2022 – aprilie 2023
Competențe generale
1. Utilizarea numerelor în calcule elementare
2. Evidenţierea caracteristicilor geometrice ale unor obiecte localizate în spaţiul înconjurător
3. Rezolvarea de probleme pornind de la sortarea şi reprezentarea unor date

Competențe specifice	**Conţinuturi/Activități de învățare**	**Metode și mijloace de realizare**	**Metode și instrumente de evaluare**	**Observații**
1.1. Scrierea, citirea şi formarea numerelor până la 1000	-reprezentarea numerelor de trei cifre cu ajutorul numărătorii de poziţionare; - citirea şi scrierea numerelor de la 0 la 1000; - transcrierea cu cifre a unor numere din intervalul 0 – 1000, scrise în cuvinte; - identificarea ordinelor şi claselor; - numărare din 1 în 1, din 2 în 2 etc.	**materiale**: caiet de lucru, fișă de lucru **procedurale**: explicația, conversația exercițiul **forme de organizare**:	- observarea sistematică a elevilor -aprecieri verbale -evaluare sumativă -proiectul -portofoliul.	

		individual, frontal, pe grupe		
1.2.Compararea numerelor în concentrul 0-1000	-compararea unor grupuri de obiecte prin punerea elementelor unele sub altele, încercuirea părţilor comune, punerea în corespondenţă; - scrierea rezultatelor obţinute prin comparare, utilizând semnele , =; - compararea a două numere naturale mai mici decât 1000, atunci când acestea au acelaşi număr de sute/de zeci/de unităţi, cu ajutorul numărătorii de poziţionare; - aşezarea în ordine crescătoare/descrescătoare a unor numere date; - identificarea „vecinilor” unui număr de la 0 la 1000; - identificarea numerelor pare şi impare dintr-un şir dat; - identificarea numărului mai mic/mai mare pe baza algoritmului de comparare a două numere mai mici decât 1000;	**materiale**: caiet de lucru, fișă de lucru, videoproiector, creioane colorate **procedurale**: explicația, conversația demonstrația, exercițiul **forme de organizare**: individual, frontal, pe grupe	Temă de lucru în clasa, temă diferențiată pt. clasa/acasă Se va permite accesul la material concret; Fișă de lucru individual Se va diminua nr. și gradul de dificultate al exercițiilor -aprecieri verbale	

1.3.Ordonare a numerelor în concentrul 0-1000, folosind poziţionarea pe axa numerelor, estimări, aproximări	- ordonarea crescătoare/descrescătoare a unor numere naturale de trei cifre prin compararea acestora două câte două; - identificarea unor numere mai mici decât 1000 în condiţii precizate; - estimarea ordinului de mărime a unor grupuri de obiecte/reprezentări simbolice/numere; - rotunjirea la zeci şi /sau sute a unui număr dat; - scrierea unui şir de numere pare/impare, având date limitele intervalului; - identificarea, scrierea şi citirea relaţiei de ordine între numere date;	**materiale**: caiet de lucru, fișă de lucru, videoproiector, creioane colorate **procedurale**: explicația, conversația demonstrația, exercițiul **forme de organizare**: individual, frontal, pe grupe	Temă de lucru în clasa, temă diferențiată pt. clasa/acasă Fișă de lucru individual - observarea sistematică a elevilor -aprecieri verbale -analiza produselor activității	
1.4. Efectuarea de adunări şi scăderi, mental şi în scris, în concentrul 0-1000, recurgând la numărare şi/sau grupare ori de câte ori este necesar	- numărare cu pas dat (din 2 în 2, din 20 în 20, din 100 în 100 etc.) cu sau fără suport intuitiv; - compunerea şi descompunerea numerelor în concentrul 0 – 1000, folosind obiecte, desene şi numere; - jocuri de rol care solicită compunerea/ descompunerea numerelor din concentrul 0-100 (ex.: La cumpărături, În parcare etc.); - efectuarea de adunări/scăderi cu numere mai mici decât 1000, **fără trecere peste ordin** şi verificarea prin operaţia inversă; - evidenţierea proprietăţilor adunării	**materiale**: caiet de lucru, fișă de lucru, videoproiector, creioane colorate **procedurale**: explicația, conversația demonstrația, exercițiul **forme de organizare**: individual, frontal, pe		

	(comutativitate, asociativitate, element neutru), fără precizarea terminologiei; -identificarea elementelor unei a doua mulţimi, fiind date elementele primei mulţimi şi regula de corespondenţă;	grupe		
1.5. Efectuarea de înmulţiri şi împărţiri în concentrul 0-1000 prin adunări/scăderi repetate	- efectuarea de înmulţiri în **concentrul 0-50** , prin adunări repetate sau utilizând proprietăţi ale înmulţirii; - evidenţierea unor proprietăţi ale înmulţirii (comutativitate, asociativitate, element neutru), fără precizarea terminologiei; - rezolvarea unor situaţii practice de aflare a unei sume/ diferenţe de termeni egali; - efectuarea de împărţiri cu rest 0, în **concentrul 0- 50** prin scăderi repetate sau recurgând la înmulţire; - rezolvarea de exerciţii cu ordinea efectuării operaţiilor; - rezolvarea de probleme în care este necesara o singura operatie	**materiale**: caiet de lucru, fișă de lucru, videoproiector, creioane colorate **procedurale**: explicația, conversația demonstrația, exercițiul **forme de organizare**: individual, frontal, pe grupe	Temă de lucru în clasa, temă diferențiată pt. clasa/acasă Se va permite accesul la material concret; Fișă de lucru individual Se va diminua nr. și gradul de dificultate al exercițiilor	

Bibliografie:

Ghiciu N., Enea F., Rusu V., Popescu M., Iancu E., 2017, Matematică, Editura Didactică și Pedagogică;

https://www.edums.ro/invprimar/25_Matematica_explorarea_mediului_CP_II_OMEN.pdf

https://eduacces.ro/ro/resources?resource_type=6&page=11

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT
LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

PROFESOR COMAN MIHAELA
LICEUL TEORETIC ”NICOLAE IORGA” BRĂILA

1. **Date generale despre elev:**

Numele, prenumele S. A.

Certificat de orientare școlară și profesională nr. 446/11.10.2022

Clasa a XI-a

Platforme de comunicare și educaționale utilizate de școala: Classroom

Link: https://classroom.google.com/c/NTYwMzYzNjI1NjI1?cjc=lxztzs7

I Problemele cu care se confruntă elevul-inadaptare școlară, motiv pentru care se recomandă învățământ la domiciliu

- deficiențe ale sistemului nervos
- nervozitate, agitaţie, tulburări de comportament, tulburare depresivă
- dificultăţi de integrare socio-şcolară (eludarea normelor școlare și sociale)
- relaţionare conflictuală cu colegii
- imagine de sine nerealistă
- percepţii sociale false
- labilitate psihoafectivă
- afectivitate deficitară

II. Evaluarea inițială. Achiziții (o succintă descriere a nivelului la care se prezintă elevul raportat la programa şcolară). Competenţe formate. Dificultăţi.

Instrumente folosite în evaluare: observaţia spontană şi dirijată, convorbirea individuală şi de grup, fișă de evaluare inițială.

Aspecte pozitive

- colaborează și acceptă sugestii privind rezolvarea sarcinilor școlare
- capacitate de a desfășura independent activități școlare

- abilitatea de a recepționa informații la nivel funcțional
- abilitatea de a comunica verbal la nivel funcțional
- abilitatea de a scrie la nivel funcțional

Aspecte negative

- incapacitate de a relaționa social, independent

Obiective:

- autocunoaştere şi dezvoltare personală
- restructurarea imaginii de sine
- formare de reprezentări sociale corecte
- echilibrare psihoafectivă
- stingerea comportamentelor de evitare
- formarea /dezvoltarea abilităților de comunicare
- formarea și automatizarea de comportamente socio-școlare adaptate

Metode şi strategii

- interviul structurat
- consilierea centrată pe realitate
- exercitiul de exprimare a sentimentelor

Tulburările de comportament determină dificultăţi majore de integrare şi adaptare la mediul şcolar, constituindu-se în redutabili factori de blocaj în valorificarea potenţialului de învăţare/dezvoltare pentru elevul în cauză.

Rezultate scontate:

- recunoaşterea erorilor proprii și stimularea dorinței de a dezvolta un comportament dezirabil din punct de vedere social
- formarea, organizarea conduitelor de participare
- restructurarea imaginii de sine cu formarea unei reprezentări a sinelui , obiectivă şi realistă
- restructurarea sistemului axiologic
- formarea apetenţei pentru relații interpersonale armonioase
- asumarea responsabilităţii pentru propriul comportament
- formarea şi activarea motivaţiei de autorealizare - elaborarea de noi comportamente (dezirabile)

Evaluare:

1. Acceptarea discuţiei despre comportamentul socio-școlar este indicator al succesului terapeutic
2. Scala stimei de sine Rosenberg
3. Monitorizarea comportamentului(grilă de observaţie directă/indirectă)

Metode de monitorizare:

- Oral
- Scris
- Observația sistematică

Evaluarea procesului de învățare și a intervențiilor: Evaluarea se va face periodic - la finalul fiecărui modul

Fișă de monitorizare

Domeniul de dezvoltare	Progrese înregistrate				
	La sfârșitul modului I	La sfârșitul modului II	La sfârșitul modului III	La sfârșitul modului IV	La sfârșitul anului școlar
Domeniul de intervenție COGNITIV - COMUNICARE ŞI LIMBAJ • Exprimarea de mesaje orale în diverse situaţii de comunicare • Exprimarea adecvată a emoţiilor în interacţiunea cu copii şi adulţi cunoscuţi • Receptarea unei varietăţi de mesaje scrise, în contexte de comunicare cunoscute • Redactarea de mesaje în	S S B	B S B			

diverse situaţii de comunicare	B	B			
Domeniul de intervenție SOCIO-AFECTIV • Manifestarea interesului pentru autocunoaştere şi a atitudinii pozitive faţă de sine şi faţă de ceilalţi • Redactarea de mesaje în diverse situaţii de comunicare	S B	B B			

Legendă

A. Nivelul competenţelor dobândite
B- bine (rezolvă conform cerinţelor**)** **S- satisfăcător (**aplică sporadic, de cele mai multe ori**)** **P- în progres (**rezolvă îndrumat/sprijinit **)** **N- nu reuşeşte să rezolve (**doar întâmplător**)**

B. Efortul depus
+ nivel bun de efort **- necesită mai mult efort** **O nu manifestă interes**

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

AUTOR: PROF. COZMA OZANA

GRĂDINIȚA P.P. „LUMEA POVEȘTILOR”, CONSTANȚA

I. DATE DE IDENTIFICARE

1. Numele şi prenumele O.R.

2. Locul şi data naşterii CT 03 .02. 2013

3.Sex M.

II. DEFINIREA PROBLEMEI

-tulburare de dezvoltare psihică, retard mental ușor, dificultăți de învățare, dificultăți în învățarea scris-cititului, anomalii de relaționare interpersonală și tulburări emoționale și de comportament (diagnostic prin CJRAE, Constanta).

*Date despre mediul familial

Familia	Numele şi prenumele	Anul naşterii	Pregătirea şcolară	Profesiunea Funcţia	Locul de muncă
Tata	O.A.C.	1977	studii superioare		
Mama	O.J.R.	1986	studii superioare		
Fraţi	-				
Surori					

* Caracteristicile vieţii de familie

a. Tipul familiei

* traditională

-Climatul familial

* înţelegere deplină

- conflicte mici şi trecătoare

- dezacord marcant între părinţi

b. Persoane influente din afara familiei

*- bunicii (şi din partea mamei şi din partea tatălui)

*Date privind starea de sănătate:

1. Caracteristici ale dezvoltării fizice

- este bine dezvoltată din punct de vedere fizic

2. Îmbolnăviri:

a. anterioare intrării în grădiniţă

- răceli repetate

b. pe parcursul şcolarizării

- pneumonii repetate aproape lunare

3. deficienţe, nevoi speciale (senzoriale, motorii)

- limbaj, vocale și consoane lipsă, privire usor in aer in momente de frustrare, reacții necontrolate, agresivitate, toleranta mica la frustrare.

O.R. are părinţi tinerişi acest lucru nu l-a împiedicat să fie mai sociabil,să aibă prieteni, să relaţioneze cu alte persoane, totusi mama spune ca a evitat o perioada buna de timp sa se mai duca la locurile de joaca sau la intalniri de prieteni cu copii, fiindcaapareau deseori conflicte, aparent farasolutii amiabile.

III. DATE PRIVIND DEZVOLTAREA PERSONALITĂŢII

1. Caracteristici ale proceselor senzorial-perceptive:

* predomină modalitatea vizuală de recepţie a informaţiei

2. Memoria

- bună

3. Imaginaţia

* săracă

* pentru activităţi practice

4. Limbajul

- Vocabular bogat; exprimare frumoasă şi corectă;
- Exprimare uşoarăşi corectă

* Vocabular redus; exprimare greoaie

-Nivel de inteligenţă

* inteligenţă sub limită

6. Afectiv

- emotiv în discuţii libere sau în grup

- sentimente faţă de cei din familie şifaţă de cei ce doresc să il ajute

-emotii negative vehement exprimate de cate ori nu i se implinesc dorintele sau asteptarile, tendinte agresive fata de copii si fata de adult

5. Temperamental: melancolic
6. Caracter: atitudine retrasă
7. Aptitudini
   -aptitudini pentru jocuri singulare
   -aptitudini pentru activităţiartistico-plastice , practice
8. Creativitate
   -creativitate în activităţi de muncă independentă

Comportament: are un comportament agresiv, mai ales verbal, cu miscari repetitive, ofensive (posibil defularea furiei), dese accese de plans, de refuz pentru desfasurarea unei activitatiimpreuna cu copiii, evitant pentru relationare pozitiva, tendinte de abandon scolar, opozitie fata de familie si fata de copii.

* Relaţii în grupul de copii: de obicei pasiv, aşteaptă să fie solicitat, nu intereacţionează cu copiii, este reţinut în luarea de decizii,

*Date pedagogice: are un stil de învăţare aparte ,vrea să recite poezii singur, preferă jocurile singulare; are probleme în lucru în echipă, nu accepta coechipieri, dar prefera jocurile de combatant; preferă activităţile de cunoastere, de intrecere, concurs sau practice cu utilizarea unor unelte, instrumente reale si gadgeturi.

III. NEVOI SPECIFICE ALE SUBIECTULUI

*În cadrul familie: nevoia de a comunica cu cei apropiaţi; nevoia de a desfăşuraactivităţigospodăreşti; nevoia de afecţiune,de a se simţi iubit, acceptat;nevoia de a i se da încredere în forţele proprii, de a fi acceptat;

*În cadrul grupei: nevoia de acomodare în cadrul grupului;nevoia de socializare pentru a stabili relaţii de prietenie;nevoia de integrare în cadrul activităţii de grup;nevoia de a-şi învinge furia, exprimându-şi sentimentele intr-un mediu permis, acceptat de grup; nevoia de a participa activ la activităţiledesfăşurate;

*În cadrul grupului de prieteni: nevoia de a-şi găsi prieteni adevăraţi;nevoia de experimenta cu acestia sia-şiîmpărţi bucuria,emotia cu ei; nevoia de a primi responsabilităţi în cadrul grupului;nevoia de a accepta si a fi acceptat;

METODE FOLOSITE PENTRU DEPISTARE: observarea sistematică,matricea sociometrică,teste,chestionare, jocul terapeutic, povesti terapeutice

IV.OBIECTIVE

O1 -să relaţioneze,comunicând cu ceilalţi copii din grupă, integrându-se în colectiv;

ACTIVITĂŢI SPECIFICE O.1

- Jocuri de rol:”De-agrădiniţa”,”De-a doctorul”,etc.

-Activităţigospodăreşti:”Aranjăm biblioteca”,”Pregătimmasa pentru musafiri”,...

-Jocuri de construcţii:”Parcul de joacă”,”Strada mea”,..

-Activităţi pe grupuri mici;

-Discuţii libere pe teme iniţiate de Diana:”Ce mi-a plăcut în excursie?”,”Vreau să fiu vedetă”,..

O2 - să manifeste încredere în forţele proprii şi în cei din jur ,

prin dezvoltarea stimei de sine;

ACTIVITĂŢI SPECIFICE O2: activităţiartistico-plastice; activităţigospodăreşti:să răspundă de aelaşi lucru în ficarezi:aranjarea penarelor;activităţi practice; discuţii libere la întâlnirea de dimineaţă;rol de lider în jocurile de rol

O3 –să găsească înţelegereşi sprijin în cei din jur ;

ACTIVITĂŢI SPECIFICE O3

TEST:-Cine e prietenul tău?; Cu cine ai vrea să te joci?; Cui îi oferi flori?; Pentru cine ai făcut desenul?; Pe cine ai vrea să iei în excursie?

O4 -să realizeze că este iubită şipreţuită de toţi cu care intră în contact

ACTIVITĂŢI SPECIFICE O4: realizarea de lucrări colective;rezolvarea unor puzzle; jocuri distractive ,în aer liber,plimbări; jocuri în echipă

Reguli ale comportamentului educatoarei pentru reuşita planului de intervenţie

*Să promoveze permanent spiritul de echipă;

*Să încurajeze copilul în tot ceea ce face;

*Să ofere o definire realistă a succesului şieşecului;

*Să recompenseze copilul pentru fiecare succes şi să fie alături de el la un eşec;

*Să evite pedepsele, să ţină cont de abilităţile copilului

*Să promoveze permanent spiritul de echipă;

*Să consilieze în permanenţă familia ;.

Bibliografie:

- Curriculum național pentru educație timpurie, 2019
- https://rocnee.eu/sites/default/files/2021/curriculum/Programe-scolare-invatamant-special_OME_3702_2021.pdf
- https://eduacces.ro/en/resources/plan-de-intervenie-personalizat-pentru-tulburri-de-comportament/document/1534/preview

PLAN REMEDIAL DE ACŢIUNE PENTRU INTEGRAREA ELEVILOR CU DEFICIENȚE DE VEDERE ÎN COLECTIVUL CLASEI

PROF. ÎNV. PRIMAR DOINA DUMITRU
ŞCOALA GIMNAZIALĂ FITIONEȘTI, VRANCEA

Școala incluzivă reprezintă instituția şcolară din învăţământul public de masă unde au acces toţi copiii unei comunităţi, indiferent de mediul de proveniență al acestora sau de deficiențele acestora. Se urmărește integrarea copiilor cu cerinţe speciale şi, în acest sens, activitatea didactică are la bază un curriculum specific (individualizat şi adaptat), participarea personalului didactic la activităţile educative din clasă bazându-se pe un parteneriat activ între profesori, profesori de sprijin /suport, alți specialişti în educaţie specială şi părinţi. Cadrele didactice implicate în educaţia incluzivă pun accentul pe utilizarea de activităţi care comportă lucrul în echipă şi cooperarea, pe respectarea identităţii culturale a fiecărui copil în parte şi pe monitorizarea constantă a eficacităţii activităţilor de predare – învăţare – evaluare la nivelul fiecărui copil.

Educația incluzivă se bazează pe transformarea şcolii, din punctul de vedere al organizării, al scopurilor stabilite pentru a putea susţine participarea la procesul de învăţământ al tuturor elevilor din cadrul unei comunităţi. Incluziunea presupune un proces de adaptare continuă a instituţiei de învăţământ, astfel încât să se asigure permanent valorificarea resurselor materiale şi umane existente, în vederea susţinerii şi asigurării suportului necesar tuturor participanţilor la educaţie.

Deficienţele de vedere sunt incluse in categoria deficienţelor senzoriale şi asemenea altor deficienţe, reprezintă pentru persoana afectată un obstacol mai mare sau mai mic în realizarea activităţilor zilnice. Cei afectaţi de tulburări de văz severe trebuie să depună un efort uriaș pentru a depăşi acest impediment, care le îngrădește libertatea de mişcare şi independenţa.

Copii cu aceste deficiențe se confruntă de multe ori şi o încetinire a ritmului dezvoltării psihice, un nivel de cunoaştere scăzut în raport cu vărsta, o coordonare oculomotorie defeicitară, elemente ale unui infantilism afectiv sau dimpotrivă capacitate mare de memorare intenţionată, concentrare deosebită a atenţiei, calităţi superioare ale voinţei. În cazul şcolarului mic ambliop dificultăţile de percepţie vizuale influenţează calitatea actelor grafice, în special scrisul în perioada iniţială. Datorită acestui fapt ritmul lecturii este mai lent, corectitudiena la citire scade, copilul pierde rândul sau nu identifică în mod corect conturul literelor, cuvintele sau paragrafele, pot apărea dificultăţi de înţelegere a sunetelor sau a semnelor grafice.

La persoanele cu deficienţe de vedere sunt afectate şi caltăţile percepţiei mai ales itegralitatea, structuralitatea, selectivitatea. La declanşarea reflexelor de orientare s-a observat o inhibare a reacţiilor motorii de orientare, exprimând prudenta sporita a deficientului vizual în fata situaţiilor noi, teama de necunoscut inhibând mişcările, reducând mobilitatea. Tot în legătura cu adaptarea la situaţii necunoscute, în cazurile de cecitate tardiva s-a observat o reactivitate vegetativa crescuta la semnale sonore (manifestata, printre altele, prin accelerarea respiraţiei).

Cunoaşterea copiilor, a dificultăţilor pe care aceştia le întâmpină în însuşirea şi aplicarea cunoştinţelor, identificarea cauzelor care determină apariţia dificultăţilor la învăţătură, joacă un rol important în abordarea diferenţiată a copiilor, în funcţie de particularităţile acestora.

Eleva X se încadrează în gradul de handicap accentuat de vedere are nevoie de terapie ocupaţională suportivă adaptată nivelului deficienţei.

În acest sens am luat următoarele măsuri:

- aşezarea elevei în prima bancă pentru a vedea la tablă;
- prezentarea materialului de citit cu dimensiuni mari ale fontului;
- utilizarea suportului de hârtie pentru scris liniat cu spaţiu mărit;
- desfăşurarea unor activităţi de recuperare a rămânerilor în urmă la învăţătură datorate deficienţei de vedere;
- antrenarea elevei în diverse activităţi menite să o integreze în colectivul clasei;
- atribuirea unor responsabilităţi în colectivul clasei pentru ai spori încrederea în forţele proprii;
- stabilirea unei legături cu familiile elevei pentru a cunoaşte trecutul acestora, comportamentul ei în afara şcolii, modul în care ea povesteşte ceea ce se întâmplă la şcoală.

Bibliografie:

- Gherguţ A., 2006, Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale, strategii diferenţiale şi incluzive în educaţie, ediţia a II-a, Editura Polirom, Iaşi;
- Verza, E., 2002, Introducerea în psihopedagogia specială şi în asistenţa socială, Editura Fundaţiei Humanitas, Bucureşti;
- Vrăsmaş Ecaterina, 2007, Dificultăţile de învăţare în şcoală – domeniu nou de studiu şi aplicaţie, Editura V & I Integral, Bucureşti

STUDIU DE CAZ

Prof. FIGHIUC MIRELA
LICEUL TEORETIC „EMIL RACOVIȚĂ” VASLUI

A.D. frecventează programul școală-după-școală încă din clasa a II-a, de când părinții săi, la sfatul profesorilor, l-au evaluat pe acesta ca fiind discalculic, disgrafic și disortografic, tulburări de învățare care perturbă calculul, grafia și ortografia și de aceea astfel de copii sunt de obicei mai lenți în finalizarea temelor decât ceilalți, sunt ușor distrași, comit erori stereotipe atât la calcul, cât și la scriere și au nevoie de ajutor constant la teme și de sprijin pentru activități extracurriculare. De obicei, copiii cu DSA au un coeficient de inteligență bun, iar acesta este cazul lui A.D. care are un IQ adecvat vârstei.

În raportul PDP întocmit de școală s-a ținut cont de starea elevului, în raport cu deficitele sale de învățare. Dificultățile academice pe care le manifestă elevul se referă la:

-- **DISCALCULIE** (adică dificultate în calculul matematic atât în scris, cât și în minte), de fapt copilul manifestă următoarele dificultăți: nu-și poate aminti bine tabla înmulțirii și de aceea face atât înmulțiri, cât și mai ales împărțiri cu dificultate și erori; are dificultăţi la calculul scris în general, adică la scăderi şi împărţiri; are dificultăți în a transcrie numerele sub dictare; prezintă dificultăţi în numărarea mulțimilor; prezintă un deficit în recuperarea combinațiilor și a faptelor numerice (de exemplu dacă se întreabă: „cât face 85 + 15? sau 7x9 ? etc.); nu reuşeşte să rezolve probleme de matematică; manifestă și lentoare în calcul.

- **DISORTOGRAFIE** (dificultate de ortografie), de fapt în scris prezintă: dificultate în folosirea literei h; înlocuirea literelor: a/o, r/l, d/b, a/i, p/b etc.

- **DISGRAFIA**, de tip Impulsiv (dificultate de ortografie), prezintă de fapt: scris de mână prost înțeles (cauzat de graba excesivă) cu litere prost distribuite în rânduri și de diferite dimensiuni; dificultate în scrierea clară nu numai a literelor, ci și a cifrelor și în a reproduce figuri geometrice. Pe lângă dificultăți, trebuie luate în considerare punctele sale forte, adică calitățile sale, care într-adevăr trebuie folosite și sporite.

Punctele forte ale elevului:

- inteligența puternică; capacitatea de a înțelege sensul a ceea ce se propune, inclusiv întrebările matematice; sensibilitate (elevul suferă de a nu fi ca ceilalți, așa că deseori se crede ciudat sau o persoana rea pentru că îi face pe părinți și pe profesori să se demoralizeze

însă, în același timp știe că în fond este bun și de aceea se simte singur pentru că consideră că nu este înțeles de ceilalți). Cât despre „strategiile” de adoptat, în PDP au fost incluse următoarele puncte:

Ce să nu faceți:

- nu vă așteptați să se copieze totul de pe tablă (întrucât copilul nu poate urmări până la sfârșit și la timp); De exemplu, o copie a temei poate fi dată mamei;
- nu-l puneți sa facă teme în plus acasă (întrucat este inutil, din moment ce dificultatea subiecților cu DSA este că se obosesc ușor, deci acest lucru ar fi doar contraproductiv), prin urmare, este evaluat doar ce poate face copilul;
- nu-l certați dacă nu și-a făcut temele corect, întrucat întotdeauna face acest lucru intenționat;
- evitață să marcați cu roșu greșelile atât de calcul, cât și de ortografie sau de a pune note negative care i-ar putea afecta sensibilitatea și deci stima de sine și l-ar face să rămână neutru (de exemplu un simplu „văzut” este mai bine decât comentariile negative); Mai degrabă vorbiți cu părinții despre performanța copilului.

Ce sa faceți:

- Evident că copilul ar trebui lăudat dacă obține un oarecare succes, acest lucru va crește iubirea pentru dumneavoastră și pentru școală;
- Vorbiți cu clasa, adică dacă vreun copil se va plânge de tratamentul special care îi este rezervat, se poate spune că fiecare copil este special și, de fapt, fiecare este diferit de ceilalți;
- la sarcinile din clasă, mai ales la matematică, i se acordă mai mult timp decat celorlalți, în plus elevul are posibilitatea de a folosi calculatorul și de a consulta o fișa cu formule matematice și tabele de timp, prin urmare nu ar trebui pedepsit dacă nu le poate memora perfect.
- evaluați conținutul și nu ortografia;
- evitați scrierea rapidă după dictare;
- Ajutați copilul să-și găsească metoda de învățare, de fapt, amintiți-vă că copiii cu DSA pot învăța, trebuie doar să fie lăsați liberi să găsească metoda cea mai potrivită pentru ei, (de exemplu, dacă copilul nu poate memora tabla înmulțirii și pentru a face calcule folosește calculatorul sau degetele, lăsați-l să o facă, sau puneți-l să păstreze o copie a diferitelor formule matematice, a verbelor etc., de fapt, important este ca copilul să învețe noțiuni școlare, indiferent cum s-ar întâmpla asta) .
- În sfârșit, trebuie amintit că la copiii DSA trebuie folosită multă răbdare, deoarece ei pot învăța, doar să găsească metoda care li se potrivește cel mai bine și care este personală. Evident, intervențiile cu elevul nu trebuie să constea doar în a-l dispensa de la unele activități,

ci copilul trebuie totuși stimulat, de exemplu atunci când copiază temele de pe tablă ar trebui să fie încurajat să facă tot posibilul, etc. În special:

Disgrafie ce să faceți?:

- circumscrieți problema, (copilul este inteligent și competent în alte domenii);
- Permiteți utilizarea majusculelor (dacă devin facilitator)
- Evitați pedepsirea lucrărilor neîngrijite și evidențierea scrisului de mână urât
- Reduceți sau evitați munca de copiere prin furnizarea directă a textului
- Evitați scrierea rapidă după dictare
- Mențineți exercițiul scrisului de mână (chiar și într-o măsură mai mică) și, în același timp, încurajați utilizarea instrumentelor digitale (programe pentru a învăța dactilografia)

Disortografie, ce să faceți?:

- circumscrieți problema, (copilul este inteligent și competent în alte domenii)
- Evaluați conținutul și nu ortografia
- Permiteți utilizarea unui program de procesare de text
- Privilegiați întrebările orale sau testele cu răspunsuri multiple
- Permiteți elevului să înregistreze temele
- Evaluați dacă este necesar să reduceți sarcina de teme

Discalculie, ce să faceți?

- Evitați repetarea exercițiilor în care s-a făcut o greșeală pentru a preveni automatizarea acesteia
- Evitați supraîncărcarea cognitivă, permițând utilizarea de instrumente în îndeplinirea sarcinii (tabel de înmulțire, calculator etc.)
- Propuneți experiențe concrete și/sau reprezentate vizual;
- Nu insistați pe memorarea tablei înmulțirii.

INSTRUMENTE DE COMPENSARE:

• utilizarea tabelelor și hărților
• utilizarea tablei înmulțirii
• utilizarea calculatorului
• utilizarea reportofonului
• utilizarea calculatorului
• utilizarea cărților audio
• utilizarea manualelor în format digital

MĂSURI DISPENSATIVE

♣ scriere rapidă sub dictare

♣ studiul mnemonic al tabelelor, formulelor, formelor verbale, definiţiilor.

♣ secvenţe lungi de notițe

♣ respectarea timpilor standard

♣ copierea unor secvenţe lungi de la tablă

♣ calcule complexe orale și/sau scrise sau compensate cu utilizarea calculatorului

♣ interogări neprogramate

♣ realizarea mai multor teste de evaluare într-un timp scurt

Timp suplimentar: în timpul probelor scrise acordați cel puțin 30 de minute mai mult decât restul clasei (și acest lucru este vașabil de asemenea pentru sarcinile din clasă, pentru teste și pentru examene).

Un spațiu, deși scurt, este dedicat momentului ludic sau de socializare din cadrul structurii, care permite copiilor participanți să se cunoască mai bine între ei prin activități structurate, precum un puzzle sau alte jocuri de societate simple sau mai complexe. Jocurile sunt alese, adaptate sau simplificate în regulament astfel încât aceeași activitate să fie accesibilă tuturor copiilor. Un alt aspect fundamental pe care noi, operatorii, îl luăm în considerare în momentul delicat de a fi împreună, este conștientizarea faptului că participarea noastră activă și participativă atât la nivel fizic, cât și psihologic este fundamentală pentru a ne asigura că copiii percep jocul ca pe un moment fundamental și nu ca pe un distracție simplă.

Educatorul trebuie să simtă plăcere în relația cu copilul și în activitatea propusă, întrucât în acest fel se va favoriza realizarea obiectivelor educațional-educative ale jocului în sine: profesionistul nu trebuie să fie condiționat de prejudecăți, ci trebuie să devină, în sens larg, el însuși copil, trebuie să se distreze și să îi distreze pe alții, astfel încât copilul să perceapă că educatorul „crede în această emoție împărtășită”. Dacă nu se întâmplă acest lucru, dacă educatorul este lipsit de stimuli, se generează o condiție negativă care afectează jocul și relația stabilită între adult și copil: există riscul ca copilul să nu fie motivat să se joace în continuare și care să întrerupă, cu consecința inevitabilă ca obiectivele stabilite de educator să nu fie atinse. În sfârşit, mai trebuie precizat că prezenţa educatorului în activitatea ludică nu trebuie să fie nici intruzivă, nici absentă: educatorul prea prezent ar putea exclude toate iniţiativele posibile care decurg din copil sau să facă copilul prea dependent; dimpotrivă, un educator absent ar determina o implicare scăzută a copilului, cu o slabă dezvoltare și atingere în consecință a obiectivelor stabilite.

PROGRAM DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT (PIP)

HOMEI ANA-MARIA

CENTRUL ȘCOLAR DE EDUCAȚIE INCLUZIVĂ NR.1 BISTRIȚA

Numele şi prenumele beneficiarului: P.L.

Data şi locul naşterii: 21.06.2011

Şcoala / instituţia: CSEI Nr.1 Bistriţa

Echipa de lucru:

Problemele cu care se confruntă copilul:

- Tulburare din spectru autist, tulburare a achiziției limbajului expresiv, tulburare a achiziției limbajului receptiv, tulburare hiperkinetică, ulburări emoționale cu debut în copilărie. Bruxism diurn, tntârziere severă în dezvoltarea mintală (QI=24) cu tulburări de comportament, tulburare specifică de dezvoltare a funcției motorii, dismorfism cranio-facial, microcranie, microsechelaritate encefalopatică

Profilul:

- Stare generală bună, răspunde la comenzi simple;
- Plâns exagerat încă din perioada de sugar;

Locuieşte: împreună cu ambii părinţi, în chirie, condiţii de locuit normale

Evaluare iniţială-Portage

Vc-7,25 ani

V.M. = 1,1 ani

Evaluare CARS : Autism sever

Socializare (vârstă de dezvoltare: 9 luni)

- Realizează contact vizual sporadic cu adulţii din jur;
- Nu răspunde la nume realizând contact vizual;
- Acceptă absenţa părinţilor;
- Îmbrăţişează persoane familiare uneori;
- Nu respectă reguli minime (imitaţie) în jocuri conduse de adult;
- Este atras de muzică şi lumini;
- Manifestă aderenţă slabă în cooperarea prin joc;
- Persistență în jocurile de lumini și scuturat obiecte;

Joc: - este atras spontan de jucării sonore şi luminoase;

- interacționează în jocuri inițiate de adult;

Limbaj (vârstă de dezvoltare aproximativ 1 an)

- vocalizează spontan în timp ce se joacă;
- nu poate înţelege instrucţiuni complexe (ex: compuse din două părţi independente);

Autoservire (vârstă de dezvoltare: 1 an)

- nu manifestă autonomie în comunicarea majorităţii dorinţelor;

La masa: - nu poate mânca independent cu lingura la masă;

- nu se poate şterge singur la gură;
- nu semnalizează spontan adultului în nici un fel faptul că îi este foame;

La baie: - are nevoie de ajutor la spălatul pe mâini, pe faţă şi pe dinţi;

Toaletă: - nu are control sfincterian

Îmbrăcat/dezbrăcat: - are nevoie de ajutor pentru toate articolele de îmbrăcăminte, atât pentru îmbrăcat cât şi pentru dezbrăcat;

- nu întinde mâinile şi picioarele când este îmbrăcat;

Pericole: - nu se poate feri de pericole manifestând teamă;

- are nevoie să fie însoţit de fiecare dată când iese din casă;

Cogniţie (vârstă de dezvoltare:aproximativ 9 luni) stadiul senzorio-motor

- uneori reușește să asocieze obiecte unu-la-unu;
- uneori poate plasa cuburi în găleată la cerere;
- nu poate recunoaşte culorile de bază;

Motricitate (vârstă de dezvoltare: 1 an şi 9 luni)

Grosieră: - merge şi aleargă independent;

- nu poate sări peste obstacole;
- aleargă cu coordonarea mişcărilor braţelor;
- nu poate pedala pe tricicletă;

Fină: - nu poate apuca creionul corect;

- nu poate executa mişcări de înşurubare/desşurubare;
- nu poate tăia cu foarfeca;
- nu poate modela plastilină independent;

Comportamente autostimulative şi stereotipe: - joaca cu saliva, se uită la lumini, plâns răguşit.

Obiective pe termen mediu

Socializare **:** - să asculte un cantec, o poezie, o poveste;

Limbaj receptiv: să înţeleagă instrucţiuni simple;

Limbaj expresiv: să semnalizeze nevoile pe care le are;

Autoservire: să îşi comunice dorinţele prin indicarea locului sau a obiectului;

La masa: să înceapă să folosească tacâmurile;

La baie: să se spele independent pe mâini;

Toaletă: să se încalţe singur cu şlapi;

Cogniţie: -Obiecte de toaletă, obiecte din mediul ambiant, desen simplu, percepţia sinelui, sunete.

Socializare

- Stabilizarea contactului vizual și creșterea duratei acestuia;
- Programe ce vizează dobândirea unor comportamente elementare pentru: cooperarea cu adultul la unele activităţi, dezvoltarea abilităţilor de participare la lecţii prin realizarea unor comenzi simple de tipul “Stai jos“ , “Ridică-te“ , “Vino aici” ,”Uita-te la mine”:
- Dezvoltarea abilităţilor de joc independent cu jucării şi diversificarea jocurilor;
- Încurajarea jocului cu alţi copii în medii cât mai diferite;

Cogniţie :

Potrivirea

- Să înveţe să potrivească, să asocieze obiecte asemănătoare, forme geometrice, culori; imagini;

Imitaţie

Imitaţie corporală - imitaţie de gesturi şi mişcări simple, în acţiuni de unu-la-unu, faţă în faţă;

- imitaţie: mişcări şi acţiuni cu obiecte;

Imitaţie de construcţie - să poată imita construcţii din ce în ce mai complexe din cuburi sau Lego;

Denumiri receptiv/expresiv.

Categorii de denumiri:

Receptiv: “Arată... roşu”, „Arată mărul roșu”, „Arată cubul roșu”

Expresiv: “Ce este?”, *obiecte noi*, *culori*, *forme*;

- *persoane* - imagini ale persoanelor cunoscute, la început se pot folosi poze individuale şi apoi de grup (dacă este cazul);
- *acţiuni* -imagini cu persoane care îndeplinesc diferite acţiuni,

Colorat/desen

- Să înveţe să coloreze, să umple interiorul unei imagini simple;
- Să înveţe să puncteze cu degetul, cu pensula, cu creionul;

Alte exerciţii

- Să înveţe să discrimineze sunetele produse de o gamă cât mai largă de obiecte şi să localizeze sunetele prin căutarea obiectului-sursă şi aducerea acestuia la adult;
- Să răspundă la o arie largă de solicitări verbale simple;

Obiective	Conţinuturi	Metode şi mijloace de realizare	Perioada de intervenţie	Criterii minimale de apreciere a progreselor	Metode şi instrumente de evaluare
Stimularea limbajului expresiv şi a capacităţii de a se exprima prin intermediul semnalelor sonore. Reducerea reacţiilor de hiperactivitate, impulsivitate şi a comportamen-telor stereotipe. Îmbunătăţirea deficitului senzorial. Creştrea gradului de adaptabilitate socială.	Exerciții de executare a comenzilor simple; Exerciții de sortare; Exerciții de semnalizare a nevoilor personale; Exerciţii de stimulare multisenzorială. Joc cu cremă sau spumă de ras pe masă. Dans. Jocul de-a stafiile. Jocul sunetelor . Sărituri peste diverse obiecte . Diversificarea activităţilor sociale în care este implicat.	Imitaţia Observaţia Modelarea Jocuri Incastre CD-educaţional Jetoane Jucării Creme Spume Baticuri de mătase Participare la Teatru de păpuşi, la Serbări şcolare, la activităţi de grup, la jocuri in parc.	6 luni 6 luni 6 luni	Nivel minimal: să manifeste interes pentru a-şi exprima nevoile receptiv. Nivel superior: să exprime nevoile pe care le are. Nivel minimal: reducerea reactivităţii la 2-3 manifestări zilnic. Nivel superior: Reducerea reactivităţii la 2-3 manifestări pe săptămână. Nivel minimal: participarea la cel puţin o activitate socială. Nivel superior: participarea la 4-5 activităţi de grup.	Obsevarea sistematică a activităţii şi comportamen tului elevilor Aprecirea verbală Feedback constructiv Portage Scala REEL

Recomandări:
-Familia să-l ajute să înveţe să mestece mâncarea, diversificarea alimentelor solide;
-Exersarea controlului sfincterian;
-Exersarea limbajului receptiv și expresiv.

Bibliografie:

Gherguț, A. (2006). Sinteze de psihopedagogie specială. Editura Polirom, București.

PROGRAM DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT / INDIVIDUALIZAT (PIP) – GEOGRAFIE

Prof. GRIGORIE IONELA – ALINA,
ȘCOALA GIMNAZIALĂ "ION ȚUCULESCU", CRAIOVA

Numele şi prenumele beneficiarului: M. A. Ş.

Data şi locul naşterii: 2008, Craiova, jud Dolj

Clasa: a V a

Şcoala: Şcoala Gimnazială „Ion Ţuculescu", Craiova

Echipa de lucru: Prof. itinerant şi de sprijin

Prof. geografie

Problemele cu care se confruntă elevul: Deficienţă mentală, grad de handicap grav

Prioritățile pentru perioada anului școlar 2022 – 2023 : Formarea capacităţii de exprimare orală şi scrisă

Structura programului de intervenţie personalizat

Competențe	**Conţinuturi**	**Metode şi mijloace de realizare**	**Perioada de intervenţie**	**Criterii minimale de apreciere a progresului**	**Metode şi instrumente de evaluare**
1. Prezentarea realității geografice, utilizând mijloace și limbaje specifice 2. Perceperea și reprezentarea spațiului geographic 3. Relaționarea elementelor de mediu geografic pe baza observării/descrierii diverselor surse geograficeși a informațiilor	**Universul și Sistemul Solar** Stelele, planetele, Pământul în Univers	Povestiri Imagini, machete	Septembrie	Identifică planetele Sistemului Solar Redă grafic forma Pământului	chestionarea orală reprezentare grafică
	Terra-o planetă a Sistemului Solar Structura internă a Terrei Formă și dimensiuni	Globul, Harta	Septembrie - octombrie	Recunoaște planeta Pământ; contur Redă grafic structura internă a Terrei	chestionarea orală
	Reprezentarea	Explicați	Octombri		Activitate

dobândite la alte discipline școlare 4. Dezvoltareainteresului și a responsabilitățiipentrumediul geografic	**suprafetei Pământului** Globul geografic și harta	a Harta	e	Recunoaște principalele paralele	practică
	Relieful Continente si oceane Forme de relief ale continentelor	Descriere a, Explicați a Harta	Noiembrie - decembrie	Identifică continentele și oceanele Recunoaște formele de relief după culoare Identifică unități de relief	Evaluare scrisă
	Atmosfera Structura atmosferei Elementele climatice (temperatura, vanturi, precipitatii) Zonele climatice	Descriere a, Explicați a	Ianuarie - Februarie	Descrie cu cel putin 2 elemente climatice , o stare a vremii dupa ccea ce observa in mediul inconjurator; Desenează pe un glob geografic zonele de caldura Face cel putin o deosebirea intre tipurile de precipitatii	chestionarea orală
	Hidrosfera Oceanul Planetar Apele continentale	Descriere a, Explicați a Harta	Martie - Aprilie	Recunoaște pe o harta ocenele dupa semnele convention ale folosite (culoarea albastra); Identifică cel putin o deosebire intre un rau	Observare a sistematică Probă practică

				si un lac Realizează un desen geografic dupa un model dat;	
	Biosfera Factorii care influenteaza dezvoltarea si raspandirea florei si faunei pe Glob Zonele biogeografice	Descriere a, Explicați a Harta	Mai - Iunie	Realizează un colaj cu diferite tipuri de frunze din orizontul apropiat , reprezentand specii de flora . Identifică , dupa imagini acele animale care traiesc in orizontul apropiat	Probă practică Evaluare sumativă

Evaluarea periodică

- Obiective realizate
- Dificultăţi întâmpinate
- Metode cu impact ridicat:

-pozitiv

- negative

Revizuirea programului de intervenţie educaţional-terapeutică (în funcţie de rezultatele evaluărilor periodice)

……..

……

Rolul şi modul de implicare a părinţilor în program: Stimularea dezvoltării intelectuale, disciplinarea pozitivă pentru adoptarea unui comportament social adecvat, menţinerea unor relaţii stabile şi afectuoase.

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT (PIP)

HRIHORCIUC OTILIA; COLEGIUL ANDRONIC MOTRESCU

I. INFORMAŢII DE BAZĂ

NUMELE ŞI PRENUMELE: C. C. DATA NAŞTERII: XX.YY.AAAA

ŞCOALA: X Y CLASA: X

II. STAREA ACTUALĂ A COPILULUI

STAREA ACTUALĂ DE SĂNĂTATE: diagnosticat cu autism

EVALUAREA INIȚIALĂ. PREZENTARE SINTETICĂ: - dificultăţi de învăţare: deprinderi de lucru independent scăzute, autonomie personală redusă, dificultăţi psihomotrice, adaptare inferioară la grupul de elevi, comprehensiunea sarcinilor deficitară, vocabular sărac, dificultăţi de redare a mesajelor citite.

DISCIPLINA/ ARIA CURRICULARĂ VIZATĂ DE PROGRAM: Logică, argumentare şi comunicare

INTERVENŢII ANTERIOARE: Elevul a beneficiat de un program de intervenţie personalizat în anii anteriori

III. PLANIFICAREA INTERVENŢIEI

OBIECTIVE GENERALE ALE PROGRAMULUI DE INTERVENŢIE:

Îmbunătăţirea comunicării

Dezvoltarea deprinderilor sociale

Dezvoltarea autonomiei personale şi sociale;

Cultivarea atitudinilor pozitive de relaţionare în grup

DATA ÎNCEPERII ADMINISTRĂRII PROGRAMULUI: 5.09.2022

INTERVAL DE TIMP: 1 an școlar

ECHIPA DE INTERVENŢIE: profesor Hrihorciuc Otilia

IV. PUNEREA ÎN PRACTICĂ

PROGRAMUL DE INTERVENŢIE:

Competențe generale:

1. Utilizarea conceptelor specifice ştiinţelor sociale pentru organizarea demersurilor de cunoaştere şi explicare a unor fapte, evenimente, procese din viaţa reală

2. Aplicarea cunoştinţelor specifice ştiinţelor sociale în rezolvarea unor situaţii problemă, precum şi în analizarea posibilităţilor personale de dezvoltare

3. Cooperarea cu ceilalţi în rezolvarea unor probleme teoretice şi practice, în cadrul diferitelor grupuri

4. Manifestarea unui comportament social activ şi responsabil, adecvat unei lumi în schimbare

5. Participarea la luarea deciziilor şi la rezolvarea problemelor comunităţii

Competenţe specifice:

2.1. Dezvoltarea disponibilităţii şi a abilităţii de a comunica idei, sentimente, fapte, în diferite contexte sociale 3.1. Dezvoltarea cooperării cu ceilalţi, favorizată de identificarea şi eliminarea diferitelor bariere în comunicare
1.3. Folosirea corectă a unor forme şi operaţii logice (definirea şi clasificarea) în contexte situaţionale diferite (teoretice şi practice) 3.2. Utilizarea lucrului în echipă pentru rezolvarea unor probleme care implică operaţii şi forme logice 4.1. Utilizarea instrumentelor de ordin logic, care pot fi activate în contexte diferite în activitatea privată şi publică
3.3. Realizarea unor schimburi argumentate de opinii 4.2. Susţinerea unui comportament activ, prin utilizarea corectă a diferitelor tipuri de argumentare 5.1. Utilizarea unor raţionamente adecvate în luarea deciziilor
3.4. Formarea unor deprinderi de dialog raţional, de negociere şi rezolvare de conflicte în grupurile de apartenenţă 5.3. Participarea civilizată şi argumentată la dezbateri în viaţa socială

Nr. crt	Conţinuturi	Competenţe specifice	Metode şi mijloace de realizare	Perioada de intervenţie	Criterii minimale de apreciere a progreselor	Metode şi instrumente de evaluare	Rezultate obţinute
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Situaţii de comunicare Tipuri de comunicare Bariere de comunicare	2.1. 3.1.	-fişă de lucru -exerciţii -dialogul -explicaţia -jocul didactic	5.09.-5.10.2022	-gruparea imaginilor în funcţie de mesajul transmis (idei, sentimente, fapte) -capacitatea de a răspunde adecvat la întrebările adresate	observarea evauarea orală lucru în echipă	○

			-jetoane		-realizarea un dialog -colaborarea cu colegii în realizarea unor sarcini de lucru -construirea unei situaţii de comunicarea şi identificarea emiţătorului sau receptorului		
2.	Termenii Definirea Clasificarea Propoziţii categorice	1.3. 3.2. 4.1.	-explicaţia -conversaţia -fişe de lucru -manual -tabla inteligentă -lucrul individual şi în echipă	5.10.-23.12.2022	-capacitatea de a da exemple de termeni -realizarea distincţiei între termeni care desemnează obiecte, fiinţe, sentimente, fenomene -realizarea unor exemple simple de definiţii şi clasificări -realizarea distincţiei între o propoziţie ce surprinde informaţii despre o întreagă categorie de obiecte/ o parte dintr-o categorie de obiecte -recunoaşterea subiectului şi predicatului unei propoziţii categorice -identificarea exemplelor de propoziţii categorice	observarea sistematică aprecierea fişe de lucru evaluare orală evaluare scrisă work-shopuri cu ajutorul celoralţi elevi din clasă	◒

					dintr-un text		
3.	Conversiunea şi obversiunea Silogismul Inducţia	3.3. 4.2. 5.1.	-planşe cu imagini -fişe de lucru -explicaţia -prezentarea sarcinilor într-un ritm mai lent -învăţarea prin descoperire -descrierea	8.01.-28.04.2023	-identificarea subiectului şi predicatului din exemple de argumente bazate pe conversiuni şi obversiuni -recunoaşterea unei conversiuni şi a unei obversiuni dintr-un şir de argumente -alcătuirea silogismelor pornind de la planşe cu imagini -construirea unor inducţii simple	evaluarea orală observarea sistemaică work-shopuri cu ajutorul celoralţi elevi din clasă	◒
4.	Evaluarea argumentelor Argumente şi contraargumente în conversaţie, dezbatere, discurs public, eseu şi în mass-media	3.4. 5.3.	-conversaţia -explicaţia -jocul didactic -fişe de lucru	1.05-15.06.2023	-expunerea unor păreri personale pe teme din viaţa reală -argumentarea unor teze simple (să răspunde de ce este aşa) -realizarea în scris a unor texte pe teme date -îmbogăţirea vocabularului	evaluarea scrisă observaţia sistemică analiza produselor activităţii: caiete de clasă, desene, fise de lucru	◒

○ – obiectiv realizat ◒ - obiectiv partial realizat ● – obiectiv nerealizat

Data evaluării sumative: la sfârşitul anului şcolar 12.06.2023

ADAPTĂRI CURRICULARE ÎN GIMNAZIU.
LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ

HUMĂ MARINELA
ŞCOALA GIMNAZIALĂ „REGINA MARIA" BICAZ

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

Nume şi prenume elev(ă):	....
Unitatea şcolară:	....
Data naşterii:	....
Clasa:	....
Anul şcolar:	....

INFORMAŢII GENERALE Diagnostic specificat în Certificatul de O.S.P. *(nr. ..., eliberat de ..., valabil până la ...): ... (deficienţe/dificultăţi de învăţare)*

Recomandarea *Comisiei de Orientare Şcolară şi Profesională* privind educaţia incluzivă:

- □ facilitator: *se acordă / nu se acordă*
- □ profesor de sprijin: *da / nu*
- □ terapia tulburărilor de limbaj: *da / nu*
- □ consiliere în cabinet şcolar de asistenţă psihopedagogică: *da / nu*
- □ măsuri privind asistenţa socială: *se acordă / nu se acordă*
- □ adaptare curriculară individualizată: .... *(disciplina de studiu)*

INFORMAŢII EDUCAŢIONALE

1. Evaluarea cunoştinţelor şi abilităţilor. Dificultăţi întâmpinate (situaţii posibile)

a) domeniul psihomotor: prezintă o conduită motrică adecvată

b) domeniul cognitiv:

La **limba şi literatura română** prezintă dificultăţi la următoarele activităţi de învăţare:

- înțelegerea textului citit și rezumarea lui orală
- adaptarea mesajului la situatia de comunicare și la interlocutor, selectarea comportamentului comunicativ potrivit
- identificarea informaţiilor importante din texte literare si nonliterare, continue, discontinue
- identificarea categoriilor semantice (sinonime, antonime, omonime, paronime, pleonasm)
- identificarea cuvintelor obținute prin derivare, compunere, conversiune
- identificarea verbului, formelor verbale personale și nepersonale

c) **domeniul socio-emoţional:** tulburare anxioasă (tulburări emoționale); tulburări de ritm și fluență; deficit de atenție.

2. Capacități și competențe, abilități, puncte slabe, nevoi

CAPACITĂŢI SI COMPETENŢE -capacitate redusă de mobilizare a energiei psihonervoase; -competențe cognitive deficitare	PUNCTE SLABE -gradul de concentrare, stabilitate și distributivitate redusă
ABILITĂŢI -interes pentru lectură și comunicarea scrisă -aptitudini pentru desen	NEVOI -creşterea gradului de atenţie -creșterea abilităților de lucru independent

3. Echipa de caz

DISCIPLINA/DOMENIUL DE INTERVENŢIE	ECHIPA DE INTERVENŢIE
Limba și literatura română	Prof. …
Activitate de sprijin - tulburări de învățare	Prof. ...
Consiliere psihopedagogică	Psiholog, ...
Logopedie - terapia tulburărilor de ritm și fluență	Logoped, ...
Consiliere și orientare	Diriginte, ...
Activitate de sprijin	... (mama/tata/tutore legal)

4. Obiective pe termen lung (anul școlar în curs)

- stimularea gândirii și a atenției în lucrul cu textul literar/nonliterar;
- înlăturarea/diminuarea dificultăţilor determinate de deficienţele pe care le are elevul;
- realizarea unei pregătiri şcolare şi unei socializări la nivelul maxim al potenţialului său;
- asigurarea unei baze instrumentale (citi-scris).

5. Modalități de intervenție (domeniul cognitiv)

- Identificarea temei, a unor informaţii esenţiale şi de detaliu, a intenţiilor de comunicare explicite şi/sau a comportamentelor care exprimă emoţii din texte narative, monologate sau dialogate;
- Prezentarea orală, pe baza unor repere date de profesor, a unor informaţii şi a unor idei, exprimând opinii, emoţii şi sentimente prin participarea la discuţii pe teme familiare, de interes sau pornind de la textele ascultate/citite;
- Identificarea temei și a ideilor principale și secundare din texte diverse;
- Formularea unui răspuns personal şi/sau a unui răspuns creativ pe marginea unor texte de diferite tipuri, pe teme familiare;

- Redactarea unui text scurt pe teme familiare, având în vedere etapele procesului de scriere și structurile specifice, pentru a comunica idei și informaţii sau pentru a relata experienţe trăite sau imaginate;
- Utilizarea achiziţiilor sintactice şi morfologice de bază ale limbii române standard pentru înţelegerea şi exprimarea corectă a intenţiilor comunicative;
- Monitorizarea propriei pronunţii şi scrieri şi a pronunţiei şi scrierii celorlalţi, valorificând achiziţiile fonetice de bază;
- Respectarea normelor ortografice şi ortoepice în utilizarea structurilor fonetice, lexicale şi sintactico-morfologice în interacţiunea verbală.
- **Adaptări curriculare (secvențe)**

Nr. crt.	Obiective operaționale	Conținuturi adaptate	Strategii de terapie și recuperare	Perioada de intervenție	Evaluarea și aprecierea evoluției	
					Indicatori	Metode și instrumente de evaluare
1	▪ să citească fluent textul suport ▪ să formuleze întrebări și răspunsuri referitoare la textul citit ▪ să identifice ideile principale / secundare ▪ să prezinte timpul și spațiul acțiunii ▪ să redacteze un text scurt pornind de la textul citit ▪ să identifice caracteristicile textului narativ	**Textul literar narativ**	conversația euristică observația lectura explicația exercițiul lauda încurajarea texte suport fișe de lucru	sept.	▪citește fluent textul dat ▪formulează întrebări/răspunsuri referitoare la textul citit ▪identifică ideile principale și secundare (cu sprijin) ▪prezintă timpul și spațiul acțiunii (independent) ▪redactează un text scurt pornind de la textul citit (cu sprijin) ▪identifică caracteristicile textului narativ (cu sprijin)	Observarea sistematică Aprecierea răspunsurilor Evaluare orală Evaluare scrisă
			conversația euristică observația lectura explicația exercițiul încurajarea lauda texte suport fișe de lucru	oct.	▪ formulează întrebări/răspunsuri referitoare la textul citit ▪identifică termeni-cheie din text, tema și mesajul ▪identifică trăsături fizice și morale ale unui personaj (cu sprijin) ▪identifică moduri de expunere (cu sprijin) ▪relaționează două texte narative pe baza unor elemente	Observarea sistematică Evaluare orală Evaluare scrisă Aprecierea răspunsurilor

					de conținut comune (cu sprijin) ▪concepe un final diferit al textului citit, pe fișe de lucru	
2	▪ să citească fluent textul suport ▪ să asocieze corect textul cu imaginea ▪ să formuleze enunțuri după ilustrația textului ▪ să identifice caracteristicile textului nonliterar ▪ să identifice ideile principale și secundare	**Textul nonliterar**	conversația euristică observația lectura explicația exercițiul lauda încurajarea texte suport fișe de lucru	nov.	▪ citește fluent textul dat ▪ asociază corect textul cu imaginea ▪ formulează enunțuri după ilustrația textului (cu sprijin) ▪ identifică caracteristicile textului nonliterar (cu sprijin) ▪ identifică ideile principale (singur)	Observarea sistematică Aprecierea răspunsurilor Evaluare orală Evaluare scrisă Evaluare formativă
			conversația euristică observația lectura explicația exercițiul încurajarea lauda texte suport fișe de lucru	dec.	▪ citește textul cu voce tare ▪ asociază corect textul cu imaginea pe fișe de lucru ▪ formulează enunțuri după ilustrația textului (singur) ▪ identifică caracteristicile textului nonliterar (cu sprijin) ▪ identifică ideile principale, cu sprijin	Observarea sistematică Aprecierea răspunsurilor Evaluare orală Evaluare scrisă Evaluare formativă
3	▪ să citească fluent și expresiv textul ▪ să identifice trăsăturile textului în versuri ▪ să își exprime emoția, trăirile și sentimentele prin participarea la discuții	**Textul literar în versuri**	conversația euristică observația lectura explicația exercițiul lauda încurajarea texte suport fișe de lucru	ian.	▪ citește fluent și expresiv textul suport ▪ identifică trăsăturile textului în versuri (cu sprijin) ▪ își exprimă emoția, trăirile și sentimentele prin participarea la discuții	Observarea sistematică Aprecierea răspunsurilor Evaluare orală Evaluare scrisă Evaluare formativă
			conversația euristică observația lectura explicația exercițiul lauda încurajarea texte suport fișe de lucru	febr.	▪ascultă textul în lectura expresivă (professor / material audio) ▪citește fluent și expresiv textul ▪identifică trăsăturile textului în versuri (cu sprijin) ▪își exprimă emoția, trăirile și sentimentele prin	Observarea sistematică Aprecierea răspunsurilor Evaluare orală Evaluare scrisă Evaluare formativă

					participarea la discuții și în cadrul unor compuneri creative	

ADAPTARE CURRICULARĂ
MATEMATICĂ
CLASA A V-A

PROF. ITINERANT/SPRIJIN IARCA RALUCA ANA-MARIA,
ȘCOALA GIMNAZIALĂ SPECIALĂ TÂRGOVIȘTE

ADAPTARE CURRICULARĂ

NUMELE ȘI PRENUMELE CADRULUI DIDACTIC DE SPRIJIN/ITINERANT: I.R.

ȘCOALA: ȘcoalaGimnazialăSpecialăTârgoviște

NUMELE ȘI PRENUMELE CADRULUI DIDACTIC DE LA CLASĂ: M.S.

NUMELE ȘI PRENUMELE ELEVULUI:

- **G.M.**

ȘCOALA: ȘcoalaGimnazială „Mihai Viteazul” Târgoviște

CLASA: a V-a B

DISCIPLINA: Matematică

PERIOADA DE IMPLEMENTARE: Anșcolar 2022-2023

COMPETENȚE GENERALE:

1. ***Identificareaunordate,mărimișirelațiimatematice,încontextulîncareacesteaapar.***
2. ***Prelucrarea unor date matematice de tip cantitativ, calitativ, structural, cuprinse în diverse surseinformaționale.***
3. ***Utilizareaconceptelorșiaalgoritmilorspecificiîndiversecontextematematice.***
4. ***Exprimarea înlimbajul specific matematicii a informațiilor, concluziilor și demersurilor de rezolvare pentru o situaţiedată.***
5. ***Analizarea caracteristicilor matematice ale unei situaţiidate.***
6. ***Modelarea matematică a unei situaţii date, prin integrarea achizițiilor din diferite domenii.***

Competențe specifice	Conținuturi/ Activități de învățare	Metodeși mijloace de realizare	Metodeșiinstrumente de evaluare	Observații
	ALGEBRĂ			
	1. NUMERE NATURALE **<u>Operaţii cu numere naturale</u>** • **Scrierea şi citirea numerelor naturale; reprezentarea pe axa numerelor; compararea şi ordonarea numerelor naturale;**	-conversaţia -explicaţia -exerciţiul -expunerea -observaţia	-evaluare orală şi scrisă -evaluare prin temele de acasă şi cele	-se vațineconț de potențialulpsiho-educațional al elevului

	aproximări,estimări-*cu sprijin CD/CDS* • **Adunarea numerelor naturale, proprietăţi; scăderea numerelornaturale-*cu sprijin CD/CDS*** • **Înmulţirea numerelor naturale, proprietăţi;-*cu sprijin CD/CDS*** • **Împărţireacurestzeroanumerelornaturale;împărţireacurestanumerelornaturale-*cu sprijin CD/CDS*** • **Puterea cu exponent natural a unui număr natural; pătratul unui număr natural; compararea puterilor;-*cu sprijin CD/CDS*** • **Ordineaefectuăriioperaţiilor;utilizareaparanteze lor:rotunde,pătrateşiacolade-*cu sprijin CD/CDS*** **Divizibilitatea numerelor naturale** • **Divizor; multiplu; divizori comuni; multiplicomuni-*cu sprijin CD/CDS*** **Criterii de divizibilitate cu: 2, 5, 10^n; -*cu sprijin CD/CDS***	*-fişe de lucru* *-rechizite* *-tabletă/ telefon/ laptop* *-manualul*	rezolvate cu C.D.S. -test de evaluare la sfârşitul orei	-se vorutilizaitemi cu grad minim de dificultate
1.1. Identificarea numerelor naturale în contexte variate	- *Scrierea şi citirea numerelor naturale în sistemul de numeraţiezecimal-**cu sprijin CD/CDS*** - *Identificarea unor numere naturale într-o diagramă, într-un grafic sau într-un tabel care conţin date referitoare la o situaţiepractică-**cu sprijin CD/CDS*** - *Identificareaunuinumărnaturalpebazaunorcondiţii mpusecifrelorsale-**cu sprijin CD/CDS***			
2.1. Efectuarea de calcule cu numere naturale folosind operaţiile aritmetice şiproprietăţile acestora	- *Efectuarea operaţiilor aritmetice cu numerenaturale-**cu sprijin CD/CDS***			
3.1. Utilizarea regulilor de calcul pentru efectuarea operaţiilor cu numere naturale şi pentru divizibilitate	- *Utilizarea algoritmului împărţirii, cu restul egal sau diferit de zero, în cazul în care deîmpărţitulşiîmpărţitorul au una sau mai multecifre-**cu sprijin CD/CDS*** - *Calcularea unor expresii numerice care conţin paranteze (rotunde, pătrate şi acolade), cu respectarea ordinii efectuăriioperaţiilor-**cu sprijin CD/CDS***			

4.1.Exprimare aînlimbajmatematicaunorproprietăţireferitoarelacomparări,aproximări,estimări şi ale operaţiilor cu numerenaturale	- *Reprezentarea pe axa numerelor a unui număr natural, utilizând compararea şi ordonarea numerelor naturale**-cu sprijin CD/CDS***			
1.2.	**2. FRACŢII ORDINARE. FRACŢII ZECIMALE** **Fracţii ordinare** **• Fracţii ordinare; fracţii subunitare, echiunitare, supraunitare; procente; fracţii echivalente (prin reprezentări)**-cu sprijin CD/CDS* **• Compararea fracţiilor cu acelaşi numitor/numărător; reprezentarea pe axa numerelor a unei fracţii ordinare**-cu sprijin CD/CDS* **• Cel mai mare divizor comun a două numere naturale (fără algoritm); amplificarea şi simplificarea fracţiilor; fracţii ireductibile**-cu sprijin CD/CDS* **• Cel mai mic multiplu comun a două numere naturale (fără algoritm);**-cu sprijin CD/CDS* **• Adunarea şi scăderea fracţiilor**-cu sprijin CD/CDS* **• Înmulţireafracţiilor, puteri; împărţireafracţiilor**-cu sprijin CD/CDS* **Fracţii zecimale** **• Fracţii zecimale; scrierea fracţiilor ordinare cu numitori puteri ale lui 10 sub formă de fracţii zecimale; transformarea unei fracţii zecimale cu un număr finit de zecimale nenule în fracţie ordinară**-cu sprijin CD/CDS* **• Compararea, ordonarea şi reprezentarea pe axa numerelor a unor fracţii zecimale cu un număr finit de zecimale nenule**-cu sprijin CD/CDS* **• Adunarea şi scăderea fracţiilor zecimale cu un număr finit de zecimale nenule**-cu sprijin CD/CDS* **• Înmulţireafracţiilor zecimale cu un număr finit de zecimale nenule**-cu sprijin CD/CDS* **• Împărţirea a două numere naturale cu rezultat fracţie zecimală; aplicaţie: media aritmetică a două sau mai multor numere naturale; transformarea unei fracţii ordinare într-o fracţie zecimală**-cu sprijin CD/CDS* **• Număr raţional pozitiv; ordinea efectuării operaţiilor cu numere raţionale pozitive**-cu sprijin CD/CDS*	-explicaţia -comparaţia -conversaţia euristică *-fişe de lucru* *-rechizite* *-tabletă/ telefon/ laptop* *-manualul*	-muncă independentă -teme pentru acasă -evaluare scrisă	-se vațineconf de potențialulpsiho-educațional al elevului -se vorutilizaitemi cu grad minim de dificultate

Identificarea fracţiilor ordinare sau zecimale în contexte variate	- *Scrierea unui procent sub formă de fracţie ordinară**-cu sprijin CD/CDS***			
2.2. Efectuarea de calcule cu fracţii folosind proprietăţi ale operaţiilor aritmetice	- *Înmulţireaşiîmpărţireauneifracţiizecimalecuunnumărfinitdezecimalenenulecu10,100,1000**-cu sprijin CD/CDS*** - *Simplificarea unei fracţii ordinare în vederea obţinerii unei fracţii ireductibile (prin simplificări succesive, dacă estecazul)**-cu sprijin CD/CDS*** - *Efectuareadeoperaţiicunumereraţionaleexprimatesubformădefracţiezecimalăşi/sauordinară**-cu sprijin CD/CDS***			
3.2. Utilizarea de algoritmi pentru efectuarea operaţiilor cu fracţii ordinare sau zecimale	- *Aplicarea algoritmilor de împărţire a unei fracţii zecimale la un număr natural **-cu sprijin CD/CDS*** - *Transformarea fracţiilor ordinare în fracţii zecimale**-cu sprijin CD/CDS***			
4.2. Utilizarea limbajului specific fracţiilor/procentelor în situaţii date	- *Încadrarea unei fracţii zecimale între două numere naturaleconsecutive**-cu sprijin CD/CDS*** - *Utilizarealimbajuluiadecvatpentruexprimareaunortransformărimonetare(inclusivschimburivalutare)**-cu sprijin CD/CDS***			
5.2. Analizarea unor situaţii date în care intervin fracţii pentru a estima sau pentru a verifica validitatea unor calcule	- *Reprezentarea pe axa numerelor a fracţiilor zecimale cu un număr finit de zecimale nenule folosind aproximareaacestora**-cu sprijin CD/CDS***			

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

ILIE IRINA ANNE MARIE
ȘCOALA GIMNAZIALĂ SPECIALĂ/ȘCOALA GIMNAZIALĂ CORESI
TÂRGOVIȘTE

- NUMELE ŞI PRENUMELE ELEVULUI (EI): **S.M.I**
- DATA NAŞTERII: 2013
- DOMICILIUL: Valea Voievozilor, jud.Dâmbovița
- CLASA / GRUPA:**PREGĂTITOARE C**
- ANUL ȘCOLAR: 2022-2023
- DIAGNOSTICUL/ PROBLEMELE cu care se confruntă copilul (rezultatele evaluării complexe - *deficiențele / afectările din certificatul de orientare școlară și profesională eliberat de CJRAE/CMBRAE, numărul și data eliberării acestui document)* **Nr. 398/05.09.2022, valabil până la finalizarea nivelului de învățământ primar***:*
  - **a)deficiențe/afectări: T.S.A, deficit de atenție**
  - **b)grad de handicap: ACCENTUAT,**
- ECHIPA DE INTERVENȚIE (se vor preciza cadrele didactice implicate, alți specialiști, membrii familiei):
  - **Prof. itinerant, ILIE IRINA ANNE MARIE**
  - **Prof. înv. primar, V.I.**
- DISCIPLINA/DOMENIUL /DOMENIILE DE INTERVENŢIE **Matematică şi explorarea mediului**
- SCOPUL (comportamentul țintă/rezultatul așteptat)
  - dezvoltarea competenţelor la disciplinaMatematică și explorarea mediului;
  - diminuarea tulburărilor de limbaj expresiv;
  - dezvoltarea comportamentului socio-afectiv pentru integrarea școlară și socială al elevului.
- OBIECTIVE/ COMPETENȚE SPECIFICE DIN ADAPTAREA CURRICULARĂ

  1.1. Recunoaşterea şi scrierea numerelor în concentrul 0-31

  1.2. Compararea numerelor în concentrul 0-31

  1.3. Ordonarea numerelor în concentrul 0-31,folosind poziţionarea pe axa numerelor**.**

  1.4. Efectuarea de adunări şi scăderi în concentrul 0-31,prin adăugarea /extragerea a 1-5 elemente dintr-o mulţime data

  1.6. Utilizareaunordenumirişisimbolurimatematice (sumă, total, diferenţă, =, +. -) înrezolvareaşi/saucompunerea de probleme

  3.1. Descrierea unor fenomene/procese/ structuri repetitive simple din mediul apropiat, în scopul identificării unor regularităţi
- DURATA planului de intervenţie personalizat (un modul din structura anului școlar):

MODULUL II

- Data elaborarii PIP: 31.10.2022
- Data revizuirii PIP: 22.12.2022

STRUCTURA PLANULUI DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT:

Nr. crt.	OBIECTIVE OPERAȚIONALE	CONȚINUTUL ACTIVITĂȚILOR	STRATEGII DE TERAPIE ȘI RECUPERARE	PERIOADA DE INTERVENȚIE	EVALUARE ŞI APRECIEREA EVOLUŢIEI	
					INDICATORI	METODE ȘI INSTRUMENTE DE EVALUARE
1	-Să citească numerele de la 0 la 10, -să traseze după contur punctat numerele de la 0 la 10, -să formeze mulțimi cu 0, 1,..10 de elemente, -Să completeze șirul crescător 1 – 10 , - Să identifice mulțimi cu 0, 1, 2, ..., 10 elemente (jetoane cu elemente din natură), -Să scrie numerele de la 0 la 10, -Să scrie vecinii unui număr dat.	**Numere naturale de la 6 la 10 - recunoaștere, formare, citire, scriere**	- **Metode și procedee:** conversația explicația exercițiul jocul didactic **Mijloace de realizare:** - fişe de lucru - creioane colorate - reviste, cărţi - coli - creioane colorate - calculator / laptop / tabletă - colecții ale elevei	**31.10-11.11.2022**	-Citește numerele de la 0 la 10, -trasează după contur punctat numerele de la 0 la 10, -formează mulțimi cu 0,1,..10 de elemente, -completează șirul crescător 1 – 10 , cu 3-5 elemente, - identifică mulțimi cu 0, 1, 2, ..., 10 elemente (jetoane cu elemente din natură), -scrie numerele de la 0 la 10, - scrie vecinii unui număr dat.	**Aprecieri verbale Evaluare orală Observarea sistematică**
2	-Să citească numerele de la 0 la 10, -Să completeze șiruri de numere, -să compare perechi de numere date, cu suport, Să scrie vecinii unui număr dat, -Să ordoneze crescător 3-5 numere date, -Să ordoneze descrescător 3-5 numere date,	**Numere naturale de la 6 la 10 - comparare, ordonare**	- **Metode și procedee:** conversația explicația exercițiul jocul didactic **Mijloace de realizare:** - fişe de lucru - creioane colorate - reviste, cărţi - coli - creioane colorate - calculator / laptop / tabletă	**14-25.11.2022**	-citește numerele de la 0 la 10, -completează șiruri numerice cu 3-5 numere, -compară 3-5 perechi de numere date, cu suport, -scrie vecinii unui număr dat, -ordonează crescător 3-5 numere date, -ordonează descrescător 3-5 numere date,	**Aprecieri verbale Evaluare orală Observarea sistematică**
	-să adăuge 1- 5 elemente într-o mulţime de 10 obiecte, fiecare operaţie fiind însoţită de numărarea obiectelor ; - să rezolve exerciţii de adunare cu 1-5 unităţi în concentrul 0 – 10, - să verificarea operaţiile efectuate prin numărare de	**Adunarea** în concentrul 0 – 10, prin numărare/cu suport intuitiv **Probleme** simple de adunare în concentrul 0	**Metode și procedee:** conversația explicația exercițiul jocul didactic **Mijloace de realizare:** - fişe de lucru - creioane colorate	**28.11-9.12.2022**	-adăugă 1- 5 elemente într-o mulţime de 10 obiecte, fiecare operaţie fiind însoţită de numărarea obiectelor ; - rezolvă exerciţii de adunare cu 1-5 unităţi în concentrul 0 – 10, - verifică operaţiile	**Aprecieri verbale Evaluare orală Observarea sistematică**

	obiecte/prin desene; - să utilizeze un calculator pentru operaţii simple de adunare şi pentru verificarea rezultatelor; - să rezolve probleme cu sprijin în imagini date.	– 10, cu suport intuitiv	- reviste, cărţi - coli - creioane colorate - calculator / laptop		efectuate prin numărare de obiecte/prin desene; - utilizează un calculator pentru operaţii simple de adunare şi pentru verificarea rezultatelor; - rezolvă probleme cu sprijin în imagini date.	
	Să completeze șiruri de numere, -să compare perechi de numere date, cu suport, Să scrie vecinii unui număr dat, -Să ordoneze crescător 3-5 numere date, -Să ordoneze descrescător 3-5 numere date, - să rezolve exerciţii de adunare cu 1-5 unităţi în concentrul 0 – 10, - să rezolve probleme cu sprijin în imagini date.	**Evaluarea vizează:** - Numere naturale de la 0 la 10 - recunoaştere, formare, citire, scriere (cu cifre), comparare, ordonare **Adunarea** în concentrul 0 – 10, prin numărare/cu suport intuitiv	**Metode și procedee:** conversația explicația exercițiul jocul didactic **Mijloace de realizare:** - fișe de lucru - creioane colorate - reviste, cărţi - coli - creioane colorate - calculator / laptop - colecții ale elevei	**19-22. 12 2022**	-completează 2 șiruri de numere, -compară perechi de numere date, cu suport, încercuind numărul mai mare, -scrie vecinii unui număr dat, -ordonează crescător 3-5 numere date, -ordonează descrescător 3-5 numere date, - rezolvă exerciţii de adunare cu 1-5 unităţi în concentrul 0 – 10, - rezolvă probleme cu sprijin în imagini date.	**Aprecieri verbale** **Evaluare orală și scrisă** **Observarea sistematică** **Evaluarea orală și scrisă**

Notă:

*Precizarea STRATEGIILOR DE TERAPIE ŞI RECUPERARE pentru copiii/ elevii din învățământul de masă presupune enumerarea ***metodelor şi mijloacelor utilizate în vederea realizării obiectivelor operaționale***

** Precizarea INDICATORILOR presupune identificarea și enumerarea ***criteriilor minimale de apreciere a progreselor*** copiilor/ elevilor

- **CONCLUZII PRIVIND PLANUL DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT (se completează la sfârșitul perioadei de implementare)**

a) Obiectivele planului au fost atinse ☐ **în totalitate** ☐ **parţial**/☐ **nu au fost atinse** în termenul propus.

b) Obiectivele planului au fost atinse ☐ **în termenul prop**☐/ **înainte de termenul propus**.

Volumul vocabularului □ adecvat vârstei □**sărac**

Exprimare orală □ corectă □ fluentă □ **greoaie** □ **incorectă** □**dificultăţi în exprimarea clară, corectă a ideilor** □ **blocaj în exprimare**

Deficienţe de limbaj □**oral** □ **citit** □**scris** □ nu e cazul

Conduita de ascultare □foarte bună □ bună □ acceptabilă □ **nesatisfăcătoare**

Elevul dovedește:	Des eori	Une ori	Nicio dată	Nu e cazul	Puncte forte
Atitudine pozitivă față de sine		x			**Dorința de veni la școală** **Sprijinul și implicarea familiei**
Atitudine pozitivă față de ceilalți		x			
Capacitate de recunoaștere/ înțelegere/reglare a emoțiilor			x		
Abilități de comunicareorală		x			
Abilități de comunicare scrisă			x		
Abilități de calcul matematic		x			
Capacitate de lucru în echipă			x		
Deprinderi de relaționare interpersonală			x		
Valorizarea educației/a dezvoltării personale		x			

❖ **DETALIAȚI ALTE ASPECTE REFERITOARE LA REZULTATELE EVALUĂRII PERIODICE:**

Elevul s-a integrat bine în colectivul clasei, participând zilnic la activități.
Este însoțit permanent de bunica maternă cu care lucrează și acasă, care intervine atunci când elevul are comportamente inadecvate mediului școlar.
Zilnic, participă la ore de terapie comportamentală.
Progresul este semnificativ, elevul reușind să opereze cu numerele naturale în concentrul 0-10 și să efectueze adunări cu suport imagistic, în contextul în care la inceputul anului școlar nu știa să numere degetele de la o mână..

c) **RECOMANDĂRI PRIVIND PLANUL DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT (PIP)**

a) Menţinerea planului şi reevaluare pentru perioada următorului modul din planul de învăţământ **NU**

b) Propunere/Decizie de revizuire a planului **DA**

WEBGRAFIE:
”STRUCTURA PIP”, https://cjraedb.ro/index.php/seosp-cosp/procedura-de-sistem-privind-managementul-de-caz

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

I-IV

PROF. ÎNV. PRIMAR ILIE MARIANA LAURA

ŞCOALA GIMNAZIALĂ „ CĂPITAN AV. MIRCEA BĂDULESCU, BUZĂU

Nume şi prenume: C. D.

Clasa Pregătitoare

An şcolar 2022-2023

Integrare școlară conform: Certificat de orientare școlară și profesională nr. 4241/06.09.2022. , eliberat de C.J.R.A.E. Buzău

Rezultatele evaluării complexe :

Puncte tari (potenţial) ale elevului :

- frecventează cu regularitate cursurile școlare;

- este însoțit de tată pe parcursul derulării programului școlar.

Dificultăţile cu care se confruntă elevul :

- dificultăți în menținerea contactului vizual;

- efectuează sarcinile didactice într-un ritm lent;

- vocabular sărac, lacunar;

- capacitatea de asimilare cognitivă a elevului este deficitară din cauza dificultăților de concentrare și menținere a atenției pe care elevul nu le poate controla;

- dificultăți în desprinderea de informații esențiale dintr-un mesaj ascultat/citit;

- dificultăți în înțelegerea și rezolvarea problemelor logico-matematice, raționament matematic deficitar consecutiv deficienței psihice;

- manifestă concretism și rigiditate în gândire;

- manifestă dificultăți majore în concentrarea atenției voluntare;

Obiective vizate în anul școlar 2022-2023

Domeniul/aria curriculara/disciplina: **Comunicare în Limba Română**

1. să identifice corect sunetele și poziția acestora în cuvinte în scopul dezvoltării auzului fonematic;
2. să despartă corect în silabe;
3. să citească cuvinte formate din una, două silabe;
4. să formuleze răspunsuri simple la întrebări simple despre conținutul unui mesaj ascultat;
5. să observe, să recunoască, să execute comenzi simple (privește, ascultă, fii atent);
6. să participe la jocuri de grup, ca urmare a înțelegerii regulilor jocurilor;
7. să formuleze mesaje despre sine (nume, vârstă, adresă), despre familie, colegi, animalul preferat, culoarea preferată, mâncarea preferată;
8. Să recunoască și să numească literele mari și mici de tipar pe diferite suporturi;
9. Să asocieze literele cu sunetele;
10. Să deseneze litere de tipar;
11. Să-și însușească literele în vederea realizării actului lexic.

Sarcini de lucru/activitati/strategii didactice:

a. Personalizate: observația, explicația, demonstrația, conversația, exercițiul, jocul.

Materiale distributive și demonstrative: planșe suport, tablă, alfabetar, fișe de lucru, caiet de lucru, manual, instrumente IT.

b. realizate în comun (frontal): conversația, observația, explicația, demonstrația, lucrul în echipă, jocul.

Domeniul/aria curriculara/disciplina: **Matematică**

1. să diferențieze forme, mărimi, culori diferite pentru a forma mulțimi respectând unul sau două criterii;
2. să utilizeze corect noțiunile de spațiu și timp;
3. Să recunoască și să scrie corect cifrele;
4. Să realizeze corespondența cifră-număr prin manipularea corectă a materialului intuitiv-concret și a cartonașelor cu cifre;
5. Să numere crescător și descrescător până la 10, să ordoneze și să compare cifrele;
6. Să coloreze în funcție de numărul dat culorilor;
7. Să numere pas cu pas dat (din 2 în 2)cu suport intuitiv;
8. Să adauge/extragă elemente dintr-o mulțime dată, pentru a obține mulțimi cu tot atâtea elemente;
9. Să rezolve exerciții de adunare și scădere cu 1-5 unități în concentrul 0-20 fără trecere peste ordin;

10. Să recunoascăunele figuri și corpuri geometrice: pătrat, dreptunghi, cerc, triunghi, cub, sferă, în mediul înconjurător și în materiale tipărite;
11. Să reproducă prin desen formele geometrice plane(pătrat , triunghi, dreptunghi, cerc) cu ajutorul unor șabloane sau cu mâna liberă pe foaie velină;
12. Să recunoască bancnotele de 1 leu, 5 lei și 10 lei.

Sarcini de lucru/activitati/strategiididactice:

a. Personalizate: Observația, explicația, exercițiul, convorbirea, jocul, demonstrația, problematizarea.

   Materialedidactice demonstrative și distributive: planșesuport cu cifreleînconcentrul 0-10, numărătoare, bețișoare, jetoane, jocurimatematice, trusaLogi II, caiet de lucru, fișe de lucru, tablă, material mărunt din natură.

b. realizateîncomun (frontal): conversația, explicația, exercițiul, lucrulînechipă, jocul, demonstrația, R.A.I., gândiți - lucrațiînperechi

c. observaţii.....
   .....
   .....
   .....

Evaluare:

Sumativă (final de an scolar),data.....recomandări……..

……
……

Modalități de lucru cu familia:

- consilierea individuală;
- activități de învățare în pereche elev-părinte;
- comunicare deschisă, sinceră;
- prezentarea și aprecierea progresului, chiar dacă acesta se realizează în pași mici;
- realizarea unui plan comun de acțiune cadru didactic - părinte.

Semnătura (cadru didactic) Semnătură părinte:

PROIECT DE ACTIVITATE

CHIS MONICA, CSEI SIMLEU SILVANIEI

Data: 14.12.2023
Unitatea școlară:
Propunător:
Clasa:VI
Aria curriculară: Terapie educațională complexă și integrată
Disciplina: Socializare
Tema activităţii: „Să ne comportăm civilizat ” la scoala

Tipul de activitate: consolidarea unor deprinderi de conduită morală

Forma de realizare: jocuri şi actv. interdisciplinare

Scopul activităţii:

- ❖ Cunoaşterea normelor de comportare civilizată şi înţelegerea necesităţii de a le folosi în societate ;
- ❖ Formarea unor deprinderi de conduită morală prin respectarea unor reguli de politeţe, accesibile vârstei preşcolare.

Obiective de referinţă:

a) *cognitive*:

Pe parcursul şi la sfârşitul activităţii, copiii vor fi capabili:

- ❖ Să explice când şi unde se folosesc formulele de politeţe(când saluţi, ceri sau primeşti ceva,etc.) ;
- ❖ Să diferenţieze un comportament negativ de unul pozitiv dezaprobându-l pe primul ;
- ❖ Să se exprime corect, fluent, coerent în limba română.

b) *afective :*

- ❖ Să manifeste dragoste şi respect faţă de persoanele cunoscute ;
- ❖ Să dorească să adopte în conduita proprie acte de conduită asemănătoare cu cele ale persoanajelor din poezii.

c)*psihomotorii* :

- ❖ Să interpreteze corect rolurile din jocul de rol, dovedind că au înţeles cum trebuie să se comporte într-o situaţie dată, în raport cu anumite persoane.

Metode şi procedee:instructajul, demonstraţia, conversaţia, expunerea, explicaţia,povestirea, jocul de rol.

Material didactic: planşe ilustrând imagini sugestive, jucării, obiecte folosite la jocul de rol :
Material bibliografic:

- „Programa activităţilor instructiv- educative în grădiniţa de copii”– Bucureşti 2005;

Forme de organizare: frontal, individual şi pe grupe

Locul de desfăşurare: sala de grupă

Durata: 45minute

DESFĂŞURAREA ACTIVITĂŢII

Nr. Crt.	Evenimentul didactic	Conţinutul ştiinţific	Strategii didactice	Evaluare (instrumente şi indicatori)
I.	Momentul organizatoric	Voi aşeza mobilierul şi voi pregăti cele necesare pentru buna desfăşurare a activităţii : -aranjarea scăunelelor şi a măsuţelor ; -pregătirea planşelor; -aerisirea sălii de grupă; -intrarea ordonată în sala de grupă, salutul.	Instructajul	Observarea comporta-mentului. Corectarea ţinutei.
II.	Captarea atenţiei	Apare un personaj care are un comportament necivilizat : nu salută la intrarea în clasă, se îmbrânceşte, nu cere voie şi nici nu mulţumeşte când i se oferă ceva. Port un dialog cu acest personaj : « Hei, ce-i cu tine ? De unde vii ? Ai cerut voie să intri în clasă ? De ce n-ai bătut la uşă ? » Când intri într-o sală de clasă trebuie să ceri voie şi să ne rogi frumos să te primim printre noi.	Surpriza Conversaţia	Interesul pentru conţinutul surprizei.
III.	Anunţarea temei şi enunţarea obiectivelor	- Ce ziceţi copii, îl primim la activitatea noastră ? Eu zic să-l primim pentru că noi astăzi la activitatea de educaţie pentru societate vom învăţa cum trebuie să ne comportăm în diferite situaţii, cum şi ce formule de politeţe să folosim pentru ca toţi cei din jurul nostru să ne primească alături de ei cu plăcere, să ne respecte şi să spună despre noi : « Iată un copil politicos ! ».	Conversaţia Explicaţia	Observarea comporta-mentului.
IV.	Dirijarea învăţării	Port o conversaţie cu copiii despre felul în care trebuie să se comporte la grădiniţă, acasă, pe stradă, în relaţiile cu alţi copii : - Când vă treziţi dimineaţa şi vedeţi pe mama sau pe tata prin cameră, cum trebuie să le spuneţi ?	Conversaţia Explicaţia	Observarea comporta-mentului.

		- Cum vă răspund ei ? Dar când intraţi în sala de clasă şi o vedeţi pe d-na educatoare ? Bună dimineaţa! Bună seara! Bună ziua! – sunt formule de politeţe pe care le folosim atunci când ne adresăm părinţilor, doamnei educatoare, tuturor oamenilor cunoscuţi, mai în vârstă decât noi. Dar pe un copil de vârsta voastră cum îl salutaţi ? cum îi spunem când vă despărţiţi ? Copii, a spune Bună dimineaţa! Bună seara! Bună ziua! înseamnă a saluta , a respecta pe cei cunoscuţi în orice moment şi în orice situaţie. Respectând pe alţii te respecţi pe tine. Dar formulele de salut nu sunt singurele formule de politeţe. Dacă din greşeală aţi lovit un coleg cum trebuie să-i spuneţi ? Dacă cineva vă oferă ceva, cum îi spuneţi ? Şi acestea : « scuză-mă », « te rog frumos », « mulţumesc » sunt tot formule de politeţe pe care trebuie să le folosim dacă vrem să dovedim că avem un comportament civilizat. Vom recita o poezie despre politeţe, învăţată anterior. Apoi, voi aminti de povestea : « Cuvântul fermecat » de V.Oseeva, şi voi discuta cu copiii despre comportamentul personajelor din poveste. - De ce credeţi că la început băiatul era refuzat de toţi membrii familiei atunci când cerea ceva ? - Care este cuvântul fermecat din această povestire ? - De ce credeţi că este fermecat ? - Ce proverb credeţi că i se potriveşte comportamentului frumos al băiatului ? .	Conversaţia Explicaţia Conversaţia Explicaţia Povestirea Expunerea Conversaţia Povestirea Explicaţia	

		Deci, un copil civilizat foloseşte în orice împrejurare cuvintele de politeţe ţi se comportă frumos.		
V.	Evaluarea	Se realizează prin jocul « La magazin ». Copiii vor interpreta rolul de vânzător și cumpărător. Voi urmari să utilizeze formulele de politețe potrivite.	Explicaţia Joc de rol	Joc de rol: “La magazin”
VI.	Încheierea activităţii	Se fac aprecieri generale asupra modului de desfăşurare a activităţii şi asupra modului de comportare al copiilor. În finalul activităţii îl voi întreba pe musafirul nostru dacă a învăţat ceva din ceea ce am vorbit noi astăzi. Haide-ţi să-i cântăm şi cântecul care i se potriveşte dacă vrea să fie un copil politicos. Copiii ies din sala de grupă cântând « Un copil politicos ». În acelaşi timp se oferă şi recompense copiilor.	Explicaţia Conversaţia	Observarea comporta-mentului. Stimulare

PROIECT DE ACTIVITATE

INTEGRATĂ

Institutia:GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR.12,BISTRIȚA

Educatoare :VLASIN IULIA IOANA

Nivel/Grupa:GRUPA MIJLOCIE ”B”

Temaanuală de studiu:CU CE ȘI CUM EXPRIMĂM CEEA CE SIMȚIM?

Temasăptămânii:”AȘTEPTĂM IEPURAȘUL DE PAȘTE”

Forma de realizare:ACTIVITATE INTEGRATĂ

Tipulactivității:PREDARE-INVĂȚARE;CONSOLIDAREA ȘI VERIFICAREA CUNOȘTINȚELOR;

Temaactivității integrate:”Iepurasul de Paste”

CATEGORII DE ACTIVITĂȚI ABORDATE:

ALFABETIZARE (DLC):”IEPURAȘUL DE PAȘTE„-povestire

ARTA(DOS):”COȘULEȚE PENTRU OUĂ”-activitatepractică

JOCURI ȘI ACTIVITĂȚI DIDACTICE ALESE:

ARTĂ:”OUĂ MULTICOLORE”-ștampilare

JOC DE ROL:”VOPSIM OUĂ”-activitatepractic-gospodărească

CONSTRUCȚII:”CĂSUȚA IEPURAȘULUI”-joc de construcții

”VULPEA ȘI IEPURAȘII”-JOC DE MIȘCARE

”IEPURAȘII LA TELEFONUL FĂRĂ FIR”-joclinițitor

ACTIVITĂȚI DE DEZVOLTARE PERSONALĂ(ADP):

ÎNTÂLNIREA DE DIMINEAȚĂ:„NE PREGĂTIM PENTRU PAȘTE”

”VULPEA ȘI IEPURAȘII”-joc de grup

RUTINE:”SINGUREL MĂ ÎNGRIJESC”-deprinderi de igienă personală

TRANZIȚII:”UN IEPURAȘ POZNAȘ”-cântec

”DACĂ VREAU SĂ CRESC VOINIC”

”MORARUL”

***OBIECTIVE GENERALE*:**

- Lărgirea sferei cunoştinţelor copiilor despre povestiri, personajele acestora, precum şiînsuşirea mesajelor transmise;

-Dezvoltarea vorbirii sub toate aspectele, stimularea gândirii, a atenţiei voluntare, a creativităţiişi a interesului pentru activitate în general;

-Cultivarea dragostei pentru poveşti, a empatiei faţă de cei din jur.

OBIECTIVE OPERAŢIONALE: pe parcursul şi la sfârşitulactivităţiipreşcolarii vor fi capabili:

O1- să formuleze propoziţii corecte, sub toate aspectele, în cadrul abordării temelor date;

O2- săredea desfăşurareaevenimentelor povestirii,însuccesiuneaîntâmplărilor, cusuport intuitiv;

O3- să reproducă tonul şi modalitatea principală de exprimare a povestirii;

O4- să sesizeze mesajul educativ transmis de poveste;

O5- să folosească în contexte noi, cuvintele şi expresiile învăţate;

O6- să numească unele aspecte caracteristice ale personajelor principale;

O7-să realizeze temele date la centre, prin respectarea tehnicilor de lucru propuse;

08-să parcurgă etapele obligatorii ale zilei un procent de peste 80% din grupa de copii;

O9- să exprime emoţiile generate de situaţiile create în grupă.

STRATEGII DIDACTICE

Metode şi procedee: conversaţia, explicaţia, povestirea, exerciţiul, demonstraţia, observaţia, descoperirea.

Mijloace didactice: panou pentru prezenţă, mască vulpe, urechi de iepuraş,șorțul povestitor, fișe ,siluete de ouă,pahare,ochișori, lipici, hârtie cartonată, acuarele, pompoane, hârtie albă, piese de imbinat,ouă,vopsea de ouă, reţeta pentru colorarea ouălelor, recompense.

Forme de organizare:

F1- Frontală ; F2 - pe grupuri mici ; F3 - individuală.

SISTEM DE EVALUARE

1.Forme de evaluare:

E1-Evaluare curentă

2.Metode şi tehnici de evaluare:

e1 – observarea directă ;

e2 – chestionare orală;

e3 – stimulente orale;

e4 - analiza produselor activităţii;

DURATA: 1 zi

BIBLIOGRAFIE:

•Breben,Silvia,Gongea,Elena,Ruiu,Georgeta,Fulga,Mihaela,*Metode interactive de grup,*

Ghid metodic, Craiova,EdituraArves,2005;

• Mitu,Florica,Antonovici, Ştefania,*Metodica activităţilor de educarea limbajului în*

Învăţământul preşcolar, Bucureşti, EdituraHumanitasEducational, 2005;

SCENARIUL ZILEI

Activitatea zilei începe cu ÎNTÂLNIREA DE DIMINEAŢĂ. Copiii sunt aşezaţi în semicerc pentru a putea stabili fiecare un contact vizual cu toţi membrii grupei. SALUTUL porneşte de la educatoare,apoi este continuat de toţi copiii din grupă; ne vom saluta pe nume de iepuraș: Buna dimineaţa iepuraș Vanessa,Bună Dimineața iepuraș Iulia,etc. Stabilim împreună CALENDARUL NATURII(vremea, ziua, data, luna, anul, anotimpul), continuând cu PREZENŢA realizată de către aceştia: un copil vine în faţă la panoul cu prezenţaşiaşează în pliculeț doar pozele copiilor care sunt absenţi.

La ACTIVITATEA DE GRUP: Îi voi anunţa pe copii, că vom desfăşura jocul "Vulpea și iepurașii!" ; un copil va fi vulpea iar ceilalți iepurașii, vor sta intr-o parte unde se va stabili ca acolo le va fi căsuța lor,se va stabili si căsuța vulpii;la semnalul de începere,iepurașii ies din căsuță și se duc la căsuța vulpii unde vor striga:"Vulpea somnoroasă/S-a închi în casă!Vulpea se trezește ,aleargă după iepurașii care se întorc cât de repede pot la căsuțele lor.Iepurașul prins este dus în căsuța vulpii și va fi eliberat când va prinde alt copil.În timpul jocului mai mulți copii vor prelua rolul vulpii.

Ne ridicăm şi executăm împreună exerciţiile pentru gimnastica de înviorare:

Scaunul autorului: se vor aşeza pe scaunul autorului, copiii care vor avea ceva inedit de povestit.
Ne ridicăm şi executăm împreună exerciţiile pentru gimnastica de înviorare:
Educatoarea recită împreună cu copiii versurile: „ Un iepuraș poznaș"

După gimnastica de înviorare, printr-un cântec ne îndreptăm la centrele de activitate : la centrul *JOC DE ROL* preşcolarii vor avea de vopsit ouă ; la centrul *ARTĂ*preşcolarii vor amprenta cu ajutorul pompoanelor siluete de ouă"; la centrul *ALFABETIZARE(DLC)* vom asculta povestea „Iepurașul de Paște". După prezentrea centrelor de activitate vom realiza împreună o tranziţieşiexerciţiile de încălzire a muşchilor mici ai mâinii.

Printr-un cantec copiii se duc la baie,dupa ce se intorc se aşează in semicerc şi le voi prezenta centrele de activitate pentru cea de-a doua rotaţie.La centrul *CONSTRUCŢII* vom construi „Căsuța iepurașului"; la centrul ALFABETIZARE preșcolarii vor avea de ornat oul cu exerciții grafice "; la centrul *ARTĂ(DOS*) vom confecţiona coşulețe pentru ouă.

După fiecare rotire, copiii vor fi monitorizați prin intermediul unui panou unde sunt afișate toate centrele de interes; fiecare copil își va așeza bulina în dreptul centrului/centrelor la care a lucrat.

Finalitatea zilei: copiii așezați în semicerc poartă o scurtă conversație cu educatoarea despre modul în care s-a desfășurat activitatea din această zi; vor preciza centrele la care le-a făcut plăcere să lucreze, argumentând. Fiecare copil va primi ca recompensă pentru modul în care au lucrat: un fursec sub forma unui iepuraș.

ADAPTĂRI CURRICULARE ÎN GIMNAZIU.
MATEMATICĂ

LEAHU ROXANA
ŞCOALA GIMNAZIALĂ „REGINA MARIA" BICAZ

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

Nume şi prenume elev(ă):	**....**
Unitatea şcolară:	....
Data naşterii:	....
Clasa:	....
Anul şcolar:	....
INFORMAŢII GENERALE	Diagnostic specificat în Certificatul de O.S.P. *(nr. ..., eliberat de ..., valabil până la ...): ... (deficienţe/dificultăţi de învăţare)*

Recomandarea *Comisiei de Orientare Şcolară şi Profesională* privind educația incluzivă:

- □ facilitator: *se acordă / nu se acordă*
- □ profesor de sprijin: *da / nu*
- □ terapia tulburărilor de limbaj: *da / nu*
- □ consiliere în cabinet şcolar de asistență psihopedagogică: *da / nu*
- □ măsuri privind asistența socială: *se acordă / nu se acordă*
- □ adaptare curriculară individualizată: .... *(disciplina de studiu)*

INFORMAŢII EDUCAȚIONALE

1. Evaluarea cunoştinţelor şi abilităţilor. Dificultăți întâmpinate

a) domeniul psihomotor: prezintă o conduită motrică adecvată

b) domeniul cognitiv: La **matematică** prezintă dificultăți la activități de învățare precum:

- să scrie, citească și să compare numere din R;
- să rezolve corect operații de adunare, scădere, înmulțire în R;
- sa rezolve o problemă de geometrie (doar recunoaşte figurilor şi corpurilor geometrice)

c) domeniul socio-emoţional: tulburare anxioasă și de ritm și fluență; deficit de atenție.

2. Capacităţi şi competenţe, abilităţi, puncte slabe, nevoi

CAPACITĂŢI ŞI COMPETENŢE	PUNCTE SLABE
-capacitate redusă de mobilizare a energiei psihonervoase; -competențe cognitive deficitare	-gradul de concentrare, stabilitate și distributivitate redusă

ABILITĂŢI -interes pentru calcule simple -aptitudini pentru desen	NEVOI -creşterea gradului de atenţie și a abilităților de lucru independent

3. Echipa de caz

DISCIPLINA/DOMENIUL DE INTERVENŢIE	ECHIPA DE INTERVENȚIE
Matematică	Prof. …
Activitate de sprijin - tulburări de învățare	Prof. ...
Consiliere psihopedagogică	Psiholog, ...
Logopedie - terapia tulburărilor de ritm	Logoped, ...
Consiliere și orientare	Diriginte, ...

4. Obiective pe termen lung (anul școlar în curs)

- stimularea gândirii și a atenției;
- înlăturarea/diminuarea dificultăţilor determinate de deficienţele pe care le are elevul;
- realizarea unei pregătiri şcolare şi unei socializări la nivelul maxim al potenţialului său
- asigurarea unei baze instrumentale (socotit).

5. Modalități de intervenție

DOMENIUL PSIHOMOTOR

Obiective: realizare de operaţii manuale**;** formarea de conduite motrice, practice

Activităţi de învăţare. Conţinuturi: cunoașterea ordinii operaţiilor**;** cunoașterea instrumentelor necesare**;** realizarea desenelor la geometrie

Metode/Mijloace: aplicarea deprinderilor eficiente, la contexte diferite

Criterii minimale pentru evaluarea progresului: automatisme**;** gradul de finalizare a deprinderilor

Metode şi instrumente de evaluare: exersarea

DOMENIUL AFECTIV

Obiective: formarea convingerilor, a sentimentelor, a atitudinilor

Activităţi de învăţare. Conţinuturi: exercitii, joc de rol (emoţii trăite)

Metode/Mijloace: conversație, demonstrație

Criterii minimale pentru evaluarea progresului: cresterea cu 80% a gradului de socializare prin identificarea sinelui

Metode şi instrumente de evaluare: exersare, observația

DOMENIUL COGNITIV

Obiective	Activităţi de învăţare. Conţinuturi.	Metode/ mijloace	Perioada de intervenție	Criterii minimale pentru evaluarea progresului	Metode şi instrumente de evaluare	Obs.
1. Cunoaşterea şi utilizarea conceptelor specifice matematicii	-să identifice mulţimile de numere studiate; - să efectueze operații cu mulţimi - să identifice figurile/corpurile geometrice, elementele lor și proprietățile	Explicaţie Conversaţie Joc didactic Fişe de lucru	sept. – dec.	-identifică numere raționale pozitive și negative -identifică nu-mitorul comun - efectuează operații cu numere -identifică figurile/corpu-rile geometrice -rezolvă probleme cu calculul perimetrului.	Observarea şi aprecierea Fişe de lucru Proba scrisă Evaluare orală/ portofoliu	
2. Utilizarea operaţiilor cu numere reale, a proprietăţi-lor acestora -rezolvarea unor exercitii	-utilizarea proprietăţilor operaţiilor în efectuarea calculelor cu numere reale -determinarea regulilor efici-ente de calcul în efectuarea operaţiilor cu numere reale	Conversaţia Explicaţia Exerciţiul Joc didactic Lucrul individual Fişe de lucru	ian. – febr.	-rădăcina pătrată a unui număr natural pătrat perfect - efectuează operații simple cu radicali, termeni asemenea	Evaluare orală Tema individuală Evaluare portofoliu	
3. Dezvoltarea capacităţilor de rezolvare de probleme	- să rezolve ecuații simple - să identifice elementele și proprietățile figurilor geometrice în enunțul problemelor	Exerciţiul Joc didactic Lucrul individual Fişe de lucru	martie-aprilie	- rezolvă probleme cu ajutorul ecuațiilor -calculează perimetre, la-turi, unghiuri, utilizând relații metrice în triunghiul dreptunghic, arii și volume-le corpurilor geometrice	Fişă de evaluare Observarea şi aprecierea Fişe de lucru	

Obiective	Activităţi de învăţare. Conţinuturi.	Metode/ mijloace	Perioada de intervenţie	Criterii minimale pentru evaluarea progresului	Metode şi instrumente de evaluare	Obs.
4. Formarea şi dezvoltarea capacităţii de a comunica utilizând limbajul matematic	- Transpunerea unei situaţii-problemă în limbajul ecua-ţiilor şi/sau al inecuaţiilor - rezolvarea problemei obţinute şi interpretarea rezultatului -să rezolve probleme care presupun operații matematice în viața cotidiană	Jocul didactic Lucrul individual Fişe de lucru	mai - iunie	-rezolvă pro-bleme cu date numerice şi enunţ sintetic, care presupun o singură ope-raţie, recur-gând la mode-larea figurală a datelor problemei; -execută, par-ţial corect, în ritm propriu, comanda dată, după lămuriri suplimentare	Evaluare orală Tema individuală	

6. Observații privind evoluția școlară raportată la obiectivele prezentului P.I.P.

În urma indeplinirii obiectivelor din PIP, elevul … ar trebui să înregistreze un real progres la finalul anului şcolar curent. Acest progres şcolar ar putea consta în formarea unei culturi generale (nivel mediu) și asimilarea tehnicilor de muncă intelectuală;

7. Observaţii finale (Domenii de interventie: cognitiv, comportamental, afectiv)

Metode si instrumente de evaluare: evaluare orală; fişe de lucru/portofoliul; observație directă și indirectă.

Metode si mijloace didactice: explicația/ observatia; conversația/ demonstrația; brainstorming/ fișe de lucru; lucru în echipă.

Rolul si modul de implicare al părinților în program: responsabilizarea părinţilor prin consiliere (sarcini precise date de psihologul şcolar privind modul de comunicare, de aplicare în program, vor asigura un sprijin minimal în evoluţia şcolară a copilului) și oferirea de suport afectiv ridicat pentru copil.

PLAN DE ACȚIUNE PENTRU INTEGRAREA COPIILOR CU CES

ȘERBAN IULIA- ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 1 RÂMNICU DE JOS
MANOLEA MIRELA –CAMELIA- GPN FÂNTÂNELE

În vederea elaborării unui plan de acțiune pentru crearea unui mediu de învățare incluziv se respectă următoarele etape:

-evaluarea nevoilor;

-formularea obiectivelor;

-proiectarea propriu-zisă.

Elevi

Idei de activități

- să stea în prima bancă, cu un coleg cooperant și empatic, care îl ajută la nevoie;
- să nu fie agitaţie în jurul lui, ca să nu-i distragă atenţia, în jurul lui să fie elevi liniștiți;
- materialele didactice care îl ajută la învăţare să fie la îndemâna lui;
- tabla este recomandat să fie albă;

- jocuri de integrare în colectiv și de cunoaștere mai bine a acestuia *(Pânza încrederii, Schimbă locul!, Ghici cine e? etc.)*

- vizionarea unor filmulețe educative, a unor povești terapeutice, în funcție de cazul de dizabilitate (*Rățușca cea urâtă, Puiul*, *Frumoasa și Bestia* etc.);

- activități de terapie educațională (*ludoterapia, meloterapia, terapia ocupațională*);

- activități pe baza soft-urilor destinate elevilor cu dizabilități;

- activităţile să fie scurte şi să se pregătească mai multe variante pentru fiecare lecţie;

- formularea instrucţiunilor într-un mod accesibil;

- alocarea de timp suficient pentru sarcinile de învățare;

- organizarea unor momente frecvente de consolidare și exersare;

- formarea de rutine prin activităţi similare.

Strategii de învățare

- învățarea individualizată sau individualizarea unor secvențe de învățare;

- tratarea diferențiată;
- metode activ-participative şi practice (jocul de rol, jocul didactic, *Explozia stelară, Ciorchinele, Cubul, Turul galeriei* etc. - adaptate);
- învățarea prin cooperare: în perechi, în echipă;
- valorizarea activității în fiecare oră;
- ancorarea de interesele copilului, hobbyurile lui, activităţile extraşcolare, pentru motivare.

Resurse

- folosirea de material didactic adecvat și ușor de manipulat (socotitori, alfabetar magnetic, carioci, jetoane etc.);
- mijloace de predare/învățare distractive, cu material concret-intuitiv;
- mijloace IT (calculator, videoproiector, tabletă, CD-uri etc.);
- cărți/reviste cu imagini;
- fișe cu scheme de fixare;
- resurse educaționale deschise;
- planșe tematice afișate permanent în clasă etc.

Evaluare

- observarea sistematică a comportamentului;
- evaluări orale și scrise diferențiate și cu sprijin (indicații);
- autoevaluarea, dacă e cazul;
- aprecieri verbale;
- fișe de observare a comportamentului, a progresului.

<u>Părinți</u>

Idei de activități:

-activități comune părinți-elevi-învățător cu/fără invitați de specialitate

-comunicarea deschisă, sinceră, empatică

- prezentarea și aprecierea celui mai mic progres al elevului

-stabilirea unui plan comun de acțiune cadru didactic(școală) – părinte(acasă);

Părinții copilului , prin discuții, exemplificare și explicații la fiecare întâlnire înțeleg că modul în care gândesc ei înșiși despre împlinirea copilului lor în viață, va determina maniera în care acesta își va forma imaginea de sine.

Strategii de învățare

-lectorate

-dezbateri

Resurse

- PPT-uri tematice
- pliante/reviste
- umane: medici de specialitate, psihologi, consilieri școlari, profesori de sprijin

Evaluare

- observarea sistematică

- chestionare
- portofolii cu produsele activităților

<u>Cadre didactice</u>

Idei de activități

- colaborarea cu psihologul /profesorul de sprijin
- plan de intervenție comun cu profesorii de la clasă;
- cursuri de formare vizând integrarea copiilor cu CES (*Integrarea copiilor cu CES*)/ simpozioane
- ateliere de lucru în cadrul Comisiei metodice
- activități comune părinți-profesori-elevi (*Copilul vostru-elevul nostru*)
- predarea în echipă cu profesorul de sprijin/consilierul școlar etc.

Strategii de învățare

- mese rotunde
- workshop-uri
- dezbateri
- interasistențe
- lucru în echipă

Resurse

- pliante/reviste/afișe informative
- tehnologii informatizate
- listă cu lucrări de specialitate
- cadru normativ (Ordin Nr. 3124/2017 privind aprobarea Metodologiei pentru asigurarea suportului necesar elevilor cu tulburări de învățare. https://edu.ro/ordinul-ministrului-educa%C8%9Biei-na%C8%9Bionale-nr-134220012017-privind-aprobarea-metodologiei-pentru integrarea –elevilor- cu tulburări de învățare; Ordin Nr.1985/2016 privind aprobarea metodologiei pentru evaluarea și intervenția integrată în vederea încadrării copiilor cu dizabilități în grad de handicap, a orientării școlare și profesionale a copiilor cu CES, precum și în vederea abilitării și reabilitării copiilor cu dizabilități și/sau CES. https://lege5.ro/Gratuit/geztqmrygqza/ordinul-nr-1985-1305-5805-2016-privind-aprobarea-metodologiei-pentru-evaluarea-si-interventia-integrata-in-vederea-incadrarii-copiilor-cu-dizabilitati-in-grad-de-handicap-a-orientarii-scolare-si-profe/1
- materiale didactice adecvate

Evaluare

- chestionare
- portofolii cu produsele activităților
- caietul învățătorului

În concluzie, putem spune că tuturor cadrelor didactice le revine sarcina să prevină dizabilităţile de comportament şi de învăţare. Stimularea permanentă, dirijată atât a activităţii intelectuale, cât şi a celei afectiv-motivaţionale, precum şi crearea unui confort psihic în activitatea de zi cu zi contribuie la înlăturarea sau diminuarea diferitelor dizabilităţi şi la dezvoltarea personalităţii armonioase, ceea ce duce spre garanţia integrării eficiente în viaţa şcolară şi socială.

Astfel, acordând o atenție aparte unui copil , împreună cu familia , psihologul , logopedul, ceilalți elevi și părinți se va rezolva o mare parte a problemelor de comportament.

OPTIMIZAREA PERFORMANȚELOR ȘCOLARE LA DISCIPLINELE TEHNICE PRIN PLANUL DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT PENTRU ELEVII CU CES

DUMITRAȘ ALINA -LUCREȚIA,
LICEUL TEHNOLOGIC „TRANSILVANIA” DEVA

Planul de intervenție personalizat (PIP) este un instrument folosit în domeniul educațional pentru a oferi suport individualizat și adaptat nevoilor elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES). Acesta este elaborat în colaborare cu echipa școlară, părinții și, în unele cazuri, specialiști din domeniul educației speciale.

PIP-ul are scopul de a identifica și de a răspunde la nevoile specifice ale elevului cu CES, astfel încât să se asigure un mediu de învățare inclusiv și eficient. Acesta oferă o abordare individualizată, cu strategii și acțiuni adaptate pentru a sprijini învățarea, dezvoltarea și integrarea elevului în cadrul programului școlar.

Conținutul unui PIP poate varia în funcție de nevoile și resursele disponibile, dar, în general, poate include următoarele aspecte:

-Informații de bază: O prezentare a elevului, inclusiv informații despre CES, evaluări anterioare și evaluări actuale ale nevoilor sale.

-Obiective și rezultate așteptate: Stabilirea obiectivelor și a rezultatelor specifice pe care elevul și echipa școlară doresc să le atingă. Acestea ar trebui să fie realiste, măsurabile și relevante pentru nevoile și progresul elevului.

-Strategii de intervenție: Identificarea strategiilor și a acțiunilor specifice care vor fi implementate pentru a sprijini învățarea și dezvoltarea elevului. Acestea pot include adaptarea materialelor didactice, utilizarea tehnologiei asistive, metode de învățare adaptate și suport individualizat.

-Suport și resurse necesare: Precizarea resurselor și a suportului necesare pentru implementarea planului. Aceasta poate include implicarea unui asistent de învățământ, formarea suplimentară a personalului școlar, materiale didactice speciale sau tehnologie asistivă.

-Metode de evaluare și monitorizare: Stabilirea modalităților de evaluare a progresului elevului și a eficacității planului de intervenție. Aceasta poate implica evaluări periodice, observații, evaluarea feedback-ului și ajustarea strategiilor în funcție de rezultatele obținute.

-Colaborare și comunicare: Stabilirea modului în care se va realiza colaborarea între părinți, echipa școlară și alți specialiști implicați. Comunicarea constantă și deschisă este esențială pentru a asigura implementarea eficientă și ajustarea planului în funcție de nevoile și progresele elevului.

Planul de intervenție personalizat este un instrument flexibil, adaptat individual, care poate fi revizuit și ajustat pe măsură ce nevoile și progresul elevului.

Pentru a optimiza performanțele școlare ale elevilor cu CES la disciplinele tehnice utilizând Planul de Intervenție Personalizat (PIP), am efectuat o evaluare cuprinzătoare a nevoilor și aptitudinilor elevului cu CES în domeniul tehnic. Am identificat punctele forte și dificultățile specifice și am stabilit obiective realiste și măsurabile. Mi-am adaptat metodele de predare și materialele didactice, utilizând abordări vizuale, integrate cu tehnologia, pentru a facilita înțelegerea conceptelor tehnice.

În legătură cu evaluarea, am inclus acordarea de timp suplimentar, furnizarea de ajutoare sau instrumente adaptate (cum ar fi calculatorul).

Am comunicat în mod regulat pentru a împărtăși informații, progrese și preocupări, și pentru a dezvolta o abordare coordonată și consistentă.

Am inclus activități practice relevante pentru disciplinele tehnice. Am implicat elevul în experimente, proiecte practice și aplicații reale pentru a consolida înțelegerea și abilitățile tehnice.

Prezint mai jos un model de plan de intervenție personalizat la modulul M3Asamblări mecanice.

EXEMPLU DE

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

AN ŞCOLAR .....

1. **Numele şi prenumele elevului :**
2. **Data naşterii:**
3. **Clasa:**
4. **Program de intervenţie în domeniul curricular**
5. **Modulul: <u>M3 Asamblări mecanice</u>**

Principalele categorii de cerințe abordate în acest PIP	**Puncte forte care pot fi folosite**
(*se precizează deficiențele / afectările din certificatul de orientare școlară și profesională eliberat de CJRAE/CMBRAE și nr. de înregistrare în unitatea școlară a planului de servicii individualizat):* ● ***Certificat de orientare școlară și profesională nr.:.....;***	• atitudine pozitivă faţă de comunicare; • aptitudini și rezultate ale învățării recunoscute și valorizate în plan școlar; • gândire autonomă, reflexivă şi critică; • cunoştinţele asimilate anterior

Tulburări mixte de învățare, retard în achiziția limbajului, sindrom hiperkinetic,-Raport de evaluare CJRAE nr.	

Obiective şi rezultate anticipate	**Strategii de sprijin**	**Cine va asigura sprijinul**	**Rezultat**
Obiective pe termen mediu: **1.** Să recunoască corect şi adecvat sculele, dispozitivele şi verificatoarele necesare executării operaţiilor pregătitoare aplicate pieselor în vederea asamblării;	• conversaţia • exerciţiul • analiza stilistică • argumentarea • testul de evaluare • fișe de documentare • fişe de lucru • lectura expresivă și selectivă • lucrul cu manualul/dicţionarul • mijloace audio/video • computer, internet	**Prof. .....**	**Utilizează relativ corect şi adecvat sculele, dispozitivele şi verificatoarele necesare executării operaţiilor pregătitoare aplicate pieselor în vederea asamblării;** **Realizarea schemei de asamblare a unui produs simplu;**
Obiective pe termen scurt 1.1.Extragerea ideilor esenţiale dintr-un text, pe baza unor întrebări de sprijin 1.2. Deducerea din context a înţelesului unor elemente necunoscute dintr-o fișă de documentare 1.4.Selectarea unor informaţii relevante din documentația tehnologică, pentru a îndeplini o sarcină de lucru			**Extrage idei esenţiale dintr-un text, pe baza unor întrebări de sprijin.** **Deduce din context sensul unor elemente necunoscute dintr-o fișă de documentare.** **Selectează informaţii relevante din documentația tehnologică, pentru a**

2 Comunicarea interactivă într-un schimb de informaţii simplu şi direct 3.4. Notarea informaţiilor pertinente dintr-o comunicare pe subiecte cunoscute, rostită clar şi rar, pe care o poate întrerupe pentru a cere reformulări sau repetări			**îndeplini o sarcină de lucru .** **Elaborează- oral sau în scris - descrieri simple, cu referire la operațiile de lăcătușărie, pe bază de suport vizual sau plan de idei.** **Este capabil să comunice interactiv într-un schimb de informaţii simplu şi direct.** **Identifică informaţii pertinente dintr-o comunicare pe subiecte cunoscute, rostită clar şi rar, pe care o poate întrerupe pentru a cere reformulări sau repetări**

Bibliografie

• Gheorghiu, F. (2005), Modalități de intervenție personalizată în cadrul învățământului integrat, Presa Universitară Clujeană.

• Gherguț, A. (2001), Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale, Editura Polirom, Iași.

• Vrăjmaș, E. și alții (2005), ghid pentru cadre didactice de sprijin, Editura Vanemonde, 2005.

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

PROF. MARINESCU MIIHAELA DANA,
LICEUL TEHNOLOGIC „DIMITRIE FILIȘANU„ FILIAȘI

NUME ŞI PRENUME ELEV: E.L.M.

CLASA: a IX-a

1. INFORMATII DESPRE URMATOARELE DOMENII DE ACTIVITATE ALE ELEVULUI :

Cognitiv

- limbaj şi comunicare : vocabular sărac, posibilităţi de exprimare reduse, vorbire rară, ezitantă, încetinită;

Emoţional / comportamental

- elevul are o atitudine retrasă, se supune destul de repede unor reguli şcolare de grup, dezvoltând relaţii interpersonale, însă în privinţa achiziţiilor cognitive, progresele au fost minime. Comunică foarte putin cu colegii şi cu prietenii.

Fizic/senzorial

- elevul prezintă o coordonare şi o stabilitate a gesturilor şi mişcărilor sale corespunzătoare unei activităţi de învăţare eficientă, dar întâmpină dificultăţi în organizarea conduitelor şi structurilor perceptiv-motrice de spaţiu, lucru ce duce la slaba însuşire a citit-scrisului. Schema corporală este structurată parţial corect iar lateralitatea fixată.

2. INFORMATII GENERALE

Familia manifestă o atitudine pozitivă faţă de activitatea şcolară, cere informaţii despre evoluţia copilului şi este receptiva la sugestiile date de factorii educativi din şcoală.

DIAGNOSTIC:

Elevul a mai beneficiat de un program de intervenţie personalizat anterior,

3. INFORMATII EDUCATIONALE :

Evaluare iniţială : observaţia spontană şi dirijată, convorbirea individuală şi de grup, test scris, fişa psihopedagogică

PUNCTE TARI:

- Cunoaşte majoritatea literelor
- citeşte în ritm propriu (lent)
- realizează o parte din sarcinile din manual

DIFICULTATI CU CARE SE CONFRUNTA ELEVUL :

- nu reuşeşte să scrie după dictare
- omite anumite litere
- confundă litere şi grupurile de litere

DOMENIUL DE INTERVENTIE : cognitiv – Desen tehnic

OBIECTIVE PE TERMEN LUNG :

- dezvoltarea capacităţii de receptare a mesajului oral
- dezvoltarea capacităţii de receptare a mesajului scris (citirea)
- dezvoltarea capacităţii de exprimare scrisă
- dezvoltarea capacităţii de desenare la scara
- elevul va coopera cu colegii in realizarea unor sarcini, portofolii, proiecte.

OBIECTIVE PE TERMEN SCURT :

- să manifeste cooperare în diferite situaţii de comunicare
- să citească propoziţii scurte;
- să citească un text scurt la prima vedere;
- sa reușească sa deseneze diferite ansambluri si subansambluri din mecanică;
- dezvoltarea spiritului de autonomie si independenta.

METODE, PROCEDEE, STRATEGII

- exerciţiul, conversaţia, explicaţia, prezentarea sarcinilor într-un ritm mai lent, cu reprezentare clară, articulată.

EVALUARE :

- fişe de lucru individuale ;
- probe orale ;
- teste cu itemi pentru fiecare obiectiv în parte;

RESURSE umane : parintii, medicul, profesor

PROGRAM DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

PROF. OPREA MARIA

COLEGIUL NAȚIONAL PEDAGOGIC „REGINA MARIA”, DEVA

I. INFORMAŢII DE BAZĂ:

Numele şi prenumele elevului: S… D…
Data naşterii:23.05.2006
Unitatea de învăţământ: Colegiul Național Pedagogic „Regina Maria”
Domiciliul: Deva, ….
Tata:…….Vârsta: .... ani Profesia:....
Mama:……..**Vârsta: ... Profesia: ....**
Alte date despre familie: Unicul copil din familie.
Data de elaborare a programului: 18.20.2022
Durata de desfăşurarea a programului:2022-2023

II. STAREA ACTUALĂ A ELEVULUI

Comportament cognitiv:
Autonomie personală şi socială:
- aria de autoservire:
- aria de socializare: redusă

Psihomotricitate:

III. EVALUARE INIŢIALĂ

Instrumente folosite în evaluare: fişa psihopedagogică, observaţia spontană şi dirijată, convorbirea individuală şi de grup,teste etc.
Capacităţi: citește cu dificultate, înțelege mesajul textul cu dificultate, înțelege cu o anumită lentoare sensul celor enunțate
Competenţe: scrie, citește
Abilităţi :
Lacune :
Nevoi: sprijin în explicarea sensului unor cuvinte
-sprijin în identificarea părților de propoziție
-sprijin în redactarea unor informații esențiale
-sprijin în redactarea și elaborarea unor secvențe de text specifice
Intervenţii antecedente: intervenții în clasa a VI-a și a V-a.

IV. DERULAREA PROGRAMULUI DE INTERVENŢIE

Domeniul de intervenţie: Limba și literatura română
Scopul programului de intervenţie: ameliorarea capacităților de înțelegere a textului,
- Înțelegerea mesajului textului literar/nonliterar
- Îmbunătățirea capacității de redactare a unui enunț/fragment de text
- Dezvoltarea capacității de exprimare scrisă/orală
- Dezvoltarea capacității de exprimare a propriei opinii

Obiective pe termen scurt:
- Să înțeleagă mesajul clar și logic al celor exprimate
- Să exprime coerent, cursiv, succint opinia în legătură cu anumite teme

O-biec-tive	Conţinuturi	Metode şi mijloace de realizare	Perioada de intervenţie	Criterii minimale de apreciere a progreselor	Metode şi instrumente de evaluare
	-Părți de vorbire: substantive, adjective, verbe -Textul narativ -Elemente de vocabular (Sinonime, antonime) **-Elementele textului narativ:** acțiunea, personajele, reperele spațio-temporale **-Elementele textului descriptiv** - Descrierea ca mod de expunere -Personajele în textul literar, tipuri de personaje (pozitive, negative, principale, secundare, episodice) -Portretul moral: elementele componente Portretul fizic: elementele componente Descrierea unui cadru natural Expresii literare în textul descriptiv, rolul lor. - -Textul liric particularități: Titlul poeziei, autorul Tema într-un text	-Proiecte -fișe de lucru Diagrame -Grafice -Hărți mentale -Proiecte -fișe de lucru -Hărți mentale -Diagrame -Hărți mentale Fragmente de poezii -Proiecte -fișe de lucru -Diagrame	S I **5-9.09** S II- **12-16.09** S III **19-23.09** S IV **26-30.09** S V **3-7.10** S VI **10.10-14.10** S VII **17.10-21.10** S VIII 31.10- 4.11 S IX 7.11-11.11 S X **14.11-18.11** S XI **21.11-25.11** S XII **28, 29.11- 2.12 30.11-** S XIII **5.12-9.12** S XIV **12.12-16.12** S XV **19.12-22.12** S XVI 9-13.01 S XVII **16-**	-recunoașterea părților de vorbire care denumesc părți ale corpului, acțiuni, stări sufletești -identificarea verbelor, care redau acțiunea într-un text narativ -identificarea momentelor acțiunii într-un text narativ -identificarea substantivelor, care prezintă numele personajelor -identificarea reperelor spațio-temporale -recunoașterea personajului/tipurilor de personaje într-un text literar în proză (pozitive, negative, principale, secundare, episodice) -recunoașterea elementelor specifice textului liric (strofă, vers, rimă) -identificarea autorului, a	-Proiecte -fișe de lucru -fișe de evaluare -portofoliu -Proiecte -fișe de lucru -fișe de evaluare -portofoliu -fișe de evaluare -portofoliu -Proiecte -fișe de lucru

	liric Elementele componente ale textului liric: strofă, vers, rimă Strofa, tupuri de strofă (catren) Rima, tipuri de rimă (îmbrățișată, încrucișată, împerecheată, monorimă) -Numărul substantivelor, genul -Adjectivul -Tiparul textual dialogat -Dialogul -mod de expunere specific textului dramatic -elementele componente ale unui dialog (linia de dialog, personajele, semnele de punctuație specifice)	-Grafice -Hărți mentale -Proiecte -fișe de lucru -Diagrame -Grafice -Hărți mentale -Proiecte	**20.01** S XVIII **23-26.01** S XIX **30,31 01-3.02** **S XX 6-10.02** **S XXI 20-24.02** **S XXII 27, 28.02- 3.03** **S XXIII 6-10.03** **S XXIV 13-17.03** S XXV 20-24.03 S XXVI 27-31.03 S XXXII S XXXIII 29, 30, 31.05- 2.06 1 S XXXIV 6-9.05 S XXXV 12-16.06	titlului - identificarea temei -identificarea verbelor de persoana I, numărul singular -eul poetic/liric -recunoașterea verbelor de persoana I, numărul singular, ca mărci ale eului liric -recunoașterea pronumelor (a câtorva tipuri) -recunoașterea adjectivuluiîn textele literare -justificarea răspunsului -recunoașterea elementelor specifice genului dramatic -identificarea elementelor unui dialog -recunoașterea replicilor aparținând unor personaje -identificarea semnelor de punctuație în textul dialogat -sesizarea logicii enunțurilor -recunoașterea autorului unui text dramatic	-fișe de evaluare -fișe de evaluare -portofoliu -fișe de evaluare

V. EVALUARE FINALĂ CRITERIALĂ

Criterii de evaluare minimale:

- înțelegerea logicii unui text scris/oral;
- înțelegerea mesajului unui text scris/oral;
-recunoașterea părților de vorbire;
-relaționarea dintre întrebarea logică și partea de vorbire;
-prezentarea sinonimelor contextuale adecvate;
-recunoașterea tipului de tipar textual- narativ/descriptiv;
-identificarea personajelor;

Criterii de evaluare maximale:

-prezentarea ideilor principale dintr-un fragment de text;
-identificarea părților de vorbire specifice într-o propoziție;
-recunoașterea trăsăturilor de caracter;
-recunoașterea elementelor de portret fizic;
-exprimarea ideilor într-un text coerent;
-identificarea trăsăturilor unui text narativ;
- identificarea trăsăturilor unui text descriptiv;
-identificarea părților de vorbire specifice tiparelor textuale;
-identificarea elementelor componente ale textului liric: strofă, vers, rimă
-recunoașterea tipurilor de strofa
-recunoașterea tipurilor rimă
Instrumente de evaluare: tipare textuale diverse elaborate cu ajutorul hărților mentale, fișe de evaluare individualizate,

VI. CONCLUZII ŞI RECOMANDĂRI:

Eleva recunoaște anumite informații din text, extrage, cu dificultate, informațiile necesare, conținuturile cerute.
Se recomandă exersarea, în continuare, a activităților specifice împreună cu facilitatorul.

Prof.Oprea Maria

Semnatura.

PROGRAM DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

MOCANU ANCA-IRINA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „GEORGE TUTOVEANU” BÂRLAD

NUMELE ȘI PRENUMELE ELEVULUI(EI):
DATA NAȘTERII:
CLASA: a II-a
ANUL ȘCOLAR:
DIAGNOSTICUL: ADHD; TULBURARE ÎN ACHIZIȚIA LIMBAJULUI
ECHIPA DE INTERVENȚIE:

- ❖ SCOPUL (COMPORTAMENTUL ȚINTĂ/REZULTATUL AȘTEPTAT)

- reducerea dificultăţilor de învăţare prin exersarea şi dezvoltarea capacităţilor instrumentale citit – scris – calcul matematic

- ❖ DURATA PROGRAMULUI:
- ❖ DATA ELABORĂRII PIP:
- ❖ DATA REVIZUIRII PIP:
- ❖ DOMENIUL/DOMENII DE INTERVENȚIE: *COMUNICARE ÎN LIMBA ROMÂNĂ ȘI MATEMATICĂ ȘI EXPLORAREA MEDIULUI
- ❖ OBIECTIVE

PE TERMEN MEDIU:

- efectuarea unei game variate de exerciţii prin intermediul unor acţiuni simple, accesibile şi în ritm propriu atât la clasă cât şi individual în cadrul orelor de terapie pentru îmbogăţirea limbajului, dezvoltarea înţelegerii şi atitudinilor pozitive de relaţionare în grup.

- dezvoltarea potenţialului cognitiv al copilului în vederea integrării lui în grupul de copii şi în activităţile specifice activităţii de tip şcolar

-dezvoltarea abilităţilor de comunicare

-socializare, relaţionare

PE TERMEN SCURT:

Pentru disciplina **COMUNICARE ÎN LIMBA ROMÂNĂ**:

1. Să recepteze mesaje orale în contexte de comunicare cunoscute
2. Să exprime mesaje orale în diverse situații de comunicare
3. Să recepteze o varietate de mesaje scrise, în contexte de comunicare cunoscute
4. Să redacteze mesaje în diverse situații de comunicare

Pentru disciplina **MATEMATICĂ ȘI EXPLORAREA MEDIULUI:**

1. Să utilizeze numere în calcule elementare
2. Să evidențieze caracteristicile geometrice ale unor obiecte localizate în spațiul înconjurător
3. Să identifice fenomene/ relații/ regularități/ structuri din mediul apropiat
4. Să genereze explicații simple prin folosirea unor elemente de logică
5. Să rezolve probleme pornind de la sortarea și reprezentarea unor date
6. Să utilizeze etaloane convenționale pentru măsurări și estimări

CONȚINUTUL ACTIVITĂȚILOR: COMUNICARE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

1. <u>Formarea capacităţii de comunicare orală (ascultare, vorbire, interacţiune)</u>

Acte de vorbire: a saluta persoane cunoscute, a se prezenta, a identifica un obiect, o persoană, a formula o rugăminte
Cuvântul. Propoziţia/ Enunţul: Utilizarea cuvintelor noi în enunţuri adecvate
Dialogul: Formularea de întrebări şi răspunsuri despre: jocuri şi jucării, membrii familiei, prieteni, animale, reguli de igienă alimentară şi personală
Forme ale discursului oral: Povestirea după imagini

2. Formarea capacităţii de citire/lectură

Literele mari de tipar
Propoziţia/ enunţul (fără teoretizări): Formularea de propoziţii cu suport intuitiv

3. Formarea capacităţii de scriere/redactare

Elemente grafice care intră în componenţa literelor de mână: linii, puncte, bastonaşe, zale, bucle, semiovale, ovale, noduleţe
Desenarea literelor de tipar
Simboluri neconvenţionale folosite în exprimarea scrisă
Scrierea funcţională folosind desene, simboluri

4. Elemente de construcţie a comunicării

Vocabular :
Cuvântul
Cuvinte cu sens asemănător
Cuvinte cu sens opus
Fonetică
Sunete specifice limbii române
Despărţirea cuvintelor în silabe
Cuvinte alcătuite din una, două sau trei silabe, care nu conţin diftongi, triftongi sau consoane redate în scris prin grupurile de litere ce, ci, ge, gi, che, chi, ghe, ghi

Obiectiv operațional	Strategii de terapie și recuperare	Intervalul de timp	Evaluarea și aprecierea evoluției	
			Indicatori	Instrumente
- Să identifice semnificația unui mesaj scurt, pe teme familiare, rostit clar și rar - Să identifice informații variate dintr-un text audiat - Să identifice sunete, silabe, cuvinte în enunțuri rostite cu claritate - Să pronunțe clar sunete și cuvinte în enunțuri simple - Să transmită informații printr-o suită de enunțuri înlănțuite logic - Să recunoască cuvinte uzuale din universul apropiat, scrise cu litere de tipar - Să identifice semnificaţia unei/ unor imagini care prezintă	-valorificarea maximă a jocurilor -procedee de lucru simple cu grad mic de dificultate -stimularea corespunzătoare a senzaţiilor şi percepţiilor -valorificarea tuturor ariilor de stimulare şi a tuturor spaţiilor din şcoală cu care copilul vine în contact (care influenţează în mod pozitiv dezvoltarea fizică, intelectuală, afectivă, senzorială şi socială a copilului) -adaptarea în mod	An școlar	**Criterii minimale de evaluare**:îmbogăţirea şi activizarea vocabularului, stabilirea locului sunetului în cuvânt şi a cuvântului în propoziţie, folosirea cuvintelor care exprimă însuşirile sau raporturile dintre obiecte şi fenomene, recunoaşterea literelor de tipar , citirea/scrierea lor conştientă, citirea și scrierea literelor de mână, formarea de silabe, cuvinte, propoziţii scurte. **Criterii maximale de evaluare**: dezvoltarea capacităţii de a povesti în succesiune logică ceea ce a auzit şi a văzut, cu ajutorul întrebărilor, folosirea corectă a cuvintelor cu caracter abstract sau generalizator,	fişe de lucru individual teste de evaluare de cunoștințe

întâmplări, fenomene, evenimente familiare - Să traseze elementele grafice şi contururile literelor, folosind resurse variate - Să redacteze mesaje simple, în contexte uzuale de comunicare	flexibil la stilul de învăţare al copilului -promovarea învăţării colaborative, în grupuri mici pentru dezvoltarea abilităţilor sociale şi de comunicare		îmbinarea literelor în silabe şi a silabelor în cuvinte (2 litere/silabă, 2 silabe/cuvânt), redarea mesajului textului citit, scrierea şi citirea textelor scurte.	

CONȚINUTUL ACTIVITĂȚILOR: MATEMATICĂ ȘI EXPLORAREA MEDIULUI

1. **<u>Numere</u>**

Numerele naturale 0-31:

recunoaştere, formare, citire, scriere (cu cifre), comparare, ordonare:
- de la 0 la 10
- de la 10 la 20
- de la 20 la 31

Adunarea şi scăderea în concentrul 0 – 31

Probleme simple de adunare sau scădere 0-10, cu suport intuitiv

2. **<u>Figuri şi corpuri geometrice</u>**

Orientare spaţialăşi localizări în spaţiu

Repere/direcţii în spaţiu : în, pe, deasupra, dedesubt, lângă, în faţa, în spatele, sus, jos, stânga, dreapta, orizontal, vertical, oblic

Figuri plane/ 2D

Pătrat, dreptunghi, triunghi, cerc: denumire; conturare

3. **<u>Măsurări</u>**

Lungime

Unităţi nonstandard

Timp

Ziua, săptămâna: denumire, ordonare

Anotimpurile: denumire, ordonare

Bani

Leul (bancnotele de 1 leu, 5 lei, 10 lei)

4. **<u>Ştiinţele vieţii</u>**

Corpul omenesc

Părţi componente şi rolul lor

Simţurile

Igiena corpului

Obiectiv operațional	**Strategii de terapie și recuperare**	**Intervalul de timp**	**Evaluarea și aprecierea evoluției**	
			Indicatori	**Instrumente**
- Să recunoască și să scrie numerele în concentrul 0-31 - Să compare numere în concentrul 0-31 - Să ordoneze numere în concentrul 0-31, folosind poziţionarea pe axa numerelor	-procedee de lucru simple cu grad mic de dificultate -valorificarea maximă a jocurilor -stimularea corespunzătoare a senzaţiilor şi percepţiilor		**Criterii de evaluare minimale:** exerciţiul numărării crescător în pas dat, corelarea conştientă a mulţimii de obiecte cu numărul	Fişe de lucru Teste de evaluare de cunoștințe

-Să efectueze de adunări şi scăderi în concentrul 0-10 - Să se orienteze şi să se mişte în spaţiu în raport cu repere/direcţii date folosind sintagme de tipul: în, pe, deasupra, dedesubt, lângă, în faţă, în spate, stânga, dreapta, orizontal, vertical, oblic , interior, exterior - Să recunoască figuri şi corpuri geometrice în mediul apropiat şi în reprezentări plane accesibile (incluzând desene, reproduceri de artă, reprezentări schematice) -Să descrie fenomene/procese/ structuri repetitive simple din mediul apropiat, în scopul identificării unor regularităţi - Să formuleze rezultatele unor observaţii, folosind câţiva termeni ştiinţifici, reprezentări prin desene şi operatorii logici „şi”, „sau”, „nu” - Să identifice şi să formulze consecinţe ale unor acţiuni, fenomene, procese simple -Să sorteze și să clasifice date din mediul apropiat pe baza a mai multor criterii -Să rezolve probleme în care intervin operaţii de adunare sau scădere în concentrul 0-10, cu ajutorul obiectelor - Să utilizeze măsuri neconvenţionale pentru determinarea şi compararea capacităţilor și a lungimilor - Să utilizeze unităţi de măsură pentru determinarea/ estimarea duratelor unor activităţi cotidiene -Să realizeze schimburi echivalente valoric folosind reprezentări convenţionale standard şi nonstandard în probleme-joc simple de tip venituri-cheltuieli, cu numere din concentrul 0-31	-valorificarea tuturor ariilor de stimulare şi a tuturor spaţiilor din şcoală cu care copilul vine în contact (care influenţează în mod pozitiv dezvoltarea fizică, intelectuală, afectivă, senzorială şi socială a copilului) -adaptarea în mod flexibil la stilul de învăţare al copilului -promovarea învăţării colaborative, în grupuri mici pentru dezvoltarea abilităţilor sociale şi de comunicare	An școlar	natural, ataşarea corectă a numărului/ cifrei la mulţime, scrierea corectă şi conştientă a cifrelor 0-10, descompunerea obiectuală a numerelor 0-10. **Criterii maximale de evaluare:** construirea de mulţimi de obiecte cu număr de elemente date, exersarea numărării crescător/ descrescător în pas dat, efectuarea operațiilor de ordonare, comparare cu numerele din concentrul 0-31, efectuarea operațiilor de adunare și scădere cu numerele din concentrul 0-31	

Întocmit,

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT
PENTRU COPIII CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE

PROF. NEACȘU MARIANA CAMELIA

LICEUL TEHNOLOGIC „PETRE S. AURELIAN”, SLATINA, JUD. OLT

A. INFORMAȚII GENERALE:

Clasa: a X-a, școală profesională

Valabilitatea certificatului de orientare școlară și profesională: până la terminarea ciclului liceal

Data realizării PIP: 20.09.2022

Perioada de implementare PIP (an școlar): septembrie 2022– iunie 2023

Disciplina: LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Cadrul didactic care implementează PIP-ul: NEACȘU MARIANA CAMELIA

Diagnostic: 1. TULBURARE DE CONDUITĂ HIPERKINETICĂ

2. ÎNTÂRZIERE MINTALĂ UȘOARĂ QI = 60

3. DIFICULTĂȚI ȘCOLARE

EVALUARE INIȚIALĂ:

Instrumente folosite în evaluare:

- fişe de lucru individuale;
- teste criteriale pentru fiecare obiectiv;

Obiective pe termen lung

- Dezvoltarea abilităţilor de citit-scris prin utilizarea unor cuvinte uzuale, a textelor citite, de descriere a unor fenomene naturale obișnuite;
- Dezvoltarea abilităţilor de relaţionare şi a comportamentelor emoţionale.

PLANIFICAREA INTERVENȚIE:Nr. ctr.	Obiective specifice	Conținuturi	Perioada de intervenţie	Perioada de intervenţie
1.	1.1. Identificarea	Ion Creangă: *Povestea lui*	septembrie-	

	particularităţilor şi a funcţiilor stilistice ale limbii în receptarea diferitelor tipuri de texte 1.2. Receptarea adecvată a sensului / sensurilor unui mesaj transmis prin diferite tipuri de texte orale sau scrise	*Harap-Alb* Basmul – Lectură înțelegere (înţelegerea globală a textului, analiza unor elemente ce pot conduce la înţelegerea textului, anticipări); chei de lectură (titlu, incipit, simbol central etc.) - Lectură critică (elevul evaluează ceea ce au citit), lectură creativă (elevul extrapolează, formulează interpretări personale, prin raportări la propria sensibilitate, experienţă de viaţă şi de lectură)	octombrie 2022	
2.	1.3. Folosirea adecvată a strategiilor şi a regulilor de exprimare orală în monolog şi în dialog	• Limbă şi comunicare Influența elementelor nonverbale și paraverbale asupra înțelegerii mesajului oral	Noiembrie 2022	
3.	1.1. Identificarea particularităţilor şi a funcţiilor stilistice ale limbii în receptarea 1.4. Redactarea unor compoziţii	Ioan Slavici: Moara cu noroc Nuvela psihologică - Lectură-înţelegere (înţelegerea globală a textului, analiza unor elemente ce pot conduce	Noiembrie 2022 – Ianuarie 2023	

	despre textele studiate şi alcătuirea unor texte funcţionale sau a unor proiecte	la înţelegerea textului, anticipări); chei de lectură (titlu, incipit, simbol central etc.) - Lectură critică (elevul evaluează ceea ce au citit), lectură creativă (elevul extrapolează, formulează interpretări personale, prin raportări la propria sensibilitate, experienţă de viaţă şi de lectură);		
4.	1.1. Identificarea particularităţilor şi a funcţiilor stilistice ale limbii în receptarea diferitelor tipuri de texte 1.3. Folosirea adecvată a strategiilor şi a regulilor de exprimare orală în monolog şi în dialog	Liviu Rebreanu: *Ion* romanul obiectiv - Lectură-înţelegere (înţelegerea globală a textului, analiza unor elemente ce pot conduce la înţelegerea textului, anticipări); chei de lectură (titlu, incipit, simbol central etc.) - Lectură critică (elevul evaluează ceea ce au citit), lectură creativă (elevul extrapolează, formulează interpretări personale, prin raportări la propria sensibilitate, experienţă de viaţă şi de lectură)	Februarie - aprilie 2023	
5.	1.1. Identificarea	Mihail Sadoveanu:	Mai –Iunie	

	particularităţilor şi a funcţiilor stilistice ale limbii în receptarea diferitelor tipuri de texte 1.3. Folosirea adecvată a strategiilor şi a regulilor de exprimare orală în monolog şi în dialog	*Baltagul* romanul realist - Lectură-înţelegere (înţelegerea globală a textului, analiza unor elemente ce pot conduce la înţelegerea textului, anticipări); chei de lectură (titlu, incipit, simbol central etc.) - Lectură critică (elevul evaluează ceea ce au citit), lectură creativă (elevul extrapolează, formulează interpretări personale, prin raportări la propria sensibilitate, experienţă de viaţă şi de lectură)	2023	

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

PROF. NICOLAE ANAMARIA SABINA,

G.P.P. „DUMBRAVA MINUNATĂ" BISTRIȚA

I. DATE GENERALE

Numele și prenumele: B. D.

Domiciliul: Bistrița

Instituția: G.P.P."Dumbrava Minunată" Bistrița

Grupa: mare A „Ștrumfii"

Echipa de intervenție:

- Prof. înv. preșcolarNicolae Anamaria Sabina
- Profesor consilier
- Mama.

Se referă la un caz monoparental copilul are 6 ani, fiind în grija mamei simțind din plin lipsa paterna ceea ce a dus la in timp la tulburări accentuate din spectrul ADHD: labilitate emoțională, lipsă de concentrare a atenției, dezinteres față de activitatea școlară, lipsă de receptivitate la observații, deranjează permanent activitățiilor, nu manifestă răbdare și face alte activități decât ceea ce i se cere.

I. OBIECTIVELE PROIECTULUI :

o Să integreze copilul în colectivul grupei;

o Să diminueze deficiențele de comunicare și socializare;

o Să creeze un cadru pedagogic şi afectiv optim pentru preșcolar;

II. OBIECTIVE PENTRU PREȘCOLAR:

o Să interacționeze cu adulții și cu colegii;

o Să minimalizeze impactul tulburărilor din spectrul ADHD;

o Să comunice oral cu cei din jur; o, în ritm propriu;

o Să participe la activitățile scolare si extraşcolare;

o Să contribuie la realizarea portofoliului personal;

o Să realizeze comunicarea prin jocuri de rol, inclusiv prin nonverbal; o sa raspunda sarcinilor si regulilor de grup fără agresivitate si atitudini refractare

IV. ACTIVITĂŢILE PROIECTULUI:

1. Includerea preșcolarului în colectiv (încurajarea colegilor în manifestarea unei atitudini pozitive, prietenoase şi de întrajutorare față de elevul cu tulburări din spectrul ADHD).

2. Comunicarea:

- educatoare-copil(prin activitatea de predare-învăţare-evaluare-ameliorare);
- copil-copil: prin jocuri de rol, ajutor şi sprijin în echipă, discuţii în timpul liber, jocuri;
- copil-familie: prin informarea familiei de către copil referitor la activităţile educative desfăşurate, prin discuţii libere despre comportamentul la gradinita;
- educatoare-familie: prin şedinţe cu părinţii, ore de consiliere parentală, informare asupra dificultăţilor întâmpinate de copil la grădinita;
- Familie-şcoală-comunitate: prin colaborarea cu medicul de familie, cu părinți din clasă, dispuși să coopereze cu mama copilului

3. Organizarea clasei:

- ✓ Așezarea preșcolarului cu tulburări ADHD cât mai aproape de educatoare;
- ✓ Amplasarea lângă un copil cu comportament normal, liniștit și conștiincios;
- ✓ Organizarea activităților pe echipe;

4. Activități educative:

- ❖ Activizarea participării la activitati a copilului cu tulburări ADHD ;
- ❖ Aplicarea unor teste mai simple, cu o durată de rezolvare mai mare;
- ❖ Fişe de lucru diferenţiate;
- ❖ Activităţi de recuperare şi dezvoltare a cunoştinţelor după program:
- ❖ Activităţi extracurriculare, implicarea în serbări, concursuri și activități preferate;

5. Sprijin individual:

- Învăţarea copil-copil stimulează prescolarul cu tulburări de atenție și concentrare prin ajutorul acordat de colegi în rezolvarea unor sarcini de lucru;
- Organizarea muncii printr-un program atractiv, pentru acasă;
- Activitate individuală de lucru și jocuri diverse, acasă şi la şcoală,
- Activitate sportivă organizată.

Bibliografie: Anca M. (2007) Metode și tehnici de evaluare a copiilor cu CES. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană

PLAN DE RECUPERARE CURRICULARĂ

PROFESOR NELCA MIRELA VENERA
ŞCOALA GIMNAZIALĂ "AVRAM IANCU" BISTRIŢA

1. Bianca

BIANCA, născută la 09.10.2010 în localitatea Bistriţa este elevă în clasa a VII-a la Şcoala Gimnazială "Avram Iancu" Bistriţa. Eleva a venit în şcoala noastră prin transfer. Am remarcat imediat un copil ambițios dar care considera că primește altceva decât ceea ce își dorește. Încerc să descopăr care îi sunt așteptările. După câteva săptămâni îmi dau seama că Bianca lasă impresia unui disconfort permanent, uşor iritabilă. Este interesată de disciplină, este atentă la ore. Şi totuşi…

2. Cine este Bianca?

Bianca este posesoarea Certificatului de orientare şcolară şi profesională pentru copiii cu cerinţe educaţionale speciale nr. 08/03.02.2021, diagnosticată cu tetrapareză spastică, dificultăţi de învăţare şi concentrare, tulburări emoţionale. Gradul de handicap este GRAV. Este orientată spre învăţământul de masă cu profesor itinerant şi de sprijin. Bianca are o situaţie şcolară bună ţinând cont de diagnosticul pe care îl are. Se deplasează cu mare greutate, scrie încet şi destul de greu descifrabil.

3. Ce cunoştinţe de informatica/tic are Bianca?

Comparativ cu ceilalţi elevi , colegii de clasa ai Biancăi, la testul iniţial a obţinut cu două puncte mai puţin decât media clasei. Mi-am dat seama că rezultatul nu este relevant deoarece Bianca are o anumită lentoare în tot ce face: mişcare, vorbire.

La aplicaţiile practice Bianca se descurcă foarte greu. Tastează cu mare greutate, încet. Cere ajutor şi explicaţii suplimentare mereu. Familia o susţine foarte mult, o încurajează. Bianca nu a lipsit nici o oră de la informatică ţinând cont de faptul că laboratorul se află la etajul 2 iar sala de clasă a Biancăi la etajul 1. Întotdeauna vine un membru al familiei (mama, mătuşa sau bunica) pentru a o ajuta să ajungă la laborator fără probleme.

4. Ce ne propunem să realizăm?

☺ Îmi doresc ca Bianca să reuşească să tasteze mai repede.

☺ Vreau ca Bianca să recupereze noţiunile legate de tehnoredactarea computerizată şi realizarea unor documente complexe

☺ Cred cu tărie că pentru Bianca cel mai important lucru este să nu se simtă “altfel” decât ceilalţi

5. Cum ne propunem să realizam?

Intenţia mea de a lucra diferenţiat cu Bianca s-a dovedit un eşec. Mi-a spus clar “Vreau să fac şi eu ce fac ceilalţi”. Este foarte ambiţioasă. Doreşte să ştie şi să facă tot ce fac ceilalţi. Nu acceptă să fie tratată diferenţiat. Programul ei este unul destul de aglomerat. După ore de câteva ori pe săptămână are programare la fizioterapie. Fişele de lucru pregătite le termină de cele mai multe ori acasă.

Propun clasei realizarea unui proiect respectând toţi paşii:

Alegerea temei de proiect, echipa de proiect, scop, obiective, documentarea, realizarea, prezentarea proiectului (prezentarea rezultatelor şi a contribuţiei personale), evaluarea, etc. Tema propusă de către echipa din care face parte Bianca: „Plante medicinale”

Cu mare plăcere şi bucurie Bianca acceptă echipa de proiect propusă şi rolul ei în cadrul proiectului. Urmărim împreună rezultatele intermediare.

6. Ce am reuşit să realizăm?

Bianca nu îmi mai cere atât de des ajutorul în timpul orei. Bianca reuşeşte să termine fişele de lucru cu nivel mediu de dificultate în timpul orei fără a mai fi nevoie să lucreze acasă. În cadrul proiectului are o misiune independentă asemeni celorlalţi membri ai echipei.

La prezentarea/evaluarea proiectului Bianca îşi prezintă frumos contribuţia personală. Bianca este entuziasmată de prestaţia ei în cadrul proiectului. Şi-a tehnoredactat singură documentul. Îşi prezintă contribuţia personală cu mare bucurie. Citeşte frumos.

Cred că cele mai importante progrese realizate sunt pe latură emoţională, ceea ce este deloc neglijabil. Bianca a mai pus o cărămidă la fundaţia “stimei de sine”, a încrederii în propriile forţe şi cred că de asta avea Bianca mare nevoie.

7. Concluzii

Nu există şabloane în rezolvarea problemelor elevilor cu CES. Diagnosticul medical/psihologic ne ajută în vederea realizării unui plan de recuperare, dar acesta nu va rămâne “bătut în cuie” pe perioada intervenţiei. Trebuie să încercăm să ne adaptăm la fiecare situaţie particulară deoarece de noi depinde reuşita intervenţiei. Copiii cu CES nu sunt speciali, cerinţele educative sunt speciale iar noi avem obligaţia de a înţelege şi trata fiecare caz în parte.

Aşadar, Bianca nu este un copil special, este un copil puţin mai deosebit. Nu are nevoie de acceptatea noastră, ea are nevoie de încrederea noastră. Este un model de ambiţie şi perseverenţă care ar trebui urmat de mulţi copii şi adulţi.

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

ONOE ANA- MARIA
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT CĂSUȚA CU POVEȘTI

Informații generale

Numele şi prenumele beneficiarului A. A.

Data şi locul naşterii:

Domiciliul:

GPP ,, Căsuța cu povești”

Grupa: Mare

Certificat de orientare școlară și profesională nr din

Priorităţi pentru perioada – un semestru : accent pe comportamentele 3.3, 3.4., 2.2, 3.1, 2.3, ...din programa adaptată

Structura programului de intervenţie personalizat

Domenii de dezvoltare Comportamente	**Categorii de activităţi/ Conţinuturi**	**Metode şi mijloace de realizare**	**Criterii minimale de apreciere a progreselor**	**Metode şi instrumente de evaluare**
DEZVOLTAREA FIZICĂ, A SĂNĂTĂŢII ŞI IGIENEI PERSONALE **3.3. Demonstrează abilităţi de autoprotecţie faţă de obiecte şi situaţii periculoase**	DLC, DOS- povești, povestiri, cu suport ilustrativ; ALA- jocuri de rol vizite tematice	explicaţia conversaţia demonstrația exerciţiul jocul fișe de lucru adaptate	Identifică, în imagini, situațiile periculoase; Comunică dacă a fost lovit;	Chestionare orală Analiza produselor activității
3.4. Utilizează reguli de securitate fizică personală	DLC, DOS- povești, povestiri, cu suport ilustrativ; ALA- jocuri de rol ADP- activități specifice ale Întâlnirii de dimineață	conversaţia explicația exercițiul jocul fișe de lucru adaptate	Identifică regulile, cu ajutorul imaginilor;	Chestionare orală Analiza produselor activității Aprecieri verbale

DEZVOLTAREA SOCIO-EMOȚIONALĂ **2.2. . Îşi însuşeşte şi respectă reguli; înțelege efectele acestora în planul relațiilor sociale în contexte familiare**	ADP- activități specifice ale Întâlnirii de dimineață ALA- jocuri de rol ALA- jocuri de mișcare, jocuri în aer liber	conversaţia explicația demonstrația exercițiul jocul	Recunoaște regulile grupei și le respectă , pe parcursul diverselor activități; Își adaptează comportamentul, în funcție de cerințele grupului Se implică în jocuri de rol și aplica regulile însușite;	Chestionare orală Aprecieri verbale
CAPACITĂȚI ȘI ATITUDINI ÎN ÎNVĂȚARE **3.1. Manifestă creativitate în activităţi diverse**	DLC- povești, povestiri, joc didactic DOS- activități practice, activități practic- gospodărești DEC- desene, picturi, modelaj, jocuri cu text și cânt ALA- jocuri de rol	conversaţia exerciţiul explicația demonstrația jocul	Se transpune în personajele preferate; Utilizează limbajul verbal și pe cel non-verbal pentru a transmite mesaje; Inventează jocuri de rol;	Chestionare orală Analiza produselor activității Aprecieri verbale
DEZVOLTAREA LIMBAJULUI, A COMUNICĂRII ȘI A PREMISELOR CITIRII ȘI SCRIERII **2.3. Demonstrează extinderea progresivă a vocabularului**	DLC, DOS – povești, povestiri, jocuri didactice DȘ- observări, lecturi după imagini, convorbiri, jocuri didactice	povestirea jocul exercițiul axa povestirii	Se exprimă în propoziții simple, logice; Expune verbal experiențele gustative, olfactive, tactile, utilizând cuvinte adecvate	Chestionare orală Analiza produselor activității Aprecieri verbale Portofoliul

	Activități pliate pe toate domeniile experiențiale		Adresează întrebări pentru a descoperi lucruri necunoscute	personal Fișe pentru evaluarea sumativă Fișa pentru aprecierea progresului individual al copilulu

Bibliografie:

Anghelescu, C., Boca, C., Costache, L., Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani, Editura Vanemonde, București, 2014.

PLAN DE ACȚIUNE PENTRU INTEGRAREA COPIILOR CU DIZABILITĂȚI

PROF. OPREA TATIANA,
ȘCOALA GIMNAZIALĂ CĂNUȚĂ IONESCU URLAȚI

Realitatea școlară ne arată că tot mai mulți elevi cu CES trebuie integrați în învățământul de masă. Doar că acești copii, care au și ei drepturi la fel ca ceilalți, au nevoie și de o educație de sprijin.

Este foarte important ca elevii cu CES să se simtă apreciați și motivați să participe la activitățile de învățare. În plus, profesorii trebuie să vină în sprijinul acestora cu activități deosebite, cu programe adaptate nevoilor speciale, cu parteneriate strânse cu părinții. Atât profesorii, cât și părinții trebuie să fie informați pentru a micșora riscul de a-și manifesta frustrările față de acești copii. Este necesar un plan de acțiune pentru crearea unui mediu de învățare incluziv, de fapt, ar trebui să existe o muncă în echipă: profesor specialist, profesor de sprijin, logoped, profesor consilier și părinți. De asemenea, elevii cu dizabilități trebuie să beneficieze de consiliere şcolară şi vocaţională personală şi a familiei, colaborarea cu părinții trebuie sa fie foarte strânsă.

Elevi

La clasa a VI-a există un copil cu CES, acesta suferă de tulburări de scriere și citire, deși la răspunsurile orale arată că are o capacitate extraordinară de a răspunde înaintea altor colegi, prelucrând informațiile primite foarte repede. Dislexia, este o tulburare de învățare care are la bază o disfuncție neurologică ce împiedică dezvoltarea capacității de a citi și a scrie. Confundarea literelor, citirea lentă, citirea silabelor în sens invers, dificultățile în înțelegerea textului citit sunt doar câteva dintre manifestări. Copiii dislexici nu pot să-și însușească cititul și scrisul cu metodele de predare obișnuite, având nevoie de metode și de terapii specifice. Netratată, dislexia poate avea urmări grave atât pentru dezvoltarea cognitivă (elevul nu reușește să își dezvolte competențele specifice ale nivelului clasei în care se află riscând să rămână repetent sau să abandoneze școala), cât și pentru dezvoltarea emoțională, conducând la tulburări în dezvoltarea personalității și dificultăți de integrare socială.

Idei de activități:

- ✓ poziționare optimă a copilului în clasă, preferabil în prima bancă alături de un coleg care să îl ajute;
- ✓ e indicat să nu fie agitaţie în jurul lui, ca să nu-i distragă atenţia, în jurul lui să fie elevi liniștiți;

✓ materialele didactice care îl ajută la învăţare (creioane colorate, lipici, coli , planșe) să fie la îndemâna lui;

✓ abordarea unor jocuri de integrare în colectiv *(Ghici cine e? Eu pot, eu fac!, Supereroul sunt eu! etc.);*

✓ utilizarea jocului de rol pentru dezvoltarea abilităților sociale și de comunicare;

✓ vizionarea unor filmulețe educative, a unor povești terapeutice, potrivite varstei și dizabilității ;

✓ activități de terapie educațională (muzică adecvată, olărit, confecționarea de păpuși, măști, colaje, desene etc);

✓ activități pe baza soft-urilor destinate elevilor cu dizabilități;

✓ concursuri pe echipe;

✓ jocuri de logică și mișcare (puzzle-uri cu diverse informații pe verso/ metoda RAI/ rebusuri/ dă mai departe povestea etc).

Strategii de învățare:

✓ motivarea elevului prin descoperirea, aprecierea și dezvoltarea activităților lui preferate.

✓ îi acord timp suplimentar pentru sarcinile de învățare;

✓ fragmentez sarcinile de învățare în segmente mici;

✓ folosesc comunicarea activă, repet informația de mai multe ori pentru a fi asimilată;

✓ planific optim lecția, astfel încât toți elevii să capete experiențe pozitive

✓ învățarea individualizată sau individualizarea unor secvențe de învățare;

✓ învățarea prin cooperare: în perechi, în echipă;

✓ valorizarea activității în fiecare oră;

✓ implicarea diferențiată în procesul de învățare;

✓ metode activ-participative şi practice (de exemplu: jocul de rol, *Cubul,Explozia stelară, Turul galeriei, RAI,* etc. - adaptate); Jocul didactic- implică participarea activă a elevilor, constituind şi un mijloc de socializare şi interrelaţionare cu colegii din jur.

Resurse:

- **Procedurale**: explicația, conversația, problematizarea, jocul didactic;
- **Materiale**: mulaje, materiale audio, insectare, ierbare, instrumente de laborator.

Evaluare:

Trebuie să fie un factor de stimulare, de întărire, de motivare, nu de traumatizare. Elevul trebuie să înțeleagă unde a greșit și să reia efortul. Elevii cu CES sunt nesiguri și se tem că ar putea greși. Ei au

nevoie, pe parcursul activității, să știe dacă au reușit să facă față cerințelor. Confirmarea reușitei este cea mai bună răsplată.

- ✓ Orală (este operativă și permite contactul direct elev-examinator, evită suprasolicitarea);
- ✓ Editare în word (scurte lucrări scrise, referate, postere);
- ✓ Probe practice (deprinderea de utilizare a unor instrumente folosite în laboratorul de biologie);
- ✓ Evaluarea portofoliului.

Părinți

Avândîn clasa a VI-a un copil cu CES, este foarte important să îi am pe părinții acestuia ca parteneri în procesul de învățare, deoarece competențele copilului nu se dezvoltă doar în clasă, ci și prin munca de acasă. Este într-adevăr foarte greu ca familia să accepte că are un copil cu CES, dar prin colaborare, respect, empatie și încurajare se poate trece peste toate. Le-am recomandat să discute cu alți părinți care trec prin aceleași dificultăți, dar și să ceară sprijinul consilierului școlar.

Din fericire, părinții elevului cu dislexie sunt implicați permanent în activitățile fiului lor. Mama îl însoțește permanent la școală, îl sprijină în luarea notițelor și în integrarea social.

Cadre didactice

Încă din primele zi de școală, am discutat personal cu fiecare profesor de la clasă și i-am explicat situația acestui elev. Noi, ca profesori, trebuie să creăm un climat afectiv-pozitiv, să îi stimulăm încrederea în sine și motivația pentru învățare, să încurajăm cooperarea colegilor și formarea unei atitudini pozitive a colegilor. Trebuie să-i încurajăm independența, creșterea autonomiei personale, să-i încurajăm eforturile. Să dovedim fermitate, consecvență, să fim calmi, să stabilim niște reguli precum și consecința nerespectării lor.

De asemenea, îi implic și pe părinți în acest plan de integrare și realizez un parteneriat activ între școală și familie.

Bibliografie:

Iucu, R., Managementul clasei de elevi. Aplicaţii pentru gestionarea situaţiilor de criză educaţională, Ed. Polirom, 2006, Iaşi

Niculescu, M.,Managementul clasei de elevi, Editura Presa Universitară Clujeană, 2016, Cluj-Napoca

Păun, E., Potolea, D.,Pedagogie-fundamentări teoretice şi demersuri aplicative, Polirom, 2002, Iaşi

Păun, E.,Şcoala ca organizaţie – o abordare sociopedagogică,EdituraPolirom, 1999, Iaşi

PLAN DE ACȚIUNE PENTRU INTEGRAREA COPIILOR CU DIZABILITĂȚI

PROF.ÎNV.PRIMAR: PĂCURAR MIRELA,
LICEUL TEORETIC„RADU PETRESCU” PRUNDU-BÂRGĂULUI

Copiii cu cerinţe educaţionale speciale fac parte din comunitatea noastră şi au nevoie ca noi, dascălii, „să le ieşim în cale”.

Elevul:T.A.F

Clasa a II-a

Elevi

Idei de activități

-amplasarea optimă a copilului în clasă,luând în considerare tipul de dizabilitate,temperamentul, colegi cu influenţă pozitivă,vizibilitate la tablă,acces la materiale;

-respectarea particularităţilor de vârstă şi individuale ale elevului ,pentru a doza efortul şi a alterna activităţile;

- jocuri de integrare în colectiv și de cunoaștere mai bine a acestuia *(De-a călătoria cu...,Pânza încrederii, Unde a sunat clopoţelul? ,etc.)*;

- tehnici dramatice pentru dezvoltarea abilităților sociale și de comunicare;

- vizionarea unor filmulețe educative, a unor povești terapeutice;

- activități de terapie educațională (*ludoterapia, meloterapia, terapia ocupațională*);

- conținuturile activităților adaptate în funcție de dizabilitate (*PIP* sau *Plan de remediere*);

- activități pe baza soft-urilor destinate elevilor cu dizabilități;

- formularea instrucţiunilor într-un mod accesibil;

- alocarea de timp suficient pentru sarcinile de învățare;

- organizarea unor momente frecvente de consolidare și exersare.

Strategii de învățare

- învățarea individualizată;

- tratarea diferențiată;

- metode activ-participative şi practice;

- învățarea prin cooperare: în perechi, în echipă;
- valorizarea activității în fiecare oră;
- ancorarea de interesele copilului, hobbyurile lui, activităţile extraşcolare, pentru motivare.

Resurse

- folosirea de material didactic adecvat și ușor de manipulat (socotitori, alfabetar magnetic, carioci, jetoane etc.);
- mijloace de predare/învățare multisenzoriale și distractive, cu material concret-intuitiv;
- mijloace IT (calculator, videoproiector, tabletă, CD-uri etc.);
- cărți/reviste cu imagini;
- fișe cu scheme de fixare;
- resurse educaționale deschise;
- planșe tematice afișate permanent în clasă etc.

Evaluare

- observarea sistematică a comportamentului;
- evaluări orale și scrise diferențiate și cu sprijin (indicații);
- autoevaluarea, dacă e cazul;
- aprecieri verbale;
- fișe de observare a comportamentului, a progresului.

<u>Părinți</u>

Idei de activități

- implicarea părinţilor în activităţile şcolare ale copiilor pentru complementarea serviciilor educaţionale acasă;
- activități comune cu invitați de specialitate - psihologi, profesori de sprijin, consilieri școlari (*Vom reuşi împreună*)
- activități comune părinți-elevi-învățător ;
- lectorate despre integrarea copiilor cu CES, toleranță, tipuri de temperament (*Suntem diferiți,dar suntem egali*);
- implicarea în proiecte care să elimine/diminueze acțiunile de bullying (*Stop bullying*).

Strategii de învățare

- lectorate ;
- dezbateri;
- mese rotunde;
- workshop-uri;
- tehnici dramatice;
- expoziții.

Resurse

- ppt-uri tematice;
- pliante/reviste/afișe informative;
- tehnologii informatizate;
- umane: medici de specialitate, psihologi, consilieri școlari, profesori de sprijin.

Evaluare

- observarea sistematică;
- chestionare;
- portofolii cu produsele activităților.

Cadre didactice

Idei de activități

- colaborarea continuă cu personalul specializat în vederea implementării programului pe termen lung (*PIP* sau *Plan de remediere*);

-discuții în particular cu profesorii care predau la clasă (prof. de religie, ed. fizică, limba engleză) pentru a le explica deficiențele de care suferă elevul cu CES, cerându-le adaptarea curriculară.

-simpoziane/conferințe/cursuri de formare vizând integrarea copiilor cu CES (*Integrarea copiilor cu CES*);

- mese rotunde în cadrul Comisiei metodice;
- activități comune părinți-profesori-elevi;
- predarea în echipă cu profesorul de sprijin/consilierul școlar etc.

Strategii de învățare

- mese rotunde;
- workshop-uri;
- dezbateri;
- interasistențe;
- lucru în echipă.

Resurse

- pliante/reviste/afișe informative;
- tehnologii informatizate;
- listă cu lucrări de specialitate;
- cadru normativ (Ordin Nr. 3124/2017 privind aprobarea Metodologiei pentru asigurarea suportului necesar elevilor cu tulburări de învățare. https://edu.ro/ordinul-ministrului-educa%C8%9Biei-na%C8%9Bionale-nr-134220012017-privind-aprobarea-metodologiei-pentru integrarea –elevilor- cu tulburări de învățare; Ordin Nr.1985/2016 privind aprobarea metodologiei pentru evaluarea și intervenția integrată în vederea încadrării copiilor cu dizabilități în grad de handicap, a orientării școlare și profesionale a copiilor cu CES, precum și în vederea abilitării şi reabilităţii copiilor cu dizabilităţi şi/sau CES.
https://lege5.ro/Gratuit/geztqmrygqza/ordinul-nr-1985-1305-5805-2016-privind-aprobarea-metodologiei-pentru-evaluarea-si-interventia-integrata-in-vederea-incadrarii-copiilor-cu-dizabilitati-in-grad-de-handicap-a-orientarii-scolare-si-profe/1;
- materiale didactice adecvate.

Evaluare

- chestionare;
- portofolii cu produsele activităților.

PROGRAM DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT/ INDIVIDUALIZAT

AUTOR: ORBU ROXANA-MĂDĂLINA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ VALEA MĂCRIȘULUI

Avizat

Director CJRAE

Program de intervenție personalizat/ individualizat (PIP)

COMUNICARE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

CLASA A II-A

Numele și prenumele beneficiarului:

Data și locul nașterii:

Domiciliul:

Școala/ Instituția:

Clasa: a II-a

Echipa de lucru: Prof. Înv. Primar-Orbu Roxana-Mădălina

Problemele cu care se confruntă copilul/ elevul/ tânărul (rezultatele evaluării complexe)

- Nu vorbește, comunică folosind limbajul non-verbal
- Are un vocabular foarte sărac
- Întâmpină dificultăţi în înţelegerea mesajului transmis, nu prea înţelege sensul cuvintelor simple ale adultului
- Se străduiește să arate ceea ce dorește, tipă, dar fără a numi sau indica ce vrea
- Memoria foarte slabă, atenţia deficitară, distrasă de orice stimul
- Nu poate achiziţiona noţiuni, nu reușește să înțeleagă relaţiile dintre ele
- Nu cunoaşte toate literele
- Nu vrea mereu să realizeze semnele grafice. Scrie semnele grafice cu trăsături tremurate, fără a respecta spaţiul de scris, pierde rândul, mâzgăleşte foaia
- Nu știe povești specifice vârstei

- Lipsa intenției de comunicare
- Repetă mecanic după adult (doar când vrea)
- Capacitate scăzută de organizare şi coordonare a acţiunilor în conformitate cu comanda verbală
- Nu poate achiziționa noțiuni, nu reușește să înțeleagă relațiile dintre ele
- Nu sunt formate deprinderile de scris-citit
- Scrie în mod mecanic, dar nu respectă liniatura caietului
- Nu desparte în silabe cuvinte simple
- Nu sesizează poziția sunetului în structura silabei
- Nu povestește, nu comunică sentimente, păreri, capacitatea de reproducere a mesajelor orale este foarte redusă

Priorități pentru perioada **septembrie - decembrie**

- Recunoaşterea şi citirea literelor A, M, U, R, O, C, N, I, E

Structura programului de intervenție personalizat

Obiective	**Conținuturi**	**Metode și mijloace de realizare**	**Perioada de intervenție**	**Criterii minimale de apreciere a progreselor**	**Metode și instrumente de evaluare**
Să identifice diverse obiecte	*exerciții de recunoaștere a obiectelor cunoscute *să descopere denumirea obiectelor necunoscute	- discuţii în mici grupuri informale;	**SĂPTĂMÂNA I-II** (consolidare permanentă)	Identifică şi recunoaşte relativ rapid obiecte cunoscute Depistează relativ dificil obiecte inedite	Evaluarea orală va alterna cu cea scrisă Pentru fixare se va relua denumirea obiectelor
Să colaboreze cu colegii în rezolvarea unor	Încadrarea periodică a elevei într-un	Conversația	**SĂPTĂMÂNA III-IV**	Elevul colaborează	Activitate practică

sarcini de grup	grup de lucru		(consolidare permanentă)		Evaluare orală
- să scrie corect literele; -să citească și să scrie silabe și cuvinte (ma, am, ma-ma, Mama). -să facă asocierea dintre sunet și literă; -să recunoască literele mici și mari, de tipar și de mână; -să scrie corect literele, silabe si cuvinte;	***Sunetele și literele A, M,U, R, O, C, N, I, E*** -exerciții de identificare a sunetului în cuvânt; -exemplificarea de cuvinte care conțin anumite sunete; -ex. de recunoaștere a literelor după forma grafică; -ex. de scriere corectă a literelor, silabelor, cuvintelor;	-demonstrația -metoda fonetică analitico-sintetică -jocul didactic -tehnica "Ciorchinelui" -imagini sugestive -planșe cu literele -sârmă -alfabetare -conversația -exercițiul -fișe de lucru	**SĂPTĂMÂNA V-XIII** (consolidare permanentă)	-sesizarea prezenței sau absenței unui sunet (literă) în cadrul unui cuvânt; -stabilirea corespondențe i între scrierea unui cuvânt cu litere de tipar și scrierea cu litere de mână; -scrierea unor cuvinte a caror configurație fonetică este dată;	-probe orale -observare sistematică -probe scrise -evaluare formativă

Evaluarea periodică

- Obiective realizate
- Dificultăți întâmpinate
- Metode cu impact ridicat: - pozitive
  - negative

Revizuirea programului de intervenție educațional- terapeutică (în funcție de rezultatele evaluărilor periodice)

……
……
……
……
.....
.....

Recomandări particulare

……
……
……
……
……
……

Rolul și modul de implicare a părinților în program

……
……
……
……
……

BIBLIOGRAFIE

www.google.com

www.didactic.ro

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

PROF. LOGOPED: PESCARI TATIANA – ANA, CENTRUL ȘCOLAR PENTRU EDUCAȚIE INCLUZIVĂ NR.2. TG. MUREȘ

Numele şi prenumele copilului:

Clasa: Pregătitoare

Diagnostic logopedic: Întârziere în dezvoltarea limbajului

Examenul preachiziţiilor. În urma examinării preachiziţiilor prin sarcini specifice vârstei au fost identificate următoarele aspecte:

- *Lateralitatea* este dreaptă, aceasta fiind evidenţiată cu ajutorul probelor de tipul: „loveşte cu piciorul mingea", „indică obiectul cu degetul", „priveşte cu un singur ochi prin gaura cheii" etc.

- *Schema corporală* este nu este funcţional configurată, copilul nu identifică, corect, toate părţile corpului,nu le denumește corespunzător şi execută acţiuni la cerere folosindu-se doar de o parte din acestea.

– *Structurile senzorial-perceptive* de formă, culoare, mărime, textură sunt funcţionale, copilul le nu diferenţiază, nu indică imagini corespunzătoare şi nu le poate denumi; Demonstrează lipsa de conservare a cantităţii, lungimii, formei în cadrul unor exerciţii prolematizatoare de tipul: „stabileşte dacă două pătrate sunt la fel sau sunt diferite ca şi mărime", „indică numărul mai mare: 3 sau 5"; Nu are achiziţionat conceptul de număr, numărând incorect din unitate în unitate; Nu poate diferenţia şi exprima cantitatea; Utilizează necorespunzător în numeroase situaţii timpurile şi flexiunea verbală în acord cu numărul şi persoana; Utilizează necorespunzător atât în sarcini de limbaj expresiv, câtşi în sarcini de limbaj receptiv; Orientarea spaţio-temporală prezintă deficiențe, utilizează structuri adverbiale inorect;

- *Abilităţile de percepere a rimei* sunt slab bine dezvoltate; *Abilităţile de procesare fonologică*, inclusiv auzul fonematic sunt deficitar structurate, atunci când în evaluare sunt utilizate structuri lingvistice care valorifică fonemele distorsionate în actul pronunţiei.

- *Abilităţile respiratorii* sunt bine dezvoltate. Manifestă, totuşi tendinţa de a respira prin cavitatea bucală, deşi poate dirija aerul şi prin cavitatea nazală.

- *Motricitatea generală* este bine dezvoltată, nefiind identificate dificultăţi în activităţi precum mersul, manipularea obiectelor etc.;

- *Motricitatea fină* a aparatului fonoarticulator este deficitară, Maria manifestând o serie de dificultăţi de coordonare a grupelor musculare ale aparatului fono-articulator (în special

limbă). Copilul conştientizează aspectele deficitare, îşi exprimă nemulţumirea faţă de imposibilitatea efectuării anumitor mişcări şi fixează cu mâna atunci când nu reuşeşte să poziţioneze ca şi în modelul dat.

Analiza vorbirii independente. În urma unei scurte conversaţii, în care i-am adresat câteva întrebări in legătura cu nume, vârstă, preocuparile din timpul liber, jocurile preferate am sesizat prezenţa rotacismului lacunar si a pararotacismului, a parasigmatismului: deficienţe legate de pronunţia africatei ţ şi a şuierătoarei ş.

Analiza vorbirii reflectate: Prezintă deficiențe în apariția și dezvoltarea vorbirii, în înțelegerea și exprimarea vorbirii, comunică folosind limbajul oral. Prezintă dislalie polimorfă prin omitere de sunete/silabe, deformări, înlocuiri/substituiri şi inversiuni de sunete; Prezintă lacune în exprimare, iar limbajul comporta distorsiuni atat în exprimare cât și în stabilirea corectitudinii gramaticale. Ritmul vorbirii este precipitat.

OBIECTIVE pentru 3 luni:

Obiectiv general: Realizarea unui program de corectare a pronunţiei, de gimnastică a aparatului fono-articulator în vederea elaborarării, organizării si dezvoltării limbajului oral.

Obiective specifice:

O1: Corectarea respiraţiei defectuoase şi obţinerea unei respiraţii corecte

O2. Exersarea si dezvoltarea acuității auditive și a auzului fonematic

O3. Descifrarea pe bază de labiolectură a emisiilor verbale

O4. Pronunțarea corectă a sunetelor și cuvintelor

O.5. Formarea limbajului expresiv lărgit:

Aria	**Obiective de referință**	**Conținutul activității**	**Resurse materiale și metode**
Respirația	Educarea și corectarea respiraţiei defectuoase şi obţinerea unei respiraţii corecte Dezvoltarea respiraţiei non-verbale Dezvoltarea respiraţiei	*Exerciţii de expiraţie*: Suflă nasul în batistă; Suflă aerul pe dosul mâinii; Suflată prin pai într-un păhar cu apă; Stinge lumânările; umflă balonul; *Exerciţii pentru inspiraţie*; miroase florile; jocul „câinele la vânătoare”; miroase	***Resurse materiale:*** Cartonașe, Imagini, Aplicații ***Metode didactice:*** Explicația Demonstrația

	verbale	parfumul; *Exerciţii*: exerciţii de pronunţie a vocalelor, prelung, rar, fără efort în timpul unei expiraţii; exerciţii de pronunţie într-o expiraţie a unei consoane; Exerciţii de pronunţie într-o expiraţie a unei consoane; Exerciţii de pronunţie a unor grupuri de vocale pe durata unei expiraţii; Exerciţii ritmice de respiraţie însoţite de mişcare şi cântec.	
Mobilitatea aparatului fonoarticulator	Stimularea capacității de imitație verbală	-Exerciţii de mobilitate a maxilarelor : exerciţii de închidere/deschidere a gurii, exerciţii de coborâre şi ridicare a maxilarelor, muşcătura, -Exerciţii de mobilitate pentru limbă: jocuri cu limba: „pisica bea lapte”, tic-tac-ul ceasului. -Exerciţii pentru buze şi obraji: mişcări de sugere a obrajilor, vibrarea buzelor, zâmbet, umblarea obrajilor, -Exerciţii pentru vălul palatin: imitarea căscatului.	***Resurse materiale:*** Oglinda, Pai, Imagini ***Metode didactice:*** Explicația, Demonstrația, Exercițiul

Dezvoltarea auzului fonematic	Să imite verbal sunete	-imitarea sunetelor din natură şi pronunţarea de onomatopee, -paronime pronunţate în serii: pă-pe-pi-po-pu ba-be-bi-bo-bu	***Resurse materiale:*** cărticica cu sunete, autobusul fermecat, înregistrări ale diferitelor persoane cu paronime - Aplicația Logorici ***Metode didactice:*** conversația; exercițiul; explicația
Dezvoltarea limbajului expresiv	Să învețe noi cuvinte	La cele 10 cuvinte ale elevului vor mai fi adăugate treptat încă 10 cuvinte. În fiecare ședință va fi adăugat câte un cuvânt nou Tehnica celor 50 de cuvinte	***Resurse materiale:*** Lista cu Cuvinte noi: Mama, Tata, Casă, Masă, Om, Mere, Pas, Pai, Pat, Mașina ***Metode didactice:*** exercițiul; explicația
Dezvoltarea limbajului receptiv	Să învețe comenzi pe care să le și execute sau să răspundă verbal prin cuvinte Să semnalizeze anumite nevoi, prin diferite reacţii verbale şi/sau comportamentale	Exerciții – joc: -se denumească cartonașele de pe masa de lucru de către terapeut- elevul stă cu spatele și se întoarce la auzul numelui -Jocul Cartonașe cu acțiuni -Exerciţii de tipul întrebare-răspuns	***Resurse materiale:*** Cartonașe; Jucării de plus; Fişe de lucru ***Metode didactice:*** exerciţiul, conversaţia,

***Bibliografie*:**

Anca, M. (2007), *Logopedie,* Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

PROFESOR: PICU EMILIA MĂDĂLINA
LICEUL TEHNOLOGIC „DIMITRIE FILIŞANU", FILIAŞI

Numele şi prenumele elevului:
Clasa: a VIII-a
Aria curriculară:Om şi Societate
Disciplina: Geografie
Problemele cu care se confruntă copilul:

- Nu reuşeşte să scrie după dictare;
- Are un scris ilizibil, încât nu şi-l descifrează nici ea însăşi;
- Citeşte foarte greu, iar termenii mai dificili abia îi silabiseşte, neînţelegându-le valoarea în frază;
- Nu înţelege suficient noţiunile simple astfel că nu poate să opereze cu ele;
- Recunoaşte fenomenele şi procesele simple din natura şi le poate explica individual, dar nu şi relaţiile de cauzalitate şi nici interdependenţa acestora, având probleme de transfer intra şi transdisciplinar;
- Copiază corect după manual, dar extrem de încet, fiind mereu în urma colegilor săi;
- Are deprinderi practice corespunzătoare, abilităţile practice fiind mult superioare capacităţilor intelectuale şi cunoştinţelor teoretice.
- Capacitate redusă de identificare a elementelor de identificare spaţială legate de folosirea hărţilor

Diagnostic: Elev cu dificultăţi de învăţare
Loc de desfăşurare: sala de clasă;

Obiective operaţionale	**Metode şi procedee didactice**	**Perioada de timp**	**Mijloace didactice**	**Evaluare (progresul înregistrat)**
- Să citească corect și în ritm propriu un text la prima vedere	Exerciții variate de citire sub îndrumarea și sprijinul profesorului		Planşe, manual.	Evaluare orală(elevul şi-a îmbunătăţit capacitatea de citire a unui text)
- Să descrie o tema din România folosind o imagine cartografica	Exerciții variate deinterpretare a hărţii şi a altor materiale suport sub îndrumarea și sprijinul profesorului		Harta Fizică a României, imagini	Observare sistematică.
- Să desprindă informațiile esențiale din textul citit; - Să utilizezea, în	Exerciţii de citire şi rezumare a unui text sub îndrumarea profesorului. Descrierea cu cuvinte	Sem. I	Texte, dicţionare.	- evaluarea orală va fi preponderentă, dar va alterna cu evaluarea scrisă (elevul se poate exprima mai bine oral decât scris)

context nou, a informaţiilor primite din diferite surse (text din manual, imagini cartografice sau alte surse) - Sa transcrie corect, lizibil si îngrijit - Să învețe sa scrie corect un text coerent utilizând noţiuni si denumiri noi. -Să identifice numele proprii predate pe hartă şi în texte diferite -Să identifice şi să explice termeni geografici simpli identificaţi în textul dat.	proprii a elementelor înţelese dintr-un text la prima vedere; conversaţie euristică; explicaţia. Exerciții de transcriere a unor texte cunoscute. Compunere / eseu Lucrul cu harta şi manualul Explicaţia. Explicaţia. Exerciţii de identificare a termenilor geografici într-un text la prima vedere.		Manual. Texte geografice. Hărţi geografice. Texte . Dicţionar.	- probe orale; - probe scrise; Observare sistematică. Probe scrise. (Elevul poate transcrie corect un text, chiar şi după dictare, dar într-un ritm mai lent.) Fişe de evaluare. Observarea sistematică(capacitatea de orientare şi identificare a elementelor de ordin cartografic a ajuns aproape la nivelul colegilor săi) Fişe de evaluare. Evaluare orală. Se va realiza **evaluarea continuă** prin: -utilizarea aprecierilor verbale şi sublinierea progresului realizat în rezolvarea fiecărei sarcini; -Aprecierea şi încurajarea colaborării cu membrii grupului; **-Evaluarea finală** va viza atingerea criteriilor minime de progres.

Instrumente de evaluare:

- fişe de lucru individuale;
- teste criteriale pentru fiecare obiectiv;

Concluzii:

- În urma evaluării rezultatelor obţinute, s-a ajuns la concluzia că datorită exerciţiilor şi activităţilor simple, accesibile, desfăşurate în ritm propriu, elevul a depăşit în mare parte dificultăţile sale, dobândind o experienţă cognitivă superioară celei anterioare, înlăturând anumite bariere din cale dezvoltării sale.

Recomandări:

- se recomandă colaborare cu profesorii clasei, profesorul diriginte, părinţi;
- se constată că reluarea unor sarcini de învăţare sunt de un real folos în dezvoltarea deprinderilor de muncă independente;
- se recomandă stimularea pozitivă, întărirea motivaţiei şi a încrederii în propriile forţe, precum şi reluarea unor anumite activităţi în vederea consolidării achiziţiilor dobândite.

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

POPESCU DANA GIANINA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ PIETRARI

I. DATE GENERALE

Numele şi prenumele elevului:

Data şi locul naşterii:

Domiciliul:

Şcoala integratoare:

Clasa:a II-a

Prof. înv. primar:

Diagnostic: deficiență mentală ușoară

II. DATE PRIVIND DEZVOLTAREA PROCESELOR ȘI A CAPACITĂȚILOR PSIHICE

Percepție: are un caracter mai organizat și sistematizat..

Atenție: are un volum mai crescut

Memorie: este mai dezvoltată în ceea ce privește trăinicia păstrării, volumul, dar se sprijină pe concret, pe perceptibil, fixarea făcându-se mai ușor prin apelul la concretul senzorial

Gândirea: concret - intuitivă, nu face abstractizări.

Limbaj și comunicare:

Volum vocabular:mai bogat.

Tip de comunicare: verbală, mimico - gesticulară.

Semantica: înțelege informația verbală.

Structura gramaticală: construiește propoziții scurte, acordul gramatical nu este bine format și se constată încă dificultăți în însușirea limbajului scris cauzate de slaba diferențiere a fonemelor.

Imaginație: reproductivă, dovedește înțelegerea.

Afectivitate: dovedește stări de conștiință, atitudini emotive.

Psihomotricitate: coordonare motrică generală bună.

Mobilitate: are un ritm mai rapid de lucru.

Rezistență la dificultăți:solicită încă sprijin, mobilizându-se mai ușor sub supraveghere.

Trăsături de caracter: nehotărâre, nesiguranță.

Aptitudini: aptitudini pentru activitățile practice.

III.INFORMAŢII EDUCAŢIONALE ŞI PSIHOPEDAGOGICE

Puncte slabe	Puncte tari
Comportamentul cognitiv	
Limbaj şi comunicare	
Auzul fonematic este slab dezvoltat; Scrie anumite litere după dictare-nu reţine unele semne grafice(h, g, j, f); Întâmpină dificultăţi în înţelegerea mesajului scris(sarcini de lucru, text audiat, propoziții scrise); Probleme de memorie.	Se constată o îmbunătățire a exprimării şi un volum mai mare în ceea ce privește vocabularul. Are voinţă şi conştientizează problemele cu care se confruntă; Prezintă posibilităţi relativ bune de comunicare orală, gestuală şi expresivă;
Matematică	
Întâmpină dificultăţi în citirea numerelor 0-100 şi face confuzii între zeci şi unităţi; Reţine cu mare dificultate terminologia matematică(sumă , descăzut, scăzător şi rest), uită repede şi face confuzii; Nu face corelaţii, lipsă de gândire logică; Nu înţelege cerinţele unei probleme simple.	Reţine doar utilizând material concret, prin reluări permanente; Efectuează operaţii cu 2 termeni de adunare şi scădere numai cu sprijin.
Comportamentul psihomotric şi autonomie personală	
Memoria se bazează în totalitate pe concret, pe perceptibil; Imaginaţia reproductivă.	Este un copil docil în general. Memoria se dezvoltă în ceea ce privește trăinicia păstrării, volumul. Are o putere mai mare de concentrare. Coordonarea mâinii cu care scrie este bine dezvoltată; Are deprinderi de autoservire.
Relaţiile sociale	
Stări contradictorii(vorbeşte fără a fi întrebat).	Dovedește noi stări de conștiință,noi atitudini emotive în relație cu ceilalți. Doreşte să fie cu ceilalţi colegi, deci există dorinţa de relaţionare. Familia, în special mama se preocupă de copil, colaborează cu învăţătoarea la solicitarea acesteia.

Elevul H.C. are un vocabular limitat, bazându-se pe experienţa proprie şi manifestă o slabă flexibilitate în alegerea cuvintelor asociate sau opuse ca înţeles. Recunoaşte o parte din litere, dar nu are auz fonematic şi deprinderi de natură analitico-fonetică - sintetică în scrierea independentă. Formulează propoziţii cu dificultate, doar după modele sugerate. Povesteşte doar cu sprijinul întrebărilor, comunică sentimente, păreri, dar când o face nu poate justifica. Capacitatea de reproducere orală este foarte redusă, reuşeşte cu dificultate prin multe întrebări ajutătoare.

Cunoaşte numeraţia 0-100. Numără crescător 0-100, cu sprijin, dar nu şi descrescător. Nu recunoaşte locul numărului într-un şir (vecini), nu face comparaţii. Rezolvă operaţii 0-31, doar cu material concret - de mânuit, cu degetele.

Nu este interesat de schimbările din jurul său şi nu reţine cunoştinţe de natură ştiinţifică, ci doar se bazează pe propria-i experienţă şi atunci cu întrebări de orientare.

Relaţii sociale

La şcoală, datorită multiplelor activităţi de grup acceptă să intre în relaţie cu alţi copii, dacă aceste activităţi se desfăşoară sub formă de joc didactic. Însă comunică la nivel minim când se află în grup şi, de obicei, îi ascultă pe ceilalţi. Uneori intră în conflict cu câte un coleg, mai ales când este respins la joc în timpul pauzelor. Igiena corporală se face consecvent, mama având grijă de el.

IV.NEVOI SPECIFICE

În cadrul școlii:

Nevoia de înțelegere a dificultăților pe care le întâmpină elevul în plan școlar;

Adaptarea programei școlare și a strategiilor educaționale la particularitățile psihoindividuale ale elevului;

Dezvoltarea în continuare a aptitudinilor pentru activitățile practice;

Antrenarea în activități generatoare de reușită, de satisfacție, încurajarea permanentă, sprijin educațional.

În cadrul familiei:

Implicarea familiei în sprijinul școlar acordat elevului- ajutor în rezolvarea temelor, susținere afectivă și motivațională.

În colectivul școlar:

Realizarea unor sarcini în echipă;

Acceptarea din partea grupului;

Nevoie de atenție, afecțiune, integrare în grup, de modele comportamentale și sprijin permanent.

V. PRIORITĂȚI PENTRU ANUL ȘCOLAR 2022-2023

1 - sprijinirea elevului în compensarea deficiențelor prin antrenarea capacităților și deprinderilor formate;

2 - adaptarea curriculară pentru acest elev, astfel încât să-i ofere posibilitatea obținerii unor performanțe superioare;

3- asigurarea unui mediu stimulator care să-i permită dezvoltarea intelectuală și aptitudinală.

Programul de servicii educaționale oferă elevului posibilitatea:

a) De a efectua o gamă diversă de exerciţii, prin intermediul unor activităţi simple, accesibile şi în ritm propriu;

b) De a cunoaşte lumea prin intermediul tuturor canalelor de recepţie: tactil, kinestezic, văz, auz etc.

c) Descoperirea şi folosirea potenţiabilităţilor psihice de învăţare ale elevului, a ritmului propriu, de achiziţie prin observarea zilnică a comportamentului acestuia;

d) Diminuarea dizabilităţilor sale prin antrenament continuu şi gradual pentru aducerea subiectului la un nivel mai bun de funcţionalitate psihică generală pentru a putea dobândi o experienţă cognitivă superioară celei dobândite anterior şi spontan.

PROGRAM DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT,
AN ŞCOLAR 2022-2023

PROF. CUȚITOIU MARIANA
LICEUL TEHNOLOGIC BÂLTENI
SPECIALITATEA: FIZICĂ

NUMELE ȘI PRENUMELE ELEVULUI :

DATA ȘI LOCUL NAȘTERII:

DOMICILIUL:

ȘCOALA/ INSTITUȚIA:

ECHIPA DE LUCRU:

PROBLEMELE CU CARE SE CONFRUNTĂ ELEVUL (rezultatele evaluării complexe)(din fisa psihopedagogica, din Certificatul de Orientare Scolara si din recomandarile CJRAE)

- Cerințe special educaționale, handicap grav, tulburări / dificultăți de învățare.
- Întârziere ușoară în dezvoltarea psihică, autism infantil, ADHD, tulburări instrumentale specifice.
- Tulburări emoționale

Este reorientat pentru: Unitatea de învățământ:
- cu profesor itinerant și de sprijin
- Consiliere psihopedagogică
- Individual
- Curriculum adaptat
- Cu activități TTL la CSEI

PRIORITĂȚI PENTRU PERIOADA 2022-2023:

- Formarea abilitatilor de socializare;
- Formarea abilităţilor de comunicare;
- Formarea abilităţilor de participare la lecţii;
- Formarea abilitatilor de cooperare si colaborare;
- Dezvoltarea capacităţilor de scriere;
- Partciparea la activităţi de grup;
- Participarea la activităţi specifice fizicii;

STRUCTURA PROGRAMULUI DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

Obiective	Conținuturi	Metode și mijloace de realizare	Perioada de intervenție	Criterii minimale de apreciere a progreselor	Metode și instrumente de evaluare
Domeniul cognitiv *Stimularea şi dezvoltarea capacităţilor psiho-individuale în vederea formări*	1.Mărimi fizice. 2. Instrumente de măsură. 3. Unități de măsură. 4. Efectuarea de măsurători corecte pentru	Explicatia Conversatia euristica Experiment demonstrativ Observarea sistematica a activitatii	Permanent, pe parcursul celor 5 module	Nu este cazul stabilirii unui set de criterii minimale special la disciplina fizică deoarece elevul prezinta capacitate deosebită la acest	Evaluare scrisă deoarece limbajul este sărac şi elevul se exprimă greoi, de cele mai multe ori silabisind

Obiective	Conținuturi	Metode și mijloace de realizare	Perioada de intervenție	Criterii minimale de apreciere a progreselor	Metode și instrumente de evaluare
i unor comportamente independente *Extragerea informaţiilor din texte,tabele, desene, scheme ca surse pentru rezolvarea unor exerciţii şi probleme simple* *Realizarea dirijată a unor activităţi simple de investigare, pe baza unor fişe de lucru date*	masă, suprafețe, timp. 5. Determinarea ariei, volumului. 6. Experimente simple pentru a pune în evidență diferite fenomene fizice. 7. Exerciții de potrivire imagine-cuvânt.	elevului. Aplicarea de teste adaptate şi fişe de lucru adaptate.		obiect, în sensul că, în ciuda diagnosticului prezentat elevul a fost în situaţia ca, în cazul aplicării la clasa a unui test sumativ în care a avut aceeaşi itemi cu ai colegilor, acesta să nu obţină cea mai mică notă din clasă. Elevul este capabil sa prelucreze informatia. Elevul a dat dovada de capacitatea de achizitie a cunostintelor teoretice.	
Domeniul Psihomotor *Formarea şi dezvoltarea componentelor psihomotricităţi i (schema corporală, lateralitatea) şi a formelor de prehensiune învederea construirii comportamentel or adaptative* *Dezvoltarea motricităţii generale în context social-integrator*	Formarea şi dezvoltarea abilităţilor de comunicare verbală şi nonverbală şi a unei atitudini civilizate în relaţiile cu ceilalţi	Jocuri de rol Activitate practică Aprecieri stimultive	Permanent, pe parcursul procesului didactic	Să recunoască gesturi şi mimică facială	Evaluare practică

Obiective	Conținuturi	Metode și mijloace de realizare	Perioada de intervenție	Criterii minimale de apreciere a progreselor	Metode și instrumente de evaluare
Social-afectiv *Formarea şi dezvoltarea unor comporta mente adaptative în relaţia cu mediul înconjur ător (natural şi social)* *Exersarea conduitei independente pentru integrarea sociala* *Dezvoltarea motricităţii generale în context social-integrator.*	Adaptarea demersului didactic la dificultatile de comunicare prin acordarea unui timp indelungat in formularea raspunsurilor. Crearea unui climat socio-afectiv adecvat de sustinere si incurajare din partea profesorului si a colectivului de elevi	Conversatia Dialogul Explicatia Experiment demonstrativ Prezentari PPT Utilizarea softului educational Scheme Planse	Permanent in cadrul orelor de curs	Raspuns adecvat situatiilor de invatare	Participarea activa la sarcinile propuse
Comunicare şi limbaj *Exersarea abilităţii de receptare a mesajului verbal şi nonverbal* *Formarea abilităţilor în plan lexico-grafic.* *Dezvoltarea capacităţii de comunicare utilizând correct limbajul specific fizicii*	Adaptarea materialului informative la stilul de invatare audio-vizual Incurajarea exprimarii libere a ideilor, opiniilor personale	Conversatia Dialogul Explicatia Experiment demonstrativ Prezentari PPT Softul educational Planse, scheme	Permanent in cadrul orelor de curs	Exprimarea orala	Feed-back pozitiv constant Evaluarea cunostinte lor prin note si aprecieri verbale
Autonomie personală *Formarea şi educarea unor abilităţi de*	Aplicarea testelor initiale, de revenire, de progress	Diada Lucrul in echipa Cooptarea elevului in	Periodic, pe parcursul anului școlar	Asimilarea cunostintelor la nivel optim	Autoevaluare Evaluare intercolegiala la nivel verbal

Obiective	Conținuturi	Metode și mijloace de realizare	Perioada de intervenție	Criterii minimale de apreciere a progreselor	Metode și instrumente de evaluare
întreţinere şi igienă personală şi a spaţiului de locuit *Formarea şi exersarea conduitei independente pentru integrarea în plan social*		proiecte			

EVALUAREA PERIODICĂ

- ***Obiective realizate***: antrenarea elevului în activităţi plăcute pentru a-l stimula
  Dezvoltarea capacităţii communicative
  Dezvoltarea spiritului de observaţie
  Dezvoltarea capacităţii de orientare şi adaptare la mediu
- ***Dificultăți întâmpinate:*** Cu exceptia dificultatilor specifice diagnosticului, nu s-au inregistrat alte dificultati pe parcursul anului scolar, existand o colaborare slaba cu profesorul, si o slaba integrare in cadrul colectivului de elevi. Totuşi trebuie menţionat faptul că elevul are capacitate de concentrare foarte redusă, exprimare greoaie, nu copiază de la tablă
- ***Metode cu impact ridicat:***
  - Pozitiv: conversaţia, demonstraţia, joc de rol, metode stimulative.
  - Negativ: evaluarea orală a elevului este limitată de exprimarea greoaie a elevului

Recomandări particulare: Tinand cont de rezultatele obtinute de elev la disciplina matematică, recomand sprijinirea si incurajarea elevului in vederea cooptarii in noi proiecte care sa-l includa in activitatea de performanta.

Rolul și modul de implicare a părinților în program: Părinţii şi întreaga familie se implică enorm în educarea copilului, incluzând toate terapiile la care participă elevul, Există o strânsă cooperare a familiei cu şcoala. Elevul este însoţit la şcoală şi spre casă de către un membru al familiei. Este foarte afectuos, manifestă dragoste şi duioşie faţă de cadrele didactice.

PROGRAM DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT/ INDIVIDUALIZAT (PIP)

PROF. STROE MIRELA,

LICEUL TEHNOLOGIC DE INDUSTRIE ALIMENTARĂ FETEȘTI – IALOMIȚA

Numele și prenumele beneficiarului

Data și locul nașterii :

Domiciliul:

Școala/ Instituția :

Echipa de lucru :

Problemele cu care se confruntă copilul/ elevul/ tânărul (rezultatele evaluării complexe)

- Nu reuşeşte să scrie după dictare;
- Nu determină formule chimice;
- Nu înţelege suficient noţiunile simple astfel că nu poate să opereze cu ele, fiindu-i tot mai greu să se adapteze cerinţelor;

Priorități pentru perioada (se specifică intervalul de timp): Septembrie 2022– Iunie 2023

Obiective/Priorități:

1. Aplicarea unui tratament diferenţiat, în funcţie de realităţile imediate (aptitudinile elevului, competenţele deja dobândite, voinţa de implicare personală şi a părinţilor, etc.);
2. Însuşirea termenilor de bază din chimie, la nivelul minim acceptat de programa şcolară pentru eleval cu CES.;
3. Întocmirea mai multor fişe de lucru, adaptate nevoilor personale şi nivelului intelectual al elevului cu CES;
4. Scrierea corectă a informaţiilor ştiinţifice la chimie ;
5. Activizarea vocabularului cu cuvinte/expresii ştiinţifice de chimie;
6. Diminuarea dificultăţilor de învăţare la chimie;
7. Menţinerea unei colaborări permanente între familie, colectivul profesoral şi consilierul şcolar - în vederea aflării celei mai bune modalităţi de progres şcolar

Structura programului de intervenție personalizat

Obiective	**Conținuturi**	**Metode și mijloace de realizare**	**Perioada de intervenție**	**Criterii minimale de apreciere a progreselor**	**Metode și instrumente de evaluare**
- Să definească atomul, a nr. atomic şi a nr. de masă -Să identifice Z şi A ale diferitelor elemente folosind sistemul periodic al elementelor -Să noteze nr.atomic şi a nr.de masă prin simboluri -Să indice alcatuirea atomului	**Atomul** - Structura. - Particule componente. - Element chimic.	- descoperirea; -explicaţia; -observaţia; -conversaţia; -demonstraţia; -fişe de lucru; -lucrul cu manualul	7 Ore	Îmbogățirea vocabularului Realizează machete/ desene pe diferite teme date Foloseşte comportamente neadecvate în anumite situații Rezolvă sarcini simple, dacă vrea	-fişa de lucru; -observaţia directă şi indirectă; -portofoliu; -referate;
Să definească soluțiile Să identifice componentele unei soluții Să prepare diferite soluții Să clasifice soluțiile	**Soluții** Dizolvarea Solubilitatea Concentrația soluțiilor	Observaţia, Conversaţia, Învăţarea prin descoperire	7	Manifestă interes uneori, față de unele activități desfășurate/ sarcini propuse, dar pentru un termen foarte scurt -identifică anumite comportamente	Observarea sistematică a comportamentului Întărirea pozitivă

Evaluarea periodică ……

Obiective realizate……

Dificultăți întâmpinate ……

Metode cu impact ridicat: ……

Rolul și modul de implicare a părinților în program……

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

Prof. ROXANA DUMITRESCU,
LICEUL TEORETIC MIHAI EMINESCU, CĂLĂRAȘI

I) Informații de bază
Clasa: a IX-a
Concluziile evaluării inițiale complexe
Diagnoza de stare: tulburări de comunicare socială, tulburări dizarmonice de personalitate, dificultăți de atenție, dificultăți de adaptare și comunicare
Diagnoza etiologică: actualmente supraprotejat de familie și respins de colegi

Diagnoza funcțională: cu sprijin funcționează la nivelul cerințelor minimale ale programei, social: funcționare defectuoasă, lipsa adaptării

Diagnoza psihică: de scurtă durată favorabilă, de lungă durată: poate exista progres prin exersarea independenței și dezvoltare emoțională

Intervenția comisiei: părinții colaborează cu școala, au prezentat documentele medicale și au solicitat grup de suport

Intervenția cadrului didactic profesor consilier școlar: lucrează cu elevul impreună cu profesorul diriginte după curriculum-ul clasei a IX-a; beneficiază de sprijinul părinților și al cadrelor didactice de la clasă permanent precum și cel al grupului de elevi.

II) Instrumente utilizate in evaluarea inițială: fișa psihopedagogică, convorbirea individuală și de grup, observașia spontană și dirijată

III) Capacități, competențe, abilități, nevoi: posibilități relativ bune de comunicare verbală, gestuală, expresivă, capacitate relativ bună de invățare, lipsa concentrării de durată, acceptă cu greu sprijinul colegilor și al cadrelor didactice

Elevul urmează cursurile clasei a IX-a. Provine dintr-un mediu familial favorabil dezvoltării cognitive și psihoemoționale, părinții sunt preocupați de ameliorarea problemelor de educație, răspund solicitărilor școlii.

V) Informații educaționale

Comportament cognitiv

La limba română are formate deprinderi de citit și scris. Exprimarea este nesigură. Nu povestește, nu comunică sentimente, păreri, capacitatea de reproducere a mesajelor orale este foarte redusă. La științe exacte are deprinderi de numerație, realizează adunări, scăderi, inmulțiri, impărțiri, înțelege cerințele

unei probleme simple. Nu este interesat de schimbările din jurul lui și nu reține cunoștințe de natură științifică, ci doar se bazează pe propria-i experiență. Nu „înțelege” de ce uneori este solicitat să răspundă.

Relații sociale

Se manifestă fără reținere doar in familie.La școală este retras, foarte rar intră in relație cu alți copii. Comunică la nivel nivel minim cand lucrează in grup și de obicei copiază, desenează sau ascultă pe alții. Este greu acceptat de colectivul clasei.

Capacități, competențe, abilități, puncte slabe, nevoi

-dezvoltare fizică bună, coordonare a mișcărilor mai ample, nua re abilități de natură tehnologică, nu reține decat cu material concret, prin reluări permanente, nu comunică cu ușurință, fraze scurte, sărace, acorduri corecte. La matematică nu face calcule orale, memoria și atenția sunt foarte scăzute, permanent are nevoie de sprijin, stimulat de aprecieri.

Obiective pe termen lung

1.Dezvoltarea abilităților de relaționare și a comportamentelor emoționale

2. Dezvoltarea unor competențe ale intelectului (memorare, gândire logică, stabilirea de relații cauză-efect)

3. Dezvoltarea abilităților dea efectua o gamă variată de exerciții prin intermediul unor activități simple, accesibile și in ritm propriu atât la clasă cât și individual, in cadrul cabinetelor de terapie.

4. Abilitarea subiectului pe planurile motric, senzorial, preceptiv, de gândire,de limbaj și comportament astfel incât să devină apt pentru activitatea educativ terapeutică din școală și prin activitățile sociale și in general.

VI. DOMENII DE INTERVENȚIE RECOMANDARE PENTRU ELEVUL

Domeniul cognitiv

Limba engleză

Obiective pe termen scurt	Metode și mijloace didactice	Perioada de timp	Criterii de evaluare	Metode și instrumente de evaluare
Să identifice mesajul scris sau oral	Exerciții de recunoaștere a ideilor principale dintr-un text scris, jocuri de identificare a unor idei	6 luni, cu prelungire dupa caz	Identifică și recunoaște relativ rapid mesajele scrise sau orale	evaluarea orală va alterna cu cea scrisă pentru fixare se va relua

	Sa descopere sinonime și antonime intr-un text scris		Depistează relativ dificil mesajele scrise sau orale	denumirea de obiecte
Sa producă mesaje orale	Are dialoguri cu ceilalți colegi, povestește, redă ideile principale dintr-un text, rezumă textul		Povestește cu ușurință, Povestește cu dificultate Realizează corelații intre obiecte și simboluri	Evaluare orală și scrisă
Sa scrie corect scurte povești	Fișe cu expresii scrise in mod atractiv sau cu spații lacunare, planșe, imagini, prezentări Power Point		Scrie povești Rezumă povești Completează inceputul unei povești	Evaluări orale Aprecieri stimulative
Să poarte o convesație in limba engleză	Exerciții de localizare, plasare in spațiu aunor fenomene, procese		Poartă conversații simple, se crește gradul de dificultate	Evaluare orală și scrisă
Sa scrie scrisori simple, informale	Exerciții de exprimare a unor idei simple		Explică in termeni simpli, oferă soluții simple	Evaluări orale Evaluări scrise Probe scrise formative

DOMENIUL SOCIO-AFECTIV-EMOȚIONAL

Metode și mijloace didactice	Perioada de timp	Obiective pe termen scurt	Criterii de evaluare	Metode și instrumente de evaluare
Incadrarea periodică a elevului intr-un grup de lucru	6 luni, cu prelungire dupa caz	Sa colaboreze cu colegii in rezolvarea	Elevul colaborează, discută	Activitate practică

Exprimarea unor opinii asupra unor lucruri cunoscute Povestirea unor fapte, intamplări personale		unor sarcini de grup	Elevul povestește intamplari, situații	Evaluare orală
Crearea unor situații in care sa își manifeste curajul Realizarea unei atmosfere destinse, relaxante Inlăturarea unor cauze de stres		Sa depășească manifestările de anxietate	Elevul colaborează, discută Elevul povestește intamplari, situații	Activitate practică
Să respecte in mod voluntar regulile jocului Sa își aducă contribuția la realizarea unor sarcini		Sa participe la jocuri de echipă	Se integrează intr-un grup mic Își manifestă public satisfacția	Activități practice

PLAN DE INTERVENŢIE EDUCAŢIONALĂ PERSONALIZATĂ

PROF. PSIHOPED. SALAJAN MARIANA
CSEI SATU MARE

Nume/prenume:

Vârsta/clasa: Pregatitoare

An şcolar: 2022-2023

Diagnostic O.S.P.:

Tulburare de spectru autist; retard psihic moderat/sever; tulburare a limbajului expresiv;tulburare hiperkinetica cu deficit atentional

Certificat de încadrare în grad de handicap:GRAV cu asistent personal

I. Rezultatele evaluării complexe iniţiale pe sectoarele de referinţă:

-motor, comunicare şi limbaj, cognitiv, social-afectiv:

1.Prezentare capacităţi, competenţe (ce se ştie):

-stie numele,reactioneaza la auzul numelui

-articuleaza sunete cerute

-recunoaste obiecte din mediul familiar

-comunicare gestuala pentru propriile nevoi

-intelege mesaje foarte simple

-foloseste adecvat toaleta

-se imbraca singur

-participa la jocuri de grup

-isi exprima afectiunea fata de anumite persoane

-agresiv cu colegii

2.Prezentare dificultăţi, lacune (ce nu se ştie):

-schema corporala nestructurata

-structuri perceptiv motrice de:culoare, marime forma neelaborate

-lateralitate nedefinita

-rigiditate,imprecizie in miscarile grosiere si fine

-stadiul preoperational d edezvoltare

-capacitate scazuta de efort de concentrare

II.Priorităţi de intervenţie (acţiune):

1.Domeniul psihomotor/competențe specifice

Identificarea proprietăților obiectelor din mediul familiar, prin antrenarea tuturor analizatorilor

Exersarea structurilor perceptiv-motrice de bază

2.Domeniul comunicare şi limbaj/competențe specifice

- Perceperea, identificarea și discriminarea de sunete cunoscute din mediul înconjurător şi localizarea surselor sonore

-Emiterea de sunete, silabe și pronunțarea de cuvinte uzuale cu rol comunicațional

-Înţelegerea şi transmiterea de mesaje simple prin limbaj expresiv sau corporal în mediul familiar

3.Domeniul cognitiv/competențe specifice

-trasarea elementelor grafice şi a contururilor literelor, folosind resurse variate

-construirea , compararea și corespondența de mulțimi în plan obiectual si imagistic

4.Domeniul social-afectiv/competențe specifice

-Identificarea emoțiilor proprii și ale celorlalți în context familiar

Elemente de competențe (obiective pe termen scurt)	**Perioada de realizare**	**Reevaluare obiective pe termen scurt-observații**
Domeniul psihomotor **O1 -**identificare a stimulilor vizuali: • identificare obiectuală şi imagistică; • clasificare, seriere, grupare, sortare după un criteriu • (culoare, formă, mărime); -recunoaştere a stimulilor olfactivi şi gustativi • identificare a diferitelor fructe și alimente după miros/ gust; - identificare tactilă • recunoaşterea obiectelor (mulaje fructe, forme geometrice • prin pipăit, în prezența/ absența văzului) - exerciții de identificare, denumire și localizare a unor semnale sonore (zgomote, sunete, onomatopee); - sesizare a unor caracterisitici simple şi de asociere cu obiectele corespunzătoare; - explorare şi descoperire a obiectelor din mediul familiar, prin antrenarea mai multor analizatori. **O2-** formarea noţiunilor de culoare (roşu,alb,negru,galben, albastru,verde); **Domeniul comunicare şi limbaj** **O1**-- exersarea aparatului fono-articulator: • coordonare generală; • exersare a aparatului fono-articulator (gimnastică maxilară, lingual, pentru buze, obraji, văl palatin etc.); • inspir-expirului: • respiraţie nonverbală și verbală; O2- exersarea vocii (întindere, intensitate, rezistenţă); O3-impostare corectă a fonemelor pronunţate deficitar; O4- emitere, fixare și consolidare a sunetului; O5 introducere a sunetului în silabe O6-automatizare a sunetului în cuvinte. **Domeniul cognitiv**		

O1-- orientare corespunzătoare în spațiul grafic al caietului/ al fișei de lucru; O2- progresie stânga-dreapta în trasarea grafemelor; O3- executare de grafeme ce diferă ca orientare și structură; O4- ordonare/ completare a unor grafeme date; O5- construire de mulțimi de obiecte pe categorii; O6- selectare/ grupare a obiectelor după un singur criteriu; O7- colorare a unei mulțimi după criterii date O8- identificare a asemănărilor dintre grupuri; O9- exerciții de comparare a grupelor formate, apreciind global unde sunt mai multe sau mai puține elemente. **Domeniul social-afectiv** O1-dialoguri având ca suport imagini care surprind emoţii de bază, cu ajutorul cărora să se analizeze diferite stări emoționale; O2-exprime a diferitelor stări emoţionale prin: desene, cântece, modelajedin lut şi plastilină, roluri în scenete scurte; -O3-exprimarea emoţiilor în situaţii variate (dramatizări); O4-verbalizare a ideilor, gândurilor, emoţiilor faţă de unele situaţii date; O5-vizionare de filme privind raporturile din cadrul grupurilor		

III.Observaţii semnificative.....

Membrii echipei multidisciplinare de intervenţie:

PLAN DE SERVICII INDIVIDUALIZAT PENTRU COPIII CU CERINŢE EDUCAŢIONALE SPECIALE

PROF INV PRIMAR STOICAN DORINA,
ŞCOALA GIMNAZIALĂ "SPIRU HARET"' OLTENIȚA

Plan de servicii individualizat pentru copiii cu cerinţe educaţionale speciale
Anexă la Certificatul de orientare şcolară şi profesională nr. 148/ 09.06.2022

Clasa: I C
Certificat de orientare şcolară şi profesională nr.
Data realizării/revizuirii planului de servicii individualizat :

Responsabilul de caz servicii psihoeducaţionale .....
Drepturi/Beneficii de asistenţă socială pentru copiii cu CES (prevăzute de Legea nr.1/2011cu modificările şi completările ulterioare): Copiii şi tinerii cu cerinţe educaţionale speciale, şcolarizaţi în unităţile de învăţământ special sau de masă, beneficiază de asistenţă socială constând în asigurarea alocaţiei zilnice de hrană, a rechizitelor şcolare, a cazarmamentului, a îmbrăcămintei şi a încălţămintei în cuantum egal cu cel pentru copiii aflaţi în sistemul de protecţie a copilului, precum şi de găzduire gratuită în internate sau centrele de asistare pentru copiii cu cerinţe educaţionale speciale din cadrul direcţiilor generale judeţene/a municipiului Bucureşti de asistenţă socială şi protecţia copilului.

Servicii psihoeducaţionale pentru copilul cu CES:

- **Informaţii educaţionale**
- ✓ ***Comportament cognitiv***

- Nu are formate deprinderi de citit-scris, recunoaşte o parte din litere, nu citeşte silabe din 2-3 litere, transcrie şi copiază dar nu are auz fonematic şi deprinderi de natură analitico-fonetică-sintetică în scrierea independentă. Aude sunetul iniţial în cuvinte des auzite. Reţine cu greutate unele litere (b, v, j, f, d, ş, ţ, z,h, â, î, ă, k), pe unele confundându-le (d cu t,b cu p, etc). Ştie să-şi scrie numele. Formulează propoziţii cu dificultate, doar după modele sugerate.Exprimarea este nesigură, ca şi cum s-ar teme de propriile-i cuvinte. Nu povesteşte, nu comunică sentimente, păreri, capacitatea de reproducere a mesajelor orale este foarte redusă.
- Cunoaşte numeraţia 0-30, dar nu reţine cum se citesc numerele 10-30.Sistemul poziţional de formare a numerelor îi rămâne necunoscut. Numără crescător 0-10, cu sprijin, dar nu şi descrescător. Nu recunoaşte locul numărului într-un şir (vecini), nu face comparaţii. Rezolvă operaţii 0-10 doar cu material concret de mânuit. Nu face calcule în concentrul 10-30, chiar folosind calculul în scris (cu material concret). Nu prea înţelege cum e cu problemele, află însă la solicitare „ la un loc" sau „ câte mai rămân". Încurcă semnele plus şi minus. Cunoaşte bancnotele şi monedele parţial, nu ştie să aprecieze preţurile sau ce rest va primi, nu ştie unităţi de măsură, nu apreciază duratele, nu citeşte ceasul. Recunoaşte cercul, fără celelalte figuri geometrice.
- Este ancorată în prezent. Nu stabileşte relaţii temporale, nu plasează evenimente în timp, sau derularea pe o perioadă de două-trei zile. Pentru o zi, cunoaşte perioada de dimineaţă, după-amiază, dar nu orele.

- Nu este interesată de schimbările din jurul ei şi nu reţine cunoştinţe de natură ştiinţifică, ci doar ce se bazează pe propria-i experienţă şi atunci cu întrebări de orientare.

✓ ***Relaţii sociale***

- Se manifestă fără reţinere doar în familie. La şcoală este retrasă, foarte rar intră în relaţie cu alţi copii. Este acceptată de colectivul clasei, însă copiii nu o atrag în jocurile lor.
- Mama colaborează cu şcoala, se interesează de situaţia copilului, ii acordă sprijin. Are grijă ca ea să vină la şcoală zilnic, îi asigură mâncare şi îmbrăcăminte, rechizite, ghiozdan.

Tipul de servicii/intervenție	**Obiective**
Servicii educaționale	• Să identifice literele alfabetului • Să citească cuvinte din 2-3 litere(monosilabice) • Să formuleze propoziţii simple • Să identifice grupuri de litere (ce, ci, ge, gi, che, chi, ghe, ghi) • Să scrie corect după dictare literele alfabetului şi grupurile de litere • Să scrie numere în concentrul 0-100 • Să efectueze operaţii 0-30 fără trecere peste ordin şi cu trecere peste ordin • Să rezolve probleme cu o singură operaţie • Să recunoască unităţi de măsură • Să recunoască figurile geometrice • Să denumească părţile componente ale corpului omenesc, al unui animal, ale unei plante • Să diferenţieze corpuri • Să enunţe zilele săptămânii, lunile anului şi anotimpurile • Să deruleze experimente simple • Să identifice efecte ale actv omului asupra mediului • Să colaboreze cu colegii în rezolvarea unor sarcini de grup • Să participe la jocuri de echipă (la ora de educaţie fizică)
Servicii de asistență psihopedagogică prin cadrul didactic itinerant și de sprijin	
Servicii de consiliere și orientare școlară prin consilier școlar /prof. diriginte/ prof. de specialitate din înv. profesional	
Servicii de terapie logopedică	
Asigurare transport la unitatea de învățământ	
Măsuri de sprijin pentru combaterea barierelor de atitudine prin facilitator	
Măsuri de sprijin pentru educația incluzivă	

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

PROF. ÎNV. PREȘC. : DRAGOȘ CLAUDIA ALINA
G.P.P. „DUMBRAVA MINUNATĂ" BISTRIȚA

Informaţii confidenţiale:

Date de identificare:

Preșcolar:

Data naşterii:

Domiciliul:

Date familiale:

-familie;

-posibilitaţi normale de creştere şi educare.

Informaţii despre starea de sănătate a preșcolarului: stare bună de sănătate

Tipul de deficienţă*:*

- Lipsuri în competențele asimilate, datorate faptului că a frecventat cursurile unei grădinițe din Spania.

Intervenţia educatoarei în cadrul grădiniţei:

Tipuri de activitate:

- dezvoltarea abilităţilor de comunicare, activităţi pe centre de interes;
- activităţi practice,educaţia pentru societate;
- activităţi artistico-plastice,educaţia muzicală;

Strategii centrate pe copil:

- procedee de lucru simple, cu grad mic de dificultate; valorificarea maximă a jocurilor;

-valorificarea ariilor de stimulare şi a tuturor spaţiilor din grădiniţă cu care copilul vine în contact (care influenţează în mod pozitiv dezvoltarea fizică, intelectuală, afectivă, senzorială şi socială a copilului).

Resurse, mijloace:

-material didactic adecvat fiecărei activităţi;

-jucării,truse de joc, truse de joc sportive;

-calculator, cd-uri

-cărţi cu imagini, cărţi de colorat;

-planşe, jetoane;

Metode şi instrumente de aplicare:

-jocul didactic, jocul de mişcare, jocul de rol;

-percepţia şi manipularea de obiecte;

-conversaţia, explicaţia,exerciţiul .

Obiective operationale:

Dezvoltarea abilităţilor de comunicare:

-să perceapă şi să rostească cuvinte în propoziţii simple;

-să răspundă adecvat(verbal sau comportamental) la ceea ce i se spune, la ce i se cere, să participe la activităţi;

Terapia cognitivă:

-să cunoască şi să recunoască obiecte , jucăriile, lucrurile din jurul său;

-să cunoască şi să recunoască unele reguli simple de comportare civilizată;

-să cunoască bine spaţiul grădiniţei , personalul grădiniţei, cu care vine în contact zilnic;

Dezvoltarea motricităţii:

-să utilizeze obiecte, jucării uşor de manevrat, să nu le strice, să aibă grijă de ele;

-să recunoască anumite obiecte, jucării;

-să ştie să se autoservească şi să aşeze la locul lor obiectele utilizate;

-să ofere şi altor copii jucăriile pe care le foloseşte, să se joace cu ceilalţi copii, să nu arunce cu jucării;

Consilierea familiei:

-discuţii despre comportamentul copilului;

-exemplificări despre activitatea desfăşurată, despre progresele obţinute pas cu pas;

-explicaţii despre metodele aplicate, de răbdarea de care este nevoie, de încurajarea permanentă la adresa copilului, de laude şi mângâieri şi multă atenţie din partea familiei;

Metode şi instrumente de evaluare:

-evaluare orală;

-observaţie directă;

-evaluarea rezultatelor concrete: desene, lucrări practice, portofoliul copilului, etc;

Evaluarea se face prin exerciţii susţinute , prin jocuri educative având ca puncte tari automatismele întreţinute ,convorbiri cu copiii, povestiri, conversaţii, convorbiri cu părinţii, convorbiri cu medicul şi psihologul.

Metode cu impact ridicat: învingerea timidităţii, de a nu se izola de grup, încredere în sine, acceptarea celorlaţi copii, vorbirea și înțelegerea corectă a limbii române

BIBLIOGRAFIE:

1. Domnica Petrovai- „*Managementul comportamentelor problematice la preşcolari”* Suport de curs, 2008

PROGRAM DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

PROF. INV. VIERU MARIA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „PROF. ION VIȘOIU” CHITILA

CLASA: I B
ANUL ȘCOLAR: 2022-2023
DIAGNOSTICUL: Autism
ECHIPA DE INTERVENŢIE: PĂRINŢI, LOGOPED, INVATATOR, PSIHOPEDAGOG
SCOPUL (COMPORTAMENTUL ȚINTĂ/REZULTATUL AȘTEPTAT)

- Dezvoltarea exprimării orale, înţelegerea şi utilizarea corectă a semnificaţiilor structurilor gramaticale;
- Dezvoltarea capacităţilor de calcul matematic;
- Dezvoltarea capacităţilor de explorare/investigare şi rezolvare de probleme;

❖ OBIECTIVE:

PE TERMEN SCURT: .

- Formarea abilităţilor de comunicare;
- Formarea abilităţilor de participare la lecţii;
- Dezvoltarea capacităţilor de scriere;
- Partciparea la activităţi de grup;
- Participarea la activităţi specifice matematicii;
- Dezvoltarea capacităţilor de numărare şi efectuare a calculului matematic, oral şi în scris;

PE TERMEN MEDIU:

- Descoperirea şi folosirea potenţialului psihic de învăţare ale subiectului, a ritmului propriu de achiziţie, prin observarea zilnică şi prin concentrarea tuturor informaţiilor din cadrul familiei;

- Dezvoltarea exprimării orale, înţelegerea şi utilizarea corectă a semnificaţiilor structurilor gramaticale;
- Dezvoltarea expresivităţii şi creativităţii;
- Dezvoltarea motricităţii mâinilor, dar şi a altor părţi ale corpului;
- Dezvultarea capacităţilor de calcul matematic;

❖ DURATA PROGRAMULUI: 1 an scolar-2022-2023
❖ DOMENIUL / DOMENII DE INTERVENŢIE:CLR si MEM
❖ DATA ELABORARII PIP:.....
❖ DATA REVIZUIRII PIP: .....
❖ CONȚINUTUL ACTIVITĂȚILOR:

Nr. crt	Obiectiv operaţional	Strategii de terapie şi recuperare	Evaluare şi aprecierea evoluţiei	
			Indicatori	Instrumente
1	-înţelege semnificaţia globală a unui text scurt, după ascultarea repetată a acestuia, sau după lămuriri suplimentare; -formulează răspunsuri la	- exercitii de gimnastica respiratorie, linguala; - exercitii pentru formarea priceperilor si deprinderilor de pronuntie corecta a silabelor si	-înţelege semnificaţia globală a unui text scurt, după ascultarea repetată a acestuia, sau după lămuriri suplimentare; -distinge şi delimitează	Evaluarea orală şi scrisă Aprecieri stimulative

	întrebările puse, uneori cu imprecizii, corectate la solicitarea învăţătorului; -distinge şi delimitează cuvintele în propoziţii de două cuvinte, rostite clar de învăţător; -distinge, după auz, silabele şi sunetele, dintr-un cuvânt dat, de 1-2 silabe; -pronunţă, corect, cuvântul integral şi pe silabe, cu imprecizii corectate cu sprijinul învăţătorului; -asociază sunetul cu litera de tipar, sau de mână; citeşte în ritm propriu silabe, cuvinte şi propoziţii alcătuite diin 2-3 cuvinte, uneori cu inversiuni sau repetări, corectate la intervenţia învăţătorului; -citeşte cuvinte scrise, formate din silabe cunoscute; -citeşte fluent şi corect enunţuri cunoscute, cu ezitări sau pauze mai lungi, atunci când întâlneşte cuvinte care conţin aglomerări de consoane, grupuri de litere etc.;	cuvintelor; - exercitii de formulare a unor propozitii simple cu sunetul corectat in diferite pozitii; - povestiri dupa imagini, planse; - demonstratia; -identificarea cuvintelor ce contin sunetul învăţat si despartirea lor in silabe; -jocuri de punere in corespondenta a unui cuvant auzit cu imaginea corespunzatoare; -exercitii de despartire a cuvintelor in silabe; - exerciţii de trasare a elementelor grafice; - exerciţii de adoptare a poziţiei corecte si comode pentru scris; - exerciţii de scriere a unor elemente grafice pregătitoare, care sa faciliteze scrierea literelor si scriere în duct continuu; - exerciţii de scriere a literelor, silabelor, cuvintelor si propoziţiilor; - exerciţii de scriere a literelor si a cuvintelor, respectând forma, mărimea lor;	cuvintele în propoziţii de două cuvinte, rostite clar de învăţător; -distinge, după auz, silabele şi sunetele, dintr-un cuvânt dat, de 1-2 silabe; -pronunţă, corect, cuvântul integral şi pe silabe, cu imprecizii corectate cu sprijinul învăţătorului; -asociază sunetul cu litera de tipar, sau de mână; citeşte în ritm propriu silabe, cuvinte şi propoziţii alcătuite diin 2-3 cuvinte, uneori cu inversiuni sau repetări, corectate la intervenţia învăţătorului; -citeşte cuvinte scrise, formate din silabe cunoscute; -citeşte fluent şi corect enunţuri cunoscute, cu ezitări sau pauze mai lungi, atunci când întâlneşte cuvinte care conţin aglomerări de consoane, grupuri de litere etc.; -copiază, transcrie şi scrie după dictare litere, silabe şi cuvinte cu abateri de la regulile grafice; -construieşte în scris propoziţii formate din 2-3 cuvinte, cu mici abateri de la regulile grafice, ortografice şi de punctuaţie, corectate la intervenţia învăţătorului; -copiază/ transcrie/ scrie după dictare, cu unele omosiuni, inversiuni de litere, uneori cu abateri de la normele de aşezare în pagină, sau de la folosirea corectă a semnelor de punctuaţie	Evaluare cu mai multe reveniri Evaluări curente formative Probe scrise, fişe de lucru
2	-să scrie, să citească numerele naturale de la 0 la	- exerciţii de numărare cu obiecte de la 0 la 100;	- asociază mulţimi (alcătuite din obiecte	Evaluarea orală

	100; - să compare două numere cu diferenţă de o unitate sau mai multe; -să completeze un şir de numere; -să scrie vecinii numerelor; -să exploreze modalităţi variate de compunere şi descompunere a numerelor, în concentrul 0 – 100 cu obiecte de sprijin; -să efectueze operaţii de adunare şi de scădere cu numere naturale de la 0 la 100 fără trecere peste ordin cu obiecte de sprijin; - să rezolve probleme care presupun o singură operaţie dintre cele învăţate.	- exerciţii de citire şi de scriere a numerelor naturale de la 0 la 100; - compararea şi ordonarea numerelor de la 0 la 100; -exerciţii compunere şi descompunere cu numere naturale de la 0 la 100; -exerciţii de alegere a unei descompuneri potrivite pentru efectuarea unui calcul; - rezolvarea de probleme cu obiecte sau cu desene simple: puncte, cerculeţe, linii etc.; - rezolvarea de probleme cu obiecte sau cu desene simple: puncte, cerculeţe, linii etc.. -ex. de descompunere a numerelor în sume şi diferenţe ; -ex. de adunare şi scădere cu numere de la 0 la 20 ; -ex. de aflare a numărului necunoscut -ex. de verificare a rezultatului prin probă ; -ex. –joc pentru verbalizarea etapelor de calcul -ex. de analiză a părţilor componente ale unei probleme ; -ex de transformare a unei probleme păstrând numerele date -ex. de numărare cu pas dat „înainte” şi „înapoi” cu şi fără sprijin de obiecte sau desene ; -ex. de comparare a numerelor folosind diferite reprezentări ale acestora ; -compunerea şi descompunerea numerelor în z şi u .	identice, uşor de numărat), cu numărul lor (cardinalul mulţimii); -identifică cifra zecilor şi cifra unităţilor în scrierea unui număr de două cifre; -numără corect, crescător şi descrescător, din 1 în 1, în concentrul 0-30; -copiază, transcrie şi scrie după dictare cifrele, cu greşeli privind corectitudinea elementelor grafice, încadrarea în spaţiul de scriere, înclinarea; -efectuează adunări şi scăderi în concentrul 0-30, fără trecere peste ordin, utilizând simbolurile +, -, = în scrierea unui exerciţiu; -efectuează corect 50-60% dinexerciţiile cu o singură operaţie cuprinsă într-o listă dată; -descompune numere naturale mai mici decât 100 în sume sau diferenţe, utilizând obiecte; -rezolvă probleme cu date numerice şi enunţ sintetic, care presupun o singură operaţie, cu numere mai mici decât 100, recurgând la modelarea figurală a datelor problemei; - execută, parţial corect, în ritm propriu, comanda dată, după lămuriri suplimentare;	şi scrisă Aprecieri stimulative Evaluare cu mai multe reveniri Evaluări curente formative Probe scrise, fişe de lucru

PROGRAM DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT/ INDIVIDUALIZAT (PIP)

TUDORACHE MARILENA,
ȘCOALA GIMNAZIALĂ COSERENI, JUD. IALOMIȚA

Lescae Iolanda

Program de intervenție personalizat/ individualizat (PIP)

SEM II

Clasa : a III-a

Problemele cu care se confruntă copilul/ elevul/ tânărul (rezultatele evaluării complexe)

Disciplina:**Limba si literatura romana**

- citeste greu o propozitie simplă ,fara intonatia corespunzatoare,nerespectand semnele de punctuatie

-nu pronunta clar unele sunete(r,s,) si cuvinte in enunturi simple

-nu desparte corect in silabe cuvintele formate din trei sau mai multe silabe

-nu stie să formuleze răspunsuri la intrebari pe baza unui text

-nu stie sa descrie un obiect/o persoana

-nu diferentiaza personajele dintr-un text narativ (personaje bune/rele/pozitive/negative)

Priorități pentru perioada (Sem II-14 FEBRUARIE-14 IUNIE 2019)

-citirea si pronuntarea corecta a literelor,silabelor ,cuvintelor si propozitiilor

-citirea corecta,expresivă a unui text la prima vedere,respectând semnele de punctuație

-scrierea /transcrierea corectă a literelor,silabelor,cuvintelor,propozitiilor simple

-scrierea si așezarea corectă a unui text în pagină,respectând scrierea cu alineat si spațiul dintre cuvinte

-despartirea corecta a cuvintelor in silabe

-descriere unui obiect/a unei persoane

-formulari de răspunsuri la întrebări pe baza unui text,cu sprijinul cadrului didactic

-recunoașterea personajelor pozitive /negative dintr-un text narativ

-asezarea corecta in pagina a unui text,respectand scrierea cu alineate,spatiul dintre cuvinte

Structura programului de intervenție personalizat

Limba si literatura romana

Obiective	Continuturi	Metode și mijloace de realizare	Perioada de intervenție	Criterii minimale de apreciere a progreselor	Metode și instrumente de evaluare
-sa citeasca in ritm propriu un scurt text cunoscut	Propozitia. Cuvantul. Silaba	-conversația -demonstratia -explicatia -manualul -fise de lucru	2 sapt	-citeste corect ,cursiv si expresiv cuvinte si propozitii date izolat sau cuprinse intr-un text	Observatia Conversatia Citirea in gand Citirea cu voce tare Conversatia
-sa desparta cuvinte in silabe si sa alcatuiasca scurte enunturi cu aceste cuvinte	Despartirea cuvintelor in silabe.Utilizarea cuvintelor in enunturi proprii	Explicatia -demonstratia -convorbirea Fisa de lucru -imagini	2 sapt	-desparte corect cuvintele in silabe si alcatuieste enunturi proprii cu acestea	Probe orale Fisa de evaluare
-sa pronunte clar si corect sunete ,silabe ,cuvinte si propozitii	Reguli ale discursului oral Silaba. Propozitia	-exercitiul -explicatia -demonstratia -planse	4 sapt	-rosteste clar si corect litere,silabe ,cuvinte .	Explicatia Observatia Evaluarea orala Aprecieri verbale
-să scrie corect litere,silabe ,cuvinte si propozitii simple	Scrierea corecta,lizibila a literelor,silabelor , cuvintelor si propozitiilor simple	-conversația -demonstrația -explicația -stilou -caiet de lb română	2 săpt	-scrie corect,ingrijit,litere,cuvinte si propozitii simple	Probe scrise Aprecieri verbale
-să raspundă corect la intrebări pe marginea unui text	Textul narativ Formulari de răspunsuri la întrebări	-planse ilustrative -conversatia -explicația -exercițiul -manualul	1 sapt	-răspunde la întrebări pe baza unui text,identificând titlul ,autorul,locu	Planse ilustrative Aprecieri verbale

narativ				l si timpul când se petrece acțiunea	-proba orala
-să identifice personajele dintr-un text narativ	Personajul	-planșe ilustrative cu personaje dintr-un text narativ -conversația -explicația -observatia	1 sapt	-identifică si denumeste personajele bune/rele dintr-un text	Conversatia Planse ilustrative Aprecieri verbale -proba orala/scrisă
-sa aseze corect in pagina textele scrise ,respectand scrierea cu alineate si spatiul liber intre cuvinte	Organizarea textului scris Asezarea textului in pagina caietului:plasarea titlului,a autorului,folosirea alineatelor ,respectare a spatiului dintre cuvinte	-exercitii de asezare corecta a textului in pagina -exercitii de plasare corecta a alineatelor si a titlului -exercitii de apreciere corecta a spatiului dintre cuvinte -exercitii de caligrafie -fise de lucru	3 sapt	Asaza corect in pagina un text,respectand data,titlul,autorul, scrierea cu alineat	Proba scrisa Conversatia Aprecieri verbale

Evaluarea periodică

Dificultăți întâmpinate:

Metode cu impact ridicat: - pozitive:

-negative

Recomandări particulare

Rolul și modul de implicare a părinților în program

PROGRAM DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

PROF. ÎNV. PRIMAR STAN VALENTINA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „GEORGE VÂLSAN” AMARA

Numele şi prenumele elevului: .....

Data și locul nașterii: .....

Domiciliul: .....

Școala .....

Echipa de lucru: prof. înv. primar Stan Valentina, prof de sprijin P. C.

Problemele cu care se confruntă copilul (rezultatele evaluării complexe):

- cunoaște, citește și scrie șirul numerelor naturale de la 0 la 100
- rezolvă adunări și scăderi în concentrul 0-20, cu sprijin în obiecte și cu unele greșeli;
- nu cunoaște semnificația cifrei în cadrul numărului.

Priorităţi pentru perioada de aplicare

(Modulul 1: 05.09-21.10. 2022; Modulul 2: 31.10.- 22.12. 2022; Modulul 3: 09.01. 2023-17.02.2023):

1. Numerele naturale de la 0 la 100

2. Adunarea și scăderea numerelor naturale în limitele 0-100, fără și cu trecere peste ordin

3. Probleme care se rezolvă prin una sau două operații

Nr. crt.	Obiective	Conţinuturi	Metode şi mijloace de realizare	Criterii minimale de apreciere a progreselor	Metode şi instrumente de evaluare
Modulul 1					
1.	-să numere din 1 in 1 și din 10 în 10 până la 100, crescător și descrescător; -să scrie și să citească nr. naturale până la 100; -să stabilească succesorul și predecesorul oricărui nr. dat; -să compună și să descompună în zeci și unități nr. date; -să compare mai multe nr. date și să le ordoneze crescător și descrescător. -să efectueze adunări și scăderi, fără trecere peste ordin, până la 100; -să compună și să descompună nr. naturale formate din zeci și unități, folosind	*Numerele naturale de la 0 la 100* -exercitii de numărare în limitele 0-100; -citirea și scrierea nr. naturale până la 100; -exerciții de stabilire a succesorului/predecesorului unui nr. dat; -exerciții de compunere și descompunere a nr. în Z și U; -exerciții de comparare și de ordonare a mai multor numere date. *Adunarea și scăderea numerelor naturale în limitele 0-100, fără trecere peste ordin* -exercitii de adunare fără trecere peste ordin, până la 100; -exerciții de compunere și descompunere a nr. naturale în Z și U, folosind operația de adunare;	-numărătoarea poziţională -beţişoare -numărători -fişe de lucru -conversaţia -explicaţia -exerciţiul -jocul didactic -problematiza-rea	-scrierea unor numere reprezentate pe numărătoarea poziţională; -descoperirea regulii şi continuarea unor şiruri de numere;	-observare sistematică -probe orale -probe scrise -evaluare for-mativă

	operația de adunare; -să găsească toate soluțiile pentru a face adevărată o relație dintre două nr. naturale; -să explice, în cuvinte proprii, algoritmul folosit în adunarea și scăderea nr. formate din zeci și unități.	- exerciții de găsire a tuturor soluțiilor pt. a face adevărată o relație dintre două nr. naturale; -exerciții de scădere, fără trecere peste ordin, până la 100;			
Modulul 2					
2.	-să efectueze adunări și scăderi, fără trecere peste ordin, până la 100; -să efectueze adunări și scăderi, cu trecere peste ordin, până la 100; -să afle un termen necunoscut al adunării (scăderii) cu sprijin intuitiv.	*Adunarea și scăderea numerelor naturale în limitele 0-100, fără trecere peste ordin* -exerciții de adunare și scădere, fără trecere peste ordin, până la 100; -exerciții de adunare si scădere cu trecere peste ordin, până la 100; -exerciții de aflare a termenului necunoscut dintr-o adunare (scădere), cu sprijin intuitiv.	-ilustrații – suport -numărătoare; -bețișoare -manualul -fișe de lucru -conversația -explicația -exercițiul -jocul didactic -problematiza-rea	-rezolvarea unor adunări și scăderi; -găsirea nr. de două cifre care se pot forma din trei cifre diferite;	-probe orale -observare sistematică -evaluare for-mativă -evaluare su-mativă (test de evaluare)
Modulul 3					
3.	-să efectueze adunări și scăderi, fără trecere peste ordin, până la 100; -să recunoască	-exercitii de adunare și scădere cu trecere peste ordin, până la 100; *Probleme care se rezolvă printr-o operație*	-ilustrații – suport -tabla magnetică -numărătoare	-rezolvarea unei probleme cu o singură operație.	-observare sistematică -probe orale

	situațiile concrete care impun efectuarea unor adunări sau a unor scăderi; -să rezolve probleme cu una și cu două operații, cu plan de rezolvare; -să creeze probleme utilizând tehnici variate: cu sprijinul în obiecte, pornind de la o temă dată, pornind de la numere date, fără sprijin.	-recunoașterea situațiilor concrete sau a expresiilor care impun efectuarea unor adunări sau scăderi; -rezolvarea de probleme cu o singură operație, folosind plan de rezolvare; -crearea de probleme utilizând tehnici variate: cu sprijinul în obiecte, pornind de la o temă dată, pornind de la numere date, fără sprijin.	-fișe de lucru -conversația -exercițiul -jocul didactic -algoritmizarea -problematiza-rea		-probe scrise -evaluare for-mativă

PLAN DE SERVICII PERSONALIZAT

EDUCATOARE: IVAN VASILICA MIHAELA
GRĂDINIȚA P.P. „LUMEA POVEȘTILOR" CONSTANȚA

DIAGNOSTIC:ADHD/AUTISM

GRUPA Mijlocie

PERIOADA DE DESFĂŞURARE A PLANULUI: septembrie 2022– iunie 2023

DOMENII DE INTERVENŢIE:

1. Terapia cognitiv comportamentală
2. Dezvoltarea capacităţii motrice
3. DOMENIUL Limbă și comunicare

SCOP	OBIECTIVE OPERAŢIONALE (PETERMEN SCURT/LUNG)
1.Formarea deprinderilor de interactiune socialăşi aatitudinilor pozitive precum şi achiziţionarea cunoştinţelor şi abilităţilor interpersonale şi intrapersonale.	Să efectueze exerciţii de relaxare, pentru concentrarea atenţiei şi dezvoltarea memoriei; Să identifice comportamentele adecvate în diferite situaţii; Să-şi dezvolte atenţia şi interesul faţă de trăirile şi problemele celor din jur; Sa manifeste cooperare în diferite situatii de comunicare (exercitii de rezolvare a unor probleme personale si de grup); Să colaboreze cu colegii în rezolvarea sarcinilor primite; Să asculte cu respect enunţurile colegilor;
2. Formarea şi dezvoltarea capacităţii de receptare a mesajului oral precum şi exprimarea orală.	Să înţeleagă semnificaţia globală a mesajului oral; Să formuleze clar şi corect enunţuri verbale potrivite unor situaţii date; Să integreze cuvintele noi în enunţuri;

4.Formarea şi dezvoltarea capacităţilor motrice, a deprinderilor de mânuire a instrumentelor de lucru.	Să denumească materialele de lucru utilizate în realizarea lucrării; Să respecte toate etapele de lucru; Să aprecieze cât mai obiectiv propria lucrare, precum şi ale colegilor, respectând criteriile date; ; Să participle în mod activ şi eficient în activitatea de rezolvare a sarcinilor; Să utilizeze corect instrumentele de lucru.

NIVELE ALE ACTIVITĂŢII (tipuri, strategii, surse, metode şi tehnici, instrumente):

Tipuri : individuală, frontală, în perechi, pe grupe, directă, secvenţială, integrată (pe unităţi tematice), global, permanent.

Strategii:cognitive, psihomotrice, afectiv-atitudinale, mixte,

Surse:

- părinţii, preșcolarii
- medicul şcolii, medicul de familie.

Metodeşi tehnici:

- conversaţia, observatia, explicaţia, exerciţiul, fise de lucru, lectura, convorbirea,
- problematizarea, lauda, încurajarea, observarea sistematică, recompense diverse;
- reţeaua de discuţii, analiza şi interpretarea imaginilor, hârtia de un minut, lanţul ideilor;
- munca independentă, munca în perechi, munca în echipă, jocul didactic, joc de rol, etc..

Instrumente psihologice:

- Scala de evaluare a hiperactivităţii cu deficit de atenţie (aplicată înainte şi după tratament)
- Matrice progresive Raven color (măsoară nivelul intelectual al copiilor)
- Desenul omuletului (investigarea imaginii de sine a copilului)
- Desenul familiei (identificarea şi analiza relaţiilor pe care copii le au cu membrii familiei şi cu persoanele semnificative din viaţa lor)

EVALUARE DE PROGRES (la intervale regulate, minimum trei luni): fise de lucru la diverse activitati,observarea sistematică, probe orale şi scrise, probe practice.

decembrie 2022:

martie 2023

iunie 2023:

METODE ŞI TEHNICI DE EVALUARE: evaluare initială; evaluarea continuă/formativă, evaluarea finală/sumativă, aplicaţii practice; chestionare orale şi scrise; observaţii curente;evaluarea dialogată, participativă, consensuală (un proces în care sunt negociate şi aduse la un consens diferitele interese, valori şi puncte de vedere, între profesor şi elev); evaluarea participativă, consensuală (are la bază responsabilitatea împărtăşităîntre preșcolar şi educator, iar accentul se pune pe cooperare, pe colaborare şi pe procesul învăţării); fişe de lucru utilizate la diferite activităţi, probă de evaluare, autoevaluarea, evaluarea colegială, convorbirea individualăşi în grup, observaţia spontanăşi dirijată.

OBSERVAŢII:

***Pun accent pe următoarele:**

- observaţii ale celor cinci categorii comportamentale (susţinerea atenţiei la sarcina de lucru; agitaţia psihomotorie, vorbitul excesiv în timpul lecţiei, jocul cu obiecte în timpul lecţiei, capacitatea de a rămâne aşezat în timpul lecţiei)
- evitarea criticii în public şi în preajma persoanelor străine;
- explicaţii clare cu privire la desfăşurarea activităţilor zilnice precum şi a sarcinilor de lucru;
- exerciţii pentru creşterea stimei de sine şi a încrederii în forţele proprii;
- exerciţii pentru managementul emoţiilor negative;
- explicarea comportamentelor inadecvate în cadrul clasei, a şcolii şi în societate;
- dezvoltarea capacităţii de empatie;
- menţinerea unei relaţii constante de comunicare cu părinţii, profesorii şi conducerea şcolii;
- încurajarea atitudinii adecvate prin diverse tipuri de recompense;
- dezvoltarea abilităţilor sociale în diverse situaţii de viaţă;
- antrenarea elevului în activităţile specifice ariei curriculare Terapia educaţională complexăşi integrată, cu respectarea particularităţilor de vârstăşi individuale.

PROGRAM DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

OPREA MARIA
COLEGIUL NAȚIONAL PEDAGOGIC „REGINA MARIA” DEVA

I. INFORMAŢII DE BAZĂ:

II. STAREA ACTUALĂ A ELEVULUI

Comportament cognitiv:
Autonomie personală şi socială:
- aria de autoservire:
- aria de socializare:

Psihomotricitate:

III. EVALUARE INIŢIALĂ

Instrumente folosite în evaluare: fişa psihopedagogică, observaţia spontană şi dirijată, convorbirea individuală şi de grup,teste etc.

Capacităţi: citește cu dificultate, înțelege mesajul textul cu dificultate, înțelege cu o anumită lentoare sensul celor enunțate
Competenţe: scrie, citește
Abilităţi : de pictură
Lacune :
Nevoi: sprijin în explicarea sensului unor cuvinte
-sprijin în identificarea părților de propoziție
-sprijin în redactarea unor informații esențiale
-sprijin în redactarea și elaborarea unor secvențe de text specifice
Intervenţii antecedente: intervenții în clasa a VI-a și a V-a.

IV. DERULAREA PROGRAMULUI DE INTERVENŢIE

Domeniul de intervenţie: Limba și literatura română
Scopul programului de intervenţie: ameliorarea cunosștințelor despre părțile de propoziție,

- Înțelegerea mesajului textului literar/nonliterar
- Îmbunătățirea capacității de redactare a unui enunț/fragment de text
- Dezvoltarea capacității de exprimare scrisă/orală

Obiective pe termen scurt: -să citească coerent, cursiv

- Să înțeleagă mesajul clar și logic al celor exprimate
- Să exprime coerent, cursiv, succint opinia în legătură cu anumite teme

Obiective	Conţinuturi	Metode şi mijloace de realizare	Criterii minimale de apreciere a progreselor	Metode şi instrumente de evaluare
	-Părți de vorbire -Părți de propoziție -Textul narativ -Elemente de vocabular (Sinonime, antonime) -Scrierea unui text -Textul narativ -Personajele în textul literar -Timpurile verbului -Textul liric -Numărul substantivelor, genul -Adjectivul -Prepoziția -Descrierea -Textul narativ în versuri -Textul multimodal -Pronumele -Secvențe de text narativ -Secvențe de text descriptiv -Secvențe de text explicativ -Secvențe de text dialogat	- -fișe de lucru -Diagrame -Grafice -Hărți mentale -Proiecte -fișe de lucru -Diagrame -Grafice -Hărți mentale -Proiecte -fișe de lucru -Proiecte -Diagrame -Grafice -Hărți mentale -Proiecte -Proiecte -fișe de lucru	-recunoașterea părților de vorbire -redactarea elementară a unui text descriptiv/narativ -prezentarea sinonimelor/ antonimelor adecvate contextului -recunoașterea personajului/tipurilor de personaje într-un text literar în proză -identificarea timpurilor verbale (trecut/prezent/viitor) -recunoașterea elementelor specifice textului liric -recunoașterea părților de vorbire -recunoașterea părților componente ale unui text narativ în versuri -recunoașterea pronumelor (a câtorva tipuri) -recunoașterea părților de vorbire -recunoașterea elementelor specifice textului multimodal -recunoașterea elementelor specifice genului liric	-Proiecte -fișe de lucru -fișe de evaluare -portofoliu -Proiecte -fișe de lucru -fișe de evaluare -portofoliu -fișe de evaluare -portofoliu -Proiecte

	-Textul dramatic -Dialogul -Numeralul -Interjecția -Interjecția -Cererea	-Diagrame -Grafice -Hărți mentale -Proiecte	-recunoașterea elementelor specifice genului epic -recunoașterea elementelor specifice textului descriptiv -recunoașterea elementelor componente ale tiparelor textuale -justificarea răspunsului -recunoașterea elementelor specifice genului dramatic -recunoașterea părților de vorbire	-fișe de lucru -fișe de evaluare -fișe de evaluare -portofoliu -fișe de evaluare

V. EVALUARE FINALĂ CRITERIALĂ

Criterii de evaluare minimale:

- înțelegerea logicii unui text scris/oral
- înțelegerea mesajului unui text scris/oral
- recunoașterea părților de vorbire
- relaționarea dintre întrebarea logică și partea de vorbire

Recunoașterea tipului de tipar textual- narativ/descriptiv

-

Criterii de evaluare maximale:

-prezentarea ideilor principale dintr-un fragment de text;
-identificarea părților de vorbire specifice într-o propoziție;
-identificareapersonajelor;
-recunoașterea trăsăturilor de caracter;
-recunoașterea elementelor de portret fizic;
-exprimarea ideilor într-un text coerent;
-identificarea trăsăturilor unui text narativ;
- identificarea trăsăturilor unui text descriptiv;
-identificarea părților de vorbire specifice tiparelor textuale;
-prezentarea sinonimelor contextuale adecvate

Instrumente de evaluare: tipare textuale diverse elaborate cu ajutorul hărților mentale, fișe de evaluare individualizate,

VI. CONCLUZII SI RECOMANDĂRI:

Eleva recunoaște anumite informații din text, extrage, cu dificultate, informațiile necesare, conținuturile cerute.

Se recomandă exersarea, în continuare, a activităților specifice împreună cu facilitatorul.

PROGRAM DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

PROF. ÎNV. PRIMAR –LORINȚIU ANA-MARIA
LICEUL TEHNOLOGIC „LIVIU REBREANU”MAIERU, JUD. BISTRIȚA-NĂSĂUD

INFORMAŢII GENERALE:

Clasa: a IV-a

Domeniul de intervenție: Limba și literatura română

- **Problemele cu care se confruntă elevul -** nivel slab al achizițiilor școlare, deficit de atenţie, discalculie;

Capacităţi-competenţe-abilităţi-lacune-nevoi:

- competenţe sporite în desfăşurarea activităţilor ludice (respectă cu stricteţe regulile jocului şi duce la capăt sarcina didactică la nivelul propriu);
- capacităţi relativ bune de învăţare comportamentală prin imitaţie;
- posibilităţi bune de comunicare orală, gestuală, expresivă;
- nevoia de afecţiune, de integrare, de modele socio-umane şi de sprijin gradat;
- toleranţă scăzută la frustrări, sociabilitate relativ bună;
- feed-back pozitiv în situaţiile de individualizare a sarcinilor de învăţare;

Probleme cu care se confruntă copilul la disciplina limba română

- vocabular sărac;
- posibilităţi de exprimare reduse;
- vorbire rară, ezitantă, încetinită;
- în scris apar omisiuni şi înlocuiri de grafisme, nu face analiza şi sinteza fonematică corect, inversiuni de litere;
- automatizarea citirii la nivel de clasa I: numărul de cuvinte citite corect pe minut – 42 cuvinte;
- comprehensiunea citirii scăzută: scorul 1 p., dificultăți în a răspunde chiar și la întrebări literale.

1. DERULAREA PROGRAMULUI DE INTERVENŢIE

Obiective	**Activităţi de învăţare**	**Metode și mijloace de realizare**	**Criterii minimale pentru evaluarea progresului**
- să înţeleagă semnificaţia globală a mesajului oral; - să sesizeze intuitiv corectitudinea unei propoziţii ascultate, - să sesizeze sensul cuvintelor într-un enunţ dat - să formuleze clar şi corect enunţuri verbale potrivite unor situaţii date -să identifice litere, grupuri de litere, silabe, cuvinte şi enunţuri în textul tipărit şi în textul de mână - să sesizeze legătura dintre enunţuri şi imaginile care le însoţesc - să desprindă semnificaţia globală a unui text citit - să citească în ritm propriu, corect un text	- observarea unor imagini relaționate cu textul; - formularea de enunțuri pe baza acestor imagini; - citirea unor propoziții cu grad de dificultate crescând; - explicarea cuvintelor necunoscute; - punerea acestor cuvinte în contextul unor propoziții; - citirea repetată a unor paragrafe din lecturile propuse; - povestirea paragrafului în cuvinte proprii - raspunsul la intrebari literale legate de acest paragraf - realizarea unor inferente simple pe	Metode: - observația - conversația - citirea în gând - citirea cu voce tare - povestirea - explicația - problematizarea Mijloace: - planșe cu imagini despre lecturile ce vor fi studiate; - lecturi literare clasa a III-a: - Moromeţii, după Marin Preda; - Mănăstirea Putna, Legendă populară; - Lupul, calul şi puiul de vulpe; - Din greşeală, după Lev Tolstoi;	- înţelege semnificaţia globală a unui text scurt, după ascultarea repetată a acestuia, sau după lămuriri suplimentare; - formulează răspunsuri la întrebările puse, uneori cu imprecizii, corectate la solicitarea învăţătorului; - citeşte în ritm propriu silabe, cuvinte şi propoziţii alcătuite diin 2-3 cuvinte, uneori cu inversiuni sau repetări, corectate la intervenţia învăţătorului; - citeşte cuvinte scrise, formate din

	baza textului - citirea repetată a unui text de o pagină - repetarea sarcinilor de comprehensiune dupa citirea intregului text	- Coridorul ispitei, după Voltaire - fișe de lucru - calculator	silabe cunoscute; - citeşte fluent şi corect enunţuri cunoscute, cu ezitări sau pauze mai lungi, atunci când întâlneşte cuvinte care conţin aglomerări de consoane, grupuri de litere etc.;

Prin acest program am urmărit:

- recuperarea laturilor disfuncţionale în ceea ce privește citirea conștientă;
- antrenarea elevului în activităţi plăcute pentru a-l stimula;
- dezvoltarea abilităţilor de citire a cuvintelor şi propoziţiilor;
- îmbogăţirea, precizarea şi activizarea vocabularului;
- dezvoltarea autonomiei personale şi sociale;
- dezvoltarea capacităţii de orientare şi adaptare la mediu;

PROGRAM DE INTERVENTIE PERSONALIZAT

PROF. ÎNV. PREȘCOLAR: CARP RODICA ADRIANA,
GRĂDINIȚA P. P. NR. 3 PETROȘANI/ STRUCTURA P. P. + P. N. NR. 1

Priorităţi pentru perioada\:
**Dezvoltarea abilităţilor şi a atitudinilor specific învăţării în contextul învăţământului preşcolar.*
**Activizarea şi îmbogăţirea vocabularului,dezvolatrea receptivităţii şi expresivităţii, manifestarea de iniţiativă,interes şi cooperare în comunicare.*
**Dezvoltarea capacităţii de receptare a mesajului oral.*
1.Date de identificare:
Vârsta: 5 ani
2. Anamneza:
Antecedente patologice:naștere prematură, drenaj venos total abetant supradiafragmic -operat în mai 2017, însuficiență mitrală minoră, insuficiență tricuspidiană minoră.
Instoricul dezvoltării: este crescut de mamă și de bunica maternă și provine dintr-o familie monoparentală prin statut inițial. Inflența familiei asupra dezvoltării copilului este una pozitivă. Prezintă o întârziere profundă a dezvoltării vorbirii iar limbajul activ este total absent. Nu are capacitate de concentrare iar contactul vizual este absent, memoria este menanică, predominant viziuală. Nu prezintă agresivitate fizică față de persoanele cu care intră în contact insă țipă, se lovește pe sine, se tăvălește pe jos, scrâncește din dinți, țopăie.Manifestările și preocucupările lui sunt conform vârstei mentale pe care acesta pe are, respectiv vârsta de 1 an.
Istoricul adaptarii pedagogice: s-a adaptat greu la activitatea si disciplina din gradiniță din cauza tulburarilor de comportament si de limbaj. Este un copil dependent de o altă persoană. Deși reușeste să fie prezent zilnic la activitățile pentru 2 ore, existența oricărei relații de prietenie este total absentă. Prezintă tulburări emoționale .
3.Diagnosticare:
Problemele cu care se confruntă copilul/elevul/tânărul (rezultatele evaluării complexe):
-Retard psihomotor
-Tulburare de spectru autist
-Retard sever profund
-Tulburări de limbaj expresiv
-Malformație cardiacă
4. Recomandari:
-Terapie logopedica;
-Ludotetrapie;
-Terapie cognitiva;
-Consilierea părinților

5.Interventie in cadrul gradinitei:

Domenii : stimularea dezvoltării limbajului, a abilităților de socializare și a abilităților practice.

Tipul de interventie:

-dezvotarea abilitatilor cognitive specifice varstei copilului;

-dezvoltare abilitatilor de comunicare;

-insusirea unor deprinderi elemntare.

Cine intrevine in aplicarea programului:

-educatoarea,

-parintii.

Scopul inteventiei:

– dezvoltarea potențialului cognitiv al copilului in vederea integrarii lui in activitatile de tip scolar cat si in grupul de copii.

Obiective:

pe termen lung:

-cresterea nivelului de dezvoltare cognitive prin stimularea corespunzatoare a senzatiilor si perceptiilor;

-dezvoltarea exprimarii orale, intelegerea si utilizarea corecta a structurilor verbale;

-cresterea nivelului de dezvoltare motrica.

pe termen scurt

-sa realizeze deosebiri si asemanari privind conservarea numarului de obiecte, lungimii, volumului si suprafetei;

-sa ia parte la discutii in grupuri mici;

-sa ia parte la activitatile de invatare in grup.

Programul de interventie personalizat

Programul de interventie personalizat are la baza metode si strategii centrate pe copil, in functie de particularitatile lui, pentru a crea un mediu care sa favorizeze si sa sprijine invatarea.

1. Dezvoltarea abilitatilor de comunicare

Scopul acestor actiuni este activizarea vocabularului pe baza experientei imediate, cu cuvinte care denumesc obiecte, fiinte si fenomene observate, cunoscute, insusiri caracteristice, actiuni, pozitii spatiale, relatii si unele trairi afective.

Obiectivele actiunilor sunt conturate raportate la particularitatile prescolarului:

-sa transmita un masaj simplu in cadrul activitatii de invatare;

-sa primeasca mesaje, sa indeplineasca actiuni simple;

- sa raspunda adecvat la ceea ce i se spune.

Avand in vedere importanta deosebita a mediului social in tratarea tulburarilor de limbaj, am cautat sa ma asigur de sprijinul familiei in sensul de a-i determina sa-si schimbe atitudinea, sa fie mai afectuosi fata de copil.

Am inceput cu baiatul o serie de exercitii pentru:
-imitarea de sunete sub forma de onomatopee;
-dezvoltarea auzului fonematic;
-repetarea unor serii de silabe;
-exersarea pronuntarii cuvintelor mono-, bi si polisilabice;
-denumirea unor imagini sau obiecte;
-formularea de mici raspunsuri la intrebari pe baza unor imagini;
- povestire libera.
In cadrul activitatilor de invatare am asezat copilul in interiorul grupului de copii, peintampinand astfel tendinta de automarginalizare ce este prezenta la copiii cu dizabilitati ca urmare a faptului ca se simt neputinciosi sa participle la activitati. Am apelat frecvent sa povesteasca ce vede in imagini, cerandu-i sa raspunda la intrebari simple “Pe cine vezi in imagine?”, “Ce face?” copiii urmand sa inchege povestioarele sugerate de planse. Dupa fiecare raspuns l-am incurajat (“Foarte bine!”, “Bravo!”) pentru a-i oferi un stimulent.

2. *Stimulare și dezvoltare cognitivă*

Se va realiza prin actiuni si programe compensatorii care faciliteaza intelegerea lucrurilor, fenomenelor, persoanelor si situatiilor de viata.

Mi-am propus ca prescolarul sa-si fixeze cateva repere specifice stadiului gandirii preoperatorii, respectiv intelegerea aspectelor privind conservarea numarului de obiecte, a materiei, lungimii si volumului.

De exemplu: am luat un numar egal de bile si le-am asezat in doua siruri ca sa observe egalitatea numarului de obiecte. Apoi am distantat bilele dintr-un sir si am intrebat copilul unde sunt mai multe bile. In general copilul raspunde ca sunt mai multe in sirul mai lung. Asemenea exercitii am lucrat impreuna cu prescolarul si pentru conservarea volumului (cu ajutorul a doua pahare identice cu lichid), pentru conservarea materiei (lucrand cu doua bucati egale de plastilina), pentru conservarea lungimii (cu doua betisoare de lungimi egale) sau pentru conservarea suprafetei (jucandu-ne cu un numar egal de cuburi pe doua suporturi pe care le-am aranjat prima data identic, iar a doua oara diferit).

3. Dezvoltarea motricitatii

Scopul acestei activitati este ca baiatul sa fie capabil sa realizeze lucrari practice inspirate din viata cotidiana, valorificand deprinderi de lucru insusite.
Obiectivele demersului sunt adaptate la particularitatile prescolarul si anume:
-sa utilizeze unelte usor de manevrat;
-sa foloseasca tehnici simple de lucru (asamblare, lipire);
-sa selecteze materialul necesar temei propuse;
-sa verbalizeze actiunile intreprinse.

De exemplu, o tema la activitatile practice a fost:”Hai sa recunoastem culorile semaforului” si a fost un colaj. Copii au fost asezeti la masute, iar prescolarul a fost

asezat langa educatoare pentru a primi ajutorul (verbal si fizic) in realizarea miscarilor. Am distribuit copiilor materialele necesare (plansa, suport cartonat, aracet, foarfece, coli colorate: rosu, galben, verde; servetele de sters pe maini) si am dat indicatiile despre utilizarea lor. Activitatea consta in decuparea cerculetelor colorate ce reprezinta luminile semaforuluisi lipirea lor pe suportul de carton pentru a forma semaforul.Pe parcursul activitatii copii primesc sprijin pentru realizarea colajului, iar prescolarul lucreaza pe tape mici sub indrumarea educatoarei(ex: " luam plansa…, o asezam pe masuta…, decupam cate un cerculet din fiecare culoare…, acum trebuie sa lipim cercurile colorate, ce culoare are semaforul sus?...) Pentru fiecare etapa realizata, copilul primeste stimulente verbale si poate fi dat si ca exemplu celorlalti copii.

4. Consilierea parintilor

Am considerat ca este necesara colaborarea cu familia tocmai pentru ca am inteles neputinta familiei si dezamagirea acesteia in fata dificultăților copilului dea îndeplini sarcini si de a se integra in grupul de copii.

Prin discutii, explicatii si exemplificari i-am ajutat pe parinti sa intaleaga ca modul in care gandesc ei despre implinirea copilului lor in viata, va determina maniera in care isi vor educa copilul si ii va inocula acestuia o anumita imagine desine. Am subliniat ca parintele trebuie sa fie un bun ascultator, sa fie flexibil, realist si sa colaboreze cu acesta pentru a-i intelege problemele si a-l ajuta.

Parintii au inteles ca prin rabdare, intelegere si incurajare pot ajuta copilul sa treaca peste inhibitii si sa execute activitati la care intampina dificultati.

Am reusit sa determin imbunatatirea relatiei mamei cu copilul, prin acordarea de timp si mai multa înțelegere.

Părinții au fost informați și în legătură cu ajutorul pe care îl pot primi în cadrul ședințelor de consiliere parentală cu profesorul consilier și a modului de contactare acestor servicii de consiliere.

Obiectivul general:

Programul de interventie personalizat presupune colaborarea in echipa, formata din educatoare, profesor consilier, logoped, familie, toți cei implicați in activitățile desfășurate de copil pe parcursul unei zile, pentru a susține si integra copilul in comunitate.

PROGRAM DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

PROF. ÎNV. PRIMAR CÎLȚARU MARIANA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR 1 „GEORGE USCĂTESCU” TG CĂRBUNEȘTI

Clasa pregătitoare

Informaţii despre starea de sănătare: bună

Grad de deficienţă: grav

Diagnostic: AUTISM INFANTIL.ÎNTÂRZIERE SEVERĂ

Domeniul de intervenţie: COMUNICARE

Dezvoltare intelectuală: -memoria – capacitate comprehensivă de nivel scăzut;

- atenţia - fluctuantă;

- participă în cadrul activităţilor în funcţie de starea afectivă.

Limbaj şi comunicare:

- **motricitatea aparatului fonoarticulator:** grav afectată;

- **auz fonematic:** deficitar;

- **limbaj impresiv:-** comprehensiune dificilă a mesajului verbal;

- răspunde la comenzi simple fără să urmarească buzele cadrului didactic;

- nu indică dintr-o serie de imagini diferite, pe cele cerute de profesor (obiecte uzuale şi fiinţe din mediul familiar).

- **limbaj expresiv: -**vocabular sărac, exprimare greoaie; nu utilizează formulele de salut

Autonomie personală şi socială: posedă deprinderi minimale de autonomie personal:

- se deplasează singur, apucă şi duce hrana la gură,

- în relaţii cu colegii de vârstă apropiată este uneori violent în manieră proprie;

- este dornic de afecţiune din partea adulţilor.

SCOPUL (COMPORTAMENTUL ŢINTĂ/REZULTATUL AŞTEPTAT)

Efectuarea unei game variate de exerciţii prin intermediul unor acţiuni simple,accesibile şi în ritm propriu atât în clasă cât şi individual în cadrul orelor de terapie pentru dezvoltarea limbajului,dezvoltarea înţelegerii şi atitudinilor pozitive de relaţionare în grup

OBIECTIVE PE TERMEN MEDIU:. Dezvoltarea exprimării orale,întelegerea mesajului transmis. Dezvoltarea capacităţii de comunicare.

Educarea trăsăturilor pozitive de voință şi caracter şi formarea unei atitudini pozitive faţă de sine şi faţă de ceilalţi.

Dezvoltarea abilităţilor de interacţiune cu adulţii.

Dezvoltarea abilităţilor de interacţiune cu copiii de vârstă apropiată.

DURATA : 1. X .2021 - 1 .VI. 2022

Nr. crt.	Obiectiv Operaţional/ Activităţi	Strategii de terapie şi recuperare	Interval de timp	Evaluarea şi aprecierea evoluţiei	
				Indicatori	Instrumente
0	1	2	3	4	5
1.	**Să asculte şi să identifice unele semnale sonore;** - exerciţii de identificare a stimulilor vizuali; - exerciţii de recunoaştere a stimulilor olfactivi şi gustativi; - exerciţii de discriminare tactilă; - exerciţii de antrenare asociată a analizatorilor; - exerciţii de receptare a unor	- jetoane cu diferite imagini; - mulaje cu fructe, legume; - CD-uri cu diverse sunete,zgomote, onomatopee; - jocuri didactice.	4 săptămâni	Identifică semnale sonore	- fişă de observare a comportamentului elevului - apreciere verbală - capacitatea de concentrare a atenţiei
2.	**Să-şi formeze şi să-şi dezvolte auzul fonematic** **Să preia corect modelul în pronunţarea cuvintelor** - exerciţii de imitare a sunetelor din natura: sunete onomatopeice, sunete produse de diferite obiecte - exerciţii de articulare corectă a cuvintelor accesibile prin vorbire reflectată şi independentă - exerciţii de sortare şi grupare a unor obiecte şi imagini	- jocuri dicactice -fişe de lucru -caiet -carioci -culori -pix -foi A4 - jetoane, planşe: - planşe;	5 săptămâni	Execută comenzi verbale Ascultă, imită acţiuni	- fişă de observare a comportamentului elevului - apreciere verbală- - capacitatea de concentrare a atenţiei

3.	**Să asculte şi să înţeleagă mesajele orale scurte** - exerciţii aplicative de executare de comenzi verbale simple; - exerciţii de ascultare şi înţelegere a unor mesaje - exerciţii de formare a comportamentului de ascultător; - joc de rol cu imitarea unor acţiuni / simularea unei convorbiri telefonice.	- jocuri dicactice: - jetoane, planşe: - planşe; - jucării (telefoane)	4 săptămâni.	Execută comenzi verbale Ascultă, imită acţiuni	- fişă de observare a comportamentului elevului - apreciere verbală- - capacitatea de concentrare a atenţiei
4.	Să respecte regulile grupului din care face parte. Să răspundă adecvat la solicitările adultului. Să se integreze în grupul de copii.	-jocuri de rol - jocuri didactice. -discuţii libere	2 săptămâni	Răspunde cerinţelor	- fişă de observare a comportamentului elevului - apreciere verbală
5.	Să coopereze cu membrii grupului şi să se joace. Să relaţioneze cu ceilalţi copii. Să împartă obiecte şi să împărtăşească experienţe cu ceilalţi. -Să invite copii să se joace împreună	-jocuri de rol -jocuri de atenţie -imagini poveşti -jetoane	3 săptămâni	Cooperează, relaţionează Cu membrii grupului	
6.	**Să-şi formeze şi să-şi exerseze vocabularul specific mediului ambiant** - exerciţii de identificare şi denumire a obiectelor din mediul ambiant, din mediul şcolar - jocuri didactice cu vocabular imagistic, loto imagistic („Spune ce este!"; „Recunoaşte obiectul") - exerciţii de localizare spaţială a obiectelor în raport cu schema corporală	-conversaţia -explicaţia -jocul didactic -observaţia -planşe -fişe de lucru -caiet -culori	4 săptămâni	Adoptă limbajul corporal adecvat vârstei şi constitutiei corporale	- fişă de observare a comportamentului elevului - apreciere verbală- - capacitatea de concentrare a atenţiei

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT
COPIL DIN FAMILIE MONOPARENTALĂ

PROFESOR ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR: PODEANU GENA
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR.20, DROBETA TURNU SEVERIN
JUDEȚUL MEHEDINTI

Informaţii confidenţiale:
Nivelul grupei: I/II
Vârsta: 4 ani/ 5 ani
Gradiniţa/Grupa: Mare
Stare de sănătate: bună

Preșcolarul face parte dintr-o familie monoparentală în care mama se îngrijeste de acesta deoarece tatăl a părăsit familia înca de la început. Copilul a rezultat din concubinajul părintilor nu dintr-o căsătorie legal constituită ,mama dandu-l în judecată pe tatăl copilului pentru a obtine tutela completă,fapt ce s-a și întâmplat.Ne avand o imagine paterna în familie copilului i s-au declansat unele traume psihologice ,mai exact a devenit introvertit, necomunicativ manifestând o oponență permanent indifferent de sarcina pe care i-as fi dat-o.Obsevând toate acestea am cerut sprijinul doamnei consilier pentru a face echipă astfel ajutându-l pe copil să depășească aceste stări ,dându-i încredere în fortele proprii dar și în mediul educational în care activează si implicit în mine ca si cadru didactic.
Diagnostic psihologic:
-labilitate emoţională
-stare de agitatie psiho-motorie
- nervozitate

Evaluare pedagogică:
- exprimare greoaie în limbaj
- oponentă
Specialişti care intervin în aplicarea programului:
-educatoarea:- terapie cognitivă, stimulare psihică intensivă prin activitatea la grupă;
-consilierea familiei,supravegherea copilului
***-psihologul* – consilierea educatoarei şi a familiei;**
Scopul:
Dezvoltarea potenţialului afectiv al copilului în vederea integrării lui în grupul de copii şi în activităţile specifice grădiniţei.
Obietive cadru:
-dezvoltarea abilităţilor cognitive specifice vârstei preşcolare;
-dezvoltarea abiliţătilor de comunicare cu cei din jur;

- socializare,relaţionare cu copiii şi personalul grădiniţei;
-însuşirea unor deprinderi elementare de comportament şi deprinderi igienice;
-creşterea nivelului de dezvoltare şi coordonare psiho- motrică ;

Intervenţia educatoarei în cadrul grădiniţei:

Tipuri de activitate:

- dezvoltarea abilităţilor de comunicare, activităţi pe centre de interes;
- activităţi practice,educaţia pentru societate;
- activităţi artistico-plastice,educaţia muzicală;
- activităţi de educaţie fizică şi sport;

Strategii centrate pe copil:

- procedee de lucru simple, cu grad mic de dificultate; valorificarea maximă a jocurilor;
-stimularea corespunzătoare a senzaţiilor şi percepţiilor;
-valorificarea ariilor de stimulare şi a tuturor spaţiilor din grădiniţă cu care copilul vine în contact (care influenţează în mod pozitiv dezvoltarea fizică, intelectuală, afectivă, senzorială şi socială a copilului).

Resurse, mijloace:

-material didactic adecvat fiecărei activităţi;
-jucării,truse de joc,truse de joc sportive;
-calculator,cd-uri
-cărţi cu imagini, cărţi de colorat;
-planşe, jetoane;

Metode şi instrumente de aplicare:

-jocul didactic, jocul de mişcare,jocul de rol;
-percepţia şi manipularea de obiecte;
-conversaţia, explicaţia,exerciţiul

Obiective operationale:

Dezvoltarea abilităţilor de comunicare:

-să perceapă şi să rostească cuvinte în propoziţii simple;
-să răspundă adecvat(verbal sau comportamental) la ceea ce i se spune,la ce i se cere,să participe la activităţi;

Terapia cognitivă:

-să cunoască şi să recunoască obiecte ,jucăriile,lucrurile din jurul său;
-să cunoască şi să recunoască unele reguli simple de comportare civilizată;
-să cunoască bine spaţiul grădiniţei ,personalul grădiniţei,cu care vine în contact zilnic;

Dezvoltarea motricităţii:

-să utilizeze obiecte, jucării uşor de manevrat,să nu le strice,să aibă grijă de ele;
-să recunoască anumite obiecte, jucării;
-să ştie să se autoservească şi să aşeze la locul lor obiectele utilizate;
-să ofere şi altor copii jucăriile pe care le foloseşte,să se joace cu ceilalţi copii,să nu arunce cu jucarii;

Consilierea familiei:

-discuţii despre comportamentul copilului;
-exemplificări despre activitatea desfăşurată,despre progresele obţinute pas cu pas;

-explicaţii despre metodele aplicate, de răbdarea de care este nevoie,de încurajarea permanentă la adresa copilului,de laude şi mângâieri şi multă atenţie din partea familiei;
La această structură generală se adaugă conţinutul propriu-zis al activităţii, în paşi mici, întocmind o planificare săptămanală.

Metode şi instrumente de evaluare:

-evaluare orală;
-observaţie directă;
-evaluarea rezultatelor concrete: desene, lucrări practice,portofoliul copilului, etc;
-se face prin exerciţii susţinute , prin jocuri educative având ca puncte tari automatismele întreţinute ,convorbiri cu copiii,povestiri,conversaţii,convorbiri cu părinţii,convorbiri cu medicul şi psihologul.

Obiective realizate:

-pregătirea copilului de a răspunde pozitiv în grupul de copii ,de a face faţă în mod natural la integrarea în grupă ,promovarea unei atitudini deschise, de acceptare a copiilor cu nevoi speciale şi restul grupului.

Dificultăţi întâmpinate:

-munca susţinută, posibilităţi de modulare a programului zilnic,adaptare curriculară individualizată;

Metode cu impact ridicat:

pozitiv **:**învingerea timidităţii,de a nu se izola de grup,încredere în sine, acceptarea celorlaţi copii.
Negativ: necesită timp şi implicare uneori în defavoarea celorlalţi

Rolul şi modul de implicare a părinţilor în program:

-stimularea dezvoltării atitudinilor pozitive ale tatalui de a fii alături de copil, de cerinţele speciale ale copilului,să aibă multă răbdare, încredere,să acorde atenţie pozitivă la eforturile copilului,să conştientizeze că este nevoie de timp şi efort din partea lor,de a accepta cele întâmplate.

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT
DOMENIUL – LIMBAJ ȘI COMUNICARE

PROF. BANCEA MELINA
CENTRUL ȘCOLAR PENTRU EDUCAȚIE INCLUZIVĂ „ SPERANȚA„ ZALĂU, JUD. SĂLAJ

Clasa:a VIII-a
Diagnostic: stenoză pulmonară valvulară largă, retard psihic grav dismorfic, tulburări de comportament
Diagnostic logopedic: Rinolalie deschisă organică, retard al limbajului expresiv si impresiv, dislalie polimorfă.

Obiective/competențe:

- Imbunatațirea motricității generale a miscărilor fono-articulatorii ;
- Educarea respirației si a echilibrului dintre inspirație si expirație ;
- dezvoltarea capacității de receptare a mesajelor
- antrenarea asociată a analizatorilor
- formarea conduitelor perceptiv-motrice
- emiterea corectă și consolidarea sunetelor deficitare
- formarea și dezvoltarea abilităților de comunicare

Metode și strategii didactice:

- demonstrația, explicația, exercițiul, metoda fonetică analitico– sintetică, prezentarea într-o manieră simplă a sarcinilor, jocul didactic, conversația
- tehnici de modelare a comportamentului (întărirea pozitivă / negativă, chaining, backward chaining-ul, tehnica aproximărilor progresive etc)
- învățarea structurată

Resurse:

- pictograme, jocuri cu caracter educativ, litere magnetice, planșe
- pai, fluier pt petrecere, baloane de săpun, pian de jucărie
- calculator –softuri educaționale
-caiet de comunicare, conform sistemului PECS

PROGRAM TERAPEUTIC:

MODULUI I

Tehnici terapeutice
Evaluare
Exercitii pentru educarea respiratiei, mobilitatea aparatului fonoarticulator
Exercitii pentru educarea auzului fonematic;
Exercitii pentru exersarea grafismelor simple
Exercitii pentru exersarea scrierii literelor si cifrelor
MODULUL II
Scrierea corectă prin copiere, dictare.
Citirea literei, recunoasterea acesteia în textul scris și a sunetului în vorbire. Exerciții de recunoastere a sunetului/literei si identificarea in semnul grafic respective (corespondenta

fonem-grafem);
Scrierea corecta a literei in silabe simple directe si indirecte formate cu vocale, scrierea silabelor complexe si dificile in care se gaseste litera ;
Citirea silabelor (directe, indirecte, grupuri de sunete, etc.);
Scrierea corecta a cuvintelor cu analiza silabelor si literelor componente.
Citirea cuvintelor compuse din mai multe silabe (cuvinte bisilabice, cuvinte monosilabice, cuvinte polisilabice); Scrierea propozitiilor simple cu analiza. Scrierea corecta
Exercitii de vocabular
MODULUL III
Exerciţii de identificare/recunoaştere/**pronunţare** a imaginilor din mediul înconjurător – momentele zilei
Exerciţii de identificare/recunoaştere/**pronunţar**e a imaginilor din mediul înconjurător – zilele săptămânii
Exerciţii de identificare/recunoaştere/**pronunţare** a imaginilor din mediul înconjurător – anotimpurile
Exerciţii de identificare/recunoaştere/**pronunţare** a imaginilor din mediul înconjurător – alimentaţie, legume, fructe
Exerciţii de identificare/recunoaştere/**pronunţare** a imaginilor din mediul înconjurator – corpul omenesc, igiena corporala, îmbrăcăminte
MODULUI IV
Exerciţii de povestire orală a unor fapte, întâmplări reale (din experienţa personală) sau fictive;
Exercitii de realizare corecta a acordului predicatului cu subiectul;
Exercitii de acord, de modificare a formei adjectivului, prin schimbarea numarului substantivului pe care il determina;
SĂPTĂMÂNA VERDE
Formularea de raspunsuri la intrebarile ce vizeaza informatiile esentiale sau de detaliu ce se desprind din textul citit sau mesajul audiat
MODULUI V
Ex. de copiere si dictare
Citirea propozitiilor simple cu suport imagistic..
ŞCOALA ALTFEL
Exprimarea propriei pareri in legatura cu intamplari, personaje dintr-un text citit sau mesaj ascultat;
Exerciţii de recunoaştere a titlului, autorului, alineatelor;
EXERCIȚII DE VOCABULAR
Evaluare

PLAN DE SERVICII INVIDUALIZAT

DAVID TATIANA,
GRĂDINIŢA CU P.P. NR.10 HUȘI

Numele şi prenumele copilului:
Reprezentantul legal al copilului:
Domiciliul:
Unitatea de învăţământ la care este înscris:
Responsabilul de caz servicii educaţionale:
Drepturi/Beneficii de asistenţă socială pentru copiii cu CES conform ART. 51 aliniat (2) prevăzute de Legea nr. 1/2011, cu modificările şi completările ulterioare.

SERVICII PSIHOEDUCAŢIONALE PENTRU COPILUL CU CES

Tipul de serviciu/intervenţie	Obiective
Servicii educaţionale Educaţia formală- Copilul frecventează grădiniţa de masă; Educaţia non-formală; Servicii de asistenţă psihopedagogicã prin cadrul didactic itinerant şi de sprijin	Asimilarea conţinuturilor didactice după un curriculum adaptat. Socializarea copilului. Dezvoltarea deprinderilor de viaţă independentă, igienă şi autonomie personală. -
Servicii de consiliere şi orientare şcolară Consiliere psihopedagogicã; Consiliere părinţi; - discuţii despre comportamentul copilului; -exemplificări despre activitatea desfăşurată,despre progresele obţinute pas cu pas; -explicaţii despre metodele aplicate, de răbdarea de care este nevoie, de încurajarea permanentă la adresa copilului, de laude, motivare, reguli şi recompense şi multă atenţie din partea familiei Consiliere individualã;	Dezvoltarea abilităţilor de integrare socială; Dezvoltare personală; Dezvoltarea capacității de efort fizic și intelectual în vederea realizării sarcinilor din cadrul activităților instructiv-educative, in general, a activităților care solicită efort intelectual.
Servicii de terapie educationala*	-
Servicii medicale de specialitate	Evaluare medicală de specialitate. Control

	medical
Asigurare transport la unitatea de învãțãmânt	-
Mãsuri de sprijin pentru educația incluzivã** Program de intervenție personalizat - Terapii cognitive: Domeniul Psihomotric; Domeniul Om si Societate; Domeniul Limbaj si Comunicare, Domeniul Științe - Ludoterapie - stimulare psihică intensivă prin activitatea la grupă; - Consilierea părinților – supravegherea copilului, colaborare cu factorii implicaţi - dezvoltarea abilităţilor de comunicare, activităţi pe centre de interes: Bibliotecă, Artă, Construcții, Jocuri de masă, Jocuri de rol și Colțul căsuței - activităţi practice,educaţia pentru societate; -jocuri senzoriale; - jocuri pentru dezvoltarea intelectuală - activităţi de educaţie fizică şi sport; jocuri muzicale și distractive -jocuri de mișcare - jocuri și activități desfășurate pe centre de interes care să stimuleze lucrul în echipă. Strategii centrate pe copil: - procedee de lucru simple, cu grad mic de dificultate; valorificarea maximă a jocurilor; -stimularea corespunzătoare a senzaţiilor şi percepţiilor; -valorificarea centrelor de interes şi a tuturor spaţiiloreducaționale din grădiniţă cu care copilul vine în contact (care influenţează în mod pozitiv -dezvoltarea fizică, intelectuală, afectivă, senzorială şi socială a copilului).	-Dezvoltarea abilităţilor cognitive specifice vârstei preşcolare; -Dezvoltarea abiliţătilor de comunicare cu cei din jur; -Socializare şi relaţionare cu copiii şi personalul grădiniţei; - Formarea unor deprinderi de comportament şi a deprinderilor igienico-sanitare corecte. - Creşterea nivelului de dezvoltare şi coordonare psiho- motrică .

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

PROF. POJOGA SIMONA

GRĂDINIȚA CU P.P. NR. 6 DOROHOI

1. INFORMAŢII DE BAZĂ:

- Psihodiagnostic: tulburare prevazivă cu spectru autist, întârziere în dezvoltarea limbajului
- Gradul de handicap: grav cu asistent personal
- Informaţii despre starea de sănătate a copilului: Stare bună de sănătate.
- Informaţii despre mediul social:

Băiatul locuieşte împreună cu familia sa, având în componenţa sa mama, tata şi un frate cu șase ani mai mare decât el. Din punct de vedere material familia are un venit acceptabil care îi permite asigurarea unor condiţii bune. Ambii părinţi se preocupă de creşterea şi de educarea celor doi copii. De regulă mama este cea care ţine zilnic legătura cu unitatea şcolară, se interesează de evoluţia copilului în grădiniţă. În vederea recuperării handicapului, copilul este implicat în diverse programe de recuperare.

2. INSTRUMENTE UTILIZATE ÎN EVALUARE:
    - Chestionare orale;
    - Observaţii curente;
    - Aplicaţii practice;
    - Fişe de lucru utilizate la diferite activităţi;
    - Probe de evaluare;
    - Convorbire individuală şi în grup;
    - Observaţia spontană şi dirijată;
    - Discuţii cu părinţii;
3. OBIECTIVELE PROGRAMULUI:

Pe termen lung:

- ✓ Descoperirea şi folosirea potenţialului psihic de învăţare ale subiectului, a ritmului propriu de achiziţie, prin observarea zilnică şi prin concentrarea tuturor informaţiilor din cadrul familiei;
- ✓ Dezvoltarea motricităţii mâinilor, dar şi a altor părţi ale corpului;
- ✓ Dezvoltarea abilităţilor socio-emoţionale, a capacităţii de integrrare în colectivul de preşcolari ai grupei;
- ✓ Dezvoltarea expresivităţii şi creativităţii atât în domeniul artistic, cât şi lingvistic;

- ✓ Dezvoltarea încrederii în forţele proprii, a curajului şi a perseverenţei, a acceptării de sine;

Pe termen scurt:

- ❖ Participarea la diverse activităţi de grup, în grupuri variate de copii în vederea cunoaşterii şi apropierii de ceilalţi ai grupului de copii;
- ❖ Practicarea zilnică a unor exerciţii care să vizeze dezvoltarea mobilităţii tuturor segmentelor corporale prin implicarea câtor mai multe grupe de muşchi;
- ❖ Implicare în activităţi competiţionale în vederea cunoaşterii de către colegi a calităţilor şi abilităţilor creative ale preşcolarului;

4. SCOPURILE PROGRAMULUI:

   Prin acest program am urmărit:

   - Dezvoltarea autonomiei personale şi sociale;
   - Dezvoltarea atitudinilor pozitive de relaţionare în grup;
   - Recuperarea laturilor disfuncţionale;
   - Dezvoltarea motricităţii generale şi a finei motricităţi;
   - Structurarea unor comportamente dezirabile (elaborarea unor modele de comportament cu un grad mare de adaptare socială);
   - Consilierea comportamentală;
   - Antrenarea preşcolarului în activităţi plăcute pentru a-l stimula şi încuraja;
   - Antrenarea preşcolarului în activităţi extracurriculare;

5. DERULAREA PROGRAMULUI DE INTERVENŢIE:

   - Stimulează elevul în vederea reducerii dificultăţilor de învăţare prin exersarea şi dezvoltarea proceselor psihice (memorie, atenţie, motivaţie), a unor trăsături pozitive de personalitate din domeniul afectiv şi motivaţional, a deprinderilor de muncă individuală;
   - Implicămama pentru a o ajuta să lucreze cu copilul în asimilarea unor cunoştinţe esenţiale: cunoaşterea mediului, coordonare spaţio-temporală, dezvoltarea limbajului şi a vocabularului, abilităţi de relaţionare socială;

OBIECTIVE	METODE ŞI TEHNICI	MATERIALE UTILIZATE
-efectuarea unor exerciţii de relaxare, pentru concentrarea atenţiei şi	-convorbirea -povestirea -problematizarea	-planşe -fişe de lucru -jocuri de construcţie

dezvoltarea memoriei;	-exerciţiul de relaxare	-plastilină -cărţi -puzzle
-educarea auzului fonematic, a atenţiei vizuale, a analizei auditive şi îmbogăţirea vocabularululi;	-exerciţii de gimnastică respiratorie, linguală; -exerciţii pentru formarea priceperilor şi deprinderilor de pronunţie corectă a silabelor şi cuvintelor; -exerciţii de formulare a unor propoziţii simple cu sunetul corectat în diferite poziţii; -povestiri după imagini, planşe; -demonstraţia;	-planşe -fişe de lucru -jocuri -cărţi
-stăpânirea şi motivarea personală prin gestionarea adecvată a trăirilor afective negative;	-exerciţii de autocunoaştere; -exerciţii pentru creşterea stimei de sine şi a încrederii în forţele proprii; -exerciţii pentru managementul emoţiilor negative; -convorbirea; -problematizarea; -lauda, încurajarea;	-fişe de lucru -desene -minge antistres -joc de rol
-antreanează copilul în activităţile specifice pe arii de stimulare sau recuparatorii şi recreative, cu respectarea particularităţilor de vârstă şi individuale;	-probe de evaluare; -jocuri şi jucării diverse; -fişe de lucru; -planşe, jetoane, jocuri didactice, rechizite şi manuale şcolare; -obiecte de uz general;	-fişe de lucru -cărţi, planşe, jetoane; -jocuri didactice;
-lucru diferenţiat, cu revizuiri şi adaptări în funcţie de situaţia ivită şi de evoluţia copilului;	-tratarea diferenţiată; -lucru în echipă şi individual;	-planşe -jocuri -casete -cărţi

-sprijinirea copilului în parcurgerea în ritm propriu;	-tratarea diferenţiată; -relaţie empatică educatoare-preşcolar; -activităţi ajutătoare;	-planşe -jocuri -casete -cărţi
-măsuri unitare de susţinere a copilului de către familie; -motivarea familiei în continuarea tratamentului medicamentos şi a exerciţiilor fizice cu caracter recuperator recomandate de către specialişti;	-consultarea; -informarea; -empatia;	-monitorizarea succesului prin acordarea de feţe vesele, buline roşii, diplome şei alte stimulente

Bibliografie:

- Curriculum pentru Educație Timpurie, 2019;
- Camelia Munteanu, Eusebiu Neculai Munteanu – 2009 „Ghid pentru învăţământul preşcolar”, Editura Polirom, Iaşi.

PLAN DE AMELIORARE/REMEDIERE A REZULTATELOR LA DISCIPLINA ISTORIE PENTRU CLASA A V-A

PROFESOR: BINDEA OVIDIU

LICEUL TEHNOLOGIC „LIVIU REBREANU”-MAIERU

Perioadă: ianuarie-iunie

Probleme semnalate la elevi:

Nu pot să integreze termeni istorici în enunţuri proprii.

Nu pot să aplice în contexte noi a informaţiilor asimilate pentru rezolvarea unor probleme concrete.

Nu pot exprima opinii în limbajul adecvat istoriei.

Elevii citesc textul cu greutate.

Conținuturi	**Competențe**	**Indicatori de performanţă**
Fondarea Romei: istorie și legend Statul roman: războaie și expansiune teritorială; decăderea Viața cotidiană în lumea romană • Orașul și monumentele publice • Colosseum și gladiatorii • Armata romană • Zeii romanilor. Templele Creștinismul	**2.2.** Relatarea unui eveniment/proces istoric, utilizând informații din surse istorice **4.1.** Folosirea unor tehnici de învățare în rezolvarea sarcinilor de lucru **2.1.** Folosirea termenilor de specialitate în descrierea unui eveniment/proces istoric **2.3**. Stabilirea de asemănări și deosebiri referitoare la evenimente/procese istorice, pe baza unor surse diferite **4.1.** Folosirea unor tehnici de învățare în rezolvarea sarcinilor de lucru **1.2.** Identificarea diferențelor temporale dintre evenimente și procese istorice **2.1.** Folosirea termenilor de specialitate în descrierea unui eveniment/proces istoric **2.2.** Relatarea unui	-asocierea reperelor cronologice cu evenimente şi procese istorice -exerciţii de lectură a hărţilor istorice -extragerea mesajelor dintr-o sursă istorică - realizarea de prezentări, grafice, tabele, pentru sistematizarea cunoştinţelor învăţate folosind resurse multimedia -realizarea unor sarcini de lucru (documentare, redactare, prezentare etc.) în timpul participării la proiecte prin valorificarea experienţei istorice pozitive

Romanizarea Geții și dacii. Rânduieli,obiceiuri,credințe Burebista și Decebal; războaiele daco-romane Civilizația islamică Formarea popoarelor europene.Etnogeneza românească Europa creștină în mileniul I Viața cotidiană în Evul Mediu. • Domeniul feudal • Orașul medieval – spațiu al libertății; orașele italiene și orașele germane • Cavalerism și onoare • Cruciadele	eveniment/proces istoric, utilizând informații din surse istorice **2.3**. Stabilirea de asemănări și deosebiri referitoare la evenimente/procese istorice, pe baza unor surse diferite **3.1.** Asumarea de roluri în grupuri de lucru **4.2.** Utilizarea resurselor multimedia în scopul învățării **1.3.** Localizarea în timp și în spațiu a faptelor și/sau a proceselor istorice **2.2.** Relatarea unui eveniment/proces istoric, utilizând informații din surse istorice **3.2.** Descrierea rolului unor personalități în desfășurarea evenimentelor istorice **4.2.** Utilizarea resurselor multimedia în scopul învățării **1.3.** Localizarea în timp și în spațiu a faptelor și/sau a proceselor istorice **2.2.** Relatarea unui eveniment/proces istoric, utilizând informații din surse istorice **3.1.** Asumarea de roluri în grupuri de lucru **1.3.** Localizarea în timp și în spațiu a faptelor și/sau a proceselor istorice **2.1.** Folosirea termenilor de specialitate în descrierea unui eveniment/proces istoric **2.2.** Relatarea unui eveniment/proces istoric, utilizând informații din surse istorice **3.1.** Asumarea de roluri în grupuri de lucru **3.2.** Descrierea rolului unor personalități în desfășurarea evenimentelor istorice **4.2.** Utilizarea resurselor multimedia în scopul învățării **1.3.** Localizarea în timp și în spațiu a faptelor și/sau a	- identificarea informaţiilor oferite de surse cu privire la un fapt istoric -alcătuirea de biografii ale personalităţilor istorice studiate

Statele medievale europene: ● Lumea românească și statele medievale în secolele XIV-XV	proceselor istorice **2.3**. Stabilirea de asemănări și deosebiri referitoare la evenimente/procese istorice, pe baza unor surse diferite **4.1.** Folosirea unor tehnici de învățare în rezolvarea sarcinilor de lucru **4.2.** Utilizarea resurselor multimedia în scopul învățării	

Rezultate aşteptate

-Identificarea termenilor istorici în texte diferite
- Elaborarea unor enunţuri simple/ texte utilizând termeni istorici
- Completarea unor texte lacunare folosind termenii adecvaţi dintr-o listă dată
-Utilizarea reperelor cronologice în descrierea faptelor/proceselor istorice
-Obținerea de note mai bune la școală;
-Relaţionarea pozitivă cu ceilalţi
-Exprimarea de judecăţi de valoare utilizând limbajul specific istoriei

Resurse materiale

manual, planşe, hărţi, prezentări, fişe de lucru

Evaluare

-alcătuirea unor enunţuri cu anumite cuvinte date
-alcătuirea unor afişe, prezentări cu o anumită temă istorică
-să identifice pe hartă diferite evenimente, regiuni, state
-lucrare scrisă

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

Profesor învățământ preșcolar: **POP ADINA-RAVECA**
GPN DUMBRĂVIȚA

Grupa: Mare

Priorităţi pentru perioada – un semestru : accent pe comportamentele 3.3, 3.4., 2.2, 3.1, 2.3, ...din programa adaptată
Structuraprogramului de intervenţiepersonalizat

Domenii de dezvoltare Comportamente	**Categorii de activităţi/ Conţinuturi**	**Metode şi mijloace de realizare**	**Criterii minimale de apreciere a progreselor**	**Metode şi instrumente de evaluare**
DEZVOLTAREA FIZICĂ, A SĂNĂTĂȚII ŞI IGIENEI PERSONALE **3.3. Demonstrează abilităţi de autoprotecţie faţă de obiecte şi situaţii periculoase**	DLC, DOS- povești, povestiri, cu suport ilustrativ; ALA- jocuri de rol vizite tematice	explicaţia conversaţia demonstrația exerciţiul jocul fișe de lucru adaptate	- Identifică, înimagini, situațiilepericuloase; - Comunicădacă a fostlovit;	Chestionare orală Analiza produselor activității
3.4. Utilizează reguli de securitate fizică personală	DLC, DOS- povești, povestiri, cu suport ilustrativ; ALA- jocuri de rol ADP- activități specifice ale Întâlnirii de dimineață	conversaţia explicația exercițiul jocul fișe de lucruadaptate	-Identifică regulile, cu ajutorul imaginilor;	Chestionare orală Analiza produselor activității Aprecieri verbale
DEZVOLTAREA SOCIO-EMOȚIONALĂ **2.2. . Îşi însuşeşte şi respectă reguli; înțelege efectele acestora în planul relațiilor sociale în contexte familiare**	ADP- activități specifice ale Întâlnirii de dimineață ALA- jocuri de rol ALA- jocuri de mișcare, jocuri în aer liber	conversaţia explicația demonstrația exercițiul jocul	-Recunoaște regulile grupei și le respectă , pe parcursul diverselor activități; - Își adaptează comportamentul, în funcție de cerințele grupului -Se implică în jocuri de rol și aplica regulile însușite;	Chestionare orală Aprecieri verbale

CAPACITĂȚI ȘI ATITUDINI ÎN ÎNVĂȚARE **3.1. Manifestă creativitate în activități diverse** **DEZVOLTAREA LIMBAJULUI, A COMUNICĂRII ȘI A PREMISELOR CITIRII ȘI SCRIERII** **2.3. Demonstrează extinderea progresivă a vocabularului**	DLC- povești, povestiri, joc didactic DOS- activități practice, activități practic- gospodărești DEC- desene, picturi, modelaj, jocuri cu text și cânt ALA- jocuri de rol DLC, DOS – povești, povestiri, jocuri didactice DȘ- observări, lecturi după imagini, convorbiri, jocuri didactice Activități pliate pe toate domeniile experiențiale	Conversaţia exerciţiul explicația demonstrația jocul	- Se transpune în personajele preferate; - Utilizează limbajul verbal și pe cel non-verbal pentru a transmite mesaje; - Inventează jocuri de rol; -Se exprimă în propoziții simple, logice; -Expune verbal experiențele gustative, olfactive, tactile, utilizând cuvinte adecvate - Adresează întrebări pentru a descoperi lucruri necunoscute	Chestionare orală Analiza produselor activității Aprecieri verbale Chestionare orală Analiza produselor activității Aprecieri verbale Portofoliul personal Fișe pentru evaluarea sumativă Fișa pentru aprecierea progresului individual al copilului

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT (PIP)

POROJAN NICOLETA LOREDANA

ŞCOALA GIMNAZIALĂ "BUICĂ IONESCU"-GLODENI

- CLASA a VIII-a
- ANUL ȘCOLAR: 2022/2023
- DIAGNOSTICUL/ PROBLEMELE cu care se confruntă copilul

Deficienţe/afectări: tulburare emoţională, tulburare anxios-depresivă

Tulburări/dificultăți de învățare: discalculie

Este orientat pentru învățământ de masă, individual, cu adaptare curriculară.

- DISCIPLINA/DOMENIUL /DOMENIILE DE INTERVENŢIE: Limba franceză
- SCOPUL (comportamentul țintă/rezultatul așteptat)

Îmbunătăţirea rezultatelor şcolare ale elevei

- OBIECTIVE/ COMPETENȚE SPECIFICE DIN ADAPTAREA CURRICULARĂ
  1. Să se sizeze detaliile principale din mesaje şi anunţuri clare şi simple
  2. Să realizeze expuneri scurte, exersate, a unor subiecte familiare
  3. Să extragă informaţii dintr-un text clar structurat
  4. Să completeze formulare cu informaţii de identificare
- DURATA planului de intervenţie personalizat (un modul din structura anului școlar):

STRUCTURA PLANULUI DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT:

Nr. crt.	Obiective operaţionale	Conținutul activităților	Strategii de terapie şi recuperare	Evaluare şi Aprecierea evoluţiei	
				indicatori	metode şi instrumente de evaluare
1	Să sesizeze detaliile principale din mesaje şi	-universul personal:prietenia, relaţiiîntretineri,	**Conversația, exercițiul, explicația** -Exerciţiu cu alegeremultiplă	-identificămin 3 detalii din	Fişă de lucru individuală

	anunţuri clare şi simple	schimburi sociale -timp liber: excursii, călătorii	-Exerciţiu de asociere -Exerciţiu de tip Adevărat/Fals	mesajeleaudiate	
2	Sărealizezee xpuneriscurte, exersate, a unorsubiecte familiare	-universul personal:prietenia, relaţii între tineri, schimburis ociale	**Conversația, explicația, proiect, jocul didactic** -joc didactic (activităti pentru timp liber): elevii lucrează în grup şi desenează răspunsuri la întrebările primite de la profesor	-prezintă în câteva cuvinte răspunsurile grafice la întrebările profesorului -se integrează într-o echipă de lucru	Feedback
3	Să extragă informaţii dintr-un text clar structurat	-universul personal:prietenia, relaţii între tineri, schimburi sociale -timp liber: excursii, călătorii	**Conversația, exercițiul, explicația, jocul didactic** -Exerciţii de fonetică -Lectura unui text simplu-ex de tip Adevărat/Fals -joc: Staţii (elevii se deplasează de la o staţie la alta pentru a rezolva sarcinile de lucru)	-identificăcelpuţin 1 idee din textulsuport -participăactiv la joculîngrup*Staţii*	Itemi obiectivi
4	Să completeze formulare cu informaţii de identificare	-universul personal:prietenia, relaţiiîntretineri, schimburisociale -timp liber: excursii, călătorii	**Conversația, lucru în grup, explicația, jocul didactic** -Exerciţiu de completare formular -Jocde rol: La hotel	-completează min 2 informaţii de detaliu într-un formular -participă activ la jocurileîngrup	Observaţie

PROGRAMĂ ŞCOLARĂ ADAPTATĂ PENTRU ELEVII CU CES

LIMBA FRANCEZĂ, L2

HOROBA DANIELA,

ȘCOALA GIMNAZIALĂ „GRIGORE SILAȘI” BECLEAN

(În conformitate cu Programa școlară pentru Limba modernă 2, aprobată prin Anexa nr. 2 la ordinul ministrului educației naționale nr. 3393/ 28.02.2017)

CURRICULUM ADAPTAT

Competenţe specifice şi exemple de activităţi de învăţare :

1. **Receptarea de mesaje orale simple**
2. **Exprimarea orală în situaţii de comunicare uzuală**
3. **Receptarea de mesaje scrise simple**
4. **Redactarea de mesaje simple în situaţii de comunicare uzuală**

Conţinuturi:

Domenii de conţinut	Clasa a V-a
1. Suporturi de învățare	- Micro-dialoguri în situații autentice de comunicare - Panouri, afișe, orare - Cântece / poezii care să faciliteze învățarea pronunției, familiarizarea cu sonoritățile limbii moderne studiate - Scurte filme de animație / generic de emisiune pentru copii - Mesaje simple și scurte orale și scrise
2. Sugestii de contexte de comunicare/ vocabular	- Formule de salut - Zilele săptămânii, lunile anului, anotimpurile - Obiecte uzuale - Numere, culori - Comenzi simple - Membrii familiei - Corpul omenesc - Activități curente

	- Repere spațiale
3. Gramatică funcţională (acte de vorbire / funcții ale limbii, inclusiv convenții socio-culturale)	- A salute - A (se) prezenta (pe cineva) - A identifica un obiect - A localiza elementar - A descrie simplu ceva / pe cineva (1-2 calități) - A felicita - A mulțumi

Teme recomandate:

Copilul despre sine: nume, vârstă, naţionalitate, însuşiri fizice.

Familia: membrii familiei.

Locuinţa: încăperile casei, camera personală, mobila.

Şcoala: obiectele şcolarului, clasa.

Zilele săptămânii, lunile anului, anotimpurile, exprimarea datei.

Elemente de cultură şi civilizaţie: nume şi prenume tipice, oraşe şi ţări importante.

Teme de proiect recomandate:

Poster – locuinţa / clasa / şcoala.

Album cu activități curente (imagini, desene, felicitări etc.).

Foto / Album de familie.

Gramatică funcţională (acte de vorbire / funcții ale limbii, inclusiv convenții socio-culturale) și elemente de construcţie a comunicării:

- **a saluta**

utilizarea formulelor tipice (de exemplu: Salut, ... / Bonjour, ... Ça va ?; Au revoir / À bientôt), distincţia tu / vous (de exemplu: Comment vas-tu ? / Comment allez-vous ?)

- **a (se) prezenta (pe cineva)**

utilizarea pronumelui personal subiect, utilizarea verbelor: être, avoir, s'appeler (de exemplu: Je m'appelle... J'ai 10 ans / Je suis élève / Je suis roumain... etc.), utilizarea adjectivelor de naţionalitate (de exemplu: Je suis français / française...)

- **utilizarea verbelor de grupa I (de exemplu: J'aime...), folosirea structurilor tipice (les présentatifs): c'est / ce sont**

- **distincţia masculin / feminin, singular / plural la nivel de substantive prin articolul hotărât / nehotărât**
- **utilizarea il y a + substantiv**
- **a descrie simplu ceva / pe cineva (1-2 calităţi)**

folosirea adjectivelor (distincţie masculin / feminin, singular / plural) (de exemplu: Il est / Elle est + adjectiv calificativ: grand(e), petit(e), intelligent(e), sympa etc.), utilizarea verbelor de grupa I și a verbelor aller, faire (de exemplu: Il / elle aime faire du sport... Il / elle fait du tennis... etc.)

- **a mulțumi**

utilizarea formulelor tipice (de exemplu: Merci... Volontiers. / De rien.)

Elemente de construcție a comunicării: prezentare descriptivă

I. Fonetică, ortografie şi ortoepie: l'épellation *(pronunțarea pe litere)*

II. Morfologie

Substantivul - *intuirea distincției masculin / feminin, singular / plural - exprimarea apartenenței: de + nom propre*

Articolul – *hotărât, nehotărât*

Adjectivul - *calificative uzuale, de culoare – intuirea distincției masculin / feminin, singular / plural*

Pronumele - *personal subiect*

Numeralul - *cardinal (0 - 20)*

Verbul - *indicativul prezent al verbelor auxiliare avoir, être și aller, faire, indicativul prezent al verbelor uzuale de grupa I (s'appeler, parler, manger, regarder...), expresiile c'est / ce sont / il y a / voilà, forma negativă (ne...pas, n'...pas)*

Adverbul - *de afirmație: oui, de negație: non, de timp: aujourd'hui, interogativ: comment, où*

Elemente de construcție a frazei: *folosirea prepozițiilor: à, de, sur, sous, dans, devant, derrière, avec, folosirea conjuncțiilor : et, ou*

III. RESURSE EDUCAȚIONALE

„ALFABETUL EMOȚIILOR”
PROIECT EDUCAŢIONAL DE DEZVOLTARE SOCIO-EMOŢIONALĂ A COPIILOR ŞCOLARI

Prof. înv. primar BĂDESCU LUIZA
LICEUL TEORETIC GRIGORE MOISIL TIMIȘOARA

ARGUMENT

Necesitatea derulării unui astfel de proiect reiese din importanţa dezvoltării socio-emoţionale a copiilor cu vârsta cuprinsă între 6-7/8 ani. Perioada şcolară este una extrem de dificilă, plină de schimbări, intensă din punct de vedere social şi emoţional. Cercetările actuale arată creşterea numărului de copii cu probleme emoţionale: agresivitate, impulsivitate, timiditate etc. Aceste probleme afectează adaptarea la mediul social, acceptarea de sine sau peformanţele şcolare.

Scopul proiectului educaţional „Alfabetul emoţiilor” este de a încuraja cadrele didactice în realizarea unor activităţi de dezvoltare socio-emoţională a copiilor, dar şi de implicare a părinţilor.

OBIECTIVE:

Obiective privind școlarii:

- Dezvoltarea comportamentului de cooperare, prosocial, proactiv (inițiativă)
- Dezvoltarea abilităţilor de interacţiune cu adulţii/copii de vârstă apropiată
- Acceptarea diversităţii
- Dezvoltarea capacităţii de recunoaştere a principalelor emoţii (fericire, tristeţe, furie, ruşine, frică, uimire etc.)
- Dezvoltarea expresivităţii emoţionale
- Dezvoltarea autocontrolului emoţional

Obiective privind părinții:

- Implicarea activă în procesul de dezvoltare socio-emoţională a şcolarilor
- Dobândirea unor metode de control emoţional al copiilor
- Identificarea unor soluţii rezonabile pentru conflictele cotidiene ale copiilor

GRUP ŢINTĂ: - şcolari

- părinţi

DURATA PROIECTULUI: 1 an

METODE ŞI PROCEDEE: conversaţia, explicaţia, exerciţiul, expunerea, instructajul, demonstraţia, observarea, jocul, lectura educatoarei, povestirea, jocul de rol, desenul, pictura, cântecul, dansul, Brainstorming-ul, Cubul, Trierea Aserţiunilor, Tehnica Viselor, Tehnica Broscuţei Ţestoase, Povestea Terapeutică, Roata Emoţiilor etc.

RESURSE MATERIALE: culori, carioci, creioane, radiere, hârtie albă/color, flipchart, cub, planşe, cărţi, reviste, cubul emoţiilor, roata emoţiilor, marionete – veverițe, obiecte sala de grupă etc.

MONITORIZARE: Respectarea graficului de activităţi

EVALUARE PROIECT: - observare sistematică

- aprecieri verbale
- recompensare (medalii/diplome)
- expoziţii
- serbări/concursuri

PLANIFICARE PROIECT EDUCAȚIONAL

NR. CRT	TEMA	GRUP ŢINTĂ	RESPONSABIL ÎN GRĂDINIŢĂ	PERIOADA
1.	„Săculeţul cu surprize”	Elevii claselor pregătitoare	Profesorul logoped Profesori învățământ primar	Noiembrie
2.	„Cubul- spune cât mai multe despre.....”	Elevii claselor pregătitoare	Profesorul logoped	Noiembrie
3.	„RAI- răspunde, aruncă, întreabă”	Elevii claselor pregătitoare	Profesori învățământ primar	Decembrie
4.	„Observă! Povestește!	Elevii claselor	Profesorul logoped	Ianuarie

	Colorează!”	pregătitoare		
5.	„Personajul meu preferat”	Elevii claselor pregătitoare	Profesori învățământ primar	Ianuarie
6	„Eu îţi povestesc ţie, tu îmi povesteşti mie”	Elevii claselor pregătitoare	Profesorul logoped	Februarie
7	„Povestea tuturor”	Elevii claselor pregătitoare	Profesori învățământ primar	Februarie
8.	„Joc de rol”	Elevii claselor pregătitoare	Profesorul logoped	Martie

BIBLIOGRAFIE:

- Vernon A., 2004, Dezvoltarea inteţigenţei emoţionale prin educaţie raţional-emotivă şi comportamentală, ASCR
- Despre dezvoltarea abilităţilor emoţionale şi sociale ale copiilor, fete şi băieţi, cu vârstă până la 9 ani, 2007, UNICEF
- Catrinel A. Ştefan, Kallaz Eva, 2007, Dezvoltarea competenţelor emoţionale şi sociale la şcolari, Ghid practic pentru educatori, ASCR

„O ȘANSĂ PENTRU EDUCAȚIA MEA!”
PROIECT EDUCAȚIONAL PENTRU ELEVII CU CES

Profesor: AMARIEI MIHAELA

Liceul Tehnologic „ Arhimandrit Chiriac Nicolau” Vînători-Neamţ, jud. Neamţ

ARGUMENTUL

Despre educaţie se vorbeşte foarte mult în toate mediile şi situaţiile sociale. Instituţiile, organizaţiile sociale, comunităţile umane, dar şi fiecare om, în numeroase contexte de viaţă, individuale şi colective, evocă puterea sau slăbiciunea educaţiei în faţa unor rezultate în activităţi care duc la satisfacţii sau insatisfacţii, la succes sau insucces.

La Liceul Tehnologic ,,Arhimandrit Chiriac Nicolau” Vînători-Neamț sunt înscriși și elevi care trăiesc într-un mediu defavorizat, cu o populație dezavantajată din punct de vedere socio-economic. Acest lucru se răsfrânge asupra tinerilor și elevilor din comunitate. Părinții elevilor școlii sunt români, dar și de etnie rromă. Nivelul acestora este unul subcultural, școala având misiunea să suplinească și educația și afecțiunea din familie. Prin activitățile proiectului ne-am propus să asigurăm elevilor din grupul țintă nevoi educative obligatorii și un plus de civism, de dorință pentru studiu și chiar de educație ecologică. Ne preocupă permanent grija pentru viitorul lor, pentru dezvoltarea comunității în care trăiesc. O populație mai educată își pune amprenta asupra mediului comunității.

SCOPUL PROIECTULUI

Proiectul își propune prevenirea și diminuarea absenteismului și abandonului școlar, prin realizarea unui program școlar și extrașcolar, care să cuprindă: remediere școlară, activități de consiliere, activități inter-și multiculturale și de protejare a mediului înconjurător.

OBIECTIVELE PROIECTULUI

1. Îmbunătățirea frecvenței și a rezultatelor mai bune la învățătură ale elevilor din grupul țintă până la 20 iunie 2023;
2. Integrarea elevilor cu CES și participarea lor la cel puțin 8 activități extrașcolare;
3. Dezvoltarea și crearea unui climat familial pentru elevii cu părinții migrați, prin organizarea și desfășurarea unor activități educaționale atractive;

4. Diminuarea fenomenului violenței pentru elevii cu probleme de comportament prin activități ecologice și sociale;
5. Formarea intelectuală a elevilor, deprinderea de a fi cooperanți, toleranți, de a avea inițiative și de a-și crea relații de prietenie, colaborare și competiție.

BENEFICIARI

- Grupul țintă – elevi ai claselor primare, gimnaziale și profesionale din liceu;
- Cadre didactice, părinți, comunitatea;

ACTIVITĂȚILE PROIECTULUI

1. „Cu creionul pe hârtie”;
2. „Fiecare om are un har”;
3. „Respectul se câștigă!”;
4. „SOS-ul naturii”;
5. „Lăsați copiii să vină la Mine!”
6. „Sunt un copil conștiincios?”
7. „Cât am progresat?!”;
8. „Ne mai vedem și anul viitor!”

DESCRIEREA ACTIVITĂȚILOR

Activitatea numărul	1
Tipul activității	„Cu creionul pe hârtie”
Descrierea activității: În programul de remediere școlară se vor desfășura activități teoretice și de formare de priceperi și deprinderi, conform unor curricule propuse de cadrele didactice, folosindu-se de metode activ-participative pentru a le da elevilor încredere în forțele proprii, posibilitatea de a-și exprima deschis opiniile. Astfel elevii devin mai activi, înregistrând un progres real și având o stimă de sine ridicată.	
Activitatea numărul:	2
Tipul activității	„Fiecare om are un har”
Descrierea activității: Elevii sunt selectați în echipe în funcție de abilitățile lor: teatru, dans, interpretare vocală și abilitate plastică sau decorativă. Lucrările lor vor face obiectul unor expoziții cu anumite teme: toamna, iarna, primăvara, vara. Ceilalți vor participa la momente literar-artistice la care vor fi invitați profesorii școlii și părinții elevilor.	

Activitatea numărul:	3
Tipul activității	,,Respectul se câștigă!”
Descrierea activității: Elevii vor fi consiliați pe diverse probleme care au fost identificate înainte de profesorii diriginți și de învățători. Aceștia încearcă prin diverse mijloace(filmulețe, PPT-uri, articole de specialitate) să atragă atenția asupra comportamentelor inadecvate și propun totodată modalități de deviere a unor astfel de comportamente. De asemenea se discută în particular cu fiecare dintre elevi.	
Activitatea numărul:	4
Tipul activității	,,SOS-ul naturii”
Descrierea activității: Întreținerea spațiului verde din curtea școlii și din imediata apropiere va fi un pas și în educarea adulților din comunitate. De asemenea se vor efectua sondaje de opinie, se vor instala plăcuțe de avertizare și se vor lipi afișe. Elevii vor avea grijă de grădina lor ,,de la școală” pe care nu o au acasă.	
Activitatea numărul:	5
Tipul activității	,,Lăsați copiii să vină la Mine!”
Descrierea activității: Modelul lui Iisus, bunătatea, smerenia, iubirea față de semeni trebuie cultivate în orice spirit. Este de un real folos o asemenea activitate pentru întreaga comunitate. De asemenea un rol important îl au întâlnirile cu părinții elevilor și cu preotul din comunitate, pentru a se pune bazele unei bune comunicări și a unor acte de caritate din partea comunității.	
Activitatea numărul:	6
Tipul activității	,,Sunt un copil conștiincios?”
Descrierea activității: Fiecare elev din grupul țintă își va întocmi un portofoliu care va conține toate materialele lucrate de el în timpul tuturor activităților. Va lucra la acest portofoliu încă de la prima activitate, în final responsabilii activităților îi vor acorda un calificativ/o notă. De asemenea responsabiliii activității vor evidenția în fața întregului grup țintă cele mai bune portofolii, acordând și diplome.	
Activitatea numărul:	7
Tipul activității	,,Cât am progresat?!”
Descrierea activității: Săptămânal se va consemna în caietul de ședințe stadiul derulării activităților, calitatea și progresul obținut de elevi. Se va deschide un jurnal al proiectului în care vor apărea toate activitățile, impresiile participanților, articole de promovare.	

Activitatea numărul:	8
Tipul activității	,,Ne mai vedem și anul viitor!”
Descrierea activității: Se va evalua performanța proiectului în atingerea obiectivelor și asigurarea calității dorite, performanța echipei de proiect, impactul proiectului asupra grupului țintă și a beneficiarilor direcți și indirecți. Se vor disemina rezultatele lui ca exemple de bună practică. De asemenea în revista școlii și pe pagina de facebook a școlii se vor afișa rezultatele proiectului.	

EVALUAREA PROIECTULUI

- Fotografii, expoziții, concursuri, portofoliile elevilor, articole în revista ,, Vânătorii de idei”, chestionare etc.

REZULTATELE PROIECTULUI

- Frecvența școlară și rezultatele mai bune la învățătură;
- Dezvoltarea unor abilități practice și integrarea în colectivele de elevi;
- Comportament civilizat.

IMPACTUL PROIECTULUI

- Asupra elevilor: datorită programului de remediere școlară și a utilizării eficiente a auxiliarelor școlare, a tehnologiei moderne, a metodelor și procedeelor inovative, elevii au prins drag de școală, au un comportament civilizat și comunică eficient în cadrul grupului și nu numai;
- Asupra cadrelor didactice: au cunoscut îndeaproape structura sufletească a fiecărui elev, reușind să se facă înțeleși și aplice cu succes metodele școlii incluzive;
- Aupra părinților: au devenit mai implicați în viața școlii, participă cu interes la activitățile extracurriculare(serbare de Crăciun, de sfârșit de an);
- Asupra autorităților locale: membrii cominității sunt mai apreciați datorită faptului că apreciază educația, se mândresc cu rezultatele elevilor și profesorilor școlii din comunitate.

PROIECT DIDACTIC

PROF.BINDEA RODOVICA
LICEUL TEHNOLOGIC „LIVIU REBREANU”MAIERU

Prof.inv.primar : Bindea Rodovica

Clasa: a III-a (un elev cu dificultăţi în calcul matematic şi rezolvare de probleme).

Aria curriculară: Matematică şi ştiinţe

Obiectul: Matematică

Subiectul: Înmulţirea numerelor naturale scrise cu o singură cifră (exerciţii şi probleme)

Tipul lecţiei: consolidare şi fixare

Obiective cadru: - cunoaşterea şi utilizarea conceptelor specifice matematicii;

- formarea şi dezvoltarea capacităţii de a comunica utilizând limbajul matematic.

Obiective operaționale:

O1 – să recunoască formele plane: pătrat, triunghi, dreptunghi, cerc;

O2 – să efectueze oral exerciţii de înmulţire cu numere naturale scrise cu o singură cifră;

O3 – să efectueze în scris operaţii de înmulţire;

O4 – să-şi însuşească corect terminologia specifică: *„factor“, „produs“, „de atâtea ori mai mult“*;

O5 – să înmulţească un număr cu o sumă sau o diferenţă;

O6 – să rezolve probleme cu cel mult două operaţii;

O7 – să rezolve sarcini de lucru conform instrucţiunilor date;

O8 – să manifeste interes şi plăcere pentru activitate.

Strategii didactice:

Metode şi procedee: jocul didactic, conversaţia, explicaţia, exerciţiul, problemetizarea, ciorchinele.

Mijloace de învăţământ: planşă ilustrând înmulţirea, căsuţă confecţionată din figuri geometrice, fişe de lucru, diverse exerciţii, manualul.

Forme de organizare: independent-individuală.

Timp de lucru: 50 minute

Etapele lecţiei	Ob.	Activitatea învăţătorului de sprijin	Activitatea elevului cu CES	Metode	Mijloace de învăţământ	Forme de organizare
1.Moment organizatoric		Asigurarea climatului adecvat începerii desfşurării orei.	Pregătirea cu cele necesare pentru oră.	conversaţia		
2.Captarea atenţiei	O1	Se prezintă o căsuţă confecţionată din hârtie colorată. Se denumesc figurile geometrice din care este alcătuită căsuţa. (Anexa 1)	Elevul este atent. Recunoaşte figurile geometrice :*pătrat, triunghi, dreptunghi, cerc.*	conversaţia explicaţia	căsuţa	individuală
3.Reactualizarea cunoştinţelor învăţate anterior	O4 O7	Dacă răspunzi corect la următoarele întrebări, vom putea deschide uşa căsuţei : - Cum se numesc numerele care se înmulţesc ? - Cum se numeşte rezultatul înmulţirii?	Elevul răspunde la întrebări: - factori - produs	conversaţia explicaţia	planşă	individuală
4.Dirijarea învăţării	O2 O3 O5 O6 O7	**<u>Uşa căsuţei</u>**: - se va deschide. Sunt exerciţii de adunare şi scădere care se scriu şi se rezolvă la tablă. **<u>Fereastra 1.</u>**- rezolvarea unor exerciţii de înmulţire oral şi pe căsuţă. **<u>Fereastra 2.</u>**- rezolvarea unor exerciţii care cuprind înmulţirea cu o sumă sau o diferenţă. Se dau explicaţii : efectuăm mai întâi înmulţirile, iar apoi adunările	Elevul rezolvă la tablă. Elevul rezolvă oral, apoi completează pe căsuţă. Scrie exerciţiile şi le rezolvă la tablă. Elevul rezolvă problema la tablă şi pe fişă, evidenţiind părţile ei :*enunţ, întrebare, date, rezolvare*.	Exerciţiul explicaţia demonstraţia problematizarea	căsuţă fişă de lucru	independent-individuală

		şi scăderile. Ex. : 93 – 10 ×4 = 17 + 3 ×5 = 20 - 4 ×2 = **<u>Fereastra 3.</u>** – rezolvarea unei probleme cu cel mult două operaţii. La rezolvarea problemei va fi ajutat de înv. de sprijin.				
5.Fixarea conoştinţelor	O3 O7 O8	I se dă o fişă de lucru cu următorul exerciţiu : 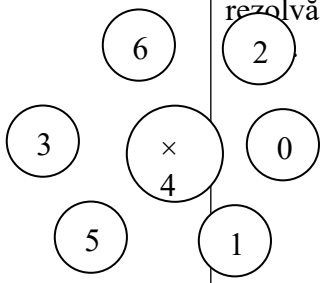 Se explică : - 4 se înmulţeşte pe rând cu fiecare număr. Se supraveghează activitatea elevului şi va fi ajutat dacă este necesar. Se verifică fişa.	Elevul ascultă explicaţiile şi rezolvă fişa de	explicaţia exerciţiul ciorchinele	fişă de lucru	independent-individuală
6.Evaluare	O8	Se fac aprecieri la modul în care a lucrat elevul.	Ascultă.	conversaţia		individuală
7.Temă		Exerciţii din manual.	Elevul îşi notează tama şi i se explică.	conversaţia		

TEST DE EVALUARE ADAPTAT PENTRU COPIII CU CES – DISCIPLINA ISTORIE - CLASA A V-A
UNITATEA DE ÎNVĂȚARE: LUMEA ROMANĂ

Prof. BATÎȘ MIHAELA
LICEUL TEORETIC „RADU PETRESCU”, PRUNDU-BÂRGĂULUI, BN

I. Completați spațiile libere cu termenii corespunzători selectați din lista termenilor: (7*0,5= 3,5p)

1. Băile publice la romani se numeau ……..
2. Termenul gladiator vine de la ……..
3. Maxima întindere a Imperiului Roman a fost atinsă în timpul împăratului …….
4. Războaiele dintre romani și cartaginezi se mai numesc și războaiele ……..
5. Orașul acoperit de lava vulcanului Vezuviu se numește ……..
6. Preluarea de către popoarele cucerite a limbii latine și a civilizației romane se numește ……
7. Romanii aveau religie ……..

Lista termenilor: **gladius, Pompei, politeistă, Traian, terme, punice, romanizare**.

II. Stabiliți valoarea de adevăr a următoarelor afirmații: (5*0,4= 2p)

1. Mama gemenilor Romulus și Remus a fost Rhea Silvia. A/F
2. Roma a mai fost numită și ”Orașul celor 7 coline”. A/F
3. Bazele creștinismului au fost puse de Constantin cel Mare. A/F
4. Apeductele au fost construite pentru luptele dintre gladiatori. A/F
5. În religia romanilor, Jupiter era cel mai important zeu. A/F

III. Ordonați pe axa cronologică următoarele evenimente din istoria romanilor: (1 p)

27 î.Hr., 476, 106, 504 î.Hr.,753 î.Hr., 313.

IV. Selectați din anii enumerați la exercițiul III, anul în care a fost întemeiată Roma și stabiliți secolul. (1 p)

.....

V. Precizați ce reprezintă imaginile de mai jos: (3*0,5= 1,5p)

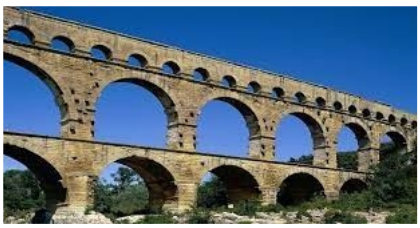	

PROIECT EDUCATIV

PROF. PSIHOPEDAGOG: BORȘA LIGIA-BIANCA

C.S.E.I. „LACRIMA" BISTRIȚA

PROF. PSIHOPEDAGOG: BORȘA ANAMARIA

C.S.E.I. „LACRIMA" BISTRIȚA

TITLUL PROIECTULUI: "Emoțiile, prietenele mele"

TIPUL PROIECTULUI: în școală

NUMELE INSTITUȚIEI/UNITĂȚII DE ÎNVĂȚĂMÂNT APLICANTE: C.S.E.I. "Lacrima" Bistrița

COORDONATORI PROIECT: Borșa Ligia-Bianca, Borșa Anamaria

DATA/PERIOADA DE DESFĂȘURARE A ACTIVITĂȚII:noiembrie – iunie 2021
DOMENIUL:Educație civică

ACTIVITĂŢI PROPUSE:"Să cunoaștem emoțiile!",„Exprim ceea ce simt", "Învăț de la ceimari",„Acționăm conform emoțiilor proprii",„Culorile prieteniei ", Evaluare Proiect.

DESCRIEREA ACTIVITĂŢII PRINCIPALE:"Învăț de la ceimari"-În cadrul acestei activități se vor urmări filme, se vor desfășura jocuri de rol, cu scopul de a identifica reacțiilor emoționale proprii și ale celorlalți.

ARGUMENT:

Se cunoaşte cu certitudine că dezvoltarea competenţelor socio-emoţionale constituie un instrument eficient în formarea personalităţii şi caracterului, în cultivarea valorilor universale, valori la care copilul se va raporta şi care-i vor călăuzi viaţa adultă de mai târziu.

Ca educatori și profesori, avem datoria de a ne implica activ în dezvoltarea socio-emoţională a elevilor noştri, de a crea şi de a implementa contexte diversificate de explorare şi exersare a competenţelor emoţionale şi a celor sociale. Cultivarea și

promovarea relațiilor intrapersonale și interpersonale înseamnă autocunoaștere, acceptare și cooperare ca entitate/grup.

SCOPUL PROIECTULUI: Stimularea elevilor pentru a se exprimadeschis, autentic, spontan din punct de vedere emoțional și descoperirea abilităților empatice, antrenarea conduitelor prosociale și de socializare.

OBIECTIVELE PROIECTULUI:

Identificarea emoțiilor în funcție de indicii verbali și nonverbali;

Recunoașterea emoțiilor pozitive și negative;

Identificarea reacțiilor emoționale proprii și ale celorlalți;

Exersarea modalităților adecvate de gestionare a emoțiilor.

GRUPUL ŢINTĂ: elevii C.S.E.I. ”LACRIMA” BISTRIȚA

BENEFICIRII:elevi, cadre didactice (direcți): părinți, comunitatea locală(indirecți)

RESURSE: - umane: elevi, cadre didactice, părinţi,comunitatea locală;

- materiale:

- **pentru promovare:**postere, poșta electronică;
- **pentru desfăşurarea activităţilor:**recuzită, spectacole, aparatură IT, instrumentar artistico- plastic,hârtie;
- **pentru evaluare:** prezentări power-point, panouri expoziţie, diplome, etc.

DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII

Nr. crt.	Obiectiv	Activitate	Nov.	Ian.	Febr.	Mart.	Apr.	Mai	Iun.
1.	Popularizarea proiectului	**Lansarea Proiectului**							
2.	Verbalizarea diferitelor situații trăite cu încărcătură emoțională;	**”Să cunoastem emoțiile!”** Realizarea unor postere, citirea de povesti, poezii și aplicații artterapeutice							
3.	Recunoașterea emoțiilor pozitive și negative;	**„ Exprim ceea ce simt”** mini scenete, desene, povesti, poezii, jocuri terapeutice.							
4.	Identificarea reacțiilor emoționale proprii și ale celorlalți;	**”Învăț de la ceimari”** **”Mă simt bine, sunt sănătos!”**							
5.	Identificarea emoțiilor în funcție de indicii verbali și nonverbali;	**„ Acționăm conform emoțiilor proprii”** mini scenete, povești, poezii, planșe in cadrul carora elevii vor identifica comportamente și emoții ilustrate, jocuri prin care elevii percep reacțiile care însoțesc anumite stări emoționale;							
6.	Exersarea modalităților adecvate de gestionare a emoțiilor;	**„ Culorile prieteniei ”** jocuri de rol, vizionarea unor filme;							
7.	Evaluarea modalității de realizare a activităților.	Prezentarea rezultatelor activităților aferente proiectului; Oferirea de diplome participanților							

RESURSE EDUCAȚIONALE DIGITALE

BERAR ELISABETA, CSEI LACRIMA UNIREA, BISTRIȚA

Resursa realizată: https://library.livresq.com/details/64047c64b833cf0009ab46cf

Resursa se numește „Harta traseului școlar” și este creată pe platforma Livresq deoarece permite crearea de conținut educațional românesc, facilitând utilizarea de lecții interactive, ceconțintexte, galerii de poze, animatii, audio, video, quiz-uri și alte elemente. Este o platformă care permite accesarea și rezolvarea sarcinilor atât în format sincron, cât și asincron.

Materialul este din domeniul educației tehnologice, corelându-se cu o competență specifică din Programa școlară de educație tehnologică și abilități practice, gimnaziu, Învățământ special, Dizabilități intelectuale ușoare și moderate.

Valoarea pentru învățare este evidențiată prin dezvoltarea de abilități digitale/practice și prin acces la cunoaștere.

Maniera de lucru: se realizează prin introducerea în activitate după care profesorul va prezenta, cu ajutorul unui material powerpoint, etapele pe care le are de parcurs elevul în realizarea sarcinii; aceasta vizează modalitatea de folosire a platformei Maphub. Elevii vor începe construcția unei hărți, în care vor evidenția traseul pe care trebuie să-l parcurgă până la școală; la final, vor obține o hartă pe care sunt marcate localitățile din care fac parte, locul unde își desfășoară activitățile școlare, denumirea și descrierea acestora. Toată zona creată de ei, se va marca cu o culoare și va fi denumită; pe harta personalizată elevii vor putea adăuga elemente, fotografii pe placul lor.

Evaluare: Datorită faptului că resursele umane care participă la această activitate sunt elevi cu CES, am considerat că ar fi mai ușor/potrivit și de ajutor să realizeze prima dată produsul, iar pe baza acestuia să completeze fișa tehnologică (evaluarea). Dacă aș începe cu fișa, i-aș pune, în acel moment, într-un impas deoarece nu ar avea materialul concret în față, imaginația acestora fiind deficitară.

I. Date generale	
Titlul resursei educaționale deschise propuse	*Harta traseului școlar*
Disciplina	*Educație tehnologică și aplicații practice*
Clasa	*Clasa a VII-a*
Autor	*Berar Elisabeta*
II. Prezentarea resursei educaționale deschise	
Competența specifică vizată	*Executarea de produse utile şi/ sau creative prin activităţi de tip proiect, pe baza unei fişe tehnologice pe care o întocmeşte cu ajutorul profesorului*
Durata resursei *(de completat exclusiv pentru resurse video)*	-
Scurtă prezentare a resursei educaționale deschise propuse *(10-15 rânduri)*	Materialulîiîndrumă pe elevisprecreareauneihărțidigitale. Conține: -Prezentare de imaginiîn care se explicămodul de utilizare a platformeiMaphub -Link- ulplatformeiMaphubpentru a crea o hartă cu traseulșcolar al fiecăruielev -Evaluarea se realizeazăprinintermediulunuichestionarrealizatînLivresq -Ca element de relaxare, de pe site-ul Web Youtube am inseratsprevizualizare un cântec video
Elemente agregate	Imagine captată și modificată de pe platforma Maphub Imagini extrase dintr-o prezentare Powerpoint, realizată de

	către mine în acest scop https://maphub.net/map https://www.youtube.com/watch?v=PeR436IA8vs
III. Comentarii	
Alte aspecte utile de împărtășit cu privire la utilizarea resursei educaționale deschise în activitatea cu elevii *(10-12 rânduri)*	Având în vedere că resursele umane sunt elevi cu cerințe educaționale speciale, vor primi sprijin pe parcursul sarcinii. Se poate lucra și în echipă de câte doi. Resursa activează elevii și evidențiază caracterul transdisciplinar al acesteia (stabilește legătura cu discipline precum Matematica, Geografia, Tehnologia informației și comunicării). Poate fi aplicată, tuturor elevilor care au un minim de cunoștințe privind tehnologia digitală.

Într-o nouă resursă realizată cu ajutorul platformei Genially, am corelat un plan de activitate cu resursa creată, iar rezultatul îl găsiți în link-ul de mai jos:
https://view.genial.ly/6408b28fdde20400188e4e9e/presentation-proiect-de-activitate

BIBLIOGRAFIE

Programa școlară educație tehnologică și abilități practice, gimnaziu, Învățământ special, Dizabilități intelectuale ușoare și moderate, Anexa nr. II la Ordinul Ministrului Educaţiei nr. 3702/21.04.2021

WEBOGRAFIE

https://formare.educred.ro/course/view.php?id=4329
https://library.livresq.com/details/64023d87b833cf0009a4b1c3
https://maphub.net/map
https://www.youtube.com/watch?v=PeR436IA8vs

FIȘĂ DE EVALUARE FINALĂ

CITIRE-SCRIERE-COMUNICARE

Clasa a IV- a

(dizabilitate mentală ușoară și moderată)

Profesor de psihopedagogie specială

BORODI SIMONA-RALUCA, CENTRUL ȘCOLAR DE EDUCAȚIE INCLUZIVĂ NR.2 BISTRIȚA

OBIECTIVE:

1. Scrierea după dictare a unor propoziții care să conțină următoarele semne de punctuație: *punctul, semnul întrebării, ortograme (într-un, într-o, s-a, s-au, etc.).*
2. Formularea de propoziții cu cuvinte date.
3. Despărțirea în silabe a unor cuvinte cunoscute.
4. Completarea unor propoziții lacunare cu cuvintele potrivite.
5. Completarea unor propoziții lacunare cu imaginea corespunzătoare cuvântului potrivit.
6. Denumirea satului natal, a orașului în care învață, a țării în care locuiesc.
7. Citirea unui text la prima vedere în ritm propriu.

FIŞĂ DE EVALUARE FINALĂ

1. **Dictare:**

_____

_____

_____

_____

2. **Formează propoziții cu următoarele cuvinte:**

sănătate: _____

prieten: _____

animale: _____

3. **Despărțiți în silabe cuvintele:**

ghiocel-

român-

anotimpuri-

4. **Citeşte şi completează cu cuvântul sau cu imaginea potrivită:**

Ghiocelul înfloreşte în anotimpul _____ .

În anotimpul _____ facem baie în râu.

Ne dăm cu sania în anotimpul_____ .

_____ este anotimpul în care începe şcoala.

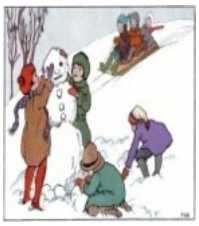

5. Citeşte şi completează spaţiile libere cu expresiile sau cuvintele potrivite:

a) Pentru a fi sănătoşi mâncăm _____ şi _____ . Ele conţin multe _____. Noi luptăm împotriva microbilor cu: _____, _____ , _____ , _____ .

a) Satul meu se numește_____.

Orașul în care învățăm se numește _____ .

Țara noastră se numește_____ .

Dacă trăim în România, noi ne numim _____ .

6.Citește textul, respectând semnele de punctuație:

A sosit vara. Școala a trecut foarte repede, iar vacanța mare se apropie cu pași grăbiți. Chiriac, Enache, Geta și Cecilia se pregătesc să plece la bunici. Aceștia locuiesc într-un sat de munte, departe de oraș.

- *De-abia aștept să călătoresc cu trenul! spune Geta.*
- *Serios? Și eu! răspunde Chiriac.*
- *Iată! A și sosit! strigă Enache.*
- *Să mergem repede! se aude glasul Ceciliei.*

A sosit vacanța de vară! Eu, Gelu și Chelaru mergem la mare. Aici facem baie, stăm la plajă și construim castele din nisip.

- *Ce frumos este vara!*

DESCRIPTORI DE PERFORMANŢĂ:

Itemul	FB	B	S
1	Scrie după dictare propoziţii (cu una – două greşeli).	Scrie după dictare propoziţii (cu 3- 4 greşeli).	Scrie după dictare propoziţii (mai mult de 4 greşeli).
2	Formulează corect 3 propoziții.	Formulează corect 2 propoziții.	Formulează corect doar o singură propoziție.
3	Desparte corect în silabe toate cele 3 cuvinte.	Desparte corect în silabe 2 cuvinte.	Desparte corect în silabe un singur cuvânt.
4	Completează propoziţiile cu cuvântul, respectiv imaginea potrivită (4 cuvinte şi imagini).	Completează propoziţiile cu cuvântul, respectiv imaginea potrivită (3-2 cuvinte şi imagini).	Completează propoziţiile cu cuvântul, respectiv imaginea potrivită (un cuvânt sau imagine).
5 a)	Completează propoziţiile cu cuvintele corespunzătoare (6-7 cuvinte).	Completează propoziţiile cu cuvintele corespunzătoare (3-5 cuvinte).	Completează propoziţiile cu cuvintele corespunzătoare (1-2 cuvinte).
b)	Completează propoziţiile cu cuvintele corespunzătoare (4 cuvinte).	Completează propoziţiile cu cuvintele corespunzătoare (2-3 cuvinte).	Completează propoziţiile cu cuvintele corespunzătoare (un cuvânt).
6	Citește textul pe sintagme cu respectarea intonației.	Citește textul pe cuvinte.	Citește textul pe silabe.

PROIECT EDUCATIV ȘCOLAR ȘI EXTRAȘCOLAR DESTINAT ELEVILOR CU CES

PROF. CÎRLEA MARINA IOANA NICOLLE

LICEUL TEORETIC "C.A. ROSETTI", BUCUREȘTI

Titlul proiectului: Dezvoltarea abilităților de viață și integrarea socială a elevilor de liceu cu cerințe educaționale speciale

Context:

Elevii de liceu cu cerințe educaționale speciale (CES) se confruntă adesea cu provocări majore în ceea ce privește integrarea socială și dezvoltarea abilităților de viață, fapt care poate afecta în mod negativ învățarea și performanța școlară. Scopul acestui proiect este de a dezvolta și implementa un program educațional care să sprijine integrarea socială și dezvoltarea abilităților de viață a elevilor de liceu cu CES.

Obiective:

- Dezvoltarea abilităților de comunicare și relaționare socială a elevilor cu CES
- Îmbunătățirea stimei de sine și a încrederii în propriile abilități
- Înțelegerea importanței igienei personale și a unui stil de viață sănătos
- Dezvoltarea abilităților de planificare, organizare și gestionare a timpului
- Îmbunătățirea abilităților de învățare și a performanței școlare

Activități:

1. **Sesiuni de consiliere și terapie**

- Elevii cu CES vor beneficia de sesiuni de consiliere și terapie individuală sau în grup, cu accent pe dezvoltarea abilităților de comunicare, relaționare și gestionare a emoțiilor.
- Sesizarea nevoilor de sprijin și asistență în vederea rezolvării lor și intervenirea imediată.

2. **Ateliere de dezvoltare a abilităților de viață**

- Elevii vor participa la ateliere interactive care vor aborda teme precum igiena personală, alimentație sănătoasă, gestionarea timpului, gestionarea stresului, comunicare și relaționare socială.
- Atelierele vor fi personalizate și adaptate în funcție de nevoile și interesele specifice ale elevilor cu CES.

3. **Activități de voluntariat și de implicare socială**

- Elevii vor fi încurajați să se implice în activități de voluntariat și proiecte de implicare socială, care să le permită să își dezvolte abilitățile de comunicare, relaționare și colaborare cu ceilalți și să se simtă utili și valoroși în comunitate.
- Se vor alege activități care să fie potrivite pentru fiecare elev cu CES și care să le permită să își dezvolte abilitățile și interesele specifice.

4. **Participarea la proiecte și competiții educaționale**

- Elevii cu CES vor fi încurajați să participe la proiecte și competiții educaționale care să le permită să își dezvolte abilitățile și cunoștințele într-un mod interactiv și distractiv.

5. **Înregistrarea și monitorizarea progresului**

- Înregistrarea și monitorizarea progresului fiecărui elev cu CES va fi realizată prin intermediul unor fișe de evaluare personalizate.
- Fișele de evaluare vor fi actualizate în mod regulat și vor fi discutate cu elevii și cu părinții sau tutorele legal pentru a evalua progresul și pentru a identifica nevoile de sprijin suplimentar.

6. **Activități extracurriculare și de relaxare**

- Elevii cu CES vor fi încurajați să participe la activități extracurriculare și de relaxare care să le permită să își dezvolte abilitățile sociale și emoționale.
- Activitățile vor fi alese în funcție de interesele și nevoile elevilor și vor fi organizate într-un mod distractiv și interactiv.

Rezultate așteptate:

- Dezvoltarea abilităților de viață și integrarea socială a elevilor cu CES
- Îmbunătățirea performanțelor școlare și academice ale elevilor cu CES
- Creșterea încrederii și a stimei de sine a elevilor cu CES
- Creșterea gradului de implicare și angajament al elevilor cu CES în școală și comunitate

Bibliografie:

Cristea, M. (2016). Educația și dezvoltarea abilităților socio-emoționale în rândul elevilor cu cerințe educaționale speciale. Editura Didactică și Pedagogică.

Gligor, D. (2018). Strategii și metode de intervenție în cazul elevilor cu cerințe educaționale speciale. Editura Universității din București.

UNICEF. (2017). Copiii cu dizabilități în România: Studiu național privind drepturile, nevoile și opiniile copiilor cu dizabilități.

FIȘĂ DE LUCRU - ÎNMULȚIREA CU 3

PROFESOR EDUCATOR- AGACHE IONELA

ȘC. PROF. SPECIALĂ „EMIL GÂRLEANU” GALAȚI

1. Operația 3 x 4 poate fi scrisă ca adunare repetată de termeni egali, astfel:

   a) 4 + 4 + 4
   b) 3 + 3 + 3 + 3
   c) 3 + 4
   d) 4 x 3

2. De 3 ori câte 9 se scrie astfel:

   a) 3 x 9
   b) 9 x 3
   c) 9 + 3

3. Care dintre afirmațiile de mai jos este adevărată?

   a) Dublul numărului 3 este 9.
   b) Produsul numerelor 2 și 3 este 6.
   c) 30 este de 5 ori mai mare decât 2.
   d) Numărul de 3 ori mai mare decât 7 este 21.
   e) Triplul numărului 3 este 6.
   f) 18 este dublul numărului 9.

4. Stabiliți care dintre afirmațiile de mai jos este adevărată fără a efectua calculele:

   a) 3 x 2 = 2 + 2 + 2
   b) 3 x 9 x 0 = 9 + 9 + 9
   c) 3 x 9 = 9 + 9 + 9
   d) 3 x 10 x 1 = 10 + 10 + 10 +1
   e) 3 x 5 = 5 x 3

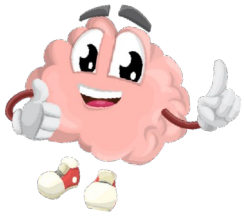

5. Alcătuiți o problemă care să se rezolve în două moduri : printr-o înmulțire și adunare.

6. Alcătuiți o problemă care să se rezolve cu ajutorul înmulțirii 3 x 8 .

Bibliografie:

https://pixabay.com

FIȘĂ DE LUCRU ADAPTATĂ ELEVILOR CU CES

PROFESOR: ȘERBAN VIOLETA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ „C-TIN STERE” BUCOV

Citește textul de mai jos pentru a putea răspunde cerințelor formulate:

În după-amiaza zilei când tatăl ei refuzase să-i cumpere o carte, Matilda plecă singură la biblioteca publică a statului. Când ajunse se prezentă singură bibliotecarei,doamna Phelps şi întrebădacă se putea aşeza acolo să citească. Doamna Phelps fusese puţin mirată de venirea unei fetiţe atât de mici neînsoţită de unul din părinţi, dar cu toate acestea ii spusese că era binevenită.

— Unde sunt, vă rog, cărţile pentru copii? întreabă Matilda.

— Sunt acolo, pe rafturile de jos, îi răspunse doamna Phelps. Vrei să te ajut să găseşti una frumoasă cu multe poze?

— Nu, mulţumesc, zise Matilda. Sunt sigură că mă descurc.

Şi de atunci înainte, în fiecare după-amiază când mama ei pleca la bingo, Matilda alerga la bibliotecă. Drumul pană acolo îi lua numai zece minute şi astfel îi rămâneau două ore întregi să stea singură într-un colţ confortabil şi să devoreze o carte după alta. După ce citise toate cărţile pentru copii din bibliotecă începu să se uite în jur în căutare de altceva.

— Încearcă asta, zise ea în cele din urmă. Este renumită şi frumoasă. Dacă este **prea lungă**, spune-mi ca să caut una mai scurtă şi mai uşoară.

— „Marile Speranţe”, citi Matilda, de Charles Dickens. Aş vrea să încerc s-o citesc.

E o nebunie, gândi doamna Phelps, dar către Matilda zise:

— Sigur că poţi s-o încerci.

În după-amiezile care urmară doamna Phelps cu greu îşi putu dezlipi privirea de la fetiţa care stătea ore în şir cuibărită în fotoliul **cel mare**, la capătul opus al camerei, cu cartea pe genunchi.”

(*Matilda*, Roald Dahl)

A. Scrie răspunsul pentru cerințele de mai jos cu privire la textele date.

1. Precizează felul următoarelor adjective:
   - Luminate
   - ușoară

2.Notează numărul formelor flexionare ale adjectivelor:

-lungă

- mare

3. Scrie cazul și funcția sintactică a următoarelor adjective:

- prea lungă

- cel mare

4. Alcătuiește două propoziții în care adjectivul **mare** să îndeplinească funcțiile sintactice de:

- atribut adjectival

-nume predicativ

5. Menționează gradul de comparație al următoarelor adjective:

- mai interesant

- renumită

6. Puneți adjectivul **mare** la următoarele grade de comparație:

- comparativ de egalitate

-superlativ relativ de inferioritate

7. Subliniază adjectivele fără grade de comparație din lista dată.

*mare * splendid *interesant *egal *grijuliu *superior

8. Realizează acordul adjectivelor dintre paranteze cu substantivele determinate din textul dat:

Câțiva nori (mari) ..... au apărut pe cerul primăvaritic. Odată cu primele raze de soare, (vesel) ..... copii încep (hazliu) ..... jocuri. Voioșia (propriu) ..... vârstei îi determină să uite de sfaturile părinților.

Completează copacul cuadjective potrivite pentru substantivul **Matilda:**

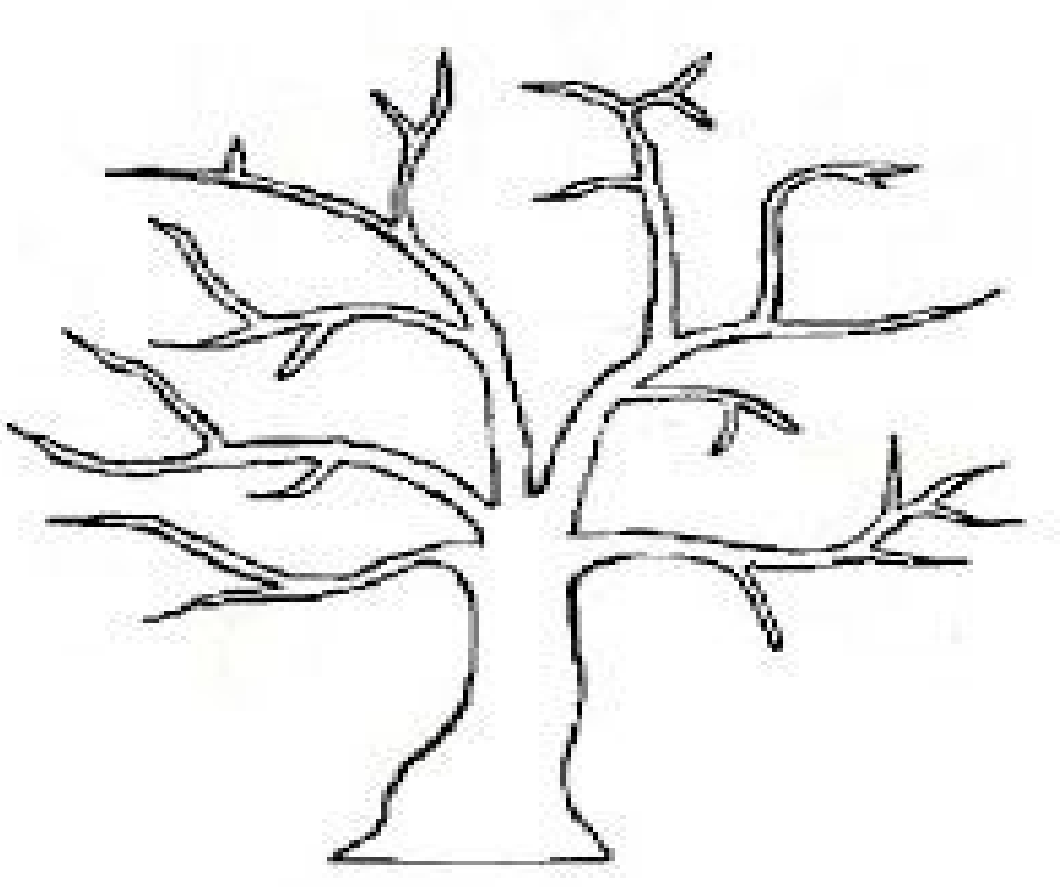

Bibliografie:

Volum Matilda – autor Roald Dahl

Programa adaptată a elevilor cu CES pentru clasa a VIII-a

Gramatica practică a Limbii Române – autor Ștefania Popescu

GESTIONAREA EMOȚIILOR CU AJUTORUL LITERATURII

SIMAN LUMINIȚA ELENA

LICEUL CU PROGRAM SPORTIV, BISTRIȚA

Clasa a VIII-a

Propunător: SIMAN LUMINIȚA ELENA

Titlul lecției: POVESTEA „CODRIN ŞI SPIRIDUŞUL PĂDURII”

Obiectivul activității - formarea deprinderilor de autocontrol emoţional

FIŞA DE LUCRU A CADRULUI DIDACTIC
Introducere
Această activitate însoţeşte povestea „Codrin şi spiriduşul pădurii” şi are ca scop consolidarea credinţelor raţionale şi disputarea celor iraţionale, în acest caz, gelozia. Sunt vizate deprinderi de autocontrol emoţional. Se va realiza la 1-3 zile de la prezentarea poveştii după o scurtă reamintire a personajelor şi a evenimentelor.
Reflectare asupra întrebării directoare
Consolidarea relaţiei dintre credinţe raţionale-emoţii pozitive şi disputarea credinţelor iraţionale. Felul în care emoţiile negative ne împiedică să valorizăm lucrurile importante din viaţa noastră, cum ar fi prietenia.
Materiale (dacă există)
- două pălării, una albă şi una neagră, PC, videoproiector, link, text „Codrin și spiriduşul pădurii”, coli A4, foi flipchart, creioane colorate, markere, simboluri pentru emoții emoticoni, „termometrul” stării de spirit.
Măsuri de securitate a activităţii
- elevii vor folosi instrumente de lucru specifice
Activitatea propriu-zisă
Activitatea se va desfăşura în grup, în sala de clasă. Iniţial, se va discuta despre poveste, despre personajele acesteia, despre problemele principale şi despre soluţiile folosite. Elevilor li se va explica jocul: *Avem două pălării. Una albă şi una neagră. Acum vom pune în scenă povestea lui Codrin, dar vom folosi scenarii alternative, pălăria albă reprezentând gândirea raţională, iar cea neagră, gândirea iraţională. Copilul care are pe cap pălăria neagră, va juca rolul lui Codrin când gândeşte iraţional, iar cel care va purta pălăria albă va reprezenta raţionalul. În funcţie de pălărie, vă adaptaţi rolurile ca să exprimaţi cel mai bine fie raţionalul, fie iraţionalul. Pentru fiecare scenă vor veni în faţă alţi copii.*
Sugestii
- originalitate, răbdare
Analiza
- se realizează analiza individuală pe parcursul activităţii - se realizează analiza finală, frontal
Investigaţii suplimentare
- se recomandă aplicarea practică, în viaţa de zi cu zi, a deprinderilor dobândite
Evaluare
Evaluarea se realizează prin analiză individuală şi frontală, în pereche, pe grupe, folosind

metode și tehnici activ-participative.

A. Motivație

Această activitate însoţeşte povestea „Codrin şi spiriduşul pădurii” şi are ca scop consolidarea credinţelor raţionale şi disputarea celor iraţionale, în acest caz, gelozia. Sunt vizate deprinderi de autocontrol emoţional. Se va realiza la 1-3 zile de la prezentarea poveştii, după o scurtă reamintire a personajelor şi a evenimentelor. **Necesitatea desfăşurarii lecţiei o constituie apariţia unor sentimente de gelozie în cadrul clasei de elevi, dezvoltarea acestora fiind favorizată de existenţa unui elev cu cerinţe educative speciale, care a fost diagnosticat cu ADHD, iar colegii săi resimt sentimente de gelozie din cauza atenţiei deosebite care îi este acordată de către dirigintă, pentru realizarea temelor şi în activităţile de la clasă.**

B. Conţinutul educaţional

Consolidarea relaţiei dintre credinţe raţionale-emoţii pozitive şi disputarea credinţelor iraţionale. Felul în care emoţiile negative ne împiedică realizarea lucrurilor importante din viaţa noastră, cum ar fi prietenia.

D. Lista activităţilor elevilor

Activitatea se va desfăşura în grup, în sala de clasă. Iniţial, se va discuta despre poveste, despre personajele acesteia, despre problemele principale şi despre soluţiile folosite.

Elevilor li se va explica jocul: *Avem două pălării. Una albă şi una neagră. Acum vom pune în scenă povestea lui Codrin, dar vom folosi scenarii alternative, pălăria albă reprezentând gândirea raţională, iar cea neagră, gândirea iraţională. Copilul care are pe cap pălăria neagră, va juca rolul lui Codrin (când gândeşte iraţional, când este gelos), iar cel care va purta pălăria albă va reprezenta raţionalul. În funcţie de pălărie, vă adaptaţi rolurile ca să exprimaţi cel mai bine fie raţionalul, fie iraţionalul. Pentru fiecare scenă vor veni în faţă alţi copii.*

E. Direcţii de acţiune privind predarea temei integratoare (abordări)

Elevii vor fi capabili:

- să reflecteze asupra rolului disfuncţional al geloziei în relaţiile cu prietenii;
- să comenteze relaţia dintre gândire şi emoţii;
- să exemplifice, prin simboluri sau culori, scheme de gândire şi emoţii alternative.

F. Activităţile elevilor – dramatizare, joc de rol, discuții în grupuri mici și mari

1. **Scenă cu Codrin şi Glen**. Codrin îi explică spiridușului că el este singurul său prieten şi că fără el s-ar simţi singur şi pierdut.

Sunt chemaţi doi elevi, unul îl joacă pe Codrin şi primeşte pălăria neagră, celălalt pe Glen cu pălăria albă. Scena este prezentată în joc de rol, după poveste (dramatizată), în primă fază, apoi li se cere să pună pălăria neagră la o parte, ca şi cum nu ar exista, iar Codrin primeşte pălăria albă. Comportamentul lui Glen nu se modifică.

De observat: cu ce va fi înlocuit discursul lui Codrin.

2. **Scenă cu Codrin și Glen**. În loc să fugă spre casă când îi vede discutând pe Glen și pe băiatul blond, Codrin merge şi ţipă la Glen. Codrin primeşte pălăria neagră, Glen pe cea albă.

Cum ar arăta discuţia dintre cei doi? În a doua fază, Codrin primeşte pălăria albă, cea neagră este pusă deoparte, iar conversaţia are loc între Codrin și Glen.

De observat: cu ce va fi înlocuit discursul lui Codrin.

3. **Scenă cu Codrin şi „cartea”**. Codrin primeşte pălăria neagră, iar „cartea” pe cea albă. Codrin îşi exprimă gândurile iraţionale, iar cartea le „comentează”/explică, înlocuindu-le cu alternative raţionale.

Trebuie ca Glen să fie doar prietenul meu. Dacă Glen nu mă consideră singurul să prieten, înseamnă că m-a trădat. Am fost trădat fiindcă nu mă mai consideră o persoană importantă, deci sunt bun de nimic. Băiatul „bălai” este infinit mai grozav decât bine, de aceea spiriduşul l-a preferat. În a doua fază, Codrin primeşte pălăria albă, iar cea neagră e pusă deoparte, Codrin foloseşte alternativele raţionale, iar cartea numeşte emoţiile funcţionale pe care acestea le aduc.

De observat: alternativele şi emoţiile raţionale propuse de „carte”.

4. **Scenă cu Codrin şi Glen. Reîntâlnirea**. Codrin primeşte pălăria neagră, iar Glen pe cea albă.

Codrin îi explică lui Glen ce a simţit şi cum s-a comportat, iar Glen îi „comentează” credinţele iraţionale. În a doua fază se pune deoparte pălăria neagră, Codrin o primeşte pe cea albă şi îi explică lui Glen noile credinţe raţionale, în timp ce Glen le sprijină cu argumente.

De observat: exprimarea emoțiilor lui Codrin și comentariile lui Glen.

5. **Joc de rol liber**. Elevii sunt rugaţi să se gândească la un scenariu asemănător din viaţa reală. Unul primeşte pălăria neagră, altul pe cea albă şi interpretează, în funcţie de acestea, scenariul.

6. **Desen liber**. Copiii sunt rugaţi să se gândească la culori pe care le-ar atribui emoţiilor disfuncţionale şi celor funcţionale. Apoi li se cere să împartă o coală de desen în două, iar pe o parte să-l deseneze şi să-l coloreze pe Codrin, când acesta simte emoţii disfuncţionale, iar pe cealaltă parte să îl deseneze şi să îl coloreze pe Codrin când simte emoţii funcţionale, folosind culorile despre care s-a discutat.

G. Evaluarea elevilor și a activităţii

Metode și tehnici – „Reflecția personală”, „Brainstorming”, „Întrbările problematizante”, „Formulați-Comunicați-Ascultați-Creați” (tehnică Johnson, Johnson & Bartlett, 1990), „Comerțul cu probleme”, „Creioanele la mijloc”, „Recenzia prin rotație”, „Turul Galeriei”, Biletul de ieșire”.

1. *Ce este prietenia? Cum apare ea? Ce calităţi importante pentru voi trebuie să aibă un prieten?*

De subliniat: Prietenia este o relaţie bazată pe afecţiune, încredere şi respect reciproc. Ea apare atunci când **două sau mai multe** persoane au o relaţie bună de comunicare şi interese similare. Un bun prieten trebuie să respecte dreptul celuilalt la socializare, fără să-şi impună doar propriile interese şi nevoi.

2. *Întotdeauna gândim doar în alb şi negru? Doar bine şi rău?*

De subliniat: Consecinţele negative ale gândirii generalizate.

3. *Poate exista **puţină** gelozie în relaţiile de prietenie?*

De subliniat: Încercăm să eliminăm emoţiile negative, dar acestea au un rol funcţional atâta timp cât nu interferează cu relaţiile şi activităţile noastre zilnice. *Prin ce emoţii şi evenimente a trecut Codrin când era gelos? Îi erau folositoare? (furie, tristeţe, nu l-a mai văzut pe Glen).* Este normal să ne dorim atenţia şi afecţiunea prietenilor noştri, iar gelozia este normală atunci când suntem nevoiţi să-i împărţim cu alţii, important este ca aceasta să nu ne afecteze relaţiile, să fie recunoscută şi controlată.

4. *Aţi gândit vreodată ca tânărul Codrin? În ce situaţie? Ce s-a întâmplat?*

De subliniat: Evidenţierea relaţiei dintre gândire şi emoţii.

5. *Câţi prieteni ai vrea TU să ai? Dar prietenul/prietena ta cea mai bună? Oare câţi prieteni şi-ar dori? Înseamnă că nu sunteţi prieteni/prietene la fel de bune dacă aveţi şi alţi prieteni?*

De subliniat: Suntem persoane sociale şi precum noi ne dorim să avem cât mai mulţi prieteni, la fel îşi doresc şi prietenii noştri. Este o cerinţă egoistă să ne dorim să fim unicul/unica prieten/ă şi l-am face pe celălalt nefericit, dar şi pe noi.

6. *De unde ştim când o emoţie este nefolositoare şi disfuncţională? Ce emoţii şi comportamente avea Codrin când a fost gelos?*

De subliniat: Emoţiile nefolositoare ne fac să plângem, să ne simţim rău, să evităm compania celorlalţi, ducând la tristeţe, regret şi singurătate.

Feedback:

Se măsoară, din nou, starea de spirit, cu ajutorul „termometrului”. Elevii cărora le „crește temperatura” sunt aplaudați.

Se alege „biletul de ieșire” cu emoticonul care reprezintă emoția elevului la ieșirea din activitate (recompensă).

BIBLIOGRAFIE:

***Spiridușul pădurii (Povestiri), Editura Ion Creangă, Iași, 1974

JOC „ROTEȘTE DESENELE”

PROFESOR EDUCATOR- AGACHE IONELA
ȘC. PROF. SPECIALĂ „EMIL GÂRLEANU” GALAȚI

Jocul se adresează tuturor copiilor, la el putând participa orice copil talentat sau nu la desen, timid sau nu, verbal ori nonverbal. Iar pentru copiii cu un autocontrol excesiv, va fi ocazia perfectă de a simți cum este să fii flexibil. Este un joc cu ajutorul căruia copilul își dezvoltă imaginația, spiritul de echipă, disciplina.

Obiectivele jocului:

- Creșterea capacității de cooperare în cadrul grupului;
- Rezistența la frustrări și dezvoltarea autocontrolului;
- Cultivarea/dezvoltarea respectului față de colegii de grup;
- Formarea abilităților de relaționare intra-grup;
- Dezvoltarea abilităților de rezolvare a unor conflicte;
- Dezvoltarea creativității.

Material necesar:

- Foi pentru desen;
- Creioane colorate, carioci.

Reguli și mod de joc:

- Elevii se vor așeza în jurul unei mese. Fiecare dintre ei va primi o coală de desen, pe spatele căreia își vor scrie numele.
- Timp de 5 (cinci) minute, elevii vor desena pe foaia pe care o au. La terminarea timpului, vor da lucrarea colegului din dreapta.
- Elevul care primește noua lucrare, va desena pe ea ceea ce va dori, tot timp de 5 (cinci) minute.
- Jocul se încheie când elevii vor primi desenul pe spatele căruia și-au scris numele.

- Profesorul poate stabili, împreună cu elevii, o temă a desenelor, sau poate lăsa totul la imaginația elevilor.
- Elevii nu au voie să dea indicații colegilor în legătură cu ce să deseneze, sau nu, pe foaia lor. În cazul în care elevul face acest lucru, va primi o pedeapsă de la conducătorul de joc.
- La final , se poate realiza o expoziție cu lucrările realizate, iar elevii își pot exprima părerea privind rezultatele, dar pot avea și discuții în legărută cu sentimentele care i-au încercat când și-au văzut lucrările „completate” de alți colegi.

Bibliografie:

- Anca Cazacu, Ileana Boteanu „ Culegere de exerciții de dezvoltare personală” , Editura Geprge Tofan, Suceava , 2016

ASPECTE PRACTICE ALE PROCESULUI DE ÎNSUŞIRE A CUNOŞTINŢELOR DE LIMBAJ ŞI COMUNICARE LA COPIII CU CES

PROF. LOGOPED GOGOZAN CARMEN, CENTRUL ȘCOLAR DE EDUCAȚIE INCLUZIVĂ BECLEAN

Pornind de la faptul că elevii au apreciat foarte mult utilizarea învăţării prin cooperare atât la clasă, în activităţile desfăşurate în timpul orelor de curs, cât şi în şedinţele de logopedie, am făcut un pas mai înainte pe acest drum. Astfel, ne-am gândit să utilizăm unele metode ale învățării prin cooperare şi în cadrul întâlnirilor de la Cercul de lectură.

Cercul de lectură-literatură pentru copii a început în anul şcolar 2015-2016. Bucuria cu care elevii au acceptat să participe la întâlniri, în timpul lor liber, mirarea cu care au descoperit cărţile din mica bibliotecă a şcolii, satisfacţia exprimată de feţele lor atunci când reuşeau să ducă la bun sfârşit câte o sarcină de lectură, ne-au determinat să continuăm acest cerc şi anul şcolar 2022-2023. Odată depăşite barierele începutului, lucrurile s-au desfăşurat firesc, copiii aşteptând cu nerabdare întâlnirile din cadrul cercului.

Considerăm că ar fi de interes prezentarea, pe scurt, a proiectului acestui cerc, iar mai apoi câteva exemple de metode ale învăţării prin cooperare, aşa cum au fost ele utilizate la activitățile de cerc.

“Cartea, prietena mea”

Cerc de lectură-literatură pentru copii

Scop:

- Stimularea interesului pentru lectură în rândul elevilor
- Formarea la elevi a unei atitudini pozitive faţă de actul lecturii şi valoarea educativă a acestuia
- Dezvoltarea abilităţilor de relaţionare interumană

Obiective generale:

- Dezvoltarea capacităţii de exprimare orală şi scrisă
- Dezvoltarea capacităţii de cooperare şi comunicare ;
- Dezvoltarea interesului şi a motivaţiei pentru studiu şi aplicarea cunoştinţelor în contexte variate
- Cultivarea la elevi a plăcerii de a citi.

Obiective specifice:

- Stimularea curiozităţii şi plăcerii pentru lectură ;

- Investigarea realităţii mediului înconjurător prin intermediul cuvântului scris şi a imaginii fotografice
- Formarea deprinderii de a citi în mod organizat
- Cultivarea sensibilităţii Şi a inventivităţii în creaţii proprii ;
- Performarea deprinderilor de citire, corectă, constientă, cursivă si expresivă;
- Dezvoltarea spiritului de colaborare şi competiţie
- Construirea de relaţii pozitive în interiorul grupului de elevi.

Grup-ţintă:

Elevi ai CSEI Beclean, doritori de a-ţi satisface dorinţa de lectură

Rezumatul proiectului:

Proiectul de faţă îşi propune să continue o serie de activitati începute în anul şcolar precedent, care să raspundă actualelor nevoi ale educaţiei, dar şi nevoilor copiilor cu CES din unitatea noastră. Dorim, prin acest proiect, să arătăm copiilor ce înseamnă lectura unei cărţi, transformându-i astfel, din cititori pasivi, în cititori activi şi motivaţi, într-o lume în continuă tehnologizare.

Practic, în cadrul cercului se vor derula întalniri săptămânale cu elevii doritori, în cadrul carora se vor citi fragmente din operele reprezentative ale literaturii pentru copii. Lectura se va face atât de către cadrul didactic, cât şi de către copiii mai mari, care doresc acest lucru. De asemenea, elevii care doresc, pot citi individual, continuând actul citirii şi după ce activitatea s-a terminat, prin imprumutul cărţii sau prin revenirea în sala de lectură, de cate ori doreşte.

Dupa citirea fragmentului propus, se pot purta discuţii pe marginea acestuia, se pot desfăşura jocuri interactive sau în cooperare, sau elevii care doresc pot analiza textul individual, sub supravegherea cadrului didactic.

Metode şi procedee utilizate:

- Lectura explicativă
- Conversatia euristică
- Brainstorming
- Problematizarea
- Învăţarea prin descoperire
- Harta personajului, ş.a.

Încă din faza de proiect, aşa cum se poate observa, s-a gândit introducerea învăţării prin cooperare în cadrul întâlnirilor. Au fost atent selectate acele metode şi procedee care se pot utiliza în munca cu copiii cu CES. Pentru ailustra acest lucru, prezentăm în cele ce urmează, exemple de astfel de activităţi, care au vizat învăţarea prin cooperare:

a) Harta conceptuală

Plecând de la un tex literar studiat (o poveste ascultată sau un scurt text citit) se alege un personaj, care se scrie în mijlocul paginii de flipchart. Se desprind din text idei legate de trăsăturile fizice, psihice si sufleteşti ale personajului, care se scriu cu linii in jurul numelui personajului. Elevii sunt stimulaţi astfel să desprindă din text informaţii referitoare la personaj, dar şi să determine ei inşişi caracteristici ale personajului, nu cum sunt scrise in text ci cum reies din faptele personajului, din vorbele sale, din gesturi şi atitudinea personajului respectiv. Uneori elevii pot să spună trăsături ale personajului aşa cum cred ei că ar trebui să fie, fără să întâlnim în text nici o precizare în acest sens (ex. un elev spune despre Scufiţa Roşie că este frumoasă, sau că are părul blond , pentru că aşa şi-o imaginează el). În acest sens trebuie precizat că elevii nu trebuie opriţi din acest exerciţiu de imaginaţie ci se scrie orice idee pe care o exprimă ei despre un personaj, chiar dacă pare forţată sau incorectă.

- **Aplicaţii ale metodei « Harta conceptuală »**

Subiectul: „Primăvară”, după George Coşbuc

Resurse materiale: cartea „Poezii”, de George Coşbuc, coli albe format A4, creioane colorate,

Paşi metodici:

1. *Reactualizarea conţinutului poeziei:* un elev citeşte poezia „Primăvară”, de George Coşbuc
2. *Motivarea elevilor*: se poartă cu elevii o scurtă discuţie motivantă, pentru a trezi interesul acestora pentru folosirea acestei metode. Se aduc în discuţie şi alte texte literare studiate, legate de anotimpul primăvara, precum şi câteva reguli pe care elevii le cunosc deja, referitoare la realizarea hărţii conceptuale.
3. *Adunarea ideilor*: se cere elevilor ca, timp de 3 minute, să se gândească la tot ceea ce înseamnă anotimpul primăvara. Se insistă asupra faptului că orice idee este foarte importantă, nu trebuie omis nimic din ceea ce le vine în minte, totul trebuie spus. De asemenea, este important ca elevii să se gândească la ceea ce li s-a cerut până la expirarea timpului.
4. *Notarea pe planşă:* se cere elevilor să exprime fiecare, pe rând, ideile care le-au venit în minte în această perioadă de gândire. Învăţătoarea le notează pe coala de flipchart, în ordinea exprimării lor.
5. *Ordonarea termenilor*: se exprimă cerinţa ca elevii să citească ideile, să se gândească la ceea ce înseamnă ele şi să încerce să stabilească ce idei li se par mai importante. Această acţiune se va desfăşura împreună cu învăţătoarea, frontal.
6. *Elaborarea „Hărţii conceptuale”:* profesoara scrie cuvântul-cheie – **PRIMĂVARA** – în

centrul fişei. În jurul acestuia se scriu ideile care s-au stabilit a fi mai importante, legate cu linii de cuvântul –cheie. În legătură de subordonare cu fiecare idee scrisă, se notează celelalte idei secundare, legate de aceasta prin linii.

7. *Citirea hărţii:* harta se citeşte de către fiecare elev, explicându-se legăturile dintre idei. Se poate dezvolta frumos, sub formă de rezumat al lecţiei sau compunere despre termenul-cheie.

   Câteva aspecte sesizate:

   - Dorinţa unui elev a fost să deseneze două floricele de preimăvară într-un colţ al fişei, ca simbol al anotimpului discutat. Evident că a fost încurajat să facă acest lucru.
   - Copiii au dorit să numească această lucrare: „Harta primăverii”.
   - Părerea unanimă a elevilor a fost că le-a plăcut foarte mult să realizeze această hartă, folosind creioane colorate şi scriind ei înşişi ideile proprii despre cuvântul-cheie.

„Harta conceptuală” – realizată în cadrul Cercului de lectură-literatură pentru copii

Munca cu şi pentru copiii cu CES necesită multă pregătire din partea cadrului didactic, el trebuie să găsească mereu şi mereu acele practici educaţionale care să favorizeze într-o mai mare măsură pariciparea copiilor la activităţile de învăţare din şcoală. Pe lângă acest demers permanent, se numără şi alte provocări, cărora cadrele didactice din învăţământul incluziv trebuie să le facă faţă: „schimbarea mentalităţii şi atitudinilor referitoare la elevii diferiţi de cei tipici schimbarea reprezentărilor sociale asupra acestui segment de populaţie şcolară şi renunţarea la etichetări şi stigmatizare, oferirea de şanse egale în vederea integrării lor în comunitate şi sociale”.

BIBLIOGRFIE:

- Asociaţia RENINCO România, „Ghid de predare-învăţare pentru copiii cu cerinţe educative speciale – Culegere de texte”, coordonator: Muşu, Ionel, Ed. MarLink, 2000
- Bocoş, Muşata, „Didactica disciplinelor pedagogice – Un cadru constructivist”, Cluj-Napoca, Ed. Presa Universitară Clujeană, 2007
- Verza, Emil, „Tratat de logopedie”, Vol. I, Ed. Fundaţiei Humanitas, Bucureşti, 2003.

PROIECT EDUCAȚIONAL

Prof. Itineranți și de sprijin DONISE ANCA și RUSU RALUCA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ SPECIALĂ ”CONSTANTIN PĂUNESCU” IAȘI, PUNCT DE LUCRU SCOALA GIMNAZIALA ”STEFAN CEL MARE” DANCU

TITLUL: ZIUA INTERNAȚIONALĂ A PERSOANELOR CU DIZABILIĂȚI – CELEBRAREA DIVERSITĂȚII

GRUP ȚINTĂ: elevii Școlii Gimnaziale ”Ștefan cel Mare” Dancu

LOCUL IMPLEMENTARII: Școala Gimnazială “Ștefan cel Mare”, Dancu

COORDONATORI:

Prof. itinerant și de sprijin: Rusu Raluca

Prof. itinerant și de sprijin: Anca Donise

PERIOADA DE DESFĂȘURARE: decembrie 2019-februarie 2020

PARTENERI IMPLICATI: coordonatorii claselor primare și diriginții claselor gimnaziale

SCOP: Dezvoltarea abilităților sociale de toleranţă, acceptare și empatie

OBIECTIVE:

- Reducerea comportamentelor discrimnatorii ale elevilor non-vulnerabili față de elevii din grupurile vulnerabile
- Creșterea proccentului de participare la activitățile extrașcolare interculturale, multiculturale și interdisciplinare a elevilor școlii
- Identificarea modalităților de valorificare a diferenţelor interindividuale
- Manifestarea respectului pentru persoanele cu nevoi speciale

ETAPE:

1. Susținerea activității ”Împreună mai buni” la 6 clase (primar și gimanzial) unde există elevi care aparțin grupurilor vulnerabile.
2. Organizarea unei expoziții cu scopul familiarizării elevilor școlii cu diversitatea umană.
3. Dezbatere la clasă cu privire la tematica afișelor realizate de elevi.

RESURSE:

- Umane: prof. itineranți și de sprijin din școală, prof. consilier școlar, învățătorii, diriginții, directorii unității școlare, elevii școlii.

- Materiale: laptop, proiector, imprimantă, coli hârtie, carioci, foarfece, fișe de lucru, imagini color printate

DESCRIEREA ETAPELOR PROIECTULUI

ETAPA I: Susținerea activității ”Împreună mai buni”

Au fost alese 6 clase (2 de nivel primar și 4 de nivel gimnazial) unde există elevi care aparțin grupurilor vulnerabile (situație socio-economică precară, copii de etnie rromă, copii cu dizabilități, copii cu părinți plecați în străinătate) unde s-a desfășurat activitatea ”Împreună mai buni”.

Activitatea a debutat cu jocul de spargere a gheții ”Sunt special pentru că...”, care a urmărit ca fiecare elev să își recunoască și prezinte celorlalți un talent sau o abilitate.

Urmează jocul ”Și la fel și diferiți” care a urmărit recunoaşterea diferenţelor umane și a presupus ca elevii să se ridice de pe scaun sau să rămână așezați în funcție de afirmațiile auzite (ex. ”Cine a vizitat o altă țară, cine nu știe să înoate, cine are rău de mișcare etc).

Activitatea continuă cu jocul ”În papucii lui/ei” în care elevii au fost puși în situația unor persoane cu dizabilități: să citească un text deformat, să deseneze ceva cu ochii închiși, cu gura, să distingă un mesaj bruiat de zgomote. La finalul jocului se discută despre cum s-a simțit fiecare.

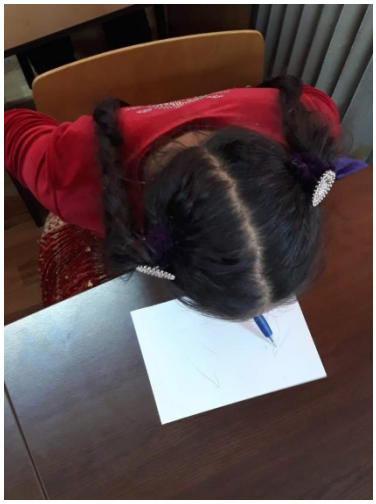

Urmează apoi activitatea ”Cu ce ochi privești?”. Fiecare elev primește imaginea unei personalități pe care trebuie să o clasifice în una din categoriile; cu dizabilități sau fără dizabilități. De menționat este faptul că toate personalitățile selectate sunt persoane cu o dizabilitate (ex. Hellen Keller, Beethoven, Andrea Bocelli, Satoshi Tajiri, Will Smith, Simone Biles).

Finalul activității se realizează prin completarea de către elevi a unei fișe de feedback: ”Am aflat că...”, despre ce a aflat nou, ce l-a impresionat (la nivel emoțional) și ce comportamente ar dori să abordeze mai des/să schimbe.

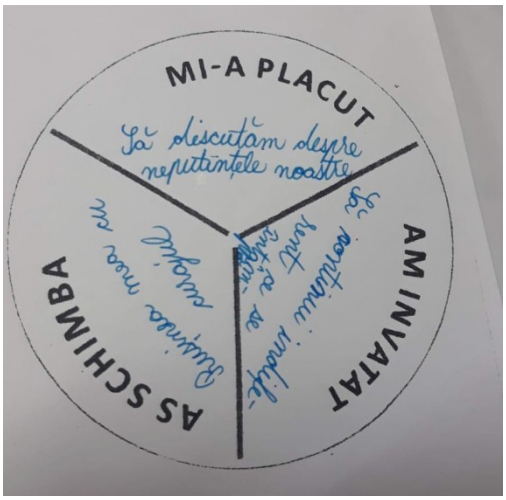

ETAPA aII-a: Organizarea unei expoziții cu scopul familiarizării elevilor școlii cu diversitatea umană

A fost organizată o expoziție în care fiecare clasă din școală a avut de pregătit un afiș/poster pe o anumită temă. Exemple: mâncare, costume, artiști celebri, tradiții, sărbători specifice unei anumite etnii (rromă, bulgară, ucraineană, greacă, ungară) și personalități cu dizabilități. Afișele au fost expuse pe pereții holurilor școlii și în cancelarie, la nivelul elevilor pentru a atrage atenția și a fi ușor de vizualizat.

ETAPA aIII-a: Dezbatere la clasă cu privire la tematica afișelor realizate de elevi

Fiecare clasă a vizitat expoziția de afișe/postere și apoi s-a desfășurat o dezbatere pe tematica diversității umane și a necesității acceptării și adaptării la această diversitate.

Exemple de întrebări adresate în dezbatere:

- Ce diferențe ați observat între diversele categorii de oameni?
- Ce asemănări sunt între diversele categorii?
- Ce v-a impresionat cel mai mult din ce ați văzut?
- Ce v-ar plăcea să adoptați din obiceiurile unei categorii vizualizate?

REZULTATE ÎNREGISTRATE:

- Participarea elevilor cu interes și entuziasm la jocurile propuse și la organizarea și desfășurarea expoziției.
- Conștientizarea diversității, elevii s-au simțit și la fel și diferiti, în același timp.
- Extragerea concluziei: nu există diversitate fără diferențe.
- S-au observat îmbunătățiri în comportamentul elevilor vis-a-vis de colegii vulnerabili.

BIBLIOGRAFIE:

Alois Ghergut, Luciana Frumos, Educatia incluziva. Ghid metodologic, editura Polirom

https://education.ec.europa.eu/ro/focus-topics/improving-quality/inclusive-education

PROIECT EDUCATIV EXTRAȘCOLAR

Învățător itinerant CIUTACU SIMONA MARIA
CENTRUL ȘCOLAR DE EDUCAȚIE INCLUZIVĂ BRĂILA

BUCURIA CRĂCIUNULUI !

FORMULAR DE APLICAŢIE

pentru proiectele ce vor fi cuprinse în Calendarul Activităţilor Educative Judeţene 2023

Avizat,

Inspector educativ I.S.J.Brăila .....

A. INFORMAŢII DESPRE APLICANT

Numele instituţiei/unităţii de învăţământ aplicante:	CENTRUL ȘCOLAR DE EDUCAȚIE INCLUZIVĂ BRĂILA
Adresa completă	Strada Rm. Sărat, nr. 80, cod 810156, Brăila
Nr. de telefon/fax	0239614197
Site şi adresă poştă electronică	csei_braila@yahoo.com
Coordonatori	CIUTACU SIMONA MARIA-înv. itinerant
Numărul cadrelor didactice participante la proiect/nr. total de cadre didactice din unitate	-participante la proiect 2 cadre didactice coordonatoare -cadre didactice din unitate 30 -cadre didactice din alte unități 10
Numărul elevilor din unitate participanţi la proiect	-elevi integrați în școala de masă 50
Alte programe/proiecte organizate	„De vorbă cu anotimpurile”-surse proprii 2016-2017 „Let me introduce myself!’’-surse proprii-2019-2020

B.INFORMAŢII DESPRE PROIECT

B.1. Titlul proiectului : „ ***BUCURIA CRĂCIUNULUI***

B.2. Precizați tipul activității principale din cadrul proiectului :-***expoziție-concurs***

B.3. Domeniul în care se încadrează proiectul: - *Domeniul cultural-artistic, arte vizuale*

B4: **Ediţia nr. V**

B5. Locul și perioada de desf. a activității principale : Șc. Gimn,,Sf. Andrei" Braila, - sept 2022–feb 2023

B6: Număr participanţi la proiect: 100

B7: Bugetul proiectului:- buget propriu -100 ron

B8: Proiectul este cu participare: ☐directă, ☐**indirectă,** ☐nline.

C. REZUMATUL PROIECTULUI

a.Număr de elevi şi număr de cadre didactice implicate: câte 2 elevi pentru fiecare cadru didactic din fiecare școală;

b.Beneficiarii direcţi şi indirecţi: elevi cu cerințe speciale din scolile de masă, cadre didactice itinerante , învățătoare și profesori din școlile de masă, părinți, alte persoane.

c.Activităţi propuse, în ordinea în care se vor desfăşura:

1. Popularizarea concursului comisii, sedințe de lucru , grup whatApp, site –ul școli, alte site-uri ;
2. Înscrierea participanților;
3. Desfășurarea **concursului**, **expoziție** cu Felicitări de Crăciun realizate de elevii cu C.E.S. din școli integratoare îndrumați de cadrele didactice de sprijin din școli sau alte cadre didactice .
4. Diseminarea concursului pe grup whatApp, site –ul școli, alte site-uri de specialitate;

d.Descrierea activităţii principale:

Concursul se adresează elevilor cu C.E.S din învățământ special și învățământ special integrat. Fiecare cadru didactic poate participa cu maxim 2 elevi din fiecare școală . Concursul se desfăşoară prin **participare indirectă**. Fiecare cadru didactic va trimite direct organizatorilor concursului lucrările elevilor, fișa de înscriere (anexa 2) și acordul de parteneriat (anexa 1) și/sau se vor înscrie direct.

e. Impactul educativ estimat asupra grupului țintă:

- Promovarea educației incluzive prin valorizare egală a tuturor elevilor;
- Stimularea creativităţii prin activităţile artistico-plastice şi practice a copiilor cu C.E.S

D.PREZENTAREA PROIECTULUI

D.1. Argument justificare, context *:*

Fiecare cadru didactic își pune amprenta asupra copiilor pe care-i educă și împărtășește din

experiența sa celorlalți. Copilul îşi recapătă demnitatea precum şi capacitatea de a se opune evoluţiei bolii sau prezenţei handicapului.

Incluziunea este acceptarea tuturor oamenilor, independent de diferențele dintre ei. Este vorba despre aprecierea persoanelor pentru ceea ce sunt și competențele lor, mai degrabă decît despre felul în care merg, vorbesc sau se comportă. Incluziunea permite oamenilor să valorifice diferențele dintre ei, prin aprecierea că fiecare persoană este unică în felul său.

Fiecare copil are resurse pentru autodezvoltare și autodepășire prin aceste activități ocupaționale se poate dezvolta simțul estetic și dorința de a oferi o felicitare realizată de el.

Prin activitățile ocupaționale, copiii cu dizabilităţi îşi redobândesc autonomia şi demnitatea îndrumaţi de profesori de specialitate. Ele se recapată, într-o manieră simbolică, prin intermediul produselor. Activitatea ocupaționala ritmică scoate copilul cu dizabilităţi din izolarea lui, suprimă monotonia, starea de regresiune sau complexele legate de prezenţa handicapului, favorizează adaptarea și evoluţia clinică către ameliorare.

Acest concurs oferă posibilitate de afirmare tuturor copiilor care doresc să se înscrie în această competiţie. Terapia ocupațională îşi va găsi aplicaţie practică şi va aduce bucurie, speranţă şi dorinţă de promovare a capacităţilor creative ale copiilor cu dizabilităţi. Prin aceasta vom promova bunele practici în urma cărora se vor găsi alternative de grăbire a procesului de vindecare psihică şi de resocializare a celor care au nevoie de aceasta.

D.2. Scopul proiectului:

- promovarea educației incluzive prin valorizare egală a tuturor elevilor;
- implicarea elevilor cu cerințe speciale în diverse proiecte sau acţiuni de voluntariat, organizate
  la nivel de clasă şi/sau instituţie pentru a realiza o educație incluzivă ;
- promovarea unor modalități de dezvoltare a creativității și abilităților copiilor cu nevoi speciale

D.3. Obiectivele specifice ale proiectului:

- Lansarea unei invitaţii de participare la concurs în cel puţin 30 școli prin cadrele didactice de sprijin din municipiul Brăila;
- Organizarea concursului propus înscris în proiect ;
- Realizarea expoziției

D.4. Descrierea grupului ţintă căruia i se adresează proiectul: elevi cu C.E.S din învățământ

special și învățământ special integrat.

D.5. Beneficiarii direcți și indirecți: profesori, elevi , parinți, comunitatea locală.

D.6. Durata proiectului : 6 luni (septembrie 2022 – februarie 2023)

D.7. Descrierea activităţilor: *Activitatea nr.: 1... Activitatea nr.: 2... Activitatea nr. : 3...*

D.8. Diagrama Gantt a activităților

D.9. Rezultate calitative și cantitative aşteptate ca urmare a implementării proiectului*:*

- realizarea unei expoziţii cu lucrările participanţilor;
- promovarea de valori comune la nivelul partenerilor implicaţi: decidenţi, oameni ai şcolilor, familiile elevilor cu C.E.S și promovarea unei atitudini tolerante, deschise, de acceptare şi înţelegere firească între copiii cu C.E.S şi ceilalţi elevi ai şcolii.

D.10. Modalităţi de monitorizare şi de evaluare ale proiectului :

Se vor face fotografii cu expoziția care va fi popularizată pe site-ul școlii, WharApp, Facebook.

D.11. Modalități de asigurare a continuității /sustenabilității proiectului *:*

- respectarea proiectului;
- îmbunătățirea imaginii școlii;
- promovarea lucrărilor realizate;

D.12. Riscuri implicate de proiect şi planul de răspuns :-

D.13. Activităţi de promovare/mediatizare şi de diseminare pe care intenţionaţi să le realizaţi în timpul implementării proiectului

- Mediatizarea proiectului pe site-ul I.S.J.Brăila, presă, Facebook, grup WhatsApp;
- Mediatizare în şedinţe de lucru ;
- Popularizarea activităţilor în reviste şcolare;
- Expoziție în holul școlii.

D.14. *Parteneri implicaţi în proiect descrierea parteneriatului :…*

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ ȘI ABORDAREA ELEVILOR CU C.E.S.

PROF. IOACHIMESCU DANA ANCUȚA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 8 - SUCEAVA

Educația incluzivă este un concept care promovează dreptul tuturor elevilor, indiferent de abilitățile lor, de a beneficia de o educație de calitate. Deci, toți elevii, fără a ține cont de diversitatea lor, sunt acceptați, valorizați și integrați într-un mediu școlar normal.

Ne vom concentra asupra educației incluzive și a modului în care aceasta se aplică în cazul elevilor cu Cerințe Educaționale Speciale (C.E.S.).

Principiile educației incluzive și modul în care aceasta se aplică în cazul elevilor cu C.E.S.:

1. Accesibilitate (toți elevii trebuie să aibă acces la educație, indiferent de abilitățile lor);
2. Participare (elevii trebuie să fie implicați activ în procesul educațional și să aibă oportunități egale de învățare);
3. Suport individualizat (elevilor li se oferă sprijin și intervenții adaptate la nevoile lor specific);
4. Respect pentru diversitate (toți elevii sunt respectați și valorizați pentru contribuțiile și perspectivele lor unice).

Elevii cu C.E.S. sunt cei care au nevoi educaționale speciale datorate unor dizabilități fizice,
intelectuale, senzoriale sau de altă natură. Tipuri de C.E.S.:

1. Dizabilități intelectuale: tulburări de dezvoltare intelectuală, cum ar fi sindromul Down sau retardul mental.
2. Dizabilități fizice: dificultăți fizice, cum ar fi paralizia cerebrală sau afecțiuni locomotorii.
3. Dizabilități senzoriale: probleme de vedere sau de auz, precum o deficiență vizuală sau surditatea.

Elevii cu C.E.S. sunt incluși în clasele obișnuite, alături de ceilalți elevi, pentru a promova interacțiunea social și integrarea în comunitatea școlară. Utilizarea tehnologiei asistive, cum ar fi dispozitivele de comunicare sau instrumentele de accesibilitate, poate ajuta elevii cu C.E.S. să-și îmbunătățească participarea și performanța școlară.

Dezvoltarea socială și emoțională se referă la interacțiunea cu colegii și participarea la activități comune, care îi ajută pe elevii cu C.E.S. să-și dezvolte abilitățile sociale și emoționale.

Integrarea într-un mediu școlar normal le oferă elevilor cu C.E.S. oportunitatea de a învăța de la colegii lor și de a se inspira din modelele de comportament pozitive.

Prin suportul individualizat și prin încurajarea independenței, educația incluzivă îi ajută pe elevii cu C.E.S. să-și dezvolte abilitățile de luare a deciziilor și de gestionare a sarcinilor.

Participarea la activități școlare și obținerea succeselor într-un mediu incluziv, sporește încrederea și stima de sine a elevilor cu C.E.S.

Comunicarea regulată și colaborarea cu părinții și comunitatea sunt esențiale pentru a asigura o abordare integrată și coordonată a educației elevilor cu C.E.S. .

Pentru integrarea cu succes a copiilor cu CES în învățământul de masă, în clasele obișnuite de elevi sunt necesare: existența unor centre de resurse, informare și comunicare; formarea inițială și continuă a cadrelor didactice în problematica CES; adaptarea curriculum-lui școlar; evaluarea progresului școlar al copiilor cu CES integrați în clase obișnuite; implicarea, încurajarea participării părinților, schimbul de informații, consilierea părinților în măsura solicitărilor și a necesităților, mobilizarea resurselor umane disponibile și competente.

Prezența în colectivul clasei a unor astfel de copii, solicită efort crescut din partea dascălului sub toate aspectele: pregătirea pentru lecții, pentru activități extrașcolare; atitudinea față de toți elevii clasei. Profesorul trebuie să ofere copilului cu CES tratarea individuală de care are nevoie în toate etapele unei activități, pentru ca acesta să recupereze neajunsurile, să valorifice în mod compensatoriu potențialul sănătos, dar să nu neglijeze pe ceilalți copii din clasă. Intervenția educațională trebuie însoțită de atitudinea pozitivă a cadrelor didactice și a familiei față de copiii cu cerințe educative speciale.

În continuare, voi prezenta un model de evaluare, prin fișă de lucru, conceput de mine, pentru elevii cu C.E.S. din clasa a V-a, la obiectul Educație tehnologică și aplicații practice:

FIȘĂ DE LUCRU

PENTRU DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR

LA EDUCAȚIE TEHNOLOGICĂ ȘI APLICAȚII PRACTICE – Clasa a V-a

Alimentele sunt produse de origine minerală, vegetală sau animală, care se prezintă sub formă solidă sau lichidă și sunt consumate proaspete sau prelucrate.

Fiecare răspuns corect este notat cu 1 punct.

Notează litera:

- M – în dreptul alimentelor de origine minerală
- V – în dreptul produselor de origine vegetală
- A – în dreptul produselor de origine animală

În dreptul fiecărei imagini, notează și numele alimentului respective.

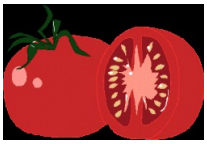 ---

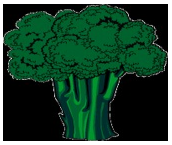 ---

---

MODEL DE BUNE PRACTICI

Disciplina Educație Tehnologică și Aplicații Practice are o importanță majoră, la nivelul tuturor țărilor europene. Este o disciplină abordată integrat, are un caracter practic, interdisciplinar, care pune accent pe dezvoltarea laturii aplicative a învățării. Competențele dobândite asigură

continuitatea formării și consolidării abilităților practice obținute în ciclul primar și facilitează tranziția către învățământul liceal/profesional, dar și o formare pentru viața reală.

Din experiența mea, unii elevi cu C.E.S. care se confruntă cu nenumărate probleme cum ar fi:capacitate redusă de a memora și de a înțelege, copiază corect după manual/fișă, dar extremde încet, fiind mereu în urma colegilor,vocabular tehnic extrem de sărac, aproapeinexistent, exprimare deficitară, deficienţă de învățare și chiar elevi de la gimnaziu care nuștiu să scrie bine, au capacitatea de a realiza aplicații practice deosebite, fiind de remarcat creativitatea, ingeniozitatea și mai ales răbdarea cu care realizează aceste aplicații. Zâmbetul lor, în momentul evaluării lucrărilor și notării cu notă maximă este inegalabil!

Educația incluzivă oferă oportunități semnificative pentru elevii cu Cerințe Educaționale Speciale, de a se dezvolta și de a-și atinge potențialul maxim într-un mediu școlar normal. Abordarea centrată pe nevoile individuale, sprijinul specializat și includerea în comunitatea școlară au un impact pozitiv asupra dezvoltării academice, sociale și emoționale a acestor elevi. Prin promovarea educației incluzive, putem construi o societate mai echitabilă și mai empatică, în care toți elevii, indiferent de abilitățile lor, au șansa de a-și împlini potențialul.

Bibliografie:

- Alois, Gherguț, Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale – strategii diferențiate și inclusive în educație, Editura Polirom, București, 2006
- Dezvoltarea practicilor inclusive în școli, Ghid managerial, UNICEF, 1999

JOC „DESENĂM ÎMPREUNĂ”

PROFESOR EDUCATOR- AGACHE IONELA

ȘC. PROF. SPECIALĂ „EMIL GÂRLEANU” GALAȚI

Jocul se adresează tuturor copiilor, la el putând participa orice copil talentat sau nu la desen, timid sau nu, verbal ori nonverbal. Iar pentru copiii cu un autocontrol excesiv, va fi ocazia perfectă de a simți cum este să fii flexibil. Este un joc cu ajutorul căruia copilul își dezvoltă imaginația, spiritul de echipă, disciplina.

Obiectivele jocului:

- Creșterea capacității de cooperare în cadrul grupului;
- Rezistența la frustrări și dezvoltarea autocontrolului;
- Cultivarea/dezvoltarea respectului față de colegii de grup;
- Formarea abilităților de relaționare intra-grup;
- Dezvoltarea abilităților de rezolvare a unor conflicte;
- Dezvoltarea creativității.

Material necesar:

- Foaie de desen mare 50x70 cm minim;
- Creioane colorate, carioci, acuarele.

Reguli și mod de joc:

- Elevii se vor așeza în jurul unei mese pe care este lipită faia de desen.
- În mijlocul foii va fi desenat globul pământesc, iar pe marginea lui, fieacre copil își va desena contrul mâinii. Apoi toți elevii vor colora/picta foaia, după imaginația lor.
- Pot fi folosite și elemente din natură, cum ar fi: frunze, crenguțe de copaci, hârtie colorată.
- Participanții nu trebuie să influențeze deciziile de lucru a altor participanți/colegi.
- La final afișul se pune pe un panou și se va discuta pe marginea lui: ce le place copiilor cel mai mult , cum s-au simțit când au lucrat împreună, ce sentimente i-au încercat când un alt coleg nu făcea ceea ce și-ar fi dorit.

Bibliografie: Anca Cazacu, Ileana Boteanu „ Culegere de exerciții de dezvoltare personală” , Editura Geprge Tofan, Suceava , 2016

APLICAREA TEHNICILOR 3.2.1 și 6.3.5 ÎN CONSOLIDAREA CAZURILOR SUBSTANTIVELOR

PROF. DOMIDE NICOLAE FLORIA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ȘTEFAN CEL MARE”, BISTRIȚA, JUD. BISTRIȚA-NĂSĂUD

Predarea limbii și literaturii române, ca și a altor discipline, devine o adevărată provocare pentru profesori și reprezintă, deseori, un act monoton și fără atractivitate pentru elevi, indiferent de nivelul acestora de inteligență. De aceea, nouă viziune în didactică promovează tot mai mult metodele moderne, care să-i scoată pe elevi din monotonie.

Urmare a studiului individual realizat în vederea elaborării lucrării științifice pentru gradul didactic I, dar și pe baza aplicării la clasă a unor metode moderne, în cele ce urmează, o să vă ilustrez cât mai sintetic, atât din perspectivă teoretică, cât și din punct de vedere practic, două dintre metodele noului val și anume **Tehnica 3.2.1.** și **Tehnica 6/ 3/ 5.**

Cele două metode, dincolo de această denumire cu caracter numeric, au întrebuințări diferite.

Astfel, **Tehnica 3.2.1.,** folosită, mai ales, pentru a aprecia rezultatele unei acțivități didactice sau a unei activități, solicită elevii să scrie trei termeni din ceea ce au învățat, două idei despre care ar dori să învețe mai mult în continuare și o abilitate pe care consideră că au dobândit-o în urma activităților de predare-învățare.

De cealaltă parte, **Tehnica 6/ 3/ 5,** denumită astfel datorită modului de organizare a clasei (grupe de câte **șase** elevi), numărul de soluții solicitate fiecărui membru al grupei (câte **trei** soluții) și timpului de lucru (câte 5 minute acordat fiecărui membru al grupei pentru a găsi cele trei soluții), presupune parcurgerea următoarelor etape:

- Împărțirea clasei în grupe de câte șase membri fiecare;
- Formularea problemei și explicarea modalității de lucru;
- Desfășurarea activității în grup;
- Analiza soluțiilor și reținerea celor mai bune.

În activitățile mele didactice, la o lecție de fixare a cunoștințelor referitoare la *Cazurile substantivelor*, am grupat cei 30 de elevi în cinci grupe egale, de câte 6 elevi, fiecare având trasate diferite sarcini. La începutul lecției, prin tehnica 3.2.1., elevii au fost provocați timp de 3 minute, să precizeze numele a trei cazuri studiate, două cazuri asemănătoare și un caz care se recunoaște, în

opinia lor, cel mai ușor. Pe baza răspunsurilor elevilor, am făcut astfel o sinteză a denumirilor cazurilor-nominativ, acuzativ, dativ, genitiv, vocativ- majoritatea elevilor căzând de acord că asemănarea cea mai mare este între cazurile genitiv și dativ, iar în privința cazului care se recunoaște mai ușor, părerile s-au împărțit între vocativ, acuzativ și nominativ.

Ulterior, aplicând metoda 6-3-5, pe baza unei fișe de lucru, elevii au avut de identificat, timp de 5 minute, la exerciţiul 1, trei substantive pentru care știu sigur cazul și să-și motiveze răspunsul. Din răspunsurile elevilor, am sintetizat astfel că acuzativul este cel mai ușor caz de identificat datorită prepozițiilor, acesta fiind urmat de vocativ, care se recunoaște datorită faptului că arată o adresare directă, și de nominativ care este cazul specific termenilor cu funcție de subiect. Pentru ca inventarul să fie complet, cu ajutorul elevilor cei mai activi, am făcut o sintetizare a diferențelor dintre genitiv și dativ, accentuând că, la formularea întrebării, întodeauna trebuie început cu întrebarea (cui?/ al, a, ai, ale cui?) și nu cu termeni din text, dar şi a faptului că există funcţii diferite şi termeni regenţi diferiţi, deoarece dativul, având funcţia de bază de complement indirect, depinde întodeauna de verbe predicative, în vreme ce genitivul, având funcţia de bază de atribut genitival, va depinde, de regulă de un substantiv.

În finalul lecţiei, pentru o şi mai bună consolidare a cunoştinţelor, elevii au avut de rezolvat exerciţiile 2 şi 3 de pe fişa de lucru. Sarcinile au fost diferenţiate, deoarece, la exerciţiul 2, elevii cu CES au avut de identificat doar substantivele în cazurile nominativ, acuzativ şi vocativ, în vreme ce la exerciţiul 3, au avut o cerinţă diferită, deoarece, în locul itemului general prin care se cerea punerea unor substantive în enunţuri la genitiv şi dativ, în fişa acestora, enunţurile erau deja formulate lipsind doar termenul potrivit sau elementul regent, aspect care se poate observa mai jos:

Exerciţiul 3 ITEM CU CARACTER GENERAL	Exerciţiul 3 ITEM CU CARACTER SPECIFIC CES
Formulaţi enunţuri în care substantivul „mamă“ şi să fie, pe rând, la cazurile genitiv şi dativ.	Completaţi spaţiile libere cu termenii potriviţi enunţurilor la genitiv şi dativ: a) .....(coleg-dativ) i-a plăcut surpriza. b) Surpriza.....(coleg-genitiv) mi-a plăcut.

A fost o activitate extrem de utilă, la care am reuşit să antrenez toţi copiii, indiferent de nivelul acestora.

BIBLIOGRAFIE: Mușata, Bocoș- Instruire interactivă, Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj Napoca, 2002.

LOCUL ŞI ROLUL ACTIVITĂŢILOR EDUCATIVE ÎN EDUCAŢIA COPIILOR CU CES
ACTIVITATE EDUCATIVĂ

PROFESOR PSIHOPEDAGOGIE SPECIALĂ, LUP CRINA GABRIELA
PROFESOR PSIHOPEDAGOGIE SPECIALĂ, CÎRLEJAN ANICA
CENTRUL ȘCOLAR DE EDUCAȚIE INCLUZIVĂ BECLEAN

Motto:

"*Să nu-i educăm pe copiii noştri pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari şi nimic nu ne permite să ştim cum va fi lumea lor. Atunci, să-i învăţăm să se adapteze*."

(Maria Montessori –"Descoperirea copilului")

Oricât ar fi de importantă educaţia curriculară realizată prin procesul de învăţământ, ea nu epuizează sfera influenţelor formative exercitate asupra copilului, în general, şi a celui cu CES în special. Rămâne cadrul larg al timpului liber al copilului, în care viaţa capătă alte aspecte decât cele din procesul de învăţare şcolară. În acest cadru, numeroşi alţi factori acţionează, pozitiv sau nu, asupra dezvoltării elevilor.

Educaţia extracurrriculară (realizată dincolo de procesul de învăţământ) îşi are rolul şi locul bine stabilit în formarea elevilor noştri. Educaţia prin activităţile educative extracurriculare urmăreşte identificarea şi cultivarea corespondenţei optime dintre aptitudini, talente, cultivarea unui stil de viaţă civilizat, precum şi stimularea comportamentului creativ în diferite domenii. Trebuinţa de se juca, de a fi mereu în mişcare, este tocmai ceea ce ne permite să împăcăm şcoala cu viaţa.

Dacă avem grijă ca obiectivele instructiv – educative să primeze, dar să fie prezentate în mod echilibrat şi momentele recreative, de relaxare, atunci rezultatele vor fi întotdeauna deosebite. În cadrul acestor activităţi elevii se deprind să folosească surse informaţionale diverse, să sistematizeze date, învaţă să înveţe. Prin faptul că în asemenea activităţi se supun de bună voie regulilor, asumându-şi responsabilităţi, copiii se autodisciplinează. Cadrul didactic are, prin acest tip de activităţi, posibilităţi deosebite să-şi cunoască elevii, să-i dirijeze, să le influenţeze dezvoltarea, să realizeze mai uşor şi mai frumos obiectivul principal al scolii şi al învăţământului special– pregătirea copilului pentru viaţă.

Scopul activităţilor educative este antrenarea elevilor în activităţi cât mai variate şi bogate în conţinut, cultivarea interesului pentru activităţi socio-culturale, facilitarea integrării în mediul social, oferirea de suport pentru reuşita şcolară în ansamblul ei, fructificarea unor talente personale.

Activităţile educative extraşcolare se desfăşoară într-un cadru informal, ce permite elevilor cu CES să reducă nivelul anxietăţii şi să-şi maximizeze potenţialul intelectual.

Plecând de la aceste deziderate, am inițiat și desfășurat de-a lungul timpului, o multitudine de proiecte educative, care au reușit să atragă tot mai mulți elevi. Astfel, am desfășurat excursii și vizite cu diferite ocazii (parteneriate cu unități similare, cu pompierii, cu poliția, cu alte instituții publice din oraș și din județ). Am acordat importanţa cuvenită sărbătorilor şi aniversărilor importante din viaţa ţării şi a copiilor. Acestea au fost un bun prilej de destindere, de bună dispoziţie, dezvoltând la copii sentimentul apartenenţei la colectivitatea din care fac parte, deprinzându-i totodată să-şi stăpânească emoţiile provocate de prezenţa spectatorilor (momente artistice dedicate marelui poet Eminescu, Zilei Naționale a României, Zilei Unirii, etc.)

Sărbătorile religioase ale românilor au primit atenția cuvenită din partea noastră, fiind așteptate cu mare nerăbdare de către copii și marcate cum se cuvine prin activități educative. În acest sens, este ilustrat mai jos un exemplu de activitate educativă, desfășurată cu ocazia Sărbătorilor Pascale, sărbători dragi sufletelor noastre, ale tuturor.

În cadrul Proiectului educativ la nivel de unitate, intitulat sugestiv ”O rază de lumină în sufletele noastre”, am inițiat și derulat o activitate educativă, în cadrul căreia am pregătit pachete cu fructe și dulciuri pentru tinerii de la Centrul de Recuperare si Reabilitare pentru Tineri cu Handicap. După ce le-am pregătit, ne-am deplasat la Centrul de Recuperare și Reabilitare, unde am împărțit tinerilor pachete și am desfășurat împreună o activitate, desenând fișe împreună. Acest gen de activitatenu face altceva decât să contribuie la consolidarea unor deprinderi morale și creștine la copiii cu CES, la dezvoltarea sentimentului de apartenență la colectivitatea locală din care facem și noi parte, dar și la creșterea prestigiului școlii noastre.

Prezentăm mai jos Proiectul de activitate educativă:

Proiect de activitate educativă

Activitate în cadrul Prioectului educativ desfășurat la nivel de unitate: ”O rază de lumină în sufletele noastre”

Tema activității: ”Dăruind, vom fi mai buni” – activitate caritabilă

Scop: Consolidarea priceperii și deprinderii de a împărți lucruri cu cei mai nevoiași decât noi, în spiritul valorilor creștine.

Obiective: -conștientizarea importanței actelor de caritate

- dezvoltarea capacității de a empatiza cu cei din jur
- educarea trăsăturilor de caracter, a valorilor moral-creştine.

Grup țintă: - elevii claselor a II-a, a III-a A și a VI-a

- un grup de tineri de la Centrul de Recuperare si Reabilitare pentru Tineri cu Handicap

Resurse umane: - cadre didactice și elevi de la CSEI Beclean

-educatori și asistați de la CRRTH

Evaluare: - album foto

- mediatizare în presa locală

Coordonator proiect: Prof. Lup Crina

Că a fost un real succes o dovedesc și imaginile următoare:

Pregătirea pachetelor, în sala de clasă. Totul s-a procurat prin autofinanțare

Am ajuns la destinație, cu darurile pregătite de noi

Împărțirea cadourilor și poza de grup

Am ilustrat doar cu o singur exemplu de activitate educativă desfășurată cu copii noștri, dar au fost mult mai multe, și toate au contribuit din plin la dezvoltarea interesului pentru lumea

înconjurătoare, au produs bucurie, au facilitat acumularea de cunoştinţe, chiar dacă au necesitat un efort suplimentar.

În concluzie, cadrul didactic poate face multe pentru educarea spiritului creativ în cadrul activităţilor educative educative. Copiilor cu CES li se dezvoltă spiritul practic, operaţional, manualitatea, dând posibilitatea fiecăruia să se afirme conform naturii sale. Copiii se autodisciplinează, prin faptul că în asemenea activităţi se supun de bună voie regulilor, asumându-şi responsabilităţi. Dascălul are, prin acest tip de activitate, posibilităţi deosebite să-şi cunoască elevii, să-i dirijeze, să le influenţeze dezvoltarea, să realizeze mai uşor şi mai frumos obiectivul principal - pregătirea copilului pentru viaţă. Realizarea acestor obiective depinde în primul rând de educator, de talentul său, de dragostea sa pentru copii, de modul creator de abordare a temelor, prin punerea în valoare a posibilităţilor şi resurselor de care dispune clasa de elevi.

Bibliografie:

- Băran-Pescaru, Adina – 2004, ,,Parteneriat în educaţie", Ed. Aramis Print, Bucureşti, cap. 2.
- Cojocariu Venera, Sacară, Liliana - 2005, ,,Managementul proiectelor pedagogice", E.D.P.

SPUN CEEA CE GÂNDESC!- FORMAREA ATITUDINI ASERTIVE LA ELEVII CU CES

PROFESOR ITINERANT/DE SPRJIN: LUPU ADRIANA IULIANA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ SPECIALĂ ”CONSTANTIN PĂUNESCU”
LOCALITATEA IAȘI, JUDEȚUL IAȘI

În momentul în care discutăm despre stima de sine punem accentual e cele trei domenii ale aceteia: domeniu auto-cunoașterii, domeniul auto-responsabiliării și domeniul asertivității. Întrucât dezvoltarea capacităţii de inter-relaționare şi a atitudinii pozitive faţă de sine și față de ceilalți reprezintă, atât în cazul elevilor integrați cât și în cazul elevilor tipici, premisa de la care trebuie să pornim în vederea realizării unei integrări de calitate îmi propun prezentarea unei activități ce poate fi inclusă în ultimul domeniul menționat. Domeniul aseritivității implică abilitatea de a exprima ceea ce suntem, ce ne dorim și ce cerem într-o anumită situație, dar fără a leza pe cei din jur și poate fi asociat cu domeniul integrității personale, întrucât integritatea se corelează cu congruența dintre cuvinte și comportament.

Dacă ceea ce verbalizăm corespunde practic cu acțiunile noastre atunci dăm dovadă de integritate personală, iar dacă acest lucru îl facem fără a jigni sau a-i desconsidera pe ceilalți, atunci dăm dovadă și de asertivitate. Activitățile include în cadrul acestui domeniu se vor axa pe aspecte ce vizează respectul, ajutorul, compasiunea, interacțiunea cu ceilalți, valorile proprii și exprimarea punctului de vedere. În acest sens propun prezentarea activității: *SPUN CEEA CE GÂNDESC!*

Activitatea presupune educarea modalității de exprimarea a propriului punct de vedere prin intermediul argumentelor și susținerea punctului exprimat în situații pro sau contra.

Începutul activității ajută elevii a se familiariza cu ideea de a avea și a-și exprima propria părere, punându-i în situații diverse prin întrebări din viața de zi cu zi. În această direcție ofer spre exemplificare secvența următoare:

Pot să îmi exprim părerea sau opinia despre foarte multe aspecte. Mai jos ai o serie de întrebări.

Răspunde oral și exprimă-ți părerea despre:

O acțiune- Ce crezi despre acțiunea de a învăța sau de a face curățenie?

Un fapt- Ce crezi despre faptul că școala te va ajuta să devii cineva?

O întâmplare- Ce crezi despre un copil care nu își respectă părinții?

O idee- Ce crezi despre faptul că banii te ajută să te descurci în viață?

Pune aceeași întrebare persoanei din încăpere (coleg, profesor) și ascultă cu atenție răspunsul, notându-l pe scurt.

Elevii vor analiza diferența dintre opinia personală și cea a altei persoane. Se discută despre acțiunea de a argumenta un fapt prin parcurgerea unor definiții, a unui chirchine și a unor modalități de formulare a unui argument. Spre finalul acestei etape de lucru elevii vor fi plasați în situația de a-și argumenta propriul punct de vedere cu privire la trei afirmații diferite. În vederea unei înțelegeri mai clare a secvenței propuse o exemplific adecvat în cele ce urmează.

SPUNE-ȚI PĂREREA DESPRE…

Când spunem ceea ce gândim folosim anumite argumente. Cu siguranță până acum ați auzit formulări de tipul: ”răspunde la întrebarea următoare și **argumentează** răspunsul.”

La ce crezi că se referă acest cuvântul **a argumenta**? Dar cuvântul **argument**?

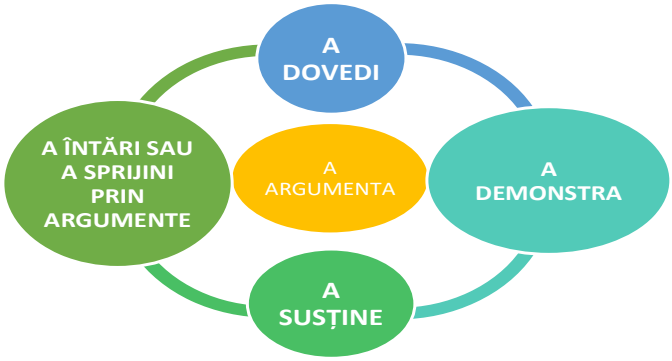

Un argument este o dovadă (verbală, o propoziție, o idee spusă) care te ajută să explici ceea ce vrei să zici, să îți susții părerea, să arăți că ai dreptate.

Când ne exprimăm părerea și folosim argumente ne adresăm într-un anumit mod. Citește cu voce tare exprimările de mai jos și parcurge exemplele utilizându-le!

CE CREZI DESPRE URMĂTOARELE AFIRMAȚII (IDEI)?

Copiii trebuie să-și asculte întotdeauna părinții.

Eu cred că_____deoarece_____.

Uniforma școlară trebuie să fie obligatorie.

Părerea mea este că_____fiindcă_____.

Elevii ar trebui să nu primească teme deloc.

Din punctul meu de vedere_____ pentru că_____.

Se va realiza trecerea de la oferirea unui argument la plasarea în cadrul unei poziții pro sau contra. Elevilor li se vor explica acești termini, apoi vor bifa exemplele citite conform propriilor

păreri, iar la final vor explica sau argumenta alegerea realizată. Atașez exemplificarea secvenței de activitate descrisă:

PRO SAU CONTRA?

PRO= de acord **CONTRA= împotrivă/ nu sunt de acord**

De cele mai multe ori când vedem o situație sau cineva ne povestește un lucru, noi ne gândim fie că suntem de acord (pro), fie că nu suntem de acord (contra).

Să exemplificăm...

Citește enunțurile de mai jos și notează un ”X” în căsuța pro sau contra. Ține minte: dacă notezi ”X” în căsuța pro înseamnă că ești de acord cu ceea ce ai citit, iar dacă notezi ”X” în căsuța contra înseamnă că nu ești de acord cu ceea ce ai citit.

În funcție de căsuța aleasă, argumentează alegerea făcută și explică:

a. De ce ești de acord?

b. De ce nu ești de acord?

	SITUAȚIE	PRO	CONTRA
1	Mama îi dă copilului ciocolată în fiecare zi.		
2	Ionuț stă câte trei ore în fiecare zi pe telefon.		
3	Alina își scrie mereu toate temele, chiar dacă durează mult timp.		
4	Cristi stă noaptea pe telefon, când ar trebui să doarmă.		
5	Doamna profesoară ascultă copiii la ore și îi scoate la tablă.		
6	Cu banii strânși un copil își cumpără două cărți interesante.		
7	Cu banii strânși un copil își cumpără multe dulciuri.		
8	Mihai se joacă pe calculator și nu vrea să își facă temele.		
9	Tatăl își ceartă copilul pentru că a vorbit urât.		
10	Ana le povestește mereu părinților ce s-a întâmplat la școală.		

A conștientiza faptul că există situații în care persoanele pot avea păreri sau idei diferite reprezintă un pas major spre creșterea gradului de înțelegere și de conștientizarea a ideii că nu toate persoanele gândesc la fel, părerile sunt diferite și este bine să avem propria noastră opinie.

Ultima secvență din cadrul acestei activități se leagă de comunicarea asertivă și puterea respectului pe care îl acordăm celorlalți. Elevii pot oferi exemple din viața personală, pot verbaliza cum s-au exprimat în situațiile propuse în tabel și cum ar fi putut să se exprime, exact cum reiese din exemplul de mai jos oferit.

CUM FORMULEZ UN RĂSPUNS?

Să ne imaginăm că ești deranjat de ceva ce se petrece în jurul tău. De multe ori nu ne putem abține și spunem tot ce simțim, într-un mod agresiv, cu o voce ridicată, țipând sau jignind.

Spune clar ceea ce gândești, însă ai grijă să nu jignești! *Puterea de a nu jigni sau puterea respectului* este una foarte mare și ar fi indicat ca toți să învățam să o folosim.

Pentru a exersa *puterea respectului* vom parcurge împreună exercițiul de mai jos.

PUTEREA RESPECTULUI

CE SE ÎNTÂMPLĂ?	CE VREAU SĂ ÎI ZIC?	CE POT SĂ ÎI ZIC FĂRĂ SĂ JIGNESC?
Colegul meu face gălăgie la oră pentru că a rămas în urmă.	Taci odată! Mă deranjezi!	Dacă ai rămas în urmă pot să îți dau caietul meu în pauză să transcrii.
Colegul meu este furios și trist pentru că a luat o notă mică.	Iar te enervezi? Plângi degeaba pentru o notă!	Cred că ești trist că ai luat această notă. Este bine să plângi pentru că așa te descarci și te calmezi.
Colegul meu țipă la mine și vrea să ne certăm.	Nu mai vreau să te aud! Mă enervezi! Taci!	Vom vorbi când vocea ta este la fel de calmă ca a mea.
Sora mea țipă la mine./ Fratele meu țipă la mine.	Nu îți permit să țipi la mine! Cine te crezi?	Ce ar fi să luăm o pauză și să discutăm când ne calmăm?
Un coleg îl lovește pe altul.	Nu mai lovi! Ești așa bătăuș! Cine ar vrea să fie prieten cu un bătăuș?	Înțeleg că ești supărat, dar violența nu rezolvă nimic. Vrei să vorbești cu cineva?
Doamna profesoară îmi zice că nu m-am descurcat bine.	Cine ești tu să îmi zici asta? M-am săturat de școală!	O să încerc să învăț mai bine pentru data viitoare. Știu că pot!

Bibliografie:

- LUPU, A. I., *Evolve- Program de Dezvoltare a Stimei de Sine*, I.S.B.N 978-606-30-4308-6, iunie 2022
- GHERGUȚ, A., FRUMOS, L. *Educația Incluzivă. Ghid Metodologic*, Editura Polirom, Colecția Profesorul de Succes,Iași, 2019, ISBN:9789734677245
- Băban, A., *Consiliere educaţională. Ghid metodologic pentru orele de consiliere şi orientare,* Editura Psinet, Cluj-Napoca, 2001
- https://www.twinkl.ro/

COPII DIFERIȚI, EGALITATE DE ȘANSE ÎNTR-O ȘCOALĂ INCLUZIVĂ

MARCHIȘ RAMONA ALINA,
COLEGIUL NAȚIONAL „ANDREI MUREȘANU”, DEJ

În întreaga lume din ce în ce mai mulți copii cu deficiențe sunt integrați în instituțiile educaționale de masă, fie ele grădinițe, școli primare, gimnaziale sau liceale. Legislația accentuează ideea că toți copiii trebuie educați, au dreptul să învețe, iar noi, cadrele didactice, avem responsabilitatea de a ne asigura că toți elevii noștri au șansa de a participa activ la viața societății și că, în domeniul educației, toți elevii au șanse egale. Copiii cu necesități speciale trebuie să frecventeze școlile obișnuite dintr-o varietate de motive: posibilitatea de a interacționa cu alți copii de vârsta lor, cu preocupări similare/ comune; șansa de a învăța în urma interacțiunii cu ceilalți; participarea la viața comunității în măsura în care pot face asta; includerea în societate; șansa de se dezvolta la nivelul potențialității lor; reacții pozitive la schimbări; contactele realizate favorizează legarea de prietenii; atitudine pozitivă față de viață; creșterea încrederii în sine; performanțe mai bune etc.

Pentru că educația e un drept fundamental al omului și copilul cu deficiențe are dreptul la educație de bună calitate care să-i permită dezvoltarea și să-i ofere șanse egale cu ceilalți copii de vârsta lui. Școala incluzivă asigură educație pentru toți copiii, fiind o școală definită prin deschidere, toleranță, atitudine prietenoasă. O astfel de școală valorizează toți elevii, nu exclude, nu selectează, nu discriminează, ci se adaptează la diversitatea nevoilor educaționale ale elevilor, inclusiv ale celor cu cerințe educaționale speciale. Includere, demnitate, participare, egalitate sunt cuvinte-cheie care definesc școala incluzivă. Când vorbim de incluziune, e nevoie să menționăm faptul că sistemul educațional de acest tip se schimbă, se adaptează pentru a răspunde nevoilor elevilor într-o școală pentru toți.

În cazul copilului cu CES, proiectarea pe unități de învățare reflectă în ansamblu abordarea individualizată a acestuia, asigurând, astfel, corelarea optimă între componentele curriculare. O atenție specială trebuie acordată proiectării lecției, orice cadru didactic fiind pus în situația de a răspunde unor întrebări:

- Cum voi corela activitatea la lecție cu lecția anterioară?
- Care sunt activitățile pe care le voi organiza? (Rămân la activitățile planificate în proiectul unității de învățare sau elimin/adaug și alte activități? În ce succesiune așez activitățile pentru a veni în sprijinul elevilor cu deficiențe?) Sunt ele suficient de atractive și diverse?

- Cum îl voi implica pe elevul cu CES la oră (individual, îl integrez în grup)?
- Cum voi alterna activitățile individuale cu cele de lucru în grup, în perechi, frontale?
- Ce resurse pot folosi? (Completez/elimin materialele planificate anterior?) Le simplific?
- Ce materiale pregătesc pentru elevul cu CES? Cât de multe/ puține? Mai stufoase/mai simple? Care ar trebui să fie gradul lor de dificultate?
- Ce teme pentru acasă individualizate le voi propune elevilor?
- Cât timp acord fiecărei activități? Câte minute aloc elevului cu deficiențe?
- Care sunt sarcinile de învățare pe care le concep? Care sunt părțile în care segmentez sarcinile elevului cu CES? Care sunt punctele de vârf ale lecției?
- Abordarea didactică reflect diversitatea elevilor din clasă? Cum evaluez elevul cu CES?
- Ce strategie didactică de individualizare voi folosi în următoarea oră?

Constatările din etapa de reflecție vor sta la baza îmbunătățirii activităților personale de proiectare curriculară din perspectiva necesităților elevilor cu CES. Pentru că elevii cu deficiențe din clasele la care predau nu beneficiază de cadru de sprijin, trebuie să fiu cu atât mai atentă la nevoile acestora: dozarea echilibrată a sarcinilor, motivarea și stimularea învățării, acordarea de suport calitativ și emoțional, metode de evaluare etc.

Teoria inteligențelor multiple este în centrul atenției didacticii moderne; am folosit-o de foarte multe ori în cadrul orelor și m-am gândit că este foarte potrivită în stimularea și atragerea atenției elevilor cu CES. Autor a numeroase cărţi traduse în 22 de limbi şi a sute de articole, Howard Gardner realizează, prin teoria sa, o critică a teoriilor tradiţionale asupra inteligenţei, conform cărora inteligenţa este unică şi măsurabilă. El pleacă de la ideea că viziunea asupra capacității intelectuale este una limitată și teoretizează existența a opt inteligențe distincte, sugerând chiar prezența celei de-a noua: inteligența existențială. În opinia sa, fiecare individ reprezintă un amalgam de abilități și talente, care îi conferă unicitate, iar capacitatea de memorare sau logica nu sunt singurele elemente care ne definesc. Un copil poate să aibă o ureche muzicală excelentă, poate să spună povești într-un mod impresionant, atractiv, să se orienteze foarte bine în spațiu sau să înțeleagă emoțiile celorlalți dintr-o singură privire, dar să nu impresioneze prin bagajul de cunoștințe/ informații accumulate. Așadar, felul în care sunt combinate inteligențele multiple ne diferențiază ca indivizi și determină modalitatea în care rezolvăm probleme și evoluăm în timp. Aceste diferențe devin o provocare pentru sistemul tradițional de educație, care presupune că toată lumea e la fel, deci învață la fel. Această mentalitate poate reprezenta motivul pentru care majoritatea copiilor nu se simt stimulați sau apreciați într-o sală de clasă tradițională. Renunțarea la uniformizarea învățării și focusarea atenției asupra necesităților educaționale ale fiecărui copil reprezintă garantul succesului procesului educațional cu adevărat incluziv. Pornind de la faptul că

fiecărui copil îi este caracteristic un anumit tip de inteligenţă dominant, care îi determină randamentul, elevilor, inclusiv celor cu CES, le pot fi atribuite diferite roluri care ar susţine dezvoltarea proprie şi ar valorifica inteligenţa dominantă. Astfel, pornind de la această mențiune am încercat să aplic teoria inteligențelor multiple elevilor cu cerințe educaționale special în orele de limba și literatura română la clasele gimnaziale și liceale. Propun un model care valorifică un text liric scris de Magda Isanos pe care l-am utilizat ca text suport în conceperea unui model de evaluare națională. Pentru copiii cu CES am gândit alte sarcini care să îi stimuleze și să valorifice tipul de inteligență dominanat.

Teoria inteligențelor multiple aplicată la elevii cu CES (clasa a VII-a/ a VIII-a). Limba și literatura română.

Text suport: **Toporaşi**, de Magda Isanos/ Modele de sarcini:

Inteligența lingvistică	Inteligența logico-matematică	Inteligența spațial-vizuală
Citește expresiv o strofă a poeziei; Identifică sinonimele cuvintelor: *au răsărit, dor, umed, nerăbdătoare;* Subliniază pe text îmbinările substantiv-adjectiv; Identifică două mijloace artistice în prima strofă; Notează cuvinte specifice câmpului lexical reprezentativ pentru termenul-cheie *primăvara.*	Întocmiți un calendar al schimbărilor naturii în funcție de anotimpuri; Compuneți și rezolvați probleme cu termenii-cheie: *toporaşi, copaci*; Precizați numărul de propoziții din ultimul catren; Desprindeți câteva forme geometrice din text.	Ilustrați printr-un desen strofa care v-a impresionat; Modelați din plastilină/ desenați florile numite în text; Selectați culori diferite pentru două catrene, la alegere; Schițați un tabel în care să introduceți părți de vorbire diferite: verbe, pronume, substantive, adjective; Colorați florile specifice primăverii din tabelul oferit; Reconstituiți din piesele de puzzle imaginea dată.
Inteligența muzical-ritmică	**Inteligența corporal-kinestezică**	**Inteligența naturalistă**
Fredonați o melodie potrivită textului; Lecturați ritmic textul potrivind tempoul; Atribuiți genul/ caracterul de muzică pentru termenii:	Redați prin gesturi și mimică acțiuni/ stări din text; Dramatizați o strofă din text, la alegere; Mimați apariția zânei primăvara și contactul ființei	Desprindeți semnele primăverii din text; Clasificați elementele din text în funcție de criteriile: terestru/ cosmic, cadru natural/ artificial;

soare, nerăbdătoare, oboseală;	umane cu toporașii; Construiți un pahar cu flori specifice primăverii.	Elaborați fluturași cu conținut/ mesaj ecologic; Comparați toporașii cu ghioceii/ alte flori (poze, desene etc).
Inteligența interpersonală	Inteligența intrapersonală	Inteligența existențială
Realizați un dialog dintre primăvara și vocea lirică; Redați printr-un joc de rol conținutul strofei a treia; Realizați un interviu cu tema *Primăvara*.	Indicați momente din viață când trăiți stări diverse: bucurie, confuzie, dor, oboseală, nerăbdare; Indicați un anotimp cu care ați vrea să vă asociați. De ce? Notați sentimente numite sau deduse din textul suport.	Atribuiți termenului-cheie *primăvară* cuvinte și sintagme din text; Realizați un poster publicitar pornind de la îndemnul: Citiți textul Magdei Isanos pentru că….; Reflectați asupra ultimelor două versuri ale poeziei: „Iar dacă mâinile-mi erau la fel de goale,/ în schimb aveam în suflet toporași.”

Bibliografie:

Bălan, V., Bortă, L., Botnari, V., *Educație incluzivă- Unitate de curs*, Bons Offices, Chișinău, 2017

Gardner, H., *Mintea disciplinată: educația pe care o merită orice copil, dincolo de informații și teste standardizate*, Editura Sigma, București, 2005

Gardner, H., *Inteligențe multiple. Noi orizonturi*. Editura Sigma, București, 2006

FIȘĂ DE LUCRU ADAPTATĂ

PENTRU CLASA I, MEM

MARGA DANIELA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „STEFAN CEL MARE”, BISTRIȚA

1. Calculează și încercuiește răspunsul corect:

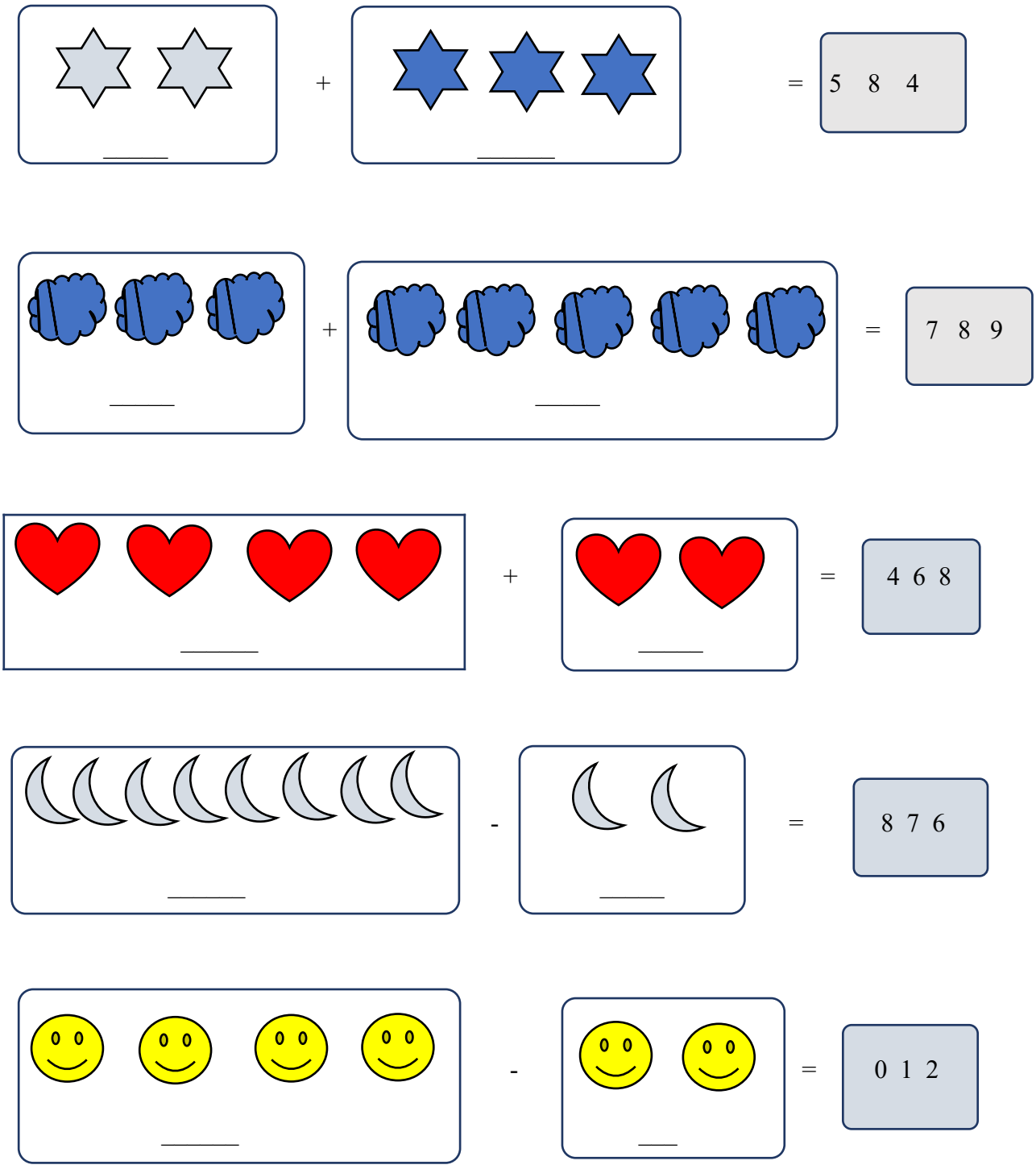

INTEGRAREA ELEVILOR CU CES ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL DE MASĂ ÎN CADRUL ORELOR DE CHIMIE

PROFESOR: ANTONIE MARILENA- GEORGIANA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ANTON PANN" CRAIOVA
ȘCOALA PROFESIONALĂ DANEȚI

Domeniul pedagogiei speciale este vast și complex. Pătrunzând în acest domeniu, ne aflăm, dintr-o dată, în fața unui univers de situații noi. El se referă, în linii mari, la un anumit tip de educație adaptată și destinată copiilor care nu reușesc să atingă în cadrul învățământului obișnuit nivele educative și sociale corespunzătoare vârstei.

Acești copii se numesc copii cu cerințe educative speciale pentru a pune accentul nu pe deficiență ca atare, ci pe faptul că ei nu pot beneficia de strategii educaționale obișnuite, dar că dispun de posibilități care se pot dezvolta prin mijloace pedagogice creative adecvate. Rolul educației speciale este de fapt să asigure procesul de adaptare sau readaptare al acestor copii, să le ofere șanse egale cu ale celorlalți membri ai societății. Situațiile educative organizate pentru ei se raportează la specificul și gradul deficienței, la condițiile dezvoltării anterioare a copilului, la particularitățile individuale și la alți factori, principala lor condiție internă constând, însă, în potențialul real al copilului, care urmează a fi valorificat.

La ora actuală există, în paralel, învățământul special așa-zis segregat, dar cu o experiență bogată și începuturile învățământului integrat, ceea ce presupune două tipuri distincte de situații educative care trebuie să coopereze. Climatul afectiv favorabil din clasele școlii speciale constituie unul dintre cei mai importanți factori ai situațiilor educative create. Acest complex situațional are, însă, dezavantajul de a distanța copiii de mediul natural al copiilor fără handicap, care trebuie pregătiți pentru contactele sociale care îi așteaptă în viață.

Dacă acceptăm ideea că, după absolvirea școlii, toți copiii trebuie să beneficieze de șansa de a participa activ la viața socială, atunci trebuie să le acordăm necondiționat această șansă încă din școală; deci integrarea socială este pregătită și condiționată de integrarea școlară.

După cum se știe, în ultimele decenii se afirmă puternic ideea că persoanele cu dizabilități trebuie să fie cuprinse în structurile obișnuite de învățământ din comunitățile în care trăiesc.

Integrarea școlară este un proces de includere în școlile de masă/clase obișnuite la activitățile educative formale și nonformale, a copiilor considerați ca având cerințe educative speciale.

Integrarea școlară reprezintă o particularizare a procesului de integrare socială a acestei categorii de copii, proces care are o importanță fundamentală în facilitatea integrării ulterioare în viața

comunitară prin formarea unor conduite și atitudini, a unor aptitudini și capacități favorabile acestui proces. Integrarea copiilor cu CES permite, sub îndrumarea atentă a cadrelor didactice, perceperea și înțelegerea corectă de către elevii normali a problematicii și potențialului de relaționare și participarea lor la serviciile oferite în cadrul comunității.

Educația specială se referă la adoptarea, completarea și flexibilitatea educației pentru anumiți copii în vederea egalizării șanselor de participare la educație în medii de învățare obișnuite.

Exemplificarea unei activități care contribuie la înțelegerea noțiunilor predate

Fișă de lucru remedială_Apa (CES)

Conținuturi vizate:

- ✓ Apa în natură
- ✓ Apa potabilă - caracteristici
- ✓ Apa distilată - caracteristici
- ✓ Rolul apei în organism
- ✓ Poluarea apei

1. Alegeți dintre paranteze varianta care completează corect fiecare dintre afirmațiile de mai jos și scrieți-o pe spațiile libere:

   Aproximativ _____ din greutatea organismului uman este reprezentată de apă (70%/30%).

   _____ este apa de băut sau folosită la prepararea alimentelor (apa distilată/apa potabilă).

   Apa care poate proveni dintr-o sursă naturală (izvor) sau prin forare artificială, și care, datorită cantității mari de substanțe anorganice dizolvate, poate avea efecte terapeutice este _____ (apa minerală/apa dură).

   Prin dizolvarea _____ solide sau gazoase din sol în apa izvoarelor se formează ape minerale (substanțelor/particulelor).

   Apa potabilă nu este o substanță pură, ci un amestec omogen de mai multe substanțe care se pot separa prin _____ (cristalizare/distilare).

   Apa care conține dizolvate săruri de calciu și magneziu se numește apă _____ (minerală/dură).

   Apa _____ nu conține săruri minerale și nu are gust (dură/distilată).

   2. Completați spațiile libere cu proprietățile pe care trebuie să le îndeplinească apa potabilă cu privire la: _____ (culoare), _____ (miros), _____ (gust), _____ (temperatură), _____ (proprietăți bacteriologice și biologice), _____ (proprietăți chimice), _____ (comportare în prezența săpunului).

3. Completați spațiile libere cu caracteristicile apei distilate.

Este un lichid, _____ (gust), _____ (miros), _____ (culoare) și _____ (săruri minerale). La presiune normală se solidifică la _____ ℃ și fierbe la _____ ℃. La temperatura de _____ ℃, apa prezintă densitatea $\rho =$¿ _____. La temperaturi superioare și inferioare celei de _____ ℃ apa prezintă densități mai _____.

Apa distilată se obține prin distilarea repetată a apei _____. Apa distilată _____ în natură și _____ curentul electric.

4. Completați spațiile libere din următoarele fraze care descriu Circuitul apei în natură.

Apa se găsește în natură în diferite stări de agregare: _____ (ape curgătoare, lacuri, mări, oceane), _____ (gheață, zăpadă, grindină) și _____ (nori, aburi).

Apa este supusă permanent unui proces de evaporare la suprafața _____, oceanelor, lacurilor, râurilor, dar și la suprafața pământului, astfel încât, în natură, apa își schimbă starea _____, fiind succesiv în stare solidă, lichidă și gazoasă.

Apa în stare lichidă din râuri, mări și oceane sub acțiunea _____ se transformă în vapori, fenomen cunoscut sub numele de _____. Vaporii se înalță în atmosferă și formează _____. Vaporii de apă din nori întâlnesc aer rece și se _____, formând _____. Dacă este frig precipitațiile cad sub formă de _____ sau _____. O parte din ploaia sau zăpada topită se _____ în sol (asigurând, împreună cu sărurile minerale, hrana plantelor), iar cealaltă parte se scurge în râuri. Râurile se scurg în fluvii, iar acestea se varsă în mări și _____.

5. Analizați cu atenție imaginea care reprezintă ”Circuitul apei în natură” și specificați ce reprezintă literele (a, b, c) și respectiv cifrele (1 - 6) din imaginea respectivă.

Figură 1. Circuitul apei în natură

6. Completați spațiile libere care se referă la rolul apei în organism.

- mediu în care se desfășoară procesle biochimice din _____;
- contribuie la formarea și refacerea _____;
- asigură menținerea constantă a temperaturii _____;
- stimulează digestia și absorbția _____ nutritive;
- favorizează eliminarea _____ din organism;
- transportă nutienții la _____: proteine, aminoacizi, vitamine, carbohidrați și minerale.

7. Specificați domeniile de utilizare ale apei distilate:

_____ - soluții injectabile, oftalmice, nazale etc;
_____ - umidificator, instalații termice, stații de călcat;
_____ - prepararea de soluții;
_____ - apă micelară, apă de gură, parfumuri etc.;
_____ - acumulatori, antigel.

8. Faceți corelațiile între cifrele din coloana A care specifică tipul de poluare a apei și literele din coloana B care se referă la agenții de poluare și scrieți variantele corecte pe spațiile libere din fața cifrelor:

A	B
___ 1. Poluare radioactivă	a) materiale plastice, deșeuri menajere
___ 2. Poluare biologică	b) metale, îngrășăminte chimice, erbicide, pesticide, insecticide
___ 3. Poluare fizică	c) deșeuri radioactive de la centrale nucleare
___ 4. Poluare chimică	d) bacterii, paraziți.

Elevii au posibilitatea să consulte diverse surse de informare indicate de profesor pentru completarea fișei respective.

La final se discută modul cum au rezolvat fișa și se dau explicațiile necesare pentru fixarea noțiunilor predate.

Bibliografie:

Piaget, J, Psihologie și pedagogie, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1972

Andruh M, Bogdan D, Costeniuc I, Morcovescu M, Chimie: clasa a VII-a, Editura Intuitext, București, 2019

Doicin LI, Gîrtan, S, Angelușiu, MV, Chimie_clasa a VII-a, Editura are Klett, București, 2019.

IMPLICAREA ELEVILOR CU C.E.S. ÎN PROIECTE EDUCATIVE

PALALOGOS AURELIA-MELANIA,
ŞCOALA GIMNAZIALĂ "ŞTEFAN CEL MARE" BISTRIŢA

Lumea în care trăim este o lume în care toţi suntem asemănători, dar în acelaşi timp şi foarte diferiţi. Nevoia de a împărtăşi experienţele, de a avea mereu alături pe cineva ne determină să ne organizăm în grupuri şi să ne acceptăm unii pe alţii, indiferent de dezvoltarea noastră fizică şi/sau cognitivă. Jocul, creaţiil eliterare au fost întotdeauna o punte de legătură între copii ce provin din medii sociale şi şcolare diferite. Proiectul educativ "***TOŢI EGALI ÎN FAŢA EDUCAŢIEI!"***, pe care îl coordonez începând cu anul şcolar 2017-2018, este un proiect al cărui obiectiv este dezvoltarea potenţialului creative şi competitiv al elevilor cu cerinţe educaţionale speciale din şcoală prin folosirea artei, a creaţiilor literare şi a competiţei matematice în spiritual colaborării, al relaţionării positive şi al asigurării de şanse egale tuturor copiilor, precum şi crearea unui mediu educaţional bazat pe acceptare, toleranţă şi diversitate.

Obiectivele proiectului sunt:

- dezvoltarea abilităţilor de creaţie artistic şi literară în rândul elevilor cu C.E.S. din şcoală;
- crearea unui mediu educaţional bazat pe acceptare, toleranţă şi diversitate;
- stimularea şi dezvoltarea potenţialului creativ al elevilor cu C.E.S.;
- dezvoltarea spiritului de colaborare între copii, în vederea realizării sarcinilor date.

După lansarea proiectului în şcoală (activitate prin care se doreşte informarea unui număr cât mai mare de elevi şi de profesori cu privire la activităţile din cadrul proiectului în cadrul orelor de dirigenţie, precum şi în cadrul sesiunilor de lucru cu elevii cu C.E.S.), începând cu luna martie se desfăşoară cele 3 activităţi principale: un concurs de limba română / matematică, conceput cu itemi uşori, adaptaţi niveluluilor de dezvoltare cognitivă- martie, concursul de creaţii artistice "Să desenăm copilăria"- aprilie/mai şi activitatea „Desene pe asfalt” – iunie, activitate prin care se doreşte stimularea şi dezvoltarea potenţialului creativ al acestor elevi , îmbunătăţirea relaţiilor de comunicare între colegi precum şi crearea unui mediu educaţional bazat pe acceptare, toleranţă şi diversitate. La cea de-a doua activitate a proiectului, elevii au de realizat un desen pe tema copilăriei, aşa cum o văd ei, fără restricţii în ceea ce priveşte ethnic aalească, formatul hârtiei, instrumentele de lucru. Nu se încurajează ierarhizarea

copiilor, mai ales că este vorba despre copii certificaţi cu probleme de concentrare, de atenţie, de învăţare, de aceea toţi copiii primesc diplome de participare şi aceleaşi premii. Premiile sunt acordate de către Primăria Bistriţa, care a finanţat fiecare ediţie a proiectului, şi constau în câte un set / elev format din agendă / carneţel cu foiveline, mapă de plastic, creion mecanic, creioane colorate, set creioane negre, pix, set carioci, marker pentru tablă albă, ascuţitoare, radieră.

Evaluarea şi diseminarea rezultatelor proiectului se realizează în presa scrisă (ziarul "Răsunetul", revista şcolii), şi pe pagina de facebook a şcolii, dorindu-se astfel informarea unui număr cât mai mare de elevi, de profesori şi de părinţi cu privire la rezultatele obţinute în urma implementării proiectului în şcoală.

Rezultatele aşteptate sunt:

-îmbunătăţirea performanţelor artistico-literare şi diversitatea tehnicilor de lucru în funcţie de temele propuse;

-îmbunătăţirea relaţiilor de comunicare dintre elevi;

-capacitatea / abilitatea cadrelor didactice de a crea un mediu favorabil dezvoltării personale şi intelectuale a elevilor;

- realizarea de expoziţii în şcoală cu creaţiile copiilor şi cu poze de la activităţile din cadrul proiectului.

Procesul de evaluare este strâns legat de cel de monitorizare. Rezultatele proiectului vor fi evaluate luând în calcul următorii indicatori:

- Standarde minimale: participarea elevilor cu C.E.S. la activităţile derulate;
- modalităţi de monitorizare a rezultatelor proiectului: implicarea cadrelor didactice, participarea tuturor elevilor cu C.E.S., publicarea de poze şi articole pe site-ul şcolii, pe facebook-ul şcolii, fişe de monitorizare a activităţilor, chestionare de satisfacţie.

Pentru o bună organizare şi desfăşurare a acestui proiect, avem parteneriate cuAsociaţiade Părinţi a şcolii, Tipografia Revox, Centrul Judeţean de Resurse şi Asistenţă Educaţională Bistriţa-Năsăud,Primăria Bistriţa

PROIECT EDUCATIV
„SĂRBĂTORI ȘI TRADIȚII”

PROF. MAROIU MANUELA
C.S.E.I. „AURORA” REȘIȚA

MOTTO

“Nimeni să nu-ţi dispreţuiasca tinereţea; ci fii o pildă pentru credincioşi: în vorbire, în purtare, în dragoste, în credinţă, în curăţenie.”

Argument

Luna aprilie a acestui an poartă o încărcătură deosebită pentru toţi creştinii care sărbătoresc Învierea Mântuitorului Iisus Hristos. După Postul Mare – perioadă în care se impune multă stricteţe din punct de vedere alimentar şi mai ales duhovnicesc, Paştele ce urmează este o adevărată sărbătoare, din care nu poate lipsi scenariul ritual al oului de Paşte. Credinţa în renaşterea simbolică a timpului şi spaţiului există din timpuri străvechi, specialiştii observând chiar un model preistoric de renaştere prin jertfa divinităţii adorate.

Paştele se încadrează în scenariul ritual de înnoire anuală a Lumii, marcat prin trei momente: Duminica Floriilor, noaptea Învierii Mântuitorului Iisus şi Duminica Tomii. Jertfa Domnului Iisus e amintită de către creştini la echinocţiul de primăvară şi în raport cu faza lunară, jertfă în numele tuturor oamenilor, o singură dată şi reactualizată ritual.

Cea mai mare, mai însemnată, mai sfântă şi mai îmbucurătoare sărbătoare de peste an, după spusele românilor de pretutindeni, e sărbatoarea Paştelor, Paştele sau Învierea Domnului, pentru că în această zi "*Hristos a înviat din morţi cu moartea pre moarte călcând şi celor din morminte viaţă dăruindu-le*", iar pre cei vii răscumpărându-i de sub jugul păcatului şi împăcându-l cu Dumnezeu.

Ea cade totdeauna la începutul primăverii, anotimpul cel mai frumos şi mai plăcut, când toate în natură învie.

Românii aşteaptă sărbătoarea aceasta, după un post îndelungat, cu mare dor şi bucurie, şi caută în acelaşi timp ca locuinţele lor să fie curate şi cu toate pregătirile făcute în cea mai bună rânduială.

Frumusețea sărbătorilor îi sensibilizează pe elevi , iar redarea acestora pe foaia de desen sau confecționarea diverselor materiale specifice acestor sărbători, poate da frâu liber emoțiilor, eliberandu-se astfel de tensiunea interioară.

Coordonator:

- ✓ prof. **Maroiu Manuela**

Parteneri educativi:

- ✓ prof. Sârbu Viorica Alina
- ✓ prof. psihoped. Drăghiță Rodica
- ✓ prof. Dogaru Letiția Nadia

Scop

- ✓ Dezvoltare interesului elevilor pentru perpetuarea obiceiurilor tradiționale românești legate de sărbătorile religioase;
- ✓ Înțelegerea semnificației religioase a sărbătoririi Floriilor, Paștelui și Rusaliilor;
- ✓ Dezvoltarea interesului pentru păstrarea obiceiurilor si tradiţiilor specifice sărbătorilor religioase;

Obiective

- ✓ Cultivarea interesului, respectului şi dragostei faţă de obiceiurile şi tradiţiile sărbătorilor religioase;
- ✓ Dezvoltarea imaginației și a creativității;
- ✓ Promovarea valorilor moral-creştine în rândul elevilor;
- ✓ Valorificarea potenţialului creator al elevilor, în ceea ce priveşte capacitatea lor de a crea, de a concepe şi realiza lucrări plastice, colaje şi decorațiuni.

Grup ţintă

- ✓ Elevi;
- ✓ Cadre didactice;

Modalități de realizare:

- ✓ prezentarea unor povestiri religioase;
- ✓ recitarea unor poezii și interpretarea unor cântece;
- ✓ realizarea unor lucrări individuale sau de grup: felicitări, colaje, decorațiuni;

RESURSE:

1.**Resurse umane:**

- ✓ elevi;
- ✓ cadre didactice.

2. **Resurse temporale:**

- ✓ an şcolar 2022 – 2023.

3. **Resurse financiare:**

- ✓ contribuţii ale personalului didactic implicat în proiect;

4. **Resurse de spaţiu:**

- ✓ săli de clasă;
- ✓ bibliotecă.

5. **Resurse materiale:**

- ✓ baza didactică a unităţii.

EVALUARE :

- ✓ aprecieri verbale;
- ✓ postere;
- ✓ fişe de lucru;
- ✓ colaje;
- ✓ expoziţii cu lucrările copiilor;
- ✓ fotografii cu aspecte din activităţile desfaşurate;
- ✓ diplome.

REZULTATE AŞTEPTATE:

- ✓ conștientizarea de către elevi, a importanței Sărbătorilor Religioase, pentru sufletul omenesc;
- ✓ formarea unei atitudini pozitive față de cei de lângă noi;
- ✓ valorificarea potenţialului creativ al elevilor;
- ✓ realizarea unor expoziţii în cadrul școlii;

PROMOVAREA PROIECTULUI:

- ✓ prezentarea proiectului în cadrul comisii metodice, cercuri pedagogice.

Calendarul activităților

Nr. crt.	Activităţi propuse	Termen	Locul de desfăşurare	Participanți
1.	"O floare pentru toate florile din lume - Duminica Floriilor"	Aprilie	C. S. E. I. „Aurora" Reșița	- elevi; -cadre didactice.
2.	"Tradiții, obiceiuri și fantezii Pascale"	Aprilie	C. S. E. I. „Aurora" Reșița	- elevi; -cadre didactice.
3.	"Sărbătoarea Rusaliilor"	Iunie		

ÎNVĂŢAREA PRIN COOPERARE – EXEMPLE DE BUNE PRACTICI LA ELEVII CU CERINŢE EDUCATIVE SPECIALE

PROF. LOGOPED PASCAL GABRIELA, CENTRUL ȘCOLAR DE EDUCAȚIE INCLUZIVĂ BECLEAN

Metodele de învăţare prin cooperare oferă o soluţie acestei noi provocări incluzive, cercetările demonstrând că metodele şi tehnicile de învăţare prin cooperare pot consolida atitudinile pozitive faţă de învăţare, pot îmbunătăţi performanţele, rezultatele şcolare şi stima de sine ale elevilor, putând promova interacţiunea pozitivă şi sprijinul reciproc între elevi.

Prezint în cele de mai jos, exemple ale utilizării învăţării prin cooperare în activităţile desfăşurate în cadrul programului terapeutic:

- **Aplicaţii ale metodei « Tehnica florii de lotus »**

Subiectul: „Animale domestice”

Resurse materiale: coli albe pentru flipchart, creioane colorate

Obiectiv logopedic: Exersarea unor sunete învăţate (r, v,s, ş)

Paşi metodici:

1. *Comunicarea temei:* se anunţă elevii tema, cu precizarea metodei care va fi folosită: „Acum ne vom relaxa povestind despre animale domestice. Pentru a ne da seama ce şi cât ştim despre ele, vom folosi metoda „Floarea de lotus”.
2. *Scrierea temei centrale:* se scrie tema centrală într-o diagramă, în centrul paginii de flipchart: „Animale domestice”.
3. *Adunarea ideilor:* profesoara cere elevilor ca, timp de 2 minute, să se gândească la câteva animale domestice, despre care ei mai ştiu câte ceva, şi despre care ar dori să afle mai multe. După expirarea timpului, se stabilesc cele 8 animale.

- *Care sunt cele 8 animale pe care aţi dori să le studiem?*
- *Vaca, calul, câinele, pisica, oaia măgarul, porcul, găina (aceasta este ordinea în care animalele au fost spuse de copii. S-a mai spus şi „gâscă”, dar s-a atras atenţia că se depăşeşte numărul de 4, aşadar s-a convenit ca dintre cele două păsări înrudite să se studieze raţa).*

4. *Scrierea celor 8 teme secundare în jurul celei centrale:* animalele alese de copii se scriu în cele 8 diagrame desenate pe coala de flipchart, în jurul diagramei principale, în sensul acelor de ceasornic.
5. *Dezvoltarea primei idei secundare, care devine, astfel, idee principală:* elevii vor lucra împreună,

fiind ajutaţi şi de către profesor. In centrul planşei, într-o diagramă, este scris primul animal studiat – „vacă”, iar în jurul acesteia sunt 4 diagrame goale. Elevii vor scrie în aceste diagrame caracteristici ale animalului respectiv, tot în ordinea acelor de ceasornic. Fiecare elev care exprimă o caracteristică a animalului, este rugat să o scrie în diagramă. După ce s-au completat toate diagramele, se mai pot exprima şi alte idei legate de termenul dat, care se pot scrie sub diferite alte forme.

6. *Prezentarea şi evaluarea informaţiilor:* floarea realizată se va citi cu voce tare de către un elev desemnat de grup. Se pot purta câteva discuţii la final:

- Aţi aflat lucruri noi, pe care nu le ştiaţi, despre acest animal?
- Credeţi că au rămas lucruri nespuse?
- V-ar place să discutăm şi despre alte lucruri folosind floarea de lotus?

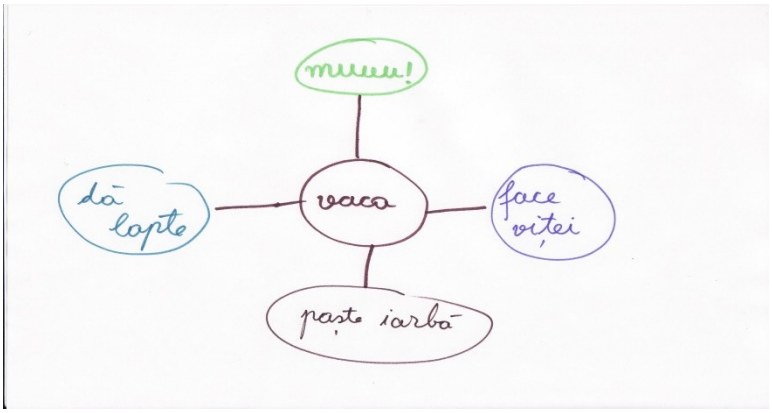

“Floarea de lotus”, realizată de elevii clasei a IX -a, într-o şedinţă de logopedie

- **Aplicaţii ale metodei “Reţeaua de discuţii”**
- ***Subiectul***: „Capra cu trei iezi”
- ***Resurse materiale***: coli albe pentru flipchart, creioane colorate
- ***Obiectiv logopedic:*** Diferenţierea unor sunete la nivelul cuvintelor

În utilizarea acestei metode s-a plecat de la povestea “Capra cu trei iezi”, care este cunoscută de către elevi. După ce elevii au prezentat pe scurt conţinutul poveştii, se scrie pe coala de flipchart cuvantul “neascultare”, explicandu-se pe scurt sensul său, aşa cum este înteles de copii.

- Se scrie pe flipchart o afirmaţie: “Trebuie să ascultăm de oamenii mari?”;
- se împarte coala în două rubrici:

DA NU

\- -

- Elevii vor lucra în grup, profesorul scriind părerile pro şi contra referitoare la afirmaţia făcută. Prezentăm mai jos câteva din părerile copiilor, aşa cum au fost ele exprimate şi notate de către profesor:

DA

- “*trebuie să ascultăm ca să nu păţim ceva rău”*
- *“dacă nu ascult, mama se supără pe mine”*
- *“copiii trebuie să fie cuminţi ca să crească mari”*
- *“eu trebuie să ascult pentru că nu ştiu ce să fac singur”*
- *“mama îmi spune ce să fac pentru că ea ştie mai bine”*

NU

- *“dacă un om pe care nu îl cunosc îmi spune să fac ceva eu trebuie să îl ascult, că nu îl cunosc”*
- *“nu ascult de nimeni câteodată, că am crescut mare”*
- *“nu îmi place să ascult decât de părinţi şi de profesori. De copii nu ascult deloc”*

Se analizează pe scurt notările în tabelul dat, cei indecişi putând să treacă de o parte sau de alta, adică să se decidă. Se trag câteva concluzii despre termenii-cheie: “ascultare/neascultare”

- Ce este ascultarea?
- Ce este neascultarea?
- În ce situaţii trebuie să ascultăm de oamenii mari?
- Care sunt situaţiile în care nu trebuie să ne luam după ce spun adulţii? (persoane necunoscute!).

Permanent, se insistă pe emiterea corectă a sunetelor, pe pronunţarea curată şi clară a tuturor cuvintelor, lăudând şi încurajând orice încercare sau reuşită a elevilor.

Pe lângă aceste metode interactive, prezentate mai sus, au fost utilizate şi altele, cum ar fi: “brainstorming”, exerciţii de dramatizare, ş.a., care au fost adaptate specificului elevilor din grup, în conformitate cu caracteristicile psihice ale acestora. Toate aceste metode interactive şi de cooperare au contribuit la corectarea sunetelor, la activizarea vocabularului, la îmbogăţirea lui, la dezvoltarea priceperii şi deprinderii de a formula propoziţii, de a extrage esenţialul dintr-un text

ascultat sau citit, într-un cuvânt, la corectarea şi dezvoltarea limbajului sub toate aspectele sale: fonetic, lexical, semantic şi gramatical.

Toate aceste activităţi au permis elevilor să depăşească anumite stări iniţiale precum şi interesul slab pentru activitatea de învăţare, implicându-se din ce în ce mai mult în tot ceea ce înseamnă viaţa de elev. Totodată, elevii au fost mereu ascultaţi, încurajaţi să ia decizii, să se implice, au fost lăudaţi. Au fost permanent sfătuiţi să acorde ajutor colegilor, ceea ce a dus la crearea sentimentului de întrajutorare şi de apartenenţă la grup. Elevii şi-au consolidate relaţiile de prietenie dintre ei, de colaborare şi întrajutorare, ceea ce s-a răsfrânt şi în relaţiile cu colegii din alte clase. Acum copiii apelează unii la ajutorul altora, se simt bine unii în compania altora. Se implică în activităţi commune, au învăţat să ia decizii şi să îşi asume responsabilităţi, care vizează atât pe fiecare în parte cât şi grupul, în ansamblul lui.

BIBLIOGRAFIE:

- Adrian, Roșan, „Psihopedagogie specială. Modele de evaluare și intervenție”, Ed. Polirom,, Iași, 2015
- Anca, Maria, „Metode şi tehnici de evaluare a copiilor cu CES”, Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2003
- Roşan, Adrian, Marcu, Sorina Daniela – coordonatori, Bogdănescu, Ion, Neamţiu, Maria, „Învăţăm împreună – repere metodologice în educaţia incluzivă”, Cluj-Napoca, Ed. Alma Mater, 2006.

VALENTE FORMATIVE SI INFORMATIVE ALE METODELOR ACTIVE ÎNTRATAREA DIFERENȚIATĂ

PROF. ÎNV. PRIMAR: PĂTRAȘ FIRA
LICEUL TEORETIC ”RADU PETRESCU”- PRUNDU-BÂRGĂULUI

Metodele activ-participative prezintă o sumă de aspecte favorabile utilizării lor. În locul metodelor nivelatoare, uniformizatoare sunt promovate metode pe măsura fiecarui individ, după trebuinţele proprii şi ritmul de învăţare propriu. In metodologia activ – participativă, elevul e actor, pregătit să-şi însuşească cunoştinţele pe calea activităţii proprii, prin mobilizarea gândirii, funcţiilor intelectuale, energiilor emoţionale în raport cu sarcina dată, până la identificarea subiectului cu situaţia de învăţare în care este antrenat. Profesorul pune în joc întreaga pricepere şi cunoştinţele pentru a insufla elevilor dorinţa şi posibilitatea de a le dobândi prin ei înşişi prin studiu activ. Rolul său este de a organiza învăţarea în termeni de activităţi viabile şi angajate, să susţină şi să ordoneze efortul elevilor şi să nu ia asupra lui integral sau parţial această strădanie, să nu se substituie râvnei lor active de învăţare şi de muncă.

Utilizarea metodelor activizatoare nu este simplă, necesită exerciţiu şi este de preferat să se facă la toate disciplinele , de la vârste fragede. Metodele trebuie selectate şi utilizate în mod riguros, creativ, în funcţie de obiectivele propuse, de specificul grupului educaţional şi nu trebuie să fie un trend sau un moft al profesorului. Metodele active şi interactive au multiple valenţe formative care contribuie la dezvoltarea gândirii critice, se bazează pe învăţarea independentă şi prin cooperare, elevii învăţând să respecte părerile colegilor.

Metodele activ-participative determină profesorul să creeze situaţii în care elevii să fie obligaţi să utilizeze o gamă vastă de procese şi operaţii mintale, să aibă în vedere o abordare multiplă a ceea ce este de predat încât să ofere elevului posibilitatea să capete experienţa punerii în mişcare a unor multiple şi variate operaţii mintale adecvate situaţiilor date.

În consecinţă metodele active presupun tot atatea tehnici de activare a unor asemenea operaţii. Astfel, sub genericul metode activ – participative sunt incluse toate acele metode care lasă loc liber activităţii proprii şi spontaneităţii, care conduc spre formele active ale învăţării, adică spre învăţarea euristică (explorativă), învaţarea prin rezolvare de probleme (rezolvarea alternativelor), învaţarea prin acţiune (learning by doing), învăţarea creativă; sunt metode care antrenează elevii în

activităţi de studiu independent pe bază de text scris, de muncă cu cartea, de explorare a mediului înconjurător, de învăţare prin cercetare şi redescoperire, de realizare de experimente şi lucruri practice, reflecţii personale şi exercitii de creaţie.

Diamantul şi piramida povestirii

Diamantul şi piramida povestirii încorporează activitatea fiecărui elev într-un demers amplu de rezolvare a unei probleme. Ele obligă elevii să sintetizeze principalele probleme, informaţii, idei ale temei sau textului. Piramida sau diamantul se construieşte după următoarea regulă:

* un cuvânt pentru regiunea unde este plasată povestea;
* două cuvinte pentru personaje;
* trei cuvinte pentru … ;
* patru cuvinte pentru …

Scriind aceste cuvinte se obţine o piramidă, iar dacă se continuă descrescător până la un cuvânt se obţine un diamant.

Exemplu:Limba şi literatura română

Amintiri din copilărie , de Ion Creangă

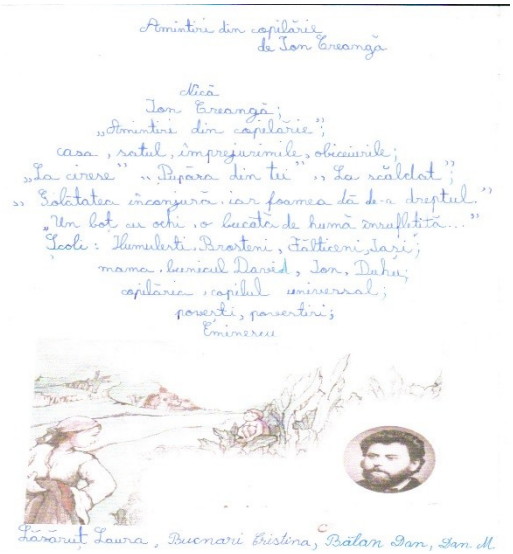

Diamantul şi piramida se pot realiza pe diferite teme şi pot fi folosite la diferite discipline. . Această metodă a oferit elevilor multe avantaje. În activitatea individuală fiecare elev este obligat să caute răspunsuri sau soluţii pentru problema abordată . În activitatea în perechi şi în grupuri elevii îşi confruntă ideile , le compară cu a colegilor, ideile se clarifică, conţinutul este sintetizat cu uşurinţă şi redus la esenţă.

Folosind metodele active, elevul dobândeşte deprinderi de muncă individuală şi colectivă, îşi lărgeşte orizontul imaginativ, îşi formează un nou mod de gândire care evoluează odată cu înaintarea în vârstă, atitudini şi noi comportamente, fiind capabil să străbată drumul anevoios al cunoaşterii împreună cu ceilalţi.

CVINTETUL

Cvintetul este o tehnică de reflecţie rapidă și eficientă prin care se rezumă şi se sintetizează cunoștințele complexe, sentimentele și convingerile unui elev despre un subiect. Cvintetul este un *instrument de organizare verbală scrisă* care exprimă capacitatea de înțelegere a subiectului de către un individ,

capacitatea sa de sinteză, creativitatea, simţul umorului. Dacă propunem elevilor un subiect unic vom constata diversitatea opiniilor în exprimarea aceluiaşi conţinut. Poate fi folosit în combinaţie cu orice metodă.

În crearea unui cvintet se parcurg mai multe *etape:*

COMUNICAREA SARCINII DE LUCRU:Timp de cinci minute scrieţi fiecare un cvintet despre „*Prietenie", „ Natura ", „Omul", „ Cartea", „ Din viaţa dacilor",* respectand regulile:

Primul vers constă dintr-un singur cuvânt, cuvântul -cheie care descrie subiectul (în general un substantiv);

Al doilea vers este format din două cuvinte care descriu subiectul(două adjective);

Al treilea vers este format din trei cuvinte care exprimă acţiuni (verbe, de obicei la gerunziu);

Al patrulea vers este format din patru cuvinte care exprimă sentimente faţă de subiect sau un enunţ esenţial;

Ultimul vers este format dintr-un cuvânt care exprimă esenţa subiectului.

Aşadar, un cvintet:

- are un titlu (de obicei un substantiv);
- prezintă o descriere (de obicei două adjective)
- exprimă anumite acţiuni (prin intermediul unor verbe la gerunziu);
- exprimă anumite sentimente ale elevului, enunţ;
- sintetizează (într-un cuvânt) esenţialul.

ACTIVITATE INDIVIDUALĂ:

Pentru dezvoltarea creativitatii este bine ca prima variantă să fie individuală.

Primăvara	Copilărie
înverzită, veselă;	trecătoare, interesantă
reînviind, trezind, înflorind;	jucând, distrând, explorând;
Mă umple de speranţă, iubire.	Copilăria este primăvara vieţii.
Anotimp	Joacă

ACTIVITATE ÎN PERECHI:Prezentaţi unui coleg cvintetul scris, rescrieţi împreună un cvintet final în care veti reţine ce vă place mai mult din cele două poezii.

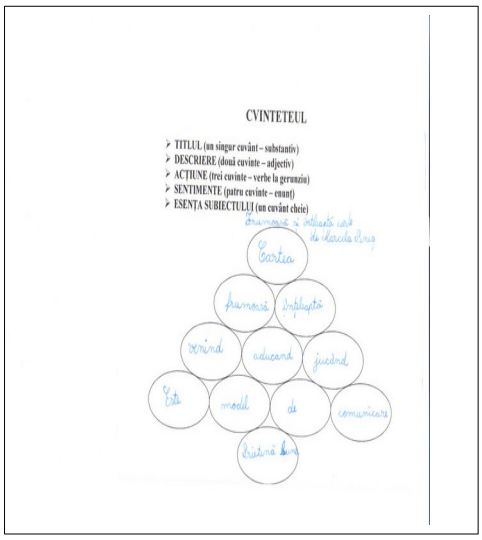

ACTIVITATE FRONTALĂ:

Fiecare pereche scrie cvintetul creat pe tablă sau afişează un poster.

Crearea unui cvintet este binevenită în etapa de reflecţie din lecţie sau în consolidarea cunoştinţelor efectuată acasă.

Cvintetul este un instrument eficient de evaluare a înţelegerii şi de exprimare a creativităţii elevilor.

Folosind metodele active, elevul dobândeşte deprinderi de muncă individuală şi colectivă, îşi lărgeşte orizontul imaginativ, îşi formează un nou mod de gândire care evoluează odată cu înaintarea în vârstă, atitudini şi noi comportamente, fiind capabil să străbată drumul anevoios al cunoaşterii împreună cu ceilalţi.

Bibliografie:

* Bocoş, M. (2002), *Instruire interactivă,* Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj- Napoca.

* Dumitru, I., Al.(2000),*Dezvoltarea gândirii critice în învăţarea eficientă*, Editura de Vest,Timişoara.

*Flueraş, V.(2003), *Paideia şi gândire critică*, Casa Cărţii de Ştiinţă, Cluj-Napoca.

*** (2005), *Învăţământul primar. Revistă dedicată cadrelor didactice*, Editura Miniped.

PARTENERIATE EDUCAȚIONALE ȘI DEZVOLTAREA PERSONALĂ A ELEVILOR CU C.E.S

PROF. PĂDURARU GEORGETA
C.S.E.I. Nr.1 BACĂU

INFORMAȚII DESPRE PROIECT

1.Argument

Proiectul **„Învăţăm împreună „** se desfăşoară în anul şcolar 2022-2023, parteneri educaţionali fiind Centrul Şcolar de Educaţie Incluzivă Nr.1 Bacău şi Școala Gimnazială ,,Octavian Voicu,, Bacău. Acest proiect a urmărit implicarea în activităţi cultural-artistice a elevilor din cele două școli, precum şi creşterea nivelului de socializare a elevilor participanţi. La acest proiect au participat elevi din şcoala de masă şi elevi din învăţământul special.

2. Scopul proiectului

Scopul acestui proiect este ofertarea de activităţi extracurriculare care să contribuie la dezvoltarea pe toate planurile a elevilor participanţi şi la integarea socială a copiilor cu autism.

3. Obiectivele proiectului

Organizarea de activităţi culturale şi artistice, care să contribuie la sensibilizarea comunităţii în vederea integrării sociale a copiilor cu autism;

-Organizarea de activităţi cultural-artistice prin care să fie exprimate gândurile şi sentimentele pe care le trăiesc elevii ;

-Dezvoltarea capacităţilor de comunicare şi interrelaţionare între elevii din instituţiile partenere;

-Crearea unui context educativ extraşcolar care să permită realizarea unor activităţi interdisciplinare.

4. Grupul ţintă căruia i se adresează proiectul. Beneficiari.

Proiectul **„Învăţăm împreună„** se adresează:

***Beneficiari direcţi:**

50 elevi din clasele I-IV C.S.E.I. Nr.1 Bacău

30 elevi din clasele I-IV din Școala Gimnazială ,,O. Voicu,, Bacău

26 cadre didactice

***Beneficiari indirecţi:**

-părinţii elevilor implicaţi în proiect

-comunitatea locală

5. Durata proiectului

An şcolar 2022- 2023

6. Descrierea activităţilor

Activitatea nr. 1

a)Tipul activităţii: ,,**1Decembrie- Ziua Naţională a României**,,- activitate desfăşurată cu ocazia sărbătoririi Zilei Nationale a României

b)Data/perioada de desfăşurare: 28 noiembrie 2022

c)Locul desfăşurării: C.S.E.I.Nr.1 Bacău

d)Descrierea activităţii:

În ziua de 28 noiembrie 2022, cadrele didactice implicate în proiect vor prezenta elevilor participanţi, informaţii şi materiale audio-video referitoare la Ziua Naţională a României. Urmează programul artistic ,,**1 Decembrie-Ziua Naţională a României**,, în care elevii participanţi vor interpreta cântece şi poezii dedicate acestei sărbători naţionale. Activitatea continuă cu atelierul de lucru cu tema **„România-țara mea„** în care elevii celor două școli vor confecționa steaguri și vor colora harta României. Are loc expoziţia lucrărilor realizate de către elevi în cadrul atelierului de lucru, după care coordonatorii proiectului vor distribui diplome de merit pentru participanţii la proiect.

e)Responsabili: coordonatorii proiectului

f)Beneficiari: elevi, cadre didactice, familia, comunitatea

g)Modalitati de monitorizare şi evaluare:

-numărul de lucrari realizate în cadrul atelierului de lucru;

-eficienţa echipei de lucru implicate în realizarea activităţii;

-numărul de participanţi prezenţi la activitate;

-impactul activităţii în mass-media.

h)Metode /mijloace de realizare:

-premierea participantilor la activitate

-vernisajul expoziţiei cu lucrările realizate.

Activitatea nr. 2

a)Tipul activităţii: **„Tradiţii româneşti de Paşti**,, activitate desfăşurată cu ocazia sărbătorilor de

Paşti.

b)Data/perioada de desfăşurare: 04 aprilie 2023

c)Locul desfăşurării: C.S.E.I.Nr.1 Bacău

d)Descrierea activităţii:

În ziua de 04 aprilie 2023 , cadrele didactice implicate în proiect vor prezenta elevilor participanţi, informaţii referitoare la **sărbătoarea Paştelui**. Activitatea continuă cu atelierul de lucru cu tema **„Coşul cu ouă încondeiate„** în care elevii celor două şcoli vor decora ouă tradiţionale specifice sărbătorii pascale. Urmează expoziţia cu tema **„Cel mai frumos ou de Paşte„** în care sunt prezentate lucrările realizate de către elevi în cadrul atelierului de lucru.

Coordonatorii proiectului vor premia cele mai reuşite lucrări şi distribui diplome de merit pentru participanţii la proiect.

e)Responsabili: coordonatorii proiectului

f)Beneficiari: elevi, cadre didactice, familia, comunitatea

g)Modalitati de monitorizare şi evaluare:

- numărul de lucrari realizate în cadrul atelierului de lucru;
- eficienţa echipei de lucru implicate în realizarea activităţii;
- numărul de participanţi prezenţi la activitate ;
- impactul activităţii în mass-media.

h) Metode /mijloace de realizare :

- premierea lucrărilor câştigătoare
- vernisajul expoziţiei cu lucrările realizate.

<u>Activitatea nr. 3</u>

a)Tipul activităţii: **„1Iunie-sărbătorim copilăria„**- activitate desfăşurată cu ocazia sărbătoririi zilei de 1 Iunie.

b)Data/perioada de desfăşurare: 29 mai 2023

c)Locul desfăşurării: C.S.E.I.Nr.1 Bacău

d)Descrierea activităţii:

În ziua de 29 mai 2023, cadrele didactice implicate în proiect vor prezenta elevilor participanți, informaţii referitoare la sărbătorirea Zilei Internaţionale a Copilului. Activitatea continuă cu spectacolul de dans şi muzică **„Eu si prietenii mei împreună de ziua copiilor„** realizat de către elevii şcolilor participante la prezentul proiect educaţional. Urmează atelierul de lucru **„Mereu alături de prietenii mei„** în care participanţii la activitate vor realiza desene pe tema data.

Coordonatorii proiectului vor premia cele mai reuşite lucrări şi distribui diplome de merit pentru participanţii la proiect.

e)Responsabili: coordonatorii proiectului

f)Beneficiari: elevi, cadre didactice, familia, comunitatea

g)Modalitati de monitorizare şi evaluare:

- numărul de lucrari realizate în cadrul atelierului de lucru;
- eficienţa echipei de lucru implicate în realizarea activităţii;
- numărul de participanţi prezenţi la activitate ;
- impactul activităţii în mass-media.

h) Metode /mijloace de realizare:

- premierea lucrărilor câştigătoare
- vernisajul expoziţiei cu lucrările realizate.

7. Rezultate aşteptate ca urmare a implementării proiectului

-sensibilizarea comunităţii locale pentru integarea socială a persoanelor cu autism;

-valorificarea potenţialului creativ al fiecarui participant la proiect;

-îmbunătăţirea comunicării în interiorul grupului şi în relaţia profesor-elev;

-dezvoltarea spiritului de echipă la elevii din grupul ţintă;

-formarea unor relaţii de colaborare eficientă între instituţiile partenere.

8. Modalităţi de monitorizare şi de evaluare ale proiectului

Activităţile de monitorizare a proiectului se vor realiza prin:

- analize SWOT ale instituţiilor beneficiare ale proiectului;
- raportul final de evaluare a proiectului;
- albume foto;
- PPT pentru activităţile desfăşurate;
- articole în presă.

10. Diseminarea proiectului

-schimburi de experienţă cu instituţii care nu au fost implicate în proiect;

-mese rotunde cu reprezentanţi ai mass-media şi ai unor ONG-uri în care vor fi prezentate rezultatele proiectului;

-articole în publicaţiile şcolii sau la nivel judeţean şi naţional.

COPII DIFERIȚI, EGALITATE DE ȘANSE ÎNTR-O ȘCOALĂ INCLUZIVĂ

MARCHIȘ RAMONA ALINA,
COLEGIUL NAȚIONAL „ANDREI MUREȘANU”, DEJ

În întreaga lume din ce în ce mai mulți copii cu deficiențe sunt integrați în instituțiile educaționale de masă, fie ele grădinițe, școli primare, gimnaziale sau liceale. Legislația accentuează ideea că toți copiii trebuie educați, au dreptul să învețe, iar noi, cadrele didactice, avem responsabilitatea de a ne asigura că toți elevii noștri au șansa de a participa activ la viața societății și că, în domeniul educației, toți elevii au șanse egale. Copiii cu necesități speciale trebuie să frecventeze școlile obișnuite dintr-o varietate de motive: posibilitatea de a interacționa cu alți copii de vârsta lor, cu preocupări similare/ comune; șansa de a învăța în urma interacțiunii cu ceilalți; participarea la viața comunității în măsura în care pot face asta; includerea în societate; șansa de se dezvolta la nivelul potențialității lor; reacții pozitive la schimbări; contactele realizate favorizează legarea de prietenii; atitudine pozitivă față de viață; creșterea încrederii în sine; performanțe mai bune etc.

Pentru că educația e un drept fundamental al omului și copilul cu deficiențe are dreptul la educație de bună calitate care să-i permită dezvoltarea și să-i ofere șanse egale cu ceilalți copii de vârsta lui. Școala incluzivă asigură educație pentru toți copiii, fiind o școală definită prin deschidere, toleranță, atitudine prietenoasă. O astfel de școală valorizează toți elevii, nu exclude, nu selectează, nu discriminează, ci se adaptează la diversitatea nevoilor educaționale ale elevilor, inclusiv ale celor cu cerințe educaționale speciale. Includere, demnitate, participare, egalitate sunt cuvinte-cheie care definesc școala incluzivă. Când vorbim de incluziune, e nevoie să menționăm faptul că sistemul educațional de acest tip se schimbă, se adaptează pentru a răspunde nevoilor elevilor într-o școală pentru toți.

În cazul copilului cu CES, proiectarea pe unități de învățare reflectă în ansamblu abordarea individualizată a acestuia, asigurând, astfel, corelarea optimă între componentele curriculare. O atenție specială trebuie acordată proiectării lecției, orice cadru didactic fiind pus în situația de a răspunde unor întrebări:

- Cum voi corela activitatea la lecție cu lecția anterioară?
- Care sunt activitățile pe care le voi organiza? (Rămân la activitățile planificate în proiectul unității de învățare sau elimin/adaug și alte activități? În ce succesiune așez activitățile pentru a veni în sprijinul elevilor cu deficiențe?) Sunt ele suficient de atractive și diverse?

- Cum îl voi implica pe elevul cu CES la oră (individual, îl integrez în grup)?
- Cum voi alterna activitățile individuale cu cele de lucru în grup, în perechi, frontale?
- Ce resurse pot folosi? (Completez/elimin materialele planificate anterior?) Le simplific?
- Ce materiale pregătesc pentru elevul cu CES? Cât de multe/ puține? Mai stufoase/mai simple? Care ar trebui să fie gradul lor de dificultate?
- Ce teme pentru acasă individualizate le voi propune elevilor?
- Cât timp acord fiecărei activități? Câte minute aloc elevului cu deficiențe?
- Care sunt sarcinile de învățare pe care le concep? Care sunt părțile în care segmentez sarcinile elevului cu CES? Care sunt punctele de vârf ale lecției?
- Abordarea didactică reflect diversitatea elevilor din clasă? Cum evaluez elevul cu CES?
- Ce strategie didactică de individualizare voi folosi în următoarea oră?

Constatările din etapa de reflecție vor sta la baza îmbunătățirii activităților personale de proiectare curriculară din perspectiva necesităților elevilor cu CES. Pentru că elevii cu deficiențe din clasele la care predau nu beneficiază de cadru de sprijin, trebuie să fiu cu atât mai atentă la nevoile acestora: dozarea echilibrată a sarcinilor, motivarea și stimularea învățării, acordarea de suport calitativ și emoțional, metode de evaluare etc.

Teoria inteligențelor multiple este în centrul atenției didacticii moderne; am folosit-o de foarte multe ori în cadrul orelor și m-am gândit că este foarte potrivită în stimularea și atragerea atenției elevilor cu CES. Autor a numeroase cărţi traduse în 22 de limbi şi a sute de articole, Howard Gardner realizează, prin teoria sa, o critică a teoriilor tradiţionale asupra inteligenţei, conform cărora inteligenţa este unică şi măsurabilă. El pleacă de la ideea că viziunea asupra capacității intelectuale este una limitată și teoretizează existența a opt inteligențe distincte, sugerând chiar prezența celei de-a noua: inteligența existențială. În opinia sa, fiecare individ reprezintă un amalgam de abilități și talente, care îi conferă unicitate, iar capacitatea de memorare sau logica nu sunt singurele elemente care ne definesc. Un copil poate să aibă o ureche muzicală excelentă, poate să spună povești într-un mod impresionant, atractiv, să se orienteze foarte bine în spațiu sau să înțeleagă emoțiile celorlalți dintr-o singură privire, dar să nu impresioneze prin bagajul de cunoștințe/ informații accumulate. Așadar, felul în care sunt combinate inteligențele multiple ne diferențiază ca indivizi și determină modalitatea în care rezolvăm probleme și evoluăm în timp. Aceste diferențe devin o provocare pentru sistemul tradițional de educație, care presupune că toată lumea e la fel, deci învață la fel. Această mentalitate poate reprezenta motivul pentru care majoritatea copiilor nu se simt stimulați sau apreciați într-o sală de clasă tradițională. Renunțarea la uniformizarea învățării și focusarea atenției asupra necesităților educaționale ale fiecărui copil reprezintă garantul succesului procesului educațional cu adevărat incluziv. Pornind de la faptul că

fiecărui copil îi este caracteristic un anumit tip de inteligenţă dominant, care îi determină randamentul, elevilor, inclusiv celor cu CES, le pot fi atribuite diferite roluri care ar susţine dezvoltarea proprie şi ar valorifica inteligenţa dominantă. Astfel, pornind de la această mențiune am încercat să aplic teoria inteligențelor multiple elevilor cu cerințe educaționale special în orele de limba și literatura română la clasele gimnaziale și liceale. Propun un model care valorifică un text liric scris de Magda Isanos pe care l-am utilizat ca text suport în conceperea unui model de evaluare națională. Pentru copiii cu CES am gândit alte sarcini care să îi stimuleze și să valorifice tipul de inteligență dominanat.

Teoria inteligențelor multiple aplicată la elevii cu CES (clasa a VII-a/ a VIII-a). Limba și literatura română.

Text suport: **Toporaşi**, de Magda Isanos/ Modele de sarcini:

Inteligența lingvistică	Inteligența logico-matematică	Inteligența spațial-vizuală
Citește expresiv o strofă a poeziei; Identifică sinonimele cuvintelor: *au răsărit, dor, umed, nerăbdătoare;* Subliniază pe text îmbinările substantiv-adjectiv; Identifică două mijloace artistice în prima strofă; Notează cuvinte specifice câmpului lexical reprezentativ pentru termenul-cheie *primăvara.*	Întocmiți un calendar al schimbărilor naturii în funcție de anotimpuri; Compuneți și rezolvați probleme cu termenii-cheie: *toporaşi, copaci*; Precizați numărul de propoziții din ultimul catren; Desprindeți câteva forme geometrice din text.	Ilustrați printr-un desen strofa care v-a impresionat; Modelați din plastilină/ desenați florile numite în text; Selectați culori diferite pentru două catrene, la alegere; Schițați un tabel în care să introduceți părți de vorbire diferite: verbe, pronume, substantive, adjective; Colorați florile specifice primăverii din tabelul oferit; Reconstituiți din piesele de puzzle imaginea dată.
Inteligența muzical-ritmică	**Inteligența corporal-kinestezică**	**Inteligența naturalistă**
Fredonați o melodie potrivită textului; Lecturați ritmic textul potrivind tempoul; Atribuiți genul/ caracterul de muzică pentru termenii:	Redați prin gesturi și mimică acțiuni/ stări din text; Dramatizați o strofă din text, la alegere; Mimați apariția zânei primăvara și contactul ființei	Desprindeți semnele primăverii din text; Clasificați elementele din text în funcție de criteriile: terestru/ cosmic, cadru natural/ artificial;

soare, nerăbdătoare, oboseală;	umane cu toporașii; Construiți un pahar cu flori specifice primăverii.	Elaborați fluturași cu conținut/ mesaj ecologic; Comparați toporașii cu ghioceii/ alte flori (poze, desene etc).
Inteligența interpersonală	Inteligența intrapersonală	Inteligența existențială
Realizați un dialog dintre primăvara și vocea lirică; Redați printr-un joc de rol conținutul strofei a treia; Realizați un interviu cu tema *Primăvara*.	Indicați momente din viață când trăiți stări diverse: bucurie, confuzie, dor, oboseală, nerăbdare; Indicați un anotimp cu care ați vrea să vă asociați. De ce? Notați sentimente numite sau deduse din textul suport.	Atribuiți termenului-cheie *primăvară* cuvinte și sintagme din text; Realizați un poster publicitar pornind de la îndemnul: Citiți textul Magdei Isanos pentru că….; Reflectați asupra ultimelor două versuri ale poeziei: „Iar dacă mâinile-mi erau la fel de goale,/ în schimb aveam în suflet toporași.”

Bibliografie:

Bălan, V., Bortă, L., Botnari, V., *Educație incluzivă- Unitate de curs*, Bons Offices, Chișinău, 2017

Gardner, H., *Mintea disciplinată: educația pe care o merită orice copil, dincolo de informații și teste standardizate*, Editura Sigma, București, 2005

Gardner, H., *Inteligențe multiple. Noi orizonturi*. Editura Sigma, București, 2006

Educația incluzivă prin proiecte inovatoare

Prof. RUSU ELENA

LICEUL TEORETIC EMIL RACOVIȚĂ BAIA MARE

Lucrarea prezintă derularea unui proiect menit să conducă la creșterea incluziunii școlare la nivelul unităților școlare implicate și schimbul de metode pedagogice și practice referitoare la idei și activități care se pot realiza fără costuri, la nivelul claselor/grupurilor de elevi.

Proiectul „Jocurile Toleranței 2022 „s-a derulat pe parcursul anului școlar 2022-2023 și a avut 7 instituții partenere:

- Liceul Teoretic Emil Racoviță Baia Mare, jud. Maramureș
- Casa Corpului Didactic a Județului Maramureș
- C.S.Supersport Baia Mare, Județul Maramureș
- Școala Gimnazială nr.18, Baia Mare, Jud. Maramureș
- Școala Gimnazială Băsești, Județ Maramureș
- Școala Gimnazială Mihai Eminescu Pitești, Jud. Argeș
- Colegiul Național Dr. Ioan Meșotă Brașov, Jud. Brașov

Prin participarea la acest proiect se promovează egalitatea de şanse, susţinerea și integrarea elevilor din categorii dezavantajate, dezvoltarea procesului didactic într-un cadru multicultural pozitiv, precum și reducerea abandonului și eşecului şcolar.

Obiectivele urmărite în cadrul proiectului au fost:

- Creșterea gradului de incluziune socială prin oferirea de activități sportive / activități de timp liber și dezvoltare personal sau alte tipuri de activități educative.
- Dezvoltarea de abilități în rândul cadrelor didactice pentru a ajuta individualizat copiii și tinerii și a preveni abandonul școlar.
- Împărtășirea de bune practici referitoare la realizarea de activități ce vizează derularea unui proiect inovator, cu accent pe educația incluzivă și reducerea discriminării.
- Implementarea de mici proiecte care vizează dimensiunea incluziunii școlare
- Dezvoltarea abilităților elevilor prin acțiuni creative, cultural-artistice, sportive

- Creșterea gradului de toleranță prin activități simple care necesită interacțiuni cu elevi care au diverse dizabilități, sau fac parte din grupul de elevi supuși marginalizării.

Grupul ţintă:

- elevii discriminaţi pe criterii etnice (maghiari, romi), religioase (alte religii)
- elevii cu CES (cerințe educaționale speciale)
- elevii provenind din medii defavorizate (cu venituri materiale mici, sau provenind din mediul rural)
- elevi provenind din familii monoparentale, cu parinti plecati in strainatate, elevi orfani
- grupuri de eleve, care în special ă sport sunt discriminate pe criterii de sex
- elevi cu risc de obezitate
- Alţi membri ai comunităţii interesaţi de tematica proiectului, în special cadre didactice și părinți

Acest proiect vizează, în special, tipul de educație non-formală și activități de timp liber, în vederea creșterii gradului de participare școlară pentru elevii cu cerințe educaționale speciale, dar și alți elevi expuși riscului de discriminare, pe alte criterii (sex, religie, naționalitate, copii orfani, etc).

Experiența diversă a partenerilor implicați în acest proiect va avea, de asemenea, un impact pozitiv și pe termen lung asupra beneficiarilor participanți la proiect.

În noile contexte, educația necesită dezvoltarea de activități care promovează valorile, diversitatea, culturile, dar și eliminarea prejudecăților, acceptarea diferențelor comportamentele dezirabile, solicitate în comunitățile deservite de către școală.

Activitățile propuse stimulează interesul pentru dezvoltarea creativă, munca în echipă și colaborare cu colegii, dar vizează și satisfacția profesorilor și a părinților cu privire la activitățile desfășurate.

Activitățile care au fost derulate în cadrul proiectului au fost multiple, diverse și pline de creativitate, din care enumerăm:

- competiții sportive pe diverse ramuri de sport, între elevii aparţinând grupurilor vizate de proiect
- organizarea de alte activități sportive, jocuri de mișcare cu implicarea grupurilor țintă
- întâlniri, dezbateri, mese rotunde, lecții pe tema discriminării, rasismului şi violenţei sociale, dar mai ales despre violenţa în sport
- prezentări şi realizări de materiale video, ppt, referate, chestionare etc pe tema proiectului

- ateliere de lucru: realizarea de desene, afişe, bannere, flyere cu mesaje împotriva discriminării
- organizarea de expoziţii cu lucrările realizate de elevi sau expoziţii tematice
- lecții inovatoare cu caracter multidisciplinar, în care pot fi implicate mai multe arii curriculare
- întâlniri de proiect în cu activități cu elevii, părinții și cadrele didactice interesate de tema proiectului

Toate aceste activități și-au props să conducă, în final, la

- reducerea ratei absenteismului şi abandonului şcolar,
- să dezvolte un mediu incluziv și sentimentul elevilor la apartenenţa de grup,
- să creeze activități în care săse stimulează creativitatea și iniţiativa.
- implicarea elevilor în experiențe pozitive pentru prevenirea și combaterea violenței și a comportamentelor nesănătoase în mediul școlar.

În concluzie, acest proiect poate fi considerat un exemplu de bune practici, atât la nivelul şcolilor cât şi la cel al comunităţii, care poate schimba mentalitatea privind educația incluzivă.

PLAN DE ACȚIUNE PENTRU INTEGRAREA COPIILOR CU DIZABILITĂȚI

prof. SZASZ CARMEN-VALERIA
Școala Gimnazială „Grigore Silași" Beclean
Județul Bistrița-Năsăud

„Cel mai frumos monument al omului este omul" (Goethe)

Omul se constituie într-un univers unic, irepetabil, deosebit de complex, fiecare individ reușind să realizeze pe parcursul vieții doar o infimă parte din ceea ce reprezintă potențialul său. În același timp, toți oamenii sunt absolut egali, cu șanse, drepturi şi perspective egale: nu suntem cu nimic mai buni sau mai prejos decât oricare dintre semenii noștri.

În jurul nostru există o mulțime de lucruri complexe, a căror esență poate nici nu o bănuim. Abia când ceva iese din spectrul normalului realizăm cât este de greu să înțelegem un fenomen cu care, de altfel, ne-am confruntat de atâtea ori până la momentul respectiv.

În mod asemănător se întâmplă cu o persoană cu anumite deficiențe: simțim valoarea, importanța unor capacități în viața cotidiană, abia atunci când acestea ne lipsesc. Persoanele care posedă aceste calități nu conștientizează dificultatea de a pronunța cuvintele sau de a face un lucru pentru persoana care nu le are; şi faptul că realizarea lor, chiar şi cu o anumită stângăcie, este o adevărată performanță, un mare succes, care deseori solicită eforturi pe care ceilalți nu le fac nici chiar atunci când efectuează lucrarea respectivă cu mult mai bine, cu măiestrie, cu pricepere şi cu finețe.

Pentru a vorbi despre dificultățile copiilor cu nevoi speciale, despre modalitatea cea mai indicată de tratare a acestora, despre cum am putea să-i susținem, să-i ajutăm, trebuie să avem în vedere că dizabilitățile persoanelor cu nevoi speciale pot fi abordate din mai multe puncte de vedere: medical, funcțional, social, emoțional.

„Omul nu e niciodată atât de mare ca atunci când se lasă în genunchi să ajute un copil" (Pitagora)

Fiecare copil este diferit şi special şi are propriile nevoi, fie că este sau nu un copil cu dizabilități. Toți copiii au dreptul la educație în funcție de nevoile lor. Şi copiii diferiți au drepturi egale cu ceilalți, iar o educație separată ar duce la marginalizare şi discriminare, împiedicând formarea, împlinirea de sine şi afirmarea personalității.

Beneficiile incluziunii sunt reciproce, dar majoritatea dintre noi n-a conștientizat încă acest lucru evident. Separarea ne limitează înțelegerea reciprocă. Familiaritatea şi toleranța reduc frica şi respingerea, favorizând relații de comunicare şi colaborare în beneficiul tuturor.

Educația incluzivă presupune ca în instituțiile de învățământul de masă copiii cu dizabilități şi cei fără probleme să învețe împreună, având sprijinul corespunzător.

Elevii cu cerințe educaționale speciale (CES) se confruntă cu dificultăți de învățare din cauza cărora le este mai greu să progreseze decât majorității elevilor de aceeași vârstă. Acești elevi au nevoie de o „ofertă educațională specială", aceasta fiind definită ca o ofertă „suplimentară" sau „diferită" de cea asigurată în general pentru elevii de aceeași vârstă în școlile obișnuite. Elaborarea unei oferte educaționale pentru elevii cu cerințe educaționale speciale pornește de la profesorul școlii de cultură generală.

În continuare, voi oferi un posibil model de plan de acțiune pentru integrarea elevului cu CES, C.N.A. din clasa a VI-a, de la Școala Gimnazială „Grigore Silași" Beclean, în învățământul de masă. Voi prezenta câteva informații succinte despre specificul dizabilității pe care o are și implicațiile asupra învățării, care sunt modalitățile prin care am putea răspunde nevoilor de sprijin pentru învățare, având în vedere dimensiunea cognitivă, dar și aspecte socio-emoționale.

ELEV: C.N.A – clasa a VI-a
Diagnostic (stabilit de comisia județeană de expertiză și confirmat de CJRAE BN):
sindrom dislexico – disgrafic

- Comportament cognitiv:

- *limbaj şi comunicare:* vocabular sărac, posibilități de exprimare reduse, tulburări semantice accentuate dificultăți de analiză şi sinteză fonematică.

- Autonomie personală şi socială:

- aria de autoservire: schema corporală este realizată, deprinderi de igienă personală şi de păstrare a sănătății sunt dezvoltate;

- aria de socializare: conduite şi atitudini dominate de infantilism afectiv şi stări de afectivitate contradictorii, posibilități bune pentru dezvoltarea atitudinilor de relaţionare.

- Psihomotricitatea : dificultăți de orientare, organizare şi structurare spaţială şi temporală.

- Instrumente folosite în evaluare: testul de motricitate generală Ozeretski, Matricile Progresive Raven Color, probe pentru cunoașterea vârstei psihologice a limbajului, probe curriculare, chestionare pentru familie, convorbire individuală şi în grup, observația spontană şi dirijată.

- Diagnostic psihologic:

- întârziere în apariția şi dezvoltarea limbajului, stări de discordanță afectiv-relațională;

- psihopedagogic: prezintă nevoia de afecțiune, de integrare, de modele socio-umane şi de sprijin permanent din partea celorlalți;

- pedagogic: adaptare inferioară la cerințele programelor școlare.

- Capacități-competente-abilități-lacune-nevoi:

- capacități relativ bune de învățare comportamentală prin imitație,
- posibilități de comunicare orală, gestuală, expresivă;
- identifică cu ușurința situațiile sociale care pot să-i aducă beneficii;
- toleranță scăzută la frustrare;
- nevoie de identificare;
- nonconformism;
- relaționare încordată, carențe afective şi lipsa unor repere morale;
- nevoie de valorizare şi recunoaștere socială;
- slabă coordonare psihomotrică.

Idei de activități:
Etapa literei (sunt vizate planurile fonetico-auditiv şi grafo-fonetic)

- să recunoască şi să identifice grafemele fie individual, fie în grupuri;

Etapa silabei

- să recunoască fonemul în grafemul din fișă;
- să înțeleagă semnificația structurii silabice;

Etapa cuvântului:

- să descompună cuvântul în silabe;

- să compună silabele în cuvânt;
- să recunoască şi să reproducă cuvântul;
- să citească cuvântul;
- să înțeleagă sensul cuvintelor;

Etapa propoziției:
- să recunoască cuvintele care alcătuiesc propoziția;
- să compună şi să descompună propoziții în cuvinte;
- înțelegerea sensului cuvintelor;

Etapa textelor mici:
- să recunoască propozițiile dintr-un text;
- să identifice semnificația unui text;
- să citească in ritm propriu un text nou de mică întindere;
- să desprindă informații din textul citit;
- să utilizeze sensul cuvintelor noi in enunțuri proprii.

Strategii de învățare:
- utilizarea jocului didactic pentru captarea și menținerea atenției;
- oferirea de suport vizual;
- munca în echipă, cu sprijin.

Resurse:
-materiale: fişe de lucru, planşe, cartonaşe, poveşti terapeutice, jocuri didactice, filme educative, flipchart, videoproiector, mingea Walt Disney, cubul cu întrebări/imagini, cubul emoţiilor, mingea călătoare, fotografii, CD-uri/site-uri cu muzică;
-umane: profesorul psiholog, profesorul itinerant, logopedul școlii.

Evaluare: observarea comportamentului în timpul orelor, aprecieri stimulative, îndrumarea, valorizarea pozitivă permanentă, observarea sistematică, autoevaluare, interevaluare, fișe de evaluare adaptate; evaluare orală cu cerințe adaptate.

PĂRINȚI

Cu toții atunci când avem în clasă un copil cu CES ne întrebăm: cum îi voi vorbi părintelui despre problemele/așteptările mele? Așadar, marea provocare este următoarea: care sunt modalitățile prin care pot colabora eficient cu părintele unui copil cu CES?

Iată câteva posibile soluții:

Idei de activități:
- întâlniri cu părinţii faţă în faţă, invitarea unor profesionişti (medici, psihologi) la întâlnirile cu părinţii, invitarea părinţilor la anumite activităţi pentru a observa progresul elevului, scrisori de informare a comportamentului/progresului elevului, scrisori de răspuns ale părinţilor.

Strategii de învățare: chestionare, poze şi filmuleţe din activităţile cu elevii, filme motivaţionale.
Resurse: hârtie, flipchart, fotografii, videoproiector, laptop.
Evaluare: observarea atitudinii părinților; monitorizarea prezenței părinților la școală.

CADRE DIDACTICE

Provocarea cea mare este pentru toate cadrele didactice, dacă am în clasă un copil cu CES. Cum le voi vorbi colegilor despre acesta? Care sunt modalitățile prin care îmi pot ajuta colegii să îl cunoască și putem colabora pentru a-l sprijini să-și atingă potențialul?

În calitate de diriginte și profesor la clasă, propun următoarea abordare:

Idei de activități:
- informarea profesorilor din Consiliul clasei despre diagnostic;
- discuții pentru realizarea adaptării curriculare;
- activități comune desfășurate împreună cu psihologul școlii, profesorul itinerant și logopedul;
- schimburi de bune practici.

Strategii de învățare (comune cu alți colegi):
Resurse: hârtie, flipchart, fotografii, videoproiector, laptop.
Evaluare: monitorizarea situației, fișe de feed-back, chestionare de satisfacție.

„Nu există descoperiri mari și progres atâta vreme cât mai există un copil nefericit pe lume." (Albert Einstein)

Dintotdeauna învățarea a presupus depășirea unor obstacole, eliminarea unor dificultăți apărute în timpul studiului individual sau colectiv. Rămasă în umbră multă vreme, pedagogia copiilor cu dificultăți de învățare a cunoscut progrese însemnate, mai ales în ultimele decenii. Atâta timp cât se caută soluții pentru o pedagogie a succesului trebuie să se ia în considerație aplicarea unor metode, strategii, tehnici de diminuare a dificultăților de învățare ale elevilor. Depinde de noi, ca profesori, să ne adaptăm demersul didactic la nevoile acestor copii pentru a-i face să se simtă fericiți alături de colegii lor, în sala de clasă.

FORUMUL DE DISCUȚII
MODEL DE BUNĂ PRACTICĂ PENTRU STIMULAREA COMUNICĂRII ELEVILOR CU TULBURĂRI DE ÎNVĂȚARE

Profesor pentru învățământul primar BADEA CLARA ADRIANA,
Școala Gimnazială „Matei Basarab" Târgoviște, județul Dâmbovița

- **Titlul bunei practici**

Forumul de discuții

- **Cuvinte cheie**

comunicare, creativitate, motivație, reflecție, succes

- **Prezentarea ideii/a bunei practici**

Forumul de discuții presupune inițierea unor conversații cu elevii, pe diverse teme, pornind de la mijloace de învățământ adecvate. De fiecare dată, se urmărește respectarea preferințelor pe care le au elevii, astfel încât toți copiii să fie stimulați să se exprime, inclusev cei care au cerințe educaționale special sau tulburări de învățare. Se pornește de la premisa că poveștile sunt foarte importante pentru a explora lumea.

Astfel, se inițiază discuții sau se creează și se prezintă povești prin intermediul unor resurse adecvate:

- pe baza unor imagini simple sau complexe, aduse de către profesor sau alese de către elevi;
- pe baza unor obiecte (jucării) aduse de către elevi;
- pe baza vestimentației elevilor („Ziua șosetelor desperecheate");
- pe baza unor preferințe, a unor dorințe;
- pe baza unor texte/cărți citite, a unor desene creative realizate în urma lecturii; (După citirea cărții „Micul prinț", elevii au reprezentat în desene/picturi orașele în vreme de pandemie.);
- pe baza unor roboței creați în cadrul unui proiect de robotică; (Roboții îndeplinesc diverse misiuni în cadrul unor scenete create și puse în scenă de către elevi.)
- pe baza salutului exprimat într-o manieră proprie, în fiecare zi de către alt elev;
- pe baza unor bilețele începute de către profesor și distribuite elevilor; (Fiecare bilețel are un alt început.)

Elevii sunt motivați să participe la discuții deoarece acestea se bazează pe emiterea unor idei creative, neclasate neapărat în corecte și greșite, mizând pe ideea că greșelile se corectează în timp.

Se are în vedere respectarea regulilor comunicării orale. Foarte important este ca privirea emițătorului să fie îndreptată către interlocutori.

Elevii explorează realitatea, își folosesc experiența de viață, cunoștințele empirice pentru a descoperi noi aspecte, învățând independent, dar și împreună, unii de la alții. Astfel, ei dobândesc noi achiziții, analizează, sintetizează, evaluează. De asemenea, forumul de discuții dezvoltă capacitatea de exprimare orală, creativitatea elevilor, permițând trecerea către scrierea creativă. Totodată, atitudinea elevilor față de sarcini oferă profesorului informații referitoare la particularitățile individuale ale acestora.

Este foarte important ca, după fiecare activitate, profesorul să reflecteze asupra răspunsurilor primite, asupra comportamentelor, atitudinilor manifestate de către fiecare elev în mod particular și să valorifice pentru fiecare aspectele care conduc la progres școlar, precum și modalitatea de intervenție care este cea mai eficientă.

- **Descrierea modului de transfer/adaptare în activitatea cu elevii** (elemente transferabile, cum se pot transfera/adapta, descrierea modului de organizare a activității respectând specificul învățării)

- **Forumul de discuții din prima zi de școală.** În prima zi de școală, li se solicită elevilor să prezinte culoarea preferată, hobby-uri, localitatea din care vin, dorințe pe care le au și care pot fi împlinite la școală. Elevii vor întâmpina unele dificultăți în prezentarea dorințelor, dar, pe baza modelelor, exemplelor, acestea vor fi depășite. Informațiile culese vor fi utile atât în procesul de cunoaștere, de intercunoaștere, dar și în desfășurarea activităților cooperative de învățare care vor urma, constituind criterii pentru formarea grupelor de lucru. Este foarte important să ținem seama de dorințele copiilor, pentru a-i motiva să participe și pentru a asigura o relație educativă eficientă.
- **Forumul de discuții cu imagini.** Se prezintă copiilor imagini pe o anumită temă sau li se cere să aducă ei imagini referitoare la o temă dată. Fiecare copil vorbește despre imaginea aleasă. Copiii își prezintă creația într-o ordine aleatoare sau în cadrul unor jocuri, de exemplu „Ghemul discuțiilor”.
- **Forumul de discuții cu obiecte.** Elevii aduc obiecte (jucării) legate de o temă data, pe care le prezintă. Motivația pentru discuție este una ridicată, deoarece copilul alege obiectul preferat.
- **Forumul de discuții bazat pe imaginație.** Se prezintă copiilor un punct negru realizat pe un suport alb și se poartă discuții pe baza a ceea ce văd în jurul acestuia.
- **Forumul de discuții bazat pe lectură.** Se citește un text/o carte și se solicită elevilor să reprezinte scene identificate, folosind tehnici din domeniul artelor plastice și adaptând situația la contextul actual. Discuțiile se bazează pe prezentarea lucrărilor, explicând reprezentările pe care le-au realizat (forme, dimensiuni, culori) și argumentând transformările realizate.
- **Forumul de discuții bazat pe diversitate.** Se desfășoară activitatea practică intitulată sugestiv „Ziua șosetelor desperecheate”, când elevii poartă șosete din perechi diferite. Li se solicită să emită idei legate de trăirile lor în acest context. Discuția este condusă către acceptarea diversității și se

pretează integrării copiilor cu dizabilități.

- **Forumul de discuții bazat pe teatru.** Pe baza roboțeilor creați în cadrul unui proiect de robotică, elevii compun o scenetă. Roboțeilor li se atribuie diverse misiuni, ca ființe sau ca obiecte, și sunt integrați în scenetă pentru a realiza acțiuni mai mult sau mai puțin miraculoase. Se valorifică astfel inteligența artificială.
- **Forumul de discuții bazat pe salut.** În fiecare dimineață, un elev scrie pe tablă un salut inedit, care reprezintă o creație proprie și care este exprimat printr-o frază/cântec/poezie. Elevul prezintă salutul, colegii răspunzându-i într-o manieră proprie. Fiecărui elev îi va veni rândul să inițieze propriul salut.
- **Forumul de dicuții cu bilețele.** Se distribuie fiecărui copil câte un bilețel pe care este scris începutul unui text. Acesta diferă de la un copil la altul. („Azi dimineață m-am trezit și…….; „Ieri am primit un bilețel…….etc.) Fiecare copil va continua textul pe baza trăirilor personale, a experiențelor proprii de viață.

- **Rezultate așteptate/ Impact vizat**

- Dezvoltarea capacității de comunicare
- Dezvoltarea gândirii logice
- Dezvoltarea gândirii critice
- Dezvoltarea gândirii creatoare
- Creșterea motivației pentru a participa
- Dezvoltarea comportamentului de ascultător
- Dezvoltarea capacității de investigare a realității
- Acceptarea diversității
- Creșterea stimei de sine
- Învățarea în ritm propriu, în funcție de inteligența predominantă și de stilul de învățare
- Învățarea prin cooperare
- Diferențiere/Individualizarea învățării
- Cunoașterea psihopedagogică a elevilor
- Dezvoltarea personalității elevilor
- Eficientizarea activității didactice

- **Reflecții/Lecții învățate în urma participării la schimbul de bune practici**

Fiecare dascăl este un marinar care face față nenumăratelor provocări, pentru a finaliza călătoria alături de elevii săi, ajungând împreună pe un mal unde se vor întâlni cu succesul, cu fericirea. Pentru acest deziderat, „marinarul” țese o frânghie de care să se prindă toți. Important este să realizeze strașnic două noduri: cunoașterea, bazată pe învățare pe tot parcursul vieții și acceptarea, bazată pe dragoste pentru copii.

PROIECT EDUCAȚIONAL: *“DRAGĂ CĂRTICICĂ…”* (BUCURIA LECTURII)

YOLCU ANDREEA OANA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 1 HUNEDOARA

Motto: “O BIBLIOTECĂ ESTE UN PARADIS CU LUMEA PUSĂ PE RAFT.” (N. DABIJA)

Titlul proiectului: *“DRAGĂ CĂRTICICĂ…”* (BUCURIA LECTURII)

Argument: Manevrarea cărţilor, folosirea corectă a acestora, îngrijirea lor, este semnificativă în procesul învătării. De aici porneşte de fapt contactul cu cartea, cu lectura în general. Cu cât cartea este mai bine păstrată, cu atât interesul copiilor pentru ea, creşte!

Contactul cu biblioteca, încă din clasele mici, este esenţială.. Copiii iau contact cu cărţile care li se adresează în mod direct, învaţă să se comporte într-un spaţiu destinat culturii, învaţă să împrumute o carte şi nu în ultimul rând învaţă să fie responsabil pentru lucrurile împrumutate.

Cultivarea limbii reprezintă obiectivul esenţial în formarea copiilor cu o cultură comunicaţională şi literară de bază, capabili să înţeleagă lumea în care trăiesc şi să o transforme, să se cunoască pe sine, să recepteze şi să transmită mesaje, exprimându-şi gândurile şi sentimentele într-un limbaj, bogat, nuanţat şi corect din punct de vedere gramatical.

Lectura face parte integrantă din copilăria celor mai mulţi copii. Ea are funcţie ludică şi formativă, personajele constituind fie modele de urmat în viaţă, fie modele de evitat pentru copii. De asemenea sunt necesare cărţi pentru dezvoltarea şi îmbogăţirea vocabularului copiilor şi nu în ultimul rand pentru ocuparea timpului liber al copiilor.

Scop:

Cunoaşterea bibliotecii, a regulamentului intern al bibliotecii şi a importanţei acesteia în procesul educaţional.

Stimularea interesului pentru lectură, în vederea atenuării unora din cauzele care pot genera eşecul şcolar.

Cultivarea gustului pentru lectură, pentru frumos, exersarea limbajului şi a posibilităţilor de comunicare, prin activităţi în parteneriat cu şcoala.

Stimularea responsabilităţii pentru carte. \

Obiective specifice:

- cunoşterea de către elevi a rolului bibliotecii școlare, a regulamentului intern al bibliotecii
- stimularea gustului pentru lectură
- stimularea comunicării orale
- stimularea creativităţii
- stimularea cooperării, a colaborării
- formarea unei atitudini de grijă, responsabilitate şi respect faţă de carte

Obiective operaționale:

- să cunoasca regulile de comportare într-o bibliotecă, regulamentul intern al bibliotecii școlare
- sa-şi însuşească textul unor povestiri
- să cunoasca modul de folosire a cărtilor
- să cunoască importanţa cărților în viaţă noastră
- să cunoască modul în care trebuie împrumutată o carte de la bibliotecă

Descrierea proiectului: Proiectul educaţional pe care-l propunem, reprezintă o încercare de a evidenția importanța „cărții ” şi a „bibliotecii școlare”, de a le aduce în atenţia copiilor şi a părinţilor, de a contribui la descoperirea lecturii ca o plăcere, o relaxare, un izvor de cunoaştere şi visare fără de egal! Proiectul promovează conduita pozitivă a copilului spre literatură

Modalităţi de realizare a obiectivelor:

- organizarea de întâlniri între cadrele didactice şi elevii implicați în derularea proiectului
- stabilirea unui calendar de activităţi la nivelul unităţii scolare implicate, în vederea realizării obiectivelor propuse

Grupul ţintă căruia i se adresează proiectul: elevi clasele II-IV, elevi cu CES

Locaţia : sala de clasă, biblioteca şcolară

Resurse : umane : elevi clasele II-IV, elevi cu CES, cadre didactice, părinți, comunitatea locală

materiale : retroproiector, laptop, volume de carte, de povești, portofoliu, bloc de desen, acuarele, creioane colorate, carioci, coli carton

Evaluare : Evaluarea internă şi externă se face prin observarea de către cadrele didactice a lucrărilor realizate de către elevi şi care vor fi expuse la sfârşitul activităţilor

Rezultate aşteptate :

- implicare din partea elevilor şi responsabilitate pentru fiecare temă stabilită;
- comportament corespunzător situaţiei în care ne aflăm;
- abordarea, de către elevi, cu o oarecare maturitate a temelor în discuţie
- îmbogaţirea cunoștințelor în ce priveşte cultura generală;

Metode/tehnici/principii de lucru: întâlniri de lucru, vizite, dialog, dezbateri, expuneri, expoziţie de carte, vizionare de film, albume, oră de lectură.

ACTIVITĂȚILE DESFĂȘURATE:

1. „La bibliotecă! "- vizită la biblioteca școlară, prezentarea bibliotecii
2. Cunoașterea Regulamentului Intern al bibliotecii
3. Fișa cărții- înscrierea elevilor la biblioteca școlară-
4. Expoziţie de carte cu creații despre primăvară și vară
5. Prezentare Power Point: „Cartea și Biblioteca"
6. „Cărticica mea" - desen, picturi, colaje – cu propuneri de coperţi de cărţi imaginate de copii
7. „Basmele-o lume fantastică"- vizionare, dramatizare
8. „Bucuria lecturii" – evaluare și concluzii- prezentarea unui album cu aspecte din derularea proiectului

ZÂMBET DE COPIL

Prof. înv. primar OPREA MARIA
LICEUL TEHNOLOGIC „PROFESOR ILIE GAVRILĂ”,
Sat Cioranii de Jos, Comuna Ciorani, Jud. Prahova

Venirea pe lume a unui copil reprezintă cea mai mare bucurie pentru părinți. Zâmbetul inocent al copilului este pentru noi toți unul dintre cele mai de preț daruri pe care le putem primit. El ne luminează chipul și ne alină sufletul. Totuși, trăind printre copii și lucrând „cot la cot” cu ei, ne punem uneori întrebarea: „Oare, știu toți copiii să zâmbească?” De multe ori găsim cu greu răspunsuri la această întrebare.

Pe lume există copii veseli și copii mai puțin veseli, copii răsfățați și copii ce „au uitat” să zâmbească sau să se bucure, copii superprotejați și copii neglijați sau chiar, victime ale violenței domestice.

În calitate de dascăl, dar și părinții, ne-am dori ca toți copiii din lume să aibă o copilărie fericită, să zâmbească!

Împreună putem aduce bucurie în sufletul copiilor. În acest sens, am participat la **Proiectul „ÎMPARTE-EDUCĂ-DONEAZĂ” - „Crăciunul cu zâmbete**”, proiect educațional de voluntariat și incluziune socială.

Beneficiarii proiectului: Școala Gimnazială Nr. 1 „Vlad Țepeș”, Liceul Tehnologic „Duiliu Zamfirescu” Dragalina, județul Călărași, Asociația EM Crucea Roșia – Filiala Călărași, Centrul Social de Plasament Făurei, Județul Călărași

Argument

Bucuria copiilor în anotimpul iarna este de nedescris, este unică! De la primul fulg de nea până la sunetul colindelor și împodobirea bradului pentru a aștepta venirea lui Moș Crăciun, totul este magic! Ce se va întâmpla însă cu acei copii la care Moșul nu a reușit să ajungă niciodată sau acei copii care, deși i-au scris mereu scrisori moșului vestit, au rămas mereu cu impresia că nu au fost destul de cuminți, pentru că moșul nu a venit...? Câtă tristețe se ascunde în sufletul unui astfel de copil și cum putem noi, cadrele didactice, să îl convingem că prin educație va putea să își îndeplinească orice dorință în viitor?

Toți oamenii au îndatoriri unii față de alții, iar îndeplinirea acestora nu este un lucru greu dacă se obișnuiesc de mici să respecte, să ajute, să fie politicoși, înțelegători, să fie generoși, să redea zâmbetul pe chipul celor aflați în suferință și care au dreptul la o viață decentă.

Scopul proiectului: *

- Dezvoltarea spiritului comunitar la copii, părinţi, cadre didactice;
- Colaborarea între copii pentru îndeplinirea unui scop nobil;
- Promovarea activităților caritabile - de voluntariat în rândul elevilor și al cadrelor didactice.

Obiective:

- Susținerea școlarizării copiilor din medii defavorizate;
- Crearea unor momente de bucurie pentru toți copiii, indiferent de proveniență, condiție socială sau etnie;
- Cultivarea spiritului de toleranţă și al colaborării între copii;
- Promovarea ideii de voluntariat;
- Sensibilizarea copiilor la greutăţile semenilor;
- Valorificarea valenţelor creative ale elevilor;
- Construirea unui set de valori individuale şi sociale în orientarea comportamentului copiilor;
- Formarea și dezvoltarea spiritului civic la elevi și la cadrele didactice;
- Conștientizarea și valorificarea importanței sărbătorilor creștine;
- Dezvoltarea și cultivarea valorilor morale.

CÂINELE, PRIETENUL MEU

BĂRCAN LENKE, CHIRILĂ ALEXANDRA,

CENTRUL ȘCOLAR DE EDUCAȚIE INCLUZIVĂ NR.1, BISTRIȚA

Îmi amintesc cu bucurie momentul în care copiii/elevii au traversat curtea mare a școlii așteptând ca de obicei să joace șotron sau fotbal dar de data aceasta îi aștepta altceva ”două ființe patrupede și prietena lor de încredere Bianca”.

La momentul impactului cu ”animăluțele ” copilașilor le râdeau parcă ochii de bucurie, trecând de la cățeii de pluș din clasă sau de acasă, la alții frumoși de adevărați,unul negru ca abanosul iar celălalt de un maro deschis de parcă se potrivea de minune cu anotimpul de toamnă târzie. În acel moment s-au auzit țipete de bucurie și entuziasm , dornici dragii de ei să le ofere patrupedelor totul , să ofere tot ce au mai bun în ei începând de de la acea iubire necondiționată simțită pe moment până la timpul lor dedicat întru totul .Ambele părți au fost răsfățate ,copiii oferindu-le cățeilor atenție, mângâiere,hrană și plimbare iar animalele transmițându-le siguranță, încredere și multă prietenie!Timp îndelungat în clasă răsuna glasul lor întrebând cu bucurie când mai vine”domnișoara cu cățeii” , ne e dor de ei, aș vrea să am și eu unul , aș da orice să fie prietenul meu cel mai bun !

SCOPUL mini-proiectului a fostintegrarea,cu ajutorul animalelor, a elevilor cu cerințe educative speciale și tulburări emoționale, în comunitate.

Derularea proiectului a fost prevazută pentru o perioadă de 6 luni.

În cadrul acestui proiect au fost vizate următoarele OBIECTIVE SPECIFICE:

- Dezvoltarea abilităților de exprimare a emoțiilor a unui grup de 13 elevi, ciclul primar din cadrul CSEI nr. 1 Bistrița
- Dezvoltarea abilităților de comunicare verbală și non-verbalăa unui grup de 13 elevi din ciclul primar, din cadrul CSEI nr. 1 Bistrița pe o perioadă de 6 luni
- Creșterea stimei de sine și a încrederii în sine a unui grup de 13 elevi, ciclul primardin cadrul CSEI nr. 1 Bistrița

Activitățile prevăzute în proiect au fost în număr de 8, dintre care primele 3 s-au referit la activități de tip organizatoric, următoarele 4 au fost activitățile practice cu elevii și animalele iar ultima activitate a fost cea de promovare și diseminare.

”De la suflet la suflet”…așa s-au desfășurat activitățile practice alături de drăgălașii patrupezi. Bucurie, zâmbete, fericire în adevăratul sens al cuvântului. Tovarăși necuvântători căutând afecțiune, copii entuziasmați căutând prieteni de joacă.

Este dovedit faptul că, în preajma animalelor, în special a câinilor cu care interacționează copiii cu CES (în cazul nostru, elevii cu deficiență mintală) se dărâmă barierele și blocajele emoționale, cresc cele motivaționale, de interrelaționare, comunicaționale, dar în mod considerabil stima de sine și autocontrolul, atât de deficitar.

Activitățile concrete, de manieră practică, au dus pas cu pas la dezvoltarea autonomiei personale, prin comportamente de independență fizică și emoțională a copiilor cu deficiență mintală.

Interacționând cu animalele , copiii învață să își stăpânească emoțiile, reacțiile perturbatoare, mișcările bruște, necontrolate și țipetele, dezvoltându-și astfel comportamente dezirabile de conviețuire socială adecvată și creșterea autocontrolului în toate sferele emoționale, comportamentale și motrice.

FIȘĂ DE LUCRU ADAPTATĂ ELEVILOR CU CES
ISTORIE CLASA a V -a

CADRU DIDACTIC: BUJOR DORINA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ȘTEFAN CEL MARE” BISTRIȚA

GRECIA ANTICĂ - FIȘĂ DE LUCRU

I.Asociază fiecare imagine cu denumirea potrivită:

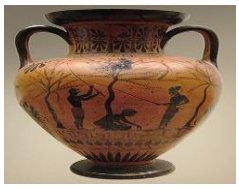

AMFORA	TEMPLU	ZEUS	CALUL TROIAN

II.Citește cu atenție textul de mai jos:

”Pericle era minunat nu numai prin bunătatea și blândețea lui, pe care a păstrat-o înfapte multe și față de mari dușmani, ci și pentru înălțimea sentimentelor sale. (...). Întreagaviață curată și nepătată i-a adus porecla de ”Olimpianul” . N-a fost pe lume om mai cumpătatînstrălucireșimai seriosînbunătatedecâtel.”

(Plutarh,*Viețiparalele*)

Completează,pebazatextului,spațiileliberecucâteocalitatealuiPericle:

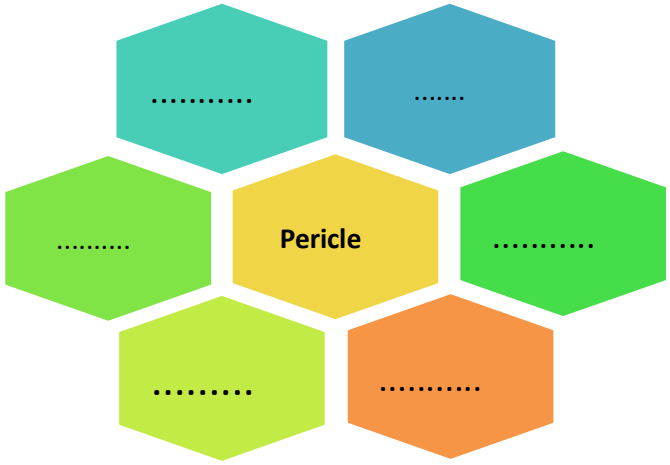

III. Pe baza informațiilor din manual, pag. 52, punctul B, plasează termenii de mai jos în coloana potrivită. Termenii care se referă la ambele polisuri se vor regăsi în ambele coloane:

Lista de termeni: religie politeistă, democrație, educație militară, Pericle, conducere aristocratică, polis

ATENA	SPARTA

EXEMPLE DE BUNE PRACTICI

ENACHE VERONICA,ÎNV.ITINERANT/DE SPRIJIN,C.S.E.I.BRĂILA

Fișă de activitate în cadrul Proiectului Educațional Interjudețean

NEPĂSAREA ȘI URMĂRILE EI

EDUCAȚIE ECOLOGICĂ ȘI PROTECȚIA MEDIULUI

REDU,REFOLOSEȘTE,RECICLEAZĂ

Parteneri în activitate: Școala Gimnazială Tichilești, Școlile partenere in proiect ,elevi cu CES

Domeniul de activitate: - educație pentru ecologie și protecția mediului

Tema activității: **RECICLĂM, CONFECȚIONĂM ȘI NE DISTRĂM**

Organizator: înv.itinerant și de sprijin Enache Veronica

Scop: informarea elevilor despre importanţa reciclării deşeurilor, despre colectarea selectivă a acestora dar şi creşterea nivelului de conştientizare al subiecţilor cu privire la consecinţele dure ale poluării și neprotejării mediului inconjurător

- promovarea relaţiilor pozitive printre copiii indiferent de statut, culoare sau medii culturale ;

Obiective:

- Mobilizarea elevilor in vederea participării la activitate;
- Informarea copiilor cu privire la importanța păstrării unui mediu curat și sănătos;
- Promovarea unor metode pozitive şi eficiente de educare civică a copiilor;
- Creșterea nivelului de responsabilitate pentru prevenirea dezastrelor globale de mediu;

Elevi participanți: elevi cu CES (Clasele Pregătitoare/ Clasa IV)

Activitatea **RECICLĂM, CONFECȚIONĂM ȘI NE DISTRĂM** ”s-a desfăşurat in sala de bibliotecă şi s-au transmis elevilor participanţi următoarele informaţii:

În calitate de locuitori ai aceste planete ar trebui să ne asumăm responsabilitatea pentru bunăstarea societății și a mediului inconjurător. Lucrurile simple realizate de milioane de oameni pot contribui la protejarea resurselor valoroase și a naturii.Am utilizat indemnuri ecologice de tipul:

F**Ă ALEGEREA INȚELEAPTĂ**

Atunci când faci cumpărături, alege ambalajele din plastic reutilizabile, cu un procent mare de material reciclat.Acțiunile pentru bunăstarea mediului înconjurător ar trebui să înceapă cu dezvoltarea unor obiceiuri bune și eliminarea celor nefavorabile.

NU ARUNCA LA INTÂMPLARE

Ambalajele din plastic care au fost aruncate la intâmplare ar trebui colectate și depozitate selective in containerele dedicate colectării plasticului.La fel se procedează cu hârtia,sticla,(alte obiecte cum ar fi,.baterii,telefoane, calculatoare etc au alte locuri speciale unde se pot pune, de ex,supermarket-ri).

Puterea exemplului funcționează mai bine decât orice.

RECICLEAZĂ

Nu arunca niciodată ambalajele in natură

Depozitează-le intotdeauna in containerele dedicate reciclării, separându-le corespunzător.In acest fel, sticlele PET, de exemplu, pot fi păstrate intr-un circuit inchis, evitând contaminarea mediului inconjurător.

Fiecare dintre noi poate contribui la protejarea resurselor valoroase și a mediului inconjurător prin acțiunile pe care le desfășurăm in fiecare zi.

Elevii au desenat, colorat și realizat colaje.

Rezultatele vizate:

- ✓ Conștientizarea elevilor asupra importanței reciclării obiectelor pe care nu le mai folosim
- ✓ Formarea unor competențe cheie: lucru în echipă, comunicare, cooperare, protecția mediului;
- ✓ Dezvoltarea unor atitudini civice variate atât în școală cât și in afara ei;

Evaluare:

Dezvoltarea procesului de formare a elevilor, dezvoltarea gândirii a acestora și a trăsăturilor de personalitate(achizițiile educative) prin comportamente identificabile vizibile, concrete.

Dovezi : Fotografii

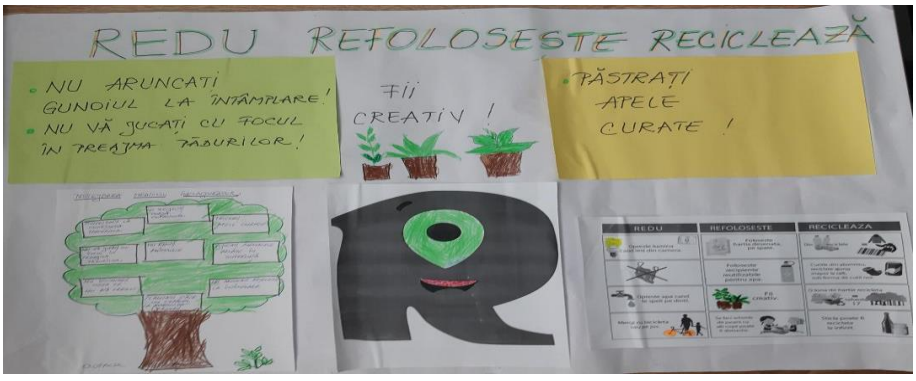

Aplicații curriculare și extracurriculare

GALUȘNYAK LARISA RAMONA

CSEI RUDOLF STEINER HUNEDOARA

De fiecare dată când deschizi o carte s-o citeşti, un copac zâmbeşte pentru că ştie că există viaţă după moarte.

Natura este un adevărat izvor de inspirație, natura se naște, crește și moare sub ochii noștri in permanență, este mereu în schimbare și ne învață lucruri noi în fiecare zi, în fiecare anotimp, motiv pentru care, o folosim ca exemplu în activitățile noastre în permanență, fie că vorbim de activități matematice, unde folosim elemente din natura pentru a număra, cum ar fi castane, nuci, la elemente de limbaj, unde folosim exemple practice din natura, cartea este în strânsă legătură cu natura, oferind-ne ocazia să îmbinăm aceste activități.

O astfel de activitate transdisciplinară a avut loc la clasa a V a din cadrul CSEI Rudolf Steiner Hunedoara, când am îmbinat cu succes elementele de limbaj cu muzica și cunoștințe despre om si mediu, pornind de la citirea poveștii Ridichea Uriașă. A fost o zi plină, cu o mulțime de elemente menite să atragă interesul copiilor, să înțeleagă importanța cititului, să recepționeze mesajul unei cărți, să asocieze diferite fenomene ale naturii, dar și aspecte din viața socială și importanța unității umane si respectul animalelor.

Prezentarea cărții și a imaginilor au stârnit interesul imediat, iar în cadrul orei de elemente de limbaj am lecturat cartea, am prezentat personajele, rolul acestora, am absorbit mesajul central al cărții, acela că puterea e mai mare atunci când cooperăm, am discutat despre cum apar legumele în grădină, am analizat pe deplin textul cărții. Am creat un dialog deschis, am identificat secvențele poveștii și am reprodus ordinea în care apar acestea, într-o comunicare deschisă.

Folosind cunoștințele acumulate în cadrul orelor de cunoștințe despre om și mediu am putut identifica ciclul de reproducere și creștere al ridichii, forma de hrănire, am identificat personajele din regnul animal, catalogându-le drept mamifere, reamintind caracteristicile acestora, dar și asemănarea și deosebirea cu oamenii.

Pentru că cea mai eficientă modalitate de asimila cunoștințele este aceea practică, am finalizat ziua cu o ieșire în natura unde am pus în practică tot ce am aflat din poveste. Pentru început am pregătit gustări, dar nu orice gustări, ci chiar ridichi, pe care le-am servit în natură, nu înainte de a le exemplifica cum le recunoaștem, cum le scoatem din pământ, cum le curățăm. Având cartea cu noi am reamintit firul poveștii, apoi am dat fiecărui copil câte un rol, toți reprezentând personajele poveștii. Folosind o resursă on-line, am găsit o adaptare muzicală după aceasta poveste, pe care am repetat-o cu copii de câteva ori, până ce aceștia au asimilat linia melodică și parte din versuri. Atașez aici adaptarea:

În grădina de legume
Bunicuțul a sădit
O sămânță de ridiche
Și din ea ce a ieșit?
O ridiche uriașă
S-o urnească nu putea

Ce să facă, cum să facă?
Pe bunica o chema
-Hai bunico, ajută-mă să scot ridichea aceasta din pământ!
Trag în stânga, trag în dreapta
Dar ridichea nu cedă.
Ce să facă, cum să facă
Pe nepoata o chema
-Hai nepotico, ajută-ne să scoatem ridichea aceasta din pământ!
Trag în stânga, trag în dreapta
Dar ridichea nu cedă.
Ce să facă, cum să facă
Pe cățeluș îl chemă
-Hai cățelușule, ajută-ne să scoatem ridichea aceasta din pământ!
Trag în stânga, trag în dreapta
Dar ridichea nu cedă.
Ce să facă, cum să facă
Pe pisică o chemă
-Hai pisicuțo, ajută-ne să scoatem ridichea aceasta din pământ!
Trag în stânga, trag în dreapta
Dar ridichea nu cedă.
Ce să facă, cum să facă
Pe șoricel îl chemă
-Hai șoricel, ajută-ne să scoatem ridichea aceasta din pământ!
Trag în stânga, trag în dreapta
Și ridichea a cedat
Unde-i unul nu-i putere,
Unde-s mulți puterea crește!

O dată ce au reușit să rețină linia melodică, am pus în practică o mică scenetă, în care copiii au fost personajele și au jucat sceneta, urmând secvențele poveștii din carte, adaptate sub formă de cântec.

Dave Kellett spunea că nimic nu poate face ceea ce face o carte. Te ridică din viaţa ta.. către o lume cu totul nouă, o nouă perspectivă. O carte este ca un vis pe care îl împrumuţi de la un prieten. Cărțile ne ajută să punem în mișcare lumea întreagă, cu ajutorul lor, ideile prind viață, cărțile nu pot fi înlocuite de nimic.

BIBLIOGRAFIE:

1. Ridichea uriasa (text adaptat dupa o poveste populara rusa), editura Libris.
2. https://www.youtube.com/watch?v=gpxPh08B7Sg

PROIECT EDUCATIV ȘCOLAR ȘI EXTRAȘCOLAR DESTINAT ELEVILOR CU CES

PROF. CÎRLEA MARINA IOANA NICOLLE

LICEUL TEORETIC "C.A. ROSETTI", BUCUREȘTI

Titlul proiectului: Dezvoltarea abilităților de viață și integrarea socială a elevilor de liceu cu cerințe educaționale speciale

Context:

Elevii de liceu cu cerințe educaționale speciale (CES) se confruntă adesea cu provocări majore în ceea ce privește integrarea socială și dezvoltarea abilităților de viață, fapt care poate afecta în mod negativ învățarea și performanța școlară. Scopul acestui proiect este de a dezvolta și implementa un program educațional care să sprijine integrarea socială și dezvoltarea abilităților de viață a elevilor de liceu cu CES.

Obiective:

- Dezvoltarea abilităților de comunicare și relaționare socială a elevilor cu CES
- Îmbunătățirea stimei de sine și a încrederii în propriile abilități
- Înțelegerea importanței igienei personale și a unui stil de viață sănătos
- Dezvoltarea abilităților de planificare, organizare și gestionare a timpului
- Îmbunătățirea abilităților de învățare și a performanței școlare

Activități:

1. Sesiuni de consiliere și terapie
- Elevii cu CES vor beneficia de sesiuni de consiliere și terapie individuală sau în grup, cu accent pe dezvoltarea abilităților de comunicare, relaționare și gestionare a emoțiilor.
- Sesizarea nevoilor de sprijin și asistență în vederea rezolvării lor și intervenirea imediată.

2. Ateliere de dezvoltare a abilităților de viață
- Elevii vor participa la ateliere interactive care vor aborda teme precum igiena personală, alimentație sănătoasă, gestionarea timpului, gestionarea stresului, comunicare și relaționare socială.

- Atelierele vor fi personalizate și adaptate în funcție de nevoile și interesele specifice ale elevilor cu CES.

3. Activități de voluntariat și de implicare socială

- Elevii vor fi încurajați să se implice în activități de voluntariat și proiecte de implicare socială, care să le permită să își dezvolte abilitățile de comunicare, relaționare și colaborare cu ceilalți și să se simtă utili și valoroși în comunitate.
- Se vor alege activități care să fie potrivite pentru fiecare elev cu CES și care să le permită să își dezvolte abilitățile și interesele specifice.

4. Participarea la proiecte și competiții educaționale

- Elevii cu CES vor fi încurajați să participe la proiecte și competiții educaționale care să le permită să își dezvolte abilitățile și cunoștințele într-un mod interactiv și distractiv.

5. Înregistrarea și monitorizarea progresului

- Înregistrarea și monitorizarea progresului fiecărui elev cu CES va fi realizată prin intermediul unor fișe de evaluare personalizate.
- Fișele de evaluare vor fi actualizate în mod regulat și vor fi discutate cu elevii și cu părinții sau tutorele legal pentru a evalua progresul și pentru a identifica nevoile de sprijin suplimentar.

6. Activități extracurriculare și de relaxare

- Elevii cu CES vor fi încurajați să participe la activități extracurriculare și de relaxare care să le permită să își dezvolte abilitățile sociale și emoționale.
- Activitățile vor fi alese în funcție de interesele și nevoile elevilor și vor fi organizate într-un mod distractiv și interactiv.

Rezultate așteptate:

- Dezvoltarea abilităților de viață și integrarea socială a elevilor cu CES
- Îmbunătățirea performanțelor școlare și academice ale elevilor cu CES
- Creșterea încrederii și a stimei de sine a elevilor cu CES
- Creșterea gradului de implicare și angajament al elevilor cu CES în școală și comunitate

Bibliografie:

Cristea, M. (2016). Educația și dezvoltarea abilităților socio-emoționale în rândul elevilor cu cerințe educaționale speciale. Editura Didactică și Pedagogică.

Gligor, D. (2018). Strategii și metode de intervenție în cazul elevilor cu cerințe educaționale speciale. Editura Universității din București.

UNICEF. (2017). Copiii cu dizabilități în România: Studiu național privind drepturile, nevoile și opiniile copiilor cu dizabilități.

PROIECT EDUCAȚIONAL - „APA MIRACOLUL VIEȚII”

PROF. LUCA EMESE-CSILLA, CENTRUL ȘCOLAR PENTRU EDUCAȚIE INCLUZIVĂ NR. 2, TG. MUREȘ

Clasa: Elevii claselor I C, II D, III C, IV A și ai claselor a VII E, a VIII C, și a X-a A din cadrul Centrului Școlar pentru Educație Incluzivă Nr. 2, Tg.-Mureș.

Durata: trei zile Martie 2023, An școlar 2022-2023.

Discipline integrate: Citire-scriere-comunicare, Cunoașterea și igiena corpului uman, Consiliere și orientare, Abilitare manuală.

Argument: Proiectul **„APA, MIRACOLUL VIEŢII ”** reprezintă o provocare pentru elevi de a afla cât mai multe cunoştinţe despre apă, despre rolul ei în viaţa oamenilor şi a planetei, motivându-i să contribuie ei înşişi la protejarea mediului înconjurător în comunitate şi la salvarea planetei.

Scop: Îmbogăţirea cunoştinţelor elevilor referitoare la apă ca element natural şi conştientizarea importanţei acesteia şi a necesităţii preţuirii şi protejării ei

Obiective:

- Să cunoască elemente ale lumii înconjurătoare (aerul, apa, solul, vegetaţia, fiinţa umană ca parte integrantă a mediului, fenomene ale naturii), precum şi interdependenţa dintre ele;
- Să explice proveniența apei (izvoare, râuri, fluvii, fântâni, ploaie);
- Să denumească cele trei etape ale circuitului apei în natură;
- Să decoreze, aplicând pe suprafaţa peştelui și ramelor diferite materiale: pene, margele, ștrasuri;
- Să decoreze ramele folosind materiale din natura (scoici, melci, perle, pietricele);
- Să înţeleagă necesitatea păstrării calităţii apei;
- Să descrie comportamente ecologice (utilizarea economică a apei) şi modalităţi de combatere a poluării.

Metode şi tehnici de lucru: Conversația, brainstorming, învățarea prin cooperare, activități practice, expuneri, vizionare filmulețe educative, explicația, demonstraţia, exerciţiul, observaţia, jocul didactic, învățarea prin descoperire, exerciții în grup, munca în echipă, demonstraţia, experimentul, diagrama cauză-efect, turul galeriei.

Resurse materiale: fişe de lucru, creioane, reţete cu simboluri pentru experimente, fişe de consemnare a rezultatelor, eprubete, pipete, nisip, pietriş, vată, lanternă, oglinzi, vas pătrat

transparent, halate, carton colorat A3, carton colorat A4, jetoane cu imagini, lipici, carioca suport din carton colorat, hârtie lucioasă albastră, paiete, ochi mobili, pene, sclipici, foarfece, aracet, carton ondulat, suport din spumă colorată, scoici, melci, perle, pietricele, tablă, flipchart.

Produse ale activităţilor: expoziţii cu lucrările practice şi artistice ale elevilor.

PLANIFICAREA ACTIVITĂȚILOR

ZIUA 1 - ZIUA NOILOR CUNOȘTINȚE

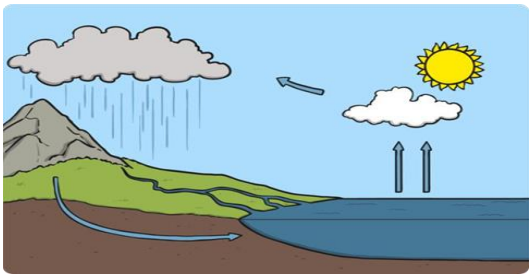

Activitatea 1- Circuitul apei în natură

Pe tablă se află scris cuvântul apă. Fiecare elev va trebui să scrie pe picătura de apă primită o caracteristică a apei. Se citesc caracteristicile identificate de către elevi și se trec pe cele două picături de apă de pe flipchart. Elevii vor viziona Circuitul apei în natură. Se vor prezenta câteva curiozități despre apă și circuitul apei în natură Se va împărți clasa în grupe de câte doi elevi. Se vor adresa întrebări legate de tema lecției, iar fiecare echipă trebuie să scrie răspunsul corect pe foaia primită. Se vor citi răspunsurile corecte frontal, iar fiecare echipă va adăuga câte un punct pentru fiecare răspuns corect. Câștigă echipa cu cele mai multe puncte. Apoi elevii vor completa o fișă cu circuitul apei în natură.

Activitatea 2 - „Micul meu peştişor” (aplicaţie) „Ramă pentru tablou”

Cadrul didactic solicită elevii să se împartă în două echipe: o echipă va decora un peștișor, iar o echipă va realiza o ramă pentru un tablou.Cadrul didactic le prezintă elevilor un model de peștișor pe care ei trebuie să îl realizeze. Ei trebuie să decoreze, aplicând pe suprafaţa peştelui diferite materiale: pene, margele, ștrasuri**.**

ZIUA 2 – SĂ EXPERIMENTĂM

- **Activitate -„„Transformările apei în natură” – experimente**

Cadrul didactic le explică elevilor ca vor realiza, pe baza discuțiilor avute în ziua anterioară despre apă, câteva experimente.

Experimentul 1. Rolul apei

Pe măsuţă vor fi aşezate eprubete, fierbător electric, cană gradată, cuburi de gheaţă, fişe de consemnare a datelor şi a rezultatelor experimentului. Pe scaune, elevii vor avea pregătite halate. Pentru a testa calitatea apei murdare şi a celei curate, elevii se împart în trei echipe în funcţie de ecusoanele prinse la halate: echipa curcubeului; echipa picăturilor cristaline; echipa vieţuitoarelor acvatice. Prima echipă va simula formarea curcubeului trecând razele de lumină prin apă curată şi prin apă murdară. A doua echipă, cea a „Picăturilor cristaline", va pune în eprubete cu apă curată culoare albastră (cerneală) după schiţa primită: în prima o picătură, în a doua - 2 picături, în a treia - 3 picături, în a patra – 4 picături. Experimentul se repetă în eprubete cu apă murdară. Echipa „Vieţuitoarelor acvatice" realizează două filtre identice (strat din vată, pietriş, apoi nisip) în sticle de plastic tăiate cu gâtul în jos. Se trece apă din cele două surse pe rând, prin cele două filtre.

Experimentul 2. Punga magică

Materialele necesare sunt: o pungă de plastic (groasă), creioane ascuţite, apă. Cadrul didactic le explică elevilor că vor umple punga cu apă, până la jumătate. Apoi vor lua creioane ascuţite cu care străpung punga, în partea umplută cu apă. Ei vor observa că se varsă doar o cantitate mică de apă, iar restul rămâne în pungă.

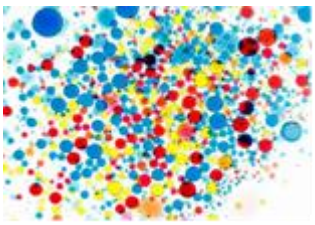

Experimentul 3. Apă, ulei și colorant alimentar

Materiale necesare sunt: ulei, apă, colorant alimentar, pipete, boluri de plastic, o tigaie.

Cadrul didactic le explică elevilor că experimentul se începe prin umplerea unui vas cu ulei. Într-o ceașcă, se combină 3-5 picături de colorant alimentar cu apă și se amestecă. Se poate folosi câte o ceașcă pentru fiecare culoare care se folosește. Cadrul didactic le oferă pipeta elevilor și le spune să apese pe capătul acesteia pentru a curge picături de colorant alimentar în castronul cu ulei. Elevii observă că apa și uleiul nu se amestecă, în schimb produc efecte deosebite. Indiferent cât de multă apă este adaugată uleiului, cele doua nu se vor amesteca.

Experimentul 4. Apă şi bănuţi. Materialele necesare sunt: un pahar transparent, aproape plin cu apă; multe monede și o tavă. Cadrul didactic le solicită elevilor să aşează pe tavă paharul şi monedele. Paharul se umple cu apă până aproape de margine. Elevii începe să pună monedele în apă şi va fi evident cum nivelul apei va creşte. Înainte de a se revărsa, apa va face un fel de cupolă deasupra paharului.

Experimentul 5. Apă colorată

Materialele necesare sunt: pahare transparente, diferite nuanţe de colorant alimentar, hârtie de bucătărie, pipetă

Cadrul didactic le explică elevilor că hârtia de bucătărie se rulează în două suluri nu prea groase. Paharele se umplu cu apă, iar apoi va picura cu ajutorul pipetei câţiva stropi de colorant alimentar în fiecare pahar. Bucățile de hârtie se aşează astfel încât să treacă din dintr-un pahar în altul. În jumătate de oră apa colorată va trece prin hârtie ca printr-un tub deoarece hârtia absoarbe apa.

ZIUA 3 – ZIUA APEI

- **Activitatea 5 – Vizită la turbină și la Baraj** Elevii însoțiți de cadrele didactice vor merge la turbină și la baraj pentru a observa puterea apei. De asemenea ei vor identifica dacă sunt sau nu deșeuri pe marginea apei.
- **Activitatea 6 – Apă curată-apă murdară**. La reîntoarcerea în sala de clasă elevii vor realiza unui panou în care sunt prezentate ape curate si murdare si efectele lor. Sarcina se realizează pe echipe. Cadrul didactic pune la dispoziție elevilor jetoane cu diferite imagini despre apă: deșeuri, pești morți, ape curate, cristaline, etc. Elevii vor confecţionarea ,,Codului verde” cu ajutorul jetoanelor. Cadrul didactic solicită elevii să se gândească la situaţii în care se poate economisi apa şi să îi poată îmbunătăţi calitatea. Ei vor aplica imagini grăitoare pe panou. De asemenea vomr ilustra reguli pe care să le respecte împreună cu prietenii şi familia, pentru a proteja apa. Apoi fiecare echipă va realiza câte un desen reprezentativ despre APĂ. După ce echipele au terminat, posterele și desenele se expun pe pereţii clasei care se transformă într-o galerie expoziţională. Grupurile de copii trec pe la fiecare exponat, apoi revin la locul iniţial şi îşi reexaminează produsul prin prisma observaţiilor făcute (notate pe marginea posterului, prin simboluri, ajutaţi de cadrul didactic). Are loc ,,Turul galeriei”.

PROIECT EDUCATIV

AZI ALEG ALBASTRU

COORD. PROF. MANOLACHE ELENA RADA
ŞCOALA GIMNAZIALĂ NR 25, TIMISOARA

Motto:

„Orice fiinţă umană are dreptul la viaţă. Pentru copiii cu nevoi speciale trebuie să se asigure o viaţă demnă prin participarea lor la viaţa colectivităţii.”

a. Mesajul:

Avem nevoie unii de ceilalţi. Fiecare raport interpersonal ne îmbogăţeşte, ne oferă informaţii pentru interacţiunile viitoare, ne dezvoltă competenţa intercunoaşterii.

REZUMATUL PROIECTULUI

Prezentaţi următoarele elemente ale proiectului dumneavoastră:

a. Ce fel de activitate este (concurs, festival, proiect social, expoziţie etc.) – precizare obligatorie şi eliminatorie **– PROIECT SOCIAL**

b. Număr de elevi implicaţi - **100**

MOTIVAŢIA PROIECTULUI:

Argument

„Nu merge înaintea mea pentru că s-ar putea să nu te pot urma. Nu merge în urma mea pentru că s-ar putea să nu te pot ghida. Mergi alături de mine şi fi prietenul meu.”

Copilul cu cerinţe educative speciale are probleme similare cu cele ale unui copil obişnuit, suprapuse de altele specifice. Rezolvarea problemelor în discuţie necesită tratare individualizată timpurie prin activităţi de corecţie şi de recuperare speciale pentru facilitarea includerii copilului în sistemul educaţional obişnuit.

Predispoziţia biologică nu este o sentinţă, iar mediul social este o şansă. Sentinţa produsă de societate e mai periculoasă pentru un copil în dezvoltare decît predispoziţia biologică. Pornind de aici, trebuie să înţelegem faptul că trăim într-o lume a diversităţii umane, că şcoala nu se poate eschiva de la rolul de promotor al progresului uman şi că doar ea poate facilita schimbarea, întrevăzută ca posibilă, a mentalităţii şi atitudinii faţă de cerinţele educative ale tuturor copiilor. Şcoala va reuşi să răspundă cerinţelor speciale de educaţie ale copiilor aflaţi în dificultate şi nevoilor de educaţie ale familiilor acestora doar prin eforturile ei interne şi cu sprijinul tuturor.

Acest parteneriat sprijină dezvoltarea unei atitudini pozitive, autonome, care să armonizeze relaţiile cu sine şi cu ceilalţi, cu mediul încojurător. Dorinţa noastră se îndreaptă spre a stabili noi şi reale punţi de comunicare între copil – copil – cadre didactice – bibliotecari.

Considerăm că relaţia de prieteneie nu e numai o posibilitate, ci şi o necesitate. La această vârstă şcolarii cu nevoi speciale, indiferente de tipul şi gradul deficienţei, au nevoie să înveţe, să ia în considerare punctul de vedere al altor copii, să facă schimb de idei şi să înţeleagă mai bine experienţele prietenilor lor.

SCOPUL ŞI OBIECTIVELE PROIECTULUI:

- **Scopul**: sprijinirea morală şi financiară a unor persoane cu nevoi speciale – copii.

Scopul proiectului este formarea unei atitudini corecte faţă de copiii deficienţi, nevoia de a-i iniţia pe şcolari în proiectrea unui comportament responsabil, tolerant. Nu e suficient să faci cunoscut copilului prin dezbateri, convorbiri, că trebuie să-l accepte semenul său şi să-i întindă o mână. Trăirile afective sunt cele care declanşează opţiunea şi prin acestea acţiunea. Cheia succesului constă în deplasarea accentului de pe lămurirea verbală pe resortul afectiv, prin exercţiul moral. Pentru buna desfăşurare a acestui exerciţiu e nevoie de asigurarea unui cadru organizatoric firesc

OBIECTIVE SPECIFICE

a. **Privind copiii implicaţi în proiect**

- identificarea copiilor aflaţi la necaz – DIAGNOSTICATI CU AUTISM ;
- stabilirea resurselor necesare – cărţi, jucării, rechizite, reviste, sume de bani;
- identificarea de către organizatori a unor surse de finanţare pentru obţinerea materialelor necesare;
- realizarea unui program de mediatizare a deficienţei AUTISM ;
- desfăşurarea unor activităţi educative extraşcolare cu scopul stimulării elevilor participanţi la proiect ;
- însuşirea unor norme de comportament civilizat;
- stabilirea relaţiilor de prietenie şi de întrajutorare cu ceilalţi copii;
- formarea deprinderilor de lucru în echipă şi de cooperare;
- crearea unei atmosfere de destindere şi voie bună;

b. Privind cadrele didactice şi bibliotecară

- încurajarea cadrelor didactice şi bibliotecari pentru a crea mediu educaţional care să favorizeze dezvoltarea unor trăsături pozitive de caracter;
- promovarea unor metode si tehnici noi de lucru cu elevii;

- realizarea unui management eficient la nivelul clasei şi a unei comunicări optime.

Gupul ţintă:

-elevi ai claselor pregătitoare;

- cadre didactice;

- bibliotecarii, secretare, contabile.

Durata proiectului: 1aprilie-20 iunie

GRUPUL ŢINTĂ: **copii bolnavi;**

Pentru acest an, prioritar va fi cazul copilului **B.A**-/8 ani, care este elev în clasa pregătitoare „D" la şcoala Gimnazială NR 25 Timişoara. Acest băieţel suferă de autism şi este în tratament de mai bine de 5 ani , în Timişoara, la Asociaţia „Casa Faenza" centru comunitar a copiilor autişti şi terapie individualizată ABA. Pentru familia acestuia – doar un părinte lucrează şi mai are un frate mai mic, diagnosticat şi el cu autism- cheltuielile sunt peste puterile lor. Ne-am gândit că orice ajutor cât de mic, va aduce o rază de speranţă familiei .

METODOLOGIA DE INTERVENŢIE:

Metode: explicaţia, conversaţia, observaţia, studiul de caz, lucru în echipă.

Forme de organizare :

- şedinţa de informare teoretică;

-vizite tematice la „CASA FAENZA".

- activităţi extraşcolare- expoziţii cu vânzare, tombole cu lucrări ale copiilor, redirecţionare 2% a impozitului pe venit.

ANALIZA RESURSELOR

I - Resurse materiale şi financiare

cărţi, caiete, rechizite, reviste,

jucării, surprize .

II - Resurse temporale: proiectul se va desfăşura în perioada aprilie-iunie

Rezultate:

- Elevii din clasele primare şi gimnaziale vor fi interesaţi de acţiunile derulate în proiect si vor învăţa ce înseamnă să fii voluntar precum si dorinţa de a continua această activitate în viitor.

- Cadrele didactice îşi vor manifesta creativitatea profesională prin utilizarea unor strategii alternative cu eficienţă crescută în atingerea obiectivelor programului.

- Acţiunile întreprinse vor contribui la îndeplinirea obiectivelor stabilite, dar şi la descoperirea unor noi provocări, probleme cu care se confruntă astăzi sistemul educaţional şi care impun găsirea unor soluţii pe măsură.

- rezultatele programului „**Azi aleg albastru!**”se va concretiza atât în modalităţi concrete (expoziţii, vizite, colecţii diverse, albume, redirecţionare a 2%) cât şi în progresele înregistrate în planul formării personalităţii elevilor sub diferite aspecte, cu precădere în dezvoltarea unui comportament democratic şi participativ empatic.

Acţiunea a avut răsunet şi în mass-media:

http://ziuadevest.ro/actualitate/60497-casa-faenza-timisoara-noua-ne-pasa-dati-le-o-sansa-ziua-internationala-de-constientizare-a-autismului

http://www.pressalert.ro/2016/03/se-poate-copil-cu-autism-admis-la-o-scoala-obisnuita-din-timisoara-ce-gest-impresionant-vor-sa-faca-pentru-alex-colegii-sai/

http://stiri.tvr.ro/si-au-vandut-jucariile-ca-l-ajute-pe-alex--colegul-lor-care-sufera-de-autism_72668.html

JOCURI PRIN ACTIVITÃŢI DE LUDOTERAPIE

MANOLE CORINA LAURA
ŞCOALA GIMNAZIALÃ NR. 1 HÂRŞOVA

Ludoterapia reprezintă o tehnică prin care modalitatea naturală de expresie a copilului-jocul este utilizată că modalitate terapeutică în asistenţa copilului cu probleme emoţionale. Ea îi permite copilului să acţioneze direct asupra lumii, la o scârã redusă, jucându-se cu materiale şi obiecte alese cu grijă ,sub îndrumarea adultului, copilul își scoate la lumina trăirile, emoțiile ascunse pentru a putea fi conștientizate și înțelese. Educatorul trebuie să accepte orice ar spune sau orice ar face copilul, căci acesta are nevoie să simtă că se poate manifestă liber și deschis într-o atmosfera caldă, prietenoasă, nonpunitiva.

Oferindu-li-se oportunitatea, copiii își vor exterioriza sentimentele și nevoile într-o manieră similară adulților. Deși dinamică expresiei și modalitatea de comunicare sunt diferite pentru copii, exprimările (teamă, satisfacție, manie, fericire, frustrare, mulțumire) sunt similare cu cele ale adulților. Copiii pot întâmpina dificultăți considerabile în a exprimă ceea ce simt sau în ce fel experiențele trăite i-au afectat. Dacă sunt lăsați totuși, în prezența unui adult căruia îi pasă,n o persoană sensibilă și care să manifeste empatie, copiii își vor dezvălui sentimentele interioare, prin intermediul jucăriilor și al materialelor pe care ei le aleg, prin ceea ce fac cu acestea sau cum se joacă cu ele, de asemenea și prin poveștile pe care le interpretează.

JOCURI PENTRU ACTIVITĂŢILE DE LUDOTERAPIE

Jocul 1.” Cine l-a strigat pe Martinel?”

Scopul: dezvoltarea capacității de recunoaștere a vocii colegilor.

Obiective operaționale: să ghicească elevul cine l-a strigat.

Resurse didactice: un ursuleț, o basma sau un fular.

Desfășurarea jocului

Copiii sunt așezați în formație de semicerc, iar în față lor se află un copil, legat la ochi, cu un ursuleț în brațe. La începerea jocului, cadrul didactic face semn unui copil din semicerc care strigă: "Marți-nel!". Cel din mijloc își descoperă ochii, se îndreapta spre cel care-l bănuiește că l-a strigat și-i pune ursulețul în brațe. Dacă a ghicit, schimbă rolurile între ei, dacă nu, trece din

nou în mij-loc, se leagă la ochi și așteaptă o nouă chemare a lui "Martinel". Dacă acesta nu reușește să ghicească, după 3 încercari , este înlocuit cu alt copil și jocul continuă.

Jocul2.

"Unde a sunat clopoțelul?"

Scopul: dezvoltarea capacității de a se orienta în spațiu după auz.

Obiective operaționale: să ghicească locul de unde a sunat clopoțelul.

Resurse didactice: un clopoțel.

Desfășurarea jocului Copiii sunt dispuși în formație de cerc, cu mâinile la spate.

Un copil stă în mijlocul cercu- lui, cu față acoperită cu mâinile.

Cadrul didactic are în mâna un clopoțel. Odată cu începerea jocului, el se deplasează pe la spatele copiilor și pune clopoțelul în mâinile unuia, continuând să se deplaseze. La un moment dat strigă: "Gata!". Copilul care a primit clopoțelul sună din el scurt, apoi îl duce la spate și stă liniștit. Cel din mijloc își descoperă față, se uită atent la copii că să surprindă vreo mișcare, apoi se îndreapta spre cel pe care îl bănuiește că are clopoțelul, îl lovește pe umăr și-l cere. Acesta își duce mâinile în față și, dacă are clopoțelul, schimbă rolurile; dacă nu a ghicit, atunci se duce din nou la centru, își acoperă față și jocul continuă în același fel. După câteva reluări, dacă nu reușește să ghicească, este înlocuit cu altul.

 Ecaterina Vrăjmaş, 2001, Strategiile educaţiei inclusive, Editura Polirom

 Ghid de predare – învaţare pentru copii cu C.E.S., UNICEF si Asociaţia Reninco, Bucureşti, 2000 http://www.tribunainvatamantului.ro/rolul-jocului-didactic-in-procesul-de-socializarea prescolarilor/

TERAPIE PRIN KAMISHIBAI

MITITEL IOANA LAVINIA,
LICEUL TEHNOLOGIC TELCIU

Ce este Kamishibai?

La prima vedere, **Kamishibai** este o cutie neagră din lemn negru cu uși cu balamale. Este nevoie de o privire mai atentă pentru a înțelege care este magia acestui mediu fabulos. Când ușile Kamishibai se deschid și cărțile de imagine sunt împinse în deschiderea de mai sus, se creează o atmosferă foarte specială împreună cu povestea, pe care naratorul o spune în felul său personal.

Kamishibai nu este doar un cadru de imagine! Este un teatru mic care își găsește locul în săli de grup, pe mese de bucătărie, în săli de clasă, pe bănci de grădină și în multe alte locuri. Oriunde este folosit, este capabil să captiveze publicul. Când naratorul deschide brusc cele două uși și își invită publicul în lumea fabuloasă a poveștilor, Kamishibai devine teatrul narativ.

Storytelling bazat pe imagine.

Inițial, Kamishibai provine din Japonia. Tradus literal, Kamishibai înseamnă teatru de hârtie. Funcția și semnificația sunt evidente din traducere, pentru că kami înseamnă hârtie în japoneză, iar shibai înseamnă actorie, teatru. Hârtia joacă întotdeauna rolul central în Kamishibai sub formă de cărți ilustrate, cu ajutorul cărora se realizează **povestirea bazată pe imagini**. Cu toate acestea, termenul de teatru de hârtie este destul de neobișnuit în România. S-a stabilit termenul explicativ de teatru narativ. De ce? Pentru că mica cutie neagră a ușilor de pescăruș reușește să-și ducă spectatorii în diferite povești. În plus, există o gamă largă de cărți de imagine pentru Kamishibai în jurul basmelor, teatrului narativ muzical, festivalurilor precum Paștele sau Crăciunul și multe povești mari de non-ficțiune.

Una dintre preocupările profesorului care predă în învățământul primar este să-i ajute pe copii să scrie și să citească, ceea ce reprezintă doar o parte din competențele de comunicare în limba maternă. În documentele educative, el are principalele repere pentru acest drum, pe care toți cei implicati în educație încearcă să-l transforme într-un program de formare de calitate. În prezent, dezvoltarea integratoare a competențelor reprezintă contextul în care ar trebui să se înscrie orice activitate didactică, din stadiul ei de proiectare până la evaluare. În ceea ce privește utilizarea teatrului Kamishibai, simplitatea narațiunii precum și derularea sa lineară îi ajută pe elevi să-și creeze propriile povestiri, recuperând cu această ocazie întâmplări povestite în familie, subiecte transmise din generație în generație copiilor, în comunitatea respectivă. Asumarea rolului de ascultător este stimulată nu doar prin subiectul prezentat, ci și prin modalitatea de adecvare a

ilustrației la temă. Experiențele privind utilizarea Kamishibai poate însemna un câștig incontestabil al copilului privind interesul său față de lectura de plăcere, mai ales pentru copiii cu cerinţe educaţionale speciale, considerată o metodă terapeutică. Metoda are un potențial educațional terapeutic semnificativ constituind o formă excelentă de lucru cu copii cu dizabilități intelectuale.

Povestea kamishibai educă, vindecă, aduce copiii împreună, este interactivă, influențează, creează divertisment și recreere. Poate schimba comportamentul, promova și modela idei.

Redescoperirea teatrului de hârtie

Ideea kamishibai datează din secolul al 10-lea, când călugării budiști rătăcitori au mers prin Japonia cu role de hârtie și au încercat să-și aducă învățăturile mai aproape de oameni. La începutul secolului 20, cofetarii japonezi au folosit kamishibai ca măsură de publicitate pentru a crește cifra de afaceri a vânzărilor lor stradale. Au mers prin sate pe biciclete. Ei au atașat o cutie misterioasă mare de lemn cu un cadru la ea. În această casetă, ei au prezentat imagini de hârtie și au spus povești despre ei. Ei au conceput în mod deliberat aceste povești mari cu cliffhangers, astfel încât telespectatorii, în special copiii satului, au fost așteaptă cu nerăbdare vizita omului Kamishibai.

Beneficiile teatrului narativ în activitatea pedagogică

Kamishibai creează o atmosferă familiară între oamenii prezenți, comparabilă cu lectura familiară a unei povești de carte ilustrată. Cu avantajul că toți copiii pot vedea imaginea în același timp. Acest lucru creează o situație de comunicare interactivă, plină de viață. Naratorul observă imediat cum reacționează publicul său. Și, la rândul său, poate răspunde publicului.

Teatrul Narativ Kamishibai

- este potrivit pentru toate vârstele și toate nivelurile.
- poate fi folosit oriunde.
- este foarte usor de manevrat.
- stimulează formarea ideilor și familiarizează oamenii cu limbajul.
- sprijină înțelegerea proceselor concrete și abstracte.
- Teatrul Kamishibai constituie o formă excelentă de lucru cu copii cu dizabilități intelectuale.

Copilul în rolul naratorului

Adevărata valoare pedagogică a teatrului narativ constă în faptul că copilul preia rolul naratorului. În acest fel, Kamishibai permite suport lingvistic holistic și extinderea vocabularului. Pe baza unei **povești pregătite** în comun, copiii își găsesc propria limbă. Povestirea orală gratuită susține dezvoltarea copilului pe mai multe planuri, deoarece Teatrul Narativ Kamishibai:

- scade inhibițiile despre vorbirea în fața unui grup mai mare.
- promovează dezvoltarea limbajului.
- construiește educația estetică.
- stimulează creativitatea.

- întărește comunitatea.
- promovează independența și întărește încrederea în sine.

Exemple de utilizarea a Kamishibai la clasă

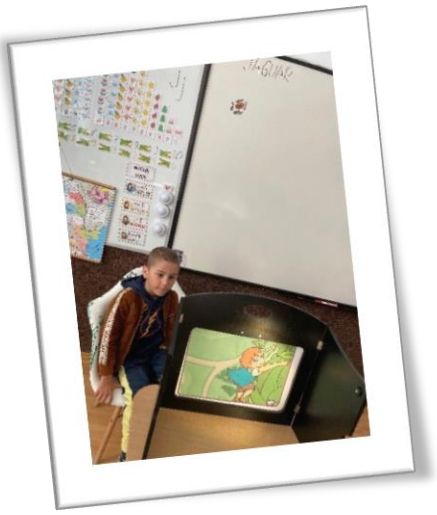

Bibliografie:

Ghid-Kamishibai_Asociatia_De_dragul_artei.pdf (asociatiadadece.ro)

VERSURI ȘI A EMOȚIE -PROIECT DE LECȚIE -ÎNVĂȚĂMÂNT SPECIAL

MUREȘAN ADRIANA

ȘCOALA PROFESIONALĂ SPECIALĂ „SFÂNTA MARIA” BISTRIȚA

PROIECT DIDACTIC

DATA:

PROFESOR:

DISCIPLINA: Limba şi literatura română

Clasa a XII- a A, învățământ profesional special

Unitatea de învățare: Lumea așa cum este

Competență generală:

1. Utilizarea limbii române în receptarea şi producerea mesajelor în diferite situații de comunicare

Competență specifică:

1.5. Identificarea trăsăturilor specifice prozei narative, ale poeziei

Conținut selectat din programa:

Diverse tipuri de monolog şi dialog pe teme de interes curent sau pornind de la textele literare studiate. ***Am vrut să mă schimb de Marin Sorescu***

Activitatea de învățare propusă (sarcină de lucru + metodă):

Documentare: demers asincron – activitate individuală, cu o zi înaintea lecției

– lectura expresivă a textului

– răspunsul la cerința de a exprima impresiile/emoțiile trăite la lectura textului.

– activitate frontală alternată cu activitate în perechi

Evocare (10`):

Despre schimbare...

– discuții pornind de la textul-suport

- Brainstorming: fiecare elev va spune două cuvinte pentru a forma câmpul semantic al cuvântului poezie.

Realizarea sensului – (20`):

– activitatea se va desfășura frontal, pe baza fișei primite;

MULȚUMIRE

Mulţumesc DOAMNE că m-ai creat…

Ştiu că sunt special.

Tu m-ai creat cu dragoste şi grijă…

diferit de oricine altcineva.

Nu va fi un altul ca mine…

eu sunt singurul, unic, Important şi SPECIAL pentru TINE

.Numele meu este:.....

AM ALES următoarele cuvinte din text:

1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

Pentru că:

– raportarea răspunsurilor;
– realizarea sintezei;

Reflecție (10`)

– transferul rezultatul schimbărilor în plan comportamental, atitudinal și cultural în viața unei persoane.

Extindere: demers asincron (aproximativ 10`) – activitate individuală, fiecare elev va creiona parcursul școlarității sale de până acum, menționând schimbările apărute pentru a face trecerea la lecția următoare CV-ul.

Descriptori de nivel

Minim	Mediu	Maxim
Scrie două- cuvinte și justifică oral alegerea făcută	Scrie trei-patru cuvinte-. și justifică într-o propoziție, în scris, alegerea făcută	Scrie-patru-cinci cuvinte-. și justifică parțial, în scris, alegerea făcută

Bibliografie:

- https://www.rei.plus/planificarea-adaptata-a-continuturilor-de-invatare
- https://www.edu.ro/sites/default/files/_fi%C8%99iere/Minister/2021/inv.preuniversitar/repere%20curriculum%20clasa%20a%20%202021%20%202022/special/15_Limba%20si%20literatura%20romana_IPS_Repere%20%20metodologice